DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

İmam Suyûtî

Tercüme

Prof. Dr. Seyit AVCI

el-CÂMİU'S SAĞÎR

CİLT 1 ; 1 - 3500

SERHAT kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

© Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Serhat Kitabevi'ne aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Tashih : Seyit AVCI
Editör : Serhat VURUCU
Kapak : Mustafa ERİKÇİ
İç Tasarım : Extra Tanıtım Basım ve Ajans Hizmetleri
www.extratanitim.com 0 (332) 350 72 37
Baskı : ŞUBAT 2013 / Şelale Matbaa Tel: 3420788
Fevzi Çakmak Mah. Yeni Matbaacılar Sit. 1. Blok No:22 Karatay/KONYA
ISBN : 978-975-6213-39-1

SERHAT KİTABEVİ
Türbe Cad. No:71 Karatay - KONYA
Tel-Fax: 0 (332) 3509213 Gsm: 0 (536) 382 44 22
Sertifika No: 14782

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İmam Suyûtî

ترجمة الجامع الصغير

EL-CÂMİU'S-SAĞÎR TERCÜMESİ

- BİRİNCİ CİLT -

HAZIRLAYAN
Prof. Dr. Seyit AVCI
Şırnak Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

SERHAT kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

بسم الله الرحمن الرحيم

ÖNSÖZ

Peygamberini alemlere rahmet olarak gönderen Allah Teâlâ'ya hamd, rahmet oluşunu sözleri ve fiilleriyle en güzel şekilde gösteren Resul-i Ekrem Efendimize salat ve selam olsun.

Hadisler, Resul-i Ekrem Efendimizin mübarek dilinden dökülen rahmet damlalarıdır. Yağmur tanelerinin yeryüzüne hayat verdiği gibi, hadisler de müminlerin kalplerine hayat verirler. Hadisler okundukça, mükemmele doğru giden yolda mesafeler alınır. İyi ve doğru olanlar anlaşılmaya, onlarla yaşanmaya başlanır. Güllerin yeşerip çevreye güzel kokular saçtığı gibi, onlarla amel eden müminler de çevrelerine iman kokuları saçarlar. Kısaca hadisler birer gül demeti gibidirler.

Büyük hadis alimi İmam Suyûtî (ö.911/1505)'nin hadislerle ilgili topladığı gül demetlerinden birisi de *el-Câmiu's-sağîr* adlı eseridir. Kısa ve özlü 10.031 hadisten oluşan eserde genellikle akaid, âdâb, tıp, tergib ve terhib, ilim, dua ve zikir, tevbe ve istiğfar, şemail ve fezâil gibi hadislere yer verilmiştir. Esere, uydurmacı ve yalancı kişilerin yalnız başlarına rivayet ettikleri hiç bir hadis alınmamıştır. Bazı alimlere göre ise eserde bazı mevzu rivayetler de bulunmaktadır. Eserde hadisler ilk kelimelerine göre alfabetik olarak sıralandığı için senedler tamamen hazfedilmiştir. Tercümede hadislerin kaynakları dipnotta gösterilmiş, sıhhat durumlarını gösteren rumuzlara hadis metinlerinin yanında sahih için صح , hasen için ح ve zayıf için ض harfleriyle işaret edilmiş, aynı konuyla ilgili hadislere kısa başlıklar konulmuştur. Hadis metinlerinin kısa ve eserin alfabetik oluşu, kaynaklarına rumuzlarla işaret

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

edilmesi ve diğer bazı özellikleri eseri kullanışlı bir hale getirmiştir. Osmanlı alimleri bu esere büyük önem vermişler, yaptıkları hadis derlemelerinde onu belli başlı kaynaklar arasına almışlardır. Eserin hazırlanmasında diğer hadis kitapları yanında özellikle Feyzu'l-kadîr'den ve daha önce bir kısmı neşredilen *el-Câmiu's-sağîr* tercümesinden istifade edilmiştir. Bu eser okunurken eserde yer alan anlaşılır hadisler alınmalı, tam olarak anlaşılmayan hadisler ya ehline sorulmalı ya da zamana bırakılmalıdır.

Diğer eserlerimiz gibi bu eserimizin de müslümanlara faydalı olmasını diler, daha nice hayırlı çalışmalara muvaffak kılmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim.

Prof. Dr. Seyit AVCI
Ekim 2012
ŞIRNAK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çeşitli Hadisler

١- إِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وإنما لِكُلِّ اِمْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوِ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ.

1. Ameller niyetlere göredir ve herkese niyetinin karşılığı vardır. Kimin hicreti Allah'a ve resulüne hicretse onun hicreti Allah'a ve resulünedir. Kimin hicreti de elde edeceği bir dünyalığa veya evleneceği bir kadına kavuşmak içinse onun hicreti de hicret ettiği o şeyedir.[1]

٢- آتِي بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَسْتَفْتِحُ فَيَقُولُ الْخَازِنُ مَنْ أَنْتَ فَأَقُولُ مُحَمَّدٌ فَيَقُولُ بِكَ أُمِرْتُ أَنْ لاَ أَفْتَحَ لأَحَدٍ قَبْلَكَ. صح.

2. Ben cennet kapısına gelerek onun açılmasını isterim, cennet bekçisi de *"Sen kimsin?"* der. Ben *"Muhammed'im"* derim. O da *"Senden önce hiç kimseye açmamakla emrolundum"* der.[2]

٣- آخِرُ مَنْ يَدْخلُ الجنةَ رَجُلٌ يُقالُ لهُ "جُهَيْنَةَ" فيقولُ أهلُ الجنةِ: عِنْدَ جُهَيْنَةَ الخبرُ اليقينُ. ض.

3. Cehenneme en son girecek kişi, Cüheyne denilen bir adamdır. Cennet halkı *"Cüheyne'de kesin haberler var!"* der.[3]

٤- آخِرُ قَرْيَةٍ مِنْ قُرَى الإِسْلاَمِ خَرَابًا الْمَدِينَةُ.

4. İslam beldelerinden en son harab olacak olan yer, Medine'dir.[4]

---

1 Buhârî, Bed'ü'l-vahy 1, Îmân 41, Nikâh 5, Menâkıbu'l-ensâr 45, İtk 6, Eymân 23, Hiyel 1; Müslim, İmâret 155; Ebû Dâvûd, Talâk 11; Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd 16; Nesâî, Tahâret 60; Talâk 24, Eymân 19; İbni Mâce, Zühd 26.

2 Müslim, Îmân, 333; Ahmed, III, 136.

3 Aclûnî, I, 14.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٥- آخِرُ مَنْ يُحْشَرُ رَاعِيَانِ مِنْ مُزَيْنَةَ يُرِيدَانِ الْمَدِينَةَ يَنْعِقَانِ بِغَنَمِهِمَا فَيَجِدَانِهَا وُحُوشًا حَتَّى إِذَا بَلَغَا ثَنِيَّةَ الْوَدَاعِ خَرَّا عَلَى وُجُوهِهِمَا. صح.

5. En son ölecek olanlar, Müzeyneli iki çobandır. Medine'ye doğru koyunlarına bağırıp giderken orayı bomboş bulacaklar, Seniyyetü'l-veda denilen yere ulaştıklarında ise yüzüstü düşüp öleceklerdir.[5]

٦- آخِرُ ما أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النُّبُوَّةِ الأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ. ض

6. İlk peygamberlerden itibaren halkın hatırında kalan son bir söz vardır. O da *"Utanmadıktan sonra dilediğini yap!"* sözüdür.[6]

٧- آخِرُ ما تَكَلَّمَ بِهِ إِبْرَاهِيمُ حِينَ أُلْقِيَ فِي النَّارِ حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الوَكِيلُ. صح

7. İbrahim aleyhisselamın ateşe atıldığında son sözü, *"Hasbiyallahü ve nime'l-vekil: Allah bana yeter, o ne güzel vekildir"* oldu.[7]

٨- آخِرُ أَرْبِعَاءٍ فِي الشَّهْرِ يَوْمُ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ. ض

8. Ayın son çarşambası, bereketi az olan bir gündür.[8]

٩- آدَمُ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا تُعْرَضُ عَلَيْهِ أَعْمَالُ ذُرِّيَّتِهِ وَيُوسُفُ فِي السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ وَابْنا الخَالَةِ يَحْيى وَعِيسَى فِي السَّمَاءِ الثَّالِثَةِ وإِدْرِيسُ فِي السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ وهارُونُ فِي السَّمَاءِ الخامِسَةِ ومُوسى فِي السَّماءِ السَّادِسَةِ وَإِبْرَاهِيمُ فِي السَّماءِ السَّابِعَةِ.

9. Adem, dünya semasındadır. Kendisine zürriyetinin amelleri arz olunur. Yusuf ikinci semada, teyze çocukları olan Yahya ve İsa üçüncü semada, İdris dördüncü semada, Harun beşinci semada, Musa altıncı semada, İbrahim de yedinci semadadır.[9]

---

4 İbni Hibbân, XV, 179.
5 Hâkim, IV, 609.
6 Taberânî, XVII, 237; Beyhakî, Şuab, VI, 144.
7 Buhârî, Tefsîr (3), 13; Hâkim, II, 326; Hatîb, IX, 118.
8 Hatîb, XIV, 405.
9 Beyhakî, Delâil, II, 390.

Tehlikeler

١٠ – آفَةُ الظَّرْفِ الصَّلَفُ وآفَةُ الشَّجَاعَةِ البَغْيُ وآفَةُ السَّمَاحَةِ المَنُّ وآفَةُ الجَمَالِ الخُيلاءُ وآفَةُ العِبَادَةِ الفَتْرَةُ وآفَةُ الحَدِيثِ الكَذِبُ وآفَةُ العِلْمِ النِّسْيَانُ وآفَةُ الحِلْمِ السَّفَهُ وآفَةُ الحَسَبِ الفَخْرُ وآفَةُ الجُودِ السَّرَفُ. ض

10. Güzel konuşmanın tehlikesi insanlara karşı kibirlenmek, cesaretin tehlikesi zulmetmek, iyilikseverliğin tehlikesi başa kakmaktır. Güzelliğin tehlikesi böbürlenmek, ibadetin tehlikesi bıkıp usanmak, konuşmanın tehlikesi yalan söz söylemektir. İlmin tehlikesi unutmak, yumuşak huyluluğun tehlikesi kendinden bekleneni gösterememek, asaletin tehlikesi soyuyla övünmek, cömertliğin tehlikesi de israf etmektir.[10]

١١ – آفة الدينِ ثلاثةٌ فقيهٌ فاجرٌ وإمامٌ جائرٌ ومجتهدٌ جاهلٌ.

11. Dinin afet sebebi üç kişidir. Onlar günah işleyen alim, zulmeden idareci ve ibadet eden cahildir.[11]

١٢ – آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ وَإِضَاعَتُهُ أَنْ تُحَدِّثَ بِهِ غَيْرَ أَهْلِهِ.

12. İlmin tehlikesi unutmak, zayi edilmesi ise onu ehil olmayana öğretmektir.[12]

١٣ – آكِلُ الرِّبَا وَمُوكِلُهُ وَكَاتِبُهُ وَشَاهِدَاهُ إِذَا عَلِمُوا بِهِ وَالْوَاشِمَةُ وَالْمُسْتَوْشِمَةُ لِلْحُسْنِ وَلاَوِى الصَّدَقَةِ وَالْمُرْتَدُّ أَعْرَابِيًّا بَعْدَ هِجْرَتِهِ مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم يَوْمَ الْقِيَامَةِ. صح

13. Faiz yiyen, yediren, onu yazan, bilerek ona şahitlikte bulunan, dövme yapan ve güzellik için dövme yaptıran, sadakayı geciktiren, hicretten sonra irtidat edip tekrar çöle dönenler, kıyamet günü Muhammed'in diliyle lanete uğrayacaklardır.[13]

---

10 Beyhakî, Şuab, IV, 158; Heysemî, X, 283.
11 Ebû Nuaym, Ahbâru Isbahân, II, 338.
12 İbni Ebî Şeybe, V, 286.
13 Ahmed, I, 430; Beyhakî, Şuab, IV, 391.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çeşitli Hadisler

١٤- آكُلُ كما يأكل العبدُ وأجلِسُ كما يجلس العبدُ.

14. Ben kulun yediği gibi yer, kulun oturduğu gibi otururum.[14]

١٥- آلُ محمدٍ كُلُّ تَقِيٍّ. ض

15. Muhammed'in yakınları, bütün takva sahipleridir.[15]

١٦- آلُ الْقُرْآنِ آلُ اللهِ.

16. Kur'an ehli, Allah'ın dostlarıdır.[16]

١٧- آمِرُوا النِّسَاءَ فِي بَنَاتِهِنَّ. ح

17. Kızlarını evlendirme hususunda, kadınlarla istişare edin.[17]

١٨- آمِرُوا النِّسَاءَ فِي أَنْفُسِهِنَّ فَإِنَّ الثَّيِّبَ تُعْرِبُ عَنْ نَفْسِهَا وَ إِذْنُ الْبِكْرِ صَمْتُهَا.

18. Evlilik konusunda kadınların fikrini alın. Dul, kendi arzusunu açıkça ifade eder; bakirenin izni ise susmasıdır.[18]

١٩- آمنَ شِعْرُ أمية بن أبي الصلتِ وكَفَرَ قَلْبُه. ض

19. Ümeyye b. Ebi's-Salt'ın şiiri iman etti, kalbi ise küfretti.[19]

٢٠- آمينُ خاتم ربِّ العالمين على لسانِ عبادِهِ المؤمنينَ. ض.

20. Amin, mümin kullarının dili üzerinde alemlerin rabbinin mührüdür.[20]

٢١- آيةُ الكرسيِّ ربعُ القرآنِ. ض

21. Ayete'l-kürsi, Kur'an'ın dörtte biridir.[21]

---

14 İbni Sad, I, 381; Ebû Ya'lâ, VIII, 318; Heysemî, IX, 19.
15 Taberânî, Evsat, III, 338.
16 Aclûnî, I, 17.
17 Ebû Dâvûd, Nikâh 23; Ahmed, II, 34; Beyhakî, VII, 115.
18 Taberânî, XVII, 138; Beyhakî, VII, 123; Heysemî, IV, 279.
19 İbni Asâkir, IX, 279.
20 İbni Adî, VI, 439; Taberânî, Duâ, I, 89.
21 Ahmed, III, 221; Bezzâr, III, 88.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢٢–آيَةُ مَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْمُنَافِقِينَ أَنَّهُمْ لاَ يَتَضَلَّعُونَ مِنْ زَمْزَمَ. صح

22. Bizimle münafıklar arasındaki fark, onların zemzemden kana kana içememeleridir.[22]

٢٣– آيَةُ الْعِزِّ اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا. ض

23. İzzet ayeti, "الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا : *Evlat edinmeyen Allah'a hamdolsun*" ayetidir.[23]

٢٤– آيَةُ الإِيمَانِ حُبُّ الأَنْصَارِ وَآيَةُ النِّفَاقِ بُغْضُ الأَنْصَارِ. صح

24. İmanın alameti ensarı sevmek, nifakın alameti ise ensara buğzetmektir.[24]

٢٥– آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلاَثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ. صح

25. Münafığın alameti üçtür. Konuşunca yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder.[25]

٢٦– آيةٌ بيننا وبين المنافقينَ شهودُ العشاءِ والصبحِ لا يستطيعونهما. ض

26. Bizimle münafıklar arasındaki fark, yatsı ile sabah namazında cemaate gitmektir. Onlar bu iki namaza gitmeye güç yetiremezler.[26]

٢٧– آيتان هما قرآنٌ وهما يشفيانِ وهما مما يحبهما الله الآيتان من آخرِ سورةِ البقرةِ. ض

27. İki ayet vardır ki, onlar Kur'an'dan'dırlar ve aynı zamanda şifadırlar. Onlar Allah'ın sevdiği ayetlerdendir. O iki ayet Bakara'nın sonundadır.[27]

---

22 Buhârî, Kebîr, I, 157.

23 İsrâ (17), 111; Ahmed, III, 439; Taberânî, XX, 192. Ayetin tamamı şu şekildedir: وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِىٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا : *Hamd, çocuk edinmeyen, mülkte ortağı olmayan, zillet ve acizliğin gerektirdiği bir yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a mahsustur de ve onu tekbirle yücelt."*

24 Ahmed, III, 130.

25 Buhârî, İmân 24 Şehâdât 28, Vasâyâ 8, Mezâlim 17, Cizye 17, Edeb 69; Müslim, İmân 107-108; Tirmizî, İmân 14.

26 Beyhakî, Şuab, III, 56.

27 Deylemî, I, 413.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢٨- إئْتِ المعروفَ واجتنبْ المنكرَ وانظرْ ما يعجبُ أذُنك أن يقولَ لك القومُ إذا قمتَ من عندهم فأتِهِ وانظرْ الذي تكرَه أن يقولَ لك القومُ إذا قمتَ من عندهم فاجْتَنِبْهُ. ض

28. İyilik yap, kötülükten sakın. Yanlarından kalktığında insanların senin hakkında söylemelerini istediğin şeylere bak, onları yap. Yanlarından kalktığında onların senin hakkında söylemelerini istemediğin şeylere dikkat et, onları da yapma![28]

٢٩- إئْتِ حَرْثَكَ أَنَّى شِئْتَ وَأَطْعِمْهَا إِذَا طَعِمْتَ وَاكْسُهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ وَلاَ تُقَبِّحِ الْوَجْهَ وَلاَ تَضْرِبْ. ح

29. Eşine istediğin gibi yaklaş, yediğinde ona da yedir, giyindiğinde ona da giydir. Onun yüzüne karşı kötü söz söyleme, onu dövme![29]

٣٠- إئْتوا المساجدَ حُسّرًا ومُعَصِّبِينَ فإنّ العمائِمَ تيجانُ المسلمين. ض

30. Mescidlere başı açık olarak da sarıklı olarak da gelin, ama sarıklı olmak müminlerin alametlerindendir.[30]

٣١- إئْتُوا الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ. صح

31. Davet edildiğinizde davetlere gidin.[31]

٣٢ - إئْتَدِمُوا بِالزَّيْتِ وَادَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّهُ يَخْرُجُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ. صح

32. Zeytinyağını katık edinin ve onunla yağlanın, çünkü o bereketli bir ağaçtan çıkmaktadır.[32]

٣٣ - إئْتَدِمُوا ولو بالماءِ. ض

33. Su ile de olsa katık yapın.[33]

---

28 Beyhakî, Şuab, VII, 501.
29 Ebû Dâvûd, Nikâh 41; Ahmed, V, 3, 5.
30 Müttekî, nr. 41143
31 Ahmed, II, 127; Abd b. Humeyd, s. 249.
32 Beyhakî, Şuab, V, 100.
33 Taberânî, Evsat, II, 159.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٣٤ – ائْتَدِمُوا مِنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ يَعْنِي الزَّيْتَ وَمَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ طِيبٌ فَلْيُصِبْ مِنْهُ.

34. Zeytinyağından katık edinin, kendisine koku ikram edilen de ondan sürünsün.[34]

٣٥– ائْتَزِرُوا كما رأيْتُ المَلاَئِكَةَ تَأتَزِرُ عِنْدَ رَبِّهَا إلى أنْصَافِ سُوقِهَا.

35. Melekleri rablerinin huzurunda diz kapaklarına kadar giyinmiş olarak gördüğüm gibi siz de giyinin.[35]

٣٦– إِئْذَنُوا لِلنِّسَاءِ أنْ يصَلين بِاللَّيْلِ. صح

36. Kadınların geceleyin mescidlerde namaz kılmalarına izin verin.[36]

٣٧– ائْذَنُوا لِلنِّسَاءِ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسَاجِدِ. صح

37. Kadınların geceleyin mescide gitmelerine izin verin.[37]

٣٨– أبى اللهُ أنْ يجعلَ لقاتلِ المؤمنِ توبةً. صح

38. Allah Teala, mümini öldürenin tevbesini kabul etmek istemez.[38]

٣٩– أبى اللهُ أن يرزقَ عبدَه المؤمنَ إلا منْ حيث لا يحتسبُ.

39. Allah Teala, mümin kulunu hiç ummadığı yerden rızıklandırmayı ister.[39]

٤٠– أبى اللهُ أنْ يقبلَ عملَ صاحبِ بدعةٍ حتى يدعَ بدعَتَه. ح

40. Allah Teala, bidat sahibinin amelini bidatini bırakıncaya kadar kabul etmez.[40]

---

34 Taberânî, Evsat, VIII, 182.
35 Taberânî, Evsat, VIII, 13; Deylemî, I, 89.
36 Tayâlisî, s. 257.
37 Ahmed, II, 49.
38 Ziyâ, VI, 163.
39 Beyhakî, Şuab, II, 73; Deylemî, I, 1, 80.
40 İbni Mâce, Mukaddime 7.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٤١ – أبى اللهُ أن يجعلَ للبلاءِ سلطاناً على بدنِ عبده المؤمنِ. ض

41. Allah Teala, belanın mümin kulunun bedeni üzerinde hakim olmasını istemez.[41]

٤٢ – اِبْتَدِرُوا الأذانَ ولا تبتدروا الإمامةَ.

42. Ezana rağbet edin, imamlığa rağbet etmeyin.[42]

٤٣ – اِبْتَغُوا الرِّفعةَ عند الله تحلُم عمن جهلَ عليك وتُعطي منْ حرَمك.

43. Cahillik edene öfkelenmemek, mahrum edene vermek suretiyle Allah katında yüksek dereceler isteyin.[43]

٤٤ – ابتغُوا الخيَر عند حسانِ الوجوهِ.

44. Hayrı güzel yüzlü insanların yanında arayın.[44]

٤٥ – أَبْدِ المودةَ لمن وادَّك فإنها أثبتُ.

45. Seni sevene sen de sevgini bildir, çünkü bu sevginin devamını sağlar.[45]

٤٦ – اِبْدَأْ بِنَفْسِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ فَلِأَهْلِكَ فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ عَنْ أَهْلِكَ فَلِذِى قَرَابَتِكَ فَإِنْ فَضَلَ عَنْ ذِى قَرَابَتِكَ شَيْءٌ فَهَكَذَا وَهَكَذَا. صح

46. Harcamaya nefsinden başla, arta kalanı çoluk çocuğuna sarfeyle. Ailenden bir şey artarsa, onu da akraba ve yakınlarına harca. Onlardan da artarsa kalanı konu komşuna ver![46]

٤٧ – اِبْدَأ بِمَنْ تَعُولُ. صح

47. Harcamaya ailenden başla![47]

---

41 Deylemî, I, 422.
42 İbni Ebî Şeybe, I, 358.
43 İbni Adî, VII, 94.
44 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kazâu'l-havâic, s. 58.
45 İbni Ebi'd-Dünyâ, Ihvân, s. 117; Heysemî, X, 282.
46 Müslim, Zekât 41; Nesâî, Zekât 60, Büyû 84.
47 Taberânî, III, 203.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٤٨- إِبْدَؤا بما بدأ اللهُ به. صح

48. Allah'ın başladığı gibi say etmeye Safa'dan başlayın. [48]

٤٩- أَبْرِدُوا بِالظُّهْرِ فَإِنَّ شِدَّةَ الْحَرِّ مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ.

49. Sıcakta öğle namazını serinliğe bırakın, zira sıcağın şiddeti cehennemin nefesindendir.[49]

٥٠- أَبْرِدُوا بِالطعامِ فإنَّ الحارَّ لا بَرَكَةَ فِيهِ.

50. Yemeği biraz soğutun, çünkü sıcak yemeğin bereketi olmaz.[50]

٥١- أبشِروا وبشِّروا مَنْ وراءكم أنه من شهد أن لا إله إلا الله صادقا بها دخل الجنة. صح

51. Müjdelenin! Siz de sonrakilere müjde verin ki, Allah'dan başka ilah olmadığına samimi olarak şahitlik eden cennete girecektir.[51]

٥٢- أبعَدُ الناسِ مِن الله يوم القيامة القاصُّ الذي يخالِف إلى غيرِ ما أُمِر به. ض

52: Kıyamet günü Allah'dan en uzak olanlar, başkalarına yapmalarını söyledikleri şeyin tersini yapan kişilerdir.[52]

٥٣- أَبْغَضُ الْحَلاَلِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلاَقُ. صح

53. Helallerin Allah Teala'ya en sevimsizi boşanmadır.[53]

٥٤- أبغضُ الخلقِ إلى الله مَنْ آمن ثم كفر.

54. Allah'ın en çok buğzettiği kişi, önce iman edip sonra küfre girendir.[54]

---

48 Abd b. Humeyd, s. 341; İbni Ebî Şeybe, III, 334.
49 Ahmed, III, 52; İbni Ebî Şeybe, I, 286.
50 Deylemî, I, 18.
51 Ahmed, IV, 402, 411.
52 Deylemî, I, 81.
53 Ebû Dâvûd, Talâk 3; İbni Mâce, Talâk 1.
54 Temmâm, II, 231.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٥٥- أَبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَى اللَّهِ الأَلَدُّ الْخَصِمُ. صح

55. Allah'ın en çok gazap ettiği kimse, düşmanlıkta aşırı gidendir.[55]

٥٦- أبغضُ العبادِ إلى الله من كان ثوباه خيرا من عمله أن تكونَ ثيابُه ثيابُ الأنبياء وعملُه عملُ الجبارين. ض

56. Kullar içerisinde Allah'a en sevimsiz olan, kılık kıyafeti amelinden daha hayırlı olan kimsedir. Onun kılık kıyafeti peygamberlere, ameli ise zalimlerin ameline benzer.[56]

٥٧- أَبْغَضُ النَّاسِ إلى الله ثلاثَةٌ مُلْحِدٌ في الحَرَمِ ومُبْتَغٍ في الإِسْلاَمِ سُنَّةَ الجَاهِلِيَّةِ ومُطَّلِبٌ دَمَ امرِىءٍ بَغيْرِ حَقَ لِيُهْرِيقَ دَمَهُ. صح

57. İnsanların Allah'a en sevimsizi üç kişidir. Onlar Harem'de günah işleyen, İslam'da cahiliye adetini yaşatmak isteyen, haksız yere bir kimsenin kanını dökmeyi şiddetle arzulayan kişilerdir.[57]

٥٨- اَبْغُونِي الضُّعَفَاءَ فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ وَتُنْصَرُونَ بِضُعَفَائِكُمْ.

58. Bana zayıflarınızı arayın, zira siz ancak zayıflarınız sayesinde rızıklandırılır ve yardım görürsünüz.[58]

٥٩- أَبْلِغُوا حاجَةَ مَنْ لا يَسْتَطِيعُ إِبْلاغَ حاجَتِهِ فَمَنْ أَبْلَغَ سُلْطاناً حاجَةَ مَنْ لا يَسْتَطِيعُ إِبْلاغَها ثَبَّتَ الله قَدَمَيْهِ على الصِّرَاطِ يَوْمَ القِيامَةِ. ح

59. İhtiyacını başkalarına söyleyemeyen kişinin ihtiyacını başkalarına ulaştırın. İhtiyacını başkalarına söyleyemeyen kişinin ihtiyacını yetkili kişilere ulaştıranın ayaklarını Allah kıyamet günü sırat üzerinde sabit kılar.[59]

---

55 Buhârî, Tefsir (2), 37, Ahkâm 34; Müslim, İlim 5; Tirmizî, Tefsir (2), 23; Nesâî, Kudât 34; Ahmed, VI, 55, 63, 205.

56 Ukaylî, II, 163; Deylemî, I, 367.

57 Buhârî, Diyat 9.

58 Buhârî, Cihâd 76; Ebû Dâvûd, Cihâd 70; Tirmizî, Cihâd 24; Nesâî, Cihâd 43; Ahmed, V, 198.

59 Suyûtî, Sağîr, nr. 59.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٦٠- أبْنُوا المساجدَ واتَّخِذُوها جمًّا. ح

60. Mescidler yapın, onlarda sadeliği esas alın.[60]

٦١- أبْنُوا مساجِدكم جمًّا وابْنُوا مدائِنَكم مُشرَّفةً. ح

61. Mescidleri inşada sadeliği esas alın, şehirlerinizi ise gösterişli yapın.[61]

٦٢- ابْنُوا المَساجِدَ وأخْرِجُوا القُمامَةَ مِنْها فَمَنْ بَنى لله بَيْتاً بَنى الله لَهُ بَيْتاً في الجَنَّةِ وإِخْراجُ القُمامَةِ مِنْها مُهُورُ الحُورِ العين. صح

62. Mescidler yapın ve oralardan tozu toprağı çıkarın. Allah için bir mescid yapana Allah da cennette ona bir köşk yapar. Mescidlerden tozu toprağı çıkarmak hurilerin mehirleridir.[62]

٦٣- أبِنِ القَدَحَ عَنْ فِيكَ ثُمَّ تَنَفَّسْ.

63. Bardağı ağzından uzaklaştır, sonra nefes al.[63]

٦٤- ابنَ آدَمَ أطِعْ رَبَّكَ تُسَمَّى عاقِلاً ولا تعصِهِ فَتُسمَّى جاهِلاً. ط

64. Ey Ademoğlu! Rabbine itaat et ki sana akıllı denilsin, ona isyan etme ki, sana cahil denilmesin.[64]

٦٥- ابنَ آدَمَ عِنْدَكَ ما يَكْفِيكَ وأنْتَ تَطْلُبُ ما يُطْغِيكَ ابنَ آدَمَ لا بِقَلِيلٍ تَقْنَعُ ولا بِكَثِيرٍ تَشْبَعُ ابنَ آدَمَ إذا أصْبَحتَ مُعافى في جَسَدِكَ آمِناً في سِرْبِكَ عندَكَ قُوتُ يَوْمِكَ فَعَلى الدُّنْيا العفاءُ. صح

65. Ey Ademoğlu! Yanında yeterli miktar imkan varken seni azdıracak şeyleri istersin. Ey Ademoğlu! Ne aza kanaat edersin, ne de çoğa doyarsın. Ey Ademoğlu! Vücudun afiyette, canın emniyette ve günlük

---

60 İbni Ebî Şeybe, I, 274; Beyhakî, II, 439.
61 İbni Ebî Şeybe, I, 274; Ahmed, I, 187.
62 Taberânî, III, 19; İbni Asâkir, V, 110.
63 Ahmed, III, 57; Beyhakî, Şuab, V, 114.
64 Ebû Nuaym, VI, 345.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yiyeceğin de yanında sabahladığında artık dünyayı kendi haline bırakıver![65]

٦٦- ابنُ أُخْتِ القَوْمِ منهُمْ. صح

66. Bir kavmin kızkardeşlerinin oğlu, onlardandır.[66]

٦٧- ابنُ السَّبيل أوَّلُ شاربٍ يَعْنِي مِنْ زَمْزَمَ. ح

67. Yolcu, zemzemi ilk içer.[67]

Sahabiler

٦٨- أبو بَكْرٍ وعمَرُ سَيِّدَا كُهُولِ أهْلِ الجنَّةِ مِنَ الأوَّلِينَ والآخِرِينَ إلاَّ النَّبِيِّينَ والمُرْسَلِينَ.

68. Ebu Bekir'le Ömer, nebiler ve resuller dışında gelmiş geçmiş bütün cennet halkının efendileridir.[68]

٦٩- أبو بكْرٍ وعمَرُ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ السَّمَعِ والبَصَرِ مِنَ الرَّأسِ.

69. Ebu Bekir'le Ömer baş için kulakla göz ne ise onlar da benim için öyledirler.[69]

٧٠- أبو بَكْرٍ خَيْرُ النَّاس إلاَّ أنْ يَكُونَ نَبِيٌّ.

70. Ebu Bekir, peygamberler dışında insanların en hayırlısıdır.[70]

٧١- أبو بكرٍ صاحِبِي ومؤنِسي في الغار سُدُّوا كُلَّ خَوْخَةٍ في المَسْجِدِ غَيْرَ خَوْخَةِ أبي بَكْرٍ.

---

65 Taberânî, Evsat, VIII, 361; Beyhakî, Şuab, VII, 294.

66 Buhârî, Feraiz 24, Müslim, Zekât 133; Ebû Dâvûd, Edeb 121; Tirmizî, Menâkıb 85; Nesâî, Zekât 96; İbni Mâce, Cihâd 13.

67 Taberânî, Sağîr, I, 162.

68 Tirmizî, Menâkıb 16; İbni Mâce, Mukaddime 11; Ahmed, I, 80.

69 Ebû Nuaym, Marife, II, 886.

70 İbni Adî, V, 276; Heysemî, IX, 44.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

71. Ebu Bekir arkadaşım ve mağarada can yoldaşımdır. Ebu Bekir'in kapısından başka mescide açılan bütün kapıları kapatın.[71]

٧٢- أبو بَكْرٍ مِنِّي وأنا مِنْهُ وأبُو بَكْرٍ أخِي في الدُّنْيا والآخِرَةِ. ض

72. Ebu Bekir benden, ben de ondanım. Ebu Bekir benim dünyada ve ahirette kardeşimdir.[72]

٧٣- أبو بَكرٍ في الجَنَّةِ وعُمرُ في الجَنَّةِ وَعُثْمانُ في الجَنَّةِ وَعَلِيٌّ في الجَنَّةِ وطَلْحَةُ في الجَنَّةِ والزُّبَيْرُ في الجَنَّةِ وعَبْدُ الرَّحمنِ بْنُ عَوْفٍ في الجَنَّةِ وَسَعْدُبْنُ أبِي وَقَّاصٍ في الجَنَّةِ وَسَعِيدُبْنُ زَيْدٍ في الجَنَّةِ وأبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الجَرَّاح في الجَنَّةِ. صح

73. Ebu Bekir cennette, Ömer cennette, Osman cennette, Ali cennette, Talha cennette, Zübeyr cennette, Abdurrahman bin Avf cennette, Sa'd bin Ebi Vakkas cennette, Said bin Zeyd cennette, Ebu Ubeyde bin Cerrah cennettedirler.[73]

٧٤- أبو سُفْيانَ بْنَ الحارِثِ خَيْرُ أهْلِي.

74. Ebu Süfyan b. el-Haris, akrabamın hayırlılarındandır.[74]

٧٥- أتَاكُمْ أهْلُ الْيَمَنِ أضْعَفُ قُلُوبًا وَأرَقُّ أفْئِدَةً الْفِقْهُ يَمَانٍ وَالْحِكْمَةُ يَمَانِيَةٌ. صح

75. Size Yemenliler geldi, onlar yumuşak kalpli, yufka yüreklidirler. Fıkıh Yemenli, hikmet de Yemenli'dir.[75]

Cibril

٧٦- أتانِي جِبْرِيلُ بالحُمَّى والطَّاعُونِ فأمْسَكْتُ الحُمَّى في المَدِينَةِ وأرْسَلْتُ الطَّاعُونَ إلى الشام فالطاعُونُ شَهادَةٌ لأمَّتِي ورَحْمَةٌ لَهُمْ ورِجْسٌ على الكافِرِينَ. صح

---

71 İbni Merd⁶ye, IV, 202; Deylemî, I, 1, 77, 78.
72 Deylemî, I, 437.
73 Tirmizî, Menâkıb 26.
74 İbni Sad, IV, 53.
75 Buhârî, Menâkıb 1; Müslim, Îmân 82, 84, 88-90.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

76. Cibril bana humma ve taunu getirdi. Ben hummayı Medine'de tuttum, taunu ise Şam'a gönderdim. Taun, ümmetimin şehadeti olup onlara rahmet, kafirlere ise azabdır.[76]

٧٧- أتاني جِبْرِيلُ فقال بَشِّرْ أُمَّتَكَ أَنَّهُ مَنْ ماتَ لا يُشْرِكُ بالله شَيْئاً دَخَلَ الجَنَّة قُلْتُ يا جِبْرِيلُ وإنْ سَرَقَ وإنْ زَنى قال نَعَمْ قُلْتُ وإنْ سَرَقَ وإنْ زَنى قال نَعَمْ قُلْتُ وإنْ سَرَقَ وإنْ زَنى قال نعم وإنْ شَرِبَ الخَمْرَ. صح

77. Bana Cibril geldi ve *"Ümmetinden Allah'a ortak koşmadan ölen kimsenin cennete gireceğini müjdele!"* dedi. Ben ey Cibril, hırsızlık yapsa zina etse de mi?" dedim. *"Evet"* dedi. Ben hırsızlık yapsa zina etse de mi? dedim. *"Evet"* dedi. Hırsızlık yapsa zina etse de mi? dedim. *"Evet, içki içse de"* dedi.[77]

٧٨- أتاني جِبْرِيلُ فَبَشَّرَنِي أَنَّهُ مَنْ ماتَ مِنْ أُمَّتِكَ لا يُشْرِكُ بالله شَيْئاً دَخَلَ الجَنَّةَ فَقُلْتُ وإنْ زَنى وإنْ سَرَقَ فَقَالَ وإنْ زَنى وإنْ سَرَقَ.

78. Bana Cibril geldi ve *"Ümmetinden Allah'a şirk koşmadan ölen kimse cennete girecektir"* müjdesini verdi. Ben zina etse, hırsızlık yapsa da mı? dedim. *"Zina etse, hırsızlık yapsa da"* dedi.[78]

٧٩- أتاني جِبْرِيلُ فقالَ يا مُحَمَّدُ كُنْ عَجَّاجاً ثَجَّاجا.

79. Cibril bana geldi ve *"Ey Muhammed! Telbiyede sesini yükselt, çokça kan akıt!"* dedi.[79]

٨٠- أتاني جِبْرِيلُ فقال يا محمَّدُ كُنْ عَجَّاجاً بالتَّلْبِيَةِ ثَجَّاجاً بِنَحْرِ البُدْنِ.

80. Cibril bana geldi ve *"Ey Muhammed! Telbiyede sesini yükselt, kurban hayvanlarını keserek çokça kan akıt!"* dedi.[80]

---

76 Ahmed, V, 81; Taberânî, XXII, 391.
77 Ahmed, V, 161; İbni Hibbân, I, 394.
78 Buhârî, İstikrâz 3, Rikâk 14; Müslim, Zekât 32.
79 Ahmed, IV, 56; Taberânî, VII, 144.
80 Râfiî, III, 337.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٨١- أَتَانِي جِبْرِيلُ فَأَمَرَنِي أَنْ آمُرَ أَصْحَابِي مَنْ مَعِي أَنْ يَرْفَعُوا أَصْوَاتَهُمْ بِالتَّلْبِيَةِ. صح

81. Cibril bana geldi, ashabıma ve yanımda olanlara telbiyede seslerini yükseltmelerini söylememi emretti.[81]

٨٢- أَتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ لي إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكَ أَنْ تَأْمُرَ أَصْحَابَكَ أَنْ يَرْفَعُوا أَصْوَاتَهُمْ بِالتَّلْبِيَةِ فَإِنَّهَا مِنْ شَعَائِرِ الْحَجِّ. صح

82. Cibril bana geldi ve *"Allah Teala, ashabına telbiyede seslerini yükseltmelerini, onun haccın şiarından olduğunu sana söylememi bana emretti"* dedi.[82]

٨٣- أتاني جِبْرِيلُ فقال إنَّ رَبِّي وَرَبَّكَ يقولُ لكَ تَدْرِي كَيْفَ رَفَعْتُ لك ذِكْرَكَ قُلْتُ الله أعْلَمُ قال لا أُذْكَرُ إلاَّ ذُكِرْتَ مَعي. صح

83. Bana Cibril geldi, rabbim ve *rabbin 'Senin ismini nasıl yücelttiğimi biliyor musun?' diye soruyor"* dedi. Ben, Allah daha iyi bilir dedim. Bunun üzerine Cibril, *"'Allah, benim ismimin anıldığı her yerde senin ismin de anılır'* buyuruyor, dedi.[83]

٨٤- أتاني جِبْرِيلُ في خَضِرٍ تَعَلَّقَ بِهِ الدُّرُّ. صح

84. Cibril bana üzerinde inciler takılı yeşil bir elbise içinde geldi.[84]

٨٥- أتاني جبريلُ فقال: إذا توضأتَ فخلِّل لحيتكَ. ح

85. Cibril bana geldi ve *"Abdest aldığında sakalını hilalle!"* dedi.[85]

٨٦- أتاني جبريلُ بِقِدْرٍ فأكلتُ منها فأعطيتُ قوةَ أربعين رجلاً في الجماعِ.

86. Cibril bana bir tencere getirdi. Onun içindekinden yediğim zaman bana kırk erkeğin ilişki gücü verildi.[86]

---

81 Ahmed, IV, 56; İbni Hibbân, IX, 111; Beyhakî, V, 41.
82 Ahmed, IV, 56.
83 Ebû Ya'lâ, II, 522; İbni Hibbân, VIII, 175.
84 Ahmed, I, 407; Taberânî, Evsat, II, 253.
85 İbni Ebî Şeybe, VII, 318.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٨٧- أتاني جبريل في أول ما أوحي إلي فعلمني الوضوءَ والصلاةَ فلما فرغ الوضوءَ أخذ غرفةً من الماءِ فنضح بها فرجَه. ح

87. İlk vahyin indiği sıralarda Cibril bana gelip abdest ve namazı öğretti. Abdest aldıktan sonra bir avuç su aldı ve onu avret yerine serpti.[87]

٨٨- أتاني جبريل في ثلاثٍ بقينِ من ذي القعدة فقال: دخلتْ العمرةُ في الحج إلى يوم القيامةِ. ح

88. Cibril bana zilkadeden üç gün kala geldi ve şöyle dedi: *"Kıyamete kadar umre hacca dahil oldu."*[88]

٨٩- أتاني جبريل فقال يا محمد عِش ما شئتَ فإنك ميتٌ وأحبِبْ من شئتَ فإنك مفارِقُه واعملْ ما شئتَ فإنك مجزيٌّ به واعلم أن شرف المؤمنِ قيامه بالليل وعِزُّه استغناؤه عن الناسِ. صح

89. Cibril bana gelerek şöyle dedi: *"Ey Muhammed! İstediğin kadar yaşa sonunda öleceksin, istediğin kimseyi sev sonunda ondan ayrılacaksın, istediğin şeyi yap sonunda karşılığını göreceksin. Şunu bil ki, müminin şerefi gece ibadetine kalkmasında, izzeti ise insanlardan bir şey beklememesindedir."*[89]

٩٠- أَتَانِى آتٍ مِنْ عِنْدِ رَبِّى فَخَيَّرَنِى بَيْنَ أَنْ يُدْخِلَ نِصْفَ أُمَّتِى الْجَنَّةَ وَبَيْنَ الشَّفَاعَةِ فَاخْتَرْتُ الشَّفَاعَةَ وَهِىَ لِمَنْ مَاتَ لاَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا.

90. Bana rabbimden bir elçi geldi ve ümmetimin yarısının cennete girmesiyle onlara şefaat etmem arasında beni serbest bıraktı. Ben şefaati tercih ettim. Şefaatim, ümmetimden Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen kimseler içindir.[90]

---

86 İbni Sad, I, 374.

87 Buhârî, Vudû 7; Ahmed, I, 268, IV, 161.

88 Taberânî, XII, 228.

89 İbni Kesîr,Tefsîr, VIII, 356.

90 Buhârî, Tefsir (9), 12, 13; Müslim, Fedâilu's-sahâbe 25; Münafikin 4; Tirmizî, Kıyâmet 13; İbni Mâce, Zühd 13.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

٩١- أتاني آتٍ مِنْ عِنْدِ رَبِّي عَزَّ وجَلَّ فقال مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ مِنْ أُمَّتِكَ صَلاَةً كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ ومَحَا عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئاتٍ ورَفَعَ لَهُ عَشْرَ دَرَجاتٍ وَرَدَّ عَلَيْهِ مِثْلها. صح

91. Bana rabbimden bir melek geldi ve şöyle dedi: *"Ümmetinden sana bir salat edene Allah on sevap yazar, on günahını siler, derecesini on kat yükseltir ve getirdiği salatın aynısıyla karşılık verir."*[91]

٩٢- أتاني ملك برسالة من الله عز وجل ثم رفع رجله فوضعها فوق السماء والأخرى في الأرض لم يرفعها.

92. Bana Allah Teala'dan elçi bir melek geldi, sonra bir ayağını kaldırıp semaya, diğerini de yeryüzü üzerine koydu, onu kaldırmadı.[92]

٩٣- أتاني مَلَكٌ فَسَلَّمَ عَلَيَّ نَزَلَ مِنَ السَّماءِ لم يَنْزِلْ قَبْلَهَا فَبَشَّرَنِي أَنَّ الحَسَنَ والحُسَيْنَ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الجَنَّة وأَنَّ فاطِمَةَ سَيِّدَةُ نِساءِ أَهْلِ الجَنَّةِ. صح

93. Gökten daha önce hiç inmemiş olan bir melek gelip bana selam verdi ve Hasan ve Hüseyin'in cennet gençlerinin, Fatıma'nın da cennet kadınlarının efendisi olduğunu müjdeledi.[93]

٩٤- اتَّبِعُوا العُلَماءَ فإِنَّهُمْ سُرُجُ الدُّنْيا ومَصابِيحُ الآخِرَة. ض

94. Alimlere uyun, çünkü onlar dünyanın kandilleri, ahiretin de lambalarıdır.[94]

٩٥- أَتَتْكُمُ المَنِيَّةُ راتِبَةً لازِمَةً إِمَّا بِشَقَاوَةٍ وإِمَّا بِسَعادَةٍ. ض

95. Sizin için ölüm kesin olarak takdir edilmiştir, o ya azap ya da saadet getirir.[95]

---

91 Ahmed, IV, 29.
92 Taberânî,-Evsat, VII, 6; Heysemî, I, 80.
93 Tirmizî, Menâkıb 31.
94 Deylemî, I, 71
95 Ebû Nuaym, VII, 304; Beyhakî, Şuab, VII, 356.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٩٦- اتَّجِرُوا في أَمْوالِ اليَتَامى لا تَأكُلُها الزَّكاةُ. صح

96. Yetimlerin mallarını kendi adlarına çalıştırın ki, zekat onu yiyip bitirmesin.[96]

٩٧- أتُحِبُّ أنْ يَلِينَ قَلْبُكَ وتُدْرِكَ حاجَتَكَ ارْحَمِ اليَتِيمَ وامْسَحْ رَأسَهُ وأطْعِمْهُ مِنْ طَعامِكَ يَلِنْ قَلْبُكَ وتُدْرِكْ حاجَتَكَ.

97. Kalbinin yumuşamasını ister misin? Yetime merhamet et, başını okşa, yiyeceğinden ona yedir ki, kalbin yumuşasın ve ihtiyacın giderilsin.[97]

٩٨- اتَّخَذَ اللهُ إبْراهِيمَ خَلِيلاً ومُوسى نَجِيّاً واتَّخَذَنِي حَبِيباً ثُمَّ قال وعِزَّتِي وجَلالي لأُوثِرَنَّ حَبِيبي على خَلِيلي ونَجِيِّي. ض

98. Allah Teala İbrahim'i dost, Musa'yı sırdaş, beni de habib edindi. Sonra *"İzzet ve celalim hakkı için seni dostum ve sırdaşıma tercih ettim"* buyurdu.[98]

Edinilecek Şeyler

٩٩- اتخِذُوا السَّراوِيلاتِ فإنَّها مِنْ أَسْتَرِ ثِيَابِكُمْ وَحصِّنُوا بِها نِساءَكُمْ إذا خَرَجْنَ. ض

99. Sirval edinin, o elbiselerinizin en iyi örtenidir. Dışarı çıktıklarında hanımlarınızı da onunla koruyun.[99]

١٠٠- اتَّخِذُوا السُّودانَ فإنَّ ثلاثَةً منهُمْ مِنْ ساداتِ أهْلِ الجَنَّةِ لُقْمان الحَكِيمُ والنَّجاشِيُّ وبلالٌ المُؤذِّنُ.

100. Sudanlıları dost edinin. Zira onlardan üç kişi cennet halkının efendilerindendir. Onlar Lokman Hakim, Necaşi ve müezzin Bilal'dir.[100]

---

96 Taberânî, Evsat, IV, 264; Heysemî, III, 67.
97 Abdürrezzâk, XI, 96; Taberânî, III, 237.
98 Beyhakî, Şuab, II, 185; Deylemî, I, 422.
99 Ukaylî, I, 54; Beyhakî, s. 358.
100 Taberânî, XI, 198; Deylemî, I, 83.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٠١- اتَّخِذُوا الدِّيكَ الأَبْيَضَ فإنَّ داراً فيها ديكٌ أبْيَضُ لا يَقْرَبُهَا شَيْطانٌ ولا ساحِرٌ ولا الدُّوَيْراتُ حَوْلَها. ض

101. Beyaz horoz edinin. Çünkü içinde beyaz horozun bulunduğu eve ve çevresindeki evlere şeytan ve sihirbazlar yaklaşamazlar.[101]

١٠٢- اتَّخِذُوا هذه الحَمامَ المَقاصيصَ في بُيُوتِكُمْ فإنَّها تُلْهِي الجِنَّ عَنْ صِبْيانِكُمْ.

102. Evlerinizde kanatları kesilmiş güvercinler bulundurun, onlar çocuklara karşı cinleri oyalar.[102]

١٠٣- اتَّخِذُوا الغَنَم فإنَّها بَرَكَةٌ. ح

103. Koyun edinin, çünkü o berekettir.[103]

١٠٤- اتَّخِذُوا عِنْدَ الفُقَراءِ أيادِيَ فإنَّ لَهُمْ دَوْلَةً يَوْمَ القِيَامَةِ. ض

104. Fakirler yanında bir hatırınız olsun. Çünkü onlar kıyamet gününde üstün insanlar olacaklardır.[104]

١٠٥- اتَّخِذْهُ مِنْ وَرِقٍ ولا تُتِمَّهُ مِثْقالاً يَعْنِي الخاتَمَ. ح

105. Gümüşten yüzük edin, onu bir miskale vardırma![105]

١٠٦- أتَدْرُونَ ما العَضَهُ ؟ نَقْلُ الحديثِ مِنْ بَعضِ النَّاسِ إلى بعضٍ لِيُفْسِدُوا بَيْنَهُمْ.

106. Azh'ın ne olduğunu biliyor musunuz? Azh, aralarını bozmak için insanlar arasında söz taşımaktır.[106]

---

101 Taberânî, Evsat, I, 210; Heysemî, V, 117.
102 İbni Adî, V, 163; Zehebî, Mîzân, V, 68.
103 Ahmed, VI, 424; Taberânî, XIV, 427; Hatîb, VII, 10.
104 Deylemî, I, 83.
105 İbni Hibbân, XII, 299; Beyhakî, Şuab, V, 199.
106 Buhârî, Müfred, I, 153; Beyhakî, X, 246.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٠٧ – أتْرِعُوا الطُّسُوسَ وخالِفُوا المَجُوسَ.

107. Kapları doldurun, mecusilere muhalefet edin.[107]

١٠٨ – أتَرْعَونَ عنْ ذِكْرِ الفاجِرِ أنْ تَذْكُرُوهُ فاذْكُرُوهُ يَعْرِفْهُ النَّاس. ض

108. Facirin adını anmaktan çekiniyor musunuz? Onu anlatın ki insanlar onu bilsin.[108]

١٠٩ – أتَرْعَونَ عن ذِكْر الفاجِرِ مَتى يَعْرِفُهُ النَّاسُ أُذْكُرُوا الفاجرَ بِما فيهِ يَحْذَرْهُ النَّاسُ.

109. Faciri anlatmaktan niçin çekiniyorsunuz? İnsanlar onu ne zaman tanıyacak? Onun vasıflarını anlatın ki, insanlar ondan sakınsınlar.[109]

Bırakılacak Şeyler

١١٠ – اتْرُكُوا التُّرْكَ ما تَرَكُوكُمْ فإنَّ أوَّلَ مَنْ يَسْلُبُ أمَّتِي مُلْكَهُمْ وما خَوَّلَهُم اللهُ بَنُو قَنْطُورَاءَ.

110. Türkler size dokunmadıkça siz de onlara dokunmayın. Çünkü Allah'ın ümmetime vermiş olduğu mülk ve saltanat nimetini ilk defa Kantura oğulları onların elinden çekip alacaktır.[110]

١١١ – أُتْرُكُوا الْحَبَشَةَ مَا تَرَكُوكُمْ فَإِنَّهُ لاَ يَسْتَخْرِجُ كَنْزَ الْكَعْبَةِ إِلاَّ ذُو السُّوَيْقَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ.

111. Habeşiler sizi bıraktıkça siz de onları bırakın. Zira Kabe'nin hazinesini Habeşilerden bacakları ince bir kimse çıkaracaktır.[111]

١١٢ – اتْرُكُوا الدّنْيا لأهْلِهَا فإنَّهُ مَنْ أخَذَ مِنْهَا فَوْقَ ما يَكْفيهِ أخَذَ مِنْ حتفِهِ وهُوَ لا يَشْعُرُ.

---

107 Beyhakî, Şuab, V, 71; Hatîb, V, 95; İbni Asâkir, V, 352.
108 Zehebî, Mizân, I, 239; İbni Hacer, Lisân, I, 181.
109 Taberânî, XIX, 418; Beyhakî, X, 210.
110 Taberânî, X, 181; a.mlf., Evsat, VI, 7; Heysemî, VII, 312.
111 Hâkim, IV, 500; Beyhakî, IX, 176.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

112. Dünyayı ehline bırakın. Zira dünyadan kendisine yetecek olandan fazlasını alan farkına varmadan helak sebebine sarılmış olur.[112]

Korkulacak Şeyler

١١٣- اتَّقِ اللهَ فِيما تَعْلَمُ.

113. Bildiğin şeylerde Allah'dan kork.[113]

١١٤- اِتَّقِ اللَّهَ في عُسْرِكَ ويُسْرِكَ.

114. Darlıkta ve varlıkta Allah'dan kork.[114]

١١٥- اِتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ.

115. Nerede olursan ol Allah'dan kork! Kötülüğün ardından iyilik yap ki onu silsin, insanlarla da iyi geçin.115

١١٦- اتَّقِ اللهَ ولا تَحْقِرَنَّ مِنَ المَعْرُوفِ شَيْئاً ولَوْ تُفْرِغَ مِنْ دَلْوِكَ في إناءِ المُسْتَسْقِي وأنْ تَلْقى أخاكَ وَوَجْهُكَ إلَيْهِ مُنْبَسِطٌ وإيَّاكَ وإسْبالَ الإزارِ فإنَّ إسْبالَ الإزَارِ مِنَ المَخِيلَةِ ولا يُحِبُّهَا اللهُ وإنِ امْرُؤٌ شَتَمَكَ وعَيَّرَكَ بِأمْرٍ لَيْسَ هُوَ فِيكَ فلا تُعَيِّرْهُ بِأمْرٍ هُوَ فِيهِ ودَعْهُ يَكُونُ وَبَالُهُ عَلَيْه وأجْرُهُ لَكَ ولا تَسُبَّنَّ أحَداً.

116. Allah'dan kork! Su isteyen birine kovandan su vermek, bir kardeşini güler yüzle karşılamak ile de olsa hiçbir iyiliği küçümseme! Uzun elbiseden sakın, zira elbiseyi uzatmak kibirdir. Allah onu sevmez. Biri sana dil uzatır, sende olmayan bir şeyle seni ayıplarsa, sen onu kendisinde olan bir şeyle ayıplama! Vebali ona, sevabı sana olmak üzere onu kendi haline bırakıver. Kimseye de sövme![116]

---

[112] Deylemî, I, 108; Aclûnî, I, 38.
[113] Tirmizî, İlim 9.
[114] İbni Abdilber, II, 772.
[115] Tirmizî, Birr 55; Dârimî, Rikâk 47; Ahmed, III, V, 153.
[116] Müslim, Birr 144; Ebû Dâvûd, Libâs 24; Tirmizî, Etıme 30.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١١٧- اتَّقِ الله يا أبا الوَليدِ لا تَأتِي يَوْمَ القِيامَةِ بِبَعيرٍ تَحْمِلُهُ وَلَهُ رُغَاءٌ أوْ بَقَرَةٍ لَها خُوَارٌ أوْ شاةٍ لَها ثُؤاجٌ.

117. Ey Ebu Velid! Allah'dan kork, kıyamet günü sırtında deve veya sığır böğürmesi ya da koyun melemesi ile gelme![117]

١١٨- اِتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَغْنَى النَّاسِ وَأَحْسِنْ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا وَلاَ تُكْثِرِ الضَّحِكَ فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ.

118. Haramlardan sakın ki, insanların en çok ibadet edeni olasın. Allah'ın takdir ettiğine razı ol ki, insanların en zengini olasın. Komşuna iyilik et ki, mümin olasın. Kendin için istediğini başkaları için de iste ki, müslüman olasın. Çok gülme, çünkü çok gülmek kalbi öldürür.[118]

١١٩- اتَّقِ دَعْوَةَ المَظْلُومِ فإنَّما يَسألُ الله تَعالَى حَقَّهُ وإنّ الله تعالى لَنْ يَمْنَعَ ذا حَقٍ حَقَّهُ. ض

119. Mazlumun bedduasından sakın! Çünkü o, Allah Teala'dan hakkını almasını ister, Allah ise hiçbir hak sahibinin hakkını geri çevirmez.[119]

١٢٠- إتَّقُوا الله في البَهائِمِ المُعْجَمَةِ فارْكَبُوها صالِحَةً وَكُلُوهَا صالِحَةً.

120. Dilsiz hayvanlar konusunda Allah'dan korkun. Onlara güzel bir şekilde binin, besili iken de onları kesip yiyin.[120]

١٢١- إتَّقُوا اللهَ واعْدِلُوا في أولادِكُمْ.

121. Allah'dan korkun ve çocuklarınız arasında adaletli olun.[121]

---

117 Beyhakî, IV, 158; Heysemî, III, 86.

118 Tirmizî, Zühd 2; Ahmed, II, 310

119 Hatîb, IX, 301.

120 Ebû Dâvûd, Cihâd 44.

121 Buhârî, Hibe 12, Şehâdât 9; Müslim, Hibât 9, 10, 14, 17, 18; Tirmizî, Ahkâm 30; Nesâî, Nihal 1; İbni Mâce, Hibât 1.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٢٢ – اتَّقُوا الله واعدِلُوا بَيْنَ أوْلادكُمْ كما تُحِبُّونَ أنْ يَبَرُّوكُمْ. ض

122. Allah'dan korkun! Çocuklarınızın sizin haklarını gözetmelerini istediğiniz gibi siz de onlar arasında adaleti gözetin.[122]

١٢٣ – اتَّقُوا الله وأصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ فإنَّ الله تعالى يُصْلِحُ بَيْنَ المُؤمِنِينَ يَومَ القيامَةِ.

123. Allah'dan korkun ve birbirinizin arasını düzeltin, çünkü Allah kıyamet günü müminlerin arasını düzeltecektir.[123]

١٢٤ – اتَّقُوا الله فيما مَلَكَتْ أيْمانُكُمْ. صح

124. Eliniz altında olanlar hakkında Allah'dan korkun.[124]

١٢٥ – إتَّقُوا الله في الصَّلاَةِ وما مَلَكَتْ أيْمانُكُمْ.

125. Namaz konusunda ve eliniz altında bulunanlar hakkında Allah'dan korkun.[125]

١٢٦ – اتَّقُوا الله في الضَّعيفَينِ المَمْلُوكِ والمَرأةِ. ض

126. İki zayıf hakkında Allah'dan korkun, onlar köleler ve kadınlardır.[126]

١٢٧ – اتَّقُوا الله في الصَّلاَةِ اتَّقُوا الله في الصَّلاَةِ اتَّقُوا الله في الصّلاة اتّقُوا الله فِيما مَلَكَتْ أيمانُكُمْ اتَّقوا الله فِيما مَلَكَتْ أيمانُكُمْ . اتّقُوا الله في الضَّعِيفَيْنِ المَرْأةِ الأرْمَلَةِ والصَّبِيِّ اليَتِيمِ.

127. Namaz hususunda Allah'dan korkun, namaz hususunda Allah'dan korkun, namaz hususunda Allah'dan korkun. Emriniz altındakiler konusunda da Allah'dan korkun. Emriniz altındakiler konusunda

---

122 Aclûnî, I, 44.
123 Hâkim, IV, 620.
124 Hatîb, X, 169.
125 Hatîb, X, 169.
126 İbni Asâkir, LII, 38.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

da Allah'dan korkun. Şu iki zayıfın hakkını gözetme hususunda da Allah'dan korkun: Dul kadınlar ve yetim çocuklar.[127]

١٢٨- اِتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ وَصَلُّوا خَمْسَكُمْ وَصُومُوا شَهْرَكُمْ وَأَدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ طَيِّبَةً بها أنفُسُكم وَأَطِيعُوا ذَا أَمْرِكُمْ تَدْخُلُوا جَنَّةَ رَبِّكُمْ. صح

128. Allah'dan korkun! Beş vakit namazınızı kılın, ramazan orucunuzu tutun, mallarınızın zekatını gönül hoşluğuyla verin, idarecilerinize itaat edin ki, rabbinizin cennetine giresiniz.[128]

١٢٩- اِتَّقُوا اللَّهَ وَصِلُوا أَرْحامَكُمْ. ض

129. Allah'dan korkun ve akrabalarınıza iyilik edin.[129]

١٣٠- إِتَّقُوا الله فإنَّ اَخْوَنَكُمْ عِنْدَنا منْ طَلَبَ العَمَلَ. ح

130. Allah'dan korkun, bize göre en haininiz bizden iş isteyeninizdir.[130]

١٣١- اتَّقُوا البَوْلَ فإنَّهُ أَوَّلُ ما يُحاسَبُ بِهِ العَبْدُ في القَبْرِ.

131. İdrardan sakının, çünkü kulun kabirde sorguya çekileceği ilk şey odur.[131]

١٣٢- إِتَّقُوا الحَجَرَ الحَرَامَ في البُنْيانِ فإنَّهُ أساسُ الخَرَابِ. ض

132. Binalarda haram taş kullanmaktan sakının, çünkü o yıkılışın sebebidir.[132]

١٣٣- اتَّقُوا الْحَدِيثَ عَنِّى إِلاَّ مَا عَلِمْتُمْ فَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ وَمَنْ قَالَ فِى الْقُرْآنِ بِرَأْيِهِ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ. ح

---

127 Beyhakî, Şuab, VII, 477.
128 Tirmizî, Cuma 80; Ahmed, V, 251, 262.
129 Beyhakî, Şuab, VI, 220.
130 Ebû Dâvûd, İmaret 2; Ahmed, IV, 393, 411.
131 Taberânî, VIII, 133.
132 Beyhakî, Şuab, VII, 394; Hatîb, V, 106.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

133. İyice bildikleriniz dışında benden söz nakletme konusunda Allah'dan korkun. Kim ki, bile bile benim adıma yalan söylerse, cehennemdeki yerine hazırlansın. Kur'an hakkında kendi görüşüyle söz söyleyen de cehennemdeki yerine hazır olsun.[133]

١٣٤ – إِتَّقُوا الدُّنْيا واتَّقُوا النِّساءَ فإنَّ إبليس طَلاَّعٌ رَصَّادٌ وما هُوَ بِشَيءٍ مِنْ فخُوخِهِ بأوثَقَ لِصَيْدِهِ في الأتْقِياءِ مِنَ النِّساءِ. ض

134. Dünyadan sakının, kadınlardan da sakının. Çünkü şeytan hücum etmek için pusuda bekler. Şeytanın takva sahiplerini avlamak için kadınlardan daha sağlam ağı yoktur.[134]

١٣٥ – اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. صح

135. Zulümden sakının, çünkü zulüm kıyamet gününde karanlıklardır.[135]

١٣٦ – إِتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ. صح

136. Zulümden sakının, çünkü zulüm kıyamet gününde karanlıklardır. Cimrilikten de sakının. Çünkü cimrilik sizden öncekileri helak etmiş, onları birbirlerinin kanını dökmeye, hak ve hukuklarını çiğnemeye kadar götürmüştür. [136]

١٣٧ – اتَّقُوا القَدَرَ فإنَّهُ شُعْبَةٌ مِنَ النَّصْرَانِيةِ.

137. Kaderi inkardan sakının, zira onu inkar hristiyanlıktan bir şubedir.[137]

١٣٨ – إِتَّقُوا اللاَّعِنَيْنِ الَّذِى يَتَخَلَّى فِى طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ ظِلِّهِمْ. صح

---

133 Tirmizî, Fiten 70, Edeb 13; Ahmed, I, 323.
134 Deylemî, Ir45.
135 Müslim, Birr 56; Ahmed, II, 92, 136.
136 Müslim, Birr 56; Ahmed, II, 136.
137 Taberânî, XI, 262; Heysemî, VII, 202.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

138. Lanete sebep olan iki şeyden uzak durun. Onlar, insanların gelip geçtikleri yollara veya gölgelendikleri yerlere abdest bozmaktır.[138]

١٣٩ – اتَّقُوا الْمَلاَعِنَ الثَّلاَثَ الْبَرَازَ فِى الْمَوَارِدِ وَقَارِعَةِ الطَّرِيقِ وَالظِّلِّ. صح

139. Lanete sebep olan üç şeyden sakının. Onlar, su başlarına, insanların gelip geçtiği yol üzerlerine ve gölgelik yerlere büyük abdest yapmaktır.[139]

١٤٠ – اتَّقُوا الْمَلاَعِنَ الثَّلاَثَ أَنْ يَقْعُدَ أَحَدُكُمْ فِى ظِلٍّ يُسْتَظَلُّ فِيهِ أَوْ فِى طَرِيقٍ أَوْ فِى نَقْعِ مَاءٍ. صح

140. Lanete neden olan üç şeyden sakının. Onlar, birinizin gölgelenilecek bir yere veya bir yola ya da bir su başına abdest bozmasıdır.[140]

١٤١ – إتَّقُوا المجْذُومَ كما يُتَّقى الأسْدُ.

141. Aslandan uzak durulduğu gibi cüzzamlıdan da uzak durun.[141]

١٤٢ – إتَّقُوا صاحبَ الجذامِ كما يتقى السبع إذا هبط واديا فاهبطوا غيره.

142. Yırtıcı hayvandan sakınıldığı gibi cüzzamlıdan sakının. O bir vadiye indiğinde siz başka bir vadiye inin.[142]

١٤٣ – اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ. صح

143. Yarım hurmayla da olsa cehennemden sakının.[143]

١٤٤ – اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَإِنْ لَمْ تَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ.

144. Yarım hurmayla da olsa ateşten korunmaya bakın. Onu bulamazsanız bari güzel söz söyleyin.[144]

---

138 Ahmed, II, 372; Beyhakî, I, 97.
139 Ebû Dâvûd, Tahâret 14; İbni Mâce, Tahâret 21.
140 Ahmed, I, 299; Heysemî, I, 204.
141 Buhârî, Kebîr, I, 155; İbni Adî, VI, 356.
142 İbn Sad, IV, 117.
143 Buhârî, Zekât 10, Menâkıb 25; Müslim, Zekât 68; Nesaî, Zekât 63; Dârimî, Zekât 24; Ahmed, IV, 256, 257.
144 Buhârî, Zekât 10, Menâkıb 25; Müslim, Zekât 68; Nesaî, Zekât 63; Dârimî, Zekât 24; Ahmed, IV, 256, 257.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٤٥ – إتَّقُوا الدُّنْيا فَوالذي نَفْسِي بِيَدِهِ إنَّهَا لأسْحَرُ مِنَ هارُوتَ ومارُوتَ.

145. Dünyadan sakının. Nefsimi kudret elinde tutana yemin ederim ki o, Harut ve Marut'tan daha fazla büyüleyicidir.[145]

١٤٦ – إتَّقُوا بَيْتاً يُقَالُ لَهُ الحَمَّامُ فَمَنْ دَخَلَهُ فَلْيَسْتَتِرْ.

146. Hamam denilen yerlerden sakının, oraya giren de örtünsün.[146]

١٤٧ – إتَّقُوا زلةَ العالمِ وانْتظِروا فَيْئَته.

147. Alimin hatasından sakının, onun hatasından dönmesini bekleyin.[147]

١٤٨ – اتَّقُوا دَعْوَةَ المَظْلُومِ فَإنَّهَا تُحْمَلُ على الغَمامِ يَقُولُ الله وعزَّتِي وَجَلالِي لأنْصُرَنَّكِ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ.

148. Mazlumun bedduasından sakının, çünkü o bulutlar üzerine taşınır. Allah Teala, *"İzzet ve celalime yemin olsun ki, bir süre sonra olsa da sana mutlaka yardım edeceğim"* buyurur.[148]

١٤٩ – إتَّقُوا دعوةَ المظلومِ؛ فإنها تصْعَدُ إلى السماءِ كأنها شَرارةٌ. صح

149. Mazlumun bedduasından sakının, çünkü o bir kıvılcım gibi semaya yükselir.[149]

١٥٠ – إتَّقُوا دعوةَ المظلومِ وإن كان كافرا فإنها ليس دونَها حجابٌ. صح

150. Kafir de olsa mazlumun bedduasından sakının, çünkü onunla Allah arasında perde yoktur.[150]

١٥١ – اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ.

151. Müminin firasetinden sakının, zira o Allah'ın nuruyla bakar.[151]

---

145 Hakîm, I, 130.
146 Taberânî, XI, 27; Beyhakî, VI, 155.
147 İbni Adî, VI, 60; Beyhakî, X, 211.
148 Taberânî, IV, 84; Heysemî, X, 152.
149 Hâkim, I, 83
150 Ahmed, I, 153.
151 Buhârî, Kebîr, VII, 354; Ebû Nuaym, Hilye, X, 281.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٥٢- إِتَّقُوا محاشَّ النساءِ. ض.

152. Kadınlarla ilişkide onlara dübürlerinden yaklaşmaktan sakının.[152]

١٥٣- إِتَّقُوا هذه المذابحَ يعني المحاريب.

153. Şu boğazlama yerleri olan meclislerin baş köşelerinden sakının.[153]

Namaz

١٥٤- أَتِمُّوا الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ فَوَالذي نفسي بيدهِ إِنِّى لأَرَاكُمْ مِنْ وراءِ ظَهْرِى إِذَا مَا رَكَعْتُمْ وَإِذَا مَا سَجَدْتُمْ. صح

154. Rüku ve secdeleri tam yapın. Zira canımı kudret elinde tutana yemin ederim ki rüku ve secde ederken ben sizi arkamdan da görürüm.[154]

١٥٥- أَتِمُّوا الصُّفُوفَ فَإِنِّى أَرَاكُمْ خَلْفَ ظَهْرِى. صح

155. Safları tamamlayın, zira ben sizi arkamdan da görürüm.[155]

١٥٦- أَتِمُّوا الصَّفَّ الْمُقَدَّمَ ثُمَّ الَّذِى يَلِيهِ فَمَا كَانَ مِنْ نَقْصٍ فَلْيَكُنْ فِي الصَّفِّ الْمُؤَخَّرِ.

156. İlk safı, sonra ikinci safı tamamlayın, bir eksiklik kalırsa en son safta kalsın.[156]

١٥٧- أَتِمُّوا الْوُضُوءَ وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ. صح

157. Abdesti tam alın, ateşte yanacak olan topukların vay haline![157]

١٥٨- أُوتِيتُ بِمَقَالِيدِ الدُّنْيَا عَلَى فَرَسٍ أَبْلَقَ عَلَيْهِ قَطِيفَةٌ مِنْ سُنْدُسٍ. صح

---

152 İbni Adî, V, 185; Deylemî, I, 45.
153 Beyhakî, II, 439.
154 Ahmed, III, 115; Beyhakî, II, 117.
155 Ebû Avane, I, 380.
156 Ahmed, III, 233; Beyhakî, III, 102.
157 İbni Mâce, Tahâret 53; Ahmed, III, 205.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

158. Dünyanın anahtarları bana üzerinde ipekten kadife olan alaca bir at üzerinde verildi.[158]

١٥٩- أثبتُكم على الصراطِ أشدُّكم حُبًّا لأهل بيتي ولأصحابي. ض

159. Sıratta en sağlam yürüyenleriniz, ehl-i beytimi ve ashabımı en çok sevenlerinizdir.[159]

١٦٠- أَثرِدوا ولوْ بالماءِ.

160. Su ile de olsa tirid yapın.[160]

İkili Şeyler

١٦١- اثنانِ فما فوقَهما جماعةٌ.

161. İki kişi ve daha yukarısı cemaattır.[161]

١٦٢- اثنانِ لا ينظرُ اللهُ إليهما يومَ القيامة: قاطعُ الرَّحِمِ وجارُ السوءِ.

162. İki kişi vardır ki, kıyamet günü Allah onlara bakmaz. Onlar, akrabalarıyla ilgiyi kesenler ve kötü komşulardır.[162]

١٦٣- اثْنَانِ خَيْرٌ مِنْ وَاحِدٍ وَثُلاَثٌ خَيْرٌ مِنِ اثْنَيْنِ وَأَرْبَعَةٌ خَيْرٌ مِنْ ثَلاَثَةٍ فَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَنْ يَجْمَعَ أُمَّتِي إِلاَّ عَلَى هُدًى. صح

163. İki kişi birden, üç kişi ikiden, dört kişi de üç kişiden daha hayırlıdır. Cemaate sarılın, çünkü Allah Teala ümmetimi ancak hidayet üzere bir araya toplar.[163]

١٦٤- اثنانِ لا تجاوزُ صلاتهُما رؤوسَهما عبدٌ أبق من مواليه حتى يرجعَ وامرأةٌ عصتْ زوجَها حتى ترجعَ.

---

158 Ahmed, III, 327; Heysemî, IX, 20.
159 İbni Adî, VI, 302; Deylemî, I, 84.
160 Taberânî, Evsat, II, 24; Heysemî, V, 19.
161 Ahmed, V, 254; İbni Ebî Şeybe, II, 264; Hâkim, IV, 371; Beyhakî, III, 69.
162 Deylemî, I, 414.
163 Ahmed, V, 145.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

164. İki sınıf insanın namazları başlarının üstüne çıkmaz. Onlar, geri gelene kadar efendisinden kaçan köle ve hatasından dönünceye kadar kocasına itaatsizlik eden kadındır.[164]

١٦٥ – اثْنَتَانِ فِي النَّاسِ هُمَا بِهِمْ كُفْرٌ الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ وَالنِّيَاحَةُ عَلَى الْمَيِّتِ. صح

165. İnsanlarda iki huy vardır ki onlar küfürdür. Birisi, insanları soyları sebebiyle kötülemek, diğeri de ölüye ağıt yakmaktır.[165]

١٦٦ – اِثْنَانِ يَكْرَهُهُمَا اِبْنُ آدَمَ الْمَوْتُ وَالْمَوْتُ خَيْرٌ له مِنَ الْفِتْنَةِ وَيَكْرَهُ قِلَّةَ الْمَالِ وَقِلَّةُ الْمَالِ أَقَلُّ لِلْحِسَابِ. صح

166. İki şey var ki, onlar insanoğlunun hoşuna gitmez. İnsan ölümü kerih görür, halbuki ölüm fitneden daha hayırlıdır. Az malı sevmez, oysa az mal, az hesab demektir.[166]

١٦٧ – اثنانِ يجعلُهما اللهُ في الدنيا البغيُ وعقوقُ الوالدينِ.

167. İki şey vardır ki, Allah Teala onların cezasını dünyada iken verir. Onlardan biri zulüm, diğeri de ana babaya karşı gelmektir.[167]

Çeşitli Hadisler

١٦٨ – أَثِيبُوا أَخَاكُمْ ادْعُوا له بِالْبَرَكَةِ فَإِنَّ الرَّجُلَ إِذَا أُكِلَ طَعَامُهُ وَشُرِبَ شَرَابُهُ ثُمَّ دُعِيَ لَهُ بِالْبَرَكَةِ فَذَلِكَ ثَوَابُهُ مِنْهُمْ. ح

168. Din kardeşinizi mükafatlandırın, ona bereketle dua edin. Çünkü onun yemeği yenilir, suyu içilir de kendisine bereketle dua edilirse bu ona mükafat olur.[168]

١٦٩ – اِجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ يُبَارَكْ لَكُمْ فِيهِ. صح

---

164 Taberânî, Evsat, IV, 67; Hâkim, IV, 191; Heysemî, IV, 313.
165 Müslim, Îmân 121; Ahmed, II, 377, 415.
166 Ahmed, V, 427.
167 Buhârî, Kebîr, I, 166; İbni Asâkir, XXXVIII, 131.
168 Ebû Dâvûd, Etıme 54.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

169. Yemek yerken toplanın, Allah'ın ismini zikredin ki, o yemek size bereketlensin.[169]

Kaçınılması Gereken Şeyler

١٧٠- اِجْتَنِبِ الغضبَ. صح

170. Öfkelenmekten sakın![170]

١٧١- اِجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ الشِّرْكُ بِاللَّهِ وَالسِّحْرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ. صح

171. İnsanı helak edici yedi günahtan sakının. Onlar Allah'a şirk koşmak, sihir yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere kıymak, faiz almak, yetim malı yemek, savaştan kaçmak, namuslu hiçbir şeyden haberi olmayan mümin kadınlara iftira atmaktır.[171]

١٧٢- اِجْتَنِبُوا الخمْرَ فإنها مفتاحُ كلِ شرٍ. صح

172. İçkiden sakının, çünkü o her kötülüğün anahtarıdır.[172]

١٧٣- اِجْتَنِبُوا الوجوهَ لا تضربوها.

173. Yüzlerden sakının, oralara vurmayın.[173]

١٧٤- اجْتَنِبُوا التَّكَبُّرَ فإنَّ العَبْدَ لا يَزالُ يَتَكَبَّرُ حَتَّى يقولَ الله تعالى اكْتُبُوا عبْدِي هذا في الجبَّارِينَ.

174. Kibirlenmekten sakının. Çünkü kul kibirlenmeye devam ettikçe Allah Teala onun hakkında, *"Kulumu zorbalar listesine yazın"* buyurur.[174]

---

169 Ebû Dâvûd, Etıme 14; Ahmed, III, 501.
170 Ahmed, V, 408; İbn Ebî Şeybe, V, 217.
171 Buhârî, Vasâya 23, Hudûd 44, Tıb 48; Müslim, Îmân 144; Ebû Dâvûd, Vasâya 10.
172 Hâkim, IV, 162; Beyhakî, Şuab, V, 10.
173 İbni Adî, VI, 439.
174 İbni Adî, V, 164; Deylemî, I, 40.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٧٥- اجْتَنِبُوا هذِهِ القاذُوراتِ الَّتي نَهى الله تعالى عنها فَمَنْ أَلَمَّ بِشَيْءٍ منها فَلْيَسْتَتِرْ بِسَتْرِ الله ولْيَتُبْ إلى الله فإِنَّهُ مَنْ يُبْدِ لنا صَفْحَتَهُ نُقِمْ عليه كِتَابَ الله. صح

175. Allah'ın yasakladığı zinadan uzak durun. O fiili işleyen Allah'ın örtüsüyle kendisini gizlesin ve Allah'a tevbe etsin. Böyle bir fiili bize aşikar olana, biz Allah'ın kitabındaki hükmü uygularız.[175]

١٧٦- إجْتَنِبُوا مجالسَ العشيرةِ. ض

176. Lüzumsuz şeylerin konuşulduğu meclislerden uzak durun.[176]

١٧٧- إجْتَنِبُوا الكبائر وسدِّدوا و أبْشِروا.

177. Büyük günahlardan uzak durun, istikamet üzere olun ki, müjdelenesiniz.[177]

١٧٨- إجْتَنِبُوا دعواتِ المظلومِ ما بينها وبين اللهِ حجابٌ.

178. Mazlumun beddualarından sakının, onunla Allah arasında perde olmaz.[178]

١٧٩- إجْتَنِبُوا كلَّ مُسكِرٍ. صح

179. Her sarhoşluk veren şeyden uzak durun.[179]

١٨٠- إجْتَنِبُوا ما أسْكرَ. صح

180. Sarhoş eden şeylerden sakının.[180]

---

175 Hâkim, IV, 425; Beyhakî, VIII, 330.
176 Huseynî, el-Beyân ve't-tarîf, I, 27.
177 Deylemî, I, 414.
178 Ebû Ya'lâ, II, 494.
179 Ahmed, IV, 87; Taberânî, Evsat, I, 270.
180 Ahmed, I, 145.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çeşitli Hadisler

١٨١- أُجْثوا على الرُّكَبِ ثم قولوا: يا ربِّ يا رب. صح

181. Dua ederken dizüstü oturun, sonra *"Ya rabbi, ya rabbi!"* deyin.[181]

١٨٢- أجْرَؤُكُمْ على قَسْمِ الجَدِّ أجْرَؤُكُمْ على النَّارِ. ض

182. Fetva vermeye en cüretkar olanınız, cehenneme karşı en cüretkar olanınızdır.[182]

١٨٣- أجرؤُكم على الفُتيا أجرَؤُكم على النارِ.

183. Fetvaya en cüretkar olanınız, ateşe en cüretkar olanınızdır.[183]

Yapılması Gerekenler

١٨٤- اجْعَلْ بَيْنَ أذانِكَ وإقامَتِكَ نَفَساً حَتَّى يَقْضِيَ المُتَوَضِّىءُ حاجَتَهُ في مَهْلٍ ويَفْرَغَ الآكِلُ مِنْ طَعامِهِ في مَهْلٍ.

184. Ezanınla ikametin arasında abdest alanın ihtiyacını giderebileceği, yemek yiyenin de yemeğini bitirebileceği kadar bir süre bırak.[184]

١٨٥- اِجْعلوا آخِرَ صلاتِكم بالليل وِتْراً. صح

185. Gece namazınızın sonunu vitir yapın.[185]

١٨٦- اجْعَلُوا أئِمَّتَكُمْ خِيارَكُمْ فإنَّهُمْ وَفْدُكُمْ فِيما بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ رَبِّكُمْ. ض

186. İmamlarınızı en iyilerinizden seçin, çünkü onlar sizinle rabbiniz arasında elçidirler.[186]

---

181 Ebû Avâne, II, 124; Buhârî, Kebîr, VI, 457; Taberânî, Evsat, VI, 120.
182 Saîd b. Mansûr, I, 66.
183 Dârimî, Mukaddime 20.
184 Abdullah b. Ahmed, Zevâidü'l-Müsned, V, 143; Heysemî, II, 4.
185 İbni Ebî Şeybe, II, 80; Ahmed, II, 102.
186 Dârekutnî, II, 87; Beyhakî, III, 90.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٨٧- اِجْعَلُوا فِي بُيُوتِكُمْ مِنْ صَلاَتِكُمْ وَلاَ تَتَّخِذُوهَا قُبُورًا.

187. Namazlarınızın bir kısmını evlerinizde kılın, oraları kabirlere çevirmeyin.[187]

١٨٨- اجعلوا بَيْنَكُمْ وبَيْنَ الحَرامِ سِتْراً مِنَ الحلاَلِ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ اسْتَبْرأ لِعِرْضِهِ وَدِينِهِ ومَنْ أَرْتَعَ فِيه كانَ كالمُرْتِعِ إلى جَنْب الحِمَى يُوشِكُ أنْ يَقَعَ فيهِ وإنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى وإنَّ حِمَى الله في الأَرْضِ مَحَارِمُهُ. صح

188. Haramla kendi aranıza helalden bir engel koyun. Kim böyle davranırsa, ırzını ve dinini korumuş olur. Kim o engele yaklaşırsa, koruluğun kenarında otlayan hayvan gibi olur ki, onun koruluğa girmesi yakındır. Her hükümdarın bir koruluğu vardır, Allah'ın yeryüzündeki koruluğu da haram kıldığı şeylerdir.[188]

١٨٩- اجعلوا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ النَّارِ حِجاباً ولوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ. ح

189. Yarım hurmayla da olsa ateşle aranıza bir engel koyun.[189]

١٩٠- أجِلُّوا الله يَغْفِرْ لَكُمْ. ح

190. Allah'a saygı gösterin ki, Allah da günahlarınızı bağışlasın.[190]

١٩١- أجمِلوا في طلبِ الدنيا فإن كلاً ميسرٌ لما كُتِب له منها.

191. Dünyalık ararken güzel davranın. Çünkü herkese takdir edilen şeyler müyesser olur.[191]

---

187 Buhârî, Salât 52, Ezân 81; Müslim, Misafirîn 26; Nesâî, Kıyâmu'l-leyl 1.
188 İbni Hibbân, XII, 380; Taberânî, Evsat, IX, 19; Heysemî, X, 293.
189 Taberânî, XVIII, 303; Heysemî, III, 106.
190 Ahmed, V, 199,
191 İbni Mâce, Ticâret 3.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çeşitli Hadisler

١٩٢- أجوعُ الناسِ طالِبُ العلمِ وأشبعُهم الذي لا يبتغِيه.

192. İnsanların en açı ilim arayanı, en tok olanı da ona ilgi duymayanıdır.[192]

١٩٣- أجِيبوا هذه الدعوةَ إذا دُعِيتم لها.

193. Davetlere çağrıldığınız zaman onlara icabet edin.[193]

١٩٤- أجيبوا الداعيَ ولا تردوا الهديةَ ولا تضرِبوا المسلمين.

194. Çağırana icabet edin, hediyeyi reddetmeyin ve müslümanları dövmeyin.[194]

١٩٥- أَجِيفُوا أَبْوَابَكُمْ وَأَكْفِئُوا آنِيَتَكُمْ وَأَوْكِئُوا أَسْقِيَتَكُمْ وَأَطْفِئُوا سُرُجَكُمْ فَإِنَّهُ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُمْ بِالتَّسَوُّرِ عَلَيْكُمْ.

195. Kapılarınızı kapatın, yemek kaplarınızın üzerini örtün, kırbalarınızın ağızlarını bağlayın, kandillerinizi söndürün. Böyle yaparsanız size zarar vermeleri için onlara izin verilmez.[195]

En Sevimli Olanlar

١٩٦- أحَبُّ الأعمالِ إلى اللهِ الصَّلاَةُ لِوَقْتِهَا ثم بِرُّ الْوَالِدَيْنِ ثُمَّ الْجِهَادُ فِى سَبِيلِ اللَّهِ. صح

196. Amellerin Allah'a en sevimlisi, vaktinde kılınan namazdır. Sonra ana babaya iyilik, sonra da Allah yolunda cihad etmektir.[196]

---

192 Deylemî, I, 85; Ebû Nuaym, Ahbâru Isbahân, I, 259.

193 Beyhakî, VII, 262.

194 Buhârî, Ahkâm 23, Nikâh 71; Ebû Dâvûd, Zekât 38; Ahmed, I, 104.

195 Buhârî, Eşribe 22, Bedü'l-halk 11; Müslim, Eşribe 97; Ebû Dâvûd, Edeb 161; Tirmizî, Etıme 15, Edeb 74; Muvatta, Sıfatu'n-nebî 21.

196 Buhârî, Mevâkît 5, Cihâd 1, Edeb 1, Tevhid 48; Müslim, Îmân 137, 140; Ebû Dâvûd, Edeb 120; Tirmizî, Salat 13.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

١٩٧- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله تعالى أدومُها وإن قَلَّ.

197. Amellerin Allah'a en sevimlisi, az da olsa devamlı olanıdır.[197]

١٩٨- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله أنْ تموتَ ولِسانُك رطبٌ من ذِكر الله.

198. Amellerin Allah'a en sevimlisi, ölünceye kadar dilin Allah'ın zikriyle meşgul olmasıdır.[198]

١٩٩- أحبُّ الأعمالِ إلى الله مَنْ أطْعَمَ مِسْكِيناً منْ جُوعٍ أوْ دَفَعَ عَنْهُ مَغْرَماً أوْ كَشَفَ عَنْهُ كَرْبا. ض

199. Amellerin Allah'a en sevimlisi, aç olan bir fakiri doyurmak veya onun bir borcunu ödemek ya da onun bir sıkıntısını gidermektir.[199]

٢٠٠- أحَبُّ الأعْمالِ إلى الله بَعْدَ الفَرَائِض إدْخالُ السُّرُورِ على المُسْلِمِ.

200. Farzları ifadan sonra Allah'ın en çok sevdiği amel, bir müslümanı sevindirmektir.[200]

٢٠١- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله حفظُ اللسانِ. ض

201. Amellerin Allah'a en sevimlisi, dile sahip olmaktır.[201]

٢٠٢- أحَبُّ الأعمال إلى الله الحبُّ في الله والبغضُ في الله. ح

202. Amellerin Allah'a en sevimlisi, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir.[202]

٢٠٣- أحَبُّ أهلي إلي فاطمةُ. صح

203. Ailemden bana en sevgili olan, Fatıma'dır.[203]

---

197 Buhârî, Îmân 33.
198 Taberânî, XX, 93; Heysemî, X, 74.
199 Taberânî, III, 218; Heysemî, III, 116.
200 Taberânî, XI, 71; Heysemî, VIII, 193.
201 Beyhakî, Şuab, IV, 245.
202 Ebû Dâvûd, Sünnet 2.
203 Taberânî, I, 158; Hâkim, II, 452.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢٠٤- أحَبُّ أهل بيتي إلي الحسن والحسين.

204. Ehl-i beytim içinde bana en sevgili olanlar, Hasan ile Hüseyin'dir.[204]

٢٠٥- أحَبُّ الناس إلي عائشةُ ومن الرجال أبوها. صح

205. İnsanlardan bana en sevgili olan Aişe, erkeklerden de onun babasıdır.[205]

٢٠٦- أحَبُّ الأسماء إلى الله عبدُ الله وعبدُ الرحمن.

206. İsimlerin Allah'a en sevimli olanları, Abdullah ve Abdurrahman'dır.[206]

٢٠٧- أحَبُّ الأسماء إلى الله ما تُعُبِّدَ له وأصدقُ الأسماء همامٌ وحارثٌ.

207. İsimlerin Allah'a en sevimli olanları, ona kulluğu hatırlatanlardır. İsimlerin en doğrusu da Hemmam ve Haris'tir.[207]

٢٠٨- أحَبُّ الأديان إلى الله الحنيفيةُ السمحةُ. صح

208. Dinlerin Allah'a en sevimli olanı, doğru ve kolay olanıdır.[208]

٢٠٩- أحَبُّ البِلادِ إلى اللّهِ المساجِدُ وأبغضُ البِلادِ إلى اللّهِ أسْواقُها.

209. Mekanların Allah'a en sevimli olanları mescidler, en sevimsiz olanları da çarşı pazarlardır.[209]

٢١٠- أحَبُّ الجهاد إلى الله كلمةُ حقٍ تقال لإمامٍ جائرٍ. ح

210. Cihadın Allah'a en sevimlisi, zalim idareciye karşı söylenen hak sözdür.[210]

---

204 Suyûtî, Sağîr, s. 19.

205 Müslim, Fedâilü's-sahâbe 8; Tirmizî, Menâkıb 14; İbni Mâce, Mukaddime 101.

206 Buhârî, , Edeb 106; Müslim, Edeb 2; Tirmizî, Edeb 64; İbni Mâce, Edeb 30; Dârimî, İstizân, 20; Ahmed, II, 24, 128.

207 Taberânî, X, 73; Heysemî, VIII, 50.

208 Ahmed, I, 236; Heysemî, I, 60.

209 Müslim, Mesâcid: 288; Ahmed, IV, 81; İbn Hibbân, IV, 477.

210 İbni Mâce, Fiten 20; Ahmed, V, 251.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢١١- أحبُّ الحديثِ إلي أصدَقُه. صح

211. Sözlerin bana en sevimlisi, en doğru olanıdır.[211]

٢١٢- أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ كَانَ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا وَأَحَبُّ الصَّلَاةِ إِلَى اللَّهِ صَلَاةُ دَاوُدَ كَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ وَيَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَنَامُ سُدُسَهُ. صح

212. Oruçların Allah'a en sevimli olanı, Davud'un orucudur. O bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. Namazların Allah'a en sevimli olanı da Davud'un namazıdır. O, gecenin yarısını uyur, üçte birini ibadetle geçirir, altıda birinde de tekrar uyurdu.[212]

٢١٣- أحبُّ الطعامِ إلى الله ما كَثُرَتْ عليه الأيدِي. صح

213. Yemeklerin Allah'a en sevimli olanı, ellerin çok olduğu yemektir.[213]

٢١٤- أحبُّ الكلامِ إلى الله تعالى أن يقولَ العبدُ سبحانَ الله وبحمده.

214. Sözlerin Allah'a en sevimli olanı kulun *"Sübhanallahi ve bihamihi: Allah'ı tesbih eder, ona hamdederim"* sözüdür.[214]

٢١٥- أحبُّ الكلامِ إلى الله تعالى أربعٌ سبحان الله والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكبر لا يضرُّك بأيهن بدأتَ. صح

215. Sözlerin Allah'a en sevimli olanı dörttür. Sübhanallah, elhamdülillah, lailaheillallah ve Allahü ekber'dir. Onların hangisiyle başlarsan başla sana zararı olmaz.[215]

٢١٦- أحبُّ اللهوِ إلى الله تعالى إجراءُ الخيلِ والرمي. ض

216. Oyunların Allah'a en sevimli olanları, at yarışları ve ok atışlarıdır.[216]

---

211 Buhârî, Vekâlet 7, Itk 13, Hibe 24, Hums 15, Meğâzî, 54; Ebû Dâvûd, Cihâd 121; Ahmed, IV, 326.
212 Buhârî, Teheccüd 7, Savm 59, Enbiyâ 38; Müslim, Sıyâm 182, 186, 189, 192; Ebû Dâvûd, Savm 53.
213 Ebû Ya'lâ, IV, 39; Taberânî, Evsat, VII, 217; Beyhakî, Şuab, VII, 98.
214 İbni Ebî Şeybe, VII, 169; Ahmed, V, 161.
215 İbni Mâce, Edeb 56; Ahmed, V, 10,11, 20, 21.
216 İbni Adî, VI, 176.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢١٧- أحبُّ العبادِ إلى الله تعالى أنفعُهم لعياله.

217. Kulların Allah'a en sevgili olanı, onun kullarına en çok faydası dokunanlardır.[217]

٢١٨- أحب عبادِ اللهِ إلى الله أحسنُهم خُلُقاً. ض

218. Allah'ın kullarından ona en sevgili olanları, ahlakı en güzel olanlardır.[218]

٢١٩- أحبُّ بيوتكم إلى الله بيتٌ فيه يتيمٌ مُكْرَمٌ.

219. Evlerinizin Allah'a en sevimli olanları, yetimlerin ikram gördüğü evlerdir.[219]

٢٢٠- أحَبَّ الله تعالى عبداً سَمْحاً إذا اشْتَرَى وسَمْحاً إذا باعَ وسَمْحاً إذا أقْضى وسَمْحاً إذا اقْتَضى.

220. Satarken, alırken, borcunu öderken ve borcunu isterken yumuşak davranan kişiyi Allah sever.[220]

٢٢١- أحَبُّكم إلى الله أقلُّكم طُعْماً وأخَفُّكم بدَناً. ض

221. Sizin Allah'a en sevimliniz yemesi az, bedeni hafif olanınızdır.[221]

٢٢٢- أحِبَّ للناسِ ما تحِبُّ لنفسِك. صح

222. Kendin için sevdiğini insanlar için de sev.[222]

٢٢٣- أحْبِبْ حَبِيبَكَ هَوْناً مَّا عَسى أنْ يَكُونَ بَغِيضَكَ يَوْماً مَّا وأبْغِضْ بَغِيضَكَ هَوْناً مَّا عَسى أنْ يَكُونَ حَبِيبَكَ يَوْماً مَّا ح

---

217 Taberânî, XII, 453, Evsat, VI, 139.
218 Taberânî, I, 181, Evsat, VI, 268; Hâkim, IV, 443.
219 Ebû Nuaym, VI, 337; Beyhakî, Şuab, VII, 472.
220 Beyhakî, Şuab, VII, 536.
221 Deylemî, I, 86.
222 Buhârî, Kebîr, VIII, 317; Taberânî, XXII, 238; Hâkim, IV, 186.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

223. Sevdiğini ölçülü sev, bir gün gelir o senin sevmediğin biri olabilir. Buğzettiğine de ölçülü buğzet, bir gün gelir o da senin dostun olabilir.[223]

٢٢٤- أَحِبُّوا الله لما يغذوكم به من نعمه وأحبوني لحب الله وأحِبُّوا أهل بيتي لحبي. صح

224. Allah'ı size verdiği nimetler sebebiyle sevin. Beni Allah için sevin, ehl-i beytimi de benim sevgim için sevin.[224]

٢٢٥- أَحِبُّوا العرب لثلاثٍ:لأني عربيٌّ والقرآنُ عربيٌّ وكلامُ أهل الجنة عربيٌّ. صح

225. Arabı üç şey için sevin. Ben Arab'ım, Kur'an Arapça, cennet halkının dili de Arapçadır.[225]

٢٢٦- أَحِبُّوا قريشاً فإنه منْ أحبَّهم أحبه اللهُ. ض

226. Kureyş'i sevin, zira onları seveni Allah da sever.[226]

٢٢٧- أحِبُّوا الفُقَراءَ وجالِسُوهُمْ وأحبَّ العَرَبَ منْ قلْبِكَ ولْيَرُدَّكَ عنِ النَّاسِ ما تعْلَمُ مِنْ نَفْسِكَ. صح

227. Fakirleri sevin ve onlarla oturun, Arab'a kalben muhabbet besleyin. Kendi kusurlarınızı bilmeniz başkalarının kusurlarını araştırmaya mani olsun.[227]

Çeşitli Hadisler

٢٢٨- احْبِسُوا صبيانَكم حتى تذهبَ فَوْعةَ العشاءِ فإنها ساعة تخترق فيها الشياطين. صح

228. Akşamın zifiri karanlığı geçinceye kadar çocuklarınızı dışarı çıkarmayın, çünkü o vakitte şeytanlar çevreye yayılırlar.[228]

---

223 Tirmizî, Birr 60.
224 Tirmizî, Menâkıb 31.
225 Ukaylî, III, 348; Taberânî, XI, 148, Evsat, V, 369; Beyhakî, Şuab, II, 230.
226 Taberânî, VI, 123; Beyhakî, Şuab, II, 231.
227 Hâkim, IV, 368.
228 Ahmed, III, 362; Hâkim, IV, 316.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢٢٩- احْبِسوا على المؤمنين ضالَّتَهم العِلْمَ. ض

229. Müminlerin kaybolan malı olan ilmi koruyun.[229]

٢٣٠- احْتَجِمُوا لِخَمْسَ عَشْرَةَ أَوْ لِسَبْعَ عَشْرَةَ أَوْ لِتِسعَ عَشْرَةَ أَوْ إِحْدى وَعِشْرِينَ لا يَتَبَيَّغْ بِكُمُ الدَّمُ فَيَقْتُلَكُمْ.

230. Ayın onbeşi, onyedisi, ondokuzu ve yirmibirinde kan aldırın. Kan fazla gelip de sizi öldürmesin.[230]

٢٣١- اِحْتَرِسُوا مِنَ النَّاسَ بسُوءِ الظَّنِّ. ض

231. Su-i zan yapmakla insanlardan kendinizi koruyun.[231]

٢٣٢- اِحْتِكارُ الطَّعامِ في الحَرَمِ إِلْحَادٌ فيه. ح

232. Harem'de karaborsacılık yapmak, haktan sapmaktır.[232]

٢٣٣- اِحْتِكارُ الطَّعامِ بِمَكَّةَ إِلحَادٌ.

233. Mekke'de karaborsacılık yapmak, doğruluktan ayrılmadır.[233]

٢٣٤- أَحْثُوا التُّرَابَ في وُجُوهِ المدَّاحِينَ.

234. Övgüde bulunanların yüzlerine toprak saçın.[234]

٢٣٥- أَحْثُوا في أفْواهِ المَدَّاحِينَ التُّرابَ. صح

235. Meddahların ağızlarına toprak atın.[235]

٢٣٦- أَحِّدْ يا سَعْدُ. صح

---

229 Deylemî, I, 20.
230 Taberânî, XI, 70; Heysemî, V, 93.
231 Taberânî, Evsat, I, 189; Heysemî, VIII, 89.
232 Ebû Dâvûd, Menâsik 89.
233 Taberânî, Evsat, II, 132; Heysemî, IV, 101.
234 Müslim, Zühd 68, 69; Ebû Dâvûd, Edeb 9; Tirmizî, Zühd 55; İbni Mâce, Edeb 36.
235 İbni Hibbân, XIII, 82; İbni Asâkir, XVI, 196.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

236. Ey Sa'd, teşehhüdde bir parmağınla işaret et.[236]

٢٣٧- أَحِّدْ أَحِّدْ. صح

237. Teşehhüdde bir parmağınla işaret et.[237]

٢٣٨- أُحُدٌ جَبَل يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ. صح

238. Uhud dağı bizi sever, biz de onu severiz.[238]

٢٣٩- أحدٌ جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ فإذا جِئْتُمُوهُ فكُلُوا مِنْ شَجَرِهِ ولوْ مِنْ عِضاهِه. ض

239. Uhud dağı bizi sever, biz de onu severiz. Oraya geldiğinizde zararlı olmayan ağaçlarından velev ki, dikenlerinden de olsa yiyin.[239]

٢٤٠- أُحُدٌ رُكْنٌ مِنْ أَرْكانِ الجَنَّةِ. ض

240. Uhud, cennet direklerinden bir direktir.[240]

٢٤١- أُحُدٌ هذا جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ على بابٍ مِنْ أبْوابِ الجَنَّةِ وهذا عَيْرٌ يُبْغِضُنا ونُبْغِضُهُ وإنَّهُ على بابٍ مِنْ أبْوابِ النَّارِ. ض

241. Uhud dağı bizi sever, biz de onu severiz. O cennet kapılarından bir kapı üzerindedir. Ayr da bize buğzeder, biz de ona buğzederiz. O da cehennem kapılarından bir kapı üzerindedir.[241]

٢٤٢- أحدُ أبوي بلقيسَ كان جنياً.

242. Belkis'in ana babasından biri cin idi.[242]

---

236 Ahmed, II, 420.
237 Ebû Dâvûd, Vitir 23; Tirmizî, Daavât 104; Nesâî, Sehv 37.
238 Ahmed, III, 443; Taberânî, VII, 90.
239 Abdürrezzâk, IX, 269; Taberânî, Evsat, II, 255.
240 Taberânî, VI, 151; Heysemî, IV, 13.
241 Taberânî, Evsat, VI, 315; Heysemî, IV, 13.
242 Ebu'ş-Şeyh, Azâme, V, 1653; İbni Adî, III, 369.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sakınılması Gereken Şeyler

٢٤٣- اِحذَرُوا فِرَاسَةَ المؤمِنِ فإنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ الله وَيَنْطِقُ بِتَوْفِيقِ الله. ض

243. Müminin ferasetinden sakınm. Çünkü o Allah'ın nuruyla bakar, onun lütfuyla konuşur.[243]

٢٤٤- اِحذَرُوا زَلَّةَ العالِمِ فإنَّ زَلَّتَهُ تُكَبْكِبُهُ في النَّار. ض

244. Alimin hatasından sakının, çünkü onun hatası kendisini ateşe sürükler.[244]

٢٤٥- اِحْذَرُوا الدُّنْيا فإنَّها أسْحَرُ مِنْ هارُوتَ ومارُوتَ. ض

245. Dünyadan sakının, çünkü dünya Harut ve Marut'tan daha çok büyüleyicidir.[245]

٢٤٦- اِحْذَرُوا الدُّنْيا فإنَّها خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ.

246. Dünyadan sakının, zira o yeşil ve tatlıdır.[246]

٢٤٧- اِحْذَرُوا الشَّهْوَةَ الخَفِيَّةَ العالِمُ يُحِبُّ أنْ يُجْلَسَ إليهِ. ض

247. Nefsin gizli şehvetinden sakının. Alim kişi, çevresinde oturulmasından hoşlanır.[247]

٢٤٨- اِحْذَرُوا الشُّهْرَتَيْنِ الصُّوفَ والخَزَّ. ض

248. Şöhrete sebep olan iki giysiden, yün ve ipekten sakının.[248]

٢٤٩- احْذَرُوا صُفْرَ الوُجُوهِ فإنَّهُ إنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ عِلَّةٍ أوْ سَهَرٍ فإنَّهُ مِنْ غِلٍّ في قُلُوبِهِمْ لِلْمُسْلِمِينَ. ض

---

243 Ebû Nuaym, IV, 81; Ebu'ş-Şeyh,Tabakâtü'l-muhaddisîn, III, 419.
244 Deylemî, I, 20.
245 Beyhakî, Şuab, VII, 339.
246 Ahmed, Zühd, s. 11.
247 Deylemî, I, 21.
248 Deylemî, I, 21.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

249. Sarı yüzlü olanlardan sakının. Zira o hal, hastalık veya uykusuzluktan değilse bu durum onların kalplerinde müslümanlara besledikleri kinden kaynaklanır.[249]

٢٥٠- احذَرُوا البَغْيَ فإنَّهُ لَيْس من عُقُوبَةٍ هِيَ أحْضَرُ مِنْ عُقُوبَةِ البَغْيِ. ض

250. Zulümden uzak durun. Çünkü zulmün cezasından daha süratli gelen bir ceza yoktur.[250]

٢٥١- أحْرُثُوا فإنَّ الحَرْثَ مُبارَكٌ وأكْثِرُوا فِيهِ مِنَ الجماجِمِ.

251. Ziraat yapın, zira ekim dikim berekettir. Tarlalara çokça da nazarlık takın.[251]

٢٥٢- أحْسَنُ النَّاسِ قِراءَةً الَّذِي إذا قَرأَ رَأيْتَ أنَّهُ يَخْشَى الله. ض

252. İnsanların en güzel Kur'an okuyanı, okurken Allah'dan korktuğunu gördüğün insandır.[252]

٢٥٣- أحْسَنُ النَّاسِ قِرَاءَةً مَنْ قَرَأ القُرْآنَ يَتَحَزَّنُ بِهِ.

253. Okuyuş bakımından insanların en güzel okuyanı, Kur'an okurken onunla hüzünlenen kişidir.[253]

٢٥٤- أحْسِنُوا إذا وُلِّيتُمْ واعْفُوا عَمَّا مَلَكْتُمْ.

254. İdareci olduğunuzda iyi davranın, eliniz altında bulunanların da kusurlarını bağışlayın.[254]

٢٥٥- أحْسِنُوا جِوارَ نِعَمِ الله لا تُنَفِّرُوها فقلَّما زالَتْ عَنْ قَوْمٍ فعادَتْ إلَيْهِمْ. ض

255. Allah'ın nimetlerinin kıymetini bilin, onu elinizden kaçırmayın. Zira bir topluluğun elinden kaçan nimet nadiren geri gelir.[255]

---

249 Deylemî, I, 21.
250 İbni Adî, VI, 138.
251 İbni Ebî Dâvûd, Merâsîl, I, 363.
252 Hatîb, III, 208; Beyhakî, Şuab, II, 388.
253 Taberânî, XI, 7; Heysemî, VII, 170.
254 Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 130; Deylemî, I, 1.
255 İbni Adî, V, 163.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٢٥٦- أَحْسِنُوا إقامةَ الصُّفُوفِ في الصَّلاَةِ. صح

256. Namazda safları düzgün tutun.[256]

٢٥٧- أَحْسِنُوا لِباسَكُمْ وأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ حَتَّى تَكُونُوا كأَنَّكُمْ شامَةٌ في النَّاس. صح

257. Elbiselerinizi güzel giyinin, bineklerinizi iyi seçin ki insanlar arasında seçkin görünesiniz.[257]

٢٥٨- أَحْسِنُوا الأَصْواتَ في القُرآنِ. ض

258. Kur'an okurken sesleri süsleyin.[258]

٢٥٩- أَحْسِنُوا إلى مُحْسِنِ الأَنْصارِ واعْفُوا عنْ مُسِيئِهِمْ. صح

259. Ensarın iyilerine iyilik edin, kötülerini de affedin.[259]

٢٦٠- أُحْصُوا عِدَّةَ شَعْبانَ لِرَمَضانَ. صح

260. Ramazan için şaban hilalini gözetleyin.[260]

٢٦١- احْضُرُوا الجُمُعَةَ وادْنُوا مِنَ الإمامِ فإنَّ الرَّجُلَ لا يَزَالُ يَتَباعَدُ حَتَّى يُؤَخَّرَ في الجَنَّةِ وإن دَخَلَها. صح

261. Cumada hazır olun, imama yaklaşın. Zira kişi uzaklaşa uzaklaşa cennete girse orada da geri kalır.[261]

٢٦٢- إحْفَظْ لِسانَكَ.

262. Diline sahip ol.[262]

٢٦٣- احْفَظْ ما بَيْنَ لَحْيَيْكَ وما بَيْنَ رِجْلَيْكَ. صح

---

256 Ahmed, II, 485; Heysemî, II, 89.
257 Hâkim, IV, 203.
258 Taberânî, XII, 118.
259 Taberânî, VI, 208, Evsat, I, 255.
260 Dârekutnî, II, 163.
261 Ahmed, V, 11; Beyhakî, III, 238.
262 Taberânî, XVII, 271.

263. İki sakalın ve iki bacağın arasındakini koru.[263]

٢٦٤- احْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلاَّ مِنْ زَوْجَتِكَ أَوْ مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ قيل إِذَا كَانَ الْقَوْمُ بَعْضُهُمْ فِي بَعْضٍ قَالَ إِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ لاَ يَرَيَنَّهَا أَحَدٌ فَلاَ يَرَيَنَّهَا قيلإِذَا كَانَ أَحَدُنَا خَالِياً قَالَ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ يُسْتَحْيَا مِنْهُ مِنَ الناسِ.

264. Avret yerini eşin ve cariyen dışındakilerden koru. Eğer mahrem kişiler olursa o zaman ne olur? denildi. Bunun üzerine Efendimiz, *"Kimseye göstermemeye gücün yeterse onu kimseye gösterme"* buyurdu. Bizden biri yalnız olursa? denildi. Buna da Efendimiz, *"Allah insanlardan utanılmaya daha layıktır"* buyurdu.[264]

٢٦٥- احْفَظْ وُدَّ أَبِيكَ لا تَقْطَعْهُ فَيُطْفِيءَ اللهُ نُورَكَ. ح

265. Baba dostunu gözet, onunla ilişkiyi kesme ki, Allah nurunu söndürmesin.[265]

٢٦٦- احْفَظُونِي فِي العَبَّاسِ فَإِنَّهُ عَمِّي وصِنْوُ أَبِي.

266. Abbas hakkında beni gözetin, zira o amcam ve yarı babamdır.[266]

٢٦٧- احْفَظُونِي فِي أَصْحابِي وأَصْهارِي فَمَنْ حَفِظَنِي فِيهِمْ حَفِظَهُ اللهُ فِي الدُّنْيا والآخرةِ وَمَنْ لم يَحْفَظْنِي فِيهِمْ تَخَلَّى اللهُ عنهُ ومَنْ تَخَلَّى اللهُ عنهُ أَوْشَكَ أَنْ يَأْخُذَهُ.

267. Bana olan saygınızı ashabım ve akrabalarımı gözetmekle gösterin. Onlar konusunda hakkımı gözeteni, Allah da dünyada ve ahirette gözetir. Gözetmeyenden de Allah yüz çevirir. Allah kimden yüz çevirirse, artık onu yakalaması yakındır.[267]

---

263 İbn Kâni, II, 10; İbn Asâkir, XI, 480.
264 Ahmed, V, 3; Beyhakî, I, 199.
265 Buhârî, Müfred, I, 29; Taberânî, Evsat, VIII, 279; Beyhakî, Şuab, VI, 200.
266 İbni Adî, II, 356; İbn Asâkir, XXVI, 313.
267 Taberânî, XVII, 369; Ebû Nuaym, Marife, IV, 2186.

٢٦٨- احْفوا الشَّوارِبَ واعْفوا اللِّحى.

268. Bıyıkları kısaltın, sakalları uzatın.[268]

٢٦٩- احفُوا الشَّوارِبَ واعْفُوا اللِّحى ولا تَشَبَّهُوا باليَهُودِ.

269. Bıyıkları kısaltıp sakalları uzatın, yahudilere benzemeyin.[269]

٢٧٠- احفُوا الشَّوارِبَ واعْفُوا اللِّحى وانتفوا الشعر الذي في الآناف.

270. Bıyıkları kısaltıp sakalları uzatın, burunlardaki kılları yolun.[270]

٢٧١- أحَقُّ ما صَلَّيْتُمْ على أطْفالِكُمْ. صح

271. Cenaze namazınıza en layık olanlar çocuklarınızdır.[271]

٢٧٢- أُحِلَّ الذَّهَبُ والحَرِير لإناث أمَّتِي وَحُرِّمَ على ذُكورِها. صح

272. Altın ve ipek ümmetimin kadınlarına helal, erkeklerine haram kılındı.[272]

٢٧٣- أحِلَّتْ لنا مَيْتَتانِ ودَمانِ فأمَّا المَيْتَتانِ فالحُوتُ والجَرَادُ وأمَّا الدَّمانِ فالكَبِدُ والطِّحالُ. صح

273. Bize iki ölü ve iki kan helal kılındı. İki ölü balık ve çekirge, iki kan da ciğer ve dalaktır.[273]

٢٧٤- احْلِفُوا باللهِ وَبِرُّوا واصْدقُوا فإنَّ اللهَ يُحِبُّ أنْ يُحْلَفَ بِهِ. ض

274. Allah adına yemin edin ve yeminizin gereğini yerine getirip sadık olun. Çünkü Allah kendi adına yemin edilmesini sever.[274]

---

268 Ahmed, II, 16.
269 Tahâvî, IV, 230.
270 İbni Adî, II, 392.
271 Tahâvî, I, 508; Beyhakî, IV, 9.
272 Ahmed, IV, 392; Beyhakî, II, 425.
273 Ahmed, II, 97; Beyhakî, I, 254.
274 Ebû Nuaym, VII, 267; Deylemî, I, 101.

٢٧٥- احْلِقُوهُ كُلَّهُ أوْ اتْرُكُوه كُلَّهُ. صح

275. Saçların ya tamamını traş edin ya da tamamını bırakın.[275]

٢٧٦- احْمِلُوا النِّسَاءَ على أهْوائِهِنَّ. ض

276. Kadınları denkleriyle evlendirin.[276]

Korkulacak Şeyler

٢٧٧- أخافُ على أمَّتِي ثلاثاً زَلَّةَ عالِمٍ وجِدَالَ مُنافِقٍ بالقُرآنِ والتَّكْذِيبَ بالقَدَرِ.

277. Ümmetim hakkında üç şeyden korkarım. Alimin hatası, münafıkın Kur'an'la cidali, kaderin yalanlanması.[277]

٢٧٨- أخافُ على أُمَّتِي مِنْ بَعدِي ثلاثاً ضَلالَةَ الأهْواءِ واتِّباع الشَّهَوَاتِ في البُطُونِ والفُرُوجِ والغَفْلَةَ بَعْدَ المَعْرِفَةِ.

278. Benden sonra ümmetim hakkında üç şeyden endişe ederim. Heveslerin kendilerini şaşırtması, mide ve cinsel organların isteklerine uyulması, hakikati bilip öğrendikten sonra gaflete düşülmesi.[278]

٢٧٩- أخافُ على أمَّتِي مِنْ بَعْدي ثَلاثاً حَيْفَ الأئِمَّةِ وإيمَاناً بالنُّجُومِ وَتَكْذِيباً بالقَدَرِ.

279. Benden sonra ümmetim hakkında şu üç şeyden korkarım. İdarecilerin zulme sapmaları, yıldızlara inanmaları ve kaderi yalanlamaları.[279]

٢٨٠- أخافُ على أمَّتِي مِنْ بَعْدِي خَصْلَتَيْنِ تَكْذِيباً بالقَدَرِ وَتَصْدِيقاً بالنُّجُومِ. ض

280. Benden sonra ümmetim hakkında iki şeyden korkarım. Kaderi yalanlamak ve yıldızları doğrulamak.[280]

---

275 Ebû Dâvûd, Tereccül 14.
276 İbni Adî, VI, 177.
277 Heysemî, VII, 203.
278 Beğavî, Mucemu's-sahâbe, I, 235; İbn Kâni, I, 46.
279 İbni Abdilber, Câmi, II, 48; Râfiî, II, 390.
280 Ebû Ya'lâ, VII, 162; Heysemî, VII, 203.

٢٨١- أخْبَرَنِي جِبْرِيلُ أنَّ حُسَيْناً يُقْتَلُ بِشاطِىءِ الفُراتِ.

281. Cibril bana Hüseyin'in Fırat kenarında şehid edileceğini haber verdi.[281]

٢٨٢- أخْبِرُوني بِشَجَرَة شِبْهِ الرَّجُلِ المُسْلِمِ لا يُتَحاتُّ وَرَقُهَا وَلاَ وَلاَ وَلاَ تُؤتِي أُكُلَها كُلَّ حِينٍ هِيَ النَّخْلَةُ.

282. Bana müslüman adama benzeyen, yaprakları dökülmeyen, her zaman meyve veren bir ağaçtan haber verin. O ağaç, hurma ağacıdır.[282]

٢٨٣- أخْبُرْ تَقْلَهْ.

283. İnsanları dene, sonunda onlara buğzedersin.[283]

٢٨٤- اخْتَتَنَ إبْراهِيمُ وَهُوَ ابْنُ ثَمانِينَ سَنَةً بالقَدُومِ. صح

284. İbrahim seksen yaşında Kadum denilen yerde sünnet oldu.[284]

Kına Kullanmak

٢٨٥- اخْتَضِبُوا بالحِنَّاءِ فإنَّهُ طَيِّبُ الرِّيحِ يُسَكِّنُ الرَّوْعَ.

285. Kına ile boyanın. Zira onun kokusu güzeldir, o korkuyu da giderir.[285]

٢٨٦- اخْتَضِبُوا بالحِنَّاءِ فإنَّهُ يَزِيدُ في شَبابِكُمْ وَجَمالِكُمْ وَنِكاحِكُمْ.

286. Kına ile boyanın, o gençliğinizi ve güzelliğinizi artırdığı gibi ilişki gücünüzü de artırır.[286]

٢٨٧- اخْتَضِبُوا وافْرِقوا وخالِفوا اليَهُودَ.

---

281 İbni Sad, I, 429.
282 Buhârî, Edeb 89.
283 İbni Hacer, Metâlib, XI, 870; Heysemî, VIII, 90.
284 Ahmed, II, 435; Beyhakî, VIII, 325.
285 Ebû Ya'lâ, VI, 305; Heysemî, V, 160.
286 Deylemî, I, 40; Heysemî, V, 160.

287. Kına kullanın, saçlarınızı da ikiye ayırarak yahudilere muhalefet edin.[287]

٢٨٨- اخْتِلافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ.

288. Ümmetimin ihtilafı rahmettir.[288]

٢٨٩- أَخْذُ الأَمِيرِ الهَدِيَّةَ سُحْتٌ وَقَبُولُ القَاضِي الرِّشْوَةَ كُفْرٌ. ح

289. Emirin hediye alması haram, hakimin rüşvet alması da küfürdür.[289]

٢٩٠- أَخَذْنا فَأْلَكَ مِنْ فِيكَ. ح

290. Güzel sözünü ağzından aldık.[290]

٢٩١- أُخِّرَ الكلامُ في القَدَرِ لِشِرارِ أُمَّتِي في آخِرِ الزَّمانِ. ض

291. Kader hakkında konuşmak ümmetimin kötüleri için ahir zamana bırakıldı.291

٢٩٢- أَخِرُوا الأَحْمالَ فإِنَّ الأَيْدِي مُغْلَقَةٌ والأَرْجُلَ مُوثَقَةٌ. ح

292. Hayvanların yüklerini geriye doğru ortalayıp yükleyin. Zira onların elleri ve ayakları bağlıdır.[292]

٢٩٣- أَخْرِجُوا مِنْدِيلَ الغَمْرِ مِنْ بُيُوتِكُمْ فإِنَّهُ مَبِيتُ الخَبِيثِ ومَجْلِسُهُ.

293. Et kokusu bulunan bezleri evinizden uzaklaştırın. Zira onun bulunduğu yerler şeytanın geceleme ve uğrama yerleridir.[293]

٢٩٤- أَخْسَرُ النَّاس صَفْقَةً رَجُلٌ أَخْلَقَ يَدَيْهِ في آمالِهِ ولم تُساعِدْهُ الأَيَّامُ على أُمْنِيَتِهِ فَخَرَجَ مِنَ الدُّنْيا بِغَيْرِ زادٍ وقَدِمَ على الله تعالى بِغَيْرِ حُجَّةٍ.

---

287 İbni Adî, II, 195
288 Beyhakî, er-Risâletü'l-Eş'ariyye, s. 90.
289 Müttekî, nr. 15069.
290 Beyhakî, Şuab, II, 62.
291 Taberânî, Evsat, VI, 96; Hâkim, II, 514.
292 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 229; Beyhakî, VI, 122; Heysemî, III, 216.
293 Deylemî, I, 103.

294. İnsanların alışveriş olarak en çok zarar edeni, emelleri uğruna kendini yoran, onlara ulaşma konusunda zamandan yardım görmeyen, dünyadan azıksız olarak ayrılan ve bir delili de olmadığı halde Allah'ın huzuruna çıkan kimsedir.[294]

٢٩٥- أخْشى ما خَشِيتُ على أُمَّتِي كِبَرُ البَطْنِ وَمُدَاوَمَةُ النَّوْمِ والكَسَلُ وضَعْفُ اليَقِينِ.

295. Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, karınların büyüklüğü, uykuların sürekliliği, tembellik ve iman zayıflığıdır.[295]

٢٩٦- اخْضِبُوا لِحَاكُمْ فإنَّ المَلائِكَةَ تَسْتَبْشِرُ بِخِضابِ المُؤمِنِ.

296. Sakallarınızı kınayla boyayın. Zira melekler müminin kınayla boyanmasına sevinirler.[296]

٢٩٧- اخْفِضِي ولا تَنْهَكي فإنَّهُ أنْضَرُ لِلوَجْهِ وأحْظى عِنْدَ الزَّوْجِ. صح

297. Kızları sünnet edin, ama aşırı gitmeyin. Böyle yapmak yüzün daha güzel olmasına, kocanın da daha çok haz almasına vesile olur.[297]

İhlas

٢٩٨- أخْلِصْ دِينَكَ يَكْفِكَ القَلِيلُ مِنَ العَمَلِ. صح

298. Dininde ihlaslı ol ki, az bir amel sana kafi gelsin.[298]

٢٩٩- أخْلِصُوا أعْمالَكُمْ لله فإنَّ الله لا يَقْبَلُ إلاَّ ما خَلَصَ لَهُ. صح

299. Amellerinizde Allah rızasını gözetin. Çünkü Allah kendisi için yapılan amellerden başkasını kabul etmez.[299]

٣٠٠- أخْلِصُوا عِبادَةَ الله تعالى وأقِيموا خَمْسَكُمْ وأدُّوا زَكاةَ أمْوالِكُمْ طَيِّبَةً بِها أنْفُسُكُمْ وصُومُوا شَهْرَكُمْ وحُجُّوا بَيْتَكُمْ تَدْخُلُوا جَنَّةَ رَبِّكُمْ. ض

---

294 Deylemî, I, 361.
295 İbni Tâhir, Etrâf, II, 431; Elbânî, V, 179.
296 İbni Adî, III, 365.
297 Taberânî, VIII, 299; Hâkim, III, 603.
298 Hâkim, IV, 341; Ebû Nuaym, I, 244; Beyhakî, Şuab, V, 342.
299 Dârekutnî, I, 51; Ziyâ, VIII, 90.

300. Allah'a ibadette ihlaslı olun, beş vakit namazınızı kılın, gönül hoşluğuyla malınızın zekatını verin, ramazan orucunuzu tutun, haccınızı yapın ki, rabbinizin cennetine giresiniz.[300]

Çeşitli Hadisler

٣٠١- اخْلَعُوا نِعالَكُمْ عِنْدَ الطَّعامِ فإنَّها سُنَّةٌ جَمِيلةٌ. ض

301. Yemek sırasında ayakkabılarınızı çıkarın. Zira böyle yapmak güzel bir sünnettir.[301]

٣٠٢- أخْلُفوني في أهلِ بَيْتِي. ض

302. Ehl-i beytim konusunda benim haleflerim olun.[302]

٣٠٣- أخْنَعُ الأسْماءِ عندَ الله يَوْمَ القِيامَةِ رَجُلٌ تَسَمَّى مَلِكَ الأمْلاكِ لا مالِكَ إلاَّ الله. صح

303. Kıyamet günü Allah katında isimlerin en kötüsü, melikler meliki olarak isimlenen adamdır. Halbuki Allah'dan başka malik yoktur.[303]

٣٠٤- إخْوانُكُمْ خَوَلُكُمْ جَعَلَهُمُ الله فِتْنَةً تَحْتَ أيْدِيكُمْ فَمَنْ كانَ أخُوهُ تَحْتَ يَدِهِ فَلْيُطْعِمْهُ مِنْ طَعَامِهِ ولْيُلْبِسْهُ مِنْ لِبَاسِهِ ولا يُكَلِّفُهُ ما يَغْلِبُهُ فإنْ كَلَّفَهُ ما يَغْلِبُهُ فَلْيُعِنْهُ. صح

304. Kardeşleriniz, hizmetçilerinizdir. Allah Teala onları sizin emrinize vermiştir. Kimin emri altında bir kardeşi varsa ona yediğinden yedirsin, giydiğinden giydirsin, gücünün yetmediği şeyleri yüklemesin. Şayet gücünün yetmediği bir şeyi yüklerse bu hususta da ona yardımcı olsun.[304]

---

300 Ebû Nuaym, V, 166; Heysemî, I, 45.
301 Hâkim, III, 394.
302 Taberânî, Evsat, IV, 157; Heysemî, IX, 163.
303 Ahmed, II, 244.
304 Buhârî, Îmân 22, Itk 15; Müslim, Îmân 40; Ahmed, V, 158.

Dikkat Edilecek Şeyler

٣٠٥- أخْوَفُ ما أخافُ على أُمَّتِي كُلُّ مُنافِقٍ عَلِيمِ اللِّسانِ.

305. Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, ağzı laf yapan münafıklardır.[305]

٣٠٦- أخْوَفُ ما أخافُ على أُمَّتِي الهَوَى وطُولُ الأمَلِ. ض

306. Ümmetim hakkında en fazla endişe ettiğim şey, heva ve uzun emeldir. [306]

٣٠٧- أخوكَ البَكْرِيُّ ولا تَأمَنْهُ. ح

307. Büyük kardeşine bile güvenme![307]

٣٠٨- أدِّ الأمانَةَ إلى مَنِ ائْتَمَنَكَ ولا تَخُنْ مَنْ خانَكَ. صح

308. Emanet edene emanetini ver, hıyanet edene hıyanet etme.[308]

٣٠٩- أدِّ ما افتَرَضَ اللهُ عليك تَكُنْ مِنْ أعْبَدِ النَّاسِ واجْتَنِبْ ما حَرَّمَ اللهُ عليكَ تَكُنْ أوْرَعَ النَّاسِ وارْضَ بِما قَسَمَ اللهُ لكَ تَكُنْ مِنْ أغْنى النَّاسِ. ض

309. Allah'ın sana emrettiği farzları yap ki, insanların en abidlerinden olasın. Sana yasakladığı haramlardan sakın ki, insanların en vera sahiplerinden olasın. Senin için takdir ettiğine razı ol ki, insanların en zenginlerinden olasın.[309]

Terbiye

٣١٠- أدَّبَنِي رَبِّي فأحْسَنَ تَأدِيبِي. صح

310. Beni rabbim terbiye etti ve terbiyemi güzel yaptı.[310]

---

305 İbni Adî, III, 104; Ziyâ, I, 343.
306 İbni Adî, V, 184.
307 Ebû Dâvûd, Edeb 29; Taberânî, Evsat, IV, 124; Heysemî, III, 215.
308 Ebû Dâvûd, Büyû 79; Tirmizî, Büyû 37; Ahmed, III, 414.
309 İbni Adî, V, 220; Beyhakî, Şuab, I, 219.
310 İbnü's-Sem'ânî, Edebü'l-imlâ, s. 1; Aclûnî, s. 72.

٣١١- أدِّبُوا أوْلادَكُمْ على ثلاثِ خِصالٍ حُبِّ نَبِيِّكُمْ وَحُبِّ أهْلَ بَيْتِهِ وقِراءَةِ القُرآنِ فإنَّ حَمَلَةَ القُرآنِ في ظِلِّ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ يَوْمَ لا ظِلَّ إلاَّ ظِلُّهُ مَعَ أنْبِيائِهِ وأصْفِيائِهِ. ض

311. Çocuklarınızı üç özellikle terbiye edin. Peygamberinizin sevgisi, onun ehl-i beytinin sevgisi ve Kur'an sevgisi. Çünkü Kur'an okuyanlar, Allah'ın Arş'ının gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde, peygamberler ve asfiyalarla beraber Arş'ın gölgesi altında bulunacaklardır.[311]

Af ve Merhamet

٣١٢- أدْخَلَ اللهُ الجَنَّةَ رَجُلاً كانَ سَهْلاً مُشْتَرِياً وبائِعاً وقاضِياً ومُقْتَضِياً. صح

312. Alırken, satarken, borcunu öderken ve borcunu isterken yumuşak davranan kişiyi Allah cennetine koyar.[312]

٣١٣- ادْرَؤوا الحُدُودَ عَنِ المُسْلِمِينَ ما اسْتَطَعْتُمْ فإنْ وَجَدْتُمْ لِلْمُسْلِمِ مَخْرَجاً فَخَلُّوا سَبِيلَهُ فإنَّ الإمامَ لأنْ يُخْطِىء في العَفْوِ خَيْرٌ مِنْ أنْ يُخْطِىءَ في العُقوبَةِ. صح

313. Gücünüz yettiği kadar müslümanlardan had cezalarını düşürün. Müslüman için bir çıkış yolu bulduğunuzda onu bırakıverin. Çünkü imamın affetmede yanılması, ceza vermede yanılmasından daha hayırlıdır.[313]

٣١٤- ادْرَؤوا الحُدُود بالشُّبُهاتِ وأقِيلُوا الكِرامَ عَثَراتِهِمْ إلاَّ في حَدٍ مِنْ حُدُودِ اللهِ تعالى. ح

314. Şüphelerle cezaları düşürün, Allah'ın hadlerinden bir had dışında iyi insanların hatalarını affedin.[314]

٣١٥- ادْرَؤوا الحُدُودَ ولا يَنْبَغِي لِلإمامِ تَعْطِيلُ الحُدُودِ. ح

---

311 Deylemî, I, 24.
312 Ebû Dâvûd, Salât 114; Tirmizî, Hudûd 2; Ahmed, I, 67.
313 İbn Ebî Şeybe, V, 512; Beyhakî, VIII, 238.
314 Beyhakî, VIII, 238.

315. Cezaları düşürün, imamın cezaları uygulamama hakkı yoktur.[315]

٣١٠- ادْعُوا اللهَ وأنْتُمْ مُوقِنُونَ بالإجابَةِ واعْلَمُوا أنَّ اللهَ لا يَسْتَجِيبُ دُعاءً مِنْ قَلْبٍ غافِلٍ لاهٍ.

316. Allah'a duanızın kabul edileceğine inanmış olarak dua edin. Bilin ki, Allah kendisinden gafil ve başka işlerle meşgul olan bir kalbin duasını kabul etmez.[316]

٣١٠- اِدْفعوا الحدودِ عن عبادِ اللهِ ما وجَدْتم لها مَدْفَعاً. ح

317. Defedecek bir imkan bulursanız Allah'ın kullarından cezaları defedin.[317]

٣١٠- إدْفِنُوا مَوْتاكُمْ وَسَطَ قَوْمٍ صالِحينَ فإنَّ المَيِّتَ يَتَأذَّى بجارِ السُّوءِ كما يَتَأذَّى الحَيُّ بجارِ السُّوءِ. ض

318. Ölülerinizi salih kimselerin arasına gömün. Dirinin kötü komşudan rahatsız olduğu gibi, ölü de kötü komşudan rahatsız olur.[318]

٣١٩- ادْفِنُوا القَتْلَى في مَصارِعِهِمْ. صح

319. Ölüleri bulundukları yere gömün.[319]

٣٢٠- أُدْمانِ في إناءٍ لا آكُلُهُ ولا أُحَرِّمُهُ. صح

320. Bir tabakta iki katığı ne yerim, ne de haram kılarım.[320]

٣٢١- أدْنِ العَظْمَ مِنْ فِيكَ فإنَّهُ أهْنأُ وأمرأُ. ح

321. Yemek yerken kemiği ağzına yaklaştır. Zira bu şekilde ondaki etin yenilmesi ve hazmedilmesi daha kolay olur.[321]

---

315 Dârekutnî, III, 84.
316 Tirmizî, Daavât 65; Ahmed, II, 77.
317 İbni Adî, I, 230.
318 Ebû Nuaym, VI, 354; Deylemî, I, 102.
319 İbni Ebî Şeybe, III, 64; Ahmed, III, 308.
320 Taberânî, Evsat, VII, 246; Heysemî, V, 34.
321 Ebû Dâvûd, Etıme 20.

En Aşağı Olanlar

٣٢٢- أدْنى ما تُقْطَعُ فيه يدُ السَّارِقِ ثَمَنُ المِجَنِّ.

322. Hırsızın elinin kesilebileceği en az miktar, kalkan bedeli kadardır.[322]

٣٢٣- أدْنَى أهْلِ النَّارِ عَذَاباً يَنْتَعِلُ بِنَعْلَيْنِ مِنْ نارٍ يَغْلِي دِماغُهُ مِنْ حَرارَةِ نَعْلَيْهِ. صح

323. Cehennemliklerin en az azab görenine ateşten iki ayakkabı giydirilir, ayakkabıların sıcağından beyni kaynar.[323]

٣٢٤- أدْنَى أهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلَةً الذِي لَهُ ثمانونَ ألْفَ خادِمٍ واثْنَتانِ وسَبْعُونَ زَوْجَةً وتُنْصَبُ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لُؤلُؤٍ وزَبَرْجَدٍ وياقُوتٍ كما بَيْنَ الجابِيَةِ وصَنْعاءَ. صح

324. Cennetliklerin en aşağı derecesinde olanına seksenbin hizmetçi, yetmişiki huri verilir. Kendisi için inci, zeberced ve yakuttan Cabiye ve San'a arası genişliğinde bir çadır kurulur.[324]

٣٢٥- أدْنى جَبَذَاتِ المَوْتِ بِمَنْزِلَةِ مائَةِ ضَرْبَةٍ بالسَّيْفِ.

325. Ölüm sıkıntılarının en azı, kılıç darbesiyle yüz darbe kadardır.[325]

Eda Edilmesi Gerekenler

٣٢٦- أدُّوا صاعاً مِنْ طَعامٍ في الفِطْرِ. ض

326. Fıtır sadakasını yiyecekten bir sa miktarı verin.[326]

٣٢٧- أدُّوا حَقَّ المَجالِسِ اذْكُرُوا اللهَ كَثيراً وأرْشِدُوا السَّبِيلَ وغُضُّوا الأبْصارَ. ح

327. Meclislerin hakkını verin, Allah'ı çok çok zikredin. Yolcuya yol gösterin, gözleri haramdan koruyun.[327]

---

322 Tahâvî, III, 163; Taberânî, I, 289.
323 Müslim, Îmân 361,362; Ahmed, I, 290, 291.
324 Tirmizî, Cennet 23; Ahmed, III, 76.
325 İbni Hacer, Takrîb, I, 279.
326 Ebû Nuaym, III, 12; Beyhakî, IV, 167; Râfiî, III, 216.
327 Taberânî, VI, 87.

٣٢٨- أدُّوا العَزائِمَ واقْبَلُوا الرُّخَصَ وَدَعُوا النَّاسَ فقد كُفِيتُموهُمْ. ض

328. Azimetleri alın, ruhsatları kabul edin. İnsanları kendi haline bırakın ki, şerlerinden emin olasınız.[328]

٣٢٩- أدِيموا الحَجَّ والعُمْرَةَ فإنَّهُمَا يَنْفيانِ الفَقْرَ والذنُوبَ كما يَنْفي الكِيرُ خُبْثَ الحَدِيدِ. ض

329. Hac ve umreyi ardı ardına yapın. Zira o ikisi, körüğün demirin pasını giderdiği gibi fakirliği ve günahları giderir.[329]

٣٣٠- إذا أتاكَ اللهُ مالاً فَلْيُرَ أثَرُ نِعْمَةِ اللهِ عَلَيْكَ وكَرَامَتِهِ.

330. Allah sana bir mal verdiğinde Allah'ın sana olan o nimet ve ikramının izleri sende görülsün.[330]

٣٣١- إذا آتاكَ اللهُ مالاً فَلْيُرَ عليكَ فإنَّ اللهَ يُحِبُّ أنْ يَرَى أثَرَهُ على عَبْدِهِ حَسَناً ولا يُحِبُّ البؤس ولا التَّباؤسَ. صح

331. Allah sana bir mal ihsan ettiğinde onun eseri üzerinde görülsün. Zira Allah, verdiği nimetin kulunun üzerinde eserinin görülmesini sever. Ama zillet ve meskenetin görülmesini sevmez.[331]

٣٣٢- إذا آخى الرَّجُلُ الرَّجُلَ فَلْيَسألْهُ عَنِ اسمِهِ واسْم أبِيهِ وَمِمَّنْ هُوَ فإنَّهُ أوْصَلُ لِلْمَوَدَّةِ. ض

332. Bir adam bir başkasıyla dostluk kurduğunda onun ismini, babasının ismini ve nereli olduğunu sorsun. Çünkü bu sevgiyi daha çok artırır.[332]

---

328 Hatîb, V, 203.
329 Taberânî, Evsat, V, 170; Heysemî, III, 278.
330 Dârimî, Libâs 14; Tirmizî, Edeb 54.
331 Taberânî, III, 426, V, 273; Heysemî, V, 132.
332 Tirmizî, Zühd 54.

٣٣٣- إذا آخَيْتَ رَجُلاً فَسَلْهُ عَنِ اسْمِهِ واسْمِ أبيهِ فإن كان غائبا حفظته وإنْ كانَ مَرِيضاً عُدْتَهُ وإنْ ماتَ شَهِدْتَهُ. ض

333. Birisiyle arkadaş olduğunda ona adını ve babasının adını sor. Yokluğunda onun haklarını korur, hastalığında ziyaret eder, öldüğünde de cenazesine katılırsın.[333]

٣٣٤- إذا آمَنَكَ الرَّجُلُ على دمِهِ فلا تَقْتُلْهُ. صح

334. Birisi canı hakkında senden eman isterse onu öldürme![334]

٣٣٥- إذا ابْتَغَيْتُمُ المعْرُوفَ فاطْلُبُوهُ عِنْدَ حِسانِ الوُجُوهِ.

335. İyilik arayacağınız zaman onu güzel yüzlü insanlarda arayın.[335]

٣٣٦- إذا ابْتُلِيَ أحَدُكُمْ بالقَضاءِ بَيْنَ المُسْلِمينَ فلا يَقْضي وهُوَ غضْبانُ ولْيُسَوِّ بَيْنَهُمْ في النَّظَرِ والمَجْلِس والإشارَةِ.

336. Biriniz, müslümanlar arasında hüküm vermek zorunda kalırsa öfkeliyken hüküm vermesin. Bakma, oturma ve işaretleşme hususunda aralarında eşit davransın.[336]

٣٣٧- إذا أبْرَدْتُمْ إلَيَّ بَرِيداً فابْعَثُوهُ حَسَنَ الوَجْهِ حَسَنَ الاسْمِ. ح

337. Bana bir elçi gönderdiğinizde siması güzel, ismi güzel olanları gönderin.[337]

٣٣٨- إذا أبَقَ العَبْدُ لَمْ تُقْبَلْ لهُ صلاةٌ. صح

338. Köle kaçtığı zaman namazı kabul olunmaz.[338]

---

333 Beyhakî, Şuab, VI, 492. Harâitî, Mekârim, s. 251.
334 Ahmed, VI, 394; İbni Adî, IV, 172.
335 İbni Adî, VII, 287; Beyhakî, Şuab, VII, 435.
336 Taberânî, XXIII, 284; Ebû Ya'lâ, X, 264; Heysemî, IV, 194.
337 İbni Ebî Şeybe, VI, 470.
338 İbni Huzeyme, II, 69; Taberânî, II, 325.

٣٣٩- إذا أتى أحَدُكُمْ أهْلَهُ ثُمَّ أرادَ أنْ يَعُودَ فَلْيَتَوَضَّأ.

339. Biriniz eşine yaklaştığında tekrar ona dönmek isterse abdest alsın, bu durum dönmeye daha uygundur.[339]

٣٤٠- إذا أتى أحَدُكُمْ أهَلَهُ فَلْيَسْتَتِرْ ولا يَتَجَرَّدَانِ تَجَرُّدَ العَيْرَيْنِ. ح

340. Biriniz ailesine yaklaştığında örtünsün, vahşi eşeklerin çıplaklığı gibi çıplak olmasın.[340]

٣٤١- إذا أتى الرَّجُلُ القَوْمَ فقالوا لَهُ مَرْحباً فَمَرْحباً به يَوْمَ القِيامَةِ يَوْمَ يَلْقى رَبَّهُ وإذا أتى الرَّجُلُ القَوْمَ فقالوا لهُ قَحْطاً فقحطاً لهُ يَوْمَ القيامَةِ. صح

341. Bir adam bir topluluğa geldiğinde kendisine *"Merhaba, yerin geniş olsun"* denirse kıyamet gününde rabbiyle karşılaşacağı günde de kendisine *"Merhaba"* denilir. Eğer topluluğa geldiğinde kendisine *"Kahtan, yerin dar olsun"* denirse, kıyamet gününde de ona kahtan denilir.[341]

٣٤٢- إذا أتى أحَدُكُمُ الغائِطَ فلا يَسْتَقْبِلُ القِبْلَةَ ولا يُوَلِّها ظَهْرَهُ ولكِنْ شَرِّقُوا أوْ غَرِّبُوا.

342. Biriniz büyük abdest bozacağında kıbleye dönmesin, sırtını da kıbleye çevirmesin. Doğuya ve batıya doğru dönsün.[342]

٣٤٣- إذا أتى عَلَيَّ يَوْمٌ لا أزْدادُ فيه عِلْماً يُقَرِّبُنِي إلى الله تعالى فلا بُورِكَ لِي في طُلوعِ شَمْسِ ذلك اليَوْمِ. ض

343. Yeni bir güne girdiğimde, beni Allah'a yaklaştıracak şekilde ilmim artmazsa, o günde güneşin doğmasının bana bir faydası yoktur.[343]

٣٤٤- إذا أتى أحَدَكُمْ خادِمُهُ بِطَعامِهِ قدْ كفاهُ عِلاجَهُ ودُخانهُ فَلْيُجْلِسْهُ مَعَهُ فإنْ لَمْ يُجْلِسْهُ مَعَهُ فَلْيُناوِلْهُ أُكْلَةً أوْ أُكْلَتَيْنِ. صح

---

339 Ahmed, III, 28.
340 İbni Mâce, Nikâh 28.
341 Taberânî, VIII, 298; Heysemî, X, 272.
342 Ahmed, V, 421.
343 Taberânî, Evsat, VI, 367; Heysemî, I, 136.

344. Birinize hizmetçisi yemeğini getirdiğinde, o yemeği hazırlama zahmetini ve dumanının kahrını çektiğinden onu yanına oturtsun. Şayet oturtmayacaksa, hiç olmazsa ondan bir iki lokma versin.[344]

٣٤٥- إذا أتاكُمْ كَريمُ قَوْمٍ فأَكْرِمُوهُ. صح

345. Bir topluluğun büyüğü size geldiğinde ona ikram edin.[345]

٣٤٦- إذا أتاكُمُ الزَّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ.

346. Size bir ziyaretçi geldiğinde ona ikramda bulunun.[346]

٣٤٧- إذا أتاكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ ودِينَهُ فَزَوِّجُوهُ إِنْ لا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ في الأَرْضِ وَفَسادٌ عَريضٌ. صح

347. Size, ahlakı ve dindarlığını beğendiğiniz biri kız istemeye geldiğinde onu evlendirin. Bunu yapmazsanız, yeryüzünde fitne ve büyük bir bozgun çıkar. [347]

٣٤٨- إذا أتاكُمُ السَّائِلُ فَضَعُوا في يَدِهِ ولَوْ ظِلْفاً مُحْرَقاً. ض

348. Size bir dilenci geldiği zaman yanmış bir paça bile olsa eline tutuşturun.[348]

٣٤٩- إذا اتَّسَعَ الثَّوْبُ فَتَعَطَّفْ بِهِ على مَنْكِبَيْكَ ثم صلِّ وإن ضاق عن ذلك فَشُدَّ بِهِ حَقْوَكَ ثُمَّ صَلِّ بِغَيْرِ رِداءٍ. صح

349. Elbisen geniş olursa onu omuzuna sar, sonra namazını kıl. Dar olursa beline bağla, sonra da ridasız olarak namazını kıl.[349]

٣٥٠- إذا أثْنى عليك جِيرانُكَ أَنَّكَ مُحسِنٌ فأنْتَ مُحْسِنٌ وإذا أثْنى عليكَ جِيرانُكَ أَنَّكَ مُسيءٌ فأَنْتَ مُسيءٌ. ض

---

344 Buhârî, Itk 18, Etıme 55; İbni Mâce, Etıme 19; Ahmed, I, 446, II, 259.
345 İbni Mâce, Edeb 19.
346 Kudâî, I, 445; Deylemî, I, 339.
347 Tirmizî, Nikâh 3; İbni Mâce, Nikâh 46.
348 İbni Adî, VII, 97.
349 Ahmed, III, 335.

350. Komşuların seni iyi diye överlerse sen iyisin, kötü diye yererlerse sen kötüsün.[350]

٣٥١- إذا اجْتَمَعَ الدَّاعِيانِ فأَجِبْ أَقْرَبَهُما باباً فإنَّ أَقْرَبَهُما باباً أَقْرَبُهُما جِواراً وإن سَبَقَ أَحَدُهُما فأَجِبِ الَّذِي سَبَقَ. ح

351. İki kişi, aynı anda seni davet ederse kapısı en yakın olanın davetine icabet et. Çünkü kapısı yakın olan, daha yakın komşudur. Biri daha önce davet ederse, önce davet edeninkini kabul et.[351]

٣٥٢- إذا اجْتَمَعَ العالِمُ وَالعابِدُ على الصِّرَاطِ قِيلَ لِلْعابِدِ ادْخُلِ الجَنَّةَ وَتَنَعَّمْ بِعِبادَتِكَ وَقِيلَ لِلْعالِمِ قِفْ هنا فاشْفَعْ لِمَنْ أَحْبَبْتَ فإنَّكَ لا تَشْفَعُ لأَحَدٍ إلاَّ شُفِّعْتَ فَقَامَ مقَامَ الأَنْبِياءِ. ض

352. Alim ile abid, Sırat köprüsüne geldiklerinde abide, *"Cennete gir ve yaptığın ibadetler sayesinde nimetlerinden istifade et"* denilir. Alime de *"Burada bekle ve istediğin kimseye şefaat et, kime şefaat edersen şefaatin kabul edilecek"* denir. Bunun üzerine alim, peygamberler gibi şefaat makamına geçer.[352]

Sevgi

٣٥٣- إذا أَحَبَّ اللهُ عَبْداً ابْتَلاهُ لِيَسْمَعَ تَضَرُّعَهُ.

353. Allah bir kulunu severse, dua ve niyazını işitmek için ona musibet verir.[353]

٣٥٤- إذا أَحَبَّ اللهُ قَوْماً ابْتَلاهُمْ. صح

354. Allah bir topluluğu sevdiği zaman onları belalara uğratır.[354]

---

350 İbni Hibbân, II, 284; Bezzâr, V, 98.
351 Ebû Dâvûd, Etime 9; Ahmed, V, 408.
352 Deylemî, I, 326.
353 Beyhakî, Şuab, VII, 145.
354 Taberânî, Evsat, III, 302; Beyhakî, Şuab, VII, 144; Heysemî, II, 291.

٣٥٥- إذا أحَبَّ الله عَبْداً حَماهُ مِنَ الدُّنْيا كما يَحْمي أحَدُكُمْ سَقِيمَهُ المَاءَ. صح

355. Allah bir kulunu severse, birinizin hastasını sudan esirgediği gibi onu dünyadan esirger.[355]

٣٥٦- إذا أحَبَّ الله عَبْداً قَذَفَ حُبَّهُ في قُلُوبِ المَلائِكَةِ وإذا أبْغَضَ الله عَبْداً قَذَفَ بُغْضَهُ في قُلوبِ المَلائِكَةِ ثُمَّ يَقْذِفُهُ في قُلُوبِ الآدَمِيِّينَ. ض

356. Allah Teala bir kulunu sevdiğinde, onun sevgisini meleklerin kalbine kor. Bir kuluna da buğzederse nefretini meleklerin kalbine kor. Sonra onların nefretini insanların kalblerine atar.[356]

٣٥٧- إذا أحبَّ أحَدُكُمْ أخاهُ فَلْيُعْلِمْهُ أنَّهُ يُحِبُّهُ. صح

357. Biriniz din kardeşini sevdiği zaman sevdiğini ona haber versin.[357]

٣٥٨- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ صاحِبَهُ فَلْيَأتِهِ في مَنْزِلِهِ فَلْيُخْبِرْهُ أنَّهُ يُحِبُّهُ لله. ح

358. Biriniz arkadaşını sevdiği zaman evine geldiğinde onu Allah için sevdiğini kendisine bildirsin.[358]

٣٥٩- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ عَبْداً فَلْيُخْبِرْهُ فإنَّهُ يَجِدُ مِثْلَ الذِي يَجِدُ لَهُ. ض

359. Biriniz bir kulu sevdiği zaman bunu ona haber versin, zira o da onun gibi aynı sevgiyi içinde hisseder.[359]

٣٦٠- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ أنْ يُحَدِّثَ رَبَّهُ فَلْيَقْرأ القُرآنَ. ض

360. Biriniz rabbiyle konuşmak isterse Kur'an okusun.[360]

٣٦١- إذا أحْبَبْتَ رَجُلاً فلا تُمارِهِ ولا تُشارَّهُ ولا تَسْألْ عَنْهُ أحَداً فَعَسى أنْ تَوافِي لهُ عَدُوّاً فَيُخْبِرَكَ بِما لَيْسَ فِيهِ فَيُفَرِّقَ ما بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ. ض

---

355 Tirmizî, Tıb 1.
356 Ebû Nuaym, III, 77.
357 Ahmed, IV, 130; İbni Hibbân, II, 330.
358 Ebû Dâvûd, Edeb 113.
359 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kitâbü'l-ıhvân, s. 119.
360 Hatîb, VII, 239; Deylemî, I, 302.

361. Bir adamı sevdiğinde onunla münakaşa etme, ona kötülük yapma, onu başkasına sorma. Olabilir ki, ona düşman olan birisine rastlarsın. O da sana onda olmayan bir şey haber verir ve aranızı bozar.[361]

٣٦٢- إذا أَحْبَبْتُمْ أنْ تَعْلَمُوا ما لِلْعَبْدِ عِنْدَ رَبِّهِ فانْظُرُوا ما يَتْبَعُهُ مِنَ الثَّناءِ.

362. Kişinin Allah katındaki derecesini öğrenmek istiyorsanız, hakkındaki övgülere bakın.[362]

٣٦٣- إذا أَحْدَثَ أَحَدُكُمْ في صلاتِهِ فَلْيَأْخُذْ بِأَنْفِهِ ثُمَّ لِيَنْصَرِفْ. صح

363. Birinizin namazda abdesti bozulursa burnunu tutsun, sonra ayrılıp gitsin.[363]

٣٦٤- إذا أَحْسَنَ الرَّجُلُ الصَّلاةَ فأتَمَّ رُكوعَها وسُجُودَها قالَتِ الصَّلاةُ حَفِظَكَ اللهُ كما حَفِظْتَنِي فَتُرْفَعُ وإذا أساءَ الصَّلاةَ فَلَمْ يُتِمَّ رُكوعَها وسُجُودَها قالَتِ الصَّلاةُ ضَيَّعَكَ اللهُ كما ضَيَّعْتَنِي فَتُلَفُّ كما يُلَفُّ الثَّوبُ الخَلَقُ فَيُضْرَبُ بِها وَجْهُهُ. صح

364. Kişi güzel namaz kılar, rüku ve secdelerini tam yaparsa namaz ona *"Benim hakkımı gözettiğin gibi Allah da seni gözetsin"* der ve o namaz semaya yükseltilir. Kul, namazı güzel kılmadığında, rüku ve secdelerini tam yapmadığında ise namaz kendisine *"Benim hakkımı gözetmediğin gibi, Allah da seni gözetmesin"* der. Sonra eski elbisenin dürüldüğü gibi dürülür ve onun yüzüne fırlatılır.[364]

٣٦٥- إذا اخْتَلَفْتُمْ في الطَّرِيقِ فاجْعَلُوهُ سَبْعَةَ أذْرُعٍ. صح

365. Yol konusunda ihtilafa düşerseniz, onu yedi zira olarak ölçün.[365]

٣٦٦- إذا أخَذَ المُؤَذِّنُ في أذانِهِ وَضَعَ الرَّبُّ يَدَهُ فَوْقَ رَأسِهِ فلا يَزَالُ كَذَلِكَ حَتَّى يَفْرَغَ مِنْ أذانِهِ وَإنَّهُ لَيُغْفَرُ لَهُ مَدَّ صَوْتِهِ فإذا فَرَغَ قالَ الرَّبُّ صَدَقَ عَبْدِي وَشَهِدْتَ بِشَهادَةِ الحَقِّ فأبْشِرْ. ض

---

361 İbnü's-Sünnî, s. 83; Ebû Nuaym, V, 136.
362 Beyhakî, Zühd, II, 304; Ebû Nuaym, VI, 5.
363 Abdürrezzâk, I, 140; Beyhakî, III, 223.
364 Tayâlisî, s. 80; Beyhakî, Şuab, III, 143; Heysemî, II, 122.
365 Ahmed, I, 317, II, 429;Beyhakî, VI, 69.

366. Müezzin ezan okumaya başladığında, Allah elini onun başının üzerine koyar. Bu hal, ezan bitinceye kadar devam eder. Müezzinin sesinin ulaştığı yere kadar günahları affedilir. Ezan bitince Allah Teala ona, *"Hak söze şahitlik ettin, müjde sana!"* buyurur.[366]

٣٦٧- إذا أخَذْتَ مَضْجَعَكَ مِنَ اللَّيْلِ فاقْرَأْ قُلْ يا أيُّها الكافِرُونَ ثُمَّ نَمْ على خاتِمَتِها فإنَّها بَراءَةٌ مِنَ الشِّرْكِ. صح

367. Geceleyin yatacağın zaman Kul ya eyyühe'l-kafirun suresini oku, bitirince uyu. Zira o sure, şirkten kurtuluştur.[367]

٣٦٨- إذا أدْخَلَ اللهُ المُوحِّدِينَ النَّارَ أماتَهُمْ فيها إماتَةً فإذا أرادَ أنْ يُخْرِجَهُمْ منها أمَسَّهُمْ ألَمَ العَذابِ تِلْكَ السَّاعَةَ. ح

368. Allah Teala, muvahhiddleri ateşe soktuğunda onları bir süre orada öldürür. Oradan çıkarmak istediğinde, çıkacakları zaman onlara azabın acısını bir miktar hissettirir.[368]

Yapılması Gerekenler

٣٦٩- إذا ادَّهَنَ أحَدُكُمْ فَلْيَبْدأ بِحاجِبَيْهِ فإنَّهُ يَذْهَبُ بالصُّداعِ. ض

369. Biriniz yağlandığı zaman kaşlarından başlasın, böyle yapması baş ağrısını giderir.[369]

٣٧٠- إذا أدَّى العَبْدُ حَقَّ اللهِ وحَقَّ مَوالِيهِ كانَ لَهُ أجْرانِ. صح

370. Köle, Allah'ın ve efendilerinin hakkını yerine getirdiği zaman kendisine iki ecir vardır.[370]

٣٧١- إذا أدَّيْتَ زَكاةَ مالِكَ فقد قَضَيْتَ ما عَلَيْكَ. صح

---

366 Deylemî, I, 320.
367 Ebû Dâvûd, Edeb 101; Tirmizî, Daavât 14, 25, 116; İbni Mâce, Duâ 15.
368 Deylemî, I, 252.
369 Hakîm, II, 71.
370 Ahmed, II, 252; Beyhakî, VIII, 12.

371. Malının zekatını verdiğin zaman, üzerindeki görevi yerine getirmiş olursun.[371]

٣٧٢- إذا أدَّيْتَ زَكاةَ مالِكَ فقد أذْهَبْتَ عنْكَ شَرَّهُ. صح

372. Malının zekatını verdiğinde, onun şerrini kendinden uzaklaştırmış olursun.[372]

٣٧٣- إذا أُذِّنَ في قَرْيَةٍ أمَّنَها الله مِنْ عَذابِهِ ذَلِكَ اليَوْمَ. ض

373. Bir köyde ezan okunduğunda, Allah Teala o gün orayı azabından emin kılar.[373]

٣٧٤- إذا أذَّنَ المُؤَذِّنُ يوْمَ الجُمُعَةِ حَرُمَ العَمَلُ. ض

374. Müezzin cuma ezanı okuduğunda, artık iş yapmak haram olur.[374]

Hayırlı Kimseler

٣٧٥- إذا أرادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً جَعَلَ صَنائِعَهُ ومَعْروفَهُ في أهْلِ الحِفاظِ وإذا أرَادَ بِعَبْدٍ شَرّاً جَعَلَ صَنائِعَهُ ومَعْرُوفَهُ في غَيْرِ أهْلِ الحِفاظِ. ض

375. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır dilediği zaman onun işlerini iyi insanlara havale eder. Bir kul hakkında şer dilediği zaman da onun işlerini kötü insanlara havale eder.[375]

٣٧٦- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً جَعَلَ غِناهُ في نَفْسِهِ وتُقاهُ في قَلْبِهِ وإذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ شَراً جَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ. ض

376. Allah Teala, bir kul hakkında hayır dilerse, gönlünü zengin kılar ve kalbine takva duygusunu koyar. Allah bir kul hakkında şer dilerse, onu da aç gözlü yapar.[376]

---

371 Hâkim, I, 548.
372 Hâkim, I, 547; Beyhakî, IV, 84.
373 Taberânî, I, 257; Heysemî, I, 328.
374 Suyûtî, Sağîr, s. 29.
375 Deylemî, I, 242.
376 İbni Hibbân, XIV, 100; Deylemî, I, 243.

٣٧٧- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً فَقَّهَهُ في الدِّينِ وَزَهَّدَهُ في الدُّنْيا وَبَصَّرَهُ عُيُوبَهُ. ض

377. Allah Teala, bir kimse hakkında hayır dilerse, onu dinde bilgi sahibi kılar, dünyaya karşı zahid yapar ve kusurlarını da kendisine gösterir.[377]

٣٧٨- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً جَعَلَ لَهُ واعِظاً مِنْ نَفْسِهِ يَأْمُرُهُ وَيَنْهاهُ. ض

378. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır diledi mi ona nefsinden bir vaiz kılar. O vaiz ona iyiliği emreder ve onu kötülükten de nehyeder.[378]

٣٧٩- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً عَسَّلَهُ قِيلَ وما عَسَّلُهُ قالَ يَفْتَحُ لَهُ عَمَلاً صالِحاً قَبْلَ مَوْتِهِ ثُمَّ يَقْبِضُهُ عليْه. ح

379. Allah Teala, bir kul hakkında hayır dilediğinde onu ballandırır. Efendimize *"Ballandırmak ne demektir ya resulallah?"* denildi. Efendimiz, *"Allah ölmeden önce ona salih amellerin kapısını açar, sonra o hal üzere ruhunu alır"* buyurdu.[379]

٣٨٠- إذا أرادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً اسْتَعْمَلَهُ قِيلَ كَيْفَ يَسْتَعْمِلُهُ قال يَفْتَحُ لَهُ عَمَلاً صالِحاً بَيْنَ يَدَيْ مَوْتِهِ حَتَّىيُرْضى عنهمَنْ حَوْلَهُ. صح

380. Allah Teala, bir kulun hayrını dilediğinde onu istimal eder. İstimal etmesi nasıl olur? denildiğinde Efendimiz *"Ölümünden önce ona salih bir amel kapısı açar da etrafındakileri ondan razı kılar"* buyurdu.[380]

٣٨١- إذا أرادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً اسْتَعْمَلَهُ قيلَ كَيْفَ يَسْتَعْمِلُهُ قال يُوَفِّقُهُ لِعَمَلٍ صالِحٍ قَبْلَ المَوْتِ ثُمَّ يَقْبِضُهُ عليه. صح

381. Allah Teala, bir kulun hayrını dilediğinde onu istimal eder. İstimal etmesi nasıl olur? denildiğinde Efendimiz *"Ölümünden önce onu salih amel işlemeye muvaffak kılar, sonra da o hal üzere canını alır,* buyurdu.[381]

---

377 İbni Ebî Şeybe, VII, 193; Beyhakî, Şuab, VII, 347.
378 Hennâd, I, 290; Ebû Nuaym, II, 264.
379 Ahmed, IV, 200.
380 Suyûtî, Sağîr, s. 29.
381 Ahmed, III, 106; İbni Hibbân, II, 53.

٣٨٢- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً طَهَّرَهُ قَبْلَ مَوْتِهِ قالوا وَما طَهُورُ العَبْدِ قالَ عَمَلٌ صالِحٌ يُلْهِمُهُ إِيَّاهُ حَتَّى يَقْبِضَهُ عليْهِ. ض

382. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır diledi mi onu ölümünden önce temizler. Kulun temizliğinin ne olduğu soruldu. Bunun üzerine Efendimiz *"Ruhunu kabzetmeden önce kendisine salih ameller ilham eder"* buyurdu.[382]

٣٨٣- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً صَيَّرَ حَوَائِجَ النَّاسِ إليهِ.

383. Allah Teala, bir kul hakkında hayır dilediği zaman insanları kendisine muhtaç hale getirir.[383]

٣٨٤- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً عاتَبَهُ في مَنامِهِ. ض

384. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır dilerse, rüyasında kendisini uyarır.[384]

٣٨٥- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الخَيْرَ عَجَّلَ لهُ العُقُوبَةَ في الدُّنْيا وَإِذا أَرَادَ بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوافِيَ بِهِ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

385. Allah Teala, bir kul hakkında hayır dilerse onun cezasını dünyada iken verir. Bir kul hakkında şer dilerse, onun cezasını da erteler. Ta ki kıyamet günü hepsini tam olarak versin.[385]

٣٨٦- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً فَقَّهَهُ في الدِّينِ وأَلْهَمَهُ رُشْدَهُ. ح

386. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır dilediğinde onu dinde anlayışlı kılar ve ona doğru yolu ilham eder.[386]

---

382 Taberânî, VIII, 230; Heysemî, VII, 215.
383 Deylemî, I, 243; Elbânî, V, 251.
384 Deylemî, I, 244; Elbânî, V, 252.
385 Tirmizî, Zühd 57.
386 Bezzâr, V, 117; Taberânî, X, 197; Heysemî, I, 121.

٣٨٧- إذا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً فَتَحَ لَهُ قُفلَ قَلْبِهِ وَجَعَلَ فِيهِ اليَقِينَ والصِّدْقَ وَجَعَلَ قَلْبَهُ وَاعِياً لِما سَلَكَ فِيهِ وَجَعَلَ قَلْبَهُ سَلِيماً وَلِسانَهُ صادِقاً وَخَلِيقَتَهُ مُسْتَقِيمَةً وَجَعَلَ أُذُنَهُ سَمِيعَةً وَعَيْنَهُ بَصِيرَةً. ض

387. Allah Teala, bir kulu hakkında hayır dilerse, kalbinin kilidini açar ve ona yakini ve doğruluğu gösterir. Gittiği yolu kendisine iyice kavratır, kalbini temiz, dilini doğru, huyunu istikametli, kulağını işiten, gözünü de gören kılar.[387]

٣٨٨- إذا أرادَ اللهُ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْراً فَقَّهَهُمْ في الدِّينِ ووَقَّرَ صَغِيرُهُمْ كَبِيرَهُمْ ورَزَقَهُمُ الرِّفْقَ في مَعِيشَتِهِمْ والقَصْدَ في نَفَقاتِهِمْ وَبَصَّرَهُمْ عُيُوبَهُمْ فَيَتُوبُوا منها وإذا أرادَ بِهِمْ غَيْرَ ذلك تَرَكَهُمْ هَمَلاً. ض

388. Allah Teala, bir ev halkı hakkında hayır dilerse onları dinde bilgi sahibi kılar, küçüklerini büyüklerine saygılı yapar, kazançlarında yumuşaklık, harcamalarında iktisat nasib eder, tevbe etmek için de kusurlarını kendilerine gösterir. Hayır dilemezse onları kendi hallerine bırakıverir.[388]

٣٨٩- إذا أَرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ خَيْراً أَكْثَرَ فُقَهاءَهُمْ وأَقَلَّ جُهَّالَهُمْ فإذا تَكَلَّمَ الفَقِيهُ وَجَدَ أَعْواناً وإذا تَكَلَّمَ الجاهِلُ قُهِرَ وَإذا أَرَادَ اللهُ بقَوْمٍ شَرّاً أَكْثَرَ جُهَّالَهُمْ وَأَقَلَّ فُقَهاءَهُمْ فإذا تَكَلَّمَ الجاهِلُ وَجَدَ أَعْواناً وإذا تَكَلَّمَ الفَقِيهُ قُهِرَ. ض

389. Allah Teala, bir topluluk hakkında hayır dilerse, alimlerini çoğaltır, cahillerini azaltır. Öyle ki, alim konuştuğunda kendisini destekleyen pek çok kimse bulur, cahil konuştuğunda ise sözü reddolunur. Allah bir topluluk hakkında da şer dilerse, cahillerini çoğaltır, alimlerini azaltır. Öyle ki, cahil konuşursa kendisini destekleyen birçok kimse bulur, alim konuşursa sözü reddedilir.[389]

---

387 Deylemî, I, 94; Elbânî, V, 253.

388 İbni Tâhir, Etrâf, II, 234; İbni Asâkir, XVIII, 78.

389 Deylemî, I, 246; Hatîb, Fakih, s. 42.

٣٩٠- إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ خَيْراً مَدَّ لَهُمْ في العُمُرِ وألْهَمَهُم الشُّكْرَ. ض

390. Allah Teala, bir topluluk hakkında hayır dilerse onların ömürlerini uzatır ve onlara şükretmeyi ilham eder.[390]

٣٩١- إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ خَيْراً وَلَّى عَلَيْهِمْ حُلَماءَهُمْ وَقَضى بَيْنَهُمْ عُلَماؤهُمْ وَجَعَلَ المَالَ في سُمَحائِهِمْ وَإذَا أرَادَ بِقَوْمٍ شَرّاً وَلَّى عَلَيْهِمْ سُفَهاءَهُمْ وَقَضى بَيْنَهُمْ جُهَّالُهُمْ وَجَعَلَ المَالَ في بُخَلائِهِمْ. ض

391. Allah Teala, bir topluluk hakkında hayır dilerse yumuşak huylularını idareci yapar, aralarında alimler hüküm verir, malı da cömertlerine ihsan eder. Allah bir topluluk hakkında şer dilerse, onlara kötülerini idareci yapar, aralarında cahiller hükmeder, malı da cimrilerine verir.[391]

٣٩٢- إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ نَماءً رَزَقَهُمُ السَّماحَةَ وَالعَفافَ وإذا أرَادَ بِقَوْمٍ اقْتِطاعاً فَتَحَ عَلَيْهِمْ بابَ خِيانَةٍ. ض

392. Allah Teala, bir topluluk hakkında bereket dilerse onlara cömertlik ve tok gözlülük nasib eder. Bir topluluk hakkında da nimetini kesmeyi dilerse, onlara da hiyanet kapısını açar.[392]

٣٩٣- إذا أرادَ الله بِأهْلِ بَيْتٍ خَيْراً أدْخَلَ عَلَيْهِمُ الرِّفْقَ. ح

393. Allah Teala, bir ev halkı hakkında hayır dilerse, onları yumuşak huylu kılar. [393]

٣٩٤- إذا أرَادَ الله بِعَبِيدٍ خَيْراً رَزَقَهُمُ الرِّفْقَ في مَعايِشِهِمْ وإذَا أرَادَ بِهِمْ شَرّاً رَزَقَهُمُ الخَرَقَ في مَعايِشِهِمْ. ض

394. Allah Teala, kulları hakkında hayır dilerse onlara yaşayışlarında yumuşaklık nasip eder. Onlar hakkında şer dilerse işlerinde onlara da sertlik verir.[394]

---

390 Deylemî, I, 246; Beyhakî, Zühd, II, 238.
391 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kitâbü'l-hilm, s. 58; Deylemî, I, 268.
392 Suyûtî, Sağîr, s. 30.
393 Ahmed, VI, 71,104, 105.
394 Beyhakî, Şuab, V, 253.

٣٩٥- إذا أرادَ الله بِرَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي خَيْراً أَلْقى حُبَّ أصْحَابِي في قَلْبِهِ. ض

395. Allah Teala, ümmetimden birinin hayrını dilerse onun kalbine ashabımın şevgisini koyar.[395]

٣٩٦- إذا أرادَ الله بالأميرِ خَيْراً جَعَلَ لهُ وزِيرَ صِدْقٍ إنْ نَسِيَ ذَكَّرَهُ وإنْ ذَكَرَ أعانَهُ وإذا أرادَ بِهِ غيْرَ ذَلِكَ جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ سُوءٍ إنْ نَسِيَ لم يُذَكِّرْهُ وإنْ ذَكَرَ لم يُعِنْهُ. ح

396. Allah Teala, bir idareci için hayır dilerse ona dürüst bir yardımcı verir. O unuttuğunda yardımcısı kendisine hatırlatır, hatırladığında ise yardım eder. Bunun dışında birşey dilerse, ona kötü bir yardımcı verir. O unuttuğunda ona hatırlatmaz, hatırladığında da kendisine yardımcı olmaz.[396]

Haklarında Şer Düşünülenler

٣٩٧- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ شَرّاً خَضَّرَ لهُ في اللّبِنِ والطِّينِ حَتَّى يَبْنِيَ. ض

397. Allah Teala, bir kul hakkında şer dilediği vakit ona kerpiç ve çamuru güzel gösterir de kendisine bina yaptırır.[397]

٣٩٨- إذا أرَادَ الله بِعَبْدٍ هَوَاناً أَنْفَقَ مالَهُ في البُنْيانِ وَالمَاءِ والطِّينِ. ض

398 Allah Teala, bir kula önem vermediği zaman ona malını bina yapımında su ve çamur harcamalarında kullandırır.[398]

٣٩٩- إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ سُوءاً جَعَلَ أمْرَهُمْ إلى مُتْرَفِيهِمْ. ض

399. Allah Teala, bir millet hakkında kötülük dilerse idarelerini refah düşkünü kimselere verir.[399]

---

395 Deylemî, I, 98; Elbânî, IV, 134.
396 Ebû Dâvûd, Imâre; 4; Nesâî, Beyat 33; Ahmed, VI, 70.
397 Taberânî, II, 185; Heysemî, IV, 69.
398 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kasru'l-emel, s. 150; Taberânî, Evsat, VIII, 381; Heysemî, IV, 69.
399 Suyûtî, Sağîr, s. 30.

٤٠٠ – إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ عَذَاباً أصابَ العَذَابُ مَنْ كانَ فِيهِمْ ثُمَّ بُعِثُوا على أعْمالِهِمْ. صح

400. Allah Teala, bir topluluğa azap etmek istediğinde o azabı hepsine verir. Sonra onlar amellerine göre dirilirler.[400]

٤٠١ – إذا أرَادَ الله بِقَوْمٍ عاهةً نَظَرَ إلى أهْلِ المَساجِدِ فَصَرَفَ عَنْهُمْ. ض

401. Allah Teala, bir topluluğa musibet vermek istediğinde mescidlerine bakar ve musibeti onlardan defeder.[401]

٤٠٢ – إذا أرَادَ الله بِقَرْيَةٍ هَلاكاً أظْهَرَ فِيهِمُ الزِّنى. ض

402. Allah Teala, bir beldeyi helak etmek istediğinde orada zinanın açıkça işlenmesine fırsat verir.[402]

Allah'ın Dilediği Şeyler

٤٠٣ – إذا أراد الله أنْ يَخْلُقَ خَلْقاً لِلْخِلافَةِ مَسَحَ ناصِيَتَهُ بِيَدِهِ. ض

403. Allah Teala, hilafet için yaratmak istediği kişinin alnını eliyle mesheder.[403]

٤٠٤ – إذا أرَادَ الله قَبْضَ عَبْدٍ بِأرْضٍ جَعَلَ لَهُ فِيها حاجَةً. صح

404. Allah Teala, kulunun ruhunu bir yerde almak istediğinde, onu o yere muhtaç eder.[404]

٤٠٥ – إذا أراد الله أنْ يُزيغَ عَبْداً أعْمى عليه الحِيَلَ. ض

405. Allah Teala, bir kulunu helak etmek istediği zaman, onun gözünü tedbirlere karşı kör eder.[405]

---

400 Buhârî, Fiten 19; Müslim, Cennet 84; Ahmed, II, 40, 110, 136.
401 İbni Adî, III, 233; Ebû Nuaym, Ahbâru Isbahân, I, 159.
402 Deylemî, I, 99; Elbânî, V, 254.
403 Ukaylî, IV, 198; İbni Adî, VI, 364; Hatîb, X, 147.
404 Taberânî, Evsat, VIII, 206; Heysemî, VII, 196.
405 Taberânî, Evsat, IV, 179; Heysemî, VII, 210.

٤٠٦- إذا أرادَ اللهُ إنْفاذَ قَضائِهِ وقَدَرِهِ سَلَبَ ذَوِي العُقولِ عُقولَهُمْ حَتَّى يَنْفُذَ فيهِمْ قَضاؤُهُ وقَدَرُهُ فإذا مَضَى أمْرُهُ رَدَّ إلَيْهِمْ عُقُولَهُمْ وَوَقَعَتِ النَّدَامَةُ.

406. Allah Teala, kaza ve kaderini gerçekleştirmek istediği zaman akıl sahiplerinin akıllarını alır, kaza ve kaderini gerçekleştirir. Hükmünü gerçekleştirince akıllarını geri iade eder, onlar da pişmanlık duyarlar.[406]

٤٠٧- إذا أرَادَ اللهُ خَلْقَ شَيْءٍ لَمْ يَمْنَعْهُ شَيْءٌ. صح

407. Allah Teala, birşeyi yaratmak istediğinde hiçbir şey ona engel olamaz.[407]

٤٠٨- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ قَحْطاً نادَى مُنادٍ مِنَ السماءِ يا أمْعاءُ اتَّسِعي وَيا عَيْنُ لا تَشْبَعِي وَيا بَرَكَةُ ارْتَفِعِي. صح

408. Allah Teala, bir millet için kıtlık dilediğinde semadan bir münadi, *"Ey mideler genişleyin, ey gözler doymayın, ey bereket sen de ortadan kalk!"* diye nida eder.[408]

٤٠٩- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَبُولَ فَلْيَرْتَدْ لِبَوْلِهِ. ح

409. Biriniz küçük abdestini bozacağı zaman, onun için uygun bir yer arasın.[409]

٤١٠- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَذْهَبَ إلى الخَلاءِ وأُقِيمَتِ الصَّلاةُ فَلْيَذْهَبْ إلى الخَلاءِ. صح

410. Biriniz helaya gitmek ister, namaz vakti de gelirse önce helaya gitsin.[410]

٤١١- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَبِيعَ عقارَهُ فَلْيَعْرِضْهُ على جارِهِ. ض

---

406 Kudâî, II, 301; Deylemî, I, 250; Hatîb, XIV, 99.
407 Müslim, Nikâh 132; Tirmizî, Nikâh 39; Ahmed, III, 49, 59, 93
408 Deylemî, I, 248.
409 Ahmed, IV, 396; Hâkim, III, 528; Beykahî, I, 93.
410 Ahmed, III, 483; İbni Hibbân, V, 427.

411. Biriniz mülkünü satmak istediğinde önce komşusuna teklif etsin.[411]

٤١٢ – إذا أرادَ أحدُكُمْ سَفَراً فَلْيُسَلِّمْ على إخْوانِهِ فإنَّهُمْ يَزِيدُونَهُ بدُعائِهِمْ إلى دُعائِهِ خَيْراً. ض

412. Biriniz yolculuğa çıkmak istediğinde, kardeşlerine uğrayıp selam versin. Çünkü onlar yaptıkları dualarıyla onun duasının hayrını artırırlar.[412]

٤١٣ – إذا أرادَ أحدُكُمْ مِن امْرَأتِهِ حاجَتَهُ فَلْيَأتِها وإنْ كانَتْ على تَنُّورٍ. ح

413. Biriniz eşiyle ihtiyacını gidermek isterse, ocak başında da olsa ona gelsin.[413]

٤١٤ – إذا أرَدْتَ أنْ تَفْعَلَ أمْراً فَتَدَبَّرْ عاقِبَتَهُ فإنْ كانَ خَيْراً فأمْضِهِ وإنْ كانَ شَراً فانْتَهِ. ض

414. Bir iş yapmak istediğinde o işin neticesini iyi düşün. Hayırsa onu yap, şerse ondan vazgeç.[414]

٤١٥ – إذا أرَدْتَ أنْ تَبْزُقَ فَلا تَبْزُقْ عن يَمِينِكَ وَلَكِنْ عَنْ يَسارِكَ إنْ كانَ فارِغاً فإنْ لَمْ يَكُنْ فارِغاً فَتَحْتَ قَدَمِكَ. صح

415. Tükürmek istediğinde sağına tükürme, boş ise soluna tükür. Boş değilse ayağının altına tükür.[415]

٤١٦ – إذا أرَدْتَ أنْ تَغْزُوَ فاشْتَرِ فَرَساً أغَرَّ مُحَجَّلاً مُطْلَقَ اليَدِ اليُمْنى فإنَّكَ تَسْلَمُ وَتَغْنَمُ. صح

416. Gazaya gitmek istediğinde sağ ön ayağı dışında ayakları ve alnı beyaz olan bir at satın al. Böyle yaparsan selamette olur, ganimet elde edersin.[416]

---

411 İbni Adî, IV, 18; Deylemî, I, 304.
412 Suyûtî, Sağîr, s. 31.
413 Ahmed, IV, 22; Taberânî, VIII, 330; Heysemî, IV, 295.
414 İbni Mübârek, I, 14.
415 Heysemî, VIII, 114.
416 Taberânî, XVII, 293; Hâkim, II, 102; Heysemî, V, 262.

٤١٧ – إذا أَرَدْتَ أَمْراً فَعَلَيْكَ بالتُّؤَدَةِ حَتَّى يُرِيَكَ اللهُ مِنْهُ المَخْرَجَ. ض

417. Bir işi yapmak istediğinde teenni ile hareket et ki, Allah Teala o işte sana bir çıkış yolu göstersin.[417]

٤١٨ – إذا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ اللهُ فَأَبْغِضِ الدُّنْيا وَإِنْ أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ النَّاسُ فَما كانَ عِنْدَكَ مِنْ فُضُولِهَا فانْبِذْهُ إِلَيْهِمْ. ض

418. Allah'ın seni sevmesini istersen, dünyaya buğzet. İnsanların da seni sevmesini istersen yanında bulunan dünyalığın fazlasını onlara ver.[418]

٤١٩ – إذا أَرَدْتَ أَنْ تَذْكُرَ عُيُوبَ غَيْرِكَ فاذْكُرْ عُيُوبَ نَفْسِكَ.

419. Başkasının kusurlarını anlatmak istediğinde önce kendi kusurlarını hatırla.[419]

٤٢٠ – إذا أَسأتَ فَأَحْسِنْ.

420. Bir kötülük yaptığında, arkasından hemen bir iyilik yap.[420]

٤٢١ – إذا استأجرَ أحدُكمْ أجيرًا فليُعْلِمْه أجْرَه. ض

421. Biriniz bir işçi tuttuğunda, vereceği ücreti kendisine bildirsin.[421]

٤٢٢ – إذا استأذنَ أحدُكم ثلاثاً فلمْ يُؤْذَنْ له فلْيَرْجِعْ. صح

422. Biriniz üç defa izin istediği halde, kendisine izin verilmezse geri dönsün.[422]

٤٢٣ – إذا استأذنتَ أحدُكم امرأتَه إلى المسجدِ فلا يَمْنَعْها. صح

423. Birinizin eşi kendisinden mescide gitmek için izin isterse, kişi ona mani olmasın.[423]

---

417 Buhârî, Müfred, I, 306; Beyhakî, Şuab, II, 68.
418 Hatîb, VII, 270.
419 Buhârî, Müfred, I, 120; Beyhakî, Şuab, V, 311; Râfiî, Tedvîn, III, 39.
420 Taberânî, XX, 39; Heysemî, VIII, 23.
421 Deylemî, I, 307; İbni Tâhir, Etrâf, IV, 106.
422 Buhârî, İstizân; 13; Müslim, Adab 32, 34-35; Ebû Dâvûd, Edeb 127, 130.
423 Ahmed, II, 7; Beyhakî, III, 132.

٤٢٤ – إذا استجمرَ أحدُكم فليُوتِرْ. صح

424. Biriniz taşla silinmek isterse, tek sayıyla silinsin.[424]

٤٢٥ – إذا استشار أحدُكم أخاه فَلْيُشِرْ عليه. ح

425. Biriniz kardeşiyle istişare ederse, kardeşi ona doğruyu göstersin.[425]

٤٢٦ – إذا استشاط السلطانُ تسلّطَ الشيطانُ. صح

426. İdareci öfkelendiği zaman, şeytan ona musallat olur.[426]

٤٢٧ – إذا اسْتَطابَ أحَدُكُمْ فلا يَسْتَطِبْ بِيَمِينِهِ لِيَسْتَنْجِ بِشِمالِهِ. ح

427. Biriniz istinca yapacağı zaman sağ eliyle yapmasın, sol elini kullansın.[427]

٤٢٨ – إذا استعطرتَ المرأةُ فمرتْ على القومِ ليجدوا ريحها فهي زانيةٌ. ض

428. Bir kadın güzel koku sürünür, duysunlar diye bir topluluğa uğrarsa zina etmiş olur.[428]

٤٢٩ – إذا اسْتَقْبَلَتْكَ المَرْأتانِ فلا تَمُرَّ بَيْنَهُما خُذْ يَمْنَةً أَوْ يَسْرَةً. ض

429. Karşıdan iki kadın birlikte geldiğinde aralarından geçme, ya sağdan veya soldan geç.[429]

٤٣٠ – إذا اسْتَكْتُمْ فاسْتاكُوا عَرضاً. صح

430. Misvak kullandığınızda, enine doğru kullanın.[430]

٤٣١ – إذا اسْتَلَجَّ أحَدُكُمْ في اليَمِينِ فإنَّهُ آثَمُ لَهُ عِنْدَ اللهِ مِنَ الكَفَّارَةِ الَّتِي أُمِرَ بِها. صح

---

424 Ahmed, III, 294.
425 İbni Mâce, Edeb 37.
426 Ahmed, IV, 226; Taberânî, XVII, 167; Heysemî, IV, 194.
427 İbni Mâce, Tahâret 15.
428 Ebû Dâvûd, Tereccül 7; Tirmizî, Edeb 35; Nesaî, Zinet 35; Dârimî, Istizân; 18; Ahmed, IV, 400, 414, 418.
429 İbni Adî, III, 87; Beyhakî, Şuab, IV, 371.
430 Zebîdî, İthâf, VII, 125.

431. Birinizin gereksiz yemininde ısrar etmesi, kendisini Allah katında vermekle emrolunduğu yemin keffaretinden daha çok günahkar eder.[431]

٤٣٢- إذا اسْتَلْقى أحَدُكُمْ على قَفاه فلا يَضَعْ إحْدَى رِجْلَيْهِ على الأخْرَى. صح

432. Biriniz sırtüstü yattığı zaman ayak ayak üstüne atmasın.[432]

٤٣٣- إذا اسْتَنْشَقْتَ فاسْتَنْثِرْ وإذا اسْتَجْمَرْتَ فَأَوْتِرْ. صح

433. Burnuna su aldığında onu çıkar, temizlik için taş kullandığında onu tek yap.[433]

٤٣٤- إذا اسْتَيْقَظَ الرَّجُلُ مِنَ اللَّيْلِ وأيْقَظَ أهْلَهُ وَصَلَّيا رَكْعَتَيْنِ كُتِبا مِنَ الذَّاكِرِينَ اللهَ كَثِيراً والذَّاكِرات. صح

434. Bir kimse geceleyin uyanır, eşini de uyandırır, iki rekat namaz kılarlarsa Allah'ı çok zikreden kadın ve erkeklerden yazılırlar.[434]

٤٣٥- إذا اسْتَيْقَظَ أحَدُكُمْ مِنْ مَنامِهِ فلا يُدْخِلْ يَدَهُ في الإناءِ حَتَّى يَغْسِلَها ثلاثا فإن أحدكم لا يَدْرِي أيْنَ باتَتْ يَدُهُ. صح

435. Birinizi uykudan uyandığı zaman üç defa yıkamadan elini kaba sokmasın. Çünkü insan elinin nerede gecelediğini bilmez.[435]

٤٣٦- إذا اسْتَيْقَظَ أحَدُكُمْ مِنْ مَنامِهِ فَتَوَضَّأ فَلْيَسْتَنْثِرْ ثَلاثَ مَرَّاتٍ فإنَّ الشَّيْطَانَ يَبِيتُ على خَياشِيمِهِ.

436. Biriniz uykudan uyandığında abdest alsın ve burnuna üç defa su versin. Zira şeytan onun genzinde sabahlar.[436]

---

431 Ahmed, II, 278; Beyhakî, X, 33.
432 Ahmed, III, 299; Heysemî, VIII, 100.
433 Taberânî, VII, 37; İbni Kâni, I, 276.
434 Ebû Dâvûd, Vitir 3; İbni Mâce, İkame 175.
435 Taberânî, Evsat, IX, 63; Heysemî, I, 220.
436 Buhârî, Bed'ülhalk 11; Nesaî, Tahâret 72.

٤٣٧ – إذا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلِ الحَمْدُ لله الَّذِي رَدَّ عَلَيَّ رُوحِي وعافانِي في جَسَدِي وأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ. ح

437. Biriniz uykudan uyandığında, *"Ruhumu bana geri döndüren, vücuduma afiyet ve kendisini zikretme fırsatı veren Allah'a hamd olsun"* desin.[437]

٤٣٨ – إذا أَسْلَمَ العَبْدُ فَحَسُنَ إِسْلامُهُ كَتَبَ الله لَهُ كُلَّ حَسَنَةٍ كانَ أَسْلَفَها ومُحِيَتْ عنهُ كُلُّ سَيِّئَةٍ كانَ أَزْلَفَها ثُمَّ كانَ بَعْدَ ذَلِكَ القِصَاصُ الحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثالِها إلى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ والسَّيِّئَةُ بِمِثْلِها إلا أَنْ يَتَجَاوَزَ الله عنها. صح

438. Kul müslüman olur, müslümanlığını da güzelce yaparsa, Allah Teala onun daha önceki günahlarını affeder. Bundan sonrası için her amelinin karşılığı verilir. İyilik on katından yedi yüz katına, kötülük ise Allah affetmediği takdirde misliyle karşılık görür.[438]

٤٣٩ – إذا أَشارَ الرَّجُلُ على أَخِيهِ بالسِّلاحِ فَهُما على جُرُفِ جَهَنَّمَ فإذا قَتَلَهُ وَقَعا فيه جَمِيعاً. صح

439. Bir adam kardeşine silahını doğrulttuğunda, ikisi de cehennemin kıyısına gelirler. Onu öldürdüğünde ikisi de oraya yuvarlanırlar.[439]

٤٤٠ – إذا اشْتَدَّ الحَرُّ فَأَبْرِدُوا بالظُّهْرِ فإِنَّ شِدَّةَ الحَرِّ مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ. صح

440. Sıcaklar şiddetlendiği zaman öğle namazını serinliğe bırakın, zira sıcağın şiddeti cehennemin nefesindendir.[440]

٤٤١ – إذا اشْتَدَّ كَلَبُ الجُوعِ فعليكَ بِرَغِيفٍ وَجَرَّ مِنْ ماءِ القَرَاحِ وَقُلْ على الدُّنْيا وأَهْلِها مِنِّي الدَّمَارُ. ض

---

437 Münâvî, I,280.
438 Buhârî, Îmân 31.
439 Müslim, Fiten 16; İbni Mâce, Filen 11.
440 Buhârî, Mevâkît 9, 10; Müslim, Mesâcid 180, 184.

441. Açlığın şiddetlendiği zaman bir parça ekmek ve bir kırba suyla yetin ve *"Nasıl olsa dünya ve ehli helak olup gidecektir"* de!.[441]

٤٤٢ – إذا اشْتَدَّ الحَرُّ فاسْتَعِينُوا بالحجامَةِ لا يَتَبَيَّغُ الدَّمُ بأحَدِكُمْ فَيَقْتُلَهُ. صح

442. Sıcaklar şiddetlendiği zaman kan aldırın, kan fazla gelip de birinizi öldürmesin.[442]

٤٤٣ – إذا اشْتَرى أحَدُكُمْ بَعِيراً فلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سَنامِهِ ولْيَتَعَوَّذْ بالله مِنَ الشَّيْطانِ. ح

443. Biriniz bir deve satın aldığında, hörgücünün üstünden iyice tutsun ve şeytandan Allah'a sığınsın.[443]

٤٤٤ – إذا اشْتَرَى أحدُكُمْ الجارِيَةَ فَلْيَكُنْ أوَّلُ ما يُطْعِمُها الحُلْوَ فإنَّهُ أطْيَبُ لِنَفْسِها.

444. Biriniz bir cariye aldığında ona önce tatlı bir şey yedirsin, zira bu durum onun nefsini daha çok hoşnut eder.[444]

٤٤٥ – إذا اشْتَرى أَحَدُكُمْ لَحْماً فَلْيُكْثِرْ مَرَقَتَهُ فإنْ لم يُصِبْ أحَدُكُمْ لَحْماً أصابَ مَرَقاً وهوَ أحَدُ اللَّحْمَيْنِ. صح

445. Birinizi et satın aldığında suyunu çok koysun. Et yiyemeyen suyunu içer, o da etlerden biridir.[445]

٤٤٦ – إذا اشْتَرَيْتَ نَعْلاً فاسْتَجِدَّها وإذا اشْتَرَيْتَ ثَوْباً فاسْتَجِدَّهُ. ض

446. Bir ayakkabı aldığında iyisini al, bir elbise aldığında da iyisini al.[446]

٤٤٧ – إذا اشْتَكَى المُؤمِنُ أخْلَصَهُ مِنَ الذُّنُوبِ كما يُخْلِصُ الكِيرُ خُبْثَ الحَدِيدِ.

447. Mümin hastalandığında körüğün demirin pasını temizlediği gibi, hastalık da onu günahlarından öyle temizler.[447]

---

441 İbni Adî, VI, 432; Beyhakî, Şuab, VII, 295.
442 İbni Hibbân, Zuafâ, II, 288; Hâkim, IV, 235.
443 Ebû Dâvûd, Nikâh 45.
444 Taberânî, Evsat, VI, 156; Heysemî, IV, 236.
445 Hâkim, IV, 145; Beyhakî, Şuab, V, 95.
446 Taberânî, Evsat, I, 240, VIII, 168; Heysemî, IV, 109.
447 Buhârî, Müfred, I, 175; Taberânî, Evsat, IV, 254; Heysemî, II, 302.

٤٤٨- إذا اشْتَكَيْتَ فَضَعْ يَدَكَ حَيْثُ تَشْتَكِي ثُمَّ قُلْ بِسْمِ الله أعُوذُ بِعِزَّةِ الله وقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ ما أجِدُ مِنْ وَجَعِي هذا ثُمَّ ارْفَعْ يَدَكَ ثُمَّ أعِدْ ذَلِكَ وِتْراً. صح

448. Bir yerin ağrıdığında elini ağrıyan yerin üzerine koy ve *"Allah'ın adıyla, duyduğum şu ağrıdan Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım"* de! Sonra elini kaldır, sayısı tek olmak şartıyla bunu tekrar tekrar yap.[448]

٤٤٩- إذا اشْتَهى مَرِيضُ أحَدِكُمْ شَيْئاً فَلْيُطْعَمْهُ. ض

449. Hastanızın iştahı geldiği zaman, ona bir şey yedirin.[449]

٤٥٠- إذا أصابَ أحَدَكُمْ مُصِيبَةٌ فَلْيَقُلْ إنَّا لله وَإنَّا إلَيْهِ رَاجِعُونَ اللَّهُمَّ عِنْدَكَ أحْتَسِبُ مُصِيبَتِي فآجِرْنِي فِيها وَأبْدِلْنِي بِها خَيْراً مِنْها. صح

450. Birinizin başına bir musibet geldiğinde, *"Biz Allah içiniz ve yine ona döneceğiz. Allahım! Musibetimin mükafatını senden isterim, beni mükafatlandır ve onun ardından da bana daha hayırlısını ihsan et!"* desin.[450]

٤٥١- إذا أصابَ أحَدَكُمْ هَمٌّ أوْ حُزْنٌ فَلْيَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ الله الله رَبِّي لا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً. ض

451. Birinize bir sıkıntı geldiğinde şöyle desin: *"Allah, Allah, rabbim, ben ona hiçbir şeyi ortak koşmam."*[451]

٤٥٢- إذا أصابَ أحَدَكُمْ مُصِيبَةٌ فَلْيَذْكُرْ مُصِيبَتَهُ بِي فإنَّها مِنْ أعْظَمِ المَصائِبِ. ض

452. Birinizin başına bir musibet geldiğinde benim başına gelen musibetleri hatırlasın. Çünkü onlar, musibetlerin en büyüklerindendir.[452]

٤٥٣- إذا أصْبَحْتَ آمِناً في سِرْبِكَ مُعافًى في بَدَنِكَ عِنْدَكَ قُوتُ يَوْمِكَ فَعَلَى الدُّنْيا وأهْلِها العَفاءُ. ض

---

448 Tirmizî, Daavât 135.
449 İbni Mâce, Cenâiz 1, Tıb 2.
450 Tirmizî, Daavât 83; Ahmed, IV, 27, 28; VI, 313, 317.
451 İshak b. Râhuye, I, 33; Nesâî, Kübrâ, VI, 167.
452 İbni Adî, VI, 31; Beyhakî, Şuab, VII, 239.

453. Canında emniyet, bedeninde afiyet, yanında bir günlük yiyeceğin olduğu halde sabaha çıktığında dünya senindir. Geri kalan dünyaya ve dünya ehline kalsın.[453]

٤٥٤- إذا أصْبَحَ ابْنُ آدَمَ فإنَّ الأَعْضاءَ كُلَّها تُكَفِّرُ اللِّسانَ فَتَقُولُ اتَّقِ اللهَ فِينا فإنَّما نَحْنُ بِكَ فإنِ اسْتَقَمْتَ اسْتَقَمْنَا وإنِ اعْوَجَجْتَ اعْوَجَجْنا. صح

454. İnsanoğlu sabahladığında bütün organları diline yalvararak, *"Hakkımızda Allah'dan kork, biz sana tabiyiz. Sen doğru olursan, biz de doğru oluruz. Sen saparsan biz de saparız"* derler.[454]

٤٥٥- إذا أصْبَحْتُمْ فقولُوا اللَّهُمَّ بِكَ أصْبَحْنا وَبِكَ أمْسَيْنا وَبِكَ نَحْيا وَبِكَ نَمُوتُ وَإلَيْكَ المَصِيرُ. ح

455. Sabaha çıktığınızda şöyle deyin: *"Allahım! Senin lütfunla sabahladık, senin lütfunla akşama kavuşur, yine senin lütfunla dirilir ve ölürüz. Dönüşümüz de ancak sanadır."*[455]

٤٥٦- إذا اصْطَحَبَ رَجُلانِ مُسْلِمانِ فَحالَ بَيْنَهُما شَجَرٌ أوْ حَجَرٌ أوْ مَدَرٌ فَلْيُسَلِّمْ أحَدُهُما على الآخَرِ وَيَتَبادَلُوا السَّلامَ. ض

456. İki müslüman arkadaşlık eder de aralarına ağaç, taş, kum girerse biri diğerine selam versin ve karşılıklı selamlaşsınlar.[456]

٤٥٧- إذا اضْطَجَعْتَ فقُلْ بِسْمِ اللهِ أعُوذُ بِكَلِماتِ اللهِ التَّامَةِ مِن غَضَبِهِ وَعِقابِهِ وَمِنْ شَرِّ عِبادِهِ ومِنْ هَمَزاتِ الشَّياطِينِ وأنْ يَحْضُرُونِ.

457. Yatağına uzandığında, *"Allah'ın adıyla, onun gazabından, azabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveseleri ve yanımda bulunmalarından Allah'ın tam kelimeleriyle ona sığınırım"* de![457]

---

453 Beyhakî, Şuab, VII, 294.
454 Tirmizî, Zühd 61; Ahmed, III, 96.
455 İbni Mâce, Duâ 14; Ahmed, II, 354, 522.
456 Beyhakî, Şuab, VI, 451.
457 Ahmed, II, 181.

٤٥٨ – إذا أطالَ أحَدُكُمُ الغَيْبَةَ فلا يَطْرُقْ أهْلَهُ لَيْلاً. صح

458. Biriniz uzun süre evinden ayrıldığında geceleyin habersiz eve gelmesin.[458]

٤٥٩ – إذا اطْمَأَنَّ الرَّجُلُ إلى الرَّجُلِ ثُمَّ قَتَلَهُ بَعْدَ ما اطْمأَنَّ إلَيْهِ نُصِبَ لَهُ يَوْمَ القِيامَةِ لِوَاءُ غَدْرٍ. صح

459. Bir adam, bir başka adama eman verir, eman verdikten sonra onu öldürürse, kıyamet günü kendisi için hıyanet sancağı dikilir.[459]

٤٦٠ – إذا أعْطى اللهُ أحَدَكُمْ خَيْراً فَلْيَبْدأْ بِنَفْسِهِ وأهْلِ بَيْتِهِ. صح

460. Allah Teala, birinize bir mal ihsan ettiğinde onu harcamaya önce kendisinden ve aile efradından başlasın.[460]

٤٦١ – إذا أُعْطِيَ أحَدُكُمُ الرَّيْحانَ فلا يَرُدَّهُ فإنَّهُ خَرَجَ مِنَ الجَنَّةِ.

461. Birinize güzel koku ikram edildiğinde onu reddetmesin, zira güzel koku cennetten çıkmıştır.[461]

٤٦٢ – إذا أُعْطِيتَ شَيْئاً مِنْ غَيْرِ أنْ تَسْأَلَ فَكُلْ وَتَصَدَّقْ. صح

462. Sana istemeksizin bir şey verildiğinde ondan ye ve başkalarına da ikram et. [462]

٤٦٣ – إذا أعْطَيْتُمُ الزَّكاةَ فلا تَنْسَوْا ثَوابَها أنْ تَقُولوا اللَّهُمَّ اجْعَلْها مَغْنَماً ولا تَجْعَلْها مَغْرماً. ض

463. Biriniz zekat verdiğinde şöyle demekteki sevabı unutmasın: *"Allahım! Onu benim için bir ganimet kıl, onu istemeyerek verilen bir mal kılma!*[463]

---

458 Buhârî, Nikâh 120; Müslim, İmâre 183.
459 Hâkim, IV, 393.
460 Müslim, Imâre 10; Nesâî, Büyᵘ 84; Ahmed, V, 86, 88.
461 Tirmizî, Edeb 37; Ebû Dâvûd, Tereccül 13; Nesâî, Zînet 74.
462 Müslim, Zekât 112; Ebû Dâvûd, Zekât 28,30,31; Nesâî, Zekât 94.
463 İbni Mâce, Zekât 8.

Oruç

٤٦٤- إذا أفْطَرَ أحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ على تَمْرٍ فإنَّهُ بَرَكَةٌ فإنْ لَمْ يَجِدْ تَمْراً فَلْيُفْطِرْ على المَاءِ فإنَّهُ طَهُورٌ. صح

464. Biriniz orucunu açarken hurmayla açsın, zira o berekettir. Onu bulamazsa suyla açsın, o da temizdir.[464]

٤٦٥- إذا أقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هاهُنا وأدْبَرَ النَّهارُ مِنْ هاهُنا وَغَرَبَت الشَّمْسُ فَقَدْ أفْطَرَ الصَّائِمُ. صح

465. Gece doğudan gelir, gündüz de batıdan sırt çevirir, güneş de batarsa oruçlu iftar edebilir.[465]

٤٦٦- إذا اقْتَرَبَ الزَّمانُ لَمْ تَكَدْ رُؤيا الرَّجُلِ المُسْلِمِ تَكْذِبُ وأصْدَقُهُمْ رؤيا أصْدَقُهُمْ حديثاً. صح

466. Kıyamet yaklaştığında, neredeyse müslüman kişinin rüyası yalan çıkmaz. Rüyası en sadık olanlarsa, en doğru sözlü olanlardır.[466]

٤٦٧- إذا أقْرَضَ أحَدُكُمْ أخاهُ قَرْضاً فأهْدَى إليه طَبَقاً فلا يَقْبَلْهُ أوْ حَمَلَهُ على دابَّةٍ فلا يَرْكَبْها إلاَّ أنْ يَكُونَ جَرَى بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ قَبْلَ ذَلِكَ. ح

467. Sizden birisi, din kardeşine ödünç bir şey verdiğinde o kardeşi kendisine bir tabak hediye gönderirse, onu kabul etmesin. Bir hayvana bindirirse, o hayvana binmesin. Ancak aralarında daha önceden böyle şeyler oluyorsa o zaman bu hükmün dışındadır.[467]

٤٦٨- إذا اقْشَعَرَّ جِلْدُ العَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ الله تَحاتَّتْ عنهُ خطاياهُ كما يَتَحاتُّ عن الشَّجَرَةِ البالِيَةِ وَرَقُها. ض

---

464 Tirmizî, Zekât 26; Savm 10; İbni Mâce, Sıyâm 25; Dârimî, Savm 12; Ahmed, IV, 17,18, 213,214.
465 Ahmed, I, 48.
466 Müslim, Rüyâ 6; Ebû Dâvûd, Edeb 88; Tirmizî, Rüyâ 1; İbni Mâce, Rüyâ 9.
467 Beyhakî, Şuab, IV, 397.

468. Kulun derisi Allah korkusundan dolayı ürperdiğinde, kuruyan ağaç yapraklarının döküldüğü gibi onun da günahları dökülür.[468]

٤٦٩ – إذا أقَلَّ الرَّجُلُ الطُّعْمَ مُلِيءَ جَوْفُهُ نُوراً. ض

469. Kişi, yeme içmeyi azalttığında içine nur dolar.[469]

İkamet

٤٧٠ – إذا أُقِيمَتِ الصلاة فلا صَلاَةَ إلاَّ المَكْتُوبَةُ. صح

470. Namaz için kamet getirildiğinde, farzdan başka namaz yoktur.[470]

٤٧١ – إذا أُقِيمَتِ الصَّلاةُ فلا تَأْتُوها وأنْتُمْ تَسْعَوْنَ وأْتُوها وأنْتُمْ تَمْشُونَ وعليكمُ السَّكِينَةُ فما أدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا وما فاتكُمْ فأَتِمُّوا.

471. Namaz için ikamet getirildiğinde koşarak gitmeyin, vakarla gidin. Yetiştiğinizi kılın, yetişemediğinizi tamamlayın.[471]

٤٧٢ – إذا أُقِيمَتِ الصلاةُ فلا تَقوموا حَتَّى تَرَوْنِي.

472. Namaz için ikamet getirildiğinde, beni görmeden ayağa kalkmayın.[472]

٤٧٣ – إذا أُقِيمَتِ الصلاةُ وَحَضَرَ العَشاءُ فابْدَؤوا بالعَشاءِ. صح

473. Namaz için ikamet edilir, yemek de hazır olursa, önce yemekten başlayın.[473]

---

468 Beyhakî, Şuab, I, 491; Hatîb, IV, 56; Heysemî, X, 310.
469 Deylemî, I, 290; Elbânî, V, 366.
470 Ahmed, II, 352; Taberânî, Evsat, VIII, 286; Heysemî, II, 5.
471 Buhârî, Cuma 18; Ezân 20, 23; Müslim, Mesâcid 151-153; Ebû Dâvûd, Salat 54; Tirmizî, Salat 127
472 İbni Ebî Şeybe, I, 356; Ahmed, V, 304.
473 Ahmed, III, 100; İbni Hibbân, XII, 9.

Çeşitli Hadisler

٤٧٤ – إذا اكْتَحَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَكْتَحِلْ وِتْراً وإذا اسْتَجْمَرَ فَلْيَسْتَجْمِرْ وِتْراً. صح

474. Biriniz sürme çektiğinde tek sayıda sürme çeksin, temizlik için taş kullandığında da tek sayıda kullansın.[474]

٤٧٥ – إذا أكْفَرَ الرَّجُلُ أخاهُ فقد باءَ بِها أحَدُهُما. صح

475. Kişi kardeşini küfürle itham ettiğinde, o küfür ikisinden birine döner.[475]

Yeme İçme

٤٧٦ – إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طَعاماً فَلْيَذْكُر اسْمَ الله فإنْ نَسِيَ أنْ يَذْكُرَ اسْمَ الله في أوَّلِهِ فَلْيَقُلْ بِسْمِ الله على أوَّلِهِ وآخِرِهِ. صح

476. Biriniz birşey yediği zaman Allah'ın adını ansın. Eğer başında Allah'ın admı anmayı unutursa *"Bismillahi ala evvelihi ve ahirihi: Başında da sonunda da Allah'ın adıyla"* desin.[476]

٤٧٧ – إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعَاماً فَلْيَقُل اللَّهُمَّ بارِكْ لَنا فِيه وأبْدِلْنا خَيْراً مِنْهُ وإذا شَرِبَ لَبَناً فَلْيَقُلْ اللَّهُمَّ بارِكْ لَنا فيه وزِدْنا منهُ فإنَّهُ ليسَ شَيْءٌ يَجْزي منَ الطَّعامِ والشَّرابِ إلاَّ اللَّبَن. صح

477. Biriniz birşey yediğinde *"Allahım! Bunu bize bereketli kıl ve onun yerine daha hayırlısını ihsan eyle" desin. Süt içtiğinde de "Allahım! Bunu bize bereketli eyle, bizim için arttır"* desin. Çünkü hem yemek, hem de suyun yerini tutan sütten başka birşey yoktur.[477]

٤٧٨ – إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طعاماً فلا يَمْسَحْ يَدَهُ بالمنْدِيل حَتَّى يَلْعَقَها أو يُلعِقها. صح

---

474 Ahmed, II, 351, IV, 156; Taberânî, XVII, 338.

475 Buhârî, Edeb 73; Müslim, Îmân 111; Tirmizî, Îmân 16; Ahmed, II, 18, 44, 47.

476 Ebû Dâvûd, Etıme 15; Tirmizi Etıme 47; İbni Mâce, Etıme 7; Dârimî, Etıme 1.

477 Ebû Davûd Eşribe 21.

478. Biriniz yemek yediği zaman elini bezle silmesin, önce yalasın veya yalattırsın.[478]

٤٧٩ – إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعاماً فَلْيَلْعَقْ أصابِعَهُ فإنَّهُ لا يَدْرِي في أيِّ طَعامِهِ تَكُونُ البَرَكَةُ. صح

479. Biriniz yemek yediğinde parmaklarını yalasın, çünkü kişi bereketin yemeğin neresinde olduğunu bilemez.[479]

٤٨٠ – إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طَعاماً فَلْيَغْسِلْ يَدَهُ مِنْ وَضَرِ اللَّحْمِ. ض

480. Biriniz yemek yediğinde elindeki et kokusunu yıkasın.[480]

٤٨١ – إذا أكَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وإذا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ فإنَّ الشَّيْطانَ يَأْكُلُ بِشِمالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمالِهِ. صح

481. Biriniz yemek yediğinde sağ eliyle yesin, içtiğinde sağ eliyle içsin. Çünkü şeytan soluyla yer, soluyla da içer.[481]

٤٨٣ – إذا أكَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ وَلْيَأْخُذْ بِيَمِينِهِ وَلْيُعْطِ بِيَمِينِهِ فإنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمالِهِ وَيَأْخُذُ بِشِمالِهِ وَيُعْطِي بِشِمَالِهِ. ح

482. Biriniz yemek yediğinde sağ eliyle yiyip içsin, sağ eliyle alıp versin. Çünkü şeytan sol eliyle yer içer, sol eliyle alır verir.[482]

٤٨٣ – إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعاماً فَسَقَطَتْ لُقْمَتُهُ فليُمِط ما رابَهُ منها ثُمَّ لِيَطْعَمْها ولا يَدَعْها لِلشَّيْطانِ. ح

483. Biriniz yemek yerken lokması yere düşerse onu alıp temizlesin. Sonra da onu yesin, şeytana bırakmasın.[483]

---

478 Ahmed, III, 301; Nesâî, Kübrâ, IV, 177.
479 Ahmed, II, 415; Taberânî, Evsat, IV, 56.
480 İbni Adî, VII, 95.
481 Ahmed, II, 8; Nesâî, Kübrâ, IV, 172; Beyhakî, VII, 277.
482 Suyûtî, Sağîr, s. 35.
483 Ahmed, III, 394.

٤٨٤- إذا أَكَلْتُمُ الطَّعامَ فاخْلَعُوا نِعالَكُمْ فإنَّهُ أَرْوَحُ لأَقْدَامِكُمْ. صح

484. Yemek yerken ayakkabılarınızı çıkarın, çünkü böyle yapmak ayaklarınızı rahatlatır.[484]

٤٨٥- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ بِسَيْفَيْهِما فَقَتَلَ أَحَدُهُما صاحِبَهُ فالقاتِلُ والمَقْتُولُ في النَّارِ قِيلَ يا رَسُولَ الله هذا القاتِلُ فَما بالُ المَقْتُولِ قالَ إنَّهُ كانَ حَرِيصاً على قَتْلِ صاحِبِهِ. صح

485. İki müslüman birbirine kılıç çeker de biri diğerini öldürürse öldüren de ölen de cehennemdedir. *"Ey Allah'ın resulü, katilin durumu belli, ama maktul niçin cehennemdedir?"* diye soruldu. Bunun üzerine Efendimiz, o da arkadaşını öldürmek istiyordu, buyurdu.[485]

٤٨٦- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ فَتَصافَحا وَحَمِدا الله واسْتَغْفَرَا غُفِرَ لَهُما. ح

486. İki müslüman karşılaştığında birbirleriyle musafaha yapar, Allah'a hamdeder ve birbirlerine mağfiret dilerlerse ikisinin de günahları bağışlanır.[486]

٤٨٧- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ فَسَلَّمَ أَحَدُهُمَا على صاحِبِهِ كانَ أَحَبُّهُما إلى الله أَحْسَنَهُما بِشْراً بِصاحِبِهِ فإذا تَصافَحا أَنْزَلَ الله عَلَيْهِما مائَةَ رَحْمَةٍ لِلْبادِيءِ تِسْعُونَ وَلِلْمُصافِحِ عَشَرَةٌ. ح

487. İki müslüman birbiriyle karşılaşır, biri diğerine selam verdiğinde Allah'a en sevimli olanı arkadaşına en çok güler yüz gösterendir. Birbiriyle musafaha ettiklerinde Allah ilk elini uzatana doksan, diğerine de on rahmet olmak üzere yüz rahmet indirir.[487]

---

484 Taberânî, Evsat, III, 295; Ebû Ya'lâ, VII, 199; Hâkim, IV, 132.

485 Buhârî, İmân 22, Diyât 2, Fiten 10; Müslim, Kasâme 33, Fiten 14- 15; Ebû Dâvûd, Fiten 5; Nesâî, Tahrîm 29, Kasâme 7; İbni Mâce, Fiten 11.

486 Ebû Dâvûd, Edeb 142.

487 Bezzâr, I, 437; Beyhakî, Şuab, VI, 253; Heysemî, VIII, 37.

٤٨٨ – إذا الْتَقى الخِتانانِ فقد وَجَبَ الغُسْلُ. صح

488. Kişilerin sünnet yerleri birbirine kavuşursa gusül vacip olur.[488]

٤٨٩ – إذا أَلْقى الله في قَلْبِ امْرِىءٍ خِطْبَةَ امْرأةٍ فلا بَأسَ أنْ يَنْظُرَ إلَيْها. ض

489. Allah Teala, kişinin kalbine bir kadını nikahlama isteği verdiği zaman kişinin ona bakmasında bir sakınca yoktur.[489]

٤٩٠ – إذا أَمَّ أحَدُكُم النَّاسَ فَلْيُخَفِّفْ فإنَّ فِيهِمْ الصَّغِيرَ والكَبِيرَ والضَّعِيفَ والمَرِيضَ وَذا الحاجَةِ وَإذا صَلَّى لِنَفْسِهِ فَلْيُطَوِّلْ ما شاء. صح

490. Biriniz insanlara imam olduğunda namazı kısa tutsun. Çünkü onların arasında küçük, yaşlı, zayıf, hasta ve ihtiyaç sahibi olanlar vardır. Tek başına kıldığında ise istediği kadar uzatsın.[490]

٤٩١ – إذا أَمَّنَ الإمامُ أَمِّنُوا فإنَّهُ مَنْ وافَقَ تَأمِينُهُ تَأمِينَ المَلائِكَةِ غُفِرَ لَهُ ما تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. صح

491. İmam *"Amin"* dediği zaman siz de *"Amin"* deyin. Zira kimin *"Amin"* demesi meleklerin aminine rastgelirse, o kişinin geçmiş günahları mağfiret olunur.[491]

٤٩٢ – إذا أنا مُتُّ وأبو بَكرٍ وعُثْمانُ فإنِ اسْتَطَعْتَ أنْ تَمُوتَ فَمُتْ. ض

492. Ben, Ebu Bekir, Ömer ve Osman öldüğümüz zaman, ölebilirsen sen de öl.[492]

٤٩٣ – إذا انْباطَ غَزْوُكُمْ وَكَثُرَتِ العزائِمُ واسْتُحِلَّتِ الغَنائِمُ فَخَيْرُ جِهادِكُمُ الرِّباط. ض

493. Gaza yerleriniz uzaklaşır, emirlerinizin sizi görevlendirmeleri artar, ganimetler de size helal kılınırsa o zaman en hayırlı cihadınız sınır nöbeti tutmaktır.[493]

---

488 İshak b. Râhûye, II, 470; Beyhakî, Marife, I, 463.
489 İbni Mâce, Nikâh 9; Ahmed, III, 93, IV, 225, 226.
490 Buhârî, Ezân 63; Müslim, Salât 183,186; Tirmizî, Salât 61; İbni Mâce, İkâme 48.
491 Ahmed, II, 233; Beyhakî, II, 55.
492 Taberânî, Evsat, VII, 83; Heysemî, IX, 54.
493 Taberânî, XVII, 135; Heysemî, V, 290.

٤٩٤- إذا انْتَصَفَ شَعْبانُ فلا تَصُومُوا حَتَّى يَكُونَ رَمَضانُ. ح

494. Şaban ayının yarısı olduğu zaman, ramazana kadar oruç tutmayın.[494]

٤٩٥- إذا انْتَعَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ باليُمْنى وإذا خَلَعَ فَلْيَبْدَأْ باليُسْرَى لِتَكُونَ اليُمْنى أوَّلَهما تُنْعَلُ وآخِرُهُما تُنْزَعُ. صح

495. Biriniz, ayakkabısını giydiğinde önce sağı giysin, çıkardığında ise önce solu çıkarsın. Sağ ilk giyilen, son çıkarılan olsun.[495]

٤٩٦- إذا انْتهى أحَدُكُمْ إلى المَجْلِسِ فإنْ وُسِّعَ لَهُ فَلْيَجْلِسْ وإلاَّ فَلْيَنْظُرْ إلى أوْسَعِ مَكانٍ يَرَاهُ فَلْيَجْلِسْ فِيهِ. ح

496. Biriniz, bir meclise vardığında kendisine yer verilirse oraya otursun. Yoksa boş yerlere baksın, oraya otursun.[496]

٤٩٧- إذا انْتَهى أحَدُكُمْ إلى المَجْلِسِ فَلْيُسَلِّمْ فإنْ بَدَا لَهُ أنْ يَجْلِسَ فَلْيَجْلِسْ ثُمَّ إذا قامَ فَلْيُسَلِّمْ فَلَيْسَتِ الأُولَى بِأحَقَّ مِنَ الآخِرَةِ. ح

497. Biriniz bir meclise vardığında selam versin, oturmak isterse otursun, kalktığında da selam versin. Birinci selam diğerinden daha üstün değildir.[497]

٤٩٨- إذا أنْفَقَ الرَّجُلُ على أهْلِهِ نَفَقَةً وَهُوَ يَحْتَسِبُها كانَتْ لَهُ صَدَقَةً. صح

498. Kişi, sevabını Allah'dan bekleyerek ailesine bir harcamada bulunursa o harcama kendisi için sadaka olur.[498]

٤٩٩- إذا أنْفَقَتِ المَرْأةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجِها غَيْرَ مُفْسِدَةٍ كانَ لَها أجْرُها بِما أنْفَقَتْ وَلِزَوْجِها أجْرُهُ بِما كَسَبَ وَلِلْخازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ لا يَنْقُصُ بَعْضُهُمْ مِنْ أجْرِ بَعْضٍ شَيْئاً. صح

---

494 Ahmed, II, 442; Beyhakî, IV, 209.

495 Müslim, Libâs 67; Ebû Dâvûd, Ubas 41; Tirmizî, Libâs 37; Ibni Mâce, Libâs 78.

496 Taberânî, VII, 300; Heysemî, VIII, 59.

497 Ebû Dâvûd, Edeb 139; Ahmed, II, 439, 530,

498 Buhârî, Îmân 41, Nafakât 1; Müslim, Zekât 48; Nesâî, Zekât 60; Dârimî, İstizân 35.

499. Kadın, israfa kaçmaksızın kocasının evinden birşey verirse verdiği o şeyden dolayı kendisine, kazandığı için kocasına ve ona gözcülük ettiği için bekleyene mükafat vardır. Bunlardan hiçbiri diğerinin sevabını eksiltmez.[499]

٥٠٠- إذا أنْفَقَتِ المَرْأةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجها عَنْ غَيْرِ أمْرِهِ فَلَها نِصْفُ أجْرِهِ. صح

500. Kadın, kocasının evinde onun emri olmaksızın infakta bulunursa, kendisine harcadığının yarı ecri vardır.[500]

٥٠١- إذا انْفَلَتَتْ دَابَّةُ أحَدِكُمْ بأرْضٍ فلاةٍ فَلْيُنادِ يا عِبادَ الله احْبِسُوا عَلَيَّ دَابَّتِي فإنَّ لله في الأرْضِ حاضِراً سَيَحْبِسُهُ عَلَيْكُمْ.

501. Birinizin bineği ıssız bir yerde kaçarsa, *"Ey Allah'ın kulları! Hayvanımı bana bulun"* diye seslensin. Zira yeryüzünde Allah'ın öyle kulları vardır ki, onu sizin için bulup yakalarlar.[501]

٥٠٢- إذا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِ أحَدِكُمْ فلا يَمْشِ في الأرْضِ حَتَّى يُصْلِحَها.

502. Birinizin ayakkabı bağlarından biri koparsa, onu düzeltmeden diğeriyle yürümesin.[502]

٥٠٣- إذا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِ أحَدِكُمْ فَلْيَسْتَرْجِعْ فإنَّها مِنَ المَصائِبِ. ض

503. Birinizin ayakkabısının bağı bile kopsa *"İnna lillahi ve inna ileyhi raciun: Biz Allah'ın kullarıyız, yine ona döneceğiz"* desin. Çünkü o da bir musibettir.[503]

٥٠٤- إذا أوَى أحَدُكُمْ إلى فِراشِهِ فَلْيَنْفُضْهُ بِدَاخِلَةِ إزارِهِ فإنَّهُ لا يَدْرِي ما خَلَفَهُ عليه ثُمَّ لِيَضْطَجِعْ على شِقِّهِ الأيْمَنِ ثُمَّ لِيَقُلْ باسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وبِكَ أرْفَعُهُ إنْ أمْسَكْتَ نَفْسِي فارْحَمْها وإنْ أرْسَلْتَها فاحْفَظْها بِما تَحْفَظُ بِهِ عِبادَكَ الصَّالِحِينَ.

---

499 Müslim, Zekât 79, 80; Ebû Dâvûd, Zekât 44, İbni Mâce, Ticâret 65, Ahmed, VI, 44, 278.
500 Ebû Dâvûd, Zekât 44.
501 Taberânî, X, 217; Heysemî, X, 132.
502 Ahmed, II, 528; Buhârî, Müfred, I, 331.
503 Bezzâr, VIII, 400; Heysemî, II, 331.

504. Biriniz yatarken sağ yanı üzerine yatsın. Sonra *"Senin isminle yanımı yere koyar, senin isminle onu kaldırırım. Eğer ruhumu alırsan ona merhamet et, almazsan iyi kullarını muhafaza ettiğin gibi onu da muhafaza buyur"* desin.[504]

٥٠٥– إذا باتَتِ المَرْأةُ هاجِرَةً فِراشَ زَوْجِها لَعَنَتْها المَلائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ.

505. Kadın, geceleyin kocasının yatağını terk ederse, sabaha kadar melekler kendisine lanet ederler.[505]

Abdest Bozma

٥٠٦– إذا بالَ أحَدُكُمْ فلا يَمَسَّ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وإذا دَخَلَ الخَلاَءَ فلا يَتَمَسَّحْ بِيَمِينِهِ وإذا شَرِبَ فلا يَتَنَفَّسْ في الإناءِ. صح

506. Biriniz, küçük abdestini yaparken organına sağ eliyle dokunmasın, tuvalete girdiğinde sağ eliyle silinmesin, su içtiğinde de su kabına üflemesin.[506]

٥٠٧– إذا بالَ أحَدُكُمْ فَلْيَرْتَدْ لِبَوْلِهِ مَكاناً لَيِّناً. ح

507. Biriniz, küçük abdestini yapacağı zaman yumuşak bir yer arasın.[507]

٥٠٨– إذا بالَ أحَدُكُمْ فَلْيَنْثُرْ ذَكَرَهُ ثلاث نَثَراتٍ.

508. Biriniz, küçük abdestini yaptığı zaman üç defa organını hareket ettirsin.[508]

٥٠٩– إذا بالَ أحَدُكُمْ فلا يَسْتَقْبِلِ الرِّيحَ بِبَوْلِهِ فَتَرُدَّهُ عليه ولا يَسْتَنْجِ بِيَمِينِهِ. ض

509. Biriniz, küçük abdestini yapacağı zaman rüzgara yönelmesin ki, rüzgar idrarını geri çevirmesin. Sağ eliyle de istinca yapmasın.[509]

---

504 Buhârî, Daavât 12, Tevhid 13; Müslim, Zikir 62; Ebû Dâvûd, Edeb 92; Tırmizî, Duâ 20; İbni Mâce, Duâ 15.

505 Buhârî, Nikâh 85; Müslim, Talâk 10; Dârimî, Nikâh 38

506 Buhârî, Vudûu 18, Eşribe 25; Müslim, Tahâret 63; Tirmizî, Eşribe 16; Nesâî, Tahâret 41.

507 Suyûtî, Sağîr, s. 37.

508 Ahmed, IV, 347; Heysemî, I, 207.

509 İbni Hacer, Metâlib, III, 164.

٥١٠- إذا بَعَثْتَ سَرِيَّةً فلا تُنَقِّهِمْ واقْتَطِعْهُمْ فإنَّ الله يَنْصُرُ القَوْمَ بِأَضْعَفِهِمْ. ض

510. Askeri bir birlik gönderdiğin zaman sadece güçlülerden değil, zayıflardan da seç. Zira Allah Teala, bir topluluğa zayıfları sayesinde yardım eder.[510]

٥١١- إذا بَعَثْتُمْ إليَّ رَجُلاً فابْعَثُوهُ حَسَنَ الوَجْهِ حَسَنَ الاسْمِ. ض

511. Bana bir adam gönderdiğiniz zaman yüzü güzel, ismi güzel olanları gönderin.[511]

٥١٢- إذا بَلَغَ المَاءُ قُلَّتَيْن لم يَحْمِلِ الخَبَثَ. صح

512. Su, iki kulle miktarına ulaştığı zaman pislik tutmaz.[512]

٥١٣- إذا تابَ العَبْدُ أنْسَى الله الحَفَظَةَ ذُنُوبَهُ وأنْسَى ذلك جَوارِحَهُ ومَعالِمَهُ مِنَ الأرْضِ حَتَّى يَلْقى الله وَلَيْس عليه شاهِدٌ مِنَ الله بِذَنْبٍ. ض

513. Kul, tevbe ettiğinde Allah Teala onun günahlarını hafaza meleklerine unutturur. Organları üzerinde ve günah ve işlediği yerdeki izlerini de yok eder. Ta ki, Allah'ın huzuruna vardığında günah işlediğine dair aleyhinde şahitlik edecek birşey bulunmasın.[513]

٥١٤- إذا تَبايَعْتُمْ بالعِينَةِ وأخَذْتُمْ أذْنابَ البَقَرِ ورَضِيتُمْ بالزَّرْعِ وَتَرَكْتُمُ الجِهَادَ سَلَّطَ الله عليكُمْ ذلاً لا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إلى دِينِكُمْ. ح

514. Bir malı önce yüksek fiyata satıp daha sonra daha düşük fiyata aldığınızda, ineklerin kuyruklarına yapışarak ekinlere razı olup cihadı terkettiğinizde Allah Teala sizi öyle bir zillete mahkum eder ki, siz dininize dönmedikçe kimse sizi o zilletten kurtaramaz.[514]

---

510 Hâris, Buğyetü'l-bâhis, II, 683; İbni Hacer, Metâlib, IX, 333.
511 Ukaylî, III, 157; Heysemî, VIII, 47.
512 Ahmed, II, 38; Beyhakî, I, 260.
513 Isbahânî, Tergîb, I, 328; İbni Asâkir, XIV, 17.
514 Ebû Dâvûd, Büyû 54; Beyhakî, V, 316.

٥١٥- إذا تَبِعْتُمُ الجِنازَةَ فلا تَجْلِسُوا حَتَّى تُوضَعَ.

515. Cenazeyi takip ettiğinizde, cenaze kabrine konulmadan önce oturmayın.[515]

Esneme

٥١٦- إذا تثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَضَعْ يَدَهُ على فيه فإنَّ الشَّيطانَ يَدْخُلُ مَعَ التَّثاؤبِ.

516. Biriniz esnediğinde elini ağzına koysun, çünkü şeytan esnemeyle birlikte içeri girer.[516]

٥١٧- إذا تَثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ ما اسْتَطاعَ فإنَّ أحَدَكُمْ إذا قال ها ضَحِكَ مِنْهُ الشَّيْطانُ.

517. Biriniz esneyeceği zaman kendini tutabildiğince tutsun, çünkü birinizin esnerken *"Ha!"* demesine şeytan güler.[517]

٥١٨- إذا تَثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَضَعْ يَدَهُ على فيه ولا يَعْوِي فإنَّ الشَّيْطانَ يَضْحَكُ مِنْهُ. ض

518. Biriniz esnediğinde elini ağzına koyup ses çıkarmasın, zira onun ses çıkarmasına şeytan güler.[518]

٥١٩- إذا تَجَشَّأَ أحَدُكُمْ أوْ عَطَسَ فلا يَرْفَعْ بِهِما الصَّوْتَ فإنَّ الشَّيْطانَ يُحِبُّ أنْ يَرْفَعَ بِهِما الصَّوْتَ.

519. Biriniz geğirdiği veya aksırdığında sesini yükseltmesin, çünkü şeytan bu şekilde sesin yükseltilmesine sevinir.[519]

٥٢٠- إذا تَخَفَّفَتْ أمَّتي بالخِفافِ ذات المَناقِبِ الرِّجالُ والنِّساءُ وَخَصَفُوا نِعالَهُمْ تَخَلَّى اللهُ عَنْهُمْ. ض

---

515 Tahâvî, I, 487; Hâkim, I, 508.

516 Buhârî, Edeb 128; Ebû Dâvûd, Edeb 89; Tirmizî, Edeb 7; İbni Mâce, İkâme 42; Ahmed, II, 242, 337.

517 Buhârî, Bed'ü'l-halk 11, Edeb 125, 128; Tirmizî, Salât 156, Edeb 7; Ahmed, III, 61,

518 İbni Mâce, İkâme 42.

519 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 353; Beyhakî, Şuab, VII, 32.

520. Ümmetimin erkekleri ve kadınları süslü ayakkabılar giymeye, ayakkabılarını süslemeye başlayınca Allah Teala onları kendi hallerine bırakır.[520]

٥٢١- إذا تَزَوَّجَ أحَدُكُمْ فَلْيُقَلْ لهُ بارَكَ الله لَكَ وَبارَكَ عليكَ. ح

521. Biriniz evlendiği zaman yakınları ona *"Barekallahu leke ve bareke aleyke: Allah sana eşini mübarek eylesin, ona karşı sana yardım etsin"* desin.[521]

٥٢٢- إذا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ المَرْأةَ لِدينِها وَجَمالِها كانَ فيها سِدَادٌ مِنْ عَوَزٍ. ض

522. Kişi, bir kadınla dini ve güzelliğinden dolayı evlenirse kendisine bir kurtuluş yolu açılır.[522]

٥٢٣- إذا تَزَيَّنَ القَوْمُ بالآخِرَةِ وَتَجَمَّلُوا لِلدُّنْيا فالنَّارُ مَأواهُمْ. ض

523. Bir topluluk ahiret görüntüsü sergileyip dünyayı isterse, varacağı yer cehennemdir.[523]

٥٢٤- إذا تسارَعْتُمْ إلى الخَيْرِ فامْشُوا حُفاةً فإنَّ الله يُضاعِفُ أجْرَهُ عِلى المُنْتَعِلِ. ض

524. Hayra koştuğunuz zaman yalınayak koşun, zira Allah Teala onun ecrini ayakkabılı olandan daha fazla verir.[524]

٥٢٥- إذا تسَمَّيْتُمْ بِي فلا تَكَنَّوا بِي. ح

525. İsmimle isimlendiğiniz zaman künyemle künyelenmeyin.[525]

٥٢٦- إذا تَصافَحَ المُسْلِمانِ لَمْ تُفَرِّقْ أكُفُّهُما حَتَّى يُغْفَرَ لَهُما.

526. İki müslüman musafaha ettiklerinde, ellerini birbirlerinden ayırmadan günahları bağışlanır.[526]

---

520 Taberânî, XI, 190; Heysemî, V, 139.
521 Taberânî, XVII, 192.
522 Deylemî, I, 156; Elbânî, V, 423.
523 İbni Adî, VII, 125.
524 Taberânî, IV, 275; Heysemî, I, 133.
525 Buhârî, İlim 38; Ebû Dâvûd, Edeb 66; Dârimî, İstizân 58.
526 Taberânî, VIII, 280; Heysemî, VIII, 37.

٥٢٧- إذا تَصَدَّقْتَ فأَمْضِها. ح

527. Tasaddukta bulunmak istediğin, zaman hemen bulun.[527]

٥٢٨- إذا تَطَيَّبَتِ المَرْأةُ لِغَيْرِ زَوْجِهَا فإنَّما هُوَ نارٌ وشَنارٌ.

528. Kadın kocasından başka erkekler için kokulanırsa bu onun için bir ateş ve bir utanç olur.[528]

٥٢٩- إذا تَغَوَّلَتْ لَكُمُ الغِيلانُ فَنادُوا بالأذَانِ فإنَّ الشَّيْطانَ إذا سَمِعَ الأذَانَ أدْبَرَ وَلَهُ حُصاصٌ. ض

529. İşleriniz zorlaşıp da birbirine karışırsa ezan okuyun. Çünkü şeytan ezan sesini işittiği zaman seslice dönüp kaçar.[529]

٥٣٠- إذا تَمَّ فُجُورُ العَبْدِ مَلَكَ عَيْنَيْهِ فَبَكى بِهِما مَتى شاءَ. ض

530. Kulun fıskı fücuru arttığı zaman gözlerine hakim olur, dilediği zaman ağlar görünebilir.[530]

٥٣١- إذا تَمَنَّى أحدُكُمْ فَلْيَنْظُرْ ما يَتَمَنَّى فإنَّهُ لا يَدْرِي ما يُكْتَبُ لَهُ مِنْ أمْنِيَّتِهِ. ح

531. Biriniz bir şey temenni ettiğinde ne temenni ettiğine dikkat etsin. Çünkü kişi, hangi dileklerinin kabul edileceğini bilmez.[531]

٥٣٢- إذا تَمَنَّى أحَدُكُمْ فَلْيُكْثِرْ فإنَّما يَسْألُ رَبَّهُ.

532. Biriniz Allah'dan dilekte bulunduğunda bolca istesin, çünkü o rabbinden istemektedir.[532]

٥٣٣- إذا تناول أحدُكُمْ عنْ أخِيهِ شيئاً فَلْيُرِهِ إيَّاهُ. ح

533. Biriniz, din kardeşinden birşey aldığında onu kendisine göstersin.[533]

---

527 Ahmed, II, 173.
528 Taberânî, Evsat, VII, 247; Heysemî, V, 172.
529 Taberânî, Evsat, VII, 256; Heysemî, X, 134.
530 İbni Adî, IV, 150; İbni Hacer, Lisân, II, 177.
531 Ahmed, II, 357, 387.
532 Taberânî, Evsat, II, 301; Heysemî, X, 150.
533 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 354; İbni Tâhir, Etrâf, II, 202.

٥٣٤- إذا تَنَخَّمَ أحَدُكُمْ وَهُوَ في المَسْجِدِ فَلْيُغَيِّبْ نُخامَتَهُ لا تُصِيبُ جِلْدَ مُؤمِنٍ أوْ ثَوْبَهُ فَتُؤذِيهِ. صح

534. Biriniz mescide balgamını atarsa onu kaybetsin. Bir müminin bedenine veya elbisesine dokunup da onu rahatsız etmesin.[534]

Abdest

٥٣٥- إذا تَوضَّأَ أحَدُكُمْ فأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثُمَّ خَرَجَ إلى المَسْجِدِ لا يَنْزِعُهُ إلاَّ الصَّلاةُ لَمْ تَزَلْ رِجْلُهُ اليُسْرَى تَمْحُو عَنْهُ سَيِّئَةً وَتَكْتُبُ لهُ اليُمْنى حَسَنَةً حَتَّى يَدْخُلَ المَسْجِدَ وَلَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ ما في العَتَمَةِ والصُّبْحِ لأَتَوهُما ولوْ حَبْواً. صح

535. Biriniz güzelce abdest alır, sonra da sırf namaz için evinden çıkıp mescidin yolunu tutarsa, attığı her sol adımı ondan bir günah düşürür. Sağ adımına karşılık da bir sevap yazılır. Bu, mescide girinceye kadar böyle devam eder. Eğer insanlar yatsı ve sabah namazındaki ecri bilselerdi emekliyerek de olsa o iki namaza gelirlerdi.[535]

٥٣٦- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكم في بيته،ثم أتى المسجد كان في صلاة حتى يرجع فلا يقل هكذا وشبك بين أصابعه.

536. Biriniz evinde abdestini alır, sonra mescide gelirse, dönünceye kadar namazda sayılır. O kişi, parmaklarını birbirine geçirmesin.[536]

٥٣٧- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكم فأَحْسَنَ وُضُوءَهُ ثُمَّ خَرَجَ عامِداً إلى المَسْجِدِ فلا يُشَبِّكَنَّ بَيْنَ يَدَيْهِ فإنَّهُ في صَلاَةٍ.

537. Biriniz abdest alır, abdestini de güzelce yapar, sonra da mescide niyetlenerek giderse, ellerini birbirine geçirmesin. Zira o, artık namazda sayılır.[537]

---

534 Ahmed, I, 179; Beyhakî, Şuab, VII, 516; Heysemî, II, 18.
535 Taberânî, XII, 355; Beyhakî, Şuab, III, 65; Heysemî, II, 29.
536 Ahmed, IV, 241; Taberânî, XIX, 152; Beyhakî, III, 230.
537 Ahmed, IV, 241; Taberânî, XIX, 152; Beyhakî, III, 230.

٥٣٨- إذا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فلا يَغْسِلْ أَسْفَلَ رِجْلَيْهِ بِيَدِهِ الْيُمْنى. ض

538. Biriniz abdest aldığında ayaklarının altını sağ eliyle yıkamasın.[538]

٥٣٩- إذا تَوَضَّأْتُمْ فابْدَؤوا بِمَيامِنِكُمْ. صح

539. Abdest aldığınız zaman, sağ organlarınızdan başlayın.[539]

٥٤٠- إذا تَوَضَّأْتَ فانْتَضِحْ. ح

540. Abdest aldığın zaman, iç çamaşırına bir miktar su serp.[540]

٥٤١- إذا تُوُفِّيَ أَحَدُكُمْ فَوَجَدَ شَيْئاً فَلْيُكَفَّنْ في ثَوْبٍ حِبَرَةٍ. صح

541. Biriniz vefat ettiği zaman geriye bir şey bulabilen velisi onu pamuk veya ketenden olan hibera kumaşıyla kefenlesin.[541]

٥٤٢- إذا جاء أَحَدُكُمُ الجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ. صح

542. Biriniz cumaya gelirken gusletsin.[542]

٥٤٣- إذا جاء أحدُكُم يَوْمَ الجُمُعَةِ والإمامُ يَخْطُبُ فَلْيُصَلِّ رَكْعَتَيْنِ ولْيَتَجَوَّزْ فِيهِما.

543. Biriniz imam hutbe okurken cumaya gelirse iki rekat namaz kılsın, onları da hafif tutsun.[543]

٥٤٤- إذا جاء أحدُكُمْ فأَوْسَعَ لهُ أخُوهُ فإنَّما هِيَ كَرَامَةٌ أَكْرَمَهُ اللهُ بِها. صح

544. Biriniz bir meclise geldiğinde arkadaşı ona yer verirse bu bir ikramdır. Onu ona Allah ikram etmiştir.[544]

٥٤٥- إذا جاء المَوْتُ لِطالِبِ العِلْمِ وهُوَ على هذِهِ الحالَةِ ماتَ وَهُوَ شَهِيدٌ. ض

---

538 İbni Adî, III, 254; Deylemî, I, 309.
539 Ahmed, II, 354; İbni Huzeyme, I, 91.
540 İbni Mâce, Tahâret 70; Dârimî, Vudû 94.
541 Ebû Dâvûd, Cenâiz 30; Beyhakî, III, 403.
542 Beyhakî, I, 293; a.mlf., Marife, II, 127.
543 Ahmed, III, 297; İbni Huzeyme, II, 353; Taberânî, VII, 164.
544 Buhârî, Kebîr, VII, 352; Beyhakî, Şuab, VI, 431.

545. Kişi ilim öğrenirken ölürse, şehid olarak ölmüş olur.[545]

٥٤٦– إذا جاءَكُمُ الزائِرُ فأكْرِمُوهُ.

546. Size ziyaretçi geldiği zaman ona ikramda bulunun.[546]

Aile İçi İlişkiler

٥٤٧– إذا جاءَكُمُ الأكْفاءُ فانْكِحُوهُنَّ ولا تَرَبَّصُوا بِهِنَّ الحدثانَ. ض

547. Denkleri çıktığında kızlarınızı evlendirin, engelleri beklemeyin.[547]

٥٤٨– إذا جامَعَ أحدُكُمْ أهْلَهُ فَلْيَصْدُقْها فإنْ سَبَقَها فلا يُعْجِلْها. ض

548. Biriniz eşine yaklaşırken sevgiyle yaklaşsın, eşinden önce ihtiyacını giderirse eşine karşı acele etmesin.[548]

٥٤٩– إذا جامَعَ أحدُكُمْ أهْلَهُ فَلْيَصْدُقْها ثُمَّ إذا قَضى حاجَتَهُ قَبْلَ أنْ تَقْضِيَ حاجَتَها فلا يُعْجِلْها حَتَّى تَقْضِيَ حاجَتَها.

549. Biriniz eşiyle ilişkide bulunurken arzuyla yapsın, eşinden önce ihtiyacını giderirse onun da ihtiyacını gidermesini beklesin.[549]

٥٥٠– إذا جامَعَ أحدُكُمُ امْرَأتَهُ فلا يَتَنَحَّ حَتَّى تَقْضِيَ حاجَتَها كما يُحِبُّ أنْ تُقْضى حاجَتُهُ. ض

550. Biriniz eşiyle ilişkide bulunduğu zaman kendi ihtiyacının giderilmesini istediği gibi, eşinin de ihtiyacının giderilmesini beklesin.[550]

٥٥١– إذا جامَعَ أحَدُكُمْ زَوْجَتَهُ أوْ جارِيَتَهُ فلا يَنْظُرْ إلى فَرْجِها فإنَّ ذَلِكَ يُورِثُ العَمَى. ض

551. Biriniz eşiyle veya cariyesiyle ilişkiye girerken onun avret yerine bakmasın, zira bu körlüğe sebep olur.[551]

---

545 Hatîb, IX, 247; Heysemî, I, 124.
546 Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 115; Ebu'ş-Şeyh, Emsâl, s. 88; Kudâî, I, 445.
547 Deylemî, I, 196; Elbânî, VI, 8.
548 Abdürrezzâk, VI, 194; Ebû Ya'lâ, VII, 208; Heysemî, IV, 295.
549 Abdürrezzâk, VI, 194; Ebû Ya'lâ, VII, 208; Heysemî, IV, 295.
550 İbni Adî, VI, 150.
551 İbni Adî, II, 75; İbni Hibbân, Zuafâ, I, 202.

٥٥٢- إذا جامَعَ أحدُكُمْ فلا يَنْظُرْ إلى الفَرْجِ فإنَّهُ يُورِثُ العَمَى ولا يُكْثِرِ الكَلامَ فإنَّهُ يُورِثُ الخَرَسَ. ض

552. Biriniz eşiyle ilişkiye girerken onun avret yerine bakmasın, zira bu durum körlüğe sebep olur. Çok konuşmasın, o da konuşma problemine neden olur.[552]

٥٥٣- إذا جَعَلْتَ إِصْبَعَيْكَ في أُذُنَيْكَ سَمِعْتَ خَرِيرَ الكَوْثَرِ. ض

553. Parmaklarını kulaklarına koyduğun zaman Kevser'in şırıltısını duyarsın.[553]

٥٥٤- إذا جَلَسْتُمْ فاخْلَعُوا نِعَالَكُمْ تَسْتَرِحْ أَقْدَامُكُمْ. ض

554. Oturduğunuz zaman ayakkabılarınızı çıkarın ki, ayaklarınız dinlensin.[554]

٥٥٥- إذا جَلَسْتَ في صلاتِكَ فلا تَتْرُكَنَّ الصَّلاةَ عَلَيَّ فإنَّها زَكاةُ الصَّلاةِ. ض

555. Namazda oturduğun vakit bana salatı terk etme, çünkü o namazın zekatıdır.[555]

٥٥٦- إذا جَمَّرْتُمُ المَيِّتَ فأَوْتِرُوا.

556. Ölüyü kokulandırdığınız zaman onu tek sayıda yapın.[556]

٥٥٧- إذا جُهِلَ على أحدِكُمْ وهوَ صائِمٌ فليَقُلْ أعُوذُ باللهِ مِنْكَ إِنِّي صائِمٌ. صح

557. Birinize oruçlu iken kendisine cahilce bir hareket yapılırsa, onu yapana karşı "Senden Allah'a sığınırım, ben oruçluyum" desin.[557]

٥٥٨- إذا حاكَ في نَفْسِكَ شَيءٌ فَدَعْهُ.

---

552 Deylemî, I, 339; Râfiî, II, 181; İbnü'l-Cevzî, III, 68.
553 Aclûnî, I, 110; Müttekî, nr. 39156.
554 Heysemî, V, 140.
555 Dârekutnî, I, 355.
556 İbni Hibbân, VII, 301; Hâkim, I, 506; Beyhakî, III, 405.
557 İbnü's-Sünnî, I, 163.

558. Bir şey içini kurcalarsa, onu bırak.[558]

٥٥٩- إذا حَجَّ الرَّجُلُ بِمالٍ مِنْ غيْرِ حِلِّهِ فقال لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ قال الله لا لَبَّيْكَ ولا سَعْدَيْكَ هذا مَرْدُودٌ عليكَ. ض

559. Kişi, helal olmayan bir malla hac yaptığında "Lebbeyk, Allahümme lebbeyk" dediği zaman Allah Teala ona, *"Sana lebbeyk de yok sadeyk de, bu haccın da kabul edilmemiştir"* der.[559]

٥٦٠- إذا حَجَّ الرَّجُلُ عَنْ والِدَيْهِ تُقُبِّلَ مِنْهُ واسْتَبْشَرَ بِهِ أرْواحُهُما في السَّماءِ. ض

560. Kişi ana babası adına hac yaparsa, o haccı hem kendisinden, hem de onlardan kabul edilir ve onların ruhları göklerde o hacla sevinir.[560]

٥٦١- إذَا حَدَّثَ الرَّجُلُ بَحدِيثٍ ثُمَّ الْتَفَتَ فَهِيَ أَمَانَةٌ. صح

561. Kişi bir söz söyler, sonra söylediği yerden ayrılır giderse o söz bir emanettir.[561]

٥٦٢- إذا حُرِمَ أحَدُكُم الزَّوْجَةَ والوَلَدَ فَعَلَيْهِ بالجِهادِ.

562. Biriniz eş ve çocuktan mahrum olursa, cihadla meşgul olsun.[562]

٥٦٣- إذا حَسَدْتُمْ فلا تَبْغُوا وإذا ظَنَنْتُمْ فلا تُحَقِّقُوا وإذا تَطَيَّرْتُمْ فامْضُوا وعلى الله فَتَوَكَّلُوا. ض

563. Hased ederseniz haddi aşmayın, zanda bulunursanız gerçek gibi kabul etmeyin, uğursuz gördüğünüz bir şeyi de yapmaktan çekinmeyin ve Allah'a tevekkül edin.[563]

٥٦٤- إذَا حَضَرْتُمْ مَوْتَاكُمْ فَأَغْمِضُوا الْبَصَرَ فَإِنَّ الْبَصَرَ يَتْبَعُ الرُّوحَ وَقُولُوا خَيْراً فَإِنَّ الملائكةَ تَؤَمِّنُ عَلَى مَا يَقُولُ أَهْلُ الْمَيِّتِ.

---

558 Ahmed, V, 252, 256.
559 İbni Adî, III, 106; Deylemî, I, 295; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 566.
560 Dârekutnî, II, 259.
561 Tirmizî, Birr 39.
562 Taberânî, XIX, 242; Heysemî, V, 278.
563 İbni Adî, IV, 314.

564. Ölülerinizin yanında gözlerini kapatın, çünkü göz ruhu takip eder. Onların arkasından hayır söyleyin, zira melekler ölü yakınlarının söylediklerine *"Amin"* derler.[564]

٥٦٥- إذا حَكَمَ الحاكِمُ فاجْتَهَدَ فأصابَ فَلَهُ أجْرانِ وَإذا حَكَمَ فاجْتَهَدَ فأخْطأَ فَلَهُ أجْرٌ واحِدٌ.

565. Hakim hüküm verirken gayret edip çalışır, hükmünde doğruyu bulursa ona iki ecir vardır. Hüküm verir de yanılırsa o zaman bir ecir alır.[565]

٥٦٦- إذا حَكَمْتُمْ فاعْدِلُوا وإذا قَتَلْتُمْ فأَحْسِنُوا فإنَّ الله مُحْسِنٌ يُحِبُّ المُحْسِنِينَ. ض

566. Hüküm verirken adil olun, öldürürken güzel öldürün. Zira Allah Teala ihsan sahibidir, güzel iş yapanları sever.[566]

٥٦٧- إذا حَلِمَ أحدُكُمْ فلا يُحَدِّث النَّاسَ بِتَلَعُّبِ الشَّيْطانِ في المَنامِ.

567. Biriniz düş görürse, uykusunda şeytanın kendisiyle oynamasını insanlara anlatmasın.[567]

٥٦٨- إذا حُمَّ أحدُكُمْ فَلْيَسُنَّ عليهِ المَاءَ البارِدَ ثلاثَ لَيالٍ مِنَ السَّحَر. صح

568. Biriniz sıtmaya yakalanırsa, üç gece seher vakti üzerine soğuk su serpsin.[568]

٥٦٩- إذا خافَ اللهَ العَبْدُ أخافَ الله مِنْهُ كُلَّ شَيءٍ وإذا لَمْ يَخَفِ العَبْدُ الله أخافَهُ الله مِنْ كُلِّ شَيء. ض

569. Kul Allah'dan korkarsa Allah her şeyi ondan korkutur, kul Allah'dan korkmazsa Allah da onu her şeyden korkutur.[569]

---

564 İbni Mâce, Cenâiz 6; Ahmed, IV, 12

565 Buhârî, İtisâm 21; Müslim, Akdıye 15; Ebû Dâvûd, Akdıye 2; Nesâî, Ahkâm 2; İbni Mâce, Ahkâm 3.

566 Taberânî, Evsat, VI, 40; Heysemî, V, 197.

567 Abd b. Humeyd, s. 319; Nesâî, Kübrâ, IV, 391.

568 Nesâî, Kübrâ, IV, 379; Taberânî, Evsat, V, 232; Ebû Ya'lâ, VI, 425.

Hatim

٥٧٠- إذا خَتَمَ العَبْدُ القُرآن صَلَّى عليهِ عِنْدَ خَتْمِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ. ض

570. Kul Kur'an'ı hatmederse altmışbin melek hatminde ona salat eder.[570]

٥٧١- إذا خَتَمَ أَحَدُكُمْ فَلْيقلِ اللَّهُمَّ آنِسْ وَحْشَتِي في قَبْرِي. ض

571. Biriniz hatmederken şöyle desin: *"Allahım, kabrimde yalnızlığımı gider!"*[571]

Yolculuk

٥٧٢- إذا خَرَجَ أحدُكُمْ إلى سَفَرٍ فَلْيُوَدِّعْ إخْوانَهُ فإنَّ الله جاعِلٌ لَهُ في دُعائِهِم البَرَكَةَ. ض

572. Biriniz yolculuğa çıktığında kardeşlerine veda etsin, zira Allah Teala onların duasında bereket kılar.[572]

٥٧٣- إذَا خَرَجَ ثَلاثَةٌ في سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ. ح

573. Üç kişi bir yolculuğa çıkarlarsa, içlerinden birini başkan seçsinler.[573]

٥٧٤- إذا خَرَجَ أحدُكُمْ مِنَ الخَلاءِ فَلْيَقُلِ الحَمْدُ لله الذِي أَذْهَبَ عَنِّي ما يُؤْذِينِي وأَمْسَكَ عَلَيَّ ما يَنْفَعُنِي. ض

574. Biriniz tuvaletten çıktığında şöyle desin: *"Bana eziyet veren şeyleri benden gideren, faydalı şeyleri de bende bırakan Allah'a hamd olsun!"*[574]

---

569 Ukaylî, III, 274.
570 Deylemî, I, 112; Elbânî, VI, 64.
571 Deylemî, I, 111; Elbânî, VI, 63.
572 Deylemî, I, 299.
573 Ebû Davud Cihâd 80, 87.
574 İbni Ebî Şeybe, I, 12; Dârekutnî, I, 57.

٥٧٥- إذا خَرَجَتِ المَرْأَةُ إلى المَسْجِدِ فَلْتغْتَسِلْ مِنِ الطِّيبِ كما تَغْتَسِلُ مِنَ الجَنابَةِ. صح

575. Kadın mescide çıkarken cünüplükten yıkanıp temizlendiği gibi, kokusundan da yıkanıp temizlensin.[575]

٥٧٦- إذا خَرَجْتَ مِنْ مَنْزِلِكَ فَصَلِّ رَكْعَتَيْنِ تَمْنَعانِكَ مَخْرَجَ السُّوءِ وإذا دَخَلْتَ إلى مَنْزِلِكَ فَصَلِّ رَكْعَتَيْنِ تَمْنَعَانِكَ مَدْخَلَ السُّوءِ. ح

576. Evinden çıktığın zaman iki rekat namaz kıl ki, o namaz seni kötü bir çıkıştan korusun. Evine girdiğin zaman da iki rekat namaz kıl ki, o namaz da seni kötü bir girişten muhafaza etsin.[576]

٥٧٧- إذا خَرَجْتُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ باللَّيْلِ فأغْلِقُوا أبْوابَها. صح

577. Geceleyin evinizden çıktığınızda kapılarınızı kapatın.[577]

Dönürlük

٥٧٨- إذا خَطَبَ أحَدُكُمُ المَرْأةَ فلا جُناحَ عليه أنْ يَنْظُرَ إليها إذا كانَ إنَّما يَنْظُرُ إليها لِخِطْبَتِهِ وإنْ كانَتْ لا تَعْلَمُ. ح

578. Biriniz bir kadınla evlenmek ister, gayesi sadece evlenmek olmak şartıyla ona bakmasında bir sakınca yoktur. İsterse evlenmek istediği kimsenin bundan haberi olmasın.[578]

٥٧٩- إذا خَطَبَ أحَدُكُمُ المَرْأةَ فَلْيَسْألْ عنْ شَعْرِها كما يَسْألُ عنْ جَمالِها فإنَّ الشَّعْرَ أحَدُ الجَمالَيْنِ.

---

575 Suyûtî, Sağîr, s. 41.
576 Beyhakî, Şuab, III, 124; Heysemî, II, 284.
577 Taberânî, XXII, 137; Heysemî, VIII, 112.
578 İbni Mâce, Nikâh 9; Ahmed, III, 393, IV, 393.

579. Biriniz bir kadına dünür olacağında ona güzelliğini sorduğu gibi, saçının durumunu da sorsun. Zira saç da iki güzellikten biridir.[579]

٥٨٠- إذا خَطَبَ أحدُكُم المَرْأةَ وهُوَ يَخْتَضِبُ بالسَّوادِ فَلْيُعْلِمْها أنَّهُ يَخْتَضِبُ. ض

580. Biriniz bir kadınla evlenmek istediğinde saçını siyaha boyuyorsa bunu ona haber versin.[580]

٥٨١- إذا خَفِيَتِ الخَطِيئَةُ لا تَضُرُّ إلاَّ صاحِبَها وإذا ظَهَرَتْ فَلَمْ تُغَيِّرْ ضَرَّتِ العامَّةَ. ح

581. Günah gizli kaldıkça sadece sahibine zarar verir, ortaya çıktığında düzeltilmezse topluma zarar verir.[581]

٥٨٢- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فَلْيُسَلِّمْ على النَّبِيِّ ولْيَقُلِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أبْوابَ رَحْمَتِكَ وإذا خَرَجَ فلْيُسَلِّمْ على النَّبيِّ ولْيَقُلِ اللهمَّ إنِّي أسْألُكَ مِنْ فَضْلِكَ. صح

582. Biriniz mescide girince peygambere salat etsin ve *"Allahım! Bana rahmetinin kapılarını aç!"* desin. Çıkınca da peygambere salat etsin ve *"Allahım! Senin fazlından isterim!"* desin.[582]

٥٨٣- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فلا يَجْلِسْ حَتَّى يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْنِ.

583. Biriniz mescide girdiği zaman iki rekat namaz kılmadan oturmasın.[583]

٥٨٤- إذا دَخَلَ أحَدُكُمْ على أخِيهِ المُسْلِمِ فَأطْعَمَهُ مِنْ طَعامِهِ فَلْيَأكُلْ ولا يَسْألْ عنهُ وإنْ سقَاهُ مِنْ شَرابِهِ فَلْيَشْربْ ولا يَسْألْ عنهُ.

584. Biriniz din kardeşinin evine misafir olur, ev sahibi ona yediğinden yedirdiği zaman ona onu nereden kazandığını sormasın. İçtiğinden içirdiği zaman da ona onun nereden geldiğini sormasın.[584]

---

579 Deylemî, I, 110; Elbânî, IV, 114.
580 Deylemî, I, 297.
581 Taberânî, Evsat, V, 94; Heysemî, VII, 268.
582 Taberânî, Evsat, VI, 358; Heysemî, II, 32.
583 Ahmed, V, 311; Taberânî, III, 241.
584 Ahmed, II, 399; Taberânî, Evsat, III, 50; Beyhakî, Şuab, IV, 258.

٥٨٥- إذا دَخَلَ أحَدُكُمْ على أخِيهِ المُسْلِمِ فأرادَ أنْ يُفْطِرَ فليُفْطِرْ إلاَّ أنْ يَكُونَ صَوْمُهُ رَمَضَانَ أوْ قَضاءَ رَمَضانَ أوْ نَذْراً. ح

585. Biriniz müslüman kardeşinin yanına girdiği zaman, kardeşi ona iftar ettirmek isterse iftar etsin. Ancak ramazan orucu tutması, ramazanın kazasını yapması veya nezir orucu tutması bu hükmün dışındadır.[585]

٥٨٦- إذا دَخَلَ أحدُكُمْ إلى القَوْمِ فَأُوسِعَ لَهُ فَلْيَجْلِسْ فإنَّما هِيَ كَرَامَةٌ مِنَ الله أكْرَمَهُ بِها أخُوهُ المُسْلِمُ فإنْ لم يُوَسِّعْ لهُ فلْيَنْظُرْ أوْسَعَها مَكاناً فَلْيَجْلِسْ فيه.

586. Biriniz bir topluluğun yanına vardığında kendisine yer açılırsa otursun. Çünkü bu Allah tarafından müslüman kardeşinin kendisine yaptığı bir ikramdır. Eğer yer açılmazsa baksın, boş yer neresi ise oraya otursun.[586]

٥٨٧- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فلا يَجْلِسْ حَتَّى يَرْكَعَ رَكْعتينِ وإذا دَخَلَ أحدُكُمْ بَيْتَهُ فلا يَجْلِسْ حَتَّى يَرْكَعَ رَكْعَتَيْنِ فإنَّ الله جاعِلٌ لَهُ مِنْ رَكْعَتَيْهِ في بَيْتِهِ خَيْراً. ض

587. Biriniz mescide girdiğinde iki rekat namaz kılmadan oturmasın. Yine biriniz evine geldiği zaman, iki rekat namaz kılmadan geçip oturmasın. Allah Teala, ona evinde kıldığı iki rekat namazdan dolayı hayır ihsan eder.[587]

٥٨٨- إذا دَخَلَ أحَدُكُمْ على أخِيهِ فَهُوَ أمِيرٌ عليه حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ عِنْدِهِ. ض

588. Biriniz kardeşinin yanına girdiğinde onun yanından ayrılıncaya kadar o kendisinin amiridir.[588]

٥٨٩- إذا دَخَلَ الضَّيْفُ على القَوْمِ دَخَلَ بِرِزْقِهِ وإذَا خَرَجَ خَرَجَ بِمَغْفِرَةِ ذُنُوبِهِمْ. ض

---

585 Taberânî, XII, 379; Heysemî, III, 201.
586 Hatîb, Câmi, I, 178;
587 Ukaylî, I, 71; İbni Adî, I, 251.
588 İbni Adî, II, 134.

589. Misafir, bir topluluğa geldiğinde rızkıyla birlikte gelir, ayrıldığında da onların günahlarının bağışlanmasına vesile olarak ayrılır.[589]

٥٩٠- إذا دَخَلَ عَلَيكمُ السَّائِلُ بِغَيْرِ إِذْنٍ فلا تُطْعِمُوهُ. ض

590. Dilenci sizin yanınıza izinsiz girerse, ona bir şey yedirmeyin.[590]

٥٩١- إذا دَخَلَ العَشْرُ وأرادَ أحَدُكُمْ أنْ يُضَحِّيَ فلا يَمَسَّ مِنْ شَعَرِهِ ولا مِنْ بَشَرِهِ شَيئاً.

591. Zilhiccenin onu girer, sizden biri de kurban kesmek isterse keseceği hayvanın kılına ve derisine dokunmasın.[591]

٥٩٢- إذا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ فُتِحَتْ أبْوابُ الجَنَّةِ وغُلِّقَتْ أبْوابُ جَهَنَّمَ وسُلْسِلَتِ الشَّياطِينُ.

592. Ramazan ayı girdiğinde cennet kapıları açılır, cehennem kapıları kapanır, şeytanlar da zincire vurulur.[592]

٥٩٣- إذا دَخَلْتُمْ على المَرِيضِ فَنَفِّسُوا لَهُ في الأَجَلِ فإنَّ ذلكَ لا يَرُدُّ شَيْئاً وهُوَ يُطَيِّبُ نَفْسَ المَرِيضِ.

593. Bir hastanın yanına girdiğinizde ona daha çok yaşayacağını söyleyin. Bu durum birşey değiştirmese de hastanın gönlünü rahatlatır.[593]

٥٩٤- إذا دَخَلْتُمْ بَيْتاً فَسَلِّمُوا على أهْلِهِ فإذا خَرَجْتُمْ فأَوْدِعُوا أهْلَهُ بِسلامٍ.

594. Bir eve girerken ev halkına selam verin, çıkarken de onlara selamla veda edin.[594]

٥٩٥- إذا دَخَلْتَ على مَرِيضٍ فَمُرْهُ يَدْعُو لَكَ فإنَّ دَعاءَهُ كَدُعاءِ المَلائِكَةِ. ض

---

589 Deylemî, I, 113; Elbânî, VI, 62.
590 Deylemî, I, 318.
591 Humeydî, I, 140; Beyhakî, IX, 266.
592 Buhârî, Savm 5; Bed'ü'l-Halk; 11; Müslim, Sıyâm 2; Nesâî, Sıyâm 4,5; Ahmed, II, 281, 401, III, 236.
593 İbni Ebî Şeybe, II, 445; Beyhakî, Şuab, VI, 541.
594 Abdürrezzâk, X, 389; Beyhakî, Şuab, VI, 447.

595. Bir hastanın yanına girdiğinde ondan sana dua etmesini iste, onun duası meleklerin duası gibidir.[595]

٥٩٦- إذا دَخَلْتَ مَسْجِداً فَصَلِّ مَعَ النَّاسِ وإنْ كُنْتَ قَدْ صَلَّيْتَ. ح

596. Mescide girdiğin zaman namaz kılmış olsan bile cemaatle birlikte tekrar namaz kıl.[596]

Dua

٥٩٧- إذا دَعا أحدُكُمْ فَلْيَعْزِمِ المَسْأَلَةَ ولا يَقُلِ اللَّهُمَّ إنْ شِئْتَ فأَعْطِنِي فإنَّ الله لا مُسْتَكْرِهَ لَهُ.

597. Biriniz dua ettiğinde isteğinde kararlı olsun. *"Allahım! Dilersen bana ver!"* demesin. Zira Allah'ı zorlayan hiçbir şey yoktur.[597]

٥٩٨- إذا دَعا أحدُكُمْ فَلْيُؤَمِّنْ على دُعاءِ نَفْسه. ض

598. Biriniz dua ettiğinde kendi duasına *"Amin"* desin.[598]

٥٩٩- إذا دَعا الغائِبُ لِغائِبٍ قالَ لَهُ المَلَكُ وَلَكَ مِثْلُ ذَلِكَ. ض

599. Birisi yanında bulunmayan birine dua ettiği zaman bir melek ona *"Sana da bir misli verilsin"* der.[599]

Kocaya İtaat

٦٠٠- إذا دَعا الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ لِحاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ وإنْ كانَتْ على التَّنُّورِ. ح

600. Erkek ihtiyacı için eşini çağırdığında, kadın ocak başında da olsa kocasının isteğini yerine getirsin.[600]

---

595 Münzirî, IV, 166; Busırî, II, 21.
596 Dârekutnî,I, 415; Beyhakî, II, 300.
597 Buhârî, Daavât 21; Müslim, Zikir 9; Tirmizî, Daavât 77,
598 İbni Adî, IV, 107; Deylemî, I, 316.
599 İbni Adî, II, 427.
600 Tirmizî, Radâ 10.

٦٠١- إذا دَعا الرَّجُلُ امْرَأتَهُ إلى فِرَاشِهِ فَلْتَجِبْ وإنْ كانَتْ على ظَهْرِ قَتَبٍ. صح

601. Adam, eşini yatağına çağırdığı zaman eşi deve üstünde olsa bile derhal ona icabet etsin.[601]

٦٠٢- إذا دَعا الرَّجُلُ امْرَأتَهُ إلى فِراشِهِ فأَبَتْ فَباتَ غَضْبانَ علَيْها لَعَنَتْها المَلائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ.

602. Bir erkek, eşini yatağına çağırdığında eşi gelmez, kocası da kızgın olarak sabahlarsa, melekler sabaha kadar o kadına lanet ederler.[602]

٦٠٣- إذا دَعا العَبْدُ بِدَعْوَةٍ فَلَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ كُتِبَ لهُ حَسَنَةٌ. ض

603. Bir kul, dua ettiğinde duası kabul edilmese bile kendisine bir sevap yazılır.[603]

٦٠٤- إذا دَعَوْتَ اللهَ فادْعُ اللهَ بِبَطْنِ كَفَّيْكَ ولا تَدْعُ بِظُهُورِهِما فإذا فَرَغْتَ فامْسَحْ بِهِما وَجْهَكَ. ح

604. Dua ettiğinde elinin içiyle Allah'a dua et, tersiyle değil. Duayı bitirdiğinde de ellerini yüzüne sür.[604]

Davetler

٦٠٥- إذا دَعَوْتُمْ لأَحَدٍ مِنَ اليَهُودِ والنَّصارَى فَقُولُوا أَكْثَرَ اللهُ مالَكَ وَوَلَدَكَ. ض

605. Yahudi ve hristiyanlardan birine dua ettiğiniz zaman ona *"Allah malını ve çocuğunu çoğaltsın"* deyin.[605]

٦٠٦- إذا دُعِيَ أحدُكُمْ إلى وَلِيمَةِ عُرْسٍ فلْيُجِبْ.

---

601 Heysemî, IV, 312.
602 Buhârî, Bed'ü'l-halk 7, Nikâh 85; Müslim, Talâk 11; Ebû Dâvûd, Nikâh 40.
603 Hatîb, XII, 205.
604 İbni Mâce, İkâme 119.
605 İbni Adî, IV, 178; Deylemî, I, 271.

606. Biriniz düğün yemeğine davet edildiğinde o davete gitsin.[606]

٦٠٧- إذا دُعِيَ أحدُكُمْ إلى طَعامٍ فَلْيُجِبْ فإنْ كانَ مُفْطِراً فَلْيَأكُلْ وإنْ كانَ صائِماً فَلْيُصَلِّ.

607. Biriniz yemeğe çağrıldığı zaman yemeğe gitsin. Oruçlu değilse yesin, oruçlu ise davet sahibine dua etsin.[607]

٦٠٨- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ إلى طَعامٍ وَهُوَ صائِمٌ فَلْيَقُلْ إنِّي صائِمٌ. صح

608. Biriniz oruçlu iken bir yemeğe çağrılırsa, *"Ben oruçluyum"* desin.[608]

٦٠٩- إذا دُعِيَ أحدُكمْ إلى وَلِيمَةٍ فَلْيُجِبْ وإنْ كانَ صائِماً. صح

609. Biriniz düğün yemeğine çağrılırsa, oruçlu olsa bile davete icabet etsin.[609]

٦١٠- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ إلى طَعامٍ فَلْيُجِبْ فإنْ كانَ مُفْطِراً فَلْيَأكُلْ وإنْ كانَ صائِماً فَلْيَدْعُ بالبَرَكَةِ. صح

610. Biriniz bir yemeğe çağrıldığında gitsin. Oruçlu değilse yesin, oruçlu ise yemeğin bereketlenmesi için dua etsin.[610]

٦١١- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ إلى طَعامٍ فَلْيُجِبْ فإنْ شاءَ طَعِمَ وإن شاءَ لَمْ يَطْعَمْ.

611. Biriniz bir yemeğe davet edildiğinde daveti kabul etsin. Dilerse yesin, dilemezse yemesin.[611]

٦١٢- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ فَجاءَ مَعَ الرَّسُولِ فإنَّ ذلكَ لهُ إذْنٌ. ح

612. Biriniz bir davete çağrılır da çağrılan kendini çağıran elçiyle birlikte davete gelirse, bu durum elçi için bir izin sayılır.[612]

---

606 Müslim, Nikâh 98; İbni Mâce, Nikâh 25; Ahmed, II, 22.
607 Ahmed, II, 507; İbni Hibbân, XII, 118.
608 İbni Ebî Şeybe, II, 317; Ahmed, II, 242.
609 İbni Hacer, Metâlib, XX, 777; Busırî, İthâf, VII, 320.
610 Taberânî, X, 231; Heysemî, IV, 52.
611 Ahmed, III, 392; İbni Hibbân, XII, 115.
612 Buhârî, Müfred, I, 369; Beyhakî, Şuab, VI, 445.

٦١٣- إذا دُعِيتُمْ إلى كرَاعٍ فأَجِيبُوا.

613. Bir koyun paçasına bile davet edilseniz, davete icabet edin.[613]

٦١٤- إذا ذَبَحَ أحَدُكُمْ فَلْيُجْهِزْ. ح

614. Biriniz bir hayvan keserse, kesmede acele etsin.[614]

٦١٥- إذا ذُكِرَ أصْحابِي فأمْسِكُوا وإذا ذُكِرَتِ النُّجُومُ فأَمْسِكُوا وَإذا ذُكِرَ القَدَرُ فأمْسِكُوا. ح

615. Ashabımdan bahsedildiğinde dilinizi tutun, yıldızlardan konuşulduğunda dilinizi tutun, kaderden söz açıldığında da dilinizi tutun.[615]

٦١٦- إذا ذُكِّرْتُمْ باللهِ فانْتَهُوا.

616. Size Allah'ın azabı hatırlatıldığı zaman, yapmak istediğiniz kötülükten vazgeçin.[616]

٦١٧- إذا ذَلَّتِ العَرَبُ ذَلَّ الإسْلامُ. صح

617. Arablar zelil olursa, İslam da zelil olur.[617]

Rüyalar

٦١٨- إذا رَأى أحَدُكُمُ الرُّؤيا الحَسَنَةَ فَلْيُفَسِّرْها ولْيُخْبِرْ بِها وإذا رَأى الرُّؤيا القَبِيحَةَ فلا يُفَسِّرْها ولا يُخْبِرْ بِهِ. ح

618. Biriniz güzel bir rüya gördüğünde onu yorumlasın, başkalarına da anlatsın. Kötü bir rüya gördüğünde onu ne yorumlasın, ne de başkalarına anlatsın. [618]

---

613 İbni Hibbân, XII, 101; Beyhakî, VII, 262.
614 Ahmed, II, 108; İbni Adî, IV, 148; Beyhakî, Şuab, VII, 483.
615 Taberânî, X, 198; Heysemî, VII, 202.
616 Heysemî, X, 226.
617 Ebû Ya'lâ, III, 402; Heysemî, X, 53.
618 İbni Abdilber, Temhîd, I, 288.

٦١٩- إذا رَأى أحدُكُم الرُّؤيا يَكْرَهُها فَلْيَبْصُقْ عن يسارِهِ ثلاثاً ولْيَسْتَعِذْ بالله مِنَ الشَّيْطانِ ثلاثاً وَلْيَتَحَوَّلْ عنْ جَنْبِهِ الذِي كانَ عليهِ.

619. Biriniz sevmediği bir rüya görürse, sol yanına üç defa tükürür gibi yapsın ve şeytandan üç defa Allah'a sığınsın. Yattığı taraftan da diğer tarafına dönsün.[619]

٦٢٠- إذا رَأى أحدُكُمْ رُؤيا يَكْرَهُها فلْيَتَحَوَّلْ ولْيَتفِلْ عن يَسارِهِ ثلاثاً ولْيَسْأَلِ الله مِنْ خَيْرِها ولْيَتَعَوَّذْ بالله مِنْ شَرِّها. ح

620. Biriniz hoşlanmadığı bir rüya gördüğü zaman yönünü değiştirsin, sol tarafına üç defa tükürür gibi yapsın. Rüyanın hayrını istesin, şerrinden de Allah'a sığınsın.[620]

٦٢١- إذا رَأى أحدُكُمُ الرُّؤيا يُحِبُّها فإنَّما هِيَ مِنَ الله فَلْيَحْمَدِ الله عليها ولْيُحَدِّثْ بِها وإذا رَأى غَيْرَ ذلك مِمَّا يَكْرَهُ فإنَّما هِيَ مِنَ الشَّيْطانِ فَلْيَسْتَعِذْ بالله ولا يَذْكُرْها لأَحَدٍ فإنَّها لا تَضُرُّهُ.

621. Biriniz hoşlandığı bir rüya görürse o rüya Allah'dandır, ondan dolayı Allah'a hamdetsin ve onu başkalarına da haber versin. Hoşuna gitmeyen bir rüya gördüğünde ise o şeytandandır, ondan Allah'a sığınsın, onu kimseye de anlatmasın. O takdirde o rüya, kendisine zarar vermez.[621]

٦٢٢- إذا رَأى أحدُكُمْ مِنْ نَفْسِهِ أوْ مالِهِ أوْ مِنْ أخِيهِ ما يُعْجِبُهُ فَلْيَدْعُ لهُ بالبَرَكَةِ فإنَّ العَيْنَ حَقٌّ. صح

622. Biriniz kendisinde, malında veya din kardeşinde hoşuna giden bir şey gördüğünde ona bereketle dua etsin. Çünkü göz değmesi haktır.[622]

---

619 Ahmed,III, 350; İbni Ebî Şeybe, VI, 70; Beyhakî, Şuab IV, 188.
620 Suyûtî, Sağîr, s. 44.
621 Ahmed, III, 8; Hâkim, IV, 434.
622 Ebû Ya'lâ, XIII, 152; Hâkim, IV, 240.

٦٢٣- إذا رَأى أحَدُكُم مُبْتَلًى فقال الحَمْدُ لله الذِي عافانِي مِمَّا ابْتَلاكَ بِهِ وفَضَّلَنِي عليكَ وعلى كَثِيرٍ مِنْ عِبادِهِ تَفْضِيلاً كانَ شُكْرَ تِلْكَ النِّعْمَةِ. ض

623. Biriniz musibete uğramış birini gördüğünde içinden *"Beni sana verdiği musibetten koruyan, beni sana ve kullarının bir çoğuna gerçekten üstün kılan Allah'a hamdolsun"* derse, bu söz kendisine verilen o nimete şükür olur.[623]

٦٢٤- إذا رَأى أحَدُكُم امْرَأةً حَسْناءَ فأعْجَبَتْهُ فَلْيَأتِ أهْلَهُ فإنَّ البُضْعَ واحِدٌ ومَعَها مِثْلُ الذِي مَعَها.

624. Biriniz güzel bir kadın görür ondan hoşlanırsa, eşine gelsin. Çünkü ikisindeki de birdir, onda olan eşinde de vardır.[624]

٦٢٥- إذا رَأى أحَدُكُم بِأخِيهِ بَلاءً فَلْيَحْمِدِ الله ولا يُسْمِعْهُ ذَلِكَ.

625. Biriniz din kardeşinde bir musibet gördüğü zaman, kendisini o musibete uğratmadığı için Allah'a hamdetsin. Fakat ona bunu duyurmasın.[625]

٦٢٦- إذا رأيْتَ النَّاسَ قَدْ مَرِجَتْ عُهُودُهُمْ وخَفَّتْ أماناتُهُمْ وكانوا هكذا وشَبَّكَ بَيْنَ أنامِلِهِ فالْزَمْ بَيْتَكَ وامْلِكْ عليكَ لِسانَكَ وخُذْ ما تَعْرِفُ ودَعْ ما تُنْكِرُ وعليكَ بِخاصَّةِ أمْرِ نَفْسِكَ ودَعْ عنكَ أمْرَ العامَّةِ.

626. İnsanların anlaşmaları bozduklarını, emanetleri hafif aldıklarını, -Efendimiz parmaklarını birbirine geçirerek- böyle olduklarını gördüğün zaman evini tercih et, buyurdu. Ardından diline sahip ol, iyi olanı al, kötü olanı bırak, kendi işinle meşgul ol, halkın işleriyle uğraşma! dedi.[626]

٦٢٧- إذا رأيْتَ أُمَّتِي تَهابُ الظَّالِمَ أنْ تَقولَ لهُ إنَّكَ ظالِمٌ فقد تُوُدِّعَ منهم. صح

---

623 Beyhakî, Şuab, IV, 107.
624 Hatîb, VIII, 16.
625 İbni Neccâr, Zeylü Târîhi Bağdâd, III, 347.
626 Ahmed, II, 212; Hâkim, IV, 315.

627. Ümmetimin zalime, *"Ey zalim!"* demekten korktuğunu gördüğünde onlardan ümidini kes.[627]

٦٢٨- إذا رَأَيْتَ العالِمَ يُخالِطُ السُّلْطانَ مُخالطَةً كَثِيرَةً فاعْلَمْ أنَّهُ لِصٌّ.

628. Alimin idareciyle fazlaca haşir neşir olduğunu gördüğünde, onun bir hırsız olduğunu bil.[628]

٦٢٩- إذا رَأَيْتَ الله تعالى يُعْطي العَبْدَ مِنَ الدُّنْيا ما يُحِبُّ وَهُوَ مُقِيمٌ على مَعاصِيهِ فإنَّما ذلك منهُ اسْتِدْراجٌ. ح

629. Kul Allah Teala'ya isyana devam ettiği halde, Allah Teala hala ona sevdiği dünyalık şeyleri veriyorsa, bu onun için bir istidractır.[629]

٦٣٠- إذا رَأَيْتَ مِنْ أخِيكَ ثلاثَ خِصالٍ فارْجُهُ الحَياءَ والأمانَة والصِّدْقَ وإذا لَمْ تَرَها فلا تَرْجُهُ. ض

630. Din kardeşinde şunları gördüğünde ondan hayır bekle: Haya, emanete riayet ve doğruluk. Bunları görmediğinde ise ondan hayır bekleme.[630]

٦٣١- إذا رَأَيْتَ كُلَّما طَلَبْتَ شَيْئاً مِنْ أمْرِ الآخِرَةِ وابْتَغَيْتَهُ يُسِّرَ لَكَ وإذا أرَدْتَ شَيْئاً مِنْ أمْرِ الدُّنْيا وابْتَغَيْتَهُ عُسِّرَ عليكَ فاعْلَمْ أنَّكَ على حالٍ حَسَنَةٍ وإذا رَأَيْتَ كُلَّما طَلَبْتَ شَيْئاً مِنْ أمْرِ الآخِرَةِ وَابْتَغَيْتَهُ عُسِّرَ عليك وإذا طَلَبْتَ شَيئاً مِنْ أمْرِ الدُّنْيا وابْتَغَيْتَهُ يُسِّرَ لَكَ فأنْتَ على حالٍ قَبِيحَةٍ.

631. Ahiretle ilgili bir şey istediğinde onun sana kolaylaştırıldığını, dünya ile ilgili bir şey istediğinde onun zorlaştırıldığını gördüğün zaman bil ki, iyi bir hal üzeresin. Ahiretle ilgili bir şey istediğinde onun sana zorlaştırıldığını, dünya ile ilgili bir şey istediğinde onun kolaylaştırıldığını gördüğün zaman bil ki, sen kötü bir hal üzeresin.[631]

---

627 Ahmed, II, 162, 190.
628 Deylemî, I, 276.
629 Ahmed, IV, 145.
630 İbni Adî, III, 148.
631 İbnü'l-Mübârek, I, 29; Beyhakî, Şuab, VII, 322.

٦٣٢- إذا رَأَيْتُمْ مَنْ يَبيعُ أَوْ يَبْتاعُ في المَسْجِدِ فَقُولُوا لا أَرْبَحَ اللهُ تِجارَتَكَ وإذا رَأَيْتُمْ مَنْ يَنْشُدُ فِيهِ ضالَّةً فَقُولُوا لا رَدَّ اللهُ عليك ضالَّتَكَ. صح

632. Mescidde mal alıp satan kimseyi gördüğünüz zaman, *'Allah kazandırmasın'* deyin. Mescidde yitik soruşturanı gördüğünüzde de *'Allah sana onu buldurmasın'* deyin.[632]

٦٣٣- إذا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَتَعَزَّى بِعَزَاءِ الجاهِلِيَّةِ فأعِضُّوهُ بِهَنِ أبِيهِ ولا تَكْنُوا. صح

633. Bir adamın cahiliyeye mensup olmakla övündüğünü görürseniz, onlara açıkça babalarının neler yaptıklarını hatırlatın.[633]

٦٣٤- إذا رأيْتَمُ الرَّجُلَ يَعْتادُ المَساجِدَ فاشْهَدُوا لَهُ بالإيمَانِ. صح

634. Bir adamın mescidlere devam ettiğini gördüğünüzde, onun imanına şahitlik edin.[634]

٦٣٥- إذا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ قَدْ أُعْطِيَ زُهْداً في الدُّنْيا وَقِلَّةَ مَنْطِقٍ فاقْتَرِبُوا مِنْهُ فإنَّهُ يُلَقَّنُ الحِكْمَةَ. ض

635. Bir kişiye dünyaya bağlanmama ve az konuşma arzusu verildiğini gördüğünüzde ona yaklaşın, çünkü ona hikmet telkin edilmektedir.[635]

٦٣٦- إذا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يُقْتَلُ صَبْراً فلا تَحْضُرُوا مكانَهُ فَلَعَلَّهُ يُقْتَلُ ظُلْماً فَتَنْزِلُ السَّخْطَةُ فَتُصِيبُكُمْ. ح

636. Bir adamın hedef yapılarak öldürüldüğünü gördüğünüz zaman, onun bulunduğu yerde durmayın. Belki o adam zulmen öldürülür de bir azab inerek size de dokunur.[636]

---

632 Tirmizî, Büyû 75; Muvatta, Sefer 92.
633 Ahmed, V, 136; Taberânî, I, 198; Heysemî, III, 3.
634 Tirmizî, Tefsîr Sûre 9; İbni Mâce, Mesâcid 19; Ahmed, III, 68, 76.
635 İbni Mâce, Zühd 1.
636 İbni Sad, VII, 501; Taberânî, IV, 218; Heysemî, VI, 284.

٦٣٧- إذا رَأَيْتُمُ الَّذِينَ يَسُبُّونَ أَصْحابِي فَقولوا لَعْنَةُ الله على شَرِّكُمْ. ض

637. Ashabıma dil uzatanları gördüğünüzde *"Allah'ın laneti şerrinizin üzerine olsun"* deyin.[637]

٦٣٨- إذا رَأَيْتُمُ الجَنازَةَ فَقُومُوا لَها حَتَّى تُخْلِفَكُمْ أَوْ تُوضَعَ.

638. Bir cenaze gördüğünüzde arkanızda kalıncaya veya kabrine konuncaya kadar ona ayağa kalkın.[638]

٦٣٩- إذا رأَيْتُمْ آيَةً فاسْجُدُوا. ض

639. Önemli bir olay gördüğünüzde, secdeye varın.[639]

٦٤٠- إذا رَأَيْتُمُ الأَمْرَ لا تَسْتَطِيعُونَ تَغْيِيرَهُ فاصْبِرُوا حَتَّى يَكُونَ الله هُوَ الذي يُغَيِّرُهُ. ض

640. Değiştirmeye gücünüzün yetmediği bir iş gördüğünüzde, o şeyin Allah tarafından değiştirilmesine kadar sabredin.[640]

٦٤١- إذا رَأَيْتُمُ الحَرِيقَ فَكَبِّرُوا فإِنَّ التَّكْبِيرَ يُطْفِئُهُ. ض

641. Bir yangın gördüğünüz zaman tekbir alın, zira tekbir onu söndürür.[641]

٦٤٢- إذا رَأَيْتُمُ الحَرِيقَ فَكَبِّرُوا فإِنَّهُ يُطْفِيءُ النَّارَ.

642. Bir yangın gördüğünüzde tekbir getirin, çünkü tekbir o ateşi söndürür.[642]

٦٤٣- إذا رَأَيْتُمُ العَبْدَ أَلَمَّ الله بِهِ الفَقْرَ والمَرَضَ فإِنَّ الله يُرِيدُ أَنْ يُصافِيَهُ.

643. Allah'ın bir kula fakirlik ve hastalık verdiğini gördüğünüzde, Allah'ın onu günahlardan arındırmak istediğini bilin.[643]

---

637 Tirmizî, Menâkıb 59; Taberânî, Evsat, VIII, 191.
638 Ahmed, III, 446; İbni Hibbân, VII, 323.
639 Beyhakî, III, 343.
640 Münâvî, I, 360.
641 İbnü's-Sünnî, s. 118; İbni Adî, IV, 151; Ukaylî, II, 295.
642 İbni Adî, V, 112.
643 Hâkim, II, 363.

٦٤٤- إذا رَأَيْتُمُ اللاتِي أَلْقَيْنَ على رُؤُوسِهِنَّ مِثْلَ أَسْنِمَةِ البُعْرِ فأعْلِمُوهُنَّ إنَّهُ لا تُقْبَلُ لَهُنَّ صَلاةٌ.

644. Saçlarını deve hörgücü gibi yapan kadınları gördüğünüz zaman, onlara namazlarının kabul olunmayacağını bildirin.[644]

٦٤٥- إذا رَأَيْتُمْ عَمُوداً أَحْمَرَ مِنْ قِبَلِ المَشْرِقِ في شَهْرِ رَمَضَانَ فادَّخِرُوا طَعامَكُمْ سَنَتَكُمْ فإنَّها سَنَةُ جُوعٍ. ح

645. Ramazan ayında gökyüzünün doğu tarafında kırmızı çizgiler görürseniz bir yıllık yiyeceğinizi biriktirin, zira o yıl kıtlık senesidir.[645]

٦٤٦- إذا رأيْتُمُ المَدَّاحِينَ فاحْثُوا في وُجُوهِهِمُ التُّرابَ. صح

646. Dalkavukları gördüğünüz zaman onların yüzlerine toprak saçın.[646]

٦٤٧- إذا رَأَيْتُمْ هِلالَ ذِي الحِجَّةِ وأرَادَ أحدُكُمْ أنْ يُضَحِّي فَلْيُمْسِكْ عَنْ شَعَرِهِ وأظْفارِهِ.

647. Zilhicce hilalini gördüğünüz zaman biriniz hayvan kesmek isterse, onun kıllarına ve tırnaklarına dokunmasın.[647]

٦٤٨- إذا رَأَيْتُمُ الرَّايات السُّودَ قَد جاءَتْ مِنْ قِبَلِ خُرَاسانَ فأتُوها فإنَّ فِيها خَلِيفَةَ اللهِ المَهْدِيِّ. صح

648. Horasan taraflarından siyah sancakların geldiğini görürseniz ona doğru gidin, zira onların içinde Allah'ın halifesi Mehdi vardır.[648]

---

644 Taberânî, XXII, 370; Heysemî, V, 137.
645 Taberânî, Evsat, I, 119; Heysemî, V, 35.
646 Buhârî, Müfred, I, 124; Ahmed, II, 94.
647 Müslim, Edahi 39, 41.
648 Ahmed, V, 277; Hâkim, IV, 547.

٦٤٩- إذا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ أَصْفَرَ الوَجْهِ مِنْ غَيْرِ مَرَضٍ ولا عِلَّةٍ فذلِكَ مِنْ غِشَ لِلإِسْلامِ في قَلْبِهِ. ض

649. Hastalık ve sıkıntı dışında yüzü sararmış birini görürseniz, onun bu durumunun kalbinde müslümanlara taşıdığı kinden kaynaklandığını bilin.[649]

٦٥٠- إذا رَجَفَ قَلْبُ المُؤمِنِ في سَبيلِ الله تَحاتَّتْ خطاياهُ كما يَتَحاتُّ عِذْقُ النَّخْلَةِ. ح

650. Müminin kalbi Allah yolunda titrediğinde, günahları olgun hurma salkımlarının döküldüğü gibi dökülür.[650]

٦٥١- إذا رَدَدْتَ على السَّائِلِ ثلاثاً فَلَمْ يَذْهَبْ فَلا بَأسَ أنْ تَزْبُرَهُ. ض

651. Dilenciyi üç defa reddettiğin halde hala gitmezse, onu azarlamanda bir sakınca yoktur.[651]

Hayvanlara Şefkat

٦٥٢- إذا رَكِبَ أحَدُكُمُ الدَّابَّةَ فَلْيَحْمِلْها على مَلاذِّها فإنَّ الله تعالى يَحْمِلُ على القَوِيِّ والضَّعِيفِ. ض

652. Sizden biriniz hayvana bindiğinde onu normal hızla yürütsün. Çünkü Allah Teala, kulunu güçlü ile zayıf arasında bir süratte taşıtır.[652]

٦٥٣- إذا رَكِبْتُمْ هذِهِ البَهائِمَ العُجْمَ فانْجُوا عليها فإذا كانَتْ سَنَةٌ فانْجُوا وعليكُمْ بالدُّلْجَةِ فإنَّمَا يَطْوِيها الله. ض

653. Şu dilsiz hayvanlara bindiğinizde biraz süratli gidin, çorak arazide ise süratinizi biraz daha artırın. Size gece yolculuğunu tavsiye ederim, zira Allah Teala geceleyin yeryüzünü dürer.[653]

---

649 Deylemî, I, 261; Zehebî, Tıb, s. 312.
650 Münâvî, I, 364.
651 Taberânî, Evsat, V, 113; Heysemî, III, 99; İbni Tâhir, Efrâd, III, 261.
652 Elbânî, VI, 39.
653 Heysemî, III, 213.

٦٥٤- إذا رَكِبْتُمْ هذِهِ الدَّوابَّ فأعْطُوها حَظَّها مِنَ المنازِلِ ولا تَكُونُوا عليها شياطينَ. ض

654. Hayvanlara bindiğinizde konaklarda onlara nasiplerini verin, onlara karşı şeytanlar olmayın.[654]

Ziyaret

٦٥٥- إذا زار أحَدُكُم أخاه فَجَلَس عِنْدَهُ فلا يَقُومَنَّ حَتَّى يَسْتَأْذِنَهُ. ض

655. Biriniz din kardeşini ziyaret edip yanında oturduğunda, ondan izin almadan kalkıp gitmesin.[655]

٦٥٦- إذا زارَ أحَدُكُم أخاهُ فأَلْقى لهُ شَيْئاً يَقِيهِ مِنَ التُّرابِ وَقاهُ اللهُ عَذابَ النَّارِ. ض

656. Biriniz din kardeşini ziyaret ettiği zaman kardeşinin ona oturması için kendisini topraktan koruyacak bir şey verdiğinde Allah da onu cehennem azabından korur.[656]

٦٥٧- إذا زار أحدُكُمْ قوْماً فلا يُصَلِّ بِهِمْ ولْيُصَلِّ بِهِمْ رَجُلٌ مِنْهم. صح

657. Biriniz bir topluluğu ziyaret ettiğinde onlara namaz kıldırmasın. Onlara o topluluktan bir adam namaz kıldırsın.[657]

٦٥٨- إذا زَخْرَفْتُمْ مَساجِدَكُمْ وَحَلَّيْتُمْ مَصاحِفَكُمْ فالدَّمارُ عليكم. ض

658. Mescidlerinizi nakışlarla, mushaflarınızı da altın ve gümüşlerle süslediğiniz zaman helakiniz yakındır.[658]

٦٥٩- إذا زُلْزِلَتْ تَعْدِلُ نِصْفَ القُرْآنِ وقُلْ يا أيُّها الكافِرُونَ تَعْدِلُ رُبُعَ القُرْآنِ وقُلْ هُوَ اللهُ أحَدٌ تَعْدِلُ ثُلُثَ القُرْآنِ. صح

---

654 Deylemî, I, 58; İbni Tâhir, Etrâf, V, 217; Elbânî, VI, 39.
655 Deylemî, I, 304.
656 Taberânî, VI, 271.
657 Ahmed, III, 436.
658 Hakîm, III, 256.

659. Zilzal suresi Kur'an'ın yarısına, Kafirun suresi dörtte birine, İhlas suresi de üçte birine denktir.[659]

٦٦٠- إذا زَنَى العَبْدُ خَرَجَ مِنْهُ الإيمانُ فكانَ على رَأسِهِ كالظُّلَّةِ فإذا أقْلَعَ رَجَعَ إليه. صح

660. Kul, zina ettiği zaman iman kendisinden çıkar ve bir gölge gibi başının üstünde durur. O fiilden ayrıldığı zaman ise tekrar kendisine döner.[660]

Dua

٦٦١- إذا سَأَلَ أحَدُكُمُ الرِّزْقَ فَلْيَسْأَلِ الحَلالَ. ض

661. Biriniz rabbinden rızık istediğinde, helal olanı istesin.[661]

٦٦٢- إذا سَألَ أحدُكُمْ رَبَّهُ مَسْألَةً فَتَعَرَّفَ الإجابَةَ فَلْيَقُل الحَمْدُ لله الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحاتُ ومَنْ أبْطأ عنهُ ذلك فليَقُل الحَمْدُ لله على كُلِّ حالٍ. ض

662. Biriniz rabbinden bir şey isteyip de duasının kabul edildiğini hissederse, *"İhsanıyla güzel nimetlerin tamamlandığı Allah'a hamdolsun"* desin. Duasının kabulünün geciktiğini gören de *"Her hal için Allah'a hamdolsun"* desin.[662]

٦٦٣- إذا سَألْتُمُ الله تعالى فاسْألُوهُ الفِرْدَوْسَ فإنَّهُ سِرُّ الجَنَّةِ.

663. Allah'a dua ettiğinizde Firdevs'i isteyin, çünkü o cennetin en güzel yeridir.[663]

٦٦٤- إذا سَألْتُمُ الله تعالى فاسْألوهُ بِبُطونِ أكُفِّكُمْ ولا تَسْألُوهُ بِظُهُورِها. ح

664. Allah'dan bir şey isterken avuçlarınızın içleriyle dua ederek isteyin, dışlarıyla dua ederek istemeyin.[664]

---

659 Tirmizî, Sevâbü'l-Kur'ân 10.
660 Hâkim, I, 72; Beyhakî, Şuab, IV, 352.
661 İbni Adî, IV, 117.
662 Beyhakî, Daavât, II, 85.
663 Taberânî, XVIII, 254; Heysemî, X, 171.

٦٦٥- إذا سُئِلَ أحَدُكُم أمُؤمِنٌ هُوَ فلا يَشُكَّ في إيمانِهِ. ض

665. Birinize *"Mümin misin?"* diye sorulduğunda, imanında şüphe etmesin.[665]

٦٦٦- إذا سافَرْتُمْ فَلْيَؤُمَّكُم أقْرَؤُكُمْ وإنْ كانَ أصْغَرَكُمْ وإذا أمَّكُمْ فَهُوَ أمِيرُكُمْ. ح

666. Yolculuğa çıktığınız zaman en küçüğünüz bile olsa en iyi okuyanınız cemaata imam olsun, size imamlık yapan da sizin emirinizdir.[666]

٦٦٧- إذَا سَافَرْتُمْ فِي الْخِصْبِ فَأَعْطُوا الإبِلَ حَظَّهَا مِنَ الأَرْضِ وَإِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَأَسْرِعُوا عَلَيْهَا السَّيْرَ وإذا عَرَّسْتُمْ بالليل فاجتنبوا الطريق فَإِنَّهَا طُرُقُ الدَّوَابِّ وَمَأْوَى الْهَوَامِّ بِاللَّيْلِ. صح

667. Otu bol yerlerde yolculuk yaptığınız zaman, otlardan istifade etmeleri için develere imkan verin. Çorak yerlerde yolculuk ederseniz, takattan düşmeden gidilecek yere varmaları için develeri süratlice sürün. Gece mola vereceğiniz zaman yol üzerinde mola vermeyin, zira yollar hayvanların geçeceği ve böceklerin geceleyeceği yerlerdir.[667]

٦٦٨- إذا سَبَّبَ الله تعالى لأحَدِكُمْ رِزْقاً مِنْ وَجْهٍ فلا يَدَعْهُ حَتَّى يَتَغَيَّرَ لَهُ. ح

668. Allah Teala, birinize bir yerden bir rızık kapısı açarsa kişi, zorlanmadıkça o rızık kapısını terketmesin.[668]

٦٦٩- إذا سَبَقَتْ لِلْعَبْدِ مِنَ الله تعالى مَنْزِلَةٌ لَمْ يَنَلْها بِعَمَلِهِ ابْتَلاهُ الله في جَسَدِهِ وفي أهْلِهِ ومالِهِ ثُمَّ صَبَّرَهُ على ذلك حَتَّى يَنالَ المَنْزِلَةَ التي سَبَقَتْ لَهُ مِنَ الله عزَّ وَجَلَّ. ح

669. Bir kula Allah tarafından bir makam takdir edilir, fakat o kul ameliyle oraya ulaşamazsa Allah Teala onu bedeni, ailesi ve malıyla

---

664 İbni Ebî Şeybe, VI, 52; Ebû Nuaym, Marife, V, 2474.
665 Ebû Nuaym, VII, 238; Heysemî, I, 55.
666 Deylemî, I, 265; Heysemî, II, 64.
667 Müslim, İmâre 178; Ebû Dâvûd, Cihâd 57; Tirmizî, Edeb 75.
668 İbni Mâce, Ticâret 4.

imtihan eder. Sonra da daha önce takdir edilen makama ulaşması için onu bunlara karşı sabırlı kılar.[669]

٦٧٠- إذا سَبَّكَ رَجُلٌ بِما يَعْلَمُ مِنْكَ فلا تَسُبَّهُ بِما تَعْلَمُ مِنْهُ فَيَكُونَ أَجْرُ ذلك لك وَوَبالُهُ عليه. ح

670. Birisi senin hakkında bildiği bir şeyle sana dil uzatırsa, sen de onun hakkında bildiğin bir şeyle ona dil uzatma. Bunun ecri sana, vebali de onadır.[670]

Secde

٦٧١- إذا سَجَدَ عبد الله مَعَهُ سَبْعَةُ آرابٍ وَجْهُهُ وكَفَّاهُ وركْبَتاهُ وقَدَماه. صح

671. Kul, secde ettiği zaman kendisiyle birlikte yedi organı da secde eder. Onlar da alnı, iki avucu, dizleri ve ayaklarıdır.[671]

٦٧٢- إذا سَجَدَ العَبْدُ طَهَّرَ سُجُودُهُ ما تَحْتَ جَبْهَتِهِ إلى سَبْعِ أَرَضِينَ. ض

672. Kul, secde yaptığı zaman secdesi alnının altından yedi kat yeri temizler.[672]

٦٧٣- إذا سَجَدَ أحدُكُمْ فلا يَبْرُكْ كما يَبْرُكُ البَعِيرُ وليَضَعْ يَدَيْهِ قَبْلَ رُكْبَتَيْهِ. صح

673. Biriniz secde ettiği zaman devenin çöktüğü gibi yere çökmesin, ellerini dizlerinden önce yere koysun.[673]

٦٧٤- إذا سجَدَ أحَدُكُم فَلْيُباشِرْ بِكَفَّيْهِ الأَرْضَ عَسى الله تعالى أنْ يَفُكَّ عنه الغُلَّ يَوْمَ القِيامَةِ. ض

674. Sizden biriniz secde ettiğinde avuçlarını yere koysun. Umulur ki, o vesileyle Allah Teala kıyamet gününde onun bağlarını çözer.[674]

---

669 Ebû Dâvûd, Cenâiz 1; Ahmed, V, 262;
670 Busırî, İthâfü'l-hıyara, VII, 413.
671 Ahmed, I, 208; İbni Huzeyme, I, 320.
672 Taberânî, Evsat, V, 163; Heysemî, II, 7.
673 Ahmed, II, 381; Beyhakî, II, 99.
674 Taberânî, Evsat, VI, 58; Heysemî, II, 126.

٦٧٥- إذا سَجَدَ أحَدُكُم فَلْيَعْتَدِلْ ولا يَفْتَرِشْ ذِراعَيْهِ افْتِراشَ الكَلْبِ. صح

675. Sizden biri secde ettiğinde düzgün secde etsin, kollarını köpeğin yaydığı gibi yere yaymasın.[675]

٦٧٦- إذا سَجَدْتَ فَضَعْ كَفَّيْكَ وارْفَعْ مِرْفَقَيْكَ.

676. Secde yaptığında ellerini yere koy, dirseklerini de kaldır.[676]

٦٧٧- إذا سَرَّتْكَ حَسَنَتُكَ وساءَتكَ سَيِّئَتُكَ فَأَنْتَ مُؤمِنٌ. صح

677. İyiliklerin seni sevindirir, kötülüklerin de seni üzerse, sen müminsin.[677]

٦٧٨- إذا سِرْتُمْ في أرْضٍ خصْبَةٍ فأعْطُوا الدَّوابَّ حَظَّها وإذا سِرْتُمْ في أرْضٍ مُجْدِبَةٍ فانْجُوا عليها وإذا عَرَّسْتُمْ فلا تُعَرِّسُوا على قارِعَةِ الطَّرِيقِ فإنَّها مَأْوَى كُلِّ دابَّةٍ. ح

678. Otlak yerlerden gittiğiniz zaman hayvanlara hakkını verin. Kurak yerlerde yolculuk ettiğinizde de bir an önce hayvanları oradan kurtarın. Gece mola vereceğiniz zaman yol ortasında mola vermeyin, çünkü oralar bütün hayvanların gecelediği yerlerdir.[678]

٦٧٩- إذا سَرَقَ المَمْلوكُ فَبِعْهُ ولَوْ بِنَشٍّ. ح

679. Köle, hırsızlık ettiği zaman onu yarım okkaya da olsa sat.[679]

٦٨٠- إذا سَقى الرَّجُلُ امْرَأتَهُ المَاءَ أُجِرَ. ح

680. Erkek, eşine su dahi içirse ondan ecir alır.[680]

٦٨١- إذا سَقَطَتْ لُقْمَةُ أحدِكُمْ فَلْيُمِطْ عنها الأَذَى ولْيَأْكُلْها ولا يَدَعْها لِلشَّيْطانِ ولا يَمسَحْ يده بالمنديل حتي يلعقها أو يلعقها فإنّه لا يدري في أيّ طَعامِه البَرَكَةُ.

---

675 Abdürrezzâk, II, 171; Ahmed, III, 315.
676 Ahmed, IV, 283; Beyhakî, II, 113.
677 Ahmed, I, 18, 26, III, 446.
678 Müslim, İmâre 178; Ebû Dâvûd, Cihâd 57; Tirmizî, Edeb 75.
679 Ahmed, II, 337; Buhârî, Müfred, I, 69.
680 Buhârî, Kebîr, III, 178.

681. Birinizin lokması yere düştüğünde üzerindeki şeyleri temizledikten sonra onu yesin, onu şeytana bırakmasın. Parmaklarını yalamadan veya yalatmadan da elini mendille silmesin. Çünkü kişi bereketin yemeğin neresinde olduğunu bilemez.[681]

٦٨٢- إذا سَلَّ أحَدُكُم سَيْفاً لِيَنْظُرَ إليه فأَرادَ أنْ يُناوِلَهُ أخاهُ فَلْيُغْمِدْهُ ثُمَّ يُناوِلْهُ إيَّاهُ. صح

682. Sizden biri bakmak için kılıcını kınından çıkarıp da sonra onu din kardeşine vermek isterse önce kılıcı kınına koysun, sonra onu kardeşine versin.[682]

Selam

٦٨٣- إذا سَلَّمَ عليكُمْ أحدٌ مِنْ أهْلِ الكِتابِ فقُولُوا وعليكم. صح

683. Ehl-i kitaptan biri size selam verdiği *zaman "Ve aleyküm: Sizin de üzerinize"* olsun deyin.[683]

٦٨٤- إذا سَلَّمَ الإمامُ فَرُدُّوا عليه. ح

684. İmam selam verdiğinde siz de onun selamına karşılık verin.[684]

٦٨٥- إذا سَلِمَتِ الجُمُعَةُ سَلِمَتِ الأيَّامُ وإذا سَلِمَ رَمَضانُ سَلِمَتِ السَّنَةُ. ض

685. Cuma günü selametle geçerse diğer günler de selametle geçer. Ramazan ayı selametle geçerse senenin geri kalan günleri de selametle geçer.[685]

٦٨٦- إذا سَمِعَ أحدُكُمُ النِّداءَ والإناءُ على يَدِهِ فلا يَضَعْهُ حَتَّى يَقْضِي حاجَتَهُ منهُ. صح

686. Oruçlu, elinde su kabı olduğu halde ezan sesini işitirse ondan içmeden önce su kabını elinden bırakmasın.[686]

---

681 Müslim, Eşribe 134,137; Ebû Dâvûd, Et'ıme 49; Tirmizî, Etıme 11; Ahmed, III, 100.
682 Ahmed, V, 41; Heysemî, VII, 290.
683 Tayâlisî, s. 275; Ahmed, III, 262.
684 Taberânî, VII, 216; İbni Adî, III, 324.
685 İbni Adî, V, 288; Ebû Nuaym, VII, 140; Beyhakî, Şuab, III, 340.
686 Ahmed, II, 510; Beyhakî, IV, 218.

٦٨٧- إذا سَمِعْتَ الرَّجُلَ يَقُولُ هَلَكَ النَّاسُ فَهُوَ أَهْلَكُهُمْ. صح

687. Bir kişinin *"İnsanlar helak oldu"* dediğini duyduğun zaman, asıl helak olanın onun kendisinin olduğunu bil![687]

٦٨٨- إذا سَمِعْتَ جِيرانَكَ يَقُولُونَ قد أحْسَنْتَ فقد أحْسَنْتَ وإذا سَمِعْتَهُمْ يَقولونَ قد أسَأْتَ فقد أسأْتَ. صح

688. Komşularının senin hakkında *"İyi yaptın"* dediklerini duyduğunda iyi bir iş yapmış, *"Kötü yaptın"* dediklerini duyduğun zaman da kötü bir iş yapmışsın demektir.[688]

Ezan

٦٨٩- إذا سَمِعْتَ النِّداءَ فأجِبْ دَاعِيَ الله. ح

689. Ezan sesini işittiğinde, Allah davetçisinin çağrısına uy![689]

٦٩٠- إذا سمعتَ النداءَ فأجِبْ وعليك السكينةُ فإن أصبت فرجة فتقدم إليها وإلا فلا تضيق على أخيك وأقرأ ما تسمع أذنك ولا تؤذ جارك وصل صلاة مودع. ض

690. Ezan sesini duyduğunda ağırbaşlılıkla namaza git. Safta bir boşluk bulursan orayı doldur, yoksa din kardeşini sıkıştırma. Kulağın duyacağı kadar bir sesle Kur'an oku, yanındakini rahatsız etme. Dünyadan ayrılacak bir kimsenin namazı gibi de namaz kıl.[690]

٦٩١- إذا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ ما يَقُولُ المُؤذِّنُ. صح

691. Ezanı duyduğunuz zaman müezzinin söylediklerini söyleyin.[691]

٦٩٢- إذا سَمِعْتُمُ النِّداءَ فَقُومُوا فإنَّها عَزْمَةٌ مِنَ الله. ض

692. Ezanı işittiğinizde namaza kalkın, zira o Allah'dan bir emirdir.[692]

---

687 Ahmed, II, 465; Buhârî, Müfred, I, 267.
688 İbni Mâce, Zühd 25; Ahmed, I, 402.
689 Taberânî, XIX, 138; a. mlf., Evsat, VII, 255; Heysemî, II, 42.
690 İbni Asâkir, XXI, 171; Elbânî, VI, 82.
691 Ahmed, III, 5; Beyhakî, I, 408.
692 Ebû Nuaym, II, 174; Deylemî, I, 266.

Çeşitli Hadisler

٦٩٣- إذا سَمِعْتُمُ الرَّعْدَ فاذْكُرُوا الله فإنَّهُ لا يُصِيبُ ذاكِراً. ض

693. Gök gürlemesini duyduğunuzda Allah'ı zikredin, çünkü o zikir yapana zarar vermez.[693]

٦٩٤- إذا سَمِعْتُمُ الرَّعْدَ فَسَبِّحُوا ولا تُكَبِّرُوا. ض

694. Gök gürlemesini işittiğinizde tesbih edin, tekbir getirmeyin.[694]

٦٩٥- إذا سَمِعْتُمْ أصْواتَ الدِّيَكَةِ فَسَلُوا مِنْ فَضْلِهِ فإنَّها رَأَتْ مَلَكاً وإذا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الحَمِيرِ فَتَعَوَّذُوا بالله مِنَ الشَّيْطانِ فإنَّها رَأَتْ شَيْطاناً. صح

695. Horozların seslerini duyduğunuzda Allah'ın lütfundan isteyin, çünkü onlar melek görmüşlerdir. Eşeklerin seslerini duyduğunuzda da şeytandan Allah'a sığının, çünkü onlar da bir şeytan görmüştür.[695]

٦٩٦- إذا سَمِعْتُمْ بِجَبَلٍ زالَ عن مَكانِهِ فَصَدِّقُوا وإذا سَمِعْتُمْ بِرَجُلٍ زالَ عَنْ خُلُقِهِ فلا تُصَدِّقُوا فإنَّهُ يَصِيرُ إلى ما جُبِلَ عليه.

696. Bir dağın yerinden oynadığını duyarsanız onu tasdik edin, ama bir adamın huyunun değiştiğini duyarsanız ona inanmayın. Zira o eski huyuna geri döner.[696]

٦٩٧- إذا سَمِعْتُمْ مَنْ يَعْتَزِي بِعَزاءِ الجَاهِلِيَّةِ فأعِضُّوهُ ولا تَكْنُوا. صح

697. Bir adamın cahiliyeye mensup olmakla övündüğünü duyarsanız onu açıkça tahkir edin, bu hususta kinaye yapmayın.[697]

٦٩٨- إذا سَمِعْتُمْ نباحَ الكِلابِ وَنَهيقَ الحمِيرِ باللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بالله مِنَ الشَّيْطانِ فإنَّهُنَّ يَرَوْنَ ما لا تَرَوْنَ وأقِلُّوا الخُرُوجَ إذا هَدَأَتِ الرِّجْلُ فإنَّ الله عَزَّ وجَلَّ يَبُثُّ في لَيْلِهِ مِنْ

---

693 Taberânî, XI, 164; Ebu'ş-Şeyh, IV, 1290; Heysemî, X, 136.

694 İbni Ebî Dâvûd, Merâsîl, I, 356.

695 Buhârî, Bed'ü'l-halk 15; Müslim, Zikir 82; Tirmizî, Daavât 86; Ahmed II, 306, 321.

696 Ahmed, VI, 443; Heysemî, VII, 196.

697 Ahmed, V, 136; Taberânî, I, 198; Heysemî, III, 3.

خَلْقِهِ ما يَشاءُ وأجِيفُوا الأبْوابَ واذْكُرُوا اسْمَ الله عليها فإنَّ الشَّيْطانَ لا يَفْتَحُ باباً أُجيفَ وذُكِرَ اسْمُ الله عليه وغَطُّوا الجِرارَ وأَوْكِئُوا القِرَبَ وأَكْفِئُوا الآنِيَةَ. صح

698. Geceleyin köpek havlamaları, eşek anırmaları duyduğunuzda şeytandan Allah'a sığının. Çünkü onlar sizin görmediğiniz şeyleri görürler. İnsanların ayak sesleri kesilince dışarı çıkmayı azaltın, zira Allah Teala geceleyin mahlukatından dilediklerini yeryüzüne yayar. Kapıları kapatın, kapatırken Allah'ın ismini anın. Çünkü şeytan kapatılan ve Allah'ın isminin anıldığı kapıları açamaz. Küplerin ağızlarını örtün, tulumların bağlarını bağlayın, yemek kaplarının da üstlerini de kapatın.[698]

٦٩٩- إذا سَمِعْتُمُ الحديثَ عَنِّي تَعْرِفُهُ قُلوبُكُمْ وتَلِينُ لهُ أشْعارُكُمْ وأبْشارُكُمْ وتَرُونَ أنَّهُ مِنْكُمْ قَرِيبٌ فأنا أوْلاكُمْ بِهِ وإذا سَمِعْتُمُ الحديثَ عَنِّي تُنْكِرُهُ قُلُوبَكُمْ وتَنْفِرُ مِنْهُ أشْعارُكُمْ وأبْشارُكُمْ وَتَرَونَ أنَّهُ بَعِيدٌ مِنْكُمْ فأنا أبْعَدُكُمْ مِنْهُ. صح

699. Benden bir söz işittiğinizde kalpleriniz onu tanır, tüyleriniz ve derileriniz ona karşı yumuşar, onun size yakın olduğunu görürseniz o bana aittir. Şayet o sözü kalpleriniz çirkin görür, tüyleriniz ve derileriniz de ondan ürperir, onun sizden uzak olduğunu görürseniz ben o sözden uzağım.[699]

٧٠٠- إذَا سَمِعْتُمُ الطَّاعُونَ بِأَرْضٍ فَلاَ تَدْخُلُوا عليهِ وَإذَا وَقَعَ وأَنْتُمْ بِأَرْضٍ فَلاَ تَخْرُجُوا مِنْهَا فِراراً. صح

700. Bir yerde veba olduğunu duyarsanız oraya girmeyin. Eğer hastalık bulunduğunuz yerde çıkarsa, kaçma niyetiyle oradan da çıkmayın.[700]

٧٠١- إذا سَمِعْتُمْ بِقَوْمٍ قَد خُسِفَ فيهِمْ هاهنا قَرِيباً فقد أظَلَّتِ السَّاعَةُ. ح

---

698 Ebû Dâvûd, Edeb 106; Ahmed, III, 306, 355

699 Ahmed, III, 97, V, 425.

700 Buhârî, Tıb 30, Enbiya 54; Müslim, Selâm 92, 94, 98; Ebû Dâvûd, Cenâiz 6; Ahmed, I, 182, 193.

701. Bir kavmin yakında şuralarda –Medine'de- yere battığını duyarsanız artık kıyametin gölgesi üzerinize düşmüş demektir.[701]

٧٠٢– إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا ثُمَّ سَلُوا اللَّهَ لِيَ الْوَسِيلَةَ فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ لاَ تَنْبَغِي إِلاَّ لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ فَمَنْ سَأَلَ لِيَ الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ. صح

702. Müezzini duyduğunuzda onun dedikleri gibi deyin, sonra da bana salat edin. Çünkü kim bana bir defa salat ederse Allah da ona on defa salat eder. Sonra da benim için Allah'dan vesile isteyin. Vesile, cennette bir makamdır ki, o Allah'ın kullarından sadece birine nasib olur. O kişinin kendimin olacağını ümid ediyorum. Kim benim için vesileyi isterse, ona şefaatim vacip olur.[702]

٧٠٣– إذا سمَّيْتُمْ فعَبِّدُوا. ض

703. İsim verirken kulluğu hatırlatan abd ile ilgili isimler verin.[703]

٧٠٤– إذا سَمَّيْتُمْ فَكَبِّرُوا يَعني على الذَّبيحَةِ. ض

704. Hayvanı kesme sırasında besmele çekerek tekbir getirin.[704]

İsimler

٧٠٥– إذا سَمَّيْتُمْ محمَّداً فلا تَضْرِبُوهُ ولا تَحْرِمُوهُ. ض

705. Muhammed ismi verdiğiniz kişiyi dövmeyin, ona saygısızlık da etmeyin.[705]

---

701 Ahmed, VI, 378; Taberânî, XXIV, 203; Heysemî, VIII, 9.
702 Müslim, Salat 11; Ebû Dâvûd, Salat 36; Tirmizî, Menâkıb 1; Nesâî, Ezân 37; Ahmed, II, 168, 265.
703 Taberânî, XX, 179; Heysemî, VIII, 5.
704 Taberânî, Evsat, VIII, 185; Heysemî, IV, 30.
705 Bezzâr, IX, 327; Heysemî, VIII, 48.

٧٠٦- إذا سَمَّيْتُمُ الوَلَدَ مُحمَّداً فأكْرِمُوهُ وأوْسِعُوا لَهُ في المَجْلِسِ ولا تُقَبِّحُوا لَهُ وَجْهاً. ض

706. Çocuğa Muhammed adını koyduğunuzda ona iyi davranın, meclislerde ona yer açın ve onun yüzüne karşı kötü sözler söylemeyin.[706]

Su İçme

٧٠٧- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فلا يَتَنَفَّسْ في الإناءِ وإذا أتى الخَلاَءَ فلا يَمَسَّ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ ولا يَتَمَسَّحْ بِيَمِينِهِ. ض

707. Biriniz su içtiğinde kabın içine solumasın, tuvalete girdiğinde uzvuna sağ eliyle dokunmasın, sağ eliyle de temizlenmesin.[707]

٧٠٨- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فلا يَتَنَفَّسْ في الإناءِ فإذا أرادَ أنْ يَعُودَ فَلْيُنَحِّ الإناءَ ثُمَّ لِيَعُدْ إنْ كانَ يُرِيدُهُ. ح

708. Biriniz su içtiğinde su kabının içine solumasın. Tekrar içmek isterse su kabını ağzından uzaklaştırsın, sonra dilerse kaba geri dönsün.[708]

٧٠٩- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فَلْيَمْصَّ مَصّاً ولا يَعُبَّ عَبّاً فإنَّ الكُبادَ مِنَ العَبِّ. ض

709. Biriniz su içerken azar azar emerek içsin, bir nefeste çokça içmesin. Zira karaciğer hastalığı çokça içmekten kaynaklanır.[709]

٧١٠- إذا شَرِبْتُمُ المَاءَ فاشْرَبُوهُ مَصّاً ولا تَشْرَبُوهُ عَبّاً فإنَّ العَبَّ يُورِثُ الكُبادَ. ض

710. Su içtiğinizde emerek için, çokça içmeyin. Çokça içmek karaciğer hastalığına sebep olur.[710]

---

706 Hatîb, III, 91; Deylemî, I, 60; İbnü'n-Neccâr, II, 16.
707 Ahmed, V, 296; İbni Huzeyme, I, 43.
708 İbni Ebî Şeybe, V, 106; Busırî, IV, 47.
709 Ebû Nuaym, Tıb, IX, 2; Beyhakî, Şuab, V, 115; Elbânî, VI, 83.
710 Deylemî, I, 275; Elbânî, IV, 347.

٧١١- إذا شَرِبْتُمْ فاشْرَبُوا مَصّاً وإذا اسْتَكْتُمْ فاسْتاكُوا عَرْضاً. ض

711. Su içerken azar azar için, misvak kullanırken de enine kullanın.[711]

٧١٢- إذا شَرِبْتُمُ اللَّبَنَ فَتَمَضْمَضُوا مِنْهُ فإنَّ لَهُ دَسَماً. ح

712. Süt içtiğiniz zaman ağzınızı çalkalayın, zira onun yağı vardır.[712]

Çeşitli Hadisler

٧١٣- إذا شَهِدَتْ إحْداكُنَّ العِشاءَ فلا تَمَسَّ طِيباً. ح

713. Kadınlardan biri yatsı namazına gelecekse koku sürünmesin.[713]

٧١٤- إذا شَهِدَتْ أُمَّةٌ مِنَ الأمَمِ وهُمْ أرْبَعُونَ فَصاعِداً أجازَ الله تعالى شَهادَتَهُمْ. صح

714. Topluluklardan bir topluluk kırk veya daha fazla kişi bir şahitlikte bulunduğu zaman Allah Teala onların şahitliğini kabul eder.[714]

٧١٥- إذا أشْهَرَ المُسْلِمُ على أخِيهِ سِلاحاً فلا تَزالُ ملائِكَةُ الله تَلْعَنُهُ حَتَّى يَشِيمَهُ عَنْهُ. ح

715. Bir müslüman din kardeşine silah kaldırırsa, o silahı kınına koyuncaya kadar melekler ona lanet eder.[715]

Namaz

٧١٦- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيُصَلِّ صلاةَ مُوَدِّعٍ صلاةَ مَنْ لا يَظُنُّ أنَّهُ يَرْجِعُ إلَيْها أبَداً. ض

716. Biriniz namaz kıldığı zaman veda eden, o namaza bir daha dönmeyecek kişinin kıldığı namaz gibi namaz kılsın.[716]

---

711 İbni Ebî Dâvûd, Merasil, I, 74; Beyhakî, I, 40.
712 İbni Ebî Şeybe, I, 60; Taberânî, XXIII, 310; Deylemî, I, 275.
713 Ahmed, VI, 363; İbni Hibbân, V, 590; Beyhaki III, 133.
714 Taberânî, I, 190; a. mlf., Evsat, III, 131; Heysemî, I, 153.
715 Bezzâr, IX, 103; Heysemî, VII, 291.
716 Deylemî, I,.63; Elbânî, VI, 86.

٧١٧- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيَبْدأ بِتَحْمِيدِ الله تعالى والثَّناءِ عليهِ ثُمَّ لِيُصَلِّ على النَّبِيِّ ثُمَّ لِيَدْعُ بَعْدُ بِما شاءَ. صح

717. Biriniz namaz kıldığı zaman Allah Teala'ya hamd ve sena ile başlasın. Sonra peygambere salat etsin, ardından da dilediği şekilde niyazda bulunsun.[717]

٧١٨- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيُصَلِّ إلى سُتْرَةٍ وَلْيَدْنُ مِنْ سُترتِهِ لا يَقْطَعُ الشَّيْطانُ عليْهِ صلاتهُ. صح

718. Biriniz namaz kılarken sütreye doğru namaz kılsın, sütresine yaklaşsın. O takdirde şeytan namazını kesemez.[718]

٧١٩- إذا صَلَّى أحدُكُمْ رَكْعَتَي الفَجْرِ فلْيَضْطَجِعْ على جَنْبِهِ الأيْمَنِ. صح

719. Biriniz sabah namazının iki rekat sünnetini kıldığı zaman sağ yanı üzerine biraz uzansın.[719]

٧٢٠- إذا صَلَّى أحدُكُمُ الجُمُعَةَ فلا يصلِّ بعدَها شيئا حتَّى يتكلمُ أو يخرجَ. ض

720. Biriniz cuma namazını kıldığı zaman konuşmadan veya o yerden çıkmadan başka namaz kılmasın.[720]

٧٢١- إذا صَلَّى أحَدُكُم فَلْيَلْبِسْ نَعْلَيْهِ أوْ لِيَخْلَعْهُما بَيْنَ رِجْلَيْهِ وَلا يُؤذِ بِهِما غَيْرَهُ. صح

721. Biriniz namaz kılacağında ayakkabılarını giysin veya çıkarıp önüne koysun. Onlarla başkasına sıkıntı vermesin.[721]

٧٢٢- إذا صَلَّى أحدُكُمُ الجُمُعَةَ فَلْيُصَلِّ بَعْدَها أرْبَعاً. صح

722. Biriniz cuma namazını kıldıktan sonra, dört rekat daha kılsın.[722]

---

717 İbni Hibbân, V, 290; Taberânî, XVIII, 307; Hâkim, I, 354.
718 Ahmed, IV, 2; İbni Hibbân, VI, 136.
719 İbni Hibbân, VI, 220; Heysemî, III, 45.
720 Taberânî, XVII, 181; Deylemî, I, 64; Heysemî, II, 195.
721 İbni Hibbân, V, 558; İbni Huzeyme, II, 105; Hâkim, I, 390.
722 Ahmed, II, 499; İbni Hibbân, VI, 228.

٧٢٣- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فأَحْدَثَ فَلْيُمْسِكْ على أنْفِهِ ثُمَّ لِيَنْصَرِفْ. ح

723. Birinizin namaz kılarken abdesti bozulursa önce burnunu tutsun, sonra ayrılıp gitsin.[723]

٧٢٤- إذا صَلَّى أحدُكُمْ في بَيْتِهِ ثُمَّ دَخَلَ المَسْجِدَ والقَوْمُ يُصَلُّونَ فَلْيُصَلِّ مَعَهُمْ تَكُونُ لَهُ نافِلَةً. ح

724. Biriniz evinde namaz kılar, sonra mescide girer de orada cemaatin namaz kıldıklarını görürse onlarla birlikte namaz kılsın. O kılacağı namaz kendisi için nafile olur.[724]

٧٢٥- إذا صَلَّت المَرْأةُ خَمْسَها وصامَتْ شهْرَها وحَفِظَتْ فَرْجَها وأطاعَتْ زَوْجَها دَخَلَتِ الجَنَّة. صح

725. Kadın beş vakit namazını kılar, ramazan orucunu tutar, namusunu korur, kocasına itaat ederse cennete girer.[725]

٧٢٦- إذا صَلُّوا على جَنازَةٍ فأثْنَوا خَيْراً يَقُولُ الرَّبُّ أجَزْتُ شَهَادَتَهُمْ فيما يَعْلَمُونَ وأغْفِرُ لَهُ ما لا يَعْلَمُونَ. ح

726. İnsanlar bir kişinin cenaze namazını kılıp onu överlerse Allah Teala şöyle buyurur: *"Onun hakkında bildikleri şeylerin şahitliklerini kabul ettim, bilmedikleri kusurlarını da affettim."*[726]

٧٢٧- إذا صَلَّيْتَ فلا تَبْزُقَنَّ بَيْنَ يَدَيْكَ ولا عنْ يَمِينِكَ ولكِنْ ابْزُقْ تِلْقاءَ شِمالِكَ إنْ كانَ فارِغاً وإلاَّ فَتَحْتَ قَدَمِكَ اليُسْرَى وادْلُكْهُ. صح

727. Namaz kılarken önüne ve sağ tarafına tükürme, boşsa sol yanına tükür. Aksi takdirde, sol ayağını kaldırıp altına tükür ve onu ayağınla toprağa sürt.[727]

---

723 Busırî, I, 145.
724 Heysemî, II, 44.
725 Deylemî, IV, 234.
726 Buhârî, Kebîr, III, 168; Ukaylî, II, 11.

٧٢٨- إذا صَلَّيْتَ الصُّبْحَ فَقُلْ قَبْلَ أنْ تُكَلِّمَ أحَداً مِنَ النَّاسِ اللَّهُمَّ أجِرْنِي مِنَ النَّارِ سَبْعَ مَرَّاتٍ فإنَّكَ إنْ مُتَّ مِنْ يَوْمِكَ ذَلِكَ كَتَبَ لَكَ اللهُ جِواراً مِنَ النَّارِ وإذا صَلَّيْتَ المَغْرِبَ فَقُلْ قَبْلَ أنْ تُكَلِّمَ أحَداً مِنَ النَّاسِ اللَّهُمَّ أجِرْنِي مِنَ النَّارِ سَبْعَ مَرَّاتٍ فإنَّكَ إنْ مُتَّ مِنْ لَيْلَتِكَ كَتَبَ اللهُ لَكَ جِوَاراً مِنَ النَّارِ. صح

728. Sabah namazını kıldığında hiç kimseyle konuşmadan önce yedi defa *"Allahım! Beni cehennem ateşinden koru"* de! Eğer o gün ölürsen Allah senin için cehennem ateşinden koruyucu bir berat yazar. Akşam namazını kıldığında da hiç kimseyle konuşmadan önce yedi defa *"Allahım! Beni cehennem ateşinden koru"* de! Eğer o gece ölürsen Allah sana için cehennem ateşinden koruyucu bir berat yazar.[728]

٧٢٨- إذا صَلَّيْتُمْ على المَيِّتِ فأخْلِصُوا لَهُ الدُّعاءَ. ح

729. Ölüye namaz kıldığınızda, onun için gönülden dua edin.[729]

٧٣٠- إذا صَلَّيْتُمْ خَلْفَ أئِمَّتِكُمْ فأحْسِنُوا طُهُورَكُمْ فإنَّمَا يُرْتَجُ على القارِىء قِرَاءَتُهُ بِسُوءِ طُهْرِ المُصَلِّي خَلْفَهُ. ض

730. İmamlarınızın arkasında namaz kılacağınızda temizliğinizi güzelce yapın. Zira, onun arkasında namaz kılanın temizliği iyi yapmaması sebebiyle okuyanın okuması karışır.[730]

٧٣١- إذا صَلَّيْتُمْ فأتْزِرُوا وارْتَدُوا ولا تَشَبَّهُوا باليَهُودِ. ض

731. Namaz kılacağınızda izarınızı ve ridanızı alın, yahudilere benzemeyin.[731]

٧٣٢- إذا صَلَّيْتُمُ الفَجْرَ فلا تَنامُوا عن طَلَبِ أرْزَاقِكُمْ. ض

732. Sabah namazını kıldığınızda rızık aramayı bırakıp uyumayın.[732]

---

727 Abdürrezzâk, I, 432; Ahmed, VI, 396; Taberânî, VIII, 313.
728 Ahmed, IV, 234.
729 Ebû Dâvûd, Cenâiz 56; İbni Mâce, Cenâiz 23.
730 Deylemî, I, 266.
731 İbni Adî, VII, 38.
732 Münâvî, I, 394.

٧٣٣- إذا صَلَّيْتُمْ فارْفَعُوا سَبَلَكُمْ فإنَّ كُلَّ شَيْءٍ أصابَ الأَرْضَ مِنْ سَبَلِكُمْ فَهُوَ في النَّارِ. ح

733. Namaz kılarken elbiselerinizi biraz yukarı kaldırın, zira elbisenin yere değen her bir kısmı ateştedir.[733]

٧٣٤- إذا صَلَّيْتُمْ صلاةَ الفَرْضِ فقولوا في عَقِبِ كُلِّ صلاةٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ لا إله إلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ لَهُ المُلْكُ ولَهُ الحَمْدُ وَهُوَ على كُلِّ شَيءٍ قَدِيرٌ يُكْتَبُ لهُ مِنَ الأَجْرِ كأَنَّمَا أعْتَقَ رَقَبَةً.

734. Farz namazını kıldığınızda her namazdan sonra on defa şöyle deyin: *"Lailahe illallahu vahdehu la şerike lehu lehü'l- mülkü velehü'l- hamdü ve hüve ala külli şeyin kadir: Allah'dan başka hiçbir ilah yoktur, o tektir, ortağı yoktur, hakimiyet onundur, hamd ona mahsustur, onun herşeye gücü yeter."* Böyle diyen kişiye, bir köleyi azad etmiş gibi sevap yazılır.[734]

Oruç

٧٣٥- إذا صمت مِنَ الشَّهْرِ ثلاثاً فَصُمْ ثلاثَ عَشْرَةَ وأَرْبَعَ عَشْرَةَ وخَمْسَ عَشْرَةَ. صح

735. Ayın üç gününde oruç tutacaksan onüçüncü, ondördüncü ve onbeşinci günlerinde tut.[735]

٧٣٦- إذا صُمْتُمْ فاسْتاكُوا بالغَدَاةِ ولا تَسْتاكوا بالعَشِيِّ فإنَّهُ لَيْسَ مِنْ صائِمٍ تَيْبَسُ شَفَتاهُ بالعَشِيِّ إلاَّ كانَ نُوراً بَيْنَ عَيْنَيْهِ يَوْمَ القِيامَةِ. ض

736. Oruç tuttuğunuz zaman sabahleyin misvak kullanın, akşama doğru kullanmayın. Zira akşama doğru dudakları kuruyan oruçlunun dudakları kıyamet günü gözlerinin arasında bir nur olur.[736]

٧٣٧- إذا ضَحَّى أحدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ منْ أُضْحِيَتِهِ. صح

737. Biriniz kurban kestiği zaman kurbanından yesin.[737]

---

733 Buhârî, Kebîr, VI, 400; Taberânî, XI, 261; Heysemî, II, 50.
734 Râfiî, II, 118.
735 Tirmizî, Savm 53; Nesaî, Sıyâm 84; Ahmed, V, 162.
736 Taberânî, IV, 78; Beyhakî, IV, 274; Heysemî, III, 165.
737 Ahmed, II, 391; Heysemî, IV, 25.

٧٣٨- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَذَكَرَ الله فارْفَعُوا أيْدِيَكُمْ. ض

738. Biriniz hizmetçisini döverken hizmetçisi Allah'ı zikrederse artık ondan elini çeksin.[738]

٧٣٩- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَلْيَتَّقِ الوَجْهَ. صح

739. Biriniz hizmetçisini dövdüğünde yüze vurmaktan sakınsın.[739]

٧٤٠- إذا ضَنَّ النَّاسُ بالدِّينارِ والدِّرْهَمِ وتَبايَعُوا بالعِينَةِ وتَبِعُوا أذْنابَ البَقَرِ وَتَرَكُوا الجِهادَ في سَبيلِ الله أدْخَلَ الله تعالى عليهِمْ ذُلاً لا يَرْفَعُهُ عَنْهُمْ حَتَّى يُراجِعُوا دِينَهُمْ. ح

740. İnsanlar dinar ve dirhemde cimrileştiklerinde, vade ile malı pahalıya satıp ucuza aldıklarında, sığır kuyruklarının peşine düşüp Allah yolunda cihadı terk ettiklerinde, Allah onları öyle bir zillete düşürür ki, onlar yeniden dinlerine dönmedikçe onlardan bu belayı kaldırmaz.[740]

٧٤١- إذا طَبَخْتُمُ اللَّحْمَ فأكْثِرُوا المَرَقَةَ فإنَّهُ أوْسَعُ وأبْلَغُ لِلْجِيرانِ. ح

741. Et pişirdiğiniz zaman suyunu fazla koyun. Çünkü böyle yapmak komşulara ikrama da imkan sağlar.[741]

٧٤٢- إذا طَلَبَ أحدُكُمْ مِنْ أخِيهِ حاجَةً فلا يَبْدَأْهُ بالمِدْحَةِ فَيَقْطَعَ ظَهْرَهُ. ض

742. Biriniz din kardeşinden bir ihtiyacını istediğinde onu övmekle söze başlamasın, çünkü bu onun belini kırar.[742]

٧٤٣- إذا طَلَعَ الفَجْرُ فلا صَلاةَ إلاَّ رَكْعَتَي الفَجْرِ. ح

743. Fecir doğduğu zaman sabah namazının iki rekat sünnetinden başka namaz yoktur.[743]

---

738 Buhârî, Müfred, I, 71.
739 İbni Adî, V, 89.
740 Ahmed, II, 28,
741 Ahmed, III, 377; Heysemî, V, 19.
742 İbni Ebî Şeybe, V, 297; Buhârî, Müfred, I, 273.

٧٤٤- إذا طَلَعَتِ الثُّرَيَّا أمِنَ الزَّرْعُ مِنَ العاهَةِ. ض

744. Süreyya yıldızı doğduğu zaman ekinler afetten emin olur.[744]

٧٤٥- إذا طَنَّتْ أُذُنُ أحدِكُمْ فَلْيَذْكُرْنِي ولْيُصَلِّ عَلَيَّ ولْيَقُلْ ذَكَرَ اللهُ مَنْ ذَكَرَنِي بِخَيْرٍ. ض

745. Birinizin kulağı çınladığında beni hatırlasın, bana salavat getirsin ve *"Allahım! Beni hayırla anarı sen de an!"* desin.[745]

Kötülükler

٧٤٦- إذا ظُلِمَ أهْلُ الذِّمَّةِ كانَتِ الدَّوْلَةُ دَوْلَةَ العَدُوِّ وإذا كَثُرَ الزِّنى كَثُرَ السِّباءَ وإذا كَثُرَ اللُّوطِيَّةُ رَفَعَ اللهُ تعالى يَدَهُ عَنِ الخَلْقِ ولا يُبالِي في أيِّ وادٍ هَلَكُوا. ض

746. Zimmet ehline zulmedildiğinde, devlet düşman devleti olur. Zina çoğaldığında esaret artar. Livata yaygınlaştığında Allah mahlukatın üzerinden elini çeker, artık hangi vadide helak olduklarına aldırış etmez.[746]

٧٤٧- إذا ظَنَنْتُمْ فلا تُحَقِّقُوا وإذا حَسَدْتُمْ فلا تَبْغُوا وإذا تَطَيَّرْتُمْ فامْضُوا وعلى اللهِ فَتَوَكَّلُوا وإذا وَزَنْتُمْ فأرْجِحُوا. ض

747. Zanda bulunduğunuzda onu gerçekmiş gibi kabul etmeyin, hased ettiğinizde aşırı gitmeyin, uğursuzluk zannına kapıldığınızda işlerinizden geri kalmayın, Allah'a tevekkül edin, tarttığınızda da fazlasıyla tartın.[747]

٧٤٨- إذا ظَهَرَ الزِّنى والرِّبا في قَرْيَةٍ فقد أحَلُّوا بأنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللهِ. صح

748. Bir yerde zina ve faiz zuhur ederse, onlar Allah Teala'nın azabını kendilerine helal kılmışlardır.[748]

---

743 Taberânî, Evsat, I, 249; Heysemî, II, 218.
744 Taberânî, Sağîr, I, 81.
745 Hakîm, IV, 175; İbnü's-Sünnî, s. 71; Ukaylî, IV, 104; Taberânî, I, 321.
746 Taberânî, II, 184; Heysemî, VI, 255.
747 Busırî, III, 22.
748 Taberânî, I, 178; Hâkim, II, 43; Heysemî, IV, 118.

٧٤٩- إذا ظَهَرَتِ الحَيَّةُ في المَسْكَنِ فَقُولُوا لَها إنَّا نَسْأَلُكِ بَعَهْدِ نُوحٍ وبِعَهْدِ سُلَيْمانَ بن داودَ أنْ لا تُؤذِينا فإنْ عادَتْ فاقْتُلوها. ح

749. Evde bir yılan görülürse ona, *"Nuh ve Davud oğlu Süleyman'ın ahdi hürmetine bize zarar vermemeni istiyoruz"* deyin. Tekrar eve dönerse onu öldürün.[749]

٧٥٠- إذا ظَهَرَتِ الفاحِشَةُ كانَتِ الرَّجْفَةُ وإذا جارَ الحُكَّامُ قَلَّ المَطَرُ وإذا غُدِرَ بِأَهْلِ الذِّمَّةِ ظَهَرَ العَدُوُّ. ض

750. Kötülükler çoğaldığı zaman yer sarsıntıları olur, idareciler zulmettiğinde yağmurlar azalır, zimmet ehli gayri müslimlere zulmedildiği zaman da düşman saldırıları artar.[750]

٧٥١- إذا ظَهَرَتِ البِدَعُ وَلَعَنَ آخِرُ هذه الأُمَّةِ أَوَّلَها فَمَنْ كانَ عِنْدَهُ عِلْمٌ فَلْيَنْشُرْهُ فإنَّ كاتِمَ العِلْمِ يَوْمَئِذٍ كَكاتِمِ ما أنْزَلَ اللهُ على مُحَمَّدٍ. ض

751. Bidatlar çoğalıp bu ümmetin sonra gelenleri önce gelenlerine lanet okuduğunda, kim bir şey biliyorsa onu yaysın. Çünkü o gün ilmi gizleyen kimse, Muhammed'e indirileni gizleyen kimse gibi olur.[751]

Hasta Ziyareti

٧٥٢- إذا عادَ أحَدُكُم مَرِيضاً فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ يَنْكَأُ لَكَ عَدُوّاً أوْ يَمْشِي لك إلى صَلاةٍ. صح

752. Biriniz bir hastayı ziyaret ettiğinde şöyle desin: *"Allahım kuluna şifa ver ki, senin için düşmanı huzursuz etsin veya rızan için bir namaza gitsin."*[752]

---

749 Taberânî, VII, 79.
750 İbni Adî, VII, 247; Deylemî, I, 330.
751 İbni Asâkir, LIV, 80.
752 İbni Hibbân, VII, 239; Hâkim, I, 495.

٧٥٣- إذا عادَ أحدُكُمْ مَرِيضاً فلا يَأكُلْ عِنْدَهُ شَيْئاً فإنَّهُ حَظُّهُ مِنْ عِيادَتِهِ. ض

753. Biriniz hasta ziyaretine gittiğinde onun yanında bir şey yemesin, yanında bir şey yerse ziyaretin karşılığını almış olur.[753]

٧٥٤- إذا عَرفَ الغُلامُ يَمِينَهُ مِنْ شِمالِهِ فَمُرُوهُ بالصَّلاةِ. ح

754. Çocuk, sağını solundan ayırır hale geldiğinde ona namazı emredin.[754]

Aksırma

٧٥٥- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فَلْيَضَعْ كَفَّيْهِ على وَجْهِهِ ولْيَخْفِضْ صَوْتَهُ. صح

755. Biriniz aksırdığında elleriyle yüzünü kapatsın ve sesini kıssın.[755]

٧٥٦- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَحَمِدَ الله فَشَمِّتُوهُ وإذا لم يَحْمَدِ الله فلا تُشَمِّتوهُ. صح

756. Biriniz aksırdığında elhamdülillah derse ona yerhamükellah deyin, hamd etmezse kendisine birşey söylemeyin.[756]

٧٥٧- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَلْيَقُلِ الحمدُ لله رَبِّ العالَمِينَ ولْيَقُلْ لهُ يَرْحَمُكَ الله ولْيَقُلْ هُوَ يَغْفِرُ الله لَنا ولَكُمْ. صح

757. Biriniz aksırdığında *"El-hamdülillahi rabbi'l-alemin: Hamd alemlerin rabbi Allah'a mahsustur"* desin. Böyle diyene *"Yerhamükellah: Allah sana merhamet etsin"* denilsin. Buna karşılık kendisi de *"Yağfirullahu lena ve leküm: Allah bizi de sizi de affetsin"* desin.[757]

٧٥٨- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فقالَ الحمدُ لله قالَتِ المَلائِكَةُ : رَبِّ العالَمِينَ فإذَا قالَ رَبِّ العالَمِينَ قالَتِ المَلائِكَةُ رَحِمَكَ الله. ح

---

753 Deylemî, I, 304.
754 Beyhakî, III, 84; Taberânî, Evsat, III, 235.
755 Hâkim, IV, 293; Beyhakî, Şuab, VII, 31.
756 Müslim, Zühd 54; Ahmed, IV, 412.
757 Buhârî, Edeb 126; Tirmizî, Edeb 3; İbni Mâce, Edeb 20; Ahmed, I, 120, 122.

758. Biriniz aksırdığında *"Elhamdülillah"* derse melekler, *"Rabbi'l-alemin"* derler. *"Elhamdülillahi rabbi'l-alemin" derse melekler, "Allah sana merhamet etsin"* diye dua ederler.[758]

٧٥٩- إذا عطَسَ أحدُكُمْ فَلْيُشَمِّتْهُ جَلِيسُهُ فإنْ زَادَ على ثلاثٍ فَهُوَ مَزْكُومٌ ولا يُشَمَّتُ بَعْدَ ثَلاثٍ. ح

759. Biriniz aksırdığında yanındaki kendisine *"Yerhamükellah"* desin. Eğer o kişi, üç defadan fazla aksırırsa o nezledir. Üç defadan fazlası için *"Yerhamükellah"* denmez.[759]

٧٦٠- إذا عَظَّمَتْ أُمَّتِي الدُّنْيا نُزِعَتْ مِنْها هَيْبَةُ الإسْلامِ وإذا تَرَكَتِ الأَمْرَ بالمَعْرُوفِ والنَّهْيَ عَنِ المُنْكَرِ حُرِمَتْ بَرَكَةَ الوَحْيِ وإذا تَسابَّتْ أُمَّتِي سَقَطَتْ مِنْ عَيْنِ اللهِ. ض

760. Ümmetim dünyaya fazlasıyla değer verirse, onlardan müslümanlık heybeti çekilip alınır. İyiliği tavsiye ve kötülükten sakınma vazifesini terk ederlerse, vahyin bereketinden mahrum bırakılırlar. Birbirlerine dil uzatırlarsa, Allah'ın gözünden düşerler.[760]

Ameller

٧٦١- إذا عَلِمَ العالِمُ فَلَمْ يَعْمَلْ كانَ كالمِصْباحِ يُضِيءُ لِلنَّاسِ ويُحْرِقُ نَفْسَهُ. ض

761. Alim, ilmiyle amel etmezse insanları aydınlatıp da kendini yakan lamba gibi olur.[761]

٧٦٢- إذا عَمِلَ أحدُكُمْ عَمَلاً فَلْيُتْقِنْهُ فإنَّهُ مِمَّا يُسَلِّي بِنَفْسِ المُصابِ. ض

762. Biriniz bir iş yaptığında onu sağlam yapsın. Çünkü böyle yapmak musibete uğrayan kimsenin gönlünü teselli eder.[762]

---

758 Taberânî, XI, 453; Heysemî, VIII, 57.
759 İbnü's-Sünnî, s. 102; İbn Asâkir, VIII, 275.
760 Hakîm, II, 270.
761 İbni Kâni, Mucem, I, 321.

٧٦٣- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فأَحْدِثْ عَنْها تَوْبَةً السِّرَّ بالسِّرِّ والعَلانِيَةَ بالعَلانِيَةِ. ض

763. Bir günah işlediğinde hemen tevbe et; gizli günaha gizlice, açık günaha açıkça tevbe et.[763]

٧٦٤- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فأَتْبِعْها حَسَنَةً تَمْحُها. صح

764. Bir kötülük işlediğinde hemen ardından bir iyilik yap ki, onu silsin.[764]

٧٦٥- إذا عَمِلْتَ عَشْرَ سَيِّئاتٍ فاعْمَلْ حَسَنَةً تَحْذُرُهُنَّ بِها. ض

765. On kötülük işlediğin zaman ardından bir iyilik yap ki, onları silip yok etsin.[765]

٧٦٦- إذا عُمِلَتِ الخَطِيئَةُ في الأَرْضِ كانَ مَنْ شَهِدَها فَكَرِهَها كَمَنْ غابَ عَنْها ومَنْ غابَ عَنْها فَرَضِيَها كانَ كَمَنْ شَهِدَها. صح

766. Yeryüzünde bir günah işlendiğinde onu görüp de ondan ikrah eden, o günahı görmeyen kimse gibidir. Orada bulunmadığı halde, işittiğinde ona rıza gösteren kimse de o günahı gören kimse gibidir.[766]

٧٦٧- إذا غَرُبَتِ الشَّمْسُ فَكُفُّوا صِبْيانَكُمْ فإنَّها ساعَةٌ يُنْشَرُ فِيها الشَّياطِينُ. ح

767. Güneş battığında çocuklarınızı dışarı çıkarmayın, çünkü o vakit şeytanların yeryüzüne yayıldığı bir vakittir.[767]

٧٦٨- إذا غَضِبَ أحدُكُمْ فَلْيَسْكُتْ. ح

768. Biriniz kızdığında sussun.[768]

---

762 İbni Sad, I, 141.
763 Ahmed, Zühd, s. 26.
764 Tirmizî, Birr 55; Ahmed, V, 53, 158, 169.
765 İbni Asâkir, VL, 275.
766 Ebû Dâvûd, Melâhim 17.
767 Taberânî, XI, 76; Heysemî, VIII, 111.
768 Ahmed, I, 239.

٧٦٩- إذا غَضِبَ أحَدُكُم وهُوَ قائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فإنْ ذَهَبَ عَنْهُ الغَضَبُ وإلاَّ فَلْيَضْطَجِعْ. صح

769. Biriniz ayakta iken öfkelenirse otursun, öfkesi geçerse ne ala, aksi halde yatıp uzansın.[769]

٧٧٠- إذا غَضِبَ الرَّجُلُ فقالَ أعُوذُ باللهِ سَكَنَ غَضَبُهُ. ض

770. Kişi öfkelendiğinde *"Allah'a sığınıyorum"* derse öfkesi sakinleşir.[770]

٧٧١- إذا فاءَتِ الأَفْياءُ وَهَبَّتِ الأَرْياحُ فاذْكُرُوا حَوَائِجَكُمْ فإنَّها ساعَةُ الأَوَّابِينَ. ح

771. Güneş zevale erip gölgeler döndüğünde ve rüzgarlar estiğinde ihtiyaçlarınızı Allah'dan isteyin. Çünkü o vakit, tevbekarların vaktidir.[771]

٧٧٢- إذا فُتِحَتْ مِصْرُ فاسْتَوْصُوا بالقِبْطِ خَيْراً فإنَّ لَهُمْ ذِمَّةً وَرَحِماً. صح

772. Mısır fetholunduğu zaman Kıbtiler'e iyi davranın. Zira onların eman ve akrabalık hakları vardır.[772]

٧٧٣- إذا فُتِحَ على العَبْدِ الدُّعاءُ فَلْيَدْعُ رَبَّهُ فإنَّ اللهَ يَسْتَجِيبُ لَهُ. ح

773. Kulun kalbine dua etme arzusu geldiğinde rabbine dua etsin. Çünkü Allah ona icabet edecektir.[773]

٧٧٤- إذَا فَعَلَتْ أُمَّتِي خَمْسَ عَشْرَةَ خَصْلَةً حَلَّ بِهَا الْبَلاَءُ إذَا كَانَ الْمَغْنَمُ دُوَلاً وَالأَمَانَةُ مَغْنَمًا وَالزَّكَاةُ مَغْرَمًا وَأَطَاعَ الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ وَعَقَّ أُمَّهُ وَبَرَّ صَدِيقَهُ وَجَفَا أَبَاهُ وَارْتَفَعَتِ الأَصْوَاتُ فِي الْمَسَاجِدِ وَكَانَ زَعِيمُ الْقَوْمِ أَرْذَلَهُمْ وَأُكْرِمَ الرَّجُلُ مَخَافَةَ شَرِّهِ وَشُرِبَتِ الْخُمُورُ وَلُبِسَ الْحَرِيرُ وَاتُّخِذَتِ الْقَيْنَاتُ وَالْمَعَازِفُ وَلَعَنَ آخِرُ هَذِهِ الأُمَّةِ أَوَّلَهَا فَلْيَرْتَقِبُوا عِنْدَ ذَلِكَ رِيحًا حَمْرَاءَ أَوْ خَسْفًا وَمَسْخًا. ض

---

769 Ahmed, V, 152.
770 İbni Adî, V, 256.
771 Abdürrezzak, III, 66; Ebû Nuaym, VII, 227.
772 Taberânî, XIX, 61; Heysemî, X, 63.
773 Münâvî, I, 408.

774. Ümmetim onbeş şeyi yaptığı zaman başlarına belalar gelir. Malın belirli kimselerin elinde dönüp dolaşması, emanetin istismar edilmesi, zekat vermenin angarya olara görülmesi, kocanın karısına boyun eğmesi, kişin annesine asi olması, kişinin dostuna iyilik etmesi, babasına karşı gelmesi, mescidlerde yüksek sesle konuşulması, aşağılık kimselerinin lider olması, kötülüğünden korkulduğu için kişiye saygı duyulması, içkilerin içilmesi, ipek elbiselerin giyilmesi, şarkıcıların çoğalması, çalgı aletlerinin yaygınlaşması, bu ümmetin sonunda gelenlerin önce gelenlere lanet okuması. Bunlar görüldüğü zaman onlar kızıl bir rüzgarı, yere batmayı veya suret değişmesi belalarını beklesinler.[774]

٧٧٥- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ جَزَاكَ الله خَيْراً فقدْ أَبْلَغَ في الثَّناءِ. ض

775. Kişi din kardeşine *"Allah seni hayırla mükafatlandırsın"* derse, ona karşı teşekkür görevini yerine getirmiş olur.[775]

٧٧٦- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ يا كافِرُ فَقَدْ باءَ بِها أَحَدُهُما. صح

776. Kişi din kardeşine *"Ey kafir!"* derse bu söz, ikisinden birine döner.[776]

٧٧٧- إذا قال العَبْدُ يا رَبِّ يا رَبِّ قال الله لَبَّيْكَ عَبْدِي سَلْ تُعْطَ. ض

777. Kul, *"Ya rabbi, ya rabbi!"* dediğinde Allah Teala şöyle buyurur: *"Buyur kulum! İste, sana verilsin."*[777]

٧٧٨- إذا قالَ الرَّجُلُ لِلْمُنافِقِ يا سَيِّدِي فقدْ أَغْضَبَ رَبَّهُ. صح

778. Kişi, münafık birine *"Efendim"* dediğinde rabbini kızdırmış olur.[778]

٧٧٩- إذا قالَتِ المَرْأَةُ لِزَوْجِها ما رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْراً قَطُّ فقد حَبِطَ عَمَلُها. ض

779. Kadın kocasına *"Senden hiç hayır görmedim"* derse, ameli boşa gider.[779]

---

774 Tirmizî, Fiten 38.
775 Abdürrezzâk, II, 216; Hatîb, XI, 202; Heysemî, IV, 150.
776 Ahmed, II, 47.
777 Deylemî, I, 286; Heysemî, X, 159.
778 Hâkim, IV, 347; Beyhakî, Şuab, IV, 312; Hatîb, V, 454.
779 İbni Adî, VII, 166; İbni Asâkir, LVII, 84.

Namaz

٧٨٠- إذا قامَ أحدُكُمْ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَسْتَكْ فإنَّ أحَدَكُمْ إذا قَرَأَ في صَلاتِهِ وَضَعَ مَلَكٌ فاهُ على فِيهِ ولا يَخْرُجُ مِنْ فِيهِ شَيءٌ إلاَّ دَخَلَ فَمَ المَلَكِ. صح

780. Biriniz gece namazına kalktığında misvak kullansın. Çünkü kişi namazında birşey okuduğunda melek ağzını onun ağzına koyar ve onun ağzından çıkan herşey meleğin ağzına girer.[780]

٧٨١- إذا قامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فاسْتَعْجَمَ القُرآنُ على لِسانِهِ فَلَمْ يَدْرِ ما يَقُولُ فَلْيَضْطَجِعْ. صح

781. Sizden biri gece namazı için kalktığında, Kur'an okurken ne okuduğunu bilemeyecek derecede dili dolaşırsa, biraz yatıp uyusun.[781]

٧٨٢- إذا قَامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَحْ صَلاتَهُ بِرَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ. صح

782. Biriniz gece namazına kalktığında, namazına hafif iki rekatla başlasın.[782]

٧٨٣- إذا قامَ أحَدُكُم إلى الصَّلاةِ فَلْيُسَكِّنْ أطْرافَهُ ولا يَتَمَيَّلْ كما تَتَمَيَّلُ اليَهُودُ فإنَّ تَسْكِينَ الأطْرافِ في الصَّلاةِ مِنْ تَمامِ الصَّلاةِ. ض

783. Biriniz namaza durduğunda organlarına sahip olsun, yahudiler gibi sağa sola sallanmasın. Çünkü organları hareket ettirmemek, namazın tam olmasının gereklerindendir.[783]

٧٨٤- إذا قامَ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ رَجَعَ إلَيْهِ فهو أحَقُّ بِهِ. صح

784. Kişi oturduğu yerden kalkıp sonra geri dönerse, oraya öncelikle hak sahibidir.[784]

---

780 Beyhakî, Şuab, II, 381; Temmâm, Fevâid, I, 367.
781 Abdürrezzâk, II, 499; Ahmed, II, 318; İbni Hibbân, VI, 321.
782 İbni Hibbân, VI, 340.
783 İbni Adî, II, 203; Ebû Nuaym, IX, 304.
784 Müslim, Selâm 31; Ebû Dâvûd, Edeb 28,139; Tirmizî, Edeb 10; İbni Mâce, Edeb 22.

٧٨٥- إذا قامَ أحدُكُمْ في الصَّلاةِ فلا يُغْمِضْ عَيْنَيْهِ. ض

785. Biriniz namaza kalktığında, namazda gözlerini yummasın.[785]

٧٨٦- إذا قامَ أحدُكُمْ إلى الصَّلاةِ فإنَّ الرَّحْمَةَ تُواجِهُهُ فلا يَمْسَحِ الحَصى. ح

786. Biriniz namaza kalktığında rahmet ona doğru yönelir, artık o kişi namazda taşlarla oynamasın.[786]

٧٨٧- إذا قامَ العَبْدُ في صَلاتِهِ ذُرَّ البِرُّ على رَأسِهِ حَتَّى يَرْكَعَ فإذا رَكَعَ عَلَتْهُ رَحْمَةُ اللهِ حَتَّى يَسْجُدَ والساجِدُ يَسْجُدُ على قَدَمَي اللهِ تَعالى فَلْيَسأَلْ ولْيَرْغَبْ. ض

787. Kul, namaza durduğunda rükuya varıncaya kadar hayır onun başı üzerine saçılır. Rükuda iken secdeye varıncaya kadar Allah'ın rahmeti onu kaplar. Secde eden Allah'ın iki ayağı üzere secde eder. Artık o kişi rabbinden istesin ve ona rağbet etsin.[787]

٧٨٨- إذا قامَ صاحِبُ القُرآنِ فَقَرَأَ باللَّيْلِ والنَّهارِ ذَكَرَهُ وإنْ لَمْ يَقُمْ بِهِ نَسِيَهُ. ض

788. Kur'an hafızı gece gündüz demeden Kur'an okumaya devam ederse onu ezberinde tutar, aksi halde onu unutur.[788]

٧٨٩- إذا قَدِمَ أحَدُكُم على أهْلِهِ مِنْ سَفَرٍ فَلْيُهْدِ لأَهْلِهِ فَلْيُطْرِفْهُمْ وَلَوْ كانَ حِجارَةً. ض

789. Biriniz yolculuktan evine döndüğünde ailesine hediye getirsin, bir taşla da olsa onlara süpriz yapsın.[789]

٧٩٠- إذا قَدِمَ أحَدُكُمْ مِنْ سَفَرٍ فَلْيُقْدِمْ مَعَهُ بِهَدِيَّةٍ ولَوْ يُلْقِي في مِخْلاتِهِ حجَراً. ض

790. Biriniz yolculuktan gelirken yanında mutlaka bir hediye getirsin. Çantasına bir taş bile olsa onu koyup gelsin.[790]

---

785 Münâvî, I, 414.
786 Ebû Dâvûd, Salat 171; Tirmizî, Mevâkît 162; Nesâî, Sehv 7; İbni Mâce, İkâme 62; Ahmed, V, 150.
787 Münâvî, I, 414.
788 Muhammed b. Nasr, Kıyâmü'l-leyl, s. 291; Nesâî, Kübrâ, V, 20.
789 Beyhakî, Şuab, III, 502; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 587.
790 İbni Asâkir, LII, 230.

Kur'an Okumak

٧٩١- إذا قَرَأَ ابنُ آدَمَ السَّجْدَةَ فَسَجَدَ اعْتَزَلَ الشَّيْطانُ يَبْكِي يَقُولُ يا وَيْلَهُ أُمِرَ ابنُ آدَمَ بالسُّجُودِ فَسَجَدَ فَلَهُ الجَنَّةُ وأُمِرْتُ بالسُّجُودِ فَعَصَيْتُ فَلِيَ النَّارُ. صح

791. İnsanoğlu secde ayetini okuyup secde edince şeytan ağlayarak yanından uzaklaşır ve şöyle der: *"Vay halime, insanoğlu secdeyle emrolundu, o da secde edip cenneti hak etti. Bana da secde etmem emrolundu, ben ise emre karşı gelip cehenneme müstehak oldum."*[791]

٧٩٢- إذا قَرَأَ القارِئُ فأَخْطأَ أوْ لَحَنَ أوْ كانَ أعْجَمِيّاً كَتَبَهُ المَلَكُ كما أُنْزِلَ. ض

792. Kur'an okuyan kişi, okurken hata yapıp şaşırırsa veya yabancı olur da harfleri iyi çıkaramazsa melek onu nazil olduğu şekilde yazar.[792]

٧٩٣- إذا قَرَأَ الإمامُ فأَنْصِتُوا. صح

793. İmam, Kur'an okurken siz susup dinleyin.[793]

٧٩٤- إذا قَرَأَ الرَّجُلُ القُرْآنَ واحْتَشَى مِنْ أحادِيثِ رَسُولِ اللهِ وَكانَ هُناكَ غَرِيزَةٌ كانَ خَلِيفَةً مِنْ خُلفاءِ الأنْبياءِ. ض

794. Kişi Kur'an okur, göğsü Resulullah'ın hadisleriyle dolar, kendisinde ince bir anlayış da bulunursa o kimse peygamberlerin halifelerinden bir halife gibi olur.[794]

٧٩٥- إذا قُرِّبَ لأَحَدِكُمْ طَعامُهُ وفي رِجْلَيْهِ نَعْلانِ فَلْيَنْزَعْ نَعْلَيْهِ فإنَّهُ أرْوَحُ لِلْقَدَمَيْنِ وهُوَ مِنَ السُّنَّةِ. ض

795. Birinize yemek ikram olunduğunda ayaklarındaki ayakkabılarını çıkarsın. Zira bu durum hem ayakları rahatlatır, hem de sünnettir.[795]

---

791 Müslim, Îmân 133; İbni Mâce, İkâme 70; Ahmed, II, 443.
792 Deylemî, I, 289.
793 Münâvî, I, 416.
794 Râfiî, Târîh, I, 126; Ahmed el-Ğumârî, Muğîr, s. 17.
795 Ebû Ya'lâ, VII, 199.

٧٩٦- إذا قَصَّرَ العَبْدُ في العَمَلِ ابْتَلاهُ اللهُ تَعَالى بالْهَمِّ. ح

796. Kul amelinde kusurlu davranırsa, Allah Teala onu üzüntülere mübtela eder. [796]

٧٩٧- إذا قَضى اللهُ تعالى لِعَبْدٍ أنْ يَمُوتَ بِأرْضٍ جَعَلَ اللهُ لَهُ إليها حاجَةً. ح

797. Allah Teala, bir kulun bir yerde ölmesini takdir etmişse, onun oraya gitmesine sebep olacak bir ihtiyaç yaratır.[797]

٧٩٨ - إذا قَضَى أحَدُكُم حَجَّهُ فَلْيَعْجِّلِ الرُّجُوعَ إلى أهْلِهِ فإنَّهُ أعْظَمُ لأَجْرِهِ. صح

798. Biriniz haccını tamamladığında ailesine dönmekte acele etsin. Zira böyle yapması sevap bakımından daha büyüktür.[798]

٧٩٩- إذا قَضى أحَدُكُم الصَّلاةَ في مَسْجِدِهِ فَلْيَجْعَلْ لِبَيْتِهِ نَصِيباً مِنْ صلاتِهِ فإنَّ اللهَ تعالى جاعِلٌ في بَيْتِهِ مِنْ صلاتِهِ خَيْراً. صح

799. Biriniz mescidde namaz kıldığı zaman, o namazdan evine bir pay ayırsın. Zira Allah Teala, o namazdan dolayı evine bereket verir.[799]

٨٠٠- إذا قَعَدَ أحَدُكُم إلى أخِيهِ فَلْيَسألْهُ تَفَقُّهاً ولا يَسْألْهُ تَعَنُّتاً. ض

800. Biriniz din kardeşinin yanında oturduğunda ona öğrenmek maksadıyla soru sorsun, onu güç durumda bırakmak için ona soru sormasın.[800]

٨٠١- إذا قُلْتَ لِصاحِبِكَ والإمامُ يَخْطُبُ يَوْمَ الجُمُعَةِ أنْصِتْ فَقَدْ لَغَوْتَ.

801. Cuma günü imam hutbe okurken yanındakine *"Sus!"* bile desen, boş bir iş yapmış olursun.[801]

---

796 Ahmed, Zühd, s. 10; Hatîb, VII, 111; Deylemî, I, 290.
797 Tirmizî, Kader 11.
798 Dârekutnî,II, 300; Hâkim, I, 650; Beyhakî, V, 259
799 İbni Ebî Şeybe, II, 60; Ahmed, III, 315.
800 Deylemî, I, 299; Ahmed el-Ğumârî, Muğîr, s. 17.
801 Ahmed, II, 396, 474.

٨٠٢- إذا قُمْتَ في صَلاتِكَ فَصَلِّ صلاةَ مُوَدِّعٍ ولا تَكَلَّمْ بِكلامٍ تَعْتَذِرُ مِنْهُ واجْمَعِ الإِياسَ مِمَّا في أَيْدِي النَّاسِ. صح

802. Namaza durduğunda son namazınmış gibi kıl, sonradan özür dileyeceğin bir şey söyleme, insanların elindeki şeylerden de ümidini kes.[802]

٨٠٣- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أُتِيَ بالمَوْتِ كالكَبْشِ الأَمْلَحِ فيُوقَفُ بَيْنَ الجَنَّةِ والنَّارِ فَيُذْبَحُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ فَلَوْ أَنَّ أَحَداً ماتَ فَرَحاً لَماتَ أَهْلُ الجَنَّةِ وَلَوْ أَنَّ أحداً ماتَ حُزْناً لَماتَ أَهْلُ النَّارِ. ح

803. Kıyamet günü ölüm beyaz bir koç şeklinde getirilir, cennet ve cehennemin ortasında durdurulur. Sonra insanların gözü önünde boğazlanır. Sevincinden ölen biri olsaydı, o anda cennet ehli sevincinden dolayı ölür, eğer üzüntüsünden dolayı ölen biri olsaydı, cehennem ehli de kederinden ölürdü.[803]

٨٠٤- إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ كَانَ عَلَى كُلِّ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الْمَسْجِدِ مَلاَئِكَةٌ يَكْتُبُونَ الأَوَّلَ فَالأَوَّلَ فَإِذَا جَلَسَ الإِمَامُ طَوَوُا الصُّحُفَ وَجَاءُوا يَسْتَمِعُونَ الذِّكْرَ وَمَثَلُ الْمُهَجِّرِ كَمَثَلِ الَّذِى يُهْدِى الْبَدَنَةَ ثُمَّ كَالَّذِى يُهْدِى بَقَرَةً ثُمَّ كَالَّذِى يُهْدِى الْكَبْشَ ثُمَّ كَالَّذِى يُهْدِى الدَّجَاجَةَ ثُمَّ كَالَّذِى يُهْدِى الْبَيْضَةَ.

804. Cuma günü, bütün mescidlerin kapılarında melekler hazır bulunur, gelenleri öncelik sırasına göre defterlerine yazarlar. İmam minbere oturduğunda defterleri dürer ve hutbeyi dinlemeye başlarlar. Önce gelenlere bir deve kurban etmiş gibi, ondan sonra gelene bir inek kurban etmiş gibi, ondan sonra gelene bir koç kurban etmiş gibi, ondan sonra gelene bir tavuk tasadduk etmiş gibi, ondan sonra gelene de bir yumurta vermiş gibi sevap yazarlar.[804]

---

802 İbni Mâce, Zühd 15; Ahmed, V, 12.

803 Buhârî, Tefsîr 19; Tirmizî, Cennet 20, Tefsîr 19; Ahmed, II, 377.

804 Buhârî, Cuma 31; Müslim, Cuma 24; Nesâî, İmâme 59 Cuma 13; İbni Mâce, İkâme 82; Ahmed, II, 239.

٨٠٥- إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخُلُّوهُمْ فَأَغْلِقُوا الأَبْوَابَ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَفْتَحُ بَابًا مُغْلَقًا وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ وَخَمِّرُوا آنِيَتَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئًا وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ. صح

805. Gece karanlığı çöktüğünde çocuklarınızı dışarı çıkarmayın. Zira şeytanlar o vakitte yeryüzüne dağılırlar. Gecenin bir kısmı geçince de onların çıkmalarına engel olmayın. Kapıları kapatın, Allah'ın adını anın. Çünkü şeytan kapalı kapıyı açamaz. Tulumların ağzını bağlayın, Allah'ın adını anın. Kapların ağzını örtün, Allah'ın adını anın. Enine bir çöp bile olsa koyun, lambalarınızı da söndürün.[805]

٨٠٦- إذا كان يَوْمُ صَوْمِ أحَدِكُمْ فلا يَرْفُثْ ولا يَجْهَلْ فإنِ امْرُؤٌ شاتَمَهُ أوْ قاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إنِّي صائِمٌ إنِّي صائِمٌ. صح

806. Biriniz oruçlu olduğu gün çirkin sözler söylemesin, cahilce davranışlarda bulunmasın. Şayet birisi kendisine sataşır veya kavga etmeye kalkarsa ona *"Ben oruçluyum, ben oruçluyum"* desin.[806]

٨٠٧- إذا كانَ آخِرُ الزَّمانِ واخْتَلَفَتِ الأَهْواءُ فَعَلَيْكُمْ بِدِينِ أهْلِ البادِيَةِ والنِّساءِ. ض

807. Ahir zamanda heva ve hevesler çoğaldığında, çöldeki insanların ve kadınların dinine sarılın.[807]

٨٠٨- إذا كانَ الجِهادُ على بابِ أحَدِكُمْ فلا يَخْرُجْ إلاَّ بِإذْنِ أبَوَيْهِ. ض

808. Cihad imkanı birinizin kapısı önünde olsa bile, ana babasının iznini almadan o cihada çıkmasın.[808]

---

805 Ahmed, III, 301; İbni Huzeyme, I, 68.

806 Buhârî, Savm 2; Müslim, Sıyâm 160, 163; Ebû Dâvûd, Savm 25; Nesâî, Sıyâm 42; Ibni Mâce, Sıyâm 21; Ahmed, II, 245, 257.

807 İbni Hibbân, Zuafâ, II, 264; Deylemî, I, 256.

808 İbni Adî, IV, 337.

٨٠٩- إذا كانَ لأَحَدِكُمْ شَعَرٌ فَلْيُكْرِمْهُ. صح

809. Birinizin saçı varsa ona iyi baksın.[809]

٨١٠- إذا كانَ أحَدُكُم في الشَّمْسِ فَقَلَصَ عَنْهُ الظِّلُّ وَصارَ بَعْضُهُ في الظلِّ وبعْضهُ في الشَّمْسِ فَلْيَقُمْ. ض

810. Biriniz güneşte iken üzerinden gölge çekilir, vücudunun bir kısmı gölgede, bir kısmı da güneşte kalırsa bulunduğu o yerden kalksın.[810]

٨١١- إذا كانَ للرَّجُلِ على الرَّجُلِ حَقٌّ فأخَّرَهُ إلى أجَلِهِ كانَ لَهُ صَدَقَةٌ فإنْ أخَّرَهُ بَعْدَ أجَلِهِ كانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ. ض

811. Birisinin diğeri üzerinde alacağı olur da onu belli bir vakte kadar ertelerse, bu onun için bir sadaka olur. Eğer vadesi geldiğinde bu süreyi daha da uzatırsa, geçen her gün için bir sadaka sevabı kazanır.[811]

٨١٢- إذا كان في آخِرِ الزَّمانِ لا بُدَّ لِلناسِ فِيها مِنَ الدَّراهِمِ والدَّنانيرِ يُقيمُ الرَّجُلُ بِها دِينَهُ ودُنْياهُ. ض

812. Ahir zamanda insanlara dinar dirhem gerekecek. Ta ki, onunla dinlerini ve dünyalarını ayakta tutabilsinler.[812]

٨١٣- إذا كانَ اثْنانِ يَتَناجَيانِ فلا تَدْخُلْ بَيْنَهُما.

813. İki kişi kendi aralarında gizlice konuşuyorlarsa, aralarına girme.[813]

٨١٤- إذا كانَ أحدُكُمْ فَقِيراً فلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ فإنْ كانَ فَضْلٌ فَعَلى عِيالِهِ فإنْ كانَ فَضْلٌ فَعَلى ذِي قَرابَتِهِ فإنْ كانَ فَضْلٌ فَهاهُنا وهاهُنا. صح

---

809 Ebû Dâvûd, Tereccül 3.
810 Beyhakî, III, 236; Münzirî, IV, 29.
811 Taberânî, XVIII, 240; Heysemî, IV, 135.
812 Taberânî, XX, 279; Heysemî, IV, 65.
813 İbni Asâkir, XXI, 280.

814. Biriniz fakirse önce kendisinden başlasın. Elindeki artarsa sonra ailesine harcasın, tekrar artarsa yakın akrabasına versin. Yine de artarsa şuna buna tasadduk etsin.[814]

٨١٥- إذا كانَ أحَدُكُم يُصَلِّي فلا يَبْصُقْ قِبَلَ وَجْهِهِ فإنَّ الله قِبَلَ وَجْهِهِ إذا صَلَّى. صح

815. Biriniz namaz kılarken yüzü tarafına tükürmesin. Zira o namaz kılarken Allah Teala onun yüzü tarafındadır.[815]

Kıyamet Günü

٨١٦- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ كُنْتُ إمامَ النَّبِيِّينَ وخَطِيبَهُمْ وصاحِبَ شَفاعَتِهِمْ غَيْرَ فَخْرٍ صح

816. Kıyamet gününde ben peygamberlerin önderi, hatibi ve şefaat sahibi olurum. Bunda övünmek yok.[816]

٨١٧- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نُودِيَ أيْنَ أبْناءُ السِّتِّينَ وهوَ العُمُرُ الذِي قال الله تعالى عنهُ أوَلَم نُعَمِّرْكُمْ ما يَتَذَكَّرَ فيه من تذكَّر. ض

817. Kıyamet günü, *"Nerede altmışlıklar?"* diye seslenilir. Bu yaş Allah Teala'nın, *"Size düşünüp ibret alan bir kimseye yetecek kadar ömür vermedik mi?"* dediği yaştır.[817]

٨١٨- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ لا يَرْفَعَنَّ أحَدٌ مِنْ هذه الأُمَّةِ كِتابَهُ قَبْلَ أبي بَكْرٍ وعُمَرَ. ض

818. Kıyamet günü, bir nidacı şöyle seslenir: *"Bu ümmetten hiç kimse amel defterini Ebu Bekir ve Ömer'den önce yukarı kaldırmasın."*[818]

٨١٩- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ دَعا الله تعالى بِعَبْدٍ مِنْ عَبيدِهِ فَيَقِفُ بَيْنَ يَدَيْهِ فَيَسْأَلُهُ عن جاهِهِ كما يَسْأَلُهُ عن مالِهِ. ض

---

814 Abdürrezzâk, IX, 143; Ahmed, III, 305; İbni Hibbân, VIII, 131.
815 Buhârî, Salât 33, 38; Müslim, Zühd 74; Nesâî, Mesâcid 31.
816 İbni Mâce, Zühd 37; Ahmed, V, 137, 138.
817 Taberânî, XI, 177; Heysemî, VII, 97; Ayet için bk. Fâtır (35), 37.
818 İbni Asâkir, IVL, 159; Ğumârî, Muğîr, s. 17.

819. Kıyamet gününde Allah Teala kullarından birini çağırır. Onu huzurunda durdurarak ona malının hesabını sorduğu gibi makamının da hesabını sorar.[819]

٨٢٠- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أعْطَى الله تعالى كُلَّ رَجُلٍ مِنْ هذِه الأُمَّةِ رَجُلاً مِنَ الكُفَّارِ فَيُقالُ لَهُ هذا فِداؤُكَ مِنَ النَّارِ.

820. Kıyamet günü, Allah Teala bu ümmetten her birine kafirlerden bir adam verir. Ardından kendisine *"Bu senin cehennemden kurtuluş fidyendir"* denilir.[820]

٨٢١- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ بَعَثَ الله إلى كُلِّ مُؤمِنٍ مَلَكاً مَعَهُ كافِرٌ فَيَقولُ المَلَكُ لِلْمُؤمِنِ يا مُؤمِنُ هاكَ هذا الكافِرَ فهذا فِداؤُكَ مِنَ النَّارِ. ح

821. Kıyamet günü, Allah Teala her mümine yanında bir kafir olan bir melek gönderir. Melek o *mümine "Ey mümin! Bu kafir senin cehennemden kurtuluş fidyendir"* der.[821]

٨٢٢- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نادَى منادٍ مِنْ وَراءِ الحُجُبِ يا أَهْلَ الجَمْعِ غُضُّوا أبْصارَكُمْ عَنْ فاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ حَتَّى تَمُرَّ. صح

822. Kıyamet günü bir münadi perdeler arkasından şöyle seslenir: *"Ey mahşer halkı! Muhammed'in kızı Fatıma geçinceye kadar gözlerinizi kapatın."*[822]

٨٢٣- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لِغَيْرِ الله فَلْيَطْلُبْ ثَوابَهُ مِمَّنْ عَمِلَهُ لَهُ. ض

823. Kıyamet günü bir münadi şöyle seslenir: *"Kim Allah'dan başkası için amel ettiyse mükafatını ondan istesin."*[823]

---

819 Temmâm, I, 50; Taberânî, Evsat, I, 142; Hatîb, VIII, 99.
820 İbni Mâce, Zühd 34; Ahmed, IV, 402.
821 Taberânî, Evsat, I, 5.
822 Temmâm, I, 176; Hâkim, III, 166.
823 Münâvî, I, 429.

٨٢٤- إذا كانَتِ الفِتْنَةُ بَيْنَ المُسْلِمِينَ فاتَّخِذْ سَيْفاً مِنْ خَشَبٍ.

824. Müslümanlar arasında fitne meydana geldiğinde, kendine tahtadan bir kılıç edin.[824]

٨٢٥- إذا كانَتْ أُمَرَاؤُكُمْ خِيارَكُمْ وأغْنِياؤُكُمْ سُمَحاؤُكُمْ وأُمُورُكُمْ شُورَى بَيْنَكُمْ فَظَهْرُ الأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ بَطْنِها وإذا كانَتْ أُمَرَاؤُكُمْ أشْرَارَكُمْ وأغْنِياؤُكُمْ بُخَلاءَكُمْ وأُمُورُكُمْ إلى نِسائِكُمْ فَبَطْنُ الأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ ظَهْرِها.

825. İçinizdeki iyiler idarecileriniz, cömertler zenginleriniz olduğu ve işleriniz istişareyle yürütüldüğü zaman toprağın üstü sizin için altından daha hayırlıdır. Kötüleriniz idareci, cimrileriniz zengin olduğu ve işleriniz de kadınlarınıza kaldığı zaman toprağın altı, sizin için üstünden daha hayırlıdır.[825]

٨٢٦- إذا كانَتْ عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأتانِ فَلَمْ يَعْدِلْ بَيْنَهُما جاءَ يَوْمَ القِيامَةِ وَشِقُّه ساقِطٌ. صح

826. Bir kimsenin iki eşi olur da onlar arasında adalet gözetmezse, kıyamet günü bir tarafı felçli olarak gelir.[826]

Üç Kişi

٨٢٧- إذا كانُوا ثلاثةً فلا يَتَناجَ اثْنانِ دُونَ الثَّالِثِ. صح

827. Üç kişi bir araya geldiğinde ikisi, üçüncü dışında aralarında gizlice konuşmasın.[827]

٨٢٨- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أحَدُهُمْ وأحَقُّهُمْ بالإمامَةِ أقْرَؤُهُمْ. صح

828. Üç kişi bir araya geldiğinde birisi onlara imam olsun. İmamlığa en layık olanları da Kur'an'ı en iyi okuyanlardır.[828]

---

824 Tirmizi Fiten 33; İbni Mâce, Fiten 10; Ahmed, V, 69, VI, 393.
825 Tirmizî, Fiten78.
826 Tirmizî, Nikâh 42.
827 Buhârî, İstizân 47; Müslim, Selâm 37, 38.
828 Müslim, Mesâcid 289-291; Ahmed, III, 24, 553

٨٢٩- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أقْرَؤُهُمْ لِكِتابِ الله فإنْ كانُوا في القِراءَةِ سَوَاءً فأكْبَرُهُمْ سِناً فإنْ كانُوا في السِّنِّ سَواءً فأحْسَنُهُمْ وَجْهاً. ض

829. Üç kişi biraraya geldiğinde, onlara içlerinden Allah'ın kitabını en iyi okuyan imam olsun. Onlar okumada eşitseler, yaş bakımından daha büyük olan öne geçsin. Yaşta da eşitseler, o zaman yüz bakımından daha güzel olan imamlığa geçsin.[829]

٨٣٠- إذا كَبَّرَ العَبْدُ سَتَرَتْ تَكْبِيرَتُهُ ما بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ مِنْ شَيءٍ.

830. Kul, tekbir getirdiğinde onun tekbiri gökle yer arasını doldurur.[830]

Yazma

٨٣١- إذا كَتَبَ أحَدُكُم كِتاباً فَلْيُتَرِّبْهُ فإنَّهُ أنْجَح لِحاجَتِهِ. ض

831. Biriniz bir mektup yazdığında onu toprağa değdirsin. Böyle yapması amacına ulaşmada kendisine daha çok yardımcı olur.[831]

٨٣٢- إذا كَتَبَ أحَدُكُم إلى أحَدٍ فَلْيَبْدَأ بِنَفْسِهِ. ض

832. Biriniz din kardeşine bir mektup yazdığında önce kendinden başlasın.[832]

٨٣٣- إذا كَتَبَ أحَدُكُم إلى إنْسانٍ فَلْيَبْدَأ بِنَفْسِهِ وإذا كَتَبَ فَلْيُتَرِّبْ كِتابَهُ فَهُوَ أنْجَحُ. ض

833. Biriniz arkadaşına bir mektup yazdığında önce kendinden başlasın, yazdığı mektubunu toprağa değdirsin. Böyle yapması hedefine ulaşmada kendisine daha çok yardımcı olur.[833]

---

829 Beyhakî, III, 121.
830 Hatîb, XI, 86.
831 Deylemî, I, 296; Semânî, Edebü'l-imlâ, I, 174; İbni Asâkir, VL, 310.
832 Heysemî, X, 34.
833 Taberânî, Evsat, III, 23; Heysemî, VIII, 99; Aclûnî, I, 100.

٨٣٤- إذا كَتَبَ أحدُكُمْ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ فَلْيَمُدَّ الرَّحْمنَ. ض

834. Biriniz besmele yazdığı zaman Rahman kelimesini uzatsın.[834]

٨٣٥- إذا كَتَبْتَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ فَبَيِّنِ السِّينَ فِيهِ. ض

835. Biriniz besmele yazdığı zaman ondaki sin harfini açık yazsın.[835]

٨٣٦- إذا كَتَبْتَ فَضَعْ قَلَمَكَ على أُذُنِكَ فإنَّهُ أذْكَرُ لَكَ. ض

836. Bir şey yazarken kalemi kulağına koy, böyle yapman yazacağın şeyi sana daha iyi hatırlatır.[836]

٨٣٧- إذا كَتَبْتُمُ الحَدِيثَ فاكْتُبُوهُ بِإسْنادِهِ فإنْ يَكُ حَقاً كُنْتُمْ شُرَكاءَ في الأَجْرِ وإنْ يَكُ باطِلاً كانَ وِزْرُهُ عليهِ. ض

837. Bir hadis yazdığınız zaman, onu isnadıyla birlikte yazın. Eğer yazdığınız hadis doğruysa sevapta ona ortak olursunuz, yalansa günahı onu uydurana aittir.[837]

Günahlar

٨٣٨- إذا كَثُرَتْ ذُنُوبُ العَبْدِ فَلَمْ يَكُنْ لَهُ مِنَ العَمَلِ ما يُكَفِّرُها ابْتَلاهُ اللهُ بالحُزْنِ لِيُكَفِّرَها عنهُ. ح

838. Kulun günahı çoğalıp ona keffaret olabilecek ameli olmazsa, Allah Teala o kula bir üzüntü verir ki, günahlarına keffaret olsun.[838]

٨٣٩- إذا كَثُرَتْ ذُنُوبُكَ فاسْقِ المَاءَ على المَاءِ تَتَناثَرُ كما يَتَناثَرُ الوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ في الرِّيحِ العاصِفِ. ض

---

834 Hatîb, Câmi, I, 267; Deylemî, I, 296.
835 Hatîb, XII, 340; Deylemî, I, 278; İbni Asâkir, XVI, 6.
836 İbni Adî, V, 134; İbni Asâkir, XIV, 455.
837 İbni Asâkir, XXXVI, 390; Zehebî, Mîzân, VI, 408.
838 Ahmed, VI, 157.

839. Günahların çoğaldığında insanlara bol bol su dağıt ki, fırtınalı bir rüzgarda ağaçlardan yaprakların döküldüğü gibi günahların dökülsün.[839]

٨٤٠- إذا كَذَبَ العَبْدُ كِذْبَةً تَباعَدَ عنهُ المَلَكُ مِيلاً مِنْ نَتْنِ ما جاءَ بِهِ. ح

840. Kul, yalan söylediği zaman ondan gelen kötü kokudan dolayı, melekler kendisinden bir mil uzaklaşır.[840]

Çeşitli Ameller

٨٤١- إذا كُنْتُمْ في سَفَرٍ فأَقِلُّوا المُكْثَ في المَنازِلِ. ض

841. Yolculuklarda mola yerlerinde fazla durmayın.[841]

٨٤٢- إذا كُنْتُمْ ثلاثةً فلا يَتَناجَ رَجُلانِ دُونَ الآخَرِ حَتَّى تَخْتَلِطُوا بالنَّاسِ فإنَّ ذَلِكَ يُحْزِنُهُ. صح

842. Üç kişi olduğunuz zaman iki kişi insanlara karışmadıkça kendi aralarında fısıltıyla konuşmasın. Çünkü böyle bir durum üçüncü kişiyi üzer.[842]

٨٤٣- إذا لَبِسْتُمْ وإذا تَوَضَّأْتُمْ فابْدَؤوا بِمَيامِنِكُمْ. صح

843. Elbise giyerken ve abdest alırken sağdan başlayın.[843]

٨٤٤- إذا لَعِبَ الشَّيْطانُ بأَحَدِكُمْ في مَنامِهِ فلا يُحَدِّثْ بِهِ النَّاسَ. صح

844. Şeytan rüyada birinizle oynadığında, kişi bunu başkalarına anlatmasın.[844]

٨٤٥- إذا لَعَنَ آخِرُ هذِهِ الأُمَّةِ أَوَّلَها فَمَنْ كَتَمَ حَدِيثاً فقد كَتَمَ ما أَنْزَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيَّ. ض

---

839 Hatîb, VI, 403; Zehebî, Mizân, VII, 73.
840 Tirmizî, Birr 46.
841 Ebû Nuaym, Ahbâru Isbahân, II, 52; Deylemî, I, 145.
842 Ahmed, I, 425.
843 Ebû Dâvûd, Libâs; 41; Ahmed, II, 354.
844 Müslim, Rüyâ 16; İbni Mâce, Rüyâ 5; Ahmed, III, 315.

845. Bu ümmetin sonra gelenleri önce gelenlerine lanet okuduğu zaman, bir hadisi gizleyen kimse Allah'ın bana indirdiği Kur'an'ı gizleyen kimse gibi olur.[845]

٨٤٦- إذا لَقِيَ أحَدُكُم أخاهُ فَلْيُسَلِّمْ عليهِ فإنْ حالَتْ بَيْنَهُما شَجَرَةٌ أوْ حائِطٌ أوْ حَجَرٌ ثُمَّ لَقِيَهُ فَلْيُسَلِّمْ عليهِ. ح

846. Biriniz din kardeşiyle karşılaştığı zaman ona selam versin. Aralarına bir ağaç, duvar veya taş gibi bir engel girer sonra tekrar karşılaşırlarsa yine ona selam versin.[846]

٨٤٧- إذا لَقِيتَ الحاجَّ فَسَلِّمْ عليهِ وصافِحْهُ ومُرْهُ أنْ يَسْتَغْفِرَ لَكَ قَبْلَ أنْ يَدْخُلَ بَيْتَهُ فإنَّهُ مَغْفُورٌ لَهُ. ح

847. Hacdan gelen biriyle karşılaştığında ona selam ver, onunla musafaha et ve evine girmeden önce ondan kendin için Allah'dan mağfiret dilemesini iste. Çünkü o günahları bağışlanan biridir.[847]

٨٤٨- إذا لَمْ يُبارَكْ لِلرَّجُلِ في مالِهِ جَعَلَهُ في الماءِ والطِّينِ. ض

848. Kişinin malına bereket ihsan edilmediği zaman kişi, malını suya ve çamura harcar.[848]

٨٤٩- إذا ماتَ المَيِّتُ تَقُولُ المَلائِكَةُ ما قَدَّمَ وَتَقُولُ النَّاسُ ما خَلَّفَ. ض

849. Kişi öldüğünde melekler, *"Önünden ne gönderdi?"* diye sorarlar. İnsanlar da *"Geriye ne bıraktı?"* derler.[849]

٨٥٠- إذَا مَاتَ الإنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إلاَّ مِنْ ثَلاَثٍ صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ أَوْ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ. ض

---

845 İbni Mâce, Mukaddime 24.
846 Münâvî, I, 436.
847 Ahmed, II, 69, 128.
848 Beyhakî, Şuab, VII, 394; Deylemî, I, 340.
849 İbni Ebî Şeybe, VII, 127; Beyhakî, Şuab, VII, 328; Deylemî, I, 283.

850. Kişi öldüğünde üç şey dışında ameli kesilir. Onlar sadaka-i cariye, kendisinden faydalanılan ilim ve kendisi için dua eden hayırlı bir evladdır.[850]

٨٥١– إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ عُرِضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ يُقَالُ له هَذَا مَقْعَدُكَ حَتَّى يَبْعَثَكَ اللَّهُ اليه يَوْمَ الْقِيَامَةِ. صح

851. Biriniz öldüğünde sabah akşam ona ahiretteki yeri gösterilir. Eğer o kişi cennet ehlinden ise cennetteki yeri, cehennem ehlinden ise cehennemdeki yeri arzolunur ve kendisine şöyle denilir: *"Burası kıyamet günü Allah'ın seni göndereceği yerindir."*[851]

٨٥٢– إِذَا مَاتَ صَاحِبُكُمْ فَدَعُوهُ لاَ تَقَعُوا فِيهِ. صح

852. Arkadaşınız öldüğünde onu bırakın, aleyhinde konuşmayın.[852]

٨٥٣– إذا ماتَ صاحِبُ بِدْعَةٍ فقد فُتِحَ في الإِسْلامِ فَتْحٌ. صح

853. Bir bidatçi öldüğünde, İslam'da bir fetih gerçekleşmiştir.[853]

٨٥٤– إِذَا مَاتَ وَلَدُ الْعَبْدِ قَالَ اللَّهُ لِمَلاَئِكَتِهِ قَبَضْتُمْ وَلَدَ عَبْدِى. فَيَقُولُونَ نَعَمْ. فَيَقُولُ قَبَضْتُمْ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ. فَيَقُولُونَ نَعَمْ. فَيَقُولُ مَاذَا قَالَ عَبْدِى فَيَقُولُونَ حَمِدَكَ وَاسْتَرْجَعَ. فَيَقُولُ اللَّهُ ابْنُوا لِعَبْدِى بَيْتًا فِى الْجَنَّةِ وَسَمُّوهُ بَيْتَ الْحَمْدِ. ح

854. Bir kulun çocuğu öldüğünde Allah Teala meleklerine *"Kulumun evladını mı aldınız?"* diye sorar. Onlar, *"Evet"* derler. Allah Teala, *"Onun gönlünün meyvesini mi aldınız?"* buyurur. Melekler, yine *"Evet"* derler. Allah Teala, *"Kulum ne dedi?"* diye sorar. Onlar, *"Sana hamdetti ve sana döneceğini belirtti derler."* Bunun üzerine Allah Teala şöyle buyurur: *"Kulum için cennette bir köşk yapın ve ona Hamd Köşkü adını verin."*[854]

---

850 Müslim, Vasıyet 14; Ebû Dâvûd, Vasâya 14; Tirmizî, Ahkâm 36; Nesâî, Vasâya 8.

851 Buhârî, Cenâiz 90; Bed'ü'l-Halk 8; Rikâk 42; Müslim, Cennet 65-66.

852 Münâvî, I, 429.

853 Hatîb, IV, 158; Deylemî, I, 285.

854 Ebû Dâvûd, Edeb 42.

٨٥٥- إذا مُدِحَ المُؤمِنُ في وَجْهِهِ رَبا الإيمَانُ في قَلْبِهِ. ض

855. Mümin yüzüne karşı medhedildiğinde kalbindeki imanı artar.[855]

٨٥٦- إذا مُدِحَ الفاسِقُ غَضِبَ الرَّبُّ واهْتَزَّ لِذَلِكَ العَرْشُ. ض

856. Fasık biri övüldüğünde Allah Teala gazaplanır ve bundan dolayı Arş sallanır. [856]

٨٥٧- إِذَا مَرَرْتَ بِبَلْدَةٍ لَيْسَ فِيهَا سُلْطَانٌ فَلاَ تَدْخُلْهَا إِنَّمَا السُّلْطَانُ ظِلُّ اللَّهِ وَرُمْحُهُ فِي الأَرْضِ. ض

857. Bir beldeye uğradığında eğer o beldenin sultanı yoksa oraya girme! Zira sultan yeryüzünde Allah'ın gölgesi ve mızrağıdır.[857]

٨٥٨- إذا مَرَرْتُمْ بأهلِ الشَّرَةِ فَسَلِّمُوا عَلَيْهِمْ تُطْفَأْ عَنْكُمْ شَرَتُهُمْ وثائِرَتُهُمْ. ض

858. Şerri dokunabilecek kötü adamlara rastladığınızda onlara selam verin ki, onlar size karşı olan kötü düşüncelerinden vazgeçsinler.[858]

Cennet Bahçeleri

٨٥٩- إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا قالوا وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ حِلَقُ الذِّكْرِ. صح

859. Cennet bahçelerine uğradığınızda oralardan istifade edin. Cennet bahçeleri nedir? denildiğinde Efendimiz *"zikir meclisleridir"* buyurdu.[859]

٨٦٠- إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا قالوا وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ مَجالِسُ الْعِلْمِ. ض

860. Cennet bahçelerine uğradığınızda onlardan yararlanın. *"Cennet bahçeleri nedir?"* diye soruldu. Efendimiz *"ilim meclisleridir"* buyurdu.[860]

---

855 Taberânî, I, 170; Heysemî, VIII, 119.
856 İbni Ebi'd-Dünyâ, Zemmü'l-gîbe, s.149; İbni Adî, V, 279; Beyhakî, Şuab, IV, 230.
857 Beyhakî, VIII, 162; a. mlf., Şuab, VI, 18.
858 Beyhakî, Şuab, VI, 461.
859 Tirmizî, Daavât 82, 83; Ahmed, III, 150.
860 Ahmed, III, 150; Taberânî, Duâ, I, 528; Beyhakî, Şuab, I, 398.

٨٦١- إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا قِيلَ وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ الْمَسَاجِدُ قِيلَ وَمَا الرَّتْعُ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

861. Cennet bahçelerinden geçerken onlardan istifade edin. *"Cennet bahçeleri nedir?"* diye soruldu. Efendimiz *"mescidlerdir"* buyurdu. *"İstifade etmek nedir?"* diye soruldu. Efendimiz *"sübhanallah, elhamdülillah ve Allahu ekberdir"* buyurdu.[861]

٨٦٢- إِذَا مَرَّ أَحَدُكُمْ فِي مَسْجِدِنَا أَوْ فِي سُوقِنَا وَمَعَهُ نَبْلٌ فَلْيُمْسِكْ عَلَى نِصَالِهَا بِكَفِّهِ لا يَعْقِرْ مُسْلِمًا. صح

862. Biriniz yanında okları bulunduğu halde mescidlerimize veya çarşılarımıza uğrarsa, oklarının ucundan tutup bir müslümana zara vermesin.[862]

٨٦٣- إذا مَرَّ رِجالٌ بِقَوْمٍ فَسَلَّمَ رَجُلٌ مِنَ الَّذِينَ مرُّوا على الجُلوسِ ورَدَّ مِنْ هؤلاءِ واحِدٌ أَجْزَأَ عَنْ هؤلاءِ وعن هؤلاء.

863. Bir grup insan bir topluluğa uğradığında birisi oturanlara selam verir, oturanlardan bir kişi de o selamı alırsa bu her iki taraf için de yeterli olur.[863]

Hastalanma

٨٦٤- إِذَا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كَتَبَ اللهُ تعالي لَهُ مِن الأَجْرِ مِثْلَ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا. صح

864. Kul, hastalandığında veya yolculuğa çıktığında, Allah Teala ona sağlamken veya yolculuğa çıkmadan önce yaptığı amelin mükafatının aynısını yazar.[864]

---

861 Tirmizî, Daavât 82.
862 Ahmed, IV, 397; İbni Hibbân, IV, 526.
863 Ebû Nuaym, VIII, 251.

٨٦٥- إذا مَرِضَ العَبْدُ ثلاثَةَ أيَّامٍ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ. ض

865. Kul, üç gün hastalandığında annesinden doğduğu gün gibi günahlarından arınır.[865]

٨٦٦- إذا مَرِضَ العَبْدُ يُقالُ لِصاحِبِ الشِّمالِ ارْفَعْ عَنْهُ القَلَمَ ويُقالُ لِصاحِبِ اليَمِينِ اكْتُبْ لَهُ أحْسَنَ ما كانَ يَعْمَلُ فإنِّي أعْلَمُ بِهِ وأنا قَيَّدْتُهُ. ض

866. Kul hastalandığında sol tarafındaki meleğe *"Yazma"* denilir. Sağdaki meleğe de *"Önceden yapmakta olduğu amellerini yazdığından daha güzel yaz. Çünkü ben onu sizden daha iyi tanırım ve onu amel işlemekten alıkoyan da benim!"* denilir.[866]

Çeşitli Hadisler

٨٦٧- إذَا مَشَتْ أُمَّتِي الْمُطَيْطِيَاءَ وَخَدَمَهَا أَبْنَاءُ الْمُلُوكِ أَبْنَاءُ فَارِسَ وَالرُّومِ سُلِّطَ شِرَارُهَا عَلَى خِيَارِهَا. ح

867. Ümmetim kibirlenerek çalımlı çalımlı yürüdüğünde, Fars ve Rum hükümdarlarının çocukları onlara hizmet ettiğinde, kötüleri iyilerinin başlarına musallat edilir.[867]

٨٦٨- إذا نادَى المُنادِي فُتِحَتْ أبْوابُ السَّماءِ واسْتُجِيبَ الدُّعاءُ. صح

868. Müezzin, ezan okunduğunda gök kapıları açılır ve dualara icabet edilir. [868]

٨٦٩- إذَا نَزَلَ الرَّجُلُ بِقَوْمٍ فَلاَ يَصُومُ إلاَّ بِإِذْنِهِمْ. ض

869. Bir adam bir kavme misafir olursa, onların izinleri olmaksızın oruç tutmasın.[869]

---

864 Buhârî, Cihâd 134; Ahmed, IV, 410, 418.
865 Taberânî, Sağîr, I, 34; Heysemî, II, 297.
866 Münâvî, I, 445.
867 Tirmizî, Fiten 74.
868 İbnü's-Sünnî, s. 46; Hâkim, I, 731; Ebû Nuaym, X, 213; Münzirî, I, 119.
869 Münâvî, I, 446.

٨٧٠- إذا نَزَلَ أحدُكُمْ مَنْزِلاً فقال فيه فلا يَرْحَلْ حَتَّى يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْنِ. ض

870. Biriniz bir yere inip konaklar, orada bir süre uyursa iki rekat namaz kılmadan oradan ayrılmasın.[870]

٨٧١- إذا نَزَلَ بِكُمْ كَرْبٌ أوْ جَهْدٌ أوْ بَلاَءٌ فَقُولوا الله الله رَبُّنا لا شَرِيكَ لَهُ. ح

871. Birinizin başına bir sıkıntı, bir meşakkat veya bir bela gelirse şöyle desin: *"Allah! Allah! Rabbimiz! Onun ortağı yoktur."*[871]

٨٧٢- إذا نَزَلَ أحدُكُمْ مَنْزِلاً فَلْيَقُلْ أعُوذُ بِكَلِماتِ الله التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ ما خَلَقَ فإنَّهُ لا يَضُرُّه شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ عنْهُ. صح

872. Biriniz bir yerde konakladığında *"Tam kelimeleriyle yarattığı şeylerin şerrinden Allah'a sığınırım"* derse, oradan ayrılıncaya kadar hiçbir şey ona zarar veremez.[872]

٨٧٣- إذا نَسِيَ أحدُكُمُ اسْمَ الله على طَعامِهِ فلْيَقُلْ إذا ذَكَرَ بِسْمِ الله أوَّلَهُ وآخِرَهُ. ح

873. Biriniz yemeğin başında besmeleyi unutur da sonradan unuttuğunu hatırlarsa, *"Bismillahi evvelehü ve ahirahu"* desin.[873]

٨٧٤- إذا نُصِرَ القَوْمُ بِسِلاحِهِمْ وأنْفُسِهِمْ فألْسِنَتُهُمْ أحَقُّ. ض

874. Bir topluluğa silahları ve canları sayesinde yardım olunduğunda, artık dillerini kullanmaları daha doğru olur.[874]

٨٧٥- إذا نَظَرَ أحَدُكُم إلى مَنْ فُضِّلَ عليهِ في المَالِ والخَلْقِ فَلْيَنْظُرْ إلى مَنْ هوَ أسْفَلَ مِنْهُ. صح

875. Biriniz yaratılış ve mal bakımından kendisine üstün kılınan birine baktığında, bir de kendisinden daha aşağı olana baksın.[875]

---

870 İbni Adî, III, 289.
871 Taberânî, XII, 170; Beyhakî, Şuab, VII, 258; Heysemî, X, 137.
872 Müslim, Daavât 54, 55.
873 Ebû Ya'lâ, XIII, 78; Heysemî, V, 22.
874 Suyûtî, Mensûr, V, 101; Müttekî, nr. 10844, 11292.
875 Tirmizî, Kıyâmet 58; İbni Mâce, Zühd 9; Ahmed, II, 254, 482.

٨٧٦- إذا نَظَرَ الوالِدُ إلى وَلَدِهِ نَظْرَةً كانَ لِلْوَلَدِ عَدْلَ عِتْقِ نَسَمَةٍ. ح

876. Baba çocuğuna kendisinden razı olduğunu gösteren bir bakışla baktığında, çocuk bir köleyi azad etmiş gibi olur.[876]

Uyuma

٨٧٧- إذا نَعِسَ أحَدُكُم وهُوَ يُصَلِّي فَلْيَرْقُدْ حَتَّى يَذْهَبَ عنهُ النَّوْمُ فإنَّ أحَدَكُمْ إذا صَلَّى وهُوَ ناعِسٌ لا يَدْرِي لَعَلَّهُ يَذْهَبُ يَسْتَغْفِرُ فيَسُبُّ نَفْسَهُ. صح

877. Sizden biriniz namaz kılarken uyuklarsa, kendisinden bu hal gidinceye kadar yatıp uyusun. Çünkü uykulu vaziyette namaz kılan kimse, belki de bilmeyerek istiğfar edeceği yerde kendine sövebilir.[877]

٨٧٨- إذا نَعِسَ أحَدُكُم وهُوَ في المَسْجِدِ فَلْيَتَحَوَّلْ مِنْ مَجْلِسِهِ ذَلِكَ إلى غَيْرِهِ. صح

878. Biriniz mescidde uyuklarsa, oturduğu o yerden başka bir yere geçsin.[878]

٨٧٩- إذا نِمْتُمْ فَأَطْفِئُوا المِصْباحَ فإنَّ الفَأْرَةَ تأخُذُ الفَتِيلَةَ فَتَحْرِقُ أهْلَ البَيْتِ وأغْلِقُوا الأبْوابَ وَأَوْكِئُوا الاسْقِيَةَ وخَمِّرُوا الشَّرابَ. صح

879. Uyuyacağınız zaman kandilleri söndürün. Zira fare, fitili sürükler de ev halkının yanmasına sebep olur. Kapıları kapatıp tulumların ağızlarını bağlayın, içecek şeylerin üstlerini de örtün.[879]

Çeşitli Hadisler

٨٨٠- إذا نَهَقَ الحِمارُ فَتَعَوَّذُوا باللهِ مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجِيمِ. ض

880. Eşek anırdığı zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığının.[880]

---

876 Taberânî, XI, 239; a. mlf., Evsat, VIII, 283; Deylemî, I, 321; Heysemî, VI, 186.

877 Buhârî, Vüdû 53; Müslim, Müsâfirîn 222; Ebû Dâvûd, Tatavvu' 18; Tirmizî, Mevâkît 146; Nesâî, Tahâret 116; İbni Mâce, İkâme 184.

878 Ahmed, II, 22; Taberânî, VII, 229; Beyhakî, III, 237.

879 Ebû Dâvûd, Edeb 161; Heysemî, VIII, 111.

880 İbnü's-Sünnî, s. 124; Taberânî, VIII, 39; Heysemî, X, 145.

٨٨١- إذا نُودِيَ بالصَّلاةِ فُتِحَتْ أبْوابُ السَّماءِ واسْتُجِيبَ الدُّعاءُ. ح

881. Namaz için ezan okunduğunda gök kapıları açılır ve dualar kabul olunur.[881]

٨٨٢- إذا هَمَمْتَ بأَمْرٍ فاسْتَخِرْ رَبَّكَ فِيهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ ثُمَّ انْظُرْ إلى الَّذِي يَسْبِقُ إلى قَلْبِكَ فإنَّ الخِيرَةَ فِيهِ. ض

882. Bir iş yapmayı düşündüğünde, yedi defa istihare yaparak rabbinden hayırlısını dile. Sonra kalbine ilk doğacak olan şeye bak, zira hayır ondadır.[882]

٨٨٣- إذا وَجَدَ أحَدُكُم أَلَماً فَلْيَضَعْ يَدَهُ حَيْثُ يَجِدُ أَلَمَهُ ولْيَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ أعُوذُ بِعِزَّةِ اللهِ وقُدْرَتِهِ على كُلِّ شَيءٍ مِنْ شَرِّ ما أجِدُ. ح

883. Sizden biri bir elem duyduğunda elini elem duyduğu yere koysun ve yedi defa *"Eûzü biizzetillahi ve kudretihi ala külli şey'in min şerri ma ecidü: Duyduğum her şeyin şerrinden Allah'ın güç ve kudretine sığınırım"* desin.[883]

٨٨٤- إذا وَجَدَ أحدُكُمْ لأَخِيهِ نُصْحاً في نَفْسِهِ فَلْيَذْكُرْهُ لَهُ. ض

884. Sizden birinizin gönlünden din kardeşine karşı faydalı bir nasihat geçerse, onu ona söylesin.[884]

٨٨٥- إذا وَجَدَ أحدُكُمْ عَقْرَباً وَهُوَ يُصَلِّي فَلْيَقْتُلْها بِنَعْلِهِ اليُسْرَى. ح

885. Biriniz namaz kılarken akreb görürse, onu sol ayakkabısıyla öldürsün.[885]

٨٨٦- إذا وَجَدْتَ القَمْلَةَ في المَسْجِدِ فَلُفَّها في ثَوْبِكَ حَتَّى تَخْرُجَ. ح

886. Biriniz mescidde bir bit bulursa çıkıncaya kadar onu elbisesi içinde sıkıştırsın.[886]

---

881 Tayâlisî, s. 282; Ebû Ya'lâ, VII, 119;İbni Asâkir, LIV, 168.
882 İbnü's-Sünnî, s. 592; Müttekî, nr. 21531, 21539.
883 Ahmed, VI, 390; Taberânî, XIX, 93; Heysemî, V, 114.
884 İbni Adî, I, 251.
885 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 97; İbni Hacer, Dirâye, I, 186; a. mlf., Telhîs, I, 284.
886 Müttekî, nr. 20852, 20856.

٨٨٧- إذا وُسِّدَ الأمْرُ إلى غَيْرِ أهْلِهِ فانْتَظِرِ السَّاعَةَ. صح

887. İş, ehil olmayana verildiğinde kıyameti bekle.[887]

٨٨٨- إذا وُضِعَ السَّيْفُ في أمَّتِي لَمْ يَرْتَفِعْ عَنْها إلى يَوْمِ القِيامَةِ. صح

888. Ümmetimin arasına kılıç girerse, artık kıyamete kadar aralarından kalkmaz.[888]

Sofra

٨٨٩- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فاخْلَعُوا نِعالَكُمْ فإنَّهُ أرْوَحُ لأقْدامِكُمْ. صح

889. Yemek ortaya konulduğunda ayakkabılarınızı çıkarın, zira böyle yapmak ayakları rahatlatır.[889]

٨٩٠- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فَلْيَبْدأْ أمِيرُ القَوْمِ أوْ صاحِبُ الطَّعامِ أوْ خَيْرُ القَوْمِ. ض

890. Sofra kurulduğunda önce idareci, sonra sofra sahibi, sonra topluluğun en hayırlı olanı başlasın.[890]

٨٩١- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فَخُذُوا مِنْ حافَتِهِ وذَرُوا وَسَطَهُ فإنَّ البَرَكَةَ تَنْزِلُ في وَسَطِهِ. صح

891 Yemek kabı ortaya konulduğunda etrafından yiyin, ortasını bırakın. Çünkü bereket ortasına iner.[891]

Çeşitli Hadisler

٨٩٢- إذا وَضَعْتَ جَنْبَكَ على الفِراشِ وقَرَأْتَ بِفاتِحَةِ الكِتابِ وقُلْ هُوَ اللهُ أحَدٌ فقدْ أمِنْتَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إلاَّ المَوْتَ. ح

---

887 Buhârî, Îmân 2.
888 Ahmed, V, 278, 284.
889 Hâkim, IV, 132.
890 İbni Asâkir, XI, 140.
891 Tirmizi, Etıme 12; Ebû Dâvûd, Etıme 17; İbni Mâce, Etıme 12; Dârimî, Etıme 16, Ahmed, I, 570.

892. Yatağa uzandığında Fatiha ve İhlas suresini okursan ölüm dışında her tehlikeden emin olursun.[892]

٨٩٣- إذا وَضعْتُمْ مَوْتاكُمْ في قبُورِهِمْ فقولُوا بِسْمِ الله على سُنَّة رَسُولِ الله. صح

893. Ölülerinizi kabre indirdiğinizde *"Bismillahi ve ala sünneti resulillah: Allah'ın adıyla ve resulünün sünneti üzere"* deyin.[893]

٨٩٤- إذا وَعَدَ الرَّجُلُ أخاهُ ومِنْ نِيَّتِهِ أنْ يَفِيَ لَهُ فَلَمْ يَفِ ولَمْ يَجِيء لِلميعادِ فلا إثْمَ عليهِ. ض

894. Kişi, yerine getirmek niyetiyle din kardeşine söz verir, sonra da geçerli bir mazeret sebebiyle onu yerine getiremez ve söz verdiği yere gelemezse, günahkar olmaz.[894]

٨٩٥- إذا وَقَعَ الذُّبابُ في شَرابِ أحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ ثُمَّ لِيَنْزَعْهُ فإنَّ في أحَدِ جَناحَيْهِ داءً وفي الآخَرِ شِفاءً.

895. Birinizin içeceğine sinek düştüğünde onu önce daldırsın sonra çıkarsın. Çünkü sineğin kanadının birinde hastalık, diğerinde de şifa vardır.[895]

٨٩٦- إذا وَقَعْتَ في وَرْطَةٍ فَقُلْ بِسْمِ الله الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ ولا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاَّ بالله العَلِيِّ العَظِيمِ فإنَّ الله تعالى يَصْرِفُ بِها ما شاءَ مِنْ أنْواعِ البَلاءِ. ض

896. Kurtulman zor olan bir belaya düştüğünde şöyle de: *"Rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla, güç ve kuvvet sadece büyükve yüce olan Allah'dandır."* Allah bu dua ile dilediği her türlü belayı geri çevirir.[896]

٨٩٧- إذا وَقَعْتُمْ في الأَمْرِ العَظِيمِ فَقُولوا حَسْبُنا الله وَنِعْمَ الوَكِيلُ. ض

---

892 Münzirî, I, 416; Heysemî, X, 121; Aclûnî, II, 107.
893 Ahmed, II, 27, 40, 59, 69, 128.
894 Ebû Dâvûd, Edeb 82; Tirmizî, Îmân 14.
895 Buhârî, Bedü'l-halk 17; Tıb 58; Ebû Dâvûd, Etıme 48; Nesâî, Fer 111.
896 İbnü's-Sünnî, s. 331; Deylemî, V, 324; Müttekî, nr. 3416.

897. Büyük bir zorlukla karşılaştığınızda, *"Hasbünallahu ve nime'l-vekil: Allah bize kafidir, o ne güzel vekildir!"* deyin.[897]

٨٩٨- إذا وُقِعَ في الرَّجُلِ وأنْتَ في مَلإٍ فَكُنْ لِلرَّجُلِ ناصِراً ولِلْقَوْمِ زَاجِراً وقُمْ عَنْهُمْ. ض

898. Senin de içinde bulunduğun bir toplulukta bir adama dil uzatılırsa ona yardımcı ol, onları bundan vazgeçir veya onların yanlarından kalk.[898]

٨٩٩- إِذَا وَلِيَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيُحَسِّنْ كَفَنَهُ. صح

899. Biriniz din kardeşine veli olursa, kefenini güzel yapsın.[899]

٩٠٠- إذا وَلِيَ أحَدُكُم أخاهُ فَلْيُحَسِّنْ كَفَنَهُ فإنَّهُمْ يُبْعَثُونَ في أكْفانِهِمْ ويَتَزَاوَرُونَ في أكْفانِهِمْ. ض

900. Biriniz din kardeşine veli olursa, onun kefenini güzel yapsın. Zira ölüler, kefenleri içinde dirilirler ve kefenleriyle birbirlerini ziyaret ederler.[900]

٩٠١- اذْبَحُوا لله في أيِّ شَهْرٍ كانَ وَبَرُّوا لله وأطْعِمُوا. صح

901. Hangi ayda olursa olsun Allah için kurban kesin, Allah için iyilik yapın ve fakir fukarayı doyurun.[901]

Zikir

٩٠٢- أُذْكُرِ الله فإنَّهُ عَوْنٌ لَكَ على ما تَطْلُبُ. ض

902. Allah'ı an, çünkü o yapmak istediğin işte sana yardımcı olur.[902]

---

897 İbni Kesîr, I, 431; Müttekî, nr. 3417.
898 İbni Ebi'd-Dünyâ, Zemmü'l-gîbe, s. 160; Zebîdî, İthâf, V, 545.
899 Ahmed, III, 371; Hatîb, IV, 160.
900 Ukaylî, II, 55; Hatîb, IX, 80.
901 Ahmed, V, 75; Hâkim, IV, 263; Beyhakî, IX, 311.
902 İbni Asâkir, XXVIII, 120.

٩٠٣- اذْكُرُوا اللهَ ذِكْراً يَقُولُ المُنافِقُونَ إِنَّكُمْ تُرَاؤُونَ. ض

903. Allah'ı öyle çok zikredin ki, münafıklar size gösteriş yaptığınız söylesinler.[903]

٩٠٤- اذْكُرُوا اللهَ ذِكْراً خامِلاً قِيلَ وما الذِّكْرُ الخامِلُ ؟ قالَ الذِّكْرُ الخامِلُ الذِّكْرُ الخَفِيُّ. ض

904. Allah'ı zikr-i hamille zikredin. *"Zikr-i hamil nedir?"* denildiğinde Efendimiz *"Zikr-i hafidir"* buyurdu.[904]

Çeşitli Hadisler

٩٠٥- اذْكُرُوا مَحاسِنَ مَوْتاكُمْ وكُفُّوا عنْ مَساوِيهِمْ. صح

905. Ölülerinizin güzel yönlerini söyleyin, kötülüklerini dile getirmeyin.[905]

٩٠٦- أُذِنَ لِي أنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلائِكَةِ اللهِ تعالى مِنْ حَمَلَةِ العَرْشِ ما بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِهِ إلى عاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِمائَةِ سَنَةٍ. صح

906. Allah Teala'nın Hamele-i Arş meleklerinden bir melekten bahsetmem için bana izin verildi. O meleğin kulağının yumuşağıyla boynu arasındaki mesafe yediyüzyıllık bir yoldur.[906]

٩٠٧- أَذِيبُوا طَعامَكُمْ بِذِكْرِ اللهِ والصَّلاةِ ولا تَنامُوا عليهِ فَتَقْسُو قُلُوبُكُمْ. ض

907. Yediğiniz yemeği Allah'ı zikrederek sindirin. Üzerine yatmayın ki, kalpleriniz katılaşmasın.[907]

٩٠٨- أَرْأَفُ أُمَّتِي بِأُمَّتِي أبو بكر وأَشَدُّهُمْ في دِينِ اللهِ عُمَرُ وأَصْدَقُهُمْ حَياءً عُثْمانُ وأَقْضاهُمْ عَلِيٌّ وأَفْرَضُهُمْ زَيْدُبنُ ثابِتٍ وأَقْرَؤُهُمْ أُبَيٌّ وأَعْلَمُهُمْ بالحَلالِ والحَرامِ معاذُ بنُ جَبَلٍ ألاَ وإِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ أميناً وأَمِينُ هذِهِ الأُمَّةِ أبو عُبَيْدَةَ بن الجَرَّاحِ. ض

---

903 Taberânî, XII, 169; Ebû Nuaym, III, 81; Heysemî, X, 76.
904 İbni Mübârek, I, 50.
905 Tirmizî, Cenâiz 34
906 Ebû Ya'lâ, XI, 496; Heysemî, I, 80.
907 Ukaylî, I, 156; Taberânî, Evsat, V, 163; Heysemî, V, 30.

908. Ümmetim içinde onlara karşı en merhametlisi Ebu Bekir, Allah'ın dininde en şiddetlisi Ömer, en hayalısı Osman, en güzel hüküm vereni Ali, miras taksimini en iyi bileni Zeyd bin Sabit, en güzel Kur'an okuyanı Übey bin Ka'b, haram ve helali en iyi bileni Muaz bin Cebel'dir. Dikkat edin, her ümmetin bir emini vardır, bu ümmetin emini de Ebu Ubeyde bin Cerrah'tır.[908]

٩٠٩- أراكُمْ سَتُشَرِّفُونَ مَساجِدَكُمْ بَعْدِي كما شَرَّفَتِ اليَهُودُ كَنائِسَها وَكَما شَرَّفَتِ النَّصارَى بِيَعَها. ح

909. Benden sonra çok yakın zamanda yahudilerin havralarını, hristiyanların kiliselerini yükseltip süsledikleri gibi, sizin de mescidleri yükseltip süsleyeceğinizi zannediyorum.[909]

٩١٠- أرْبَى الرِّبا شَتْمُ الأَعْراضِ وأشَدُّ الشَّتْمِ الهِجاءُ والرِّوايَةُ أحَدُ الشَّاتِمَيْنِ.

910. Faizden daha çirkini, insanların namuslarına dil uzatmaktır. Dil uzatmanın da en çirkini, hicvetmektir. Bunu başkalarına aktaran da dil uzatanlardan biridir.[910]

٩١١- أرْبى الرِّبا تَفْضِيلُ المَرْءِ على أخِيهِ بالشَّتْمِ. ض

911. Faizin en çirkini, kişinin din kardeşini aşağılamada ileri gitmesidir.[911]

Dörtlü Şeyler

٩١٢- أرْبَعٌ إذا كُنَّ فِيكَ فلا عَلَيْكَ ما فاتَكَ مِنَ الدُّنْيا صِدْقُ الحَدِيثِ وحِفْظُ الأَمانَةِ وَحُسْنُ الخُلُقِ وَعِفَّةُ مَطْعَمٍ. ح

---

908 Ebû Ya'la, X, 141; İbni Asâkir, VII, 328.
909 Müttekî, Kenz, nr. 20823.
910 Abdürrezzâk, XI, 176; Beyhakî, X, 241; a. mlf., Şuab, IV, 277.
911 Münâvî, I, 461.

912. Dört şey vardır ki, onlar sende olduktan sonra dünyadan kaçırdıklarına üzülme! Onlar doğru söz, emaneti korumak, güzel ahlak ve helal yemektir.[912]

٩١٣- أَرْبَعٌ في أُمَّتِي مِنْ أَمْرِ الجَاهِلِيَّةِ لا يَتْرُكُوهُنَّ الفَخْرُ في الأَحْسابِ والطَّعْنُ في الأَنْسابِ والاسْتِسقاءُ بالنُّجُومِ والنِّياحَةُ. ح

913. Ümmetim cahiliyyeden kalan dört şeyi terk etmemiştir. Onlar soyla övünmek, soylara dil uzatmak, yıldızlarla yağmur istemek, ölü için yüksek sesle ağlamak.[913]

٩١٤- أَرْبَعٌ حَقٌّ على الله تعالى عَوْنُهُمْ الغازي والمُتَزَوِّجُ والمُكاتَبُ والحاجُّ. ح

914. Dört kimse vardır ki, Allah'ın onlara yardımı haktır. Onlar gazaya çıkan, evlenen, ücret karşılığında hürriyetine kavuşmak için efendisiyle anlaşan köle ve hacıdır.[914]

٩١٥- أَرْبَعُ دَعَواتٍ لا تُرَدُّ دَعْوَةُ الحاجِّ حَتَّى يَرْجِعَ وَدَعْوَةُ الغازِي حَتَّى يَصْدُرَ وَدَعْوَةُ المَرِيضِ حَتَّى يَبْرَأَ وَدَعْوَةُ الأَخِ لأَخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ وأَسْرَعُ هؤلاءِ الدَّعَواتِ إجابَةً دَعْوَةُ الأَخِ لأَخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ. ض

915. Dört dua vardır ki, reddedilmez. Evine dönünceye kadar hacının, ehline dönünceye kadar gazinin, şifa buluncaya kadar hastanın duası ve müminin mümine yokluğunda yaptığı dua reddolunmaz. Bu dualarda en çabuk kabul edileni de müminin din kardeşine arkasından yaptığı duadır.[915]

٩١٦- أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيه كانَ مُنافِقاً خالِصاً ومَنْ كانَتْ فيه خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كانَتْ فيه خَصْلَةٌ مِنَ النِّفاقِ حَتَّى يَدَعَها إذا ائْتُمِنَ خانَ وإذا حَدَّثَ كَذَبَ وإذا عاهَدَ غَدَرَ وإذا خاصَمَ فَجَرَ. صح

---

912 Ahmed, II, 177.
913 Müslim, Cenâiz 29; Ahmed, V, 342-344.
914 Ahmed, II, 251, 437.
915 Deylemî, I, 167; Elbânî, VI, 41.

916. Dört huy kimde bulunursa o kimse gerçekten münafık olur. Onlardan bir tanesi kendisinde bulunan o huyu terketmediği sürece nifaktan bir huy üzeredir. Emanete hiyanet eden, konuştuğunda yalan söyleyen, söz verdiği zaman sözünde durmayan, düşmanlık yaptığında aşırı giden münafıktır.[916]

٩١٧- أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيه حَرَّمَهُ الله تعالى على النَّارِ وعَصَمَهُ مِنَ الشَّيْطانِ مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ حِينَ يَرْغَبُ وحينَ يَرْهَبُ وحينَ يَشْتَهي وحينَ يَغْضَبُ وأَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيه نَشَرَ الله تعالى عليه رحمَتَهُ وأَدْخَلَهُ الجَنَّةَ مَنْ آوَى مِسْكِيناً وَرَحِمَ الضَّعِيف ورَفِقَ بالمَمْلُوكِ وأَنْفَقَ على الوَالِدَيْنِ. صح

917. Dört şey kimde bulunursa Allah Teala o kimseye cehennemi haram kılar ve onu şeytanlardan korur. O dört şey, birşey isterken, bir şeyden çekinirken, bir şey arzu ederken ve bir şeye öfkelenirken nefse hakim olmaktır. Dört şey de kimde bulunursa, Allah Teala rahmetini o kimse üzerine yayar ve onu cennetine koyar. O dört şey de yoksulu barındırma, zayıfa merhamet etme, köleye yumuşak davranma ve ana babaya ihsanda bulunmadır.[917]

٩١٨- أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فقد أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيا والآخِرَةِ لِسانٌ ذاكِر وقَلْبٌ شاكِرٌ وَبَدَنٌ على البَلاءِ صابِرٌ وزَوْجَةٌ لا تَبْغِيهِ خَدناً في نَفْسِها ولا مالِهِ. ح

918. Dört şey kime verilmişse, ona dünya ve ahiretin hayırları verilmiş demektir. Zikreden bir dil, şükreden bir kalp, musibete sabreden bir beden, namusunu ve kocasının malını koruma hususunda hıyaneti düşünmeyen bir kadın.[918]

٩١٩- أربعٌ مِنْ سُنَنِ المُرْسَلِينَ الحَياءُ والتَّعَطُّرُ والنِّكاحُ والسِّواكُ. ح

---

916 Buhârî, Îmân 24; Müslim, İmân 106; Ebû Dâvûd, Sünnet 15; Tirmizî, Îmân 14; Nesaî, Îmân 20; Ahmed, II, 189,198.

917 Deylemî, I, 371; Hakîm, IV, 50.

918 Deylemî, I, 370; Taberânî, XI, 134; Beyhakî, Şuab, IV, 104.

919. Dört şey peygamberlerin sünnetindendir. Haya, güzel koku, evlenmek ve misvak kullanmak.[919]

٩٢٠- أربعٌ مِنْ سَعادَةِ المَرْءِ أنْ تَكونَ زَوْجَتُهُ صالِحَةً وأوْلادُهُ أبْراراً وأخْلِطاؤهُ صالِحينَ وأنْ يَكُونَ رِزْقُهُ في بَلَدِهِ. ض

920. Dört şey kişinin bahtiyarlık alametidir. Eşinin saliha, çocuklarının hayırlı, arkadaşlarının dindar ve rızkının memleketinde olması.[920]

٩٢١- أرْبعٌ مِنَ الشَّقاءِ جُمُودُ العَيْنِ وقَسْوَةُ القَلْبِ والحِرْصُ وطُولُ الأَمَلِ. ض

921. Dört şey bedbahtlık alametidir. Gözün ağlamaması, kalp katılığı, aç gözlülük ve uzun yaşama arzusu.[921]

٩٢٢- أرْبَعٌ لا يَشْبَعْنَ مِنْ أرْبَعٍ عَيْنٌ مِنْ نَظَرٍ وأرْضٌ مِنْ مَطَرٍ وأنْثى مِنْ ذَكَرٍ وعالِمٌ مِنْ عِلْمٍ. ض

922. Dört şey dört şeye; göz bakmaya, yer yağmura, dişi erkeğe, alim ilme doymaz.[922]

٩٢٣- أرْبَعٌ قَبْلَ الظُّهْرِ لَيْسَ فيهِنَّ تَسْلِيمٌ تُفْتَحُ لَهُنَّ أبْوابُ السَّماءِ. صح

923. Öğle namazından önce, arada selam verilmeden kılınan dört rekat namaza gök kapıları açılır.[923]

٩٢٤- أرْبَعٌ قَبْلَ الظُّهْرِ كعدلهن بعدَ العشاءِ وأربعٌ بعدَ العشاءِ كعدلهن من ليلةِ القدرِ. ض

924. Öğle namazından önce kılınan dört rekat sünnet, yatsıdan sonraki dört rekata, yatsıdan sonra kılınan dört rekat da Kadir gecesi kılınan dört rekat namaza denktir.[924]

---

919 Tirmizî, Nikâh 1; Ahmed, V, 421.
920 Râfiî, II, 389; İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, s. 105; İbni Asâkir, LIV, 178.
921 Deylemî, I, 372; Ebû Nuaym, VI, 175; Heysemî, X, 226.
922 Ebû Nuaym, II, 281; İbnü'l-Cevzî, III, 64.
923 Ebû Dâvûd, Tatavvu 7, 35.
924 Ebû Dâvûd, Tatavvu 7; Tirmizî, Şemâil, I, 241.

٩٢٥- أَرْبَعٌ لا يُصَبْنَ إلاَّ بِعَجَبٍ الصَّمْتُ وهُوَ أَوَّلُ العِبادَةِ والتَّواضُعُ وذِكْرُ الله وقِلَّةُ الشَّيْءِ. ض

925. Şu dört şeyin bir insanda bulunması takdire şayandır: Susmak ki, o ibadetlerin başıdır. Diğerleri de tevazu göstermek, Allah'ı zikretmek ve aza kanaat etmektir.[925]

٩٢٦- أَرْبَعٌ لا يُقْبَلْنَ فى أَرْبَعٍ نَفَقَةٌ مِنْ خِيانَةٍ أَوْ سَرِقَةٍ أَوْ غُلُولٍ أَوْ مالِ يَتِيمٍ في حَجٍ وَلا عُمْرَةٍ ولا جِهادٍ ولا صَدَقَةٍ. ح

926. Dört şeyden yapılan dört amel kabul edilmez. Hıyanetten, hırsızlıktan, zimmete geçirilen ve yetim malından elde edilen parayla yapılan hac, umre, cihad ve sadaka kabul olunmaz.[926]

٩٢٧- أَرْبَعٌ أُنْزِلْنَ مِنْ كَنْزٍ تَحْتَ العَرْشِ أُمُّ الكِتابِ وآيَةُ الكُرْسِيِّ وخواتِيمُ البَقَرَةِ والكَوْثَرُ. صح

927. Dört şey Arş'ın altındaki hazineden indirilmiştir. Fatiha, Ayete'l-kürsi, Bakara'nın son iki ayeti ve Kevser suresi.[927]

٩٢٨- أَرْبَعٌ حَقٌّ على الله أَنْ لا يُدْخِلَهُمُ الجَنَّةَ ولا يُذِيقَهُمْ نَعِيمَها مُدْمِنُ خَمْرٍ وآكِلُ الرِّبا وآكِلُ مالِ اليَتِيمِ بِغَيْرِ حَقَ والعاقُّ لِوَالِدَيْهِ. ض

928. Dört kimseyi cennete koymamak, cennet nimetlerinden tattırmamak Allah'ın hakkıdır. İçkiye mübtela olan, faiz alan, haksız yere yetim malını yiyen ve ana babasına isyan eden.[928]

٩٢٩- أَرْبَعٌ أَفْضَلُ الكَلامِ لا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ سُبْحانَ الله والحَمْدُ لله ولا إله إلاَّ الله والله أَكْبَرُ. صح

---

925 Taberânî, I, 256; Hâkim, IV; 346; Heysemî, X, 285.
926 İbni Adî, VI, 78; İbni Hibbân, Zuafâ, II, 228; Deylemî, I, 377.
927 Taberânî, VIII, 235; Deylemî, I, 166.
928 Hâkim, II, 43; Beyhakî, Şuab, IV, 397.

929. Dört kelime, sözlerin en üstünüdür. Hangisiyle başlarsan başla, zararı olmaz. Onlar sübhanallah, elhamdülillah, lailaheillallah ve Allahü ekber'dir.[929]

٩٣٠- أَرْبَعٌ دَعْوَتُهُمْ مُسْتَجابَةٌ الإِمامُ العادِلُ والرَّجُلُ يَدْعُو لأَخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ ودَعْوَةُ المَظْلُومِ وَرَجُلٌ يَدْعُو لِوَالِدَيْهِ. ض

930. Dört kimsenin duası kabul edilir. Onlar adaletli idareci, din kardeşine yanında yokken dua eden, zulme uğrayan ve ana babasına dua eden kimselerdir.[930]

٩٣١- أَرْبَعَةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ تعالى إِلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ عاقٌّ ومَنَّانٌ ومُدْمِنُ خَمْرٍ ومُكَذِّبٌ بالقَدَرِ. ض

931. Dört kişi vardır ki, kıyamet günü Allah Teala onlara bakmaz. Onlar, ana babasına isyan eden, iyiliği başa kakan, içkiye devam eden ve kaderi yalanlayanlardır.[931]

٩٣٢- أربعةٌ يبغضهم اللهُ البياعُ الحلافُ والفقيرُ المختالُ والشيخُ الزاني والإمامُ الجائرُ. صح

932. Dört kimse vardır ki, Allah Teala onlara buğzeder. Onlar, yemin ederek malını satan, kibirlenen fakir, zina eden ihtiyar ve zalim idarecilerdir.[932]

٩٣٣- أَرْبَعَة تُجْرَى عَلَيْهِمْ أُجُورُهُمْ بَعْدَ المَوْتِ مَنْ ماتَ مُرابِطاً في سَبِيلِ اللهِ ومَنْ عَلَّمَ عِلْماً أُجْرِيَ لَهُ عَمَلُهُ ما عُمِلَ بِهِ ومَنْ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فأَجْرُها يَجْرِي لَهُ ما وُجِدَتْ وَرَجُلٌ تَرَكَ وَلَداً صالِحاً فَهُوَ يَدْعُو لَهُ. ض

---

929 İbni Mâce, Edeb 56; Ahmed, V, 10, 11 ,20.
930 Ebû Nuaym, Marife, V, 2716; İbni Mende, Marife, II, 207; Ziyâ,I, 127.
931 Taberânî, VIII, 240; İbni Adî, II, 7; Heysemî, VII, 206.
932 Nesâî, Zekât; 77; Ahmed, V, 151, 176.

933. Dört kişinin öldükten sonra sevapları devam eder. Onlar, Allah yolunda nöbet bekleyen asker, öğrettiği ilimle amel edilen alim, verdiği sadaka ile eseri ayakta duran kişi, kendisine dua eden hayırlı bir evlad bırakan kimsedir.[933]

٩٣٤- أَرْبَعَةٌ يُؤْتَوْنَ أُجُورَهُمْ مَرَّتَيْنِ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ وَمَنْ أَسْلَمَ مَنْ أَهْلِ الكِتابِ وَرَجُلٌ كانَتْ عِنْدَهُ أَمَةٌ فأَعْجَبَتْهُ فأَعْتَقَها ثُمَّ تَزَوَّجَها وَعَبْدٌ مَمْلوكٌ أَدَّى حَقَّ اللهِ تعالى وحَقَّ سادَتِهِ. ح

934. Dört kişinin ecri iki defa verilir. Peygamberin eşleri, ehl-i kitaptan müslüman olanlar, yanında olan cariyesini beğenip sonra onu azad ederek kendisiyle evlenen adam ve Allah'ın hakkı ile efendisinin hakkını ödeyen köle.[934]

٩٣٥- أَرْبَعَةٌ مِنْ كَنْزِ الجَنَّةِ إِخْفاءُ الصَّدَقَةِ وَكِتْمانُ المُصِيبَةِ وَصِلَةُ الرَّحِمِ وقَوْلُ لا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاَّ باللهِ. ض

935. Dört şey, cennet hazinesindendir. Sadakayı gizli vermek, musibeti açıklamamak, akrabalarla ilişkiyi devam ettirmek ve *"Güç ve kuvvet sadece Allah'ındır"* sözünü söylemek.[935]

Kırklı Şeyler

٩٣٦- أَرْبَعُونَ خَصْلَةً أَعْلاهُنَّ مَنِيحَةُ العَنْزِ لا يَعْمَلُ عَبْدٌ بِخَصْلَةٍ مِنْها رَجاءَ ثَوابِها وتَصْدِيقَ مَوْعُودِها إلاَّ أَدْخَلَهُ اللهُ تعالى بِها الجَنَّةَ. صح

936. Kırk sevap vardır ki onların en üstünü, birisine sağması için ödünç olarak sütlü bir keçi vermektir. Kim, sevabını umarak ve hakkındaki vaadlere inanarak bu kırk hayırdan birini işlerse Allah Teala onu, o sebeple cennete koyar.[936]

---

933 Ahmed, V, 261, 269.
934 Taberânî, VIII, 212; Heysemî, IV, 260.
935 Hatîb, III, 186; Elbânî, VI, 259.
936 Buhârî, Hibe 35; Ebû Dâvûd, Zekât 42; Ahmed, II, 194; Beyhakî, Şuab, III, 223.

٩٣٧- أربعونَ رَجُلاً أُمَّةٌ ولم يُخْلِصْ أَرْبَعُونَ رَجُلاً في الدُّعاءِ لِمَيِّتِهِمْ إلاَّ وَهَبَهُ الله تعالى لَهُمْ وغَفَرَ لَهُ. ض

937. Kırk kişi, bir topluluktur. Kırk kişi, bir ölü için ihlasla dua derlerse, Allah Teala o ölüyü onlara bağışlar ve günahlarını affeder.[937]

٩٣٨- أربعونَ داراً جارٌ. صح

938. Kırk ev komşudur.[938]

Çeşitli Hadisler

٩٣٩- ارْجِعْنَ مَأْزُوراتٍ غَيْرَ مَأْجُوراتٍ. صح

939. Cenazeye katılmak için giden kadınlar ecirsiz olarak günahkar bir şekilde dönün.[939]

٩٤٠- أَرْحامَكُمْ أَرْحامَكُمْ. صح

940. Akrabalarınızı gözetin, akrabalarınızı gözetin.[940]

٩٤١- ارْحَمْ مَنْ في الأَرْضِ يَرْحَمْكَ مَنْ في السَّماءِ. صح

941. Yeryüzündekilere merhamet et ki, göktekiler de sana merhamet etsin.[941]

٩٤٢- ارْحَمُوا تُرْحَمُوا واغْفِرُوا يُغْفَرْ لَكُمْ وَيْلٌ لأَقْماعِ القَوْلِ وَيْلٌ لِلْمُصِرِّينَ الذينَ يُصِرُّونَ على ما فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ. صح

942. Merhamet edin ki, merhamet olunasınız, affedin ki, affedilesiniz. Söz dinlemeyenlere yazıklar olsun! Yaptıkları işin kötü olduğunu bile bile onda ısrar edenlere de yazıklar olsun![942]

---

937 Râfiî, I, 278.
938 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 257.
939 Bezzâr, II, 249; Beyhakî, IV, 77; Heysemî, III, 28.
940 İbni Hibbân, II, 179.
941 Taberânî, X, 149; Hâkim, IV, 277; Heysemî, VIII, 187.
942 Ahmed, II, 165, 219.

٩٤٣- أَرْدِيَةُ الغُزَاةِ السُّيوفُ. ض

943. Mücahidlerin elbiseleri, kılıçlardır.[943]

٩٤٤- ارْضِخِي ما اسْتَطَعْتِ ولا تُوعِي فَيُوعِيَ الله عليكِ. صح

944. Gücünün yettiği kadar sadaka ver, cimrilik etme ki Allah da sana karşı cimrilik etmesin.[944]

٩٤٥- أَرْضُوا مُصَدِّقِكُمْ. صح

945. Sadaka memurlarınızı razı edin.[945]

٩٤٦- إِرْفَعْ إِزارَكَ واتَّقِ الله. صح

946. İzarını yerden yukarı kaldır, Allah'dan kork.[946]

٩٤٧- إِرْفَعْ إِزارَكَ فإِنَّهُ أَنْقَى لِثَوْبِكَ وأَتْقى لِرَبِّكَ. صح

947. Elbiseni yukarı kaldır, çünkü bu elbisenini daha temiz tutar, rabbine karşı takvanı daha da arttırır.[947]

٩٤٨- إِرْفَعِ البُنْيانَ إلى السَّماءِ واسْأَلِ الله السَّعَةَ. ح

948. Evini göğe doğru yükselt ve Allah'dan genişlik iste![948]

٩٤٩- إِرْفَعُوا أَلْسِنَتَكُمْ عَنِ المُسْلِمِينَ وإِذا ماتَ أَحَدٌ مِنْهُمْ فَقُولُوا فِيهِ خَيْراً. ح

949. Müslümanlardan dillerinizi çekin, onlardan biri öldüğünde de hakkında hayır konuşun.[949]

---

943 Abdürrezzâk, V, 306.
944 Buhârî, Zekât 22; Hibe 15; Müslim, Zekât 88-89; Ahmed, VI, 139, 160, 345, 346.
945 Ahmed, IV, 362; Taberânî, II, 327.
946 Ahmed, IV, 390; Taberânî, VII, 316; Heysemî, V, 124.
947 Buhârî, Fedâilü ashâbi'n-nebî 8; Ahmed, V, 364.
948 Taberânî, IV, 117; Heysemî, X, 169.
949 Taberânî, X, 104; İbni Kâni, I, 271; Heysemî, IX, 157.

Köleler

٩٥٠- أرِقاءَكُم أَرِقَّاءَكُمْ فأَطْعِمُوهُمْ مِمَّا تَأْكُلُونَ وألْبِسُوهُمْ مِمَّا تَلْبسُونَ وإنْ جَاؤُوا بِذَنْبٍ لا تُرِيدُونَ أنْ تَغْفِرُوهُ فَبِيعُوا عِبادَ الله ولا تُعَذِّبُوهُمْ. ض

950. Kölelerinizin hakkını gözetin, kölelerinizin hakkını gözetin. Onlara yediklerinizden yedirin, giydiklerinizden giydirin. Affetmek istemediğiniz bir suç işlerlerse Allah'ın kullarını satın, onlara eziyet etmeyin.[950]

٩٥١- أرِقاؤُكُمْ إِخْوانُكُمْ فأحْسِنُوا إلَيْهِمْ اسْتَعِينُوهُمْ على ما غَلَبَكُمْ وأعِينُوهُمْ على ما غَلَبَهُمْ. ح

951. Kölеleriniz kardeşlerinizdir, onlara ihsanda bulunun. Gücünüzü aşan işlerde onlardan yardım isteyin, güçlerini aşan işlerde de onlara yardım edin.[951]

Çeşitli Hadisler

٩٥٢- أرْقِي ما لَمْ يَكُنْ شِرْكٌ بالله. صح

952. Allah'a şirk koşmadıkça rukye yapıp oku.[952]

٩٥٣- إرْكَبُوا هذِهِ الدَّوَابَّ سالِمَةً واتَّدِعُوها سالِمَةً ولا تَتَّخِذُوها كَراسِيَّ لأَحادِيثِكُمْ في الطُّرُقِ والأَسْواق فَرُبَّ مَرْكُوبَةٍ خَيْرٌ مِنْ راكِبِها وأكْثَرُ ذِكْراً لله منْهُ. صح

953. Şu hayvanlara güzelce binin, üzerlerinden güzelce inin. Onları yollarda ve çarşılarda hitabet kürsüsü yapmayın. Çünkü nice binilen hayvan vardır ki, binicisinden daha hayırlıdır, ondan daha çok Allah'ı zikreder.[953]

٩٥٤- اركَعُوا هاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ في بُيُوتِكُمْ السُّبْحَةَ بَعْدَ المَغْرِب. ح

---

950 Buhârî, Itk 15; Müslim, Zühd 74, Îmân 38; İbni Mâce, Edeb 1; Ahmed, IV, 36, V, 168, 173.

951 Ahmed, V, 58, 371.

952 Taberânî, XXIV, 316 ; Hâkim, IV, 63.

953 Dârimî, İstizân 351; Ahmed, III, 439, 441, IV, 234.

954. Akşamdan sonra iki rekat nafile namazı evlerinizde kılın.[954]

٩٥٥- أَرْمُوا واركَبُوا وأنْ تَرْمُوا أحَبُّ إليَّ مِنْ أنْ تَرْكَبُوا كُلُّ شَيْءٍ يَلْهُو بِهِ الرَّجُلُ باطِلٌ إلاَّ رَمْيَ الرَّجُلِ بِقَوْسِهِ أوْ تأدِيبَهُ فَرَسَهُ أوْ مُلاعَبَتَهُ امْرَأتَهُ فإنَّهُنَّ مِنَ الحَقِّ ومَنْ تَرَكَ الرَّمْيَ بَعْدَ ما عَلِمَهُ فَقَدْ كَفَرَ الَّذِي عَلَّمَهُ. ح

955. Atış talimi yapın, atlara binin. Atış talimi yapmanız bana atlara binmenizden daha sevimlidir. Kişinin oynadığı herşey boştur. Ancak kişinin ok atması, atını eğitmesi ve eşiyle oynaşması böyle değildir. Bunlar faydalıdır. Kim ok atmayı öğrendikten sonra terkederse, bildiği şeye karşı nankörlük etmiş olur.[955]

٩٥٦- ارْمُوا الجَمْرَةَ بِمِثْلِ حَصى الخَذْفِ. صح

956. Hacda sapan taşına benzer taşlarla taş atın.[956]

٩٥٧- أرْهِقُوا القِبْلَةَ. صح

957. Namazda sütreye doğru yaklaşın.[957]

٩٥٨- أُرِيتُ ما تَلْقى أُمَّتي مِنْ بَعْدِي وَسَفْكَ بَعْضِهِمْ دِماءَ بَعْضٍ وكانَ ذلك سابِقاً مِنَ اللهِ كما سَبَقَ في الأُمَمِ قَبْلَهُمْ فَسَأَلْتُهُ أنْ يُوَلِّيَنِي شَفاعَةً فيهِمْ يَوْمَ القيامَةِ فَفَعَلَ. صح

958. Benden sonra ümmetimin karşılaşacağı şeyler bana gösterildi. Onlar birbirlerinin kanlarını dökecekler. Bu durum kendilerinden önceki ümmetlerde olduğu gibi Allah'ın onlar hakkındaki takdiridir. Onlar hakkında Allah'dan şefaat hakkı istedim, Allah da o hakkı bana verdi.[958]

٩٥٩- إزْرَةُ المُؤمِنِ إلى أنْصافِ ساقَيْهِ. صح

959. Müminin izarı, dizle topuk arası kadardır.[959]

---

954 İbni Ebî Şeybe, II, 53; Ahmed, V, 427; Heysemî, II, 229.
955 Nesâî, Hayl 8; Ahmed, IV, 144.
956 Ahmed, IV, 343; Taberânî, IV, 5; Heysemî, III, 258.
957 Ukaylî, IV, 196; Beyhakî, Şuab, IV, 334.
958 Ahmed, VI; Taberânî, Evsat, V, 52; Heysemî, VII, 224.
959 Nesâî, Kübrâ, V, 490; Beyhakî, Şuab, V, 147; Ziyâ, VI, 38.

Zühd

٩٦٠- إزْهَدْ في الدُّنْيا يُحِبَّكَ الله وازْهَدْ فِيما في أيْدِي النَّاسِ يُحِبَّكَ النَّاسُ. صح

960. Dünyaya karşı zahid ol ki Allah seni sevsin, insanların elindekine göz dikme ki insanlar da seni sevsin.[960]

٩٦١- أزْهَدُ النَّاسِ في العالِمِ أهْلُهُ وَجِيرانُهُ. ض

961. Alime karşı en müstağni olanlar, aile fertleri ve komşularıdır.[961]

٩٦٢- أزْهَدُ النَّاسِ في الأَنْبِياءِ وأشَدُّهُمْ عَلَيْهِمُ الأَقْرَبُونَ. ض

962. Peygamberlere karşı en müstağni olan ve onlara en şiddetli davrananlar akrabalarıdır.[962]

٩٦٣- أزْهَدُ النَّاسِ مَنْ لَمْ يَنْسَ القَبْرَ والبِلا وَتَرَكَ أفْضَلَ زِينَةِ الدُّنْيا وآثَرَ ما يَبْقى على ما يَفْنى ولَمْ يَعُدَّ غَداً مِنْ أيَّامِهِ وَعَدَّ نَفْسَهُ في المَوْتَى. ض

963. İnsanların en zahidi, kabri ve çürümeyi unutmayan, dünya ziynetinden en kıymetlisini terkeden, ebedi olanı fani olana tercih eden, yarını ömründen saymayan ve kendini ölülerden sayandır.[963]

٩٦٤- أسامَةُ أحَبُّ النَّاسِ إليَّ. صح

964. Üsame, bana insanların en sevimlilerindendir.[964]

Abdesti Tam Almak

٩٦٥- إسْباغُ الوُضُوءِ في المَكارِهِ وإعْمالُ الأَقْدامِ إلى المَساجِدِ وانْتِظارُ الصَّلاةِ بَعْدَ الصَّلاةِ يَغْسِلُ الخطايا غَسْلاً. صح

---

960 İbni Mâce, Zühd 1.
961 İbni Adî, VI, 367; İbnü'l-Cevzî, I, 388.
962 İbni Asâkir, XXXVII, 291.
963 İbni Ebî Şeybe, VII, 77; Beyhakî, Şuab, VII, 355.
964 Ahmed, II, 96; Taberânî, I, 159; İbni Asâkir, VIII, 60.

965. Zor zamanlarda güzelce abdest almak, mescide gitmek için yürümek, bir namazdan sonra diğerini beklemek günahları tamamen yıkar.[965]

٩٦٦- إسْباغُ الوُضُوءِ شَطْرُ الإيمان والحمدُ لله تَمْلأُ المِيزَانَ والتَّسْبِيحُ والتَّكْبِيرُ يَمْلأُ السَّمواتِ والأَرْضَ والصَّلاةُ نُورٌ والزَّكاةُ بُرْهانٌ والصَّبْرُ ضِياءٌ والقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أوْ عَلَيْكَ كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو فَبائِعُ نَفْسِهِ فُمعْتِقُها أوْ مُوبِقُها. صح

966. Abdesti güzelce almak imanın yarısıdır. Elhamdülillah mizanı, tesbih ve tekbirler de göklerle yeri doldururlar. Namaz nur, zekat bürhan, sabır ışıktır. Kur'an, kişinin ya lehine veya aleyhine delildir. Bütün insanlar sabahları çıkar, ya kendilerini satıp kurtarırlar ya da helak ederler.[966]

٩٦٧- إسْتاكُوا وَتَنَظَّفُوا وأَوْتِرُوا فإنَّ الله عزَّ وَجَلَّ وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ. ح

967. Misvak kullanın ve temizlenin ve bunları tek sayıda yapın. Zira Allah Teala tekdir, tek olanı sever.[967]

Çeşitli Hadisler

٩٦٨- إسْتَتِرُوا في صَلاَتِكُمْ وَلَوْ بِسَهْمٍ. صح

968. Namazlarınızda bir okla da olsa sütre yapın.[968]

٩٦٩- إسْتِتْمامُ المَعْرُوفِ أفْضَلُ مِنَ ابْتِدائِهِ. ض

969. İyiliği tamamlamak, ona başlamaktan daha faziletlidir.[969]

٩٧٠- إسْتَحِلُّوا فُرُوجَ النِّساءِ بأَطْيَبِ أَمْوالِكُمْ. ض

970. Kadınları, mallarınızın en temiziyle nikahlayarak kendinize helal edinin.[970]

---

965 Ebû Ya'lâ, I, 379; Bezzâr, II, 161; Heysemî, II, 36.
966 Ahmed, I, 287, II, 230, 277, 301, 303; Nesâî, Zekât 1; İbni Mâce, Tahâret 5.
967 İbni Ebî Şeybe, I, 157; Taberânî, Evsat, VII, 259; Heysemî, II, 240.
968 Ahmed, III, 404; İbni Huzeyme, II, 13; Hâkim, I, 382.
969 Taberânî, Sağîr, I, 264; Heysemî, VIII, 182.
970 Ebû Dâvûd, Nikâh 39.

Haya

٩٧١- إسْتَحْيِ مِنَ اللهِ اسْتِحْياءَكَ مِنْ رَجُلَيْنِ مِنْ صالِحِي عَشِيرَتِكَ. ض

971. Kavminizin salihlerinden iki adamdan haya ettiğiniz gibi Allah'dan haya edin.[971]

٩٧٢- اسْتَحْيُوا مِنَ اللهِ تَعالى حَقَّ الحياءِ فإنَّ اللهَ قَسَمَ بَيْنَكُمْ أخْلاقَكُمْ كما قَسَمَ بَيْنَكُمْ أرْزاقَكُمْ. ح

972. Allah Teala'dan hakkıyla haya edin. Zira Allah Teala aranızda rızıklarınızı taksim ettiği gibi, huylarınızı da taksim etti.[972]

٩٧٣- اسْتَحْيُوا مِنَ اللهِ تَعالى حَقَّ الحَياءِ مَنَ اسْتَحْيا مِنَ اللهِ حَقَّ الحَياءِ فَلْيَحْفَظِ الرَّأْسَ وما وَعَى ولْيَحْفَظِ البَطْنَ وما حَوَى ولْيَذْكُرِ المَوْتَ والبِلاَ وَمَنْ أرَادَ الآخِرَةَ تَرَكَ زِينَةَ الحَياةِ الدُّنْيا فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدِ اسْتَحْيا مِنَ اللهِ حَقَّ الحَياءِ. صح

973. Allah'dan hakkıyla haya edin. Allah'dan hakkıyla haya eden kimse başını ve baştakileri korusun, karnı ve içindekileri muhafaza etsin, ölümü ve çürümeyi hatırlasın. Ahireti isteyen, dünya hayatının zinetini terkeder. Kim bunları yaparsa, Allah'dan hakkıyla haya etmiş olur.[973]

Çeşitli Hadisler

٩٧٤- إسْتَذْكِرُوا القُرْآنَ فَهُوَ أشَدُّ تَفَصِّياً مِنْ صُدُورِ الرِّجَالِ مِنَ النَّعَمِ مِنْ عُقُلِها. صح

974. Ezberinizdeki Kur'an'ı sık sık tekrarlayın. Çünkü o insanın göğsünden hayvanın ipini koparıp kaçmasından daha süratli kaçar.[974]

---

971 İbni Adî, II, 136.

972 Nesâî, Kübrâ, V, 322; Münzirî, III, 198; Heysemî, IV, 298.

973 Tirmizî, Kıyâmet 24; Ahmed, V, 387.

974 Buhârî, Fedâilü'l-Kur'ân 23; Müslim, Mûsafirin 228; Tirmizî, Kur'an 8; Nesâî, İftitah 37; Dârimî, Rikâk 32; Ahmed, I, 463.

٩٧٥- إسْتَرْشِدُوا العاقِلَ تَرْشُدُوا وَلا تَعْصُوهُ فَتَنْدَمُوا. ض

975. Akıllı kimseden nasihat isteyin ki doğru yolu bulasınız, onu dinlememezlik etmeyin ki pişman olmayasınız.[975]

٩٧٦- اسْتَرقُوا لَها فإنَّ بِها النَّظْرَةَ.

976. Hastaya okuyun, çünkü onda nazar var.[976]

٩٧٧- اسْتَشْفُوا بِما حَمِدَ اللهُ تَعالى بِهِ نَفْسَهُ قَبْلَ أنْ يَحْمَدَهُ خَلْقُهُ وَبِما مَدَحَ اللهُ تَعالى بِهِ نَفْسَهُ الحَمْدُ لله وقُلْ هُوَ اللهُ أحَدٌ فَمَنْ لَمْ يَشْفِهِ القُرْآنُ فلا شَفاهُ اللهُ.

977. Kulları kendisine hamdetmeden önce, Allah'ın kendisini övdüğü ve medhettiği Fatiha ve İhlas sureleriyle şifa isteyin. Kur'an'ın kendisine şifa vermediği kişiye Allah Teala şifa vermez.[977]

٩٧٨- إسْتَعْتِبُوا الخَيْلَ تُعْتَبْ. ض

978. Atları eğitin, onlar eğitilirler.[978]

٩٧٩- إسْتَعِدَّ لِلْمَوْتِ قَبْلَ نُزُولِ المَوْتِ. صح

979. Ölüm gelmeden önce, ölüme hazırlanın.[979]

٩٨٠- اسْتَعِنْ بِيَمِينِكَ.

980. Sağ elinden yardım iste.[980]

Kaçınılması Gereken Şeyler

٩٨١- اسْتَعِيذُوا باللهِ مِنْ طَمَعٍ يَهْدِي إلى طَبْعٍ ومِنْ طَمَعٍ يَهْدي إلى غَيْرِ مَطْمَعٍ ومِنْ طَمَعٍ حَيْثُ لا مَطْمَعَ. صح

---

975 İbni Hacer, Metâlib, XII, 106; İbni Arrâk, I, 215.
976 Taberânî, XXIII, 344; Hâkim, IV, 236; Beyhakî, IX, 347.
977 İbni Kâni, I, 215; Ebû Nuaym, Marife, II, 1127.
978 İbni Adî, VI, 288; İbni Asâkir, VII, 90.
979 Taberânî, VIII, 314; Heysemî, X, 309; Beyhakî, Şuab, VII, 352.
980 Tirmizî, İlim 12.

981. Bir kötülüğe götüren, ulaşılması mümkün olmayan bir şeye yönelik olan ve istek duyulmaması gereken bir şeye karşı aşırı istek duymaktan Allah'a sığının.[981]

٩٨٢- اسْتَعِيذُوا بالله مِنْ شَرِّ جارِ المُقامِ فإنَّ جارَ المسافِرِ إذا شاءَ أنْ يُزايِلَ زايَلَ. ض

982. Devamlı olan komşunun şerrinden Allah'a sığının. Çünkü kişi geçici komşudan uzaklaşmak istediği zaman uzaklaşabilir.[982]

٩٨٣- إسْتَعِيذُوا بالله مِنَ العَيْنِ فإنَّ العَيْنَ حَقٌّ.

983. Nazardan Allah'a sığının, çünkü nazar haktır.[983]

٩٨٤- إسْتَعِيذُوا بالله مِنَ الفَقْرِ والعَيْلَةِ ومِنْ أنْ تُظْلَمُوا أوْ تَظْلِمُوا. ح

984. Fakirlikten ve kalabalık aileden, zulmetmekten veya zulme uğramaktan Allah'a sığının.[984]

Yardım İstenilecek Şeyler

٩٨٥- اسْتَعِينُوا على إنجاحِ الحَوَائِجِ بالكِتْمانِ فإنَّ كُلَّ ذِي نِعْمَةٍ مَحْسُودٌ. ض

985. İhtiyaçların giderilmesinde başarılı olmak için onu gizli tutmaktan yardım isteyin. Çünkü her nimet sahibine hased edilir.[985]

٩٨٦- إسْتَعِينُوا بِطَعامِ السَّحَرِ على صِيامِ النَّهارِ وبالقَيْلُولَةِ على قِيامِ اللَّيْلِ. صح

986. Gündüz orucu için sahur yemeğinden, gece ibadeti için öğle de uykusundan yardım isteyin.[986]

٩٨٧- إسْتَعِينُوا على الرِّزْقِ بالصَّدَقَةِ. ض

987. Rızka karşı sadakadan yardım isteyin.[987]

---

981 Ahmed, V, 232, 247.
982 Hâkim, I, 714.
983 İbni Mâce, Tıb 32.
984 Heysemî, X, 143.
985 Ukaylî, II, 108; Taberânî, XX, 94; Beyhakî, Şuab, V, 277.
986 Ahmed, V, 393; İbni Mâce, Sıyâm 22.
987 Deylemî, III, 90.

٩٨٨- اسْتَعِينُوا على النِّساءِ بالعُرْيِ فإنَّ إحْدَاهُنَّ إذا كثُرَتْ ثِيابُها وأحْسَنَتْ زِينَتَها أعْجَبَها الخُرُوجُ. ض

988. Kadınlara fazla elbise almayın. Zira onlardan birinin elbisesi çoğalır, takıları güzelleşirse dışarıya çıkmak hoşuna gider.[988]

Çeşitli Hadisler

٩٨٩- اسْتَغْنُوا بِغِنَاءِ اللهِ. ض

989. Allah'ın zenginliğiyle zengin olmaya çalışın.[989]

٩٩٠- اسْتَغْنُوا عَنِ النَّاسِ ولَوْ بِشَوْصِ السِّواكِ. صح

990. Misvak kabuğu bile olsa, insanlardan birşey istememeye çalışın.[990]

٩٩١- اسْتَفْتِ نَفْسَكَ وإنْ أفْتاكَ المُفْتُونَ. ح

991. Müftüler sana fetva verseler de sen yine nefsine danış.[991]

٩٩٢- اسْتَفْرِهُوا ضَحاياكُمْ فإنَّها مَطاياكُمْ على الصِّراطِ. ض

992. Kurbanlıklarınızı iyisinden seçin, çünkü onlar sıratta sizin bineklerinizdir.[992]

İstikamet

٩٩٣- اسْتَقِمْ ولْيَحْسُنْ خُلُقُكَ لِلنَّاسِ. ح

993. İstikamet üzere ol, insanlara karşı ahlakın da güzel olsun.[993]

---

988 Taberânî, Evsat, VIII, 165; İbni Adî, I, 312; Heysemî, V, 138.
989 İbni Adî, III, 247; İbnü's-Sünnî, Kanâat, s. 73.
990 Taberânî, XI, 444; Beyhakî, Şuab, III, 274; Makdîsî, X, 176.
991 Buhârî, Kebîr, I, 144; Ebû Nuaym, IX, 44.
992 Deylemî, I, 85; Râfiî, Tedvîn, III, 219; Aclûnî, I, 133.
993 Taberânî, XX, 39; Haraitî, Mekârimu'l-ahlâk, s. 28; Hâkim, I, 121; Beyhakî, Şuab, VI, 245.

٩٩٤- اسْتَقِيمُوا وَلَنْ تُحْصُوا واعْلَمُوا أن خَيْرَ أعْمالِكُم الصَّلاةُ ولا يُحافِظ على الوُضُوءِ إلاَّ مُؤمِنٌ. صح

994. İstikamet üzere olun, onun sevabını sayamazsınız. Bilin ki, amellerinizin en hayırlısı namazdır, abdestli olmaya da ancak mümin olan dikkat edebilir.[994]

٩٩٥- اسْتَقِيمُوا وَنِعِمّا إن اسْتَقَمْتُمْ وَخَيْرُ أعْمالِكُمُ الصَّلاة ولَنْ يُحافِظ على الوُضُوءِ إلاَّ مُؤمِنٌ. صح

995. İstikamet üzere olun, istikamet üzere olmak ne güzeldir! Amellerinizin en efdali namazdır, abdestli olmaya da ancak mümin dikkat edebilir.[995]

٩٩٦- اسْتَقِيمُوا لِقُرَيْشٍ ما اسْتَقامُوا لَكُمْ فإنْ لَمْ يَسْتَقِيمُوا لَكُمْ فَضَعُوا سُيُوفَكُمْ على عَواتِقِكُمْ ثُمَّ أبِيدُوا خَضْراءَهُمْ. ح

996. Kureyşliler size karşı dürüst oldukları sürece, siz de onlara karşı dürüst olun. Eğer onlar size karşı dürüst olmazlarsa, kılıçlarınızı kuşanın, ordularını yok edin.[996]

Çoğaltılması Gereken Şeyler

٩٩٧- اسْتَكْثِرْ مِنَ النَّاسِ مِنْ دعاءِ الخَيْرِ لَكَ فإنَّ العَبْدَ لا يَدْرِي على لِسانِ مَنْ يُسْتَجابُ لَهُ أوْ يُرْحَمُ. ض

997. İnsanlardan senin için çokça hayır dua etmesini iste. Çünkü kul kimin diliyle duasının kabul edileceğini ve merhamet göreceğini bilemez.[997]

---

994 İbni Mâce, Tahâret 4; Dârimî, Vudû 12; Ahmed, V, 277, 282.
995 İbni Mâce, Tahâret 4.
996 Ahmed, V, 277; Taberânî, Evsat, VIII, 15; Hatîb, III, 367.
997 Temmâm, II, 252; Elbânî, VI, 283.

٩٩٨- اسْتَكْثِرُوا مِنَ الباقِياتِ الصَّالِحاتِ التَّسْبيحِ والتَّهْلِيلِ والتَّحْميدِ والتَّكْبيرِ ولا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاَّ بالله. صح

998. Bakiyat-ı salihat denilen sübhanallah, lailaheillallah vela havle vela kuvvete illa billah'ı çok söyleyin.[998]

٩٩٩- اسْتَكْثِرُوا مِنَ النِّعالِ فإنَّ الرَّجُلَ لايَزَالُ رَاكِباً ما دَامَ مُنْتَعِلاً. صح

999. Ayakkabıları çoğaltın, zira kişi ayakkabılı olduğu sürece binitli olmaya devam eder.[999]

١٠٠٠- اسْتَكْثِرُوا مِنْ لا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاَّ بالله فإنَّها تَدْفَعُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ باباً مِنَ الضُّرِّ أدْناها الهَمُّ. ض

1000. *"Güç ve kuvvet Allah'dan'dır"* cümlesini çok tekrarlayın, çünkü o doksandokuz çeşit zararı def eder. En aşağısı üzüntüdür.[1000]

١٠٠١- اسْتَكْثِرُوا مِنَ الإخْوانِ فإنَّ لِكُلِّ مُؤمِنٍ شَفاعَةً يَوْمَ القِيامَةِ. ض

1001. Dostları çoğaltın, çünkü kıyamet günü her mümine şefaat hakkı vardır.[1001]

Çeşitli Hadisler

١٠٠٢- اسْتَمْتِعُوا مِنْ هذا البَيْتِ فإنَّهُ قَدْ هُدِمَ مَرَّتَيْنِ ويُرْفَعُ في الثَّالِثَةِ. صح

1002. Bu ev Kabe'den faydalanın. Zira o iki kere yıkıldı, üç kere de yapıldı.[1002]

١٠٠٣- اسْتَنْثِرُوا مَرَّتَيْنِ بالِغَتَيْنِ أوْ ثلاثاً. صح

1003. Burnunuza iki veya üç defa su alıp iyi bir şekilde temizleyin.[1003]

---

998 Ahmed, III, 75

999 Ahmed, III, 337; Buhârî, Kebîr, VIII, 44; Beyhakî, Şuab, V, 177.

1000 Ukaylî, I, 166; Zehebî, Mîzân, II, 70.

1001 Ğumârî, Müdâvî, I, 542.

1002 Hâkim, I, 608; Heysemî, III, 206.

1003 Tayâlisî, s. 356; Ahmed, I, 228; Beyhak, I, 49.

١٠٠٤ – اسْتَنْجُوا بالماءِ البارِدِ فإنَّهُ مَصَحَّةٌ لِلْبَواسِيرِ. ض

1004. Soğuk suyla taharet yapın, çünkü o basur için faydalıdır.[1004]

١٠٠٥ – اسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بالصَّدَقَةِ. ض

1005. Sadaka vermek suretiyle rızık talep edin.[1005]

١٠٠٦ – اسْتِهْلالُ الصَّبِيِّ العُطاسُ. ض

1006. Çocuğun yaşama alameti, aksırmasıdır.[1006]

١٠٠٧ – أسْتَوْدِعُ الله دِينَك وأمانَتَك وخَواتِيمَ عَمَلَك. صح

1007. Dinini, emanetini ve amelinin neticesini Allah'a havale ediyorum.[1007]

١٠٠٨ – أسْتَوْدِعُكَ الله الَّذِي لا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ. ح

1008. Seni, yanındaki emanetlerin zayi olmadığı Allah'a ısmarlarım.[1008]

Tavsiyeler

١٠٠٩ – إستَوْصُوا بالأُسارَى خَيْراً. ح

1009. Esirler hakkında size hayır tavsiye ederim.[1009]

١٠١٠ – اسْتَوْصُوا بالأَنْصارِ خَيْراً. ح

1010. Ensar hakkında size hayır tavsiye ederim.[1010]

١٠١١ – اسْتَوْصوا بالعبَّاسِ خَيْراً فإنَّهُ عَمِّي وصِنْو أبي. ض

1004 Taberânî, Evsat, V, 124; Heysemî, V, 100.
1005 İbni Adî, II, 412; Deylemî, I, 88; Beyhakî, Şuab, II, 73.
1006 Heysemî, IV, 225.
1007 Ebû Dâvûd, Cihâd 73; Tirmizî, Daavât 43; İbni Mâce, Cihâd 24; Ahmed, II, 7, 25, 38, 136, 358.
1008 Ahmed, II, 93.
1009 Taberânî, XXII, 393; Heysemî, VI, 86.
1010 Ahmed, III, 240; Ebû Ya'lâ, VII, 73.

1011. Abbas hakkında size hayır tavsiye ederim, zira o amcam ve yarı babamdır.[1011]

١٠١٢- اسْتَوْصُوا بالنِّساءِ خَيْراً فإنَّ المَرأةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلعٍ أعْوَجَ وإنَّ أعْوَجَ شَيءٍ في الضِّلعِ أعْلاهُ فإنْ ذَهَبْتَ تُقِيمَهُ كَسَرْتَهُ وإنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أعْوَجَ فاسْتَوْصُوا بالنِّساءِ خَيْراً. صح

1012. Kadınlara iyilik etmenizi tavsiye ederim, çünkü kadın eğri kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburganın en eğri yeri de üst tarafıdır. Eğer onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın, kendi haline bırakırsan da o eğri kalmaya devam eder. Kadınlar hakkında size hayır tavsiyesinde bulunurum.[1012]

١٠١٣- اسْتَوُوا ولا تَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ وَلْيَلِنِي مِنْكُمْ أُولُو الأَحْلامِ والنُّهَى ثمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ. صح

1013. Safları düzgün tutun, ayrı ayrı durmayın, yoksa kalpleriniz de birbirinizden ayrılır. Bana olgun aklı başında olanlar, sonra da derece derece onları takip edenler yakın dursunlar.[1013]

١٠١٤- إسْتَوُوا تَسْتَوِ قُلُوبُكُمْ وَتَماسُّوا تَرَاحَمُوا. ض

1014. Saflarınızı düzgün tutun ki, kalpleriniz de düzgün olsun. Birbirinizine yapışın ki, birbirinize karşı merhametli olasınız.[1014]

١٠١٥- أسَدُّ الأَعْمالِ ثَلاثَةٌ ذِكْرُ اللَّهِ على كُلِّ حالٍ والإنْصافُ مِنْ نَفْسِكَ وَمُواساةُ الأَخِ في المَالِ. ض

1015. Amellerin en sevaplısı üçtür. Her hal üzere Allah'ı zikretmek, aleyhinde de olsa insaflı olmak, din kardeşine maddi yardımda bulunmak.[1015]

1011 İbni Adî, II, 356; İbni Asâkir, XXVI, 314.
1012 Buhârî, Enbiyâ 1, Nikâh 80; Müslim, Radâ 62; Tirmizî, Tefsîr 9.
1013 İbni Ebî Şeybe, I, 308; Ahmed, IV, 122.
1014 Taberânî, Evsat,V, 214; Ebû Nuaym, X, 114; Heysemî, II, 90.
1015 Râfiî, Tedvîn, IV, 70; İbni Hacer, Lisân, VI, 326.

Çeşitli Hadisler

١٠١٦ – أَسْرَعُ الأَرْضِ خَرَاباً يُسْرَاها ثمَّ يُمْناها. ح

1016. Yeryüzünde en çabuk harab olacak yerler Kabe'nin solundakiler, sonra da sağındakilerdir.[1016]

١٠١٧ – أَسْرَعُ الخيْرِ ثَوَاباً البِرُّ وَصِلَةُ الرَّحِمِ وأَسْرَعُ الشَّرِّ عُقُوبَةً البَغْيُ وقَطِيعَةُ الرَّحِمِ. ح

1017. Sevabı en çabuk görülen amel, iyilik yapmak ve akrabalara iyi davranmaktır. Cezası en çabuk görülen de zulmetmek ve akrabalarla ilişkiyi kesmektir. [1017]

١٠١٨ – أَسْرَعُ الدُّعاءِ إجابَةً دَعْوَةُ غائِبٍ لِغائِبٍ. ح

1018. Duaların en çabuk kabul edileni, kişinin arkasından yapılan duadır.[1018]

١٠١٩ – أَسْرِعُوا بالجَنازَةِ فإنْ تَكُ صالِحَةً فَخَيْرٌ تُقَدِّمُونَها إلَيْهِ وإنْ تَكُ سِوَى ذلِكَ فَشَرٌّ تَضَعُونَهُ عَنْ رِقابِكُمْ. صح

1019. Cenazeyi çabuk götürün. Eğer o iyi biriyse, bir an önce onu daha hayırlı bir yere kavuşturmuş, öyle değilse yine bir an önce onu daha kötü bir yer için omuzlarınızdan atmış olursunuz.[1019]

١٠٢٠ – أُسِّسَتِ السَّمواتُ السَّبْعُ والأَرَضُونَ السَّبْعُ على قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. ض

1020. Yedi kat gök ve yedi kat yer, İhlas suresi üzerine kurulmuştur.[1020]

١٠٢١ – أسعدُ النّاسِ بِشَفاعَتِي يَوْمَ القِيامَةِ مَنْ قالَ لا إله إلاّ اللَّهُ خالِصاً مُخْلِصاً مِنْ قَلْبِهِ.

1016 Taberânî, Evsat, IV, 25; Heysemî, VII, 289.

1017 İbni Mâce, Zühd 23.

1018 Buhârî, Müfred, I, 218; Taberânî, XIII, 33; Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 255.

1019 Buhârî, Cenâiz 50, 51; Ebû Dâvûd, Cenâiz 46; Nesâî, Cenâiz 44; İbni Mâce, Cenâiz 15; Ahmed, II, 240, 280.

1020 Dîneverî, Mücâlese, VIII, 156; Hılâî, Fevâid, LIII, 2; Zehebî, Mîzân, VI, 559.

1021. Şefaatimle kıyamet günü en çok mutlu olacak kişi, gönlünden samimi olarak lailaheillallah diyen kimsedir.[1021]

١٠٢٢ – أَسْعَدُ النَّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ العَبّاسُ. ض

1022. Kıyamet günü insanların en mesudu, Abbas'tır.[1022]

١٠٢٣ – أَسْفِرْ بِصلاةِ الصُّبْحِ حَتَّى يَرَى الْقَوْمُ مَواقِعَ نَبْلِهِمْ. ح

1023. Sabah namazını, cemaatin ok attığı yeri göreceği kadar aydınlığa bırak.[1023]

١٠٢٤ – أَسْفِرُوا بالْفَجْرِ فإنّهُ أعْظَمُ لِلأجْرِ. صح

1024. Sabah namazını gün ağarıncaya kadar tehir edin ki, ecri daha büyük olsun.[1024]

١٠٢٥ – أَسْلِمْ ثمَّ قاتِلْ.

1025. Önce müslüman ol, sonra savaş![1025]

١٠٢٦ – أَسْلِمْ وإنْ كُنْتَ كارِهاً. صح

1026. İstemeyerek de olsa müslüman ol![1026]

١٠٢٧ – أَسْلَمُ سالَمَها اللَّهُ وغِفارٌ غَفَرَ اللَّهُ لَها أما واللَّهِ ما أنا قُلْتهُ ولكِنِ اللَّهُ قالَهُ. صح

1027. Eslem kabilesine Allah selamet versin, Ğıfarı da Allah mağfiret etsin. Allah'a and olsun bunu ben söylemiyorum, bunu söyleyen Allah'dır.[1027]

١٠٢٨ – أَسْلَمُ سالَمَها اللَّهُ وغِفارٌ غَفَرَ اللَّهُ لَها و تُجيبُ أجابوا اللهَ ورسولَه. ح

1021 Ahmed, II, 7, 307, 518
1022 İbni Asâkir, XXVI, 343.
1023 Tayâlisî, s. 129.
1024 Taberânî, IV, 250.
1025 Münâvî, I, 508.
1026 Ahmed, III, 109; Ebû Ya'lâ, VI, 471; Heysemî, V, 305.
1027 İbni Ebî Şeybe, VI, 412; Ahmed, IV, 48; Taberânî, VII, 21.

1028. Eslem kabilesine Allah iyilik versin, Ğıfarı da Allah bağışlasın. Onlar, Allah ve resülünün davetine icabet ettiler.[1028]

١٠٢٩ – أَسْلَمْتَ على ما أَسْلَفْتَ مِنْ خَيْرٍ. صح

1029. Geçmişte işlediğin hayırlardan dolayı müslüman oldun.[1029]

١٠٣٠ – أَسْلَمَتْ عَبْدُ القَيْسِ طَوْعاً وَأَسلَمَ النَّاسُ كَرْهاً فَبَارَكَ اللَّهُ في عَبْدِ القَيْسِ. ض

1030. İnsanlar zorla İslam'ı seçerken Abdülkays kabilesi isteyerek müslüman oldu. Allah da Abdülkays'a bereket ihsan etti.[1030]

İsm-i Azam

١٠٣١ – اسْمُ اللَّهِ الأَعظَمُ الذِي إذا دُعِيَ بِهِ أجابَ في ثَلاثِ سُوَرٍ منَ القُرْآنِ في البَقَرَةِ وآلِ عِمْرَانَ وطَهَ. صح

1031. Allah'ın kendisi ile dua edildiğinde duaları kabul ettiği İsm-i Azam'ı şu üç surededir: Bakara, Al-i İmran ve Taha.[1031]

١٠٣٢ – اسْمُ اللَّهِ الأَعْظَمُ في هاتَيْنِ الآيَتَيْنِ وإلهُكُمْ إلهٌ واحِدٌ لا إله إلاَّ هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيمُ وفاتِحَةِ آلِ عِمْرَانَ الم اللَّهُ لا إله إلاَّ هُوَ الحَيُّ القَيُّومُ. صح

1032. İsm-i Azam şu iki ayettedir. Biri, *"Sizin ilahınız bir tek ilahtır, ondan başka hiçbir ilah yoktur, o rahmandır, rahimdir"* ayeti, diğeri de Al-i İmran'ın başı olan *"Elif lam mim, Allah ki, ondan başka ilah yoktur, diridir, her şeyin varlık sebebidir"* ayetidir.[1032]

١٠٣٣ – اسْمُ اللَّهِ الأَعْظَمُ الذِي إذا دُعِيَ بِهِ أجابَ في هذِهِ الآيَةِ قُلِ اللهُمَّ مالِكَ المُلْكِ الآيَةَ. ض

1028 Ebû Nuaym, Marife, VI, 3016; Heysemî, X, 46.

1029 Müslim, Îmân 194-196; Ahmed, III, 402.

1030 Taberânî, Evsat, VIII, 71; Ebû Nuaym, Marife, V, 2675; Heysemî, IX, 390.

1031 Ebû Dâvûd, Vitir 23, 25; Tirmizî, Daavât 63, 99; Nesâî, Sehv 58; Ahmed, III, 120, 158.

1032 Tirmizî, Daavât 64; İbni Mâce, Duâ 9; Dârimî, Fedâilü'l-Kurân 14-15, Ahmed,VI, 461. Bakara'daki ayet 163, Âl-i İmrân'daki de 2. ayettir.

1033. Allah'ın kendisiyle dua edildiğinde duayı kabul ettiği İsm-i Azam'ı şu ayettedir: *"De ki, ey mülkün sahibi olan Allahım!"*[1033]

١٠٣٤ – اسْمُ اللَّهِ الَّذِي إذا دُعِيَ بِهِ أجابَ وإذَا سُئِلَ بِهِ أعْطَى دَعْوَةُ يُونُسَ بنِ مَتَّى. ض

1034. İsm-i Azam dua edildiği zaman Allah'ın duaları kabul ettiği, onunla istenildiği zaman Yunus b. Metta'nın duasının verildiği ismidir.[1034]

Çeşitli Hadisler

١٠٣٥ – إسْماعَ الأصمِّ صدقةٌ. ض

1035. Ağır duyana söz işittirmek, sadakadır.[1035]

١٠٣٦ – أسْمَحُ أُمَّتِي جَعْفَرٌ. ض

1036. Ümmetimin en cömerdi, Cafer'dir.[1036]

١٠٣٧ – اسْمَحْ يُسْمَحْ لَكَ. ح

1037. Müsamaha göster ki, sana da müsamaha gösterilsin.[1037]

١٠٣٨ – اسْمَحُوا يُسْمَحْ لكُمْ. صح

1038. Hoşgörülü olun ki, size de hoşgörülü olunsun.[1038]

١٠٣٩ – اسْمَعُوا وأطِيعُوا وإنِ اسْتُعْمِلَ عليكم عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَأَن رَأْسَهُ زَبِيبَةٌ. صح

1039. Size idareci kılınan kişi, isterse başı siyah bir üzüm tanesine benzeyen Habeşli bir köle bile olsa onu dinleyin, kendisine itaat edin.[1039]

1033 Taberânî, XII, 171; Heysemî, X, 156. Ayetin devamı şu şekildedir: *"Sen mülkü dilediğine verir, dilediğinden de alırsı. Dilediğini aziz eder, dilediğini zelil kılarsın, bütün hayır ve iyilikler yalnız senin kudretindedir, sen herşeye kadirsin."* Âl-i İmrân (3), 26.

1034 Taberî, XVII, 82; Hâkim, I, 685.

1035 Hatîb, Câmi, I, 413; Elbânî, IV, 237.

1036 Münâvî, I, 512.

1037 Ahmed, I, 248.

1038 Abdürrezzâk, I, 148.

1039 Buhârî, Ezân 4, 5, 156; Ahkâm 4; İbni Mâce, Cihâd 39; Ahmed, III, 114, 171.

١٠٤٠ – أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلاتِهِ لا يُتِمُّ رُكُوعَها ولا سُجُودَها ولا خُشُوعَها. صح

1040. Hırsızlık bakımından insanların en kötüsü, namazından çalandır. O namazın rükusunu, sücudunu ve huşuunu tam yapmaz.[1040]

١٠٤١ – أَشْبَهُ مَنْ رَأَيْتُ بِجِبْرِيلَ دِحْيَةُ الكَلْبِيُّ. ض

1041. Gördüğüm insanlar içinde Cibril'e en çok benzeyen kişi, Dıhyetü'l- kelbi'dir.[1041]

Allah'ın Gazabı

١٠٤٢ – اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مَلِكُ الأَمْلاكِ لا مَلِكَ إلاّ اللَّهُ.

1042. Kendisini sultanlar sultanı zanneden adama Allah'ın gazabı şiddetli olur. Allah'dan başka sultan yoktur.[1042]

١٠٤٣ – اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على الزُّناةِ. ض

1043. Zinakarlara karşı Allah'ın gazabı çetin olur.[1043]

١٠٤٤ – اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على امْرَأَةٍ أَدْخَلَتْ على قَوْمٍ وَلَداً ليسَ منهُمْ يَطَّلِعُ على عَوْراتِهِمْ وَيَشْرَكُهُمْ في أَمْوالِهِمْ. ض

1044. Bir topluluğa kendilerinden olmayan bir çocuğu onlara katan bir kadına, Allah'ın gazabı şiddetli olur. Çünkü o çocuk, onların mahrem olanlarını görür, mallarına ortak olur.[1044]

١٠٤٥ – اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ آذانِي في عِتْرَتِي. ض

1040 Ahmed, III, 56.
1041 İbni Sad, IV, 250.
1042 Ahmed, II, 492; Taberânî, XI, 396; Heysemî, VIII, 50.
1043 Deylemî, I, 115; Ebu'ş-Şeyh, Avâlî, I, 24; Ebû Nuaym, VI, 179.
1044 Taberânî, Evsat, V, 68; Heysemî, IV, 225.

1045. Ailem konusunda bana eziyet edene Allah'ın gazabı, şiddetli olur.[1045]

١٠٤٦ – اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ ظَلَمَ مَنْ لا يَجِدُ ناصِراً غَيْرَ اللَّهِ. ض

1046. Allah'dan başka yardımcı bulamayan birine zulmedene, Allah'ın gazabı şiddetli olur.[1046]

١٠٤٧ – اشْتَدِّي أَزْمَةُ تَنْفَرِجِي ض

1047. Kıtlık şiddetlendiğinde bolluk vakti yaklaşır.[1047]

١٠٤٨ – اشْتَرُوا الرَّقِيقَ وشارِكوهُمْ في أَرْزاقِهِمْ وإِيَّاكمْ والزِّنْجَ فإِنَّهُمْ قَصِيرَةٌ أَعْمارُهُمْ قَلِيلَةٌ أَرْزاقُهُمْ. ض

1048. Köle satın alın, onları işlerinizde kullanın. Sakın zenci almayın, onların ömürleri kısa ve rızıkları az olur.[1048]

Şiddetli Azab

١٠٤٩ – أَشَدُّ النَّاسِ عَذاباً لِلنَّاسِ في الدُّنْيا أَشَدُّ الناسِ عَذاباً عندَ اللَّهِ يَوْمَ القِيامَ. صح

1049. İnsanlara dünyada en çok eziyet eden, kıyamet günü Allah katında en çok eziyet görecek olandır.[1049]

١٠٥٠ – أشدُّ النّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ عَذاباً إمامٌ جائِرٌ. ح

1050. Kıyamet günü en şiddetli azab görecek olan, zalim idarecidir.[1050]

١٠٥١ – أشدُّ النّاسِ عَذاباً يَوْمَ القِيامَةِ مَنْ يَرَى الناسُ أَنَّ فيهِ خَيْراً ولا خَيْرَ فيه. ض

1045 Deylemî, I, 116; Elbânî, VI, 293.
1046 Taberânî, Evsat, II, 352; Deylemî, I, 115.
1047 Kudâî, I, 436; Deylemî, I, 426; Aclûnî, I, 141.
1048 Taberânî, X, 287; a mlf., Evsat, I, 302; Heysemî, IV, 235.
1049 Ahmed, III, 403, 490.
1050 Ahmed, III, 22, 55.

1051. Kıyamet günü, azabı en şiddetli olan hiçbir hayra sahip olmadığı halde kendisini insanlara karşı hayırlıymış gibi gösteren kimsedir.[1051]

١٠٥٢ – أَشَدُّ النّاسِ عَذاباً عندَ اللَّهِ يَوْمَ القِيامَةِ الذِينَ يُضاهُونَ بِخَلْقِ اللَّهِ. صح

1052. Kıyamet günü, Allah katında en şiddetli azaba uğrayacak insanlar, Allah'ın yarattığı şeylere benzetmeye çalışanlardır.[1052]

١٠٥٣ – أشدُّ النّاسِ عَذاباً يَوْمَ القِيامَةِ عالِمٌ لم يَنْفَعْهُ عِلْمُهُ. ض

1053. Kıyamet gününde azabı en şiddetli olan, ilmi kendisine fayda vermeyen alimdir.[1053]

١٠٥٤ – أَشَدُّ النّاسِ بَلاءً الأنبياء ثم الأمثل فالأمثل يبتلى الرجل على حسب دينه فإن كان في دينه صلبا اشتد بلاؤه وإن كان في دينه رقة ابتلي على قدر دينه فما يبرح البلاء بالعبد حتى يتركه يمشي عن الأرض وما عليه خطيئة. صح

1054. Sıkıntıların en şiddetlisine önce peygamberler, sonra da derecelerine göre diğer insanlar maruz kalır. Kişi dinine bağlılığına göre musibete uğrar. Dinine bağlılığı kuvvetli ise musibeti şiddetli, zayıfsa musibeti de zayıf olur. Musibet, günahsız olarak yeryüzünde dolaşacak hale gelinceye kadar kulun yakasını bırakmaz.[1054]

١٠٥٥ – أَشَدُّ النّاسِ بَلاءً في الدُّنْيا نَبِيٌّ أَوْ صَفِيٌّ. ح

1055. Dünyada en şiddetli belalara uğrayacak olanlar, peygamberler ve seçkin kullardır.[1055]

١٠٥٦ – أشدُّ النّاسِ بَلاءً الأَنْبِياءُ ثمَّ الصَّالِحُونَ ثمَّ الأَمْثَلُ فالأَمْثَلُ. ح

1056. İnsanların en şiddetli belalara uğrayacak olanları önce nebiler, sonra salihler, sonra da sırasıyla onlara yakın olanlardır.[1056]

1051 Deylemî, I, 361; Elbânî, VI, 297.
1052 Ahmed, VI, 36.
1053 İbni Adî, V, 158; Taberânî, Sağîr, I, 305; Beyhakî, Şuab, II, 284.
1054 Tirmizî, Zühd 57; İbni Mâce, Fiten 23; Dârimî, Rikâk 67.
1055 Buhârî, Kebîr, VIII, 115.
1056 Taberânî, XXIV, 245.

١٠٥٧ – أَشَدُّ النَّاسِ بَلاءً الأَنْبِياءُ ثمَّ الصَّالِحُونَ لَقَدْ كانَ أَحَدُهُمْ يُبْتَلى بالْفَقْرِ حَتَّى ما يَجِدُ إلاّ العَباءَةَ يَجُوبُها فَيَلْبَسُها ويُبْتَلى بِالقَمْلِ حَتَّى يَقْتُلَهُ ولأَحَدُهُمْ كانَ أَشَدَّ فَرَحاً بالبَلاءِ مِنْ أَحَدِكُمْ بالعَطاءِ. صح

1057. İnsanlar içinde en ağır belalara uğrayacak olanlar önce nebiler, sonra da salihlerdir. Onlardan bazısı fakirlikle imtihan olur. Öyle ki, giyecek yırtık elbiseden başka bir şey bulamadığı için onu giymek zorunda kalırdı. Bazısı da bitle imtihan olur, o sebeple canından olurdu. Bütün bunlara rağmen onlar, sizlerin Allah'ın ihsanına sevindiğinizden daha çok bela ve musibete sevinirlerdi.[1057]

١٠٥٨ – أَشَدُّ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ القِيامَةِ رَجُلٌ أَمْكَنَهُ طَلَبُ العِلْمِ في الدُّنْيا فَلَمْ يَطْلُبْهُ ورَجُلٌ عَلَّمَ عِلْماً فانْتَفَعَ بِهِ مَنْ سَمِعَهُ مِنْهُ دُونَهُ.

1058. İnsanların kıyamet gününde en çok hasret çekecek olan, ilim öğrenme fırsatı bulduğu halde öğrenmeyen ve ilminden başkaları istifade ettiği halde kendisi faydalanmayan kişidir.[1058]

١٠٥٩ – أَشَدُّ الناسِ عليكُمُ الرُّومُ وإنّما هَلَكَتُهُمْ مَعَ السَّاعَةِ. ح

1059. Size karşı insanların en şiddetlisi Rumlar'dır. Onların helaki kıyamet saatiyle birlikte olacaktır.[1059]

١٠٦٠ – أَشَدُّ أُمَّتِي لِي حُبّاً قَوْمٌ يَكونونَ بَعْدِي يَوَدُّ أحدُهُمْ أنّهُ فَقَدَ أَهْلَهُ ومالَهُ وأنّهُ رَآنِي. ح

1060. Ümmetim içinde beni en çok seven, benden sonra gelecek bir topluluktur ki, onlardan biri beni görmeye karşılık çoluk çocuğunu ve malını feda etmeyi bile temenni eder.[1060]

١٠٦١ – أَشَدُّ الحَرْبِ النِّساءُ وأَبْعَدُ اللِّقاءِ المَوْتُ وأَشَدُّ منهُما الحَاجَةُ إلى النَّاسِ. ض

1057 Ahmed, III, 94.
1058 İbni Asâkir, LI, 137.
1059 Ahmed, IV, 230; Heysemî, VI, 212.
1060 Müslim, Cennet 12; Ahmed, II, 417.

1061. Savaşın en zoru kadınlar, karşılaşılması en az istenen şey ise ölümdür. Bu ikisinden daha zoruysa, insanlara muhtaç olmaktır.[1061]

١٠٦٢ – أشدُّكم مَنْ غَلَبَ نَفْسَهُ عندَ الغَضَبِ وأحْلَمُكُمْ مَنْ عَفا بعدَ القُدْرَةِ. ض

1062. En güçlünüz öfkelendiğinde kendisine hakim olan, en yumuşağınız ise gücü yettiği halde affedendir.[1062]

Çeşitli Hadisler

١٠٦٣ – أشْرافُ أُمَّتِي حَمَلةُ القُرْآنِ وأصْحابُ اللَّيْلِ. ض

1063. Ümmetimin en şereflileri, Kur'an okuyanlar ve gece ibadetine kalkanlardır.[1063]

١٠٦٤ – أشْرِبوا أعْيُنَكُمْ منَ المَاءِ عندَ الوُضُوءِ ولا تَنْفضُوا أيْدِيَكُمْ فإنَّها مَراوِحُ الشَّيْطانِ. ض

1064. Abdest alırken gözlerinize bol su verin, ellerinizi silkelemeyin. Çünkü o şeytanın yelpazesidir.[1064]

١٠٦٥ – أشْرَفُ المجالِسِ ما اسْتُقْبِلَ بِهِ القِبْلَةُ. ض

1065. Meclislerin en hayırlısı, kıbleye dönülendir.[1065]

١٠٦٦ – أشرَفُ الإيمانِ أنْ يَأْمَنَكَ النَّاسُ وأشْرَفُ الإسْلامِ أنْ يَسْلَمَ النَّاسُ منْ لِسانِكَ وَيَدِكَ وأشْرَفُ الهِجْرَةِ أنْ تَهْجُرَ السَّيِّئاتِ وأشْرَفُ الجِهادِ أنْ تُقتَلَ وتُعْقَرَ فَرَسُكَ. ض

1066. İmanın en üstünü insanların senden emin olması, İslam'ın en üstünü dilinden ve elinden insanların selamette kalması, hicretin en

---

1061 Hatîb, XIII, 120; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 501.
1062 Deylemî, I, 222.
1063 Taberânî, XII, 125; Beyhakî, Şuab, II, 556; İbni Adî, VII, 57; Heysemî, VII, 161.
1064 İbni Adî, II, 57; İbni Hibbân, Zuafâ, I, 203.
1065 Taberânî, X, 320; Hâkim, IV, 300; Heysemî, VIII, 59.

üstünü günahları bırakman, cihadın en üstünü şehid edilmen ve atının da boğazlanmasıdır.[1066]

١٠٦٧ – أَشْعَرُ كَلِمَةٍ تَكَلَّمَتْ بِها العَرَبُ كَلِمَةُ لَبِيدٍ: أَلاَ كُلُّ شَيْءٍ ما خلا اللَّهَ باطِلُ. صح

1067. Arabın söylediği en güzel şiir Lebid'in şu sözüdür: *"Dikkat edin, Allah'ın dışındaki herşey boştur."*[1067]

١٠٦٨ – أَشْفِعِ الأَذانَ وأَوْتِرِ الإِقامَةَ. ح

1068. Ezanın kelimelerini çift, ikametinkini ise tek yap.[1068]

١٠٦٩ – إِشْفَعُوا تُؤْجَرُوا. ض

1069. Aracı olun ki, sevap kazanasınız.[1069]

١٠٧٠ – إِشْفَعُوا تُؤْجَرُوا ويَقْضِ اللَّهُ على لِسانِ نَبِيِّهِ ما شاءَ. صح

1070. Aracı olun ki ecir kazanın. Allah peygamberinin diliyle dilediği şeyi yerine getirir.[1070]

١٠٧١ – أَشْقَى الأَشْقِياءِ مِن اجْتَمَعَ عليهِ فَقْرُ الدُّنْيا وَعَذَابُ الآخِرَةِ. ح

1071. Talihsizlerin en talihsizi, üzerinde dünya fakirliğiyle ahiret azabının toplandığı kimsedir.[1071]

١٠٧٢ – أَشْقَى النَّاسِ عاقِرُ ناقَةِ ثَمُودَ وابن آدَمَ الَّذِي قَتَلَ أَخاهُ ما سُفِكَ على الأَرْضِ مِنْ دَمٍ إِلاَّ لحِقَهُ مِنْهُ لأَنَّهُ أَوَّلُ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ. صح

1072. İnsanların en kötüsü Semud kavminin devesini öldüren, ardından kardeşini katleden Adem'in oğludur. Yeryüzünde dökülen her kandan ona bir pay ulaşır. Çünkü o, öldürmeyi ilk ortaya çıkaran kişidir.[1072]

1066 Taberânî, Sağîr, I, 29; İbnü'n-Neccâr, Zeylü Târîhi Bağdâd, II, 85; Heysemî, I, 60.
1067 Müslim, Şiir 2; Tirmizî, Edeb 70.
1068 Hatîb, IV, 434; İbni Adî, VI, 158; İbni Tâhir, Etrâf, II, 390.
1069 Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 219; İbni Asâkir, LIX, 56.
1070 Ahmed, IV, 400.
1071 Taberânî, Evsat, IX, 109; Heysemî, X, 267.
1072 Ebû Nuaym, IV, 307; İbni Asâkir, IL, 45; Heysemî, VII, 299.

١٠٧٣- أَشْكَرُ النّاسِ لِلَّهِ أَشْكَرُهُمْ لِلنَّاسِ. صح

1073. İnsanların Allah'a en çok şükredeni, insanlara en fazla teşekkür edenidir.[1073]

١٠٧٤- أَشْهَدُ باللَّهِ وأَشْهَدُ لِلَّهِ لَقَدْ قالَ لِي جِبْرِيلُ يامحمَّدُ إنّ مُدْمِنَ الخَمْرِ كَعابِدِ وَثَنٍ. صح

1074. Allah'ı şahid tutarım ki Cibril bana şöyle dedi: *"Ya Muhammed! İçkiye devam eden kişi, puta tapan kişi gibidir."*[1074]

١٠٧٥- أَشْهِدُوا هذا الحَجَرَ خَيْراً فإِنَّهُ يَوْمَ القِيامَةِ شافِعٌ مُشَفَّعٌ لَهُ لِسانٌ وَشَفَتانِ يَشْهَدُ لِمَنِ اسْتَلَمَهُ. ح

1075. Hacerü'l-esved'i hayırlarınıza şahit tutun, çünkü o kıyamet günü şefaat edecek ve şefaati kabul edilecektir. Bir dili, iki dudağı olacak, kendisini selamlayanların lehinde şahitlikte bulunacaktır.[1075]

١٠٧٦- أَشِيدُوا النِّكاحَ. ح

1076. Nikahı duyurun.[1076]

١٠٧٧- أَشِيدُوا النِّكاحَ وأَعْلِنُوهُ. ح

1077. Nikahı duyurun ve onu açıkça ilan edin.[1077]

١٠٧٨- أَصابَتْكُمْ فِتْنَةُ الضَّرّاءِ فَصَبَرْتُمْ وإِنَّ أَخْوَفَ ما أَخافُ عَلَيْكُمْ فِتْنَةُ السَّرّاءِ مِنْ قِبَلِ النِّساءِ إذا تَسَوَّرْنَ الذَّهَبَ وَلَبِسْنَ رَبْطَ الشّامِ وَعَصْبَ الْيَمَنِ وأَتْعَبْنَ الغَنِيَّ وَكَلَفْنَ الْفَقِيرَ ما لا يَجِدُ. ض

1073 Ahmed, V, 212.
1074 Münâvî, I, 526.
1075 Taberânî, Evsat, III, 220; Heysemî, III, 242.
1076 Taberânî, VII, 152; Heysemî, IV, 290.
1077 Taberânî, XXII, 200; Ebû Nuaym, Marife, V, 2767.

1078. Darlıkla imtihan olundunuz, sabrettiniz. Sizin için en çok korktuğum şey, kadınlarla gelen bolluk imtihanıdır. Bu da onların altın bilezik taktıkları, Şam'ın yumuşak elbiselerini ve Yemen'in çizgili kaftanlarını giyindikleri, zengini bıktırıp fakirden de bulamayacağı şeyleri istedikleri zaman olacaktır.[1078]

١٠٧٩- أصِبْ بِطَعامِكَ مَنْ تُحِبُّ في اللَّهِ. ض

1079. Yemeğini Allah için sevdiğin kimselere yedir.[1079]

١٠٨٠- أصْحابُ الْبِدَعِ كِلابُ النَّارِ. ض

1080. Bidat ehli, cehennem köpekleridir.[1080]

١٠٨١- أصْدَقُ كَلِمَةٍ قالها الشّاعِرُ كَلِمَةُ لَبِيدٍ أَلاَ كُلُّ شَيْءٍ ما خلا اللَّهَ باطِلُ. صح

1081. Şairin söylediği kelimelerin en doğrusu Lebid'in şu kelimeleridir: *"Dikkat edin, Allah'ın dışında her şey boştur!"*[1081]

١٠٨٢- أصْدَقُ الحَدِيثِ ما عُطِسَ عِنْدَهُ.

1082. Sözün en doğrusu, söylerken aksırılandır.[1082]

١٠٨٣- أصْدَقُ الرُّؤْيا بالأَسْحارِ. صح

1083. En doğru rüyalar, seher vaktinde görülenlerdir.[1083]

١٠٨٤- اِصرِفْ بَصَرَكَ. صح

1084. Gözünü haramdan çevir.[1084]

١٠٨٥- إصْرِمْ الأَحْمَقَ.

1085. Ahmakla dostluğu kes.[1085]

1078 Hatîb, III, 190.
1079 İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, s. 232; İbnü'l-Mübârek, I, 124.
1080 Râfiî, II, 458; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 169.
1081 Ahmed, II, 470.
1082 Taberânî, Evsat, III, 346; Heysemî, VIII, 59.
1083 Tirmizî, Rüyâ 3; Ahmed, III, 29, 68.
1084 Ahmed, IV, 361; Taberânî, II, 337.
1085 Beyhakî, Şuab, VII, 61.

١٠٨٦ – اصْطَفُّوا وَلْيَتَقَدَّمْكُمْ في الصَّلاةِ أَفْضَلُكُمْ فإنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَصطَفِي مِنَ المَلائِكَةِ رُسُلاً ومِنَ النَّاسِ. ض

1086. Safları düzgün tutun ve namazda en hayırlılarınızı öne geçirin. Zira Allah Teala meleklerden elçiler seçtiği gibi, insanlardan da seçer.[1086]

١٠٨٧ – أَصْلُ كُلِّ دَاءٍ البَرَدَةُ.

1087. Bütün hastalıkların kaynağı, tok karna yemek yemektir.[1087]

١٠٨٨ – اصْلِحْ بَيْنَ النَّاسِ وَلَوْ تَعْنِي الكَذِبَ. ض

1088. Yalanla bile olsa, insanların arasını düzelt.[1088]

١٠٨٩ – اصْلِحُوا دُنْياكُمْ واعْمَلوا لآخِرَتِكُمْ كأَنَّكُمْ تَمُوتُونَ غَداً. ض

1089. Dünya işlerinizi yoluna koyun, yarın ölecekmiş gibi ahiretiniz için de çalışın.[1089]

١٠٩٠ – اصْنَعِ المَعْرُوفَ إلى مَنْ هُوَ أَهْلُهُ وإلى غَيْرِ أَهْلِهِ فإنْ أَصَبْتَ أَهْلَهُ أَصَبْتَ أَهْلَه وإنْ لَمْ تُصِبْ أَهْلَهُ كُنْتَ أَنْتَ أَهْلَهُ. ض

1090. Layık olana da olmayana da iyilik yap. Eğer layık olana yapmışsan doğru yapmış, layık olmayana yapmışsan sen iyilik ehli olmuş olursun.[1090]

١٠٩١ – اصْنَعُوا لآلِ جَعْفَرٍ طَعاماً فإنَّهُ قَدْ أَتاهُمْ ما يَشْغَلُهُمْ. صح

1091. Cafer ailesine yemek yapın. Çünkü onların başına yemek yapamayacakları derecede bir musibet gelmiştir.[1091]

1086 Taberânî, XXII, 56; Heysemî, II, 64.
1087 İbni Hibbân, Zuafâ, I, 204; İbni Adî, II, 83.
1088 Taberânî, XVIII, 316; Heysemî, VIII, 80.
1089 Kudâî, I, 416; Deylemî, I, 101.
1090 İbni Lâl, I, 203; Kudâî, I, 436; Dârekutnî, İlel, III, 107.
1091 Tirmizî, Cenâiz 21; İbni Mâce, Cenâiz 59.

١٠٩٢- اصْنَعُوا ما بَدَا لَكُمْ فمَا قَضَى اللَّهُ تَعالى فَهُوَ كائِنٌ ولَيْسَ مِنْ كُلِّ المَاءِ ما يَكُونُ الوَلَدُ. ح

1092. İlişki konusunda bildiğinizi yapın, Allah'ın takdir ettiği olacaktır. Her sudan dolayı da çocuk olmaz.[1092]

١٠٩٣- اضْرِبُوهُنَّ ولا يضْرِبُ إلاّ شِرَارُكُمْ. ض

1093. Kadınları dövebilirsiniz, ancak onları sadece kötüleriniz döver.[1093]

١٠٩٤- اضْمَنُوا لي سِتَّ خِصالٍ أضْمَنُ لَكُمُ الجَنَّةَ لا تَظالَمُوا عِنْدَ قِسْمَةِ مَوَارِيثِكُمْ وأنْصِفُوا النَّاسَ مِنْ أنْفُسِكُمْ ولا تَجْبُنُوا عِنْدَ قِتالِ عَدُوِّكُمْ ولا تَغُلُّوا غَنائِمَكُمْ وأنْصِفُوا ظالِمَكُمْ مِنْ مَظْلُومِكُمْ. ض

1094. Bana altı şey hususunda söz verin, ben de size cennete girmeniz için söz vereyim. Miraslarınızı paylaşırken birbirinize haksızlık yapmayın, aleyhinize de olsa insanlara karşı adaletli olun, düşmanlarınızla savaşırken korkaklık göstermeyin, ganimet malına hıyanet etmeyin, zalimlerinizin elini mazlumlarınızdan çekin.[1094]

١٠٩٥- اضْمَنُوا لي ستا من أنفسكم أضمن لكم الجنة اصدقوا إذا حدثتم وأوفوا إذا وعدتم وأدوا إذا ائتمنتم واحفظوا فروجكم وغضوا أبصاركم وكفوا أيديكم. صح

1095. Altı şeyi yapacağınıza dair bana söz verin, ben de sizin cennete gireceğinize dair söz vereyim. Konuştuğunuzda doğru söyleyin, söz verdiğinizde sözünüzde durun, size güvenildiğinde gereğini yerine getirin, iffetinizi muhafaza edin, gözlerinizi haramdan koruyun, ellerinizi de haramdan çekin.[1095]

1092 Ahmed, III, 47.
1093 İbni Sad, VIII, 204.
1094 Taberânî, VIII, 282; Heysemî, IV, 139.
1095 Ahmed, V, 323.

١٠٩٦- أطِبِ الكَلامَ وأفْشِ السَّلامَ وَصِلِ الأَرْحامَ وَصَلِّ بِاللَّيْلِ والنَّاسُ نِيامٌ ثمَّ ادْخُلِ الجَنَّةَ بِسلامٍ. ض

1096. Güzel söz söyle, selamı yay, akrabanla iyi geçin, insanlar uykuda iken gece namaz kıl. Sonra da selametle cennete gir.[1096]

١٠٩٧- أطَّتِ السَّماءُ ويَحِقُّ لَها أنْ تَئِطَّ والذِي نَفْسُ محمَّدٍ بِيَدِهِ ما فِيها مَوْضِعُ شِبْرٍ إلاَّ وَفِيهِ جَبْهَةُ مَلَكٍ ساجِدٍ يُسَبِّحُ اللَّهَ بِحَمْدِهِ. ض

1097. Sema gıcırdadı, gıcırdamak da hakkıdır. Muhammed'in canını elinde tutana yemin olsun ki, orada bir karış yer yoktur ki secde eden bir meleğin alnı orada olmamış olsun. Onlar Allah'ı tesbih ve ona hamdederler.[1097]

١٠٩٨- أطِعْ كلَّ أمِيرٍ وَصَلِّ خَلْفَ كلِّ إمامٍ ولا تَسُبَّنَّ أحَداً مِنْ أصْحابِي.

1098. Her emire itaat et, her imamın ardında namaz kıl, ashabımdan da hiç kimseye sövme![1098]

١٠٩٩- أطْعِمُوا الطَّعامَ وأطِيبُوا الكَلامَ. ح

1099. Yemek yedirin, güzel söz söyleyin.[1099]

١١٠٠- أطْعِمُوا الطَّعامَ وأفْشُوا السَّلامَ تُورَثُوا الجِنانَ. ح

1100. Yemek yedirin ve selamı yayın ki, cennetlere varis olasınız.[1100]

١١٠١- أطعِمُوا طَعامَكمُ الأَتْقِياءَ وأوْلُوا مَعْرُوفَكُمُ المُؤْمِنِينَ. ح

1101. Yemeklerinizi takva sahiplerine yedirin, iyiliklerinizi müminlere yapın.[1101]

1096 Ahmed, II, 295; Ebû Nuaym, IX, 59; Heysemî, V, 16.
1097 Ebû Nuaym, VI, 269; İbni Asâkir, LII, 381.
1098 Taberânî, XX, 173; Heysemî, II, 67.
1099 Taberânî, III, 94; Heysemî, V, 17.
1100 Ziyâ, IX, 223; Heysemî, V, 17.
1101 İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, s. 231; Kudâî, I, 414.

١١٠٢- أطفالُ المُؤْمِنِينَ في جَبَلٍ في الجَنَّةِ يَكْفُلُهُمْ إِبْرَاهِيمُ وسارَةُ حَتَّى يَرُدَّهُمْ إلى آبائِهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

1102. Müminlerin çocukları cennette bir dağdadır. Kıyamet günü babalarına teslim edilinceye kadar onlara İbrahim ve Sare bakar.[1102]

١١٠٣- أطْفالُ المُشْرِكِينَ خَدَمُ أهْلِ الجَنَّةِ. ح

1103. Müşriklerin çocukları, cennet halkının hizmetçileridir.[1103]

١١٠٤- أَطْفِئُوا المَصابِيحَ إذا رَقَدْتُمْ وأغْلِقوا الأَبْوابَ وَأَوْكِئُوا الأَسْقِيَةَ وَخَمِّرُوا الطَّعامَ والشَّرابَ ولوْ بِعُودٍ تُعَرِّضُهُ عليه. صح

1104. Uyuyacağınızda kandilleri söndürün, kapıları kapatın, tulumların ağızlarını bağlayın, yiyecek ve içeceklerin üstüne enine bile olsa bir çöp koyun.[1104]

İstenilecek Şeyler

١١٠٥- أَطْلُبِ العافِيَةَ لِغَيْرِكَ تُرْزَقْها في نَفْسِكَ. ض

1105. Başkası için afiyet dile ki, sana da nasib olsun.[1105]

١١٠٦- أطْلُبُوا الحَوائِجَ إلى ذَوِي الرَّحْمَةِ مِنْ أُمَّتِي تُرْزَقوا وتُنْجِحُوا فإنّ اللَّهَ تعالى يَقولُ رَحْمَتِي في ذَوِي الرَّحْمَةِ مِنْ عِبادِي ولا تَطْلُبوا الحَوائِجَ عندَ القاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ فلا تُرْزَقوا ولا تُنْجِحُوا فإنَّ اللَّهَ تعالى يَقولُ إن سُخْطِي فيهِمْ. ض

1106. İhtiyaçlarınızı ümmetimin merhametli olanlarından isteyin ki, rızıklanın ve umduğunuza nail olun. Zira Allah Teala şöyle buyuruyor: *"Rahmetim, kullarımın merhametli olanlarının yanındadır."* İhtiyaçlarınızı

1102 Ahmed, II, 326.
1103 Taberânî, Evsat, V, 294; Ebû Ya'lâ, VII, 130; Heysemî, VII, 219.
1104 Nesâî, Kübrâ, VI, 186; Ebû Ya'lâ, III, 368.
1105 Buhârî, Eşribe 22, Bed'ü'l-halk 11,16; Müslim, Eşribe 97.

katı kaplilerden istemeyin, çünkü rızıklanmaz ve umduğunuzu bulamazsınız. Zira Allah, *"Gazabım katı kalplilerin yanındadır"* buyuruyor.[1106]

١١٠٧- أطْلُبُوا الخَيْرَ عندَ حِسانِ الوُجُوهِ. ح

1107. Hayrı, güzel yüzlü insanların yanında arayın.[1107]

١١٠٨- أطْلُبوا الخَيْرَ دَهْرَكم كُلَّهُ وتَعَرَّضُوا لِنَفَحاتِ رَحْمَةِ اللَّهِ فإنَّ لِلَّهِ نَفَحاتٍ مِنْ رَحْمَتِهِ يُصِيبُ بِها مَنْ يشاءُ مِنْ عِبادِهِ وسَلوا اللَّهَ تعالى أنْ يَسْتُرَ عَوْراتِكمْ وأنْ يُؤَمِّنَ رَوْعاتِكمْ. ض

1108. Hayatınız boyunca hayra talip olun, Allah'ın rahmet esintilerine yönelin. Çünkü Allah'ın rahmet esintileri vardır, onları dilediği kullarına isabet ettirir. Allah'dan kusurlarınızı örtmesini ve sizi korkularınızdan emin kılmasını isteyin.[1108]

١١٠٩- أطْلُبُوا الرِّزْقَ في خَبايا الأَرْضِ. ض

1109. Rızkı, yerin altlarında arayın.[1109]

١١١٠- اطلبوا الْعِلْمَ ولوْ بالصِّينِ فإنّ طَلَبَ العِلْمِ فَرِيضَةٌ على كُلِّ مُسْلِمٍ. ض

1110. İlmi Çin'de bile olsa arayın, çünkü ilim öğrenmek her müslümana farzdır.[1110]

١١١١- اطلبوا العِلْمَ ولَوْ بالصِّينِ فإنّ طَلَبَ العِلْمِ فَرِيضةٌ على كلِّ مُسْلِمٍ إنّ الملائِكَةَ تَضَعُ أجْنِحَتَها لِطالِبِ العِلْمِ رِضاً بِما يَطْلُبُ.

1111. İlmi Çin'de bile olsa arayın, çünkü ilim öğrenmek her müslümana farzdır. Melekler, yaptıkları işten hoşlandıkları ilim talipleri için kanatlarını yere sererler.[1111]

1106 Ukaylî, III, 19; İbni Asâkir, VIIL, 5.
1107 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kazâü'l-havâic, s. 57; Harâitî, İtilâlü'l-kulûb, I, 167; Heysemî, VIII, 195.
1108 Beyhakî, Şuab, II, 42; Ebû Nuaym, III, 162; İbni Asâkir, XXIV, 123.
1109 Ebû Ya'la, VII, 347; Taberânî, Evsat, I, 274; Beyhakî, Şuab, II, 87.
1110 Ukaylî, II, 230; İbni Adî, IV, 118; Beyhakî, Şuab, II, 253.
1111 Ukaylî, II, 230; İbni Adî, IV, 118; Beyhakî, Şuab, II, 253.

١١١٢- اطلبوا العِلْمَ يَوْمَ الاثْنَيْنِ فإنَّهُ مُيَسَّرٌ لِطالِبِهِ. ض

1112. İlmi pazartesi günleri arayın, çünkü o gün talibine ilim kolaylaştırılır.[1112]

١١١٣- أطْلُبوا الحَوَائِجَ بِعِزَّةِ الأَنْفُسِ فإنَّ الأُمُورَ تَجْرِي بالمَقَادِيرِ.

1113. İhtiyaçlarınızı izzeti nefsinizi koruyarak isteyin, çünkü işler takdir edildiği şekilde zuhur eder.[1113]

١١١٤- اطلبوا الفَضْلَ عِنْدَ الرُّحَماءِ مِنْ أُمَّتِي تَعِيشُوا في أَكْنافِهِمْ فإنّ فِيهِمْ رَحْمَتِي ولا تَطْلُبُوا منَ الْقاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ فإنّهُمْ يَنْتَظِرُونَ سَخَطِي. ض

1114. Fazileti, ümmetimden merhametli insanlar yanında ararsanız onların kanatları altında yaşarsınız. Çünkü onlarda şefkat vardır. Kalpleri katı kişiler yanında aramayın, çünkü onlar Allah'ın gazabını beklerler.[1114]

١١١٥- اطلبوا المَعْرُوفَ منْ رُحَماءِ أُمَّتِي تَعِيشُوا في أَكْنافِهِمْ ولا تَطْلُبُوه منَ الْقاسِيَةِ قُلوبُهُمْ فإنّ اللّعْنَةَ تَنْزِلُ عَلَيْهِمْ يا عَلِيُّ إنّ اللَّهَ تَعالى خلَقَ المَعْرُوفَ وَخَلَقَ لَهُ أَهْلاً فَحَبَّبَهُ إلَيْهِمْ وَحَبَّبَ إلَيْهِمْ فِعالَه وَوَجّهَ إلَيْهِمْ طُلاّبَهُ كما وَجَّهَ الماءَ في الأَرْضِ الجَدْبَةِ لِتَحْيا بِهِ ويَحْيا بِهِ أَهْلُها إنَّ أَهْلَ المَعروفِ في الدُّنْيا هُمْ أَهْلُ المَعْرُوفِ في الآخِرَةِ. صح

1115. İyiliği ümmetimin merhametlilerinden isteyin, onların himayesi altında yaşarsınız. Katı yüreklilerden istemeyin, çünkü onların üzerine lanet yağar. Ey Ali! Allah iyiliği ve iyilik ehlini yarattı, onlara iyiliği ve iyilik yapmayı sevdirdi. Onunla hayat bulması için susuz toprağa suyu sevkettiği gibi iyilik isteyenleri de onlara yöneltti. Dünyada iyilik ehli olanlar, ahirette de iyilik ehli olurlar.[1115]

1112 Deylemî, I, 78; İbni Asâkir, IIL, 317; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 324.
1113 Temmâm, I, 85; İbni Asâkir, LIII, 70; Ziyâ, IX, 51.
1114 Harâitî, Mekârim, s. 189; Taberânî, Evsat, V, 76.
1115 Hâkim, IV, 357.

Çeşitli Hadisler

١١١٦- اطّلِعْ في القُبُورِ واعْتَبِرْ بالنُّشُورِ. ض

1116. Kabirlere tefekkürle bak, öldükten sonra dirilişten ibret al.[1116]

١١١٧- اطّلَعْتُ في الجَنّةِ فَرَأيْتُ أكْثَرَ أهْلِها الفُقَرَاءَ واطّلَعْتُ في النّارِ فَرَأيْتُ أكْثَرَ أهْلِها النِّساءَ. صح

1117. Cennete baktım, ekseri halkının fakirler olduğunu gördüm. Cehenneme de baktım, çoğunluğunun kadınlar olduğunu gördüm.[1117]

١١١٨- أطْوَعُكُمْ لِلّهِ الّذِي يَبْدَأُ صاحِبَهُ بالسَّلامِ.

1118. Allah'a en çok itaat edeniniz, arkadaşına önce selam verendir.[1118]

١١١٩- أطْوَلُ النّاس أعْناقاً يَوْمَ الْقِيامَةِ المُؤَذِّنُونَ. صح

1119. Kıyamet günü boynu en uzun olanlar, müezzinlerdir.[1119]

١١٢٠- أطْوُوا ثِيابَكُمْ تَرْجِعْ إلَيْها أرْوَاحُها فإنّ الشَّيْطانَ إذَا وَجَدَ ثَوْباً مَطْوِياً لَمْ يَلْبَسْهُ وإنْ وَجَدَهُ مَنْشُوراً لَبِسَهُ. ض

1120. Elbiselerinizi çıkarınca dürüp kenara koyun ki, özellikleri kaybolmasın. Zira şeytan, dürülmüş bir elbise bulunca onu giyemez, ancak açık bulursa o zaman giyer.[1120]

١١٢١- أطْيَبُ الطِّيبِ المِسْكُ. صح

1121. Kokuların en güzeli, misktir.[1121]

1116 Beyhakî, Şuab, VII, 16; Deylemî, I, 434.
1117 Buhârî, Nikâh 88, Rikâk 16, 51, Bed'ü'l-halk 8; Tirmizî, Cehennem 11; Ahmed, I, 234, 359.
1118 Heysemî, VIII, 32.
1119 Buhârî, Salât 1; Müslim, Salât 14; İbni Mâce, Ezân 5; Ahmed, III, 169, 264, 495.
1120 Taberânî, Evsat, VI, 31; Heysemî, V, 135.
1121 Ahmed, III, 36; Hâkim, I, 514; Kudâî, II, 264.

١١٢٢- أَطْيَبُ الكَسْبِ عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ. صح

1122. En temiz kazanç kişinin el emeğidir, her türlü alış veriş de makbüldür.[1122]

١١٢٣- أَطْيَبُ كَسْبِ المُسْلِمِ سَهْمُهُ في سَبِيلِ اللَّهِ. ض

1123. Müslümanın en helal kazancı, okuyla Allah yolunda kazandığı ganimettir.[1123]

١١٢٤- أَطْيَبُ اللَّحْمِ لَحْمُ الظَّهْرِ. صح

1124. Etin en güzel tarafı, sırt tarafıdır.[1124]

١١٢٥- أَطْيَبُ الشَّرَابِ الحُلْوُ الْبارِدُ. صح

1125. İçeceklerin en güzeli, tatlı ve soğuk olanıdır.[1125]

١١٢٦- أَطِيعُونِي ما كُنْتُ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ وَعَلَيْكُمْ بِكِتابِ اللَّهِ أَحِلُّوا حَلالَهُ وَحَرِّمُوا حَرَامَهُ. ض

1126. Aranızda bulunduğum sürece bana itaat edin. Allah'ın kitabına sarılın, onun helal kıldığını helal, haram kıldığını da haram bilin.[1126]

١١٢٧- أَظْهِرُوا النِّكاحَ وأَخْفوا الخِطْبَةَ. صح

1127. Nikahı ilan edin, kız istemeyi ise gizli tutun.[1127]

Kulluk

١١٢٨- أَعْبَدُ النَّاسِ أَكْثَرُهُمْ تِلاوَةً لِلْقُرْآنِ. ض

1128. İnsanların en abidi, Kur'an'ı en çok okuyandır.[1128]

1122 Ahmed, II, 334, 357.
1123 Saîd b. Mansur, II, 367.
1124 Ahmed, I, 203; Taberânî, XIII, 87; Hâkim, IV, 124.
1125 Ahmed, I, 338; Beyhakî, Şuab, V, 97; Heysemî, V, 79.
1126 Taberânî, XVIII, 38; Heysemî, I, 170.
1127 İbni Mâce, Nikâh 20; Tirmizî, Nikâh 6.
1128 Deylemî, I, 122; Elbânî, VI, 336.

١١٢٩- أَعْبَدُ النَّاسِ أَكْثَرُهُمْ تِلاوَةً لِلْقُرْآنِ وأَفْضَلُ العِبادَةِ الدُّعاءُ. ض

1129. İnsanların en abidi, Kur'an'ı en çok okuyandır. En faziletli ibadet de duadır.[1129]

١١٣٠- اعْبُدِ اللَّهَ لا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً وأَقِمِ الصَّلاةَ المَكْتُوبَةَ والزَّكاةَ المَفْرُوضَةَ وحُجَّ واعْتَمِرْ وَصُمْ رَمَضانَ وانْظُرْ ما تُحِبُّ للنّاسِ أنْ يَأْتوهُ إلَيْكَ فافْعَلْهُ بِهِمْ وما تَكْرَهُ أنْ يأْتوهُ إلَيْكَ فَذَرْهُمْ مِنْهُ. ح

1130. Allah'a ibadet et, ona şirk koşma. Farz namazları kıl, farz olan zekatı ver, hacca git, umre yap, ramazan orucunu tut, insanların sana nasıl davranmasını istiyorsan sen de onlara öyle davran, insanların sana yapmasını istemediğin şeyi sen de onlara yapma![1130]

١١٣١- اعْبُدِ اللَّهَ ولا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً واعْمَلْ لِلَّهِ كأَنَّكَ تَرَاهُ واعْدُدْ نَفْسَكَ في المَوْتى واذْكُرِ اللَّهَ تَعالى عِنْدَ كُلِّ حَجَرٍ وكلِّ شَجَرٍ وإذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فاعْمَلْ بِجَنْبِها حَسَنَةً السِّرَّ بالسِّرِّ والعَلانِيَةَ بالعَلانِيَةِ. ح

1131. Allah'a kulluk et ve ona ortak koşma, Allah'ı görür gibi ona ibadet et, kendini ölmüşlerden say, her taşın ve her ağacın yanında Allah'ı an, bir kötülük yaptığında ardından hemen bir iyilik yap, gizli yaptığın kötülük için gizli iyilik, açıktan yaptığın kötülüğe karşılık açıktan iyilik yap![1131]

١١٣٢- اعْبُدِ اللَّهَ كأَنَّكَ تَرَاهُ وعُدَّ نَفْسَكَ في المَوْتى وإيّاكَ ودَعَواتِ المَظْلُومِ فإنَّهُنَّ مجاباتٌ وعَلَيْكَ بِصلاةِ الغَدَاةِ وَصلاةِ العِشاءِ فاشْهَدْهُما فَلَوْ تَعْلَمُونَ ما فِيهِما لأَتَيْتُموهُما ولوْ حَبْواً. ح

1132. Allah'ı görüyormuşcasına ona kulluk et, kendini ölüler arasında say, mazlumun bedduasından sakın. Çünkü o kabul edilir. Sabah

---

1129 Deylemî, I, 122; Elbânî, VI, 336.

1130 Taberânî, XIX, 210; Heysemî, I, 44.

1131 Hennâd, II, 531; Taberânî, XX, 175; Beyhakî, Şuab, I, 405; Heysemî, IV, 218.

ve yatsı namazlarını cemaatla birlikte kıl. Eğer o iki namazdaki ecri bilseydiniz emekleyerek de olsa onlara gelirdiniz.[1132]

١١٣٣- اعْبُدِ اللَّهَ كأَنّكَ تَرَاهُ فإنْ لم تَكنْ تَرَاهُ فإنَّهُ يَرَاكَ واحْسِبْ نَفْسَكَ مَعَ المَوْتى وَاتّقِ دَعْوَةَ المَظْلُومِ فإنّها مُسْتَجابَةٌ. ح

1133. Allah'ı görür gibi ona ibadet et, çünkü sen onu görmüyorsan da o seni görüyor. Kendini ölülerle beraber say, mazlumun bedduasından da sakın, çünkü o kabul edilir.[1133]

١١٣٤- أعْبُدِ اللَّهَ ولا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً وَزُلْ مَعَ القُرْآنِ أيْنَما زَالَ واقْبَلِ الحَقَّ مِمَّنْ جاءَ بِهِ منْ صغيرٍ أوْ كَبيرٍ وإنْ كانَ بَغِيضاً بَعِيداً وارْدُدِ الباطِلَ على مَنْ جاءَ بِهِ مِنْ صَغِيرٍ أوْ كَبِيرٍ وإنْ كانَ حَبِيباً قَرِيباً. ض

1134. Allah'a kulluk et ve ona hiçbir şeyi ortak koşma! Kur'an'ın gittiği tarafa git, küçük veya büyük kimden gelirse gelsin hakka yönel! İsterse bu kişi kızdığın ve sana uzak olan biri olsun. Küçük veya büyük kimden gelirse gelsin, batılı reddet, isterse bu kişi sevdiğin ve akrabandan biri olsun.[1134]

١١٣٥- اعْبُدُوا الرَّحْمنَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ وأفْشُوا السّلامَ تَدْخُلوا الجَنّةَ بِسلامٍ. ح

1135. Rahman'a kulluk edin, yemek yedirin ve selamı yayın ki cennete selametle giresiniz.[1135]

Çeşitli Hadisler

١١٣٦- اعْتَبِرُوا الأَرْضَ بأَسْمائِها واعْتَبِرُوا الصّاحِبَ بالصّاحِبِ. ض

1136. Yeryüzünün isimlerinden ibret alın, kişiyi de arkadaşından tanıyın. [1136]

1132 İbni Asâkir, LXVIII, 113; Heysemî, II, 40.
1133 Ebû Nuaym, VIII, 202.
1134 Deylemî, I, 53; Taberânî, IX, 102; İbni Asâkir, XXXVI, 269.
1135 Münâvî, I, 552.

١١٣٧- اعتَدِلوا في السُّجُودِ ولا يَبْسُطْ أحَدُكمْ ذِرَاعَيْهِ انْبِساطَ الْكَلْبِ. صح

1137. Secdeyi düzgün yapın, köpeğin ayaklarını yaydığı gibi dirseklerinizi yaymayın.[1137]

١١٣٨- أعتَقَ أمَّ ابْرَاهِيمَ وَلَدُها. صح

1138. İbrahim'in annesi Mariye'yi, oğlu hürriyetine kavuşturdu.[1138]

١١٣٩- أعْتِقوا عَنْهُ رَقَبَةً يُعْتِقُ اللَّهُ بِكُلِّ عُضوٍ مِنْها عُضْواً مِنْهُ مِنَ النَّارِ. صح

1139. Cinayet keffareti vermesi gereken biri adına bir köle azad edin. Allah azad edilen kölenin her bir organına karşı katilin bir organını cehennemden azad eder.[1139]

١١٤٠- اعْتِكافُ عَشْرٍ في رَمَضانَ كَحَجَّتَيْنِ وعُمْرَتَيْنِ. ض

1140. Ramazan'da on gün itikaf, iki hac ve iki umre gibidir.[1140]

١١٤١- أعْتِمُوا بهذِهِ الصَّلاةِ فإنَّكُمْ قَدْ فَضَلْتُمْ بِها على سائِرِ الأمَمِ ولَمْ تُصَلِّها أمَّةٌ قَبْلَكُمْ. ح

1141. Yatsı namazını geç kılın, zira siz diğer ümmetlere onunla üstün kılındınız. Sizden önce onu başka bir ümmet kılmadı.[1141]

١١٤٢- أعْتَمُّوا تَزْدَادُوا حِلْماً. صح

1142. Sarık sarın ki, yumuşaklığınız artsın.[1142]

١١٤٣- أعْتَمُّوا تَزْدَادُوا حِلماً والْعَمائِمُ تِيجانُ العَرَبِ. ض

1143. Sarık sarın ki, hilminiz artsın. Sarıklar Arablar'ın tacıdır.[1143]

1136 İbni Adî, II, 163; Beyhakî, Şuab, VII, 55.
1137 Ahmed, III, 115; İbni Hibbân, V, 253; Beyhakî, II, 113.
1138 İbni Sad, I, 136; Dârekutnî, IV, 131; Beyhakî, X, 346.
1139 Ahmed, III, 490; İbni Hibbân, X, 145; Taberânî, XXII, 91; Beyhakî, VIII, 132.
1140 Taberânî, III, 128; Heysemî, III, 173.
1141 İbni Ebî Şeybe, I, 191; Ahmed, V, 237; Taberânî, XX, 120.
1142 Taberânî, I, 194; İbni Adî, VI, 61; Beyhakî, Şuab, V, 175; Heysemî, V, 119.
1143 İbni Adî, VI, 61; Beyhakî, Şuab, V, 175.

١١٤٤- اعْتَمُوا خالِفُوا على الأمَمِ قَبْلَكُمْ. ض

1144. Yatsı namazını geç kılarak sizden önceki ümmetlere muhalefet edin.[1144]

١١٤٥- أعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجزَ عن الدُّعاءِ وأبخَلُ النَّاسِ مِنْ بَخِلَ بالسَّلامِ. ح

1145. İnsanların en acizi, duadan aciz olan, insanların en cimrisi de selamı esirgeyendir.[1145]

١١٤٦- اعْدِلوا بَيْنَ أوْلادِكُمْ في النِّحَلِ كما تُحِبُّونَ أنْ يَعْدِلوا بَيْنَكُمْ في البِرِّ واللُّطْفِ. ح

1146. Başkalarının size ihsanda adil davranmasını istediğiniz gibi, siz de çocuklarınız arasında ihsanda adil davranın.[1146]

١١٤٧- أعْدَى عَدُوِّكَ زَوْجَتُكَ الَّتِي تُضاجِعُكَ وما مَلَكَتْ يَمِينُكَ. ح

1147. Düşmanların en büyüğü, seninle aynı yastığa baş koyan eşin ve elinin altında bulunan kölendir.[1147]

١١٤٨- أعْذَرَ اللَّهُ إلى امْرِىءٍ أخَّرَ أجَلَهُ حَتّى بَلَغَ سِتِّينَ سَنَةً. صح

1148. Allah Teala, ecelini geciktirip altmış yaşına ulaştırdığı kişinin mazeretini kabul etmez.[1148]

١١٤٩- أعْرِبُوا القُرْآنَ والْتَمِسُوا غَرَائِبَهُ.

1149. Kur'an'ın derinliklerine inin ve araştırılacak yerlerini araştırın.[1149]

١١٥٠- أعْرِبُوا الكلامَ كَيْ تُعْرِبُوا القُرْآنَ. ض

1150.Kur'an'ı doğru okuyabilmeniz için konuşma kurallarını öğrenin.[1150]

1144 Beyhakî, Şuab, V, 176.
1145 Taberânî, Evsat, V, 371; Beyhakî, Şuab, VI, 429; Heysemî, VIII, 31.
1146 Ebû Avâne, III, 459; İbni Hibbân, XI, 503; Beyhakî, VI, 178.
1147 Deylemî, I, 122; Aclûnî, I, 160.
1148 Buhârî, Rikâk 5.
1149 İbni Ebî Şeybe, VI, 116; Ebû Ya'lâ, XI, 436; Heysemî, VII, 163.
1150 Râfiî, II, 457; Taberânî, IX, 139.

١١٥١- اعْرِضُوا حَدِيثِي على كِتابِ اللَّهِ فإنْ وَافَقَهُ فَهُوَ مِنِّي وأنا قُلْتُهُ. ض

1151. Benim sözlerimi Allah'ın kitabına arzedin, şayet ona uygun düşerse o bendendir ve onu ben söylemişimdir.[1151]

١١٥٢- اعْرِضُوا عَلَيَّ رُقاكُمْ لا بَأسَ بالرُّقى ما لَمْ يَكُنْ فيهِ شِرْكٌ.

1152. Bana hastalara okuyanlarınızı gösterin, zira şirk olmadıkça rukye yapılmasında bir sakınca yoktur.[1152]

١١٥٣- اعْرِضُوا عَنِ النَّاسِ أَلَمْ تَرَ أَنَّكَ إِنِ ابْتَغَيْتَ الرِّيبَةَ في النَّاسِ أَفْسَدْتَهُمْ أَوْ كِدْتَ تُفْسِدُهُمْ.

1153. İnsanların kusurlarını araştırmayın. İnsanların şüpheli şeylerini araştırdığında onları bozduğunu veya fesada sevkettiğini görmez misin?[1153]

١١٥٤- اعْرِفُوا أنْسابَكُمْ تَصِلُوا أرْحامَكُمْ فإنَّهُ لا قُرْبَ بالرَّحِمِ إذا قُطِعَتْ وإنْ كانَتْ قَرِيبَةً ولا بُعْدَ بِها إذا وُصِلَتْ وإنْ كانتْ بَعِيدَةً. صح

1154. Soyunuzu öğrenin ki, akraba haklarını yerine getiresiniz. Çünkü yakın dahi olsa, ilişkiler kesilirse akrabalık diye birşey kalmaz. İlişkiler sürdürüldüğü takdirde ise akrabalar uzak da olsa, uzaklık ortadan kalkar.[1154]

١١٥٥- أعْرُوا النِّساءَ يَلْزَمْنَ الحِجالَ. ض

1155. Kadınları süslü elbilerden uzak tutun ki, evlerinde oturmayı tercih etsinler.[1155]

١١٥٦- أعِزَّ أمْرَ اللَّهِ يُعِزَّكَ اللَّهُ.

1156. Allah'ın emirlerini yücelt ki, Allah da seni yüceltsin.[1156]

1151 Taberânî, II, 97; Heysemî, I, 170.
1152 İbni Hibbân, XIII, 461; Hâkim, IV, 236; Beyhakî, IX, 349.
1153 Taberânî, XIX, 365.
1154 Tayâlisî, s. 360; Hâkim, I, 165; Beyhakî, X, 157.
1155 Taberânî, XIX, 438; Hatîb, IX, 367; İbni Asâkir, XXV, 214; Heysemî, V, 138.
1156 Deylemî, V, 354.

١١٥٧- إعْزِلِ الأَذَى عن طَرِيقِ المُسْلِمِينَ. صح

1157. Müslümanların yolu üzerindeki eza veren şeyleri kaldır.[1157]

١١٥٨- إعْزِلْ عنها إنْ شِئْتَ فإنّهُ سَيَأْتِيها ما قُدِّرَ لَها. صح

1158. İstersen eşinden azil yap, şüphesiz onun için takdir edilen yerine gelir.[1158]

١١٥٩- إعْزِلوا أوْ لا تَعْزِلوا ما كَتَبَ اللَّهُ تعالى مِنْ نَسَمَةٍ هِيَ كائِنَة إلى يَوْمِ القِيامَةِ إلاّ وهِيَ كائِنَةٌ. ح

1159. İster azil yapın, ister yapmayın. Kıyamete kadar Allah Tealâ'nın olmasını takdir ettiği canlar mutlaka dünyaya gelecektir.[1159]

Vermek

١١٦٠- أَعْطِ كلَّ سُورَةٍ حَظَّها منَ الرُّكوعِ والسُّجودِ. صح

1160. Her surenin rüku ve secdeden hakkını verin.[1160]

١١٦١- أَعْطُوا أعْيُنَكمْ حَظَّها منَ العِبادَةِ النَّظَرَ في المُصْحَفِ والتَّفَكُّرَ فيهِ والاعْتِبارَ عندَ عَجائِبِهِ. ض

1161. Gözünüze ibadetten nasibini verin. Bu da mushafa bakmak, onu tefekkür etmek ve ibret verici ayetleri üzerinde düşünmektir.[1161]

١١٦٢- أَعْطُوا السَّائِلَ وإنْ جاءَ على فَرَسٍ. ض

1162. At üstünde gelse dahi, dilenciye bir şeyler verin.[1162]

1157 Müslim, Birr 131-132; İbni Mâce, Edeb 7; Ahmed, IV, 420, 422, 424.
1158 Buhârî, Megâzî 32; İbni Mâce, Nikâh 30.
1159 Taberânî, VIII, 74; Heysemî, IV, 297.
1160 Münâvî, I, 561.
1161 Beyhakî, Şuab, II, 408; Deylemî, I, 105.
1162 İbni Adî, IV, 186.

١١٦٣- أَعْطُوا المَساجِدَ حَقَّها رَكْعَتانِ قَبْلَ أنْ تَجْلِسَ. ح

1163. Mescidlerin hakkını verin, oturmadan önce iki rekat namaz kılın.[1163]

١١٦٤- أَعْطُوا الأَجِيرَ أجْرَهُ قَبْلَ أنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ. ض

1164. İşçinin ücretini alnının teri kurumadan önce verin.[1164]

١١٦٥- أعْطِي ولا تُوكِي فَيُوكى عليكِ. صح

1165. Ver, esirgeme, sonra sana da esirgenir.[1165]

١١٦٦- أعْطِيتُ جَوَامِعَ الكَلِمِ واخْتُصِرَ لِيَ الكَلامُ اخْتِصاراً. ح

1166. Bana, az sözle çok mana ifade etme kabiliyeti verildi ve benim için sözler derlenip toparlandı.[1166]

١١٦٧- أُعْطِيتُ سُورَةَ البَقَرَةِ مِنَ الذِّكرِ الأَوَّلِ وأعْطِيتُ طهَ والطَّواسِينَ والحَوامِيمَ مِنْ أَلْواحِ مُوسى وأعْطِيتُ فاتِحَةَ الكِتابِ وخَواتِيمَ سُورَةِ البَقَرَةِ مِنْ تَحْتِ العَرْشِ والمُفَصَّلَ نافِلَةً. ض

1167. Önceki kitaplardan bana Bakara suresi, Musa'nın levhalarından Taha, Tavasin ve Havamim sureleri, Arş'ın altından Fatiha ve Bakara'nın sonları verildi. Fazla olarak da Mufassallar ihsan olundu.[1167]

١١٦٨- أُعْطِيتُ آيةَ الكُرْسِي مِنْ تَحْتِ العَرْشِ. صح

1168. Bana Arş'ın altından Ayete'l-kürsi verildi.[1168]

1163 İbni Ebî Şeybe, I, 299; İbni Huzeyme, III, 162; Deylemî, I, 105.
1164 İbn Mâce, Rûhün 4.
1165 Ebû Dâvûd, Zekât 46.
1166 Dârekutnî, IV, 144; Beyhakî, Şuab, II, 160; Heysemî, I, 182.
1167 İbnü's-Sünnî, s. 253; Hâkim, I, 757; Beyhakî, Şuab, II, 485.
1168 Buhârî, Kebîr, I, 249; İbnü'z-Zarîs, Fedâilü'l-Kur'ân, s. 92.

١١٦٩- أُعْطِيتُ ما لم يعْطَ أحَدٌ مِنَ الأنْبِياءِ قَبْلي نُصِرْتُ بالرَّعْبِ وأعْطِيتُ مَفاتِيحَ الأَرْضِ وسُمِّيتُ أحمَدَ وجُعِلَ لِيَ التُّرابُ طَهُوراً وجُعِلَتْ أُمَّتِي خيْرَ الأمَمِ. صح

1169. Bana benden önceki peygamberlere verilmeyen şu özellikler verildi: Düşmanın kalbine korku verilmekle yardım olundum, yeryüzünün anahtarları verildi, Ahmed ismi ile anıldım, yeryüzü bana temiz kılındı, ümmetim de ümmetlerin en hayırlısı kılındı.[1169]

١١٧٠- أُعْطِيتُ فَواتِحَ الكلامِ وجَوامِعَهُ وخَواتِمَهُ. ح

1170. Bana söz başlangıçları, derli toplu manalar ve söz sonlarını ifade etme kabiliyeti verildi.[1170]

١١٧١- أعْطِيتُ مَكانَ التَّوْراةِ السَّبْعَ الطِّوالَ وأُعْطِيتُ مَكانَ الزَّبُورِ المِئِينَ وأعْطيتُمَكانَ الإنْجِيلِ المثانِيَ وفُضِّلْتُ بالمُفَصَّلِ. ح

1171. Bana Tevrat yerine yedi uzun sure, Zebur yerine ikiyüzden fazla ayetli olan sureler, İncil yerine de yüz ayetli sureler verildi. Ben kısa surelerle de üstün kılındım.[1171]

١١٧٢- أُعْطِيتُ هذه الآياتِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ البَقَرَةِ مِنْ كَنْزٍ تَحْتَ العَرْشِ لم يعْطَها نَبِيٌّ قَبْلِي. صح

1172. Bana, Arş'ın altındaki hazineden benden önce hiçbir peygambere verilmeyen Bakara suresinin son ayetleri verildi.[1172]

١١٧٣- أُعْطِيتُ ثَلاثَ خِصالٍ أُعْطِيتُ صَلاةً في الصُّفُوفِ وأُعْطِيتُ السَّلامَ وهوَ تَحِيَّةُ أهْلِ الجَنَّةِ وأُعْطِيتُ آمِينَ ولم يُعْطَها أحَدٌ مِمَّنْ كانَ قَبْلَكمْ إلاَّ أنْ يَكونَ اللَّهُ أعْطاها هارُونَ فإنَّ مُوسى كانَ يَدْعُو ويُؤَمِّنُ هارُونُ.

1169 Müslim, Mesâcid 5; Tirmizî, Siyer 5; Ahmed, V, 393.
1170 İbni Ebî Şeybe, I, 261; Ebû Ya'lâ, XIII, 209; Beyhakî, Şuab, II, 160; Heysemî, VIII, 263.
1171 Ahmed, IV, 107; Beyhakî, II, 465; Heysemî, VII, 46.
1172 Ahmed, V, 151,180, 383.

1173. Bana üç haslet verildi. Saflar halinde namaz kılmak verildi, selam verildi ki o cennet ehlinin selamlaşma şeklidir. Amin kelimesi verildi, o sizden önce Harun'dan başkasına verilmedi. Musa, dua ettiğinde Harun *"Amin!"* derdi.[1173]

١١٧٤- أُعْطِيتُ خَمْساً لم يُعْطَهُنَّ أحَدٌ منَ الأَنْبِياءِ قَبْلِي نُصِرْتُ بالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ وجُعِلَتْ لِيَ الأَرْضُ مَسْجِداً وطَهُوراً فأَيُّما رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أدْرَكَتْهُ الصَّلاةُ فلْيُصَلِّ وأُحِلَّتْ لِيَ الغَنائِمُ ولم تَحِلَّ لأحَدٍ قَبْلِي وأُعْطِيتُ الشَّفاعَةَ وكانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إلى قَوْمِهِ خاصَّةً وبُعِثْتُ إلى النّاسِ عامَّةً. صح

1174. Bana benden önce hiçbir peygambere verilmeyen beş şey verildi. Bir aylık mesafeden düşmanın kalbine korku salmakla bana yardım edildi. Yeryüzü bana mescid ve her tarafı temiz kılındı, artık ümmetimden biri her nerede olursa olsun namazını kılsın. Benden önce hiç kimseye helal olmayan ganimetler bana helal kılındı. Kıyamet günü şefaat etme izni verildi. Önceki peygamberler sadece kendi kavimlerine gönderilirken ben bütün insanlığa gönderildim.[1174]

١١٧٥- أُعْطِيتُ سَبْعِينَ أَلْفاً مِنْ أُمَّتِي يَدْخلونَ الجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسابٍ وُجُوهُهُمْ كالقَمَرِ لَيْلَةَ البَدْرِ قُلُوبُهُمْ على قَلْبِ رَجُلٍ واحِدٍ فاسْتَزَدْتُ رَبِّي عَزَّوَجَلَّ فَزادَنِي مَعَ كلِّ واحِدٍ سَبْعِينَ أَلْفاً. ض

1175. Bana ümmetimden yetmişbin kişinin hesapsız olarak cennete gireceği müjdesi verildi. Onların yüzleri dolunay gecesi ay gibi, kalpleri de bir adamın kalbi gibidir. Rabbimden bunu artırmasını istedim, o da her bir kişinin yanına yetmişbin kişi ilave ederek o sayıyı bana artırdı.[1175]

١١٧٦- أُعْطِيَتْ أُمَّتِي شَيْئاً لمْ يُعْطَه أحدٌ منَ الأمَمِ أنْ يَقولوا عندَ المُصِيبَةِ إنَّا لِلَّهِ وإنَّا إلَيهِ راجِعُونَ. ض

1173 Hâris, Buğyetü'l-bâhis, I, 285; Hakîm, II, 177.

1174 Buhârî, Teyemmüm 1; Salât 56; Müslim, Mesâcid 3.

1175 Abd b. Humeyd, s. 349; Ebû Avâne, I, 330; İbni Hibbân, XIV, 308.

1176. Ümmetime hiçbir ümmete verilmeyen bir hususiyet verildi. O da musibet anında onların *"Biz Allah'a aidiz ve yine ona döneceğiz"* demeleridir.[1176]

١١٧٧ – أُعْطِيَتْ قُرَيْشٌ ما لم يُعْطَ النّاسُ أعْطُوا ما أمْطَرَتِ السَّماءُ وما جَرَتْ به الأنْهارُ وما سالَتْ بِهِ السُّيُولُ. ض

1177. Kureyş'e diğer insanlara verilmeyen şeyler verildi. Onlara gökyüzünden yağmurlar yağacak, o nehirlerden sular akacak, onlar seller gibi taşıp çoğalacaktır.[1177]

١١٧٨ – أُعْطِيَ يُوسُفُ شَطْرَ الحُسْنِ. صح

1178. Yusuf'a güzelliğin yarısı verildi.[1178]

Büyük Olan şeyler

١١٧٩ – أعْظَمُ الأيّامِ عِندَ اللّهِ يَوْمُ النَّحْرِ ثمَّ يَوْمُ القَرِّ. صح

1179. Allah katında günlerin en büyüğü, kurban bayramının birinci ve ikinci günleridir.[1179]

١١٨٠ – أعْظَمُ الخَطايا اللِّسانُ الكَذُوبُ. ض

1180. Hataların en büyüğü, çokça yalan söyleyen dildir.[1180]

١١٨١ – أعْظَمُ العِيادَةِ أجْراً أخَفُّها. ض

1181. Sevabı en fazla olan hasta ziyareti, kısa tutulandır.[1181]

1176 Taberânî, XII, 40; Heysemî, II, 330.
1177 Ebû Nuaym, Marife, II, 902; İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-ğâbe, II, 49.
1178 İbni Ebî Şeybe, IV, 42; Ahmed, III, 286; Ebû Ya'lâ, VI, 107; Hâkim, II, 622.s
1179 Ebû Dâvûd, Menâsik 19; Ahmed, IV, 350.
1180 Ğumârî, Müdâvî, I, 639.
1181 Bezzâr, II, 255; Beyhakî, Şuab, VI, 542; Deylemî, I, 360; Heysemî, II, 296.

١١٨٢ – أَعْظَمُ الغُلولِ عندَ اللَّهِ تعالى يَوْمَ القِيامَةِ ذِراعٌ منَ الأَرْضِ تَجِدُونَ الرَّجُلَيْنِ جارَيْنِ في الأَرْضِ أوْ في الدَّارِ فَيَقْتَطِعُ أحدُهُما مِنْ حَظِّ صاحِبِهِ ذِراعاً فإذا اقْتَطَعَهُ طُوِّقَهُ مِنْ سَبْعِ أرَضِينَ يَوْمَ القِيامَةِ. ح

1182. Kıyamet günü Allah katında hıyanetin en büyüğü, arazileri veya evleri birbirine komşu olan iki kişiden birinin kendi hissesine kattığı bir arşın topraktır. O kişi, onu aldığında o yer kıyamet günü yedi kat yerin altına kadar alınır ve alanın boynuna geçirilir.[1182]

١١٨٣ – أَعْظَمُ الظُّلْمِ ذِراعٌ مِنَ الأَرْضِ يَنْتَقِصُهُ المَرْءُ مِنْ حَقِّ أخِيهِ لَيْسَتْ حَصاةٌ أخَذَها إلاَّ طُوِّقَها يَوْمَ القِيامَةِ. ح

1183. Zulmün en büyüğü, kişinin din kardeşinin tarlasından bir arşın kadar yer aşırmasıdır. Bir taş bile alsa kıyamet günü o taş, onu alanın boynuna geçirilir.[1183]

١١٨٤ – أَعْظَمُ النّاسِ أجْراً في الصَّلاةِ أبْعَدُهُمْ إليها مَمْشىً فأبْعَدُهُمْ والذِي يَنْتَظِرُالصَّلاةَ حتَّى يُصَلِّيها مَعَ الإمامِ أعْظَمُ أجْراً منَ الذِي يُصَلِّيها ثمَّ يَنامُ. صح

1184. Namaz hususunda insanların en fazla sevap kazananı, derecelerine göre namaza uzak yerden yürüyerek gelendir. İmamın arkasında namaz kılmak için bekleyen kişi, namazı kılıp uyuyan kimseden daha çok sevap kazanır.[1184]

١١٨٥ – أَعْظَمُ النّاسِ هَمّاً المُؤْمِنُ يَهْتَمُّ بأمْرِ دُنْياهُ وأمْرِ آخِرَتِه. ض

1185. İnsanların kaygısı en büyük olanı, mümin kimsedir. O, hem dünyası, hem de ahireti için kaygı çeker.[1185]

١١٨٦ – أَعْظَمُ النَّاسِ حَقّاً على المرْأةِ زَوْجُها وأعْظَمُ النّاسِ حَقّاً على الرَّجُلِ أُمُّهُ. صح

1182 Ahmed, IV, 140, 202, V, 341.

1183 İbni Sad, IV, 284; Ahmed, IV, 140; Taberânî, III, 299; Heysemî, IV, 175.

1184 Buhârî, Ezân 31; Müslim, Mesâcid 276.

1185 Busırî, III, 7; Ebû Nuaym, III, 52; Deylemî, I, 359

1186. İnsanlar içinde kadın üzerinde en fazla hak sahibi olanı kocası, erkeğin üzerinde de anasıdır.[1186]

١١٨٧- أَعْظَمُ النِّساءِ بَرَكَةً أَيْسَرُهُنَّ مَؤُونَةً. صح

1187. Bereketi en fazla olan kadın, geçimi en kolay olandır.[1187]

١١٨٨- أَعْظَمُ آيَةٍ في القُرْآنِ آيَةُ الكُرْسِي وأَعْدلُ آيَةٍ في القُرْآنِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بالعَدْلِ والإِحْسانِ إلى آخِرها وأَخْوَفُ آيةٍ في القُرْآنِ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقالَ ذَرَّةٍ خَيْراً يَرَهُ ومَنْ يَعْمَلْ مِثْقالَ ذَرَّةٍ شرّاً يَرَهُ وأَرْجى آيَةٍ في القُرْآنِ ياعِبادِيَ الذِينَ أَسْرَفُوا على أَنْفُسِهِمْ لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ. ض

1188. Kur'an'daki en büyük ayet, ayete'l-kürsi'dir. En adil ayet, *"Allah adaleti, iyilik yapmayı ve iyi kullukta bulunmayı, akrabaya ikram etmeyi emreder"* ayetidir. En korkutucu ayet, *"Zerre miktarı hayır işleyen onu görür, zerre miktarı şer işleyen de onu görür"* ayetidir. En ümit verici ayet de *"Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin"* ayetidir.[1188]

١١٨٩- أَعْظَمُ النّاسِ فِرْيَةً اثْنانِ شاعرٌ يَهْجُو القَبِيلَةَ بأَسْرِها ورَجُلٌ انْتَفَى مِنْ أَبِيهِ. ح

1189. İnsanların en büyük yalan söyleyenleri iki kişidir. Biri bütün bir kabileyi hicveden şair, diğeri de babasını inkar eden adamdır.[1189]

Çeşitli Hadisler

١١٩٠- أَعَفُّ النّاسِ قِتْلَةً أَهْلُ الإِيمانِ. ح

1190. Öldürme konusunda insanların en merhametlisi, müminlerdir.[1190]

1186 Nesâî, Kübrâ, V, 363; Hâkim, IV, 167.

1187 İbni Mâce, Ticârât 2.

1188 Abdürrezzâk, III, 370; Taberânî, IX, 132; İbni Kesîr, Tefsîr, I, 308. Ayetler için bk. Nahl (16), 90; Zilzâl (99), 7-8; Zümer (39), 53.

1189 İbni Mâce, Edeb 42.

1190 Ahmed, I, 393; İbnü'l-Cârûd, s. 214; Beyhakî, VIII, 61.

١١٩١ – اعْقِلْها وَتَوَكَّلْ. ض

1191. Deveni bağla, sonra tevekkül et.[1191]

١١٩٢ – أعْلَمُ النَّاسِ مَنْ يَجْمَعُ عِلْمَ النَّاسِ إلى عِلْمِهِ وَكُلُّ صاحِبِ عِلْمٍ غَرْثانُ. ض

1192. İnsanların en alimi, başkasının ilminden istifade ederek ilmini artırandır. Her ilim sahibi öğrenmeye susamıştır.[1192]

١١٩٣ – إعْلَمْ أنَّكَ لا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إلاّ رَفَعَ اللَّهُ لَكَ بِها دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْكَ بِها خَطِيئَةً. صح

1193. Bil ki, sen Allah'a her secde ettiğinde, Allah mutlaka onunla bir dereceni yükseltir ve bir günahını da düşürür.[1193]

١١٩٤ – اعْلَمْ يا أبا مَسْعُودٍ أنّ اللَّهَ أقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ على هذا الغُلامِ. صح

1194. Ey Ebu Mesud! Bil ki, Allah'ın gücü senin köleye olan gücünden daha fazladır.[1194]

١١٩٥ – اعْلَمْ يا بلالُ أنَّهُ مَنْ أحْيا سُنَّةً مِنْ سُنَّتِي قَدْ أُمِيتَتْ بَعْدِي كانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ مَنْ عَمِلَ بِها مِنْ غَيْرِ أنْ يَنْقُصَ مِنْ أجُورِهِمْ شَيْئاً وَمَنِ ابْتَدَعَ بِدْعَةً ضلالَةً لا يَرْضاها اللَّهُوَرَسُولُهُ كانَ عَلَيْهِ مِثْلُ آثامِ مَنْ عَمِلَ بِها لا يَنْقُصُ ذلِكَ مِنْ أوْزارِ النَّاسِ شَيْئاً. ح

1195. Ey Bilal! Şunu bil ki, kim benden sonra unutulmuş bir sünnetimi ihya ederse onunla amel edenlerin sevabının bir misli sevab kazanır. Bu durum onların sevabından da birşey eksiltmez. Kim de Allah ve resulünün razı olmadığı bir sapıklığı dine sokarsa, onunla amel edenlerin günahı gibi günah kazanır. Bu durum da onların günahlarından da bir şey eksiltmez.[1195]

1191 Tirmizî, Kıyâmet t 60.

1192 Ebû Ya'la, IV, 132; Deylemî, III, 262; Heysemî, I, 162.

1193 Ahmed, V, 255; Taberânî, VIII, 91; Beyhakî, IV, 301; Heysemî, III, 182.

1194 Müslim, Îmân 34-36; Ebû Dâvûd, Edeb 124; Tirmizî, Birr 30; Ahmed, IV, 120.

1195 Tirmizî, İlim 16; İbni Mâce, Mukaddime 15.

١١٩٦ – اعلَمُوا أنّهُ لَيْسَ مِنْكُمْ مِنْ أحَدٍ إلاّ مالُ وارِثِهِ أحَبُّ إلَيْهِ مِنْ مالِهِ مالُكَ ما قَدَّمْتَ ومالُ وَارِثِك ما أخَرْتَ.

1196. Sizden hiçbiriniz yoktur ki, varisinin malını kendi malından daha çok sevmesin. Malın ahirete gönderdiğin, varisinin malı ise dünyada bıraktığındır.[1196]

١١٩٧ – أعْلِنُوا النّكاحَ. ح

1197. Düğünleri duyurun.[1197]

١١٩٨ – أعْلِنوا هذا النكاحَ واجْعَلوهُ في المَساجِدِ واضْرِبُوا عَلَيْهِ بالدُّفُوفِ. ض

1198. Evlilikleri ilan edin, onu mescidlerde yapın, merasimlerinde de def çalın.[1198]

١١٩٩ – أعْمارُ أمَّتِي ما بَيْنَ السِّتِّينَ إلى السَّبْعِينَ وأقَلُّهُمْ مَنْ يَجُوزُ ذَلِكَ. ح

1199. Ümmetimin ömürleri altmışla yetmiş arasıdır, bu sınırı aşanlar azdır.[1199]

Ameller

١٢٠٠ – اعْمَلْ لِوَجْهٍ وَاحِدٍ يَكْفِيكَ الوُجُوهَ كُلَّها. ض

1200. Öyle biri için amel et ki, bütün herkese karşı sana kafi gelsin.[1200]

١٢٠١ – اعملْ عَمَلَ امْرِىءٍ يَظُنَّ أنْ لَنْ يَمُوتَ أبداً واحْذَرْ حَذَرَ امْرِىءٍ يَخْشَى أنْ يَمُوتَ غَداً. ض

1201. Hiç ölmeyeceğini zanneden biri gibi çalış, yarın ölecek birinin kötülüklerden sakınması gibi de sakın.[1201]

1196 Buhârî, Rikâk 12; Ahmed, I, 382.
1197 Ahmed, IV, 5; Taberânî, XIII, 98; Hâkim, II, 200; Heysemî, IV, 289.
1198 Tirmizî, Nikâh 6.
1199 Taberânî, Evsat, VI, 85; Hâkim, VII, 246; Ebû Ya'lâ, X, 390.
1200 İbni Adî, VII, 49; Zehebî, Mîzân, VII, 8.
1201 Beyhakî, III, 19.

١٢٠٢ – اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌلما خُلِقَ له. صح

1202. Çalışın, herkes ne için yaratılmışsa o şey kendisine kolaylaştırılır.[1202]

١٢٠٣ – اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ لِما يُهْدَى لَهُ مِنَ القَوْلِ. صح

1203. Çalışın, herkese takdirde ne yazılmışsa kendisine o şey kolaylaştırılır.[1203]

١٢٠٤ – اعْمَلِي ولا تَتَّكِلي فإنَّ شَفاعَتِي لِلْهالِكِينَ مِنْ أمَّتِي. ض

1204. Çalış, tembellik gösterme. Şefaatım ümmetimden helak olanlaradır.[1204]

Çeşitli Hadisler

١٢٠٥ – أعينُوا أوْلادَكُمْ على البِرِّ مَنْ شاءَ اسْتَخْرَجَ العُقوقَ مِنْ وَلَدِهِ. ض

1205. İyilik hususunda çocuklarınıza yardımcı olun. Zira isteyen çocuklarını itaatsizlikten kurtarabilir.[1205]

١٢٠٦ – أغْبَطُ النَّاسِ عِنْدِي مُؤمِنٌ خَفِيفُ الحاذِ ذُو حَظَ مِنْ صلاةٍ وكانَ رِزقهُ كَفافاً فَصَبَرَ عَليهِ حَتَّى يَلْقَى الله وأحْسَنَ عِبادَةَ رَبِّهِ وَكانَ غامِضاً في النَّاسِ عُجِّلَتْ مَنِيَّتُهُ وَقَلَّ تُراثُهُ وقَلَّتْ بَواكِيهِ. ض

1206. Benim nazarımda en çok gıpta edilen mümin, yükü hafif, namazdan nasibi fazla olan, rızkı kendisine yetecek derecede fazla olmadığı halde Allah'a kavuşuncaya kadar ona sabreden, rabbine karşı kulluk vazifesini güzel bir şekilde yerine getiren, insanlar arasında fazla tanınmayan, musibeti dünyada iken verilen, mirası ve ardından ağlayanı da az olan kimsedir.[1206]

1202 Tayâlisî, s. 113; Ahmed, IV, 431; Taberânî, XVIII, 129.
1203 Taberânî, XVIII, 130.
1204 İbni Adî, V, 152; Taberânî, XXIII, 369; Deylemî, V, 432; Heysemî, X, 378.
1205 Taberânî, Evsat, IV, 237; Heysemî, VIII, 146.
1206 Tirmizî, Zühd 35; İbni Mâce, Zühd 4; Ahmed, V, 252, 255.

١٢٠٧- أعِبُّوا في العِيادَةِ وأرْبِعُوا. ض

1207. Hasta ziyaretini ara ara, dört günde bir yapın.[1207]

١٢٠٨- اغْتَسِلُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ ولَوْ كأْساً بِدِينارٍ. ض

1208. Cuma günü, su bir dinar karşılığı bile olsa onu satın alıp yıkanın.[1208]

١٢٠٩- اغْتَسِلُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ فإنَّهُ مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الجُمُعَةِ فَلَهُ كَفَّارَةُ ما بَيْنَ الجُمُعَةِ إلى الجُمُعَةِ وزِيادَةُ ثَلاثَةِ أيَّامٍ. ض

1209. Cuma günü yıkanın, kim böyle yaparsa iki cuma arasında işlediği günahları üç gün de fazla olmak kaydıyla affedilir.[1209]

١٢١٠- اغْتَنِمْ خَمْساً قَبْلَ خَمْسٍ حَياتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ وفَراغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وشَبابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وغِناكَ قَبْلَ فَقْرِكَ. ح

1210. Beş şey gelmeden evvel beş şeyin değerini bil! Ölümünden önce hayatının, hastalığından önce sağlığının, meşguliyetinden önce boş vaktinin, ihtiyarlığından önce gençliğinin, fakirliğinden önce zenginliğinin kıymetini bil!.[1210]

١٢١١- اغْتَنِمُوا الدُّعاءَ عِنْدَ الرِّقَّةِ فإنَّها رَحْمَةٌ. ح

1211. Kalbiniz yumuşadığında dua etmeyi fırsat bilin. Zira o hal bir rahmettir.[1211]

١٢١٢- اغْتَنِمُوا دَعْوَةَ المُؤمِنِ المُبْتَلَى. ض

1212. Musibete uğramış müminin duasını ganimet bilin.[1212]

1207 İbn Ebi'd-Dünya, Maraz, s. 167; Beyhakî, Şuab, VI, 542; Hatîb, XI, 334.
1208 İbni Adî, II, 389; İbni Hibbân, Zuafâ, I, 258.
1209 Taberânî, VIII, 178; Heysemî, II, 173.
1210 Hâkim, IV, 341; Beyhakî, Şuab, VII, 263.
1211 Kudâî, I, 402.
1212 Kudâî, I, 77; İbni Asâkir, IIIL, 154.

١٢١٣ – اغْدُ عالِماً أوْ مُتَعَلِّماً أوْ مُسْتَمِعاً أوْ مُحِبّاً ولا تَكُنِ الخَامِسَةَ فَتَهْلَكَ. ح

1213. Ya alim, ya ilim öğrenen, ya dinleyen, ya da onları seven ol! Beşincisi olma, yoksa helak olursun.[1213]

١٢١٤ – أغْدُوا في طَلَبِ العِلْمِ فإنِّي سَأَلْتُ رَبِّي أنْ يُبارِكَ لأُمَّتِي في بُكورِها وَيَجْعَلَ ذَلِكَ اليَوْمَ الخَمِيسَ. ض

1214. İlim öğrenmek için erken davranın. Zira ben rabbimden ümmetime sabahın erken saatlerini bereket kılmasını, bunu da özellikle perşembe günü yapmasını istedim.[1214]

١٢١٥ – أغْدُوا في طَلَبِ العِلْمِ فإنَّ الغُدُوَّ بَرَكَةٌ ونَجاحٌ. ض

1215. İlim öğrenmek için sabah erken vakitlerde çıkın. Çünkü erken çıkmakta bereket ve başarı vardır.[1215]

١٢١٦ – أُغْزُوا قَزْوِينَ فإنَّهُ مِنْ أعْلَى أبْوابِ الجَنَّةِ. ض

1216. Kazvin'i fethetmek için cihada çıkın. Zira orası cennet kapıları üzerindedir.[1216]

١٢١٧ – اغْسِلُوا أيْدِيَكُمْ ثُمَّ اشْرَبُوا فِيها فَلَيْسَ مِنْ إناءٍ أطْيَبَ مِنَ اليَدِ. ض

1217. Ellerinizi yıkayın, sonra onlarla içeceklerinizi için. Zira elden daha temiz bir kap yoktur.[1217]

١٢١٨ – اغسلوا ثِيابَكُمْ وخُذُوا مِنْ شُعُورِكُمْ واسْتاكُوا وَتَزَيَّنُوا وَتَنَظَّفُوا فإنَّ بَنِي إسْرائِيلَ لَمْ يَكُونُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ فَزَنَتْ نِساؤُهُمْ. ض

1218. Elbiselerinizi yıkayın, saçlarınızı kesin, misvak kullanın, süslenin ve temizlenin. Çünkü İsrailoğulları bunu yapmadıkları için kadınları zina etmişlerdir.[1218]

1213 Bezzâr, IX, 94; Taberânî, Evsat, V, 231; Beyhakî, Şuab, II, 265.
1214 Taberânî, Evsat, V, 255; Heysemî, I, 132.
1215 Hatîb, XIII, 270.
1216 Râfiî, I, 5; Ğumârî, Muğîr, s. 24.
1217 Beyhakî, Şuab, V, 119; İbni Hacer, X, 77.
1218 İbni Asâkir, XXXVI, 124; Zehebî, Siyer, XVIII, 259.

١٢١٩ – اعْفُ فإنْ عاقَبْتَ فَعاقِبْ بِقَدْرِ الذَّنْبِ واتَّقِ الوَجْهَ. ض

1219. Affet, cezalandıracaksan suç miktarınca cezalandır, yüze vurmaktan da sakın.[1219]

١٢٢٠ – أغْنَى النَّاسِ حَمَلَةُ القُرآنِ. ض

1220. İnsanların en zenginleri, Kur'an hafızlarıdır.[1220]

١٢٢١ – افْتَتَحْتُ القُرَى بالسَّيْفِ وافْتَتَحْتُ المَدِينَةَ بالقُرْآنِ. ض

1221. Diğer şehirler kılıçla, Medine ise Kur'an'la fethedilmiştir.[1221]

١٢٢٢ – أغْنَى النَّاسِ حَمَلَةُ القُرآنِ مَنْ جَعَلَهُ اللهُ تَعالى في جَوْفِهِ. ض

1222. İnsanların en zenginleri, Allah Teala'nın kalplerine Kur'an'dan bir şeyler koyduğu Kur'an hafızlarıdır.[1222]

١٢٢٣ – افْتَرَقَتِ اليَهُودُ على إحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً وَتَفَرَّقَتِ النَّصَارَى على اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً وَتَفَرَّقَتْ أمَّتِي على ثلاثٍ وسَبْعِينَ فِرْقَةً. صح

1223. Yahudiler yetmişbir, hristiyanlar yetmişiki fırkaya ayrıldı. Benim ümmetim ise yetmişüç fırkaya ayrılacaktır.[1223]

١٢٢٤ – افْرِشُوا لِي قَطِيفَتِي في لَحْدِي فإنَّ الأَرْضَ لَمْ تُسَلَّطْ على أجْسادِ الأَنْبِياءِ.

1224. Kadife örtümü kabrimin içine serin, zira toprak peygamberlerin cesedlerini yiyemez.[1224]

١٢٢٥ – أفْرَضُ أمَّتِي زَيْدُبن ثابتٍ. صح

1225. Ümmetim içinde miras taksimini en iyi bilen, Zeyd İbni Sabit'tir.[1225]

1219 Taberânî, II, 269; Ebû Nuaym, Marife, II, 627; Heysemî, VIII, 106.
1220 Aclûnî, I, 168.
1221 İbni Adî, VI,171; Beyhakî, Şuab, II, 145.
1222 İbni Asâkir, XXXVII, 355.
1223 Ebû Dâvûd, Sünnet 1; İbni Mâce, Fiten 17; Tirmizî, Îmân 18.
1224 İbni Sad, II, 299.
1225 İbni Sad, II, 359; Hâkim, IV, 372; İbni Asâkir, XIX, 310.

Yayılması Gereken Şeyler

١٢٢٦- افْشِ السَّلامَ وابْذُلِ الطَّعامَ واسْتَحْيِ مِنَ الله تعالى كما تَسْتَحِيي رَجُلاً مِنْ رَهْطِكَ ذا هَيْئَةٍ ولْيَحْسُنْ خُلُقُكَ وإذا أسَأْتَ فأحْسِنْ فإنَّ الحَسَناتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئاتِ. ض

1226. Selamı yay, bolca yemek yedir, kabilenden heybetli bir adamdan utandığın gibi Allah'dan haya et, ahlakın güzel olsun, kötülük yaptığında hemen ardından bir iyilik yap! Çünkü iyilikler kötülükleri giderir.[1226]

١٢٢٧- أفْشُوا السَّلامَ تَسْلَمُوا. صح

1227. Selamı yayın ki, selamet bulasınız.[1227]

١٢٢٨- أفْشُوا السَّلامَ بَيْنَكُمْ تَحَابُّوا. صح

1228. Aranızda selamı yaygınlaştırın ki, birbirinizi sevesiniz.[1228]

١٢٢٩- أفْشُوا السَّلام فإنَّهُ لله تعالى رضاً. ض

1229. Selamı yayın, çünkü o Allah'ı razı eden bir ameldir.[1229]

١٢٣٠- افْشُوا السَّلامَ كَيْ تَعْلوا. ح

1230. Selamı yayın ki, üstün gelesiniz.[1230]

١٢٣١- أفْشُوا السَّلامَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ واضْرِبُوا الهامَ تُورَثُوا الجِنانَ. صح

1231. Selamı yayın, yemek yedirin, kafirlerin boyunlarını vurun ki cennetlere varis olasınız.[1231]

١٢٣٢- افْشُوا السلامَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ وكونُوا إخْواناً كما أمَرَكُمُ الله.

1226 Bezzâr, VII, 89; Taberânî, VIII, 228; Heysemî, VI, 148.
1227 Ahmed, IV, 286; Buhârî, Müfred, I, 340; Beyhakî, Şuab, VI, 426.
1228 Hâkim, IV, 185.
1229 İbni Adî, III, 342; Taberânî, Evsat, VI, 358; Heysemî, VIII, 30.
1230 Münzirî, III, 286; Heysemî, VIII, 30.
1231 Tirmizî, Etime 45.

1232. Selamı yayın, yemek yedirin ve Allah'ın emrettiği şekilde kardeş olun.[1232]

Faziletli Ameller

١٢٣٣ – أفْضَلُ الأَعْمالِ الصَّلاةُ لِوَقْتِها وَبِرُّ الوالِدَيْنِ. صح

1233. Amellerin en faziletlisi, vaktinde kılınan namaz ve ana babaya iyilik etmektir.[1233]

١٢٣٤ – أفْضَلُ الأَعْمالِ الصَّلاةُ في أوَّلِ وَقْتِها. صح

1234. Amellerin en faziletlisi, ilk vaktinde kılınan namazdır.[1234]

١٢٣٥ – أفْضَلُ الأَعْمالِ الصَّلاةُ لِوَقْتِها وبِرُّ الوَالِدَيْنِ والجِهادُ في سَبيلِ الله. ض

1235. Amellerin en üstünü vaktinde kılınan namaz, ana babaya yapılan iyilik ve Allah yolunda cihad etmektir.[1235]

١٢٣٦ – أفْضَلُ الأَعْمالِ أنْ تُدْخِلَ على أخِيكَ المُؤمِنِ سُرُوراً أوْ تَقْضِيَ عنهُ دَيْناً أوْ تُطْعِمَهُ خُبْزاً. ض

1236. Amellerin en faziletlisi, mümin kardeşini sevindirmen, borcunu ödemen, ekmek de olsa ona yemek yedirmendir.[1236]

١٢٣٧ – أفْضَلُ الأَعْمالِ بَعْدَ الإيمانِ بالله التَّوَدُّدُ لِلنَّاسِ. ح

1237. Allah'a imandan sonra amellerin en faziletlisi, halka sevgi gösterebilmektir.[1237]

١٢٣٨ – أفْضَلُ الأَعْمالِ الكَسْبُ مِنَ الحلالِ. ض

1232 Tirmizî, Etıme 45, Kıyâmet 42; İbni Mâce, İkâme 174.
1233 Ebû Avâne, I, 66; Ahmed, I, 418.
1234 İbni Ebî Şeybe, I, 280; Taberânî, XXV, 81; Beyhakî, I, 232.
1235 Ahmed, I, 418; Taberânî, Evsat, V, 307; Hatîb, IV, 279.
1236 İbni Adî, III, 433.
1237 Aclûnî, I, 172.

1238. Amellerin en faziletlisi, helalden kazanmaktır.[1238]

١٢٣٩- أَفْضَلُ الأَعْمالِ الإيمانُ بالله وَحْدَهُ ثُمَّ الجِهادُ ثُمَّ حَجَّةٌ مَبْرُورَةٌ تَفْضُلُ سائِرَ الأَعْمالِ كما بَيْنَ مَطْلَعِ الشمْسِ إلى مَغْرِبِه. ح

1239. Amellerin en faziletlisi tek olan Allah'a inanmak, sonra cihad etmek, sonra da kabul edilecek bir hac yapmaktır. O hac, diğer amellerden doğu ile batı arasındaki mesafe kadar üstündür.[1239]

١٢٤٠- أَفْضَلُ الأَعْمالِ العِلْمُ لله إنَّ العِلْمَ يَنْفَعُكَ مَعَهُ قَلِيلُ العَمَلِ وَكَثِيرُهُ وإنَّ الجَهْلَ لا يَنْفَعُكَ مَعَهُ قَلِيلُ العَمَلِ ولا كَثِيرُهُ. ض

1240. Amellerin en faziletlisi, Allah'ı bilmektir. İlimle olunca amelin azı da çoğu da sana fayda verir. Cehaletle olduğunda ise, amelin azı da çoğu da fayda vermez.[1240]

١٢٤١- أَفْضَلُ الأَعْمالِ الحُبُّ في الله والبُغْضُ في الله.

1241. Amellerin en üstünü, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir.[1241]

١٢٤٢- أَفْضَلُ الأَيَّامِ عِنْدَ الله يَوْمُ الجُمُعَةِ. ح

1242. Allah katında günlerin en faziletlisi, cuma günüdür.[1242]

١٢٤٣- أَفْضَلُ الإيمانِ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ الله مَعَكَ حَيْثُما كُنْتَ. ض

1243. İmanın en üstünü, nerede olursan ol, Allah'ın senin yanında olduğunu bilmendir.[1243]

١٢٤٤- أَفْضَلُ الإيمانِ الصَّبْرُ والسَّماحَةُ. صح

1238 Deylemî, I, 123; Elbânî, VI, 358.
1239 Ahmed, IV, 342; Taberânî, XX, 344; Heysemî, III, 207.
1240 Hakîm, IV, 101; İbni Abdilber, İlim, s. 54.
1241 Ahmed, V, 146; Ebû Dâvûd, Sünnet 2.
1242 Beyhakî, Şuab, III, 356.
1243 Taberânî, Evsat, VIII, 336; Ebû Nuaym, VI, 124; Heysemî, I, 60.

1244. İmanın en faziletlisi sabır ve hoşgörülü olmaktır.[1244]

١٢٤٥ – أَفْضَلُ الإِيمانِ أَنْ تُحِبَّ لله وتُبْغِضَ لله وَتَعْمَلَ لِسانَكَ في ذِكْرِ الله عَزَّ وَجَلَّ وأَنْ تُحِبَّ لِلنَّاسِ ما تُحِبُّ لِنَفْسِكَ وَتَكْرَهَ لَهُمْ ما تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ وأَنْ تَقُولَ خَيْراً أَوْ تَصْمُتَ. ض

1245. İmanın en üstünü, Allah için sevmen, Allah için buğzetmen, dilini Allah'ın zikriyle meşgul etmen, kendin için istediğin şeyi başkaları için istemen, kendin için istemediğin şeyi onlar için de istememen, ya hayır söylemen ya da susmandır.[1245]

١٢٤٦ – أَفْضَلُ الجِهَادِ كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطانٍ جائِرٍ. صح

1246. Cihadın en faziletlisi, zalim idareci yanında söylenen hak sözdür.[1246]

١٢٤٧ – أَفْضَلُ الجِهَادِ أَنْ يُجاهِدَ الرَّجُلُ نَفْسَهُ وَهَواهُ. ض

1247. En faziletli cihad, kişinin nefsi ve istekleriyle cihad etmesidir.[1247]

١٢٤٨ – أَفْضَلُ الحَجِّ العَجُّ والثَّجُّ. ض

1248. Haccın en faziletlisi, yüksek sesle telbiye getirmek ve çokça kurban kanı akıtmaktır.[1248]

١٢٤٩ – أَفْضَلُ الحَسَناتِ تَكْرِمَةُ الجُلَساءِ. ض

1249. İyiliklerin en üstünü, kişinin arkadaşlarına karşı cömert olmasıdır.[1249]

١٢٥٠ – أَفْضَلُ الدُّعاءِ دُعاءُ المَرْءِ لِنَفْسِهِ. صح

1250. En faziletli dua, kişinin kendisine yaptığı duadır.[1250]

1244 Buhârî, Kebîr, V, 25; Deylemî, I, 128.
1245 Ahmed, V, 247; Taberânî, XX, 191; Beyhakî, Şuab, I, 416; Heysemî, I, 61.
1246 Ebû Dâvûd, Melahim 17; Tirmizî, Fiten 13; İbni Mâce, Fiten 20; Ahmed, III, 19.
1247 Râfiî, III, 133; Ebû Nuaym, II, 249; Deylemî, I, 127.
1248 İbni Ebî Şeybe, III, 373; Beyhakî, V, 42.
1249 Kudâî, II, 246; Deylemî, I, 356.
1250 Buhârî, Müfred, I, 249; Hâkim, I, 727; Heysemî, X, 152.

١٢٥١ – أَفْضَلُ الدُّعاءِ أَنْ تَسأَلَ رَبَّكَ العَفْوَ والعافِيَةَ في الدُّنْيا والآخِرَةِ فإِنَّكَ إذا أُعْطِيتَهُما في الدُّنْيا ثُمَّ أُعْطِيتَهُما في الآخِرَةِ فَقَدْ أَفْلَحْتَ. ح

1251. Duanın en faziletlisi, rabbinden dünya ve ahirette af ve afiyet istemendir. Çünkü onlar, dünyada ve ahirette sana verilirse kurtuldun demektir.[1251]

١٢٥٢ – أَفْضَلُ الدَّنانِيرِ دِينارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ على عِيالِهِ وَدِينارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ على دابَّتِهِ في سَبِيلِ اللهِ ودِينارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ على أَصْحابِهِ في سَبِيلِ اللهِ عزَّ وَجَلَّ. صح

1252. Paraların en iyisi, kişinin çoluk çocuğuna, Allah yolunda kullandığı hayvanına ve yine Allah yolundaki arkadaşlarına harcadığı paradır.[1252]

١٢٥٣ – أَفْضَلُ الذِّكْرِ لا إله إلاَّ الله وأَفْضَلُ الدُّعاءِ الحَمْدُ لله. صح

1253. En faziletli zikir lailaheillallah, en faziletli dua da elhamdülillah demektir.[1253]

١٢٥٤ – أَفْضَلُ الرِّباطِ الصَّلاةُ ولُزُومُ مَجالِسِ الذِّكْرِ وما مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي ثُمَّ يَقْعُدُ في مُصَلاَّهُ إلاَّ لَمْ تَزَلِ المَلائِكَةُ تُصَلِّي عَلَيهِ حَتَّى يُحْدِثَ أَنْ يَقُومَ. ض

1254. Cihadın en üstünü namaz kılmak ve zikir meclislerine devam etmektir. Namazdan sonra yerinde oturan hiç kimse yoktur ki, abdesti bozuluncaya veya yerinden kalkıncaya kadar melekler kendisine dua etmesinler.[1254]

١٢٥٥ – أَفْضَلُ الرِّقابِ أَغْلاَها ثَمَناً وأَنْفَسُها عِنْدَ أَهْلِهِ. صح

1255. Kölelerin en üstünü, bedeli yüksek ve sahipleri yanında değeri fazla olandır.[1255]

1251 Tirmizî, Daavât 84; İbni Mâce, Duâ 5; Ahmed, III, 127.
1252 Tirmizî, Birr 42; İbni Mâce, Cihâd 4.
1253 İbni Mâce, Edeb 55.
1254 Tayâlisî, s. 328.
1255 Ahmed, V, 171; Taberânî, VIII, 217; Beyhakî, VI, 273.

١٢٥٦- أَفْضَلُ السَّاعاتِ جَوْفُ اللَّيْلِ الأَخِيرِ.

1256. En faziletli vakit, gecenin ikinci yarısıdır.[1256]

١٢٥٧- أَفْضَلُ الشُّهَداءِ مَنْ سُفِكَ دَمُهُ وَعُقِرَ جَوَادُهُ. ح

1257. Şehitlerin en faziletlisi, kanı akıtılan ve atı yaralanandır.[1257]

١٢٥٨- أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ أَنْ تَصَّدَّقَ وأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ تَأمَنُ الغِنَى وَتَخْشَى الفَقْرَ ولا تُمْهِلْ حَتَّى إذا بَلَغَتِ الحُلْقُومَ قُلْتَ لِفُلانٍ كَذا ولِفُلانٍ كَذا ألاَ وَقَدْ كانَ لِفُلانٍ كَذا.

1258. En üstün sadaka, sıhhatin yerinde, dünya malına karşı aşırı istekli ve zenginliği umup fakirlikten korkarken verdiğin sadakadır. Sadakanı can boğaza gelip de *"Şu falanın, bu filanın"* deyinceye kadar geciktirme! Dikkat et, zaten o şeyler de onların olmuştur.[1258]

١٢٥٩- أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ جُهْدُ المُقِلِّ وابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ. صح

1259. Sadakanın en faziletlisi, malı az olanın verdiği sadakadır. Harcamaya önce ailenden başla![1259]

١٢٦٠- أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ ما كانَ عَنْ ظَهْرِ غِنًى واليَدُ العُلْيا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلى وابْدأْ بِمَنْ تَعُولُ.

1260. Sadakanın en iyisi, ihtiyaçtan fazla olanı vermektir. Veren el alan elden hayırlıdır. Vermeye önce ailenden başla![1260]

١٢٦١- أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ سَقْيُ المَاءِ. صح

1261. En üstün sadaka, su içirmektir.[1261]

1256 Ahmed, IV, 111; Taberânî, Şâmiyyîn, II, 30.

1257 Ahmed, V, 265; Taberânî, VIII, 217; Heysemî, I, 159.

1258 Müslim, Zekât; 93; Nesâî, , Zekât 60; Vesâyâ 1; İbni Mâce, Vasâyâ 4; Ahmed, II, 231, 250.

1259 Ebû Dâvûd, Vitir 12, Tatavvu 2, Zekât 40; Nesâî, Zekât 49; Dârimî, Salât 135; Ahmed, II, 358.

1260 Buhârî, Zekât 18, Nafakât 2; Müslim, Zekât 95; Ebû Dâvûd, Zekât 39; Nesâî, Zekât 53, 60; Dârimî, Zekât 20, 21.

1261 Nesâî,Vesâyâ 9; İbni Mâce, Edeb 8; Ahmed, V, 85, VI, 7.

١٢٦٢ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ أنْ يَتَعَلَّمَ المَرْءُ المُسْلِمُ عِلْماً ثُمَّ يُعَلِّمَهُ أخاهُ المُسْلِمَ. ح

1262. Sadakanın en üstünü, müslümanın ilim öğrenip sonra onu din kardeşine öğretmesidir.[1262]

١٢٦٣ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ على ذِي الرَّحِمِ الكاشِحِ. ح

1263. En üstün sadaka, kişinin kendisine kin tutan akrabasına verdiği sadakadır.[1263]

١٢٦٤ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ ما تَصَدَّقَ بِهِ على مَمْلُوكٍ عِنْدَ مالِكٍ سُوءٍ. ض

1264. Sadakanın en faziletlisi, kötü bir kişinin elinde bulunan köleye verilen sadakadır.[1264]

١٢٦٥ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ في رَمَضانَ. ض

1265. En faziletli sadaka, ramazanda verilendir.[1265]

١٢٦٦ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ اللِّسانُ الشَّفاعَةُ تَفُكُّ بِها الأَسِيرَ وَتَحْقِنُ بِها الدَّمَ وَتَجُرُّ بِها المَعْروفَ والإِحْسانَ إلى أخِيكَ وَتَدْفَعُ عَنْهُ الكَرِيهَةَ. ض

1266. Dilin en üstün sadakası, şefaattir ki onunla esiri kurtarır, kan dökülmesine mani olur, din kardeşine iyilik ve ihsan edilmesine vesile olur ve bir kötülüğü defedersin.[1266]

١٢٦٧ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ أنْ تُشْبِعَ كَبِداً جائِعاً. ح

1267. En üstün sadaka, aç bir canlıyı doyurmakdır.[1267]

١٢٦٨ – أفْضَلُ الصَّدَقَةِ إصْلاحُ ذاتِ البَيْنِ. ض

1268. Sadakanın en faziletlisi, iki kişinin arasını düzeltmektir.[1268]

1262 İbni Mâce, Mukaddime 20.
1263 Dârimî, Zekât 38; Ahmed, III, 402, V, 416.
1264 Taberânî, Evsat, VII, 231; Deylemî, I, 354; Heysemî, III, 130.
1265 Müttekî, nr. 16249.
1266 Taberânî, VII, 230; Beyhakî, Şuab, VI, 124; Deylemî, I, 354; Heysemî, VIII, 194.
1267 Beyhakî, Şuab, III, 217; Münzirî, II, 36.
1268 Taberânî, XIII, 20; Beyhakî, Şuab, VII, 490; Münzirî, III, 321.

١٢٦٩ – أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ حِفْظ اللِّسانِ. ض

1269. En üstün sadaka, dili korumaktır.[1269]

١٢٧٠ – أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ سِرٌّ إلى فَقِيرٍ وَجُهْدٌ مِنْ مُقِلٍّ. ض

1270. En faziletli sadaka, fakire gizlice verilen ve malı az olanın verdiği sadakadır.[1270]

١٢٧١ – أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ المَنِيحُ أنْ تَمْنَحَ الدِّرْهَمَ أوْ ظَهْرَ الدَّابَةِ. صح

1271. Sadakanın en faziletlisi, ihsanda bulunmaktır. Birine para vermen veya bineğine bindirmen de onlardandır.[1271]

١٢٧٢ – أَفْضَلُ الصَّدَقاتِ ظِلُّ فُسْطاطٍ في سَبِيلِ الله عَزَّ وَجَلَّ أوْ مِنْحَةُ خادِمٍ في سَبيلِ الله أوْ طَرُوقَةُ فَحْلٍ في سَبِيلِ الله. صح

1272. Sadakaların en faziletlisi, Allah yolunda mücahidleri gölgelendirecek bir çadır kurmak, o mücahide bir yardımcı veya bir binek bulmaktır.[1272]

١٢٧٣ – أَفْضَلُ الصَّلَواتِ عِنْدَ الله صلاةُ الصُّبْحِ يَوْمَ الجُمُعَةِ في جَماعَةٍ.

1273. Allah katında en üstün namaz, cuma günü cemaatle kılınan sabah namazıdır.[1273]

١٢٧٤ – أَفْضَلُ الصَّلاةِ بَعْدَ المَكْتُوبَةِ الصَّلاةُ في جَوْفِ اللَّيْلِ وأَفْضَلُ الصِّيامِ بَعْدَ شَهْرِ رَمَضانَ شَهْرُ الله المُحَرَّمُ.

1274. Farz namazlardan sonra en faziletli namaz, gecenin ortasında kılınan teheccüd namazıdır. Ramazandan sonra en faziletli oruç da Allah'ın ayı olan muharrem ayında tutulan oruçtur.[1274]

1269 Deylemî, I, 126; Aclûnî, I, 172.
1270 Ahmed, V, 265; Taberânî, VIII, 217; Heysemî, I, 159.
1271 Ahmed, I, 463; Taberânî, X, 84; Heysemî, III, 133.
1272 Ahmed, V, 269; Taberânî, VIII, 234; Deylemî, I, 356.
1273 Münâvî, II, 41.

١٢٧٥- أفْضَلُ الصَّلاةِ طُولُ القُنُوتِ. صح

1275. Namazın en faziletlisi, kıyamı uzun olandır.[1275]

١٢٧٦- أفْضَلُ الصَّلاةِ صَلاةُ المَرْءِ في بَيْتِهِ إلاَّ المَكْتُوبَةَ. ح

1276. Namazların en faziletlisi, farzlar dışında kişinin evinde kıldığı namazdır.[1276]

١٢٧٧- أفْضَلُ الصَّوْمِ بَعْدَ رَمَضانَ شَعْبانُ لِتَعْظِيمِ رَمَضانَ وأفْضَلُ الصَّدَقَةِ صَدَقَةٌ في رَمَضانَ. ض

1277. Ramazandan sonra en faziletli oruç, ramazana hürmeten şaban ayında tutulan oruçtur. En faziletli sadaka da ramazanda verilen sadakadır.[1277]

١٢٧٨- أفْضَلُ الصَّوْمِ صَوْمُ أخِي دَاوُدَ كانَ يَصُومُ يَوْماً ويُفْطِرُ يَوْماً ولا يَفِرُّ إذا لاقى. صح

1278. Orucun en faziletlisi, kardeşim Davud'un orucudur. O bir gün tutar, bir gün tutmazdı. Düşmanla karşılaştığı zaman da kaçmazdı.[1278]

١٢٧٩- أفْضَلُ العِبادَةِ دَرَجَةً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ الذَّاكِرُونَ اللهَ كَثِيراً.

1279. Kıyamet günü Allah katında kulların en üstünleri, Allah'ı çok zikredenlerdir.[1279]

١٢٨٠- أفْضَلُ العِبادَةِ الفِقْهُ وأفْضَلُ الدِّينِ الوَرَعُ. ض

1280. İbadetin en üstünü ince anlayış, dindarlığın en üstünü de şüpheli şeylerden sakınmaktır.[1280]

1274 Müslim, Sıyâm 202-203; Ebû Dâvûd, Savm 55; Tirmizî, Mevakît 207; İbni Mâce, Sıyâm 43.
1275 Ahmed, III, 314; Beyhakî, III, 8; İbni Nasr, Tazîmü kadri's-salât, II, 607.
1276 İbni Ebî Şeybe, II, 52; Taberânî, V, 144.
1277 Tirmizî, Zekât 28.
1278 Buhârî, Savm 55-57, Tehecciid 7, Enbiyâ 37, Nikâh 89; Müslim, Sıyâm 181-193.
1279 Tirmizî, Daavât 5; Ahmed, III, 75.
1280 Taberânî, Evsat, IX, 107; Deylemî, I, 354; Heysemî, I, 120.

١٢٨١ – أَفْضَلُ العِبادَةِ الدُّعاءُ. صح

1281. İbadetlerin en faziletlisi, duadır.[1281]

١٢٨٢ – أَفْضَلُ العِبادَةِ قِراءَةُ القُرآنِ. ض

1282. En faziletli ibadet, Kur'an okumaktır.[1282]

١٢٨٣ – أَفْضَلُ العِبادَةِ انْتِظارُ الفَرَجِ. ض

1283. En üstün ibadet, sıkıntıdan kurtuluşu beklemektir.[1283]

١٢٨٤ – أَفْضَلُ العَمَلِ النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ. ض

1284. En üstün amel, niyette doğruluktur.[1284]

١٢٨٥ – أَفْضَلُ العِيادَةِ أَجْراً سُرْعَةُ القِيامِ مِنْ عِنْدِ المَرِيضِ. ض

1285. Ecir bakımından hasta ziyaretinin en faziletlisi, hastanın yanından çabuk kalkılandır.[1285]

١٢٨٦ – أَفْضَلُ الغُزاةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خادِمُهُمْ ثُمَّ الَّذِي يَأْتِيهِمْ بِالأَخْبارِ وأَخَصُّهُمْ عِنْدَ اللَّهِ مَنْزِلَةً الصّائِمُ. ض

1286. Allah yolunda savaşa çıkanların en üstünü, savaşanlara hizmet edendir. Sonra da onlara haber getirendir. Onlardan Allah katında özel makam sahibi olanı, oruç tutandır.[1286]

١٢٨٧ – أَفْضَلُ الْفَضائِلِ أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وتُعْطِيَ مَنْ حَرَمَكَ وتَصْفَحَ عَمَّنْ ظَلَمَكَ. ض

1287. Faziletlerin en üstünü, sana gelmeyene gitmen, vermeyene vermen ve sana zulmedeni affetmendir.[1287]

1281 İbni Adî, V, 88; Hâkim, I, 667.
1282 İbni Kâni, I, 56; Deylemî,.I, 353.
1283 Beyhakî, Şuab, VII, 204; Kudâî, II, 245; Deylemî, I, 355.
1284 Ğumârî, Müdâvî, II, 99.
1285 Münâvî, II, 45.
1286 Münâvî, II, 45.
1287 Ahmed, III, 438.

١٢٨٨- أفْضلُ القُرْآنِ الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ العَالَمِينَ. صح

1288. Kur'an'ın en faziletlisi suresi Fatiha suresidir.[1288]

١٢٨٩- أفضلُ القُرْآنِ سُورَةُ البَقَرَةِ وأعْظَمُ آيةٍ فِيهِ آيةُ الكُرْسِيِّ وأنّ الشَّيْطانَ لَيَخْرُج مِنَ البَيْتِ أنْ يَسْمَعَ تُقْرَأُ فِيه سُورَةُ البقرة. ض

1289. Kur'an'ın en faziletlisi Bakara suresidir. Ondaki ayetlerin en büyüğü de Ayete'l-kürsi'dir. Şeytan Bakara suresinin okunduğunu duyduğu evden çıkar gider.[1289]

١٢٩٠- أفضلُ الكَسْبِ بَيْعٌ مَبْرُورٌ وَعَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ. ح

1290. En üstün kazanç, hayırlı alışveriş ve kişinin kendi el emeğidir.[1290]

١٢٩١- أفضلُ الكلامِ سُبْحانَ اللَّهِ والحَمْدُ لِلَّهِ ولا إله إلاّ اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ. صح

1291. Sözlerin en hayırlısı sübhanallah, elhamdülillah ve lailahe illallahü vallahü ekber demektir.[1291]

١٢٩٢- أفضلُ الْمُؤْمِنينَ إسْلاماً مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسانِهِ وَيَدِه وأفْضَلُ المُؤْمِنينَ إيمَاناً أحْسَنُهُمْ خُلُقاً وأفْضَلُ المُهاجِرِينَ مَنْ هَجَرَ ما نَهى اللَّهُ تعالى عَنْهُ وأفضلُ الجهادِ منْ جاهَدَ نَفْسَهُ في ذاتِ اللَّهِ عزّ وجَل. صح

1292. İslam açısından müminlerin en üstünü, müslümanların dilinden ve elinden selamette kaldığı kimsedir. İman bakımından inananların en üstünü, ahlakı güzel olandır. Muhacirlerin en üstünü, Allah'ın yasak kıldığı şeyleri bırakandır. Cihadın en üstünü de Allah yolunda nefsiyle mücadele edendir.[1292]

1288 Müttekî, nr. 2503.
1289 Heysemî, Buğyetü'l-bâhis, II, 738; İbnü'd-Darîs, Fedâilü'l-Kur'ân, s. 85.
1290 Ahmed, III, 66, IV, 141.
1291 Ahmed, IV, 36; Heysemî, X, 88.
1292 Ebû Dâvûd, Sünnet 14; Ahmed, II, 250, 472, 527, V, 49.

١٢٩٣ – أفضلُ المُؤْمِنينَ أحْسَنُهُمْ خُلُقاً. صح

1293. Müminlerin en üstünü, ahlakı en güzel olanlardır.[1293]

١٢٩٤ – أفضلُ المُؤْمِنينَ إيماناً الّذِي إذا سألَ أُعْطِيَ وإذا لمْ يُعْطَ اسْتَغْنَى. ض

1294. İman bakımından müminlerin en üstünü, birşey istediğinde kendisine verilen, verilmediği zaman da istemekte ısrar etmeyendir.[1294]

١٢٩٥ – أفضلُ المُؤْمِنينَ رَجُلٌ سَمْحُ البَيْعِ سَمْحُ الشِّرَاءِ سَمْحُ القَضاءِ سَمْحُ الاقْتِضاءِ. ح

1295. Müminlerin en faziletlisi, satışı kolay, alışı kolay, ödemesi kolay, ödeme talebi kolay olan kişidir.[1295]

١٢٩٦ – أفضلُ النَّاسِ مُؤْمِنٌ يُجاهِدُ في سَبِيلِ اللَّهِ بِنَفْسِهِ وَمالِهِ ثمَّ مُؤْمِنٌ في شِعْبٍ مِنَ الشِّعابِ يَتَقِّي الله ويَدَعُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ. صح

1296. İnsanların en faziletlisi, Allah yolunda canıyla malıyla cihad eden mümindir. Sonra bir vadide Allah korkusuyla insanlara zarar vermeden yaşayan mümindir.[1296]

١٢٩٧ – أفضلُ النّاس مُؤْمِنٌ مُزَهَّدٌ. ض

1297. İnsanların en üstünü, malı az olan mümindir.[1297]

١٢٩٨ – أفضلُ النَّاسِ رَجُلٌ يُعْطِي جُهْدَهُ. ض

1298. İnsanların en faziletlisi, gücünü zorlayarak malını veren kimsedir.[1298]

١٢٩٩ – أفضلُ النَّاسِ مُؤْمِنٌ بَيْنَ كَرِيمَيْنِ. ض

1293 Hâkim, IV, 583; Beyhakî, Şuab, VI, 235; Heysemî, V, 318.
1294 Hatîb, I, 311.
1295 Taberânî, Evsat, VII, 297; Heysemî, IV, 75.
1296 Buhârî, Cihâd 2; Müslim, İmare 122-123, 127; Ebû Dâvûd, Cihâd 5; Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd 24; Nesâî, Zekât 74; İbni Mâce, Fiten 13.
1297 Deylemî, I, 126; Elbânî, VI, 28.
1298 Tayâlisî, s. 253.

1299. İnsanların en faziletlisi, cömert ana baba arasında yaşayan mümindir.[1299]

١٣٠٠ – أفضلُ أُمَّتِي الذَّينَ يَعْمَلُونَ بالرُّخَصِ. ض

1300. Ümmetimin efdalleri, ruhsatlarla amel edenlerdir.[1300]

١٣٠١ – أفضلُ أيامِ الدُّنْيا أيامُ العَشْرِ. ح

1301. Dünya günlerinin en faziletlisi, zilhiccenin ilk on günüdür.[1301]

١٣٠٢ – أفضلُ سُوَرِ القُرْآنِ البَقَرَةُ وأفضلُ أي القُرْآنِ آيَةُ الكُرْسِي. ض

1302. Kur'an surelerinin efdali Bakara, Kur'an ayetlerinin efdali de Ayete'l-kürsi'dir.[1302]

١٣٠٣ – أفضلُ طَعامِ الدُّنْيا والآخِرَةِ اللَّحْمُ. ض

1303. Dünya ve ahiretin en üstün yemeği, ettir.[1303]

١٣٠٤ – أفضلُ عِبادَةِ أُمَّتِي تلاوَةُ القُرْآنِ. ض

1304. Ümmetimin en faziletli ibadeti, Kur'an okumaktır.[1304]

١٣٠٥ – أفضلُ عِبادَةِ أُمَّتِي قراءة القُرْآنِ نظرا. ض

1305. Ümmetimin en faziletli ibadeti, yüzünden Kur'an okumaktır.[1305]

١٣٠٦ – أفضلُ كَسْبِ الرَّجُل وَلَدُهُ وكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ. ض

1306. Kişinin en hayırlı kazancı çocuğudur, her türlü alışveriş de meşrudur.[1306]

1299 Taberânî, XIX, 82; Heysemî, I, 82.
1300 Münâvî, II, 51.
1301 Heysemî, IV; 17.
1302 İbni Hacer, İsâbe, II, 471.
1303 Ukaylî, III, 258; Ebû Nuaym, V, 362.
1304 Müttekî, nr. 2263, 2357.
1305 Hakîm, III, 255.
1306 Taberânî, XXII, 197; Heysemî, IV, 154.

١٣٠٧- أَفْضَلُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ خَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ وَفَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ وَمَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَآسِيَةُ بِنْتُ مُزَاحِمٍ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ. صح

1307. Cennet kadınlarının en üstünü Hüveylid'in kızı Hatice, Muhammed'in kızı Fatıma, İmran'ın kızı Meryem ve Firavun'un eşi Müzahim'in kızı Asiye'dir.[1307]

١٣٠٨- أَفْضَلُكُمُ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا ذُكِرَ اللَّهُ تَعَالَى لِرُؤْيَتِهِمْ. ض

1308. En hayırlılarınız, görüldüklerinde Allah'ın hatırlandığı kimselerdir.[1308]

Çeşitli Hadisler

١٣٠٩- أَفْطَرَ الحَاجِمُ والمَحْجُومُ. صح

1309. Kan alanın da aldıranın da orucu bozulur.[1309]

١٣١٠- أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الصَّائِمُونَ وأَكَلَ طعامَكُمُ الأَبْرَارُ وصَلَّتْ عليكمُ المَلائِكَةُ. صح

1310. Oruçlular yanınızda oruçlarını açsın, iyi kimseler yemeklerinizi yesin, melekler de Allah'dan günahlarınızın bağışlamasını dilesin.[1310]

١٣١١- أُفٍّ لِلْحَمَّامِ حِجابٌ لا يَسْتُرُ وماءٌ لا يَطْهُرُ لا يَحِلُّ لِرَجُل أَنْ يَدْخُلَهُ إلاّ بِمِنْدِيلٍ مُرِ المُسْلِمِينَ لا يَفْتِنُونَ نِساءَهُمْ الرِّجالُ قوّامُونَ على النِّساءِ عَلِّمُوهُنَّ ومُرُوهُنَّ بالتَّسْبِيحِ. ض

1311. *"Öf"* şu hamamlara! Orada örtmeyen örtüler, temizlemeyen sular vardır. Havlusuz bir adamın oraya girmesi helal olmaz. Müslümanlara emredin, oralara kadınlarını göndermek suretiyle insanları

1307 Ahmed, I, 316; Taberânî, XI, 336; Heysemî, IX, 223.
1308 Hakîm, II, 41.
1309 İbni Hibbân, XII, 107; Bezzâr, I, 318; Heysemî, X, 317.
1310 Ebû Dâvûd, Etıme 54; Ahmed, III, 138.

fitneye düşürmesinler. Erkekler kadınlar üzerinde otorite sahibidirler. Onlara dinlerini öğretin ve namaz kılmalarını emredin.[1311]

١٣١٢- أفْلَحَ مَنْ رُزِقَ لُبّاً. ح

1312. Akılla rızıklanan kişi, kurtuluşa ermiştir.[1312]

١٣١٣- أفْلَحَ مَنْ هُدِيَ إلى الإسْلامِ وكانَ عَيْشُهُ كَفافاً وقَنِعَ به. صح

1313. İslam'a hidayet olunan, rızkı kendine yeten ve ona kanaat eden kimse felah bulmuştur.[1313]

١٣١٤- أفْلَحْتَ يا قُدَيْمُ إنْ مُتَّ ولم تَكُنْ أمِيراً ولا كاتِباً ولا عَرِيفا. ح

1314. Ey Kudeym! İdareci, katip ve bilirkişi olmadan ölürsen kurtuluşa erdin demektir.[1314]

١٣١٥- أفَلا اسْتَرْقَيْتُمْ لهُ فإنّ ثُلُثَ مَنايا أُمَّتِي مِنَ العَيْنِ. ض

1315. Onu okutturmuyor musunuz? Şüphesiz ümmetimin başına gelen musibetlerin üçte biri nazar değmesindendir.[1315]

١٣١٦- إقامَةُ حَدٍ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أرْبَعِينَ لَيْلَةً في بِلادِ اللَّهِ. ض

1316. Allah'ın cezalarından bir cezanın verilmesi, Allah'ın beldelerinde kırk gece yağmur yağmasından daha hayırlıdır.[1316]

١٣١٧- إقْبَلُوا الكَرامَةَ وأفْضَلُ الكَرَامَةِ الطِّيبُ أخَفُّهُ مَحْملاً وأطْيَبُهُ رائِحَةً.

1317. İkramları kabul edin, ikramın en iyisi güzel kokudur. Onun da iyisi, taşıması kolay ve kokusu güzel olandır.[1317]

1311 Beyhakî, Şuab, VI, 158.
1312 Buhârî, Kebîr, VII, 181; Taberânî, XIX, 33; Beyhakî, Şuab, IV, 159.
1313 Taberânî, XVIII, 306; Hâkim, IV, 136.
1314 Ebû Dâvûd, İmâre 5; Ahmed, IV, 133.
1315 Hakîm, III, 46.
1316 İbni Mâce, Hudûd 3.
1317 Deylemî, I, 104; İbni Tâhir, Etrâf, V, 374.

١٣١٨ – إقْتَدُوا باللّذِينَ مِنْ بَعْدِي أبي بَكْرٍ وَعُمَرَ. صح

1318. Benden sonra Ebu Bekir ve Ömer'e tabi olun.[1318]

١٣١٩ – إقْتَدُوا باللّذَينَ مِنْ بَعْدِي أبي بَكْرٍ وعُمَرَ واهْتَدُوا بِهَدِي عَمَّارٍ وما حَدَّثَكُمْ ابنُ مَسْعُودٍ فاقْبَلوهُ. صح

1319. Benden sonra iki kişiye Ebu Bekir ve Ömer'e uyun, Ammar'ın yoluyla hidayet bulun, İbni Mesud'un da tavsiyelerini tutun.[1319]

١٣٢٠ – اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ ولا تَزْدادُ مِنْهُمْ إلاّ قُرْباً. صح

1320. Kıyamet yaklaştı, her geçen gün yaklaşması daha da hızlanmaktadır.[1320]

١٣٢١ – إقْتَرَبَتْ السَّاعَةُ ولا يَزْداد النّاسُ على الدُّنْيا إلاّ حِرْصاً ولا يَزْدادونَ مِنَ اللّهِ إلاّ بُعْداً. صح

1321. Kıyamet yaklaştı. İnsanların hala dünyaya karşı hırsları, Allah'dan da uzaklaşmaları artmaktadır.[1321]

Öldürülmesi Gerekenler

١٣٢٢ – اقتلوا الحَيَّةَ والعَقْرَبَ وإنْ كُنْتُمْ في الصَّلاةِ.

1322. Namazda bile olsanız yılan ve akrebi öldürün.[1322]

١٣٢٣ – اقْتُلوا الأَسْوَدَيْنِ في الصَّلاةِ الحَيَّةَ والْعَقْرَبَ. ض

1323. İki siyahı yılan ve akrebi namazda dahi olsanız öldürün.[1323]

1318 Tirmizî, Menâkıb 16, 37; İbni Mâce, Mukaddime 11; Ahmed, V, 382, 385, 399.
1319 Hâkim, III, 79; İbni Asâkir, XXXIII, 33.
1320 Taberî, X, 13; Ebû Nuaym, VII, 242; Heysemî, X, 255.
1321 İbni Ebî Âsım, Zühd, I, 140; Hâkim, IV, 359; Şâşî, II, 199; Deylemî, I, 406.
1322 Hakîm, I, 204.
1323 İbni Ebî Şeybe, I, 431; Hâkim, I, 386; Beyhakî, II, 266.

١٣٢٤ – اقْتُلوا الحَيَّاتِ كُلَّهُنَّ فمنْ خافَ ثأْرَهُنَّ فَلَيْسَ مِنّا.

1324. Bütün yılanları öldürün. Öç almalarından korkarak onları bırakan bizden değildir.[1324]

١٣٢٥ – اقْتُلوا ذا الطُّفْيَتَيْن والأَبْتَرَ فإنّهُما يَطْمِسانِ البَصَرَ ويُسْقِطانِ الحَبَلَ. صح

1325. Arkasında iki çizgi olanla, kuyruğu kesik olan yılanları öldürün. Çünkü onlar gözü kör eder, hamile kadının çocuğunu düşürürler.[1325]

١٣٢٦ – اقْتُلوا الوَزَغَ ولوْ فِي جَوْفِ الكَعْبَةِ.

1326. Kabe'nin ortasında bile olsa keleri öldürün.[1326]

١٣٢٧ – اقْتُلوا شُيوخَ المُشْرِكِينَ واسْتَبْقُوا شَرْخَهُمْ. صح

1327. Müşriklerin savaşan erkeklerini öldürün, büluğa ermemiş çocuklarını bırakın.[1327]

Kur'an Okumak

١٣٢٨ – إقْرَأ القُرْآنَ على كلِّ حالٍ إلاّ وأنْتَ جُنُبٌ. ض

1328. Cünüplük dışında her halde Kur'an oku![1328]

١٣٢٩ – اقْرَأ القُرْآنَ في كلِّ شَهْرٍ اِقْرَأْه في خَمْسٍ وعِشْرِينَ اِقْرَأْهُ في خَمْسَ عَشْرَةَ اِقْرَأْه في عَشْرٍ اِقْرَأْه في سَبْعٍ لا يَفْقَهُهُ مَنْ يَقْرَؤُهُ في أقَلَّ مِنْ ثَلاثٍ. صح

1329. Her ayda bir Kur'an'ı oku, yirmi günde bir hatmet, on günde bir oku, yedi günde de okuyabilirsin. Onu üç günde okuyan ondan bir şey anlamamıştır.[1329]

1324 Taberânî, X, 170; Münzirî, III, 381; Heysemî, IV, 46.
1325 Buhârî, Bedü'l-halk 14; Müslim, Selâm 128-129.
1326 Taberânî, XI, 202; Heysemî, III, 229.
1327 Ahmed, V, 20; Taberânî, VII, 216; Deylemî, I, 109.
1328 Nesâî, Kübrâ, I, 122; Tahâvî, I, 87; Beyhakî, I, 89.
1329 Ahmed, II, 165.

١٣٣٠- اقْرَأ القُرْآنَ في أرْبَعِينَ. ح

1330. Kırk günde bir Kur'an'ı okuyup hatmet.[1330]

١٣٣١- اقْرَأ القُرْآنَ في خَمْسٍ. ض

1331. Beş günde bir Kur'an'ı hatmet.[1331]

١٣٣٢- اقْرَأ القُرْآنَ في ثَلاثٍ إن اسْتَطَعْتَ. ض

1332. Yapabilirsen üç günde bir hatim yap.[1332]

١٣٣٣- إقْرَإِ القُرْآنَ ما نهَاكَ فإذا لم يَنْهَكَ فَلَسْتَ تَقْرَؤُهُ.

1333. Seni kötülüklerden alıkoyduğu sürece Kur'an'ı oku. Seni kötülüklerden alıkoymuyorsa onu gerçekten okumuyorsun demektir.[1333]

١٣٣٤- إقرإِ المُعَوِّذاتِ في دُبُرِ كلِّ صَلاةٍ. ح

1334. Muavvizat denilen Felak ve Nas surelerini her namazın ardından oku.[1334]

١٣٣٥- إقْرَأ القُرْآنَ بالحُزْنِ فإنَهُ نَزَلَ بالحُزْنِ. ض

1335. Kur'an'ı hüzünlü okuyun, zira o hüzünle nazil oldu.[1335]

١٣٣٦- اقْرَؤُوا القرْآنَ ما ائْتَلَفَتْ عليهِ قُلوبُكُمْ فإذا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ فَقُومُوا.

1336. Kalpleriniz üzerinde birleştiği sürece Kur'an okuyun, ihtilafa düştüğünüzde ise bırakıp kalkın.[1336]

١٣٣٧- اقرءُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لأَصْحَابِهِ اِقْرَءُوا الزَّهْرَاوَيْنِ الْبَقَرَةَ وَسُورَةَ آلِ عِمْرَانَ فَإِنَّهُمَا تَأْتِيَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ أَوْ كَأَنَّهُمَا غَيَايَتَانِ

1330 Tirmizî, Kur'ân 11.
1331 Ahmed, II, 195.
1332 İbnü'l-Mübârek, I, 452; Taberânî, VI, 51; Heysemî, II, 268.
1333 Münâvî, II, 61.
1334 İbni Hibbân, V, 344; Taberânî, XVII, 294; Beyhakî, Şuab, II, 512.
1335 İbni Mâce, İkamet 176.
1336 Buhârî, Fedâilü'l-Kur'ân 37; Müslim, İlim 3,4; Dârimî, Fedâilü'l-Kurân 7; Ahmed, IV, 313.

أَوْ كَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ تُحَاجَّانِ عَنْ أَصْحَابِهِمَا اقْرَءُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ وَلاَ تَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ.

1337. Kur'an okuyun, çünkü Kur'an kıyamet günü okuyanlarına şefaat etmek için gelir. İki parlak sure olan Bakara ve Al-i İmran'ı okuyun, çünkü onlar kıyamet günü iki parça bulut veya iki gölgelik gibi ya da saf bağlamış iki grup kuş gibi okuyanlarını ve hükümleriyle amel edenleri müdafaa etmek için gelirler. Bakara suresini okuyun, zira onu okumaya devam etmek bereket, terketmek hasrettir. Tembeller onu devamlı okumaya güç yetiremezler.[1337]

١٣٣٨ – إقْرَؤُوا الْقُرْآنَ واعْمَلُوا بِهِ ولا تَجْفُوا عَنْهُ ولا تَغْلُوا فِيهِ ولا تَأْكُلوا بِهِ ولا تَسْتَكْثِرُوا بِهِ.

1338. Kur'an okuyun ve onunla amel edin, onu okumaktan uzak kalmayın, onda aşırı gitmeyin, onu aracı yaparak menfaat temin etmeyin, onunla dünyalığı çoğaltmaya da çalışmayın.[1338]

١٣٣٩ – اقْرَؤُوا الْقُرْآنَ بِلُحُونِ العَرَبِ وأصْواتِها وإيَّاكُمْ ولُحُونَ أهْلِ الكِتابَيْنِ وأهْلِ الفِسقِ فإنَّهُ سَيَجِيءُ بَعْدِي قَوْمٌ يُرَجِّعُونَ بالقُرْآنِ تَرْجِيعَ الغِناءِ والرَّهْبانِيَةِ والنَّوْحِ لا يُجاوِزُ حَناجِرَهُمْ مَفْتُونَةً قُلُوبُهُمْ وقُلوبُ مَنْ يُعْجِبُهُمْ شَأْنُهُمْ.

1339. Kur'an'ı Arap makamı ve sesleriyle okuyun. Onu ehl-i kitabın ve fasıkların makamlarıyla okumayın. Zira benden sonra bir takım topluluklar gelecek ve Kur'an'ı şarkıcı ve rahiplerle bağırıp çağıranların okudukları gibi değişik namelerle okuyacaklardır. Onların Kur'an okumaları kendilerini beğenen, onların durumlarına hayran olanların boğazlarından aşağıya inmeyecektir.[1339]

١٣٤٠ – اقْرَؤُوا الْقُرْآنَ فإنّ اللّهَ تعالى لا يُعَذِّبُ قَلْباً وعَى الْقُرْآنَ. ح

1337 Müslim, Müsâfirîn 252.

1338 Ahmed, III, 428, 444.

1339 Taberânî, Evsat, VII, 183; Makrizî, Muhtasar, s. 219; Heysemî, VII, 169.

1340. Kur'an okuyun, çünkü Allah Teala Kur'an'ı ezberleyen bir kalbe azab etmez.[1340]

١٣٤١- إقْرَؤُوا القُرْآنَ وابْتَغُوا بِهِ اللَّهَ تعالى مِنْ قَبْلِ أنْ يَأْتِي قَوْمٌ يُقِيمُونَهُ إقَامَةَ القِدْحِ يَتَعَجَّلُونَهُ ولا يَتَأَجَّلُونَهُ.

1341. Kur'an'ı ok gibi düzgün okudukları halde, onun karşılığını şu dünyada isteyip ahirete bırakmayan bir topluluk gelmeden önce, Kur'an okuyun ve onunla sadece Allah'ın rızasını arayın.[1341]

١٣٤٢- اقْرَؤُوا سُورَةَ البَقَرَةِ في بُيُوتِكمْ ولا تَجْعَلُوها قُبُوراً ومَنْ قَرَأَ سُورَةَ البَقَرَةِ تُوِّجَ بِتَاجٍ في الجَنّةِ

1342. Evlerinizde Bakara suresini okuyun, evlerinizi kabirlere çevirmeyin. Bakara suresini okuyan birine cennette bir taç giydirilir.[1342]

١٣٤٣- اقْرَؤُوا سُورَةَ هُودٍ يَوْمَ الجُمُعَةِ. صح

1343. Cuma günü, Hud suresini okuyun.[1343]

١٣٤٤- اقْرَؤُوا على مَوْتاكُمْ يس. ح

1344. Ölmek üzere olanlarınıza Yasin suresini okuyun.[1344]

١٣٤٥- إقْرَؤُوا على مَنْ لَقِيتُمْ مِنْ أُمَّتِي بَعْدِي السلامَ الأَوَّلَ فالأَوَّلَ إلى يَوْمَ القِيامَةِ.

1345. Benden sonra, nesilden nesile kıyamete kadar ümmetimden karşılaştıklarınıza benim selamını söyleyin.[1345]

١٣٤٦- أَقْرَأَنِي جِبْرِيلُ القُرْآنَ على حَرْفٍ فَرَاجَعتهُ فَلَمْ أَزَلْ أَسْتَزِيدُهُ فَيَزِيدُنِي حَتّى انْتَهَى إلى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ. صح

1340 Temmâm, II, 261; İbni Ebi Şeybe, VI, 133; İbniAsâkir, LXII, 7.
1341 Ebû Dâvûd, Salât 135; Ahmed, III, 146, 155, V, 338.
1342 Beyhakî, Şuab, II, 455.
1343 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 103; Beyhakî, Şuab, II, 472.
1344 Ebû Dâvûd, Cenâiz 20; İbni Mâce, Cenâiz 4; Ahmed, V, 26, 27.
1345 Huseynî, Beyân, I, 127.

1346. Cibril bana Kur'an'ı bir harf üzere okuttu. Ben bunu artırması için ona müracaata devam ettim, o da yedi harfe varıncaya kadar bana artırmaya devam etti.[1346]

Çeşitli Hadisler

١٣٤٧ – أَقْرَبُ العَمَلِ إلى اللَّهِ عَزّ وَجَلّ الجِهادُ في سَبِيلِ اللَّهِ ولا يُقارِبُهُ شَيْءٌ. ح

1347. Allah'a en yakın amel Allah yolunda cihad etmektir, ona hiçbir şey denk olamaz.[1347]

١٣٤٨ – أَقْرَبُ ما يَكُونُ العَبْدُ إلى اللَّهِ وهُوَ ساجِدٌ. صح

1348. Kulun rabbine en yakın olduğu an secdede olduğu anıdır.[1348]

١٣٤٩ – أَقْرَبُ ما يَكُونُ الرَّبُّ مِنَ العَبْدِ في جَوْفِ اللَّيْلِ الآخِرِ فإن اسْتَطَعْتَ أن تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ في تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ.

1349. Allah'ın kula en yakın olduğu zaman gecenin ikinci yarısıdır, o saatte Allah'ı zikredenlerden olabiliyorsan ol.[1349]

١٣٥٠ – أَقِرُّوا الطَّيْرَ على مَكِنَّاتِها.

1350. Kuşları yuvalarında rahat bırakın.[1350]

١٣٥١ – أَقْسَمَ الخَوْفُ والرجاءُ أنْ لا يَجْتَمِعا في أحَدٍ في الدُّنْيا فَيَرِيحَ رِيحَ النّارِ ولا يَفْتَرِقا في أحَدٍ في الدُّنْيا فيَرِيحَ رِيحَ الجَنّةِ. ح

1351. Korku ile ümit, kimde bulunursa o kimseye cehennem kokusu koklatmamaya, kimde bulunmazsa ona da cennet kokusu duyurmamaya yemin etmişlerdir.[1351]

1346 Ahmed, I, 299; Taberânî, Evsat, II, 220; Beyhakî, II, 384.
1347 Münâvî, II, 68.
1348 Bezzâr, IV, 330; Taberânî, X; 79; Heysemî, II, 127.
1349 Müslim, Salât 215; Nesâî, Mevâkît 35; Tatbik 78; Tirmizî, Daavât 118.
1350 Ebû Dâvûd, Edâhî 21; Ahmed, VI, 381.
1351 Beyhakî, Şuab, II, 5; Deylemî, I, 403.

١٣٥٢ – اقْضُوا اللَّهَ فاللَّهُ أحَقَّ بالْوَفاءِ.

1352. Allah'ın haklarını yerine getirin, çünkü Allah vefa gösterilmeye en layık olandır.[1352]

١٣٥٣ – أقْطَفُ القَوْمِ دابَّةً أمِيرُهُمْ. ض

1353. Bir topluluğun yürüyüş hızı, o topluluğu idarenin yürüyüş hızına göredir.[1353]

١٣٥٤ – أقَلُّ ما يُوجَدُ في أُمَّتِي في آخِرِ الزَّمانِ دِرْهَمٌ حَلالٌ وأخٌ يُوثَقُ بِهِ. ض

1354. Ahir zamanda ümmetim içerisinde en az bulunacak şey, helal para ve kendisine güvenilen arkadaştır.[1354]

١٣٥٥ – أقَلُّ أُمَّتِي أبْناءُ السَّبْعِينَ. ض

1355. Ümmetimin azı, yetmiş yaşına ulaşır.[1355]

١٣٥٦ – أقَلُّ أُمَّتِي الَّذِينَ يَبْلُغونَ السَّبْعِينَ. ض

1356. Ümmetimin az bir kısmı, yetmiş yaşına ulaşabilir.[1356]

١٣٥٧ – أقَلُّ الحَيْضِ ثلاثٌ وأكْثَرُهُ عَشْرٌ. ض

1357. Hayzın en azı üç, en fazlası on gündür.[1357]

١٣٥٨ – أقِلَّ مِنَ الذُّنُوبِ يَهُنْ عَلَيْكَ المَوْتُ وأقِلَّ مِنَ الدُّنْيا تَعِشْ حُرّاً.

1358. Günahlarını azalt ki, ölüm sana kolay gelsin. Borcunu azalt ki, hür yaşayasın.[1358]

1352 Buhârî, Sayd 22; Nesâî, Menâsik 7; Dârimî, Savm 49.
1353 Hatîb, IX, 274.
1354 İbni Adî,VI, 260; İbni Asâkir, IIL, 229.
1355 Hakîm, I, 139; İbni Adî, IV, 163.
1356 İbni Adî, II, 53; Taberânî, XII, 436; Heysemî, X, 206.
1357 Taberânî, VIII, 129; Heysemî, I, 280.
1358 Beyhakî, Şuab IV, 404.

١٣٥٩ – أَقِلُّوا الخُرُوجَ بَعْدَ هَدْأَةِ الرَّجُلِ فإنّ لِلَّهِ تعالى دَوَابَّ يَبْثُهُنَّ في الأَرْضِ في تِلْكَ السَّاعَةِ. صح

1359. İnsanların ayak seslerinin kesildiği gece vakitlerinde dışarî çıkmayı azaltın. Zira Allah'ın bir takım mahlukları vardır ki, gecenin o saatlerinde yeryüzüne dağılırlar.[1359]

١٣٦٠ – أقِلوا الدُّخولَ على الأَغْنِياءِ فإنّهُ أحْرَى أنْ لا تَزْدَرُوا نِعَمَ اللَّهِ عزّ وجلّ. صح

1360. Zenginlerin yanına az girip çıkın, çünkü bu Allah'ın nimetlerini küçümsememeniz için daha uygundur.[1360]

١٣٦١ – أقِلِّي مِنَ المَعاذِيرِ.

1361. Özür dilenecek davranışları azalt.[1361]

١٣٦٢ – أقِمِ الصَّلاة وأدِّ الزَّكاةَ وصُمْ رَمَضانْ وَحُجَّ البَيْتَ وَاعْتَمِرْ وَبِرَّ وَالِدَيْكَ وَصِلْ رَحِمَكَ واقْرِ الضَّيْفَ وأْمُرْ بالمَعْرُوفِ وانْهَ عنِ المُنْكَرِ وَزُلْ مَعَ الحَقِّ حَيْثُ زَالَ. صح

1362. Namazı kıl, zekatı ver, ramazan orucunu tut, hac ve umreyi yap, ana babana iyilik et, akrabana git gel, misafirlerine ikram et, iyiliği emret, kötülükten sakındır, hak nerede ise sen de orada ol.[1362]

١٣٦٣ – أقِيلُوا ذَوِي الهَيْئَاتِ عَثَراتِهِمْ إلاّ الحُدودَ. ح

1363. Saygın kişilerin hadler dışında kusurlarını bağışlayın.[1363]

١٣٦٤ – أقِيلُوا السخِيَّ زَلّتهُ فإنَّ اللَّهَ آخِذٌ بِيَدِهِ كلما عَثَرَ. صح

1364. Cömertlerin kusurunu affedin, çünkü her ayağı sürçtüğünde Allah onun elinden tutar.[1364]

1359 Buhârî, Müfred, I, 422; Ahmed, III, 356; Nesâî, Kübrâ, VI, 233
1360 Hâkim, IV, 347; Beyhakî, VII, 273.
1361 Müttekî, ηr. 10205.
1362 Buhârî, Kebîr, VIII, 29; Hâkim, IV, 176.
1363 Ahmed, VI, 181; Buhârî, Müfred, I, 165; Beyhakî, VI, 321.
1364 Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 189.s

١٣٦٥- أقِيمُوا حُدُودَ اللَّهِ تعالى في البَعِيدِ والقَرِيبِ ولا تَأْخُذْكُمْ بِاللَّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ.

1365. Yakınınız olsun uzağınız olsun, Allah'ın cezalarını uygulayın. Bunu yaparken de kınayanların kınamasına aldırış etmeyin.[1365]

١٣٦٦- أقِيمُوا الصُّفُوفَ وحاذُوا بالمَناكِبِ وأنْصِتُوا فإنّ أجْرَ المنْصِتِ الذي لا يَسْمَعُ كأجَرِ المُنْصِتِ الذي يَسْمَعُ.

1366. Safları düzgün tutun, omuzlarınızı birbirine değdirin ve cemaati susturun. Zira imamın kıratını işitmeyenleri susturmanın ecri, işitenleri susturmak gibidir.[1366]

١٣٦٧- أقِيمُوا الصُّفوفَ فإنّما تُصَفُّونَ بِصُفوفَ المَلائِكَةِ وحاذُوا بَيْنَ المَناكِبِ وسُدُّوا الخَلَلَ ولِينُوا بِأَيْدِي إخْوانِكُمْ ولا تَذَرُوا فُرُجاتٍ لِلشَّيْطانِ وَمَنْ وَصَلَ صَفّاً وَصَلَهُ اللَّهُ ومَنْ قَطعَ صَفّاً قَطَعَهُ اللَّهُ عَزّ وَجَلّ. صح

1367. Safları düzgün tutun, çünkü melekler gibi saf tutuyorsunuz. Omuzlarınızı aynı hizaya getirin, aradaki boşlukları kapatın, kardeşlerinizin ellerine karşı yumuşak olun, şeytan için boşluklar bırakmayın, safları birleştirene Allah rahmetini ulaştırır, birleştirmeyenden de rahmetini keser.[1367]

١٣٦٨- أقِيمُوا الصُّفُوفَ في الصَّلاةِ فإنّ إقامَةَ الصَّفِ مِنْ حُسْنِ الصَّلاةِ. صح

1368. Namazda safları düzgün tutun, çünkü safın düzgün tutulması namazın güzel olması demektir.[1368]

١٣٦٩- أقِيمُوا صُفُوفَكُمْ فَوَاللَّهِ لَتُقِيمُنَّ صُفُوفَكُمْ أوْ لَيُخالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ. ح

1369. Saflarınızı düzgün tutun. Allah'a yemin ederim ki ya saflarınızı doğru tutarsınız, ya da Allah kalplerinizin arasına ihtilaf sokar.[1369]

1365 Buhârî, Ahkâm 43; Müslim, İmâre 41; İbni Mâce, Cihâd 41.
1366 Abdürrezzâk, II, 48; Münzirî, I, 319.
1367 Ebû Dâvûd, Salât 93; Ahmed, II, 98, V, 262.
1368 Buhârî, Ezân 74; Müslim, Salât 126; Tirmizî, Mevâkît 53; Ahmed, II, 314.

١٣٧٠ – أَقِيمُوا صُفُوفَكُمْ وتَرَاصُّوا فإنِّي أَرَاكُمْ مِنْ خَلْفِ ظَهْرِي. صح

1370. Saflarınızı düzeltin ve sık durun. Zira ben sizi arkadamdan da görürüm.[1370]

١٣٧١ – أَقِيمُوا صُفُوفَكُمْ وتَرَاصُّوا فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنِّي لأَرَى الشَّيَاطِينَ بَيْنَ صُفُوفِكُمْ كأنّها غَنَمٌ عُفْرٌ. صح

1371. Saflarınızı sık ve düzgün tutun. Canımı kudret elinde bulundurana yemin ederim ki, ben saflarınız arasında şeytanları beyaz koyunlar gibi görürüm.[1371]

١٣٧٢ – أَقِيمُوا الرُّكوعَ والسُّجُودَ فَوَاللَّهِ إِنِّي لأَرَاكُمْ مِنْ بَعْدِ ظَهْرِي إذا رَكعتُمْ وإذا سَجَدْتُمْ. صح

1372. Rüku ve secdeleri tam yapın. Allah' a yemin olsun ki, ben sizi rüku ederken ve secde yaparken arkamdan görürüm.[1372]

١٣٧٣ – أَقِيمُوا الصَّلاةَ وآتُوا الزَّكاةَ وحُجُّوا واعْتَمِرُوا واسْتَقِيمُوا يُسْتَقَم بِكُمْ. ح

1373. Namaz kılın, zekat verin, hac ve umre yapın. İstikamet üzere olun ki, Allah Teala da işlerinizi istikamet üzere devam ettirsin.[1373]

١٣٧٤ – أَكْبَرُ الكَبائِرِ الإِشْراكُ بِاللَّهِ وقَتْلُ النَّفْسِ وَعُقُوقُ الوالِدَيْنِ وَشَهادَةُ الزُّورِ. صح

1374. Büyük günahların en büyüğü Allah'a ortak koşmak, adam öldürmek, ana babaya itaatsizlik etmek ve yalan yere şahitlikte bulunmaktır.[1374]

١٣٧٥ – أَكْبَرُ الكَبائِرِ حُبُّ الدُّنْيا. ض

1369 Müslim, Salât 132; Ebû Dâvûd, Salât 93, 95; Tirmizî, Salât 54; Nesâî, İmame 23,
1370 Ahmed, III, 103; İbni Hibbân, V, 547; Beyhakî, II, 21.
1371 Tayâlisî, s. 282; Ebû Nuaym, VI, 309.
1372 Râfiî, III, 113.
1373 Taberânî, VII, 261; Münzirî, I, 522; Heysemî, I, 46.
1374 Beyhakî, VIII, 20, X, 121.

1375. Günahların en büyüğü, dünya sevgisidir.[1375]

١٣٧٦ – أَكْبَرُ الكَبَائِرِ سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ. ض

1376. Günahların en büyüğü, Allah hakkında su-i zanda bulunmaktır.[1376]

١٣٧٧ – أَكْبَرُ أُمَّتِي الَّذِينَ لَمْ يَعْطَوا فَيَبْطَرُوا ولَمْ يُقَتَّرْ عَلَيْهِمْ فَيَسْأَلُوا. ح

1377. Ümmetimin en büyükleri, azmamaları için kendilerine verilmeyen, dilenmemeleri için de rızıkları kısılmayan kimselerdir.[1377]

١٣٧٨ – اكْتَحِلُوا بالإِثْمِدِ فإنَّهُ يَجْلُو البَصَرَ ويُنْبِتُ الشَّعَرَ.

1378. İsmid taşıyla gözlerinize sürme çekin. Zira o, gözün nurunu artırır ve kirpikleri besler.[1378]

Çok Olan Şeyler

١٣٧٩ – أَكْثَرُ أهلِ الجَنَّةِ البُلْهُ. ض

1379. Cennet ehlinin çoğu, saf kalpli insanlardır.[1379]

١٣٨٠ – أَكْثَرُ خَرَزِ أهلِ الجَنَّةِ العَقِيقُ. ض

1380. Cennet halkının süslerinin çoğu, akiktir.[1380]

١٣٨١ – أَكْثَرُ خطايا ابْنِ آدَمَ في لِسانِهِ. ح

1381. İnsanoğlunun hatalarının çoğu dilindendir.[1381]

١٣٨٢ – أَكْثَرُ عَذابِ القَبْرِ مِنَ البَوْلِ. صح

1382. Kabir azabının çoğu idrardandır.[1382]

1375 Müttekî, nr. 6074; Aclûnî, I, 200.
1376 Müttekî, nr. 5849; Aclûnî, I, 201.
1377 Münâvî, I, 78.
1378 Ahmed, III, 476; Aclûnî, I, 186.
1379 Beyhakî, Şuab, II, 125; Deylemî, I, 362; Heysemî, X, 264.
1380 İbni Hibbân, Zuafâ, I, 344; Deylemî, I, 363; Ebû Nuaym, VIII, 281.
1381 Taberânî, X, 197; Beyhakî, Şuab, IV, 240; Ebû Nuaym, IV, 107; Heysemî, X, 300.
1382 İbni Mâce, Tahâret 26; Nesâî, Sehv 88; Ahmed, II, 326, 388, 389.

١٣٨٣- أَكْثَرُ ما أَتَخَوَّفُ على أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي رَجُلٌ يَتَناوَلُ القُرْآنَ يَضَعُهُ على غَيْرِ مَوَاضِعِهِ وَرَجُلٌ يَرَى أَنَّهُ أَحَقُّ بِهذا الأَمْرِ مِنْ غَيْرِهِ. ض

1383. Benden sonra ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, Kur'an'ı yanlış tevil eden kimse ile idareye kendisini herkesten daha layık gören kişidir.[1383]

١٣٨٤- أَكْثَرُ مُنافِقِي أُمَّتِي قُرَّاؤُها. ح

1384. Ümmetimin münafıklarının çoğu, Kur'an okuyanlardır.[1384]

١٣٨٥- أَكْثَرُ مَنْ يَمُوتُ مِنْ أُمَّتِي بعدَ قَضاءِ اللَّهِ وقَدَرِهِ بالعَيْنِ. ح

1385. Allah'ın kaza ve kaderinden sonra ümmetimin ölüm sebebinin çoğu, nazar değmesindendir.[1385]

١٣٨٦- أَكْثَرُ النّاسِ ذُنوباً يَوْمَ القِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ كلاماً فِيما لا يَعْنِيهِ. ح

1386. Kıyamet günü günahı en çok olan kimse, kendisini ilgilendirmeyen konularda çokça konuşandır.[1386]

١٣٨٧- أَكْثَرُ مِنْ أَكْلَةٍ كَلَّ يَوْمٍ سَرَفٌ.

1387. Her gün birden fazla yemek yemek, israftır.[1387]

١٣٨٨- أَكْثَرْتُ عَلَيْكُمْ في السِّواكِ. صح

1388. Misvak konusunda size çokça tavsiyede bulundum.[1388]

١٣٨٩- أكثِرْ أَنْ تقولَ سبحانَ الملكِ القدوسِ ربِّ الملائكةِ والروحِ جَلَّلْتَ السمواتِ والأرضِ بالعزةِ والجبروتِ. ح

1383 Taberânî, Evsat, II, 242; Heysemî, I, 187.
1384 İbnü'l-Mübârek, I, 152; Ahmed, II, 175; Beyhakî, Şuab, V, 363; Heysemî, VI, 230.
1385 Tayâlisî, s..242; Buhârî, Kebîr,.IV, 360; Deylemî, I, 364; Heysemî, V, 106.
1386 İbni Ebî Şeybe, VII, 120; İbnü'n-Neccâr, II, 262; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 705.
1387 Münâvî, II, 82.
1388 İbni Ebî Şeybe, I, 157; Ahmed, III, 143; Beyhakî, I, 35.

1389. Şu duayı çok şöyle: *"Melik ve kuddus olan Allah, her türlü noksan sıfatlardan münezzehtir. O, meleklerin ve Cibril'in rabbidir. Sen gökleri ve yeri izzet ve hakimiyetinde kuşatmışsın!"*[1389]

١٣٩٠ – أَكْثِرْ مِنَ الدُّعاءِ فإنَّ الدعاءَ يَرُدُّ القَضاءَ المُبْرَمَ. ض

1390. Duayı çok yapın, çünkü dua gelmesi kesin olan kazayı defeder.[1390]

١٣٩١ – أَكْثِرْ مِنَ السُّجُودِ فإنّهُ لَيْسَ مِنْ مُسْلِمٍ يَسْجُدُ لِلّهِ تعالى سَجْدَةً إلاّ رَفَعَهُ اللّهُ بِها دَرَجَةً في الجَنَّةِ وحَطّ عَنْهُ بها خَطِيئَةً. ح

1391. Çok secde yapın. Çünkü Allah Teala için bir defa secde eden bir müslümanı, Allah Teala o secdesi sayesinde cennette bir derece yükseltir, bir günahını da siler.[1391]

١٣٩٢ – أكثِرْ الدعاءَ بالعافيةِ. ح

1392. Afiyetle yaşamak için çok dua et.[1392]

١٣٩٣ – أكْثِرِ الصّلاةَ في بَيْتِكَ يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكَ وَسَلّمْ على منْ لَقِيتَ مِنْ أُمَّتِي تَكْثُرْ حَسَناتُكَ. ض

1393. Evinde çokça namaz kıl ki, evinin bereketi artsın. Ümmetimden kime rast gelirsen selam ver ki, sevapların çoğalsın.[1393]

١٣٩٤ – أَكْثِرْ مِنْ لا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاّ بِاللّهِ فإنّها مِنْ كَنْزِ الجَنّةِ. صح

1394. La havle vela kuvvete illa billah'ı çok söyle, çünkü o cennet hazinesindendir.[1394]

1389 İbnü's-Sünnî, s. 239; Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 339; İbni Asâkir, VIIL, 532.
1390 Hatîb, XIII, 36; Müttekî, nr. 3120.
1391 Ahmed, III, 428; Müttekî, nr. 18903.
1392 Taberânî, XI, 330; Hâkim, I, 711; Heysemî, X, 175.
1393 Münâvî, II, 83.
1394 Abd b. Humeyd, s. 105; Taberânî, IV, 133.

١٣٩٥ – أَكْثِرْ ذِكْرَ المَوْتِ فإنّ ذِكْرَهُ يُسَلِّيكَ مِمَّا سِوَاهُ. ض

1395. Ölümü çok hatırla, çünkü onu hatırlamak onun dışındaki şeylerde seni teselli eder.[1395]

١٣٩٦ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ هاذِمِ اللّذّاتِ المَوْتِ. صح

1396. Lezzetleri yok eden ölümü çok hatırlayın.[1396]

١٣٩٧ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ اللهِ حَتّى يقولوا مَجْنُونٌ. ح

1397. Size mecnun denilinceye kadar Allah'ı çokça zikredin.[1397]

١٣٩٨ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ اللّهِ تعالى حَتّى يَقولَ المُنافِقُونَ إنّكُمْ مراؤُونَ. ض

1398. Münafıklar sizin riyakar olduğunuzu söyleyinceye kadar Allah'ı çok zikredin.[1398]

١٣٩٩ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ هاذِمِ اللّذّاتِ فإنّهُ لا يَكُونُ في كَثِيرٍ إلاّ قَلّلَهُ ولا في قَلِيلٍ إلاّ أَجْزَلَهُ. ح

1399. Lezzetleri yok eden ölümü çokça hatırlayın. Zira o, çok olan arzuları azaltır, az olanları da artırıp değerli hale getirir.[1399]

١٤٠٠ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ هاذِمِ اللّذّاتِ المَوْتِ فإنّهُ لم يَذْكُرْهُ أَحَدٌ في ضِيقٍ مِنَ العَيْشِ إلاّ وَسَّعَهُ ولا ذَكَرَهُ في سَعَةٍ إلاّ ضَيَّقَها عليه. صح

1400. Lezzetleri gideren ölümü çokça hatırlayın. Zira hayatın dar zamanında onu hatırlayana hayat genişletilir, geniş zamanında onu hatırlamayana hayat da daraltılır.[1400]

١٤٠١ – أَكْثِرُوا ذِكْرَ المَوْتِ فإنّهُ يُمَحِّصُ الذُّنوبَ ويُزَهِّدُ في الدُّنْيا فإنْ ذَكَرْتُمُوهُ عندَ الغِنى هَدَمَهُ وإنْ ذَكَرْتُمُوهُ عندَ الفَقْرِ أَرْضاكُمْ بِعَيْشِكُمْ. ض

1395 İbni Ebi'd-Dünyâ, Şükr, I, 58.

1396 Tirmizî, Kıyâmet 26, Zühd, 4; Nesaî, Cenâiz 3.

1397 Ahmed, III, 68,71.

1398 İbnü'l-Mübârek, Zühd, I, 362; Ahmed, Zühd, I, 108; Beyhakî, Şuab, I, 397.

1399 Râfiî, II, 282; Beyhakî, Şuab, IV, 735.

1400 Taberânî, Evsat, I, 213; Münzirî, IV, 118; Heysemî, X, 308.

1401. Ölümü çok hatırlayın. Çünkü o günahları giderir, dünyaya olan rağbeti azaltır. Zenginken onu hatırlarsanız o saltanat duygusunu yıkar, fakirken onu hatırlarsanız o, elinizdekine kanaat etmenize sebep olur.[1401]

١٤٠٢ – أَكْثِرُوا الصَّلاةَ عَلَيَّ في اللَّيْلَةِ الغَرَّاءِ واليَوْمِ الأَزْهَرِ فإنّ صَلاتَكُمْ تُعْرَضُ عَلَيَّ. ح

1402. Cuma gecesi ve gündüzünde bana çokça salavat getirin. Zira o günkü salavatlarınız bana arzolunur.[1402]

١٤٠٣ – أَكْثِرُوا مِنَ الصَّلاةِ عَلَيَّ في يَوْمِ الجُمُعَةِ فإنّهُ يَوْمٌ مَشْهُودٌ تَشْهَدُهُ المَلائِكَةُ وإنّ أحَداً لَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ إلاّ عُرِضَتْ عَلَيَّ صلاتُهُ حَتّى يَفْرُغَ منها. ح

1403. Cuma günü bana çok salavat getirin. Çünkü o gün meleklerin hazır olduğu şahitli gündür. Biriniz bana salavat getirdiğinde, bitirinceye kadar o salatı bana arz olunur.[1403]

١٤٠٤ – أَكْثِرُوا مِنَ الصَّلاةِ عَلَيَّ في كُلِّ يَوْمِ جُمْعَةٍ فإنّ صلاةَ أُمَّتِي تُعْرَضُ عَلَيَّ في كُلِّ يَوْمِ جُمُعَةٍ فَمَنْ كانَ أَكْثَرَهُمْ عَلَيَّ صلاةً كانَ أَقْرَبَهُمْ مِنِّي مَنْزِلَةً.

1404. Cuma günleri bana çokça salavat getirin. Çünkü ümmetimin salavatları her cuma günü bana sunulur. Ümmetimden bana en yakın olanlar, bana en çok salavat getirenlerdir.[1404]

١٤٠٥ – أَكْثِرُوا مِنَ الصَّلاةِ عَلَيَّ في يَوْمِ الجُمُعَةِ ولَيْلَةِ الجُمُعَةِ فَمَنْ فَعَلَ ذلِكَ كُنْتُ لهُ شَهِيداً وشافِعاً يَوْمَ القِيامَةِ. ح

1405. Cuma günü ve gecesi bana salavat getirin, bunu yapana kıyamet günü lehinde şahitlikte bulunur ve ona şefaat ederim.[1405]

1401 Deylemî, I, 30; Elbânî, VI, 412.
1402 Taberânî, Evsat, I, 83; Beyhakî, Şuab, III, 111; Deylemî, I, 73; Heysemî, II, 169.
1403 Münâvî, II, 87.
1404 Beyhakî, III, 249; Deylemî, I, 81; Münzirî, II, 328.
1405 İbni Adî, III, 102; Beyhakî, Şuab, III, 110.

١٤٠٦ – أَكْثِرُوا الصَّلاةَ عَلَيَّ فإنّ صَلاتَكمْ عَلَيَّ مَغْفِرَةٌ لِذُنُوبِكُمْ واطْلُبُوا لي الدَّرَجَةَ والوَسِيلَةَ فإنّ وَسِيلَتِي عندَ رَبِّي شَفاعَتِي لَكُمْ.

1406. Bana çok salavat getirin. Çünkü bana getireceğiniz salavatlar, bağışlanmaya vesilesidir. Benim için derece ve vesile isteyin. Çünkü bana verilecek olan vesile, rabbimin katında sizin için şefaat vesilesidir.[1406]

١٤٠٧ – أَكْثِرُوا مِنَ الصَّلاةِ على مُوسَى فَما رَأَيْتُ أحداً مِنَ الأَنْبِياءِ أَحْوَطَ على أُمَّتِي منْهُ.

1407. Musa'ya çokça salat edin. Ben peygamberler içinde ümmetine ondan daha düşkün olanı görmedim.[1407]

١٤٠٨ – أَكْثِرُوا في الجَنَازَةِ قَوْلَ لا إله إلاّ اللَّهُ.

1408. Cenazelerde çokça lailaheillallah deyin.[1408]

١٤٠٩ – أَكْثِرُوا مِنْ قَوْلِ القَرِينَتَيْنِ سُبْحانَ اللَّهِ وبِحَمْدِهِ. ض

1409. İki dost söz olan sübhanallahi ve bihamdihi kelimelerini çok söyleyin.[1409]

١٤١٠ – أَكْثِرُوا مِنْ شَهادَةِ أَنْ لا إله إلاّ اللَّهُ قَبْلَ أَنْ يُحالَ بَيْنَكُمْ وبَيْنَها ولَقِّنُوها مَوْتاكُمْ. ض

1410. Lailaheillallah şehadet kelimesi ile aranıza bir engel girmeden onu çok söyleyin. Onu ölmek üzere olan hastalarınıza da telkin edin.[1410]

١٤١١ – أَكْثِرُوا مِنْ قَوْلِ لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلاَّ بِاللَّهِ فإنَّها مِنْ كُنُوزِ الجَنَّةِ. ض

1411. La havle vela kuvvete illa billah sözünü çok söyleyin. Zira o cennet hazinelerindendir.[1411]

1406 Münâvî, II, 88.
1407 İbni Asâkir, LXI, 168.
1408 Deylemî, I, 32; Aclûnî, I, 188; Elbânî, VI, 414.
1409 Deylemî, I, 81.
1410 Ebû Ya'lâ, XI, 8; Hatîb, III, 38; İbni Asâkir, LI, 225; Heysemî, X, 82.
1411 Taberânî, Duâ, I, 467; İbni Asâkir, XVIII, 125.

١٤١٢ – أَكْثِرُوا مِنْ تِلاوَةِ القُرْآنِ في بُيُوتِكُمْ فإنّ البَيْتَ الّذِي لا يُقْرَأُ فِيهِ القُرْآنُ يَقِلُّ خَيْرُهُ ويَكْثُرُ شَرُّهُ وَيُضَيَّقُ على أَهْلِهِ. ض

1412. Evlerinizde Kur'an'ı çok okuyun. Çünkü Kur'an okunmayan evin hayrı az, şerri çok, ailenin geçimi de dar olur.[1412]

١٤١٣ – أَكْثِروا مِنْ غَرْسِ الجَنّةِ فإنّهُ عَذْبٌ ماؤُها طَيِّبٌ تُرابُها فأَكْثِرُوا مِنْ غِرَاسِها لا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاّ بِاللَّهِ. ض

1413. Cennete çok ağaç dikin. Çünkü onun suyu tatlı, toprağı güzeldir. Onun ağacı olan la havle ve la kuvvete illa billah cümlesini de çok söyleyin.[1413]

١٤١٤ – أَكْذَبُ النّاسِ الصَّبّاغُونَ والصَّوّاغونَ.

1414. İnsanların en çok yalan söyleyenleri, elbiseye boyacıları ve süs eşya satıcılarıdır.[1414]

Değerli Şeyler

١٤١٥ – أَكْرَمُ المَجالِسِ ما اسْتُقْبِلَ بِهِ القِبْلَةُ. ض

1415. Meclislerin en iyisi, kıbleye dönülenlerdir.[1415]

١٤١٦ – أَكْرَمُ النّاسِ أَتْقاهُمْ. صح

1416. İnsanların en değerlisi, en çok takva sahibi olanlardır.[1416]

١٤١٧ – أَكْرَمُ النّاسِ يُوسُفُ بنُ يَعْقُوبَ بنِ إسْحاقَ بنِ إبْراهِيمَ. صح

1417. İnsanların en değerlisi, İbrahim oğlu İshak oğlu Yakub oğlu Yusuf'tur.[1417]

1412 Deylemî, I, 81; Elbânî, VI, 415.
1413 Taberânî, XII, 364; Heysemî, X, 98.
1414 Ahmed, II, 292; Beyhakî, X, 249.
1415 Harâitî, Mekârim, s. 244; İbni Adî, II, 376; Taberânî, Evsat, VIII, 189; Heysemî, VIII, 59.
1416 Buhârî, Enbiyâ 14, Tefsîr 12.
1417 Buhârî, Enbiyâ 8, 14, 19, Menâkıb 1, Tefsîr (12), 2; Müslim, Fedâil 168.

١٤١٨ – أَكْرِمْ شَعَرَكَ وأَحْسِنْ إِلَيْهِ. ض

1418. Saçını yıka, onun bakımına özen göster.[1418]

١٤١٩ – أَكْرِمُوا أَوْلادَكُمْ وأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ. ض

1419. Çocuklarınıza değer verin ve onları güzelce terbiye edin.[1419]

١٤٢٠ – أَكْرِمُوا حَمَلَةَ القُرْآنِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَنِي. ض

1420. Kur'an hafızlarına saygı gösterin, onlara saygı gösteren bana saygı göstermiş olur.[1420]

١٤٢١ – أَكْرِمُوا المِعْزَى وامْسَحُوا بِرُغامِها فإنّها مِنْ دَوَابِّ الجَنّةِ. ض

1421. Keçilere iyi davranın, yünlerindeki tozlara el sürün. Zira onlar cennet hayvanlarındandır.[1421]

١٤٢٢ – أَكْرِمُوا الْمِعْزَى وامْسَحُوا الرَّغْمَ مِنْها وَصَلّوا في مَرَاحِها فإنّها مِنْ دَوَابِّ الْجَنّةِ. ض

1422. Keçilere iyi davranın, yünlerindeki tozlara el sürün, geceledikleri yerlerde namaz kılın. Zira onlar, cennet hayvanlarındandır.[1422]

١٤٢٣ – أَكْرِمُوا الخُبْزَ. صح

1423. Ekmeğe saygı gösterin.[1423]

١٤٢٤ – أَكْرِمُوا الخُبْزَ فإنّ اللّهَ أَكْرَمَهُ فَمَنْ أَكْرَمَ الخُبزَ أَكْرَمَهُ اللّهُ. ض

1424. Ekmeğe saygı gösterin, çünkü Allah onu değerli kılmıştır. Ekmeğe değer verene Allah da değer verir.[1424]

1418 Müttekî, nr. 17176, 17264.
1419 İbni Mâce, Edeb 3.
1420 Deylemî, I, 74.
1421 Abd b. Humeyd, s. 304; Deylemî, I, 69; Heysemî, IV, 66.
1422 Abd b. Humeyd, s. 304; Deylemî, I, 69; Heysemî, IV, 66.
1423 Hâkim, IV, 136; İbni Asâkir, LVI, 106.
1424 Taberânî, XXII, 335; Heysemî, V, 34.

١٤٢٥ – أَكْرِمُوا الخُبْزَ فإنّ اللَّهَ أَنْزَلَهُ مِنْ بَرَكاتِ السَّماءِ وأَخْرَجَهُ مِنْ بَرَكاتِ الأَرْضِ. ض

1425. Ekmeğe değer verin. Zira Allah Teala onu semanın bereketlerinden indirdiği gibi, onu arzın da bereketlerinden çıkarmıştır.[1425]

١٤٢٦ – أَكْرِمُوا الخُبْزَ فإنهُ مِنْ بَرَكاتِ السَّماءِ والأَرْضِ مَنْ أَكَلَ ما سَقَطَ مِنَ السُّفْرَةِ غُفِرَ لَهُ. ض

1426. Ekmeğe saygı duyun, çünkü o göğün ve yerin bereketlerindendir. Kim sofradaki ekmek kırıntılarını yerse, günahları bağışlanır.[1426]

١٤٢٧ – أَكْرِمُوا العُلَماءَ فإنّهُمْ وَرَثَةُ الأَنْبِياءِ. ض

1427. Alimlere hürmet edin, zira onlar peygamber varisleridir.[1427]

١٤٢٨ – أَكْرِمُوا العلَماءَ فإنّهُمْ وَرَثَةُ الأَنْبِياءِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فقدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ. ض

1428. Alimlere saygı gösterin, çünkü onlar peygamberler varisleridir. Onlara hürmet eden Allah ve resulüne hürmet etmiş olur.[1428]

١٤٢٩ – أَكْرِمُوا بُيُوتَكُمْ بِبَعْضِ صلاتِكُمْ ولا تَتَّخِذُوها قُبُوراً. صح

1429. Namazlarınızın bir kısmını evlerinizde kılarak evlerinizi değerli kılın, oraları kabirlere çevirmeyin.[1429]

١٤٣٠ – أَكْرِمُوا الشَّعَرَ. ض

1430. Saç bakımına önem verin.[1430]

١٤٣١ – أَكْرِمُوا الشُّهُودَ فإنّ اللَّهَ تعالى يَسْتَخْرُجُ بِهِمُ الحُقوقَ ويَدْفَعُ بِهِمُ الظُّلْمَ.

1431. Şahitlere değer verin. Çünkü Allah Teala, onlar sayesinde hakları ortaya çıkarır ve onlarla zulmü kaldırır.[1431]

1425 Hakîm, II, 334; Ebû Nuaym, Marife, III, 1200; İbnü'l-Cevzî, III, 104.
1426 Taberânî, Şâmiyyîn, II, 1590; Ebû Nuaym, V, 246; Heysemî, V, 34.
1427 İbni Asâkir, XXXVI, 104.
1428 Hatîb, IV, 437; Deylemî, I, 32; Elbânî, VI, 199.
1429 Abdürrezzâk, I, 393; İbni Huzeyme, II, 213; Deylemî, I, 67.
1430 Deylemî, I, 69; Heysemî, V, 164.
1431 Hatîb, X, 300; Deylemî, I, 67; Kudâî, I, 426; İbni Asâkir, XXXVI, 242.

١٤٣٢ – أَكْرِمُوا عَمَّتَكُمُ النَّخْلَةَ فإنّها خُلِقَتْ مِنْ فَضْلَةِ طِينَةِ أبِيكُمْ آدَمَ وَلَيْسَ مِنَ الشَّجَرِ شَجَرَةٌ أكْرَمُ على اللَّهِ تعالى مِنْ شَجَرَةٍ وَلَدَتْ تَحْتَها مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرانَ فأَطْعِمُوا نِساءَكُمُ الوُلَّدَ الرُّطَبَ فإنْ لَمْ يَكُنْ رُطَبٌ فَتَمْرٌ. ض

1432. Halanız hurmaya iyi bakın! Zira o babanız Adem'in çamurunun artığından yaratılmış, İmran kızı Meryem de onun altında dünyaya gelmiştir. Çocuk doğuran kadınlarınıza yaş hurma yedirin, eğer bulamazsanız o zaman ona kurusunu verin.[1432]

Çeşitli Hadisler

١٤٣٣ – اكْفُلُوا لِي بِستٍّ أكْفُل لَكُمْ بالجَنّةِ إذا حَدَّثَ أحَدُكُم فلا يَكْذِب وإذا ائْتُمِنَ فلا يَخُنْ وإذا وَعَدَ فلا يُخْلِفُ وغُضُّوا أبْصارَكُمْ وكُفُّوا أيْدِيَكُمْ واحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ.

1433. Altı şey hakkında bana garanti verin, ben de sizin cennete gireceğinize garanti vereyim. Konuştuğunuzda yalan söylemeyin, emanete hiyanet etmeyin, vadinizden dönmeyin, gözlerinizi haramdan koruyun, ellerinize sahip olun, namusunuzu muhafaza edin![1433]

١٤٣٤ – أكْلُ اللَّحْمِ يُحَسِّنُ الوَجْهَ ويُحَسِّنُ الخُلُقَ. ض

1434. Et yemek yüzü güzelleştirdiği gibi, ahlakı da güzelleştirir.[1434]

١٤٣٥ – أكْلُ كلِّ ذِي نابٍ مِنَ السِّباعِ حَرَامٌ. ح

1435. Yırtıcılardan azı dişi olan her hayvanı yemek haramdır.[1435]

١٤٣٦ – أكْلُ اللَّيْلِ أمانَة. ض

1436. Gece yemeği yemek, emanettir.[1436]

1432 Ebû Ya'lâ, I, 353; Ebû Nuaym, VI, 123; İbni Asâkir, VII, 382; Heysemî, V, 89.
1433 Taberânî, VIII, 262; İbni Adî, VI, 21; Hatîb, VII, 392.
1434 İbni Asâkir, IL, 323.
1435 Şâfiî, I, 236; Beyhakî, IX, 315; Deylemî, I, 419.
1436 Deylemî, I, 131; Elbânî, VI, 442.

١٤٣٧ – أَكْلُ السَّفَرْجَلِ يَذْهَبُ بِطَخاءِ القَلْبِ. ض

1437. Ayva yemek, kalp kasavetini giderir.[1437]

١٤٣٨ – أَكْلُ الشَّمَرِ أمانٌ مِنَ القُولَنْجِ. ض

1438. Rezene denilen bitkiden yemek, kalın bağırsak iltihabına karşı güvencedir.[1438]

١٤٣٩ – اكْلَفُوا مِنَ العَمَلِ ما تُطِيقونَ فإنّ اللَّهَ لا يَمَلُّ حَتّى تَمَلُّوا وإنّ أحَبَّ العَمَلِ إلى اللَّهِ تعالى أدْوَمُهُ وإن قَلَّ. صح

1439. Gücünüzün yettiği amelleri yapın, çünkü siz usanmadıkça Allah da usanmaz. Amellerin Allah'a en sevimli olanı, az da olsa devamlı olanıdır.[1439]

١٤٤٠ – أكْمَلُ المُؤْمِنينَ إيمَاناً أحْسَنُهُمْ خُلُقاً. صح

1440. Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlakı bakımından en güzel olanlarıdır.[1440]

١٤٤١ – أكْمَلُ المُؤْمِنينَ إيماناً أحْسَنُهُمْ خُلُقاً وَخِيارُكُمْ خِيارُكُمْ لِنِسائِهِمْ. صح

1441. Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlakı en güzel olanlardır. En hayırlılarınız da kadınlarına en hayırlı olanlarınızdır.[1441]

١٤٤٢ – اللَّهَ اللَّهَ فِي أَصْحَابِي لاَ تَتَّخِذُوهُمْ غَرَضًا بَعْدِي فَمَنْ أَحَبَّهُمْ فَبِحُبِّي أَحَبَّهُمْ وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ فَبِبُغْضِي أَبْغَضَهُمْ وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ وَمَنْ آذَى اللَّهَ يُوشِكُ أَنْ يَأْخُذَهُ. ح

1442. Ashabım hakkında Allah'dan korkun, ashabım hakkında Allah'dan korkun! Sakın benden sonra onları hedef edinmeyin. Onları

1437 Müttekî, nr. 28261.
1438 Münâvî, II, 97.
1439 Buhârî, Savm 49, Rikâk 18; Müslim, Îmân 199.
1440 İbni Hibbân, IX, 483; Beyhakî, Şuab, I, 61.
1441 Ebû Dâvûd, Sünnet 14; Tirmizî, Radâ 11, Îmân 6; Ahmed, II, 250.

seven bana olan sevgisinden dolayı sevmiş, onlara buğzeden bana olan buğzundan dolayı buğzetmiş olur. Onlara eza veren, bana eza vermiş, bana eza veren de Allah'a eza vermiş olur. Allah'a eza vereni de Allah'ın yakalaması yaklaşmış demektir.[1442]

١٤٤٣ – اللَّهَ اللَّهَ فِيما مَلَكَتْ أيْمانُكمْ الْبِسُوا ظُهُورَهُمْ واشْبِعُوا بُطونَهُمْ وألْيِنُوا لهُمُ القَوْلَ. ض

1443. Eliniz altındakiler hakkında Allah'dan korkun, eliniz altındakiler hakkında Allah'dan korkun. Üstlerini giydirin, karınlarını doyurun ve onlara yumuşak söz söyleyin.[1443]

١٤٤٤ – اللَّهَ اللَّهَ فِيمَنْ ليسَ لهُ ناصِرٌ إلاّ اللّه. ض

1444. Allah'dan başka yardımcısı olmayanlar hakkında Allah'dan korkun.[1444]

١٤٤٥ – اللَّهُ الطَّبِيبُ. صح

1445. Allah, şifa verendir.[1445]

١٤٤٦ – اللَّهُ مَعَ القاضي ما لم يَجُرْ فإذا جارَ تَخَلَّى اللَّهُ عنهُ وَلَزِمَهُ الشَّيْطانُ. صح

1446. Hakim zulmetmedikçe Allah onunla beraberdir. Zulmedince Allah ondan ayrılır, ona şeytan yaklaşır.[1446]

١٤٤٧ – اللَّهُ ورَسُولُهُ مَوْلَى مَنْ لا مَوْلَى لهُ والخالُ وارِثُ مَنْ لا وارِثَ لهُ. ح

1447. Allah ve resulü dostu olmayanın dostu, kişinin dayısı da varisi olmayanın varisidir.[1447]

1442 Tirmizî, Menâkıb 58; Ahmed, IV, 87, V, 54.
1443 İbni Sad, II, 254; Taberânî, XIX, 41; Heysemî, IV, 237.
1444 Münâvî, II,.99.
1445 Ebû Dâvûd, Tereccül 18.
1446 Tirmizî, Ahkâm 4; İbni Mâce, Ahkâm 2.
1447 Tirmizî, Ferâiz 12.

Dualar

١٤٤٨ – اللهمَّ لا عَيْشَ إلاّ عَيْشُ الآخِرَةِ.

1448. Allahım! Ahiret hayatından başka hayat yoktur.[1448]

١٤٤٩ – اللهمَّ اجْعَلْ رِزْقَ آلِ محمَّدٍ في الدنْيا قُوتاً. صح

1449. Allahım! Muhammed ailesinin rızkını dünyada yetecek kadar kıl![1449]

١٤٥٠ – اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُتَسَرْوِلاتِ مِنْ أُمَّتِي. ض

1450. Allahım! Ümmetimden iç çamaşır giyen kadınları mağfiret eyle![1450]

١٤٥١ – اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْحاجِّ وَلِمَنِ اسْتَغْفَرَ لَهُ الحاجُّ. صح

1451. Allahım! Hacca gideni ve hacca gidenin kendisi için dua ettiği kimseyi bağışla![1451]

١٤٥٢ – اللهمَّ رَبَّ جِبْرِيلَ ومِيكائِيلَ وإسْرَافِيلَ ومحمَّدٍ نَعُوذُ بكَ منَ النَّارِ. صح

1452. Cibril'in, Mikail'in, İsrafil'in ve Muhammed'in rabbi olan Allahım! Cehennemden sana sığınırız.[1452]

١٤٥٣ – اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ وعَمَلٍ لا يُرْفَعُ ودُعاءٍ لا يُسْمَعُ. صح

1453. Allahım! Fayda vermeyen ilimden, katına yükselmeyen amelden ve icabet edilmeyen duadan sana sığınırım.[1453]

١٤٥٤ – اللَّهُمَّ أحْيِنِي مِسْكِيناً وَتَوَفَّنِي مِسْكيناً واحْشُرْنِي في زُمْرَةِ المَساكِينِ وإنَّ أشْقى الأشْقِياءِ مَن اجْتَمَعَ عليه فَقْرُ الدُّنْيا وَعَذابُ الآخِرَةِ. صح

1448 Buhârî, Rikâk 1, Cihâd 33, 110, Menâkıbü'l-ensâr 9, Meğâzî 29; Müslim, Cihâd 126.

1449 Buhârî, Rikâk 17; Müslim, Zekât 126, Zühd 18-19; Tirmizî, Zühd 38; İbni Mâce, Zühd 9; Ahmed, II, 232.

1450 Heysemî, V, 122; Aclûnî, I, 312.

1451 Taberânî, Evsat, VIII, 266; Hâkim, I, 609; Beyhakî, V, 261.

1452 Taberânî, I, 195; Hâkim, III, 721; Ziyâ, IV, 205.

1453 Müslim, Zikr 73; Ebû Dâvûd, Vitr 32; Tirmizî, Daavât 68; Nesâî, Istiâze 13, 18, 21, 64; İbni Mâce, Mukaddime 23; Ahmed, II, 167.

1454. Allahım! Beni miskin olarak dirilt, miskin olarak öldür, miskinler arasında haşret. Kötülerin en kötüsü, kendisinde dünya fakirliği ve ahiret azabının toplandığı kişidir.[1454]

١٤٥٥ – اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الخَيْرِ كُلِّهِ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وما لَمْ أَعْلَمْ وأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وما لَمْ أَعْلَمْ. ح

1455. Allahım! Senden bildiğim ve bilmediğim bütün hayırları isterim. Bildiğim ve bilmediğim bütün şerlerden de sana sığınırım.[1455]

١٤٥٦ – اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عاقِبَتَنا في الأُمُورِ كُلِّها وأَجِرْنا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيا وَعَذابِ الآخِرَةِ. ح

1456. Allahım! Her türlü işte akibetimizi hayreyle, bizi dünya zilletinden ve ahiret azabından da muhafaza eyle![1456]

١٤٥٧ – اللَّهُمَّ بارِكْ لأُمَّتِي في بُكُورِها. صح

1457. Allahım! Sabahın erken saatlerini ümmetime bereketli kıl![1457]

١٤٥٨ – اللَّهُمَّ بارِكْ لأُمَّتِي في بُكُورِها يَوْمَ الخَمِيسِ. ض

1458. Allahım! Perşembe günlerinin erken vakitlerini ümmetime bereketli kıl.[1458]

١٤٥٩ – اللَّهُمَّ إِنَّكَ سألْتَنا مِنْ أَنْفُسِنا ما لا نَمْلِكُهُ إلاَّ بِكَ اللَّهُمَّ فأَعْطِنا منها ما يُرْضِيكَ عَنَّا. صح

1459. Allahım! Sen bizden ancak senin yardımınla altından kalkabileceğimiz şeyleri istiyorsun. Allahım! Bize bunlardan rızanı kazandıracak şeyleri ihsan eyle![1459]

1454 Hâkim, IV, 322; Beyhakî, VII, 12.
1455 Münâvî, II, 103.
1456 Ahmed, IV, 181; Hâkim, III, 591; Heysemî, I, 178.
1457 Tirmizî, Büy[8] 6; İbni Mâce, Ticârât 41; Ahmed, I, 154, 156, III, 416, 417.
1458 Zebîdî, İthâf, VI, 406.

١٤٦٠- اللّهُمَّ اهْدِ قُرَيْشاً فإنّ عالِمَها يَمْلأُ طباقَ الأَرْضِ عِلْماً اللّهُمَّ كما أَذَقْتَهُمْ عذاباً فأَذِقْهُمْ نَوالاً. ح

1460. Allahım! Kureyş'e hidayet eyle! Zira onun alimi, bütün dünyayı ilimle dolduracaktır. Allahım! Onlara azabı tattırdığın gibi nimeti de tattır![1460]

١٤٦١- اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بِكَ مِنْ جارِ السوءِ في دَارِ المُقامَةِ فإنَّ جارَ البادِيَةِ يَتَحَوَّلُ. صح

1461. Allahım! Devamlı ikamet olunan yerde kötü komşudan sana sığınırım, zira gelip geçici komşu bir gün çeker gider.[1461]

١٤٦٢- اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إذا أحْسَنُوا اسْتَبْشَرُوا وإذا أساؤوا اسْتَغْفَرُوا. ض

1462. Allahım! Beni iyilik yaptıklarında sevinen, günah işlediklerinde ise mağfiret dileyen kimselerden eyle![1462]

١٤٦٣- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وارْحَمْنِي وألْحِقْنِي بالرَّفِيقِ الأَعْلى.

1463. Allahım! Beni bağışla, bana merhamet et ve beni yüce dosta ilhak et![1463]

١٤٦٤- اللهمّ مَنْ وَلِيَ منْ أمْرِ أمَّتِي شَيْئاً فَشَقَّ عَلَيْهِمْ فاشْقُقْ عليْهِ ومنْ ولِيَ منْ أمْرِ أُمَّتي شَيْئاً فَرَفَقَ بِهِمْ فارْفُقْ بِهِ. صح

1464. Allahım! Ümmetimin her hangi bir işini üzerine alıp da onlara zorluk çıkarana sen de zorluk çıkar! Ümmetimin bir işini üzerine alıp da onlara kolaylık gösterene sen de kolaylık göster![1464]

1459 Zebîdî, İthâf, V, 115; Müttekî, nr. 3525.
1460 İbni Adî, I, 281; Hatîb, II, 61; Müttekî, nr. 33806; Aclûnî, II, 68.
1461 Hatîb, IX, 233.
1462 Müslim, Salât 105; Ebû Dâvûd, Tahâret 60, Büyû' 37, Tıb 19.
1463 Ahmed, VI, 231; Müttekî, nr. 3628, 18837.
1464 Müslim, İmâre 19.

١٤٦٥ – اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما عَمِلْتُ وَمِنْ شَرِّ ما لَمْ أَعْمَلْ.

1465. Allahım! Yaptığım ve yapmadığım şeylerin şerrinden sana sığınırım.[1465]

١٤٦٦ – اللَّهُمَّ أَعِنِّي على غَمَراتِ المَوْتِ وَسَكراتِ المَوْتِ. صح

1466. Allahım! Ölümün zorluk ve sıkıntılarına karşı bana yardım et![1466]

١٤٦٧ – اللهمَّ زِدْنا ولا تَنْقصْنا وأكْرِمْنا ولا تُهِنَّا وأعْطِنا ولا تَحْرِمْنا وآثِرْنا ولا تُؤْثِرْ علينا وأرْضِنا وارْضَ عَنّا. صح

1467. Allahım! Bizim için hayırları artır eksiltme, bizi aziz kıl, zillete düşürme, bize hayır ihsan et mahrum bırakma, bizi düşmanlarımıza karşı üstün tut, onları bize galip getirme, bizi hoşnut kıl ve bizden razı ol![1467]

١٤٦٨ – اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بكَ مِنْ قَلْبٍ لا يَخْشَعُ ومِنْ دُعاءٍ لا يُسْمَعُ ومِنْ نَفْسٍ لا تَشْبَعُ ومِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ أعوذُ بكَ مِنْ هؤُلاءِ الأَرْبَعِ. ح

1468. Allahım! Ürpermeyen kalpten, kabul edilmeyen duadan, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden sana sığınırım. Bu dört şeyden sana iltica ederim.[1468]

١٤٦٩ – اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حُبَّكَ وَحُبَّ مِنْ يَنْفَعُنِي حُبُّهُ عِنْدَكَ اللَّهُمَّ ما رَزَقْتَنِي مِمَّا أُحِبُّ فاجْعَلْهُ قُوَّةً لِي فِيما تُحِبُّ اللَّهُمَّ وما زَوَيْتَ عَنِّي مِمَّا أُحِبُّ فاجْعَلْهُ فَراغاً لِي فِيما تُحِبُّ. ح

1469. Allahım! Bana sevgini ve sevgisi senin katında fayda verecek kimselerin sevgisini ihsan et! Allahım! Bana rızık olarak verdiğin ve benim de sevdiğim şeyleri senin sevdiğin şeyler yapmak hususunda bana

---

1465 Ebû Dâvûd, Vitir 32; Nesâî, Sehv 63; Ahmed, VI, 139.

1466 Tirmizî, Cenâiz 8.

1467 Ahmed, I, 34.

1468 Müslim, Zikir 73; Ebû Dâvûd, Vitir 32; Tirmizî, Daavât 68; Nesâî, İstiâze 2, 13, 18; İbni Mâce, Mukaddime 23.

destek ol! Arzu ettiğim halde bana vermediğin şeyleri, senin sevgini kazanmaya vesile kıl![1469]

١٤٧٠- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي ووَسِّعْ لِي في داري وبارِكْ لِي في رِزْقِي. صح

1470. Allahım! Günahımı bağışla, evimi genişlet, rızkıma bereket ihsan et![1470]

١٤٧١- اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ عافِيَتِكَ وفُجْأَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ. صح

1471. Allahım! Nimetinin yok olmasından, afiyetinin değişmesinden, azabının aniden gelmesinden ve bütün gazabından sana sığınırım![1471]

١٤٧٢- اللّهُمَّ إنّي أعُوذُ بكَ منْ مُنكَرَاتِ الأَخْلاَقِ والأَعْمالِ والأَهْوَاءِ والأَدْوَاءِ. ح

1472. Allahım! Kötü huylardan, kötü işlerden, kötü arzulardan ve kötü hastalıklardan sana sığınırım.[1472]

١٤٧٣- اللهُمَّ مَتِّعْنِي بِسَمْعِي وبَصَرِي واجْعَلْهُما الوَارِثَ مِنّي وانْصُرْنِي على مَنْ ظَلَمَنِي وخُذْ مِنْهُ بِثَأْرِي. صح

1473. Allahım! Kulağımla ve gözümle beni faydalandır, beni onlara varis kıl. Bana zulmedene karşı bana yardım et ve benim intikamımı ondan al![1473]

١٤٧٤- اللهمَّ حَبِّبِ المَوْتَ إلى مَنْ يَعْلَمُ أنِّي رَسُولُكَ. ض

1474. Allahım! Benim senin peygamberin olduğunu bilen kimseye ölümü sevdir![1474]

1469 Tirmizî, Daavât 73.
1470 Ahmed, IV, 63.
1471 Ebû Dâvûd, Vitir 32.
1472 Ebû Dâvûd, Daavât 126.
1473 Hâkim, I, 704.
1474 Taberânî, III, 338; Heysemî, X, 309; Müttekî, nr. 3767.

١٤٧٥- اللَّهُمَّ إنِّي أسْألُكَ غناي وَغِنَى مَوْلايَ. صح

1475. Allahım! Senden kendim için zenginlik ve velilerim için zenginlik isterim.[1475]

١٤٧٦- اللهمَّ اجْعَلْ فَناءَ أُمَّتِي قَتْلاً في سَبِيلِكَ بالطَّعْنِ والطَّاعُونِ.

1476. Allahım! Ümmetimin yok oluşunu, senin yolunda savaşlarda ve taun hastalıklarıyla ölümde eyle![1476]

١٤٧٧- اللَّهُمَّ إنِّي أسْألُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِها قَلْبِي وتَجْمَعُ بِها أمْرِي وَتَلُمُّ بِها شَعَثِي وتُصْلِحُ بها غائِبِي وَتَرْفَعُ بها شاهِدِي وَتُزَكِّي بها عَمَلِي وتُلْهِمُنِي بها رُشْدِي وتَرُدُّ بها ألْفَتِي وتَعْصِمُنِي بها مِنْ كُلِّ سُوءٍ اللَّهُمَّ أعْطِنِي إيماناً ويَقِيناً لَيْسَ بَعْدهُ كُفْرٌ وَرَحْمَةً أنالُ بِها شَرَفَ كَرَامَتِكَ في الدُّنْيا والآخِرَةِ اللَّهُمَّ إنِّي أسْألُكَ الفَوْزَ في القَضاءِ ونُزْلَ الشُّهَداءِ وَعَيْشَ السُّعَداءِ والنَّصْرَ على الأَعْداءِ اللَّهُمَّ إنِّي أُنْزِلُ بِكَ حاجَتِي فإنْ قَصُرَ رَأْيِي وضَعُفَ عَمَلِي افْتَقَرْتُ إلى رَحْمَتِك فأسْألُكَ يا قاضِيَ الأُمُورِ ويا شافِيَ الصُّدُورِ كما تُجِيرُ بَيْنَ البُحُورِ أنْ تَجِيرَنِي مِنْ عَذابِ السَّعِيرِ ومِنْ دَعْوَةِ الثُّبُورِ ومِنْ فِتْنَةِ القُبُورِ اللَّهُمَّ ما قَصُرَ عنهُ رَأْيِي ولم تَبْلُغْهُ نِيَّتِي ولم تَبْلُغْهُ مَسْألَتِي مِنْ خَيْرٍ وَعَدْتَهُ أحَداً مِنْ خَلْقِكَ أوْ خَيْرٍ أنْتَ مُعْطِيهِ أحداً مِنْ عِبادِكَ فإنِّي أرْغَبُ إلَيْكَ فيه وأسْألُكَ بِرَحْمَتِكَ يا رَبَّ العالَمِينَ اللَّهُمَّ يا ذا الحَبْلِ الشَّدِيدِ والأَمْرِ الرَّشِيدِ أسْألُكَ الأمْنَ يَوْمَ الوَعِيدِ والجَنَّةَ يَوْمَ الخُلُودِ مَعَ المُقَرَّبِينَ الشُّهُودِالرُّكَّعِ السُّجُودِ المُوفِينَ بالعُهُودِ إنَّكَ رَحِيمٌ ودُودٌ وإنَّكَ تَفْعَلُ ما تُرِيدُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنا هادِينَ مُهْتَدِينَ غَيْرَ ضالِّينَ ولا مُضِلِّينَ سِلْماً لأَوْلِيائِك وعَدُوّاً لأَعْدائِكَ نُحِبُّ بِحُبِّكَ مَنْ أحَبَّكَ ونُعادِي بِعَداوَتِكَ مَنْ خالَفَكَ اللَّهُمَّ هذا الدُّعاءُ وَعَلَيْكَ الإجابَةُ وهذا الجُهْدُ وَعَلَيْكَ

1475 Ahmed, III, 453; Heysemî, X, 173; Müttekî, nr. 3673, 3819.

1476 Ahmed, III, 437

التُّكْلان اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُوراً في قَلْبِي ونوراً في قَبْرِي ونوراً بَيْنَ يَدَيَّ ونُوراً مِنْ خَلْفِي ونوراً عَنْ يَمِينِي ونوراً عَنْ شِمالِي ونوراً منْ فَوْقِي ونوراً منْ تَحْتِي ونوراً في سَمعِي ونوراً في بَصَري ونوراً في شَعْرِي ونُوراً في بَشَرِي ونُوراً في لَحْمِي ونوراً في دَمِي ونُوراً في عِظامِي اللَّهُمَّ أعْظِمْ لِي نوراً وأعْطِنِي نُوراً واجْعَلْ لِي نوراً سُبْحانَ الذِي تَعَطَّفَ بالعِزِّ وقالَ بِهِ سُبْحانَ الَّذِي لَبِسَ المَجْدَ وَتَكَرَّمَ بِهِ سُبْحانَ الذِي لا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إلاَّ لَهُ سبحان ذِي الفَضْلِ والنِّعَمِ سُبْحانَ ذِي المَجْدِ والكَرَمِ سُبْحَانَ ذِي الجَلالِ والإكْرامِ. ح

1477. Allahım! Senin katından öyle bir rahmet istiyorum ki, onunla kalbime yol gösteresin, işimi derleyip toparlayasın, dağınıklığımı gideresin, benim iç dünyamı ıslah edesin, dış görünüşümü güzelleştiresin, amelimi temizleyesin, doğru yolumu bana ilham edesin, alışamadığım şeylere alıştırasın ve beni bütün kötülüklerden koruyasın.

Allahım! Bana öyle bir iman ve yakin ver ki, ondan sonra küfür olmasın. Öyle bir rahmet ver ki, dünya ve ahirette onunla senin ikramının zirvesine ereyim. Allahım! Senden hakkımdaki hükümlerde lütfunu, şehitlere yapacağın ikramını, bahtiyar olanların yaşayışını ve düşmanlara karşı zaferi istiyorum. Allahım! Senden ihtiyacımı gidermeni istiyorum, eğer görüşüm kısa ve amelim zayıf olursa rahmetine ihtiyacım vardır. Ey bütün işlerin hükmü elinde olan ve ey kalplere şifa veren! Senden denizlerin arasını ayırdığın gibi beni kızgın cehennem azabından, musibet feryadından ve kabir fitnesinden korumanı istiyorum. Allahım! Görüşümün kısa kaldığı, niyetimin ulaşmadığı, isteğimin ermediği ve yaratıklarından her hangi birisine vadettiğin bir hayır veya kullarından her hangi birine vereceğin bir nimet varsa senden onu istiyorum, rahmetinden diliyorum. Ey alemlerin rabbi, ey kuvvetli ipin ve doğru işin sahibi olan Allahım! Kıyamet gününde senden emniyeti, ebediyet gününde huzurundaki mukarreb meleklerinle, çok rüku ve secde yapanlarla, sözlerini yerine getirenlerle beraber cennet istiyorum. Şüphesiz sen çok merhametli ve kullarını çok sevensin ve istediğini

yapansın. Allahım! Bizi doğru yola eren, hidayet bulan, yoldan sapmayan ve başkalarını da saptırmayan dostlarınla barışık, düşmanlarınla düşman olanlardan eyle. Allahım! Benim isteğim budur, icabet etmek sana aittir. Gayretim budur, tevekkül sanadır.

Allahım! Kalbime nur, kabrime nur, önüme nur, arkama nur, sağıma nur, soluma nur, üstüme nur, altıma nur, kulağıma nur, gözüme nur, kıllarıma nur, derime nur, etime nur, kanıma nur ve kemiklerime nur ver! Allahım! Nurumu büyüt, bana bir nur ihsan et, benim için bir nur yarat. İzzetiyle kullarına şefkat gösteren ve onunla hükmeden zatı her türlü noksanlıklardan tenzih ederim. Azamet örtüsüne bürünen ve onunla kullarına lütuf ve ikramda bulunan zatı her türlü eksikliklerden tenzih ederim. Tesbihin sadece kendisine yakıştığı zatı her türlü noksanlıklardan tenzih ederim. Fazl ve nimet sahibini her türlü eksikliklerden tenzih ederim. Azamet ve kerem sahibini her türlü celal ve ikram sahibini her türlü noksanlıklardan tenzih ederim.[1477]

١٤٧٨ – اللهمَّ لا تَكِلْنِي إلى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ ولا تَنْزِعْ مِنّي صالِحَ ما أعْطَيْتَنِي. ض

1478. Allahım! Göz açıp kapayıncaya kadar dahi olsa beni nefsime bırakma ve bana verdiğin güzel şeyleri benden alma![1478]

١٤٧٩ – اللهمَّ اجْعَلْنِي شَكُوراً واجْعَلْنِي صَبُوراً واجْعَلْنِي في عَيْنِي صَغِيراً وفي أعْيُنِ النّاسِ كَبِيراً. ح

1479. Allahım! Beni çok şükreden, çok sabreden eyle! Beni kendi gözümde küçük, insanlar nazarında büyük kıl![1479]

١٤٨٠ – اللَّهُمَّ إنَّكَ لَسْتَ بِإلهٍ اسْتَحْدَثْناهُ ولا بِرَبٍ ابْتَدَعْناهُ ولا كانَ لنا قَبْلَكَ مِنْ إلهٍ نَلْجَأُ إلَيه ونَذَرُكَ ولا أعانَكَ على خَلْقِنا أحَدٌ فَنُشْرِكَهُ فِيكَ تَبارَكْتَ وتَعالَيْتَ. ض

1480. Allahım! Sen bizim icad ettiğimiz bir ilah olmadığın gibi, bizim uydurduğumuz bir rab da değilsin. Senden önce bir ilahımız yoktu

---

1477 Tirmizî, Daavât 30.

1478 Heysemî, X, 181; Müttekî, nr. 3674, 5075; Aclûnî, I, 217.

1479 İbni Ebî Hâtim, İlel, II, 162; Heysemî, X, 181.

ki, seni bırakıp ona sığınalım. Bizi yaratırken sana hiç kimse yardım etmedi ki, onu sana ortak koşalım. Yüce ve büyük olan sensin.[1480]

١٤٨١ – اللَّهُمَّ إنَّكَ تَسْمَعُ كَلامِي وَتَرى مَكانِي وتَعْلَمُ سِرِّي وعلانِيَتِي لا يَخْفى عَلَيْكَ شَيءٌ مِنْ أمْرِي وأنا البائِسُ الفَقِيرُ المُسْتَغِيثُ المُسْتَجِيرُ الوَجِلُ المُشْفِقُ المُقِرُّ المُعْتَرِفُ بِذَنْبِهِ أسْأَلُكَ مَسألَةَ المِسْكِينِ وأبْتَهِلُ إلَيْكَ ابْتِهالَ المُذْنِبِ الذَّلِيلِ وأدْعُوكَ دَعاءَ الخائِفِ الضَّرِيرِ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ وفاضَتْ لَكَ عَبْرَتُهُ وَذَلَّ لَكَ جِسْمُهُ وَرَغَمَ لَكَ أنْفُهُ اللَّهُمَّ لا تَجْعَلْنِي بِدُعائِكَ شَقِيّاً وكُنْ بي رَؤُوفاً رَحِيماً يا خَيْرَ المَسْؤولِينَ ويا خَيْرَ المُعْطِينَ. ض

1481. Allahım! Sözlerimi işitiyor, yerimi görüyor, gizlimi de açığımı da biliyorsun. Durumumdan hiçbir şey sana gizli değildir. Ben çaresiz ve muhtacım, yardımını istiyor ve korunmamı diliyorum. Azabından korkuyor, korkundan dolayı titriyorum. Günahımı ikrar ve itiraf ediyor, yoksul bir adamın isteyişi gibi senden istiyor, günahkar ve zelil bir kimsenin yakarışıyla da sana yalvarıyorum. Zor durumda kalmış, senden korkan, sana boynunu bükmüş, senin için göz yaşı dökmüş, bütün bedeniyle emrine girmiş birinin duası gibi sana dua ediyorum. Allahım! Sana yaptığım duada beni bitkin hale düşürüp ümitsiz kılma, bana karşı son derece şefkatli ve merhametli ol! Ey kendisinden istenenlerin ve ey istenenleri verenlerin en hayırlısı![1481]

١٤٨٢ – اللَّهُمَّ أصْلِحْ ذاتَ بَيْنِنا وألِّفْ بَيْنَ قُلُوبِنا واهْدِنا سَبِيلَ السَّلامِ وَنَجِّنا مِنَ الظُّلُماتِ إلى النُّورِ وَجَنِّبْنا الفَواحِشَ ما ظَهَرَ منها وما بَطَنَ اللَّهُمَّ بارِكْ لَنا في أسْماعِنا وأبْصارِنا وقُلُوبِنا وأزْواجِنا وذُرِّياتِنا وتُبْ علينا إنَّكَ أنْتَ التَّوّابُ الرَّحِيمُ واجْعَلْنا شاكِرِينَ. ح

1480 Taberânî, VIII, 34; Hâkim, III, 453; Ebû Nuaym, I, 155; Heysemî, X, 179.

1481 Taberânî, XI, 174; Hatîb, VI, 163; Heysemî, III, 252.

1482. Allahım! İnsanlarla aramızı ıslah eyle, kalplerimizi birbirine ısındır, bizi selamet yollarına hidayet eyle, karanlıklardan kurtarıp nura çıkar, açığıyla, gizlisiyle bütün çirkin günahlardan koru! Allahım! Bize kulaklarımızı, gözlerimizi, kalplerimizi, eşlerimizi, neslimizi mübarek eyle, tevbelerimizi kabul buyur! Şüphesiz sen tevbeleri çokça kabul eden merhameti bol olansın. Bizi nimetine şükredenlerden kıl![1482]

١٤٨٣- اللَّهُمَّ إِلَيْكَ أَشْكُو ضَعْفَ قُوَّتِي وقِلَّةَ حِيلَتِي وَهَوانِي على النَّاسِ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ إلى مَنْ تَكِلُني إلى عَدُو يَتَجَهَّمُنِي أَمْ إلى قَرِيبٍ مَلَّكْتَهُ أَمْرِي إِنْ لَمْ تَكُنْ ساخِطاً عَلَيَّ فلا أُبالِي غَيْرَ أَنَّ عافِيَتَكَ أَوْسَعُ لِي أَعُوذُ بِنُورِ وَجْهِكَ الكَرِيمِ الَّذِي أَضاءَتْ لَهُ السَّمواتُ والأَرْضُ وأَشْرَقَتْ لَهُ الظُّلُماتُ وصَلَحَ عليهِ أَمْرُ الدُّنْيا والآخِرَةِ أَنْ تُحِلَّ عَلَيَّ غَضَبَكَ أَوْ تُنْزِلَ عَلَيَّ سَخَطَكَ وَلَكَ العُتْبى حَتَّى تَرْضى ولا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إلاَّ بِكَ. ح

1483. Allahım! Gücümün azalmasını, çaremin tükenişini ve insanların gözünde değersiz görülüşümü sadece sana şikayet ediyorum. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi! Beni kime havale ediyorsun? Beni bütün kabalığıyla karşılayacak bir düşmanıma mı, yoksa işimi eline verdiğin bir yakınıma mı? Sen bana kızgın olmadıktan sonra başka ben şeye aldırış etmem. Senin afiyetin beni de içine alacak kadar geniştir. Gazabına uğramaktan, öfkene maruz kalmaktan, gökleri ve yeri aydınlatan, karanlıkları dağıtan, dünya ve ahiret işlerini yoluna koyan kerim zatının nuruna sığınıyorum. Sen razı oluncaya kadar senin rızanı dilemeye devam edeceğim. Kötülükten sakınma iyiliğe güç yetirme sadece senin yardımınladır.[1483]

١٤٨٤- اللهمَّ واقِيَةً كَوَاقِيَةِ الوَلِيدِ. ض

1484. Allahım! Aciz yavruları koruduğun gibi beni koru![1484]

1482 İbni Hibbân, III, 277; Taberânî, X, 191; Hâkim, I, 397; Heysemî, X, 179.
1483 İbni Adî, VI, 111; Ziyâ, IX, 179; Heysemî, VI, 35.
1484 Ebû Ya'lâ, IX, 296; Heysemî, X, 182.

١٤٨٥- اللهمَّ كما حَسَّنْتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خُلقِي. ح

1485. Allahım! Yaratılışımı güzel yaptığın gibi ahlakımı da güzelleştir![1485]

١٤٨٦- اللَّهُمَّ احْفَظْنِي بالإِسْلاَمِ قائِماً واحْفَظْنِي بالإِسْلاَمِ قاعِداً واحْفَظْنِي بالإِسْلاَمِ راقِداً ولا تُشْمِتْ بِي عَدُوّاً ولا حاسِداً اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خزائِنُهُ بِيَدِكَ وأَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرَ خَزَائِنُهُ بِيَدِكَ. صح

1486. Allahım! Beni İslam'la ayakta tut, müslümanca oturt, müslümanca uyut. Hiçbir düşman ve hasetçiyi bana güldürtme. Allahım! Hazineleri senin elinde olan her çeşit hayrı senden ister, yine hazineleri senin elinden bulunan her türlü şerden de sana sığınırım.[1486]

١٤٨٧- اللهمَّ لا تَكِلْنِي إلى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ ولا تَنْزِعْ مِنّي صالِحَ ما أَعْطَيْتَنِي. صح

1487. Allahım! Göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsime bırakma, bana verdiğin güzel nimetleri de benden çekip alma![1487]

١٤٨٨- اللَّهُمَّ أَمْتِعْنِي بِسَمْعِي وَبَصَرِي حَتَّى تَجْعَلَهُما الوَارِثَ مِنِّي وَعافِنِي في دِيني وفي جَسَدِي وانْصُرْنِي مِمَّنْ ظَلَمَنِي حَتَّى تُرِيَنِي فِيهِ ثأْرِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ وَخَلَّيْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ لا مَلْجَأَ ولا مَنْجَى مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ آمَنْتُ بِرَسُولِكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ وَبِكِتابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ. صح

1488. Allahım! Sen bana varis oluncaya kadar kulağımdan ve gözümden beni yararlandır, dinimde ve bedenimde bana afiyet ver, hakkımı alıncaya kadar zulmedene karşı bana yardım et. Allahım! Nefsimi sana teslim ediyorum, işimi sana havale ettim, sırtımı sana dayadım, yüzümü sadece sana çevirdim, senin azabından kurtuluş ve sığınma yalnızca senin merhametine sığınmakla olur. Ben senin gönderdiğin elçine ve indirdiğin kitabına iman ettim.[1488]

1485 Ahmed, I, 403, IV, 68, 155.
1486 İbni Hibbân, III, 214.
1487 Heysemî, X, 181.
1488 Hâkim, I, 532; Heysemî, X, 178; Müttekî, nr. 3828.

١٤٨٩- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ العَجْزِ والكَسَلِ والجُبْنِ والبُخْلِ والهَرَمِ وعَذابِ القَبْرِ وَفِتْنَةِ الدَّجَّالِ اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْواها وَزَكِّها أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاها أَنْتَ وَلِيُّها ومَوْلاها اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ ومِنْ قَلْبٍ لا يَخْشَعُ ومِنْ نَفْسٍ لا تَشْبَعُ ومِنْ دَعْوَةٍ لا يُسْتَجابُ لَهَا. صح

1489. Allahım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, cimrilikten, ihtiyarlık düşkünlüğünden, kalp katılığından, gafletten, başkasına yük olmaktan, zillettten sana sığınırım. Yine fakirlikten, küfürden, fasıklıktan, günahkarlıktan, nifaktan, iki yüzlülükten, işitsinler ve görsünler diye amel işlemekten de sana sığınırım. Yine sağırlıktan, dilsizlikten, delilikten, cüzzamdan, alaca hastalığından ve kötü hastalıklardan da sana sığınırım.[1489]

١٤٩٠- اللّهُمَّ إنّي أعُوذُ بكَ منْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ وقَلْبٍ لا يَخْشَعُ ودُعاءٍ لا يُسْمَعُ ونَفْسٍ لا تَشْبَعُ ومنْ الْجُوعِ فإنّهُ بِئْسَ الضَّجِيعُ ومنَ الخِيانَةِ فإنّها بِئْسَتِ البِطانَةُ ومنَ الكَسَلِ والبُخْلِ والجُبْنِ ومنَ الهَرَمِ وأنْ أُرَدَّ إلى أَرْذَلِ العُمُرِ ومنْ فِتْنَةِ الدَّجالِ وعذابِ القَبْرِ ومنْ فِتْنَةِ المَحيا والمَماتِ اللّهُمَّ إنّا نَسْأَلُكَ قُلُوباً أوّاهَةً مُخْبِتَةً مُنِيبَةً في سَبِيلِكَ اللّهُمَّ إنّا نَسْأَلُكَ عَزائِمَ مَغْفِرَتِكَ ومُنْجِياتِ أمْرِكَ والسَّلامَةَ منْ كُلِّ إثْمٍ والغَنِيمَةَ منْ كُلِّ بِرٍ والفَوْزَ بالجَنّةِ والنَّجاةَ منَ النّارِ. ض

1490. Allahım! Fayda vermeyen ilimden, korkmayan kalpten, kabul olunmayan duadan, doymayan nefisten, kötü arkadaş olan açlıktan, en kötü sırdaş olan hıyanetten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, düşkün ihtiyarlıktan, sıkıntılı yaşlılıktan, Deccal'ın fitnesinden, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden sana sığınırım. Allahım! Yalvarıp yakarıp yolunda itaatkar olan sana yönelmiş bir kalp istiyoruz. Allahım! Herkesi kaplayan bağışlamanı, kurtarıcı emirlerini, her günahtan selameti, her iyiliği kazanmayı, cenneti elde etmeyi ve cehennemden kurtulmayı istiyorum.[1490]

1489 Ahmed, III, 113, 117, 208, 214, IV, 371; Hâkim, I, 530; Heysemî, X, 143.

1490 Ahmed, III, 255, 283; Hâkim, I, 104; Heysemî, X, 143.

١٤٩١- اللهمَّ اجْعَلْ أَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلَيَّ عندَ كِبَرِ سِنِّي وانْقِطاعِ عُمْرِي. ح

1491. Allahım! Bana rızkının genişliğini, yaşımın ilerlediği ve ömrümün bitmeye yakın olduğu zamanlarda kıl![1491]

١٤٩٢- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ العِفَّةَ والعافِيَةَ في دُنْيايَ ودِيني وأَهْلِي ومالِي اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتِي وآمِنْ رَوْعَتِي واحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ ومِنْ خَلْفِي وَعِنْ يَمِينِي وعن شمالي ومِنْ فَوْقِي وأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُغْتالَ مِنْ تَحْتِي. ض

1492. Allahım! Senden dünyam, dinim, ailem ve malım hakkında iffet ve afiyet istiyorum. Allahım! Eksikliklerimi ört, korkumu gider. Önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden beni muhafaza eyle! Alt tarafımdan farkında olmadan helake götürülmekten de sana sığınırım.[1492]

١٤٩٣- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيماناً يُباشِرُ قَلْبِي حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لا يُصِيبُنِي إِلاَّ ما كَتَبْتَ لِي وَرَضِّنِي مِنَ المَعِيشَةِ بِما قَسَمْتَ لِي. ض

1493. Allahım! Senden kalbime yer edecek öyle bir iman istiyorum ki, onunla benim için yazdığından başka bir şeyin bana isabet etmeyeceğini bileyim. Ve yine senden öyle bir rıza istiyorum ki, onunla bana kısmet ettiğin geçim kaynağından hoşnut olayım.[1493]

١٤٩٤- اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ عَبْدَكَ وَخَلِيلَكَ وَدَعَا لأَهْلِ مَكَّةَ بِالْبَرَكَةِ وَأَنَا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ أَدْعُوكَ لأَهْلِ الْمَدِينَةِ أَنْ تُبَارِكَ لَهُمْ فِى مُدِّهِمْ وَصَاعِهِمْ مِثْلَىْ مَا بَارَكْتَ لأَهْلِ مَكَّةَ مَعَ الْبَرَكَةِ بَرَكَتَيْنِ. صح

1494. Allahım! İbrahim peygamber senin kulun ve dostun idi. O, Mekke halkı için sana bereketle dua etti. Ben Muhammed de senin ku-

---

1491 İbni Adî, I, 170; Hâkim, I, 542; Heysemî, X, 182.
1492 Müttekî, nr. 3683.
1493 Müttekî, nr. 3657; Zebîdî, İthâf, IV, 358, V, 71.

lun ve resulünüm. Senden Mekke ahalisi için verdiğin bereketin iki katı, Medine halkının müd ve sa'larına bereket vermeni istiyorum.[1494]

١٤٩٥ – اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ فَجَعَلَهَا حَرَمًا وَإِنِّى حَرَّمْتُ الْمَدِينَةَ حَرَامًا مَا بَيْنَ مَأْزِمَيْهَا أَنْ لاَ يُرَاقَ فِيهَا دَمٌ وَلاَ يُحْمَلَ فِيهَا سِلاَحٌ لِقِتَالٍ وَلاَ يُخْبَطَ فِيهَا شَجَرَةٌ إِلاَّ لِعَلْفٍ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِى مَدِينَتِنَا اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِى صَاعِنَا اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِى مُدِّنَا اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَعَ الْبَرَكَةِ بَرَكَتَيْنِ وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ مَا مِنَ الْمَدِينَةِ شِعْبٌ وَلاَ نَقْبٌ إِلاَّ عَلَيْهِ مَلَكَانِ يَحْرُسَانِهَا حَتَّى تَقْدَمُوا إِلَيْهَا.

1495. Allahım! İbrahim Mekke'yi haram kılıp harem kıldı; ben de Medine'yi iki dağı arasıyla harem kılıyorum. Orada kan akıtılmayacak, savaş için silah taşınmayacak, hayvan besleme gayesi dışında ağaç kesilmeyecek. Allahım! Bizim için Medine'mizi mübarek eyle. Allahım! Sa' ölçümüze bereket ver. Allahım! Müd ile olan ölçümüze ihsan et! Allahım! Her bereketin yanına iki bereket ver. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Medine'de hiçbir tepe ve hiçbir dere yoktur ki, iki melek bulunup siz geri dönünceye kadar onu korumuş olmasınlar.[1495]

١٤٩٦ – اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الكَسَلِ والهَرَمِ والمَأْثَمِ والمَغْرَمِ ومِنْ فِتْنَةِ القَبْرِ وعَذابِ القَبْرِ ومِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وعذابِ النَّارِ ومِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الغِنى وأَعُوذُ بِكَ من فِتْنَةِ الفَقْرِ وأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَّالِ اللَّهُمَّ اغْسِلْ عَنِّي خَطايايَ بالماءِ والثَّلْجِ والبَرَدِ ونَقِّ قَلْبِي مِنَ الخَطايا كما يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ وباعِدْ بَيْنِي وبَيْنَ خطايايَ كما باعَدْتَ بَيْنَ المَشْرِقِ والمَغْرِبِ. صح

1496. Allahım! Tembellikten, ihtiyarlık düşkünlüğünden, günah işlemekten, borçlanmaktan, kabir fitnesinden ve kabir azabından, cehennem fitnesi ile cehennem azabından ve zenginliğin fitnesinin şerrinden sana sığınırım. Fakirlik fitnesinden de sana sığınıyorum. Mesih-i Dec-

---

1494 Buhârî, Kebîr, VI, 481; Münzirî, II, 225; Müttekî, nr. 34812, 38130.

1495 Ahmed, III, 149; Beyhakî, V, 197, 201; Müttekî, nr. 34811.

cal'ın fitnesinden de sana sığınırım. Allahım! Günahlarımı su, kar ve dolu ile yıka, beyaz elbise kirlerden temizlendiği gibi kalbimi günahlardan temizle, doğu ile batıyı birbirinden uzaklaştırdığın gibi benimle ve günahlarımın arasını da öylece uzaklaştır.[1496]

١٤٩٧- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الخَيْرِ كُلِّهِ عاجِلِهِ وآجِلِهِ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وما لَمْ أَعْلَمْ وأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عاجِلِهِ وآجِلِهِ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وما لَمْ أَعْلَمْ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ ما سألَكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ وأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما عاذ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الجَنَّةَ وما قَرَّبَ إِلَيْها مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ وأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وما قَرَّبَ إِلَيْها مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ وأَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ كُلَّ قَضاءٍ قَضَيْتَهُ لِي خَيْراً. صح

1497. Allahım! Şu anda ve ileride gelecek olan, bildiğim ve bilmediğim bütün hayırları senden isterim. Şu anda ve ileride gelecek olan, bildiğim ve bilmediğim bütün şerlerden de sana sığınırım. Allahım! Senin kulun ve peygamberinin dilediği hayırları senden ister, kulun ve peygamberinin sana sığındığı şerlerden de sana sığınırım. Allahım! Senden cenneti ve ona yaklaştıracak her türlü söz ve davranışı diler, cehennemden ve ona yaklaştıracak her türlü söz ve davranıştan da sana sığınırım. Benim için takdir ettiğin bütün hükümleri hayırlı kılmanı yine senden isterim.[1497]

١٤٩٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ باسْمِكَ الطَّاهِرِ الطَّيِّبِ المُبارَكِ الأَحَبِّ إِلَيْكَ الذي إذا دُعِيتَ بِهِ أَجَبْتَ وإذا سُئِلْتَ بِهِ أَعْطَيْتَ وإذا اسْتُرحِمْتَ بِهِ رَحِمْتَ وإذا اسْتُفْرِجْتَ بِهِ فَرَّجْتَ. صح

1498. Allahım! Temiz, pak, mübarek, sana en sevimli, vesile edinilerek sana dua edildiğinde kabul ettiğin, bir şey istendiği zaman verdiğin, merhamet istendiğinde merhamet ettiğin, musibet ve sıkıntıların kalkması istendiğinde kaldırdığın ismin hürmetine senden isterim.[1498]

1496 Ahmed, II, 185, 186, III, 179, 201, 205; Heysemî, X, 143.
1497 Ahmed, VI, 147; Hâkim, I, 521; Müttekî, nr. 3610, 3623.
1498 Münzirî, II, 487; Müttekî, nr. 3684, 3760.

١٤٩٩- اللهمَّ منْ آمنَ بِي وصَدَّقَنِي وعَلِمَ أنَّ ما جِئْتُ بِهِ هُوَ الحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فأَقْلِلْ مالَهُ وَوَلَدَهُ وَحَبِّبْ إلَيْهِ لِقاءَكَ وعَجِّلْ لهُ القَضاءَ ومنْ لمْ يُؤْمِنْ بِي ولمْ يُصَدِّقْنِي ولمْ يَعْلَمْ أنّ ما جِئْتُ بِهِ هُو الحَقُّ منْ عنْدِكَ فأَكْثِرْ مالَهُ وَوَلَدَهُ وَطَوِّلْ عُمُرَهُ. ح

1499. Allahım! Kim bana iman ederek beni tasdik etmiş ve senin katından getirdiğim şeylerin hak olduğunu bilmişse onun malını ve çoluk çocuğunu az eyle, sana kavuşmayı ona sevdir ve ölümünü de acil kıl. Kim de bana iman etmez, getirdiğim şeyleri doğrulamaz ve senin katından getirdiklerimin de hak olduğunu bilmezse onun da malını, çocuk çoluğunu çoğalt ve ömrünü de uzun et![1499]

١٥٠٠- اللّهُمَّ منْ آمَنَ بكَ وشَهِدَ أنّي رَسُولُكَ فَحَبِّبْ إلَيْهِ لِقاءَكَ وسَهِّلْ عليْهِ قَضاءَكَ وأقْلِلْ لهُ منَ الدُّنْيا ومنْ لمْ يُؤْمِنْ بِكَ ويَشْهَدْ أنّي رَسُولُكَ فلا تُحَبِّبْ إلَيْهِ لِقاءَكَ ولا تُسهِّلْ عَلَيْهِ قَضاءَكَ وَكَثِّرْ لَهُ منَ الدُّنْيا. ح

1500. Allahım! Sana inanana, benim senin elçin olduğuma şahitlik yapana sana karşılaşmayı sevdir, ona kazanı kolay kıl, dünyalığını azalt. Sana inanmayan, benim risaletimi tasdik etmeyen kişiye de sana karşılaşmayı sevdirme. Ona kazanı kolay kılma ve onun dünyalığını artır.[1500]

١٥٠١- اللَّهُمَّ إنِّي أسْأَلُكَ الثَّباتَ في الأَمْرِ وأسْأَلُكَ عَزِيمَةَ الرُّشْدِ وأسْأَلُكَ شُكْرَنِعْمَتِكَ وحُسْنَ عِبادَتِكَ وأسْأَلُكَ لِساناً صادقاً وقَلْباً سَلِيماً وأعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما تَعْلَمُ وأسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ ما تَعْلَمُ وأسْتَغْفِرُكَ مِمَّا تَعْلَمُ إنَّكَ أنْتَ عَلاَّمُ الغُيُوبِ. ض

1501. Allahım! Senden dinde sebat, doğru yolda kararlılık isterim. Nimetine şükretmeyi ve güzelce sana ibadet etmeyi dilerim. Yine senden doğru bir dil, selim bir kalp isterim. Bildiğin günahların şerrinden sana sığınır, bildiğin şeylerin hayrını da senden dilerim. Bildiğin şeylerde senden bağışlanma isterim. Şüphesiz sen gaybları bilensin.[1501]

1499 Münzirî, II, 335; Müttekî, nr. 17103; Aclûnî, I, 218.

1500 Taberânî, XVIII, 313; Heysemî, X, 286; Müttekî, nr. 6096.

1501 İbni Ebî Şeybe, VI, 46; Ahmed, IV, 123; Taberânî, VII, 279.

١٥٠٢- اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَنْ تُضِلَّنِى أَنْتَ الْحَىُّ الَّذِى لاَ يَمُوتُ وَالْجِنُّ وَالإِنْسُ يَمُوتُونَ. صح

1502. Allahım! Yalnız sana teslim oldum, yalnız sana iman ettim. Sadece sana tevekkül ettim, yüzümü yalnız sana çevirdim. Senin yolunda, senin yardımınla düşmanlarıma karşı koyuyorum. Allahım! Senden başka ilah yoktur, beni saptırmandan yalnız senin izzetine sığınıyorum. Sen hiç ölmeyen dirisin, cinler ve insanlar ise ölürler.[1502]

١٥٠٣- اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِى نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ اللَّهُمَّ لَكَ صَلاَتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى وَإِلَيْكَ مَآبِى وَلَكَ رَبِّ تُرَاثِى اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَوَسْوَسَةِ الصَّدْرِ وَشَتَاتِ الأَمْرِ اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِىءُ بِهِ الرِّيحُ. ض

1503. Allahım! Bizim bizim söylediğimizden daha hayırlı bir hamdla sana hamdederiz. Allahım! Namazım tüm ibadetlerim hayatım ve ölümüm senin içindir. Dönüşüm sanadır. Her türlü varlığım senindir. Allahım! Kabir azabından, kalbimin vesvesesinden, işlerimin dağınıklığından sana sığınırım. Allahım! Rüzgarın getireceği afetlerin şerrinden de sana sığınırım.[1503]

١٥٠٤- اللَّهُمَّ عَافِنِى فِى جَسَدِى وَعَافِنِى فِى بَصَرِى وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنِّى لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. ح

1504. Allahım! Vücudumu, gözümü ve son nefesime kadar beni afiyette kıl! Her türlü ikram sahibi, ceza vermede acele etmeyen Allah'dan başka ilah yoktur. Büyük Arş'ın sahibi olan Allah'ı tenzih ederim. Eksiksiz tüm övgüler, alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.[1504]

1502 Ahmed, I, 302; İbni Hibbân, III, 180; Deylemî, I, 444.
1503 Tirmizî, Daavât 87; Müttekî, nr. 3637, 12564; Zebîdî, İthâf, IV, 374.
1504 Tirmizî, Daavât 67; İbni Adî, II, 810; Hâkim, I, 530; Hatîb, II, 137.

١٥٠٥- اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتَكَ وَمِنَ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَمَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوَّتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا وَلاَ تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَلاَ تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَلاَ مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلاَ تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لاَ يَرْحَمُنَا. ح

1505. Allahım! Bize bizimle sana isyan sayılacak şeyler arasında perde olacak korkunu, bizi cennetine kavuşturacak taatini, bize dünya musibetlerini bizden hafifletecek kuvvetli imanı nasib eyle! Allahım! Hayatta bıraktığın sürece kulağımızdan, gözümüzden ve gücümüzden bizi faydalandır. Bunları son anımıza kadar bizden alma, bize zulmedenlerden intikamımızı al, bize düşmanlık edenlere karşı bize yardım et, bize dini musibet verme, dünyayı, bizim en büyük kaygımız ve ilmimizin son hedefi yapma, bize acımayanları başımıza musallat etme![1505]

١٥٠٦- اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِما عَلَّمْتَنِي وَعَلِّمْنِي ما يَنْفَعُنِي وَزِدْنِي عِلْماً الحَمْدُ لله على كُلِّ حالٍ وأَعُوذُ بالله مِنْ حالِ أَهْلِ النَّارِ. ح

1506. Allahım! Bana öğrettiğinle beni faydalandır, bana fayda verecek şeyi bana öğret, ilmimi arttır! Her halü karda Allah'a hamd olsun. Cehennem ehlinin halinden de Allah'a sığınırım.[1506]

١٥٠٧- اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أُعْظِمُ شُكْرَكَ وَأُكْثِرُ ذِكْرَكَ وَأَتَّبِعُ نَصِيحَتَكَ وَأَحْفَظُ وَصِيَّتَكَ. ض

1507. Allahım! Beni şükrünü çok, zikrini çok yapan, nasihatine uyan ve tavsiyelerini gözetenlerden eyle![1507]

1505 Hâkim, I, 528; Müttekî, nr. 3615; Aclûnî, I, 221.

1506 Hâkim, I, 510; Heysemî, X, 181; Müttekî, nr. 3638, 3788.

1507 Ahmed, II, 311, 477; Heysemî, X, 172; Müttekî, nr. 3639.

١٥٠٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي هَذِهِ لِتُقْضَى لِي اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ فِيَّ. صح

1508. Allahım! Rahmet peygamberi resülün Muhammed ile senden istiyor ve sana yöneliyorum. Bir ihtiyacımın giderilmesi konusunda rabbime yöneliyorum. Allahım! O peygamberini bana şefaatçi kıl.[1508]

١٥٠٩- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِي وَمِنْ شَرِّ بَصَرِي وَمِنْ شَرِّ لِسَانِي وَمِنْ شَرِّ قَلْبِي وَمِنْ شَرِّ مَنِيِّي. ح

1509. Allahım! Kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden ve şehvetimin şerrinden de sana sığınırım.[1509]

١٥١٠- اللهمَّ عافِنِي في بَدَنِي اللهمَ عافِنِي في سَمْعِي اللهمَّ عافِنِي في بَصَرِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بك من الكفْرِ والفَقْرِ اللهمَّ إِنّي أعوذ بكَ منْ عذابِ القَبْرِ لا إِله إلاّ أنْتَ. صح

1510. Allahım! Bedenime, kulağıma, gözüme afiyet ver. Allahım! Küfür ve fakirlikten sana sığınırım. Allahım! Kabir azabından da sana sığınırım. Senden başka ilah yoktur.[1510]

١٥١١- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِيشَةً نَقِيَّةً وَمَنِيَّةً سَوِيَّةً وَمَرَدّاً غَيْرَ مَخْزِيَ ولا فاضِحٍ. صح

1511. Allahım! Senden temiz bir hayat, normal bir ölüm ve beni rezil rüsvay etmeyen bir ahiret yolculuğu isterim.[1511]

١٥١٢- اللَّهُمَّ إِنَّ قُلُوبنا وجَوارِحنا بِيَدِكَ لَمْ تُمَلِّكْنا مِنْها شَيئاً فإذا فَعَلْتَ ذَلِكَ بِنا فَكُنْ أنْتَ وَلِيُّنا. ض

1512. Allahım! Kalplerimiz ve organlarımız senin elindedir, onları bize bırakma! Onları bize bırakırsan da sen bizim velimiz ol![1512]

1508 Tirmizî, Daavât 119; İbnü's-Sünnî, s. 622; Münzirî, I, 473.
1509 Ahmed, III, 429; Hâkim, I, 532; Müttekî, nr. 3641, 3711.
1510 İbni Ebî Şeybe, X, 206; İbnü's-Sünnî, s. 67; Müttekî, nr. 3642.
1511 Ahmed, IV, 381; Hâkim, I, 541; Heysemî, X, 179.
1512 Müttekî, nr. 3644, 3807.

١٥١٣- اللهمَّ اجعَلْ في قَلْبِي نُوراً وفي لِسانِي نُوراً وفي بَصَرِي نوراً وفي سَمْعي نُوراً وعن يَمِينِي نوراً وعن يَسارِي نوراً ومِنْ فَوْقِي نوراً ومِنْ تَحْتِي نوراً ومِنْ أمامِي نوراً ومنْ خَلْفِي نوراً واجْعَلْ لِي في نَفْسِي نوراً وأعْظِمْ لِي نوراً. صح

1513. Allahım! Kalbime, dilime, gözüme, kulağıma nur ver. Sağımı, solumu, üstümü, altımı, önümü, arkamı ve nefsimi nurlandır ve nurumu artır![1513]

١٥١٤- اللَّهُمَّ أصْلِحْ لي ديني الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أمْرِي وأصْلِحْ لي دُنْيايَ التي فِيها مَعاشِي وأصْلِحْ لي آخِرَتِي الَّتي فيها مَعادِي واجْعَلْ الحَياةَ زِيادَةً لِي في كُلِّ خَيْرٍ واجْعَلِ المَوْتَ راحَةً لي مِنْ كُلِّ شَرّ. صح

1514. Allahım! İşlerimin muhafızı olan dinimi, geçim sebebim olan dünyamı ve varacağım yer olan ahiretimi benim için yoluna koy. Hayatımı her hayrı arttırmaya, ölümümü de her kötülükten kurtulup rahat olmaya vesile kıl![1514]

١٥١٥- اللَّهُمَّ إنِّي أسألُكَ الهُدَى وَالتُّقَى وَالعَفَافَ وَالغِنَى. صح

1515. Allahım! Senden hidayet, takva, tok gözlülük ve zenginlik isterim.[1515]

١٥١٦- اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتي وآمِنْ رَوْعَتِي واقْضِ عَنِّي دَيْنِي. ض

1516. Allahım! Ayıplarımı ört, korkularımı gider, borcumu öde![1516]

١٥١٧- اللَّهُمَّ اجعَلْ حُبَّكَ أحَبَّ الأَشْياءِ إلَيَّ واجْعَلْ خَشْيَتَكَ أخْوَفَ الأَشْياءِ عندي واقْطَعْ عَنِّي حاجاتِ الدُّنْيا بالشَّوْقِ إلى لِقائِكَ وإذا أقْرَرْتَ أعْيُنَ أهْلِ الدُّنْيا مِنْ دُنْياهُمَ فأقْرِرْ عَيْنِي مِنْ عِبادَتِكَ. ض

1513 Ahmed, I, 284, 343; Nesâî, Tatbîk 63.
1514 Deylemî, I, 474.
1515 Müslim, Zikir 72; Tirmizî, Daavât 72; İbni Mâce, Duâ 2.
1516 Taberânî, IV, 81; Heysemî, X, 180.

1517. Allahım! Sevgini bana en sevimli şey kıl, korkunu benim için en çok korkulan şey eyle! Sana kavuşmaya olan iştiyakla dünyaya olan ihtiyaç bağlarımı kopar. Dünya ehlinin gözünü dünyalarıyla aydınlatığın gibi, benim gözümü de ibadetinle aydınlat.[1517]

١٥١٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الأَعْمَيَيْنِ السَّيْلِ والبَعِيرِ الصَّؤُولِ. ض

1518. Allahım! İki körün şerrinden sana sığınırım. Onlar da sel ve hırçın devedir.[1518]

١٥١٩- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الصِّحَّةَ والعِفَّةَ والأَمانَةَ وحُسْنَ الخُلُقِ والرِّضا بالقَدَرِ. ض

1519. Allahım! Senden sıhhat, iffet, emanet, güzel ahlak ve kadere rıza isterim.[1519]

١٥٢٠- اللهمَّ إنّي أعوذُ بكَ منْ يَوْمِ السُّوءِ ومنْ لَيْلَةِ السُّوءِ ومنْ ساعَةِ السُّوءِ ومنْ صاحِبِ السُّوءِ ومنْ جارِ السُّوءِ في دَارِ المُقامَةِ. ح

1520. Allahım! İkamet diyarında kötü günden, kötü geceden, kötü zamandan, kötü arkadaştan ve kötü komşudan sana sığınırım.[1520]

١٥٢١- اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ. صح

1521. Allahım! Gazabından rızana, cezandan affına, azabından rahmetine sığınırım. Senin övgünü saymakla bitirememem, sen zatını övdüğün gibisin.[1521]

١٥٢٢- اللهُمَّ لَكَ الحَمْدُ شُكراً ولَكَ المَنُّ فَضْلاً. ض

1522. Allahım! Şükür olarak hamd sana, lütuf olarak da minnet sanadır.[1522]

1517 Ebû Nuaym, VIII, 282.
1518 Taberânî, XXIV, 344; Heysemî, X, 144.
1519 Hennâd, I, 256; Beyhakî, Şuab, VI, 364; Deylemî, I, 456; Heysemî, X, 173.
1520 Taberânî, XVII, 294; Deylemî, I, 461; Heysemî, X, 144.
1521 Ahmed, VI, 201; İbni Huzeyme, I, 335; Beyhakî, I, 127.
1522 Taberânî, XIX, 144; Beyhakî, Şuab, IV, 95; Heysemî, IV, 185.

١٥٢٣- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ التَّوْفِيقَ لِمَحابِّكَ مِنَ الأَعْمالِ وَصِدْقَ التَّوَكُّلِ عليْكَ وحُسْنَ الظَّنِّ بِكَ. ض

1523. Allahım! Senden sevdiğin amellerde başarıyı, sana samimi tevekkül etmeyi ve hüsn-i zan beslemeyi isterim.[1523]

١٥٢٤- اللَّهُمَّ افْتَحْ مَسامِعَ قَلْبِي لِذِكْرِكَ وارْزُقْنِي طاعَتَكَ وطاعَةَ رَسُولِكَ وَعَمَلاً بِكِتابِكَ. ض

1524. Allahım! Kulaklarımı zikrine aç, sana taatı, resulüne itaati ve kitabınla ameli bana nasib et.[1524]

١٥٢٥- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ صِحَّةً في إيمانٍ وإيماناً في حُسْنِ خُلُقٍ ونَجَاحاً يَتْبَعُهُ فَلاحٌ وَرَحْمَةً مِنْكَ وعافِيَةً وَمَغْفِرَةً مِنْكَ ورِضْواناً. ح

1525. Allahım! Senden iman içinde bir sıhhat, güzel ahlak içinde bir iman, neticesinin kurtuluş olacağı bir başarı, senden gelecek bir rahmet, afiyet, bağışlanma ve hoşnutluk dilerim.[1525]

١٥٢٦- اللهمَّ اجْعَلْنِي أَخْشاكَ حَتّى كَأَنِّي أراكَ وأَسْعِدْنِي بِتَقْواكَ ولا تَشْقِنِي بِمَعْصِيَتِكَ وخِرْ لي في قَضائِكَ وبارِكْ لي في قَدَرِكَ حَتّى لا أُحِبَّ تَعْجِيلَ ما أَخَّرْتَ ولا تَأْخِيرَ ما عَجَّلْتَ واجْعَلْ غِنايَ في نَفْسِي وأَمْتِعْنِي بِسَمْعِي وبَصَرِي واجْعَلْهُما الوارِثَ مِنِّي وانْصُرْنِي على مَنْ ظَلَمَنِي وأَرِنِي فِيه ثَأْرِي وأَقِرَّ بذلك عَيْنِي. ض

1526. Allahım! Beni seni görüyormuşcasına senden korkan kıl, takvanla beni mesud eyle, sana itaatsızlıkla beni talihsiz eyleme, iki hükmünden en hayırlısını benim için tercih et, benim için takdir ettiğini mübarek kıl. Öyle ki, geciktirdiğin şeyin acele gelmesini, acele getirdiğin şeyin de gecikmesini istemeyeyim. Zenginliğimi gönlüme koy, kulağım

---

1523 Hakîm, I, 317; Ebû Nuaym, VIII, 224.
1524 Heysemî, X, 182; Müttekî, nr. 3655, 5051.
1525 Heysemî, X, 174; Müttekî, nr. 3656, 3842.

ve gözümden beni faydalandır, onları son anıma kadar benden alma, bana zulmedene karşı bana yardım et, ondan hakkımı aldığını bana göster ve beni bununla sevindir.[1526]

١٥٢٧- اللَّهُمَّ الْطُفْ بي في تَيْسِيرِ كُلِّ عَسِيرٍ فإنَّ تَيْسِيرَ كُلِّ عَسِيرٍ عَلَيْكَ يَسِيرٌ وأسْأَلُكَ اليُسْرَ والمُعافاةَ في الدُّنْيا والآخِرَةِ. ض

1527. Allahım! Her zorluğu kolaylaştırmakla bana lütufta bulun. Zira her güçlüğü kolaylaştırmak sana kolaydır. Senden kolaylık, dünya ve ahirette afiyet isterim.[1527]

١٥٢٨- اللَّهُمَّ اعْفُ عَنِّي فإنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ. ض

1528. Allahım! Beni affet, zira sen affedicisin, kerimsin.[1528]

١٥٢٩- اللهمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ النِّفاقِ وعَمَلِي مِنَ الرِّياءِ ولِسانِي مِنَ الكَذِبِ وعَيْنِي مِنَ الخِيانَةِ فإنَّكَ تَعْلَمُ خائنَةَ الأَعْيُنِ وما تُخْفِي الصُّدُورُ. ض

1529. Allahım! Kalbimi nifaktan, amelimi gösterişten, dilimi yalandan, gözümü hıyanetten temizle. Şüphesiz sen gözlerin hain bakışlarını ve kalplerin içinde sakladıklarını bilirsin.[1529]

١٥٣٠- اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي عَيْنَيْنِ هَطَّالَتَيْنِ تَشْفِيانِ القَلْبَ بِذُرُوفِ الدُّمُوعِ مِنْ خَشْيَتِكَ قَبْلَ أنْ تَكُونَ الدُّمُوعُ دَماً والأَضْراسُ جَمْراً. ح

1530. Allahım! Bana ağlayan iki göz ver. Onlar, yaş yerine kan akıtmadan ve dişler köz olmadan önce senin korkundan yaşlar akıtmakla rahatlasın.[1530]

١٥٣١- اللهمَّ عافِنِي في قُدْرَتِكَ وأدْخِلْنِي في رَحْمَتِكَ واقْضِ أجَلِي في طاعَتِكَ واخْتِمْ لِي بِخَيْرِ عَمَلٍ واجْعَلْ ثَوابَهُ الجَنَّةَ. ح

1526 Heysemî, X, 178; Müttekî, nr. 3517.
1527 Taberânî, Evsat, II, 61; Heysemî, X, 182.
1528 Müttekî, nr. 3659, 3907; Aclûnî, I, 219.
1529 Hatîb, V, 268; Müttekî, nr. 3660.
1530 İbnü'l-Mübârek, s. 165; Ebû Nuaym, II, 196; Müttekî, nr. 3661.

1531. Allahım! Kudretinle bana afiyet ver, beni rahmetine garket, ömrümü ibadetler içinde geçirt, onu en hayırlı amelimle noktala ve bunun mükafatını cennet eyle.[1531]

١٥٣٢- اللَّهُمَّ أغْنِنِي بالعِلْمِ وَزَيِّنِّي بالحِلْمِ وأكْرِمْنِي بالتَّقْوَى وَجَمِّلْنِي بالعافِيَةِ. ح

1532. Allahım! Beni ilimle zengin kıl, hilimle süsle, takva ile şereflendir ve afiyetle beni güzelleştir.[1532]

١٥٣٣- اللَّهُمَّ إنِّي أسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ فإنَّهُ لا يَمْلِكُها إلاَّ أنْتَ. ح

1533. Allahım! Senden fazlını ve rahmetini isterim. Şüphesiz bunlar sadece senin elindedir.[1533]

١٥٣٤- اللَّهُمَّ حَجَّةً لا رِياءَ فِيها ولا سُمْعَةً. ض

1534. Allahım! Senden içinde riya ve gösteriş olmayan bir hac isterim.[1534]

١٥٣٥- اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بِكَ مِنْ خَلِيلٍ ماكِرٍ عَيْناهُ تَرَيانِي وقَلْبُهُ يَرْعانِي إنْ رَأى حَسَنَةً دَفَنَها وإنْ رَأى سَيِّئَةً أذاعَها. ح

1535. Allahım! Gözleri beni gören, kalbi beni denetleyen, bir iyiliğimi gördüğünde örtbas eden, bir kötülüğümü gördüğünde ise onu etrafa yayan hilekar dosttan sana sığınırım.[1535]

١٥٣٦- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وخَطاياىَ كُلَّها اللَّهُمَّ أنْعِشْنِي واجْبُرْنِي واهْدِنِي لِصالِحِ الأعْمالِ والأخْلاقِ فإنَّهُ لا يَهْدِي لِصالِحِها ولا يَصْرِفُ سَيِّئَها إلاَّ أنْتَ. ح

1536. Allahım! Günah ve hatalarımın tamamını bağışla, beni yücelt, yaralarımı sar, bana güzel amel ve huyların yolunu göster. Senden başka bunların yolunu gösteren, kötü olanlarını insanlardan çeviren kimse yoktur.[1536]

1531 Hâkim, IV, 534; Müttekî, nr. 3662, 3758.
1532 Müttekî, nr. 3663, 3757; Zebîdî, İthâf, VIII, 28.
1533 Ahmed, III, 497; Beyhakî, II, 441; Heysemî, X, 159.
1534 İbni Sad, II, 27; Ukaylî, II, 8; Ebû Nuaym, III, 54; Müttekî, nr. 3665.
1535 Hennâd, II, 645.
1536 Taberânî, VIII, 200; Heysemî, X, 112.

١٥٣٧- اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبَ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَحْيِنِى مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِى وَتَوَفَّنِى إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِى اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِى الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِى الرِّضَا وَالْغَضَبِ وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِى الْفَقْرِ وَالْغِنَى وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لاَ يَنْفَدُ وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لاَ تَنْقَطِعُ وَأَسْأَلُكَ الرِّضَاءَ بَعْدَ الْقَضَاءِ وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِى غَيْرِ ضَرَّاءَ مُضِرَّةٍ وَلاَ فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ اللَّهُمَّ زَيِّنَّا بِزِينَةِ الإِيمَانِ وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ.

1537. Allahım! Gayba dair ilmin ve bütün yaratıklar üzerindeki kudretinle hayatı benim için hayırlı gördüğün sürece beni yaşat, ölümü benim için hayırlı gördüğünde de benim canımı al. Allahım! Gizlide de açıkta da senden korkmayı diler, rıza halinde de öfkeliyken de ihlaslı söz söylemeyi senden isterim. Fakirlikte de zenginlikte de tutumlu olmayı senden diler, yine senden tükenmeyen bir nimet, bitmeyen bir sevinç isterim. Kazana rıza göstermeyi senden diler, ölümden sonra da rahat bir hayat isterim. Cemaline bakma lezzetini, ziyan verici bir zarara ve şaşırtıcı bir fitneye uğramadan sana kavuşma aşkını da senden isterim. Allahım! Bizi iman süsüyle süsle, bizi kendileri hidayette olup başkalarına da hidayet yollarını gösterenler eyle.[1537]

١٥٣٨- اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَرَبَّ إِسْرَافِيلَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ. ح

1538. Ey Cibril, Mikail ve İsrafil'in rabbi olan Allahım! Cehennemin ateşinden ve kabir azabından sana sığınırım.[1538]

١٥٣٩- اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الْعَدُوِّ وَشَمَاتَةِ الأَعْدَاءِ. ح

1539. Allahım! Borç altında ezilmekten, düşmanın galip gelmesinden ve muhaliflerin bana gülmesinden sana sığınırım.[1539]

1537 İbni Ebî Şeybe, VI, 44; Ahmed, IV, 264; Hâkim, I, 705.

1538 Ahmed, VI, 61; Taberânî, Evsat, IV, 156; Heysemî, X, 110.

١٥٤٠- اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وغلبةِ العدوِّ ومن بوَار الأَيِّمِ ومن فتنةِ المسيحِ الدجالِ.

1540. Allahım! Borç altında ezilmekten, düşmanın galip gelmesinden, dula rağbet edilmemesinden ve Mesih Deccal'n şerrine uğramaktan sana sığınırım.[1540]

١٥٤١- اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّرَدِّى وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ وَالْحَرِيقِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِى الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِى سَبِيلِكَ مُدْبِرًا وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا.

1541. Allahım! Yüksek yerden düşmekten, yıkık altında kalmaktan, boğulmaktan ve yanmaktan sana sığınırım. Ölüm anında şeytanın sırtımı yere getirmesinden, senin yolunda mücadele ederken sırt dönüp kaçarak ölmekten, yılan ve akreb gibi bir hayvan ısırmasıyla hayata veda etmekten de sana sığınırım.[1541]

١٥٤٢- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِوَجْهِكَ الكَرِيمِ واسْمِكَ العَظِيمِ منَ الكُفْرِ والفَقْرِ. ض

1542. Allahım! Kerim zatın ve ism-i azimin hürmetine küfür ve fakirlikten sana sığınırım.[1542]

١٥٤٣- اللهمَّ لا يُدْرِكنِي زَمانٌ ولا تدْرِكُوا زَماناً لا يُتَّبَعُ فِيهِ العَلِيمُ ولا يُسْتَحْيَا فِيهِ منَ الحَلِيمِ قُلوبُهُمْ قُلوبُ الأَعاجِمِ وَأَلْسِنَتُهُمْ أَلْسِنَةُ العَرَبِ. ض

1543. Allahım! Alimlere uyulmadığı, ağır başlı kimselerden utanılmadığı, insanların dilleri güzel sözler söylediği halde, kalpleri hayvan kalbi gibi olan bir zamana erişmeyeyim.[1543]

1539 Ahmed, II, 173; Hâkim, I, 713.
1540 Taberânî, XI, 323; Hatîb, XII, 450; Deylemî, I, 461; Heysemî, X, 143.
1541 Ahmed, III, 427; Taberânî, XIX, 170.
1542 Heysemî, X, 143.
1543 Ahmed, V, 340; Ruyânî, II, 234; Hâkim, IV, 555; Heysemî, I, 183

١٥٤٤ – اللَّهُمَّ ارْحَمْ خُلَفائِي الذِينَ يَأتُونَ مِنْ بَعْدِي الَّذِينَ يَرْوُونَ أحادِيثي وسُنَّتِي ويُعَلِّمُونَها النَّاسَ. ض

1544. Allahım! Benden sonra gelip de hadislerimi ve sünnetlerimi başkalarına nakleden ve onları insanlara öğreten halifelerime merhamet eyle.[1544]

١٥٤٥ – اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بك منْ فِتْنَةِ النِّساءِ وأعُوذُ بكَ منْ عذابِ القَبْرِ. ض

1545. Allahım! Kadınların fitnesinden ve kabir azabından sana sığınırım.[1545]

١٥٤٦ – اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْقِلَّةِ وَالذِّلَّةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ. ح

1546. Allahım! Fakirlikten, yokluktan, zilletten sana sığınırım. Yine zulmetmekten ve zulme uğramaktan da sana sığınırım.[1546]

١٥٤٧ – اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُوعِ فَإِنَّهُ بِئْسَ الضَّجِيعُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخِيَانَةِ فَإِنَّهَا بِئْسَتِ الْبِطَانَةُ. ض

1547. Allahım! Açlıktan sana sığınırım, zira o kötü bir arkadaştır. Hıyanetten de sana sığınırım, o da kötü bir sırdaştır.[1547]

١٥٤٨ – اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشِّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَسُوءِ الأَخْلاَقِ.

1548. Allahım! Tefrikadan, ikiyüzlülükten ve kötü ahlaktan sana sığınırım.[1548]

١٥٤٩ – اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُونِ وَالْجُذَامِ وَمِنْ سَيِّئِ الأَسْقَامِ. ح

1549. Allahım! Alaca illetinden, delilikten, cüzzamdan ve kötü hastalıklardan sana sığınırım.[1549]

1544 Taberânî, Evsat, VI, 77; Deylemî, I, 479; Heysemî, I, 126.
1545 Münâvî, II, 149.
1546 Buhârî, Müfred, I, 236; Ahmed, II, 305; Hâkim, I, 725; Beyhakî, VII, 12.
1547 İshak b. Rahuye, I, 316; Ebû Ya'lâ, XI, 297.
1548 İbni Adî, IV, 1423; Hatîb, IX, 382; Münzirî, III, 413.
1549 Tayâlisî, s. 268; Ahmed, III, 192; Hâkim, I, 712.

١٥٥٠- اللَّهُمَّ اجْعَلْ بالمَدِينَةِ ضِعْفَي ما جَعَلْتَ بِمَكَّةَ مِنَ البَرَكَةِ. صح

1550. Allahım! Mekke'ye verdiğin bereketin iki katını Medine'ye ver![1550]

١٥٥١- اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ مُذْهِبَ الْبَاسِ اشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لاَ شَافِيَ إِلاَّ أَنْتَ شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سَقَمًا. صح

1551. İnsanların rabbi hastalıkları gideren Allahım! Şifa ver, şifa veren sensin. Senden başka şifa veren yoktur. Öyle bir şifa ver ki, hiçbir hastalık bırakmasın.[1551]

١٥٥٢- اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ. صح

1552. Allahım, ey rabbimiz! Bize dünyada iyilik, ahirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru.[1552]

١٥٥٣- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ. صح

1553. Allahım! Üzüntü ve kederden, acziyet ve tembellikten, cimrilik ve korkaklıktan, borç altında ezilmekten ve zalimlerin başa geçmesinden sana sığınırım.[1553]

١٥٥٤- اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مِسْكِينًا وَأَمِتْنِي مِسْكِينًا وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَةِ الْمَسَاكِينِ. ض

1554. Allahım! Beni fakir olarak yaşat, fakir olarak öldür ve fakirler zümresi içinde dirilt.[1554]

١٥٥٥- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْهَرَمِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ.

1550 İbni Adî, III, 1161; İbni Hacer, IV, 97; a. mlf., Tağlik, s. 639.
1551 Ahmed, III, 151; Hatîb, IV, 257; Müttekî, nr. 28367.
1552 Müslim, Zikr 26-27; Ahmed, III, 101.
1553 Buhârî, Daavât 36; Nesâî, İstiâze 8; Heysemî, X, 262.
1554 Hâkim, IV, 322; Beyhakî, VII, 12;

1555. Allahım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, ihtiyarlayıp ele ayağa düşmekten ve cimrilikten sana sığınırım. Kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden de sana sığınırım.[1555]

١٥٥٦- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ.

1556. Allahım! Kabir azabından, cehennem azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden, kör Deccal'ın fitnesinden sana sığınırım.[1556]

١٥٥٧- اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَّخِذُ عِنْدَكَ عَهْداً لَنْ تُخْلِفَنِيهِ فَإِنَّما أنا بَشَرٌ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ آذَيْتُهُ أو شَتَمْتُهُ أَوْ جَلَدْتُهُ أَوْ لَعَنْتُهُ فَاجْعَلْها لَهُ صَلاةً وَزَكَاةً وقُرْبَةً تُقَرِّبُهُ بِها إليكَ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

1557. Allahım! Senden dönmeyeceğin bir ahd talep ediyorum. Ben bir beşerim. Herhangi bir mümine eziyet eder, kırıcı söz sarfeder, lanette bulunur, canını yakarsam bu haksızlığı onun hakkında kıyamet günü bir rahmet, sana da bir yaklaşma vesilesi kıl.[1557]

١٥٥٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أعُوذُ بِكَ مِنَ العَجْزِ والكَسَلِ والجُبْنِ والبُخْلِ والهَرَمِ وعَذابِ القَبْرِ وَفِتْنَةِ الدَّجَّالِ اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْواها وَزَكِّها أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاها أَنْتَ وَلِيُّها ومَوْلاها اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ ومِنْ قَلْبٍ لا يَخْشَعُ ومِنْ نَفْسٍ لا تَشْبَعُ ومِنْ دَعْوَةٍ لا يُسْتَجابُ لَهَا. صح

1558. Allahım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, cimrilikten, ihtiyar düşkünlüğünden, kabir azabından ve Deccal'ın şerrinden sana sığınırım. Allahım! Nefsime takvasını ver ve onu temizle, sen temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen onun velisi ve dostu ol. Allahım! Fayda vermeyen ilimden, korkmayan kalpten, doymayan nefisten, icabet edilmeyen duadan da sana sığınırım.[1558]

1555 Müslim, Zikir 50; Ebû Dâvûd, Vitir 32; Nesâî, İstiâze 7.
1556 Müslim, Mesâcid 128, 130-134; Ebû Dâvûd, Salât 149, 179; Nesâî, Sehv 64.
1557 Buhârî, Daavât 34; Müslim, Birr 90.
1558 Ahmed, IV, 371; Taberânî, V, 201.

١٥٥٩- اللهمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطَئِي وَعَمْدِي وَهَزْلِي و جِدِّي وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. صح

1559. Allahım! Günahlarımı, bilgisizliğimi, işlerimdeki aşırılığımı ve senin benden daha iyi bildiğin hatalarımı bağışla. Allahım! Hata ile ve kasten yaptığım kusurları, şaka ile ve ciddi olarak işlediğim hatalarımı affet. Bütün bunlar bende vardır. Allahım! İşleyip önde gönderdiğim, henüz işlemeyip geride bıraktığım, gizli veya açıktan yaptığım kusurlarımı da bağışla. Öne geçiren de geri bırakan da sensin. Senin herşeye gücün yeter.[1559]

١٥٦٠- اللَّهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ. صح

1560. Allahım! Nefsimi sen yarattın, onu öldürecek de sensin. Onun ölümü de hayatı da senin elindedir. Şayet hayatta bırakırsan onu muhafaza et, eğer öldürürsen onu bağışla. Allahım! Senden afiyet dilerim.[1560]

Çeşitli Hadisler

١٥٦١- أَلْبَانُ الْبَقَرِ شِفَاءٌ وَسَمْنُهَا دَوَاءٌ وَلُحُومُهَا دَاءٌ. ح

1561. İneklerin sütleri şifa, yağları deva, etleri ise hastalıktır.[1561]

١٥٦٢- الْبَسِ الْخِشْنَ الضَّيِّقَ حَتَّى لا يَجِدَ العِزُّ والفَخْرُ فِيكَ مَساغاً. ض

1562. Kaba ve dar elbiseler giy ki, kibir ve övünme hastalığı sana yol bulamasın.[1562]

1559 İbni Ebî Şeybe, VI, 50; Buhârî, Müfred, I, 239; İbni Hibbân, III, 237.
1560 Ahmed, II, 79; İbni Hibbân, XII, 351.
1561 Taberânî, XXV, 42; Hâkim, IV, 218; Beyhakî, IX, 393; Heysemî, V, 90.
1562 Münâvî, II, 155.

١٥٦٣- إلْبَسُوا الثِّيابَ البيضَ فإنّها أطْهَرُ وأطْيَبُ وكَفِّنُوا فِيها مَوْتاكُمْ. صح ح

1563. Beyaz elbiseler giyin, zira o daha temiz ve daha güzeldir. Ölülerinizi de onunla kefenleyin.[1563]

Aranacak Şeyler

١٥٦٤- التَمِسْ ولوْ خاتَماً مِنْ حَدِيدٍ. صح

1564. Demirden de olsa bir yüzük ara.[1564]

١٥٦٥- التَمِسُوا الجارَ قَبْلَ الدَّارِ والرَّفِيقَ قَبْلَ الطَّرِيقِ. ض

1565. Evden önce komşu, yoldan önce de arkadaş arayın.[1565]

١٥٦٦- إلْتَمِسُوا الخَيْرَ عِنْدَ حِسانِ الوُجوهِ. ض

1566. Hayrı, güzel yüzlü insanlarda arayın.[1566]

١٥٦٧- الْتَمِسُوا الرِّزْقَ بالنِّكاحِ. ض

1567. Rızkı, nikahla arayın.[1567]

١٥٦٨- التَمِسُوا الساعةَ الّتِي تُرْجَى في يَوْمِ الجُمُعَةِ بَعْدَ العَصْرِ إلى غَيْبُوبَةِ الشَّمْسِ. ض

1568. Cuma günü duaların kabul saatini, ikindiden sonra güneşin batışına kadarki zaman içinde arayın.[1568]

١٥٦٩- التَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ في أرْبَعٍ وعِشْرِينَ. ض

1569. Kadir gecesini yirmi dördüncü gecede arayın.[1569]

1563 Ahmed, V, 13; Taberânî, VII, 180; Beyhakî, III, 402.
1564 Ahmed, V, 336; Beyhakî, VII, 236.
1565 Taberânî, IV, 268; Heysemî, VIII, 164.
1566 Taberânî, XXII, 396; Heysemî, VIII, 195.
1567 Deylemî, I, 88.
1568 İbni Adî, VI, 196.
1569 Makrîzî, Muhtasaru kıyamı'l-leyl, s. 131.

١٥٧٠ – الْتَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ لَيْلَةَ سَبْعٍ وعِشْرِينَ. صح

1570. Kadir gecesini yirmi yedinci gecede arayın.[1570]

١٥٧١ – الْتَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضانَ. ض

1571. Kadir gecesini ramazanın son gecesinde arayın.[1571]

Çeşitli Hadisler

١٥٧٢ – الْحِدُوا ولا تَشُقُّوا فإنَّ اللحْدَ لَنا والشِقَّ لغيْرنا. ض

1572. Kabirlere lahd yapın, yarmayın. Zira lahd bize, yarmak da başkalarına aittir.[1572]

١٥٧٣ – أُلْحِدَ آدَمُ وغُسِلَ بالمَاءِ وِتْراً فقالَتِ المَلائِكَةُ هذه سُنَّةُ وَلَدِ آدَمَ مِنْ بَعْدِهِ. ض

1573. Adem için lahd yapıldı, su ile tek olarak yıkandı. Bunun üzerine melekler, *"Bundan sonra Adem'in oğulları için böyle yapmak sünnettir"* dediler.[1573]

١٥٧٤ – ألحقوا الفرائضَ بأهلها فما بقي فَلِأَوْلَى رجلٍ ذكرٍ. صح

1574. Miras paylarını sahiplerine verin, geriye kalan yakın erkeğindir.[1574]

١٥٧٥ – الزَمْ بيتَك. ض

1575. Evinde oturmayı tercih et.[1575]

١٥٧٦ – إلزمْ نعليك قدميك فإن خلعتهما فاجعلهما بين رجليك ولا تجعلهما عن يمينك ولا عن يمين صاحبك ولا وراءك. فتؤذي من خلفك. ض

1570 Taberânî, XIX, 349.
1571 İbni Huzeyme, III, 330; Makrizi, Muhtasaru kıyâmı'l-leyl, s. 125.
1572 Tayâlisî, s. 92; Ahmed, IV, 359.
1573 Deylemî, I, 402; İbni Asâkir, VII, 455; Mehâmilî, Emâlî, I, 360.
1574 İbni Hibbân, XIII, 387; Taberânî, XI, 20; Beyhakî, VI, 234.
1575 Beyhakî, VIII, 191; Heysemî, V, 201; Müttekî, nr. 30873, 31268.

1576. Ayakkabılarına göz kulak ol, çıkardığında onları önüne koy. Sağına, arkadaşının yanına, arkana koyup da arkandakini rahatsız etme![1576]

١٥٧٧ – الزموا هذا الدعاء: اللهم إني أسألك باسمك الأعظم ورضوانك الأكبر فإنه اسم من أسماء الله. ح

1577. Şu duaya devam edin: *"Allahım! İsm-i azamın, büyük rızan hürmetine senden isterim."* Bu dua Allah'ın isimlerinden bir isimdir.[1577]

١٥٧٨ – الْزَموا الجهادَ تصِحّوا وتستغنُوا. ض

1578. Cihada sarılın ki, sıhhat bulun ve zengin olun.[1578]

١٥٧٩ – ألِظُّوا بيا ذا الجلال والإكرام. ح

1579. *"Ya ze'l-celali ve'l-ikram: Ey celal ve ikram sahibi!"* duasına devam edin.[1579]

١٥٨٠ – ألقِ عنك شَعَرِ الكفر ثم اخْتَتِنْ. ض

1580. Üzerinden küfrün kıllarını at, sonra sünnet ol![1580]

١٥٨١ – أُلْهِمَ إسماعِيلُ هذا اللّسانَ العَرَبِيَّ إلهاماً. ح

1581. Bu Arap dili İsmail'e ilham olundu.[1581]

١٥٨٢ – الْهُو والْعَبُوا فإنّي أكْرَهُ أنْ يُرَى في دِينِكُمْ غِلْظَةٌ. ض

1582. Meşru dairede eğlenip oynayın, ben dininizde bir katılığın görünmesinden hoşlanmam.[1582]

1576 Müttekî, nr. 41608.
1577 Taberânî, III, 166; Müttekî, nr. 3217, 3837.
1578 İbni Adî, II, 449; Müttekî, nr. 10519.
1579 İbni Adî, VII, 2561.
1580 Ahmed, III, 415; Beyhakî, I, 172; Müttekî, nr. 1322.
1581 Hâkim, II, 344, 439; Müttekî, nr. 32311.
1582 Beyhakî, Şuab, V, 247; Deylemî, I, 106; Münâvî, II, 161.

١٥٨٣- إلَيْكَ انْتَهَت الأَمانِيُّ يا صاحِبَ العافِيَةِ. ح

1583. Ey afiyet sahibi, emeller sende son bulur.[1583]

١٥٨٤- أمَا إن رَبَّكَ يُحِبُّ المَدْحَ. صح

1584. Rabbin övgüyü sever.[1584]

١٥٨٥- أما إنّ كلَّ بِناءٍ وبَالٌ على صاحِبِهِ إلاّ ما لا إلاّ ما لا. ح

1585. Zaruri ihtiyaçlar dışında her bina sahibine vebaldir.[1585]

١٥٨٦- أمَا إنّ كلَّ بِناءٍ فهوَ وَبالٌ على صاحِبِهِ يوْمَ القِيامَةِ إلاّ ما كانَ في مَسْجِدٍ أوْ أوْ أوْ. ح

1586. Her bina kıyamet günü sahibine vebaldir. Ancak mescid veya ona benzer olanlar bunun dışındadır.[1586]

١٥٨٧- أَمَا لَوْ قُلْتَ حِينَ أَمْسَيْتَ أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لَمْ تَضُرُّكَ. صح

1587. Akşamladığın zaman *"Tam kelimeleriyle yarattıklarının şerrinden Allah'a sığınırım"* dersen sana bir şey zarar veremez.[1587]

١٥٨٨- أما إنّهُ لوْ قالَ حِينَ أمْسى أعُوذُ بِكَلِماتِ اللهِ التّامّاتِ مِنْ شَرِّ ما خَلَقَ ما ضَرَّهُ لَدْغُ عَقْرَبٍ حَتّى يُصْبِحَ. ح

1588. Birisi akşamladığı zaman *"Tam kelimeleriyle yarattıklarının şerrinden Allah'a sığınırım"* derse sabahlayınca kadar akreb sokması ona zarar veremez.[1588]

1583 Heysemî, X, 289; Müttekî, nr. 3205.
1584 Ahmed, III, 435; Buhârî, Müfred, I, 298; Taberânî, I, 283; Beyhakî, Şuab, IV, 89.
1585 Ebû Dâvûd, Edeb 157.
1586 Ahmed, III, 220; Taberânî, Evsat, III, 258; Heysemî, IV, 70.
1587 Ahmed, II, 375.
1588 İbnü's-Sünnî, s. 706; Ebû Nuaym, VII, 143; Müttekî, nr. 3505.

١٥٨٩- أما إنّ العَرِيفَ يُدْفَعُ في النارِ دَفْعاً. ض

1589. Bir topluluğun lideri, cehenneme ilk önce atılır.[1589]

١٥٩٠- أما بَلَغَكُمْ أنّي لَعَنْتُ مَنْ وَسَمَ البَهِيمَةَ في وَجْهِها أوْ ضَرَبَها في وَجْهِها. ض

1590. Benim hayvanın yüzünü dağlayan ve yüzüne vuran kimseye lanet ettiğim size ulaşmadı mı?[1590]

١٥٩١- أما تَرْضَى أنْ تَكُونَ لَهُمُ الدُّنْيا ولنا الآخِرَةُ. صح

1591. Dünyanın onlara, ahiretin de bize ait olmasına razı değil misin?[1591]

١٥٩٢- أمَا تَرْضى إحْداكُنَّ أنّها إذا كانتْ حامِلاً مِنْ زَوْجِها وهوَ عنها راضٍ أنّ لَها مِثْلَ أجْرِ الصَّائِمِ القائِمِ في سَبِيلِ الله وإذا أصابَها الطَّلْقُ لم يَعْلَمْ أهْلُ السَّماءِ والأَرْضِ ما أُخْفِيَ لها منْ قُرَّةِ أعْيُنٍ فإذا وَضَعَتْ لم يَخْرُجْ مِنْ لَبَنِها جُرْعَةٌ ولم يُمَصَّ مِنْ ثَدْيِها مَصَّةٌ إلاّ كانَ لها بِكُلِّ جُرْعَةٍ وبِكُلِّ مَصَّةٍ حَسَنَةٌ فإنْ أسْهَرَها لَيْلَةً كانَ لَها مِثْلُ أجْرِ سَبْعِين رَقَبَةً تُعْتِقُهُمْ في سَبِيلِ الله سَلامَةُ تَدْرِينَ مَنْ أعْنِي بِهذا المُمْتَنِعاتِ الصَّالِحَاتِ المُطِيعاتِ لأَزْوَاجِهِنَّ اللّواتِي لا يَكفُرْنَ العَشِيرَ. ض

1592. Biriniz kendisinden kocası hoşnud olup ondan hamile kaldığında Allah yolunda gündüz oruç tutup gece ibadet eden bir kişinin sevabı kadar sevap almaya razı değil mi? Kendisi doğum sancısına tutulduğunda gök ve yer ahalisi dahi onun için ne gibi sevindirici şeylerin hazırlandığını bilemez. Kadın, doğum yaptığında çocuğunun memesinden emdiği her yudum süte karşılık kendisine bir sevap yazılır. Gece çocuk kendisini uykusuz bıraktığında Allah rızası için yetmiş köle azad etmiş gibi sevap kazanır. Ey Selame! Bununla kimi kastettiğimi biliyor musun? Namusunu muhafaza eden, saliha, kocasına itaat eden ve kocasından gördüğü iyilikleri inkar etmeyen kadınları kastediyorum.[1592]

1589 Taberânî, XXII, 248; Münzirî, I, 322; Heysemî, III, 89.

1590 Ebû Dâvûd, Cihâd 52; Müttekî, nr. 24958.

1591 Ahmed, III, 139; Ebû Ya'lâ, V, 168; Heysemî, X, 326.

1592 İbni Hacer, Lisân, IV, 1071; Müttekî, nr. 45122.

١٥٩٣ – أما كانَ يَجِدُ هذا ما يُسَكِّنُ بِهِ رَأْسَهُ ؟ أما كانَ يَجِدُ هذا ما يَغْسِلُ بِهِ ثِيابَهُ. ح

1593. Biriniz başını tarayacak, elbisesini yıkayacak bir imkan bulamıyor mu?[1593]

١٥٩٤ – أَمَا يَخْشَى أَحَدُكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الإِمَامِ أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ. صح

1594. Biriniz cemaatle namaz kılarken imamdan önce başını yerden kaldırdığında, Allah'ın başını eşeğin başına veya şeklini eşek suretine çevirmesinden korkmuyor mu?[1594]

١٥٩٥ – أما يَخْشى أَحَدُكُمْ إذا رَفَعَ رَأْسَهُ في الصَّلاةِ أنْ لا يَرْجِعَ إِلَيْهِ بَصَرُهُ. صح

1595. Biriniz namazda iken başını havaya kaldırdığında, gözünün bir daha kendisine geri dönmemesinden korkmuyor mu?[1595]

١٥٩٦ – أما واللهِ إنّي لأَمِينٌ في السَّماءِ وأمِينٌ في الأَرْضِ. ض

1596. Allah'a yemin olsun ki ben gökte de yerde de emin bir insanım.[1596]

١٥٩٧ – أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الإِسْلاَمَ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ وَأَنَّ الْهِجْرَةَ تَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهَا وَأَنَّ الْحَجَّ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ. صح

1597. İslam'ın geçmiş günahları, hicretin önceki hataları, haccın da gerideki kusurları silip süpürdüğünü bilmiyor musun?[1597]

١٥٩٨ – أَمَا إِنَّكُمْ لَوْ أَكْثَرْتُمْ ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ لَشَغَلَكُمْ عَمَّا أَرَى فَأَكْثِرُوا مِنْ ذِكْرِ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ الْمَوْتِ فَإِنَّهُ لَمْ يَأْتِ عَلَى الْقَبْرِ يَوْمٌ إِلاَّ تَكَلَّمَ فِيهِ فَيَقُولُ أَنَا بَيْتُ الْغُرْبَةِ وَأَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ وَأَنَا بَيْتُ التُّرَابِ وَأَنَا بَيْتُ الدُّودِ. فَإِذَا دُفِنَ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ قَالَ لَهُ

1593 Ahmed, III, 357; Müttekî, nr. 17180
1594 Ahmed, V, 93; Müttekî, nr. 19972, 20510.
1595 Ahmed, V, 92, 93.
1596 Zebîdî, İthâf, IX, 275.
1597 Müslim, Îmân 192; Müttekî, nr. 247, 299.

الْقَبْرُ مَرْحَبًا وَأَهْلاً أَمَا إِنْ كُنْتَ لأَحَبَّ مَنْ يَمْشِى عَلَى ظَهْرِى إِلَىَّ فَإِذْ وُلِّيتُكَ الْيَوْمَ وَصِرْتَ إِلَىَّ فَسَتَرَى صَنِيعِى بِكَ. قَالَ فَيَتَّسِعُ لَهُ مَدَّ بَصَرِهِ وَيُفْتَحُ لَهُ بَابٌ إِلَى الْجَنَّةِ. وَإِذَا دُفِنَ الْعَبْدُ الْفَاجِرُ أَوِ الْكَافِرُ قَالَ لَهُ الْقَبْرُ لاَ مَرْحَبًا وَلاَ أَهْلاً أَمَا إِنْ كُنْتَ لأَبْغَضَ مَنْ يَمْشِى عَلَى ظَهْرِى إِلَىَّ فَإِذْ وُلِّيتُكَ الْيَوْمَ وَصِرْتَ إِلَىَّ فَسَتَرَى صَنِيعِى بِكَ. قَالَ فَيَلْتَئِمُ عَلَيْهِ حَتَّى تَلْتَقِىَ عَلَيْهِ وَتَخْتَلِفَ أَضْلاَعُهُ وَيُقَيِّضُ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ تِنِّينًا لَوْ أَنَّ وَاحِدًا مِنْهَا نَفَخَ فِى الأَرْضِ مَا أَنْبَتَتْ شَيْئًا مَا بَقِيَتِ الدُّنْيَا فَيَنْهَشْنَهُ وَيَخْدِشْنَهُ حَتَّى يُفْضَى بِهِ إِلَى الْحِسَابِ إِنَّمَا الْقَبْرُ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفَرِ النَّارِ. ح

1598. Dikkat edin, eğer siz lezzetleri gideren ölümü çok hatırlasaydınız, sizi şu gördüğüm durumdan alıkoyardı. Lezzetleri gideren ölümü çok hatırlayın. Kabrin üzerinden hiç bir gün geçmez ki, kabir konuşup şöyle demesin: *"Ben gurbet eviyim, ben yalnızlık eviyim, ben toprak eviyim, ben kurtçuklar eviyim."* Mümin bir kul, toprağa gömüldüğünde mezar kendisine şöyle der: *"Merhaba, hoş geldin. Sen bana sırtımda dolaşanların en sevimlisiydin, bugün sana kavuştum, sen de bana gelmiş bulunuyorsun. Sana neler yapacağımı biraz sonra göreceksin."* Sonra kabir, onun gözünün görebileceği kadar genişler. Kendisi için cennete bir kapı açılır. Günahkar veya kafir bir kul gömüldüğünde ise mezar ona şöyle der: *"Hoş gelmedin, safa gelmedin, sen bana sırtımda dolaşanların en sevimsiziydin. Bugün seni ele geçirmiş bulunuyorum. Sen de bana gelmiş oldun. Sana ne yapacağımı biraz sonra göreceksin."* Sonra mezar dört tarafı o kişi üzerinde birleşinceye kadar daralır. Kaburga kemikleri birbirine geçer. Ona yetmiş büyük yılan musallat edilir. Öyle ki, onlardan bir tanesi yeryüzüne nefesini salsa dünya durdukça yeryüzünde bir daha bitki bitmez. Hesap vermek üzere götürülünceye kadar onlar o kişiyi tırmalayıp dişlerler. Kabir ona ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukur olur.[1598]

[1598] Münzirî, IV, 273; Müttekî, nr. 42109, 42796.

١٥٩٩ – أَمَّا أَنَا فَلاَ آكُلُ مُتَّكِئًا. صح

1599. Ben yaslanarak yemem.[1599]

١٦٠٠ – أَمَّا أَهْلُ النَّارِ الَّذِينَ هُمْ أَهْلُهَا فَإِنَّهُمْ لاَ يَمُوتُونَ فِيهَا وَلاَ يَحْيَوْنَ وَلَكِنْ نَاسٌ أَصَابَتْهُمُ النَّارُ بِذُنُوبِهِمْ فَأَمَاتَهُمْ إِمَاتَةً حَتَّى إِذَا كَانُوا فَحْمًا أُذِنَ بِالشَّفَاعَةِ فَجِيءَ بِهِمْ ضَبَائِرَ ضَبَائِرَ فَبُثُّوا عَلَى أَنْهَارِ الْجَنَّةِ ثُمَّ قِيلَ يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ أَفِيضُوا عَلَيْهِمْ. فَيَنْبُتُونَ نَبَاتَ الْحِبَّةِ تَكُونُ فِي حَمِيلِ السَّيْلِ. صح

1600. Cehennemlik olanlar orada ne ölürler, ne de yaşarlar. Cehennemde bazı insanlar da vardır ki, onlar günahları sebebiyle ateş kendilerine dokunup kömür gibi oluncaya kadar yakıp kavurduğunda kendilerine şefaat için izin verilir. Sonra grup grup getirilerek cennet nehirlerine atılırlar. Daha sonra da *"Ey cennet ehli, üzerlerine su atın!"* denilir. Ardından onlar, selin biriktirdiği toprakta tanenin yeşermesi gibi yeşermeye başlarlar.[1600]

١٦٠١ – أمّا أَوَّلُ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ فنارٌ تَخْرُجُ مِنَ المَشْرِقِ فَتَحْشُرُ النَّاسَ إلى المَغْرب وأمَّا أَوَّلُ ما يَأْكلُ أَهْلُ الجَنّةِ فَزِيَادَةُ كَبِدِ الحُوتِ وأمَّا شبهُ الوَلَدِ أباهُ وأُمَّهُ فإذا سَبَقَ ماءُ الرَّجُل ماءَ المَرْأَةِ نَزَعَ إِلَيْهِ الوَلَدُ وإذا سَبَقَ ماءُ المَرْأَةِ ماءَ الرَّجُلِ نَزَعَ إِلَيْها. صح

1601. Kıyametin ilk alameti, doğudan bir ateşin çıkıp insanları batıya doğru toplamasıdır. Cennet ehlinin ilk yiyeceği yemek, balık ciğerinin fazlasıdır. Çocuğun babasına veya annesine benzemesinin sebebine gelince, babanın suyu annenin suyunu geçerse çocuk babaya, annenin suyu babanınkini geçerse çocuk o zaman da anneye benzer.[1601]

١٦٠١ – أَمَّا صَلاَةُ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ فَنُورٌ فَنَوِّرُوا بُيُوتَكُمْ. ح

1599 Beyhakî, VII, 49; Hatîb, VII, 414; Müttekî, nr. 40711.

1600 Ahmed, III, 111; İbni Hibbân, I, 411; Ebû Ya'lâ, II, 518.

1601 İbni Ebî Şeybe, VII, 270; Ahmed, III, 108; Ebû Ya'lâ, VI, 458.

1602. Kişinin evindeki namazı nurdur, öyleyse evlerinizi namazla nurlandırın.[1602]

١٦٠٣ – أَمَّا فِي ثَلاَثَةِ مَوَاطِنَ فَلاَ يَذْكُرُ أَحَدٌ أَحَدًا : عِنْدَ الْمِيزَانِ حَتَّى يَعْلَمَ أَيَخِفُّ مِيزَانُهُ أَوْ يَثْقُلُ وَعِنْدَ الْكِتَابِ حِينَ يُقَالُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ حَتَّى يَعْلَمَ أَيْنَ يَقَعُ كِتَابُهُ أَفِي يَمِينِهِ أَمْ فِي شِمَالِهِ أَمْ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِ وَعِنْدَ الصِّرَاطِ إِذَا وُضِعَ بَيْنَ ظَهْرَيْ جَهَنَّمَ. صح

1603. Üç yerde, kimse kimseyi hatırlamaz. Birincisi mizan yanında; kişinin iyilik kefesi hafif mi, ağır mı geldiğini öğreninceye kadar. İkincisi amel defterlerinin dağıtılması esnasında; kişinin *"İşte kitabımı okuyun"* denildiği, amel defterinin sağına mı, soluna mı düşeceğini veya arkasından mı verileceğini bilinceye kadar. Üçüncüsü de sırat yanında; cehennemin üzerine kurulduğu yerde.[1603]

١٦٠٤ – أمّا بعدُ فإنّ أصْدَقَ الحَديثِ كتابُ اللّهِ وإنّ أفْضَلَ الهُدى هَدْيُ محمّدٍ وشرَّ الأمُورِ مُحْدَثاتُها وكلَّ مُحْدَثَةٍ بدعةٌ وكلَّ بدعةٍ ضَلالَةٌ وكلَّ ضَلالَةٍ فِي النّارِ أتَتْكُمُ السّاعَةُ بَغْتَةً بُعِثْتُ أنا والسّاعَةَ هكَذا صَبَّحَتْكُمُ السّاعَةُ وَمَسَّتْكُمْ أنا أوْلَى بكلّ مُؤْمِنٍ مِنْ نَفْسِهِ مَنْ تَرَكَ مالاً فَلأَهْلِهِ ومَنْ تَرَكَ دَيْناً أوْ ضَيَاعاً فإلَيَّ وَعَلَيَّ وأنا وَلِيُّ المُؤْمِنِينَ. صح

1604. Sözün en doğrusu Allah'ın kitabı, yolun en güzeli Muhammed'in yoludur. İşlerin en kötüsü, sonradan uydurulan şeylerdir. Sonradan uydurulan her şey bidat, her bidat sapıklık, her sapıklık da cehennemliktir. Kıyamet aniden kopacaktır. Ben kıyamete iki parmağın yakınlığı gibi, yakın olarak gönderildim. Kıyamete sabah akşam size baskın yapacakmış gibi hazırlıklı olun. Ben, bir mümine kendi nefsinden daha yakınım. Kim bir mal bırakırsa mirasçılarına, kim de bir borç veya yetim bırakırsa o da bana aittir. Ben müminlerin velisiyim.[1604]

1602 Abdürrezzâk, I, 257; İbni Ebî Şeybe, II, 61; Ahmed, I, 14.
1603 Hâkim, IV, 622; Beyhakî, İtikâd, I, 210.
1604 Ahmed, III, 310.

١٦٠٥- أَمَّا بَعْدُ فَوَاللَّهِ إِنِّي لأُعْطِي الرَّجُلَ وأَدَعُ الرَّجُلَ وَالَّذِي أَدَعُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الَّذِي أُعْطِي ولكنِّي أُعْطِي أَقْواماً لِمَا أَرَى فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الجَزَعِ والهَلَعِ وأَكِلُ أَقْوَاماً إِلَي ما جَعَلَ اللَّهُ في قُلُوبِهِمْ مِنَ الغِنَى والخَيْرِ مِنْهُمْ عَمْرُو بن تَغْلِبَ. صح

1605. Allah'a yemin ederim ki, ben kimilerine veriyor, kimilerine de vermiyorum. Aslında mal vermediğim kimseler, bana verdiklerimden daha sevgilidir. Ben bazı kimselerin kalbinde sabırsızlık ve tama gördüğüm için veririm. Bazı kimseleri de Allah'ın kalplerinde yarattığı kanaat ve hayırla başbaşa bırakırım. Amr İbni Tağlib de onlardan biridir.[1605]

١٦٠٦- أَمَّا بَعْدُ مَا بَالُ رِجَالٍ يَشْتَرِطُونَ شُرُوطًا لَيْسَتْ فِي كِتَابِ اللَّهِ مَا كَانَ مِنْ شَرْطٍ لَيْسَ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَهُوَ بَاطِلٌ وَإِنْ كَانَ مِائَةَ شَرْطٍ قَضَاءُ اللَّهِ أَحَقُّ وَشَرْطُ اللَّهِ أَوْثَقُ وَإِنَّمَا الْوَلاَءُ لِمَنْ أَعْتَقَ. صح

1606. Bazı insanlara ne oluyor ki, Allah'ın kitabında olmayan bazı şartlar ileri sürüyorlar? Allah'ın kitabında olmayan her şart geçersizdir. Yüz defa da şart koşulsa bu böyledir. Allah'ın hükmü en haklı, Allah'ın şartı en sağlamdır. Vela hakkı, köleyi azad edenindir.[1606]

١٦٠٧- أمّا بَعْدُ فَما بالُ العامِلِ نَسْتَعْمِلُهُ فَيأْتِينا فَيَقُولُ هذا مِنْ عَمَلِكُمْ وهذا أُهْدِيَ إِلَيَّ أفلا قَعَدَ في بَيْتِ أبِيهِ وأُمِّهِ فَيَنْظُرَ هَلْ يُهْدَى لهُ أمْ لا فَوَالَّذِي نَفْسُ محمّدٍ بِيدِهِ لا يَغُلُّ أحدُكُمْ مِنْها شَيْئاً إلاّ جاءَ بِهِ يَوْمَ القِيامَةِ يَحْمِلُهُ على عُنُقِهِ إنْ كانَ بَعِيراً جاءَ بِهِ لَهُ رُغاءٌ وإنْ كانَتْ بَقَرَةً جاءَ بَها لَها خُوارٌ وإنْ كانَتْ شاةً جاءَ بِها تَيْعَرُ فَقَدْ بَلَّغْتُ. صح

1607. Görevlendirdiğimiz bazı kimselere ne oluyor ki, bize gelip şöyle diyorlar: *"Şunlar sizin, şunlar ise bana hediye edilenlerdir."* O kişi, babasının ve anasının evinde oturup o şeylerin kendisine hediye edilip

---

1605 Buhârî, Cuma 29, Humus 19, Tevhîd 49.

1606 Abdürrezzâk, VII, 248.

edilmeyeceğine bir baksa ya? Muhammed'in nefsi kudreti elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz halka ait bir malı zimmetine geçirirse kıyamet günü mutlaka onu boynunda taşıdığı halde gelir. Eğer o bir deve ise, inleye inleye gelir. Eğer sığır ise böğüre böğüre gelir. Eğer koyun ise meleye meleye gelir. Şüphesiz, ben tebliğ görevimi yaptım.[1607]

١٦٠٨ – أَمَّا بَعْدُ أَلاَ أَيُّهَا النَّاسُ فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ يُوشِكُ أَنْ يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبَ وَأَنَا تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ أَوَّلُهُمَا كِتَابُ اللَّهِ فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ من استمسك به وأخذ به كان على الهدى ومن أخطأه ضلَ خُذُوا بِكِتَابِ اللَّهِ وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ وَأَهْلُ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللَّهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللَّهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللَّهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي. صح

1608. Ey insanlar! Ben de bir insanım. Rabbimin elçisinin gelip benim onun davetine icabet etme vaktim yakındır. Ben size iki ağır emanet bırakıyorum. Birincisi Allah'ın kitabıdır ki, onda hidayet ve nur vardır. Ona tutunup sarılan kimse hidayet üzere olur, ondan sapan ise dalalette kalır. Öyle ise Allah'ın kitabına sarılıp ona yapışın. Diğeri de ehl-i beytimdir. Ehl-i beytim hakkında size Allah'ı hatırlatırım.[1608]

١٦٠٩ – أَمَّا بعدُ فإنَّ أصْدَقَ الحَدِيثِ كِتابُ اللَّهِ تعالى وأوْثَقَ العُرَى كَلِمَةُ التَّقْوَى وخَيْرَ المِلَلِ مِلَّةُ إبراهيمَ وخَيْرَ السُّنَنِ سُنَّةُ محمَّدٍ وأشْرَفَ الحَدِيثِ ذِكْرُ اللَّهِ وأحْسَنَ القَصَصِ هذا القرْآنُ وخَيْرَ الأمُورِ عَوازِمُها وَشَرَّ الأمُورِ محدَثاتُها وأحْسَنَ الهَدْيِ هَدْيُ الأَنْبِياءِ وأشْرَفَ المَوْتِ قَتْلُ الشُّهَداءِ وأعْمى العَمى الضَّلالَةُ بعدَ الهُدَى وخَيْرَ العِلْمِ ما نَفَعَ وخَيْرَ الهُدَى ما اتُّبِعَ وشَرَّ العَمى عَمَى القَلْبِ واليَدَ العُلْيا خَيْرٌ مِنَ اليدَ السُّفْلَى وما قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وألْهى وشَرَّ المَعْذِرَةِ حِينَ يَحْضُرُ المَوْتُ وشَرَّ النَّدامَةِ يَوْمُ القِيَامَةِ ومنَ النَّاسِ مَنْ لا يَأْتِي الصَّلاةَ إلاّ دُبُراً ومنهُمْ مَنْ لا يَذْكُرُ اللَّهَ إلا هُجْراً وأعظَمَ الخَطايا اللِّسانُ الكَذوبُ وخَيْرَ الغِنَى غِنَى النَّفْسِ وخَيْرَ الزَّادِ التَّقْوى

1607 Ahmed, V, 423; Beyhakî, VII, 16.

1608 Ahmed, IV, 366; Abd b. Humeyd, s. 114; Hâkim, III, 160; Beyhakî, II, 148.

ورَأْسَ الحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ وخَيْرَ ما وَقَرَ في القُلوبِ اليَقِينُ والارْتِيابَ منَ الكفْرِ والنِيّاحَةَ مِنْ عَمَلِ الجَاهِلِيَّةِ والغُلولَ مِنْ حُثَا جَهَنَّمَ والكَنْزَ كَيٌّ مِنَ النَّارِ والشِّعْرَ مِنْ مَزَامِيرِ إبْلِيسَ والخَمْرَ جِماعُ الإثْمِ والنِسّاءَ حُبالَةُ الشَّيْطانِ والشَّبابَ شُعْبَةٌ من الجُنونِ وشَرَّ المَكاسِبِ كَسْبُ الرِّبا وشَرَّ المَآكِلِ مالُ اليَتِيمِ والسَّعِيدَ مَنْ وُعِظَ بِغَيْرِهِ والشَّقِيَّ مَنْ شَقِيَ فِي بَطْنِ أمِهِ وإنّما يَصِيرُ أَحدُكمْ إلى مَوْضِعِ أرْبَعِ أذْرُعٍ والأمْرَ بآخِرِهِ ومِلاكَ العَمَلِ خَوَاتِمُهُ وَشَرَّ الرَّوَايا رَوايا الكَذِبِ وَكُلَّ ما هُوَ آتٍ قَرِيبٌ وسِبابَ المُؤْمِنِ فُسُوقٌ وقِتالَ المُؤْمِنِ كُفْرٌ وأكْلَ لَحْمِهِ منْ مَعْصِيَةَ اللَّهِ وحُرْمَةَ مالِهِ كَحُرْمَةِ دَمِهِ ومَنْ يَتأَلَّ على اللَّهِ يُكْذِبْهُ ومنْ يَغْفِرْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ ومنْ يَعْفُ يَعْفُ اللَّهُ عنْهُ ومنْ يَكْظِمِ الغَيْظَ يأجُرْهُ اللَّهُ ومنْ يَصْبِرْ على الرَّزِيَّةِ يَعَوّضْهُ اللَّهُ ومِنْ يَتّبِعِ السُّمْعَةَ يُسَمِّعِ اللَّهُ بِهِ ومنْ يَصْبِرْ يُضْعِفِ اللَّهُ لهُ ومنْ يَعْصِ اللَّهَ يُعَذّبْهُ اللَّهُ اللهُمَّ اغْفِرْ لِي ولأُمَّتِي اللهُمَّ اغْفِرْ لِي ولأُمَّتِي اللهُمَّ اغفر لي ولأمَّتي أسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ. ح

1609. Sözlerin en doğrusu Allah'ın kitabı, kulpların en sağlamı kelime-i şehadet, milletlerin en hayırlısı İbrahim'in milleti, yolların en iyisi Muhammed'in yolu, sözlerin en değerlisi Allah'ı zikir, kıssaların en güzeli Kur'an, işlerin en hayırlısı farz olan amellerdir. Herşeyin en kötüsü sonradan ortaya çıkan bidatlar, davetlerin en güzeli peygamberlerin irşadı, ölümlerin en şereflisi şehidlerin ölümü, körlüğün en kötüsü hidayete erdikten sonra tekrar sapıklığa dönülmesi, ilimlerin en iyisi faydalanılanı, yolların en iyisi tabi olunanı, körlüğün en şerlisi kalp körlüğüdür. Veren el, alan elden üstündür. Az ve yeterli olan mal, çok olup ahiretten alıkoyan maldan iyidir. En kötü mazeret, ölüm anındaki mazerettir. Pişmanlığın en kötüsü, kıyamet günü duyulan pişmanlıktır. İnsanların bazısı, namazı ancak vaktin sonunda kılar. Kimisi de Allah'ı nadiren hatırlar. En büyük hata, dilin çok yalan söylemesi, en hayırlı zenginlik gönül zenginliği, en iyi azık takvadır. Hikmetin başı Allah korkusu, kalbde hürmetle saklanan en hayırlı şey kuvvetli imandır.

Şüphe ve tereddüt küfür, ölüler için yüksek sesle ağlamak cahiliye adetlerindendir. Müslümanların malını zimmete geçirmek cehennem ateşini toplamak, altın ve gümüşü biriktirip zekatını vermemek insanın vücudunu cehennem ateşiyle dağlamaktır. Şiir şeytanın nameleri, içki bütün kötülükleri kendisinde toplayan bir düğüm, kadınlar şeytanın tuzağıdır. Gençlik bir çeşit deliliktir. Kazançların en kötüsü, faizden kazanılanı, yiyeceklerin en kötüsü yetim malıdır. Bahtiyar kimse, başkalarından ibret alan, kötü kimse de anasının karnındayken kötü olandır. Her birinizin gideceği yer birkaç metrelik topraktır. Her iş neticesiyle değerlendirilir, amellerin de sonuna itibar edilir. Haber yayanların en kötüsü, yalan haber yayandır. Gelmesi kesin olan şey yakındır. Mümine sövmek fasıkların, mümini öldürmek ise kafirlerin işidir. Gıybetini yaparak müminin etini yemek, Allah'a karşı gelmektir. Müminin malının dokunulmazlığı, kanının dokunulmazlığı gibidir. Kim yemin ederek, *"Şu şöyle olacak"* diye Allah adına hüküm verirse, Allah onu yalancı çıkarır. Kim bağışlarsa, Allah da onu bağışlar, kim affederse, Allah da onu affeder. Kim öfkesini yutarsa, Allah onu mükafatlandırır. Kim musibete sabrederse, Allah onun kaybettiği şeylerin yerini doldurur. Kim başkasını alaya alırsa, Allah onu rezil eder. Kim sabrederse, Allah ona sevabını kat kat verir. Kim Allah'a karşı gelirse, Allah ona azap eder. Allahım! Beni ve ümmetimi bağışla, Allah'dan beni ve sizi affetmesini dilerim.[1609]

١٦١٠- أمَّا بَعْدُ فإنَّ الدُّنْيا خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ وإنَّ اللَّهَ مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيها فَناظِرٌ كَيْفَ تَعْمَلُونَ فاتَّقُوا الدُّنْيا واتَّقُوا النِساءَ فإنَّ أوَّلَ فِتْنَةِ بَنِي إسْرَائِيلَ كانَتْ فِي النِّساءِ ألاَ إنَّ بَنِي آدَمَ خُلِقُوا على طَبَقَاتٍ شَتَّى مِنْهُمْ مَنْ يُولَدُ مُؤْمِناً وَيَحْيا مُؤْمِناً ويَمُوتُ مُؤْمِناً وَمِنْهُمْ منْ يُولَدُ كافِراً وَيَحْيا كافِراً ويَمُوتُ كافِراً ومِنْهُمْ منْ يُولَدُ مُؤْمِناً ويَحْيا مُؤْمِناً وَيَمُوتُ كافِراً ومِنْهُمْ منْ يُولَدُ كافِراً وَيَحْيا كافِراً ويَمُوتُ مُؤْمِناً ألاَ إنّ الغَضَبَ جَمْرَةٌ تُوقَدُ في جَوْفِ ابنِ آدَمَ ألاَ تَرَوْنَ إلى حُمْرَةِ عَيْنَيْهِ وانتِفاخِ أوْدَاجِهِ فإذا وجَدَ أحَدُكُم

[1609] Ahmed, III, 310; Müttekî, nr. 30540, 43587; Aclûnî, I, 507, II, 217.

شَيْئاً مِنْ ذَلِكَ فَالأَرْضَ الأَرْضَ ألاَ إنَّ خَيْرَ الرِّجَالِ مَنْ كَانَ بَطِيءَ الغَضَبِ سَرِيعَ الرِّضا وشَرَّ الرِّجالِ مَنْ كانَ سَرِيعَ الغَضَبِ بَطِيءَ الرِّضا فإذا كَانَ الرَّجُلُ بَطِيءَ الغَضَبِ بَطِيءَ الْفَيْءِ وَسَرِيعَ الغَضَبِ سَرِيعَ الْفَيْءِ فإنَّها بِها ألاَ إنَّ خَيْرَ التُّجَّارِ مَنْ كانَ حَسَنَ القَضاءِ حَسَنَ الطَّلَبِ وشَرَّ التُّجَّارِ مَنْ كانَ سَيِّءَ القَضاءِ سَيِّءَ الطَّلَبِ فإذا كانَ الرَّجُلُ حَسَنَ القَضاءِ سَيِّءَ الطَّلَبِ أوْ كانَ سَيِّءَ القَضاءِ حَسَنَ الطَّلَبِ فإنَّها بِها ألا إن لِكُلِّ غادِرٍ لِوَاءً يَوْمَ القِيَامَةِ بِقَدْرِ غَدْرَتِهِ ألاَ وأكْبَرُ الغَدْرِ غَدْرُ أميرِ عامَّةٍ لا يَمْنَعَنَّ رَجُلاً مَهابَةُ النَّاسِ أنْ يَتَكَلَّمَ بالحَقِّ إذا عَلِمَهُ ألاَ إنَّ أفْضَلَ الجهادِ كَلِمَةُ حَقَ عندَ سُلْطانٍ جائِرٍ ألاَ إنَّ مَثَلَ ما بَقِيَ مِنَ الدُّنْيا فِيما مَضَى مِنْها مَثَلُ ما بَقِيَ مِنْ يَوْمِكُمْ هذا فِيما مَضَى مِنْهِ. ح

1610. Dünya cazip ve tatlıdır. Allah Teala, onun tasarrufunu size verecek ve nasıl davranacağınıza bakacaktır. Dünyadan sakının, kadınlardan da uzak durun. Çünkü İsrail oğulları arasında çıkan ilk fitne, kadınlar yüzünden çıkmıştır. Dikkat edin! Ademoğulları değişik sınıflar halinde yaratılmışlardır. Onlardan bir kısmı mümin olarak doğar, mümin olarak yaşar ve mümin olarak ölür. Bir kısmı kafir olarak doğar, kafir olarak yaşar ve kafir olarak ölür. Bir kısmı mümin olarak doğar, mümin olarak yaşar, kafir olarak ölür. Bir kısmı da kafir olarak doğar, kafir olarak yaşar, mümin olarak ölür. Dikkat edin! Öfke insanoğlunun içinde tutuşturulan bir kordur. Öfkelenen kimsenin gözlerinin kızardığını, boyun damarlarının şiştiğini görmez misiniz? Biriniz öfkelendiği zaman mutlaka otursun. Dikkat edin! İnsanların en hayırlısı, geç öfkelenen, çabuk sakinleşendir. İnsanların en şerlisi ise çabuk öfkelenen, geç sakinleşendir. Kişi geç öfkelenip geç sakinleşir veya erken öfkelenir erken sakinleşirse, bu iki hal birbirini telafi eder. Dikkat edin! En hayırlı tacir borcunu ödeyen, güzellikle isteyendir. En kötü tacirse, borcunu kötülükle ödeyen ve kötülükle isteyendir. Kişi güzellikle öder, kötülükle isterse veya kötülükle öder, güzellikle isterse, bu iki hal birbirini telafi eder. Dikkat edin! Kıyamet günü, sözünden dönen bir kimse için dön-

düğü sözün değerine göre bir sancak dikilir. Sözünden dönenin en mesuliyetlisi, idarecinin verdiği sözden dönmesidir. Dikkat edin! İnsanların korkusu kişiyi bildiği gerçeği söylemekten alıkoymasın. Cihadın en faziletlisi, zalim hükümdarın yüzüne karşı söylenen doğru sözdür. Dünyanın geçen ömrüne göre kalan müddet şu gününüzün geçen kısmına göre kalan süresi kadardır.[1610]

١٦١١- أَمَامَكُمْ حَوْضٌ كَمَا بَيْنَ جَرْبَاءَ وَأَذْرُح. صح

1611. Önünüzde Cerba ile Ezruh arası gibi Havz vardır.[1611]

١٦١٢- أمانٌ لأَهْلِ الأَرْضِ مِنَ الغرَقِ القَوْسُ وأمانٌ لأَهْلِ الأَرْضِ مِنَ الاخْتِلافِ المُوَالاةُ لِقُرَيْشٍ قُرَيْشُ أَهْلُ اللَّهِ فإذا خالَفَتْها قَبِيلَةٌ مِنَ العَرَبِ صَارُوا حِزْبَ إبْلِيس. صح

1612. Gökte yay gibi bir şeklin görülmesi, yer halkının suda boğulmasına karşı bir emandır. Kureyş'e karşı dostluk, yeryüzü halkının ihtilaflarına karşı bir emandır. Kureyş, Allah'ın ehlidir. Arap kabilelerinden biri onlara muhalefet ettiği zaman, onlar şeytanın taraftarlarından olurlar.[1612]

١٦١٣- أمانٌ لأُمَّتِي مِنَ الغَرَقِ إذا رَكِبُوا البَحْرَ أنْ يَقُولُوا بِسْمِ اللَّهِ مجْرَاهَا ومُرْساها الآيَةَ وما قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ. ض

1613. Gemiye bindikleri zaman ümmetimin batmaya karşı garantisi, "بِسْمِ اللَّهِ مجْرَاهَا" ve "وما قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ" demeleridir.[1613]

١٦١٤- أُمُّ القرْآن هِيَ السَّبْعُ المَثاني والقُرْآنُ العَظِيمُ.

1614. Kur'an'ın anası olan Fatiha, aynı zamanda Seb-i Mesani, ve Kur'an-ı Azim'dir.[1614]

1610 Tayâlisî, s. 286; Ahmed, III, 19; Abd b. Humeyd, s. 273; Ebû Ya'lâ, II, 352.

1611 İbni Ebî Âsım, II, 337.

1612 Taberânî, XI, 196; Hâkim, IV, 85; Heysemî, V, 195.

1613 Taberânî, XII, 124; a. mlf., Evsat, VI, 184. Birinci ayet, *"Yüzmesi de durması da Allah'ın adıyladır"* (Hud 41), ikinci ayet de *"Onlar Allah'ın kudret ve azametini hakkıyla bilemediler. Halbuki kıyamet gününde yeryüzü bütünüyle onun tasarrufundadır, gökler de onun kudretiyle durulmuştur. O bütün noksanlardan münezzeh ve onların ortak koştukları şeylerden yücedir"* (Hac 74) mealindedir.

1614 Ahmed, II, 448; Beyhakî, Şuab, II, 443.

١٦١٥- أُمُّ القُرْآنِ عِوَضٌ مِن غَيْرِها وليسَ غَيْرُها منها عِوضاً. ح

1615. Ümmü'l-Kur'an denilen Fatiha diğer surelerin yerine geçer, ama diğer sureler onun yerine geçmez.[1615]

١٦١٦- أُمُّ الوَلَدِ حُرَّةٌ وإن كانَ سِقطاً. ض

1616. Düşük yapsa bile, ümm-ü veled hürdür.[1616]

١٦١٧- أُمُّ مِلْدَمٍ تأكُلُ اللَّحْمَ وتَشْرَبُ الدَّمَ بَرْدُها وحَرُّها مِنْ جَهَنَّمَ. صح

1617. Ümmü Mildem hastalığı et yer ve kan içer. Onun soğuğu ve harareti cehennemdendir.[1617]

١٦١٨- أُمُّ أيْمَنَ أُمِّي بعدَ أُمِّي. ض

1618. Ümmü Eymen, annemden sonra annemdir.[1618]

Ümmet-i Muhammed

١٦١٩- أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرٌّ مِنَ السُّجُودِ مُحَجَّلُونَ مِنَ الْوُضُوءِ. ح

1619. Kıyamet günü ümmetimin alınları secdeden dolayı beyaz, el ve ayakları ise abdestten dolayı parlaktır.[1619]

١٦٢٠- أُمَّتِي أُمَّةٌ مُبارَكَةٌ لا يدري أوَّلُها خيرٌ أوْ آخِرُها. ح

1620. Ümmetim mübarek bir ümmettir, öncesi mi sonu mu hayırlıdır bilinmez.[1620]

١٦٢١- أُمَّتِي أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ مَغْفُورٌ لهَا متابٌ عليها. ض

1621. Ümmetim merhamet olunmuş, bağışlanmış ve tevbesi kabul edilmiş bir ümmettir.[1621]

1615 Dârekutnî, I, 322; Hâkim, I, 363; Deylemî, I, 417.
1616 Taberânî, XI, 239; Dârekutnî, IV, 131; Beyhakî, X, 346; Deylemî, I, 417.
1617 Taberânî, VII, 313; Heysemî, II, 307.
1618 İbni Asâkir, VIII, 51.
1619 Taberânî, Evsat, VIII, 144; Kudâî, I, 194.
1620 İbni Asâkir, XXVI, 286.
1621 Taberânî, Evsat, VII, 80; Heysemî, VII, 224.

١٦٢٢- أُمَّتِي هَذِهِ أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ لَيْسَ عَلَيْهَا عَذَابٌ فِي الآخِرَةِ عَذَابُهَا فِي الدُّنْيَا الْفِتَنُ وَالزَّلاَزِلُ وَالْقَتْلُ. صح

1622. Ümmetim merhamet olunmuş bir ümmettir. Onlara ahirette azab yoktur. Onların azabı dünyadaki fitneler, zelzeleler, öldürülmeler ve musibetlerdir.[1622]

١٦٢٣- أَمْثَلُ ما تَدَاوَيْتُمْ بِهِ الحِجَامَةُ والقُسْطُ البَحْرِي. صح

1623. Tedavi olduğunuz şeylerin en iyisi, kan aldırmak ve kust-ı bahridir.[1623]

١٦٢٤- امْرُؤُ الْقَيْسِ صَاحِبُ لِوَاءِ الشُّعَرَاءِ إِلَى النَّارِ.

1624. İmruu'l-Kays, cehenneme giren şairlerin sancaktarıdır.[1624]

١٦٢٥- امْرُؤُ القَيْسِ قَائِدُ الشُّعَراءِ إلى النارِ لأنَّهُ أوَّلُ مَنْ أحْكَمَ قَوَافِيها. ض

1625. İmruu'l-Kays, cehenneme giden şairlerin önderidir. Zira kafiyeyi ilk çıkaran odur.[1625]

١٦٢٦- امْرَأَةٌ وَلُودٌ أَحَبُّ إلى اللَّهِ تَعَالى مِنَ امْرَأَةٍ حَسْناء لا تَلِدُ إِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمُ الأُمَمَ يَوْمَ القِيَامَةِ. ح

1626. Çocuk doğuran kadın, doğurmayan güzel kadından Allah'a daha sevgilidir. Zira ben, kıyamet günü sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı övünürüm.[1626]

١٦٢٧- أَمْرُ النِّساء إلى آبائِهِنَّ وَرِضاهُنَّ السُّكُوتُ. ض

1627. Kadınların evlilik işleri babalarına aittir, rızaları da sükut etmeleridir.[1627]

1622 Hâkim, IV, 444; Müttekî, nr. 34452; Aclûnî, I, 229.
1623 Ahmed, III, 182; Ebû Avâne, III, 357.
1624 Ahmed, II, 228; İbni Adî, I, 201; İbni Asâkir, IX, 239.
1625 İbni Asâkir, IX, 235.
1626 İbni Hacer, İsâbe, II, 52; a. mlf., Telhîs, III, 116.
1627 Hatîb, IV, 216.

١٦٢٨- أمْراً بَيْنَ أمْرَيْن وخَيْرُ الأُمُورِ أوْسَطُها. ض

1628. İki işin arasını tercih et, çünkü işlerin en hayırlısı orta olanıdır.[1628]

١٦٢٩- أمِرَّ الدَّمَ بِما شِئْتَ واذْكُر اسْمَ اللَّهِ عَزَّ وجَلَّ. صح

1629. İstediğin kadar kurban kesip kan akıt ve Allah'ın ismini an.[1629]

Emrolunan Şeyler

١٦٣٠- أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَيُقِيمُوا الصَّلاَةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّى دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّ الإِسْلاَمِ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ. صح

1630. Ben Allah'dan başka bir ilah bulunmadığına, kendimin Allah'ın resulü olduğuna şehadet edinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Bunları yaptıkları takdirde onlar, kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. İslam'ın gerektirdiği haklar bunların dışındadır. Onların gizli hallerinin hesabı ise Allah'a aittir."[1630]

١٦٣١- أُمِرْتُ بِالْوِتْرِ والضُّحَى ولَمْ يُعْزَمْ عَلَيَّ. ض

1631. Vitir ve kuşluk namazıyla emrolundum, ama onlar bana farz kılınmadı.[1631]

١٦٣٢- أُمِرْتُ بِيَوْمِ الأَضْحَى عِيداً جَعَلَهُ اللَّهُ لِهذِهِ الأُمَّةِ. صح

1632. Kurban gününü bayram yapmakla emrolundum, Allah Teala onu bu ümmete ihsan etmiştir.[1632]

1628 Beyhakî, III, 273; a. mlf., Şuab, V, 169.

1629 Ahmed, IV, 256, 258; Taberânî, XVII, 103.

1630 Buhârî, Îmân 17, 28, Salât 28, Zekât 1, İ'tisâm 2, 28; Müslim, Îmân 32-36; Ebû Dâvûd, Cihâd 95; Tirmizî, Tefsîr (88); Nesâî, Zekât 3; İbni Mâce, Fiten 1-3 .

1631 Abdürrezzâk, III, 5; Dârekutnî,II, 21.

1632 Ahmed, II, 169; İbni Hibbân, XIII, 235; Beyhakî, IX, 263.

١٦٣٣ – أُمِرْتُ بالسِّوَاكِ حَتَّى خَشِيتُ أنْ يُكْتَبَ عَلَيَّ. ح

1633. Misvak kullanmakla emrolundum, neredeyse onun üzerime farz kılınmasından korktum.[1633]

١٦٣٤ – أُمِرْتُ بالسِّوَاكِ حَتَّى خِفْتُ على أسْنانِي. ح

1634. Misvakla öyle emrolundum ki, neredeyse dişlerimden endişe ettim.[1634]

١٦٣٥ – أُمِرْتُ بالنَّعْلَيْنِ والخاتَمِ. ض

1635. İki ayakkabı giymek ve yüzük takmakla emrolundum.[1635]

١٦٣٦ – أُمِرْتُ أنْ أُبَشِّرَ خَدِيجَةَ بِبَيْتٍ في الجَنَّةِ مِنْ قَصَبٍ لا صَخَبَ فِيهِ ولا نَصَبَ.

1636. Hatice'yi içinde gürültü ve yorgunluğun olmadığı cennette inciden bir sarayla müjdelemekle emrolundum.[1636]

١٦٣٧ – أُمِرْتُ أنْ أَسْجُدَ على سبعةِ أعْظُمٍ على الجَبْهَةِ واليَدَيْنِ والرُّكْبَتَيْنِ وأطرافِ القَدَمَيْنِ ولا نَكفُتَ الثِّيابَ ولا الشَّعَرَ. صح

1637. Yedi organ üzerine secde etmekle emrolundum. Onlar alın, iki el, iki diz ve iki ayağın uçlarıdır. Elbise ve saçları toplamamakla da emrolundum.[1637]

١٦٣٨ – أُمِرْتُ بالوِتْرِ وَرَكْعَتَي الضُّحَى ولمْ يُكْتَبْ عَلَيْكُمْ. ض

1638. Vitir ve iki rekat kuşluk namazlarıyla emrolundum, ama onlar sizlere emrolunmadı.[1638]

١٦٣٩ – أُمِرْت بِقَرْيَةٍ تَأْكُلُ القرَى يَقُولونَ يَثْرِبُ وهِيَ المَدِينَةُ تَنْفِي النَّاسَ كما يَنْفي الكِيرُ خَبَثَ الحَدِيد. صح

1633 Ahmed, III, 490; Taberânî, XXII, 76; Heysemî, II, 98.
1634 Heysemî, II, 99.
1635 Taberânî, Evsat, IV, 58; Hatîb, VIII, 448; Heysemî, V, 138.
1636 Ahmed, I, 205; Taberânî, XXIII, 10; Heysemî, IX, 223.
1637 Tayâlisî, s. 340; İbni Ebî Şeybe, I, 234; Deylemî, I, 397.
1638 Ahmed, I, 234; Taberânî, XI, 301; Heysemî, VIII, 364.

1639. Yesrib denilen bütün beldelere hakim olan Medine'ye hicretle emrolundum. O, ateşin demirin pası giderdiği gibi, kötü insanları kendisinden uzaklaştırır.[1639]

١٦٤٠ – أُمِرَتِ الرُّسُلُ أنْ لا تَأْكُلَ إلاَّ طَيِّباً ولا تَعْمَلَ إلاَّ صالِحاً. صح

1640. Peygamberler, ancak helal şeyleri yemek ve salih amelleri işlemekle emrolundular.[1640]

١٦٤١ – أُمِرْنا بإسْباغِ الوُضوءِ. ح

1641. Abdesti güzelce almak emrolunduk.[1641]

١٦٤٢ – أُمِرْنا بالتَّسْبِيحِ في أدْبارِ الصَّلواتِ ثلاثاً وثَلاثِينَ تَسْبِيحَةً وثلاثاً وثلاثين تَحْمِيدَةً وأرْبَعاً وثلاثينَ تَكْبِيرَةً.

1642. Namazların ardından otuzüç defa sübhanallh, otuzüç defa elhamdülillah ve otuzdört defa Allahü ekber demekle emrolunduk.[1642]

١٦٤٣ – أَمَرَنِي جِبْرِيلُ أنْ أُكَبِّرَ.

1643. Cibril, bana büyüğü tercih etmemi emretti.[1643]

Çeşitli Hadisler

١٦٤٤ – اِمْسَحُوا على الخُفَّيْنِ والخِمارِ.

1644. Mestlerin ve sarıkların üzerine meshedin.[1644]

١٦٤٥ – اِمْسَحْ رَأْسَ اليَتِيمِ هكَذا إلى مُقَدَّمِ رَأْسِهِ ومنْ لَهُ أبٌ هكَذا إلى مُؤَخَّرِ رَأْسِهِ. ض

1645. Yetimin başını arkadan öne doğru elinle okşa, babası varsa önden arkaya doğru okşa.[1645]

1639 Ahmed, II, 237; Ebû Ya'lâ, XI, 261; İbni Hibbân, IX, 39.
1640 Taberânî, XXV, 174; Heysemî, X, 291.
1641 Münâvî, II, 193.
1642 Heysemî, X, 101.
1643 Ebû Nuaym, VIII, 174; Taberânî, Evsat, III, 299; Beyhakî, I, 40.
1644 Ahmed, VI, 12; Taberânî, I, 352.
1645 Hatîb, V, 291; İbni Asâkir, LIII, 129.

١٦٤٦- أَمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مالِكَ فَهُو خَيْرٌ لَكَ. صح

1646. Malının birazını yanında tutman senin için daha hayırlıdır.[1646]

١٦٤٧- امْشِ مِيلاً عُدْ مرِيضاً امْشِ مِيلَيْنِ أَصْلِحْ بَيْنَ اثْنَيْنِ امْشِ ثلاثَةَ أَمْيالٍ زُرْ أخاً في اللَّهِ. ض

1647. Hastayı ziyaret için bir mil de olsa yürü, iki kişinin arasını düzeltmek için iki mil de olsa yürü! Allah için dost edindiğin birini ziyaret etmek için üç mil de olsa yürü.[1647]

١٦٤٨- امْشُوا أمامِي خَلُّوا ظَهْرِي لِلْمَلائِكَةِ. ض

1648. Önümden yürüyün, arkamı meleklere bırakın.[1648]

١٦٤٩- أمِطِ الأَذَى عن الطَرِيقِ فإنَّهُ لكَ صَدَقَةٌ. صح

1649. Yolda insanlara sıkıntı veren şeyleri gider, çünkü o senin için sadakadır.[1649]

١٦٥٠- أُمَّكَ وأباكَ وأُختَكَ وأخاكَ وأدْناكَ أدْناكَ. صح ح

1650. Anana, sonra babana, sonra kızkardeşine, sonra erkek kardeşine, sonra da sırayla yakınlarına iyilik et.[1650]

١٦٥١- امْلِكْ يَدَكَ. ح

1651. Ellerine hakim ol.[1651]

١٦٥٢- أَمْلِكْ عليكَ لِسانَكَ.

1652. Diline sahip ol.[1652]

1646 Ahmed, III, 456; Beyhakî, IV, 181.
1647 Münâvî, II, 195.
1648 Ebû Nuaym, VII, 117.
1649 İbni Sad, IV, 299; Ahmed, IV, 423; Buhârî, Müfred, I, 89.
1650 Ahmed, V, 3; Taberânî, I, 184, XIX, 404; Beyhakî, IV, 179; Heysemî, VIII, 139.
1651 Münâvî, II, 196.
1652 İbni Kâni, I, 185; Taberânî, III, 260; Heysemî, X, 299.

١٦٥٣- اَمْلِكْ عليكَ لِسانَكَ ولْيَسَعْكَ بَيْتُكَ وابْكِ على خَطِيئَتِكَ. ح

1653. Diline hakim ol, evin sana dar gelmesin, günahların için de ağla.[1653]

١٦٥٤- امْلِكوا العَجينَ فإنَّهُ أعْظَمُ لِلْبَرَكَة.

1654. Hamuru iyi yoğurun, zira onun bereketi çoktur.[1654]

١٦٥٥- أُمَناءُ المُسْلِمِينَ على صَلاتِهِمْ وسُحُورِهِمْ المُؤَذِّنونَ. ح

1655. Namazlarında ve sahurlarında müslümanların güveneceği kişiler müezzinlerdir.[1655]

١٦٥٦- أمْنَعُ الصُّفوفِ مِنَ الشَّيْطانِ الصَّفُّ الأوَّلُ. ض

1656. Şeytanın en az yaklaşabildiği saf, birinci saftır.[1656]

١٦٥٧- أمِّنُوا إذا قُرِىءَ غَيْرِ المَغْضُوبِ عليهمْ ولا الضّالِّينَ.

1657. *"Ğayri'l-mağzubi aleyhim veladdallin"* ayeti okunduğu zaman *"Amin"* deyin.[1657]

١٦٥٨- أمِيرانِ ولَيْسا بِأَمِيرَيْنِ المَرْأَةُ تَخْرُجُ مَعَ القَوْمِ فَتَحِيضُ قَبْلَ أنْ تَطوفَ بالبَيْتِ طَوافَ الزِّيارَةِ فليسَ لأصْحابِها أنْ يَنفِرُوا حَتّى يَسْتَأْمِرُوها والرَّجُلُ يَتْبَعُ الجنَازَةَ فيُصَلِّي عليها فليسَ لهُ أنْ يَرْجِعَ حَتّى يَسْتَأْمِرَ أهْلَهَا. ض

1658. İki emir gerçekte emir değildir. Bir kadın bir grupla birlikte hacceder de Kabe'yi ziyaret tavafı yapmadan önce hayız olursa o gruptakilerin kadınla istişare etmeden hac yerinden ayrılmaları doğru olmaz. İkincisi de cenazeye tabi olan bir adam, cenaze üzerine namaz kıldıktan sonra cenaze sahiplerinden izin almadıkça oradan dönmesi doğru olmaz.[1658]

1653 Ahmed, V, 259; Hennâd, II, 545; Taberânî, X, 170; Beyhakî, Şuab, VI, 260.
1654 Münâvî, II, 197.
1655 Taberânî, VII, 176; Beyhakî, I, 426; Heysemî, II, 2.
1656 Deylemî, I, 220, 221; Elbânî, VI, 499.
1657 Münâvî, II, 198.
1658 Ukaylî, III, 287; Deylemî, I, 413; Heysemî, III, 281.

Allah Teala

١٦٥٩- إنّ اللّهَ أبَى عَلَيَّ فِيمَنْ قَتَلَ مُؤْمِناً ثلاثاً. صح

1659. Allah Teala mümini öldüren kişinin tevbesinden yüz çevirmiştir. –Hz. Peygamber bu sözünü üç defa tekrar etti.[1659]

١٦٦٠- إنَّ اللّهَ أبَى لِي أن أتَزَوَّجَ أوْ أُزَوِّجَ إلاّ أهْلَ الجَنّةِ. ض

1660. Allah Teala benim evlendiğim veya evlendirdiğim bir kadının ancak cennet ehli olmasından razı olur.[1660]

١٦٦١- إنّ اللّهَ اتَّخَذَنِي خَلِيلاً كما اتَّخَذَ إبراهيمَ خَلِيلاً وإن خَلِيلي أبو بَكْرٍ. ض

1661. Allah Teala, İbrahim'i dost edindiği gibi beni de dost edinmiştir. Benim dostum da Ebu Bekir'dir.[1661]

١٦٦٢- إنَّ اللّهَ تعالى أجارَكُمْ مِنْ ثَلاثِ خِلالٍ أنْ لا يَدعُو عليكمْ نَبِيُّكُمْ فتَهْلِكُوا جَميعاً وأنْ لا يَظْهرَ أهْلُ الباطِلِ على أهْلِ الحَقِّ وأنْ لا تَجْتَمِعُوا على ضَلالَةٍ. ض

1662. Allah Teala, sizi şu üç felaketten korudu: Peygamberinizin size beddua edip topyekun helak olmanızdan, batıl ehlinin hak ehline galip gelmesinden, dalalet üzere ittifak etmenizden.[1662]

١٦٦٣- إنّ اللّهَ احْتَجَرَ التَّوْبَةَ على كلِّ صاحِبِ بِدْعَةٍ. صح

1663. Allah Teala, bidatını terkedinceye kadar hiçbir bidatçının tevbesini kabul etmez.[1663]

١٦٦٤- إنّ اللّهَ إذا أحَبَّ عَبْداً جَعَلَ رِزْقَهُ كَفافاً. ض

1664. Allah Teala, bir kulu sevdiği zaman ona kafi miktar rızık verir.[1664]

1659 Ahmed, IV, 110; Taberânî, XVII, 355; Beyhakî, VIII, 22; Heysemî, I, 27.
1660 İbni Kâni, III, 196; İbni Asâkir, LXIX, 149.
1661 Taberânî, VIII, 201; Heysemî, IX, 45.
1662 Taberânî, III, 292.
1663 Heysemî, X, 189; Müttekî, nr. 1105.
1664 Münâvî, II, 200.

١٦٦٥- إنّ اللّهَ إذا أحَبَّ إنْفاذَ أمْرٍ سَلَبَ كلَّ ذِي لُبَ لُبَّهُ. ض

1665. Allah Teala, bir emrini yerine getirmek istediği zaman akıl sahibi her kişinin aklını alır.[1665]

١٦٦٦- إنَّ اللّهَ إذا أراد إمْضاءَ أمْرٍ نَزَعَ عُقولَ الرِّجالِ حَتَّى يُمْضيَ أمْرَهُ فإذا أمْضاهُ رَدَّ إلَيْهِمْ عُقولَهُمْ وَوَقَعَتِ النَّدامَةُ. ض

1666. Allah Teala, bir emrini yerine getirmek istediği zaman insanların akıllarını alır ve o emrini yerine getirir. Emrini yerine getirince akıllarını onlara geri verir, onlar da yaptıklarına pişman olurlar.[1666]

١٦٦٧- إنّ اللّهَ تعالى إذا أنْزَلَ سَطَواتِهِ على أهْلِ نِقْمَتِهِ فَوافَت آجالَ قَومٍ صالِحينَ فأُهْلِكُوا بِهلاكِهِمْ ثُمَّ يُبْعَثُونَ على نِيّاتِهِمْ وأعْمالِهِمْ. صح

1667. Allah Teala, müstehak olanların üzerine azabını indirdiğinde bu azab salih kimselerin ölümüne de sebep olur. Onlar da diğerleri ile beraber helak olurlar. Sonra onlar, ahirette niyetlerine ve amellerine göre dirilirler.[1667]

١٦٦٨- إنّ الله تعالى إذا أنْعَمْ على عَبْدٍ نِعْمَةً يُحِبُّ أنْ يَرَى أثَرَ النِّعْمَةِ عَلَيْهِ وَيَكْرَهُ الْبُؤْسَ والتَّباؤُسَ ويُبْغِضُ السّائِلَ المُلْحِفَ ويحِبُّ الحَيَّ العَفيفَ المُتَعَفِّفَ. ح

1668. Allah Teala, bir kuluna nimet verdiği zaman verdiği nimetin eserini kulunun üzerinde görmek ister. Allah Teala, zilleti ve zelil görünmeyi sevmez, ısrarla isteyen dilenciye buğzeder. Allah hayalı, haramdan sakınan ve bunun için gayret sarfeden kimseyi sever.[1668]

١٦٦٩- إنّ اللّهَ تَعالى إذا رَضِيَ عنِ العَبْدِ أثْنَى عليْهِ بِسَبْعَةِ أصْنافٍ مِنَ الخَيْرِ لَمْ يَعْمَلْهُ وإذا سَخِطَ على العَبْدِ أثْنَى عَلَيْهِ بِسَبْعَةِ أصْنافٍ مِنَ الشَّرِّ لَمْ يَعْمَلهُ. ح

1665 Hatîb, XIV, 99; Ebû Nuaym, Tarihu Isbahan, II, 342; İbni Asâkir, LXIV, 17.
1666 Münâvî, II, 201.
1667 Münâvî, II, 201.
1668 İbni Sad, IV, 291; Taberânî, XVIII, 135; Beyhakî, III, 271; Heysemî, V, 132.

1669. Allah Teala, bir kuldan razı olduğu zaman o kişi işlemediği yedi çeşit güzel hasletle övülür. Bir kula kızdığı zaman da o kul işlemediği yedi çeşit kötülükle yerilir.[1669]

١٦٧٠ – إنّ اللّهَ إذا قَضَى على عَبْدٍ قَضَاءً لَمْ يَكنْ لِقَضائِهِ مَرَدٌّ.

1670. Allah Teala, bir kulu hakkında birşey takdir etmişse, o takdirini hiçbir şey geri çeviremez.[1670]

١٦٧١ – إنَّ اللّهَ تعالى إذا أراد بالعبادِ نِقمَةً أماتَ الأَطْفالَ وعقَّمَ النِّساءَ فتَنْزِلُ بِهِمُ النِّقْمةُ ولَيْسَ فِيهِمْ مَرْحُومٌ. ض

1671. Allah Teala, kullarına azap etmek istediğinde çocukların ruhlarını alıp kadınları kısır bırakır. İçlerinde merhamete layık kimse kalmayınca da başlarına bela iner.[1671]

١٦٧٢ – إنّ اللّهَ إذا أرَادَ أنْ يُهْلِكَ عَبْداً نَزَعَ مِنْهُ الحيَاءَ فإذا نَزَعَ مِنْهُ الحَياءَ لَمْ تَلْقَهُ إلاّ مَقِيتاً مُمَقَّتاً فإذا لم تَلْقَهُ إلاّ مَقِيتاً مُمَقَّتاً نزِعَتْ مِنْهُ الأَمانَةُ فإذا نُزِعَتْ مِنْهُ الأَمانَةُ لَمْ تَلْقَهُ إلاّ خائِناً مُخَوَّناً نُزِعَتْ منْهُ الرَّحْمَةُ فإذا نُزِعَتْ منه الرحمةُ لَمْ تَلْقهُ إلاّ رَجيماً مُلعّناً نُزِعَتْ منْهُ ربقة الإسْلامِ. ض

1672. Allah Teala, bir kulunu helak etmek istediğinde önce ondan hayayı çekip alır. Haya kendisinden çekilip alındığında artık o kişi herkesin nefret edip buğzettiği bir kişi olur. O kişi, bu duruma düşünce bu defa kendisinden emniyet çekilip alınır. Emniyet alınınca da o kişi, hıyanet eden ve herkesin de hain bildiği bir kimse haline gelir. Sonra ondan merhamet çekilip alınır. Merhamet alınınca da o kişi, ancak rahmetten kovulmuş, lanete uğramış ve boynundan İslam boyunduruğu çıkarılmış bir kişi haline gelir.[1672]

1669 Ahmed, III, 38; Ebû Nuaym, I, 370.
1670 Ebû Nuaym, Târîhu Isfahân, I, 290; Müttekî, nr. 519.
1671 Deylemî, I, 245.
1672 Busırî, IV, 195.

١٦٧٣- إنّ اللّهَ تعالى إذا أحَبَّ عَبْداً دَعا جبْرِيلَ فقالَ إنِّي أحِبُّ فُلاناً فأحِبَّهُ فيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ثمَّ يُنادِي في السَّماءِ فيَقُولُ إنَّ اللّهَ تعالى يَحِبُّ فُلاناً فأحِبُّوهُ فيُحِبُّهُ أهْلُ السَّماءِ ثمَّ يُوضَعُ لهُ القَبُولُ في الأَرْضِ وإذا أبْغَضَ عَبْداً دَعا جِبْرِيلَ فيَقولُ إنِّي أبْغِضُ فلاناً فأبْغِضْهُ ثُمَّ يُنَادِى فِى أَهْلِ السَّمَاءِ إنَّ اللّهَ يُبْغِضُ فُلاَناً فَأَبْغِضُوهُ فَيُبْغِضُهُ أَهْلُ السَّمَاءِ ثُمَّ تُوضَعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِى الأَرْضِ. صح

1673. Allah Teala, bir kulunu sevdiğinde Cibril'i çağırıp ona şöyle buyurur: *"Ben falanı seviyorum, sen de onu sev!"* Bunun üzerine Cibril de onu sever. Sonra gök ehline seslenilerek şöyle denilir: *"Allah falanı seviyor, siz de onu sevin!"* Bunun üzerine gök ehli de o kişiyi sever. Sonra o kişiye yeryüzünde itibar edilir. Allah Teala, bir kula gazab ettiğinde de Cibril'i çağırıp ona şöyle buyurur: *"Ben falana gazap ediyorum, sen de ona gazap et!"* Bunun üzerine Cibril ona gazap eder. Sonra gök ehline şöyle seslenilir: *"Allah falana buğzediyor, siz de buğzedin!"* Bunun üzerine onlar da buğzederler. Daha sonra da ondan yeryüzünde nefret edilir.[1673]

١٦٧٤- إنّ اللّهَ إذا أطْعَمَ نَبِيّاً طُعْمَةً فَهِيَ لِلّذِي يَقومُ مِنْ بَعْدِهِ. ض

1674. Allah Teala, peygamberlerinden birine ganimet malı yedirdiği zaman bunu ondan sonra yerine geçecek kişiye göstermek için yapar.[1674]

١٦٧٥- إنَّ اللّهَ تعالى إذا أرادَ رَحْمَةَ أُمَّةٍ مِنْ عِبادِهِ قَبَضَ نَبِيَّها قَبْلَها فَجَعَلَهُ لها فَرَطاً وسَلَفاً بَيْنَ يَدَيْها وإذا أرَادَ هَلَكَةَ أُمّةٍ عَذَبَها ونَبِيُّها حيّ فأَهْلَكَها وهُوَ يَنْظُرُ فأَقَرَّ عَيْنَهُ بِهُلْكَتِها حِينَ كذبوهُ وعَصَوْا أمْرَهُ. صح

1675. Allah Teala, kullarından bir topluluğa rahmet etmeyi murad ettiği zaman peygamberlerinin ruhunu onlardan önce alır da onu onlara öncü yapar. Bir topluluğun da helakini murad etti mi peygamberleri hayatta iken onların gözleri önünde kendisini yalanlamaları ve emrine

---

1673 Ahmed, II, 413; İbni Hibbân, II, 86.

1674 Ahmed, I, 4; Bezzâr, I, 124; Beyhakî, VI, 303.

karşı gelmeleri sebebiyle onları helak eder de peygamberlerinin gözünü aydın eder.[1675]

١٦٧٦ – إنَّ الله تعالى إذا أرَادَ أنْ يَجْعَلَ عبْداً لِلْخِلافَةِ مَسَحَ يَدَهُ على جَبْهَتِهِ.

1676. Allah Teala, bir kulunu hilafet için yaratmak istediği zaman kudret eliyle onun alnını mesheder.[1676]

١٦٧٧ – إنَّ اللَّهَ تعالى إذا أرَادَ أنْ يَخْلُقَ خَلْقاً لِلْخِلافَةِ مَسَحَ يَدَهُ على ناصِيَتِهِ فلا تَقَعُ عليْهِ عيْنٌ إلاَّ أحَبَّتْهُ. ض

1677. Allah Teala, halifelik için yaratmak istediği bir kulunun alnını kudret eliyle mesheder. Artık gören her göz onu sever hale gelir.[1677]

١٦٧٨ – إنَّ الله تعالى إذا أنْزَلَ عاهَةً مِنَ السَّماءِ على أهْلِ الأَرْضِ صُرِفَتْ عَنْ عُمّارِ المَساجِدِ. ح

1678. Allah Teala, gökten yerdekilere bir felaket indirdiğinde o felaket mescidleri imar edenlerden uzak tutulur. [1678]

١٦٧٩ – إنّ اللَّهَ تعالى إذا غَضِبَ على أُمَّةٍ لَمْ يُنْزِلْ بها عَذابَ خَسْفٍ ولا مَسْخٍ غَلَتْ أسْعارُها ويُحْبَسُ عَنْها أمْطارُها ويَلِي عَلَيْها أشْرارُه. ض

1679. Allah Teala, bir millete gazaplandığı zaman onlara yere batırma ve suret değiştirme azabını vermese de pahalılıkla onları ezer. Onların yağmurları yağmaz olur ve kötüleri de idareyi ele geçirirler.[1679]

١٦٨٠ – إنّ اللَّهَ أذِنَ لِي أنْ أُحَدِّثَ عَنْ دِيكٍ قَدْ مَرَقَتْ رِجلاهُ الأَرْضَ وَعُنُقُهُ مُثْنَيَةٌ تَحْتَ العَرْشِ وهُوَ يَقُولُ سُبْحانَكَ ما أعْظَمَكَ فَيُرَدُّ عليْهِ لا يَعْلَمُ ذلِكَ مَنْ حَلَفَ بِي كاذِباً. صح

1675 İbni Hibbân, XV, 22.
1676 Hatîb, II, 150.
1677 Hâkim, III, 373.
1678 İbni Adî, III, 232; İbni Asâkir, XVII, 11.
1679 İbni Asâkir, XXVII, 391.

1680. Allah Teala, bana horoz suretinde bir melekten bahsetmem için izin verdi. O meleğin ayakları yere ulaşır, boynu ise Arş'ın altında bükülmüştür. O melek *"Seni tesbih ederim, şanın ne büyük!"* der. Bunun üzerine ona *"Bunu benim adıma yalan söyleyen kimse bilemez"* denilir.[1680]

١٦٨١ – إنّ اللَّهَ تعالى اسْتَخْلَصَ هذا الدِّينَ لِنَفْسِهِ ولا يَصْلُحُ لِدِينِكُمْ إلاَّ السَّخاءُ وَحُسْنُ الخُلُقِ فَزَيِّنُوا دِينَكُمْ بِهِما. ض

1681. Allah Teala, bu dini zatı için özel olarak seçmiştir. Dininize ancak cömertlik ve güzel ahlak yakışır. Dikkat edin, dindarlığınızı bu iki hasletle süsleyin.[1681]

١٦٨٢ – إنّ اللَّهَ تعالى اصْطَفَى كِنانَةَ مِنْ وَلَدِ إسْماعِيلَ واصْطَفَى قُرَيْشاً مِنْ كِنانَةَ واصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هاشِمٍ واصْطفانِي منْ بَنِي هاشِمٍ. صح

1682. Allah Teala, İsmail oğullarından Kinane'yi, Kinane'den Kureyş'i, Kureyş'ten Haşimoğullarını, Haşimoğullarından da beni seçti.[1682]

١٦٨٣ – إنّ اللَّهَ اصْطَفَى منْ وَلَد إبْرَاهيمَ إسماعِيلَ واصْطَفى منْ وَلَدِ إسْماعِيلَ بَنِي كِنانَةَ واصْطَفى منْ بني كِنانَةَ قُرَيْشاً واصْطَفى مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هاشِمٍ وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هاشِمٍ. صح

1683. Allah Teala, İbrahim oğullarından İsmail'i, İsmail oğullarından Kinane'yi, Kinane oğullarından Kureyş'i, Kureyş'ten Haşim oğullarını, Haşim oğullarından da beni seçti.[1683]

١٦٨٤ – إنّ اللَّهَ تعالى اصْطَفى مِنَ الكلامِ أرْبعاً سُبْحانَ اللَّهِ والحَمْدُ لِلَّهِ ولا إلهَ إلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أكْبَرُ فَمَنْ قالَ سُبْحانَ اللَّهِ كُتِبَ لهُ عِشْرُونَ حَسَنَةً وَحُطَّتْ عَنْهُ عِشْرُونَ سَيِّئَةً ومنْ قالَ اللَّهُ أكْبَرُ مِثْلُ ذلِكَ ومَنْ قالَ لا إلهَ إلاّ اللَّهُ مِثْلُ ذلِكَ ومَنْ قالَ

1680 Taberânî, Evsat, VII, 220; Münzirî, II, 389; Heysemî, IV, 180.
1681 Taberânî, XVIII, 159; Ebû Nuaym, II, 160; Heysemî, III, 127.
1682 Ahmed, IV, 107; Ebû Ya'lâ, XIII, 469; Hatîb, XIII, 64.
1683 Ahmed, IV, 107; Ebû Ya'lâ, XIII, 469; Hatîb, XIII, 64.

الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ العالَمِينَ مِنْ قِبلِ نَفْسِهِ كُتِبَتْ لهُ ثلاثونَ حَسَنَةً وَحُطّ عنْهُ ثلاثونَ خَطِيئَةً. صح

1684. Allah Teala, dört sözü diğer sözlere üstün kıldı. Onlar sübhanallah, elhamdülillah, lailaheillallah ve Allahü ekber'dir. Kim sübhanallah derse ona on sevap yazılır, on günahı silinir. Allahü ekber ile lailahe illallah diyenlere de aynısını vardır. Kim, bir nimete karşılık olmasa dahi elhamdülillah derse ona da otuz sevap yazılır, otuz günahı silinir.[1684]

١٦٨٥ – إنّ اللَّهَ تعالى اصْطَفى مُوسَى بالكَلامِ وإبْراهيمَ بالخُلَّةِ. صح

1685. Allah Teala Musa'yı kelamı, İbrahim'i de dostluğu için seçti.[1685]

١٦٨٦ – إنّ اللَّهَ تعالى اطّلَعَ على أهْلِ بَدْرٍ فقالَ اعْمَلُوا ما شِئْتُمْ فقدْ غَفَرْتُ لكمْ. صح

1686. Allah Teala, Bedir ehline rahmetiyle tecelli edip şöyle buyurdu: *"Ne yaparsanız yapın, ben sizin günahlarınızı bağışladım."*[1686]

١٦٨٧ – إنّ اللَّهَ تعالى أعْطاني فِيما منَّ بِهِ عَلَيَّ أني أعْطَيْتُكَ فاتِحَةَ الكِتابِ وهِيَ مِنْ كُنُوزِ عَرْشِي ثمَّ قَسَمْتُها بَيْنِي وبَيْنَكَ نِصْفَيْنِ. ض

1687. Allah Teala bana bir sure verdi, bu lütfunu hatırlatırken de *"Sana Fatihatü'l-kitab'ı verdim, o Arş'ımın hazinelerindendir. Sonra onu kendimle senin aranda ikiye böldüm"* dedi.[1687]

١٦٨٨ – إنّ اللَّهَ تعالى أعْطاني السَّبْعَ مَكانَ التوْراةِ وأعْطاني الرَّاءاتِ إلى الطَّواسين مكانَ الإنْجِيلِ وأعْطانِي ما بَيْنَ الطَّواسِينَ إلى الحَوامِيمِ مكانَ الزَّبُورِ وفَضَّلَنِي بالحَوامِيمِ والمُفَصّلِ ما قَرَأهُنَّ نَبِيٌّ قَبْلِي.

1688. Allah Teala, bana Tevrat'ın yerine yedi sure verdi. İncil yerine Tavasin'e kadar elif lam ra diye başlayan sureleri indirdi. Zebur yerine

---

1684 İbni Ebî Şeybe, VI, 104; Ahmed, II, 310; Hâkim, I, 693; Heysemî, X, 87.
1685 Taberânî, XI, 332; Hâkim, II, 629.
1686 İbni Ebî Şeybe, VII, 364; Ahmed, II, 295; Hâkim, IV, 88.
1687 İbnü'd-Darîs, Fedâilü'l-Kur'ân, s. 79; Beyhakî, Şuab, II, 448; Deylemî, I, 222.

Ta sin mim ile başlayan Tavasin ile Ha mim diye başlayan Havamim surelerini verdi. Beni Ha mim diye başlayan ve Mufassal surelerle üstün kıldı. Benden önce onları hiçbir peygamber okumadı.[1688]

١٦٨٩- إنّ اللّهَ أعْطَى مُوسَى الكلامَ وأعْطانِي الرُّؤْيَةَ وفَضَّلَنِي بالمَقامِ المَحْمُودِ والحَوْضِ المَوْرُودِ. ض

1689. Allah Teala, Musa'ya kendisiyle konuşma, bana ise zatını görme lütfunda bulundu ve beni şefaat makamı olan Makam-ı Mahmud ve insanların başına varacakları Kevser Havuzunu vermekle üstün kıldı.[1689]

١٦٩٠- إنَّ اللّهَ تَعالى افْتَرَضَ صَوْمَ رَمَضانَ وسَنَنْتُ لكم قِيامَهُ فَمَنْ صامَهُ وقامَهُ إيماناً واحْتساباً ويَقِيناً كان كفّارَةً لِما مَضَى. ح

1690. Allah Teala ramazan orucunu farz kıldı, ben de size teravihi sünnet kıldım. Öyle ise kim ki, iman ederek ve sevabını Allah'dan bekleyerek ramazanın gündüzünü oruçlu, gecesini de ibadetle geçirirse, bu durum onun geçmiş günahlarına keffaret olur.[1690]

١٦٩١- إنّ اللّهَ تعالى أمَرَنِي أنْ أعَلِّمَكُمْ مِمَّا عَلَّمَنِي وأنْ أُؤَدِّبَكُمْ إذا قُمْتُمْ على أبْوابِ حُجَرِكُمْ فاذْكُرُوا اسْمَ اللّهِ يَرْجِعِ الخَبِيثُ عَنْ مَنازِلِكُمْ وإذا وُضِعَ بَيْنَ يَدَيْ أحَدِكُمْ طَعَامٌ فلْيُسَمِّ اللّهَ حَتّى لا يُشارِكَكُمْ الخَبِيثُ في أرْزاقِكُمْ ومَنِ اغْتَسَلَ باللَّيْلِ فَلْيُحاذِرْ عَنْ عَوْرَتِهِ فإنْ لَمْ يَفْعَلْ فأصابَهُ لَمَمٌ فلا يَلُومَنَّ إلاّ نَفْسَهُ ومَنْ بالَ في مُغْتَسَلِهِ فأصابَهُ الوَسْواسُ فلا يَلُومَنَّ إلاّ نَفسَهُ وإذا رَفَعْتُمُ المَائِدَةَ فاكْنِسُوا ما تَحْتَها فإنَّ الشَّياطِينَ يَلْتَقِطُونَ ما تَحْتَها فلا تَجْعَلوا لَهُمْ نَصيباً في طعامِكُمْ. ح

1691. Allah Teala, bana öğrettiklerini size öğretmemi ve size edeb dersi vermemi emretti. Evlerinize gireceğiniz zaman kapıda Allah'ın ismini anın ki, pis şeytan kapıdan geri dönsün. Birinizin önüne sofra

---

1688 Makrîzî, Muhtasaru kıyâmi'l-leyl, s. 275.

1689 Deylemî, I, 162.

1690 Beyhakî, Şuab, III, 307.

konulduğunda Allah'ın ismini ansın ki, pis şeytan rızkınıza ortak olmasın. Kim geceleyin guslederse avret yerini açmaktan sakınsın. Bunu yapmadığı takdirde delilik emareleri görülürse kendisinden başkasını suçlamasın. Kim yıkandığı suya küçük abdestini yapar da vesvese veren şeytan kendisine musallat olursa kendisinden başkasını kınamasın. Sofra kaldırıldığında kırıntıları süpürün. Çünkü şeytan onları toplar. Ona yemeğinizden bir pay vermeyin.[1691]

١٦٩٢ – إنّ اللّهَ تعالى أمَرَني بِحُبِّ أرْبَعَةٍ وأخْبَرَني أنَّهُ يحِبُّهُمْ عَلِيٌّ مِنْهُمْ وأبو ذَرَ والْمِقْدَادُ وسَلْمانُ. صح

1692. Allah Teala, bana dört kişiyi sevdiğini bildirip benim de onları sevmemi emretti. Onlar Ali, Ebu Zer, Mikdad ve Selman'dır.[1692]

١٦٩٣ – إنّ اللّهَ تعالى أمَرَني أنْ أُزَوِّجَ فاطِمَةَ مِنْ عَلي. ح

1693. Allah Teala, bana Fatıma'yı Ali ile evlendirmemi emretti.[1693]

١٦٩٤ – إنّ اللّهَ أمَرَني أنْ أُسَمِّي المَدِينَةَ طَيْبَةً. ض

1694. Allah Teala, bana Medine'yi Taybe diye isimlendirmemi emretti.[1694]

١٦٩٥ – إنّ اللّهَ تعالى أمَرَني بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كما أمَرَني بِإقامَةِ الفَرَائِضِ. ض

1695. Allah Teala, bana farzları kılmamı emrettiği gibi, insanlarla güzel geçinmemi de emretti.[1695]

١٦٩٦ – إنّ اللّهَ تعالى أنْزَلَ الدَّاءَ والدَّوَاءَ وجَعَلَ لِكُلِّ داءٍ دَوَاءً فَتَداوَوْا ولا تَدَاوَوْا بِحَرَامٍ. ض

1691 Hakîm, I, 385.
1692 Hâkim, III, 141; Ebû Nuaym, I, 172.
1693 Taberânî, X, 156; Heysemî, IX, 204.
1694 Taberânî, II, 236.
1695 Deylemî, I, 176.

1696. Allah Teala, derdi de dermanı da indirmiş, her derde devasını da vermiştir. O halde tedavi olun, fakat haramla tedavi olmayın.[1696]

١٦٩٧- إنّ الله تعالى أنْزَلَ بَرَكاتٍ ثلاثاً الشَّاةَ والنَّخْلَةَ والنَّارَ. ض

1697. Allah Teala, üç tane bereket indirmiştir. Onlar da koyun, hurma ve ateştir.[1697]

١٦٩٨- إنَّ الله تعالي أوْحَى إلَيَّ أنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لاَ يَفْخَرَ أحَدٌ عَلَى أحَدٍ وَلاَ يَبْغِي أحَدٌ عَلَى أحَدٍ. صح

1698. Allah Teala, bana birbirinize karşı mütevazi olmanızı, kimsenin kimseye karşı övünmemesini ve zulmetmemesini vahyetti.[1698]

١٦٩٩- إنَّ الله تعالي أوْحَى إلَيَّ أنْ تَوَاضَعُوا وَلاَ يَبْغِي بَعْضُكمْ عَلَى بَعْضٍ. صح

1699. Allah Teala, bana tevazu göstermenizi, kimsenin kimseye zulmetmemesi gerektiğini vahyetti.[1699]

١٧٠٠- إنَّ اللَّهَ تعالى أيَّدَنِي بأربَعَةٍ وُزَرَاءَ اثْنَيْنِ مِنْ أهْلِ السَّماءِ جِبْرِيلَ ومِيكائِيلَ واثْنَيْنِ مِنْ أهْلِ الأَرْضِ أبو بكْرٍ وعُمَرُ. ض

1700. Allah Teala, beni ikisi gökte, ikisi de yerde olmak üzere dört yardımcı ile destekledi. Gökte olanlar Cibril ile Mikail, yerde olanlar da Ebu Bekir ile Ömer'dir.[1700]

١٧٠١- إنّ اللَّهَ تعالى بارَكَ ما بَيْنَ العَرِيشِ والفُراتِ وخَصَّ فِلَسْطِينَ بالتَّقْدِيسِ. ض

1701. Allah Teala, Ariş'le Fırat arasını bereketli kıldı, Filistin'i de kutsal belde yaptı.[1701]

1696 Beyhakî, X, 5; Heysemî, V, 86.
1697 Taberânî, XXIV, 435; Heysemî, IV, 66.
1698 Bezzâr, VIII, 424; Taberânî, XVII, 364; Beyhakî, X, 234; a. mlf., Şuab, V, 285.
1699 Bezzâr, VIII, 424; Taberânî, XVII, 364; Beyhakî, X, 234; a. mlf., Şuab, V, 285.
1700 Taberânî, XI, 179; Ebû Nuaym, VIII, 160; Hatib,Heysemî, IX, 51.
1701 İbni Asâkir, I, 140.

١٧٠٢- إنّ اللّهَ تعالى بَعَثَنِي رَحْمَةً مُهْدَاةً بُعِثْتُ بِرَفْعِ قَوْمٍ وخَفْضِ آخَرِينَ. ض

1702. Allah Teala, beni bir rahmet ve hediye olarak gönderdi. Ben bir kavmi yükseltmek, diğerini de alçaltmak için gönderildim.[1702]

١٧٠٣- إنّ اللّهَ تعالى بَنى الفِرْدَوْسَ بِيَدِهِ وحَظَرَها عن كلِّ مُشْرِكٍ وعن كلِّ مُدْمِنِ خَمْرٍ سِكِّيرٍ. ض

1703. Allah Teala, Firdevs cennetini kendi eliyle bina etti ve onu her müşrike ve her içki müptelası sarhoşa haram kıldı.[1703]

١٧٠٤- إنّ اللّهَ تعالى تَجاوَزَ لأُمَّتِي عَمَّا حَدَّثتْ به أنْفُسُها ما لم تَتَكَلَّمْ به أو تَعْمَلْ به. صح

1704. Allah Teala, dilleriyle söylemedikçe ve fiilen yapmadıkça ümmetimin içinden geçirdiği şeyleri onlara bağışlamıştır.[1704]

١٧٠٥- إنّ اللّهَ تَجاوَزَ لأُمَّتِي عَمَّا تُوَسْوِسُ به صُدُورُهُمْ ما لم تَعْمَلْ أوْ تَتَكَلَّمْ به وما اسْتُكْرِهُوا عليه. صح

1705. Allah Teala, benim için ümmetimin yapmadıkça veya konuşmadıkça gönüllerinden geçen ve kendilerine zorla yaptırılan şeylerin günahlarını bağışladı.[1705]

١٧٠٦- إنّ اللّهَ تعالى تَصَدَّقَ بِفِطْرِ رَمَضانَ على مَرِيضِ أُمَّتِي ومُسافِرِها. ض

1706. Allah Teala, ramazanda ümmetimin hastalarına ve yolcularına oruçlarını tutmama ruhsatı verdi.[1706]

١٧٠٧- إنّ اللّهَ تعالى تَصَدَّقَ عليكمْ عندَ وَفاتِكمْ بثلُثِ أمْوالِكمْ وجَعَلَ ذلك زِيادَةً لَكمْ في أعْمالِكمْ. ض

1702 Müttekî, nr. 31985.
1703 Beyhakî, Şuab, V, 11; Deylemî, I, 164; İbni Asâkir, LIII, 306.
1704 Ahmed, II, 393; İbni Hibbân, X, 178; Taberânî, XVIII, 217; Heysemî, VI, 250.
1705 Ahmed, II, 255; İbni Mende, Îmân I, 476; Ebû Nuaym, II, 259.
1706 İbni Sad, VII, 122.

1707. Allah Teala, size vefatınız esnasında malınızın üçte birini vasiyete izin vermiş, bunu amellerinizin artmasına vesile kılmıştır.[1707]

١٧٠٨- إنّ اللّهَ جَعَلَ الحَقَّ على لِسانِ عُمَرَ وقَلْبِهِ. صح

1708. Allah Teala, hakkı Ömer'in diline ve kalbine yerleştirmiştir.[1708]

١٧٠٩- إنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ ما يَخْرُجُ مِنْ بَنِي آدَمَ مَثَلاً لِلدُّنْيا. صح

1709. Allah Teala, insanoğlundan çıkanı dünyaya bir mesel kıldı.[1709]

١٧١٠- إنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ الدُّنْيا كُلها قَلِيلاً وما بَقِيَ منها إلاّ القَلِيلُ كالثَّغِبِ شُرِبَ صَفْوُهُ وبَقِيَ كَدَرُهُ. صح

1710. Allah Teala, dünya hayatının tamamını az bir zamandan ibaret kıldı. Ondan az bir zaman kaldı. O, tıpkı berrak suyu içilip bulanık suyu kalan bir göl gibidir.[1710]

١٧١١- إنّ اللّهَ تعالى جعلَ هذا الشَّعْرَ نُسُكاً وسَيَجْعَلُهُ الظّالِمُونَ نَكالاً. ض

1711. Allah Teala, traş olmayı haccın gereklerinden saydı. Zalimler ise onu yakında kendileri için bir ceza olarak göreceklerdir.[1711]

١٧١٢- إنَّ اللّهَ تعالى جَعَلَ لِكُلِّ نَبِي شَهْوَةً وإنّ شَهْوَتِي في قِيامِ هذا اللَّيْلِ إذا قُمْتُ فلا يُصَلِّيَنْ أحَدٌ خَلْفِي وإنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ لِكُلِّ نَبِيَ طُعْمَةً وإنّ طُعْمَتِي هذا الخُمْسُ فإذا قُبِضْت فهوَ لِوُلاةِ الأمْرِ مِنْ بَعْدِي. ض

1712. Allah Teala, her peygambere bir ikramda bulunmuştur. Benim ikramım da gece namazıdır. Ben gece namazına kalktığımda, sizden kimse arkama durmasın. Allah Teala her peygambere bir de rızık ihsan etmiştir. Benim rızkım da ganimetlerdir. Benim vefatımdan sonra o müslüman idarecilerin hakkıdır.[1712]

1707 Busırî, III, 143; Ebû Nuaym, III, 322.
1708 Ahmed, II, 53; İbni Hibbân, XV, 318; Taberânî, Evsat, III, 338.
1709 Müttekî, nr. 6098, 6185; Zebîdî, İthâf, VIII, 112.
1710 Hâkim, IV, 356.
1711 Abdülcebbâr, Târîhu Daryâ, s. 85; İbni Asâkir, VL, 3; Elbânî, VII, 68.
1712 Taberânî, XII, 84; Deylemî, I, 172; Heysemî, II, 271.

١٧١٣- إنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ لِلْمَعْرُوفِ وُجُوهاً مِنْ خَلْقِهِ حَبَّبَ إليهمُ المَعْروف وحبَّب إليهمْ فِعالَهُ ووَجَّهَ طُلّابَ المَعْرُوفِ إليهمْ ويَسَّرَ عليهمْ إعْطاءَهُ كما يَسَّرَ الغَيْثَ إلى الأَرْضِ الجَدْبَةِ لِيُحْيِيَها ويُحْيِيَ به أَهْلَها وإنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ لِلْمَعْرُوفِ أَعْداءً مِنْ خَلْقِهِ بَغَّضَ إليهمُ المَعْرُوفَ وبَغَّضَ إليهمْ فِعالَهُ وحَظَّرَ إليهمْ إعْطاءَهُ كما يُحَظِّرُ الغَيْثَ عن الأَرْضِ الجَدْبَةِ لِيُهْلِكَها ويُهْلِكَ بها أَهْلَها وما يَعْفُو أَكْثَرُ. ح

1713. Allah Teala, iyilik için bazı kimseler yaratmıştır. Onlara iyiliği ve iyilik yapmayı sevdirmiş, iyilik isteyenlerin yönünü de onlara çevirmiştir. Tıpkı kuru araziye yağmuru kolayca gönderip onunla o yere ve canlılara hayat verdiği gibi, o kimselere de iyilik yapmayı kolaylaştırmıştır. Allah Teala, bazılarını da iyiliğe düşman olarak yaratmış, onlara iyiliği ve iyilik yapmayı da kötü göstermiştir. Tıpkı kuru araziye yağmurun yağmasını engelleyip orayı ve canlılarını helak ettiği gibi, onların iyilik yapmasını da zorlaştırmıştır. Allah'ın bu duruma düşürmeyip affettikleri ise daha yoktur.[1713]

١٧١٤- إنّ اللّهَ تَعالى جَعَلَ السَّلامَ تَحِيَّةً لأُمَّتِنا وأماناً لأَهْلِ ذِمَّتِنا. ض

1714. Allah Teala, selamı bizim ümmetimiz için bir parola, aramızda yaşayan gayr-i müslimler için de bir güvence sebebi kılmıştır.[1714]

١٧١٥- إنّ اللّهَ تعالى جَعَلَ البَرَكَةَ في السُّحُورِ والكَيْلِ.

1715. Allah Teala, sahur yemeklerinde ve gıdaların ölçülüp tartılmasında bereket kılmıştır.[1715]

١٧١٦- إنَّ اللّهَ تعالى جَعَلَ عَذابَ هذه الأُمَّةِ في الدُّنْيا القَتْلَ.

1716. Allah Teala, bu ümmetin dünyadaki azabını birbirlerini öldürmede kılmıştır.[1716]

1713 İbni Ebi'd-Dünyâ, Kazâü'l-havâic, s. 23; Deylemî, V, 411.
1714 Taberânî, Evsat, III, 298; Beyhakî, Şuab, VI, 436; Herysemi, VIII, 29.
1715 Taberânî, Şâmiyyîn, I, 413; Hatîb, Muzîh, I, 496.
1716 Ebû Nuaym, VIII, 308.

١٧١٧- إنَّ اللَّهَ تعالى جَعَلَ ذُرِّيَّةَ كلِّ نَبِيَ في صُلْبِهِ وجَعَلَ ذُرِّيَّتِي في صُلْبِ عَليِّ بن أبي طالبٍ. ض

1717. Allah Teala, her peygamberin neslini kendisinden, benim neslimi ise Ali'den devam ettirmiştir.[1717]

١٧١٨- إنّ اللَّهَ تعالى جَعَلَها لَكَ لِباساً وأَهْلِي يَرَوْنَ عوْرَتِي وأنا أرى ذلِكَ مِنْهُمْ. ض

1718. Allah Teala, eşini sana bir elbise gibi kılmıştır. Benim eşlerim benim avret yerimi görür, ben de onların avret yerlerini görürüm.[1718]

١٧١٩- إنّ اللَّهَ تعالى جَعَلَنِي عَبْداً كرِيماً ولمْ يَجْعَلْنِي جَبّاراً عَنِيداً. ح

1719. Allah Teala, beni cömert ve mütevazi bir kul olarak yarattı. Beni kibirli, inatçı ve hakkı bile bile çiğneyen bir kimse yapmadı.[1719]

١٧٢٠- إنّ اللَّهَ تعالى جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ. صح

1720. Allah Teala güzeldir, güzeli sever.[1720]

١٧٢١- إنّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ ويحبُّ أنْ يَرَى أثَرَ نِعْمَتِهِ على عَبْدِهِ ويَبْغُضُ البُؤْسَ والتَّباؤُسَ. ض

1721. Allah Teala güzeldir, güzel olanı sever. Kuluna verdiği nimetin eserini onun üzerinde görmeyi ister, zilleti ve zelil halde görünmeyi sevmez.[1721]

١٧٢٢- إنّ اللَّهَ تعالى جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ سَخِيٌّ يُحِبُّ السَّخاءَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظافَةَ. ض

1722. Allah Teala güzeldir, güzelliği sever. Cömerttir, cömertliği sever. Temizdir, temizliği sever.[1722]

1717 Taberânî, III, 43; İbni Adî, VII, 198; Deylemî, I, 172; Heysemî, IX, 172.
1718 İbni Sad, III, 394; Taberânî, IX, 37; Zehebî, Siyer, I, 157; Heysemî, IV, 294.
1719 Beyhakî, Şuab, V, 107; Huseynî, Beyan ve't-tarîf, I, 176.
1720 Taberânî, VIII, 203; Heysemî, V, 134.
1721 Hennâd, II, 421.
1722 Münâvî, II, 225.

١٧٢٣ – إنّ اللّهَ تعالى جَوَادٌ يحِبُّ الجُودَ ويحِبُّ معَالِيَ الأَخْلاقِ ويَكْرَهُ سَفْسافَها. ح

1723. Allah Teala cömerttir, cömertliği sever. Yüce huyları sever, aşağılık olanlardan ise hoşlanmaz.[1723]

١٧٢٤ – إنّ اللّهَ تعالى حَرَّمَ مِنَ الرَّضاعِ ما حَرَّمَ مِنَ النَّسَبِ. صح ح

1724. Allah Teala, nesep sebebiyle evlenilmesini haram kıldıklarını, süt emme ile de haram kılmıştır.[1724]

١٧٢٥ – إنّ اللّهَ تعالى حرَّمَ الجَنّةَ على كلِّ مُرَاءٍ. ض

1725. Allah Teala, cenneti gösteriş yapan herkese haram kıldı.[1725]

١٧٢٦ – إنّ اللّهَ تعالى حَرَّمَ عليكمْ عُقوق الأُمَّهاتِ وَوَأْدَ البَنَاتِ ومَنْعاً وهاتِ وكَرِهَ لكمْ قِيلَ وقالَ وكَثْرَةَ السُّؤَالِ وإضاعَةَ المالِ. صح

1726. Allah Teala, size annelere itaatsizlik etmeyi, kız çocuklarını diri diri gömmeyi, vermeyip istemeyi haram kıldı. Aynı şekilde sizin için dedikoduyu, yerli yersiz çok soru sormayı ve malı boş yere harcamayı da çirkin gördü.[1726]

١٧٢٧ – إنّ اللّهَ حَرَّمَ عَلَيَّ الصَّدَقَةَ وعلى أهْلِ بَيْتِي. ض

1727. Allah Teala, bana ve ehli beytime sadaka almayı haram kıldı.[1727]

١٧٢٨ – إنّ اللّهَ تعالى حَيْثُ خلَقَ الدَّاءَ خَلَقَ الدَّوَاءَ فَتَداوَوْا.

1728. Allah Teala, hastalığı yarattığı gibi tedavi olmayı da yaratmıştır, o halde tedavi olun.[1728]

١٧٢٩ – إنَّ اللّهَ تعالى حَيِيٌّ سِتِّيرٌ يحِبُّ الحَياءَ والسِّتْرَ فإذا اغْتَسَلَ أحَدُكم فَلْيَسْتَتِرْ. ح

1723 Hennâd, II, 432; Harâitî, Mekârim, s. 27; Beyhakî, Şuab, VII, 426; Ebû Nuaym, V, 29.
1724 Buhârî, Nikâh 20; Müslim, Radâ 1; Muvatta, Radâ 1.
1725 Deylemî, I, 227; Elbânî, VII, 68.
1726 Buhârî, İstikrâz 19, Edeb 6, Zekât 53; Müslim, Akdıye 10-14.
1727 İbni Sad, I, 390.
1728 Ahmed, III, 156; Heysemî, V, 84.

1729. Allah Teala, haya sahibi ve ayıpları örtendir, hayayı ve örtünmeyi sever. Öyle ise biriniz yıkandığında avret yerini örtsün.[1729]

١٧٣٠- إن الله حَيِيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحِيى أن يَبسطَ عبدُه يديه إليه ثم يُردهما صفرين ليس فيهما شيءٌ. ح

1730. Allah Teala, çok hayalı ve kerem sahibidir. Kişi, ona doğru elini kaldırdığında o kulunun ellerini boş ve mahrum olarak geri çevirmekten haya eder.[1730]

١٧٣١- إنّ اللّهَ خَتَمَ سُورةَ البَقَرَةِ بآيَتَيْنِ أعْطانِيهِما مِنْ كنزِهِ الَّذِي تَحْتَ العَرْشِ فَتَعَلَّمُوهُنَّ وعَلِّمُوهُنَّ نِساءَكُمْ وأبْناءَكُمْ فإنّها صلاةٌ وقُرْآنٌ ودُعاءٌ. ح

1731. Allah Teala, Bakara suresini Arş'ın altındaki hazinesinden alıp bana verdiği iki ayetle bitirmiştir. Dolayısıyla onları öğrenin, kadınlarınıza ve çocuklarınıza da öğretin. Çünkü onlar rahmet, Kur'an ve duadır.[1731]

١٧٣٢- إنّ اللّهَ تعالى خَلَقَ الجَنّةَ بَيْضاءَ وأحَبُّ شَيْءٍ إلى اللّهِ البَيَاضُ. ض

1732. Allah Teala, cenneti beyaz olarak yaratmıştır. Ona en sevimli renk de beyaz renktir.[1732]

١٧٣٣- إن الله خلق خلقَه فى ظُلْمَةٍ ثم ألقى عليهم من نُورِهِ فمن أصابه من ذلك النورِ اهتدى ومن أَخْطَأَهُ ضَلَّ فلذلك أقول جَفَّ القلمُ على علمِ اللهِ. صح

1733. Allah Teala, mahlukatını karanlıkta yaratmış, sonra onların üzerine nurundan saçmıştır. O nurdan kimse isabet etmişse, o hidayet bulmuş, isabet edemeyen de yolunu şaşırıp dalalette kalmıştır. Bunun için ben *"Allah'ın ilminde kalem kurumuştur"* diyorum.[1733]

1729 Ahmed, IV, 224; Beyhakî, I, 198.
1730 Ebû Nuaym, III, 263.
1731 Hâkim, I, 750; Beyhakî, Şuab, II, 461.
1732 Heysemî, V, 128.
1733 Ahmed, II, 176; Hâkim, I, 84; Beyhakî, IX, 4.

١٧٣٤- إن الله خلق آدم من قَبْضَةٍ قَبَضَهَا من جميع الأرض فجاء بَنُو آدَمَ على قدرِ الأرضِ جاء منهمْ الأحمرُ والأبيضُ والأسودُ وبين ذلك وَالسَّهْلُ وَالْحَزْنُ وَالْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وبين ذلك. صح

1734. Allah Teala, Adem'i bütün yeryüzünden aldığı bir avuç topraktan yarattı. Bu yüzden Adem oğullarının renkleri alındıkları topraklara göre kırmızı, beyaz ve siyah; huyları da yumuşak, sert, kötü ve iyi kötü oldu.[1734]

١٧٣٥- إنّ اللَّهَ تعالى خَلَقَ الخَلْقَ فجَعَلَنِي في خَيْرِ فِرَقِهِمْ وخَيْرِ الفِرْقَتَيْنِ ثمَّ تَخَيَّرَ القَبائِلَ فَجَعَلَنِي في خَيْرِ قَبِيلَةٍ ثمَّ تَخَيَّرَ البُيُوتَ فَجَعَلَنِي في خَيْرِ بُيُوتِهِمْ فأنا خَيْرُهُمْ نَفْساً وخَيْرُهُمْ بَيْتاً. صح

1735. Allah Teala mahlukatı yarattı ve beni onların en hayırlı fırkaları içinde kıldı. Sonra hayırlı kabileleri seçti ve beni en hayırlı kabile içinden seçti. Sonra hayırlı evleri seçti ve beni o evlerin en hayırlıları içinde kıldı. Ben kişilik olarak o insanların en iyisi, ev olarak da en hayırlı evlerindenim.[1735]

١٧٣٦- إن اللهَ خلقَ آدَمَ من طينةِ الجابيةِ وَعَجَنَه بماءٍ من ماءِ الجنةِ. ض

1736. Allah Teala, Adem'i Cabiye adlı yerin çamurundan yarattı ve onun hamurunu cennet suyuyla yoğurdu.[1736]

١٧٣٧- إنّ اللَّهَ خَلَقَ لَوْحاً مَحْفوظاً مِنْ دُرَّةٍ بَيْضاءَ صَفَحاتُها مِنْ ياقُوتَةٍ حَمْراءَ قَلَمُهُ نورٌ وكِتابُهُ نورٌ لِلَّهِ في كلِّ يَوْمٍ سِتُّونَ وثَلاثُمائَةِ لَحْظَةٍ يَخْلُقُ ويَرْزُقُ ويُمِيتُ ويُحْيِي ويُعِزُّ ويُذِلُّ ويَفْعَلُ ما يَشاءُ. ح

1734 Ahmed, IV, 406; Hâkim, II, 288; Beyhakî, IX, 3.

1735 Münâvî, II, 232.

1736 İbni Adî, I, 281; İbni Asâkir, II, 345.

1737. Allah Teala, beyaz inciden korunmuş bir levha yarattı. Onun kenarları kırmızı yakut, kalemi nur, kitabı da nurdandır. Her gün Allah'ın ona üçyüz altmış bakışı vardır. O, istediğini yaratıp rızıklandırır, öldürüp diriltir, aziz ve zelil eder ve her istediğini yapar.[1737]

١٧٣٨- إنّ اللّهَ تعالى خَلَقَ الخَلْقَ حَتّى إذا فَرَغَ مِنْ خَلْقِهِ قامَتِ الرَّحِمُ فقالَ مَهْ قالَتْ هذا مَقامُ العائِذِ بكَ منَ القَطِيعَةِ قالَ نَعَمْ أما تَرْضَينَ أنْ أصِلَ مَنْ وَصَلَكِ وأقْطَعَ مَنْ قَطَعَكِ قالَتْ بَلَى يا رَبِّ قال فذلك لكِ. صح

1738. Allah Teala, varlıkları yaratma işini tamamlayınca akrabalık bağı ayağa kalkarak; *"Bu duruş, akrabalık bağını koparan kimseden sana sığınanın duruşudur"* dedi. Allah Teala, *"Pekala, seni koruyup gözeteni gözetmeme, seninle ilgisini kesenden rahmetimi kesmeme razı değil misin?"* diye sordu. Akrabalık bağı, *"Evet, raziyım"* dedi. Bunun üzerine Allah Teala, *"Sana bu hak verilmiştir"* buyurdu.[1738]

١٧٣٩- إنَّ اللّهَ تعالى خَلَقَ الرَّحْمَةَ يَوْمَ خَلَقَها مائَةَ رَحْمَةٍ فأمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعاً وتِسْعِينَ رَحْمَةً وأرْسَلَ في خَلْقِهِ كلِّهِمْ رَحْمةً واحِدَةً فلَوْ يَعْلَمُ الكافِرُ بِكُلِّ الذي عِندَ اللّهِ مِنَ الرَّحْمَةِ لم يَيْأَسْ مِنَ الجنَّةِ ولوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ بالذي عندَ اللّهِ مِنَ العَذابِ لم يَأْمَنْ منَ النارِ. صح

1739. Allah Teala, rahmeti yarattığı gün onu yüz parçaya bölmüş, doksandokuzunu kendi yanında tutmuş, birini de bütün yaratıkları arasına indirmiştir. Eğer kafirler Allah katındaki rahmeti bilselerdi cennetten ümitlerini kesmezler, müminler de Allah nezdindeki azabı bilselerdi cehennemden emin olmazlardı.[1739]

١٧٤٠- إنّ اللّهَ تعالى خَلَقَ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَواتِ والأَرْض مائَةَ رَحْمَةٍ كلُّ رَحْمَةٍ طِباقُ ما بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ فَجَعَلَ منها في الأَرْضِ رَحْمَةً فبها تَعْطِفُ الوَالِدةُ على

1737 Taberânî, X, 260, XII, 72; Ebû Nuaym, IV, 305; Heysemî, VII, 191.
1738 Buhârî, Tefsîr 47, Edeb 13, Tevhîd 35; Müslim, Birr 16.
1739 Münâvî, II, 234.

وَلَدِها والوَحْشُ والطَّيْرُ بَعْضُها على بَعْضٍ وأخَّرَ تِسْعاً وتِسْعِينَ فإذا كانَ يَوْمَ القِيامَةِ أكْمَلَها بِهذِهِ الرَّحمةِ. صح

1740. Allah Teala gökleri ve yeri yarattığı gün, yüz çeşit rahmet yaratmıştır. Her bir rahmet, gök ve yerin arasını doldurur. Onlardan bir tanesini yeryüzüne indirmiştir. O bir tek rahmet sayesinde anneler yavrularına, vahşi hayvanlar ve kuşlar birbirlerine şefkat gösterirler. Doksandokuz rahmetini ise yanında tutmuştur. Kıyamet günü geldiğinde o doksan dokuzu o bir ile yüze tamamlayacaktır.[1740]

١٧٤١ – إنّ اللّهَ خَلَقَ الجَنّةَ وخَلَقَ النّارَ فَخَلَقَ لِهذِهِ أهْلاً ولِهذِهِ أهْلاً. ض

1741. Allah Teala, cennet ve cehennemi yarattı ve her ikisi için de onlara girecek halklar yarattı.[1741]

١٧٤٢ – إنّ اللّهَ رضِيَ لِهذه الأمةِ اليسرَ وكرِه لها العسرَ. صح

1742. Allah Teala, bu ümmet için kolaylıktan hoşlanmış, güçlüğü ise kerih görmüştür.[1742]

١٧٤٣ – إن اللهَ رفيقٌ يحب الرفقَ ويرضاه ويُعطي عليه ما لا يعطي على العُنْفِ. ح

1743. Allah Teala yumuşaktır, yumuşaklığı sever ve yumuşaklık karşılığında verdiğini sertlik karşılığında vermez.[1743]

١٧٤٤ – إنّ اللّهَ تعالى زَوَّجَنِي في الجَنّةِ مَرْيَم بِنْتَ عِمْرانَ وامْرأةَ فِرْعونَ وأخْتَ مُوسى. ض

1744. Allah Teala, cennette bana İmran kızı Meryem'i, Firavun'un eşini ve Musa'nın kızkardeşini nikahlar.[1744]

1740 Ahmed, V, 439; İbni Hibbân, XIV, 14; Taberânî, VI, 276.
1741 İshak b. Râhûye, II, 447; İbni Hibbân, I, 348; Taberânî, Evsat, V, 6.
1742 Müttekî, nr. 5331.
1743 Hatîb, VI, 124; Ebû Nuaym, VIII, 306; Aclûnî, I, 868.
1744 Taberânî, VI, 64; Heysemî, IX, 218.

١٧٤٥ – إن اللهَ سائلٌ كلَّ راعٍ استرعاه رعية قلَّتْ أو كثُرَتْ حتى يسألَ الزوجُ عن زوجتهِ والوالدِ عن ولدهِ والربُّ عن خادمهِ هل أقام فيهم أمرَ اللهِ.

1745. Allah Teala, her idareciyi idare ettiği kişiler ister az olsun ister çok olsun onlar hakkında sorguya çeker. Öyle ki kocaya karısı, babaya çocuğu, efendiye kölesi hakkında Allah'ın emirlerini uygulayıp uygulamadığını bile sorar.[1745]

١٧٤٦ – إن اللهَ سمىَّ المدينةَ طابةَ. صح

1746. Allah Teala, Medine'yi Tabe diye isimlendirdi.[1746]

١٧٤٧ – إنّ اللّهَ تعالى صانعٌ كلَّ صانعٍ وَصَنْعَتَهُ. صح

1747. AllahTeala, her sanatkarın ve sanatının sanatkarıdır. [1747]

١٧٤٨ – إنّ اللّهَ تعالى طَيّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظافَةَ كَرِيمٌ يُحِبُّ الكَرَمَ جَوَادٌ يُحِبُّ الجُودَ فَنَظِّفُوا أفْنِيَتَكُمْ ولا تَشَبَّهُوا باليَهُودِ. ح

1748. Allah Teala güzeldir, güzeli sever. Temizdir, temizi sever. Kerem sahibidir, keremi sever. Cömerttir, cömert olanı sever. Öyle ise oturduğunuz yerleri temizleyin ve yahudilere benzemeyin.[1748]

١٧٤٩ – إنّ اللّهَ تعالى عَفُوٌّ يحبُّ العفْوَ. صح

1749. Allah Teala affedicidir, affetmeyi sever.[1749]

١٧٥٠ – إنّ الله تعالى عِنْدَ لِسانِ كلِّ قائِلٍ فَلْيَتّقِ اللّهَ عَبْد ولْيَنْظُرْ ما يَقولُ. ض

1750. Allah Teala, her konuşanın yanındadır. Öyle ise kul, Allah'dan korksun ve ne söylediğine iyi baksın.[1750]

1745 İbni Asâkir, XIX, 217.
1746 İbni Ebî Şeybe, VI, 405; Ahmed, V, 94; Ebû Ya'lâ, XIII, 441.
1747 Buhârî, Hafku ef'âl, I, 46; İbni Ebî Âsım, I, 158; Hâkim, I, 85; Beyhakî, Şuab, I, 209.
1748 Müslim, Zekât 65; Tirmizî, Tefsir, 236; Edeb 41; Dârimî, Rikâk 9; Ahmed, II, 328.
1749 İbni Adî, VII, 2659; Taberânî, IX, 115.
1750 Ebû Nuaym, VIII, 160; Hatîb, IX, 329.

١٧٥١ – إنّ الله تعالى غَيُورٌ يُحبُّ الغَيُورَ وإنّ عُمَرَ غَيُورٌ. ض

1751. Allah Teala kıskançtır, kıskançlığı sever. Ömer de kıskançtır.[1751]

١٧٥٢ – إِنَّ اللَّهَ قَالَ مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطُشُ بِهَا وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا وَإِنْ سَأَلَنِي لأُعْطِيَنَّهُ وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لأُعِيذَنَّهُ وَمَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ تَرَدُّدِي عَنْ نَفْسِ الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ. صح

1752. Kim benim bir dostuma düşmanlık beslerse, ben ona harb ilan ederim. Kulum bana kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevimli bir şeyle yaklaşamaz. Kulum bana nafilelerle yaklaşmaya devam ettikçe ben onu severim. Onu sevdiğimde de onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. O kişi benden bir şey isterse onu kendisine mutlaka verir, bana bir şeyden sığınırsa onu mutlaka korurum. Ölmek istemeyen müminin ruhunu almakta tereddüt ettiğim kadar hiçbir şeyde tereddüt etmedim. Çünkü ben onu üzmekten hoşlanmam.[1752]

١٧٥٣ – إنّ اللَّهَ تعالى قالَ لقدْ خَلَقْتُ خَلْقاً ألْسِنَتُهُمْ أحْلى مِنَ العَسَلِ وقُلُوبُهُمْ أمَرُّ مِنَ الصَّبْرِ فَبي حَلَفْتُ لأُتِيحَنَّهُمْ فِتْنَةً تَدَعُ الحَلِيمَ مِنْهُمْ حَيْرَانَ فَبي يَغْتَرُّونَ أمْ عليَّ يَجْتَرِئُونَ. ح

1753. Allah Teala şöyle buyurdu: *"Yarattığım insanlar içerisinde öyleleri var ki dilleri baldan tatlı, kalpleri sabir bitkisinden daha acıdır. Büyüklüğüme yemin ederim ki, onların başına öyle bir fitne indiririm ki, o fitne akıl sahibi olanlarını hayretler içerisinde bırakır. Onlar rahmetime mi aldanıyorlar, yoksa bana karşı cüretkar mı davranıyorlar?"*[1753]

1751 Müttekî, nr. 32746; Aclûnî, I, 260.
1752 Buhârî, Rikâk 38.
1753 Tirmizî, Zühd 60.

١٧٥٤- إنّ اللّهَ تَعالى قالَ أنا خَلَقْتُ الخَيْرَ والشَّرَّ فَطُوبَى لِمَنْ قدَّرْتُ على يَدِهِ الخَيْرَ وَوَيْلٌ لِمَنْ قَدَّرْتُ على يَدِهِ الشَّرَّ. ض

1754. Allah Teala şöyle buyurdu: *"Ben hayrı ve şerri yarattım. Elinde hayrı yarattığım kişiye ne mutlu, şerri yarattığım kişiye de yazıklar olsun!"*[1754]

١٧٥٥- إنّ اللّهَ تَعالى قَبَضَ أرْوَاحَكمْ حِينَ شاءَ وَرَدَّها علَيْكمْ حِينَ شاءَ يا بِلالُ قُمْ فأذِّنْ في النَّاسِ بالصَّلاةِ. صح

1755. Allah Teala, dilediği zaman ruhlarınızı kabzeder, dilediği zaman da onu geri verir. Kalk ya Bilal! İnsanlara namaz için ezan oku![1755]

١٧٥٦- إنّ الله تَعالى قَدْ حَرَّمَ على النّارِ مَنْ قال لا إلهَ إلا الله يَبْتَغي بِذلِكَ وَجْهَ الله. صح

1756. Allah Teala, sadece kendi rızasını gözeterek lailaheillallah diyenleri ateşe haram kılmıştır.[1756]

١٧٥٧- إنّ اللّهَ تعالى قدْ أمدَّكمْ بِصلاةٍ هِيَ خَيْرٌ لكمْ مِنْ حُمُرِ النَّعَمِ الوِتْرَ جَعَلَها اللّهُ لكمْ فِيما بَيْنَ صلاةِ العِشاءِ إلى أنْ يَطْلُعَ الفَجْرُ. ض

1757. Allah Teala size kırmızı develerden daha hayırlı olan bir namazla yardım etmiştir. O namaz, vitir namazıdır. Allah, onu yatsı namazıyla fecir doğuncaya kadarki zaman arasına koymuştur.[1757]

١٧٥٨- إنّ اللّهَ تَعالى قدْ أعْطَى كلَّ ذِي حَقَ حَقَّهُ فلا وَصِيَّةَ لِوَارِثٍ. ح

1758. Allah Teala, her hak sahibine hakkını vermiştir, artık varise vasiyet yoktur.[1758]

١٧٥٩- إنّ الله تعالى قَدْ أوْقَعَ أجْرَهُ على قدْرِ نِيتِهِ. صح

1754 Taberânî, XII, 173; Heysemî, VIII, 192.

1755 Ahmed, V, 307; Beyhakî, I, 403; Râfiî, II, 140.

1756 Buhârî, Salât 46, 65, Teheccüd 36, Rikâk 6; Müslim, Mesâcid 24, Zühd 43; Tirmizî, Nikâh 25; İbni Mâce, Cihâd 12.

1757 Ebû Davud, Vitir 1; Tirmizî, Vitir 1; İbni Mâce, İkâme 114.

1758 Dârekutnî, IV, 70; Ziyâ, VI, 150.

1759. Allah Teala, kişiye ecrini niyetine göre verir.[1759]

١٧٦٠ – ان الله تعالى قد أجار أمتي ان تجمع على ضلالة. ض

1760. Allah Teala, ümmetimi dalalet üzere birleşmekten korumuştur.[1760]

١٧٦١ – إنّ الله تعالى كَتَبَ الإحْسانَ على كلِّ شَيْءٍ فإذا قَتَلْتُمْ فأَحْسِنُوا القِتْلَةَ وإذا ذَبَحْتُمْ فأَحْسِنوا الذِّبْحَةَ ولْيُحِدَّ أحَدُكمْ شَفْرَتَهُ ولْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ. صح

1761. Allah Teala, her şeye güzelliği yazmıştır. O halde öldürürken öldürmeyi, bir hayvanı keserken de kesme işini güzel yapın. Hayvanı kesen bıçağını keskinleştirip kessin ki, bir an önce hayvanını rahata erdirsin.[1761]

١٧٦٢ – إنّ الله تعالى كَتَبَ على ابن آدَمَ حَظَهُ مِنَ الزِّنى أدْرَكَ ذلِكَ لا مَحالَةَ فَزِنى العَيْنِ النَّظَرُ وَزِنَى اللِّسانِ المَنْطِقُ والنفسُ تَمَنَّى وَتَشْتَهِي والفَرْجُ يُصَدِّقُ ذلِكَ أوْ يُكذِّبُهُ. صح

1762. Allah Teala, Ademoğlunun zinadan payını takdir etmiştir. Bu takdir çaresiz ona ulaşacaktır. Gözün zinası bakmak, dilin zinası konuşmaktır. Nefis, o işi temenni edip istek duyar. Cinsel organı da onu ya gerçekleştirir ya da boşa çıkarır.[1762]

١٧٦٣ – إنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً لايَهْلِكُ علي الله إلا هَالِكٌ. صح

1759 Ahmed, V, 446; Hâkim, I, 503.

1760 İbni Ebî Âsım, I, 41; Ziyâ, VII, 128.

1761 Müslim, Sayd 57; Ebû Dâvûd, Edâhî 11; Tirmizî, Diyât 14; Nesâî, Dahâyâ 22, 26, 27; İbni Mâce, Zebâih 3.

1762 Buhârî, İsti'zan 12; Kader 9; Müslim, Kader 20; Ebû Dâvûd, Nikâh 43; Ahmed, II, 276.

1763. Allah Teala, iyilikleri de kötülükleri de takdir etmiş, sonra onu meleklerine açıklamıştır. Kim bir iyilik yapmayı düşünür, sonra da yapamazsa Allah Teala ona tam bir sevap yazar. Eğer o iyiliği düşünür de düşündüğünü gerçekleştirirse, Allah Teala kendi katında ondan yedi yüz kat ve fazlasına kadar sevap yazar. Eğer bir kötülüğü düşünür de yapmazsa, Allah Teala kendi katında ona tam bir sevap yazar. Eğer o kötülüğü düşünür de yaparsa, Allah Teala ona sadece bir günah yazar. Allah ancak kendi eliyle helaka gidenleri helak eder.[1763]

١٧٦٤- إنّ الله تعالى كَتَبَ كِتاباً قَبْلَ أنْ يَخْلُقَ السمواتِ والأَرْضَ بألْفَيْ عامٍ وهُوَ عِنْدَ العَرْشِ وإنّهُ أنْزَلَ آيَتَيْنِ خَتَمَ بِهِما سُورَةَ البَقَرَةِ ولا يُقْرَآن في دَارٍ ثلاثَ ليالٍ فَيَقْرَبُها الشَّيْطانُ. ح

1764. Allah Teala, gökleri ve yeri yaratmadan ikibin yıl önce bir kitap yazdı ki o da Arş'dır. Ondan iki ayet indirdi ki, o iki ayetle Bakara suresini bitirdi. O iki ayet bir evde üç gece okunduğu zaman, artık o eve şeytan yaklaşamaz.[1764]

١٧٦٥- إنّ الله تعالى كَتَبَ في أُمِّ الكِتابِ قَبْلَ أنْ يَخْلُقَ السَّمواتِ والأَرْضَ أنني أنا الرَّحمنُ خَلَقْتُ الرَّحِمَ وشَقَقْتُ لها اسْماً منْ اسْمِي فَمَنْ وَصَلَها وصَلْتُهُ ومنْ قَطَعَها قَطَعْتُهُ. ض

1765. Allah Teala, gökleri ve yeri yaratmadan önce Levh-i Mahfuz'a şöyle yazdı: *"Ben rahmanım, sıla-i rahmi ben yarattım. Ona kendi ismimden bir isim verdim. Kim sıla-i rahmi devam ettirirse ben de ona olan ihsanımı devam ettirir, kim de onu keserse, ben de ona olan ihsanımı keserim."*[1765]

١٧٦٦- إنّ الله تعالى كَتَبَ عَلَيْكُمُ السَّعْيَ فاسْعَوْا. ض

1766. Allah Teala, size Safa ile Merve arasındaki sa'yi yazdı, o halde siz de sa'y edin.[1766]

1763 Buhârî, Rikâk 31; Müslim, Îmân 207, 208; Ebû Dâvûd, Rikâk 70; Ahmed, I, 279.
1764 Ahmed, IV, 274; Bezzâr, VIII, 236; Beyhakî, Şuab, II, 460.
1765 Taberânî, II, 355; Heysemî, VIII, 150.
1766 Taberânî, XI, 184; Heysemî, III, 248.

١٧٦٧ – إنّ الله تعالى كَتَبَ الغَيْرَةَ على النّساءِ والجِهادَ على الرِّجالِ فَمَنْ صَبَرَ مِنْهُنَّ إيماناً واحْتِساباً كانَ لَها مِثْلُ أجْرِ الشّهِيدِ. ح

1767. Allah Teala, kadınları kıskanma, erkekleri de cihad etme özelliğiyle yarattı. Kim kadınların bu haline sabreder, sevabını yalnız Allah'dan beklerse ona şehid sevabı vardır.[1767]

١٧٦٨ – إنَّ الله تعالى كرهَ لكمْ ثلاثاً اللّغْوَ عِنْدَ القُرْآن وَرَفْعَ الصَّوْت في الدُّعاءِ والتَّخَصُّرَ في الصَّلاةِ. ح

1768. Allah Teala, sizin için üç şeyi uygun görmez. Onlar, Kur'an okurken boş laf etmek, duada sesi yükseltmek, namazda eli fazla aşağıdan bağlamaktır.[1768]

١٧٦٩ – إنّ الله تعالى كرهَ لكمْ سِتّاً العَبَثَ في الصَّلاةِ والمَنَّ في الصّدَقَةِ والرَّفَثَ في الصِّيامِ والضَّحِكَ عِنْدَ القُبُورِ ودُخُولَ المساجِدِ وأنتُمْ جُنُبٌ وإدْخالَ الغُيُونِ البُيُوتَ بِغَيْرِ إذْنٍ. ض

1769. Allah Teala, sizin altı şeyi yapmanızdan hoşnud olmaz. Onlar, namazda lüzumsuz işlerle uğraşmak, sadakayı başa kakmak, orucu tehlikeye düşürecek davranışlarda bulunmak, kabirlerin yanında gülmek, cünüb olarak mescide girmek, izinsiz başkasının evine bakmaktır.[1769]

١٧٧٠ – إنّ الله كرهَ لكمُ البيَانَ كلَّ البيَانِ. ض

1770. Allah Teala, konuşmanızda sanat yapacağım diye yapmacıklığa kaçmanızı çirkin görür.[1770]

١٧٧١ – إنّ الله تَعالى كريمٌ يُحِبُّ الكَرَمَ ويُحِبُّ معَالِي الأَخْلاقَ ويَكْرَهُ سَفْسافَها. صح

1767 Bezzâr, IV, 308; Taberânî, X, 87.
1768 Deylemî, I, 234, 235; Elbânî, VII, 81.
1769 Taberânî, VIII, 195; Heysemî, VIII, 116; Müttekî, nr. 4025.
1770 Taberânî, VIII, 166; Heysemî, VIII, 116.

1771. Allah Teala cömerttir, cömertliği sever. Üstün ahlaki faziletleri beğenir, düşüklerini ise kerih görür.[1771]

١٧٧٢ – إنّ الله تعالى لَمْ يَبْعَثْ نبيّاً ولا خَلِيفَةً إلا ولهُ بطانَتانِ بِطانَةٌ تأمُرُهُ بالمَعْرُوفِ وتَنْهاهُ عَنِ المُنْكَرِ وبِطانَةٌ لا تَأْلُوهُ خَبالاً ومَنْ يُوقَ بطانَةَ السُّوءِ فقد وُقِيَ. صح

1772. Allah Teala, gönderdiği her peygambere veya halifeye iki sırdaş vermiştir. Bu sırdaşlardan biri onlara iyiliği emredip kötülükten nehyetmiş, diğeri de ona kötülük etmekten geri durmamıştır. Kötü sırdaştan korunan kurtulmuştur.[1772]

١٧٧٣ – إنّ الله تعالى لم يَجْعَلْ شِفاءَكُمْ فِيما حَرَّمَ عليكمْ.

1773. Allah Teala, size haram kıldığı şeylerde sizin için şifa yaratmamıştır.[1773]

١٧٧٤ – إنّ الله تعالى لم يَفْرِضِ الزَّكاةَ إلاّ لِيُطَيِّبَ بها ما بَقِيَ مِنْ أمْوالِكُمْ وإنَّما فَرَضَ المَوَارِيثَ لِتَكونَ لِمَنْ بَعْدَكُمْ ألا أُخْبِرُكَ بِخَيْرِ ما يَكْنِزُ المَرْءُ المَرْأَةُ الصَّالِحَةُ إذا نَظَرَ إلَيْها سَرَّتْهُ وإذا أمَرَها أطاعَتْهُ وإذا غابَ عنها حَفِظَتْهُ. صح

1774. Allah Teala zekatı, ancak verildikten sonra geri kalan malınızı temizlemek, mirası da sizden sonrakilere kalması için farz kılmıştır. Kişinin hazine olarak sakladığı en hayırlı şeyi size haber vereyim mi? O saliha hanımdır. O hanım kendisine baktığında kocasını sevindirir, emrettiğinde emrini yerine getirir, yanında bulunmadığı zaman da namus ve şerefini muhafaza eder.[1774]

١٧٧٥ – إنّ الله تعالى لم يَرْضَ بِحُكمِ نَبِي ولا غَيْرِهِ في الصَّدَقاتِ حَتَّى حَكَمَ فيها هوَ فَجَزَّأَها ثَمانِيَةَ أجْزاءٍ. ض

1771 Taberânî, VI, 181; Ebû Nuaym, III, 255; Beyhakî, Şuab, VI, 240; Heysemî, VIII, 188.
1772 Buhârî, Müfred, I, 99; Beyhakî, Şuab, IV, 144; Hâkim, IV, 145.
1773 Buhârî, Ahkâm 42; Kader 8; Tirmizî, Zühd 39; Nesâî, Beyat 32; Ahmed, II, 237, 289.
1774 Ebû Dâvûd, Zekât 32.

1775. Allah Teala, bir peygamberin veya bir başkasının sadaka ve zekatları sekiz kısma ayırmasından razı olur.[1775]

١٧٧٦- إنّ الله لمْ يَبْعَثْنِي طَعَّاناً ولا لَعَّاناً ولكنْ بَعَثَنِي دَاعِياً وَرَحْمَةً اللهُمَّ اهْدِ قَوْمِي فإنّهُمْ لا يَعْلَمُونَ. صح

1776. Allah Teala, beni kullarına karşı katı ve güçlük çıkaran değil, öğreten ve kolaylaştıran olarak gönderdi. Allahım kavmime hidayet eyle, çünkü onlar bilmiyorlar.[1776]

١٧٧٧- إنّ الله تعالى لمْ يَأْمُرْنا فِيما رَزَقَنا أنْ نَكْسُوَ الحِجارَةَ واللّبِنَ والطِّينَ. صح

1777. Allah Teala, bize rızık olarak verdiği şeyleri taşa, tuğla ve çamura harcamamızı emretmedi.[1777]

١٧٧٨- إنّ الله تعالى لمْ يَجْعَلْ لِمَسْخٍ نَسْلاً ولا عَقِباً وقد كانتِ القِرَدَةُ والخَنازِيرُ قَبْلَ ذلك. صح

1778. Allah Teala, suretlerini çevirdiği insanların nesillerini ve soylarını kesti. İnsanların maymun ve domuzlara çevrilmesi önceki nesillerde oldu.[1778]

١٧٧٩- إنّ الله تعالى لم يَجْعلْنِي لَحَّاناً اخْتارَ لِي خَيْرَ الكلامِ كِتابَهُ القُرْآن. ح

1779. Allah Teala, beni yanlış konuşan kılmadı. Benim için en hayırlı kelam olan kitabı Kur'an'ı seçti.[1779]

١٧٨٠- إنّ الله تعالى لم يَخْلُقْ خَلْقاً هوَ أبغَضُ عليه منَ الدُّنْيا وما نَظَرَ إليها مُنْذُ خَلَقَها بُغْضاً لَها. ض

1775 Taberânî, V, 262; Dârekutnî, II, 137; Beyhakî, IV, 173.
1776 Müslim, Talâk 29, 34.
1777 Beyhakî, VII, 271.
1778 Ahmed, I, 390.
1779 Müttekî, nr. 31990.

1780. Allah Teala, kendisine dünyadan daha değersiz gelen bir varlık yaratmadı. Onu yarattığından beri buğzundan dolayı da bir defa bile ona dönüp bakmadı.[1780]

١٧٨١ – إنّ الله تعالى لم يَضَعْ داءً إلاّ وَضَعَ لهُ شِفاءً فعليكمْ بألبانِ البَقَرِ فإنَّها تَرُمُّ مِنْ كلِّ الشَّجَرِ. صح

1781. Allah Teala, yarattığı her hastalık için bir de şifa yaratmıştır. Size inek sütünü tavsiye ederim. Zira o, her türlü ottan beslenir.[1781]

١٧٨٢ – إنّ الله تعالى لم يُنْزِلْ داءً إلاّ أنْزَلَ لهُ شِفاءً إلاّ الهَرَمَ فَعَلَيْكُمْ بألبانِ البقَرِ فإنّها تَرُمّ مِنْ كلِّ شَجَرٍ. صح

1782. Allah Teala, ihtiyarlık dışında yarattığı her derdin şifasını da yaratmıştır. İnek sütünü size tavsiye ederim, çünkü inek onu çeşitli bitkilerden toplar.[1782]

١٧٨٣ – إنّ الله تعالى لم يُنْزِلْ داءً إلاّ أنْزَلَ لهُ دَواءً عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ وجَهِلهُ مَنْ جَهِلَهُ إلاّ السَّامَ وهوَ المَوْتُ. صح

1783. Allah Teala, ölüm dışında her derdin dermanını da vermiştir. Ancak bunu bilen bilir, bilmeyen bilmez.[1783]

١٧٨٤ – إنّ الله تعالى لم يُحَرِّمْ حُرْمَةً إلاّ وقد عَلِمَ أنّهُ سَيَطلِعُها مِنكمْ مُطْلِعٌ ألا وإنّي مُمْسِكٌ بِحُجَزِكمْ أنْ تَهافَتُوا في النار كما يَتَهافَتُ الفَراشُ والذُّبابُ. ض

1784. Allah Teala, yasakladığı hiçbir haram yoktur ki, sizin ona yelteneceğinizi bilmesin. Dikkat edin, ben kelebekler ve sinekler gibi ateşe atılmayasınız diye sizin kemerlerinizden tutuyorum.[1784]

1780 Beyhakî, Şuab, VII, 338; Müttekî, nr. 6102; Zebîdî, İthâf, VIII, 83.
1781 Ahmed, IV, 315.
1782 Hâkim, IV, 218; Beyhakî, IX, 345.
1783 Hâkim, IV, 445; Ebû Nuaym, Tıb, s. 5.
1784 Ahmed, I, 390, 424; Taberânî, X, 215; Heysemî, VII, 210.

١٧٨٥- إنّ الله تعالى لم يَكتُبْ عليَّ اللَّيْلَ صِياماً فَمنْ صامَ تَعَنَّى ولا أجْرَ له. ض

1785. Allah Teala, bana gece orucunu farz kılmadı. Kim onu tutmaya kalkarsa kendisini zora soktuğu gibi, kendisine ecir de yoktur.[1785]

١٧٨٦- إنّ الله لمَّا خلقَ الدُّنْيا أعْرَضَ عنْها فلمْ يَنْظُرْ إلَيها مِنْ هَوانِها عليْهِ. ض

1786. Allah Teala, dünyayı yarattığı zaman ondan yüz çevirdi. Değersiz oluşundan dolayı da bir defa olsun ona dönüp bakmadı.[1786]

١٧٨٧- إنّ الله تعالى لمَّا خلقَ الدُّنْيا نَظَرَ إلَيْها ثمَّ أعْرَضَ عنْها ثمَّ قالَ وعِزّتِي وجَلالِي لا أنْزَلْتُكِ إلاَّ في شِرَارِ خَلْقِي. ض

1787. Allah Teala, dünyayı yarattığında ona baktı, sonra yüz çevirerek; *"İzzet ve celalime yemin ederim ki, senin sevgini ancak kötü kullarımın kalbine koyarım"* buyurdu.[1787]

١٧٨٨- إنّ الله تعالى لَمَّا خَلَقَ الخَلْقَ كَتَبَ بِيَدِهِ على نَفْسِهِ إنّ رَحْمَتِي تَغْلِبُ غَضَبِي. صح

1788. Allah Teala, mahlukatı yarattığı zaman kendi eliyle kendisi için şöyle yazdı: *"Rahmetim gazabıma galip geldi."*[1788]

١٧٨٩- إنّ الله تعالى لَيُؤَيِّدُ الإسْلامَ بِرِجالٍ ما هُمْ مِنْ أهْلِهِ. ض

1789. Allah Teala, İslam'ı onunla ilgisi olmayan bazı kimselerle de destekler.[1789]

١٧٩٠- إنّ الله تعالى لَيُؤَيِّدُ الدِّينَ بالرَّجُلِ الفاجِرِ.

1790. Allah Teala, dinini günahkar bir adamla da kuvvetlendirir.[1790]

1785 İbni Kâni, I, 100; Dolâbî, Esmâ, I, 102; İbni Adî, VII, 271.

1786 İbni Asâkir, XX, 200.

1787 İbni Asâkir, LV, 117.

1788 Buhârî, Tevhid 15, 22, 28, 55, Bed'ü'l-halk 1; Müslim, Tevbe 14, 16; Tirmizî, Daavât 99; İbni Mâce, Mukaddime 13, Zühd 35; Ahmed, II, 242, 258.

1789 Taberânî, XIII, 28; Heysemî, V, 303.

1790 Buhârî, Cihâd 182; Menazî 38; Kader 5; Müslim, Îmân 178; İbni Mâce, Fiten 35, Ahmed, V, 222.

١٧٩١ – إنّ الله تعالى لَيبْتَلِي المُؤْمِنَ وما يَبْتَلِيهِ إلاّ لِكرامَتِهِ عليه. ض

1791. Allah Teala, bir mümini imtihan eder. Onu imtihan etmesi, ona verdiği değerdendir.[1791]

١٧٩٢ – إنّ الله تعالى لَيَتعاهدُ عَبْدَهُ المُؤْمِنَ بالبَلاءِ كما يَتَعاهَدُ الوالِدُ وَلَدَهُ بالخَيْرِ وإنّ الله تعالى لَيَحْمِي عَبْدَهُ المُؤْمِنَ مِنَ الدُّنْيا كما يَحْمِي المَرِيضَ أهْلُهُ الطَّعامَ. ض

1792. Allah Teala, bir babanın çocuğunu hayırla sınadığı gibi, mümin kulunu da belalarla sınar. Yine Allah Teala, ailesinin hastalarını yemekten korudukları gibi mümin kulunu dünyadan öylece korur.[1792]

١٧٩٣ – إنّ الله تعالى لَيَحْمِي عَبْدَهُ المُؤْمِنَ مِنَ الدُّنْيا وهوَ يُحِبُّهُ كما تَحْمُونَ مَرِيضَكُمُ الطَّعامَ والشّرابَ تَخافونَ عليه. ض

1793. Allah Teala, sizin hastanıza olan endişenizden dolayı onu yiyip içmekten koruduğunuz gibi mümin kulunu da dünyadan öylece korur.[1793]

١٧٩٤ – إنّ الله لَيَدْفعُ بالمُسْلِمِ الصالِحِ عن مائَةِ أهْلِ بَيْتٍ مِنْ جِيرانِهِ البَلاءَ. ض

1794. Allah Teala, salih bir müslüman kulun hürmetine komşusu olan yüz hane halkından bela ve musibetleri defeder.[1794]

١٧٩٥ – إنّ الله تعالى لَيَرْضَى عن العَبْدِ أنْ يَأْكُلَ الأَكْلَةَ أو يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فيَحْمَدَ الله عليها. صح

1795. Allah Teala, kulunun bir şey yiyip içtikten sonra kendisine hamdetmesinden memnun olur.[1795]

١٧٩٦ – إنّ الله تعالى لَيَسْأَلُ العَبْدَ يَوْمَ القِيامَةِ حتّى يَسْأَلَهُ ما مَنَعَكَ إذا رأيْتَ المُنْكَرَ أنْ تُنْكِرَهُ فإذا لَقَّنَ الله العَبْدَ حُجتهُ قالَ يا رَبِّ رَجَوْتُكَ وفَرَقْتُ منِ الناسِ. ح

1791 İbni Sad, VII, 507; Taberânî, XXII, 323; Heysemî, II, 293; Münâvî, II, 260.
1792 Beyhakî, Şuab, VII, 231.
1793 Ahmed, V, 428; Hâkim, IV, 231; Beyhakî, Şuab, VII, 321.
1794 Taberânî, Evsat, IV, 239; Heysemî, VIII, 164.
1795 Müslim, Zikir 89; Tirmizî, Etıme 18; Ahmed, III, 100, 117.

1796. Allah Teala, kıyamet günü kulunu öylesine hesaba çeker ki, ona kötülüğü gördüğünde niçin engel olmadığını bile sorar. Şayet Allah Teala, onun kalbine vereceği cevabı ilham etmişse o kişi şöyle cevap der: *"Ya rabbi, ben insanlardan ayrılarak sana ümit bağladım."*[1796]

١٧٩٧ – إنّ الله لَيَضْحَكُ إلى ثلاثةٍ الصَّفِّ في الصَّلاةِ والرَّجُلِ يُصَلِّي في جَوْفِ اللَّيْلِ والرَّجُلِ يُقاتِلُ خَلْفَ الكَتِيبَةِ.

1797. Allah Teala, üç sınıf insandan razı olur. Namaz için saf tutanlara, gece yarısı namaz kılanlara, yalın kılıç Allah yolunda savaşanlara.[1797]

١٧٩٨ – إنّ الله تعالى لَيَطْلِعُ في لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبانَ فيَغْفِر لِجَمِيعِ خَلْقِهِ إلاّ لِمُشْرِكٍ أوْ مُشاحِنٍ. ض

1798. Allah Teala, şaban ayının onbeşinci gecesinde rahmetiyle tecelli ederek kendisine şirk koşan ve müslüman kardeşine kin güden kimseler dışında bütün kullarını affeder.[1798]

١٧٩٩ – إنّ الله تعالى لَيَعْجَبُ مِنَ الشَّابّ لَيْسَتْ لهُ صَبْوَةٌ. ح

1799. Allah Teala, kötülüğe iltifat etmeyen genci beğenir.[1799]

١٨٠٠ – إنّ الله تعالى لَيُمْلِي لِلظَّالِمِ حتى إذا أخَذَهُ لم يُفْلِتْهُ. صح

1800. Allah Teala zalime mühlet verir, yakaladığında ise artık ona fırsat vermez.[1800]

١٨٠١ – إنّ الله لَيَنْفَعُ العبْدَ بالذَّنْبِ يُذْنِبُهُ. ض

1801. Allah Teala, bazen işlediği günah sebebiyle kuluna fayda verir.[1801]

1796 İbni Mâce, Fiten 21; Ahmed, III, 27, 29, 77.
1797 İbni Mâce, Mukaddime 13.
1798 İbni Mâce, İkâme 191; Ahmed, II, 176.
1799 Ahmed, IV, 151.
1800 Buhârî, Tefsîr 11; Müslim, Birr 62; Tirmizî, Tefsîr 11.
1801 Kudâî, II, 159; Ukaylî, IV, 258; Ebû Nuaym, VIII, 199.

١٨٠٢ – إنّ الله تعالى مُحْسِنٌ فأحْسِنُوا.

1802. Allah Teala ihsan sahibidir, o halde siz de ihsanda bulunun.[1802]

١٨٠٣ – إنّ الله تعالى مَعَ القاضي ما لم يَحِفْ عَمْداً. ض

1803. Allah Teala, bile bile zulmetmediği sürece hakimle beraberdir.[1803]

١٨٠٤ – إنّ الله تعالى مع القاضي ما لم يَجُرْ فإذا جارَ تَبَرَّأَ منه وألزمَهُ الشَّيْطانَ. صح

1804. Allah Teala, zulmetmediği sürece hakimle beraberdir. Zulmettiğinde ise onu bırakır, şeytanı da ona arkadaş eder.[1804]

١٨٠٥ – إنّ الله تعالى معَ الدَّائِنِ حتى يَقْضِيَ دَيْنَهُ ما لم يَكُنْ دَيْنُهُ فيما يَكْرَهُ الله. صح

1805. Allah Teala, hoşlanmadığı bir yere harcamak için borçlanmadığı sürece borcunu ödeyinceye kadar borçluyla beraberdir.[1805]

١٨٠٦ – إنّ الله تعالى هُوَ الخالِقُ القابِضُ الباسِطُ الرَّزّاقُ المُسَعِّرُ وإنِّي لأَرْجُو أنْ أَلْقى الله ولا يَطْلُبُنِّي أحَدٌ بِمَظْلَمَةٍ ظَلَمْتُها إيَّاهُ في دَمٍ ولا مالٍ. صح

1806. Yaratan, daraltıp genişleten, rızık veren, fiyatları yükseltip pahalandıran Allah'dır. Ben ne bir kan, ne de bir malla ilgili herhangi bir hakkı benden isteyecek kimsenin bulunmadığı bir halde rabbime kavuşmayı ümit ederim.[1806]

١٨٠٧ – إنّ الله تعالى وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ. ح

1807. Allah Teala tektir, tek olanı sever.[1807]

١٨٠٨ – إنّ الله تعالى وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ فأَوْتِرُوا يا أهْلَ القُرْآنِ.

1802 Abdürrezzâk, IV, 492; Taberânî, VII, 275.
1803 Ahmed, V, 26; Taberânî, X, 15; Heysemî, IV, 194.
1804 Hâkim, IV, 105; Beyhakî, X, 134.
1805 İbni Mâce, Sadakât 10.
1806 Ebû Dâvûd, 49; İbni Mâce, Ticârât 27, Duâ 10; Dârimî, Büyû 113; Ahmed, III, 156, 286.
1807 Ahmed, II, 109; Heysemî, II, 240.

1808. Allah Teala tektir, teki sever. Ey Kur'an ehli, o halde siz de vitir namazı kılın.[1808]

١٨٠٩ – إنّ الله تعالى وَضَعَ عن أُمَّتي الخَطأَ والنِّسْيانَ وما اسْتُكْرِهُوا عَلَيْه.

1809. Allah Teala, ümmetimden hata, unutma ve zorlama yoluyla yaptıkları şeylerin sorumluluğunu kaldırmıştır.[1809]

١٨١٠ – إنّ الله وَضَعَ عنِ المُسافِرِ الصَّوْمَ وَشَطْرَ الصَّلاةِ. صح

1810. Allah Teala, yolcudan orucu ve namazın yarısını kaldırmıştır.[1810]

١٨١١ – إنّ الله تعالى وَكلَ بالرَّحِمِ مَلَكاً يَقولُ أي رَبِّ نُطْفَةٌ أيْ رَبِّ عَلَقَةٌ أيْ رَبِّ مُضْغَةٌ فإذا أراد الله أنْ يَقْضِيَ خَلْقَها قال أي رَبِّ شَقِيٌّ أمْ سعيدٌ ذَكَرٌ أوْ أُنْثَى فما الرِّزقُ فَما الأَجَلُ فَيُكْتَبُ كذلِكَ في بَطْنِ أُمِّهِ. صح

1811. Allah Teala, ana rahmine bir melek görevlendirmiştir. O melek şöyle der: *"Ya rabbi nutfe oldu, ya rabbi rahme tutunan yapışkan bir madde oldu, ya rabbi, bir çiğnemlik et oldu."* Allah Teala yaratılışını gerçekleştirmek istediğinde melek, *"Ya rabbi, itaatkar mıdır asi midir? Erkek midir, kız mıdır? Rızkı ne olacaktır? Ömrü ne kadardır?"* der. Bunlar böylece ana rahminde iken yazılır.[1811]

١٨١٢ – إنّ الله تعالى وَهَبَ لأُمَّتِي لَيْلَةَ القَدْرِ ولمْ يُعْطِها مَنْ كانَ قَبْلَهُمْ. ض

1812. Allah Teala Kadir gecesini ümmetime hediye etmiş, ondan önce onu kimselere vermemiştir.[1812]

١٨١٣ – إنّ الله تعالى وملائِكتَهُ يُصَلُّونَ على الذين يصلونَ الصُّفوفَ ومنْ سَدَّ فُرْجَةً رَفَعَهُ الله بِها دَرَجَةً. صح

1808 Ahmed, I, 143; Ebû Ya'lâ, I, 439; Taberânî, X, 145; Beyhakî, II, 468.
1809 Taberânî, XI, 13; Hâkim, II, 216; Beyhakî, VII, 356, X, 60.
1810 Taberânî, XXII, 362.
1811 Buhârî, Hayz 17, Enbiya 1, Kader 1; Müslim, Kader 5.
1812 Müttekî, nr. 24041, 54041.

1813. Safta boşluk bırakmayıp dolduranlara Allah rahmet, melekler de mağfiret eder. Kim saftaki bir boşluğu doldurursa, Allah da onun bir derecesini yükseltir.[1813]

١٨١٤- إنّ الله وملائِكتَهُ يُصَلُّونَ على الصَّفِّ الأَوَّلِ. ح

1814. Allah Teala birinci saftakilere rahmet, melekler de istiğfar eder.[1814]

١٨١٥- إنّ الله تعالى ومَلائِكَتَهُ يُصَلُّونَ على مَيامِنِ الصُّفوفِ. صح

1815. Allah Teala ve melekleri, safların sağ tarafında bulunanlara salat ederler.[1815]

١٨١٦- إنّ الله وملائِكَتَهُ يُصَلُّونَ على المُتَسحِّرينَ. ض

1816. Allah ve melekleri, sahur yemeği yiyenlere salat ederler.[1816]

١٨١٧- إنّ الله ومَلائِكتهُ يُصَلُّونَ على أصْحابِ العَمائِمِ يَوْمَ الجُمُعَةِ. ض

1817. Allah ve melekleri, cuma günü sarıklı olanlara salat ederler.[1817]

١٨١٨- إنّ الله تعالى لا يَجْمَعُ أُمَّتِي على ضَلالَةٍ ويَدُ الله على الجَماعَةِ مَنْ شَذَّ شَذَّ إلى النار. ح

1818. Allah Teala, ümmetimi dalalet üzerine birleştirmez. Allah'ın rahmet ve himaye eli cemaatin üzerindedir. Kim cemaatten ayrılırsa, cehenneme doğru ayrılmış olur. [1818]

١٨١٩- إنّ الله تعالى لا يُحِبُّ الفاحِشَ المُتَفَحِّشَ ولا الصَّيَّاحَ في الأَسْواقِ. ح

1819. Allah Teala, kötü söz söyleyen, kötü şeylere özenen, çarşı pazarlarda bağırıp çağıranları sevmez.[1819]

1813 İbni Mâce, İkâme 50.
1814 Ahmed, VI, 67, 89, 160; Beyhakî, III, 101, 103; Hâkim, I, 214; Heysemî, II, 38, 91.
1815 İbni Adî, V, 2010; Beyhakî, III, 103; Müttekî, nr. 20588.
1816 İbni Hibbân, VIII, 245; Taberânî, Evsat, VI, 287; Deylemî, I, 148.
1817 Ukaylî, I, 115; İbni Adî, I, 347; Ebû Nuaym, V, 190; İbnü'l-Cevzî, II, 403.
1818 Tirmizî, Fiten 7.
1819 Buhârî, Müfred, s. 116; İbni Adî, VI, 17.

١٨٢٠- إنّ الله تعالى لا يُحِبُّ الذَّوَّاقِينَ ولا الذَّوَّاقاتِ. ح

1820. Allah Teala, zevkine düşkün olan erkekleri ve zevkine düşkün olan kadınları sevmez.[1820]

١٨٢١- إنّ الله تعالى لا يَرْضَى لِعَبْدِهِ المؤْمِنِ إذا ذَهَبَ بِصَفِيِّهِ منْ أهْلِ الأَرْضِ فَصَبَرَ واحْتَسَبَ بِثَوابٍ دونَ الجَنّةِ. صح

1821. Bir mümin kul, dünyada sevdiği bir yakınını kaybeder de sabredip musibetin mükafatını Allah'dan beklerse, Allah o kulu için cennetin dışında bir mükafata razı olmaz.[1821]

١٨٢٢- إنّ الله تعالى لا يَسْتَحِي مِنَ الحَقِّ لا تأتُوا النِّساءَ في أدْبارِهِنَّ. ح

1822. Allah Teala doğruyu açıklamaktan çekinmez. Kadınlara dübürlerinden yaklaşmaym.[1822]

١٨٢٣- إنّ الله تعالى لا يَظْلِمُ المُؤْمِنَ حَسَنَةً يُعْطَى عليها في الدُّنْيا ويُثابُ عليها في الآخِرَةِ وأمّا الكافِرُ فيُطْعَمُ بِحَسَناتِهِ في الدُّنيا حتى إذا أفْضَى إلى الآخِرَةِ لَمْ تَكُن لهُ حَسَنَةٌ يُعْطَى بها خَيْراً. صح

1823. Allah Teala, dünyada iken iyiliğinden dolayı mükafatlandırdığı mümine zulmetmez, onu ahirette de mükafatlandırır. Kafire gelince, o iyilikleri sebebiyle dünyada rızıklandırılır, ahirette ise kendisine hayır verilecek bir iyiliği bulunmaz.[1823]

١٨٢٤- إنّ الله تعالى لا يُعَذِّبُ مِنْ عِبادِهِ إلاّ المَارِدَ المُتَمَرِّدَ الذي يَتَمَرَّد على الله وأبَى أنْ يقولَ لا إله إلاّ الله. ض

1824. Allah Teala, kullarından kendisine karşı şirkte inad ve ısrar edip lailaheillallah demekten yüz çevirenlerden başkasına azab etmez.[1824]

1820 Bezzâr, VIII, 70; Heysemî, IV, 335.
1821 Nesâî,Cenâiz 23.
1822 Ahmed, V, 213; Nesâî, Kübrâ, V, 316; Taberânî, IV, 84; Beyhakî, VII, 197.
1823 Müslim, Münâfikîn 56; Ahmed, III, 123, 125, 283.
1824 Busırî, IV, 258; Müttekî, nr. 261.

١٨٢٥- إنّ الله تعالى لا يُغْلَبُ ولا يُخْلَبُ ولا يُنَبَّا بِمَا لا يَعْلَمُ. ض

1825. Allah Teala mağlup edilemez, aldatılamaz ve kendisine bilmediği bir şey hatırlatılamaz.[1825]

١٨٢٦- إنّ الله تعالى لا يَقْبِضُ العِلمَ انْتِزاعاً يَنْتَزِعُهُ منَ العبادِ ولَكِنْ يَقبِضُ العِلْمَ بِقَبْضِ العُلَماءِ حتى إذا لَمْ يُبْقِ عالِماً اتَّخَذَ الناسُ رُؤَساءَ جُهَّالاً فسُئِلُوا فأفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فضلُّوا وأضلُّوا. صح

1826. Allah Teala, ilmi kullarından çekip almaz. Fakat alimlerin ruhlarını almakla çekip alır. Öyle ki, hiçbir alim bırakmayınca insanlar cahil liderler edinirler. Onlara soru sorulduğunda onlar bilgisizce fetva verirler. Böylece hem kendileri haktan sapar, hem de insanları saptırırlar.[1826]

١٨٢٧- إنّ الله تعالى لا يَقْبَلُ صَلاةَ رَجُلٍ مُسْبِلٍ إزارَهُ. صح

1827. Allah Teala, kibirlenmek için elbisesini yerlerde sürüyen bir adamın namazını kabul etmez.[1827]

١٨٢٨- إنّ الله تعالى لا يقْبَلُ منَ العَمَلِ إلاّ ما كانَ لهُ خالِصاً وابْتُغِيَ بِهِ وَجْهُهُ. ح

1828. Allah Teala, sadece kendisi için ve rızası gözetilerek yapılan ameli kabul eder.[1828]

١٨٢٩- إنّ الله تعالى لا يَقْبلُ صَلاةَ مَنْ لا يُصيبُ أنْفُهُ الأَرضَ. ض

1829. AllahTeala, burnunu yere değdirmeyen bir adamın namazını kabul etmez.[1829]

١٨٣٠- إنّ الله لا يُقَدِّسُ أُمَّةً لا يُعْطون الضَّعيفَ مِنْهمْ حقَّهُ. ض

1830. Allah Teala, aralarında zayıflarına hakkını vermeyen bir ümmeti temize çıkarmaz.[1830]

1825 Taberânî, XIX, 369; Heysemî, I, 84; Müttekî, nr. 29826.
1826 Buhârî, İlim 34; Müslim, ilim 13; Tirmizî, İlim 5; İbni Mâce, Mukaddime 8.
1827 Beyhakî, II,241; Münzirî, III, 92.
1828 Nesâî,Cihâd 24.
1829 Taberânî, XXV, 55; Deylemî, II, 126; Heysemî, II, 126.
1830 Taberânî, X, 222; Beyhakî, X, 93; Hatîb, IV, 187; Heysemî, IV, 197.

١٨٣١ – إنّ الله تعالى لا يَنامُ ولا يَنْبَغِي لهُ أنْ يَنامَ يَخْفِضُ القِسْطَ ويَرْفَعُهُ يُرْفَعُ إليهِ عَمَلُ اللَّيْلِ قَبْلَ عَمَلِ النَّهارِ وعَمَلُ النَّهارِ قَبْلَ عَمَلِ اللَّيْلِ حِجابُهُ النُّورُ لَوْ كَشَفَهُ لأَحْرَقَتْ سُبُحاتُ وَجْهِهِ ما انْتَهَى إليه بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ. صح

1831. Allah Teala uyumaz, ona uyku da gerekmez. O, rızkı isterse az, isterse çok verir. Gecenin ameli gündüzden, gündüzün ameli geceden önce ona yükselir. Onun örtüsü nurdur. Onu kaldıracak olsa zatının azameti mahlukatından gözünün ulaştığı yerleri yakıp kül eder.[1831]

١٨٣٢ – إنّ الله تعالى لا يَنْظُرُ إلى صُوَرِكُمْ وأمْوالِكُمْ ولَكِنْ إنّما يَنْظُرُ إلى قُلوبِكُمْ وأعْمالِكُمْ. صح

1832. Allah Teala, sizin suretlerine ve mallarınıza bakmaz, ancak kalplerinize ve amellerinize bakar.[1832]

١٨٣٣ – إنّ الله تعالى لا يَنْظُرُ إلى مَنْ يَجُرُّ إزَارَهُ بَطَراً. صح

1833. Allah Teala, eteklerini sürüye sürüye kibirle yürüyenlere rahmet nazarıyla bakmaz.[1833]

١٨٣٤ – إنّ الله تعالى لا يَنْظُرُ إلى مُسْبِلِ إزارِهِ. صح

1834. Allah Teala, elbisesini yerde sürüyene rahmet nazarıyla bakmaz.[1834]

١٨٣٥ – إنّ الله تعالى لا يَنْظُرُ إلى مَنْ يَخْضِبُ بالسَّوادِ يَوْمَ القِيَامَةِ. ض

1835. Allah Teala, saç sakalını siyaha boyayan kişiye kıyamet günü rahmet nazarıyla bakmaz.[1835]

١٨٣٦ – إنّ الله تعالى لا يَهْتِكُ سِتْرَ عَبْدٍ فِيهِ مِثْقالُ ذَرَّةٍ مِنْ خَيْرٍ. ض

1831 Ahmed, IV, 405; Ebû Avâne, I, 127; İbni Hibbân, I, 499; Taberânî, Evsat, VI, 139.
1832 Müslim, Birr 33; İbni Mâce, Zühd 9; Ahmed, II, 285, 539.
1833 Buhârî, Libâs 5; Ebû Dâvûd, Libâs 27; İbni Mâce, Mesâcid 14; Ahmed, II, 346.
1834 Ahmed, I, 321; Taberânî, XII, 41; Ziyâ, X, 57.
1835 İbni Sad, I, 441.

1836. Allah Teala, kendisinde zerre kadar hayır bulunan bir kimseyi rezil rüsvay etmez.[1836]

١٨٣٧ – إنّ الله لا يُؤَاخِذُ المَزَّاحَ الصَّادِقَ في مُزاحِ. ض

1837. Allah Teala, şaka yaparken doğru söyleyen şakacıyı bundan dolayı sorumlu tutmaz.[1837]

١٨٣٨ – إنّ الله تعالى يُؤَيِّدُ هذا الدِّينَ بِأَقْوامٍ لا خَلاقَ لَهُمْ.

1838. Allah Teala, bu dini ondan fazla nasibi olmayan topluluklarla da destekler.[1838]

١٨٣٩ – إنّ الله تعالى يُباهي بالطّائِفينَ. ض

1839. Allah Teala, hacda tavaf edenlerle iftihar eder.[1839]

١٨٤٠ – إنّ الله تعالى يُباهي ملائِكتَهُ عَشِيّةَ عَرَفَةَ بأَهْلِ عَرَفَةَ يَقولُ انْظُرُوا إلى عِبادِي أَتَوْني شُعْثاً غُبْراً. ح

1840. Allah Teala, Arefe günü akşamında Arafat'a çıkan hacılarla meleklerine karşı iftihar eder ve şöyle buyurur: *"Kullarıma bakın. Bana saçı başı dağınık, toz toprak içinde gelmişler."*[1840]

١٨٤١ – إنّ الله تعالى يباهِي بالشّابِّ العابِدِ المَلائِكَةَ يَقولُ انْظُرُوا إلى عَبْدِي تَرَكَ شَهْوَتَهُ منْ أَجْلِي أيها الشابُّ أنت عندى كبعض ملائكتى. ض

1841. Allah Teala, ibadete düşkün gençle meleklere karşı iftihar eder. Onlara *"Kuluma bakın! Benim rızam için nefsani isteklerini terk etmiştir. Gence de "Ey Genç! Sen benim yanımda bazı meleklerim gibisin!"* buyurur.[1841]

1836 İbni Adî, III, 990; Müttekî, nr. 43067; Aclûnî, I, 182.
1837 Münâvî, II, 279.
1838 İbni Adî, II, 573; Taberânî, Sağîr, I, 51; Heysemî, V, 302.
1839 İbni Adî, V, 354; Ebû Nuaym, VIII, 216; Beyhakî, Şuab, III, 473.
1840 Nesâî, Âdâbü'l-kudât 37, Hacc 194; Müslim, Hac 436; İbni Mâce, Mesâcid 19; Menâsik 56; Ahmed, II, 186, 187.
1841 Deylemî, I, 246; Elbânî, VII, 114.

١٨٤٢- إنّ الله تعالى يَبْتَلي عبدَهُ المؤمِنَ بالسقمِ حَتَّى يُكَفِّر عنهُ كلَّ ذَنْبٍ. ح

1842. Allah Teala, mümin kulunu hastalığa mübtela eder ki, üzerindeki bütün günahları döksün.[1842]

١٨٤٣- إنّ الله تعالى يَبْتَلِي العَبْدَ فيما أعْطاهُ فإنْ رَضِيَ بِما قَسَمَ الله لهُ بُورِكَ لهُ فِيهِ ووَسَّعَهُ وإنْ لمْ يَرْضَ لمْ يُبارِكْ لهُ ولمْ يَزِدْ على ما كُتِبَ لهُ. صح

1843. Allah Teala, verdiği nimetlerle kulunu imtihan eder. Eğer kul Allah'ın takdir ettiği kısmetine razı olursa Allah ona bereket ve genişlik verir. Razı olmazsa ona bereket vermez ve takdir edilenden fazlasını da ona lütfetmez.[1843]

١٨٤٤- إنّ الله تعالى يَبْسُطُ يَدَهُ باللَّيْلِ لِيَتوبَ مُسِيءُ النَّهارِ ويَبْسُطُ يَدَهُ بالنّهارِ لِيَتوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ حَتّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ منْ مَغْرِبِها. صح

1844. Allah Teala, gündüz günah işleyenlerin tevbe etmeleri için geceleyin, gece günah işleyenlerin tevbesi için de gündüzleyin rahmet elini açar. Bu durum güneş batıdan doğuncaya kadar böylece devam eder, gider.[1844]

١٨٤٥- إنّ الله تعالى يَبْعَثُ لِهذِهِ الأُمَّةِ على رَأْسِ كلِّ مائَةِ سَنَةٍ مَنْ يَجَدِّدُ لها دِينَها. صح

1845. Allah Teala, her yüzyılın başında bu ümmet için dinini yenileyecek bir müceddid gönderir.[1845]

١٨٤٦- إنّ الله تعالى يَبْعَثُ رِيحاً مِنَ اليَمَنِ أَلْيَنَ مِنَ الحَرِيرِ فلا تَدَعُ أحَداً في قَلْبِهِ مِثْقالُ حَبَّةٍ مِنْ إيمانٍ إلاّ قَبَضَتْهُ.

1842 Hâkim, I, 498; Beyhakî, Şuab, VII, 166; İbni Asâkir, LIV, 124.
1843 Ahmed, V, 24; Beyhakî, Şuab, VII, 125; Heysemî, X, 257.
1844 Müslim, Tevbe 31; Ahmed, IV, 95, 404.
1845 Ebû Dâvûd, Melâhim 1.

1846. Allah Teala, Yemen tarafından ipekten daha yumuşak bir rüzgar gönderir de o rüzgar, kalbinde tane ağırlığınca iman bulunan herkesin ruhunu alır.[1846]

١٨٤٧ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ السَّائِلَ المُلْحِفَ. ض

1847. Allah Teala, ısrarla bir şey isteyen dilenciye buğzeder.[1847]

١٨٤٨ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الطَّلاقَ ويحِبُّ العِتاقَ. ض

1848. Allah Teala, boşamaya buğzeder, köle azad etmeyi ise sever.[1848]

١٨٤٩ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَلِيغَ مِنَ الرِّجالِ الَّذِي يَتَخَلَّلُ بِلِسانِهِ تَخَلُّلَ الْباقِرَةِ بِلِسانِها. ح

1849. Allah Teala, güzel konuşacağım diye inekler gibi dilini ağzında dolaştıran kimselere buğzeder.[1849]

١٨٥٠ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَذِخِينَ الفَرِحِينَ. ض

1850. Allah Teala, kibirli ve şımarık kimselere buğzeder.[1850]

١٨٥١ إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الشَّيْخَ الغِرْبِيبَ. ض

1851. Allah Teala, saç ve sakalını siyaha boyayan ihtiyara buğzeder.[1851]

١٨٥٢ – إنّ الله تعالى يَبْغضُ الغَنِيَّ الظَّلومَ والشَّيْخَ الجَهُولَ والعائِلَ المُخْتالَ.

1852. Allah Teala, zulmeden zengine, cahil ihtiyara ve kibirli fakire buğzeder.[1852]

١٨٥٣ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الْفاحِشَ المُتَفَحِّشَ. ح

1853. Allah Teala, kötü konuşan, kötü konuşmaya özenen kişiye buğzeder.[1853]

1846 Hâkim, IV, 502.
1847 Deylemî, I, 153.
1848 Deylemî, V, 378.
1849 Ebû Dâvûd, Edeb 86; Tirmizî, Edeb 72; Ahmed, II, 165,187.
1850 Kurtubî, XV, 333.
1851 İbni Adî, III, 1015; Deylemî, I, 153; Müttekî, nr. 17335; Aclûnî, I, 289.
1852 Taberânî, Evsat, V, 330; Heysemî, IV, 131.
1853 Ahmed, V, 202; Taberânî, I, 166; İbni Asâkir, LVII, 248.

١٨٥٤ – إنّ الله تعالى يَبْغضُ المُعَبِّسَ في وُجُوهِ إخْوانِهِ.

1854. Allah Teala, din kardeşlerine karşı surat asan kimseye buğzeder.[1854]

١٨٥٥ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الوَسِخَ والشّعِثَ. ض

1855. Allah Teala, üstü başı pis, saçı başı dağınık kişiye buğzeder.[1855]

١٨٥٦ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ كلَّ عالِمٍ بالدُّنْيا جاهِلٍ بالآخرة. ح

1856. Allah Teala, dünya işlerini bilen, ahiret işlerine karşı cahil olan her kişiye buğzeder.[1856]

١٨٥٧ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَخِيلَ في حَياتِهِ السَّخِيَّ عِنْدَ مَوْتِهِ.

1857. Allah Teala, hayatında iken cimri, ölüm anında ise cömert olan kimseye buğzeder.[1857]

١٨٥٨ – إنّ الله تعالى يَبْغضُ المُؤْمِنَ الَّذِي لا زَبْرَ لَهُ. ض

1858. Allah Teala, günahları pervasızca işleyen mümine buğzeder.[1858]

١٨٥٩ – إنّ الله تعالى يَبْغُضُ ابنَ السَّبْعِينَ في أهْلِهِ ابنَ عِشْرِينَ في مِشْيَتِهِ ومَنْظَرِهِ. ض

1859. Allah Teala, ailesi içinde yetmiş yaşında ihtiyar olup da yürüyüşünde ve görünüşünde yirmi yaşında genç olmaya çalışan kişiye buğzeder.[1859]

١٨٦٠ – إنّ الله يَتَجَلَّى لأَهْلِ الجَنّةِ في مِقْدَارِ كلِّ يَوْمِ جُمْعَةٍ على كَثِيبِ كافورٍ أبْيَضَ. ض

1860. Allah Teala, her cuma günü bir müddet beyaz kafurdan bir tepe üzerinde cennet halkına tecelli eder.[1860]

1854 Deylemî, I, 153.
1855 Deylemî, I, 245; Elbânî, V, 348.
1856 Müttekî, nr. 28982.
1857 Hatîb, Buhalâ, s. 59.
1858 Ukaylî, IV, 246.
1859 Taberânî, Evsat, VI, 57; Heysemî, X, 271.
1860 Hatîb, VII, 220.

١٨٦١- إنّ الله يُحِبُّ إذا عَمِلَ أحَدُكُم عَمَلاً أنْ يُتْقِنَهُ. ض

1861. Allah Teala, birinizin iş yaparken onu sağlam yapmasını sever.[1861]

١٨٦٢- إنّ الله تعالى يُحِبُّ منَ العامِلِ إذا عَمِلَ أنْ يُحْسِنَ. ض

1862. Allah Teala, çalışanın çalışırken işini güzel yapmasından hoşnud olur.[1862]

١٨٦٣- إنّ الله تعالى يُحِبُّ إغاثَةَ اللّهْفانِ. ح

1863. Allah Teala, çaresiz kişiye yardım edilmesini sever.[1863]

١٨٦٤- إن الله تعالى يُحِبُّ الرِّفْقَ في الأَمْرِ كلِّه. صح

1864. Allah Teala, her işte yumuşak davranılmasını sever.[1864]

١٨٦٥- إنّ الله تعالى يُحِبُّ السَّهْلَ الطّلقَ. ض

1865. Allah Teala, yumuşak huylu, güler yüzlü kimseyi sever.[1865]

١٨٦٦- إنّ الله تعالى يُحِبُّ الشّابَّ التّائِبَ. ض

1866. Allah Teala, tevbekar genci sever.[1866]

١٨٦٧- إنّ الله تعالى يُحِبُّ الشّابَّ الَّذِي يُفْنِي شَبابَهُ في طاعَةِ الله. ض

1867. Allah Teala, gençliğini kendisine itaat yolunda geçiren genci sever.[1867]

١٨٦٨- إنّ الله تعالى يُحِبُّ الصَّمْتَ عِنْدَ ثلاثٍ عِنْدَ تِلاوَةِ القُرْآنِ وعِنْدَ الزَّحْفِ وعِنْدَ الجَنازَةِ. ض

1861 Ebû Ya'lâ, VII, 349; Taberânî, Evsat, I, 275; İbni Adî, VI, 361; Beyhakî, Şuab, IV, 334.
1862 Aclûnî, I, 286.
1863 İbni Hibbân, Zuafâ, II, 313; İbni Asâkir, LII, 159.
1864 İbni Hibbân, XIV, 352; Beyhakî, IX, 203.
1865 Harâitî, Mekarim, s. 63; İbni Adî, II, 122; Deylemî, I, 156.
1866 Ebû Nuaym, V, 360; Müttekî, nr. 10185; Aclûnî, I, 286.
1867 Ebû Nuaym, V, 360.

1868. Allah Teala, üç yerde susulmasından hoşnud olur. Kur'an okunurken, harb edilirken ve cenazenin ardından gidilirken.[1868]

١٨٦٩ – إنَّ الله يُحِبُّ الْعَبْدَ التَّقِيَّ الغَنِيَّ الْخَفِيَّ. صح

1869. Allah Teala takva sahibi, zengin, insanlara karışmayan kulunu sever.[1869]

١٨٧٠ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ العَبْدَ المُؤْمِنَ المُفَتّنَ التّوّابَ. ض

1870. Allah Teala, belalarla imtihan edilen tevbekar kulunu sever.[1870]

١٨٧٠ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ العِطاسَ ويَكْرَهُ التّثاؤُبَ. صح

1871. Allah Teala aksırmayı sever, esnemeyi kerih görür.[1871]

١٨٧٠ – إن الله تعالى يحب المؤمنَ المبتذلَ الذي لا يبالي ما لبِسَ. ض

1872. Allah Teala, ne giydiğine önem vermeyen mütevazi kulunu sever.[1872]

١٨٧٠ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ العَبْدَ المُؤْمِنَ المُحْتَرِفَ. ض

1873. Allah Teala, bir meslek sahibi olan mümin kulunu sever.[1873]

١٨٧٠ – إنّ الله يُحِبُّ المدَاوَمَةَ على الإخاءِ القَدِيمِ فَدَاوِمُوا عَلَيْهِ. ض

1874. Allah Teala, eski kardeşliğin devam ettirilmesini sever, öyle ise onu devam ettirin.[1874]

١٨٧٠ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ حِفْظَ الوُدِّ القَدِيمِ. ض

1875. Allah Teala, eski sevginin korunmasından hoşnud olur.[1875]

1868 Taberânî, V, 213; Deylemî, I, 157; Heysemî, III, 29.
1869 Ahmed, I, 168; Ebû Ya'lâ, II, 85.
1870 Abdullah b. Ahmed, Zevâid, I, 80; Ebû Ya'lâ, I, 376; Heysemî, X, 200.
1871 Ahmed, II, 428; İbni Hibbân, VI, 122.
1872 Deylemî, I, 155.
1873 Taberânî, XII, 308; İbni Adî, I, 376; Beyhakî, Şuab, II, 88.
1874 Ebu'ş-Şeyh, Tabakâtü'l-muhaddisîn, III, 366; Deylemî, I, 154.
1875 Ebu'ş-Şeyh, Tabakâtü'l-muhaddisîn, III, 366; Deylemî, I, 154.

١٨٧٥ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ المُلِحّينَ في الدُّعاءِ. ض

1876. Allah Teala, duada ısrar edenleri sever.[1876]

١٨٧٦ – إن الله تعالى يُحِبُّ الرَّجُلَ لهُ الجارُ السُّوءُ يُؤْذيهِ فَيَصْبِرُ على أذَاهُ وَيَحْتَسِبُهُ حَتَّى يَكْفِيَهُ الله بِحَياةٍ أوْ مَوْتٍ. صح

1877. Allah Teala, kötü komşusu olup da ölümle veya başka bir yolla kendisinden kurtuluncaya kadar ona sabreden ve mükafatını Allah'dan bekleyen kişiyi sever.[1877]

١٨٧٧ – إنّ الله تعالى يحبُّ أنْ يُعْمَلَ بِفَرائِضِهِ. ض

1878. Allah Teala, farzlarının yerine getirilmesiden hoşnud olur.[1878]

١٨٧٨ – إنّ الله تعالى يُحِبُّ أنْ تُؤْتَى رُخَصُهُ كما يُحِبُّ أنْ تُؤْتَى عَزَائِمُهُ. ض

1879. Allah Teala, azimetlerinin yerine getirilmesini sevdiği gibi, ruhsatlarının yerine getirilmesini de sever.[1879]

١٨٨٠ – إنّ الله يحِبُّ أنْ يَرَى أثَرَ نِعْمَتِهِ على عَبْدِهِ. ح

1880. Allah Teala, verdiği nimetlerin eserini kulunun üzerinde görmeyi sever.[1880]

١٨٨١ – إنّ الله تعالى يحِبُ أنْ تُقْبَلَ رُخَصُهُ كما يحِبُّ العَبْدُ مَغْفِرَةَ رَبّه.

1881. Allah Teala, kulun rabbinin mağfiretini sevdiği gibi, ruhsatlarının kabul edilmesini de sever.[1881]

١٨٨٢ – إنّ الله تعالى يحِبُّ أنْ يَرَى عَبْدَهُ تَعِباً في طَلَبِ الحَلالِ. ض

1876 İbni Adî, VII, 163; Beyhakî, Şuab, II, 38; İbni Asâkir, XXXII, 368.
1877 İbni Ebi'd-Dünyâ, Mekarim, I, 103; Hatîb, X, 132; İbni Asâkir, LVIII, 58.
1878 Müttekî, nr.-43019.
1879 İbni Adî, II, 621.
1880 Ahmed, II, 213; Hâkim, IV, 135; Müttekî, nr. 17174, 17192.
1881 Taberânî, VIII, 180: Münzirî, II, 135; Heysemî, III, 162.

1882. Allah Teala, helal kazanç yolunda kulunu yorgun görmeyi sever.[1882]

١٨٨٣- إنّ الله تعالى يحِبُّ أنْ يُعْفَى عنْ ذَنْبِ السَّرِي. ض

1883. Allah Teala, önemli kişilerin hatalarının affedilmesini sever.[1883]

١٨٨٤- إنّ الله تعالى يُحِبُّ مِنْ عِبادِهِ الغَيُورَ. صح

1884. Allah Teala, kullarından kıskanç olanları sever.[1884]

١٨٨٥- إنَّ اللّهَ يُحِبُّ سَمْحَ البيعِ سَمْحَ الشِّرَاءِ سَمْحَ القَضَاءِ. صح

1885. Allah Teala, alışverişin kolay yapılmasını, borcun kolay ödenmesini sever.[1885]

١٨٨٦- إنَّ اللّهَ يُحِبُّ مَنْ يُحِبُّ التَّمْرَ. ض

1886. Allah Teala, hurmayı seven kulunu sever.[1886]

١٨٨٧-إنّ الله تعالى يُحِبُّ عَبْدَهُ المُؤْمِنَ الفَقِيرَ المتَعَفِّفَ أبا العيال. ح

1887. Allah Teala, fakir, çoluk çocuk sahibi olduğu halde insanlara el açmayan kulunu sever.[1887]

١٨٨٨- إنَّ اللّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ. ح

1888. Allah Teala, mahzun olan her kalbi sever.[1888]

١٨٨٩- إنّ الله تعالى يُحِبُّ مَعالِيَ الأُمُورِ وأشْرَافَها ويَكْرَهُ سَفْسافها. ح

1889. Allah Teala, güzel ve faydalı işleri sever, faydasız ve düşük işleri ise sevmez.[1889]

1882 Müttekî, nr. 9200; Zebîdî, İthâf, V, 415.
1883 Deylemî, I, 154.
1884 Münâvî, II, 294.
1885 Tirmizî, Büyû 75.
1886 Taberânî, XIII, 69; İbni Adî, IV, 151; Hatîb, III, 166.
1887 İbni Mâce, Zühd 5.
1888 Harâitî, İtilâl, I, 17; Taberânî, Şâmiyyîn, II, 351; Hâkim, IV, 351; Beyhakî, Şuab, I, 515.
1889 Taberânî, III, 131; Kudâî, II, 150; Heysemî, VIII, 188.

١٨٩٠- إنّ الله تعالى يُحِبُّ أبْناءَ الثّمانِينَ. ض

1890. Allah Teala, seksen yaşına varan insanları sever.[1890]

١٨٩١- إنّ الله تعالى يُحِبُّ أبْناءَ السَّبْعِينَ وَيَسْتَحْيِي منْ أبْناءِ الثّمانِينَ. ح

1891. Allah Teala, yetmiş yaşına giren insanları sever, seksen yaşındakilerden haya eder.[1891]

١٨٩٢- إنّ الله تعالى يحِبُّ أن يُحْمَدَ. ض

1892. Allah Teala, kendisine hamdedilmesinden hoşnud olur.[1892]

١٨٩٣- إنّ الله تعالى يُحِبُّ الفَضْلَ في كلِّ شَيْءٍ حَتّى في الصّلاةِ. ض

1893. Allah Teala, namaz da dahil her hayırlı şeyin fazlasını sever.[1893]

١٨٩٤- إنّ الله تعالى يُحِبُّ أنْ تُؤْتَى رُخَصُهُ كما يَكْرَهُ أنْ تُؤْتَى مَعْصِيَتُهُ. صح

1894. Allah Teala, ruhsatların yerine getirilmesini sever, günahların işlenmesini ise kèrih görür.[1894]

١٨٩٥- إنّ الله تعالى يحِبُّ أنْ تعْدِلُوا بَيْنَ أوْلادِكُمْ حَتّى في القُبَلِ. ض

1895. Allah Teala, öpmeye varıncaya kadar çocuklarınız arasında adil davranmanızı sever.[1895]

١٨٩٦- إنّ الله تعالى يُحِبُّ النّاسِكَ النّظِيفَ. ض

1896. Allah Teala, temizliğe dikkat eden ibadet düşkünü kimseyi sever.[1896]

١٨٩٧- إنّ الله تعالى يحِبُّ أنْ يُقْرَأَ القُرْآنُ كما أُنْزِلَ. ض

1890 Müttekî, nr. 42638, 42669.
1891 Ebû Nuaym, III, 200; Müttekî, nr. 42639.
1892 Taberânî, I, 283; Ziyâ, IV, 251.
1893 İbni Asâkir, LIV, 318.
1894 Taberânî, XI, 323.
1895 Dârekutnî, III, 42; Müttekî, nr. 45350, 45356.
1896 Hatîb, X, 11; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 711.

1897. Allah Teala, Kur'an'ın indiği şekliyle okunmasını sever.[1897]

١٨٩٨- إنّ الله تعالى يُحِبُّ أهلَ البَيْتِ الخَصِب. ض

1898. Allah Teala, iyilikleri çok olan aileleri sever.[1898]

١٨٩٩- إنّ الله تعالى يحِبُّ أنْ يَرَى أثَرَ نِعْمَتِهِ على عَبْدِهِ في مأكَلِهِ ومَشْرَبِهِ. ح

1899. Allah Teala, yemesinde ve içmesinde verdiği nimetlerin eserini kulunun üzerinde görmek ister.[1899]

١٩٠٠- إنّ الله تعالى يَحْشُرُ المؤَذِّنِينَ يَوْمَ القيَامَةِ أطْوَلَ الناس أعْناقاً بِقَوْلِهِمْ لا إلهَ إلاّ الله. ض

1900. Allah Teala, lailaheillallah demeleri sebebiyle kıyamet günü müezzinleri insanlar içinde en uzun boylu kimseler olarak haşr edecektir.[1900]

١٩٠١- إنّ الله يَحْمِي عَبْدَهُ المُؤْمِنَ كما يَحْمِي الرَّاعِي الشفيقُ غَنَمَهُ عن مَراتِعِ الهَلَكَةِ. ض

1901. Allah Teala, şefkatli bir çobanın koyunlarını tehlikeli yerlerden koruduğu gibi, mümin kulunu da öylece korur.[1901]

١٩٠٢- إنّ الله تعالى يَخَفِّفُ على مَنْ يَشاءُ مِنْ عِبادِهِ طولَ يَوْمِ القيَامَةِ كَوَقْتِ صَلاةٍ مَكْتُوبَةٍ. ح

1902. Allah Teala, kıyamet gününün uzunluğunu dilediği kulları için bir farz namazı vakti kadar hafifletir.[1902]

1897 Müttekî, nr. 3069.
1898 Münâvî, II, 298.
1899 Ahmed, II, 311; İsmaili, Mucem, II, 594; Beyhakî, Şuab, V, 163.
1900 Hatîb, X, 384.
1901 Beyhakî, Şuab, VII, 321; Deylemî, I, 239; Elbânî, VII, 101.
1902 Beyhakî, Şuab, I, 325; Deylemî, I, 158.

١٩٠٣- إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُدْخِلُ بِالسَّهْمِ الْوَاحِدِ ثَلاَثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةَ صَانِعَهُ الْمُحْتَسِبَ فِي صَنْعَتِهِ الْخَيْرَ وَالرَّامِيَ بِهِ وَمُنْبِلَهُ. ض

1903. Allah Teala, bir ok sebebiyle üç kişiyi; onu yaparken sevabını Allah'dan bekleyen sanatkarı, onu atan okçuyu ve okçuya onu atması için veren kimseyi cennete koyar.[1903]

١٩٠٤- إنّ الله تعالى يُدْخِلُ بِلُقْمَةِ الخُبْزِ وقَبْصَةِ التَّمْرِ ومِثْلِهِ مِمَّا يَنْفَعُ المِسْكِينَ ثلاثَةً الجَنّةَ صاحِبَ البَيْت الآمِرَ به والزَّوْجَة المُصْلِحَةَ والخادِمَ الذي يُناوِلهُ المِسْكِينَ.

1904. Allah Teala, bir lokma ekmek, bir avuç hurma ve bunlara benzer fakirlerin faydalandığı şeyler sebebiyle üç kişiyi; onun verilmesini emreden aile reisini, o evin işini düzgün yürüten evin hanımını ve onu fakirin eline veren hizmetçiyi cennetine koyar.[1904]

١٩٠٥- إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُدْخِلُ بِالْحَجَّةِ الْوَاحِدَةِ ثَلاَثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةَ الْمَيِّتَ وَالْحَاجَّ عَنْهُ وَالْمُنْفِذَ ذَلِكَ. ض

1905. Allah Teala, bir tek hac sebebiyle üç grup insanı; yerine haccedilen ölüyü, bedel olarak hacca gideni ve bunun gerçekleşmesine sebep olanı cennete koyar.[1905]

١٩٠٦- إنّ الله تعالى يَدْنُو مِنْ خَلْقِهِ فَيَغْفِرُ لِمَنِ استَغْفَرَ إلاّ البَغِيَّ بِفَرْجِها والعَشَّارَ. ح

1906. Allah Teala, insanlara yaklaşır ve iki kişi dışında istiğfar edenleri bağışlar. Onlar da zina eden kadın, ve insanların mallarını zorla alan zalim kişidir.[1906]

١٩٠٧- إِنَّ اللَّهَ يُدْنِي الْمُؤْمِنَ فَيَضَعُ عَلَيْهِ كَنَفَهُوَيَسْتُرُهُ مِنَ النَّاسِ وَيُقَرِّرُهُ بِذُنُوبِهِ فَيَقُولُ أَتَعْرِفُ ذَنْبَ كَذَا أَتَعْرِفُ ذَنْبَ كَذَا فَيَقُولُ نَعَمْ أَيْ رَبِّ حَتَّى إِذَا قَرَّرَهُ بِذُنُوبِهِ

1903 Ebû Dâvûd, Cihâd 23; Tirmizî, Cihâd 11; Nesâî, Cihâd 26; İbni Mâce, Cihâd 19.
1904 Hâkim, IV, 134; Müttekî, nr. 15929.
1905 Taberânî, IX, 54; İbni Adî, I, 103; İbni Asâkir, L, 274.
1906 Taberânî, IX, 54; İbni Adî, I, 103; İbni Asâkir, L, 274; Heysemî, III, 88.

وَرَأَى فِي نَفْسِهِ أَنَّهُ هَلَكَ قَالَ فَإِنِّي سَتَرْتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأَنَا أَغْفِرُهَا لَكَ الْيَوْمَ . ثُمَّ يُعْطَى كِتَابَ حَسَنَاتِهِ وَأَمَّا الْكَافِرُ وَالْمُنَافِقُ فَيَقُولُ الأَشْهَادُ هَؤُلاَءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ أَلاَ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ.

1907. Allah Teala, kıyamet günü mümin kulunu kendisine yaklaştırır. Rahmet perdesini onun üzerine gerer ve onu insanlardan gizleyip kendisine günahlarını itiraf ettirerek şöyle buyurur: *"Filan günahını biliyor musun? Filan günahını da biliyor musun?"* Kul, *"Evet ya rabbi!"* der. Öyle ki, bütün günahlarını kendisine itiraf ettirir. O kişi içinden helak olduğunu düşünür. Bunun üzerine Allah Teala şöyle buyurur: *"Ben bunları dünyada iken senin için örttüm, bugün de onları affedeceğim."* Sonra amel defterini sağ tarafından kendisine verir. Kafir ve münafığa gelince, şahitler onlar için şöyle seslenirler: *"İşte bunlar, rablerine iftira edenlerdir. Dikkat edin! Allah'ın laneti zalimlerin üzerinedir."*[1907]

١٩٠٨- إِنَّ اللَّهَ يَرْضَى لَكُمْ ثَلاَثًا وَيَكْرَهُ لَكُمْ ثَلاَثًا فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَأَنْ تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُوا وَيَكْرَهُ لَكُمْ قِيلَ وَقَالَ وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ. صح

1908. Allah Teala, sizin üç şeyden hoşlanır, üç şeyden de hoşlanmaz. Kendisine hiçbir şeyi ortak koşmadan ona ibadet etmenizden, Allah'ın ipine sımsıkı sarılıp ayrılığa düşmemenizden ve Allah'ın idarenizi eline verdiği kimselerin hayır ve iyiliğini istemenizden hoşlanır. Dedi kodu etmenizden, çok soru sormanızdan ve malınızı zayi etmenizden de hoşlanmaz.[1908]

١٩٠٩- إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ. صح

1909. Allah Teala, bu Kur'an sebebiyle bazı insanları yükseltir, bazılarını da alçaltır.[1909]

1907 Buhârî, Mezâlim 2; Ahmed, II, 105.

1908 Müslim, Akdıye 10; Ahmed, II, 327, 360, 367.

1909 Müslim, Müsâfirîn 269; İbni Mâce, Mukaddime 16; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'ân 9.

١٩١٠- إنّ الله تعالى يَزِيدُ في عُمُرِ الرَّجُلِ بِبِرِّهِ وَالِدَيْهِ. ض

1910. Allah Teala, ana babasına yaptığı iyilik sebebiyle kişinin ömrünü uzatır.[1910]

١٩١١- إنّ الله تعالى يَسْأَلُ العَبْدَ عَنْ فَضْلِ عِلْمِهِ كما يَسْأَلُهُ عَنْ فَضْلِ مالِهِ. ض

1911. Allah Teala, kuluna fazla malının hesabını sorduğu gibi, fazla ilminin de hesabını sorar.[1911]

١٩١٢- إنّ الله تعالى يسعرُ جَهَنَمَ كلَّ يَوْمٍ في نِصْفِ النَّهارِ ويُخْبِتُها في يَوْمِ الجُمُعَةِ. ض

1912. Allah Teala, her gün gün ortasında cehennem ateşini artırır, cuma günü ise onu azaltır.[1912]

١٩١٣- إنّ الله تعالى يَطَّلِعُ في العِيدَيْنِ إلى الأرْضِ فابْرزوا مِنَ المَنازِلِ تَلْحقْكمُ الرَّحْمَةُ. ض

1913. Allah Teala, ramazan ve kurban bayramı günlerinde yeryüzüne rahmetiyle tecelli eder. Öyle ise namaz ve ziyaret için evlerden dışarı çıkın ki, rahmete garkolasınız.[1913]

١٩١٤- إنّ الله تعالى يُعافِي الأُمِّيِّينَ يَوْمَ القِيَامَةِ ما لا يُعافِي العُلَماءَ. ض

1914. Allah Teala, kıyamet günü alimlere göstermediği hoşgörüyü ümmilere gösterir.[1914]

١٩١٥- إنّ الله تعالى يَعْجَبُ مِنْ سائِلٍ يَسْأَلُ غَيْرَ الجنَّةِ ومِنْ مُعْطٍ يُعْطِي لِغَيْرِ الله ومِنْ مُتَعَوِّذٍ يَتَعَوَّذُ مِنْ غَيْرِ النَّارِ

1910 İbni Adî, VI, 2131; Müttekî, nr. 45467.
1911 Müttekî, nr. 28983.
1912 Taberânî, XXII, 60; Heysemî, II, 228.
1913 Râfiî, I, 284; İbni Asâkir, LV, 161.
1914 Ebû Nuaym, II, 331; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 140; Ziyâ, IV, 428.

1915. Allah Teala, cennet dışında bir şey isteyene, kendi rızası dışında bir şey verene ve cehennemden başka bir şeyden çekinene hayret eder.[1915]

١٩١٦- إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُعَذِّبُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُعَذِّبُونَ النَّاسَ. صح

1916. Allah Teala, kıyamet günü dünyada insanlara azab edenlere azab eder.[1916]

١٩١٧- إنّ الله تعالى يُعْطي الدُّنْيا على نِيَّةِ الآخِرةِ وأبَى أنْ يُعْطِيَ الآخِرَةَ على نِيَّةِ الدُّنْيا. ض

1917. Allah Teala, niyeti ahiret olana dünyayı verir, ama niyeti dünya olana ahireti vermez.[1917]

١٩١٨- إنّ الله تعالى يَغارُ لِلْمُسْلِمِ فَلْيَغِرْ. ض

1918. Allah Teala, müslümanı kötülüklerden kıskanır. O halde müslüman da kendisi kötülüklerden kıskanmalıdır.[1918]

١٩١٩- إنّ الله تعالى يغارُ وإنّ الْمُؤْمِنَ يَغارُ وغَيْرةُ الله أنْ يأْتِيَ الْمُؤْمِنُ ما حَرَّمَ الله عَلَيْهِ. صح

1919. Allah Teala kıskanır, mümin de kıskanır. Allah'ın kıskanması, müminin kendisine haram olan şeyleri yapmasıdır.[1919]

١٩٢٠- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ الصدقَة ويأْخُذُها بِيَمِينِهِ فَيُرَبِّيها لأَحَدِكمْ كما يُرَبِّي أحَدٌ مُهْرَهُ حَتَّى إنّ اللُّقْمَةَ لَتَصِيرُ مِثْلَ أُحُدٍ. صح

1920. Allah Teala sadakayı kabul eder, onu güzel bir şekilde muhafaza ederek sizden birinizin bir tayı büyüttüğü gibi büyütür. Öyle ki, bir lokma Uhud Dağı kadar olur.[1920]

1915 Hatîb, IX, 267.
1916 Müslim, Birr 117-119; Ebû Dâvûd, İmaret 32; Ahmed, III, 403, 404.
1917 İbni Mübârek, I, 193; Kudâî, II, 164; Deylemî, I, 151.
1918 Şihâb, Müsned, nr. 1091, 1092.
1919 Müslim, Tevbe 36; Ahmed, II, 520, 536, 539; Beyhakî, X, 225.
1920 Tirmizî, Zekât 28; Ahmed, II, 268, 404, 471.

١٩٢١- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ تَوْبَةَ العَبْدِ ما لَمْ يُغَرْغِرْ. ح

1921. Allah Teala, can boğaza gelmedikçe kulunun tevbesini kabul eder.[1921]

١٩٢٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْوَنِ أهْلِ النّارِ عذَاباً لوْ أن لَكَ ما فِي الأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ كُنْتَ تَفتَدِي بِهِ قالَ نَعَمْ قالَ فقَدْ سأَلْتُكَ ما هُوَ أهْوَنُ مِنْ هذا وأنْتَ في صُلْبِ آدَمَ أنْ لا تُشْرِكَ بي شَيْئاً فأَبَيْتَ إلا الشِّرْكَ. صح

1922. Allah Teala, cehennem ehlinden azabı en hafif olanına *"Eğer yeryüzündeki şeylerin hepsi senin olsa bu halden kurtulmak için verir miydin?"* der. O, kişi *"Evet verirdim"* diye cevap verir. Bunun üzerine Allah Teala, *"Sen daha Adem'in sulbünde iken bundan daha kolayını, bana hiçbir şeyi ortak koşmamanı senden istedim, sen ise bana ortak koşmakta direttin"* buyurur.[1922]

١٩٢٣- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّ الصَّوْمَ لِي وأنا أجْزِي بِهِ إنّ لِلصّائِمِ فَرْحَتَيْنِ إذا أفْطَرَ فَرِحَ وإذا لَقِيَ الله تعالى فَجَزَاه فرِحَ والّذِي نَفْسُ محمّدٍ بيدِهِ لخَلُوفُ فَمِ الصّائِمِ أطْيَبُ عِنْدَ الله مِنْ رِيحِ المِسْكِ. صح

1923. Allah Teala şöyle buyurur: *"Oruç benimdir, mükafatını verecek olan da benim. Oruçlu için iki sevinç vardır. İftar ettiğinde sevinir, ilahi huzura varıp mükafatlandırıldığında sevinir. Muhammed'in nefsini kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha hoştur."*[1923]

١٩٢٤- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا ثالِثُ الشَّرِيكَيْنِ ما لَمْ يَخُنْ أحَدُهُما صاحِبَهُ فإذا خانَهُ خَرَجْتُ مِنْ بَيْنِهِما. ح

1924. Allah Teala şöyle buyurur: *"Birisi diğerine hıyanet etmediği müddetçe ben iki ortağın üçüncüsüyüm. Hıyanet yaptığında aralarından çekilirim."*[1924]

1921 Tirmizî, Daavât 98; İbni Mâce, Zühd 30; Ahmed, II, 132, 153, III, 425.

1922 Buhârî, Enbiya 1, Rikâk 51; Müslim, Îmân 362-364, Münâfikîn 51; Tirmizî, Cehennem 12.

1923 Buhârî, Savm; 9; Müslim, Sıyâm 163,165; Nesâî, Sıyâm 42; Ahmed, II, 232, 273.

1924 Ebû Dâvûd, Büyû 26.

١٩٢٥- إنّ الله تعالى يقولُ يا ابنَ آدَمَ تَفَرَّغْ لِعِبادَتِي أَمْلأْ صَدْرَكَ غِنًى وأَسُدَّ فَقْرَكَ وإنْ لا تَفْعَلْ مَلأْتُ يَدَيْكَ شُغْلاً ولم أَسُدَّ فَقْرَكَ. ح

1925. Allah Teala şöyle buyurur: *"Ey Ademoğlu! Bana ibadet etmek için seni meşgul eden şeyleri bırak ki, gönlünü zenginlikle doldurup ihtiyaçlarını gidereyim. Böyle yapmazsan elini meşgalelerle doldurur, ihtiyacını da gidermem."*[1925]

١٩٢٦- إنّ الله تعالى يقولُ إذا أَخَذْتُ كَرِيمَتَيْ عَبْدِي في الدُّنْيا لَمْ يَكُنْ لهُ جَزَاءٌ عِنْدِي إلاّ الجَنّةَ. ح

1926. Allah Teala şöyle buyurur: *"Kulumun dünyada iken iki sevgili uzvu olan gözlerini alırsam onun benim yanımdaki mükafatı ancak cennettir."*[1926]

١٩٢٧- إنّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القِيَامَةِ أَيْنَ المُتَحابُّونَ لِجَلالي اليَوْمَ أُظِلُّهُمْ في ظِلِّي يَوْمَ لا ظِلَّ إلاّ ظِلِي. صح

1927. Allah Teala şöyle buyurur: *"Nerede benim rızam için birbirlerini sevenler? Benim gölgemden başka gölgenin bulunmadığı bu günde onları gölgelendireceğim."*[1927]

١٩٢٨- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا مَعَ عَبْدِي ما ذَكَرَني وَتَحَرَّكَتْ بي شَفَتاهُ. صح

1928. Allah Teala şöyle buyurur: *"Kulum, beni anıp zikrimle dudakları kıpırdandıkça ben onunla beraberim."*[1928]

١٩٢٩- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّ عَبْدِي كلَّ عَبْدِي الّذِي يَذْكُرُني وهُوَ مُلاقٍ قِرْنَهُ. ح

1929. Allah Teala şöyle buyurur: *"Benim gerçek kulum savaşta rakibiyle karşılaştığında beni zikredendir."*[1929]

1925 Tirmizî, Kıyâmet 30; İbni Mâce, Zühd 2.
1926 Tirmizî, Zühd 58; Ahmed, V, 258.
1927 Müslim, Birr 38; Tirmizî, Zühd, 53; Dârimî, Rikâk 44; Ahmed, II, 237, 328.
1928 Buhârî, Tevhîd 43.
1929 Tirmizî, Daavât 118.

١٩٣٠- إنّ الله تعالى يَقُولُ إنّ عَبْداً أَصْحَحْتُ لهُ جِسْمَهُ وَوَسَّعْت عليْهِ في مَعيشَتِه تَمْضِي عليْهِ خَمْسَةُ أعْوَامٍ لا يَفِدُ إلَيَّ لمَحْرُوم. ض

1930. Allah Teala şöyle buyurur: *"Vücuduna afiyet, maişetine genişlik verdiğim bir kulun üzerinden beş yıl geçer de beytimi ziyaret etmezse hayırdan mahrum olur."*[1930]

١٩٣١- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا خَيْرُ قسيمٍ لِمَنْ أشْرَكَ بي مَنْ أشْرَكَ بِيَ شَيْئاً فإنّ عَمَلَهُ قَليلَهُ وكَثِيرَهُ لِشَرِيكِهِ الَّذِي أشْرَكَ بِي أنا عَنْه غِنِيٌّ. ح

1931. Allah Teala şöyle buyurur: *"Ben bana şirk koşanlara karşı en hayırlı taksimciyim. Bana bir şeyi şirk koşanın ameli az olsun, çok olsun ortak koştuğu şeyindir. Ben ise ondan müstağniyim."*[1931]

١٩٣٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْلِ الجَنّةِ يا أهْلَ الجَنّةِ فَيَقولونَ لَبَّيْكَ رَبّنا وَسَعْدَيْكَ والخَيْرُ في يَدَيْكَ فيَقولُ هَلْ رَضِيتُمْ فيَقولونَ وما لَنا لا نَرْضَى وقَدْ أعْطَيْتَنا ما لَمْ تُعْطِ أحَداً مِنْ خَلْقِكَ فيَقولُ ألاَ أعْطِيكُمْ أفْضَلَ مِنْ ذلِكَ فيَقولونَ يا رَبُّ وأيُّ شَيْءٍ أفْضَلُ مِنْ ذلِكَ فيقول أُحِلُّ عَلَيْكُمْ رِضْوانِي فلا أسْخَطُ عليْكُمْ بَعْدَهُ أبَداً. صح

1932. Allah Teala cennet ehline şöyle buyurur: *"Ey cennet ehli!"* Onlar da *"Buyur ya rabbi! Emrine amadeyiz, bütün hayırlar senin elindedir"* derler. Cenab-ı Hak sonra *"Razı oldunuz mu?"* der. Onlar, *"Nasıl razı olmayalım? Sen bize hiçbir mahlukuna vermediğin şeyleri verdin"* diye cevap verirler. Allah Teala, *"Bundan üstününü de vereyim mi?" der. Onlar da "Ey rabbimiz! Bundan daha üstün ne olabilir ki?"* derler. Bunun üzerine Allah Teala, *"Ben sizden razıyım, bundan sonra ebediyen size gazap etmeyeceğim"* der.[1932]

١٩٣٣- إنّ الله تَعالى يَقولُ أنا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي إنْ خَيْراً فَخَيْرٌ وإنْ شَرّاً فَشَرٌّ. صح

1930 Taberânî, Evsat, I, 155; Ebû Ya'lâ, II, 304; İbni Hibbân, IX, 16; Beyhakî, V, 262.

1931 Tayâlisî, s. 152; Ahmed, IV, 125; Ebû Nuaym, I, 269; Heysemî, X, 221.

1932 Buhârî, Tevhîd 37; Rikâk 51; Müslim, Îmân 302; Cennet; 9; Tirmizî, Kıyâmet 18; Ahmed, III, 88, 95.

1933. Allah Teala şöyle buyurur: *"Ben kulumun benim hakkımdaki zannına göreyim. Benim hakkımdaki zannı iyi ise ona iyi, kötü ise kötü muamele ederim."*[1933]

١٩٣٤- إنَّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القيَامَةِ يا ابنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِي قالَ يا رَبِّ كَيْفَ أعُودُكَ وأنتَ رَبُّ العالَمِينَ قالَ أمَا عَلِمْتَ أنّ عَبْدِي فُلاناً مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ أمَا عَلِمْتَ أنّكَ لوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِي عندَهُ يا ابن آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِي فقالَ يا رَبِّ وكَيْفَ أُطْعِمُكَ وأنتَ رَبُّ العَالَمِينَ قالَ أمَا عَلِمْتَ أنهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِي فُلانٌ فَلَمْ تُطْعِمْهُ أمَا عَلِمْتَ أنّكَ لوْأطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذلك عندِي يا ابنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِي قال يا رَبِّ كَيْفَ أسْقِيكَ وأنتَ رَبُّ العالَمِينَ قال اسْتَسْقاكَ عَبْدي فُلانٌ فَلَمْ تَسْقِهِ أمَا إنّكَ لوْ سَقَيْتَهُ لَوَجَدْتَ ذلك عندِي. صح

1934. Allah Teala kıyamet günü, *"Ey Ademoğlu! Ben hastalandım, beni ziyarete gelmedin"* der. Kul, *"Ya rabbi! Sen alemlerin rabbi olduğun halde ben seni nasıl ziyarete gelebilirdim?"* diye cevap verir. Allah Teala, *"Filan kulumun hastalandığını ve senin de onun ziyaretine gitmediğini hatırlamıyor musun? Onu ziyaret ettiğinde beni orada bulacağını bilmiyor muydun? Ey Ademoğlu, senden yiyecek birşey istedim, sen bana yedirmedin"* buyurur. Kul, *"Sen alemlerin rabbi olduğun halde sana nasıl yemek yedirebilirdim?"* der. Allah Teala, *"Falan kulumun senden yiyecek birşey isteyip senin de ona vermediğini hatırlamıyor musun? Ona verdiğinde benim katımda karşılığını bulacağını bilmiyor muydun? Ey Ademoğlu, senden su istedim, bana su vermedin"* der. Kul, *"Ya rabbi! Sen alemlerin rabbi olduğun halde sana nasıl su verebilirdim?"* diye cevap verir. Allah Teala, *"Falan kulum senden kendisine su vermeni istemişti, sen ise ona su vermedin. Ona su verseydin benim katımda onun mükafatını bulacağını bilmiyor muydun?"* der.[1934]

١٩٣٥- إنّ الله تعالى يَقولُ إنِّي لأَهُمُّ بأَهْلِ الأَرْضِ عذَاباً فإذا نَظَرْتُ إلى عُمّارِ بُيُوتِي والمُتحابينَ فِيَّ والمُسْتَغْفِرِينَ بالأَسْحارِ صَرَفْتُ عذَابِي عَنْهُمْ. ض

1933 Taberânî, XXII, 89; Ebû Nuaym, IX, 306; İbni Asâkir, LXV, 114.

1934 Müslim, Birr 43.

1935. Allah Teala şöyle buyurur: *"Ben yer ehline azap etmek istediğimde evlerim olan mescidleri imar edenlere, benim rızam için birbirini sevenlere ve seherlerde günahları için mağfiret dileyenlere bakar ve azabımı geri çeviririm."*[1935]

١٩٣٦- إنّ الله تعالى يقول إنّي لَسْتُ على كلّ كلامِ الحَكيمِ أُقْبِلُ ولكِنْ على هَمِّهِ هوَ هَوَاهُ فإنْ كانَ هَمُّهُ وهَوَاهُ مِمَّا يُحِب الله ويَرْضَى جَعَلْتُ صمْتَهُ حَمْداً لِلّهِ وَوَقاراً وإنْ لمْ يَتَكَلَّمْ. ض

1936. Allah Teala şöyle buyurur: *"Ben hikmetli söz söyleyenin her sözüne bakmam. Ancak onun niyet ve isteğine bakarım. Niyeti ve gayesi Allah'ın sevdiği ve razı olduğu şeyler ise onu ifade etmese bile onun susmasını Allah'a hamd ve kendisi için heybet kılarım."*[1936]

١٩٣٧- إنّ الله تعالى يَكْتُبُ لِلْمَرِيضِ أفْضَلَ ما كانَ يَعْمَلُ في صِحَّتِهِ ما دام في وِثاقِهِ ولِلْمُسافِرِ أفْضَلَ ما كانَ يَعْمَلُ في حَضَرِهِ. ض

1937. Allah Teala, hasta tuttuğu sürece hastaya sağlığında devam etmekte olduğu amelinin karşılığından daha fazlasını verir. Yolcuya da evinde iken işlediği amelinin karşılığından daha fazlasını verir.[1937]

١٩٣٨- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ فَوْقَ سَمائِهِ أنْ يُخَطَّأَ أبو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ في الأَرْضِ. ض

1938. Allah Teala, gök üzerinde Ebu Bekir'e yeryüzünde hata nispet edilmesinden razı olmaz.[1938]

١٩٣٩- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ مِنَ الرِّجالِ الرَّفِيعَ الصَّوْتِ ويُحِبُّ الخَفِيضَ مِنَ الصَّوْتِ. ض

1939. Allah Teala, yüksek sesli erkeklerin bu halini kerih görür. Alçak sesli olanları ise sever.[1939]

1935 Beyhakî, Şuab, VI, 500.
1936 İbnü'n-Necţâr, Zeylü Târîhi Bağdâd, I, 269.
1937 Taberânî, Sağîr, II, 238.
1938 İbnü'l-Cevzî, II, 63; a. mlf., İlel, I, 191; Heysemî, Buğyetü'l-bâhis, II, 886.
1939 Aclûnî, I, 292.

١٩٤٠- إنّ الله تعالى يَلُومُ على العَجْزِ ولَكِنْ عليكَ بالكَيْس فإذا غَلَبَكَ أمْرٌ فقُلْ حسْبِي الله ونِعْمَ الوَكِيلُ.

1940 Allah Teala, tedbir almakta aciz davranmayı kınar. Sen tedbire riayet et. Buna rağmen bir işe gücün yetmezse şöyle de: *"Hasbiyallahü ve nime'l-vekil Allah bana yeter, o ne güzel vekildir!"*[1940]

١٩٤١- إنّ الله تعالى يُمْهِلُ حَتّى إذا كانَ ثُلُثُ اللَّيْلِ الآخِرُ إلى سَماءِ الدُّنْيا فنادَى هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ هلْ مِنْ تائِبٍ هَلْ مِنْ سائِلٍ هلْ مِنْ داعٍ حتّى يَنْفَجِرَ الفَجْرُ. صح

1941. Allah Teala, gecenin son üçte biri kalıncaya kadar bekler. Sonra rahmetiyle dünya semasına inerek şöyle seslenir: *"Günahının bağışlanmasını isteyen yok mu? Tevbe eden yok mu? Bir şey dileyen yok mu? Dua eden yok mu?"* Bu durum sabah oluncaya kadar devam eder."[1941]

١٩٤٢- إنّ الله تعالى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبانَ إلى سَماءِ الدُّنْيا فَيَغْفِرُ لأَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ كَلْبٍ. ح

1942. Allah Teala, şaban ayının onbeşinci gecesinde rahmetiyle dünya semasına iner ve Beni Kelb kabilesinin koyunlarının kıllarından daha fazla sayıda kimseleri affeder.[1942]

١٩٤٣- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ على أهلِ هذا المَسْجِدِ مَسْجِدِ مَكّةَ في كلِّ يَوْمٍ ولَيْلَةٍ عِشْرِينَ ومِائَةَ رَحمَةٍ سِتِّينَ لِلطَّائِفِينَ وأربَعِينَ لِلْمُصَلِّينَ وعِشْرِينَ لِلنّاظِرِينَ. ض

1943. Allah Teala, Mescid-i Haram'dakilere her gün ve her gece yüzyirmi rahmet indirir. Altmışı Kabe'yi tavaf edenlere, kırkı namaz kılanlara, yirmisi de Kabe'yi seyredenleredir.[1943]

١٩٤٤- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ المعُونَةَ على قَدْرِ المَؤُونَةِ ويُنْزِلُ الصّبْرَ على قَدْرِ البَلاءِ. ض

1940 Buhârî, Nikâh 121; Ebû Dâvûd, Akdıye 28; Ahmed, III, 298.
1941 Müslim, Müsafirîn 172; İbni Mâce, İkâme 182; Ahmed, II, 383.
1942 İbni Mâce, İkâme 191; Ahmed, VI, 538.
1943 Taberânî, XI, 195; Heysemî, III, 292.

1944. Allah Teala, kula aile fertlerinin geçim yükü ölçüsünce yardım, bela ölçüsünce de sabır verir.[1944]

١٩٤٥ – إنّ الله تعالى يَنْهاكمْ أنْ لا تَحْلِفُوا بآبائِكمْ. صح

1945. Allah Teala, sizi babalarınız adına yemin etmekten nehyeder.[1945]

١٩٤٦ – إنّ الله يُوصِيكمْ بأُمَّهاتِكمْ ثلاثاً إنّ الله تعالى يُوصِيكمْ بآبائِكمْ مَرَّتَيْنِ إنَّ الله تعالى يُوصِيكمْ بالأَقْرَبِ فالأَقْرَبِ. ح

1946. Allah Teala, üç kere size analarınıza, iki kere babalarınıza, sonra da sırasıyla yakın akrabalarınıza iyi davranmanızı vasiyet etti.[1946]

١٩٤٧ – إنّ الله تعالى يُوصِيكمْ بالنِّساءِ خَيْراً فإنَّهُنَّ أُمَهاتُكمْ وَبَناتُكمْ وخالاتُكمْ إنّ الرَّجُلَ مِنْ أهلِ الكِتابِ يَتَزَوَّجُ المَرْأَةَ وما تَعْلَقُ يَداها الخَيْطَ فَما يَرْغَبُ واحِدٌ منهُما عن صاحبه. ح

1947. Allah Teala, kadınlar hakkında size hayır tavsiye etti. Çünkü onlar analarınız, kızlarınız ve teyzelerinizdir. Ehl-i kitaptan bir adam, elinde bir iğnesi bile olmayan bir kadınla evlendiğe halde onlardan biri asla eşinden ayrılmayı bile düşünmez.[1947]

١٩٤٨ – إنّ الإبلَ خُلِقَتْ مِنَ الشّياطِينَ وإنّ وَرَاءَ كُلِّ بَعِيرٍ شَيْطاناً. ض

1948. Deve şeytanlardan yaratılmıştır, her devenin arkasında da bir şeytan vardır.[1948]

١٩٤٩ – إنّ الأَرْضَ لَتَعُجُّ إلى اللَّهِ تَعالى مِنَ الَّذِينَ يَلْبَسُونَ الصُّوفَ رِياءً. ض

1949. Yeryüzü, gösteriş için yün elbise giyenleri Allah Teala'ya şikayet eder.[1949]

1944 Heysemî, Buğyetü'l-bâhis, I, 489; Aclûnî, I, 288.
1945 Ahmed, I, 18; Bezzâr, I, 244.
1946 Ahmed, IV, 132; Buhârî, Müfred, I, 35; Beyhakî, IV, 179.
1947 Taberânî, XX, 274; Heysemî, IV, 302.
1948 Müttekî, nr. 24967.
1949 İbni Hibbân, Zuafâ, III, 156; Zehebî, Mîzân, VII, 357.

١٩٥٠- إنّ الأَرْضَ لَتُنادِي كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً يا بَنِي آدَمَ كُلُوا ما شِئْتُمْ واشْتَهَيْتُمْ فَواللَّهِ لآكُلَنَّ لُحُومَكُمْ وجُلُودَكُمْ. صح

1950. Yeryüzü, günde yetmiş defa şöyle seslenir: *"Ey Ademoğlu! Dilediğinizi dilediğiniz kadar yiyin. Allah'a yemin ederim ki, ben de sizin etlerinizi ve derilerinizi yiyeceğim."*[1950]

١٩٥١- إنّ الإِسْلامَ بَدَأَ غَرِيباً وسَيَعُودُ غَرِيباً كما بَدَأَ فَطُوبى لِلْغُرَباءِ. صح

1951. İslam garib olarak başladı, yine garip hale dönecektir. Garip-lere ne mutlu![1951]

١٩٥٢- إنّ الإِسْلامَ بَدَأَ جَذَعاً ثُمَّ ثَنِيّاً ثمَّ رُباعِيّاً ثمَّ سُدْسِيّاً ثمَّ بازِلاً. صح

1952. İslam, beş yaşında genç bir deve gibi ortaya çıktı. Sonra altı yaşında, sonra yedi yaşında, sonra sekiz yaşında, sonra da dokuz yaşın-da bir deve gibi güçlü kuvvetli oldu.[1952]

١٩٥٣- إنّ الإِسْلام نَظِيفٌ فتَنَظَّفُوا فإنهُ لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ إلاَّ نَظِيفٌ. ض

1953. İslam temizdir, öyleyse siz de temizlenin. Zira cennete ancak temiz olanlar girer.[1953]

١٩٥٤- إنّ الأَعْمالَ تُرْفَعُ يَوْمَ الاثْنَيْنِ والخَمِيسِ فأُحِبُّ أنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وأنا صائِمٌ. ح

1954. Ameller pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arz edilir. Ben amelimin oruçlu iken arzedilmesini isterim.[1954]

١٩٥٥- إنّ الإمامَ العادِلَ إذا وُضِعَ في قَبْرِهِ تُرِكَ على يَمِينِهِ فإذا كانَ جائِراً نُقِلَ مِنْ يَمِينِهِ على يَسارِهِ. ح

1950 Hakîm, II, 306.
1951 Taberânî, VI, 164; Heysemî, VII, 278.
1952 Ahmed, III, 463; Ebû Ya'lâ, I, 171; Beyhakî, VII, 279.
1953 Hatîb, X, 318.
1954 İbni Sad, IV, 50; Ahmed, V, 204, Beyhakî, IV, 293.

1955. Adil imam, kabrine konulduğu zaman sağ yanı üzerine bırakılır. Zalim olduğu zaman sağından soluna çevrilir.[1955]

١٩٥٦- إنّ الأَمِيرَ إذا ابْتَغَى الرِّيْبَةَ في الناسِ أفْسَدَهُمْ. ح

1956. İdareci, insanlarda şüpheli şeyler ararsa onları ifsad eder.[1956]

١٩٥٧- إنّ الإيمانَ لَيَخْلَقُ في جَوْفِ أحدِكُمْ كما يَخْلَقُ الثَّوْبُ فاسْأَلُوا اللَّهَ تعالى أن يُجَدِّدَ الإيمانَ في قُلُوبِكُمْ. ح

1957. Birinizin elbisesi eskidiği gibi göğsündeki imanı da eskir. Öyle ise Allah'dan kalbinizdeki imanı tazelemesini isteyin.[1957]

١٩٥٨- إنّ الإيمانَ لَيَأْرِزُ إلى المَدِينَةِ كما تَأْرِزُ الحَيَّةُ إلى جُحْرِها. صح

1958. İman, yılanın yuvasında toplandığı gibi Medine'de toplanır.[1958]

١٩٥٩- إنّ البَرَكَةَ تَنْزِلُ في وَسَطِ الطَّعامِ فَكُلُوا مِنْ حافاتِهِ ولا تَأْكُلوا مِنْ وَسَطِهِ. صح

1959. Bereket yemeğin ortasına iner. Yemeğin etrafından yiyin, ortasından yemeyin.[1959]

١٩٦٠- إنّ البَيْتَ الذي فيه الصُّوَرُ لا تَدْخُلُهُ الملائِكَةُ. صح

1960. İçinde suret bulunan evlere melekler girmez.[1960]

١٩٦١- إنَّ البَيْتَ الذي يُذْكَرُ اللَّهُ فيه لَيُضِيءُ لأَهْلِ السَّماءِ كما تُضِيءُ النُّجومُ لأَهْلِ الأَرْضِ. ض

1961. İçinde Allah'ı zikredildiği ev, yıldızların yer ehlini aydınlattığı gibi o da gök ehlini aydınlatır.[1961]

1955 İbni Asâkir, LX, 138.
1956 Ebû Dâvûd, Edeb 137.
1957 Hâkim, I, 45; Heysemî, I, 52.
1958 Ahmed, II, 286; İbni Hibbân, IX, 45.
1959 Tirmizî, Etıme 12.
1960 Ahmed, VI, 246; İbni Hibbân, XIII, 155; Beyhakî, VII, 266.
1961 Ebû Nuaym, Marife, III, 1440; İbni Hacer, İsâbe,III, 3.

١٩٦٢- إنّ الحِجامَةَ في الرَّأْسِ دَواءٌ مِنْ كُلِّ داءٍ الجُنونِ والجُذامِ والعَشا والبَرَص والصُّدَاع. ض

1962. Baştan kan aldırmak delilik, cüzzam, göz hastalığı, baras ve baş ağrısı hastalıklarına karşı iyi gelir.[1962]

١٩٦٣- إنّ الحَياءَ والإيمانَ في قَرَنٍ فإذا سُلِبَ أحدُهُما تَبِعَهُ الآخَرُ. ض

1963. Haya ve iman birbirinden ayrılmaz iki parçadır. Biri ayrılırsa, diğeri de ona tabi olur.[1963]

١٩٦٤- إنَّ الحَيَاءَ والإيمانَ قُرِنا جَميعاً فإذا رُفِعَ أحدُهُما رُفِعَ الآخَرُ. ض

1964. İman ve haya ikisi birlikte bulunur, birisi çekip gittiğinde diğeri de onun peşinden gider.[1964]

١٩٦٥- إنّ الخَصْلَةَ الصالِحَةَ تَكونُ في الرَّجُلِ فيُصْلِحُ اللّهُ لهُ بها عَمَلَهُ كلَّهُ وطُهُورُ الرَّجُلِ لِصَلاتِهِ يُكَفِّرُ الله بِهِ ذُنُوبَهُ وتَبْقَى صَلاتُهُ لَهُ نافِلَةً. ح

1965. Kimde iyi bir huy bulunursa, Allah Teala o iyi huy vesilesiyle onun bütün amellerini düzeltir. Kişinin namaz için temizlenmesi sebebiyle Allah Teala onun günahlarını örter, namazı da fazladan kendisine kalır.[1965]

١٩٦٦- إنّ الدَّالَّ على الخَيْرِ كَفاعِلِهِ. ض

1966. Hayır yolunu gösteren, o hayrı işleyen gibidir.[1966]

١٩٦٧- إنَّ الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فيها إلاّ ذِكْرَ اللّهِ وما والاهُ وعالِماً أو مُتَعَلِّماً. ح

1967. Dünya melundur, ondaki şeyler de melundur. Ancak Allah'ı zikir, Allah'ın sevdiği şeyler, öğrenen ve öğretenler bunun dışındadır.[1967]

1962 Taberânî, XXIII, 299.
1963 Müttekî, nr. 5755.
1964 Müttekî, nr. 5756.
1965 Ebû Ya'lâ, VI, 52; Taberânî, Evsat, II, 288; Beyhakî, Şuab, IV, 242; Heysemî, I, 255.
1966 Ziyâ, VI, 184.

١٩٦٨- إنّ الدِّينَ النَّصِيحَةُ لِلَّهِ ولِكِتَابِهِ ولِرَسُولِهِ ولأَئِمَةِ المُسْلِمِينَ وعامَّتِهِمْ. صح

1968. Din; Allah için, kitabı için, resulü için, müslümanların lideri için ve halk için hayır ve iyilik dilemekten ibarettir.[1968]

١٩٦٩- إنّ الدِّينَ يُسْرٌ ولا يُشادُّ الدِّينَ أحدٌ إلاّ غَلَبَهُ فَسَدِّدُوا وقارِبُوا وأبشِرُوا واسْتَعِينوا بالغُدْوَةِ والرَّوْحَةِ وشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ. صح

1969. Din kolaylıktır. Bir kimse onu ince eleyip sık dokursa din ona mutlaka galip gelir. Öyle ise ifrat ve tefritten sakının, orta yolu tutun. Gücünüzün yettiğini yapın. Müjdelenin, nafile ibadetler için sabah akşam ve biraz da gece vakitlerinden istifade edin.[1969]

١٩٧٠- إنَّ الذِّكْرَ في سَبِيلِ اللَّهِ يُضعَّفُ فَوْقَ النَّفَقَةِ سَبْعمائَةِ ضِعْفٍ. ض

1970. Allah yolundaki zikre, nafakanın yediyüz misli üzerinde sevap verilir.[1970]

١٩٧١- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ الجَنّةِ فيما يَبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ مِنْ أهْلِ النَّارِ وإنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ النّار فِيما يَبْدُو لِلنّاسِ وهُوَ مِنْ أهْلِ الجَنّة. صح

1971. Öyle insanlar vardır ki, halkın gözünde cennetliklerin amelini işler gibi görünür. Halbuki o insanlar cehennemliklerdendir. Öyle insanlar da vardır ki, halkın gözünde cehennemliklerin amelini işler gibi görünürler. Halbuki o insanlar da cennetliklerdendir.[1971]

١٩٧٢- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ الزّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ أهْلِ الجَنّةِ ثمَّ يُخْتَمُ لهُ عَمَلُهُ بِعَمَلِ أهْلِ النَّارِ وإنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ الزَّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ أهْلِ النّارِ ثمَّ يُخْتَمُ عَمَلُهُ بِعَمَلِ أهْلِ الجَنّةِ. صح

1967 Münzirî, IV, 174; Müttekî, nr. 6085.
1968 Buhârî, İmân 42; Müslim, 95.
1969 Buhârî, İmân 29; Nesâî, İmân 28; Ahmed, V, 69.
1970 Ahmed, III, 438; Taberânî, XX, 186.
1971 Abd b. Humeyd, s. 169; Taberânî, VI, 149; Ruyânî, II, 211.

1972. Kişi uzun zaman cennet ehlinin amelini işler, sonra ameli cehennemliklerin ameliyle noktalanır. Başka bir kişi de uzun zaman cehennem ehlinin amelini işler, sonra ameli cennet ehlinin ameliyle noktalanır.[1972]

١٩٧٣- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ مِنْ رِضْوانِ اللَّهِ تَعَالى ما يَظُنُّ أنْ تَبْلُغَ ما بلغت فَيَكْتُبُ اللَّهُ لهُ بِها رِضْوانَهُ إلى يَوْمَ القيَامَةِ وإنّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ تَعَالى ما يَظُنُّ أنْ تَبْلُغَ ما بَلَغَتْ فَيَكْتبُ اللَّهُ عليهِ بِها سَخَطَه إلى يَوْمَ القيَامَةِ. صح

1973. Kişi, Allah'ın razı olacağı öyle bir söz söyler ki, o sözün sevap olarak nereye ulaşacağını bilemez. Allah, o söz vesilesiyle kıyamete kadar o kişiye sevap yazar. Yine kişi, Allah'ın gazaplanacağı öyle bir söz söyler ki, o sözün günah olarak nereye varacağını bilmez. Allah, o söz sebebiyle kıyamete kadar ona da günah yazar.[1973]

١٩٧٤- إنّ الرَّجُلَ لَيُوضَعُ الطّعامُ بَيْنَ يَدَيْهِ فما يُرْفَعُ حَتّى يُغْفَرَ لهُ بِقُول بِسْمِ اللَّهِ إذا وُضِعَ والحَمْدُ لِلَّهِ إذا رُفِعَ. ض

1974. Sofraya oturduğunda *"Bismillah"* sofradan kalktığında da *"Elhamdülillah"* diyen kişinin önünden sofra henüz kalkmadan günahları bağışlanır.[1974]

١٩٧٥- إنّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بالذَّنْبِ يُصِيبُهُ ولا يَرُدُّ القَدَرَ إلاّ الدعاءُ ولا يَزِيدُ في العُمُرِ إلاّ البِر. ح

1975. Kişi, işlediği günah sebebiyle rızıktan mahrum olur. Kaderi ancak dua geri çevirir, ömrü de ancak iyilik uzatır.[1975]

1972 Müslim, Kader 11.

1973 Ahmed, III, 469; İbni Hibbân, I, 520; Taberânî, I, 367; Beyhakî, VIII, 165.

1974 Taberânî, Evsat, V, 209; Ziyâ, VI, 286; Heysemî, V, 22.

1975 Ahmed, V, 277; Ruyânî, I, 420; Taberânî, II, 100; Kudâî, II, 115.

١٩٧٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَزَعَ ثَمْرَةً مِنَ الجَنّةِ عادَتْ مَكانَها أُخْرى. صح

1976. Kişi, cennet meyvelerinden birini kopardığında o meyvenin yerine bir başkası gelir.[1976]

١٩٧٧- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَظَرَ إلى امْرَأتِهِ ونَظَرَتْ إلَيْهِ نَظَرَ اللهُ إلَيْهِما نَظْرَةَ رَحْمَةٍ فإذا أخَذَ بِكَفَّيها تَساقَطَتْ ذُنوبُهُما مِنْ خلالِ أصابِعِهُما. صح

1977. Koca karısına, karısı da kocasına sevgiyle baktıklarında Allah Teala onlara rahmet nazarıyla bakar. Koca, karısının ellerini avuçları içine aldığında ise her ikisinin günahları parmaklarının arasından dökülür.[1977]

١٩٧٨- إنّ الرَّجُلَ لَيَنْصَرِفُ وما كُتِبَ لهُ إلاّ عُشْرُ صلاتِهِ تُسْعُها ثُمْنها سُبْعُها سُدْسُها خُمْسُها رُبْعُها ثُلْثُها نِصْفُها. صح

1978. Kişi namazdan ayrıldığında kendisine namazının onda biri, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri, ya da yarısı kadar sevap yazılır.[1978]

١٩٧٩- إنَّ الرَّجُلَ إذا دَخَلَ في صَلاتِهِ أقْبَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِوَجْهِهِ فلا يَنْصَرِفُ عَنْهُ حَتّى يَنْقَلِبَ أوْ يُحْدِثَ حَدَثَ سُوءٍ. صح

1979. Biriniz namaza başladığında Allah Teala ona yönelir. Namazı bitirmedikçe veya abdesti bozulmadıkça onu bırakmaz.[1979]

١٩٨٠- إنَّ الرَّجُلَ لا يَزالُ في صِحَّةِ رَأْيِهِ ما نَصَحَ لِمُسْتَشيرِهِ فإذا غَشَّ مُسْتَشِيرَه سَلَبَهُ اللَّهُ تَعالى صَحَّةَ رَأْيِهِ. ض

1980. Kişi, kendisiyle istişare edenin hayrına olan şeyi dilediği sürece görüşü doğru kalmaya devam eder. Onu aldattığı anda ise, Allah Teala onun isabetli görüşünü alır.[1980]

1976 Taberânî, II, 100; Heysemî, X, 414; Müttekî, nr. 39288.
1977 Râfiî, Tedvîn, II, 47.
1978 Ahmed, IV, 321; İbni Hibbân, V, 210; Beyhakî, II, 281.
1979 Busırî, I, 124.
1980 Deylemî, I, 194; İbni Asâkir, LVI, 517.

١٩٨١- إنّ الرَّجُل لَيسْأَلُنِي الشَّيْءَ فَأَمْنَعُهُ حَتَّى تَشْفَعُوا فَتؤْجَرُوا.

1981. Birisi benden bir şey istediğinde ben ilk anda ona cevap vermem. Ta ki, sizin aracı olup sevap kazanmanızı beklerim.[1981]

١٩٨٢- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ أو المَرْأَةَ بِطاعَةِ اللَّهِ تَعالى سِتِّينَ سَنَةً ثمَّ يَحْضُرُهُما المَوْت فَيُضارَّانِ في الوَصِيَّةِ فتجِبُ لَهُما النَّارُ. صح

1982. Bir erkek veya kadın altmış sene boyunca Allah'a itaatte bulunur, sonra da ölüm anında yaptıkları vasiyette bazılarına zarar verirler de o yüzden cehennem ateşini hak ederler.[1982]

١٩٨٣- إنّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها باساً يَهْوِي بِها سَبْعِينَ خَرِيفاً في النَّارِ.

1983. Kişi, sakınca görmediği öyle bir söz söyler ki, o söz yüzünden yetmiş sene cehennemin dibine düşer.[1983]

١٩٨٤- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها بأْساً لِيُضْحِكَ بِها القَوْمَ وإنّهُ لَيَقَعُ بها أبْعَدَ مِنَ السَّماءِ. ح

1984. Kişi, insanları güldürmek için sakıncası yokmuş gibi görünen öyle bir söz söyler ki, o söz sebebiyle gökten daha yüksek bir mesafeden aşağı düşer. [1984]

١٩٨٥- إنَّ الرَّجُلَ إذا ماتَ بِغَيْرِ مَوْلِدِهِ قِيسَ لهُ مِنْ مَوْلِدِهِ إلى مُنْقَطَعِ أثَرِهِ في الجَنَّةِ. صح

1985. Kişi, memleketinden uzak bir yerde vefat ettiğinde memleketinden öldüğü yere kadar olan mesafe ölçülür ve kendisine cennetten o kadar yer verilir.[1985]

1981 Taberânî, XIX, 348; İbni Asâkir, LIX, 56.
1982 Ebû Dâvûd, Vasâyâ 3; Tirmizî, Vesâyâ 2.
1983 Tirmizî, Zühd 46; İbni Mâce, Ahkâm 2.
1984 Tirmizî, Zühd 10; Ahmed, 338.
1985 Nesâî, Cenâiz 8; İbni Mâce, Cenâiz 61; Ahmed, II, 177.

١٩٨٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا صَلَّى مَعَ الإمامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لهُ قِيامُ لَيْلَةٍ. ح

1986. Kişi, imamla birlikte namaz kıldığı zaman, oradan ayrılmadan önce kendisine gece ibadeti yapmış gibi sevap yazılır.[1986]

١٩٨٧- إنّ الرَّجُلَ منْ أهلِ عِلّيّيْنَ لَيُشْرِف على أهْلِ الجَنَّة فَتُضِيءُ الجَنَّةُ لوَجْهِهِ كأَنَّها كوكبٌ درّي. صح

1987. İlliyyin ehlinden bir kişi, cennet ehline bakar da onun bakışıyla cennet, inci bir yıldız gibi parlar.[1987]

١٩٨٨- إنّ الرَّجُلَ منْ أهْلِ الجَنةِ لَيُعْطَى قوَّةَ مائَةِ رَجُلٍ في الأَكْلِ والشُّرْبِ والشَّهْوَةِ والجِماع حاجَةُ أحَدِهِمْ عَرَقٌ يَفيضُ منْ جِلْدِهِ فإذا بَطْنُهُ قدْ ضَمَرَ. ح

1988. Cennet ehlinden bir tek kişiye yemede, içmede, iştahta ve cinsel ilişkide yüz adamın kuvveti kadar güç verilir. Onlardan birinin def-i haceti ter olarak derisinden çıkar gider. Bir de bakar ki, karnındaki şişkinlik gitmiştir.[1988]

١٩٨٩- إنَّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ القائِمِ باللَّيْلِ الظَّامِيءِ بالهَواجِرِ. ض

1989. Kişi, güzel ahlakı sayesinde gece ibadet eden ve kavurucu sıcakta susuzluk çeken oruçlunun derecesine ulaşır.[1989]

١٩٩٠- إنّ الرَّجُلَ لَيُلْجِمهُ العَرَقُ يَوْمَ القِيامَةِ فَيَقُولُ رَبِّ أرِحْنِي ولوْ إلى النّار. ح

1990. Kıyamet günü ter adamın gırtlağına kadar çıkar. Öyle ki kişi, *"Ya rabbi, cehenneme göndermek suretiyle de olsa beni bu halden kurtar!"* der.[1990]

١٩٩١- إنّ الرَّجُلَ لَيَطْلُبُ الحاجَةَ فَيَزْوِيها اللَّهُ تَعالى عَنهُ لِما هُوَ خَيْرٌ لهُ فَيَتَّهِمُ النَّاسَ ظالِماً لهمْ فَيَقُولُ مَنْ سَبَقَنِي. صح

1986 Ahmed, V, 159; İbni Huzeyme, III, 337; İbnü'l-Carud, s. 108; Beyhakî, Şuab, III, 179.
1987 Taberânî, Evsat, II, 216.
1988 Ahmed, IV, 371; Taberânî, V, 178; Heysemî, X, 416.
1989 Taberânî, VIII, 169; Heysemî, VIII, 25.
1990 Taberânî, X, 99; Ebû Ya'lâ, VIII, 398; Münzirî, IV, 210.

1991. Kişi, bir ihtiyacını onu karşılayabilecek birinden ister. Allah Teala, onun için daha hayırlı olduğundan onu kendisine vermez. İhtiyacı karşılanmayan kişi, insanları haksız yere suçlayarak; *"Bunun verilmemesine kim sebep oldu?"* der. [1991]

١٩٩٢- إنَّ الرَّجُلَ لَتُرْفَعُ دَرَجَتُهُ في الجَنَّةِ فَيَقولِ أنّى لي هذا فيقالُ باسْتِغْفارِ وَلَدِكَ لَكَ. ح

1992. Kişinin cennette derecesi yükseltilir. O kişi bunun sebebini sorarak; *"Ya rabbi, bu lütuf nereden?"* der. Ona, *"Çocuğunun senin için yaptığı istiğfar ve dualardan"* diye cevap verilir.[1992]

١٩٩٣- إنّ الرَّجُلَ أحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِهِ وصَدْرِ فِرَاشِهِ وأنْ يَؤُمَّ في رَحْلِهِ. ض

1993. Kişi, bineğinin ve bulunduğu yerin ön tarafına oturmaya, cemaatine imam olmaya başkalarından daha çok hak sahibidir.[1993]

١٩٩٤- إنَّ الرَّجُلَ لَيَبْتاعُ الثَّوْبَ بالدِّينارِ والدِّرْهَمِ أوْ بِنِصْفِ الدِّينارِ فَيَلْبَسُهُ فَما يَبْلُغُ كَعْبَيْهِ حَتَّى يُغْفَرَ لهُ مِنَ الحمْدِ. ض

1994. Kişi, bir dinara veya bir dirheme ya da yarım dinara aldığı bir elbiseyi giyer, sonra da hamdederse, o elbise topuklarına varmadan önce kendisi bağışlanmış olur.[1994]

١٩٩٥- إنّ الرَّجُلَ إذا رَضِيَ هَدْيَ الرَّجُلِ وعَمَلَهُ فَهُوَ مِثْلُهُ. ض

1995. Kişi, birinin tuttuğu yoldan ve yaptığı işten hoşlanırsa o da onun gibidir.[1995]

١٩٩٦- إن الرَّجُلَ لَيُصَلِّي الصَّلاةَ وَلَما فاتَهُ مِنْها أفْضَلُ مِنْ أهْلِهِ ومالِهِ. ض

1996. Kişiye namaz kılması ve vaktini geçirmemesi, ehlinden ve malından daha hayırlıdır.[1996]

1991 Taberânî, XI, 359; Heysemî, X, 151.
1992 İbni Mâce, Edeb 1; Ahmed, II, 509.
1993 Bezzâr, VIII, 308; Taberânî, Evsat, I, 280; Heysemî, II, 65.
1994 İbnü's-Sünnî, Amelü yevm, s. 16.
1995 İbnü's-Sünnî, I, 11; Taberânî, XVII, 334; Heysemî, VIII, 90.
1996 Buhârî, Kebîr, VIII, 417; Müttekî, nr. 20030.

١٩٩٧- إنَّ الرَّحْمَةَ لا تَنْزِلُ على قَوْمٍ فِيهِمْ قاطِعُ رَحِمٍ. ض

1997. İçinde, akrabalarla ilişkiyi kesen birinin olduğu bir topluluğa rahmet inmez.[1997]

١٩٩٨- إنّ الرِّزْقَ لَيَطْلُبُ العَبْدَ أكْثَرَ مِمَّا العَبْدُ يَطْلُبُهُ أجَلُهُ. ح

1998. Kulun rızkı, kendisini ecelinin aradığından daha fazla arar.[1998]

١٩٩٩- إنَّ الرِّزْقَ لا تَنْقُصُهُ المَعْصِيَةُ ولا تَزِيدُهُ الحَسَنَةُ وتَرْكُ الدُّعاءِ مَعْصِيَةٌ.

1999. Günah rızkı eksiltmediği gibi, sevap da onu artırmaz. Duayı terketmekse günahtır.[1999]

٢٠٠٠- إنّ الرِّسالَةَ والنُّبُوَّةَ قَدِ انْقَطَعَتْ فلا رَسُولَ بَعْدِي ولا نَبِيَّ ولكِنِ المُبَشِّراتِ رُؤْيا الرَّجُلِ المسْلِمِ وهيَ جُزْءٌ مِنْ أجْزَاءِ النُّبُوَّةِ. ض

2000. Peygamberlik ve nübüvvet kesilmiştir. Benden sonra resul ve nebi yoktur, ancak müjdeli haberler denilen müslüman kişinin gördüğü rüyalar vardır. Ö rüyalar, nübüvvetin cüzlerinden bir cüzdür.[2000]

٢٠٠١- إنَّ الرُّؤْيا تَقَعُ على ما يُعَبَّرُ ومثلُ ذلك مثلُ رَجُلٍ رَفَعَ رِجْلَيْهِ فهوَ يَنْتَظِر مَتَى يَضَعُها فإذا رَأى أحَدُكُم رُؤْيا فلا يُحدّثْ بها إلاّ ناصِحاً أوْ عالِماً. صح

2001. Rüyalar tabir edildiği şekilde çıkar. Bunun misali şuna benzer: Kişi ayağını kaldırır, ne zaman yere koyacağını bekler. Biriniz bir rüya gördüğünde onu ancak iyiliğini isteyen samimi bir dostuna veya alim birine anlatsın.[2001]

٢٠٠٢- إنّ الرُّقى والتَّمائِم والتُّوَلَةَ شِرْكٌ. صح

1997 Münzirî, III, 345; İbni Hacer, X, 415.
1998 Taberânî, Şâmiyyîn, I, 318.
1999 Taberânî, Sağîr, II, 21; Heysemî, IV, 72.
2000 Ahmed, III, 267; Hâkim, IV, 433; Ziyâ, VII, 206.
2001 Hâkim, IV, 433.

2002. Meşru olmayan okuyup üflemeler, nazar boncuğu ve kadının erkeğe sevdirilmesi için sihir yaptırmalar şirktir.[2002]

٢٠٠٣- إنَّ الرُّكْنَ والمَقامَ ياقُوتَتانِ مِنْ ياقوتِ الجَنَّةِ طَمَسَ اللَّهُ تعالى نُورَهُما ولوْ لَمْ يَطْمِسْ نورَهُما لأَضاءَتا ما بَيْنَ المَشْرِقِ والمَغْرِبِ. ح

2003. Hacerü'l-esved ve Makam-ı İbrahim, cennet yakutlarından iki yakuttur. Allah onların nurunu gidermiştir. Şayet gidermeseydi doğu ile batının arasını aydınlatırdı.[2003]

٢٠٠٤- إنّ الرُّوحَ إذا قُبِضَ تَبِعَهُ البَصَرُ. صح

2004. Ruh çıktığı zaman göz ona tabi olur.[2004]

٢٠٠٥- إنّ الزُّناةَ يأْتُونَ تَشْتَعِلُ وُجُوهُهُمْ ناراً. ض

2005. Zinakarlar, haşir meydanına vücutları alevler içinde yanar bir halde gelirler.[2005]

٢٠٠٦- إنّ السّاعَةَ لا تَقومُ حَتّى يَكونَ عَشْرُ آياتٍ الدُّخانُ والدَّجالُ والدَّابَّةُ وطُلوعُالشَّمْسِ منْ مَغْرِبِها وثلاثَةُ خُسُوفٍ خَسْفٌ بالمَشْرِقِ وخَسْفٌ بالمَغْرِبِ وخَسْفٌ بِجَزِيرَةِ العَرَبِ ونزُولُ عِيسى وفَتْحُ يأْجُوجَ ومَأْجُوجَ ونارٌ تَخْرُجُ منْ قَعْرِ عَدَنَ تَسُوقُ النَّاسَ إلى المَحْشَرِ تَبِيتُ مَعَهُمْ حَيْثُ باتُوا وتَقِيلُ مَعَهُمْ حَيْثُ قالوا. صح

2006. On alamet çıkmadan kıyamet kopmaz. Onlar duhan, dabbetü'l-arz, Deccal, güneşin batıdan doğması, üç yerde doğuda, batıda ve Arap yarımadasında yere batmalar, İsa'nın inmesi, Yecüc ve Mecüc'ün çıkması, Aden şehrinin aşağılarından bir ateşin çıkıp insanları mahşere sevk etmesi ve onların yanından ayrılmaması. Öyle ki, onlar geceyi geçirdiklerinde ateş de yanlarında geceler, gündüz istirahat ettiklerinde o da yanlarında bekler.[2006]

2002 Ebû Dâvûd, Tıb 29.

2003 Tirmizî, Hac 49; Ahmed, II, 213, 214.

2004 Ahmed, VI, 297; İbni Hibbân, XV, 515; Taberânî, XXIII, 314; Beyhakî, III, 384.

2005 Münzirî, III, 186; Heysemî, VI, 255.

2006 Müslim, Fiten 39, 40, 128, 129; Ebû Dâvûd, Melâhim 12; Tirmizî, Fiten 21; İbni Mâce, Fiten 25, 28; Ahmed, II, 324.

٢٠٠٧- إنّ السُّحُورَ بَرَكَةٌ أعْطاكُمُوها الله فلا تَدَعُوها. صح

2007. Sahur, Allah'ın size verdiği bir berekettir, onu ihmal etmeyin.[2007]

٢٠٠٨- إنّ السّعادَةَ كلَّ السّعادَةِ طولُ العُمُرِ في طاعَةِ اللّهِ. ح

2008. Gerçek saadet, Allah'a itaatte geçirilen uzun ömürdür.[2008]

٢٠٠٩- إنّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الفِتَنَ وَلَمَنِ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ. ح

2009. Bahtiyar kişi, fitnelerden uzak kalan ve musibet verildiğinde sabredendir.[2009]

٢٠١٠- إنَّ السِّقْطَ لَيُرَاغِمُ رَبَّهُ إذا دَخَلَ أبَواهُ النَّارَ فَيُقالُ أيُّها السِّقْط المُرَاغِمُ رَبَّهُ أدْخِلْ أبَوَيْكَ الجَنَّةَ فَيَجُرُّهُما بِسَرَرِهِ حَتّى يُدْخِلَهُما الجنّة. ض

2010. Düşük olarak doğan çocuk, ana babası cehenneme girdiğinde Allah'a karşı nazlanır. O zaman kendisine *"Ey Allah'a karşı naz yapan çocuk! Ana babanı al da gir cennete"* denilir. O da onları göbek bağı ile çekip cennete götürür.[2010]

٢٠١١- إنّ السّلامَ اسْمٌ مِنْ أسْماءِ اللّهِ تَعالى فأفْشُوهُ بَيْنَكُمْ. ح

2011. Selam, Allah'ın isimlerinden birisidir, yere indirilmiştir. Öyle ise siz de aranızda selamı yayın.[2011]

٢٠١٢- إنّ السمواتِ السَّبْعَ والأَرَضينَ السَّبْعَ والجبالَ لَتَلْعَنُ الشَّيْخ الزَّانِي وإنّ فُرُوجَ الزُّناةِ لَيُؤْذِي أهْلَ النَّارِ نَتْنُ رِيحِها. ض

2012. Yedi kat gök, yedi kat yer ve dağlar zina eden ihtiyara lanet eder. Zina edenlerin avret yerlerinin kokusu bütün cehennem halkını rahatsız eder.[2012]

2007 Nesâî, Sıyâm 18, 19; İbni Mâce, Sıyâm 22; Dârimî, Savm 9; Ahmed, II, 377, 477, III, 32, 99.
2008 Hatîb, VI, 17; Müttekî, nr. 22651.
2009 Ebû Dâvûd, Fiten 2.
2010 İbni Mâce, Cenâiz 58.
2011 Ukaylî, I, 140; Taberânî, Evsat, III, 231; Heysemî, VIII, 29.
2012 Heysemî, VI, 255.

٢٠١٣- إنّ السّيّدَ لا يَكُونُ بَخيلاً. ض

2013. Efendi kimse asla, cimri olamaz.[2013]

٢٠١٤- إنّ الشّاهِدَ يَرَى ما لا يَرَى الغائِبُ. ض

2014. Bir yerde bulunan, orada bulunmayanın görmediği şeyleri görür.[2014]

٢٠١٥- إنّ الشّمْسَ والقَمَرَ ثَوْرَانِ عقِيرَانِ في النّار. ض

2015. Güneş ve ay kötürüm iki öküz gibi ateşte olacaklardır.[2015]

٢٠١٦- إنَّ الشّمْسَ والقَمَرَ لا يَنْكَسِفانِ لِمَوْتِ أحَدٍ ولا لِحَياتِهِ ولَكِنَّهُما آيَتَانِ مِنْ آياتِ اللَّهِ يُخَوّفُ اللَّهُ بِهِما عِبادَهُ فإذا رَأَيْتُمْ ذلكَ فَصلُّوا وادْعُوا حَتّى يَنْكَشِفَ ما بِكُمْ. صح

2016. Güneş ve ay hiç kimsenin ne ölümü ne de hayatından dolayı tutulur. Onlar Allah'ın büyüklüğünü gösteren iki delildir. Allah onlarla kullarını korkutur. Onları gördüğünüz zaman namaz kılın ve açılıncaya kadar da dua edin.[2016]

٢٠١٧- إنَّ الشّمْسَ والقَمَرَ إذا رأى أحَدُهُما مِنْ عَظَمَةِ اللَّهِ تَعالى شَيْئاً حادَ عَنْ مَجْرَاهُ فانْكَسَفَ. صح

2017. Güneş ve aydan her biri Allah Teala'nın azametinden bir şey gördükleri zaman mecralarından çıkar da tutulurlar.[2017]

٢٠١٨- إنّ الشّهْرَ يَكون تِسْعَةً وعِشْرِينَ يَوْماً. صح

2018. Ay, bazen yirmizdokuz gün olur.[2018]

2013 Hatîb, Buhalâ, s. 50.

2014 İbni Sad, VIII, 215; Ahmed, I, 83; Ziyâ, II, 353.

2015 Tayâlisî, s. 281; Ebû Ya'lâ, VII, 148; İbnü'l-Cevzî, I, 206.

2016 Buhârî, Küsûf 1, 6, 13, 15, Bed'ü'l-halk 4; Müslim, Küsûf 6, 10; Ebû Dâvûd, İstiskâ 3-4; İbni Mâce, Cenâiz 53; Dârimî, Salât 187; Ahmed, II, 118.

2017 Müttekî, nr. 21561.

2018 Ahmed, VI, 51, 315; İbni Hibbân, VIII, 234.

٢٠١٩- إنّ الشَّياطِينَ تَغْدُو بِرَاياتِها إلى الأسْواقِ فيَدْخُلونَ مَعَ أوَّل دَاخِلٍ ويَخْرُجُونَ مَعَ آخِرِ خارِجٍ. ض

2019. Şeytanlar, bayraklarıyla çarşılara çıkarlar. İlk girenle oraya girer, son çıkanla oradan çıkarlar.[2019]

٢٠٢٠- إنّ الشّيْخَ يَمْلِكُ نَفْسَهُ. ض

2020. İhtiyar, nefsine sahip olur.[2020]

Şeytan

٢٠٢١- إنّ الشَّيْطانَ يُحِبُّ الحُمْرَةَ فإيّاكُمْ والحُمْرَةَ وَكُلَّ ثَوْبٍ ذِي شُهْرَةٍ. ض

2021. Şeytan kırmızı rengi sever. Siz kırmızı elbiseden ve şöhrete sebep olacak giysilerden sakının.[2021]

٢٠٢٢- إنَّ الشَّيْطانَ ذِئْبُ الإنْسانِ كَذِئْبِ الغَنَمِ يَأْخذُ الشَّاةَ القاصيةَ والنَّاصيةَ فإيَّاكُمْ والشِّعابَ وعَلَيْكُمْ بالجَمَاعَةِ والعامَّةِ والمَسْجِدِ. ح

2022. Şeytan, insanın kurdudur. Koyunun kurdu gibi sürüden ayrılıp tek başına yayılan koyunu kaptığı gibi, şeytan da cemaattan ayrılanı öyle kapar. Ayrılıktan sakının, cemaattan, topluluktan ve mescidlerden ayrılmayın.[2022]

٢٠٢٣- إنّ الشَّيْطانَ يَحْضُرُ أحدَكُمْ عِنْدَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْ شَأْنِهِ حَتَّى يَحْضُرَهُ عِنْدَ طَعامِهِ فإذا سَقَطَتْ مِنْ أحدِكُمْ اللُّقْمَةُ فَلْيُمِطْ ما كانَ بِها مِنْ أذًى ثمَّ لِيَأْكُلْها ولا يَدَعها لِلشَّيْطانِ فإذا فَرَغَ فَلْيَلْعَقْ أصابِعَهُ فإنّهُ لا يَدْرِي في أيِّ طَعامِهِ تكونُ البَرَكَةُ. صح

2019 Ahmed, V, 233, 243.
2020 Ahmed, II, 185, 221; Müttekî, nr. 23809
2021 İbni Adî, III, 325; Taberânî, Evsat, VII, 353; Beyhakî, Şuab, V, 193; Heysemî, V, 130.
2022 Ahmed, V, 232; Taberânî, XX, 164; Heysemî, II, 23.

2023. Şeytan, sizin her işinizde, hatta yemeğinize varıncaya kadar sizinle birlikte olur. Birinizin lokması yere düştüğünde ondaki tozu üfleyip yesin, onu şeytana bırakmasın. Yemeği bitince parmaklarını yalasın. Zira kişi, yemekteki bereketin nerede olduğunu bilmez.[2023]

٢٠٢٤- إنّ الشَّيْطانَ يأْتِي أحَدَكُمْ في صلاتِهِ فيُلْبِّسُ عليْهِ حَتَّى لا يَدْرِي كَمْ صَلّى فإذا وَجَدَ ذلِكَ أحَدُكُمْ فلْيَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ وهُوَ جالِسٌ قَبْلَ أن يُسَلِّمَ ثمَّ يُسَلِّمَ. ح

2024. Şeytan birinize namazında gelir ve namazını ona karıştırır. Öyle ki kişi, namazı kaç rekat kıldığını bilemez. Biriniz böyle bir durumla karşılaştığında selam vermeden önce oturduğunda iki secde yapsın.[2024]

٢٠٢٥- إنّ الشَّيْطانَ قالَ وعِزَّتِكَ يا رَبِّ لا أبْرَحُ أُغْوِي عِبادَكَ ما دَامَتْ أرْواحُهُمْ في أجْسادِهِمْ فَقالَ الرَّبُّ وعِزَّتِي وجَلالِي لا أزَالُ أغْفِرُ لهمْ ما اسْتَغْفَرُوني. صح

2025. Şeytan, *"Ya rabbi! İzzetine yemin ederim ki, kullarının ruhları cesetlerinde kalmaya devam ettikçe onları yolundan saptıracağım"* dedi. Allah Teala da *"İzzet ve celalime yemin olsun ki, ben de onları benden bağışlanma diledikleri sürece bağışlayacağım"* buyurdu.[2025]

٢٠٢٦- إنّ الشَّيْطانَ لمْ يَلْقَ عُمَرَ منْذُ أسْلَمَ إلاّ خَرَّ لِوَجْهِهِ. ح

2026. Şeytan, Ömer müslüman olduğundan beri onunla her karşılaştığında yüzüstü yere düşmüştür.[2026]

٢٠٢٧- إنّ الشَّيْطانَ ليَأْتِي أحَدَكُمْ وهُوَ في صلاتِهِ فيأْخذُ بِشَعْرَةٍ مِنْ دُبُرِهِ فَيَمُدُّها فَيَرَى أنَّهُ أحْدَث فلا يَنْصَرِفُ حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتاً أوْ يَجِدَ رِيحاً.

2027. Şeytan, birinize namazında gelir ve dübüründen bir kıl tutup çeker. Kişi abdestinin bozulduğunu zanneder. Böyle durumlarda kişi, bir yellenme sesi veya bir koku duymadıkça namazını bırakmasın.[2027]

2023 Beyhakî, Şuab, V, 80.
2024 İbni Huzeyme, II, 109; Taberânî, Evsat, II, 362; Beyhakî, II, 339.
2025 Ahmed, III, 29, 41.
2026 Taberânî, XXIV, 305; Heysemî, IX, 70.
2027 Ahmed, III, 96; Ebû Ya'lâ, II, 443; Heysemî, I, 242.

٢٠٢٨- إنّ الشّيْطانَ إذا سَمِعَ النِّدَاءَ بالصّلاةِ أحالَ لهُ ضُرَاطٌ حَتّى لا يَسْمَعَ صَوْتَهُ فإذا سَكَتَ رَجَعَ فَوَسْوَسَ فإذا سَمِعَ الإقامَةَ ذَهَبَ حَتّى لا يَسْمَعَ صَوْتَهُ فإذا سَكَتَ رَجَعَ فَوَسْوَسَ. صح

2028. Şeytan, namaz için ezan sesini işittiğinde ezan sesini duymamak için sesli yellendirerek kaçmaya başlar. Ezan bittiğinde geri döner ve kişiye vesvese vermeye çalışır. İkameti işitince onun sesini duymamak için tekrar kaçar, bitince tekrar dönüp vesvese vermeye başlar.[2028]

٢٠٢٩- إنَّ الشّيْطانَ يأْتِي أحَدَكُمْ فَيقولُ منْ خَلَقَ السَّماء فَيَقولُ اللَّهُ فَيَقُوْلُ مَنْ خَلَقَ الأَرْضَ فَيَقُولُ اللَّهُ فيقولُ منْ خَلَقَ اللَّهَ فإذا وَجَدَ ذلِكَ أحَدُكُم فَلْيَقُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ورَسُولِهِ. ح

2029. Şeytan birinize gelir ve *"Göğü kim yarattı?"* diye sorar. O kişi, *"Allah"* der. Ardından *"Yeri kim yarattı?"* diye sorar. O kişi yine *"Allah"* der. Bu *defa "Allah'ı kim yarattı?"* diye sorar. Biriniz içinde böyle bir şey hissettiğinde *"Ben Allah'a ve resulüne iman ettim"* desin.[2029]

٢٠٣٠- إنّ الشَّيْطانَ يأْتِي أحَدَكُمْ فيقولُ منْ خَلَقَكَ فيقولُ اللَّهُ فيقولُ فَمَنْ خَلَقَ اللَّهَ فإذا وَجَدَ أحدُكُمْ ذلِكَ فَلْيَقُلْ آمنْتُ باللَّهِ وَرُسُلِهِ فإن ذلِكَ يَذْهَبُ عَنْهُ. ح

2030. Şeytan birinize gelir ve *"Seni kim yarattı?"* diye sorar, o kişi de *"Allah"* der. Sonra *"Allah'ı kim yarattı?"* diye sorar. Biriniz içinde böyle bir şey hissettiğinde *"Allah'a ve peygamberlerine iman ettim"* desin. Böyle derse içindeki vesvese gitmiş olur.[2030]

٢٠٣١- إنّ الشَّيْطانَ وَاضِعُ خَطْمَهُ على قَلْبِ ابن آدَمَ فإنْ ذَكَرَ اللَّهَ تَعَالى خَنَسَ وإنْ نَسِيَ اللَّهَ الْتَقَمَ قَلْبَهُ. ض

2028 Beyhakî, I, 432.
2029 Taberânî, Evsat, II, 251; Heysemî, I, 34.
2030 Taberânî, Evsat, II, 251; Heysemî, I, 34.

2031. Şeytan, ağzını insanoğlunun kalbi üzerine koyar. Kişi Allah'ı zikrettiğinde geri çekilir, Allah'ı unuttuğunda ise kalbini yutar.[2031]

٢٠٣٢ – إنَّ الشَّيْطانَ عَرَضَ لي فَشدَّ عَلَيَّ لِيَقْطَعَ الصّلاةَ عَلَيَّ فأَمْكَنَنِي اللَّهُ تَعالى مِنْهُ فَذعتُهُ ولقَدْ هَمَمْتُ أنْ أُوْثقهُ إلى سارِيَةٍ حَتَّى تُصْبِحُوا فتنظروا إلَيْهِ فَذَكَرْتُ قَوْلَ سُلَيْمانَ رَبِّ هَبْ لِي مُلْكاً لا يَنْبَغِي لأَحَد مِنْ بَعْدِي فَرَدَّهُ اللَّهُ خاسِئاً. صح

2032. Şeytan, bir gün önüme çıktı ve namazımı kesmek için bana hücum etti. Allah bana imkan verdi de onu yere fırlattım. Andolsun, onu bir direğe bağlayıp size göstermek içimden geçti, fakat Süleyman'ın *"Rabbim, bana öyle bir saltanat ver ki benden başka onu kimseye verme!"* sözünü hatırladım. Bunun üzerine Allah onu hor ve hakir olarak benden defedip uzaklaştırdı.[2032]

٢٠٣٣ – إنَّ الشَّيْطانَ إذا سَمِعَ النِّداءَ بالصّلاةِ ذهَبَ حَتَّى يَكونَ مَكانَ الرَّوْحاءِ. صح

2033. Şeytan, namaz için ezan sesini işittiği zaman Ravha denilen yere kadar kaçar.[2033]

٢٠٣٤ – إنَّ الشَّيْطانَ قَدْ أيسَ أنْ يَعْبدَهُ المصَلُّونَ ولكنْ في التَّحْرِيش بَيْنَهُمْ.

2034. Şeytan, namaz kılanların kendisine kulluk etmelerinden ümidini kesmiştir. Fakat onları birbirine karşı kışkırtma konusunda hala ümitlidir. [2034]

٢٠٣٥ – إنَّ الشَّيْطانَ حَسَّاسٌ لَحَّاسٌ فاحْذَرُوهُ على أنْفسكمْ مَنْ باتَ في يَدِهِ رِيحُ غَمْرٍ فأَصابَهُ شَيْءٌ فلا يَلُومَنَّ إلاَّ نَفْسَهُ. ض

2035. Şeytan, son derece hırslı ve oburdur, ondan sakının. Elinde et kokusuyla geceleyen birinin başına bir şey gelirse, kendisinden başkasını kınamasın.[2035]

2031 Ebû Ya'lâ, VII, 278; Taberânî, Duâ, I, 521; Beyhakî, Şuab, I, 402; Heysemî, VII, 149.
2032 Ahmed, II, 298. Hz. Süleyman'ın bu sözünün geçtiği ayet için bk. Sad (38), 35.
2033 Beyhakî, I, 432.
2034 Müslim, Münafikîn 65; Tirmizî, Birr 25; Fiten 2; İbni Mâce, Menâsik 76,

٢٠٣٦ – إنّ الشَّيْطانَ يَجْرِي من ابنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ. صح

2036. Şeytan, Ademoğlunun bedeninde kanın bedende dolaştığı gibi dolaşır.[2036]

٢٠٣٧ – إنّ الشَّيْطانَ لَيَفْرَقُ مِنْكَ يا عُمَرُ. صح

2037. Şüphesiz şeytan senden korkar, ya Ömer![2037]

Çeşitli Hadisler

٢٠٣٨ – إنّ الصَّائِمَ إذا أكِلَ عِنْدَهُ لَمْ تَزَلْ تُصَلِّي عَلَيْهِ المَلائِكَةُ حَتَّى يَفْرَغَ مِنْ طَعامِهِ. ح

2038. Oruçlu kimsenin yanında yemek yendiğinde, yemek işi bitinceye kadar melekler Allah'dan onun için günahlarının bağışlanmasını dilerler.[2038]

٢٠٣٩ – إنّ الصّالِحينَ يُشَدَّدُ عَلَيْهِمْ وإنهُ لا يُصِيبُ مُؤْمِناً نَكْبَةٌ من شَوْكَةٍ فما فَوْقَ ذلِكَ إلا حُطَّتْ عَنْهُ بها خَطِيئَةٌ ورُفِعَ لهُ بها دَرَجَة. ض

2039. Salih kimselere sıkıntılar artırılır. Mümine bir diken veya daha küçüğü de olsa her hangi bir musibet dokunursa, mutlaka onunla bir günahı dökülür ve derecesi de bir derece yükseltilir.[2039]

٢٠٤٠ – إنّ الصُّبْحَةَ تَمْنَعُ بَعْضَ الرِّزْقِ. ض

2040. Günün ilk saatlerinde uyumak, rızkın bir kısmına engel olur.[2040]

٢٠٤١ – إنّ الصَّبْرَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولَى. صح

2041. Sabır, musibetin geldiği ilk andadır.[2041]

2035 Hâkim, IV, 132; Beğavî, Cadiyyât, I, 415.
2036 Buhârî, Ahkâm 21, Bedü'l-halk 11, Lükata 11-12; Ebû Dâvûd, Savm 78, Sünnet 17; İbni Mâce, Sıyâm 65.
2037 Ahmed, V, 353.
2038 Tirmizî, Savm 67.
2039 Ahmed, VI, 160, 215.
2040 Ebû Nuyam, IX, 251; İbni Asâkir, VII, 285.
2041 Ahmed, III, 217; Beyhakî, IV, 65.

٢٠٤٢- إنّ الصَّخْرَةَ العَظِيمَةَ لَتلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي بها سَبْعينَ عاماً ماتُفْضي إلى قَرَارِها. ح

2042. Büyükçe bir taş cehennemin kenarından aşağıya atılır, yetmiş yıl düşmeye devam ettiği halde dibine varamaz.[2042]

٢٠٤٣- إنّ الصداعَ والمَليلَةَ لا يَزَالانِ بالمُؤْمِنِ وإنّ ذُنُوبَهُ مِثْلُ أَحُد فَما يَدَعانِه وعليه مِنْ ذُنوبِهِ مِثْقالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ.

2043. Mümin, günahları Uhud dağı kadar olduğu halde başağrısı ve ateşli hastalıklara mübtela olur. Hardal tanesi kadar da olsa günahları kalmayınca bırakılır.[2043]

٢٠٤٤- إنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إلى البِّر وإن البِرَّ يَهْدِي إلى الجَنَّةِ وإنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صَدِّيقاً وإنَّ الكَذِبَ يَهْدِي إلى الفُجُورِ وإن الفُجُورَ يَهْدِي إلى النَّارِ وإنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذاباً. صح

2044. Doğruluk kişiyi hayra ve iyiliğe yöneltir. İyilik de cennete götürür. Kişi, doğru söyleye söyleye Allah katında sıddık diye kaydedilir. Yalancılık, yoldan çıkmaya sürükler. Fücur da cehenneme götürür. Kişi, yalancılığı meslek edinince Allah katında yalancı diye yazılır.[2044]

Sadakalar

٢٠٤٥- إنّ الصَّدَقَةَ لا تَزِيدُ المَالَ إلاّ كَثْرَةً. ض

2045. Sadaka, ancak malı artırır.[2045]

2042 Müttekî, nr. 39471.

2043 Ahmed, V, 198, 199.

2044 Buhârî, Edeb 69; Müslim, Birr 103-105; Ebû Dâvûd, Edeb 80; Tirmizî, Birr 46; İbni Mâce, Mukaddime 7, Duâ 5.

2045 Müttekî, nr. 15763.

٢٠٤٦- إنّ الصَّدَقَةَ على ذِي قَرَابَةٍ يُضَعَّفُ أجْرُها مَرَّتَيْنِ. ض

2046. Akrabalara verilen sadakanın sevabı iki kat olarak verilir.[2046]

٢٠٤٧- إنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِىءُ غَضَبَ الرَّبِّ وتَدْفَعُ مِيتَةَ السُّوءِ. ض

2047. Sadaka rabbin gazabını söndürür, sahibini kötü ölümden korur.[2047]

٢٠٤٨- إنّ الصَّدَقَةَ لا تَنْبغي لآلِ محمَّدٍ إنَّما هِيَ أوْساخُ النَّاسِ. صح

2048. Sadaka Muhammed ailesine gerekmez, zira o insanların kirleridir.[2048]

٢٠٤٩- إنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِىءُ عَنْ أهْلها حَرَّ القُبُورِ وإنَّمَا يَسْتَظِلُّ المُؤْمِنُ يَوْمَ القِيَامَةِ في ظِلِّ صَدَقَتِهِ. ض

2049. Sadaka, sahibinin göreceği kabir hararetini söndürür. Mümin, kıyamet gününde ancak verdiği sadakanın gölgesinde gölgelenir.[2049]

٢٠٥٠- إنَّ الصَّدَقَةَ يُبْتَغى بها وَجْهُ اللَّهِ تَعالى والهَدِيَّةَ يُبْتَغَى بها وَجْهُ الرَّسُولِ وقَضاءُ الحاجَةِ. ض

2050. Sadaka ile Allah Teala'nın rızası, hediye ile de resülünün hoşnutluğu ve ihtiyaçların giderilmesi kastolunur.[2050]

٢٠٥١- إنّ الصَّدَقَةَ لا تَحِلُّ لنا وإنْ مَوَلَى القَوْمِ مِنْهُمْ. صح

2051. Sadaka bize helal değildir, bir kavmin azadlısı da onlardandır.[2051]

2046 Taberânî, XXIV, 287.
2047 Tirmizî, Zekât 28.
2048 Ahmed, IV, 166; Beyhakî, VII, 31.
2049 Taberânî, XVII, 286; İbni Adî, II, 210; Beyhakî, Şuab, III, 212; Heysemî, III, 110.
2050 İbni Ebî Âsım, Âhâd, III, 238; Ukaylî, II, 33.
2051 Ahmed, VI, 10; Hâkim, I, 561; Beyhakî, VII, 32.

Çeşitli Hadisler

٢٠٥٢- إنَّ الصَّعِيدَ الطَّيِّبَ طَهُورٌ ما لم تَجد الماءَ ولوْ إلى عشرِ حِجَج فإذا وجدتَ الماءَ فأمِسَّهُ بَشَرَتَكَ. ح

2052. Temiz toprak, on yıl bile su bulamazsan temizliktir. Su bulduğun zaman ise suyla organlarını yıka.[2052]

٢٠٥٣- إنّ الصَّفا الزَّلاَّلَ الَّذِي لا تَثْبُتُ علَيْهِ أقْدَامُ العُلَماءِ الطَّمَعُ. ض

2053. Alimlerin üzerinde kaymaktan kurtulamadığı kaygan bir tepe vardır ki, o da tamahkarlıktır.[2053]

٢٠٥٤- إنّ الصّلاةَ والصِّيامَ والذِّكْرَ يُضاعَفُ على النَّفَقَةِ في سَبيلِ اللَّهِ تَعالى بِسَبْعِمائَةِ ضِعْفٍ. صح

2054. Namaz, oruç ve zikre, Allah yolundaki harcamalardan yediyüz kat daha fazla ecir verilir.[2054]

٢٠٥٥- إنّ الصّلاةَ قُرْبانُ المُؤْمِن. ض

2055. Namaz, müminin Allah'a yaklaşmasıdır.[2055]

٢٠٥٦- إنّ الضاحِكَ في الصَّلاةِ والمُلْتفِتَ والمُفَقِّعَ أصابِعَهُ بِمَنْزِلَةٍ وَاحِدَةٍ. ض

2056. Namazda gülen, sağa sola bakınan ve parmaklarını çıtlatan aynı hükümdedir.[2056]

٢٠٥٧- إنّ الطَّيْرَ إذا أصْبَحَتْ سَبَّحَتْ رَبَّها وسأَلَتْهُ قوتَ يَوْمِها. ض

2057. Kuşlar sabaha çıktıklarında rablerini tesbih eder ve ondan günlük rızıklarını isterler.[2057]

2052 Ahmed, V, 146; Dârekutnî,I, 187.
2053 Deylemî, I, 201; İbnü'l-Cevzî, I, 383.
2054 Hâkim, II, 88; Beyhakî, IX, 172.
2055 İbni Adî, V, 1859; Müttekî, nr. 18907.
2056 Heysemî, II, 79; Müttekî, nr. 19980.
2057 Hatîb, XI, 97.

٢٠٥٨- إنّ الظُّلْمَ ظُلُماتٌ يَوْمَ القِيَامَةِ. صح

2058. Zulüm, kıyamet günü karanlıklardır.[2058]

٢٠٥٩- إنّ العارَ لَيَلْزَمُ المَرْءَ يَوْمَ القِيَامَةِ حَتّى يَقولَ يا رَبِّ لِإرْسالُكَ بِي إلى النّارِ أيْسَرُ عليَّ مِمَّا ألْقى وإنّهُ لَيَعْلَمُ ما فِيها مِنْ شِدَّةِ العَذَابِ. ح

2059. Ar, kıyamet gününde insanı öylesine kaplar ki, insan azabın şiddetini bildiği halde şöyle demek zorunda kalır: *"Ya Rabbi! Beni cehenneme göndermen içinde bulunduğum şu halden daha iyidir."*[2059]

Kul-Köle

٢٠٦٠- إنَّ العَبْدَ لَيَتَكَلّمُ بِالكَلِمَةِ مِنْ رِضْوانِ اللَّهِ لا يُلْقِي لَها بالاً يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهَا دَرَجاتٍ وإنْ العَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لا يُلْقِي لها بالاً يَهْوِي بها في جَهَنَّمَ. صح

2060. Kul, Allah'ın hoşnut olduğu bir sözü önemsemeksizin söyler de Allah Teala o vesileyle onun derecesini yükseltir. Yine kul, Allah'ın gazabını gerektiren bir sözü önemsemeksizin söyler de Allah Teala o sözü sebebiyle onu cehennemin dibine atar.[2060]

٢٠٦١- إنَّ العَبْدَ لَيَتَكَلّمُ بِالكَلِمَةِ ما يَتَبَيّنُ فِيها يَزِلُّ بها في النَّارِ أبْعَدَ ما بَيْنَ المَشْرِقِ والمَغْرِبِ. صح

2061. Kul, iyice düşünüp taşınmadan bir söz söyler de o yüzden cehennemin doğu ile batı arasından daha uzak bir yerine düşer.[2061]

٢٠٦٢- إنّ العَبْدَ إذا قامَ يُصَلّي أتَي بِذُنوبِهِ كلِّها فوُضِعَتْ على رأْسِهِ وعاتِقَيْهِ فَكُلَّما رَكَعَ أوْ سَجَدَ تَساقَطَتْ عنهُ. ض

2058 Müslim, Birr 56, 57; Ahmed, II, 106.
2059 Hâkim, IV, 620.
2060 Buhârî, Rikâk 23; Tirmizî, Zühd 10; İbni Mâce, Fiten 12.
2061 Buhârî, Rikâk 23 ; Müslim, Zühd 49, 50; Ahmed, II, 378.

2062. Kul, namaz kılmaya kalktığında bütün günahları getirilir, başının ve omuzlarının üzerine konulur. Her rüku ve secdeye vardıkça günahları kendisinden dökülür.[2062]

٢٠٦٣- إنّ العَبْدَ إذا نَصَحَ لِسَيِّدِهِ وأحْسَنَ عِبَادَةَ رَبِّهِ كانَ لهُ أجْرُهُ مَرَّتَيْنِ. صح

2063. Köle, efendisine karşı dürüst olur, rabbine karşı da ibadetini güzelce yaparsa, ona iki kat ecir vardır.[2063]

٢٠٦٤- إنّ العَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَدْخُلُ بِهِ الجَنّةَ يَكُون نَصْبَ عَيْنَيْهِ تائِباً فارّاً حَتَّى يَدْخُلَ بِهِ الجَنّةِ. ح

2064. Kul bir günah işler, onunla cennete girer. İşlediği günah devamlı hatırında olur, ondan tevbe eder de cennete girer.[2064]

٢٠٦٥- إنّ العَبْدَ إذا كانَ هَمُّهُ الآخِرَةَ كَفَّ اللّهُ تَعالى عليه ضَيْعَتَهُ وجَعَلَ غِناهُ في قَلْبِهِ فلا يُصْبِحُ إلا غَنيّاً ولا يُمْسِي إلاّ غَنِيّاً وإذا كان هَمَّهُ الدُّنْيا أفْشَى اللّهُ تَعالى ضَيْعَتَهُ وجَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ فلا يُمْسِي إلاّ فَقِيراً ولا يُصْبِحُ إلا فَقِيراً. ض

2065. Kulun düşüncesi ahiret olursa, Allah Teala onun işini derli toplu yapar, gönlünü de zengin kılar. Artık o kimse zengin yatar, zengin kalkar. Şayet kulun bütün düşüncesi dünya olursa Allah Teala onun işini dağıtır, fakirliğini de gözünün önüne getirir. Artık o kimse, akşam olunca ihtiyaç içinde fakir yatar, sabah olunca da ihtiyaç içinde kalkar.[2065]

٢٠٦٦- إنّ العَبْدَ إذا صَلّى في العَلانِيَةِ فأحْسَنَ وصَلّى في السِّرِّ فأحْسَنَ قالَ اللّهُ تعالى هذا عَبْدِي حَقّاً. ض

2066. Kul, insanlar arasında da kimsenin görmediği yerlerde de güzel namaz kılarsa Allah Teala, *"İşte bu benim gerçek kulumdur"* buyurur.[2066]

2062 Ebû Nuaym, VI, 99; Beyhakî, III, 10; Heysemî, II, 123.
2063 Ahmed, II, 18; Beyhakî, VIII, 12; Kudâî, II, 299.
2064 İbni Mübârek, Zühd, I, 52.
2065 Ahmed, V, 183.
2066 Râfiî, III, 260; İbni Ebî Hatim, İlel, I, 189.

٢٠٦٧- إنّ العَبْدَ لَيُؤْجَرُ في نَفَقَتِهِ كُلِّها إلاّ في البِناءِ. ض

2067. Kul, bina yapımı dışındaki bütün harcamalarından dolayı ecir alır.[2067]

٢٠٦٨- إنّ العَبْدَ لَيَتَصَدَّقُ بالكِسْرَةِ تَرْبُو عِنْدَ اللّهِ حَتّى تَكونَ مِثْلَ أُحُدٍ. ض

2068. Kul, bir parça ekmeği sadaka olarak verir. O verdiği sadaka Allah katında öyle bereketlenir ki, Uhud dağı kadar olur.[2068]

٢٠٦٩- إنّ العَبْدَ إذا لَعَنَ شَيْئاً صَعَدَتِ اللَّعْنَةُ إلى السَّماءِ فتغْلَقُ أبْوابَ السَّماءِ دُونَها ثمَّ تَهْبِطُ إلى الأَرْضِ فتُغْلَقُ أبْوابُها دُونَها ثمَّ تأخُذُ يَمِيناً وشِمالاً فإذا لم تَجِدْ مَساغاً رَجَعَتْ إلى الذي لُعِنَ فإنْ كانَ لِذلك أهْلاً وإلاّ رَجَعَتْ إلى قائِله. ح

2069. Kul, birşeye lanet ettiğinde, o lanet göğe doğru çıkar. Gök kapıları kapanır, sonra oradan giremez ve gerisin geri yere döner. Yerin kapıları da kapanır, oraya da giremez. Sonra sağa, sola gider, gelir. Bir yer bulamayınca lânet edilen şeye döner. Eğer o döndüğü şey, lanete müstehaksa ona varır, değilse onu söyleyene geri döner.[2069]

٢٠٧٠- إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُكِتَتْ فِى قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ صُقِلَ قَلْبُهُ وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبَهُ وَهُوَ الرَّانُ الَّذِى ذَكَرَ اللَّهُ كَلاَّ بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ. صح

2070. Kul, bir günah işlediğinde kalbinde siyah bir nokta meydana gelir. Eğer o günahtan el çeker, Allah'dan bağışlanma diler ve tevbe ederse kalbi cilalanır. Eğer bir daha o günaha dönerse, o siyah nokta büyür, öyle ki, bütün kalbini kaplar. İşte Yüce Allah'ın Kur'an'da *"Hayır, doğrusu onların kazandıkları günahlar kalplerini kaplayıp karartmıştır"* buyurduğu karartma budur.[2070]

2067 Hennâd, II, 374; Beyhakî, Şuab, VII, 393.
2068 Heysemî, III, 111.
2069 Beyhakî, Şuab, IV, 296; Deylemî, I, 198.
2070 Tirmizî, Tefsîr 13. Ayet için bk. Mutaffifin (83), 14.

٢٠٧١- إنّ العَبْدَ لَيَعْمَلُ الذّنْبَ فإذا ذَكَرَهُ أَحْزَنَهُ وإذا نَظَرَ اللّهُ إلَيْهِ قَدْ أَحْزَنَهُ غَفَرَ لهُ ما صَنَعَ قَبْلَ أنْ يَأْخُذَ في كَفّارَتِهِ بلا صلاةٍ ولا صِيامٍ. ض

2071. Kul bir günah işler, onu hatırladıkça üzülürse onun üzüldüğünü gören Allah Teala, o daha namaz veya oruç gibi günahına keffaret olacak bir amel işlemeye başlamadan onu affeder.[2071]

٢٠٧٢- إنّ العَبْدَ إذا وُضِعَ في قَبْرِهِ وتَوَلّى عنهُ أصْحابُهُ حتى أنهُ يَسْمَعُ قَرْعَ نِعالِهِمْ أتاهُ مَلَكانِ فَيُقْعِدانِهِ فَيقولانِ لهُ ما كُنْتَ تَقولُ في هذا الرَّجُل لِمُحَمَّدٍ فأمّا المُؤْمِنُ فيَقول أشْهَدُ أنه عبدُ اللّهِ ورَسُولُهُ فيُقالُ انْظُرْ إلى مَقْعَدِكَ مِنَ النّارِ قد أبْدلَكَ الله به مقعداً منَ الجَنّةِ فيَراهُما جَمِيعاً ويُفْسَحُ لهُ في قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِراعاً ويُمْلأُ عليه خَضِراً إلى يَوْمِ يُبْعَثونَ وأمّا الكافِرُ أو المُنافِقُ فيُقالُ لهُ ما كُنْتَ تَقولُ في هذا الرَّجُلِ فيَقولُ لا أدْرِي كُنْتُ أقُولُ ما يَقولُ الناسُ فيُقالُ لهُ لا دَرِيتَ ولا تَلِيتَ ثمَّ يُضْرَبُ بِمِطْراقٍ مِنْ حَدِيدٍ ضَرْبَةً بَيْنَ أُذُنَيْهِ فَيَصِيحُ صَيْحَةً يَسْمَعُها مَنْ يَلِيهِ غَيْرَ الثَّقَلَيْنِ ويَضِيقُ عليه قَبْرُهُ حتى تَخْتَلِفَ أضْلاعُهُ. صح

2072. Kul kabre konulup da dostları dönüp gittiği ve onların ayak sesleri henüz işitildiği sırada kendisine iki melek gelir, onu oturturlar ve Muhammed'i kastederek, *"Şu kişi hakkında ne düşünüyorsun?"* diye sorarlar. O kişi mümin ise şöyle der: *"Onun Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim."* Bunun üzerine kendisine, *"Cehennemdeki yerine bak, Allah Teala orayı cennetteki yerinle değiştirdi"* denir. O kişi her iki yerini de görür. Kabri yetmiş arşın genişletilir. Kıyamet günü insanlar diriltilinceye kadar kabri hoş kokularla kokulandırılır. Eğer kabre konan kişi kafir veya münafık ise ona da *"Şu kişi hakkında ne diyorsun?"* diye sorulur. O da *"Bilemiyorum, insanların dediklerini diyordum"* der. Bunun üzerine kendisine *"Bilmeyesin, anlamayasın"* denir. Sonra demirden bir tokmakla başının tam ortasına bir darbe indirilir. O kişi öyle bir çığlık

---

[2071] Ebû Nuaym, VI, 176; İbni Asâkir, XIII, 29.

atar ki, cin ve insanların dışındaki bütün yaratıklar onu işitirler. Kabri de öyle daraltılır ki, kaburga kemikleri birbirine geçer.[2072]

٢٠٧٣- إنّ العَبْدَ آخِذٌ عن اللّهِ تعالى أدَباً حَسَناً إذا وَسَّعَ عليه وَسَّعَ عليه وإذا أمْسَكَ عليه أمْسَكَ. ض

2073. Kul, Allah Teala'dan güzel bir edeb öğrenir ve Allah Teala, onun rızkını genişlettiğinde o da ev halkına genişletir, daralttığı zaman o da daraltır.[2073]

Çeşitli Hadisler

٢٠٧٤- إنّ العُجْبَ لَيُحبِطُ عَمَلَ سَبْعِينَ سَنَةً. ض

2074. Kişinin kendini beğenmesi, yetmiş senelik amelini boşa çıkarır.[2074]

٢٠٧٥- إنّ العِرَافَةَ حَقٌّ ولا بُدَّ لِلنّاسِ مِنَ العُرَفاءِ ولكِنِ العُرَفاءُ في النّارِ. ض

2075. İdareçilik bir haktır. O hakkı yerine getirecek kişilere elbette ihtiyaç vardır, ama idareciler cehennemdedir.[2075]

٢٠٧٦- إنّ العَرَقَ يَوْمَ القِيامَةِ لَيَذْهَبُ في الأَرْضِ سَبْعِينَ باعاً وإنّهُ لَيَبْلُغُ إلى أفْواهِ النّاسِ أو إلى آذانِهِمْ. صح

2076. Kıyamet günü kişinin teri, yerin yetmiş kulaç altına kadar işler. Hatta, insanların ağızlarına ya da kulaklarına kadar bile ulaşır.[2076]

٢٠٧٧- إنّ العَيْنَ لَتُولَعُ بالرَّجُلِ بإذْنِ اللّهِ تَعالى حَتّى يَصْعَدَ حالِقاً ثُمَّ يَتَرَدّى مِنْهُ. صح

2077. Nazar, Allah Teala'nın izniyle bir adamı yüksek bir dağın tepesine çıkarır, sonra da baş aşağı yuvarlar.[2077]

2072 Buhârî, Cenâiz 68,87; Müslim, Cennet 70,72; Ebû Dâvûd, Cenâiz 74; Nesâî, Cenâiz 108, 110.
2073 Ebû Nuaym, VI, 315.
2074 Abdürrezzâk, nr. 20026.
2075 Ebû Dâvûd, Harâc 5.
2076 Ahmed, II, 418.
2077 Ahmed, V, 146; Bezzâr, IX, 386; İbni Adî, III, 104; Heysemî, V, 106.

٢٠٧٨- إنّ الغادِرَ يُنْصَبُ لَهُ لِوَاءٌ يَوْمَ القِيَامَةِ فيقال ألا هذِهِ غَدْرَةُ فلانِ بْنِ فلانٍ. صح

2078. Ahdini bozan herkes için kıyamet günü bir bayrak dikilir ve "*Bu falanın vefasızlık alametidir!*" denilir.[2078]

٢٠٧٩- إنّ الْغُسْلَ يَوْمَ الجُمُعَةِ لَيَسُلُّ الخَطايا مِنْ أصُولِ الشَّعْرِ اسْتِلالاً. صح

2079. Cuma günü gusletmek, saç köklerinden günahları çekip çıkarır.[2079]

٢٠٨٠- إنّ الغَضَبَ مِنَ الشَّيْطانِ وإنّ الشَّيْطانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ وإنّما تُطْفَأُ بالماء النَّارُ فإذا غَضِبَ أحدُكُمْ فلْيَتَوَضَأْ. ح

2080. Öfke şeytandandır, şeytan da ateşten yaratılmıştır. Ateş, ancak suyla söndürülür. Öyle ise, biriniz öfkelendiği zaman abdest alsın.[2080]

٢٠٨١- إنّ الفِتْنَةَ تَجِيءُ فَتَنْسِفُ العِبادَ نَسْفاً ويَنْجُو العالِمُ منْها بِعِلْمِهِ. ض

2081. Fitne gelir ve insanları büyük bir felakete sürükler. Fakat alim ilmiyle ondan kurtulur.[2081]

٢٠٨٢- إنّ الفُحْشَ والتَّفَحُّشَ لَيْسا من الإسلام في شَيْءٍ وإنّ أحْسَنَ النَّاسِ إسْلاماً أحْسَنَهُمْ خُلُقاً. صح

2082. Hayasızlığın ve hayasızca sözler söylemenin İslam'da yeri yoktur. Müslümanlık bakımından insanların en iyi olanları, ahlakı en güzel olanlardır.[2082]

٢٠٨٣- إنّ الفَخِذَ عَوْرَةٌ. صح

2083. Diz, avrettir.[2083]

2078 Buhârî, Cizye 22, Edeb 99, Hiyel 99; Müslim, Cihâd 11-17; Ebû Dâvûd, Cihâd 150; Tirmizî, Siyer 28; İbni Mâce, Cihâd 42.

2079 Taberânî, VIII, 256; Münzirî, I, 285; Heysemî, II, 174.

2080 Ahmed, IV, 226.

2081 Ebû Nuaym, VIII, 41; Râfiî, II, 172; İbnü'n-Neccâr, Zeyl, III, 103; Kudâî, II, 139; İbni Asâkir, VI, 279.

2082 Ahmed, V, 89.

2083 Buhârî, Kebîr, II, 248; Dârekutnî, I, 224; Hâkim, IV, 200.

٢٠٨٤- إنّ القاضِي العَدْلَ لَيُجاءُ بِهِ يَوْمَ القيَامَةِ فَيَلْقَى مِنْ شِدَّةِ الحِسابِ ما يَتَمَنَّى أنْ لا يَكونَ قَضَى بَيْنَ اثْنَيْنِ في تَمْرَةٍ. ض

2084. Adil hakim, kıyamet günü hesap için getirilir. Şiddetli hesapla karşılaşınca, *"Keşke iki kişi arasında bir hurma için dahi hüküm vermeseydim"* diye temenni eder.[2084]

٢٠٨٥- إنّ القَبْرَ أوَّلُ مَنازِلِ الآخِرَةِ فإنْ نَجا مِنْهُ فَما بَعْدَهُ أيْسَرُ مِنْهُ وإنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَما بَعْدَهُ أشَدُّ مِنهُ. ح

2085. Kabir, ahiret konaklarının ilkidir. Kişi, onun azabından kurtulduğu zaman ondan sonrakiler daha kolay olur. Ondan kurtulamadığı zaman ise sonrakiler ondan daha sıkıntılıdır.[2085]

٢٠٨٦- إنّ القُلوبَ بَيْنَ إصْبَعَيْنِ مِنْ أصابِعِ اللَّهِ يُقَلِّبُها. صح

2086. Kalpler Allah'ın parmaklarından iki parmak arasındadır. Allah onları çevirir durur.[2086]

٢٠٨٧- إنّ الكافِرَ لَيُسْحَبُ لِسانُهُ يَوْمَ القيَامَةِ وَرَاءَهُ الفَرْسَخَ أوِ الفَرْسَخَيْنِ يَتَوَطَّؤُهُ النّاسُ. ح

2087. Kafir, kıyamet günü bir veya iki fersah kadar uzayan dilini arkasından sürükler. İnsanlar ona basar geçerler.[2087]

٢٠٨٨- إنّ الكافِرَ لَيَعْظُمُ حَتّى إنّ ضِرْسَهُ لأَعْظَمُ مِنْ أحدٍ وفَضِيلَةُ جَسَدِهِ على ضِرْسِهِ كَفَضِيلَةِ جَسَدِ أحَدِكُمْ على ضِرْسِهِ. ض

2088. Kafir, cehennemde öylesine büyür ki, bir dişi Uhud Dağı'ndan daha büyük olur. Onun cesedinin bu dişe göre büyüklüğü, sizden birinizin cesedinin dişine nisbeti gibidir.[2088]

2084 Ukaylî, III, 297; İbni Hibbân, XI, 439; Beyhakî, X, 96; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 754.
2085 Tirmizi Zühd 5; İbni Mâce, Zühd 32.
2086 Ahmed, III, 112; Hâkim, I, 707; Ebû Ya'lâ, VI, 360.
2087 Tirmizî, Cehennem 3; Ahmed, II, 92.
2088 İbni Mâce, Zühd 38.

٢٠٨٩- إنّ التي تُورِّثُ المَالَ غَيْرَ أهْلِهِ عليها نِصْفُ عَذابِ الأُمَّةِ. ض

2089. Kendi helalinden doğurmadığı bir çocuğa miras bırakan kadına, ümmetin yarısının azabı vardır.[2089]

٢٠٩٠- إنّ الَّذي أنْزَلَ الدَّاءَ أنزَلَ الشِّفاءَ. صح

2090. Hastalığı indiren, şifasını da indirmiştir.[2090]

٢٠٩١- إنّ الذي يَتَخَطَّى رِقابَ الناسِ يَوْمَ الجُمُعَةِ ويَفْرقُ بَيْنَ اثْنَيْنِ بعدَ خُرُوجِ الإمامِ كالجَارِّ قُصْبَهُ في النارِ. ح

2091. Cuma günü, imamın hutbeye çıkmasından sonra cemaatin omuzlarından atlayıp geçen ve iki kişinin arasını ayırıp oturan kişi, ateşte bağırsaklarını sürükleyen kişi gibidir.[2091]

٢٠٩٢- إنّ الذي يأكُلُ أو يَشْرَبُ في آنِيَةِ الفِضَّةِ والذهب إنَّما يُجَرْجِرُ في بَطْنِهِ نارَ جَهَنَّمَ. صح

2092. Altın ve gümüş kaplarda yiyip içenler, karınlarına cehennem ateşi şırıldatırlar.[2092]

٢٠٩٣- إنّ الذي ليسَ في جَوفِهِ شَيْءٌ منَ القُرْآنِ كالبَيْتِ الخَرِبِ. صح

2093. Ezberinde Kur'an 'dan bir şey bulunmayan kişi, harabe ev gibidir. [2093]

٢٠٩٤- إنّ الذينَ يَصْنَعُونَ هذه الصُّوَرَ يُعَذَّبونَ يَوْمَ القِيَامَةِ فيُقالُ لَهُمْ أحْيُوا ما خَلَقْتُمْ. صح

2094. Suret yapanlara kıyamet günü azab olunur ve onlara *"Yarattıklarınıza can verin"* denilir.[2094]

2089 Münâvî, II, 381.
2090 Hâkim, IV, 222.
2091 Ahmed, III, 417; Taberânî, I, 307; Heysemî, II, 179.
2092 Taberânî, XXIII, 388.
2093 Tirmizî Sevâbü'l-Kur'ân 18; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'ân 1.
2094 Münâvî, II, 382.

٢٠٩٥- إنّ المَاءَ طَهُورٌ لا يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ. صح

2095. Su temizdir, onu hiçbir şey pisletemez.[2095]

٢٠٩٦- إنّ المَاءَ لا يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ إلاَّ ما غَلَبَ على رِيحِهِ وطَعْمِهِ ولَوْنِهِ. صح

2096. Suyu hiçbir şey kirletemez. Ancak kokusuna, tadına ve rengine bir şey galip gelirse o başka.[2096]

٢٠٩٧- إنّ المَاءَ لا يُجنِبُ. صح

2097. Su, cünüb olmaz.[2097]

Müminler

٢٠٩٨- إنّ المُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ الخُلُقِ دَرَجَةَ الْقائِمِ الصَّائِمِ. ح

2098. Mümin, güzel ahlakıyla gece ibadete kalkan ve gündüz oruç tutan kişinin derecesine yükselir.[2098]

٢٠٩٩- إنّ المُؤْمِنَ تَخْرُجُ نَفْسُهُ مِنْ بَيْنَ جَنْبَيْهِ وهُوَ يَحْمَدُ الله تعالى. ض

2099. Müminin ruhu, iki yanı arasından Allah'a hamd ede ede çıkar gider. [2099]

٢١٠١- إنّ المُؤْمِنَ يُضْرَبُ وَجْهُهُ بالْبَلاءِ كما يُضْرَبُ وَجْهُ البَعِيرِ. ض

2100. Devenin yüzünün damgalandığı gibi, müminin yüzü de belalarla damgalanır.[2100]

٢١٠١- إن المؤمنَ يُنْضي شيطانَه كما يُنْضي أحدُكم بعيرَه في السفرَ.

2095 Ahmed, III, 86; Dârekutnî, I, 29; Beyhakî, I, 257.
2096 Taberânî, VIII, 104; Beyhakî, Marife, II, 82.
2097 İbni Ebî Şeybe, I, 38; Hâkim, IV, 56; Beyhakî, I, 189.
2098 Ebû Dâvûd, Edeb 7; Ahmed, VI, 90.
2099 Ahmed, I, 268; Beyhakî, Şuab, VII, 240.
2100 Hatîb, XI, 344; İsmâilî, Mucem, III, 743.

2101. Mümin, birinizin yolculukta devesini yorup zayıflattığı gibi şeytanını öylece yorup zayıflatır.[2101]

٢١٠٢- إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أَصَابَهُ السَّقَمُ ثُمَّ أَعْفَاهُ اللَّهُ مِنْهُ كَانَ كَفَّارَةً لِمَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ وَمَوْعِظَةً لَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ وَإِنَّ الْمُنَافِقَ إِذَا مَرِضَ ثُمَّ أُعْفِيَ كَانَ كَالْبَعِيرِ عَقَلَهُ أَهْلُهُ ثُمَّ أَرْسَلُوهُ فَلَمْ يَدْرِ لِمَ عَقَلُوهُ وَلَمْ يَدْرِ لِمَ أَرْسَلُوهُ. ح

2102. Mümin bir hastalığa yakalanır, sonra da Allah Teala ona o hastalıktan şifa verirse bu durum onun geçmiş günahlarına keffaret ve ileride işleyeceği kusurlar için de bir ikaz olur. Münafık hastalanır, sonra da sıhhatine kavuşursa sahibi tarafından bağlanan sonra da salıverilen, fakat niçin bağlandığını ve niçin salıverildiğini anlamayan deve gibi olur.[2102]

٢١٠٣- إِنَّ الْمُؤْمِنَ لا يَنْجُسُ. صح

2103. Mümin, necis olmaz.[2103]

٢١٠٤- إِنَّ الْمُؤْمِنَ يجاهِدُ بِسَيْفِهِ وَلِسانِهِ. صح

2104. Mümin, kılıcıyla ve diliyle cihad eder.[2104]

٢١٠٥- إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ يُشَدَّدُ عليهِمْ لأَنهُ لا تُصِيبُ الْمُؤْمِنَ نَكْبَةٌ مِنْ شَوْكَةٍ فَما فَوْقَها ولا وَجَعٌ إِلاَّ رَفَعَ اللهُ لهُ بها دَرَجَةٌ وحَطَ عنهُ خَطِيئَةً. صح

2105. Müminler şiddetli sıkıntılara tabi tutulurlar. Müminin bir diken batması veya ondan daha büyük bir musibetle karşılaşması durumunda Allah Teala onun derecesini bir derece yükseltir ve bir günahını düşürür.[2105]

2101 Ahmed, II, 380.
2102 Ebû Dâvûd, Cenâiz 1; Müslim, Birr 52.
2103 Ahmed, V, 384; Bezzâr, VII, 300; İbni Hibbân, I, 69.
2104 Ahmed, III, 456, 460, VI, 387.
2105 Münâvî, II, 378.

Çeşitli Hadisler

٢١٠٦- إنّ المُتحابّينَ بالله في ظِلِّ العَرْشِ. ح

2106. Allah için birbirlerini sevenler, Arşın gölgesinde olacaklardır.[2106]

٢١٠٧- إنّ المتَشَدِّقِينَ في النَّارِ. ض

2107. Ağızlarını eğip bükerek konuşan gevezeler, ateştedirler.[2107]

٢١٠٨- إنّ المَجالِسَ ثلاثَةٌ سالِمٌ وغانِمٌ وساخِبٌ. ح

2108. Meclisler üç çeşittir. Zararsız, karlı ve zararlı.[2108]

٢١٠٩- إنّ المُخْتَلِفاتِ والمُنْتَزِعاتِ هُنَّ المنافِقاتُ. ح

2109. Kocalarından boşanıp ayrılmak isteyen kadınlar, münafıktırlar.[2109]

٢١١٠- إنّ المَرْءَ كثِيرٌ بأَخِيهِ وابنِ عَمِّهِ. ح

2110. Kişi, kardeşi ve amcaoğlu ile çoktur.[2110]

Kadınlar

٢١١١- إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ لَنْ تَسْتَقِيمَ لَكَ عَلَى طَرِيقَةٍ فَإِنِ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا اسْتَمْتَعْتَ بِهَا وَبِهَا عِوَجٌ وَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيمُهَا كَسَرْتَهَا وَكَسْرُهَا طَلاَقُهَا. صح

2111. Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır, hep seni hoşnut edecek şekilde davranamaz. Eğer ondan faydalanmak istersen bu haliyle faydalan. Şayet doğrultayım dersen kırarsın. Kadının kırılması da boşanmasıdır.[2111]

2106 Taberânî, XX, 79.
2107 Taberânî, VIII, 166.
2108 Ahmed, IIII,75; Ebû Ya'lâ, II, 325; İbni Adî, III, 113; Heysemî, I, 129.
2109 Ahmed, II, 414; Taberânî, XVII, 339; Beyhakî, VII, 316; Heysemî, V, 5.
2110 Münâvî, II, 388.
2111 Müslim, Radâ 59.

٢١١٢- إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلْعٍ وَإِنَّكَ إِنْ تُرِدْ إِقَامَةَ الضِّلْعِ تَكْسِرْهَا فَدَارِهَا تَعِشْ بِهَا. صح

2112. Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğini düzeltmeye kalkarsan onu kırarsın, onu öylece idare edip onunla birlikte yaşamaya bak![2112]

٢١١٣- إِنَّ الْمَرْأَةَ تُقْبِلُ فِي صُورَةِ شَيْطَانٍ وَتُدْبِرُ فِي صُورَةِ شَيْطَانٍ فَإِذَا رَأَى أَحَدُكُم امْرَأَةً أَعْجَبَتْهُ فَلْيَأْتِ أَهْلَهُ فَإِن ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِي نَفْسِهِ. صح

2113. Kadın şeytan suretinde gelir, ardını dönüp giderken de şeytan suretinde gider. Biriniz bir kadın görür ondan hoşlanırsa, hemen eşine gelsin. Zira böyle yapması onun nefsini teskin eder.[2113]

٢١١٤- إِنَّ الْمَرْأَةَ تُنْكَحُ عَلَى دِينِهَا وَمَالِهَا وَجَمَالِهَا فَعَلَيْكَ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ. صح

2114. Kadınlarla dört hasleti için evlenilir. Malı, asaleti, güzelliği ve dini için. Sen dindar olanını tercih et ki, mesud olasın.[2114]

Çeşitli Hadisler

٢١١٥- إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لاَ تَحِلُّ إِلاَّ لأَحَدِ ثَلاَثٍ ذِى دَمٍ مُوجِعٍ أَوْ غُرْمٍ مُفْظِعٍ أَوْ فَقْرٍ مُدْقِعٍ. ح

2115. Dilencilik üç kişiye, hayati tehlikeye sebep olacak kan bedelini ödeyene, ağır bir borçtan kurtulmaya çalışan ve şiddetli fakirlik çekene helal olur.[2115]

2112 Ahmed, V, 8; Taberânî, Evsat, VIII, 231; Hâkim, IV, 192; Heysemî, IV, 304.

2113 Müslim, Nikâh 9,10; Tirmizî, Rad'a 9; Ebû Dâvûd, Nikâh 43; Ahmed, IIII, 330.

2114 Buhârî, Nikâh 15; Müslim, Radâ 4, 6, 8, 53-54; Fiten 86; Ebû Dâvûd, Nikâh 2; Tirmizî, Nikâh 4; Nesâî, Nikâh10; İbni Mâce, Nikâh 6,38; Dârimî, Nikâh 4.

2115 Ebû Dâvûd, Zekât 26; Tirmizî, Zekât 23; fbni Mâce, Ticâret 25.

٢١١٦- إِنَّ الْمَسْجِدَ لاَ يَحِلُّ لِجُنُبٍ وَلاَ لِحَائِضٍ. ض

2116. Mescide girmek, cünübe ve hayızlıya helal olmaz.[2116]

٢١١٧- إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا عَادَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ لَمْ يَزَلْ فِي مَخْرَفَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ. صح

2117. Müslüman, din kardeşini ziyarete gittiğinde dönünceye kadar cennet bahçesi içindedir.[2117]

٢١١٨- إِنَّ الْمَظْلُومِينَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ض

2118. Mazlumlar, kıyamet günü kurtuluşa ereceklerdir.[2118]

٢١١٩- إِنَّ الْمَعْرُوفَ لا يَصْلُحُ إِلاَّ لِذِي دِينٍ أَوْ لِذِي حَسَبٍ أَوْ لِذِي حِلمٍ. ض

2119. İyilik yapmak ancak dinine bağlı, asaletli ve ağır başlı olan kimselere yakışır.[2119]

٢١٢٠- إِنَّ الْمَعونَةَ تأْتِي مِنَ اللهِ لِلْعَبْدِ على قَدْرِ الْمَؤُونَةِ وإِن الصَّبْرَ يأْتِي مِنَ اللهِ على قَدْرِ المصِيبةِ. صح

2120. Kula Allah'ın yardımı, bakmakla yükümlü olduğu kimselerin ihtiyacı kadar gelir. Sabır da musibetin derecesine göre verilir.[2120]

٢١٢١- إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَى مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ عَنْ يَمِينِ الرَّحْمَنِ عَزَّ وَجَلَّ وَكِلْتَا يَدَيْهِ يَمِينٌ الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلُوا.

2121. Ailesinin ve halkın yönetiminde adaletli davranan yöneticiler, kıyamet gününde Rahman'ın sağında –ki onun her iki eli de sağdır- nurdan yüksek koltuklar üzerinde otururlar.[2121]

2116 Münâvî, II, 390.
2117 Müslim, Birr 41; Tirmizî, Cenâiz 2; Ahmed, I, 81, II, 326.
2118 İbni Hacer, İsâbe, IV, 355.
2119 Taberânî, VIII, 149; Heysemî, VIII, 183; İbni Asâkir, X, 4.
2120 İbni Adî, IV, 115; Beyhakî, Şuab, VII, 191; Heysemî, IV, 324.
2121 Müslim, İmâre 18; Nesâî, Âdâbü'l-kudât 1.

٢١٢٢- إِنَّ الْمُكْثِرِينَ هُمُ الْمُقِلُّونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلاَّ مَنْ أَعْطَاهُ اللَّهُ خَيْرًا فَنَفَحَ فِيهِ يَمِينَهُ وَشِمَالَهُ وَبَيْنَ يَدَيْهِ وَوَرَاءَهُ وَعَمِلَ فِيهِ خَيْرًا. صح

2122. Dünyada malı çok olanlar, ahirette sevabı az olanlardır. Ancak Allah'ın kendisine ihsan ettiği serveti sağına, soluna, önüne ve arkasına dağıtan ve onunla hayır hasenat işleyen kimseler bunun dışındadır.[2122]

Melekler

٢١٢٣- إِنَّ الْمَلاَئِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضًا بِمَا يَطْلُبُ. ح

2123. Melekler, yaptıkları işlerden hoşlandıkları için ilim talebesine kanatlarını gererler.[2123]

٢١٢٤- إنّ المَلائِكَةَ لَتُصافِحُ رُكّابَ الحجّاجِ وتَعْتَنِقُ المُشاةَ. ض

2124. Melekler binitli hacılarla musafaha eder, yayalarla da kucaklaşırlar.[2124]

٢١٢٥- إنّ المَلائِكَةَ لَتَفْرَحُ بِذَهابِ الشِّتاءِ رَحْمَةً لِما يَدْخلُ على فقَراءِ المُسْلِمِينَ مِنَ الشِّدَّةِ. ض

2125. Melekler, sıkıntı çeken fakir müslümanlara acıdıkları için kışın bitmesine sevinirler.[2125]

٢١٢٦- إِنَّ الْمَلاَئِكَةَ لاَ تَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ تَمَاثِيلُ أَوْ صُورَةٌ. صح

2126. Melekler, içinde heykel ve canlı resmi bulunan evlere girmezler.[2126]

٢١٢٧- إِنَّ الْمَلاَئِكَةَ لاَ تَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ ولا صُورَةٌ. صح

2122 Buhârî, Rikâk 13; Müslim, Zekât 33.
2123 Tayâlisî, s. 160; Ahmed, IV, 239; Beyhakî, I, 276.
2124 Beyhakî, Şuab, III, 474.
2125 Taberânî, XI, 100; İbni Adî, VI, 370; Heysemî, I, 237.
2126 Ahmed, III, 90; Ebû Ya'lâ, II, 475; İbni Hibbân, XIII, 160.

2127. Melekler, içinde köpek ve canlı resmi bulunan evlere girmezler.[2127]

٢١٢٨- إنّ المَلائِكَةَ لا تَحْضُرُ جَنازَةَ الْكافِرِ بِخَيْرٍ ولا المُضَمَّخَ بالزَّعْفَرانِ ولا الجُنبَ. ح

2128. Melekler, kafirlerin cenazesine, zaferana boyanmış kişiye, cünüp kimseye hayır dua etmezler.[2128]

٢١٢٩- إنّ المَلائِكَةَ لا تَزالُ تُصَلِّي على أحَدِكُمْ ما دَامَتْ مائِدَتُهُ مَوْضُوعَةً. ض

2129. Melekler, sizden birinizin sofrası kurulu olduğu sürece ona istiğfar ederler.[2129]

٢١٣٠- إنّ المَلائِكَةَ صَلَّتْ على آدَمَ فَكَبَّرَتْ عليه أرْبَعاً. ح

2130. Melekler, Adem'e cenaze namazı kıldılar ve ona dört tekbir aldılar.[2130]

Ölüm

٢١٣١- إنَّ الْمَوْتَ فَزَعٌ فَإِذَا رَأَيْتُمْ جَنَازَةً فَقُومُوا. صح ١

2131. Ölüm bir korku halidir, bir cenaze gördüğünüzde ayağa kalkın.[2131]

٢١٣٢- إن المَوْتَى لَيُعَذَّبُونَ في قُبُورِهِمْ حَتّى إنّ البَهائِمَ لَتَسْمَعُ أصْوَاتَهُمْ. ح

2132. Ölülere kabirlerinde azab olunur. Öyle ki, hayvanlar onların seslerini muhakkak işitirler.[2132]

٢١٣٣- إنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبُكَاءِ الحيِّ. صح

2133. Ölü, dirinin ağlaması sebebiyle azab görür.[2133]

2127 İbni Ebî Şeybe, V, 198.
2128 Ahmed, IV, 320; Bezzâr, IV, 238; Ebû Ya'lâ, III, 202; Beyhakî, I, 203.
2129 Hakîm, I, 156; Beyhakî, Şuab, VII, 99; Taberânî, Evsat, I, 308; Heysemî, V, 24.
2130 Hatîb, III, 272.
2131 Ahmed, III, 319; Beyhakî, IV, 26.
2132 Taberânî, X, 200; Münzirî, IV, 192; Heysemî, III, 56.
2133 Ahmed, II, 38.

٢١٣٤- إنَّ الْمَيِّتَ يَعْرِفُ مَنْ يَحْمِلُهُ وَمَنْ يُغَسِّلُهُ وَمَنْ يُدَلِّيهِ فِي قَبْرِهِ. ض

2134. Ölü, kendisini taşıyanı, yıkayanı ve kabre indireni bilir.[2134]

٢١٣٥- إنّ المَيِّتَ إذا دُفِنَ سَمِعَ خَفْقَ نِعالِهِمْ إذا وَلّوْا عَنْهُ مُنْصَرِفِينَ. ح

2135. Ölü, gömüldüğünde oradan ayrılıp gidenlerin ayak seslerini işitir.[2135]

İnsanlar

٢١٣٦- إنّ النَّاسَ إذا رَأوا الظّالِمَ فلَمْ يأْخذُوا على يَدَيْهِ أوْشَكَ أنْ يَعُمَّهُمُ الله بِعِقابٍ منهُ. صح

2136. İnsanlar zalimi görüp de zulmüne engel olmazlarsa, Allah Teala onlara yakın bir zamanda hepsini içine alan bir azab gönderir.2136

٢١٣٧- إنّ النَّاسَ رَحَلُوا في دِين الله أفوَاجاً وسَيَخْرُجُونَ مِنهُ أفْوَاجاً. ح

2137. İnsanlar Allah'ın dinine gruplar halinde girdiler, yakında ondan gruplar halinde de çıkarlar.[2137]

٢١٣٨- إنّ النَّاسَ لَكمْ تَبَعٌ وإن رِجالاً يأتونَكمْ مِنْ أقْطار الأَرْضِ يَتفقَّهُونَ في الدِّينِ فإذا أتَوْكمْ فاسْتَوْصُوا بِهِمْ خَيْر. ض

2138. İnsanlar size tabi olacak, dünyanın dört bir yanından dinlerini öğrenmek için size geleceklerdir. O zaman onlara hayır tavsiye edin.[2138]

٢١٣٩- إنّ الناسَ يَجْلِسُونَ مِنَ الله تعالى يَوْمَ القِيَامَةِ على قَدْرِ رَوَاحِهِمْ إلى الجُمُعاتِ الأَوَّلُ ثمَّ الثانِي ثُمَّ الثالِثُ ثمَّ الرَّابِعُ. ض

2134 Ahmed, III, 3; Deylemî, IV, 240; Heysemî, III, 21.
2135 Taberânî, XI, 87; Temmâm, II, 162; Hatîb, II, 46; Heysemî, III, 54.
2136 Ebû Dâvûd, Melâhim 17; Tirmizî, Fiten 8; Tefsîr (5), 17; İbni Mâce, Fiten 20.
2137 Ahmed, III, 343; Heysemî, VII, 281.
2138 Tirmizî, İlim 4; İbni Mâce, Mukaddime 22.

2139. İnsanlar kıyamet günü Allah Teala'nın yanında cumaya erken gelişlerine göre otururlar. Sırasıyla ilk, sonra ikinci, sonra üçüncü, sonra da dördüncü gelenler otururlar.[2139]

٢١٤٠- إنّ الناسَ لا يَرْفَعُونَ شَيْئاً إلاّ وَضَعَهُ الله تعالى. ض

2140. İnsanların yücelttiği bir şeyi, Allah Teala bir gün mutlaka alçaltır.[2140]

٢١٤١- إنّ الناس لمْ يُعْطَوْا شَيْئاً خَيْراً مِنْ خُلُقٍ حَسَنٍ. ض

2141. İnsanlara güzel ahlaktan daha değerli bir şey verilmemiştir.[2141]

Çeşitli Hadisler

٢١٤٢- إنّ النّبِيَّ لا يَمُوتُ حَتّى يَؤُمَّهُ بَعْضُ أُمتِهِ. ح

2142. Bir peygamber, ümmetinden birini yerine geçirmedikçe ölmez.[2142]

٢١٤٣- إنَّ النَّذْرَ لَا يُقَرِّبُ مِنَ ابْنِ آدَمَ شَيْئاً لَمْ يَكُنِ اللّهُ قَدَّرَهُ لَهُ وَلكِنَّ النَّذْرَ يُوَافِقُ الْقَدَرَ فَيُخْرِجُ ذلِكَ مِنَ الْبَخِيلِ مَالَمْ يَكُنْ الْبَخِيلُ يُرِيدُ أنْ يُخْرِجَ. ح

2143. Adak, Ademoğluna Allah'ın takdir etmediği bir şeyi yaklaştırmaz. Fakat adak, bazan kadere uygun düşer de o sayede cimrinin elinden çıkarmak istemediği bir malı çıkarmasına sebep olur.[2143]

٢١٤٤- إنَّ النَّذْرَ لَا يُقَدِّمُ شَيْئاً وَلَا يُؤَخِّرُهُ وَإنَّمَا يُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ. صح

2144. Adak, bir şeyi ne öne alır, ne de geriye bırakır. Ancak onunla cimriden mal çıkarılır.[2144]

2139 Taberânî, X, 78; Beyhakî, Şuab, III, 99; Ukaylî, IV, 204.
2140 Münâvî, II, 401.
2141 Taberânî, I, 179; Ziyâ, IV, 168.
2142 Ahmed, I, 13; Heysemî, IV, 207.
2143 Buhârî, Kader 6, Eymân 26; Müslim, Eymân 7; Ebû Dâvûd, Eymân 26; Tirmizî, Nüzûr 10; Nesâî, Eymân 25.
2144 Buhârî, Kader 6, Eymân 26; Müslim, Nezr 3; Ebû Dâvûd, Eymân 26; Nesâî, Eymân 24.

٢١٤٥- إنّ النُّهْبَةَ لا تَحِلُّ. ح

2145. Yağmalama, helal değildir.[2145]

٢١٤٦- إنّ النهْبَةَ ليست بأَحَلَّ مِنَ المَيتَةِ. صح

2146. Yağmalanan mal, leşden daha helal değildir.[2146]

٢١٤٧- إنّ الهِجْرَةَ لا تَنْقَطِع ما دَامَ الجِهادُ. صح

2147. Hicret, cihad devam ettiği sürece kesilmez.[2147]

٢١٤٨- إنّ الهَدْيَ الصَّالِحَ والسَّمْتَ الصَّالِحَ والاقْتِصادَ جزْءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وعِشْرِينَ جُزْءاً مِنَ النُّبُوَّةِ. ض

2148. Güzel gidiş, güzel görünüm ve tutumlu olmak, peygamberliğin yirmi beş cüzünden bir cüzdür.[2148]

٢١٤٩- إنّ الوُدَّ يُورَثُ والعَدَاوَةَ تُورَثُ. ض

2149. Sevgi de düşmanlık da babadan oğula geçer.[2149]

٢١٥٠- إنّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ. صح

2150. Çocuk, cimrilik ve korkaklık sebebidir.[2150]

٢١٥١- إنّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ مَجْهَلَةٌ مَحْزَنَةٌ. صح

2151. Çocuk cimrilik, korkaklı, cehalet ve üzüntü sebebidir.[2151]

٢١٥٢- إنّ اليَدَيْنِ يَسْجُدَانِ كما يَسْجُدُ الوَجْه فإذا وَضَعَ أَحَدكمْ وَجْهَهُ فَلْيَضَعْ يَدَيْهِ وإذا رَفَعَهُ فَلْيَرْفَعْهُما. صح

2145 İbni Hibbân, XI, 572; Hâkim, II, 146.
2146 Ebû Dâvûd, Cihâd 138.
2147 Ahmed, IV, 62; Heysemî, V, 251.
2148 Ebû Dâvûd, Edeb 2; Tirmizî, Birr 66; Ahmed, I, 296.
2149 Taberânî, XVII, 190; Hâkim, IV, 194.
2150 Ahmed, IV, 172; Taberânî, III, 32; Heysemî, X, 54.
2151 Hâkim, III, 335; Heysemî, VIII, 155.

2152. Yüzün secde ettiği gibi eller de secde ederler. Biriniz yüzünü yere koyduğunda ellerini de koysun, yüzünü kaldırınca ellerini de kaldırsın.[2152]

٢١٥٣- إنّ اليَهُودَ والنَّصارَى لا يَصْبِغونَ فَخالِفُوهُمْ. صح

2153. Yahudi ve hristiyanlar saçlarını boyamazlar, siz onlara muhalefet edin.[2153]

٢١٥٤- إنَّ آدَمَ قَبْلَ أنْ يُصِيبَ الذَّنْبَ كانَ أجَلُهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وأمَلُهُ خَلْفَهُ فَلَمَّا أصابَ الذَّنْبَ جَعَلَ اللَّهُ تَعالى أمَلَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وأجَلَهُ خَلْفَهُ فلا يَزَالُ يأْمُلُ حَتَّى يَمُوت. ض

2154. Adem, günah işlemeden önce eceli iki gözü arasında, emeli arkasında idi. Günah işledikten sonra Allah emelini iki gözü arasına, ecelini de arkasına koydu. Artık o, ölünceye kadar emel sahibi olmaya devam etti.[2154]

٢١٥٥- إنّ آدَمَ خُلِقَ مِنْ ثلاثِ تُرْباتٍ سَوْداءَ وبَيْضاءَ وَحَمْراءَ. ض

2155. Adem siyah, beyaz ve kızıl üç topraktan yaratıldı.[2155]

٢١٥٦- إنَّ أبْخَلَ النَّاسِ مِنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ. ض

2156. İnsanların en cimrisi, yanında benim adım anılıp da bana salavat getirmeyendir.[2156]

٢١٥٧- إنَّ أبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بالسَّلامِ وأعْجَزَ النّاسِ مَنْ عَجَزَ عن الدُّعاءِ. ض

2157. İnsanların en cimrisi, selam vermede cimri davranan, insanların en acizi de dua etmekte acizlik gösterendir.[2157]

٢١٥٨- إنَّ أبَرَّ البِرِّ أنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أهْلَ وُدِّ أبيهِ بَعْدَ أنْ يُوَلِّيَ الأَبُ. صح

2152 Ahmed, II, 6; Hâkim, I, 349; Beyhakî, II, 101.
2153 Ahmed, II, 240; Taberânî, Evsat, VIII, 196; Beyhakî, VII, 309.
2154 İbni Asâkir, VII, 442.
2155 İbni Sad, I,1, 11; Münâvî, II, 404.
2156 Münâvî, II, 404.
2157 Taberânî, Evsat, V, 371; Beyhakî, Şuab, VI, 429; Heysemî, VIII, 31.

2158. İyiliklerin en değerlisi, insanın babası öldükten sonra baba dostunun ailesini kollayıp gözetmesidir.[2158]

٢١٥٩- إنَّ إبْراهِيمَ حرَّمَ بَيْتَ اللَّهِ وأمَّنَهُ وإنِي حَرَّمْتُ المَدِينَةَ ما بَيْنَ لابَتَيْها لا يُقْلَعُ عِضاهُها ولا يُصادُ صَيْدُها. صح .

2159. İbrahim, Beytullah'ı haram ve emin bir belde kıldı. Ben de Medine'nin iki kara taşlık arasını haram kıldım. Artık onun dikeni koparılmaz, avı da avlanılmaz.[2159]

٢١٦٠- إن إبراهيمَ ابْنِي وإنَّهُ ماتَ في الثَّدْيِ وإنَّ لَهُ ظِئْرَيْنِ يُكَمِّلانِ رَضاعَهُ في الجَنَّةِ. صح

2160. Benim oğlum İbrahim süt emme yaşında öldü. Onun emmesini tamamlayacak cennette iki süt annesi olacaktır.[2160]

٢١٦١- إنَّ أبْغَضَ الخَلْقِ إلى اللَّهِ تَعالى العالِمُ يَزُورُ العُمَّالَ. ض

2161. Allah'ın en çok buğzettiği kimse, devlet memurlarını ziyaret eden alimdir.2161

٢١٦٢- إنَّ أبْغَضَ عِبادِ اللَّهِ إلى اللَّهِ العِفْرِيتُ النِّفْرِيتُ الَّذِي لَمْ يُرْزَأْ في مالٍ ولا وَلَدٍ. ض

2162. Kulların Allah'a en sevimsiz olanı, gücü kuvveti yerinde, malı mülkü ve çoluk çocuğu da eksilmeyen şerli kimsedir.[2162]

٢١٦٣- إنَّ إبْلِيسَ يَضَعُ عَرْشَهُ على الماءِ ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَاياهُ فَأَدْناهُمْ مِنْهُ مَنْزِلَةً أعْظَمُهُمْ فِتْنَةً يَجِيءُ أحَدُهُمْ فَيَقُولُ فَعَلْتُ كذا وكذا فَيَقُولُ ما صَنَعْتَ شَيْئاً ويَجِيءُ أحَدُهُمْ فيقولُ ما تَرَكْتُهُ فرَّقْتُ بَيْنَهُ وبَيْنَ أهْلِهِ فيُدْنِيهِ مِنْهُ ويقولُ نِعْمَ أنْتَ. صح

2163. İblis tahtını su üzerine kurar, sonra da askerlerini bölük bölük gönderir. Askerlerinin derece ve makamca kendisine en yakını, fitnesi

---

2158 Müslim, Birr 11-13; Ebû Dâvûd, Edeb 120; Tirmizî, Birr 5.
2159 Abd b. Humeyd, s. 325; Tahâvî, IV, 192.
2160 Ahmed, III, 112; Beyhakî, Şuab, VII, 465.
2161 Deylemî, I, 215.
2162 Müttekî, nr. 6578.

en büyük olanıdır. Askerlerinden biri gelir ve *"Şöyle şöyle işler yaptım"* der. İblis ona *"Sen hiç bir şey yapmamışsın"* diye cevap verir. Sonra onlardan bir diğeri gelir ve *"Filan kimsenin hanımıyla arasını açıncaya kadar yakasını bırakmadım"* der. Bunun üzerine İblis, o askerini kendisine yaklaştırır ve *"Sen ne kadar iyisin"* diyerek kendisini takdir eder.[2163]

٢١٦٤- إنَّ إبْلِيسَ يَبْعَثُ أشَدَّ أصْحابِهِ وأقْوَى أصْحابِهِ إلى مَنْ يَصْنَعُ المَعْرُوفَ في مالِهِ. ض

2164. İblis, en güçlü ve en kuvvetli adamlarını malını hayır yolunda sarfedenlere gönderir.[2164]

٢١٦٥- إن ابن آدَمَ لَحرِيصٌ على ما مُنِعَ. ض

2165. İnsanoğlu, yasaklanan şeylere karşı aç gözlüdür.2165

٢١٦٦- إن ابنَ آدَمَ إنْ أصابهُ حرٌّ قالَ حَسَّ وإنْ أصابَهُ بَرْدٌ قالَ حَسَّ. ض

2166. Ademoğlu sıcak görse sıcak der, soğuk görse soğuk der sızlanır.[2166]

٢١٦٧- إن ابني هذا سَيِّدٌ ولَعَلَّ اللَّهَ أنْ يُصْلِحَ بِهِ بَيْنَ فِئَتَيْنِ عَظِيمَتَيْنِ مِنَ المُسْلِمِينَ. صح

2167. Şu benim oğlum Hasan, efendidir. Allah'ın onun aracılığıyla müslümanlardan iki büyük grubun arasını bulacağını ümid ederim.[2167]

٢١٦٨- إنّ أبْوابَ الجَنَّة تحْتَ ظِلالِ السُّيُوفِ. صح

2168. Cennetin kapıları, kılıçların gölgesi altındadır.[2168]

2163 Müslim, Münâfıkın 67; Ahmed, III, 97, 127.
2164 Taberânî, XI, 214; Heysemî, X, 245.
2165 Deylemî, I, 231; Aclûnî, I, 256.
2166 Ahmed, VI, 410; Taberânî, XXIV, 231; Heysemî, X, 361.
2167 Buhârî, Sulh 9, Fiten 20, Fedâilü ashab 22, Menâkıb 25; Ebû Dâvûd, Sünnet 12; Tirmizî, Menâkıb 25; Nesâî, Cuma 27.
2168 Ahmed, IV, 396; İbni Hibbân, X, 477.

٢١٦٩- إنّ أبْوابَ السَّماءِ تُفْتَحُ عند زَوالِ الشَّمْسِ فلا تُرْتَجُ حَتَّى يُصَلَّى الظُّهْرَ فأُحِبُّ أنْ يَصْعَدَ لِي فيها خَيْرٌ. صح

2169. Göğün kapıları, öğle namazının vakti girdiğinde açılır. Öğle namazı vakti bitinceye kadar kapanmaz. Ben o kapılardan kendim için hayırların yükselmesini severim.[2169]

٢١٧٠- إنّ أتْقاكُمْ وأعْلَمَكُمْ باللَّهِ أنا. صح

2170. Sizin Allah'dan en çok korkan ve onu en iyi bileniniz benim.[2170]

En Sevimliler

٢١٧١- إنّ أحَبَّ عِبادِ اللَّهِ إلى اللَّهِ أنْصَحُهُمْ لِعِبادِهِ.

2171. Allah'ın en çok sevdiği kul, diğer kulların hayır ve iyiliğini en çok isteyendir.[2171]

٢١٧٢- إنّ أحَبَّ عِبادِ اللَّهِ إلى اللَّهِ مَنْ حُبِّبَ إليهِ المَعْرُوفُ وحُبِّبَ إليهِ فِعالُهُ. ض

2172. Allah'ın kulları içerisinde ona en sevimli olan kişi, iyiliklerin ve iyilik işlemenin kendisine sevdirildiği kişidir.[2172]

٢١٧٣- إنّ أحَبَّ ما يَقولُ العَبْدُ إذا اسْتَيْقَظَ مِنْ نَوْمِهِ سُبْحانَ الَّذي يُحْيِي المَوْتى وهو على كلِّ شيْءٍ قَدِيرٌ.

2173. Kulun uykudan uyandığında söyleyeceği en sevimli söz şudur: *"Ölüleri dirilten Allah, bütün kusurlardan uzaktır. Onun herşeye gücü yeter."*[2173]

٢١٧٤- إنّ أحَبَّ الناسِ إلى اللَّهِ تعالى يَوْمَ القِيامَةِ وأدْناهُمْ مِنْهُ مَجلِساً إمامٌ عادِلٌ وأبْغَضَ النَّاسِ إلى اللَّهِ تَعالى وأبْعَدَهُمْ مِنهُ إمامٌ جائِرٌ. ح

2169 Tirmizi Vitir 16; Ahmed, V, 417, 420.
2170 Müttekî, nr. 31991.
2171 Münâvî, II, 411.
2172 İbni Ebi'd-Dünya, Kazâü'l-havâic, s. 22.
2173 Hatîb, XI, 279.

2174. Kıyamet günü insanlar içinde Allah'a en sevimli ve ona en yakın olan kişi, adil idarecidir. İnsanlar içinde Allah'ın en çok buğzettiği ve ondan en uzak olan kişi de zalim idarecidir.[2174]

٢١٧٥- إنّ أحَبَّ أسْمائِكُمْ عِنْدَ اللَّهِ عبدُ اللَّهِ وعبدُ الرَّحْمنِ. صح

2175. İsimlerinizin Allah'a en sevimli olanları, Abdullah ve Abdurrahman'dır.[2175]

Çeşitli Hadisler

٢١٧٦- إنّ أُحُداً جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ. صح

2176. Uhud dağı bizi sever, biz de onu severiz.[2176]

٢١٧٧- إنّ أُحُداً جَبَلٌ يُحبُّنا ونُحِبُّهُ وهو على تُرْعَةٍ مِنْ تُرَعِ الجَنَّةِ وعَيْرٌ على تُرْعَةٍ مِنْ تُرَعِ النَّارِ. ض

2177. Uhud dağı bizi sever, biz de onu severiz. O, cennet kapılarından bir kapı üzerinde, Ayr dağı da cehennem kapılarından bir kapı üzerindedir.[2177]

٢١٧٨- إنّ أحَدَكُمْ إذا كانَ في صلاتِهِ فإنّهُ يُناجِي رَبَّهُ فلا يَبْرُقَنَّ بَيْنَ يَدَيْهِ ولا عن يمِينِهِ ولكنْ عن يَسارِهِ وتَحْتَ قَدَمِهِ. صح

2178. Biriniz namazında rabbine münacat eder. O sırada önüne ve sağına tükürmesin. Tükürecekse soluna veya ayağının altına tükürsün.[2178]

٢١٧٩- إنّ أحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ في بَطْنِ أُمِّهِ أربَعِينَ يَوْماً نُطْفَةً ثمَّ يكونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذلك ثمَّ يكونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذلك ثمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ إليهِ مَلَكاً ويؤْمَرُ بأرْبَعِ كَلِماتٍ ويُقالُ

2174 Tirmizî, Ahkâm 40.
2175 Hâkim, IV, 394; Beyhakî, IX, 306.
2176 Müslim, Hac 504; İbni Adî, IV, 1539; Müttekî, nr. 34990.
2177 Ebû Nuaym, Târîhu Isfahân, II, 96; Zebîdî, İthâf, IV, 423;
2178 Tayâlisî, s. 266.

لهُ اكتُبْ عَمَلَهُ ورِزْقَهُ وأجَلَهُ وشَقِيٌّ أوْ سَعِيدٌ ثمَّ يَنْفُخ فيهِ الرُّوحَ فإنّ الرَّجُلَ منكمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أهْلِ الجَنَّةِ حَتَّى لا يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَها إلاّ ذِراعٌ فيَسْبِقُ عليه الكِتابُ فيَعْمَلُ بِعَملِ أهْلِ النارِ فيَدْخُلُ النارَ وإنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أهْلِ النارِ حَتَّى ما يَكونُ بَيْنَهُ وبَيْنَها إلاّ ذِراعٌ فيَسْبقُ عليه الكِتابُ فيَعْمَلُ بِعَمَلِ أهْلِ الجَنّةِ فيَدْخُلُ الجَنّة. صح

2179. Sizden birinizin yaratılışının başlangıcı, annesinin karnında kırk günde derlenip toplanır. Sonra ikinci kırk günlük süre içinde pıhtı haline döner. Sonra da bir o kadar zaman içinde bir parça et olur. Daha sonra Allah ona bir melek gönderir. Bu melek dört şeyle; anne rahmindeki canlının rızkını, ecelini, amelini, iyi biri mi, yoksa kötü biri mi olacağını yazmakla emrolunur. Sonra ona ruh üflenir. Sizden biri, cennetliklerin yaptığı işleri yapar ve kendisi ile cennet arasında sadece bir arşın mesafe kalır. Sonra anne karnında yazılan yazının hükmü öne geçer de cehennemliklerin yaptığı işleri yapar ve cehenneme girer. Yine sizden biri cehennemliklerin yaptığı işleri yapar ve kendisi ile cehennem arasında bir arşın mesafe kalır; sonra anne karnında yazılan yazının hükmü öne geçer ve o kişi cennetliklerin yaptığı işleri yapmaya devam eder de neticede cennete girer.[2179]

٢١٨٠- إنّ أحَدَكُمْ إذا قامَ يُصَلِّي إنّما يُناجي رَبَّهُ فليَنْظُرْ كَيْفَ يُناجِيهِ. صح

2180. Biriniz kalkıp namaza durduğunda rabbiyle konuşur, o halde onunla nasıl konuştuğuna iyi baksın![2180]

٢١٨١- إنَّ أحدكم مرآةُ أخيهِ فإذا رأى به أذىً فليُمِطْهُ عنْهُ.

2181. Mümin, kardeşinin aynasıdır. Kardeşinde hoşa gitmeyen birşey gördüğünde onu gidersin.[2181]

٢١٨٢- إنّ أحْسابَ أهْلِ الدُّنْيا الذينَ يَذْهَبُونَ إليهِ هذا المَالُ. صح

2179 Buhârî, Bed'ü'l-halk 6, Enbiyâ 1, Kader 1; Müslim, Kader 1; Ebû Dâvûd, Sünnet 16; Tirmizî, Kader 4; İbni Mâce, Mukaddime 10.

2180 Beyhakî, II 292; Müttekî, nr. 19943, 20103.

2181 Ebû Dâvûd, Edeb 49; Tirmizî, Birr 18.

2182. Dünya ehlinin değer verdikleri en önemli şey, maldır.[2182]

٢١٨٣- إنّ أحْسَنَ الحَسَنِ الخُلُقُ الحَسَنُ. ض

2183. En güzel güzellik, güzel ahlaktır.[2183]

٢١٨٤- إنَّ أحْسَنَ ما غَيَّرْتُمْ بِهِ هذا الشَّيْبَ الحِنّاء والكَتَمُ. صح

2184. Beyaz saçları değiştirdiğiniz en güzel boya, kına ve ketem denilen çivit otudur.[2184]

٢١٨٥- إنّ أحَسَنَ ما زُرْتُمْ بِهِ اللَّهَ في قُبُورِكُمْ ومَساجِدِكُمْ البياضُ. ض

2185. Kabirlerinizde ve mescidlerinizde Allah'ı ziyaret ederken giydiğiniz en güzel elbise, beyaz elbisedir.[2185]

٢١٨٦- إنّ أحْسَنَ الناسِ قِراءَةً مَنْ إذا قَرَأَ القُرْآنَ يَتَحَزَّنُ فيه. ض

2186. Kur'an okuyanların en güzel okuyanı, Kur'an okurken hüzünlenendir.[2186]

٢١٨٧- إنّ أحَقَّ ما أخَذْتُمْ عليه أجراً كِتابُ اللَّهِ. صح

2187. Ücret aldığınız şeylerin en hayırlısı, Allah'ın kitabıdır.[2187]

٢١٨٨- إنّ أحَقَّ الشُّرُوطِ أنْ تُوفُّوا بِهِ ما اسْتَحْلَلْتُمْ بِهِ الفُرُوجَ. صح

2188. Yerine getirmeniz gereken şartların en önemlisi, namusları helal edindiğiniz mehir ve nafakalardır.[2188]

٢١٨٩- إنّ أخا صُداءٍ هُوَ أذَّنَ ومَنْ أذَّنَ فَهُوَ مُقيمٌ. صح

2189. Ezan okuyan Suda'ın kardeşidir, ezanı okuyan ikameti de yapar.[2189]

2182 Ahmed, V, 353; Dârekutnî, III, 304; Hâkim, II, 177; Beyhakî, VII, 135.
2183 İbni Asâkir, XIII, 116; Kudâî, II, 108.
2184 Ahmed, V, 147; Taberânî, II, 153; Beyhakî, Şuab, V. 212.
2185 Busırî, IV, 84.
2186 Taberânî, XI, 7; Heysemî, VII, 170.
2187 İbni Hibbân, XI, 546; Dârekutnî,III, 65; Beyhakî, I, 430.
2188 Ahmed, IV, 150; İbni Hibbân, IX, 402; Taberânî, XVII, 274.
2189 Abdürrezzâk, I, 475; Ahmed, IV, 169; Taberânî, V, 262; Beyhakî, I, 399.

٢١٩٠- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمَّتِي الأَئِمَّةُ المُضِلُّونَ. ض

2190. Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, yoldan çıkarıcı önderlerdir.[2190]

٢١٩١- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمَّتِي كلُّ مُنافِقٍ عَلِيمِ اللِّسانِ. صح

2191. Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, bilgiç dilli münafıklardır.[2191]

٢١٩٢- إنَّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمَّتِي عَمَلُ قَوْمِ لُوطٍ. ض

2192. Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, Lut kavminin işi olan livatadır.[2192]

٢١٩٣- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمَّتِي الإشْرَاكُ بِاللَّهِ أما إنِّي لَسْتُ أقُولُ يَعْبُدُونَ شَمْساً ولا قَمراً ولا وَثَناً ولكنَّ أعْمالاً لِغَيْرِ اللَّهِ وشَهْوَةً خَفِيَّةً. ض

2193. Ümmetim hakkında en çok korktuğum, Allah'a şirk koşmaktır. Ben onların güneşe, aya ve puta tapacaklarını söylemiyorum. Fakat onların Allah rızası dışında yaptıkları amellerini ve gizli arzularını kastediyorum.[2193]

٢١٩٤- إنّ أدْنَى أهلِ الجَنَةِ مَنْزِلَةً لَمَنْ يَنْظُرُ إلى جِنانِهِ وأزْوَاجِهِ ونعَمِهِ أو خَدَمِهِ وسُرُرِهِ مَسِيرَةَ ألْفِ سَنَةٍ وأكْرَمُهُمْ على اللَّهِ مَنْ يَنْظُرُ إلى وجهِهِ الكَرِيمِ غدوَةً وعَشِيَّةً. ض

2194. Cennette en aşağı derecede olanın temaşa ettiği mülkünün mesafesi bin senelik yoldur. Mülkünde yer alan şeyler bahçeleri, hanımları, sürüleri, hizmetçi ve tahtlarıdır. Allah katında en değerli olan ise, sabah akşam rabbinin cemalini seyreder.[2194]

2190 Tirmizî, Hudûd 24, Fiten 59, Zühd, 21; İbni Mâce, Hudûd 12, Zühd 21; Ahmed, I, 22,44, III, 7,30.

2191 Taberânî, XVIII, 237; Beyhakî, Şuab, II, 283; Münzirî, I, 75.

2192 Ahmed, III, 382; Ebû Ya'lâ, IV, 97; Hâkim, IV, 397.

2193 İbni Mâce, Zühd 21.

2194 Buhârî, Rikâk 51; Müslim, Îmân 308, 311, 314; Tirmizî, Cennet 17, 23; Tefsîr (32), 75; İbni Mâce, Zühd 39; Ahmed, II, 13, 64, III, 27.

٢١٩٥- إنَّ أدْنى أهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلاً لَرَجُلٌ لَهُ دَارٌ مِنْ لُؤْلُؤَةٍ واحِدَةٍ مِنْها غُرَفُها وأبْوابُها. ض

2195. Cennetliklerden en aşağı makamda olan bir adamın odaları ve kapıları tek inciden olan bir evi vardır.[2195]

٢١٩٦- إن أرْحَمَ ما يَكُونُ اللَّهُ بالْعَبْدِ إذا وُضِعَ في حُفْرَتِهِ. ض

2196. Allah'ın kula en merhametli olduğu an, kulun kabrine konulduğu andır.[2196]

٢١٩٧- إنَّ أرْوَاحَ الشهَدَاءِ فِي طَيْرٍ خُضْرٍ تَعْلُقُ مِنْ ثِمَارِ الجَنَّةِ.

2197. Şehidlerin ruhları, cennet meyveleri yiyen yeşil bir kuş içindedir.[2197]

٢١٩٨- إنّ أرْوَاحَ المُؤْمِنينَ في السَّماءِ السَّابِعَةِ يَنْظُرُونَ إلى مَنازِلِهِمْ في الجَنَّةِ.

2198. Müminlerin ruhları yedinci kat göktedir, oradan cennetteki makamlarına bakarlar.[2198]

٢١٩٩- إنَّ أزْوَاجَ أهْلِ الجنَّةِ لَيُغَنِّينَ أزْوَاجَهُنَّ بأحْسَنِ أصْواتٍ ما سَمِعَها أحد قَط.

2199. Cennet ehlinin hanımları, hiç kimsenin duymadığı güzel nağmelerle kocaları için şarkı söylerler.[2199]

٢٢٠٠- إن أشَدّ النَّاسِ عَذاباً يَوْمَ القيَامَةِ المُصَوّرُونَ. صح

2200. Kıyamet günü en şiddetli azaba uğrayacak insanlar, canlı resmi yapanlardır.[2200]

٢٢٠١- إن أشَدَّ النَّاسِ نَدَامَةً يَوْمَ القيَامَةِ رَجُلٌ باعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيا غَيْرِهِ. صح

2195 Hennâd, I, 104.
2196 Deylemî, I, 215.
2197 Münâvî, II, 422.
2198 Deylemî, I, 237.
2199 Taberânî, Evsat, V, 149; Heysemî, X, 419.
2200 Ahmed, I, 375; Bezzâr, V, 337; Ebû Ya'lâ, IX, 43.

2201. Kıyamet günü insanlardan en çok pişmanlık duyacak olan, ahiretini başkasının dünyası için satan kimsedir.[2201]

٢٢٠٢- إنّ أشَدَّ النّاسِ تَصْدِيقاً لِلنّاسِ أصْدَقُهُمْ حَدِيثاً وإنّ أشَدَّ النّاسِ تَكذِيباً أكْذَبُهُمْ حدِيثاً. ض

2202. İnsanların en çok güvenileni, en çok doğru söyleyeni, en çok güvenilmeyeni de en çok yalan söyleyenleridir.[2202]

٢٢٠٣- إنَّ أطْيَبَ طَعامِكُمْ ما مَسَّتْهُ النّارُ. صح

2203. En güzel yemekleriniz, ateşte pişenlerdir.[2203]

٢٢٠٤- إنَّ أطْيَبَ الكَسْبِ كَسْبُ التُّجّارِ الَّذِينَ إذا حَدَّثُوا لَمْ يَكْذِبُوا وإذا ائْتُمِنُوا لَمْ يَخُونُوا وإذا وَعَدُوا لَمْ يُخْلِفوا وإذا اشْتَروا لَمْ يَذُمُّوا وإذا باعُوا لَمْ يُطْرُوا وإذا كانَ عَلَيْهِمْ لَمْ يَمْطُلوا وإذا كانَ لَهُمْ لَمْ يُعَسِّرُوا. ض

2204. Kazançların en helali, konuştuğunda yalan konuşmayan, birşey emanet edildiğinde hıyanet etmeyen, söz verdiğinde sözünden dönmeyen, satın aldığında malı kötülemeyen, birşey sattığında aşırı övmeyen, borç aldığında geciktirmeyen, alacağı olduğunda zorluk çıkarmayan tüccarın kazancıdır.[2204]

٢٢٠٥- إنَّ أطْيَبَ ما أكَلْتُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ وإنّ أوْلادَكُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ. صح

2205. Yediğiniz şeylerin en helali kendi kazancınızdır, çocuklarınız da kendi kazancınızdandır.[2205]

٢٢٠٦- إنَّ أعْظَمَ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللّهِ أنْ يَلْقَاهُ بِها عَبْدٌ بَعْدَ الكَبائِرِ الَّتِي نَهَى اللّهُ عَنْها أن يَمُوتَ الرَّجُلُ وعَلَيْهِ دَيْنٌ لا يَدَعُ لهُ قَضاءً. ح

2201 Müttekî, nr. 14963; Münâvî, II, 424.
2202 Müttekî, nr. 6854.
2203 Taberânî, III, 86; Heysemî, I, 252.
2204 İbni Adî, II, 102; Beyhakî, Şuab, IV, 221; Deylemî, I, 217.
2205 Abdürrezzâk, IX, 133; Ahmed, VI, 31; Beyhakî, VII, 480.

2206. Allah'ın yasakladığı büyük günahlardan sonra kulun Allah'ın huzuruna onunla varacağı en büyük günah, kişinin borcunu ödemek için mal bırakmadan ölmesidir.[2206]

٢٢٠٧- إنَّ أعْظَمَ الناسِ خطاياً يَوْمَ القيَامَةِ أكْثَرَهُمْ خَوْضاً في الباطِلِ. ح

2207. Kıyamet günü, hata bakımından en büyük olanlar, boş lafa dalanlarıdır.[2207]

٢٢٠٨- إنَّ أعْمالَ العِبادِ تُعْرَضُ يَوْمَ الاثْنَيْن ويَوْمَ الخَمِيسِ.

2208. Kulların amelleri, pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arzolunur.[2208]

٢٢٠٩- إنَّ أعْمالَ بَنِي آدَمَ تُعْرَضُ على اللَّهِ تعالى عَشِيَّةَ كُلِّ خَمِيسٍ لَيْلَةَ الجُمْعَةِ فَلا يُقْبَلُ عَمَلُ قاطِعِ رَحِمٍ. ح

2209. İnsanoğlunun amelleri her perşembe akşamına rastlayan cuma gecesi Allah Teala'ya arzolunur. Akraba ziyaretini kesenlerin amelleri ise kabul olunmaz.[2209]

٢٢١٠- إنّ أغْبَطَ النَّاسِ عِنْدِي المُؤْمِنُ خَفِيفِ الحاذِ ذُو حَظٍّ منَ الصَّلاةِ أحْسَنَ عِبَادَةَ رَبِّهِ وأطاعَه في السِّرِّ وَكانَ غامِضاً في النَّاسِ لا يُشارُ إلَيْهِ بالأصابِعِ وكانَ رِزْقُهُ كَفافاً فَصَبَرَ على ذلِكَ عجِّلَت مَنِيَّتُهُ وقَلَّتْ بَوَاكِيهِ وقَلَّ تُرَاثُهُ. صح

2210. Benim yanımda insanların en çok imrenilmesi gerekeni, malı mülkü çoluk çocuğu az, namazdan nasibi olan mümindir. O mümin rabbine karşı ibadetlerini güzelce yerine getirir, gizli hallerde de ona itaat eder. O kişi, insanlar arasında fazla bilinmez, meşhur olmadığından dolayı parmakla da gösterilmez. Rızkı yetecek kadardır. O kişi, bu hale sabreder, eceli de çabuk gelir. Ağlayanı ve bıraktığı mirası da az olur.[2210]

2206 Ebû Dâvûd, Büyû 9; Ahmed, IV, 392.
2207 Zebîdî, İthâf, VII, 469.
2208 Hatîb, III, 25.
2209 Ahmed, II, 483; Münzirî, III, 233; Heysemî, VIII, 151.
2210 Ahmed, V, 255; Taberânî, VIII, 205; Ebû Nuaym, I, 25.

٢٢١١- إنّ أفضَلَ الضّحايا أغْلاها وأسْمَنُها. صح

2211. Kurbanların en faziletlisi, pahalı ve gösterişli olanlarıdır.[2211]

٢٢١٢- إنَّ أفْضَلَ عَمَلِ المُؤْمِنِ الجِهادُ في سَبِيلِ اللَّهِ. ض

2212. Müminin en faziletli ameli, Allah yolunda cihad etmektir.[2212]

٢٢١٣- إنّ أفْضَلَ عِبادِ اللَّهِ يَوْمَ القيَامَةِ الحَمَّادُونَ. ض

2213. Kıyamet günü kulların en üstünleri, en çok hamdedenleridir.[2213]

٢٢١٤- إنّ أفْوَاهَكُمْ طُرُقٌ لِلْقُرْآنِ فَطَيِّبوها بالسِّواك. ض

2214. Ağızlarınız Kur'an yollarıdır, öyle ise oraları misvakla temizleyin.[2214]

٢٢١٥- إنّ أقَلَّ ساكِنِي الجَنَّةِ النِّساء. صح

2215. Cennet halkının en az olanları, kadınlardır.[2215]

٢٢١٦- إنّ أكْبَرَ الإثمِ عِنْدَ اللَّهِ أنْ يُضَيِّعَ الرَّجُلُ منْ يَقُوتُ. ض

2216. Allah katında günahların en büyüğü, kişinin geçimini üstlendiği kişileri ihmal etmesidir.[2216]

٢٢١٧- إنّ أكْثَرَ النَّاسِ شَبِعاً في الدُّنْيا أطْوَلُهُمْ جُوعاً يَوْمَ القيَامَةِ. صح

2217. İnsanların dünyada en çok doyanı, kıyamet gününde en aç olanıdır.[2217]

٢٢١٨- إنّ أكثَرَ شُهَدَاءِ أُمَّتِي لأَصْحابِ الفرُشِ وَرُبَّ قَتِيلٍ بَيْنَ الصَّفَّيْنِ اللَّهُ أعْلَمُ بِنِيَّتِهِ. ض

2211 Ahmed, III, 424; Hâkim, IV, 257; İbni Asâkir, XXXVIII, 358; Heysemî, IV, 21.
2212 Taberânî, I, 353; İbni Adî, IV, 248; Heysemî, V, 274.
2213 Taberânî, XVIII, 124; Müttekî, nr. 6414.
2214 Ebû Nuaym, IV, 296; Deylemî, I, 221.
2215 Ahmed, IV, 427; Taberânî, XVIII, 127; Kudâî, II, 111.
2216 Müslim, Zekât 40.
2217 Busırî, IV, 30; Beyhakî, Şuab, V, 27; Ukaylî, III, 360.

2218. Ümmetimin şehidlerinin çoğu, yatakta ölenlerdir. İki ordu arasında öldürülen nice insanlar vardır ki, niyetlerinin ne olduğunu Allah Teala daha iyi bilir.[2218]

٢٢١٩- إنّ أمامَكُمْ عَقَبَةً كَؤُوداً لا يَجُوزُها المُثْقِلونَ. صح

2219. Önünüzde sarp bir yokuş var, onu yükü ağır olanlar aşamazlar.[2219]

٢٢٢٠- إنّ أُمَّتِي يُدْعَوْنَ يَوْمَ القيَامَةِ غُرّاً مُحَجَّلِينَ مِنْ آثارِ الوُضُوءِ فَمَنِ اسْتَطاعَ مِنكُمْ أنْ يُطِيلَ غُرَّتَهُ فَلْيَفْعَلْ. صح

2220. Benim ümmetim kıyamet gününde, abdest izlerinden dolayı yüzleri nurlu, elleri ve ayakları parlak olarak çağrılacaktır. Yüzünün nurunu artırmaya gücü yeten kimse bunu yapsın.[2220]

٢٢٢١- إنّ أُمَّتِي لَنْ تَجْتَمِعَ على ضلالَةٍ فإذا رَأَيْتُمُ اخْتِلافاً فَعَلَيْكُمْ بالسَّوَادِ الأَعْظَمِ. صح

2221. Ümmetim dalalet üzere ittifak etmeyecektir. Siz bir ihtilaf gördüğünüzde müslümanların çoğunluğuna tabi olun.[2221]

٢٢٢٢- إنّ أمْرَ هذِهِ الأُمَّةِ لا يَزَالُ مُقارِباً حَتَّى يَتَكَلَّمُوا في الوِلْدَانِ والقَدَرِ. ض

2222. Bu ümmetin işi, çocuklar ve kader hakkında konuşmaya kadar varır.[2222]

٢٢٢٣- إنّ أمِينَ هذه الأُمَّةِ أبو عُبَيْدَةَ بنُ الجَرَّاحِ وإنّ حَبْرَ هذه الأُمَّةِ عَبْدُ الله بنُ عَبَّاسٍ. ض

2223. Bu ümmetin emini, Ebu Ubeyde b. el- Cerrah, bu ümmetin ilim deryası da Abdullah b. Abbas'tır.[2223]

2218 Ahmed, I, 397; Heysemî, V, 302.
2219 Hâkim, IV,618; Beyhakî, Şuab, VII, 309; İbni Asâkir, XL, 25.
2220 Buhârî, Vudû 3; Müslim, Tahâret 35.
2221 İbni Mâce, Fiten 8; Ahmed, IV, 278, 357, 383.
2222 Taberânî, XII, 162.

٢٢٢٤- إنّ أُناساً مِنْ أُمَّتِي يَأْتُونَ بَعْدِي يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لو اشْتَرَى رُؤْيَتِي بأَهْلِهِ ومالِهِ. صح

2224. Benden sonra gelen ümmetimden bazı insanlar, ailesi ve malını feda edip beni görmeyi isteyeceklerdir.[2224]

٢٢٢٥- إنّ أُناساً مِنْ أُمَّتِي يَتَفَقَّهُونَ في الدِّينِ ويَقْرَؤُونَ القُرْآنَ ويَقُولونَ نَأْتِي الأُمَراءَ فنُصِيبُ مِنْ دُنْياهُمْ ونَعْتَزِلُهُمْ بِدِينِنا ولا يَكُونُ ذلك كما لا يُجْتَنى مِنَ القَتادِ إلاّ الشَّوْكُ لا يُجْتَنَى مِنْ قُرْبِهِمْ إلاّ الخَطايا. صح

2225. Ümmetimden öyle insanlar vardır ki, onlar dinde bilgi sahibi olurlar, Kur'an'ı okurlar ve derler ki: *"İdarecilere gidip dünyalıklarından nasiplenelim, dinimizi de onlardan gizli yaşayalım!"* Böyle birşey olmaz. Tıpkı diken bitkisinden dikenden başka meyve toplanmadığı gibi, onların yakınlığından da günahtan başka birşey elde edilmez.[2225]

٢٢٢٦- إنّ أُناساً مِنْ أَهْلِ الجَنّةِ يَطَّلِعُونَ إلى أُناسٍ مِنْ أَهْلِ النّارِ فَيَقُولونَ بِمَ دَخَلْتُمُ النّارَ فَوَاللهِ ما دَخَلْنا الجَنّةَ إلاّ بِما تَعَلَّمْنا مِنْكُمْ فَيَقُولونَ إنا كُنّا نَقُولُ ولا نَفْعَلُ. ض

2226. Cennette bir kısım insanlar cehennem ehline yukarıdan bakarlar ve onlara şöyle derler: *"Neden cehenneme girdiniz? Allah'a yemin ederiz ki, biz ancak sizden öğrendiklerimizle cennete girdik."* Onlar, *"Biz söylerdik ama, söylediklerimizi kendimiz yapmazdık"* cevabını verirler.[2226]

٢٢٢٧- إنّ أَنْوَاعَ البِرِّ نِصْفُ العِبادَةِ والنِّصْفَ الآخَرَ الدُّعاءُ. ض

2227.İyiliğin çeşitleri ibadetin yarısını, diğer yarısını da dua oluşturur.[2227]

٢٢٢٨- إنّ أَهْلَ الجَنَّةِ يَأْكُلُونَ فِيها وَيَشرَبُونَ ولا يَتْفِلُونَ ولا يَبُولُونَ ولا يَتَغَوَّطُونَ ولا يَمْتَخِطُونَ ولَكِن طَعامُهُمْ ذلِكَ جُشاءٌ ورَشْحٌ كَرَشْحِ المِسْكِ يُلْهَمُونَ التَّسْبِيحَ والتَّحْمِيدَ كما تُلْهَمُونَ أَنْتُمْ النَّفَسَ. صح

2223 Hatîb, VIII, 90; Hâkim, III, 616; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 288.
2224 Hâkim, IV, 95.
2225 İbni Mâce, Mukaddime 23.
2226 Taberânî, XXII, 150; Heysemî, I, 185.
2227 Ebû Bekir eş-Şâfiî, Fevâid, VIII, 90; Ebû Bekir Nehrevânî, I, 198; Elbânî, VII, 153.

2228. Cennet ehli orada yerler, içerler, fakat tükürmezler, küçük ve büyük abdest yapmazlar, sümkürmezler. Onların yedikleri yemekler bir geğirti ve kokusu misk kokusu gibi olan bir ter olarak çıkar. Size nefes alıp vermeniz ilham edildiği gibi, onlara da Allah'ı tesbih ve hamdetme ilham edilir.[2228]

٢٢٢٩- إنّ أهْلَ الجَنّةِ لَيَتراءَوْنَ أهْلَ الغُرَفِ في الجَنّةِ كما تَرَاءَوْنَ الكَوَاكِبَ في السَّماءِ.

2229. Cennet halkı, odalarında bulunan cennet halkına sizin gök-yüzündeki yıldızlara baktığınız gibi bakarlar.[2229]

٢٢٣٠- إنّ أهْلَ الجَنّةِ لَيَتراءَوْن أهْلَ الغُرَفِ مِنْ فَوْقِهِمْ كما تَرَاءَوْنَ الكَوْكَبَ الدُّرِّيَّ الغابِرَ في الأُفُقِ مِنَ المَشْرِقِ أو المَغْرِبِ لِتَفاضُلِ ما بَيْنَهُمْ. صح

2230. Cennet ehli, aralarındaki fazilet farkından dolayı odalarda kalanları tıpkı sizin ufukta doğudan batıya giden inci gibi parlak yıldızları gördüğünüz gibi görürler.[2230]

٢٢٣١- إنّ أهْلَ الدَّرَجاتِ العُلى يَرَاهُمْ مَنْ هُوَ أسْفَلَ مِنهُمْ كما تَرَوْنَ الكَوْكَبَ الطَّالِعَ في أُفُقِ السَّماءِ وإنّ أبا بَكْرٍ وعُمَرَ منهُمْ وأنْعِمَا. صح

2231. Cennette yüksek derece sahiplerini daha aşağıda olanlar sizin ufukta doğan yıldızı gördüğünüz gibi görürler. Şüphesiz Ebu Bekir ve Ömer de onlardandır ve hatta daha da üstündürler.[2231]

٢٢٣٢- إنّ أهْلَ عِلِّيِّينَ لَيُشرِف أحدهُمْ على الجَنَّةِ فَيُضِيءُ وَجْهُهُ لأَهْلِ الجَنّةِ كما يَضيءُ القَمَرُ لَيْلَةَ البَدْرِ لأَهْلِ الدُّنْيا وإنَّ أبا بَكْرٍ وعُمَرَ مِنْهُمْ وأنْعِما. صح

2232. İlliyyin ehli olanlardan biri, cennetin yüksekçe bir yerinden baktığı zaman, yüzü ondördüncü gecesinde ayın dünya ehline parladığı

2228 Müslim, Cennet 15,18; Ahmed, II, 232, 316, III, 364.

2229 Ahmed, V, 340.

2230 Buhârî, Bedü'l-halk 8; Müslim, Cennet 11; Ahmed, II, 339; İbni Hibbân, XVI, 404.

2231 Tirmizî, Menâkıb 14; İbni Mâce, Mukaddime; 11; Ahmed, III, 27, 93, 98.

gibi cennet ehline parlar. Ebu Bekir ve Ömer de onlardandır, hatta onlar daha da üstündürler.[2232]

٢٢٣٣- إنّ أهْلَ الجَنَّةِ يَتَزَاوَرُونَ على النَّجائِبِ بِيضٌ كأَنَّهُنَّ الياقُوتُ وليْسَ في الجَنَّةِ شَيْءٌ مِنَ البَهائِمِ إلاَّ الإبلُ والطَّيْرُ. ض

2233. Cennet halkı, cennetin ileri gelenlerini yakut gibi bembeyaz bir halde ziyaret ederler. Cennette deve ve kuşun dışında hayvan olmayacaktır.[2233]

٢٢٣٤- إنّ أهْلَ الجَنَّةِ يَدْخُلُونَ على الجَبَّارِ كُلَّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ فيقرَأُ عليهِمُ القُرْآنُ وقَدْ جَلَسَ كُلُّ امْرِىءٍ مِنْهُمْ مَجْلِسَهُ الّذِي هُوَ مَجْلِسُهُ على مَنابِرِ الدُّرِّ والياقُوتِ والزُّمُرُّدِ والذَّهَبِ والفِضَّةِ بالأَعْمالِ فلا تَقَرُّ أعْيُنُهُمْ قَط كما تَقَر بذلك ولم يَسْمَعُوا شَيْئاً أعْظَمَ مِنْهُ ولا أحْسَنَ منهُ ثمَّ ينصَرِفُونَ إلى رِحالِهِمْ وقُرَّةِ أعْيُنِهِمْ ناعِمِينَ إلى مِثْلِها مِنَ الغَدِ. ض

2234. Cennet ehli günde iki defa Allah'ın huzuruna çıkar. Allah onlara Kur'an okur. Onlardan her biri amellerine göre orada inci, yakut, zümrüt, altın ve gümüşten minber üzerine otururlar. Gözleri hiçbir zaman bu kadar aydın olmamış, kulakları da bundan daha değerli ve güzel hiçbir şey dinlememişlerdir. Sonra tekrarına kavuşmak ümidiyle ertesi günü bekler halde gözleri aydınlatan diğer cennet nimetlerinin yanına dönerler.[2234]

٢٢٣٥- إنّ أهْلَ الجَنَّةِ لَيَحْتاجُونَ إلى العُلَماءِ في الجَنّةِ وذلِكَ أنَّهُمْ يَزُورونَ الله تعالى في كُلِّ جُمُعَةٍ فَيَقُولُ لَهُمْ تَمَنّوْا عَلَيَّ ما شِئْتُمْ فَيَلْتَفِتُونَ إلى العُلَماءِ فَيَقُولُونَ ماذا نَتَمَنّى فَيَقُولُونَ تَمَنّوْا عليهِ كَذا وكذا فَهُمْ يَحْتَاجُونَ إلَيْهِمْ في الجَنَّةِ كما يَحْتاجُونَ إلَيْهِمْ في الدُّنْيا. ض

2232 Taberânî, Evsat, II, 216; İbni Asâkir, VII., 184.
2233 Taberânî, IV, 179; Heysemî, X, 413.
2234 Hakîm, II, 90.

2235. Cennet ehli, cennette alimlere muhtaç olurlar. Onlar, her cuma günü Allah'ı ziyaret ettiklerinde Allah, *"Dilediğinizi benden isteyin"* buyurur. Onlar alimlere bakarlar ve *"Ne isteyelim?"* diye sorarlar. Alimler, *"Şunu şunu isteyin"* derler. Onlar dünyada alimlere muhtaç oldukları gibi cennette de muhtaç olurlar.[2235]

٢٢٣٦- إنّ أَهْلَ الفِرْدَوْسِ يَسْمَعُونَ أَطِيطَ العَرْشِ. ض

2236. Firdevs cenneti sakinleri, Arş'ın gıcırtısını işitirler.[2236]

٢٢٣٧- إنّ أَهْلَ البَيْتِ يَتَتابَعُونَ في النّارِ حَتّى ما يَبْقَى مِنْهُمْ حرٌّ ولا عَبْدٌ ولا أَمَةٌ وإنّ أَهْلَ البَيْتِ يَتَتابَعُونَ في الجَنَّةِ حَتّى ما يَبْقَى مِنْهُمْ حُرٌّ ولا عَبْدٌ ولا أَمَةٌ. ض

2237. Bir ev halkı aralarında ne bir hür, ne bir köle veya cariye kalmaksızın peşpeşe cehenneme düşer. Bir ev halkı da aralarında hiçbir hür ve köle veya cariye kalmaksızın peşpeşe cennete girer.[2237]

٢٢٣٨- إنّ أَهْلَ النارِ لَيَبْكونَ حتى لوْ أُجْرِيَتِ السُّفُنُ في دُمُوعِهِمْ جَرَتْ وإنَّهُمْ لَيَبْكونَ الدَّمَ. صح

2238. Cehennem halkı öyle ağlar ki, neredeyse gözyaşlarıyla bir gemi yürütülse yürür. Onların gözyaşlarına kan da karışır.[2238]

٢٢٣٩- إنّ أَهْلَ النارِ يَعظُمُونَ في النارِ حتى يَصِيرَ ما بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِ أحدِهِمْ إلي عاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِمائَةِ عامٍ وغِلَظُ جِلْدِ أَحَدِهِمْ أَرْبَعِينَ ذِراعاً وضِرْسهُ أَعْظَمَ مِنْ جَبَلِ أُحُدٍ. ض

2239. Cehennem halkının cehennemde vücutları o kadar büyür ki, onlardan birinin kulak yumuşağıyla omuz arası, yediyüzyıllık bir mesafe arası kadar olur. Onların derilerinin kalınlığı kırk zira, dişleri de Uhud dağından daha büyük olur.[2239]

2235 İbni Asâkir, LI, 50; Deylemî, I, 230; Zehebî, Mîzân, VI, 21.
2236 Ruyânî, II, 317; Taberânî, VIII, 246; Heysemî, X, 398.
2237 Heysemî, X, 263; Müttekî, nr. 39532.
2238 Hâkim, IV, 648; Ebû Nuaym, I, 261; Hatîb, V, 447.
2239 Taberânî, XII, 402; Heysemî, X, 391.

٢٢٤٠- إنّ أهْلَ البَيْتِ لَيَقِل طُعْمُهُمْ فَتَستَنِيرُ بُيُوتُهُمْ. ض

2240. Bir ev halkının yeme içmeleri az olursa, evleri nurlu olur.[2240]

٢٢٤١- إنّ أهْلَ البَيْتِ إذا تَوَاصَلُوا أجْرَى اللَّهُ تعالى عليْهِمُ الرِّزْقَ وكانُوا في كَنَفِ الله. ض

2241. Bir ev halkı, birbirlerine iyilik ve ikramda bulundukları zaman Allah Teala onların üzerine rızık yağdırır ve onları kendi himayesine alır.[2241]

٢٢٤٢- إنّ أهْلَ السَّماءِ لا يَسْمَعُونَ شَيْئاً مِنْ أهْلِ الأَرْضِ إلاّ الأَذانَ. ض

2242. Gök ehli, yer halkına ait ezan sesinden başka birşey işitmez.[2242]

٢٢٤٣- إنّ أهْلَ الجَنّةِ إذا جامَعُوا نِساءَهُمْ عادُوا أبْكارا. ض

2243. Cennet ehli, eşleriyle ilişkiye girdiklerinde onları hep bakire olarak bulurlar. [2243]

٢٢٤٤- إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهْلُ المَعْرُوفِ في الآخِرَةِ وإنّ أهلَ المُنكَرِ في الدُّنْيا أهْل المُنْكَرِ في الآخِرَةِ. ض

2244. Dünyada iyilik ehli olanlar, ahirette de iyilik ehlidirler. Dünyada kötülük ehli olanlar, ahirette de kötülük ehlidirler.[2244]

٢٢٤٥- إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهلُ المَعْروفِ في الآخِرَةِ وإنّ أوَّلَ أهلِ الجَنَّةِ دخُولاً هُمْ أهْلُ المَعْرُوفِ.

2245. Dünyada iyilik ehli olanlar, ahirette de iyilik ehlidirler. Cennete ilk girecek olanlar da iyilik ehli olanlardır.[2245]

2240 Ukaylî, II, 305; Taberânî, Evsat, V, 228; Heysemî, X, 263.
2241 İbni Adî, I, 298; Beyhakî, Şuab, VI, 225; İbni Asâkir, LIV, 166.
2242 İbni Adî, IV, 322; Deylemî, I, 230.
2243 Taberânî, Sağîr, I, 160; Heysemî, X, 417.
2244 Taberânî, VI, 246; Heysemî, VII, 263.
2245 Taberânî, VIII, 261; Heysemî, VII, 263.

٢٢٤٦- إنّ أهْلَ الشِّبَعِ في الدنيا هُمْ أهلُ الجُوعِ غَداً في الآخِرَةِ. ح

2246. Dünyada tok olanlar, yarın ahirette aç olacaklardır.[2246]

٢٢٤٧- إنّ أوْثَقَ عُرَى الإسْلامِ أنْ تُحِبَّ في الله وتُبْغِضَ في الله. ح

2247. İslam'ın en sağlam kulpu Allah için sevmen, Allah için düşmanlık beslemendir.[2247]

٢٢٤٨- إنّ أوْلَى النَّاسِ بِالله مَنْ بَدَأَهُمْ بالسَّلامِ. صح

2248. İnsanlar içerisinde Allah'a en yakın kişi, insanlara önce selam verendir.[2248]

٢٢٤٩- إنّ أوْلَى الناسِ بِيَ يَوْمَ القِيَامَةِ أكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صلاة. صح

2249. Kıyamet gününde insanlar içerisinde bana en yakın olan, bana en fazla salavat getirendir.[2249]

٢٢٥٠- إنّ أوَّلَ ما يُجازَى به المُؤْمِنُ بَعدَ مَوْتِهِ أنْ يُغْفَرَ لِجَميع مَنْ تَبِعَ جَنازَتَهُ. ض

2250. Mümine ölümünden sonra verilecek ilk mükafat, cenazesine katılan bütün insanların bağışlanmasıdır.[2250]

٢٢٥١- إنّ أوَّلَ الآياتِ خُرُوجاً طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِها وخُرُوجُ الدَّابَةِ على الناسِ ضُحى فَأَيَّتُهُما ما كانت قَبْلَ صاحِبَتِها فالأُخْرَى على أثَرِها قَرِيباً. صح

2251. Kıyamet alametlerinden ilk ortaya çıkacaklar, güneşin batıdan doğması ve kuşluk vakti dabbetü'l-arz'ın zuhurudur. Onlardan hangisi diğerinden önce zuhur ederse, diğerinin de onun peşinden zuhur etmesi yakındır.[2251]

2246 Taberânî, XI, 267; Münzirî, III, 99; Heysemî, X, 250.
2247 Ahmed, IV, 286, V, 247.
2248 Ebû Dâvûd, Edeb 133.
2249 Buhârî, Kebîr, V, 177; Taberânî, X, 17; Beyhakî, Şuab, II, 212.
2250 Abd b. Humeyd, s. 211; Beyhakî, Şuab, VII, 7; Heysemî, III, 29.
2251 İbni Ebî Şeybe, VII, 467; Ahmed, II, 201.

٢٢٥٢- إنّ أوَّلَ هذِهِ الأُمَّةِ خِيارُهُمْ وآخِرها شِرَارُهُمْ مختَلِفِينَ متَفَرِّقِينَ فَمَنْ كانَ يُؤْمِنُ بِالله واليَوْمِ الآخِرِ فَلْتَأْتِهِ مَنِيَّتُهُ وهُوَ يَأْتِي إلى النَّاسِ ما يُحِبُّ أنْ يُؤْتىَ إلَيْهِ. ح

2252. Bu ümmetin başı hayırlıları, sonu ise ihtilaf eden fırka fırka şerlileridir. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, kendisine yapılmasını istediği şeyleri insanlara yapmaya çalışarak hayata veda etsin.[2252]

٢٢٥٣- إنّ أوَّلَ ما يَسْأَلُ عَنْهُ العَبْدُ يَوْمَ القيَامَةِ مِنَ النَّعِيمِ أن يُقالَ لهُ أَلَمْ نُصِحَّ لَكَ جِسْمَكَ ونُرْوِيكَ مِنَ الماءِ البارِدِ. صح

2253. Kıyamet günü kula hesabı ilk sorulacak nimet şudur: *"Biz sana sıhhat vermedik mi? Sana kana kana soğuk su içirmedik mi?"*[2253]

٢٢٥٤- إنّ بابَ الرِّزقِ مَفْتُوحٌ مِنْ لَدُنِ العَرْشِ إلى قَرارِ بَطْنِ الأَرْضِ يَرْزُقُ الله كلَّ عَبْدٍ على قَدْرِ مِهْنَتِهِ وهِمَّتِهِ. ض

2254. Rızık kapısı Arş'dan yerin altına kadar açıktır. Allah Teala her kulu işine ve çalışmasına ve göre rızıklandırır.[2254]

٢٢٥٥- إن بَنِي إسْرَائِيلَ لَمَّا هَلَكُوا قَصُّوا. صح

2255. İsrail oğulları helak olup doğru yolu kaybedince, kıssacılığa başladılar.[2255]

٢٢٥٦- إنّ بَيْنَ يَدي السَّاعَةِ ثلاثِينَ دَجَّالاً كَذَّاباً. صح

2256. Kıyamet öncesi, otuz kadar yalancı deccal zuhur edecektir.[2256]

٢٢٥٧- إنّ بَيْنَ يَدَي السَّاعَةِ لأَيَّاماً يَنْزِلُ فِيها الجَهْلُ ويُرْفَعُ فيها العِلْمُ وَيَكْثُرُ فِيها الهَرْجُ وَالهَرْجُ القَتْلُ. صح

2252 Taberânî, X, 216; Heysemî, VIII, 184.
2253 Hâkim, IV, 153; Beyhakî, Şuab, IV, 147; Deylemî, I, 18.
2254 Münâvî, II, 443.
2255 Taberânî, IV, 80; Heysemî, I, 189.
2256 Ahmed, II, 117.

2257. Kıyamete yakın bir zamanda öyle günler gelecek ki, o günlerde cehalet artar, ilim kalkar, herc de çoğalır. Herc, öldürme demektir.[2257]

٢٢٥٨- إنّ بُيُوتَ الله تَعالى في الأَرْضِ المَساجِدُ وإنْ حَقّاً على الله أنْ يُكْرِمَ مَنْ زَارَهُ فِيها. ض

2258. Allah'ın yeryüzündeki evleri mescidlerdir. Mescidlere ibadet için giren kimselere ihsanda bulunmak Allah üzerine bir haktır.[2258]

٢٢٥٩- إنّ تَحْتَ كلّ شَعَرَةٍ جَنابَةً فاغْسِلُوا الشَّعْرَ واتَّقُوا البَشَرَةَ. ض

2259. Her kılın altına cünüplük sirayet eder. O halde saç diplerini yıkayın, deriye suyu iyi ulaştırın.[2259]

٢٢٦٠- إن جُزْءاً مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً منْ أجْزَاءِ النُّبُوَّةِ تأخِير السُّحُور وَتَبْكِير الفِطْرِ وإشَارَةُ الرَّجُلِ بِإصْبَعِهِ في الصَّلاةِ. ض

2260. Peygamberliğin yetmiş cüzünden biri sahuru geciktirmek, iftarı erken yapmak ve namazda şehadet parmağıyla işaret etmektir.[2260]

٢٢٦١- إنّ جَهَنَّمَ تُسْجَرُ إلاّ يَوْمَ الجُمُعَةِ. صح

2261. Cehennem ateşi, cuma günü dışında her gün tutuşturulur.[2261]

٢٢٦٢- إنّ حُسْنَ الخُلُقِ لَيُذِيبُ الخَطِيئَةَ كما تُذِيبُ الشَّمْسُ الجلِيدَ. ض

2262. Güzel ahlak, güneşin kırağıyı erittiği gibi günahları eritir.2262

٢٢٦٣- إنّ حُسْنَ الظَّنِّ بِالله مِنْ حُسْنِ عِبادَةِ الله. صح

2263. Allah'a güzel zan, Allah'a güzel ibadet demektir.[2263]

2257 Buhârî, İlim 24, İstiskâ 27, Edeb 39, Fiten 5, 25; Müslim, İlim 10, 11, Fiten 18; Ebû Dâvûd, Fiten 1; İbni Mâce, Fiten 25, 26.

2258 Taberânî, X, 161; Heysemî, II, 22.

2259 Ebû Dâvûd, Tahâret 97.

2260 Münâvî, II, 445.

2261 Ebû Dâvûd, Tahâret 217.

2262 Harâitî, Mekârimü'l-ahlâk, s. 36; Temmâm, Fevaid, I, 136.

2263 Ahmed, II, 359; Hâkim, IV, 269.

٢٢٦٤- إنّ حُسْنَ العَهْدِ مِنَ الإيمانِ. صح

2264. Ahde vefa göstermek imandandır.[2264]

٢٢٦٥- إنّ حَقّاً على الله تعالى أنْ لا يَرْفَعَ شَيْئاً مِنْ أمْرِ الدُّنْيا إلاّ وَضَعَهُ. صح

2265. Dünyada yükselen bir şeyi bir gün alçaltmak, Allah üzerine bir haktır.[2265]

٢٢٦٦- إنّ حَقّاً على المُؤْمِنينَ أنْ يَتَوَجَّعَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ كما يَأْلَمُ الجَسَدَ الرَّأْسُ. ح

2266. Bedenin sıkıntısından dolayı başın acı çektiği gibi, müminler de birbirlerinin sıkıntısından dolayı acı çekerler.[2266]

٢٢٦٧- إنّ حَوْضِي مِنْ عَدنَ إلى عمَّانِ البَلْقاءِ ماؤُهُ أشَدُّ بياضاً مِنَ اللّبَنِ وأحْلَى مِنَ العَسَلِ أكاوِيبُه عَدَدُ النُّجُومِ مَنْ شَرِبَ مِنْهُ شَرْبَةً لَمْ يَظْمَأْ بَعْدَها أبَداً أوَّلُ النَّاسِ وُرُوداً عليْهِ فُقَرَاءُ المُهاجِرِينَ الشعْثُ رُؤُوساً الدُّنْسُ ثياباً الَّذِينَ لا يَنْكِحُونَ المُنَعَّماتِ ولا تُفْتَحُ لَهُمُ السُّدَدُ الَّذِينَ يُعْطُونَ الحَقَّ الّذِي عَلَيْهِمْ ولا يُعْطَوْنَ الّذِي لَهُمْ. صح

2267. Benim havzımın genişliği Aden'den Amman'ın Belka beldesine kadardır. Onun suyu sütten beyaz, baldan tatlı, kadehleri de yıldızlar sayısıncadır. Ondan bir defa içen, bir daha ebediyen susamaz. Oraya ilk gelenler, saçları başları dağınık, üstleri başları kirli, zengin kadınlarla evlenemeyen, kendilerine yolların açılmadığı, üzerlerindeki hakları ifa ettikleri halde kendi hakları verilmeyen muhacirlerin fakirleridir.[2267]

٢٢٦٨- إنّ خِيارَ عِبادِ الله يُرَاعونَ الشَّمْسَ والقَمَرَ والنُّجُومَ والأَظِلَّةَ لِذِكْرِ الله. صح

2268. Allah'ın hayırlı kulları, güneşi, ayı, yıldızları ve gölgeleri Allah'ı zikretmek için gözetleyip dururlar.[2268]

2264 Aclûnî, I, 263.

2265 Ahmed, III, 103; Abd b. Humeyd, s. 391; Beyhakî, X, 16.

2266 Müttekî, nr. 707.

2267 Müslim, Tahâret 36; Ebû Dâvûd, Edeb 110; Tirmizî, Kıyâmet 15; Cennet 10; İbni Mâce, Zühd 36, 39; Ahmed, V, 275.

2268 Hâkim, I, 115; Beyhakî, I, 379; Heysemî, I, 327.

٢٢٦٩- إنّ خِيارَ عِبادِ اللهِ المُوَفُّونَ المُطَيَّبُونَ. ض

2269. Allah'ın kullarının en hayırlısı, başkasının hakkını en güzel şekilde ödeyendir.[2269]

٢٢٧٠- إنّ خِيارَكُمْ أحْسَنُكُمْ قَضاءً. صح

2270. Hayırlınız borcunu güzel ödeyendir.[2270]

٢٢٧١- إنّ رَبَّكَ لَيَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إذا قالَ رَبِّ اغْفِرْ لي ذُنُوبِي وهُو يعْلَمُ أنَّهُ لا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي. صح

2271. Kul, günahları Allah'dan başka bağışlayacak kimsenin olmadığını bilerek, *"Ey rabbim! Günahlarımı bağışla"* dediğinde bu Allah'ın hoşuna gider.[2271]

٢٢٧٢- إنّ رِجالاً يَتَخَوَّضُونَ في مالِ اللهِ بِغَيْرِ حَقٍ فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ القِيَامَةِ. صح

2272. Allah'ın mallarını haksız yere harcayanlara kıyamet günü cehennem ateşi vardır.[2272]

٢٢٧٣- إنّ رُوحَ القُدُسِ نَفَثَ في رُوعِي أنّ نَفْساً لنْ تَمُوتَ حَتّى تَسْتَكْمِلَ أجَلَها وَتَسْتَوْعِبَ رِزْقَها فاتّقُوا اللهَ وأجْمِلُوا في الطَّلَبِ ولا يَحْمِلَنَّ أحَدَكُمُ اسْتِبْطاءُ الرِّزْقِ أنْ يَطْلُبَهُ بِمَعْصِيَةِ اللهِ فإنّ اللهَ تعالى لا يُنالُ ما عِنْدَهُ إلاّ بِطاعَتِه. ض

2273. Cibril kalbime şöyle ilham etti: *"Bir canlı ömür suresini tamamlamadıkça ve rızkını tamamıyla almadıkça ölmez."* O halde Allah'dan korkun, rızkı aramada güzel davranın. Birinize rızkının gelmekte gecikmesi onu Allah'ın emirlerini ve yasaklarını çiğneyerek aramaya sevk etmesin. Allah'ın yanındaki nimetlere ancak ona itaatla erişilir.[2273]

2269 Müslim, Müsakât120.
2270 Ahmed, II, 393; Beyhakî, V, 352.
2271 Ebû Dâvûd, Cihâd 74; Tirmizî, Daavât 46.
2272 Ahmed, VI, 410.
2273 Kudâî, II, 185.

٢٢٧٤- إنّ رُوحَي المُؤْمِنَيْنَ تَلْتَقِي على مَسِيرَةِ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وما رَأَى وَاحِدٌ مِنْهُما وَجْهَ صاحِبِهِ. ض

2274. İki müminin ruhu, biri diğerinin yüzünü görmediği halde bir gün ve bir gecelik mesafeden birbirleriyle karşılaşırlar.[2274]

٢٢٧٥- إنّ زاهِراً بادِيَتُنا وَنحْنُ حاضرُوهُ. ض

2275. Zahir bizim köyümüz, biz de onun şehri yerindeyiz.[2275]

٢٢٧٦- إنّ ساقِيَ القَوْمِ آخِرُهُمْ شُرْباً.

2276. Bir topluluğa su veren, suyu en son içer.[2276]

٢٢٧٧- إنّ سُبْحانَ الله والحَمْدُ لِلَّهِ ولا إله إلاّ الله والله أَكْبَرُ تَنْفُضُ الخَطايا كما تَنْفُضُ الشّجَرَةُ وَرَقَها. ح

2277. Sübhanallah, elhamdülillah ve Allahü ekber kelimeleri, ağacın yapraklarını döktüğü gibi günahları döker.[2277]

٢٢٧٨- إنّ سَعْداً ضُغِطَ في قَبْرِهِ ضَغْطَةً فَسَأَلْتُ الله أنْ يُخَفِّفَ عنهُ. ح

2278. Sad, kabir içinde şiddetli bir şekilde sıkıştırıldı. Allah'dan onu hafifletmesini niyaz ettim.[2278]

٢٢٧٩- إنّ سُورَةً مِنَ القُرْآنِ ثلاثونَ آيَةً شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتّى غُفِرَ له وهِيَ تَبارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ المُلْكُ. صح

2279. Kur'an'da bir suresi vardır ki, otuz ayettir. O sure kişi için bağışlanıncaya kadar şefaat eder. O sure, "Tebarekellezi biyedihi'l- mülk" diye başlayan Mülk suresidir.[2279]

2274 Buhârî, Müfred, I, 101; Ahmed, II, 175; Taberânî, XIII, 66; Heysemî, X, 274.
2275 Ahmed, III, 161; Beyhakî, VI, 169; Heysemî, IX, 369.
2276 Ahmed, V, 298; İbni Hibbân, XV, 327.
2277 Ahmed, III, 152.
2278 Taberânî, XII, 422.
2279 Müslim, Îmân 302; Tirmizî, Sevâbü'l-Kur'ân 9; İbni Mâce, Edeb 52; Ahmed, III, 94.

٢٢٨٠- إنّ سِياحةَ أُمَّتِي الجِهادُ في سَبيلِ الله. صح

2280. Ümmetimin seyahati, Allah yolunda cihaddır.[2280]

٢٢٨١- إنّ شِرَارَ أُمَّتِي أجرَؤُهُمْ على صَحابَتِي. ض

2281. Ümmetimin en şerlileri, ashabıma karşı en cüretkar olanlardır.[2281]

٢٢٨٢- إنّ شَرَّ الرّعاءِ الحُطَمَةُ. صح

2282. İdarecilerin en kötüsü, halkına zulmedendir.[2282]

٢٢٨٣- إنّ شَرَّ النّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ الله يَوْمَ القِيَامَةِ مَنْ يَخافُ النّاسُ مِنْ شَرِّهِ. صح

2283. Kıyamet günü Allah katında en kötü insan, şerrinden korkulan insandır.[2283]

٢٢٨٤- إن شَرَّ النّاسِ مَنزِلَةً عِنْدَ الله يَوْمَ القِيامَةِ مَنْ تَرَكَهُ النّاسُ إتِّقَاءَ فُحْشِهِ. صح

2284. Kıyamet günü Allah katında en kötü olan insan, kötü ahlakından dolayı insanların kendisinden uzak durdukları kimsedir.[2284]

٢٢٨٥- إنّ شِهاباً اسْمُ شَيْطانٍ. ض

2285. Şihab, şeytanın ismidir.[2285]

٢٢٨٦- إنّ شُهَدَاءَ البَحْرِ عِنْدَ الله أفْضَلُ مِنْ شُهَدَاءِ البَرِّ. ض

2286. Deniz şehidleri, Allah katında kara şehidlerinden daha faziletlidir.[2286]

٢٢٨٧- إنّ شَهْرَ رَمَضانَ مُعَلّقٌ بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ لا يُرْفَعُ إلاّ بِزَكاةِ الفطر. ض

2280 Ebû Dâvûd, Cihâd 6.
2281 Müttekî, nr. 32485.
2282 İbni Hibbân, X, 368; Ebû Avane, IV, 387; Beyhakî, VIII, 161.
2283 Zebîdî, İthâf, VII, 565.
2284 Buhârî, Edeb 38; Tirmizî, Birr 59.
2285 Beyhakî, Şuab, IV, 313.
2286 Taberânî, VI, 52; Heysemî, V, 296.

2287. Ramazan orucu gökle yer arasında asılı durur, ancak fıtır sadakasıyla Allah'ın huzuruna yükselir.[2287]

٢٢٨٨- إنّ صاحِبَ السُّلْطانِ على بابِ عَنَتٍ إلاّ مَنْ عَصَمَ الله. ح

2288. Yetki sahipleri, Allah'ın korudukları dışında helak kapısına yakındırlar.[2288]

٢٢٨٩- إنّ صاحِبَ الدَّينِ لهُ سُلطانٌ على صاحِبِهِ حَتّى يَقْضِيَهُ. ض

2289. Alacak sahibinin borcunu alıncaya kadar, borçlu üzerinde zorlama hakkı vardır.[2289]

٢٢٩٠- إنّ صاحِبَ المَكْسِ في النّارِ. صح

2290. Zulüm sahibi ateştedir.[2290]

٢٢٩١- إنّ صاحِبَ الشِّمالِ لَيَرْفَعُ القَلَمَ سِتَّ ساعات عنِ العَبْدِ المُسْلِمِ المخْطِىءِ فإنْ نَدِمَ واسْتَغْفَرَ الله مِنْها ألقاها وإلاّ كُتِبَت وَاحِدَةً. ض

2291. Günahları yazan sol taraftaki melek, günah işleyen müslümanın günahını yazmadan altı saat bekler. Bu müddet içerisinde pişmanlık duyup Allah'dan bağışlanmasını dilerse, o takdirde o günahı yazmaz. Bunu yapmazsa o zaman melek onu bir günah olarak yazar.[2291]

٢٢٩٢- إنّ صاحِبَي الصُّورِ بأيْدِيهِما قَرْنانِ يُلاحِظانِ النَّظَرَ مَتى يؤْمَرانِ.

2292. Sura üfürecek melekler, ellerinde bir boynuzla üfürme emrinin ne zaman verileceğini beklemektedirler.[2292]

٢٢٩٣- إنّ صَدَقَةَ السِّرِّ تُطْفِىءُ غَضَبَ الرَّبِّ وإنّ صِلَةَ الرَّحِمِ تَزِيدُ في العُمُرِ وإنّ صَنائِعَ المَعْرُوفِ تَقِي مَصارِعَ السُّوءِ وإنّ قَوْلَ لا إله إلاّ الله تَدْفَعُ عنْ قائِلِها تِسْعةً وَتِسْعِينَ باباً مِنَ البلاءِ أدْناها الهَمُّ. ض

2287 Deylemî, I, 235; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 499.
2288 Taberânî, IV, 47; Heysemî, V, 201.
2289 Münzirî, II, 565; Müttekî, nr. 15482.
2290 Ahmed, IV, 109; Taberânî, V, 29; Heysemî, III, 88.
2291 Taberânî, VIII, 185; Beyhakî, V, 391; Heysemî, X, 208.
2292 Müttekî, nr. 38907.

2293. Gizli verilen sadaka Allah'ın gazabını söndürür. Akrabalarla iyi ilişkiler ömrü uzatır. İyiliklerin yapılması, kişiyi kötü ölümden korur. Lailaheillallah sözü kendisini söyleyen kimseden doksan dokuz bela çeşidini defeder. Onların en hafifi de kaygı ve üzüntüdür.[2293]

٢٢٩٤- إنّ طُولَ صلاةِ الرَّجُلِ وَقِصَرَ خُطْبَتِهِ مَئِنةٌ مِنْ فقْهِهِ فأَطيلُوا الصَّلاةَ وأقصِرُوا الخطبَةَ وإنّ مِنَ البيَانِ لَسِحْراً. صح

2294. Kişinin namazının uzun, hutbesinin kısa oluşu akıllı oluşundandır. O halde siz namazı uzun, hutbeyi kısa tutun. Zira sözlerin bir kısmının sihirleyici etkisi vardır.[2294]

٢٢٩٥- إنّ عامّةَ عذابِ القَبْرِ مِنَ البَوْلِ فَتنَزّهُوا مِنْهُ. صح

2295. Kabir azabının çoğu idrardandır, ondan sakının.[2295]

٢٢٩٦- إنّ عدَدَ دَرَجِ الجَنّةِ عَدَدُ آيِ القُرْآنِ فَمَنْ دَخَلَ الجَنّةَ مِمَّنْ قَرَأَ القُرْآن لَمْ يَكُنْ فَوْقَهُ أَحَدٌ. صح

2296. Cennetin dereceleri, Kur'an surelerinin ayetleri kadardır. Kur'an'ı gereği gibi amel ederek okuyan kimse, cennete girince onun derecesinin üzerinde hiç kimse bulunmaz.[2296]

٢٢٩٧- إنّ عِدَّةَ الخُلَفاءِ بَعْدِي عِدَّةُ نقبَاءِ مُوسَى. ض

2297. Benden sonra halifelerin sayısı, Musa'nın nakiplerinin sayısı kadardır.[2297]

٢٢٩٨- إنّ عظَمَ الجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ البَلاءِ وإنّ الله تعالى إذا أَحَبَّ قَوْماً ابْتلاهُمْ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَى ومَنْ سَخِطَ فلَهُ السُّخْطُ. ح

2293 Râfiî, I, 429; İbni Asâkir, XVII, 172.
2294 Ahmed, IV, 263; Beyhakî, III, 208.
2295 Taberânî, XI, 79; Heysemî, I, 207.
2296 İbni Ebî Şeybe, VI, 120; Beyhakî, Şuab, II, 347.
2297 İbni Adî, III, 13; İbni Asâkir, XVI, 286.

2298. Mükafatın büyüklüğü, musibetin büyüklüğüne göredir. Allah Teala, sevdiği bir topluluğu musibetlerle imtihan eder. Buna sabır ve rıza gösterenlere rıza, hoşnutsuzluk gösterenlere de gazab vardır.[2298]

٢٢٩٩- إنّ عِلْماً لا يُنْتَفَعُ بِهِ كَكَنْزٍ لا يُنْفَقُ مِنْهُ في سَبِيلِ اللهِ. ض

2299. Kendisinden faydalanılmayan ilim, Allah yolunda harcanmayan hazine gibidir.[2299]

٢٣٠٠- إنّ عُمَّارَ بُيُوتِ اللهِ هُمْ أَهْلُ اللهِ.

2300. Allah'ın evleri olan camileri imar edenler, Allah'ın has kullarıdır.[2300]

٢٣٠١- إنّ عَمَّ الرَّجُلِ صِنْو أَبِيهِ. ض

2301. Kişinin amcası, babası yerindedir.[2301]

٢٣٠٢- إنّ غَلاءَ أَسْعارِكُمْ ورُخْصَها بِيَدِ اللهِ إنِّي لأَرْجُو أَنْ أَلقَى اللهَ ولَيْسَ لأَحَدٍ مِنْكُمْ قِبَلِي مَظْلَمَةٌ في مالٍ ولا دَمٍ. ض

2302. Fiyatlarınızın pahalı ve ucuz oluşu Allah'ın elindedir. Ben üzerimde hiç birinizin malı ve kanıyla ilgili bir haksızlık olmadan Allah'a kavuşmayı umuyorum.[2302]

٢٣٠٣- إنّ غلظ جِلْدِ الكافِرِ اثْنانِ وأَرْبَعُونَ ذِرَاعاً بِذِرَاعِ الجَبّارِ وإنَّ ضِرْسَهُ مِثلُ أُحُدٍ وإنَّ مَجْلِسَهُ مِنْ جَهَنَّمَ ما بَيْنَ مَكَّةَ والمَدِينَةِ. صح

2303. Kafirin derisinin kalınlığı Allah'ın ölçüsüyle kırkiki zira, dişi Uhud dağı, cehennemdeki yeri de Mekke ile Medine arası kadardır.[2303]

2298 Tirmizî, Zühd 57; İbni Mâce, Fiten 23; Ahmed, IV, 27, 429.
2299 Ebû Nuaym, VII, 228; İbni Asâkir, XXVII, 68.
2300 Ebû Ya'la, VI, 132; Taberânî, Evsat, III, 67; Beyhakî, III, 66.
2301 Taberânî, X, 72; a. mlf., Evsat, I, 299.
2302 Taberânî, I, 261.
2303 Hâkim, IV, 637.

٢٣٠٤- إنّ فضْلَ عائِشَةَ على النِّساءِ كفَضْلِ الثَّرِيدِ على سائِرِ الطَّعامِ. صح

2304. Aişe'nin diğer kadınlara olan üstünlüğü, tiridin diğer yemeklere olan üstünlüğü gibidir.[2304]

٢٣٠٥- إنّ فُقَرَاءَ المُهاجِرِينَ يَسْبِقونَ الأَغْنِياءَ يَوْمَ القِيَامَةِ إلى الجَنّةِ بأَرْبَعِينَ خَرِيفاً. صح

2305. Muhacirlerin fakirleri, kıyamet günü zenginlerden kırk sene kadar önce cennete girerler.[2305]

٢٣٠٦- إنّ فُقَرَاءَ المهاجِرينَ يَدْخُلُونَ الجَنّةَ قَبلَ أَغْنِيائِهِمْ بِمِقْدَارِ خَمْسِمِائَةِ سَنَةٍ. صح

2306. Muhacirlerin fakirleri, zenginlerinden beşyüz sene kadar evvel cennete girerler.[2306]

٢٣٠٧- إنْ فَناءَ أُمَّتِي بَعْضها بِبَعْضٍ. ض

2307. Ümmetin yok oluşu, birbirleri sebebiyle olacaktır.[2307]

٢٣٠٨- إنّ فُلاناً أَهْدَى إليَّ ناقَةً فَعَوَّضْتُهُ منها سِتَّ بَكَرَاتٍ فَظَلَّ ساخِطاً لَقَدْ هَمَمْتُ أنْ لا أَقْبَلَ هَدِيَّةً إلاّ مِنْ قُرشِيَ أَوْ أنْصارِيَ أَوْ ثَقَفِيَ أَوْ دَوسِيَ. صح

2308. Birisi bana bir deve hediye etti. Ben ona karşılık o kişiye altı tane genç deve verdiğim halde o kişi bu duruma kızdı. Bundan sonra Kureyşli, ensari, Sakifli ve Devsli olanlar dışında kimseden hediye almamaya karar verdim.[2308]

٢٣٠٩- إنّ فاطِمَةَ أَحْصَنَتْ فَرْجَها فَحَرَّمَها اللهُ وذُرِّيَّتَها على النّارِ.

2309. Fatıma namusunu koruduğu için Allah da onu ve neslini cehenneme haram kıldı.[2309]

2304 Ahmed, III, 156; Taberânî, Evsat, II, 369.
2305 Ahmed, II, 169; İbni Hibbân, II, 453; Beyhakî, Şuab, VII, 336.
2306 Ahmed, II, 168, III, 224; Dârimî, Rikâk 118.
2307 İbni Tâhir, Etrâf, IV, 350.
2308 Ahmed, II, 292.
2309 Bezzâr, V, 223; Taberânî, XXII, 406; Ukaylî, III, 184.

٢٣١٠- إنّ فسْطاطَ المُسْلِمِينَ يَوْمَ المَلْحَمَةِ بالغُوطَةِ إلى جانِبِ مَدِينَةٍ يُقالُ لها دِمشْقُ مِنْ خَيْرِ مَدَائِنِ الشّامِ. ض

2310. Fitne zamanlarında müslümanların kalesi, Şam şehirlerinin en hayırlısı olan Dımaşk'ın yanında Guta denilen yerdir.[2310]

٢٣١١- إنّ في الجُمُعَةِ لَساعَةً لا يُوافِقُها عَبْدٌ مُسْلِمٌ وهوَ قائِمٌ يُصَلِّي يَسْأَلُ اللهَ فِيها خَيْراً إلا أعْطاهُ اللهُ إيّاهُ. صح

2311. Cuma gününde öyle bir zaman vardır ki, o zaman içinde müslüman bir kul namaz kılarken Allah'dan hayırlı birşey isterse, Allah Teala o şeyi mutlaka kendisine verir.[2311]

Cennet

٢٣١٢- إنّ في الجَنَّةِ باباً يُقالُ لهُ الرَّيّانُ يَدْخُلُ مِنْهُ الصّائِمُونَ يَوْمَ القِيامَةِ لا يَدْخل منهُ أحدٌ غَيْرُهُمْ يُقالُ أيْنَ الصّائِمُونَ فيَقُومُونَ فيَدْخلُونَ منهُ فإذا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ منهُ أحدٌ. صح

2312. Cennette Reyyan denilen bir kapı vardır. Oruç tutanlar kıyamet günü o kapıdan cennete girerler. Oradan onların dışında kimse girmez. O gün *"Oruçlular nerede?"* diye seslenilir. Oruçlular kalkarak o kapıdan içeri girerler. Onlar girince kapı kapatılır, başka kimse oradan içeri giremez.[2312]

٢٣١٣- إنّ في الجَنّةِ لَعُمُداً مِنْ ياقُوتٍ عليها غُرَفٌ مِنْ زَبَرْجَدٍ لَها أبْوَابٌ مُفَتّحَةٌ تُضِيءُ كما يُضِيءُ الكَوْكَبُ الدُّرِّيُّ يَسْكُنُها المُتَحابُّونَ في اللهِ تعالى والمُتَجالِسُونَ في اللهِ تعالى والمُتلاقُونَ في اللهِ. ض

2310 Ahmed, V, 197.

2311 Buhârî, Cuma 37, Talâk 24; Müslim, Müsafirîn 166-167, Cuma 13, 15; Tirmizî, Cuma 2.

2312 Ahmed, V, 335; Beyhakî, Şuab, III, 296.

2313. Cennette üzerinde zebercedden köşklerin bulunduğu yakuttan direkler vardır. Bu köşklerin kapıları açıktır. Onlar, parlak yıldızın ışık saçtığı gibi ışık saçarlar. Oralara Allah rızası için birbirini sevenler, birbirleriyle sohbet edenler ve biraraya gelip yardımlaşanlar otururlar.[2313]

٢٣١٤- إنّ في الجَنّةِ غُرَفاً يُرَى ظاهِرُها مِنْ باطِنِها وباطِنُها مِنْ ظاهِرِها أعَدَّها الله تعالى لِمَنْ أطعَمَ الطَّعامَ وألانَ الكلامَ وتابَعَ الصِّيامَ وصَلّى بِاللَّيْلِ والنَّاسُ نِيامٌ. صح

2314. Cennette dışından içi, içinden dışı görünen köşkler vardır. Allah Teala o köşkleri yemek yediren, yumuşak söz söyleyen, oruca devam eden ve geceleyin insanlar uyurken kalkıp namaz kılanlar için hazırlamıştır.[2314]

٢٣١٥- إنّ في الجَنّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ لَوْ أنَّ العَالَمِينَ اجتَمَعُوا في إحْدَاهُنَّ لَوَسِعَتْهُمْ. ح

2315. Cennette yüz derece vardır. Bütün alemler onlardan birinin içinde toplansa, o bir tanesi hepsini içine alır.[2315]

٢٣١٦- إنّ في الجَنّةِ بَحْرَ المَاءِ وبَحْرَ العَسَلِ وبَحْرَ اللَّبَنِ وبَحْرَ الخَمْرِ ثمَّ تُشَقَّقُ الأَنْهارُ بعد. صح

2316. Cennette su denizi, bal denizi, süt denizi ve sarhoş etmeyen şarap denizi vardır. Daha sonra nehirler kaynamaya başlar.[2316]

٢٣١٧- إنّ في الجَنّةِ لَمَرَاغاً مِنْ مِسكٍ مِثْلَ مَرَاغِ دَوَابِّكُمْ في الدُّنْيا. ض

2317. Cennette hayvanlarınızın dünyadaki yerleri gibi miskten yerler vardır.[2317]

٢٣١٨- إنّ في الجَنّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ الجَوَادَ المُضَمَّرَ الرِّبْعِ في ظِلِّها مِائَةَ عامٍ مَا يَقْطَعُها. صح

2313 Beyhakî, Şuab, VI, 487; İbni Asâkir, XVIII, 78; Heysemî, X, 278.
2314 Ahmed, V, 343; İbni Huzeyme, III, 306; Taberânî, III, 301.
2315 Münâvî, II, 465.
2316 Ahmed, V, 5; Taberânî, XIX, 424.
2317 Taberânî, VI, 159; Ebu'ş-Şeyh, III, 1094; Heysemî, X, 412.

2318. Cennetin içinde öyle bir ağaç vardır ki, iyi cins eğitimli ve süratli bir atın binicisi yüz yıl onun gölgesinde yürür de yine onun gölgesini bitiremez.[2318]

٢٣١٩- إنّ في الجَنَّةِ ما لا عَيْنٌ رَأَتْ ولا أُذْنٌ سَمِعَتْ ولا خَطَرَ على قَلْبِ أحَدٍ. ض

2319. Cennette gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiç kimsenin hatırına gelmeyen nimetler vardır.[2319]

٢٣٢٠- إنّ في الجَنّةِ لسُوقاً ما فيها شِراءٌ ولا بَيْعٌ إلاّ الصُّوَرَ مِنَ الرِّجالِ والنِّساءِ فإذا اشْتَهَى الرَّجُلُ صُورَةً دَخَل فِيها. صح

2320. Cennette öyle çarşılar vardır ki, oralarda erkek ve kadın suretleri dışında alışveriş yerleri yoktur. Bir adam, o suretlerin bulunduğu yere girmek isterse girer.[2320]

٢٣٢١- إنّ في الجنةِ داراً يُقالُ لهَا دار الفَرَحِ لا يَدْخُلُها إلاّ مَنْ فَرَّحَ الصِّبْيانِ. ض

2321. Cennette Darü'l-ferah denilen bir köşk vardır, oraya ancak çocukları sevindirenler girer.[2321]

٢٣٢٢- إنّ في الجَنّةِ داراً يُقالُ لها دارُ الفَرَحِ لا يَدخلها إلاّ مَنْ فَرَّحَ يَتامَى المُؤْمِنينَ. ض

2322. Cennette Ferah Evi denilen bir ev vardır, oraya ancak müminlerin yetimlerini sevindirenler girebilir.[2322]

٢٣٢٣- إنّ في الجَنَّةِ باباً يُقالُ لهُ الضُّحَى فإذا كانَ يَوْمَ القيَامَةِ نادَى منادٍ أيْنَ الذينَ كانُوا يدِيمونَ على صَلاةِ الضُّحَى هذا بابكُمْ فادْخُلُوهُ بِرَحْمَةِ الله.

2318 Buhârî, Rikâk 51; Müslim, Cennet 8.
2319 Ahmed, V, 334; Taberânî, VI, 122; Hâkim, II, 448.
2320 Hennâd, I, 52; Bezzâr, II, 282.
2321 Münâvî, II, 468.
2322 İbni Adî, I, 199.

2323. Cennette Duha denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü olduğunda bir münadi şöyle seslenir: *"Kuşluk namazına devam edenler nerede? İşte kapınız budur. Allah'ın rahmetiyle buradan girin!"*[2323]

٢٣٢٤- إنّ في الجَنّةِ بَيْتاً يُقالُ لهُ بَيْت الأَسْخِياءِ. ض

2324. Cennette bir köşk vardır, o köşke Cömertler Köşkü denilir.[2324]

٢٣٢٥- إنّ في الجَنّةِ لَنَهْراً ما يَدْخُلُهُ جِبْرِيلُ مِنْ دَخْلَةٍ فَيَخْرُجُ مِنهُ فَيَنْتَفِضُ إلاّ خَلَق الله تعالى مِنْ كلِّ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ منهُ مَلَكاً. ض

2325. Cennette öyle bir nehir vardır ki, Cibril oraya bir defa girer çıkar. Üstünü silkelediği zaman, üstünden düşen her bir damladan Allah Teala bir melek yaratır.[2325]

٢٣٢٦- إنّ في الجَنّةِ نَهْراً يُقالُ لهُ رَجَبٌ أشَدُّ بَياضاً مِنَ اللَّبَنِ وأحْلَى مِنَ العَسَلِ مَنْ صامَ يَوْماً مِنْ رَجَبٍ سَقاهُ الله مِنْ ذلِكَ النَّهْرِ. ض

2326. Cennette Receb denilen sütten daha beyaz, baldan daha tatlı bir ırmak vardır. Receb ayında bir gün oruç tutana, Allah Teala o ırmaktan su içirir.[2326]

٢٣٢٧- إنّ في الجَنّةِ دَرَجَةً لا يَنالُها إلاّ أصْحابُ الهُمُومِ.

2327. Cennette öyle dereceler vardır ki, o derecelere ancak geçim sıkıntısı çekenler ulaşabilir.[2327]

Çeşitli Hadisler

٢٣٢٨- إنّ في الجُمُعَةِ ساعَةً لا يَحْتجِمُ فِيها أحَد إلاّ ماتَ. ض

2328. Cuma günü öyle bir saat vardır ki, o saatte kan aldıran kişi ölebilir.[2328]

2323 Taberânî, Evsat, V, 195; Heysemî, II, 239.
2324 Taberânî, Evsat, VI, 43; Heysemî, III, 128.
2325 Ebu'ş-Şeyh, Azame, II, 735; İbni Adî, III, 189.
2326 Beyhakî, Şuab, III, 367; İbni Hibbân, Zuafâ, II, 238.
2327 Müttekî, nr. 6803; Zebîdî, İthâf, V, 315.
2328 Ebû Ya'lâ, XII, 150; Beyhakî, IX, 341; Heysemî, V, 92.

٢٣٢٩- إنّ في الحَجْمِ شفاءً. صح

2329. Kan aldırmada şifa vardır.[2329]

٢٣٣٠- إنّ في الصَّلاةِ شُغْلاً. صح

2330. Namazda bir meşguliyet vardır.[2330]

٢٣٣١- إنّ في اللَّيْلِ لَساعَةً لا يُوَافِقُها عَبْدٌ مُسْلِمٌ يَسْأَلُ الله تعالى فِيها خَيْراً مِنْ أَمْرِ الدُّنْيا والآخِرَةِ إلاّ أَعْطاهُ إيَّاهُ وذلِكَ كلَّ لَيْلَةٍ. صح

2331. Geceleyin öyle bir saat vardır ki, o saatte müslüman bir kul, Allah Teala'dan dünya ve ahiret işlerine ait bir şey isterse Allah Teala o şeyi mutlaka kendisine verir. Bu durum, her gece böyle devam eder.[2331]

٢٣٣٢- إنّ في المعَارِيضِ لَمَنْدُوحَةً عنِ الكَذِبِ. ض

2332. Kinaye yollu dolaylı anlatımlarda yalandan çıkış vardır.[2332]

٢٣٣٣- إنّ في المالِ لَحقّاً سِوَى الزَّكاةِ. ض

2333. Malda zekattan başka haklar da vardır.[2333]

٢٣٣٤- إنّ في أُمَّتِي خَسْفاً ومَسْخاً وقَذْفاً. ض

2334. Ümmetim içinde yere batırılanlar, suretleri değiştirilenler ve üzerlerine gökten taş yağdırılanlar olacaktır.[2334]

٢٣٣٥- إنّ في ثَقِيفٍ كذّاباً ومُبِيراً. صح

2335. Sakif kabilesinde yalancı ve zalimler olacaktır.[2335]

2329 Müttekî, nr. 28131, 28143.
2330 Ahmed, I, 409.
2331 Ahmed, III, 331; İbni Hibbân, VI, 301.
2332 İbni Adî, III, 96; Beyhakî, X, 199; Kudâî, II, 119.
2333 İbni Adî, IV, 1328; Dârekutnî, II, 125; Müttekî, nr. 16006.
2334 İbni Ebî Şeybe, VII, 459.
2335 Ahmed, VI, 351; Taberânî, XIV, 103; Hâkim, III, 637.

٢٣٣٦- إنَّ في مالِ الرَّجُلِ فِتْنَةً وفي زَوْجَتِهِ فِتْنَةً وَوَلَدِهِ. صح

2336. Kişi malı, eşi ve çocuğuyla imtihan edilir.[2336]

٢٣٣٧- إنّ فيكَ لَخَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُما الله تعالى الحِلْمَ والأَناةَ. صح

2337. Sende Allah Teala'nın sevdiği iki huy var: Biri yumuşak olmak, diğeri ise acele etmemektir.[2337]

٢٣٣٨- إنّ قَبْر إسْماعِيلَ في الحِجْرِ.

2338. İsmail'in kabri, Hıcr denilen yerdedir.[2338]

٢٣٣٩- إنّ قدر حَوْضِي كما بَيْنَ أَيْلَةَ وصَنْعاءَ مِنَ اليَمَنِ وإن فِيهِ مِنَ الأَبارِيقِ كَعَدَدِ نُجُومِ السَّماءِ. صح

2339. Havzımın alanı, Eyle ile Yemen'in San'a beldesi arası kadardır. Onun kenarında gökteki yıldızlar sayısınca ibrikler vardır.[2339]

٢٣٤٠- إنّ قَذْفَ المُحْصَنَةِ لَيَهْدِمُ عَمَل مِائَة سَنَةٍ. ح

2340. Namuslu kadına iftira atmak, yüz senelik ameli mahveder.[2340]

٢٣٤١- إنّ قُرَيْشاً أَهْلُ أمانَةٍ لا يَبْغِيهِمُ العَثَرَات أَحَدٌ إلاَّ كَبَّهُ الله لِمنْخَرَيْهِ. ح

2341. Kureyşliler emanet ehlidirler, onların kusurlarını araştıran birini Allah Teala yüzüstü süründürür.[2341]

٢٣٤٢- إنّ قَلْبَ ابن آدَمَ مِثْلُ العُصْفُورِ يَتَقَلَّبُ في اليَوْمِ سَبْعَ مَرَّاتٍ. ض

2342. İnsanoğlunun kalbi kuş kalbi gibidir, günde yedi defa değişir durur.[2342]

2336 Taberânî, III, 169.
2337 Ahmed, III, 22; Beyhakî, X, 194.
2338 Hâkim, Esmâ, I, 239; Deylemî, III, 221.
2339 Münâvî, II, 474.
2340 Bezzâr, VII, 331, Taberânî, III, 168; Heysemî, VI, 279.
2341 İbni Asâkir, XI, 233.
2342 Hâkim, IV, 342; Beyhakî, Şuab, I, 474.

٢٣٤٣- إنّ قَلْبَ ابن آدَمَ بِكُلِّ وَادٍ شُعْبَةٌ فَمَنِ اتّبَعَ قَلْبُهُ الشُّعَبَ كُلَّها لمْ يُبالِ اللهُ بأيِّ وَادٍ أهْلَكَهُ ومَنْ تَوَكَّلَ على اللهِ كفاهُ الشُّعَبَ. ض

2343. Adem oğlunun kalbinin her vadide bir şubesi vardır. Allah Teala, kalbi o şubelere tabi olanın hangi vadide helak olduğuna aldırış etmez. Allah'a tevekkül edene Allah o şubelere karşı kuluna kafidir.[2343]

٢٣٤٤- إنّ قُلوبَ بَني آدَمَ كُلَّها بَيْنِ إصْبَعَيْنِ مِنْ أصابِعِ الرَّحْمنِ كَقَلْبٍ واحِدٍ يُصَرِّفُهُ حَيْثُ شاءَ. صح

2344. Bütün insanların kalpleri bir kalp gibi Allah'ın kudret parmaklarından iki parmağı arasındadır. Nasıl isterse onları öyle çevirir.[2344]

٢٣٤٥- إنّ كَذِباً عَلَيَّ لَيْسَ كَكَذِبٍ على أحَدٍ فَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النّارِ. صح

2345. Benim ağzımdan yalan konuşmak her hangi birisinin ağzından yalan konuşmaya benzemez. Kim benim ağzımdan bilerek yalan konuşursa cehennemdeki yerine hazırlansın.[2345]

٢٣٤٦- إنّ كَسْرَ عَظْمِ المُسْلِمِ مَيِّتاً كَكَسْرِهِ حَيّاً. صح

2346. Ölen bir müslümanın kemiğini kırmak, diri iken kemiğini kırmak gibidir.[2346]

٢٣٤٧- إنّ كُلَّ صَلاةٍ تَحُطُّ ما بَيْنَ يَدَيْها مِنْ خَطِيئَةٍ. ح

2347. Her namaz, kişinin önceden işlediği günahları yok eder.[2347]

2343 Busırî, IV, 227.
2344 Ahmed, II, 168; İbni Ebî Âsım, I, 100.
2345 Ahmed, IV, 245; Bezzâr, IV, 100; Heysemî, I, 143.
2346 Abdürrezzâk, IX, 391; Ahmed, VI, 58.
2347 Ahmed, V, 413; Münzirî, I, 146; Heysemî, I, 298.

Allah İçin

٢٣٤٨- إنّ لله تعالى عُتَقاءَ في كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ لِكُلِّ عَبْدٍ مِنْهُمْ دَعْوَةٌ مُسْتَجابَةٌ. صح

2348. Allah Teala'nın her gün ve gece cehennemden azad ettiği kulları vardır. O kullardan her birinin de kabul edilen duaları vardır.[2348]

٢٣٤٩- إنّ لله تعالى عِباداً يَعْرِفُونَ النّاسَ بالتَّوَسُّمِ. ح

2349. Allah Teala'nın öyle kulları vardır ki, onlar insanları feraset-leriyle tanırlar.[2349]

٢٣٥٠- إنّ لله تعالى عِباداً اخْتَصَّهُمْ بِحَوَائِجِ النّاسِ يَفْزَعُ النّاسُ إلَيْهِمْ في حَوَائِجِهِمْ أولَئِكَ الآمِنُونَ مِنْ عذابِ الله. ح

2350. Allah Teala'nın sırf insanların ihtiyaçlarını karşılamak üzere yarattığı kulları vardır. İnsanlar ihtiyaçları konusunda onlardan yardım isterler. Onlar Allah'ın azabından emin olan kişilerdir.[2350]

٢٣٥١- إنّ لله تعالى عِنْدَ كُلِّ فِطْرٍ عُتَقاءَ مِنَ النّارِ وذلِكَ في كُلِّ لَيْلَةٍ. ح

2351. Allah Teala'nın her iftar vakti cehennemden azad ettiği kişiler vardır. Bu durum her gece böyledir.[2351]

٢٣٥٢- إنّ لله تعالى أقْواماً يَخْتَصُّهُمْ بالنِّعَمِ لِمَنافِعِ العِبادِ ويُقِرُّها فيهِمْ ما بَذَلُوها فإذا مَنَعُوها نَزَعَها مِنْهُمْ فَحَوَّلها إلى غَيْرِهِمْ. ح

2352. Allah Teala'nın insanlara faydalı olmaları için özellikle nimet verdiği topluluklar vardır. Onlar bu nimetlerden verdikleri sürece Allah Teala o nimetlerini onlarda bırakır. Esirgedikleri zaman ise onlardan alır, başkalarına verir.[2352]

2348 Ahmed, II, 254; Heysemî, X, 216.
2349 Hakîm, III, 87; Taberânî, Evsat, III, 207; Heysemî, X, 268.
2350 Taberânî, XII, 358; İbni Asâkir, LIV, 5.
2351 Ahmed, V, 256; Taberânî, VIII, 284; Beyhakî, Şuab, III, 304.
2352 Taberânî, Evsat, V, 228; Hatîb, IX, 459; Heysemî, VIII, 192.

٢٣٥٣- إنّ لِلّهِ تعالى تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً مِائَةً إلاّ واحِداً مَنْ أحْصاها دَخَلَ الجَنّةَ. صح

2353. Allah Teala'nın yüzden bir eksik doksandokuz ismi vardır, onları sayan cennete girer.[2353]

٢٣٥٤- إنّ لله تعالى تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً مائَةَ غَيْرَ وَاحِدٍ لا يَحْفَظُها أحَدٌ إلاّ دَخَلَ الجَنّةَ وهُوَ وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ. صح

2354. Allah Teala'nın yüzden bir eksik doksandokuz ismi vardır, onları ezberleyen cennete girer. O tekdir, teki sever.[2354]

٢٣٥٥- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً سيَّاحِينَ في الأَرْضِ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلامَ. صح

2355. Allah'ın yeryüzünde dolaşan melekleri vardır, onlar ümmetimden gelen selamları bana ulaştırırlar.[2355]

٢٣٥٦- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً يَنْزِلُونَ في كلّ لَيْلَةٍ يَحْبِسُونَ الكَلالَ عن دَوَابِّ الغُزاةِ إلاّ دابّةً في عُنُقِها جَرَسٌ. ح

2356. Allah Teala'nın her gece yeryüzüne inen melekleri vardır. Onlar boynunda çan asılı olan hayvanlar dışında, gazilerin bindikleri hayvanların yorgunluklarını giderirler.[2356]

٢٣٥٧- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً في الأَرْضِ تَنْطِقُ على أَلْسِنَةِ بَنِي آدَمَ بِمَا في المَرْءِ مِنَ الخَيْرِ والشّرِّ. صح

2357. Allah Teala'nın yeryüzünde gezen öyle melekleri vardır ki, onlar insanların diliyle kişilerin iyi veya kötü oluşlarını dile getirirler.[2357]

٢٣٥٨- إنّ لله تعالى مَلَكاً يُنادِي عندَ كلّ صلاةٍ يا بَنِي آدَمَ قُومُوا إلى نِيرَانِكُمْ التي أَوْقَدْتُمُوها على أَنْفُسِكُمْ فَأَطْفِئُوها بالصَّلاةِ. ض

2353 İbni Cerîr, XV, 183.
2354 Ahmed, II, 258.
2355 Ahmed, I, 441; Taberânî, X, 219; Hâkim, II, 456.
2356 Heysemî, V, 267.
2357 Deylemî, I, 184.

2358. Allah Teala'nın her namaz vaktinde şöyle seslenen bir meleği vardır: *"Ey Ademoğulları! Kendi elinizle tutuşturduğunuz sizi yakacak olan ateşi namazla söndürmek için kalkınız."*[2358]

٢٣٥٩- إنّ لله تعالى مَلكاً مُوَكَّلاً بِمَنْ يَقولُ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ فَمَنْ قالَها ثلاثاً قالَ لهُ المَلَكُ إنَّ أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ قد أَقْبَلَ عليكَ فَسَلْ. صح

2359. Allah Teala'nın "Ey merhametlilerin en merhametlisi" diyen kullarına karşı görevli melekleri vardır. Kim bu duayı üç defa söylerse bir melek ona *"Merhametlilerin en merhametlisi sana tevecciih etti, ondan dileğini iste"* der.[2359]

٢٣٦٠- إنّ لله تعالى مَلَكاً لَوْ قِيلَ لهُ التَقِمِ السَّمَوَاتِ السَّبْعَ والأَرَضينَ بِلُقْمَةٍ واحِدَةٍ لَفعَلَ تَسْبِيحُهُ سُبْحانَكَ حَيْثُ كُنْتَ. ح

2360. Allah Teala'nın öyle bir meleği vardır ki, ona *"Yedi kat göğü ve yerleri tek bir lokmada yut"* dense yutabilir. Onun yaptığı tesbih şudur: *"Sen her yerde noksan sıfatlardan münezzehsin."*[2360]

٢٣٦١- إنّ لله تعالى ما أَخَذَ وَلَهُ ما أَعْطَى وكلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بأجَلٍ مُسَمًّى. صح

2361. Allah Teala'nın aldığı da verdiği de onundur, herşeyin onun yanında belli bir süresi vardır.[2361]

٢٣٦٢- إنّ لله تعالى رِيحاً يَبْعَثُها على رَأْسِ مِائَةِ سَنَةٍ تَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ. صح

2362. Allah Teala'nın her yüz sene başında gönderdiği bir rüzgar vardır ki, o rüzgar bütün müminlerin ruhunu kabzeder.[2362]

٢٣٦٣- إنّ لله تعالى في كُلِّ يَوْمِ جُمْعَةٍ ستُّمِائَةِ أَلْفِ عتيقٍ يَعْتِقُهُمْ مِنَ النّارِ كُلُّهُمْ قَدِ اسْتَوجَبُوا النَّارَ. ض

2358 Taberânî, Evsat, IX, 173; Ziyâ, VII, 161; Heysemî, I, 299.

2359 Hâkim, I, 544; Münzirî, II, 486; Müttekî, nr. 3213.

2360 Taberânî, XI, 195; Heysemî, I, 80; Müttekî, nr. 29832.

2361 Buhârî, Cenâiz 33, Müslim, Cenâiz, 9, 11. Ayrıca bk. Buhârî, Eymân 9, Merdâ 9, Tevhîd 25; Ebû Dâvûd, Cenâiz 24, Edeb 58; Nesâî, Cenâiz 22; İbni Mâce, Cenâiz 53.

2362 Ruyânî, I, 87; Hâkim, IV, 504.

2363. Allah Teala'nın her cuma günü cehennemden azad ettiği altı-yüzbin kişi vardır. Bunların hepsi de kendilerine cehennemin vacip olduğu kişilerdir.[2363]

٢٣٦٤- إنّ لله تعالى مائَةَ خُلُقٍ وسَبْعَةَ عَشَرَ خُلُقاً مَنْ أتاهُ بِخُلُقٍ مِنْها دَخَلَ الجَنّةَ. ح

2364. Allah Teala'nın yüzonyedi huyu vardır. Kim o huylardan biriyle huylanırsa cennete girer.[2364]

٢٣٦٥- إنّ لله تعالى مَلَكاً أعْطاهُ سَمْعَ العِبادِ فَلَيْسَ مِنْ أحَدٍ يُصَلِّي عَلَيَّ إلاّ أبْلَغَنِيها وإنِّي سَأَلْتُ رَبِّي أنْ لا يُصَلِّي عَلَيَّ عَبْدٌ صَلاةً إلاّ صَلّى عليه عَشْرَ أمْثالِها. ض

2365. Allah Teala'nın bütün kulların seslerini işitebileceği bir meleği vardır. Bir kişi bana salat ederse, melek o kişinin salatını bana ulaştırır. Ben rabbimden bana bir defa salat eden bir kula, onun on kez salat etmesini niyaz ettim.[2365]

٢٣٦٦- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً مِائَةٍ غَيْرَ واحِدٍ إنهُ وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ وما مِنْ عَبْدٍ يَدْعُو بِها إلاّ وَجَبَتْ لهُ الجَنّةُ. ض

2366. Allah Teala'nın yüzden bir eksik doksakdokuz ismi vardır. O tekdir, teki sever. Herhangi bir kul, o isimlerden biriyle dua ederse, kendisine cennet vacip olur.[2366]

٢٣٦٧- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً مَنْ أحْصاها دَخَلَ الجَنّةَ هُوَ اللهُ الّذِي لا إلهَ إلاّ هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيمِ المَلِكُ القُدُّوس السّلام المُؤْمِنُ المُهَيْمِنُ العَزِيزُ الجَبّارُ المُتَكَبِّرُ الخالِقُ الْبارِىءُ المُصَوِّرُ الغفّارُ القهّارُ الوَهّابُ الرَّزّاقُ الفتّاحُ العَلِيمُ القابِضُ الْباسِطُ الخافِضُ الرّافِعُ المُعِزُّ المُذِلُّ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ الحَكَمُ العَدْلُ اللَّطِيفُ الخَبِيرُ الحَلِيمُ العَظِيمُ الغَفُورُ الشّكُورُ العَلِيُّ الكَبِيرُ الحَفِيظُ المُقِيتُ الحَسِيبُ

2363 Ebû Ya'lâ, VI, 156; Beyhakî, Şuab, III, 113; Deylemî, III, 382.
2364 Tayâlisî, s. 14; Hakîm, IV, 39; Heysemî, I, 36.
2365 Zehebî, Mîzân, nr. 829.
2366 Ebû Nuaym, X, 380; İbni Asâkir, IX, 409.

الجَلِيلُ الكَرِيمُ الرَّقِيبُ المُجِيبُ الوَاسِعُ الحَكِيمُ الوَدُود المَجِيدُ الْباعِثُ الشَّهِيدُ الحَقُّ الوَكِيلُ القَوِيُّ المَتِينُ الوَلِيُّ الحمِيدُ المُحْصِي المِبْدِيء المُعِيد المُحْيِي المُمِيتُ الحَيُّ القَيُّومُ الوَاجِدُ المَاجِدُ الوَاحِدُ الصَّمَدُ القادرُ المُقْتَدِرُ المُقَدِّمُ الْمُؤَخِّرُ الأَوَّلُ الآخِرُ الظاهِرُ الْباطِنُ الوَالِي المُتَعالِي البَرُّ التَّوَّابُ المُنْتَقِمُ العَفُوُّ الرَّؤوفُ مالِكُ المُلْكِ ذو الجَلالِ والإِكْرامِ المُقْسِطُ الجامِعُ الغَنِيُّ المُغْنِي المانِعُ الضَّارُّ النَّافِعُ النُّورُ الهادِي البَدِيعُ الْباقِي الوَارِثُ الرَّشِيدُ الصَّبُورُ. ض

2367. Allah'ın doksandokuz ismi vardır. Onları sayan cennete girer. Bu isimler şunlardır: O kendisinden başka ilah olmayan Allah, Rahman, Rahim, Melik, Kuddus, Selam, Mümin, Müheymin, Aziz, Cebbar, Mütekebbir, Halık, Bari, Musavvir, Gaffar, Kahhar, Vehhab, Rezzak, Fettah, Alim, Kabid, Basıd, Hafıd, Rafi, Muiz, Muzil, Semi, Basir, Hakem, Adl, Latif, Habir, Halim, Azim, Gafur, Şekur, Ali, Kebir, Hafiz, Mukit, Hasib, Celil, Kerim, Rakib, Mucib, Vasi, Hakim, Vedud, Mecid, Bais, Şehid, Hak, Vekil, Kavi, Metin, Veli, Hamid, Muhsi, Mübdi, Muid, Muhyi, Mümit, Hay, Kayyum, Vad, Macid, Vahid, Samed, Kadir, Muktedir, Mukaddim, Muahhir, Evvel, Ahir, Zahir, Batın, Vali, Müteali, Ber, Tevvab, Muntakim, Afüv, Rauf, Maliku'l-mülk, Zü'l-celali ve'l-ikram, Muksid, Cami, Gani, Muğni, Mani, Dar, Nâfi, Nur, Hadi, Bedi, Baki, Varis, Raşid, Sabur.[2367]

٢٣٦٨- إنّ لله تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً مَنْ أحْصاها كُلَّها دَخَلَ الجَنّةَ أسْأَل الله الرَّحْمنَ الرَّحِيمَ الإِلهِ الرَّبَّ المَلِكَ القُدُّوسَ السَّلامَ المُؤْمِنَ الْمُهَيْمِنَ العَزِيزَ الجَبّارَ المُتَكَبِّرَ الخالِقَ الْبارِىءَ المُصَوِّر الحَكِيمَ العَلِيمَ السَّمِيعَ البَصِيرَ الحَيَّ القَيُّومَ الوَاسِعَ اللّطِيفَ الخَبِيرَ الحنّانَ المنّانَ البدِيعَ الوَدُودَ الغَفُورَ الشّكُورَ المَجيدَ المُبْدِىءَ المُعِيدَ النُّورَ البارِىءَ الأَوَّلَ الآخِرَ الظّاهِرَ الْباطِنَ العَفُوَّ الغَفّارَ الوَهّابَ الفَرْدَ الصَّمَدَ

2367 İbni Hibbân, III, 88; Hâkim, I, 62; Beyhakî, Şuab, I, 115.

الوَكِيلَ الكافِي الْباقِي الْحَمِيدَ المُقِيتَ الدَّائِمَ المُتَعالِيَ ذا الجلالِ والإكْرامِ الوَلِيَّ النَّصِيرَ الحقَّ المُبِينَ المُنِيبَ الباعِثَ المُجِيبَ المُحْيِي المُمِيتَ الجَمِيلَ الصَّادِقَ الحَفِيظَ المُحِيطَ الكَبِيرَ القَرِيبَ الرَّقِيبَ الفَتّاحَ التَّوّابَ القَدِيمَ الوِتْرَ الْفاطِرَ الرَّزّاقِ العلاّمَ العَلِيَّ العَظِيمَ الغَنِيَّ المَلِكَ المُقتَدِرَ الأَكْرَمَ الرَّؤُوفَ المُدَبِّرَ المالِكَ القاهِرَ الهادِيَ الشاكِرَ الكَرِيمَ الرَّفِيعَ الشَّهِيدَ الوَاحِدَ ذَا الطَّوْلِ ذا المَعارِجَ ذا الفَضْلِ الخلاَّق الكَفِيلَ الجَلِيلَ. ض

2368. Allah'ın doksandokuz ismi vardır. Onların tamamını sayan cennete girer. Şu isimlerle ondan isterim: Allah, Rahman, Rahim, İlah, Rab, Melik, Kuddus, Selam, Mümin, Müheymin, Aziz, Cebbar, Mütekebbir, Halık, Bari, Musavvir, Hakim, Alim, Semi, Basir, Hay, Kayyum, Vasi, Latif, Habir, Hannan, Mennan, Bedi, Vedud, Gafur, Şekur, Mecid, Mübdi, Muid, Nur, Bari, Evvel, Ahir, Zahir, Batın, Afüv, Gaffar, Vehhab, Kahhar, Ferd, Samed, Vekil, Kafi, Baki, Hamid, Mukit, Daim, Müteali, Zü'l-celali ve'l-ikram, Vali, Nasir, Hak, Mübin, Münib, Bais, Mücib, Muhyi, Mümit, Cemil, Sadık, Hafız, Muhit, Kebir, Karib, Rakib, Fettah, Tevvab, Kadim, Vitr, Fatır, Rezzak, Allam, Ali, Azim, Gani, Melik, Muktedir, Ekrem, Rauf, Müdebbir, Malik, Kahir, Hadi, Şakir, Kerim, Rafi, Şehid, Vahid, Zü't-tavl, Zü'l-mearic, Zü'l-fazl, Hallak, Kefil, Celil.[2368]

٢٣٦٩- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً مِائَةً إلاّ واحِداً إنهُ وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ مَنْ حَفِظَها دَخَلَ الجَنّةَ الله الواحِدُ الصَّمَدُ الأَوَّلُ الآخِرُ الظاهِرُ الباطِنُ الخَالِقُ البارِىءُ المُصَوِّرُ المَلِكُ الْحَقُّ السَّلامُ المُؤْمِنُ المُهَيْمِنُ العَزِيزُ الجَبّارُ المُتَكَبِّرُ الرَّحْمنُ الرَّحِيم اللَّطِيفُ الخَبِيرُ السَّمِيعُ البصِيرُ العَلِيمُ العَظِيمُ البارُّ المُتَعالي الجَلِيلُ الجَمِيلُ الحَيُّ القَيُّومُ القاهِرُ القادِرُ العَلِيُّ الحَكِيمُ القَرِيبُ المُجِيبُ الغَنِيُّ الوَهّابُ الوَدُّودُ الشَّكُورُ المَاجِدُ الوَاحِدُ الوَالِي الرَّشِيدُ العَفُوُّ الغَفُورُ الحَلِيمُ الكَرِيمُ التَّوّابُ الرَّبُّ المَجِيدُ الوَلِيُّ

2368 Hâkim, I, 63.

الشَّهِيدُ المُبِينُ البُرْهانُ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ المُبْدِيء المُعِيدُ الباعِثُ الوَارِثُ القَوِيُّ الشَّدِيدُ الضَّارُّ النافِعُ الباقِي الوَافِي الحَافِظ الرَّافِعُ القابِضُ الباسِطُ المُعِزُّ المُذِلُّ المُقْسِطُ الرَّزَّاق ذُو القُوَّةِ المَتِينُ القائِمُ الدَّائِمُ الحَافِظُ الوَكِيلُ الباطِنُ السَّامِعُ المُعْطِي المُحْيِي المُمِيتُ المَانِعُ الجامِعُ الهَادِي الكَافِي الأَبَدُ العالِمُ الصَّادِقُ النُّورُ المُنِيرُ التَّامُّ القَدِيمُ الوِتْرُ الأَحَدُ الصَّمَدُ الذي لمْ يَلِدْ ولمْ يُولَدْ ولمْ يَكُنْ لهُ كُفُواً أحَدٌ. ض

2369. Allah'ın yüzden bir eksik doksandokuz ismi vardır. O tekdir, teki sever. Onların tamamını ezberleyen cennete girer. O isimler şunlardır: Allah, Vahid, Samed, Evvel, Ahir, Zahir, Batın, Halik, Bari, Musavvir, Melik, Hak, Selam, Mümin, Müheymin, Aziz, Cebbar, Mütekebbir, Rahman, Rahim, Latif, Habir, Semi, Basir, Alim, Azim, Bar, Müteali, Celil, Cemil, Hay, Kayyum, Kadir, Ali, Hakim, Karib, Mücib, Gani, Vehhab, Vedüd, Şekür, Macid, Vahid, Vali, Reşid, Afüv, Gafur, Halim, Kerim, Tevvab, Rab, Mecid, Vali, Şehid, Mübin, Bürhan, Rauf, Rahim, Mübdi, Muid, Bais, Varis, Kavi, Şedid, Dar, Nafi, Baki, Vafi, Hafız, Rafi, Kabız, Basıt, Muiz, Müzil, Muksit, Rezzak, Zü'l-kuvve, Metin, Kaim, Daim, Hafızu'l-vekil, Batın, Sami, Muti, Muhyi, Mümit, Mani, Cami, Hadi, Kafi, Ebed, Alim, Sadık, Nur, Münir, Tam, Kadim, Vitr, doğmayıp doğurmayan ve dengi benzeri olmayan Ehadü's-samed.[2369]

٢٣٧٠ – إنّ لله تعالى مائَةَ اسْمٍ غَيْرَ اسْمٍ مَنْ دَعا بِها اسْتَجابَ الله لهُ. ض

2370. Allah Teala'nın biri dışında yüz ismi vardır. Onlarla dua edenin duasını Allah kabul eder.[2370]

٢٣٧١ – إنّ لله تعالى عِباداً يَضُرُّ بِهِمْ عَنِ القَتْلِ ويُطِيل أعمارَهُمْ في حُسْنِ العَمَلِ ويُحَسِّنُ أرْزَاقَهُمْ ويُحْيِيهِمْ في عافِيَةٍ ويَقْبِضُ أرْوَاحَهُمْ في عافِيَةٍ على الفُرُشِ فَيُعْطِيهِمْ مَنازِلَ الشُّهَداءِ. ض

2369 Münâvî, II, 494.
2370 Münâvî, II, 495.

2371. Allah'ın öyle kulları vardır ki, Allah onları öldürülmekten korur, güzel ameller içerisinde ömürlerini uzatır, onlara rızıklarını güzelce verir. Onları afiyetle yaşatır, ruhlarını yataklarında huzur içerisinde aldığı halde, onları şehidlerin makamına yükseltir.[2371]

٢٣٧٢- إنّ لله تعالى ضَنائِنَ مِنْ خَلْقِهِ يَغْذُوهُمْ في رَحْمَتِهِ يُحْيِيهِمْ في عافِيَةٍ ويُمِيتُهُمْ في عافِيَةٍ وإذا تَوَفّاهُمْ تَوَفّاهُمْ إلى جَنّتِهِ أولَئِكَ الَّذِينَ تَمُرُّ عَلَيْهِمُ الفِتَنُ كَقِطَعِ اللَّيْلِ المُظْلِمِ وهُمْ مِنْها في عافِيَةٍ.

2372. Allah Teala'nın seçkin kulları vardır. Onları rahmeti içinde rızıklandırır, afiyet içinde yaşatır ve afiyet içinde onların ruhlarını alır. Onlardan biri vefat ettiğinde onları cennetine koyar. Onlar karanlık geceler gibi fitnelerle karşılaştıkları halde, onlar afiyetle onlardan kurtulurlar.[2372]

٢٣٧٣- إنّ لله تعالى عِنْدَ كُلِّ بِدْعَةٍ كِيدَ بِها الإِسْلامُ وأَهْلُهُ وَلِيّاً صالِحاً يَذُبُّ عَنْهُ ويَتَكَلَّمُ بِعلاماتِهِ فاغْتَنِمُوا حُضُورَ تِلْكَ المجالِس بالذّبِّ عن الضُّعفاءِ وتَوَكَّلوا على الله وَكَفَى بِالله وَكِيلاً. صح

2373. Allah Teala'nın İslam'a ve müslümanlara karşı çıkarılan bidatları reddedip İslam'ı savunan salih kulları vardır. Onların zayıfları müdafaa eden meclislerine katılın ve Allah'a tevekkül edin. Allah vekil olarak yeter.[2373]

٢٣٧٤- إنّ لله تعالى أَهْلِينَ مِنَ النَّاسِ أَهْلُ القُرْآنِ هُمْ أَهْلُ الله وخَاصَّتُهُ. صح

2374. Allah Teala'nın insanlardan yakınları vardır. Kur'an ehli olanlar Allah'ın yakınları ve onun seçkin kullarıdır.[2374]

٢٣٧٥- إنّ لله تعالى آنِيَةً مِنْ أَهْلِ الأَرْضِ وآنِيَةُ رَبِّكُمْ قُلُوبُ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وأَحَبُّها إِلَيْهِ أَلْيَنُها وأَرَقُّها. ض

2371 Taberânî, X, 176; Heysemî, X, 203.

2372 Hakîm, IV, 234; Taberânî, XII, 385; Ebû Nuaym, I, 6; Heysemî, X, 266.

2373 Ebû Nuaym, X, 400; Ukaylî, III, 100.

2374 Ahmed, III, 127; Hâkim, I, 743; Beyhakî, Şuab, II, 551.

2375. Allah Teala'nın yeryüzü halkından bir kısım kapları vardır. Rabbinizin kapları, salih kulların kalpleridir. Onlar içinde de kendisine en sevimli olanlar, en yumuşak ve en ince olanlardır.[2375]

Çeşitli Hadisler

٢٣٧٦- إنّ لِلإسْلامِ ضُوًى وَمناراً كَمَنارِ الطَّرِيقِ. صح

2376. Yol işaretleri gibi İslam'ın da hidayet yoluna götüren bir takım yol işaretleri vardır.[2376]

٢٣٧٧- إنّ لِلإسْلامِ ضُوًى وعلاماتٍ كَمنَارِ الطَّرِي ورَأْسُهُ وجِماعُهُ شَهادَةُ أنْ لا إله إلاّ الله وأنّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وإقامُ الصَّلاةِ وإيْتاءُ الزَّكاةِ وتَمامُ الوُضُوءِ. ض

2377. Yol işaretleri gibi İslam'ın da hidayet yoluna götüren bir takım yol işaretleri ve alametleri vardır. Onun başı ve en önemlisi kelime-i şehadet, namaz kılmak, zekat vermek ve abdesti tam almaktır.[2377]

٢٣٧٨- إنّ لِلتَّوْبَةِ باباً عَرْضُ ما بَيْنَ مِصْراعَيْهِ ما بَيْنَ المَشْرِقِ والمَغْرِبِ لا يُغْلَقُ حتى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِها. ض

2378. Tevbe için bir kapı vardır. O kapının iki kanadı arasındaki genişlik, doğu ile batı arası kadardır. Güneş batıdan doğuncaya kadar da o kapı kapanmaz.[2378]

٢٣٧٩- إنّ لِلْحاجِّ الرَّاكِبِ بكلِّ خَطْوَةٍ تَخْطُوها رَاحِلَتُهُ سَبْعِينَ حَسَنَة وللْماشِي بِكلِّ خَطْوَةٍ يَخْطُوها سَبْعَمِائَةِ حَسَنَةٍ. ض

2379. Binekli hacının bineğinin attığı her adıma yetmiş sevap, yaya hacının attığı her adıma da yediyüz sevap yazılır.[2379]

2375 Taberânî, Şâmiyyîn, II, 19; Aclûnî, II, 256.
2376 Hâkim, I, 70.
2377 Heysemî, I, 38.
2378 Taberânî, VIII, 65.
2379 Taberânî, XII, 75; Heysemî, III, 209.

٢٣٨٠- إنّ لِلزَّوْجِ مِنَ المَرْأَةِ لَشُعْبَةً ما هِيَ لِشَيْءٍ. صح

2380. Kadının yanında kocasının ayrı bir değeri vardır.[2380]

٢٣٨١- إنّ لِلشَّيْطانِ كُحْلاً ولَعُوقاً فإذا كَحَلَ الإنْسانَ مِنْ كُحْلِهِ نامَتْ عَيْناهُ عن الذِّكْرِ وإذا لَعَقَهُ مِنْ لَعُوقِهِ ذَرِب لِسانُهُ بالشَّرِّ. ض

2381. Şeytanın sürmesi ve yalama şekeri vardır. Sürmesinden sürme çektiği zaman, insan zikirden gafil olup uyur. Şekerinden yalattırdığı zaman da insanın dili kötü şeyler söyleme başlar.[2381]

٢٣٨٢- إنّ لِلشَّيْطانِ كُحْلاً ولَعُوقاً ونَشُوقاً أمّا لَعُوقُهُ فالكَذِبُ وأمّا نَشُوقُهُ فالغَضَبُ وأمّا كُحْلُهُ فالنَّوْمُ. ض

2382. Şeytanın sürmesi, yalama şekeri ve enfiyesi vardır. Yalama şekeri yalan söyletmek, enfiyesi öfkelendirmek, sürmesi de uykuyu sevdirmektir.[2382]

٢٣٨٣- إنّ لِلشَّيْطانِ مَصالِيَ وفُخُوخاً وإنّ مِنْ مصالِيهِ وفَخوخِهِ البَطَرَ بِنِعَمِ الله تعالى والفَخْرَ بِعَطاءِ الله والكِبْرَ على عِبادِ الله واتّباعَ الهَوَى في غَيْرِ ذاتِ الله. ض

2383. Şeytanın süsleri ve tuzakları vardır. Süs ve tuzaklarından bir kısmı şunlardır: Allah'ın verdiği nimetlerle şımarmak, Allah'ın ihsan ettiği şeylerle övünmek, Allah'ın kullarına karşı büyüklük taslamak, Allah'ın rızasını bırakıp nefsin gayr-i meşru isteklerine uymak. [2383]

٢٣٨٤- إنّ لِلشَّيْطانِ لَمَّةً بابن آدَمَ ولِلْمَلَكِ لَمَّةً فأمّا لَمَّةُ الشَّيْطانِ فإيعادٌ بالشَّرِّ وتَكْذِيبٌ بالحَقِّ وأمّا لَمَّةُ المَلَكِ فإيعادٌ بالخَيْرِ وتَصْدِيقٌ بالحَقِّ فَمَنْ وَجَدَ ذلِكَ فَلْيَعْلَمْ أنهُ مِنَ الله تعالى فَلْيَحْمَدِ الله ومَنْ وَجَدَ الأُخْرَى فَلْيَتَعَوَّذْ بِالله مِنَ الشَّيْطانِ. صح

2380 Hâkim, IV, 61; Beyhakî, IV, 66; Müttekî, nr. 44453.

2381 İbni Ebi'd-Dünyâ, Mekâyîd, s. 97; İbni Adî, III, 374; Taberânî, VII, 206; Heysemî, II, 262.

2382 Harâitî, Mesâvi'l-ahlâk, s. 70; İbni Adî, III, 133; Beyhakî, Şuab, IV, 209; Ebû Nuaym, VI, 309.

2383 Beyhakî, Şuab, VI, 287; İbni Asâkir, LXII, 124.

2384. Şeytanın da meleğin de insanoğluna karşı ilka ettiği şeyler vardır. Şeytanın ilkası, kötülüğe çağırmak ve hakkı yalanlamak, meleğin ilkası ise hakka çağırmak, hakkı doğrulamaktır. Kim içinde hakka karşı bir meyil duyarsa, onun Allah'dan olduğunu bilsin ve Allah'a hamdetsin. Kim de içinde şerre karşı bir meyil duyarsa, ondan Allah'a sığınsın.[2384]

٢٣٨٥- إنّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لَدَعْوَةً ما تُرَدُّ. صح

2385. Oruçlunun iftar vaktinde geri çevrilmeyen bir dua hakkı vardır.[2385]

٢٣٨٦- إنّ لِلطّاعِمِ الشّاكِرِ مِنَ الأَجْرِ مِثْلَ ما لِلصَّائِمِ الصَّابِرِ. صح

2386. Allah'ın nimetlerini yiyip şükredene, oruç tutup sabredenin sevabı kadar sevap vardır.[2386]

٢٣٨٧- إنّ لِلْقَبْرِ ضَغْطَةً لَوْ كانَ أَحَدٌ ناجِياً مِنْها نَجا سعدُبنُ مُعاذٍ. صح

2387. Kabrin bir sıkması vardır. Ondan kurtulan biri olsaydı, Sa'd bin Muaz kurtulurdu.[2387]

٢٣٨٨- إنّ لِلْقُرَشِيّ مِثْلَ قُوَّةِ الرَّجُلَيْنِ مِنْ غَيْرِ قُرَيْشٍ. صح

2388. Kureyşli biri, Kureyşli olmayan iki erkek gücüne sahiptir.[2388]

٢٣٨٩- إنّ لِلْقُلوبِ صَدأً كَصَدَإِ الحَدِيدِ وجِلاؤُها الاسْتِغْفارُ. ض

2389. Kalplerin demir pası gibi pası vardır, cilası ise istiğfardır.[2389]

٢٣٩٠- إنّ لِلْمُؤْمِنِ في الجَنَّةِ لَخَيْمَةً مِنْ لُؤْلُؤَةٍ واحِدَةٍ مُجَوَّفَةٍ طُولُها سِتُّونَ مِيلاً لِلْمُؤْمِنِ فِيها أَهلُون يَطوفُ عَلَيْهِمُ المُؤْمِنُ فلا يَرَى بَعْضُهُمْ بَعْضاً. صح

2384 İbni Hibbân, III, 278; Beyhakî, Şuab, IV, 120.
2385 İbnü's-Sünnî, Amel, s. 180; Hâkim, I, 583; Beyhakî, III, 407.
2386 Hâkim, IV, 151; Beyhakî, IV, 306.
2387 Ahmed, VI, 98; Beyhakî, Şuab, I, 358; Heysemî, III, 46.
2388 İbni Ebî Şeybe, VI, 402; Ebû Ya'lâ, XIII, 397; Bezzâr, VIII, 329.
2389 Beyhakî, Şuab, I, 441; Taberânî, Evsat, VII, 74; Heysemî, X, 207.

2390. Cennette, mümin için içi boş inciden bir çadır vardır. Onun uzunluğu altmış mildir. Mümin, orada ailesini gezer dolaşır. Onlardan bir kısmı birbirlerini bile görmez.[2390]

٢٣٩١- إنّ لِلْمُسْلِمِ حَقّاً إذا رَآهُ أخُوهُ أنْ يَتزَحْزَح لهُ. ض

2391. Müslümanın din kardeşi üzerindeki haklarından biri de onu gördüğünde kendisine yer açmasıdır.[2391]

٢٣٩٢- إنّ لِلْملائِكَةِ الّذِينَ شَهِدُوا بَدْراً في السَّماءِ لَفَضْلاً على مَنْ تَخَلّفَ مِنْهُمْ. ض

2392. Bedir savaşına katılan melekler, ona katılmayan meleklere göre gökyüzünde daha faziletlidirler.[2392]

٢٣٩٣- إنّ لِلمُهاجِرِينَ مَنابِرَ مِنْ ذَهَبٍ يَجْلِسُونَ عَلَيْها يَوْمَ القِيامَةِ قَدْ أمِنُوا مِنَ الفَزَعِ. صح

2393. Kıyamet günü, muhacirler için üzerinde korkudan emin olarak oturacakları altından minberler vardır.[2393]

٢٣٩٤- إنّ لِلْوُضُوءِ شَيْطاناً يُقالُ لهُ الوَلْهانُ فاتّقُوا وَسْوَاسَ المَاءِ. صح

2394. Abdest için kendisine Velhan denilen görevli bir şeytan vardır. Abdest esnasında suyla ilgili vesveseden sakının.[2394]

٢٣٩٥- إنّ لإبْلِيسَ مَرَدَةً مِنَ الشَّياطِينِ يَقُولُ لهُمْ عَلَيْكُمْ بالحُجّاجِ والمُجاهِدِينَ فأَضِلُّوهُمْ عن السَّبِيلِ. ض

2395. İblisin şeytanlardan azgın bir kısım askerleri vardır. Onlara şöyle der: *"Hacıların ve mücahidlerin peşini bırakmayın, onları Allah yolundan saptırın."*[2395]

2390 Ebû Ya'lâ, XIII, 315; İbni Hibbân, XVI, 407.
2391 Beyhakî, Şuab, VI, 468; İbni Asâkir, LXII, 368.
2392 Taberânî, IV, 284; Heysemî, VI, 106.
2393 İbni Ebî Âsım, Âhâd, I, 259; Heysemî, V, 245.
2394 Ahmed, V, 136; Hâkim, I, 267.
2395 Taberânî, XI, 163; Heysemî, III, 215.

٢٣٩٦- إنّ لِجَهَنّمَ باباً لا يَدْخُلُهُ إلاّ مَنْ شَفَى غَيْظُهُ بِمَعْصِيَةِ الله.

2396. Cehennemde sadece öfkesini Allah'a isyanla dindiren kimselerin gireceği bir kapı vardır.[2396]

٢٣٩٧- إنّ لِجَوَابِ الكِتابِ حَقّاً كَرَدّ السَّلامِ. ض

2397. Selamı almak kadar, mektuba cevap vermek de bir vazifedir.[2397]

٢٣٩٨- إنّ لِرَبِّكُمْ في أيّامِ دَهْرِكُمْ نَفحاتٍ فَتَعَرَّضُوا لهُ لَعَلَّهُ أنْ يُصِيبَكُمْ نَفْحَةٌ مِنْها فلا تَشْقَوْنَ بعدها أبداً. ض

2398. Yaşadığınız günler içinde, rabbinizin rahmet esintileri vardır. O esintilerin size de ulaşması için rağbet edin ki, bir daha asla bedbaht olmayasınız.[2398]

٢٣٩٩- إنّ لِصاحِبِ الحَقِّ مَقالاً. صح

2399. Hak sahibinin söz söylemeye hakkı vardır.[2399]

٢٤٠٠- إنّ لِصاحِبِ القُرْآنِ عِنْدَ كلِّ خَتمَةٍ دَعْوَةً مُسْتَجابَةً وشَجَرَةً في الجَنَّةِ لَوْ أنّ غُراباً طارَ مِنْ أصْلِها لَمْ يَنْتهِ إلى فَرْعِها حَتّى يُدْرِكَهُ الهَرَمُ. ض

2400. Kur'an ehlinin Kur'an'ı her hatmettiğinde kabul edilecek bir duası ve cennette bir ağacı vardır. Bir karga ihtiyarlayıncaya kadar uçsa, o ağacın kökünden dallarına bile ulaşamaz.[2400]

٢٤٠١- إنّ لُغَةَ إسْماعِيلَ كانَتْ قَدْ دَرَسَتْ فأتاني بِها جِبْرِيلُ فَحَفَّظَنِيها. ض

2401. İsmail'in dili zamanla unutuldu gitti. Cibril bana gelerek onu tekrar hatırlattı.[2401]

2396 İbni Ebî Hatim, İlel, II, 338; Deylemî, I, 205.
2397 Müttekî, nr. 29293; Aclûnî, I, 272.
2398 Taberânî, XIX, 234; Heysemî, nr. 21324; Aclûnî, I, 269.
2399 Müslim, Müsakat 140; Ahmed, VI, 286.
2400 Hatîb, XI, 390; Müttekî, nr. 2280.
2401 Hâkim, Marife, s. 116.

٢٤٠٢- إنّ لِقارِىءِ القُرْآنِ دَعْوَةً مُسْتَجابَةً فإنْ شاءَ صاحِبُها تَعَجّلَها في الدُّنْيا وإنْ شاءَ أخّرَها إلى الآخِرَةِ. ض

2402. Kur'an okuyanın kabul edilen bir duası vardır. Sahibi dilerse onu dünyada peşin ister, dilerse ahirete tehir eder.[2402]

٢٤٠٣- إنّ لُقمانَ الحَكيمَ قالَ : إنّ الله إذا اسْتُوْدِعَ شَيْئاً حَفِظَهُ. ض

2403. Lokman Hakim dedi ki: *"Allah'a bir şey emanet olunursa Allah onu korur."*[2403]

٢٤٠٤- إنَّ لكَ من الأجرِ على قَدْرِ نصَبِك ونفقتِك. صح

2404. Çektiğin sıkıntı ve yağtığın harcamaya göre ecir verilir.[2404]

٢٤٠٥- إنّ لِكُلِّ أُمَّةٍ أميناً وإنّ أمينَ هذِهِ الأُمَّةِ أبو عُبَيْدَةَ بْنُ الجَرّاحِ. صح

2405. Her ümmeti bir emini vardır, bu ümmetin emini de Ebu Ubeyde bin Cerrah'tır.[2405]

٢٤٠٦- إنّ لِكُلِّ أُمَّة حَكِيماً وَحَكيم هذِهِ الأُمَّةِ أبو الدَّرْدَاءِ. ض

2406. Her ümmetin bir hakimi vardır, bu ümmetin hakimi de Ebu'd-Derda'dır.[2406]

٢٤٠٧- إن لِكلِّ أُمّةٍ فِتْنَةً وإن فِتْنَةَ أُمَّتِي المالُ.

2407. Her ümmetin bir imtihanı vardır, benim ümmetimin imtihanı da maldır.[2407]

٢٤٠٨- إنّ لِكُلِّ أُمَّةٍ سِياحَةً وإنَّ سِياحَةَ أُمَّتِي الجِهَادُ في سَبِيلِ الله وإن لِكُلِّ أُمَّةٍ رَهْبانِيَّةً وَرَهْبانِيّة أمَّتِي الرِّباط في نَحْرِ العَدُوّ. ض

2402 Taberânî, Evsat, VI, 355; Heysemî, VII, 163.
2403 Ahmed, II, 87; Hakîm, I, 188; Beyhakî, Şuab, III, 211.
2404 Dârekutnî,II, 286; Hâkim, I, 644.
2405 Ebû Nuaym, I, 101; Hatîb, VII, 281; İbni Asâkir, XIX, 311.
2406 İbni Asâkir, IIIL, 113.
2407 Ahmed, IV, 160; Taberânî, XIX, 179.

2408. Her ümmetin bir seyahati vardır. Benim ümmetimin seyahati de Allah yolunda cihaddır. Yine her ümmetin bir ruhbanlığı vardır. Benim ümmetimin ruhbanlığı da düşmana karşı nöbet tutmaktır.[2408]

٢٤٠٩- إنّ لِكُلِّ أُمَّةٍ أجَلاً وإنّ لأُمَّتِي مِائَةَ سَنَةٍ فإذا مَرَّتْ على أُمَّتِي مِائَةُ سَنَةٍ أتاها ما وَعَدَها الله. ح

2409. Her ümmetin bir eceli vardır, benim ümmetimin eceli de yüz senedir. Ümmetimin üzerinden yüz sene geçtiği zaman Allah'ın onlara vadettiği şeyler gelir.[2409]

٢٤١٠- إنّ لِكُلِّ بَيْتٍ باباً وباب القَبْرِ مِنْ تِلْقاءِ رِجْلَيْهِ. ض

2410. Her evin bir kapısı vardır, kabrin kapısı da ayak tarafındadır.[2410]

٢٤١١- إنّ لِكُلِّ دِينٍ خُلُقاً وإنّ خُلُقَ الإسْلامِ الحَياءُ. ض

2411. Her dinin ahlaki bir özelliği vardır. İslam'ın ahlaki özelliği de hayadır.[2411]

٢٤١٢- إنّ لِكُلِّ ساعٍ غايَةً وغايَةُ ابنِ آدَمَ المَوْتُ فَعَلَيْكُمْ بِذِكْرِ الله فإنّهُ يُسَهِّلُكُمْ ويُرَغِّبُكُمْ في الآخِرَةِ. ض

2412. Her çalışmanın son bulacağı bir gün vardır. Ademoğlunun çalışmasının sonu da ölümdür. Öyle ise, Allah'ın zikrine sarılın. Çünkü o, ahirete ait işlerinizi kolaylaştırır ve size ahireti sevdirir.[2412]

٢٤١٣- إنّ لِكُلِّ شَجَرَةٍ ثَمَرَةً وَثَمَرَةُ القَلْبِ الوَلَدُ. ض

2413. Her ağacın bir meyvesi vardır, kalbin meyvesi de çocuktur.[2413]

2408 Taerani, VIII, 168; Heysemî, V, 278.
2409 Taberânî, XX, 307; Ebû Ya'lâ, XII, 263; Heysemî, VII, 257.
2410 Heysemî, III, 43.
2411 Ebû Nuaym, V, 363; Ebû Ya'lâ, VI, 269.
2412 Kudâî, II, 125; İbni Hacer, İsâbe, I, 495.
2413 Heysemî, VIII, 155.

٢٤١٤- إنّ لِكُلِّ شيء أَنَفَةً وإن أنفةَ الصلاةِ التكبيرةُ الأولىَ فحافِظوا عليها. ح

2414. Her şeyin bir başlangıcı olduğu gibi, namazın başlangıcı da ilk tekbirdir. Onu muhafaza edin.[2414]

٢٤١٥- إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ باباً وبابُ العِبادَةِ الصِّيامِ. ض

2415. Herşeyin bir kapısı vardır, ibadetin kapısı da oruçtur.[2415]

٢٤١٦- إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ تَوْبَةً إلاّ صاحِبَ سُوءِ الخُلُقِ فإنهُ لا يتُوبُ مِنْ ذنبٍ إلا وَقَعَ في شَرَ مِنهُ. ح

2416. Ahlakı kötü olan kimse dışında, her şeyin tevbesi vardır. Çünkü o kişi, bir günahtan tevbe eder etmez daha kötüsünün içine düşer.[2416]

٢٤١٧- إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ حَقيقَةً وما بَلَغَ عَبْدٌ حقِيقَةَ الإيمانِ حتى يَعْلَمَ أنّ ما أصابَهُ لم يَكُنْ لِيخْطئَهُ وما أخْطَأهُ لم يَكُنْ لِيُصِيبَهُ. ح

2417. Herşeyin bir hakikati vardır. Kul, başına gelen birşeyin mutlaka geleceğini, gelmeyen bir şeyin de gelmesinin mümkün olmadığını bilmedikçe imanın hakikatma erişemez.[2417]

٢٤١٨- إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ دِعامَةً ودِعامَةُ هذا الدِّينِ الفِقْهُ ولَفَقِيهٌ واحِدٌ أَشَدُّ على الشَّيْطانِ مِنْ ألْفِ عابِدٍ. ض

2418. Herşeyin bir direği vardır, bu dinin direği de din ilmidir. Şeytana karşı bir tek alim, bin abiden daha güçlüdür.[2418]

٢٤١٩- إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ سِقَالَةً وإنَّ سِقالَةَ القلوب ذكرُ الله وما مِنْ شَيْءٍ أنْجى مِنْ عَذَابِ الله مِنْ ذِكْرِ الله ولوْ أنّ تَضْرِبَ بِسَيْفِكَ حتى يَنْقَطِعَ. ض

2414 İbni Ebî Şeybe, I, 271; Beyhakî, Şuab, III, 73; Heysemî, II, 103.
2415 Hennâd, II, 358; İbnü'l-Mübârek, Zühd, I, 500; Kudâî, II, 128.
2416 Münâvî, II, 510.
2417 Ahmed, VI, 441; Beyhakî, Şuab, I, 224; Heysemî, VII, 197.
2418 İbni Adî, I, 378; Hatîb, II, 402.

2419. Herşeyin bir cilası vardır, kalplerin cilası da Allah'ı anmaktır. Kırılıncaya kadar düşmana vurman dahil, Allah'ı zikretmekten daha fazla Allah'ın azabından koruyan bir şey yoktur.[2419]

٢٤٢٠ – إنّ لِكُلِّ شَيْءٍ سَناماً وإنْ سَنامَ القُرْآنِ سُورَةُ البَقَرَةِ مَنْ قَرَأها في بَيْتِهِ لَيْلاً لم يَدْخُلهُ شَيْطانٌ ثَلاثَ لَيال ومَنْ قَرَأها في بَيْتِهِ نَهاراً لم يَدْخُلهُ شَيْطانٌ ثَلاثَةَ أيّامٍ. ض

2420. Herşeyin bir zirvesi vardır. Kur'an'ın zirvesi de Bakara suresidir. Kim geceleyin evinde onu okursa, o eve üç gece şeytan giremez. Kim de onu evinde gündüzleyin okursa, o eve de üç gün şeytan giremez.[2420]

٢٤٢١ – إنّ لكل شَيْءٍ شَرَفاً وإنّ شَرَفَ المجالِسِ ما اسْتُقْبِلَ بِهِ القِبْلَةَ.

2421. Herşeyin bir şerefi vardır. Oturulan yerlerin en şereflisi de kıbleye yönelerek oturulan yerdir.[2421]

٢٤٢٢ – إنّ لكلِّ شَيْءٍ شِرَّةً ولكلِ شِرَّةٍ فَتْرَةً فإنْ صاحبُها سَدَّدَ وقارَبَ فارْجُوهُ وإنّ أُشِيرَ إلَيْهِ بالأصابِعِ فَلا تَعُدُّوه. صح ح

2422. Her işin bir gayret dönemi, her gayret döneminin de bir gevşeme dönemi vardır. Kimin gevşeme dönemi benim sünnetim ölçüsünde olursa, o hidayete ermiş, kimin ki de böyle değilse o da helak olmuştur.[2422]

٢٤٢٣ – إنّ لكلِّ شَيْءٍ قَلْباً وقَلْبُ القُرْآنِ يس ومَنْ قَرَأَ يس كَتَبَ اللهُ لهُ بِقِرَاءَتِها قِراءَةَ القُرْآنِ عَشْرَ مَرَّاتٍ. ض

2423. Herşeyin bir kalbi vardır, Kur'an'ın kalbi de Yasin suresidir. Kim bu sureyi okursa, Allah Teala onun için Kur'an'ı on defa okumuş gibi sevap yazar.[2423]

٢٤٢٤ – إنّ لكلِّ شَيْءٍ قُمامَةً وقُمامَةُ المَسْجِدِ لا واللهِ وبَلى واللهِ. ض

2419 Beyhakî, Şuab, I, 396.
2420 Ebû Ya'lâ, XIII, 547; İbni Hibbân, III, 59; Taberânî, VI, 163; Heysemî, VI, 312.
2421 Taberânî, X, 320; Heysemî, VIII, 59.
2422 Müttekî, nr. 5349.
2423 Beyhakî, Şuab, II, 479; Kudâî, II, 130.

2424. Her şeyin bir çöpü vardır. Mescidlerin çöpü de hayır vallahi, evet vallahi sözleridir.[2424]

٢٤٢٥- إنّ لكلِّ شيْءٍ نِسْبَةً وإنَّ نِسْبَةَ الله قُلْ هُوَ الله أحدٌ. ض

2425. Her şeyin ne olduğunu gösteren bir aslı vardır. Allah'ın ne olduğunu gösteren asıl da İhlas suresidir.[2425]

٢٤٢٦- إنّ لكلِّ عَمَلٍ شِرَّةً ولكل شِرَّةٍ فَتْرَةٌ فَمَنْ كانَتْ فَتْرَتُهُ إلى سُنَّتي فقدَ اهْتَدَى ومَنْ كانَتْ إلى غَيْرِ ذلِك فقد هَلَكَ. صح

2426. Her amelin bir canlı, her canlı dönemin de bir gevşeme dönemi vardır. Kimin gevşeme dönemi benim sünnetime doğru olursa, o hidayet bulur. Böyle olmayan da helak olur.[2426]

٢٤٢٧- إنّ لكلِّ غادِرٍ لِواءٌ يَوْمَ القيَامَةِ يُعْرَف به عندَ اسْتِهِ. ح

2427. Ahdini bozan herkes için kıyamet günü bir bayrak dikilir. O kişi, oturduğu yerdeki o bayrak ile bilinir.[2427]

٢٤٢٨- إنّ لكلِّ قَوْمٍ فارِطاً وإنِّي فَرَطُكُمْ على الحَوْضِ فَمَنْ وَرَدَ على الحَوْضِ فَشَرِبَ لم يَظْمَأْ ومَنْ لم يَظْمَأْ دَخَلَ الجَنّة. ح

2428. Her topluluğun bir öncüsü vardır. Ben de sizin havuza ilk gelen öncünüzüm. Havuza kim gelir ondan içerse, bir daha susamaz. Bir daha susamayan da cennete girer.[2428]

٢٤٢٩- إنّ لكلِّ قَوْمٍ فِراسَةً وإنّما يَعْرِفها الأَشْرافُ. صح

2429. Her toplumun bir sezgi kabiliyeti vardır, onu ancak salih insanlar farkedebilir.[2429]

2424 Taberânî, Evsat, I, 251; Ebû Ya'lâ, X, 399; Heysemî, II, 24.
2425 Münâvî, II, 513.
2426 Beyhakî, Şuab, III, 399.
2427 Ahmed, III, 7; Ebû Avane, IV, 208.
2428 Taberânî, VI, 137; Heysemî, X, 364.
2429 Hâkim, III, 418; Müttekî, nr. 40733; Aclûnî, I, 42.

Peygamberler

٢٤٣٠- إنّ لكلِّ نَبِيَ أمِيناً وأمِيني أبو عُبَيْدَةَ بنُ الجَرَّاح. صح

2430. Her peygamberin güvendiği biri vardır, benim güvendiğim kimse de Ebu Ubeyde b. el- Cerrah'tır.[2430]

٢٤٣١- إنَّ لكلِّ نَبِيَ حَوَارِياً وإنّ حَوَارِيَّ الزُّبَيْرُ. صح

2431. Her peygamberin bir yardımcısı vardır, benim yardımcım da Zübeyir'dir.[2431]

٢٤٣٢- إنّ لكلِّ نَبِيَ حَوْضاً وإنّهُمْ يَتَباهَوْنَ أيُّهُمْ أكْثَرُ وَارِدَةً وإنِّي أرْجُو أنْ أكُونَ أكْثَرَهُمْ وَارِدَةً. صح

2432. Her peygamberin bir havuzu vardır. Onlar havuza gelenlerin çokluğuyla övünürler. Havuzuna en çok gelen peygamberin kendimin olacağını umuyorum.[2432]

٢٤٣٣- إنّ لكلِّ نَبِيَ خاصَةً مِنْ أصْحابِهِ وإنَّ خاصَّتِي مِنْ أصْحابِي أبُو بَكْرٍ وعُمَرُ. ض

2433. Her peygamberin arkadaşları içerisinde özel dostları vardır. Benim ashabım içindeki özel dostlarım da Ebu Bekir ve Ömer'dir.[2433]

٢٤٣٤- إنّ لكلِّ نَبِيّ دَعْوَةً قد دَعا بِها في أُمَّتِهِ فاسْتُجِيبَ لهُ وإنِّي اخْتَبَأْت دَعْوَتِي شَفاعَةً لأُمَّتِي يَوْمَ القِيَامَةِ. صح

2434. Her peygamberin kabul edilecek bir duası vardır. Onlar bu duayı yaptılar ve duaları da kabul edildi. Ben ise duamı kıyamet günü, ümmetime şefaat için sakladım.[2434]

2430 Ahmed, I, 18; Müttekî, nr. 3348.
2431 Ahmed, III, 314; Hâkim, III, 362.
2432 Buhârî, Kebîr, I, 44; Müttekî, nr. 39152.
2433 Taberânî, X, 94; Müttekî, nr. 32659.
2434 Ahmed, III, 134, 208, 218, 276,

٢٤٣٥- إنّ لكلّ نَبِيٍّ وُلاةً مِنَ النَّبِيِّينَ وإنّ وَلِيِّي أبي وَخَلِيلي رَبِّي. صح

2435. Her peygamberin diğer peygamberlerden yakını vardır. Benim yakınım babam İbrahim peygamber, dostum da rabbimdir.[2435]

٢٤٣٦- إنّ لكلّ نَبِيٍ وَزِيرَيْنِ ووَزِيرَايَ وصاحبايَ أبو بَكْرٍ وعُمَرُ. ض

2436. Her peygamberin iki veziri vardır, benim vezirlerim ve arkadaşlarım da Ebu Bekir'le Ömer'dir.[2436]

٢٤٣٧- إنّ لِي خَمْسَة أسْماءٍ أنا محمَّدٌ وأنا أحْمَدُ وأنا الحاشِرُ الّذِي يُحْشَرُ النّاسُ على قَدَمي وأنا المَاحِي الذِي يَمْحُو اللهُ بِيَ الكُفْرَ وأنا الْعاقِبُ. صح

2437. Benim beş tane ismim vardır. Ben Muhammed'im, Ahmed'im. İnsanların ayaklarının dibinde toplandığı Haşir'im. Allah'ın benimle küfrü mahvettiği Mahi'yim. Aynı şekilde Akıb'ım.[2437]

٢٤٣٨- إنّ لِيَ وَزِيرَيْنِ من أهل السماء ووزيرين مِنْ أهْلِ الأَرْضِ فَوَزِيرَايَ مِنْ أهْلِ السَّماءِ جِبْرِيلُ ومِيكائِيلُ وَوَزِيرَايَ مِنْ أهْلِ الأرْضِ أبُو بَكْرٍ وعُمَرُ. صح

2438. Benim gök ve yer ehlinden iki vezirim vardır. Gök ehlinden vezirlerim Cibril ile Mikail, yer ehlinden vezirlerim de Ebu Bekir ve Ömer'dir.[2438]

Çeşitli Hadisler

٢٤٣٩- إنّ ما قَدْ قُدِّرَ في الرَّحِمِ سَيَكُونُ. صح

2439. Rahimlerde olması takdir edilenler olacaktır.[2439]

٢٤٤٠- إنّ ما بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ في الجَنّةِ لَمَسِيرَةُ أرْبَعِينَ سَنَةً. ح

2435 Hâkim, II, 292; Hatîb, IV, 122; Müttekî, nr. 31992.
2436 Buhârî, Târîh, II, 159; Müttekî, nr. 32660.
2437 Taberânî, II, 123.
2438 Hâkim, II, 264; Müttekî, nr. 32661.
2439 Müttekî, nr. 44913.

2440. Cennetin iki kapısı arasındaki mesafe, kırk yıllık bir yürüyüş mesafesidir.[2440]

٢٤٤١- إنّ مَثَلَ العُلماءِ في الأَرْضِ كَمَثَلِ النُّجُومِ في السَّماءِ يُهْتدَى بِها في ظُلُماتِ البَرِّ والبَحْرِ فإذا انْطَمَسَتِ النجُوم أوْشَكَ أنْ تَضِلَّ الهُدَاةُ. ح

2441. Yeryüzünde alimlerin durumu, karanlık gecelerde karada ve denizde kendilerine bakılarak yol bulunan gökteki yıldızlara benzer. Yıldızlar kararınca, yol arayan yolcuların kaybolması an meselesidir.[2441]

٢٤٤٢- إنّ مَثَلَ أهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَها نَجا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْها هَلَكَ. ض

2442. İçinizde ehl-i beytimin durumu Nuh'un gemisine benzer. O gemiye binen kurtulur, binmeyen helak olur.[2442]

٢٤٤٣- إنّ مَثَل الّذِي يَعودُ في عَطِيّتِهِ كَمَثَلِ الكَلْبِ أكَلَ حَتَّى إذا شَبِعَ قاءَ ثمَّ عادَ في قَيْئِهِ فأكَلَهُ. ح

2443. Hediye verip de sonra onu geri isteyen kimsenin durumu, doyuncaya kadar yedikten sonra kusan, sonra da dönüp o kusmuğunu yiyen köpeğin durumuna benzer.[2443]

٢٤٤٤- إن مَثَلَ الّذِي يَعْمَلُ السَّيِّئاتِ ثمَّ يَعْمَل الحَسَنَاتِ كَمَثَلِ رَجُلٍ كانَتْ عَلَيْهِ دِرْعٌ ضَيِّقَةٌ خَنقَتْهُ ثمَّ عَمِلَ حَسَنَةً فانْفَكَّتْ حَلْقَةٌ ثمَّ عَمِلَ أُخْرَى فانْفَكّتِ الأُخْرَى حَتّى يَخْرُجَ إلى الأَرْضِ. ض

2444. Kötülük yapıp sonra da iyilik yapmaya başlayan kimsenin durumu, dar bir zırh giyip boğulacak dereceye kadar gelen adama benzer.

2440 İbni Kesîr, VII, 112.
2441 Ahmed, III, 157; Münzirî, I, 100.
2442 Hâkim, III, 163.
2443 Müttekî, nr. 46163.

Bu kişi, bir iyilik yapınca zırhın bir halkası, bir başka iyilik daha yapınca diğer halkası çözülür. Nihayet zırh tamamen çözülerek yere düşer.[2444]

٢٤٤٥- إنّ مَجُوسَ هذِهِ الأُمَّةِ المُكَذِّبُونَ بأقْدَارِ الله تَعالى إنْ مَرِضُوا فلا تعُودُوهُمْ وإنْ ماتُوا فلا تَشْهَدُوهُمْ وإنْ لَقِيتُمُوهُمْ فلا تُسَلِّمُوا عَلَيْهِمْ. ض

2445. Bu ümmetin Mecusileri, Allah Teala'nın kaderini yalanlayanlardır. Hastalandıklarında onları ziyaret etmeyin, öldüklerinde cenazelerine katılmayın, karşılaştığınız zaman da kendilerine selam vermeyin.[2445]

٢٤٤٦- إنّ مَحاسِنَ الأَخْلاقِ مَخْزُونَةٌ عِنْدَ الله فإذا أحَبَّ الله عَبْداً مَنَحَهُ خُلُقاً حَسَناً. ض

2446. Güzel huylar Allah katında bir hazine gibi korunmaktadır. Allah bir kulunu sevince, ona güzel bir huy ihsan eder.[2446]

٢٤٤٧- إنّ مَرْيَمَ سألَتِ الله أنْ يُطْعِمَها لَحْماً لا دَمَ فِيهِ فأَطْعَمَها الجَرَادَ. ض

2447. Meryem, Allah Teala'dan kendisine kanı olmayan bir et yedirmesini istedi. Allah Teala da ona çekirgeyi yedirdi.[2447]

٢٤٤٨- إنّ مَسْحَ الحَجَرِ الأَسْوَدِ والرُّكْنِ اليَمانِي يَحُطَّانِ الخَطايا حَطّاً. ح

2448. Hacerü'l-esved ve Kabe'nin Rükn-ü Yemani köşesine el sürmek günahları döker.[2448]

٢٤٤٩- إنّ مِصْرَ سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ فانْتَجِعُوا خَيْرَها ولا تَتَّخِذُوها دَاراً فإنّهُ يُساقُ إلَيْها أقَلُّ النّاسِ أعْماراً. ض

2449. Yakında size Mısır fetholunacaktır. Onun hayrını aramaya gidin, fakat orada ikamet için ev almayın. Zira oraya ömürleri kısa olan insanlar sevkolunur.[2449]

2444 Ahmed, IV, 145; Taberânî, XVII, 284; Heysemî, IV, 53.
2445 İbni Adî, I, 187; Taberânî, Evsat, IV, 368.
2446 Müttekî, nr. 5153.
2447 Ukaylî, IV, 287; Ebu'ş-Şeyh, Azame, IV, 1794.
2448 Müttekî, nr. 34732.
2449 Taberânî, V, 74; Heysemî, X, 64.

٢٤٥٠- إنّ مَطْعَمَ ابنِ آدَمَ قَدْ ضُرِبَ مَثَلاً لِلدُّنْيا وإنْ قَرَّحَهُ وَمَلَّحَهُ فانْظُرْ إلى ما يَصِيرُ. ح

2450. Adem oğlunun yiyeceği dünyaya bir örnek kılındı. O, yemeğine baharat ve tuz koysa da sonuçta çıkardığı şeye bir baksın.[2450]

٢٤٥١- إنّ مُعافاةَ الله في الدُّنْيا أنْ يَسْتُرْ عليْهِ سَيِئاتِهِ. ض

2451. Allah Teala'nın dünyada bir kula selamet vermesi, onun günahlarını örtmesidir.[2451]

٢٤٥٢- إنّ مَعَ كلِّ جَرَس شَيْطاناً. ض

2452. Her çanla birlikte bir şeytan vardır.[2452]

٢٤٥٣- إنّ مُغَيِّرَ الخُلُقِ كمُغَيِّرِ الخَلْقِ إنّكَ لا تَسْتَطِيعُ أنْ تُغَيِّرَ خُلُقَهُ حَتّى تُغَيِّرَ خَلْقَهُ. صح

2453. Huyu değiştirmek, yaratılışı değiştirmek gibidir. Kişinin yaratılışını değiştirmeden huyunu da değiştiremezsin.[2453]

٢٤٥٤- إنّ مَفاتِيحَ الرِّزْقِ مُتَوَجِّهَةٌ نَحْوَ العَرْشِ فَيُنْزِلُ الله تعالى على الناسِ أرْزَاقَهُمْ على قَدْرِ نَفقاتِهِمْ فَمَنْ كَثَّرَ كُثِّرَ لهُ ومَنْ قَلَّلَ قُلِّلَ لهُ. ض

2454. Rızkın anahtarları Arş'a yöneliktir. Allah insanların rızıklarını ihtiyaçlarına göre indirir. İhtiyacı çok olana çok, az olana az verilir.[2454]

٢٤٥٥- إنّ مَلَكاً مُوَكّلٌ بالقُرْآنِ فَمَنْ قَرَأَ مِنهُ شَيْئاً لم يُقَوِّمْهُ قَوَّمَهُ المَلَكُ ورَفَعَهُ. ض

2455. Kur'an okuyan kişiye karşı görevli bir melek vardır. Kişi, okuma sırasında iyi telaffuz edemez yanlış okursa, melek yanlış okunan o yeri düzeltir, sonra Allah nezdine yükseltir.[2455]

2450 İbni Hibbân, II, 476; Taberânî, I, 198; Heysemî, X, 288.
2451 İbni Hacer, İsâbe, I, 364.
2452 Münzirî, IV, 409.
2453 İbni Ebî Âsım, I, 85; İbni Adî, I, 298; Aclûnî, I, 303.
2454 Deylemî, V, 402.
2455 Râfiî, Meşîhât, I, 267.

٢٤٥٦- إنّ مِنَ البيَانِ لَسِحْراً. صح

2456. Beyandan öyleleri vardır ki, gerçekten sihirdir.[2456]

٢٤٥٧- إنّ مِنَ البَيانِ سِحْراً وإنّ مِنَ الشِّعْرَ حِكَماً.

2457. Beyanın bazısı sihir, şiirin bazısı da hikmettir.[2457]

٢٤٥٨- إنّ مِنَ البَيانِ سِحْراً وإنّ مِنَ العِلْمِ جَهْلاً وإنّ مِنَ الشِّعْرِ حِكَماً وإنّ مِنَ القَوْلِ عِيّاً. ض

2458. Beyanın bir kısmı sihir, ilmin bir kısmı cehalet, şiirlerin bir kısmı hikmet, sözlerin bir kısmı da dinleyene yüktür.[2458]

٢٤٥٩- إنّ مِنَ التَّوَاضُعِ لِلَّهِ تَعالى الرِّضا بالدُّونِ مِنْ شَرَفِ المَجالِسِ . ض

2459. Kişinin sohbet toplantılarında, aşağılarda oturmaya gönlünün razı olması Allah için tevazudandır.[2459]

٢٤٦٠- إنّ مِنَ الجفَاءِ أنْ يُكْثِرَ الرَّجُلُ مَسْحَ جَبْهَتِهِ قَبْلَ الفَرَاغِ مِنْ صلاتِهِ. ض

2460. Kişinin namazını bitirmeden önce çokça alnını silmesi cefadandır.[2460]

٢٤٦١- إنّ مِنَ الذُّنوبِ ذُنوباً لا يُكَفِّرُها الصَّلاةُ ولا الصِّيام ولا الحَجُّ ولا العُمْرَةُ يُكَفِّرُها الهُمُومُ في طَلَبِ المَعِيشةِ. ض

2461. Günahlardan öyleleri vardır ki, ne namaz, ne oruç, ne hac ve ne de umre onlara keffaret olur. Onları ancak geçim yolunda çekilen sıkıntılar affettirir.[2461]

2456 Kudâî, II, 98; İbni Asâkir, XXIV, 82; Ziyâ, II, 120.
2457 Ahmed, I, 303; Taberânî, XI, 287; Hatîb, X, 348.
2458 İbni Ebi'd-Dünyâ, Zemmü'l-ğîbe, s. 94; İbni Asâkir, XXIV, 83.
2459 Taberânî, I, 114; Beyhakî, Şuab, VI, 299; Heysemî, VIII, 59.
2460 Busırî, I, 118.
2461 Taberânî, Evsat, I, 38; Ebû Nuaym, VI, 335; Heysemî, IV, 64.

٢٤٦٢- إنّ مِنَ السَّرَفِ أنْ تأْكُلَ كلَّ ما اشْتَهَيْتَ. ض

2462. Kişinin her canının çektiği şeyi yemesi israftır.[2462]

٢٤٦٣- إنّ مِنَ السُّنّةِ أنْ يَخْرُجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ إلى باب الدَّارِ. ض

2463. Kişinin misafiriyle birlikte evinin kapısına kadar çıkması sünnettendir.[2463]

٢٤٦٤- إنّ مِنَ الفِطْرَةِ المَضْمَضَةَ والاسْتِنْشاقَ والسِّواكَ وقَصَّ الشَّوارِبِ وتَقْلِيمَ الأظْفارِ ونَتْفَ الإبْطِ والاسْتِحْدادَ وغَسْلَ البَراجِمِ والانْتِضاحَ بالمَاءِ والاخْتِتانِ. ض

2464. Fıtrattan olanlar şunlardır: Ağza su vermek, burna su çekmek, misvak kullanmak, bıyıkları kısaltmak, tırnakları kesmek, koltuk altı kıllarını yolmak, traş aleti kullanmak, parmak aralarını temizlemek, idrardan sonra bir miktar elbiseye su serpmek ve sünnet olmak.[2464]

٢٤٦٥- إنّ مِنَ النّاسِ ناساً مَفاتِيح لِلْخَيْرِ مَغالِيق لِلشَّرِّ وإنّ مِنَ النّاسِ ناساً مَفاتِيح لِلشَّرِّ مَغالِيقَ لِلْخَيْرِ فَطُوبَى لِمَنْ جَعَلَ الله مَفاتِيحَ الخَيْرِ على يَدَيْهِ وَوَيْلٌ لِمَنْ جَعَلَ الله مَفاتِيحَ الشَّرِّ على يَدَيْهِ. ض

2465. İnsanlardan öyleleri vardır ki, hayrın anahtarı, şerrin de kilitleridir. Öyleleri de vardır ki, şerrin anahtarları, hayrın da kilitleridir. Allah'ın ellerine hayrın anahtarını verdiği kimselere müjdeler, ellerine şerrin anahtarlarını verdiği kimselere de yazıklar olsun![2465]

٢٤٦٦- إنّ مِنَ النّاسِ مفَاتِيحَ لِذِكْرِ الله إذا رُؤُوا ذُكِرَ الله. ح

2466. İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allah'ı hatırlamanın anahtarıdırlar. Onlar görüldükleri anda Allah hatırlanır.[2466]

2462 Ebû Ya'lâ, V, 154; Ebû Nuaym, X, 213; Beyhakî, Şuab, V, 46.
2463 Kudâî, II, 184; Beyhakî, Şuab, VII, 104.
2464 Ahmed, IV, 264; Beyhakî, Şuab, III, 23; Ebû Ya'lâ, III, 197.
2465 Nesâî, Kübrâ, I, 211; Beyhakî, II, 281.
2466 Taberânî, X, 205; Beyhakî, Şuab, I, 455; Heysemî, X, 78.

٢٤٦٧- إنّ مِنَ النِّساءِ عِيّاً وعَوْرَةً فَكُفُّوا عنَّهُنَّ بالسُّكوتِ وَوَارُوا عَوْرَاتِهِنَّ بالبُيوتِ. ض

2467. Kadınların eksik yönleri ve örtülmeleri gereken yerleri vardır. Onların eksik yönlerini sükut etmekle, avret yerlerini de evlerde durmakla örtün.[2467]

٢٤٦٨- إنّ مِنْ أحَبِّكمْ إلَيَّ أحْسَنَكمْ أخْلاقاً. صح

2468. Bana en sevimli olanınız, ahlakı en güzel olanınızdır.[2468]

٢٤٦٩- إنّ مِنْ إجْلالِ الله إكْرامَ ذِي الشَّيْبَةِ المُسْلِمِ وحامِلِ القُرْآنِ غَيْرِ الغالِي فيهِ والجَافِي عنه وإكْرامَ ذِي السُّلْطانِ المُقْسِطِ. ح

2469. Saçı sakalı ağarmış müslümana, Kur'an okuyup hükümleriyle amel etmekte ifrat ve tefritten uzak duran kişilere ve adaletli idareciye saygı göstermek Allah'a saygı göstermek gibidir.[2469]

٢٤٧٠- إنّ مِنْ إجْلالِي تَوْقِيرَ الشَّيْخِ مِنْ أُمَّتِي. ض

2470. Ümmetimin yaşlılarına saygı göstermek, bana saygı göstermek gibidir.[2470]

٢٤٧١- إنّ مِنْ أخْلاقِ المُؤْمِنِ قُوَّةً في دِينٍ وحَزْماً في لِينٍ وإيماناً في يَقِينٍ وحِرْصاً في عِلْمٍ وشَفَقَةً في مِقة وحِلْماً في عِلْمٍ وقَصْداً في غِنًى وتَجَمُّلاً في فاقَةٍ وتَحَرُّجاً عن طَمَعٍ وكَسْباً في حَلالٍ وَبِرّاً في اسْتِقامَةٍ ونَشاطاً في هُدًى ونَهْياً عن شَهْوَةٍ وَرَحْمَة لِلْمَجْهُودِ وإنّ المُؤْمِنَ مِنْ عِبادِ الله لا يَحيفُ على مَنْ يُبْغِضُ ولا يَأْثَمُ فِيمَنْ يُحِبُّ ولا يُضَيِّعُ ما اسْتُوْدِعَ وَلا يَحْسدُ ولا يَطْعَنُ ولا يَلعَنُ ويَعْتَرِفُ بالحَقِّ وإنْ

2467 Ukaylî, I, 85; İbni Hibbân, Zuafâ, I, 123.
2468 Ahmed, II, 189; Müttekî, nr. 5154.
2469 Beyhakî, VIII, 163; Münzirî, I, 113; Müttekî, nr. 43274.
2470 Müttekî, nr. 6013.

لَمْ يُشْهَدْ عليهِ ولا يَتَنابَزُ بالأَلْقابِ في الصَّلاةِ مُتخَشِّعاً إلى الزَّكاةِ مُسْرِعاً في الزَّلازِل وَقُوراً في الرَّخاءِ شَكوراً قانعاً بالذِي له لا يَدَّعي ما لَيْسَ لهُ ولا يَجْمَعُ في الغَيْظِ ولا يَغْلِبُهُ الشُّحُّ عنْ مَعْرُوفٍ يُرِيدُهُ يُخالِطُ النَّاسَ كَيْ يَعْلَمَ ويُناطِقُ النّاسَ كَيْ يَفْهَمَ وإنْ ظُلِمَ وبُغِيَ عَلَيْهِ صَبَرَ حَتّى يَكونَ الرَّحْمنُ هُوَ الذِي يَنْتَصِرُ لهُ.

2771. Olgun müminin özellikleri şunlardır: Dinde tavizsizlik, yumuşaklıkta tedbirlilik, imanda kesinlik, ilimde istekli, yürekte şefkatli, alim olmakla birlikte yumuşak huylu olmak, fakirlikte sabretmek, tamahkarlıktan sakınmak, helal kazanç sağlamak, istikamet üzere iyilik yapmak, doğru yolda gayret etmek, nefsani istekleri dizginlemek, bitkin düşene merhamet etmek. Allah'ın mümin kulu, kızdığına zulmetmez, sevdiği kişi için günaha girmez, kendisine emanet edilen şeyi kaybetmez, hased etmez, başkasının şerefini lekelemez, sövüp saymaz. Şahidi bulunmasa da üzerindeki hakları itiraf eder, başkasına kötü lakap takmaz. Namazda huşu sahibidir, zekatını acilen verir. Sarsıcı olaylarda metanetini kaybetmez. Bollukta şükür, sahip olduklarına da kanaat eder. Kendisine ait olmayan şeyi *"Benimdir"* diye iddia etmez, başkalarının kusurlarını biriktirip intikam alma yoluna da gitmez. Yapmak istediği bir işte cimri davranmaz. Öğrenmek için insanlarla haşir neşir olur, meseleleri kavramak için insanlarla konuşur. Zulüm ve haksızlık da görse Rahman olan Allah Teala'nın bizzat intikamını alıncaya kadar sabreder.[2471]

٢٤٧٢- إنّ مِنْ أرْبَى الرِّبا الاسْتِطالَةَ في عِرْضِ المُسْلِمِ بِغَيْرِ حَقّ. ح

2472. Faizlerin en haramı, kişinin haksız yere müslüman kardeşinin şerefine dil uzatmasıdır.[2472]

٢٤٧٣- إنّ مِنْ أسْرَقِ السُّرّاقِ مَنْ يَسْرِقُ لِسانَ الأمِيرِ وإنّ مِنْ أعْظَمِ الخَطايا مَنِ اقْتَطَعَ مالَ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقَ وإنّ مِنَ الحَسناتِ عِيادَةَ المَرِيضِ وإنّ مِنْ تَمامِ عِيادَتِهِأنْ تَضَعَ يَدَكَ عَلَيْهِ وتَسأَلَهُ كَيْفَ هُوَ وإنّ مِنْ أفْضَلِ الشّفاعاتِ أنْ تَشْفَعَ بَيْنِ

2471 Müttekî, nr. 669.

2472 Ahmed, I, 190; Taberânî, I, 154; İbni Kâni, I, 260; Ziyâ, III, 305.

اثْنَيْنِ في نِكاحٍ حَتّى تَجْمَعَ بَيْنَهُما وإنّ مِنْ لُبْسَةِ الأَنْبياءِ القَمِيصَ قَبْلَ السَّرَاوِيلِ وإنّ مِمَّا يُسْتجابُ بهِ عِنْدَ الدُّعاءِ العُطَاس. ح

2473. Hırsızların en kötüsü, idareciye nüfuz edip yularını eline geçirerek onu istediği gibi konuşturan kimsedir. Hataların en büyüğü, bir müslümanın haksız yere malını almaktır. Hasta ziyareti, güzel işlerdendir. Ziyaretin tamamlanması da kişinin elini hastanın üzerine koyması ve ona hatırını sormasıdır. Aracı olmanın en üstünü, evlenmek isteyen iki kişinin evlenmeleri için aracı olmaktır. Sirvalden önce gömlek giymek, peygamberlerin giysisidir. Aksırma anında yapılan dualar da kabul edilir.[2473]

Kıyamet Alametleri

٢٤٧٤- إن مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أن يُرْفَعَ العِلم ويَظْهَرَ الجَهْل ويفشوَ الزنى ويشربَ الخمْرُ ويَذْهَبَ الرِّجالُ وتَبْقَى النِّساءُ حَتَّى يَكون لخمسِين مرأة قيّم واحِد. صح

2474. Şunlar kıyamet alametlerindendir: İlmin kaldırılıp cehaletin yaygınlaşması, zinanın açıktan işlenip içkinin içilmesi, elli kadını bir tek erkeğin himaye edecek derecede erkeklerin ölüp kadınların kalması.[2474]

٢٤٧٥- إن مِنْ أشراطِ السَّاعة أنْ يُلْتَمَسَ العلمُ عِنْدَ الأصاغِرِ. ض

2475. Kıyametin alametlerinden biri de ilmin küçük insanların yanında aranmasıdır.[2475]

٢٤٧٦- إن مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أنْ يَتَدَافَعَ أَهْلُ المَسْجِدِ لا يجِدُونَ إماماً يُصَلّي بِهِمْ. ض

2476. Kıyametin alametlerinden biri de mescid ehlinin kendilerine namaz kıldıracak birini bulamayıp birbirlerini ileriye itmeleridir.[2476]

2473 Taberânî, XXII, 336; İbni Âsım, Âhâd, V, 95; Heysemî, IV, 181.
2474 Ahmed, III, 176; Ebû Ya'lâ, V, 307.
2475 İbnü'l-Mübârek, I, 20; Taberânî, XXII, 361; Heysemî, I, 135.

Çeşitli Hadisler

٢٤٧٧- إنَّ مِنْ أعْظَمِ الأَمانَةِ عِنْدَ الله يَوْمَ القِيامَةِ الرَّجُلَ يُفْضِي إلى امْرَأتِهِ وتُفْضِي إلَيْهِ ثمَّ يَنْشُرُ سِرَّها. صح

2477. Kıyamet günü Allah katında hıyanet edilen emanetlerin en büyüklerinden biri, erkeğin eşiyle ilişkide bulunduktan sonra onun sırrını ifşa etmesidir.[2477]

٢٤٧٨- إن مِنْ أعْظَمِ الفِرَى أنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إلى غَيْرِ أبِيهِ أوْ يُرِيَ عَيْنَيْهِ ما لَمْ تَرَيا ويَقُولَ على رَسُولِ الله ما لَمْ يَقُلْ. صح

2478. Yalanların en kötüsü, kişinin kendisini babasından başkasına nispet etmesi veya görmediği bir rüyayı gördüğünü söylemesi ve peygamberin söylemediği bir sözü söyledi demesidir.[2478]

٢٤٧٩- إنَّ مِنْ أفْرَى الفِرَى أنْ يُرِي الرَّجُلُ عَيْنَه في المَنامِ ما لَمْ تَرَ. صح

2479. Yalanların en büyüğü, kişinin görmediği bir rüyayı gördüm demesidir.[2479]

٢٤٨٠- إنَّ مِنْ أفْضَلِ أيَّامِكمْ يَوْمَ الجُمعَةِ فِيهِ خُلِقَ آدَمُ وفِيه قُبِضَ وفِيهِ النَّفْخةُ وفِيهِ الصَّعقَةُ فأكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلاةِ فِيهِ فإنّ صَلاتَكمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ إنّ الله حَرَّمَ على الأَرْض أنْ تأْكُلَ أجْسادَ الأنْبياءِ. ح

2480. En faziletli günlerinizden biri cuma günüdür. Adem o gün yaratıldı, o günde ruhu kabzolundu. Sura o gün üflenir, insanlar da o gün bayılırlar. O gün bana çokça salat edin, zira sizin salatınız bana arzolunur. Allah Teala, peygamberlerin bedenlerini yemeyi toprağa haram etmiştiri.[2480]

2476 Ahmed, VI, 381; Taberânî, XXIV, 311; Beyhakî, III, 129.
2477 Ahmed, III, 69; Beyhakî, VII, 193.
2478 Münâvî, II, 534.
2479 Münâvî, II, 534.
2480 Ahmed, IV, 8; Hâkim, I, 413; Beyhakî, I, 519.

٢٤٨١- إن مِن اقْتِرابِ السَّاعَةِ أنْ يُصَلِّي خَمْسُونَ نَفْساً لا تُقْبَل لأَحَدٍ مِنْهُمْ صَلاةٌ.

2481. Kıyametin yaklaştığını gösteren alametlerden biri de elli kişinin namaz kıldığı halde hiçbirinin namazının kabul olmamasıdır.[2481]

٢٤٨٢- إنّ مِنْ أكْبَرِ الكَبائِرِ الشِّرْكُ بِالله وعقوقَ الوَالِدَيْنِ وَاليَمِينَ الغمُوسَ وما حَلَفَ حالِفٌ بِالله يَمِينَ صَبْرٍ فأدْخَلَ فِيها مِثْلَ جَناحِ بَعُوضَةٍ إلاّ جُعِلَتْ نُكْتَةً في قَلْبِهِ إلى يَوْمِ القِيامَةِ. ح

2482. Büyük günahların en büyüklerinden bazıları şunlardır: Allah'a ortak koşmak, ana babaya karşı gelmek ve yalan yere yemin etmektir. Birisini hapsetmek için yalan yere yemin eden ve o yemini içine bir sinek kanadını bile dahil eden kişinin kalbinde kıyamet gününe kadar bir leke kalır.[2482]

٢٤٨٣- إنّ مِنْ أكْمَلِ المُؤْمِنينَ إيماناً أحْسَنَهُمْ خُلُقاً وألْطَفَهُمْ بأهْلِهِ. ح

2483. Müminlerin iman bakımından en olgunlarından biri, ahlakı en güzel olan ve aile fertlerine en lütufkar davranandır.[2483]

٢٤٨٤- إنّ مِنْ أُمَّتِي مَنْ يَأْتِي السُّوقَ فَيَبْتاعُ القَمِيصَ بِنِصْفِ دِينارٍ أوْ ثُلُثِ دِينارٍ فَيَحْمَدُ الله تعالى إذا لَبسهُ فلا يَبْلُغ رُكْبَتَيْهِ حَتّى يَغْفِرَ لهُ. ض

2484. Ümmetimden öyleleri vardır ki, çarşıya gider bir dinarın yarısıyla veya üçte biriyle bir gömlek alır ve giyerken de Allah'a hamd ederler. Bu sebeple gömleği tam olarak giymeden de affedilirler.[2484]

٢٤٨٥- إنّ مِنْ أُمَّتِي قَوْماً يُعْطَونَ مِثْلَ أُجُورِ أوَّلِهِمْ يُنْكِرُونَ المُنْكَرَ. ح

2485. Ümmetimden öyle bir topluluk vardır ki, onlara ilk müslümanların sevabı kadar sevap verilir. Onlar, çirkin şeyleri yadırgayan kimselerdir.[2485]

2481 Müttekî, nr. 38427.
2482 Ahmed, III, 495; İbni Hibbân, XII, 374; Taberânî, Evsat, III, 305.
2483 Ahmed, VI, 99.
2484 İbnü'l-Mübârek, II, 372; Taberânî, VIII, 246; Heysemî, V, 119.
2485 Ahmed, IV, 62; Heysemî, VII, 261.

٢٤٨٦- إنّ مِنْ تَمامِ إيمَانِ العَبْدِ أن يَسْتَثْنِيَ في كلِّ حَدِيثِهِ. ض

2486. Kulun her sözünde *"inşaallah"* demesi, imanının mükemmel oluşundandır.[2486]

٢٤٨٧- إنّ مِنْ تَمامِ الصَّلاةِ إقامَةَ الصّفِّ. ح

2487. Safların düzeltilmesi, namazı tamamlayan unsurlardandır.[2487]

٢٤٨٨- إنّ مِنْ تَمامِ الحَجّ أن تُحْرِمَ مِنْ دُوَيْرَةِ أهلِكَ. ح

2488. İhrama ailenin bulunduğu yerden girmen haccı tamamlayan unsurlardandır.[2488]

٢٤٨٩- إنّ مِنْ حقِّ الوَلَدِ على وَالِدِهِ أنْ يُعَلِّمَهُ الكِتابَةَ وأنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وأنْ يُزَوِّجَهُ إذا بَلَغَ. ح

2489. Kendisine okuma yazma öğretmesi, güzel isim koyması ve büluğ çağına erişince evlendirmesi, çocuğun babası üzerindeki haklarındandır.[2489]

٢٤٩٠- إنّ مِنْ سَعادَةِ المَرْءِ أن يَطولَ عُمْرُهُ ويَرْزُقَهُ اللهُ الإنابَةَ. صح

2490. Ömrünün uzun olup Allah'ın her an kendisine yönelmeyi nasip etmesi, kişinin bahtiyarlığındandır.[2490]

٢٤٩١- إنّ مِنْ شَرِّ الناسِ عِنْدَ اللهِ مَنْزِلَةً يَوْمَ القِيامَةِ الرجُلَ يفضِي إلى امْرَأَتِهِ وتُفْضِي إلَيْهِ ثمَّ يَنْشُرُ سِرَّها.

2491. Kıyamet günü, Allah katında en kötü durumda olan insanlardan biri, kendisinin eşine, eşinin de kendisine verdiği sırları sonradan ifşa eden adamdır.[2491]

2486 Taberânî, XVIII, 8; Heysemî, III, 62.
2487 Ahmed, III, 322; Taberânî, Evsat, III, 224; Heysemî, II, 89.
2488 İbni Adî, II, 120; Beyhakî, Şuab, III, 447.
2489 Heysemî, VIII, 47.
2490 İbni Ebî Şeybe, VII, 90; Hâkim, IV, 268.

٢٤٩٢- إن مِنْ شرِّ النّاسِ مَنْزلَةً عِندَ الله يَوْمَ القِيامةِ عَبْداً أذْهَبَ آخِرَتَهُ بِدُنْيا غَيْرِهِ. صح

2492. Kıyamet günü, Allah katında en kötü durumda olan insanlardan biri, başkasının dünyası için kendi ahiretini satan adamdır.[2492]

٢٤٩٣- إنّ مِنْ ضَعْفِ اليَقِينِ أنْ تُرْضِيَ الناسَ بِسَخطِ الله تَعالى وأنْ تَحْمَدَهمْ على رِزْقِ الله تعالى وأنْ تَذُمَّهُمْ على ما لمْ يُؤْتِكَ الله تعالى إنَّ رِزقَ الله لا يَجُرُّهُ إلَيْكَ حِرْصُ حَرِيصٍ ولا يَرُدُّهُ كَرَاهَةُ كارِهٍ وإنّ الله بِحكْمَتِهِ وجَلالِهِ جَعَلَ الرَّوْحَ والفَرَجَ في الرِّضا واليَقِينِ وجَعَلَ الهَمَّ والحُزْنَ في الشَّكِّ والسُّخْطِ. ض

2493. Şunlar imanın zayıflığındandır: Allah'ı gazaplandırmak pahasına insanları razı etmen, Allah'ın verdiği rızıktan dolayı insanları övmen, Allah'ın sana vermediği rızıktan dolayı insanları kötülemen. Bir kimse ne kadar şiddetle isterse istesin, Allah'ın nasip etmediği şeyi sana getiremez. Hiç kimsenin hoşnutsuzluğu da Allah'ın sana verdiğini geri alamaz. Allah, hikmet ve büyüklüğüyle huzur ve refahı kadere rıza ve kuvvetli imanda; kaygı ve üzüntüyü de şüphe ve kaderine itirazda kılar.[2493]

٢٤٩٤- إن مِنْ عِبادِ الله مَنْ لوْ أقْسَمَ على الله لأبَرَّهُ. صح

2494. Allah'ın öyle kulları vardır ki onlardan biri, *"Şu şöyle olacak"* diye yemin etse, Allah onu asla yalancı çıkarmaz.[2494]

٢٤٩٥- إنّ مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ تَعْجِيلُ فِطْرِهِ وتأْخِيرُ سَحُورِهِ.

2495. Kişinin iftarı acele, sahuru geç yapması bilgili oluşundandır.[2495]

٢٤٩٦- إنّ مِمَّا أدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلامِ النُّبُوَّةِ الأولَى إذا لمْ تَسْتَحِ فاصْنَعْ ما شِئْتَ. صح

2496. Eski peygamberlerin sözlerinden insanlara ulaşanlardan biri de şudur: *"Utanmadıktan sonra dilediğini yap."*[2496]

2491 Ahmed, III, 69; Beyhakî, VII, 193.
2492 Taberânî, VIII, 122.
2493 Ebû Nuaym, V, 106; Beyhakî, Şuab, I, 221.
2494 Ahmed, III, 167; İbni Hibbân, XIV, 414; Beyhakî, VIII, 25.
2495 Münâvî, II, 540.
2496 Buhârî, Enbiyâ 54, Edeb 78; Ebû Dâvûd, Edeb 6; İbni Mâce, Zühd 17.

٢٤٩٧- إنّ مِمَّا يَلْحَقُ المُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَناتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْماً نَشَرَهُ وَوَلَداً صالِحاً تَرَكَهُ ومُصْحَفاً وَرَّثَهُ أوْ مَسْجِداً بَناه أوْ بَيْتاً لابْنِ السَّبِيلِ بَناهُ أوْ نَهْراً أجْرَاه أوْ صَدَقَةً أخْرَجَها مِنْ مالِهِ في صحَّتِهِ وحيَاتِهِ تلحقه مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ. ح

2497. Ölümünden sonra mümine amellerinden ve sevaplarından ulaşacak olan neşrettiği ilim, yetiştirdiği salih evlad, geriye bıraktığı mushaf, bina ettiği mescid, yolculara yaptığı konaklama yeri, akıttığı ırmak, sağlığında ve hayatında verdiği sadakalardır. Bunların sevabı vefatından sonra kendisine ulaşır.[2497]

٢٤٩٨- إنّ مِنْ مَعادِنِ التّقْوَى تَعَلُّمَكَ إلى ما قد عَلِمْتَ عِلمَ ما لمْ تَعْلَمْ والنّقْصَ فِيما قَدْ عَلِمْتَ قِلّةَ الزِّيادَةِ فِيهِ وإنّما يُزَهِّدُ الرَّجُلَ في علمِ ما لمْ يَعْلَمْ قِلّةُ الانْتِفاعِ بِما قَدْ عَلِمَ. ض

2498. Bildiklerini, bilmediklerini öğrenerek artırman, takvanın kaynaklarındandır. Bildiklerini artırmaman, bildiklerini azaltman demektir. Kişiyi ancak bildiklerinden faydalanmaması öğrenmeye karşı isteksiz kılar.[2498]

٢٤٩٩- إنّ مِنْ موجباتِ المَغْفِرَةِ بذلُ السلامِ وحسنُ الكلامِ. ح

2499. Bol bol selam vermek ve güzel söz söylemek, Allah'ın günahları bağışlamasını gerektiren şeylerdendir.[2499]

٢٥٠٠- إنّ مِنْ موجباتِ المَغْفِرَةِ إدْخالَكَ السُّرُورَ على أخِيكَ المُسْلِمِ. ض

2500. Müslüman kardeşini sevindirmen, Allah'ın bağışlamasını gerektiren şeylerdendir.[2500]

٢٥٠١- إنّ مِنْ نِعْمَةِ اللهِ على عَبْدِهِ أنْ يَشْبِهَهُ وَلَدُهُ. ض

2497 İbni Huzeyme, IV, 121; Beyhakî, Şuab, III, 247.
2498 Taberânî, Evsat, III, 64; Heysemî, I, 136.
2499 Taberânî, XXII, 180; Heysemî, VIII, 29.
2500 Taberânî, II, 85; Heysemî, VIII, 193.

2501. Allah Teala'nın kuluna olan nimetlerin biri de çocuğunun kendisine benzemesidir.[2501]

٢٥٠٢- إنّ مِنْ هَوَانِ الدُّنْيا على الله أنَّ يَحْيَى بنَ زَكَرِيا قَتَلَتْهُ امْرأةٌ. ح

2502. Zekeriya oğlu Yahya'nın bir kadın tarafından öldürülmesi, dünyanın Allah katındaki değersiz oluşunu gösterir.[2502]

٢٥٠٣- إنّ مِنْ يُمْنِ المَرْأَةِ تَيْسِيرَ خِطْبَتِها وتَيْسِيرَ صَدَاقِها وتَيْسِيرَ رَحِمها.

2503. Kadının istenmesinin kolay, mehrinin kolay ödenebilir olması ve kolay çocuk yapması onun bereketli oluşundandır.[2503]

٢٥٠٤- إنّ مُوسَى آجَرَ نَفْسَهُ ثمانَ سنِينَ أوْ عَشْراً على عِفّةِ فَرْجِهِ وَطعامِ بَطْنِهِ. ض

2504. Musa, sekiz veya on yıl iffetini korumak ve karnını doyurmak için ücretli işçilik yaptı.[2504]

٢٥٠٥- إنّ مَلائِكَةَ النَّهارِ أرْأفُ مِنْ مَلائِكَةِ اللَّيْلِ. ض

2505. Gündüz melekleri, gece meleklerinden daha çok merhametlidirler.[2505]

٢٥٠٦- إنّ نارَكُمْ هذه جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ نارِ جَهَنّمَ ولَوْلا أنّها أطْفِئَتْ بالماءِ مَرَّتَيْنِ ما انتَفَعْتُمْ بها وإنّها لَتَدْعُو اللهَ أنْ لا يُعِيدَها فيها. صح

2506. Dünyadaki ateşiniz cehennem ateşinin yetmiş parçasından bir parçadır. Eğer o ateşiniz iki defa suyla söndürülmeseydi, ondan asla yararlanamazdınız. O ateş, bir daha cehenneme geri döndürülmemesi için Allah'a dua eder.[2506]

٢٥٠٧- إنّ نُطْفَةَ الرَّجُلِ بَيْضاءُ غَلِيظَةٌ فَمِنْها يَكونُ العِظامُ والعَصَبُ وإنّ نُطْفَةَ المَرْأةِ صَفْرَاءُ رَقِيقَةٌ فَمِنْها يكونُ اللَّحْمُ والدَّمُ. صح

2501 Münâvî, II, 542.
2502 Beyhakî, Şuab, VII, 327; İbni Asâkir, LXIV, 206.
2503 Ahmed, VI, 77; Heysemî, IV, 255.
2504 İbni Ebî Âsım, Âhâd, III, 63; Taberânî, XVII, 135.
2505 Münâvî, II, 543.
2506 Hennâd, I, 167; Hâkim, IV, 635.

2507. Erkeğin menisi beyaz ve katıdır, ondan kemikler ve sinirler oluşur. Kadının menisi ise sarı ve incedir, ondan da et ve kan oluşur.[2507]

٢٥٠٨- إنّ هذا الدِّينَ مَتِينٌ فأوْغِلُوا فِيهِ بِرِفْقٍ.

2508. Bu din serttir, onda yumuşak olun.[2508]

٢٥٠٩- إنّ هذا الدِّينَ مَتِينٌ فأوْغِلْ فيه بِرِفْقٍ فإنّ المُنْبَتَّ لا أرْضاً قَطَعَ ولا ظَهْراً أبْقى. ض

2509. Bu din serttir, onda yumuşak olun. Zira hayvanını yoran kimse ne yol alır, ne de hayvanda sırt bırakır.[2509]

٢٥١٠- إنَّ هذا الدينارَ والدرهمَ أهلكا مَنْ قبلَكم وهما مُهلِكاكمْ. ض

2510. Altın ve gümüş sizden öncekileri helak etmiş, sizi de helak edecektir.[2510]

٢٥١١- إنّ هذا العِلْمَ دِينٌ فانْظُرُوا عَمَّنْ تأخُذونَ دِينَكمْ. ض

2511. Bu ilim dindir, öyle ise dininizi kimden öğrendiğinize iyi bakın.[2511]

٢٥١٢- إنّ هذا القُرْآنَ أُنْزِلَ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ فاقْرَؤوا ما تَيَسَّرَ مِنهُ. صح

2512. Kur'an yedi harf üzerine indirildi, ondan kendinize kolay geleni okuyun.[2512]

٢٥١٣- إنّ هذا القُرْآنَ مَأْدَبَةُ الله فاقبَلُوا مِنْ مَأْدَبَتِهِ ما اسْتَطَعْتُمْ. ض

2513. Kur'an Allah'ın ziyafet sofrasıdır, gücünüz yettiğince onun sofrasından istifade edin.[2513]

٢٥١٤- إنّ هذا المالَ خَضِرٌ حُلْوٌ فَمَنْ أخَذَهُ بِحَقِّهِ بُورِكَ لهُ فِيهِ ومَنْ أخَذَهُ بِإشْرافِ نَفْسٍ لم يُبارَكْ لهُ فيهِ وكانَ كالذي يأكُلُ ولا يَشْبَعُ واليَدُ العُلْيا خَيْرٌ مِنَ اليَدِ السُّفْلَى. صح

2507 Taberânî, X, 172.
2508 Ahmed, III, 198; Ziyâ, VI, 120; Heysemî, I, 62.
2509 Beyhakî, III, 18; Aclûnî, II, 284.
2510 İbni Hibbân, II, 496; Taberânî, Evsat, II, 294; Heysemî, X, 245.
2511 Hatîb, Câmi, I, 129; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 131.
2512 Ahmed, I, 40; Beyhakî, Şuab, II, 419.
2513 Zehebî, Mîzân, nr. 216.

2514. Dünya malı cazip ve tatlıdır. Kim onu hak ederek alırsa kendisi için bereketli kılınır, kim de onu aç gözlülükle elde ederse bereketini görmez. Bu kişi yiyip de doymayan kişiye benzer. Veren el ise alan elden üstündür.[2514]

٢٥١٥- إنّ هذا المَالَ خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ فَمَنْ أصابَهُ بِحَقِّهِ بُورِكَ لهُ فِيهِ ورُبَّ مُتَخَوِّضٍ فِيما شَاءَتْ نَفْسُهُ مِنْ مالِ اللهِ وَرَسُولِهِ ليسَ لهُ يَوْمَ القِيَامَةِ إلاّ النارُ. ح

2515. Mal cazip ve tatlıdır. Onu hakkıyla alana o mal bereketlenir. Allah ve peygamberin mallarını haksız yere harcayan nice kimselere kıyamet günü ateşten başka şey yoktur.[2515]

٢٥١٦- إنّ هذِهِ الأَخْلاقَ مِنَ اللهِ فَمَنْ أرَادَ اللهُ تعالى بِهِ خَيْراً مَنَحَهُ خُلُقاً حَسَناً ومَنْ أرَادَ بِهِ سُوءاً مَنَحَهُ خُلُقاً سَيِّئاً. ض

2516. Huylar Allah'dandır. Allah Teala hakkında hayır dilediği kişiye güzel bir huy, kötülük dilediği kişiye de kötü bir huy verir.[2516]

٢٥١٧- إنّ هذِهِ النَّارَ إنّما هِيَ عَدُوٌّ لَكُمْ فإذا نِمْتُمْ فَأَطْفِئُوها عنْكُمْ. صح

2517. Ateş sizin düşmanınızdır, uyuyacağınız zaman onu söndürün.[2517]

٢٥١٨- إنّ هذِهِ القلوبَ أوْعِيَةٌ فَخَيْرُها أوْعاها فإذا سألْتُمُ اللهَ فاسألوه وأنتُمْ واثِقونَ بالإجابَةِ فإنّ اللهَ تعالى لا يَسْتَجِيبُ دُعاءَ مَنْ دَعا عنْ ظَهْرِ قَلْبٍ غافِلٍ. ض

2518. Kalpler birer kaptırlar. O kapların en hayırlısı, en iyi koruyanıdır. Allah'a dua ettiğiniz zaman kabul edileceğine inanarak dua edin. Zira Allah Teala gafil bir kalple yapılan duaya icabet etmez.[2518]

٢٥١٩- إنّ يَوْمَ الجُمُعَةَ يَوْمُ عِيدٍ وذِكْرٍ فلا تَجْعَلُوا يَوْمَ عِيدكم يَوْمَ صِيامٍ ولَكِنِ اجْعَلُوه يَوْمَ فِطْرٍ وذِكْرٍ إلاّ أن تَخْلِطُوهُ بأيّامٍ. ح

2514 Taberânî, XIX, 150.
2515 Müttekî, nr. 16719, 16759.
2516 Taberânî, Evsat, VIII, 275; Heysemî, VIII, 20.
2517 Ahmed, IV, 399; Beyhakî, Şuab, V, 128.
2518 Heysemî, X, 148.

2519. Cuma günü bayram ve zikir günüdür. Bayram gününüzü oruç günü edinmeyin. Diğer günlerin arasına girme dışında, o gününüzü iftar ederek ve zikrederek geçirin.[2519]

٢٥٢٠- إنّ يَوْمَ الثُّلاثاءِ يَوْمُ الدَّمِ وفيه ساعَةٌ لا يَرْقَأ.

2520. Çarşamba günü kanın hareketlendiği bir gündür. O günde bir saat vardır ki, o saatte kan kesilmez.[2520]

Ümmet-i Muhammed

٢٥٢١- إنّا أُمَّةٌ أُمّيّةٌ لا نَكْتُبُ ولا نَحْسِبُ. صح

2521. Biz okuma yazma bilmeyen bir milletiz, yazmaz ve hesap yapmayız.[2521]

٢٥٢٢- إنّا لنْ نَسْتَعْمِلَ على عَمَلِنا مَنْ أرادَهُ. صح

2522. Biz işimizde çalışmak isteyene iş vermeyiz.[2522]

٢٥٢٣- إنّا لا نَقْبَلُ شَيْئاً مِنَ المُشْرِكِين. صح

2523. Biz müşriklerden bir şey kabul etmeyiz.[2523]

٢٥٢٤- إنّا لا نَسْتَعِينُ بِمُشْرِكٍ. صح

2524. Biz bir müşrikten yardım istemeyiz.[2524]

٢٥٢٥- إنّا لا نَسْتَعِينُ بالمُشْرِكِينَ على المُشْرِكِينَ. صح

2525. Biz müşriklere karşı müşriklerden yardım talep etmeyiz.[2525]

2519 Beyhakî, Şuab, III, 394; İbni Asâkir, XXVI, 90.
2520 Beyhakî, Şuab, IX, 340; Ukaylî, I, 150.
2521 Ahmed, II, 43; Beyhakî, IV, 250.
2522 Ahmed, IV, 409; Bezzâr, VIII, 125; Ebû Ya'lâ, XIII, 213.
2523 Ahmed, III, 402; Taberânî, III, 202; Heysemî, IV, 151.
2524 Ahmed, VI, 67; İbni Hibbân, XI, 28.
2525 Ahmed, III, 454; Heysemî, V, 303.

٢٥٢٦- إنّا مَعْشَرَ الأَنْبياءِ تَنامُ أعْيُننا ولا تَنامُ قُلوبُنا. صح

2526. Biz peygamberler topluluğu, gözlerimiz uyur ama kalplerimiz uyumaz.[2526]

٢٥٢٧- إنا مَعْشَرَ الأَنْبياءِ أُمِرْنا أنْ نُعَجِّلَ إفْطارَنا ونُؤَخِّرَ سُحُورَنا وَنَضَع أيْمانَنا على شمائِلِنا في الصَّلاةِ. صح

2527. Biz peygamberler toplulukları iftarı erken, sahuru geç yapmakla ve namazda sağ ellerimizi sol ellerimiz üzerine koymakla emrolunduk.[2527]

٢٥٢٨- إنّا مَعْشَرَ الأَنْبياءَ يضاعَفُ علينا البَلاءُ. ح

2528. Biz peygamberler topluluğunun belaları kat kat olur.[2528]

٢٥٢٩- إنَّا آلَ محمدٍ لا تَحِلُّ لنَا الصَّدَقَةُ. ح

2529. Biz Muhammed ailesine sadaka helal değildir.[2529]

٢٥٣٠- إنّا نُهِيْنا أنْ ترِيَ عَوْراتنا. صح

2530. Biz, avret yerlerimizin görülmesinden nehyolunduk.[2530]

Müslümanlar

٢٥٣١- إنكَ امْرُؤٌ قد حَسَّنَ الله تعالى خَلْقَكَ فأحْسِنْ خُلُقَكَ. ض

2531. Allah Teala yaratılışını güzel yapmış, öyle ise sen de ahlakını güzelleştir.[2531]

٢٥٣٢- إنكَ كالذي قالَ الأوَّلُ اللّهُمَّ ابْغِنِي حَبِيباً هُوَ أحَبُّ إليَّ مِنْ نَفْسِي. صح

2526 İbni Sad, I, 171.
2527 Tayâlisî, s. 346; Taberânî, XI, 199; Beyhakî, IV, 238.
2528 Taberânî, XXIV, 246.
2529 Taberânî, XI, 69; Heysemî, III, 91.
2530 Hâkim, III, 246; Deylemî, IV, 278.
2531 Müttekî, nr. 5157.

2532. Sen birinci adamın *"Allahım bana kendi nefsimden daha sevgili bir dost ver"* diyen adam gibisin.[2532]

٢٥٣٣- إنكمْ تُدْعَوْنَ يَوْمَ القِيامَةِ بِأسْمائِكمْ وأسْماءِ آبائكمْ فأحْسِنُوا أسماءَكم. ح

2533. Siz kıyamet gününde kendi isimleriniz ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız, öyle ise kendinize güzel isimler koyun.[2533]

٢٥٣٤- إنكمْ تُتِمُّونَ سَبْعِينَ أُمَّةً أنتمْ خَيْرها وأكرَمها على الله. ح

2534. Siz yetmiş ümmeti tamamlayacaksınız, onların en hayırlısı ve Allah'a göre en değerlisisiniz.[2534]

٢٥٣٥- إنكمْ سَتُبْتَلَوْنَ في أهلَ بَيْتِي مِنْ بَعْدِي. ح

2535. Siz benden sonra ehl-i beytimle imtihan olunacaksınız.[2535]

٢٥٣٦- إنكمْ سَتَرَوْنَ بَعْدِي أثَرَةً وأموراً تُنكِرُونها أدُّوا إليهِم حَقَّهُمْ وسَلوا الله حقَّكم. ح

2536. Siz benden sonra bir takım kayırmalar ve hoşlanmayacağınız işler göreceksiniz. Başkalarına haklarını verin, kendi haklarınızı ise Allah'dan isteyin.[2536]

٢٥٣٧- إنكم سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كما تَرَوْنَ هذا القَمَرَ لا تُضامُونَ في رُؤْيَتِهِ فإن اسْتَطَعْتُمْ أنْ لا تُغْلَبُوا على صلاة قَبلَ طلوعِ الشَّمْسِ وصلاةٍ قَبلَ غُرُوبِها فافعَلوا. صح

2537. Siz ayı gördüğünüz gibi rabbinizi de görecek, onu görürken de itişip kakışmayacaksınız. O halde, güneş doğmadan ve batmadan önceki namazları kaçırmamaya özen gösterip onları kılmaya bakın.[2537]

٢٥٣٨- إنَّكُمْ سَتَحْرِصُونَ على الإمارَةِ وإنّها سَتَكُونُ نَدَامَةً وَحَسْرَةً يَوْمَ القِيامَةِ فَنِعْمَ المُرْضِعَةُ وبِئْسَتِ الفاطِمَةُ. صح

2532 Müslim, Cihâd, 132.
2533 Ahmed, V, 194; İbni Hibbân, XIII, 135; Beyhakî, IX, 306.
2534 Ahmed, III, 61; Taberânî, XIX, 427; Hâkim, IV, 94.
2535 Taberânî, IV, 192; Heysemî, IX, 194.
2536 Ahmed, I, 119, 433; Beyhakî, VI, 145.
2537 Müslim, Mesâcid 211; Ahmed, IV, 360.

2538. Siz idareciliğe karşı hırslı olacaksınız. Halbuki idarecilik, kıyamet gününde pişmanlık ve hasret sebebi olur. O, dünyada ne güzel süt anne, ölüm sonrası için ise ne kötü sütten kesendir![2538]

٢٥٣٩- إنّكمْ قادِمُونَ على إخْوانِكمْ فأصْلِحُوا رِحالَكمْ وأصْلِحُوا لِباسَكمْ حَتَّى تكونُوا كأنّكمْ شامَةٌ في النَّاسِ فإنّ الله لا يُحِبُّ الفحْشَ ولا التَّفَحُّشَ. صح

2539. Sizler din kardeşlerinize gideceksiniz. Giderken bineklerinizi ve elbiselerinizi gözden geçirerek insanlar arasında en güzel şekilde görünün. Zira Allah Teala, çirkin olmayı ve çirkinliğe özenmeyi sevmez.[2539]

٢٥٤٠- إنّكمْ مُصَبّحُون عَدُوَّكمْ والفِطْرُ أقْوَى لكمْ فأفْطِرُوا. صح

2540. Sizler sabahleyin düşmanlarınızla karşılaşacaksınız. Bu durumda oruç tutmamak sizin için daha iyidir, iftar edin.[2540]

٢٥٤١- إنّكمْ لنْ تدْرِكوا هذا الأمْرَ بالمُغالَبَةِ. صح

2541. Sizler bu dinde aşırı gitmekle sevap kazanamazsınız.[2541]

٢٥٤٢- إنّكمْ في زَمانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكمْ عُشْرَ ما أُمِرَ بِهِ هَلَكَ ثمَّ يأْتِي زَمانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعُشْرِ ما أُمِرَ بِهِ نَجا. ض

2542. Siz öyle bir zamanda yaşıyorsunuz ki, sizden biri emrolunanın onda birini terketse helak olur. Sonra öyle bir zaman gelir ki, onlardan birisi kendisine emredilenin onda birini yapsa kurtulur.[2542]

٢٥٤٣- إنكم لا تَرْجِعُونَ إلى الله تعالى بِشَيْءٍ أفْضَلَ مِمَّا خَرَجَ مِنْهُ يَعْنِي القُرْآنَ. ح

2543. Siz Allah'ın huzuruna Allah'dan gelenden, yani Kur'an'dan daha üstün bir şeyle varamazsınız.[2543]

2538 Ahmed, II, 476; Beyhakî, III, 129.
2539 Ahmed, IV, 180; Taberânî, VI, 95; Hâkim, IV, 203.
2540 Ahmed, III, 35.
2541 Ahmed, IV, 337; Beyhakî, Şuab, I, 416; Heysemî, IX, 369.
2542 İbni Adî, VII, 18.
2543 Hâkim, I, 741.

٢٥٤٤- إِنَّكُمُ الْيَوْمَ عَلَى دِينٍ وَإِنِّى مُكَاثِرٌ بِكُمُ الأُمَمَ فَلاَ تَمْشُوا بَعْدِى الْقَهْقَرَى. ح

2544. Siz bugün bir din üzerinesiniz. Ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı övünürüm, öyle ise benden sonra gerisin geri dönmeyin.[2544]

٢٥٤٥- إِنَّكُمْ لا تَسَعُونَ النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ ولكِنْ لِيَسَعْهُمْ مِنْكُمْ بَسْطُ الوَجْهِ وحُسْنُ الخُلُقِ. ح

2545. Siz mallarınızla insanları memnun edemezsiniz. Öyle ise, güler yüz ve güzel huyunuzla onları memnun edin.[2545]

٢٥٤٦- إِنَّكم لنْ تَرَوْا رَبَّكُمْ عزَّ وَجَلَّ حتَّى تَمُوتُوا. ض

2546. Siz rabbiniz azze ve celleyi ölmeden önce asla göremezsiniz.[2546]

٢٥٤٧- إنما الأسودُ لبطنهِ وفرجِه. ض

2547. Siyah renkliler, karınları ve şehvetleri için yaşarlar.[2547]

٢٥٤٨- إِنَّمَا الأَعْمَالُ كَالْوِعَاءِ إِذَا طَابَ أَسْفَلُهُ طَابَ أَعْلاَهُ وَإِذَا فَسَدَ أَسْفَلُهُ فَسَدَ أَعْلاَهُ. ض

2548. Ameller, kaplar gibidir. Altları güzel olduğu zaman üstleri de güzel olur. Altları bozuk olduğu zaman üstleri de bozuk olur.[2548]

٢٥٤٩- إِنَّمَا الإِمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ بِهِ. ض

2549. İmam bir kalkandır, onunla savaşılır.[2549]

٢٥٥٠- إنّما الأَمَلُ رَحْمَةٌ مِنَ الله لأُمَّتِي لوْلا الأَمَلُ ما أَرْضَعَتْ أُمٌّ وَلَداً ولا غَرَسَ غارِسٌ شَجَراً. ض

2544 Ahmed, III, 354; Heysemî, X, 70.
2545 Hâkim, I, 212; Beyhakî, Şuab, VI, 253; Heysemî, VIII, 22.
2546 Nesâî, Kübrâ, IV, 419.
2547 Ukaylî, II, 14; Heysemî, IV, 235.
2548 İbni Asâkir, LII, 250.
2549 Dârekutnî, I, 423.

2550. Ümit, Allah'ın ümmetime bir rahmetidir. Eğer ümit olmasaydı, hiçbir anne çocuğunu emzirmez, hiçbir bahçıvan da ağaç dikmezdi.[2550]

٢٥٥١- إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَرَاضٍ. ح

2551. Alışveriş, ancak karşılıklı rıza ile olur.[2551]

٢٥٥٢- إِنَّمَا الْحَلِفُ حِنْثٌ أَوْ نَدَمٌ. ض

2552. Yemin, ya bozmakla ya da pişmanlıkla sonuçlanır.[2552]

٢٥٥٣- إِنَّمَا الرِّبَا فِي النَّسِيئَةِ. صح

2553. Riba, nesiededir.[2553]

٢٥٥٤- إِنَّمَا الشُّؤْمُ فِي ثَلاَثَةٍ فِي الْفَرَسِ وَالْمَرْأَةِ وَالدَّارِ. صح

2554. Uğursuzluk üç şeyde atta, kadında ve evdedir.[2554]

٢٥٥٥- إنّما الطّاعَةُ في المَعْرُوفِ. ح

2555. İtaat, ancak meşru işlerde olur.[2555]

٢٥٥٦- إنّما العُشُورُ على اليَهُودِ والنّصارَى وَلَيْسَ على المُسْلِمينَ عُشُورٌ. ح

2556. Onda bir olan vergiler ancak yahudi ve hristiyanlar üzerinedir, müslümanlara onda bir vergi yoktur.[2556]

٢٥٥٧- إنّما الماءُ مِنَ الماءِ. صح

2557. Gusül, meniden dolayı gerekir.[2557]

٢٥٥٨- إنّما المَدِينَةُ كالكِيرِ تَنْفِي خَبَثَها وتَنْصَعُ طِيبَها. صح

2550 Hatîb, II, 52.
2551 İbni Mâce, Ticarât 18.
2552 İbni Mâce, Keffarât 5.
2553 Ahmed, V, 200; Taberânî, I, 171.
2554 Tayâlisî, s. 250.
2555 Ahmed, III, 414.
2556 Ebû Dâvûd, İmâret 33; Tirmizî, Zekât 11; Ahmed, III, 474.
2557 Ahmed, V, 416; Taberânî, IV, 131.

2558. Medine demirci körüğü gibidir. Pis olanları dışarıya atar, temiz olanları kendisinde bırakır.[2558]

٢٥٥٩- إنّما الناسُ كإبِلٍ مائةٍ لا تَكاد تَجِد فِيها رَاحِلَةً. صح

2559. İnsanlar yüz develi bir sürü gibidir, neredeyse içlerinde binecek birini bulamazsın.[2559]

٢٥٦٠- إنّما النِّساءُ شَقائِقُ الرِّجالِ. صح

2560. Kadınlar, erkeklerin benzeridir.[2560]

٢٥٦١- إنّما الوِتْرُ باللّيْلِ.

2561. Vitir, gece kılınır.[2561]

٢٥٦٢- إنّما الوَلاءُ لِمَنْ أعْتَقَ. صح

2562. Vela hakkı, azad edenindir.[2562]

٢٥٦٣- إنّما أخافُ على أُمَّتِي الأَئِمَّةَ المُضِلِّينَ. ح

2563. Ümmetim hakkında saptıran liderlerden korkarım.[2563]

٢٥٦٤- إنّما اسْتَرَاحَ مَنْ غُفِرَ لهُ. ح

2564. Günahları bağışlanan kimse, ancak rahata erer.[2564]

٢٥٦٥- إنّما أنا بَشَرٌ أنْسَى كما تَنْسَوْنَ فإذا نِسِيَ أحَدُكُمْ فلْيَسْجدْ سَجْدَتَيْنِ وهُوَ جالِسٌ. صح

2565. Ben ancak bir beşerim, sizin unuttuğunuz gibi unuturum. Sizden biri unuttuğu zaman otururken iki secde yapsın.[2565]

2558 İbni Sad, VI, 59; Beyhakî, IX, 199.
2559 Ahmed, II, 139; Taberânî, Evsat, VIII, 60.
2560 Ahmed, VI, 256; Ebû Avâne, I, 290.
2561 Taberânî, I, 302; Beyhakî, II, 479.
2562 Ahmed, II, 100; Taberânî, XI, 283.
2563 Ebû Dâvûd, Fiten 1.
2564 Taberânî, Evsat, IX, 148; Ebû Nuaym, VIII, 290; İbni Asâkir, LIV, 210.
2565 Ahmed, I, 438.

٢٥٦٦- إنّما أنا بَشَرٌ وإنّكمْ تَخْتَصِمُونَ إليَّ فَلَعَلَّ بَعْضَكمْ أنْ يَكونَ ألْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ فأقْضِي لهُ على نَحْوِ ما أسْمَعُ فَمَنْ قَضَيْتُ لهُ بَحَقِّ مُسْلِمٍ فإنّما هِيَ قِطْعَةٌ مِنَ النّارِ فلْيَأْخُذْها أوْ لِيَتْرُكْها. صح

2566. Ben, ancak bir beşerim. Sizler davaları halletmek için bana gelirsiniz. Bazınız, bazınızdan delilini daha güzel ifade edebilir. Ben de işittiğime uygun hüküm verebilirim. Ben kime bir müslümanın hakkını vermekle hükmetmişsem, bilsin ki, o ancak ateşten bir parçadır. Artık o kişi onu dilerse alır, dilerse bırakır.[2566]

٢٥٦٧- إنّما أنا بَشَرٌ تَدْمَعُ العَيْنُ وَيَخْشَعُ القَلْبُ ولا نَقولُ ما يُسْخِطُ الرَّبَّ واللهِ يا إبْراهِيمُ إنّا بِكَ لَمَحْزُونونَ. صح

2567. Ben ancak bir insanım. Göz yaşarır, kalp ürperir. Fakat biz rabbimizin hoşnut olmadığı birşeyi söylemeyiz. Vallahi ey İbrahim! Biz senin vefatından dolayı üzgünüz.[2567]

٢٥٦٨- إنّما أجَلُكُمْ فِيما خَلا مِنَ الأُمَمِ كما بَيْنَ صَلاةِ العَصْرِ إلى مغارِبِ الشَّمْسِ وإنَّما مَثَلُكمْ ومَثَلُ اليَهُودِ والنَّصارَى كَمَثَلِ رَجُلٍ اسْتَأْجَرَ أُجَرَاءَ فقالَ مَنْ يَعْمَل مِنْ غُدْوَةٍ إلى نِصْفِ النّهارِ على قِيراطٍ فَعمِلَتِ اليَهُودُ ثمَّ قالَ مَنْ يَعْمَل مِنْ نِصْف النَّهارِ إلى صلاةِ العَصْرِ على قِيرَاطٍ قِيراطٍ فَعَمِلت النّصارَى ثمَّ قالَ مَنْ يَعْمَل مِنَ العَصْرِ إلى أنْ تَغِيبَ الشّمْسُ على قِيرَاطَيْنِ قِيراطَيْنِ فأنْتُمْ هُمْ فَغَضِبَتِ اليَهُود والنَّصارَى وقالوا ما لَنا أكْثَرَ عَمَلاً وأقَلَّ عَطَاءً قالَ هلْ ظَلَمْتُكمْ مِنْ حَقّكمْ شَيْئاً قالوا لا قالَ فذلكَ فَضْلِي أُوتِيهِ مَنْ أشاءُ. صح

2568. Sizden önce geçen ümmetlere göre sizin ömrünüz, ikindi namazı vaktiyle güneşin batması arasındaki vakit gibidir. Sizinle yahudi ve hristiyanların hali ücretle işçi tutan bir adamın haline benzer. O adam

---

2566 Ahmed, VI, 308.
2567 İbni Sad, I, 142.

işçilerine *"Sabahtan gün ortasına kadar bir kırat karşılığı kim çalışır?"* diye sordu. Yahudiler bu şartla çalıştılar. Sonra o adam, *"Gün ortasından ikindi namazına kadar iki kırat karşılığı kimler çalışır?"* diye sordu. Hristiyanlar da bu şartla çalıştılar. Sonra o adam *"İkindiden güneşin batmasına kadar ikişer ikişer kırat karşılığı kim çalışır?"* diye sordu. İşte bu şartla çalışan sizlersiniz. Bunun üzerine yahudi ve hristiyanlar kızdılar ve Allah Teala'ya *"Neden biz daha çok çalıştığımız halde daha az ücret alıyoruz"* dediler. Allah Teala *"Ben size ücretlerinizde bir haksızlık yaptım mı?"* buyurdu. Onlar *"Hayır!"* dediler. Bunun üzerine Allah Teala *"Öyleyse, bu benim lütfumdur, onu dilediğime veririm"* buyurdu.[2568]

٢٥٦٩- إنّما أنا بَشَرٌ وإنّي اشْتَرَطْتُ على رَبّي عزَّ وَجَلَّ أيُّ عَبْدٍ مِنَ المُسْلِمِينَ شَتَمْتُهُ أوْ سَبَبْتُهُ أنْ يَكونَ ذلِكَ لهُ زَكاةً وأجْراً. صح

2569. Ben ancak bir beşerim. Müslümanlardan herhangi birine kötü davranmış, ya da inciti bir söy söylemişsem bunu onun temizlenmesine bir sebep veya kendisine bir ecir kılmasını rabbime şart koştum.[2569]

٢٥٧٠- إنّما أنا بَشَرٌ إذا أمَرْتُكمْ بَشيْءٍ مِنْ دِينِكمْ فَخُذُوا بِهِ وإذا أمَرْتُكمْ بَشيْءٍ مِنْ رأيي فإنّما أنا بَشَرٌ. صح

2570. Ben ancak bir insanım. Size dininiz hususunda bir şey emrettiğimde onu alın, kendiliğimden bir şey emrettiğim de o konuda ben de bir insanım.[2570]

٢٥٧١- إنّما أنا بَشَرٌ مِثْلُكمْ وإنّ الظَّنَّ يُخْطِىءُ وَيُصِيبُ ولكنْ ما قُلْتُ لكمْ قالَ اللهِ فلَنْ أكذِبَ على اللهِ. صح

2571. Ben de sizin gibi bir beşerim. Beşerin tahmini olan zanlar, bazen yanılır, bazen de isabet eder. Fakat benim size Allah'dan söylediklerimde ben Allah'a karşı asla yalan söylemem.[2571]

2568 Buhârî, İcâre 8, 9, Mevâkitu's-salât 17, Enbiyâ 50, Fedâilu'l-Kur'ân 17, Tevhîd 31, 47; Tirmizî, Emsâl 7.

2569 Ahmed, III, 384.

2570 İbni Hibbân, I, 202; Taberânî, IV, 280.

2571 Ahmed, I, 162.

٢٥٧٢- إنّما أهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكمْ أنهُمْ كانوا إذا سَرَقَ فِيهِمُ الشّرِيفُ تَرَكوهُ وإذا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أقامُوا عَلَيْهِ الحَدَّ. صح

2572. Sizden öncekileri helak eden şey, içlerinden biri hırsızlık yaptığı zaman onu bırakmaları, zayıf biri yaptığında ise ona ceza uygulamalarıdır.[2572]

٢٥٧٣- إنّما بُعِثْتُ فاتِحاً وخاتِماً وأُعْطِيتُ جَوَامِعَ الكَلِم وفَواتِحَهُ واخْتُصِرَ لِي الحَدِيثُ اخْتِصاراً فلا يُهْلِكَنَّكمُ المُتَهَوِّكونَ.

2573. Ben peygamberlerin öncüsü ve sonuncusu olarak gönderildim. Bana derli toplu söz söyleme ve söze başlama kabiliyeti verildi. Sözler benim için kısaltıldı. Artık akılsız insanlar sizi helak etmesin.[2573]

٢٥٧٤- إنّما الدِّينُ النَّصْحُ. ض

2574. Din, nasihattan ibarettir.[2574]

٢٥٧٥- إنّما المَجالِسُ بالأمانَةِ. ح

2575. Meclislerde konuşulan sözler, emanettirler.[2575]

٢٥٧٦- إنما يَتَجالَسُ المُتَجالِسان بأمانَةِ الله تعالى فلا يَحلُّ لأَحَدِهِما أنْ يُفْشِيَ على صاحِبِهِ ما يَخافُ.

2576. Oturan iki kişi Allah Teala'nın emanetiyle oturur. Onlardan birinin arkadaşının korktuğu bir sırrını ifşa etmesi, kendisine helal değildir.[2576]

٢٥٧٧- إنّما العِلْمُ بالتّعَلُّمِ وإنّما الحِلْمُ بالتّحَلُّمِ ومَنْ يَتَحَرَّ الخَيْرَ يُعْطَهُ ومنْ يَتَّقِ الشَّرَّ يُوَقَّهُ. ض

2572 Ahmed, VI, 162.
2573 Beyhakî, Şuab, IV, 307.
2574 Ahmed, IV, 102; Beyhakî, VIII, 163.
2575 Müttekî, nr. 25407.
2576 Aclûnî, II, 277.

2577. İlim gayretle öğrenilir, hilim de sabırla elde edilir. Kim hayrı araştırırsa ona hayır verilir, kim de şerden sakınırsa ondan korunur.[2577]

٢٥٧٨- إنّما الخاتَمُ لهذِهِ وهذِهِ يَعْنِي الخِنْصَرَ والبِنْصَرَ. ض

2578. Yüzük, küçük ve onun yanındaki paramağa takılır.[2578]

٢٥٧٩- إنّما أنا بَشَرٌ مِثْلُكمْ أُمازِحُكمْ. ض

2579. Ben de sizin gibi bir insanım, şaka da yaparım.[2579]

٢٥٨٠- إنّما أنا لكمْ بِمَنْزِلَةِ الوَالِد أعَلّمُكمْ فإذا أتى أحَدُكمُ الغائِطَ فلا يَسْتَقْبِلِ القِبلَةَ ولا يَسْتَدْبِرْها ولا يَسْتَطِب بيَمِينِهِ. صح

2580. Ben, sizin babanız yerindeyim. Biriniz tuvalete gittiğinde kıbleye karşı yönelmesin, sırtını kıbleye dönmesin ve sağ eliyle de temizlenmesin.[2580]

٢٥٨١- إنّما أنا عَبْدٌ آكُلُ كما يَأْكُلُ العَبْدُ وأشْرَبُ كما يَشْرَبُ العَبْدُ. ض

2581. Ben, ancak bir kulum, kullar gibi yer ve kullar gibi içerim.[2581]

٢٥٨٢- إنّما أنا مُبَلِّغٌ والله يَهْدِي وإنّما أنا قاسِمٌ وَالله يُعْطِي. ح

2582. Ben, sadece tebliğ ediciyim, hidayet eden Allah'dır. Ben sadece taksim edenim, veren yine Allah'dır.[2582]

٢٥٨٣- إنّما أنا رَحْمَةٌ مُهْدَاةٌ. صح

2583. Ben, size hediye edilmiş ilahi bir rahmetim.[2583]

٢٥٨٤- إنّما بُعِثْتُ لأتَمِّمَ صالِحَ الأخْلاقِ. صح

2577 Taberânî, Evsat, III, 118; Hatîb, V, 201; İbni Asâkir, XVIII, 97.
2578 Heysemî, V, 153.
2579 İbni Asâkir, IV, 43.
2580 Ebû Dâvûd, Tahâret 4; Beyhakî, I, 91.
2581 İbni Adî, V, 1971; Müttekî, nr. 40708.
2582 Taberânî, XIX, 389; Heysemî, VIII, 263.
2583 İbni Ebî Şeybe, XI, 504; İbni Adî, IV, 1546.

2584. Ben, ancak güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.[2584]

٢٥٨٥- إنّما بُعِثْتُ رحمةً ولم أُبعثْ عذاباً. ح

2585. Ben, rahmet olarak gönderildim, azab olarak gönderilmedim.[2585]

٢٥٨٦- إنّما بُعِثْتُمْ مُيَسِّرِينَ ولمْ تُبْعَثُوا مُعَسِّرِينَ.

2586. Siz kolaylaştırıcı olarak gönderildiniz, zorlaştırıcı olarak gönderilmediniz.[2586]

٢٥٨٧- إنّما بَعَثَنِي الله مُبَلِّغاً ولمْ يَبْعَثْنِي مُتَعَنِّتاً. ض

2587. Allah beni tebliğci olarak gönderdi, zorlaştırıcı olarak göndermedi.[2587]

٢٥٨٨- إنّما جَزَاءُ السَّلَفِ الحَمْدُ لِلَّهِ والوَفاء. ح

2588. Borcun karşılığı teşekkür etmek ve onu söz verilen vakitte vermektir.[2588]

٢٥٨٩- إنما جُعل الطوافُ بالبيتِ وبين الصفا والمروةِ ورمي الجمار لإقامةِ ذكرِ الله. صح

2589. Kabe'yi tavaf, Safa ile Merve arasını say, şeytan yerlerini taşlama Allah'ı zikretmek içindir.[2589]

٢٥٩٠- إنّما جُعِلَ الاسْتِئْذانُ مِنْ أجْلِ البَصَر. صح

2590. İzin isteme, evdekileri izinsiz görmemek içindir.[2590]

٢٥٩١- إنّما حَرُّ جَهَنَّمَ على أُمَّتِي كَحَرِّ الحَمَّامِ. ض

2584 İbni Sad, I, 128; Ahmed, II, 381; Müttekî, nr. 31996.
2585 Müslim, Birr 87; Heysemî, VIII, 258; Aclûnî, I, 244.
2586 Müttekî, nr. 31997.
2587 Müttekî, nr. 31998.
2588 Ahmed, IV, 36; Ebû Nuaym, VII, 111; Beyhakî, V, 355.
2589 Hâkim, I, 630; Beyhakî, Şuab, III, 467.
2590 Ahmed, V, 330.

2591. Cehennem ateşi, ümmetime hamam ateşi gibi gelecektir.[2591]

٢٥٩٢- إنما سَمَّاهُمُ الله تعالى الأَبْرَارَ لأنهُمْ بَرُّوا الآباءَ والأُمَّهاتِ والأَبْناءَ كما أنّ لِوَالِدَيْكَ عَلَيْكَ حَقّاً كذلِكَ لِوَلَدِكَ. ض

2592. Allah'ın iyi kimselere ebrar ismini vermesinin sebebi onların babalarına, analarına ve çocuklarına iyilik yapmaları sebebiyledir. Ana babanın senin üzerinde hakkı olduğu gibi, çocuğunun da senin üzerinde hakkı vardır.[2592]

٢٥٩٣- إنّمَا سُمِّيَ البَيْتَ العَتِيقَ لأَنَّ الله أَعْتَقَهُ منَ الجبَابِرَةِ فلَمْ يَظْهَرْ عليه جَبّارٌ قَطُّ. صح

2593. Beytullah olan Kabe, Atik diye isimlendirildi. Zira Allah Teala, onu zorbaların elinden alıp kurtardı, hiçbir zorba ona galip gelemedi.[2593]

٢٥٩٤- إنما سُمِّيَ الخَضِرُ خَضِراً لأَنَّهُ جَلَسَ على فَرْوَةٍ بَيْضاءَ فإذا هِيَ تَهْتَزُّ تَحْتَهُ خَضْراءَ. صح

2594. Hızır'ın Hızır diye isimlendirilmesinin sebebi şudur: O, kupkuru beyaz otların üzerine oturmuştu. Bir de baktı ki otlar altında derhal yeşeriverdi.[2594]

٢٥٩٥- إنما سُمِّيَ القَلْبَ مِنْ تَقَلُّبِهِ إنما مَثَلُ القَلْبِ مَثَلُ رِيشَةٍ بالفَلاةِ تَعَلَّقَتْ في أَصْلِ شَجَرَةٍ يُقَلِّبُها الرِّيحُ ظَهْراً لِبَطْنٍ. صح

2595. Kalbe kalp denilmesi, onun evirilip çevirilmesinden dolayıdır. Kalbin misali, çölde bir ağaç dalına takılıp da rüzgarın evirip çevirdiği bir tüye benzer.[2595]

2591 Taberânî, Evsat, VI, 354; Heysemî, X, 360.
2592 İbni Asâkir, LXI, 199; Heysemî, VIII, 146.
2593 Hâkim, II, 421;Beyhakî, Şuab, III, 443; İbni Asâkir, LIV, 209.
2594 Buhârî, Enbiyâ 27; Ahmed, II, 312.
2595 Ahmed, IV, 408; Beyhakî, Şuab, I, 473.

٢٥٩٦- إنما سُمّيَ رَمَضانَ لأنهُ يَرْمِضُ الذُّنوبَ. ض

2596. Ramazan ayına bu ismin verilmesinin sebebi, günahları yakıp yokettiği içindir.[2596]

٢٥٩٧- إنما سُمّي شَعْبانَ لأنهُ يَتَشَعَّبُ فيه خَيْرٌ كثِيرٌ لِلصَّائِمِ فيه حتى يَدْخُلَ الجَنَّةَ. ح

2597. Şaban ayına bu ismin verilmesi, bu ayda oruçlu için cennete girinceye kadar pek çok hayrın bulunmasından dolayıdır.[2597]

٢٥٩٨- إنما سُمِّيَتِ الجمُعَةَ لأنَّ آدَمَ جُمِعَ فيها خَلْقُهُ. ض

2598. Cumaya cuma denildi, çünkü Adem'in yaratılışı o günde toplandı.[2598]

٢٥٩٩- إنما مَثَلُ المُؤْمِنِ حِينَ يُصِيبُهُ الوَعْكُ أو الحُمَّى كمَثَلِ حَديدَةٍ تَدْخُلُ النارَ فيَذْهَبُ خَبَثُها ويَبْقى طِيبُها.

2599. Müminin başına gelen sıtma gibi hastalıklar, ateşe giren demire benzer. Ateşte o demirin kiri pası gider de geriye temizliği kalır.[2599]

٢٦٠٠- إنما مَثَلُ صاحِبِ القرْآنِ كمَثَلِ صاحِبِ الإبِلِ المُعْقَلَةِ إنْ عاهَدَ عليها أمْسَكَها وإنْ أطْلَقَها ذَهَبَتْ.

2600. Kur'an hafızı, bağlı devenin sahibine benzer. Deve sahibi, devesini sürekli gözetirse onu elinde tutar. Eğer onunla ilgilenmezse deve kendisinden kaçıp gider.[2600]

2596 Deylemî, II, 60.
2597 Râfiî, I, 153.
2598 Hatîb, II, 397.
2599 Hâkim, I, 499; Beyhakî, III, 374; Heysemî, II, 302.
2600 Buhârî, Fedâilü'l-Kur'ân 23; Müslim, Müsâfirîn 226; Nesâî, İftitâh 37; Ahmed, II, 30; İbni Hibbân, III, 41.

٢٦٠١- إنما مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ وجَلِيسِ السُّوءِ كحامِلِ المِسْكِ ونافِخِ الكيرِ فحامِلُ المِسْكِ إمَّا أنْ يَحْذِيَكَ وإمَّا أنْ تَبْتاعَ منهُ وإمَّا أنْ تَجِدَ منهُ رِيحاً طيِّبَةً ونافِخُ الكِيرِ إمَّا أنْ يُحْرِقَ ثِيابَكَ وإمَّا أنْ تَجِدَ رِيحاً خَبِيثَةً. صح

2601. İyi ve kötü arkadaşın hali, güzel koku satanla körük çekenin haline benzer. Misk satan, ya sana güzel kokusundan bir miktar bedava verir veya sen ondan satın alır, ya da güzel koku koklamış olursun. Körük çeken kimse ise, ya elbiseni yakar ya da sen körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun.[2601]

٢٦٠٢- إنما مَثَلُ صوم التطوعِ مَثَلُ الرجلِ يخرجُ من مالِهِ الصدقةَ فإنْ شاء أمضاها وإنْ حبَسها. ض

2602. Nafile orucun benzeri, malından sadaka ayıran kişiye benzer. O kişi dilerse sadakasını verir, dilemezse vermeyip yanında tutar.[2602]

٢٦٠٣- إنما مَثَلُ الذي يُصَلِّي ورَأْسُهُ مَعْقوصٌ مَثَلُ الذي يُصَلِّي وهوَ مَكْفُوفٌ. صح

2603. Saçını başında toplayarak namaz kılan kişi, elleri bağlı namaz kılan kişiye benzer.[2603]

٢٦٠٤- إنما هلكَ مَنْ كانَ قَبْلَكُمْ باخْتِلافِهِمْ في الكِتابِ. صح

2604. Sizden öncekiler, kitapları konusundaki ihtilafları sebebiyle helak oldular.[2604]

٢٦٠٥- إنما هُما قَبْضَتانِ فقَبْضَةٌ في النارِ وقَبْضَةٌ في الجَنَّةِ. ح

2605. İnsanlar iki sınıftır. Bir sınıfı cehennemlik, bir sınıfı da cennetliktir.[2605]

2601 Buhârî, Zebâih 31, Büyû 38; Müslim, Birr 146; Ebû Dâvûd, Edeb 16.
2602 Müttekî, nr. 24175.
2603 Taberânî, XI, 223; Müttekî, nr. 20014.
2604 Suyûtî, Mensûr, VI, 37, 140.
2605 Münâvî, III, 5.

٢٦٠٦- إنما هما اثْنَتانِ الكَلامُ والهَدْيُ فأحْسَنُ الكلامِ كلامُ الله وأحْسَنُ الهَدْيِ هَدْيُ محمَّد ألا وإيَّاكمْ ومُحْدثاتِ الأمُورِ فإنّ شَرَّ الأمُورِ مُحْدَثاتُها وكلُّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وكلُّ بِدْعَة ضَلالةٌ ألا لا يَطُولَنَّ عليكمُ الأمَدُ فَتَقْسُوَ قُلوبُكمْ ألا إنّ كلَّ ما هوَ آتٍ قَرِيبٌ وإنما البَعيد ماليسَ بِآتٍ ألاَ إنما الشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ في بَطْنِ أمِّهِ والسَّعِيدُ مَنْ وُعظَ بغيرِهِ ألاَ إنَّ قِتالَ المُؤْمِنِ كُفْرٌ وسِبابَهُ فُسُوق ولا يَحلُّ لِمُسْلِمٍ أنْ يَهْجُرَ أخاهُ فَوْقَ ثَلاثٍ ألاَ وإيَّاكمْ والكَذِبَ فإنّ الكَذِبَ لا يَصْلُح لا بالجَدِّ ولا بالهَزْلِ ولا يَعِدُ الرَّجُلُ صَبِيَّهُ ولا يَفِي وإنّ الكَذِبَ يَهْدِي إلى الفجُورِ وإنّ الفُجُورَ يَهْدِي إلى النارِ وإنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إلى البِرِّ وإنّ البرَّ يَهْدِي إلى الجَنَّةِ وإنهُ يُقالُ لِلصَّادِقِ صَدَقَ وبَرَّ ويُقالُ للْكاذِبِ كَذَبَ وفَجَرَ ألاَ وإنَّ العَبْدَ يَكْذِبُ حتى يُكْتَبَ عندَ الله كَذَّاباً. ح

2606. İki önemli şey vardır. Söz ve yol. En güzel söz, Allah'ın kelamı, en güzel yol Muhammed'in yoludur. Dinde sonradan uydurulan şeylerden sakının. İşlerin en kötüsü dinde olmayıp da sonradan uydurulan şeylerdir. Her uydurulan şey bidat, her bidatsa sapıklıktır. Dikkat edin! Emel ve arzularınız uzayıp da kalpleriniz katılaşmasın. Dikkat edin! Gelmesi kesin olan herşey yakındır. Uzak olan sadece gelmeyecek olandır. Dikkat edin! Kötü kimse daha anasının karnında iken belirlenir de iradesiyle kötülüğe gideceğini Allah Teala, sonsuz ilmiyle bilip öyle yazar. Bahtiyar kimse başkasından ibret alandır. Dikkat edin! Mümini öldürmek kafirlerin, mümine sövmekse fasıkların vasfıdır. Bir müminin kardeşini üç günden fazla konuşmayarak terketmesi helal değildir. Dikkat edin! Yalandan sakının. Çünkü ciddi de olsa, şaka da olsa yalan söylemek caiz değildir. Kişi küçük çocuğuna söz verip de sonra onu yerine getirmemezlik etmesin. Çünkü yalan kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Doğruluk ise iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Doğru söyleyen kimseye *"Doğru söyledi, hayır işledi"* denilir. Yalancı için de *"Yalan söyledi, günahkar oldu"* denir. Dikkat edin! Kul yalan söyleye söyleye nihayet Allah katında yalancı olarak yazılır.[2606]

2606 Taberânî, IX, 96.

ح ٢٦٠٧- إنما يُبْعَثُ الناس على نِيَّاتِهِمْ.

2607. İnsanlar niyetlerine göre diriltilirler.[2607]

٢٦٠٨- إنما يُبْعَثُ المُقْتَتِلونَ على النِّيَّاتِ.

2608. Savaşanlar niyetlerine göre diriltilirler.[2608]

٢٦٠٩- إنما يُسَلِّطُ الله تعالى على ابن آدَمَ مَنْ خافَهُ ابنُ آدَمَ ولوَأنّ ابنَ آدَمَ لم يَخَفْ غَيْرَ الله لم يُسَلِّط الله عليه أحَداً وإنما وُكِلَ ابنُ آدَمَ لِمَنْ رَجَا ابنُ آدَمَ ولوَأنّ ابنَ آدَمَ لم يَرْجُ إلا الله لم يَكلهُ الله إلى غيرِهِ.

2609. Allah Teala, insanoğluna ancak korktuğu kimseleri musallat eder. Eğer insanoğlu Allah'dan başkasından korkmazsa hiç kimseyi ona musallat etmez. İnsanoğlu, ümit bağladığı kimseye havale edilir. Eğer Allah'dan başkasına ümit bağlamazsa, Allah da onun işini kendi üzerine alır, başkasına havale etmez.[2609]

٢٦١٠- إنما يَدْخُلُ الجَنَّةَ مَنْ يَرْجُوها وإنما يُجَنَّبُ النارَ مَنْ يَخافُها وإنما يَرْحَمُ الله مَنْ يَرحَمُ. ح

2610. Cennete ancak onu ümit edenler girer, cehennemden de ancak ondan korkanlar uzaklaştırılır. Allah ancak merhamet edenlere merhamet eder.[2610]

٢٦١١- إنما يَخْرُجُ الدَّجَّالُ مِنْ غَضْبَةٍ يَغْضَبُها. صح

2611. Deccal, öfke ve şiddetle ortaya çıkar.[2611]

٢٦١٢- إنما يَرْحَمُ الله مِنْ عِبادِهِ الرُّحَماءَ. صح

2607 Münzirî, I, 25.
2608 İbni Asâkir, XVII, 446.
2609 Hakîm, III, 80.
2610 Beyhakî, Şuab, I, 483.
2611 Ahmed, VI, 283.

2612. Allah Teala, kullarından ancak merhametli olanlara merhamet eder.[2612]

٢٦١٣- إنما يَعْرِفُ الفَضْلَ لأَهْلِ الفَضْلِ أهلُ الفَضْلِ. ح

2613. Fazilet sahiplerinin değerini, ancak fazilet sahipleri bilir.[2613]

٢٦١٤- إنما يُغْسَلُ مِنْ بَوْلِ الأُنْثى ويُنْضَحُ مِنْ بَوْلِ الذَّكَرِ. صح

2614. Kız çocuğunun idrarı yıkanır, erkek çocuğunun idrarı üzerine ise su serpilir.[2614]

ض ٢٦١٥- إنما يُقِيمُ مَنْ أذَّنَ.

2615. Ezan okuyan ikameti de yapar.[2615]

٢٦١٦- إنما يَكْفِي أحَدَكمْ ما كانَ في الدُّنيا مِثْلُ زادِ الرَّاكِبِ. ح

2616. Birinize dünyalık olarak bir yolcunun azığı kadar azık yeterlidir.[2616]

٢٦١٧- إنما يَكفيك مِنْ جَمْعِ المَالِ خادِمٌ ومَرْكَبٌ في سَبِيلِ الله. ح

2617. Mal toplama olarak kişiye bir hizmetçi ve Allah yolunda bir binek yeterlidir.[2617]

٢٦١٨- إنما يَلبَسُ الحَرِيرَ في الدُّنيا مَنْ لا خَلاقَ لهُ في الآخِرَةِ. صح

2618. İpeği dünyada ancak ahiretten nasibi olmayan kimseler giyer.[2618]

٢٦١٩- إنما يُلَبِّسُ علَيْنا صلاتَنا قَوْمٌ يَحْضُرُونَ الصّلاةَ بِغَيْرِ طُهُورٍ مَنْ شَهِدَ الصَّلاةَ فلْيُحْسِنِ الطّهُورَ.

2612 Taberânî, II, 324.
2613 Hatîb, VII, 222; İbni Asâkir, XXVI, 334.
2614 Ahmed, VI, 339; Taberânî, XXV, 25; Beyhakî, II, 414.
2615 İbni Ebî Şeybe, I, 196; Taberânî, XII, 435; Heysemî, II, 3.
2616 Ebû Ya'lâ, VIII, 80; Taberânî, IV, 77; Beyhakî, Şuab, VII, 307; Ebû Nuaym, I, 360.
2617 Ahmed, V, 290; Müttekî, nr. 6109.
2618 Ahmed, II, 24.

2619. Abdestsiz olan cemaat namazımızı karıştırır. O halde, namaza gelenler abdestlerini güzel alsınlar.[2619]

٢٦٢٠- إنمَا يَنْصُرُ الله هذِهِ الأُمَّةَ بِضَعِيفِها بِدَعْوَتِهِمْ وصَلاتِهِمْ وإخْلاصِهِمْ. صح

2620. Allah Teala, bu ümmete ancak zayıfların duaları, namazları ve ihlasları sayesinde yardım eder.[2620]

٢٦٢١- إنهُ لَيُغانُ على قَلْبِي وإنِّي لأَسْتَغْفِرُ الله في اليَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ. صح

2621. Bazen kalbimin perdelendiği olur. Bunun için ben de günde yüz defa Allah'a istiğfar ederim.[2621]

٢٦٢٢- إنهُ مَنْ لم يَسْأَلِ الله تعالى يَغضَبْ عليه. ح

2622. Allah Teala, kendisinden birşey istemeyene gazab eder.[2622]

Hz. Peygamber

٢٦٢٣- إنّي أُوعَكُ كما يُوعَكُ رَجلانِ مِنْكمْ. صح

2623. Ben sizden iki kişinin çekebileceği kadar ızdırab çekerim.[2623]

٢٦٢٤- إني لأَنْظُرُ إلى شَياطِينِ الجِنِّ والإنْسِ قدْ فَرُّوا مِنْ عُمَرَ. صح

2624. Ben cin ve insan şeytanlarının Ömer'den kaçtığını gördüm.[2624]

٢٦٢٥- إني فِيما لمْ يوحَ إليَّ كأَحَدِكمْ. ح

2625. Ben, vahyolunmayan konularda sizlerden biri gibiyim.[2625]

٢٦٢٦- إني لمْ أُبْعَثْ لَعَّاناً. ض

2619 İbni Ebî Şeybe, I, 14; Ahmed, V, 363.
2620 Münzirî, I, 54; Aclûnî, I, 460.
2621 Müslim, Zikir 41; Ebû Dâvûd, Vitir 26.
2622 Müttekî, nr. 3126.
2623 Buhârî, Merdâ 3, 13, 16; Müslim, Birr 45; Ahmed, I, 381; İbni Hibbân, VII, 199.
2624 Müttekî, nr. 32721.
2625 Taberânî, XX, 67; Heysemî, I, 178.

2626. Ben, lanetçi olarak gönderilmedim.[2626]

٢٦٢٧- إني لمْ أُبْعَثْ لعَّاناً وإنَّما بُعِثْتُ رَحمَةً. صح

2627. Ben lanet etmek için değil, rahmet sebebi olmak için gönderildim.[2627]

٢٦٢٨- إني لأَمْزَحُ ولا أقولُ إلاّ حقّاً. ح

2628. Ben şaka yaparım, fakat şaka yaparken de doğru olandan başkasını söylemem.[2628]

٢٦٢٩- إنّي وإنْ دَاعَبتكمْ فلا أقولُ إلاَّ حَقّاً. ح

2629. Ben, şaka yapsam da haktan başkasını söylemem.[2629]

٢٦٣٠- إني لأعْطِي رِجالاً وأدعُ مَنْ هوَ أحَبُّ إليَّ منهُمْ لا أعْطِيهِ شَيْئاً مَخافَةَ أنْ يُكَبُّوا في النارِ على وُجُوهِهِمْ. صح

2630. Ben bazen bazı adamlara verir, onlardan daha sevimli oldukları halde bazılarına da vermem. Verdiklerimin yüzüstü cehenneme yuvarlanmalarından korktuğum için onlara veririm.[2630]

٢٦٣١- إني تارِكٌ فِيكمْ خَلِيفَتَيْنِ كِتابَ اللهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ ما بَيْنَ السَّماءِ والأرْضِ وعِتْرَتِي أهلَ بَيْتِي وإنهُما لمْ يَتَفَرَّقا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الحَوْضَ. صح

2631. Ben sizin için iki şey bırakıyorum. Biri Allah'ın kitabı ki, o gökle yer arasında uzatılmış bir iptir. Diğeri de ailem olan ehl-i beytimdir. Bu ikisi Kevser havuzunun başında bana kavuşuncaya kadar birbirlerinden ayrılmazlar.[2631]

2626 Taberânî, XIX, 189.
2627 Taberânî, XIX, 189.
2628 Taberânî, XII, 391; Hatîb, III, 378; Heysemî, VIII, 89.
2629 Ahmed, II, 340; Beyhakî, X, 248; İbni Asâkir, IV, 35.
2630 Nesâî, Îmân 7; Ahmed, I, 176; Müttekî, nr. 6158.
2631 Abd b. Humeyd, s. 107.

٢٦٣٢- إني لأرْجو أن لا تعْجِزَ أمَّتِي عِنْدَ رَبِّها أن يُؤَخِّرَهُمْ نِصْفَ يَوْمٍ. ح

2632. Ben ümmetimin hesap için rablerinin huzurunda yarım gün bekletilmemelerini ümit ederim.[2632]

٢٦٣٣- إني نهيتُ عَنْ قَتْلِ المُصَلِّينَ. ض

2633. Ben, namaz kılanları öldürmekten nehyolundum.[2633]

٢٦٣٤- إني نُهِيتُ عَنْ زَبْدِ المُشْرِكِينَ. صح

2634. Ben, müşriklerin hediyelerini almaktan men olundum.[2634]

٢٦٣٥- إني لا أقْبَلُ هَدِيَّةَ مُشْرِكٍ. صح

2635. Ben, müşriklerin hediyelerini kabul etmem.[2635]

٢٦٣٦- إني لا أُصافِحُ النِّساءَ. صح

2636. Ben, kadınlarla tokalaşmam.[2636]

٢٦٣٧- إني لمْ أُؤمَرْ أنْ أُنَقِّبَ على قلوب النَّاسِ ولا أشُقَّ بطونَهُمْ. صح

2637. Ben insanların kalplerini yarıp bakmakla ve göğüslerini açmakla emrolunmadım.[2637]

٢٦٣٨- إنّي حَرَّمْتُ ما بَيْنَ لابَتي المَدِينَةِ كما حَرَّمَ إبْرَاهِيمُ مَكَّةَ.

2638. İbrahim'in Mekke'yi haram kıldığı gibi, ben de Medine'nin iki dağlık arasını haram kıldım.[2638]

٢٦٣٩- إني لأشْفَعُ يَوْمَ القِيامَةِ لأكْثَرَ مِمَّا على وَجْهِ الأرْضِ مِنْ شجَرٍ وحَجَرٍ ومَدر. ح

2632 Ahmed, I, 170; Aclûnî, II, 435.
2633 Dârekutnî, II, 54; Beyhakî, VIII, 224.
2634 Beyhakî, IX, 216.
2635 Taberânî, XIX, 70; İbni Asâkir, XXVI, 99; Heysemî, VI, 127.
2636 İbni Sad, VIII, 12; Ahmed, VI, 454; Taberânî, XXIV, 163; Heysemî, VI, 39.
2637 Ahmed, III, 4.
2638 İbni Ebî Şeybe, VII, 296; Ebû Ya'lâ, II, 291.

2639. Ben kıyamet günü yeryüzündeki ağaç, taş ve kumlardan daha çok şefaat ederim.[2639]

٢٦٤٠- إني لأدْخُلُ في الصَّلاةِ وأنا أُرِيدُ أن أطِيلَها فأسْمَع بُكاءَ الصَّبِيِّ فأتجوَّزُ في صَلاتِي مِمَّا أعْلَمُ مِنْ شِدَّةِ وَجْدِ أُمِّهِ بِبُكائِهِ. صح

2640. Ben namaza durur, namazı uzatmak istediğim halde bir çocuğun ağladığını işitir, annesinin ondan duyduğu şiddetli üzüntüyü bildiğimden dolayı namazımı kısa keserim.[2640]

٢٦٤١- إني سألْتُ رَبِّي أوْلادَ المُشْرِكينَ فأعْطانِيهِمْ خَدماً لأهْلِ الجَنَّةِ لأنَّهُمْ لم يُدْرِكوا ما أدْرَكَ آباؤُهُمْ منَ الشِّرْكِ ولأنَّهُمْ في المِيثاقِ الأوَّلِ. ح

2641. Ben, rabbimden müşriklerin çocuklarını istedim, o da bana onları cennetliklerin hizmetçisi olarak verdi. Zira onlar, babaları gibi şirk koşmadılar. Onlar ilk misaktandırlar.[2641]

٢٦٤٢- إني لا أشهَدُ على جَوْرٍ. صح

2642. Ben, zulme şahitlik etmem.[2642]

٢٦٤٣- إني عَدلٌ لا أشْهَدُ إلاّ على عَدْلٍ. صح

2643. Ben adilim, ancak adil olan şeylere şahitlik ederim.[2643]

٢٦٤٤- إني لا أحبِسُ بالعَهْدِ ولا أحْبِسُ البُرُدَ. صح

2644. Ben ahdi bozmam, elçileri de hapsetmem.[2644]

٢٦٤٥- إني لأعْرِفُ حَجَراً بِمَكَّةَ كانَ يُسَلِّمُ عَلَيَّ قَبْلَ أنْ أُبْعَثَ. صح

2639 Ahmed, V, 347; Taberânî, Evsat, V, 295; Heysemî, X, 379.
2640 Ahmed, III, 109; İbni Hibbân, V, 510.
2641 Hakîm, I, 314.
2642 Münâvî, III, 18.
2643 İbni Kâni, I, 97.
2644 Ebû Dâvûd, Cihâd, 162; Ahmed, VI, 8; Taberânî, I, 303.

2645. Ben Mekke'de bir taş tanırım ki, o taş bana peygamberlik verilmeden önce selam verirdi.[2645]

٢٦٤٦- إني رَأَيْتُ الملائِكَةَ تُغَسِّلُ حَنْظَلَةَ بنَ أبِي عامِرٍ بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ بِماءِ المُزْنِ في صِحافِ الفِضّةِ. صح

2646. Ben meleklerin gökle yer arasında Hanzala b. Ebi Amir'in cenazesini gümüş kaplar içinde yağmur suyuyla yıkarlarken gördüm.[2646]

٢٦٤٧- إنّي أُحَدِّثكمُ الحَدِيثَ فلْيُحَدِّثِ الحاضِرُ مِنكمُ الغائِبَ. ح

2647. Ben size hadis anlatıyorum. Bu hadisleri burada bulunanlar da bulunmayanlara anlatsınlar.[2647]

٢٦٤٨- إنّي أَشْهَدُ عَدَدَ تُرابِ الدُّنْيا أن مُسَيْلِمَةَ كذّابٌ. صح

2648. Ben dünyadaki toprak zerrelerince Müseylime'nin yalancı olduğuna şahidlik ederim.[2648]

٢٦٤٩- إنّي لأَبْغُضُ المرأة تخرُجُ مِنْ بَيْتِها تَجرُّ ذَيْلَها تَشْكو زَوْجَها. ض

2649. Ben evinden çıkan, eteklerini sürüyen ve kocasından şikayet eden kadına buğzederim.[2649]

٢٦٥٠- إني لمْ أُبْعَثْ بِقَطِيعَةِ رَحِمٍ. صح

2650. Ben, akrabalık bağlarım kesmek için gönderilmedim.[2650]

٢٦٥١- إنّي أُحَرِّجُ علَيْكمْ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ اليَتِيمِ والمَرأةِ. صح

2651. Ben size iki zayıf olan yetimlerin ve kadınların haklarını yemeyi haram kılıyorum.[2651]

2645 Ahmed, V, 89, 95; Taberânî, II, 257.
2646 Taberânî, XI, 391; Beyhakî, IV, 15; Heysemî, III, 23.
2647 Deylemî, I, 77; Heysemî, I, 139.
2648 Taberânî, XXII, 153; Heysemî, V, 315.
2649 Taberânî, XXIII, 323; Heysemî, IV, 313.
2650 Taberânî, IV, 28; Beyhakî, IX, 26; Heysemî, III, 37.
2651 Hâkim, I, 131; Beyhakî, X, 134.

٢٦٥٢- إني رَأَيْتُ البارِحَةَ عَجَباً رَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي قَدِ احْتَوشَتْهُ ملاَئِكَة العَذابِ فَجاءَهُ وُضُوءُهُ فاسْتَنقذَهُ مِنْ ذلِكَ وَرَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي قدْ بُسِطَ عَلَيْهِ عَذابُ القَبْرِ فَجاءَتْهُ صلاَتُهُ فاسْتَنْقَذَتْهُ مِنْ ذلكَ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي قَدِ احْتَوَشَتْهُ الشَّياطِينُ فجاءَهُ ذِكْرُ الله فَخَلّصَهُ مِنْهُمْ وَرَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي يَلْهَثُ عَطَشاً فَجاءَهُ صِيامُ رَمَضَانَ فَسَقاهُ وَرَأَيْتُ رَجلاًمِنْ أُمَّتِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ ظُلْمَةٌ ومِنْ خَلفِهِ ظُلْمَةٌ وعَنْ يَمِينِهِ ظُلْمَةٌ وعَنْ شِمالِهِ ظُلْمَةٌ ومِنْ فَوْقِهِ ظُلْمَةٌ ومِنْ تَحْتِهِ ظُلْمَةٌ فَجاءَتْهُ حَجَّتُهُ وعُمْرَتُهُ فاسْتَخْرَجاهُ مِنَ الظُّلْمَةِ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي جاءَهُ مَلَكُ الموْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَهُ فَجاءَهُ بِرُّهُ لِوَالِدَيْهِ فَرَدَّهُ عَنْهُ وَرَأَيْت رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي يُكلّمُ المُؤْمِنِينَ ولا يُكَلّمونَهُ فَجاءَتْهُ صِلَةُ الرَّحِمِ فَقالَتْ إن هذا كانَ واصِلاً لِرَحِمِهِ فَكلّمَهُمْ وكَلَّمُوهُ وصارَ مَعَهُمْ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي يأْتِي النّبِيِّينَ وهُمْ حِلَقٌ كُلّما مَرَّ على حَلْقَةٍ طُرِدَ فَجاءَهُ اغْتِسالُهُ مِنَ الجَنابَةِ فأخَذَ بِيَدِهِ فأجْلَسَهُ إلى جَنْبِي ورَأَيْت رَجُلاً مِنْ أُمَّتِي يَتّقِي وَهَجَ النَّارِ بِيَدَيْهِ عَنْ وَجْهِهِ فَجاءَتْهُ صَدَقَتُهُ فصارَتْ ظِلاً على رَأسِهِ وَسِتْراً عَنْ وَجْهِهِ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أمَّتِي جاءَتْهُ زَبانِيَةُ العَذابِ فَجاءَهُ أمْرُهُ بالمَعْرُوفِ ونَهْيُهُ عَنِ المُنْكَرِ فاسْتَنْقَذَهُ مِنْ ذلِكَ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أمَّتِي هَوَى في النّار فَجاءَتْهُ دُمُوعُهُ اللاّتِي بَكَى بها في الدُّنْيا مِنْ خَشْيَةِ الله فأَخْرَجَتْهُ مِنَ النَّارِ ورَأَيْتُ رَجلاً مِنْ أمَّتِي قدْ هَوَتْ صَحِيفَتُهُ إلى شِمالِهِ فَجاءَهُ خَوْفُهُ مِنَ الله تَعالى فأخَذَ صَحِيفَتَهُ فَجَعَلَها في يَمِينِهِ ورَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أمَّتِي قدْ خَفَّ مِيزَانُهُ فَجَاءَهُ أفْرَاطُهُ فَثَقَّلُوا مِيزَانَهُ ورَأَيْتُ رَجلاً مِنْ أمَّتِي على شفِيرِ جَهَنَّمَ فجاءَهُ وَجَلُهُ مِنَ الله تعالى فاسْتَنْقَذَهُ مِنْذلِكَ وَرَأَيْتُ رَجُلاً مِنْ أمَّتِي يَرْعَدُ كما تَرْعَدُ السَّعْفَة فجاءَهُ حُسْنُ ظَنِّهِ بالله تَعالى فَسَكَنَ رِعْدَتَهُ ورَأَيْتُ رَجلاً مِنْ أمَّتِي يَزْحَفُ على الصِّرَاطِ مرَّةً ويَحْبُو مَرَّةً فَجاءَتْهُ صلاتُهُ عَلَيَّ فأَخَذَتْ بِيَدِهِ فأقامَتْهُ على الصّرَاطِ حَتّى جازَ ورَأَيْتُ رَجلاً مِنْ أمَّتي انْتَهَى إلى أبْوَابِ الجَنّةِ فَغُلِقَتِ الأبْوَابُ دُونَهُ فَجاءَتْهُ شَهادَةُ أن لا إله إلاَّ الله فأخَذَتْ بِيَدِهِ فأدْخَلَتْهُ الجَنّةَ. ض

2652. Ben gece rüyada hayret verici bazı şeyler gördüm. Ümmetimden bir adam gördüm ki, azap melekleri etrafını sarmıştı. O anda abdesti geldi ve onu kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, kendisi için kabir azabı hazırlanmıştı. Derken namazı geldi ve onu kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, şeytanlar etrafını kuşatmıştı. Yaptığı zikirler geldi ve onu onlardan kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, susuzluktan dili dışarıya sarkmış soluyordu. Tuttuğu ramazan orucu geldi ve ona su ikram etti. Ümmetimden bir adam gördüm ki, önü karanlık, arkası karanlık, sağı karanlık, solu karanlık, üstü karanlık, altı karanlıktı. Yaptığı hac ve umresi geldi, onu bu karanlıklardan çıkardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, ölüm meleği ruhunu almak için gelmişti. Ana babasına yaptığı iyilikleri geldi, meleğin o anda ruhunu almasına mani oldu. Ümmetimden bir adam gördüm ki, müminlerle konuştuğu halde, onlar kendisiyle konuşmuyorlardı. Akrabalarıyla olan iyi ilişkileri geldi ve onlara hitaben *"Bu akrabalarına iyilik ederdi"* dedi. Bunun üzerine onlar da o zatla konuştular. O da onlara karıştı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, halka halka olan peygamberler halkasından hangisinin yanına varsa oradan kovuluyordu. O anda cünüplükten gusletmesi geldi, ellerinden tutarak yanıma oturttu. Ümmetimden bir adam gördüm ki, cehennemin hararetini elleriyle yüzünden uzaklaştırmaya çalışıyordu. O anda verdiği sadakalar geldi, üzerine gölge, yüzüne karşı perde oldu. Ümmetimden bir adam gördüm ki, azab zebanileri yanına gelmişti. O anda iyiliği tavsiye edip kötülükten sakındırması geldi ve onu bu halden kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, cehennem uçurumundan düşmüştü. Dünyada iken Allah korkusundan döktüğü göz yaşları geldi ve onu ateşten kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, amel defteri sol tarafından verilmişti. Allah korkusu geldi ve amel defterini alıp sağ eline verdi. Ümmetimden bir adam gördüm ki, terazisinin iyilik kefesi hafif gelmişti. Küçük yaşta ölen çocukları geldi ve terazisini ağırlaştırdı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, cehennemin tam kıyısında bekliyordu. Allah korkusundan kalbinin ürpermesi geldi, onu bu halden kurtardı. Ümmetimden bir adam gördüm ki, yaş hurma dalının sallanması gibi titriyordu. Allah'a olan hüsnü zannı geldi ve onun titremesini giderdi. Ümmetimden bir adam

gördüm ki, sırat köprüsünde sürünerek ve emekliyerek yol almaya çalışıyordu. Bana getirdiği salavatlar geldi, onu elinden tutarak ayağa kaldırdı da böylece sırattı geçti. Ümmetimden bir adam gördüm ki, cennet kapılarına kadar geldi, fakat kapılar yüzüne kapandı. Getirdiği kelime-i şehadetler geldi, elinden tutarak onu cennete götürdü.[2652]

٢٦٥٣- إنْ أتَّخِذْ مِنْبَراً فقد اتّخَذَهُ أبي إبْراهيمُ وإنْ أتّخِذِ العَصا فقدِ اتّخَذَها أبي إبراهِيمُ. ض

2653. Ben minber edinmişsem babam İbrahim de minber edinmiş, asa kullanmışsam babam İbrahim de asa kullanmıştır.[2653]

٢٦٥٠- إنِ اتّخَذْتَ شَعْراً فأَكْرِمْهُ.

2654. Saç bırakırsan ona iyi bak.[2654]

٢٦٥٥- إنْ أُدْخِلْتَ الجَنّةَ أُتِيتَ بِفَرَسٍ مِنْ ياقُوتَةٍ لهَا جنَاحانِ فحُمِلتَ عليه ثمَّ طارَ بكَ حَيْثُ شِئْتَ. ض

2655. Cennete girersen sana kanatları yakuttan olan bir at getirilir. Ona bindirilir, sonra istediğin yere uçurulursun.[2655]

٢٦٥٦- إنّ أرَدْتِ اللُّحُوقَ بِي فَلْيَكْفِكِ مِنَ الدُّنْيا كَزادِ الرَّاكِبِ وإيّاكِ ومُجالَسَةَ الأَغْنِياءِ ولا تَسْتَخْلِقِي ثَوْباً حَتّى تَرْقَعِيهِ. صح

2656. Ahirette bana kavuşmak istersen dünyada bir atlı yolcuya yetecek kadar azıkla yetin. Zenginlerle oturup kalkmaktan sakın, yamamadıkça da bir elbiseyi eski diye çıkarıp atma.[2656]

٢٦٥٧- إنْ أحْبَبْتُمْ أنْ يُحِبَّكُمُ اللّهُ تعالى ورَسُولُهُ فأدُّوا إذا ائْتُمِنْتُمْ واصْدُقوا إذا حَدَّثْتُمْ وأحْسِنُوا جِوارَ مَنْ جاوَرَكُمْ. ض

2652 Hakîm, III, 231; Heysemî, VII, 180.
2653 Bezzâr, VII, 81; Taberânî, XX, 167; Heysemî, II, 181.
2654 Münâvî, III, 36.
2655 Müttekî, nr. 33491, 39299.
2656 İbni Sad, VIII, 76; Hâkim, IV, 347; Beyhakî, Şuab, V, 157.

2657. Ben Allah ve resulünün sizi sevmesini istiyorum. Öyle ise siz de size emanet edileni sahibine verin, konuştuğunuz zaman doğru söyleyin ve komşularınıza karşı güzel davranın.[2657]

٢٦٥٨- إنْ أرَدْتَ أنْ يَلِينَ قَلْبُكَ فأطْعِمِ المِسْكِينَ وامْسَحْ بِرَأْسِ اليَتِيمِ. ض

2658. Kalbinin yumuşamasını istersen, yoksula yedir ve yetimin başını okşa![2658]

٢٦٥٩- إن اسْتَطَعْتُمْ أنْ تُكْثِرُوا مِنَ الاسْتِغْفَارِ فافْعَلُوا فإنّهُ ليسَ شيْءٌ أنْجَحَ عندَ اللَّهِ تعالى ولا أحَبَّ إليهِ منهُ. ض

2659. Elinizden geldiğince çokca istiğfar edin. Çünkü Allah katında kurtuluşunuza ondan daha iyi vesile olacak ve Allah'ın ondan daha çok sevdiği birşey yoktur.[2659]

٢٦٦٠- إنِ اسْتَطَعْتَ أنْ تَكونَ أنتَ المَقْتُولَ ولا تَقْتُلَ أحَداً مِنْ أهْلِ الصَّلاةِ فافْعَلْ. ض

2660. Namaz kılanlardan kimseyi öldürmemeye, bu yolda ölmeye gücün yeterse onu yap.[2660]

٢٦٦١- إنْ تَصْدُقِ اللَّهَ يَصْدُقْكَ.

2661. Sen Allah'a karşı doğru olursan, Allah da sana karşı doğru olur.[2661]

٢٦٦٢- إنْ تَغْفِرِ اللهمَّ تَغْفِرْ جَمّاً وأيُّ عَبْدٍ لكَ لا ألَمَّا. صح

2662. Allahım! Bağışlarsan çok bağışla, senin hangi kulun ufak tefek kusurlarda bulunmamıştır?[2662]

2657 Taberânî, Evsat, VI, 320; Heysemî, VIII, 271.
2658 Ahmed, II, 263; Beyhakî, IV, 60.
2659 Hakîm, II, 205.
2660 İbni Asâkir, XX, 357.
2661 Abdürrezzâk, V, 276; Hâkim, III, 688.
2662 Tirmizî, Tefsir Sure 53, 9; Hâkim, II, 510; Beyhakî, X, 185.

٢٦٦٣- إنْ سَرَّكُمْ أنْ تُقبَلَ صلاتُكمْ فلْيَؤُمَّكمْ خِيارُكمْ.

2663. Namazlarınızın kabul edilmesini isterseniz, en hayırlılarınız size imam olsun.[2663]

٢٦٦٤- إنْ سَرَّكُمْ أنْ تُقْبَلَ صَلاتُكمْ فلْيَؤُمَّكمْ عُلَماؤُكمْ فإنَّهُمْ وَفْدُكمْ فِيما بَيْنَكُمْ وبَيْنَ رَبِّكُمْ. ض

2664. Eğer namazlarınızın kabul edilmesini istiyorsanız, alimleriniz size imam olsun. Çünkü onlar sizinle rabbiniz arasında elçilerinizdir.[2664]

٢٦٦٥- إنْ شِئْتُمْ أَنْبَأْتُكمْ ما أوَّلُ ما يَقُولُ اللَّهُ تعالى لِلْمُؤْمِنينَ يَوْمَ القِيَامَةِ وما أوَّلُ ما يقولونَ لهُ فإنَّ اللَّهَ تعالى يقولُ لِلْمُؤْمِنينَ هَلْ أحْبَبْتُمْ لِقائي فَيَقُولونَ نَعَمْ يا رَبَّنا فَيَقُولُ لِمَ فيقُولونَ رَجَوْنا عَفْوَكَ ومَغْفِرَتَكَ فيَقُولُ قد أوْجَبْتُ لَكمْ عَفْوي ومَغْفِرَتي. ح

2665. Arzu ederseniz Allah Teala'nın kıyamet günü müminlere ilk söyleyeceği sözle müminlerin Allah'a ilk söyleyeceği sözü size haber vereyim. Allah Teala müminlere, *"Bana kavuşmayı arzu eder miydiniz?"* buyurur. Onlar, *"Evet, ey rabbimiz"* diye cevap verirler. Allah Tela, *"Niçin?"* diye sorar. Onlar, *"Affını ve bağışlamanı ümit ederdik"* derler. Allah *Teala "Ben af ve bağışlamamı size vacip kıldım"* buyurur.[2665]

٢٦٦٦- إنْ شِئْتُمْ أنْبَأْتُكمْ عنِ الإمارَةِ وما هِيَ أوَّلُها مَلامَةٌ وثانيها نَدَامَةٌ وثالِثُها عَذابٌ يَوْمَ القِيَامَةِ إلاّ مَنْ عَدَلَ. صح

2666. Arzu ederseniz size idareciliğin ne olduğunu haber vereyim. Başlangıcı kınanma, ortası pişmanlık, sonu ise kıyamet gününün azabıdır. Ancak adaletli davrananlar bunun dışındadır.[2666]

٢٦٦٧- إنْ قَضَى اللَّهُ تَعالى شَيْئاً لَيَكُونَنَّ وإنْ عَزَلَ. ح

2663 Taberânî, XX, 328; Heysemî, II, 64; Aclûnî, II, 140.
2664 Taberânî, XX, 328; Heysemî, II, 64.
2665 Ahmed, V, 238; Taberânî, XX, 125; Heysemî, X, 358.
2666 Bezzâr, VII, 188; Taberânî, XVIII, 71; İbni Ebî Âsım, Âhâd, III, 3.

2667. Allah Teala'nın yaratmayı dileği bir can ne kadar azil yapılırsa yapılsın muhakkak dünyaya gelecektir.[2667]

٢٦٦٨- إنْ قامَتِ السّاعَةُ وفي يَدِ أحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ فإن اسْتَطاعَ أنْ لا يَقُومَ حَتّى يَغْرِسَها فلْيَغْرِسْها. ض

2668. Birinizin elinde bir fidan olduğu halde kıyamet kopacak olsa, kişi onu dikmeye gücü yeterse diksin.[2668]

٢٦٦٩- إنْ كانَ خَرَجَ يَسْعَى على ولدِهِ صِغاراً فَهُوَ في سَبِيلِ اللَّهِ وإنْ كانَ خَرَجَ يَسْعَى على أبَوَيْنِ شَيْخَيْنِ كَبِيرَيْنِ فَهُوَ في سَبِيلِ اللَّهِ وإنْ كانَ خَرَجَ يَسْعَى على نَفْسِهِ يُعِفُّها فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وإنْ كانَ خَرَجَ يَسْعَى رِياءً وَمُفاخَرَةً فَهُوَ في سَبِيلِ الشَّيْطانِ. صح

2669. Kişi, küçük çocukların rızkını temin için çalışmaya çıkarsa, Allah yolundadır. Yaşlı ana babasının bakımı için çıkarsa, Allah yolundadır. Nefsini harama karşı korumak için çıkarsa, yine Allah yolundadır. Ama gösteriş ve başkalarına karşı öğünmek için çalışmaya çıkarsa, o zaman şeytan yolundadır.[2669]

٢٦٧٠- إنْ كانَ في شَيْءٍ مِنْ أدْوِيَتِكُمْ خَيْرٌ فَفِي شَرْطَةِ مِحْجَمٍ أوْ شَرْبَةٍ مِنْ عَسَلٍ أوْ لَذْعَةٍ بِنارٍ تُوافِقُ دَاءً وما أُحِبُّ أنْ أكْتَوِيَ. صح

2670. Tedavi olduğunuz şeylerin hayırlısı kan aldırmak, bal içmek ve hastalığa uygun ateşle dağlamaktır. Fakat ben ateşle dağlamaktan hoşlanmam.[2670]

٢٦٧١- إنْ كانَ شَيْءٌ مِنَ الدَّاءِ يَعْدِي فَهُوَ هذا يَعْنِي الْجُذامَ. ض

2667 Müttekî, nr. 44914.
2668 Ahmed, II, 191; Heysemî, IV, 63.
2669 Taberânî, XIX, 129; Heysemî, IV, 325.
2670 Ahmed, III, 343; Taberânî, XIX, 430; Hâkim, IV,-232.

2671. Eğer bir hastalık bir başkasına geçecek olursa, o hastalık da cüzzam hastalığıdır.[2671]

٢٦٧٢- إنْ كان الشُّؤْمُ في شَيْءٍ فَفِي الدَّارِ والمَرْأَةِ والفَرَسِ. صح

2672. Bir şeyde uğursuzluk olacaksa o evde, kadında ve atta olur.[2672]

٢٦٧٣- إنْ كُنْتَ عَبْداً لِلَّهِ فارْفَعْ إزَارَكَ. صح

2673. Eğer Allah'ın kuluysan elbiseni biraz yukarı kaldır![2673]

٢٦٧٤- إنْ كُنْتَ تُحِبُّني فأَعِدَّ لِلْفَقْرِ تِجْفافاً فإنّ الفَقْرَ أسْرَعُ إلى مَنْ يُحِبُّنِي مِنَ السَّيْلِ إلى مُنْتَهاهُ. ح

2674. Eğer beni seviyorsan fakirliğe karşı bir kalkan hazırla, zira beni sevene fakirlik dağın tepesinden inen selden daha hızlı gelir.[2674]

٢٦٧٥- إنْ كُنْتَ صائِماً بَعْدَ شَهْرِ رَمَضانَ فَصُمَ المُحَرَّمَ فإنّهُ شَهْرُ اللَّهِ فِيهِ يَوْمٌ تابَ فِيهِ على قَوْمٍ وَيَتُوبُ فِيهِ على آخرين.

2675. Ramazan ayından sonra oruç tutacaksan, muharrem ayında oruç tut. Zira o Allah'ın ayıdır. O ayda öyle bir gün vardır ki, Allah Teala o günde tevbe edenlerin tevbesini kabul ettiği gibi, tevbe eden başka kimselerin tevbelerini de kabul eder.[2675]

٢٦٧٦- إنْ كُنْتَ صائِماً فَعَلَيْكَ بالْغُرِّ البِيضِ ثَلاثَ عَشْرَةَ وأرْبَعَ عَشْرَةَ وخَمْسَ عَشْرَةَ. ح

2676. Eğer nafile oruç tutacaksan onu ayın onüçü, ondördü ve onbeşinde tutmaya bak.[2676]

2671 İbni Adî, III, 61.
2672 Ahmed, V, 338; Taberânî, VI, 148.
2673 Ahmed, II, 147; Taberânî, XII, 356; Beyhakî, Şuab, V, 143.
2674 Beyhakî, Şuab, II, 173; İbni Hibbân, VII, 185.
2675 Ahmed, I, 155; Beyhakî, Şuab, III, 360.
2676 Ahmed, I, 31; Ziyâ, I, 422.

٢٦٧٧- إنْ كُنْتَ لا بُدَّ سائِلاً فاسْأَلِ الصَّالِحينَ. ض

2677. Birşeyi mutlaka istemen gerekiyorsa, onu salih kimselerden iste![2677]

٢٦٧٨- إنْ كُنْتِ أَلْمَمْتِ بِذَنْبٍ فاسْتَغْفِرِي اللَّهَ وتُوبِي إِلَيْهِ فإنّ التَّوْبَةَ مِنَ الذَّنْبِ النَّدَمُ والاسْتِغْفارُ. ح

2678. Eğer bir günah işlemişsen Allah'dan bağışlanma dile ve ona tevbe et. Şüphesiz günahtan tevbe, kalbin pişmanlığı ve dilin Allah'dan bağışlanma dilemesidir.[2678]

٢٦٧٩- إنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ حِلْيَةَ الجَنَّةِ وحَرِيرَها فلا تَلْبَسُوهُما في الدُّنْيا. ح

2679. Cennet süslerini ve ipeklerini seviyorsanız onları dünyada giymeyin.[2679]

٢٦٨٠- إنْ لَقِيتُمْ عَشَّاراً فاقْتُلُوهُ. ض

2680. Zorla vergi almaya çalışanlarla karşılaşırsanız onlarla ölünceye kadar mücadele edin.[2680]

٢٦٨١- إنْ نَسَّاني الشَّيْطانُ شَيْئاً منْ صلاتِي فَلْيُسَبِّحَ القَوْمُ ولْيُصْفِّقِ النِّساءُ. صح

2681. Şeytan namazda bana bir şey unutturacak olursa erkekler tesbih ederek, kadınlar da el çırparak bana haber versin.[2681]

Hz. Peygamber

٢٦٨٢- أنا محمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ بْنِ هاشِمِ بْنِ عَبْدِ مَنافِ بْنِ قُصَيِّ بْنِ كِلابِ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غالِبِ بْنِ مالِكِ بْنِ النَّضْرِ بْنِ كِنانَةَ بْنِ خُزَيْمَةَ

2677 İbni Kâni, I, 48; Taberânî, I, 336; Beyhakî, Şuab, III, 270.
2678 Ahmed, VI, 264; Beyhakî, Şuab, V, 381.
2679 Ahmed, IV, 145; Taberânî, XVII, 302; Hâkim, IV, 212.
2680 Ahmed, IV, 234; Heysemî, III, 87.
2681 Münâvî, III, 36.

بْنِ مُدْرِكَةَ بْنِ إِلْياسَ بْنِ مُضَرَ بْنِ نِزَارِ بن مَعَدِّ بنِ عَدْنانَ وما افتَرَقَ النّاس فِرْقَتَيْنِ إلاَّ جَعَلَنِي اللَّهُ في خَيْرِهِما فأخْرَجْتُ مِنْ بَيْنِ أبَوَيَّ فلمْ يصِبْنِي شَيْءٌ مِنْ عُهرِ الجاهِلِيّةِ وخَرَجْتُ منْ نِكاحٍ ولمْ أخْرُجْ منْ سفاحٍ منْ لدُن آدَمَ حَتَّى انْتَهَيْتُ إلى أبي وأُمي فأنا خَيْرُكُمْ نَسَباً وخَيْرُكُمْ أباً.

2682. Ben, Muhammed b. Abdillah b. Abdilmuttalib b. Haşim b. Menaf b. Kusay b. Kilab b. Mürre b. Kab b. Lüey b. Galib b. Malik b. Nadr b. Kinane b. Huzeyme b. Müdrike b. İlyas b. Mudar b. Nizar b. Mead b. Adnan'ım. Allah Teala, beni iki fırka olan insanların en hayırlısından kılıp ana babamdan dünyaya getirdi. Bana cahiliye işlerinden kötü bir şey ulaşmadı. Ben gayri meşru değil, Adem'den ana babama kadar hep evlilik yoluyla kurulan ailelerden dünyaya geldim. Ben soy olarak da baba olarak da en hayırlınızım.[2682]

٢٦٨٣- أنا النَّبِيُّ لا كَذِبْ أنا ابنُ عَبْدِ المُطَّلِبْ. صح

2683. Ben peygamberim, bunda yalan yok, ben Abdulmuttalib'in oğluyum.[2683]

٢٦٨٤- أنا النَّبِيُّ لا كِذبْ أنا ابْنُ عَبْدُ المُطَّلِبْ أنا أعْرَبُ العَرَب وَلَدَتْنِي قُرَيْشٌ ونَشَأْت في بَنِي سَعْدِ بْنِ بَكْرٍ فَأَنَّى يَأْتِينِي اللَّحْنُ. ض

2684. Ben peygamberim, bunda yalan yok. Ben Abdulmuttalib'in oğluyum. Ben Arab'ın en güzel konuşanıyım. Ben Kureyş içinde doğdum, Sad İbni Bekir oğulları arasında büyüdüm. Bende dil hataları nasıl olabilir?[2684]

٢٦٨٥- أنا ابنُ العَواتِكِ منْ سُلَيْمٍ. صح

2685. Ben Süleym'den Atikeler'in oğluyum.[2685]

2682 Beyhakî, Delâil, I, 174; İbni Kesîr, Bidâye, II, 255.
2683 Ahmed, IV, 280; Taberânî, VII, 298.
2684 Taberânî, VI, 35; Deylemî, I, 42; Heysemî, VIII, 218.
2685 İbni Kâni, I, 320; Taberânî, VII, 168; Heysemî, VIII, 219.

٢٦٨٦- أنا النَّبِيُّ الأُمِّيُّ الصَّادِقُ الزَّكِيُّ الوَيْلُ لِمَنْ كَذَّبَنِي وتَوَلَّى عَنِّي وقاتَلَنِي والخَيْرُ لِمَنْ آوَانِي ونَصَرَنِي وآمَنَ بِي وصَدَّقَ قَوْلِي وجاهَدَ مَعي. صح

2686. Ben okuma yazma bilmeyen, doğru ve tertemiz bir peygamberim. Bütün esef ve yazıklar beni yalanlayan ve benden yüz çevirene olsun. Hayır, beni barındıran, bana yardım eden, sözümü tasdik eden ve benimle beraber cihad eden kimselere olsun.[2686]

٢٦٨٧- أنا أبو القاسِمِ اللَّهُ يُعْطِي وأنا أقْسِمُ. صح

2687. Ben Ebu'l-Kasım'ım. Allah veriyor, ben de taksim ediyorum.[2687]

٢٦٨٨- أنا أكْثَرُ الأَنْبِياءِ تَبَعاً يَوْمَ القِيَامَةِ وأنا أوَّلُ منْ يَقْرَعُ بابَ الجَنَّةِ. صح

2688. Ben kıyamet günü tabileri en çok ve cennet kapısını ilk çalacak olan kişiyim.[2688]

٢٦٨٩- أنا أوَّلُ النَّاسِ خُرُوجاً إذا بُعِثُوا وأنا خَطِيبُهُمْ إذا وَفَدُوا وأنا مُبَشِّرُهُمْ إذا أيِسُوا لِواءُ الحَمْدِ يَوْمَئِذٍ بِيَدِي وأنا أكْرَمُ وَلَدِ آدَمَ على رَبِّي ولا فَخْرَ. ض

2689. İnsanların dirilecekleri zaman en evvel ben kabrimden çıkarım. Rablerinin huzuruna çıktıklarında sözcüleri, ümitlerini kestiklerinde müjdecileri yine ben olurum. O gün hamd sancağı da benim elimde olur. Ben rabbimin yanında Ademoğullarının en değerlisiyim. Bunları övünmek için söylemiyorum.[2689]

٢٦٩٠- أنا أوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ الأَرْضُ عنهُ فَأُكْسى حُلَّةً مِنْ حُلَلِ الجَنَّةِ ثمَّ أقُومُ عن يَمِينِ العَرْشِ ليسَ أحدٌ منَ الخَلائِقِ يَقُومُ ذلك المقَامَ غَيْرِي. صح

2690. Ben kabri ilk yarılıp da kendisine cennet elbisesi giydirilecek olan kişiyim. Sonra kalkar, Arş'ın sağında dururum. O makamda, o gün mahlukattan benden başka duran kimse olmaz.[2690]

2686 İbni Sad, I, 334.
2687 Hâkim, II, 660.
2688 Ebû Avane, I, 101.
2689 Münâvî, III, 40.
2690 Münâvî, III, 40.

٢٦٩١- أنا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ الأَرْضُ عنهُ ثمَّ أبو بَكْرٍ ثمَّ عُمَرُ ثمَّ آتِي أَهْلَ البَقِيعِ فيُحْشَرُونَ. ح

2691. Ben kabri ilk yarılacak olan kişiyim. Sonra Ebu Bekir, sonra da Ömer'dir. Sonra Baki kabristanında yatanlara gelirim onlar da dirilirler.[2691]

٢٦٩٢- أنا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ القِيَامَةِ وأَوَّلُ مَنْ يَنْشَقُّ عنْهُ القَبْرُ وأَوَّلُ شافِعٍ وأَوَّلُ مُشَفَّعٍ.

2692. Ben Adem oğullarının efendisiyim. Kabri ilk yarılacak, ilk şefaat edecek ve şefaati ilk kabul edilecek olan kişiyim.[2692]

٢٦٩٣- أنا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ القِيَامَةِ ولا فَخرَ وَبِيَدِي لِوَاءُ الحَمْدِ ولا فَخْرَ وما منْ نَبِيَ يَوْمَئِذٍ آدَمُ فَمَنْ سِوَاهُ إلاّ تَحْت لِوَائِي وأنا أَوَّلُ شافِعٍ وأَوَّلُ مُشَفَّعٍ ولا فَخْرَ. ح

2693. Ben kıyamet günü Ademoğullarının efendisiyim, bunda övünme yok! O gün hamd sancağı elimde olacaktır, bunda da övünme yok! O gün Adem ve onun dışındaki bütün peygamberler sancağımın altında olacaktır. O gün ilk şefaat edecek ve şefaati ilk kabul edilecek olan yine benim, bunda da övünme yok![2693]

ح ٢٦٩٤- أنا قائِدُ المُرْسَلِينَ ولا فَخْرَ وأنا خاتَمُ النَّبِيِّينَ ولا فَخْرَ وأنا أَوَّلُ شافِعٍ ومُشَفَّعٍ ولا فَخْرَ.

2694. Ben peygamberlerin önderiyim, bunda övünme yok! Peygamberlerin sonuncusuyum bunda övünme yok! İlk şefaat edecek ve şefaati ilk kabul edilecek olanım, bunda da övünme yok![2694]

٢٦٩٥- أنا سابِقُ العَرَبِ وصُهَيْبٌ سابِقُ الرُّومِ وسَلْمانُ سابِقُ الفُرْسِ وبِلالٌ سابِقُ الحَبَشِ. ح

2691 Taberânî, XII, 305; Hâkim, III, 72; İbni Asâkir, VII, 188.

2692 Ahmed, II, 540.

2693 Ahmed, III, 2.

2694 Taberânî, Evsat, I, 61; Heysemî, VIII, 254.

2695. Ben Araplardan, Süheyb Rumlardan, Selman İranlılardan, Bilal Habeşlilerden ilk müslüman olanlarız.[2695]

٢٦٩٦- أنا أعْرَبُكُمْ أنا مِنْ قُرَيْشٍ وَلِسانِي لِسانُ بَنِي سَعْدِ بْنِ بَكْرٍ. صح

2696. Ben en güzel konuşanınızım. Ben Kureyş'tenim ve dilim de Sa b. Bekir oğullarının dilidir.[2696]

٢٦٩٧- أنا رَسُولُ مَنْ أدْرَكْتُ حَيّاً ومَنْ يُولَدُ مِنْ بَعْدِي. ح

2697. Ben, hayatta olanların ve benden sonra doğacak olanların peygamberiyim.[2697]

٢٦٩٨- أنا أوَّلُ مَنْ يَدُقُّ بابَ الجَنَّةِ فَلَمْ تَسْمَعِ الآذانُ أحْسَنَ مِنْ طَنِينِ الحَلَقِ على تِلْكَ المَصارِيعِ. صح

2698. Cennet kapısını ilk defa ben çalacağım. Kulaklar, o kapı halkalarının kanatlara değerken çıkardığı sesten daha güzel bir ses duymamıştır.[2698]

٢٦٩٩- أنا فِئَةُ المُسْلِمِينَ. صح

2699. Ben, müslümanların ordusu olarak yeterim.[2699]

٢٧٠٠- أنا فَرَطُكُمْ على الحَوْضِ. صح

2700. Ben sizin havuz başına ilk geleninizim.[2700]

٢٧٠١- أنا محمَّدٌ وأحْمدٌ والمُقفَّى والحَاشِرُ ونَبِيُّ التَّوْبَةِ وَنَبِيُّ الرَّحْمَةِ. صح

2701. Ben Muhammed ve Ahmed'im. Diğer peygamberlerin ardından gelen ve ilk dirilecek olanım. Tevbe ve rahmet peygamberiyim.[2701]

2695 Taberânî, VIII, 111; İbni Asâkir, XXIV, 220; Heysemî, IX, 305.
2696 İbni Sad, I, 113.
2697 İbni Sad, I, 191.
2698 Münâvî, III, 44.
2699 Ahmed, II, 70.
2700 Ahmed, IV, 313.
2701 Ahmed, IV, 395.

٢٧٠٢- أنا محمَّدٌ وأحْمَدُ أنا رَسُولُ الرَّحْمَةِ أنا رَسُولُ المَلْحَمَةِ أنا المُقَفَّى والحاشِرُ بُعِثْتُ بالجِهادِ ولمْ أُبْعَثْ بالزّراعِ. صح

2702. Ben Muhammed ve Ahmed'im, rahmet ve savaş peygamberiyim. Diğer peygamberlerin ardından gelen ve ilk dirilecek olan kişiyim. Ziraatla değil, cihad yapmak üzere gönderildim.[2702]

٢٧٠٣- أنا دَعْوَةُ إبراهيمَ وكانَ آخِرَ مَنْ بَشَّرَ بي عِيسى ابنُ مَرْيَمَ. ح

2703. Ben İbrahim'in duasıyım, beni en son müjdeleyen ise Meryem Oğlu İsa'dır.[2703]

٢٧٠٤- أنا دارُ الحِكْمةِ وعَلِيٌّ بابُها.

2704. Ben hikmet eviyim, Ali de onun kapısıdır.[2704]

٢٧٠٥- أنا مدِينَةُ العِلْمِ وعَلِيٌّ بابُها فَمَنْ أرَادَ العِلْمَ فلْيأْتِ البابَ.

2705. Ben ilmin şehriyim, Ali ise onun kapısıdır. Kim ilim öğrenmek isterse ilmin kapısına gelsin.[2705]

٢٧٠٦- أنا أوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ في الدُّنْيا والآخِرَةِ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِي والأَنْبِياءُ أوْلادُ عَلاَّتٍ أُمهاتُهُمْ شَتّى ودِينُهُمْ وَاحِدٌ.

2706. Ben dünya ve ahirette Meryem oğlu İsa'ya insanların en yakınıyım. Benimle onun arasında peygamber yoktur. Peygamberler baba bir kardeştirler. Anaları ayrı, dinleri ise birdir.[2706]

٢٧٠٧- أنا أوْلَى بالمُؤْمِنينَ مِنْ أنْفُسِهِمْ فَمَنْ تُوُفِّيَ مِنَ المُؤْمِنينَ فَتَرَكَ دَيْناً فَعَلَيَّ قَضَاؤُهُ وَمَنْ تَرَكَ مالاً فَهُوَ لِوَرَثَتِهِ. صح

2702 İbni Sad, I, 105.
2703 İbni Sad, I, 149.
2704 Hâkim, III, 138; Hatîb, VII, 172.
2705 Hâkim, III, 138; Hatîb, VII, 172.
2706 Heysemî, VIII, 214.

2707. Ben müminlere kendi canlarından daha yakınım. Müminlerden kim vefat eder, geriye bir borç bırakırsa onu ödemek benim görevimdir. Kim de bir mal bırakırsa o mal varislerine aittir.[2707]

٢٧٠٨- أنا الشاهِدُ على اللَّهِ أنْ لا يَعْثُرَ عاقِلٌ إلاَّ رَفَعَهُ ثمَّ لا يَعْثُرَ إلاّ رَفَعَهُ ثمَّ لا يَعْثُرَ إلاَّ رَفَعَهُ حَتَّى يَجْعَلَ مَصِيرَهُ إلى الجَنَّةِ. ح

2708. Ben günah işleyen akıllı bir insanın tevbesi sebebiyle derecesinin yükseleceğine, tekrar günah işlediği zaman yine affedileceğine, yine günah işlediği zaman tevbesi sebebiyle günahlarının bağışlanıp sonunda cennete gireceğine Allah için şahidim.[2708]

٢٧٠٩- أنا بَرِيءٌ مِمَّنْ حَلَقَ وسَلَقَ وخَرَقَ. صح

2709. Ben musibet zamanında saçını başını yolan, bağırıp çağıran ve üstünü başını yırtanlardan uzağım.[2709]

٢٧١٠- أنا وَكافِلُ اليَتِيمِ في الجَنَّةِ هكَذا. صح

2710. Ben ve yetimin işlerini üzerine alan kişi cennette şehadet ve orta parmaklar gibiyiz.[2710]

Çeşitli Hadisler

٢٧١١- أنتَ أحَقُ بِصَدْرِ دابَّتِكَ مِنِّي إلاَّ أنْ تَجْعَلَهُ لي.

2711. Kişi, başkasına izin vermediği sürece hayvanının önüne binmeye daha layıktır.[2711]

٢٧١٢- أنْتَ ومالُكَ لأَبِيكَ. ض

2712. Sen de malın da babanınsın.[2712]

2707 Ahmed, II, 290.
2708 Taberânî, Evsat, VI, 161; Heysemî, VIII, 29.
2709 Ahmed, IV, 416.
2710 Heysemî, VIII, 160.
2711 Ahmed, V, 353.
2712 Ebû Ya'lâ, X, 99; Taberânî, VII, 230; Heysemî, IV, 154.

٢٧١٣- أنتم الغُرُّ المُحَجَّلُونَ يَوْمَ القيَامَةِ منْ إسْباغ الوُضوءِ فمنِ اسْتَطاعَ مِنكُمْ فلْيُطِلْ غُرَّتَهُ وتحْجِيلهُ. صح

2713. Sizler abdesti tam almanızdan dolayı kıyamet günü abdest organları nurlu ve parlak insanlar olacaksınız. Artık kim nurunu ve parlaklığını artırmak isterse onu yapmaya çalışsın.[2713]

٢٧١٤- أنْتُمْ أعْلَمُ بأمْرِ دُنْياكُمْ. صح

2714. Sizler, dünya işlerini benden daha iyi bilirsiniz.[2714]

٢٧١٥- أنْتُمْ شُهَداءُ اللَّهِ في الأَرْضِ والملائِكَةُ شُهَدَاءُ اللَّهِ في السَّماءِ. ح

2715. Sizler Allah'ın yeryüzündeki şahitleri, melekler de gökyüzündeki şahitleridir.[2715]

٢٧١٦- انْبَسِطوا في النَّفَقَةِ في شَهْرِ رَمَضان فإنَّ النَّفَقَةَ فِيهِ كالنَّفَقَةِ في سَبِيلِ اللَّهِ. ض

2716. Ramazan ayında ailenize yaptığınız harcamaları artırın. Çünkü ramazanda yapılan harcamalar Allah yolunda yapılan harcamalar gibidir.[2716]

٢٧١٧- انتِظارُ الفَرَجِ عِبادَةٌ.

2717. Genişliğin gelmesini beklemek ibadettir.[2717]

٢٧١٨- انتِظارُ الفَرَجِ بِالصَّبْرِ عبادَة. ض

2718. Sabırla sıkıntının geçmesini beklemek ibadettir.[2718]

2713 Ebû Ya'lâ, IV, 118; Heysemî, X, 344.
2714 Münâvî, III, 50.
2715 Ahmed, III, 179, 186, 197, 245.
2716 Münâvî, III, 51.
2717 Aclûnî, I, 239.
2718 Kudâî, I, 62.

٢٧١٩- انتِظارُ الفَرَجِ مِنَ اللَّهِ عبادةٌ ومَنْ رَضِيَ بالقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللَّهُ تعالى مِنْهُ بالقَلِيلِ مِنَ العَمَلِ. ض

2719. Allah'dan yardım beklemek ibadettir. Rızkın azına razı olandan Allah da amelin azından razı olur.[2719]

٢٧٢٠- انْتَعِلُوا وتَخَفَّفُوا وخالِفُوا أَهْلَ الكِتابِ. ح

2720. Ayaklarınıza takunya ve mest giyin, ehl-i kitaba muhalefet edin.[2720]

٢٧٢١- انْتهى الإيمانُ إلى الوَرَعِ مَنْ قَنِعَ بِمَا رَزَقَهُ اللَّهُ دَخَلَ الجنّةَ ومَنْ أرادَ الجَنّةَ لا شَكَّ فلا يَخافُ في اللَّهِ لَوْمَةَ لائِمٍ. ض

2721. İmanın son sınırı, haramdan titizlikle sakınmaktır. Kim Allah'ın verdiği rızka kanaat ederse, cennete girer. Kim de ciddi olarak cenneti isterse o kişi, artık Allah yolunda hiçbir kınayanın kınamasından korkmaz.[2721]

İndirilenler

٢٧٢٢- أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيَّ أَمَانَيْن لأُمَّتِي وما كانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وأنتَ فيهِمْ وما كانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ فإذا مَضَيْتُ تَرَكْتُ فِيهِمُ الاسْتِغْفَارَ إلى يَوْمِ القِيَامَةِ. ض

2722. Allah Teala, ümmetim için bana iki güvence indirdi: Biri *"Sen içlerinde olduğun halde Allah onlara azap edecek değildir."* Diğeri de *"Onlar Allah'dan bağışlanma diledikleri sürece Allah onlara azap indirecek değildir"* cümleleridir. Ben onlara vefat edince aralarında kıyamete kadar ikinci güvence olan istiğfarı bıraktım.[2722]

2719 Beyhakî, Şuab, VII, 204; İbni Asâkir, LVII, 128.
2720 Münâvî, III, 52.
2721 Deylemî, I, 417; Ebû Nuaym, IX, 249.
2722 Münâvî, III, 53. Metinde geçen ayet için bk. Enfâl (8), 33.

٢٧٢٣- أَنْزَلَ اللَّهُ جبْرِيلَ في أَحْسَنِ ما كانَ يَأْتِينِي في صُورَةٍ فقالَ إنّ اللَّهُ تعالى يقْرؤُكَ السلامَ يا محمّدُ ويقُولُ لكَ إنّي أَوْحَيْتُ إلى الدُّنْيا أن تَمَرَّرِي وتكدَّرِي وتضيَّقي وتَشَدَّدي على أَوْلِيائي كَيْ يُحِبُّوا لِقائي فإنّي خَلَقْتُها سِجْناً لأَوْلِيائِي وجَنَّةً لأعْدَائِي. ض

2723. Allah Teala Cibril'i, bana gönderdiği suretlerin en güzelinde indirdi. Cibril şöyle dedi: "Ey Muhammed! Allah Teala sana selam söylüyor ve şöyle buyuruyor: *"Ben dünyaya dostlarım için acı, bulanık, dar ve sıkıntılı olmasını vahyettim. Ta ki, bana kavuşmayı özlesinler. Ben dünyayı dostlarım için bir zindan, düşmanlarım için de bir cennet olarak yarattım."*[2723]

٢٧٢٤- أُنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أَحْرُفٍ. ح

2724. Kur'an, yedi harf üzerine indirildi.[2724]

٢٧٢٥- أُنْزِلَ القُرْآنُ من سَبْعَةِ أبْوابٍ على سَبْعَةِ أَحْرُفٍ كلُّها شافٍ كافٍ. ح

2725. Kur'an beyan çeşitlerinden yedi çeşit olarak yedi harf üzere inzal edildi. Onların hepsi dertlere şifa veren şafi, maksatları anlatmaya yeter derecede kafidir.[2725]

٢٧٢٦- أُنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أَحْرُفٍ فَمنْ قَرَأَ على حَرْفٍ منها فلا يتَحَوَّلْ إلى غَيْرِهِ رَغْبَةً عنهُ. ح

2726. Kur'an yedi harf üzerine indirildi. Kim onlardan bir vecih üzerine okumaya başlarsa, ondan vazgeçerek başka birine yönelmesin.[2726]

٢٧٢٧- أُنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ لكُلِّ حَرْفٍ منها ظَهْرٌ وبَطْنٌ ولكُلِّ حَرْفٍ حَد ولِكُلِّ حَدَ مُطَّلَعٌ. ح

2727. Kur'an, yedi harf üzerine indirildi. Onlardan her bir harfin zahiri ve batını manası vardır. Her harfin de bir haddi, her haddin de bir matlaı vardır.[2727]

2723 Beyhakî, Şuab, VII, 149.
2724 Ahmed, VI, 433; Taberânî, X, 148.
2725 Taberânî, XX, 150; Heysemî, VII, 154.
2726 Taberânî, X, 148.
2727 İbnbi Hibbân, I, 276; Taberânî, X, 105; Heysemî, VII, 152.

٢٧٢٨- أُنْزِلَ القُرْآنُ على ثلاثَةِ أحْرُفٍ.

2728. Kur'an, üç harf üzerine indirildi.[2728]

٢٧٢٩- أُنْزِلَ القُرْآنُ على ثلاثَةِ أحْرُفٍ فلا تَخْتَلِفوا فِيهِ ولا تَحاجُّوا فيه فإنّهُ مُبارَكٌ فاقْرَؤُوهُ كالَّذِي أُقْرِئْتُمُوهُ. ض

2729. Kur'an üç harf üzerine indirildi. Kur'an'da ihtilaf etmeyin, gereksiz yere cedelleşmeyin. Zira o mübarek bir kitaptır, onu size okutulduğu gibi okuyun.[2729]

٢٧٣٠- أُنْزِلَ القُرْآنُ على عَشْرَةِ أحْرُفٍ بَشيرٌ ونَذِيرٌ وناسِخٌ ومَنْسوخٌ وعِظَةٌ ومَثَلٌ ومُحْكَمٌ ومُتشابهٌ وحَلالٌ وحَرامٌ. ض

2730. Kur'an on harf üzerine indirildi. Onda müjdeleyen, korkutan, nesheden, neshedilen, öğüt veren, mesel olan, muhkem ve müteşabih, ile helal ve haram kılan ayetler vardır.[2730]

٢٧٣١- أُنْزِلَ القُرْآنُ بالتَّفْخِيمِ. صح

2731. Kur'an, saygıyla indi.[2731]

٢٧٣٢- أُنْزِلَ عَلَيَّ آياتٌ لم يُرَ مِثْلُهُنَّ قَطُّ قُلْ أعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ وقُلْ أعُوذُ بِرَبِّ الناسِ.

2732. Bana benzeri asla görülmemiş bazı ayetler indirildi, onlar Felak ve Nas sureleridir.[2732]

٢٧٣٣- أُنْزِلَ عَلَيَّ عَشْرُ آيات مَنْ أقامَهُنَّ دَخَلَ الجَنّةَ قد أفْلَحَ المُؤْمِنُونَ. ح

2733. Bana on ayet indirildi ki, kim hakkını vererek onları okursa cennete girer. Onlar, Müminun suresinin ilk on ayetidir.[2733]

2728 Taberânî, VII, 254; Heysemî, VII, 152.
2729 Taberânî, VII, 254; Heysemî, VII, 152.
2730 Münâvî, III, 55.
2731 Hâkim, II, 252; Beyhakî, Şuab, II, 426.
2732 Taberânî, XVII, 350.
2733 Ahmed, I, 34; Ziyâ, I, 341.

٢٧٣٤- أُنزِلتْ صُحُفُ إبراهيمَ أوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضانَ وأُنْزِلَتِ التَّوْراة لِسِتٍّ مَضَتْ مِنْ رَمَضانٍ وأُنْزِلَ الإِنْجِيلُ لِثلاثَ عَشرَةَ مَضَتْ مِنْ رَمَضانَ وأُنْزِلَ الزَّبورُ لِثَمانِ عَشْرَةَ خَلَتْ مِنْ رَمَضانَ وأُنْزِلَ القُرْآنُ لأَرْبَعٍ وعِشْرِينَ خَلَتْ مِنْ رَمَضانَ. ح

2734. İbrahim'in sayfaları ramazan ayının ilk gecesi indirildi. Tevrat, ramazanın altıncı, İncil onüçüncü, Zebur onsekizinci, Kur'an da ramazanın yirmidördüncü gecesi indirildi.[2734]

٢٧٣٥- أَنْزِلُوا الناسَ مَنازِلَهُمْ. صح

2735. İnsanlara layık oldukları şekilde davranın.[2735]

٢٧٣٦- أنْزِلِ الناسَ مَنازِلَهُمْ مِنَ الخَيْرِ والشَّرِّ وأحْسِن أدَبَهُمْ على الأَخْلاقِ الصَّالِحَةِ. ح

2736. İnsanlara iyilikleri ve kötülüklerine göre davran, onları güzel ahlakla ahlaklandırmaya çalış.[2736]

Toplumsal İlişkiler

٢٧٣٧- أنْشُدُ اللَّهَ رِجالَ أُمَّتِي لا يَدْخُلونَ الحَمَّامَ إلاَّ بِمِئْزَرٍ وأنْشُدُ اللَّهَ نِساءَ أُمَّتِي لا يَدْخُلْنَ الحَمَّامَ. ح

2737. Allah aşkına, ümmetimin erkekleri hamamlara avret yerlerini örterek girsinler. Yine Allah aşkına, ümmetimin kadınları da hamamlara girmesinler.[2737]

٢٧٣٨- انْصُرْ أخاكَ ظالِماً أوْ مَظْلوماً قِيلَ كَيْفَ أنْصرُهُ ظالِماً قال تَحْجُزُهُ عن الظُّلْمِ فإنَّ ذلك نَصْرُهُ.

2738. İster zalim, ister mazlum olsun din kardeşine yardım et. *"Mazlumken tamam da zalim iken ona nasıl yardım edeyim?"* diye soruldu.

2734 Ahmed, IV, 107; Taberânî, XXII, 75; Beyhakî, Şuab, II, 414.
2735 Müttekî, nr. 5717, 17146.
2736 Müttekî, nr. 5718.
2737 Beyhakî, VIII, 336.

Bunun üzerine Resul-i Ekrem, *"Onun zulmüne engel olursun. İşte böyle yapman, ona yardım etmendir"* buyurdu.[2738]

٢٧٣٩- انْصُرْ أخاكَ ظالِماً أوْ مَظْلُوماً إنْ يَكُ ظالِماً فارْدُدْهُ عنْ ظُلْمِهِ وإن يك مَظْلوماً فانْصُرْهُ. ح

2739. Zalim olsun, mazlum olsun din kardeşine yardım et. Eğer o zalimse onu zulmünden vazgeçir, mazlumsa ona yardım et.[2739]

٢٧٤٠- انْظُرْ فإنَّكَ لَسْتَ بِخَيْرٍ مِنْ أحْمَرَ ولا أسْوَدَ إلاَّ أنْ تَفْضُلَهُ بِتَقْوَى. ح

2740. Düşün, sen ne kırmızı tenli, ne de siyah renkliden daha üstünsün. Onlara ancak takvanla üstün gelebilirsin.[2740]

٢٧٤١- انْظُرُوا قُرَيْشاً فَخُذُوا مِنْ قَوْلِهِمْ وذرُوا فِعْلَهُمْ. صح

2741. Kureyş'e bakın, onların sözlerini alın, işlerini kendilerine bırakın.[2741]

٢٧٤٢- انْظُرُوا إلى مَنْ هُوَ أسْفَلُ مِنْكُمْ ولا تَنْظُرُوا إلى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُو أجْدَرُ أنْ لا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ. صح

2742. Kendinizden aşağıda olana bakın, yukarıda olana bakmayın. Böyle yapmanız Allah'ın size olan nimetlerini küçümsememeniz açısından daha iyidir.[2742]

٢٧٤٣- انْظُرْنَ مَنْ إخْوانُكُنَّ فإنَّما الرَّضاعَةُ مِنَ المَجاعَةِ. صح

2743. Süt kardeşlerinizin kimler olduğuna iyi bakın, süt kardeşliği açlıktan dolayı emmeden olur.[2743]

2738 Ahmed, III, 99, 201; Beyhakî, VI, 94; Ebû Nuaym, III, 94.
2739 İbni Asâkir, XIII, 345.
2740 Ahmed, V, 158; Münzirî, III, 375; Heysemî, VIII, 84.
2741 Ahmed, III, 428; Heysemî, VII, 277.
2742 Ahmed, II, 254; Taberânî, Evsat, III, 22.
2743 Ahmed, VI, 94.

٢٧٤٤- أُنْظِرِي أَيْنَ أَنْتِ مِنْهُ فإنَّما هُوَ جَنَّتُكِ ونارُكِ. ح

2744. Kocanla olan davranışına dikkat et, çünkü o senin cennetin veya cehennemindir.[2744]

٢٧٤٥- انْعِمْ على نَفْسِكَ كما أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ. ح

2745. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de kendine ihsan et.[2745]

٢٧٤٦- انْفِقْ يا بِلالُ ولا تَخْشَ مِنْ ذي العَرْشِ إقْلالاً. ح

2746. Ver, ey Bilal! Arş'ın sahibinin seni fakir düşürmesinden korkma.[2746]

٢٧٤٧- أَنْفِقِي ولا تُحْصِي فَيُحْصيَ اللَّهُ عَلَيْك ولا تُوعِي فَيُوعيَ اللَّهُ عَلَيْكِ. صح

2747. Allah yolunda ver, verirken ince hesaplama. Yoksa Allah da sana inceden inceye hesaplayarak verir. İhtiyaç fazlası malı esirgeme, yoksa Allah da senden esirger.[2747]

٢٧٤٨- انْكِحُوا فإنّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ. ح

2748. Evlenin, zira ben sizin çokluğunuzla övünürüm.[2748]

٢٧٤٩- انْكِحُوا الأَيامَى على ما تَرَاضَى بِهِ الأَهْلُونَ ولَوْ قَبْضَةً مِنْ أَرَاكٍ.

2749. Kızları bir dal parçası mehir karşılığında bile olsa ailelerinin razı olacakları kimselerle evlendirin.[2749]

٢٧٥٠- انْكِحُوا أُمَّهاتِ الأَوْلادِ فإنِّي أُباهِي بِهِمْ يَوْمَ القِيَامَةِ. ح

2750. Çocuk doğuran kadınlarla evlenin, zira ben kıyamet günü o çocuklarla övünürüm.[2750]

2744 Ahmed, IV, 341; Taberânî, XXV, 183; Hâkim, II, 206.
2745 Müttekî, nr. 17184.
2746 Bezzâr, IV, 204; Taberânî, I, 359; Heysemî, X, 241.
2747 Ahmed, VI, 345; İbni Hibbân, VIII, 5.
2748 Münâvî, III, 61.
2749 İbni Adî, VI, 180; Taberânî, XII, 239; Beyhakî, VII, 239; Heysemî, IV, 280.
2750 Ahmed, II, 171; Heysemî, IV, 258.

٢٧٥١- أنهَى عن كلِّ مُسْكِرٍ أسْكَرَ عن الصَّلاَةِ. صح

2751. Her sarhoşluk veren şeyden, namazdan alıkoyacak içkiden sizi nehyederim.[2751]

٢٧٥٢- أنهَى عن الكَيِّ وأكره الحَمِيمَ. ح

2752. Ateşle dağlamaktan nehyederim, aşırı sıcak suyu da kerih görürüm.[2752]

٢٧٥٣- أنهاكمْ عن قَلِيلِ ما أسْكَرَ كَثِيرُهُ. صح

2753. Çoğu sarhoş eden şeyin azından da sizi nehyederim.[2753]

٢٧٥٤- أنهاكمْ عن صِيامِ يَوْمَيْنِ الفِطرِ والأضحَى. صح

2754. Sizi ramazan bayramı ile kurban bayramının ilk günlerinde oruç tutmaktan nehyederim.[2754]

٢٧٥٥- أنْهاكمْ عن الزُّورِ.

2755. Yalandan sizi nehyederim.[2755]

٢٧٥٦- أنهِرِ الدَّمَ بِما شِئْتَ واذكرِ اسْمَ الله عليه.

2756. Dilediğin kadar kurban kes, keserken de Allah'ın adını an.[2756]

٢٧٥٧- انهَشوا اللَّحْمَ نَهْشاً فإنهُ أشهَى وأهنَأ وأمْرَأ.

2757. Eti dişlerinizle ısırarak yiyin. Zira o şekilde yemek daha lezzetli, daha güzel ve daha doyurucu olur.[2757]

٢٧٥٨- إنْهَكوا الشَّوارِبَ واعْفوا اللِّحَى.

2751 Münâvî, III, 62.
2752 İbni Kâni, I, 258.
2753 Ebû Ya'lâ, II, 55;
2754 Ebû Ya'lâ, II, 377.
2755 Taberânî, XIX, 320.
2756 Tahâvî, IV, 183.
2757 Ahmed, III, 400; Taberânî, VIII, 48; Hâkim, IV, 126.

2758. Bıyıkları kısaltın, sakalları uzatın.[2758]

٢٧٥٩- اهْتَبِلُوا العَفْوَ عَنْ عَثَرَاتِ ذَوِي المَرُوءاتِ.

2759. İyi kişilerin hatalarını affetmeyi ganimet bilin.[2759]

٢٧٦٠- اهْتَزّ عَرْشُ الرَّحمنِ لِمَوْتِ سَعْدِبنِ مُعاذٍ.

2760. Sa'd bin Muaz'ın ölümünden dolayı Rahman olan Allah'ın Arş'ı titredi.[2760]

٢٧٦١- أَهْلُ البِدَعِ شَرُّ الخَلْقِ والخَلِيقَةِ. ض

2761. Bidat ehli, yaratıkların ve mahlukatın en kötüleridir.[2761]

٢٧٦٢- أهلُ الجَنَّةِ عِشْرُونَ ومائةُ صَفٍّ ثَمانونَ مِنْها مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ وأَرْبَعونَ مِنْ سائِرِ الأُمَمِ. صح

2762. Cennet halkı yüzyirmi saftır. Onlardan seksen safı bu ümmetten, kırk safı da diğer ümmetlerdendir.[2762]

٢٧٦٣- أهلُ الجنةِ جُرْدٌ مُرْدٌ كُحْلٌ لا يفنىَ شَبابهُم ولا تَبْلى ثِيابُهمْ. ح

2763. Cennet ehli kılsız, sakalsız ve sürmelidirler. Gençlikleri gitmez, elbiseleri de eskimez.[2763]

٢٧٦٤- أهلُ الجَنَّةِ مَنْ مَلأَ الله تعالى أُذُنَيْهِ مِنْ ثَناءِ الناس خيْراً وهوَ يَسْمَعُ وأهلُ النارِ مَنْ ملأَ الله تعالى أُذُنَيهِ مِنْ ثَناءِ الناسِ شَرّاً وهوَ يَسْمَع. ض

2764. Cennet ehli, daha hayatta iken Allah Teala'nın insanların kendisi hakkındaki hayırlı övgüleriyle kulaklarını doldurdukları kimselerdir.

2758 Münâvî, III, 64.
2759 Münâvî, III, 64.
2760 Ahmed, III, 234; Taberânî, VI, 12.
2761 Ebû Nuaym, VIII, 291; İbni Asâkir, LIII, 374.
2762 Ahmed, V, 347; İbni Hibbân, XVI, 498; Hâkim, I, 155.
2763 Münâvî, III, 65.

Cehennem ehli de daha hayatta iken Allah Teala'nın insanların kendisi hakkındaki kötü yergileriyler kulaklarını doldurdukları kimselerdir[2764]

٢٧٦٥- أهلُ الجَوْرِ وأعْوانُهُمْ في النارِ. صح

2765. Zalimler ve yardakçıları cehennemdedirler.2765

٢٧٦٦- أهلُ الشَّأْمِ سَوْط الله تعالى في الأرْضِ يَنْتَقِمُ بِهِمْ مِمَّنْ يَشَاءُ مِنْ عِبادِهِ وحَرامٌ على مُنافِقِيهِمْ أن يَظْهَرُوا على مُؤْمِنِيهِمْ وأنْ يَمُوتُوا إلاَّ هَمّاً وغَماً وغَيْظاً وحزْناً. صح

2766. Şam halkı Allah Teala'nın yeryüzündeki kamçısıdır. Dilediği kullarından onlar aracılığıyla intikam alır. Münafıklarının müminlere galip gelmeleri, üzüntü, keder, öfke ve hüzün dışında ölmeleri kendilerine haramdır.[2766]

٢٧٦٧- أهلُ القرْآنِ عُرَفاءُ أهلِ الجَنَّةِ. ض

2767. Kur'an ehli, cennet halkının arifleridir.[2767]

٢٧٦٨- أهلُ القرْآنِ أهلُ الله وخاصَّتُهُ. ح

2768. Kur'an ehli, Allah ehli ve onun seçkin kullarıdır.[2768]

٢٧٦٩- أهلُ النار كلُّ جَعْظَرِيَ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ وأهلُ الجَنّةِ الضُّعَفاءُ المغْلوبُونَ. صح

2769. Cehennemlikler katı kalbli, cimri ve kibirli kimselerdir. Cennetlikler ise güçsüzler ve elinden gelen mücadeleyi gösterdikten sonra yenik düşüp ezilen kimselerdir.[2769]

٢٧٧٠- أهْلُ اليَمَنِ أرقُّ قُلوباً وألْيَنُ أفْئِدَةً وأسْمَعُ طاعَةً. ح

2764 Taberânî, XII, 170; Ebû Nuaym, III, 80.
2765 Hâkim, IV, 100.
2766 Ahmed, III, 499; Taberânî, IV, 209; İbni Asâkir, I, 285; Heysemî, X, 60.
2767 Hakîm, II, 87.
2768 Râfiî, III, 304.
2769 İbni Kâni, I, 317; Hâkim, I, 129.

2758. Bıyıkları kısaltın, sakalları uzatın.[2758]

٢٧٥٩- اهْتَبِلُوا العَفْوَ عَنْ عَثَرَاتِ ذَوِي المَرُوءاتِ.

2759. İyi kişilerin hatalarını affetmeyi ganimet bilin.[2759]

٢٧٦٠- اهْتَزّ عَرْشُ الرَّحمنِ لِمَوْتِ سَعْدِبنِ مُعاذٍ.

2760. Sa'd bin Muaz'ın ölümünden dolayı Rahman olan Allah'ın Arş'ı titredi.[2760]

٢٧٦١- أَهْلُ البِدَعِ شَرُّ الخَلْقِ والخَلِيقَةِ. ض

2761. Bidat ehli, yaratıkların ve mahlukatın en kötüleridir.[2761]

٢٧٦٢- أهلُ الجَنَّةِ عِشْرُونَ ومائةُ صَفٍّ ثَمانونَ مِنْها مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ وأَرْبَعونَ مِنْ سائِرِ الأُمَمِ. صح

2762. Cennet halkı yüzyirmi saftır. Onlardan seksen safı bu ümmetten, kırk safı da diğer ümmetlerdendir.[2762]

٢٧٦٣- أهلُ الجنةِ جُرْدٌ مُرْدٌ كُحْلٌ لا يفنىَ شَبابُهُم ولا تَبْلى ثِيابُهُمْ. ح

2763. Cennet ehli kılsız, sakalsız ve sürmelidirler. Gençlikleri gitmez, elbiseleri de eskimez.[2763]

٢٧٦٤- أهلُ الجَنَّةِ مَنْ مَلأَ الله تعالى أُذُنَيْهِ مِنْ ثَناءِ الناس خيْراً وهوَ يَسْمَعُ وأهلُ النارِ مَنْ ملأَ الله تعالى أُذُنَيهِ مِنْ ثَناءِ الناسِ شَرّاً وهوَ يَسْمَع. ض

2764. Cennet ehli, daha hayatta iken Allah Teala'nın insanların kendisi hakkındaki hayırlı övgüleriyle kulaklarını doldurdukları kimselerdir.

2758 Münâvî, III, 64.
2759 Münâvî, III, 64.
2760 Ahmed, III, 234; Taberânî, VI, 12.
2761 Ebû Nuaym, VIII, 291; İbni Asâkir, LIII, 374.
2762 Ahmed, V, 347; İbni Hibbân, XVI, 498; Hâkim, I, 155.
2763 Münâvî, III, 65.

Cehennem ehli de daha hayatta iken Allah Teala'nın insanların kendisi hakkındaki kötü yergileriyler kulaklarını doldurdukları kimselerdir[2764]

٢٧٦٥- أهلُ الجَوْرِ وأعْوانُهُمْ في النارِ. صح

2765. Zalimler ve yardakçıları cehennemdedirler.2765

٢٧٦٦- أهلُ الشَّأْمِ سَوْط الله تعالى في الأرْضِ يَنْتَقِمُ بِهِمْ مِمَّنْ يَشَاءُ مِنْ عِبادِهِ وحَرامٌ على مُنافِقِيهِمْ أن يَظْهَرُوا على مُؤْمِنِيهِمْ وأنْ يَمُوتُوا إلاَّ هَمّاً وغَماً وغَيْظاً وحزْناً. صح

2766. Şam halkı Allah Teala'nın yeryüzündeki kamçısıdır. Dilediği kullarından onlar aracılığıyla intikam alır. Münafıklarının müminlere galip gelmeleri, üzüntü, keder, öfke ve hüzün dışında ölmeleri kendilerine haramdır.[2766]

٢٧٦٧- أهلُ القرْآنِ عُرَفاءُ أهلِ الجَنَّةِ. ض

2767. Kur'ân ehli, cennet halkının arifleridir.[2767]

٢٧٦٨- أهلُ القرْآنِ أهلُ الله وخاصَّتُهُ. ح

2768. Kur'an ehli, Allah ehli ve onun seçkin kullarıdır.[2768]

٢٧٦٩- أهلُ النار كلُّ جَعْظَرِيَ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ وأهلُ الجَنّةِ الضُّعَفاءُ المغْلوبُونَ. صح

2769. Cehennemlikler katı kalbli, cimri ve kibirli kimselerdir. Cennetlikler ise güçsüzler ve elinden gelen mücadeleyi gösterdikten sonra yenik düşüp ezilen kimselerdir.[2769]

٢٧٧٠- أهْلُ اليَمَنِ أرقُّ قُلوباً وألْيَنُ أفْئِدَةً وأسْمَعُ طاعَةً. ح

2764 Taberânî, XII, 170; Ebû Nuaym, III, 80.
2765 Hâkim, IV, 100.
2766 Ahmed, III, 499; Taberânî, IV, 209; İbni Asâkir, I, 285; Heysemî, X, 60.
2767 Hakîm, II, 87.
2768 Râfiî, III, 304.
2769 İbni Kâni, I, 317; Hâkim, I, 129.

2770. Yemen halkı kalpleri ince, yürekleri yufka ve itaatkar insanlardır.[2770]

٢٧٧١- أهلُ شُغْلِ الله تعالى في الدُّنيا هُمْ أهل شُغْلِ الله تعالى في الآخِرَةِ وأهلُ شُغْلِ أنْفُسِهِمْ في الدُّنيا هُمْ أهلُ شُغْلِ أنْفسِهِمْ في الآخِرَةِ. ض

2771. Dünyada Allah Teala ile meşgul olanlar, ahirette de onunla meşgul olacaklardır. Dünyada kendileriyle meşgul olanlar, ahirette de kendileriyle meşgul olacaklardır.[2771]

٢٧٧٢- أهْوَنُ أهْلِ النارِ عَذاباً يَوْمَ القِيامةِ رَجُلٌ يُوضَعُ في أخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتانِ يَغْلِي منهُما دِماغُه.

2772. Kıyamet günü cehennemliklerden azabı en hafif olan bir adamdır ki, ayaklarının altına iki kor konur da ondan dolayı beyni kaynar.[2772]

٢٧٧٣- أهْوَنُ أهلِ النار عَذاباً أبُو طالِب وهوَ مُنْتَعِلٌ بنَعْلَيْنِ مِنْ نارٍ يَغْلِي مِنْهُما دِماغُهُ. صح

2773. Cehennemliklerden azabı en hafif olanı Ebu Talib'dir ki, o ateşten iki ayakkabı giyer de ondan dolayı beyni kaynar.[2773]

٢٧٧٤- أهْوَنُ الرِّبا كالذي يَنْكِحُ أُمَّهُ وإنّ أرْبَى الرِّبا اسْتِطالَةُ المَرْءِ في عِرْضِ أخِيهِ. ض

2774. Faizin en hafifi, kişinin annesiyle evlenmesi, en kötüsü de din kardeşinin ırzına dil uzatmasıdır.[2774]

٢٧٧٥- أوْتِرُوا قَبْلَ أن تصْبِحُوا. صح

2775. Sabah vaktine girmeden önce vitri kılınız.[2775]

2770 Ahmed, IV, 154; Taberânî, XVII, 298; Heysemî, X, 55.
2771 Deylemî, I, 10.
2772 Buhârî, İdeyn 9, Rikâk 51; Müslim, Îmân 363; Tirmizî, Cehennem 12; Nesâî, İstiaze 62; Ahmed, IV, 271, 274
2773 Ahmed, I, 290.
2774 Münâvî, III, 64.
2775 Ahmed, III, 37; İbni Huzeyme, II, 147.

٢٧٧٦- أُوتِيتُ مَفاتِيحَ كلِّ شَيْءٍ إلاَّ الخَمْسَ إنّ الله عِنْدَهُ عِلمُ السَّاعَةِ الآيَةَ.

2776. Bana beş şeyin dışında her şeyin anahtarı verildi. O beş şeyin bilgisi Allah katındadır. (Lokman 34).[2776]

٢٧٧٧- أوتِيَ مُوسَى الأَلْواحَ وأوتِيتُ المَثانيَ. صح

2777. Musa'ya levhalar, bana da Mesani denilen ikiyüz ayetten az sureler verildi.[2777]

٢٧٧٨- أوْثَقُ عُرَى الإيمانِ المَوَالاةُ في الله والمعاداة في الله والحبُّ في الله والبُغْضُ في الله عَزَّوَجَلَّ.

2778. İmanın en sağlam kulpu Allah yolunda karşılıklı dostluk kurmak, Allah yolunda düşmanlıkta bulunmak, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir.[2778]

٢٧٧٩- أوْجَبَ إن خَتَمَ بِآمِينَ. ح

2779. Dua eden duasını amin ile bitirirse, kendisine cennet vacip olur.[2779]

٢٧٨٠- أوْحَى الله تعالى إلى نَبِيَ مِنَ الأَنْبياءِ أنْ قلْ لِفُلانٍ العابِدِ أمَّا زُهْدكَ في الدُّنيا فَتَعَجّلْتَ رَاحَةَ نَفسِك وأمَّا انْقِطاعُكَ إليَّ فَتَعزَّزتَ بِي فَمَاذا عَمِلتَ فِيما لِي علَيْكَ قالَ يا رَبِّ وماذا لَكَ عَلَيَّ قالَ هلْ عادَيْتَ فِيَّ عَدُواً أوْ هَلْ وَالَيْتَ فِيَّ وَلِيّاً. ض

2780. Allah Teala peygamberlerinden birine, *"Kendini ibadete vermiş filan kuluma şunu sor"* diye vahyetti. *"Dünyaya karşı soğuk durmanla nefsini daha dünyada iken rahata kavuşturdun, kendini benim yoluma vermenle izzet ve şeref kazandın. Bunlar senin içindir. Peki benim için yapman gereken şeylerden ne yaptın?"* O kişi , *"Ey Rabbim! Senin için ne yapmam gerekirdi?"*

2776 Ahmed, II, 85; Taberânî, XII, 360; Heysemî, VIII, 263.
2777 Müttekî, nr. 32002.
2778 Müttekî, nr. 24657.
2779 Taberânî, XXII, 296.

diye sordu. Allah Teala, *"Benim yokluğumda bir düşmanıma düşmanlık besledin mi? Benim uğrumda bir dostumla dostluk kurdun mu?"* buyurdu.[2780]

٢٧٨١- أَوْحَى اللهُ إلى ابْرَاهِيمَ يا خَلِيلي حَسِّنْ خُلُقَكَ ولوْ مَعَ الكفَّارِ تَدخلْ مَدَاخِلَ الأبْرارِ فإنّ كَلِمَتِي سَبَقَتْ لِمَنْ حَسَّنَ خُلُقَهُ أنْ أُظِلَّهُ في عَرْشِي وأنْ أُسْكِنَهُ حَظِيرَةَ قُدسي وأنأدْنِيَهُ مِنْ جِوارِي. ض

2781. Allah Teala İbrahim'e şöyle vahyetti: *"Ey Halilim! Kafire karşı bile olsa ahlakını güzelleştir ki, iyi kimselerin vardığı yere varasın. Benim ahlakını güzelleştireni Arş'ımın gölgesinde gölgelendireceğime, cennetime yerleştireceğime ve kendime yaklaştıracağıma dair önceden verilmiş sözüm vardır."*[2781]

٢٧٨٢- أَوْحَى اللهُ إلى دَاوُدَ أنْ قُلْ لِلظَّلَمَةِ لا يَذْكُرُونِي فإنّي أذكرُ مَنْ يَذْكُرنِي وإنَّ ذِكرِي إيَّاهُمْ أنْ أَلْعَنَهُمْ. ض

2782. Allah Teala Davud'a şöyle vahyetti: *"Zalimlere söyle, beni anmasınlar! Zira ben, beni ananı anarım. Benim onları anmam ise onları lanetlememdir."*[2782]

٢٧٨٣- أَوْحَى اللهُ تعالى إلى دَاوُدَ ما مِنْ عَبْدٍ يَعْتصِمُ بِي دونَ خَلْقِي أعْرِفُ ذلك مِنْ نِيَّتِهِ فَتكِيدُه السَّمَوات بِمَنْ فيها إلاّ جَعَلْتُ لهُ مِنْ بَيْن ذلك مَخرَجاً وما مِنْ عَبْدٍ يَعْتَصِمُ بِمَخْلوقٍ دُونِي أعْرِفُ ذلِكَ مِنْ نِيَّتِهِ إلاّ قَطَعْتُ أسْبابَ السَّماءِ بَيْنَ يَدَيْهِ وارْسَخْتُ الهوِيَّ مِنْ تَحْتِ قَدَمَيْهِ وما مِنْ عَبْدٍ يُطيعُنِي إلا وأنا مُعْطِيه قَبْلَ أنْ يَسْأَلَنِي وغافِرٌ لهُ قَبْلَ أنْ يَسْتَغْفِرَنِي. ح

2783. Allah Teala Davud'a şunu vahyetti: *"Herhangi bir kulum yaratıklarıma değil de bana sırtını dayarsa, bunu onun samimi niyetinden de anlarsam, gökler içindekilerle beraber ona tuzak kurulsa ben o tuzaktan kurtulması*

2780 Ebû Nuaym, X, 316; Hatîb, III, 202; Deylemî, I, 145.

2781 Hakîm, III, 97; Deylemî, I, 139.

2782 İbni Ebî Şeybe, VII, 192; Beyhakî, Şuab, VI, 55; Deylemî, I, 141.

için ona mutlaka bir çıkış kapısı açarım. Her hangi bir kulum da beni bırakıp bir yaratığa sırtını dayar ve ben de bunu niyetinden anlarsam, mutlaka onun önündeki bütün yükseliş sebeplerini keser ve çöküş yollarını kolaylaştırırım. Herhangi bir kul bana itaat ederse, o daha istemeden ben ona mutlaka veririm, benden bağışlanmasını dilemeden onu affederim."[2783]

٢٧٨٤- أَوْسِعُوا مَسْجِدَكُمْ تَمْلَؤُوهُ. ض

2784. Mescidlerinizi geniş yapın, oraları doldurun.[2784]

٢٧٨٥- أَوْشَكَ أَنْ تَسْتَحِلَّ أُمَّتِي فُرُوجَ النِّساءِ والحَرِيرَ.

2785. Ümmetimin kadınların ırzlarını ve ipek kumaşları helal kabul edecekleri zaman yaklaştı.[2785]

Tavsiyeler

٢٧٨٦- أَوْصانِي اللهُ بِذِي القُرْبَى وأَمَرَنِي أَنْ أَبْدَأَ بالعَبَّاسِ بنِ عَبدِ المَطَّلِبِ. صح

2786. Allah Teala, bana yakın akrabama iyi davranmamı tavsiye etti ve öncelikle Abbas b. Abdülmuttalib'den başlamamı emretti.[2786]

٢٧٨٧- أوصِي الخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِي بِتَقْوَى اللهِ وأوصِيهِ بِجَماعَةِ المسلِمِينَ أَنْ يُعَظِّمَ كَبِيرَهُمْ ويَرْحَمَ صَغِيرَهُم ويُوَقِّر عالِمَهُمْ وأن لا يَضْرِبَهُمْ فَيُذِلَّهُمْ ولا يُوحِشَهُم فَيُكَفِّرَهُمْ وأَنْ لا يُغْلِقَ بابَهُ دُونَهُمْ فَيَأكلَ قَوِيُّهُمْ ضَعِيفَهُمْ. صح

2787. Benden sonraki halifeyi Allah'dan korkmayı, müslümanları korumayı, onların büyüklerini saymayı, küçüklerini sevmeyi, alimlerine saygı duymayı, dövüp de zillete düşürmemeyi ürkütüp de nankörlüğe sevketmemeyi, yüzlerine karşı kapıları kapatıp da güçlülerin zayıfları ezmesine fırsat vermemeyi tavsiye ederim. [2787]

2783 Temmâm, I, 243.
2784 Taberânî, XIX, 93; Heysemî, II, 11.
2785 Taberânî, Şâmiyyîn, II, 26; İbni Asâkir, LIV, 317.
2786 Hâkim, III, 377; İbni Asâkir, XXVI, 343.
2787 Beyhakî, VIII, 161.

٢٧٨٨- أوصِيكَ أنْ لا تَكونَ لَعَّاناً. ض

2788. Çokça lanet etmemeni tavsiye ederim.[2788]

٢٧٨٩- أوصِيكَ أن تَسْتَحِيَ مِنَ الله تَعالى كما تَستَحِي مِنَ الرَّجُلِ الصَّالِحِ مِنْ قَوْمِكَ. ح

2789. Allah Teala'dan kavmi içinde iyi bir adamdan utandığın gibi utanmanı tavsiye ederim.[2789]

٢٧٩٠- أُوصِيكَ بِتَقْوَى الله تعالى والتَّكْبِيرِ على كلِّ شَرَفٍ. ح

2790. Allah Teala'dan korkmanı ve her yüksek yerde tekbir almanı tavsiye ederim.[2790]

٢٧٩١- أوصِيكَ بِتَقْوَى الله تَعالى فإنَّهُ رَأسُ كلِّ شَيْءٍ وعَلَيْكَ بالجِهادِ فإنهُ رَهْبانِيَّةُ الإسلامِ وعليْكَ بِذِكرِ الله تَعالى وتِلاوَةِ القرْآنِ فإنَّهُ رَوْحكَ في السَّماءِ وذِكْرُكَ في الأَرْضِ. ح

2791. Sana Allah'dan korkmayı tavsiye ederim. Çünkü takva her hayrın başıdır. Ardından cihada sarıl, zira cihad müslümanın ibadetidir. Sonra Allah'ı zikret ve Kur'an'ı oku. Çünkü onlar gökte senin rahatın, yerde de şerefindir.[2791]

٢٧٩٢- أوصِيكَ بِتَقْوَى الله تعالى في سِرِّ أمْرِكَ وعلانِيَتِهِ وإذا أسأْتَ فأحْسِنْ ولا تَسأَلَنَّ أحَداً شَيْئاً ولا تَقبِضْ أمانَةً ولا تَقْضِ بَيْنَ اثنيْنِ. صح

2792. Gizli ve açık işlerinde Allah'dan korkmanı tavsiye ederim. Bir kötülük yaptığın zaman ardından bir iyilik yap, kimseden bir şey isteme, emanet alma ve iki kişi arasında da hakemlik yapma![2792]

٢٧٩٣- أوصِيكَ بِتَقوَى الله تعالى فإنهُ رَأْسُ الأمْرِ كلِّهِ وعلَيْكَ بِتلاوَةِ القُرْآنِ وذِكْرِ الله تعالى فإنَّهُ ذِكرٌ لكَ في السَّماءِ ونورٌ لكَ في الأَرْضِ عَلَيْكَ بِطُولِ الصَّمْتِ إلاَّ

2788 Ahmed, V, 70.
2789 Ahmed, Zühd, s. 46; Beyhakî, Şuab, VI, 145; Deylemî, I, 429.
2790 İbni Ebî Şeybe, VI, 78; Ahmed, II, 325.
2791 İbni Mâce, Cihâd 8; Ahmed, II, 325, 331, 382, V, 181.
2792 Ahmed, V, 181; Heysemî, III, 93.

فِي خَيْرٍ فإِنَّهُ مُطْرَدَةٌ لِلشَّيْطانِ عَنْكَ وَعَوْنٌ لَكَ على أمْرِ دِينِكَ إِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الضَّحِكِ فإِنهُ يُمِيت القَلْبَ ويَذْهَبُ بنُورِ الوَجْهِ عَلَيْكَ بالجِهادِ فإِنهُ رَهْبانِيَّة أمَّتِي أحِبّ المَساكِينِ وجالِسْهُمْ انْظرْ إلى مَنْ تَحْتَكَ ولا تَنْظرْ إلى مَنْ فَوْقَكَ فإِنَّهُ أجْدَر أن لا تَزْدَرِيَ نِعْمَةَ الله عِنْدَكَ صِلْ قَرَابَتَكَ وإِنْ قَطَعُوكَ قُلِ الحَقَّ وإِنْ كانَ مُرّاً لا تَخَفْ في الله لَوْمَةَ لائِمٍ لِيَحْجزْكَ عَنِ النّاسِ ما تَعْلَمُ مِن نَفْسِكَ ولا تَجِد علَيْهِمْ فِيما تأْتِي وكَفَى بالمَرْءِ عَيْباً أنْ يَكونَ فِيهِ ثلاثَ خِصالٍ أن يَعرِفَ مِنَ النَّاسِ ما يَجْهَلُ مِنْ نَفْسِهِ ويَسْتَحِي لَهُمْ مِمَّا هُوَ فِيهِ ويُؤْذِيَ جَلِيسَهُ يا أبا ذَرَ لا عَقْلَ كالتَّدْبِيرِ ولا وَرَعَ كالْكَفِّ ولا حَسَبَ كَحُسْنِ الخلقِ. ح

2793. Sana Allah korkusunu tavsiye ederim, çünkü Allah korkusu herşeyin başıdır. Kur'an okumaya ve Allah'ı anmaya bak, çünkü onlar gökte senin zikrin, yerde de nurundur. Hayır söz dışında az konuş, çünkü az konuşmak şeytanı senden uzaklaştırır ve dinini korumada sana yardımcı olur. Çok gülmekten sakın, zira çok gülmek kalbi öldürür ve yüzün nurunu giderir. Cihadı bırakma, çünkü o ümmetimin ibadetidir. Fakirleri sev ve onlarla oturup kalk. Nimetlere sahip olma noktasında senden üstün insanlara bakma, aşağıda olanlara bak. Böyle yaparsan, Allah'ın sana verdiği nimetleri küçümsememiş olursun. Seninle ilişkiyi kesseler bile akrabalarınla iyi ilişkiler içinde ol, acı da olsa daima hakkı söyle, Allah yolunda insanların kınamasından korkma. Kendini kötü bilmen seni başkalarına dil uzatmaktan alıkoymalıdır. Kendi işlediğin kötülüğü başkaları yaptığında onları yadırgama. Şu üç şeyin bir kişide bulunması kendisine ayıp olarak yeter: Kendi kusurlarını bilmeden başkalarının kusurlarını görmesi, aynı hal kendisinde olduğu halde başkalarında utanılacak hal görmesi ve arkadaşlarına eziyet etmesi. Ey Ebu Zer! Tedbir gibi akıl, sakınmak gibi vera ve güzel huy gibi de şeref yoktur.[2793]

[2793] Beyhakî, Şuab, IV, 157; İbni Asâkir, XXIII, 274; Heysemî, IV, 216.

٢٧٩٤- أوصِيكَ يا أبا هُرَيْرَةَ بِخِصالٍ أرْبَعٍ لا تَدَعْهُنَّ أبداً ما بَقِيتَ عليْكَ بالغُسْلِ يَوْمَ الجمُعَةِ والبُكورِ إليْها ولا تَلغ ولا تَلُمْ وأوصِيكَ بِصِيامِ ثَلاثَةِ أيّامٍ مِنْ كلِّ شَهْرٍ فإنهُ صِيامُ الدَّهْرِ وَأوصيكَ بالوِتْرِ قَبْلَ النَّوْمِ وأوصِيكَ بركعَتِي الفَجْرِ لا تَدَعْهُما وإنْ صَلّيْتَ اللَّيْلَ كلّهُ فإنَّ فِيهِما الرَّغائِبَ. ض

2794. Ey Ebu Hureyre! Sana dört şey tavsiye ederim ki yaşadığın sürece onları bırakma. Cuma günleri guslet, cumaya erken git, hutbe sırasında boş şey konuşma, boş işle uğraşma! Her aydan üç gün oruç tutmanı da tavsiye ederim. Zira o üç gün oruç, bütün bir yıl oruç tutmak gibidir. Sana uyumadan önce vitir ve sabah namazının iki rekat sünnetini de kılmayı tavsiye ederim. Gecenin tamamını namazla da geçirsen onları bırakma. Zira o iki namazda bol sevap vardır.[2794]

٢٧٩٥- أوصِيكمْ بأصْحابي ثمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثمَّ يَفْشو الكَذِبُ حَتَّى يَحْلِفَ الرَّجُلُ ولا يُسْتَحْلَفُ وَيَشْهَدَ الشَّاهِدُ ولا يُسْتَشْهَدُ ألاَ لا يَخلُوَنَّ رَجُلٌ بامْرأةٍ إلاَّ كانَ ثالِثَهُما الشَّيْطان علَيْكمْ بالجماعَةِ وإيَّاكمْ والفرْقَةَ فإنَّ الشَّيْطانَ مَعَ الوَاحِدِ وهُوَ مَعَ الاثْنَيْنِ أبْعَدُ مَنْ أرَادَ بحْبُوحَةَ الجَنَّةِ فلْيَلْزَم الجَماعَةَ مَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وساءَتْهُ سَيِّئَتُهُ فَذَلِكمُ المؤْمِنُ. صح

2795. Size ashabımı ve onları izleyen nesli tavsiye ederim. Sonra yalan yaygınlaşır. Öyle ki, yemin etmesi istenmeden kişi yemin, şahitlik etmesi istenmeden şahitlik eder. Dikkat edin! Bir erkek kendisine nikah düşen bir kadınla hiçbir surette başbaşa kalmasın. Şayet kalırsa üçüncüleri şeytan olur. Cemaate sarılın, ayrılıktan uzak durun. Şeytan tek kişiyle beraberdir, ama iki kişiden uzaktır. Cennetin en orta yerini isteyen kimse cemaate sarılsın. İyilikleri kendisini sevindiren, kötülükleri kendisini üzen kimse gerçek mümindir.[2795]

2794 İbni Adî, III, 277.

2795 Tirmizî, Fiten 7; Ahmed, I, 18.

٢٧٩٦- أوصِيكم بالجارِ. ح

2796. Size komşu haklarını gözetmenizi tavsiye ederim.[2796]

Çeşitli Hadisler

٢٧٩٧- أَوْفَقُ الدُّعاءِ أنْ يَقولَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ أنْتَ رَبِّي وأنا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي واعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي يارَبِّ فاغْفِرْ لِي ذنْبِي إنَّكَ أنْتَ رَبِّي وإنهُ لا يَغْفِرُ الذنوبَ إلاَّ أنْتَ. ح

2797. En uygun dua kişinin şöyle demesidir: *"Allahım! Rabbim sensin, ben senin kulunum, nefsime zulmettim, günahlarımı itiraf ediyorum. Ey rabbim! Günahlarımı affet, sen benim rabbimsin, senden başka günahları affedecek hiç kimse yoktur."*[2797]

٢٧٩٨- أَوْفوا بِحِلْفِ الجاهِلِيَّةِ فإنّ الإسْلامَ لَمْ يَزِدْهُ إلاَّ شِدَّةً ولا تُحْدِثُوا حِلْفاً في الإسْلامِ. ح

2798. Cahiliye dönemindeki hayırlı andlaşmaların gereğini yerine getirin. Zira İslam bu gibi andlaşmalara şiddetle sahip çıkar. İslam'da da yeni andlaşmalar çıkarmayın.[2798]

٢٧٩٩- أوقِدَ على النَّارِ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ ثمَّ أوقِدَ عَلَيْها أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ ثمَّ أوقِدَ عليْها أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ كاللَّيْلِ المُظْلِمِ. ض

2799. Cehennemdeki ateş bin yıl yakıldı, sonra kıpkırkızı oldu. Sonra bin yıl daha yakıldı, derken bembeyaz oldu. Sonra bin yıl daha yakıldı, o zaman da kapkara oldu. O şimdi artık karanlık geceler gibi simsiyahtır.[2799]

٢٨٠٠- أولِمْ وَلَوْ بِشاةٍ. صح

2800. Bir koyun kesmekle de olsa düğün yemeğini ver.[2800]

2796 Harâitî, Mekârim, s. 90; Taberânî, VIII, 111; Heysemî, VIII, 165.
2797 Ahmed, II, 515.
2798 Ahmed, II, 212.
2799 Münâvî, III, 80.
2800 Buhârî, Menâkıbü'l-ensar 50; Nikâh 7, 54:56,59; Edeb 87; Müslim, Nikâh 79; 80, 81; Ebû Dâvûd, Nikâh II

٢٨٠١- أَوْلِياءُ الله تعالى الَّذِينَ إذا رُؤُوا ذُكِرَ الله تعالى. ض

2801. Allah'ın velileri, görüldüklerinde Allah'ın hatırlandığı kimselerdir.[2801]

İlk Şeyler

٢٨٠٢- أَوَّلُ الآياتِ طُلوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِها. ض

2802. Kıyametin ilk alametlerinden biri, güneşin batıdan doğmasıdır.[2802]

٢٨٠٣- أَوَّلُ الأَرْضِ خَرَاباً يسْرَاها ثمَّ يُمْناها. ح

2803. Yeryüzünde harab olacak ilk yerler Kabe'nin solu, sonra da sağ taraflarıdır.[2803]

٢٨٠٤- أَوَّلُ العِبادَةِ الصَّمْتُ. ض

2804. İbadetin başı, susmaktır.[2804]

٢٨٠٥- أَوَّلُ النَّاسِ فَناءً قُرَيْشٌ وأَوَّلُ قُرَيْشٍ فَناءً بَنو هاشِمٍ. ض

2805. İnsanlardan ilk yok olanlar Kureyş, Kureyş'ten ilk yok olanlar da Haşim oğullarıdır.[2805]

٢٨٠٦- أَوَّلُ النّاسِ هلاكاً قَرَيْشٌ وأَوَّلُ قُرَيْشٍ هَلاكاً أَهْلُ بَيْتِي. ض

2806. İnsanlardan ilk yok olacak olanlar Kureyşliler, Kureyşliler'den de ehl-i beytimdir.[2806]

٢٨٠٧- أَوَّلُ الوَقْت رِضْوَانُ الله وآخِرُ الوَقْتِ عَفوُ الله. ض

2801 Münâvî, III, 81.
2802 Taberânî, VIII, 263; Hatîb, II, 156; Heysemî, VIII, 9.
2803 Temmâm, I, 123; Deylemî, I, 38; İbni Asâkir, LIII, 333.
2804 Müttekî, nr. 6885.
2805 Müttekî, nr. 38430.
2806 Müttekî, nr. 38429, 38620, 39609.

2807. Namaz vaktinin ilk zamanları Allah'ın rızası, sonu ise Allah'ın affıdır.[2807]

٢٨٠٨- أَوَّلُ الوَقْتِ رِضْوَانُ الله وَوَسَط الوَقْتِ رَحمَة الله وآخِرُ الوَقْتِ عَفْوُ الله. صح

2808. Namaz vaktinin başlangıcı Allah'ın rızası, ortası rahmeti, sonu ise affına vesiledir.[2808]

٢٨٠٩- أَوَّلُ بقْعَة وُضِعَتْ في الأَرْضِ مَوْضِعُ البَيْتِ ثم مُدَّتْ مِنْها الأَرْضُ وإنَّ أَوَّلَ جَبَلٍ وَضَعَهُ الله تعالى على الأَرْضِ أَبُوقبَيْسٍ ثمَّ مُدَّتْ مِنْهُ الجِبالُ. ض

2809. Yeryüzüne ilk konan yer Kabe'nin yeridir. Yeryüzü oradan uzatılmıştır. Allah'ın yeryüzüne koyduğu ilk dağ da Ebu Kubeys dağıdır. Diğer dağlar ondan yaratılmıştır.[2809]

٢٨١٠- أَوَّلُ تحْفَةِ المؤْمِنِ أنْ يغْفَر لِمَنْ صَلَّى عليه.

2810. Ölümünden sonra müminin ilk hediyesi, cenaze namazını kılan kimselerin bağışlanmasıdır.[2810]

٢٨١١- أَوَّلُ جَيْشٍ مِنْ أُمَّتِي يَرْكَبُونَ البَحْرَ قد أَوْجَبُوا وأَوَّلُ جَيْشٍ مِنْ أُمَّتِي يَغزونَ مَدِينَةَ قَيْصَرَ مَغْفورٌ لهُمْ. صح

2811. Ümmetimden deniz seferine ilk çıkacak orduya cennet vacip olur. Yine ümmetimden Kayser'in şehrine savaşa çıkan ordunun günahları da mağfiret olunur.[2811]

٢٨١٢- أولُ خَصْمَيْنِ يَوْمَ القِيامَةِ جارَانِ. ح

2812. Kıyamet günü birbirinden şikayetçi olacak ilk kişiler, komşulardır.[2812]

2807 Dârekutnî,I, 249; İbni Adî, I, 256; Beyhakî, I, 435.
2808 Dârekutnî,I, 249; İbni Adî, I, 256; Beyhakî, I, 435.
2809 Beyhakî, Şuab, III, 431; İbni Asâkir, XXXV, 133.
2810 Hakîm, I, 284.
2811 Hâkim, IV, 556; İbni Kesîr, Bidâye, VI, 253.
2812 Ahmed, IV, 151; Taberânî, XVII, 303, 309; Heysemî, VIII, 170.

٢٨١٣- أَوَّلُ زُمْرَة تَدْخُلُ الجَنَّةَ على صُورَةِ القَمَرِ لَيْلَةَ البَدْرِ والثّانِيَة على لَوْنٍ أحْسَنَ مِنْ كَوْكَب درِّيٍّ في السَّماءِ لِكلِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ زَوْجَتانِ على كلِّ زَوْجَةٍ سَبْعُونَ حُلَّةً يَبدُو ساقُها مِنْ وَرَائِها. صح

2813. Cennete ilk girecek kafilenin hali, ayın ondördündeki hali gibi olacaktır. İkinci kafilenin hali gökteki en parlak ve güzel yıldız renginde olur. Her bir adama iki eş verilir. Bu eşlerden her birisinin üzerinde yetmiş güzel elbise vardır. Onların bacak kemiklerinin ilikleri bu elbiselerden görünür.[2813]

٢٨١٤- أَوَّلُ سابِقٍ إلى الجَنَّةِ عَبْدٌ أطاعَ اللهَ وأطاعَ مَوَالِيهُ. صح

2814. Cennete ilk girecek kişilerden biri, Allah'a ve efendilerine itaat eden köledir.[2814]

٢٨١٥- أَوَّلُ شَهْرِ رَمَضانَ رَحمَةٌ وأَوْسَطهُ مَغْفِرَةٌ وآخِرُهُ عِتْقٌ مِنَ النَّارِ. صح

2815. Ramazan ayının başı rahmet, ortası mağfiret, sonu ise cehennemden kurtuluştur.[2815]

٢٨١٦- أَوَّلُ شَيْءٍ يَحْشرُ النَّاسَ نارٌ تَحْشُرُهُمْ مِنَ المَشْرِقِ إلى المَغْرِبِ. صح

2816. İnsanları ilk toplayacak ateş, doğudan çıkıp onları batıya doğru toplayacak ateştir.[2816]

٢٨١٧- أَوَّلُ شَيْءٍ يأْكلهُ أهْلُ الجَنةِ زِيادَة كَبِدِ الحوتِ. صح

2817. Cennet halkının yiyeceği ilk şey, balık ciğerinin fazlasıdır.[2817]

٢٨١٨- أَوَّلُ ما يحاسَبُ بِهِ العَبْدُ يَوْمَ القِيامَةِ الصلاةُ فإنْ صَلَحَتْ صَلَحَ له سائِرُ عَمَلِهِ وإنْ فَسَدَتْ فَسَدَ سائِرُ عَمَلِهِ. ح

2813 Tirmizî, Kıyâmet 10.
2814 Hatîb, IV, 335; Münzirî, III, 27; Müttekî, nr. 25108.
2815 Ukaylî, II, 162; Müttekî, nr. 23668.
2816 Ebû Nuaym, VI, 252.
2817 Ebû Nuaym, VI, 252; Müttekî, nr. 39303.

2818. Kulun kıyamet günü ilk hesaba çekileceği ameli, namazdır. Eğer o düzgün çıkarsa, kulun diğer amelleri düzgün olur. Eğer o bozuk çıkarsa kulun diğer amelleri de bozuk olur.[2818]

٢٨١٩- أَوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنَ النّاسِ الأمانَةُ وآخِرُ ما يَبْقَى مِنْ دِينِهِم الصّلاة ورُبَّ مُصَلٍ لا خَلاقَ لهُ عِنْدَ الله تعالى. ض

2819. İnsanlardan ilk alınan şey emanet, son kalan ibadetleri ise namazdır. Nice namaz kılanlar da vardır ki, onların Allah yanında bir nasipleri yoktur.[2819]

٢٨٢٠- أَوَّلُ ما تفْتَقِدونَ منْ دِينِكم الأمانة. ح.

2820. Dininizden ilk kaybedeceğiniz şey, emanettir.[2820]

٢٨٢١- أَوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنَ النّاسِ الخُشُوعُ. ح

2821. İnsanlardan ilk kaldırılacak şey, huşudur.[2821]

٢٨٢٢- أَوَّلُ شَيْءٍ يُرْفَعُ مِنْ هذِهِ الأمّةِ الخشوع حَتَّى لاَ تَرَى فِيها خاشِعاً. ح

2822. Bu ümmetten ilk alınacak şey huşudur, öyle ki ümmet içinde huşu sahibi kimse görülmez.[2822]

٢٨٢٣- أَوَّلُ ما يُوضعُ في المِيزَانِ الخُلُقُ الحَسَنُ. ض

2823. Teraziye ilk konulacak olan şey, güzel ahlaktır.[2823]

٢٨٢٤- أَوَّلُ ما يُوضَعُ في مِيزَانِ العَبْدِ نَفَقَتُهُ على أهلِهِ. ض

2824. Kulun terazisine ilk konulacak ameli, ailesine karşı yaptığı harcamalardır.[2824]

2818 Taberânî, Evsat, II, 240; Ziyâ, VII, 144; Heysemî, I, 92.
2819 Hakîm, III, 168.
2820 Taberânî, VII, 295.
2821 Taberânî, VII, 295; Heysemî, II, 136.
2822 Heysemî, II, 136.
2823 Taberânî, XXIV, 253; Ebû Nuaym, V, 75.
2824 Münzirî, III, 64; Suyûtî, Menşûr, III, 71.

٢٨٢٥- أَوَّلُ ما يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ في الدِّماءِ. صح

2825. Kıyamet günü insanlar arasında ilk hükme bağlanacak olan dava, kan davalarıdır.[2825]

٢٨٢٦- أَوَّلُ ما يحاسَبُ بِهِ العَبْدُ الصّلاةُ وأَوَّلُ ما يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ في الدِّماءِ. ح

2826. Kulun ilk sorguya çekileceği ibadet namaz, insanlar arasındaki davalardan ilk hükme bağlanacak olan da kan davalarıdır.[2826]

٢٨٢٧- أَوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ الحَياءُ والأمانة. ض

2827. Bu ümmetten ilk kaldırılcak olanlar, haya ve emanet duygusudur.[2827]

٢٨٢٨- أَوَّلُ ما نَهانِي عنْه ربّي بَعْدَ عِبادَةِ الأَوْثانِ شرْب الخمْرِ ومُلاحاة الرِّجالِ. ض

2828. Rabbimin putperestlikten sonra bana en önce yasakladığı şey, içki içmek ve insanlarla çekişmektir.[2828]

٢٨٢٩- أَوَّلُ ما يُهْرَاقُ مِنْ دَمِ الشَّهيدِ يُغْفَرُ لهُ ذَنْبهُ كلُّهُ إلاَّ الدَّيْنَ. صح

2829. Şehidin yere dökülen ilk kanıyla birlikte, borçları dışındaki bütün günahları bağışlanır.[2829]

٢٨٣٠- أَوَّلُ مَنْ أشْفَعُ لهُ يَوْمَ القِيامَةِ مِنْ أمَّتِي أهْلُ بَيْتِي ثمَّ الأقْرَبُ فالأقْرَبُ مِنْ قُرَيْشٍ ثمَّ الأنْصارُ ثمَّ مَنْ آمَنَ بِي واتّبَعَنِي مِنَ اليَمَنِ ثمَّ مِنْ سائِرِ العَرَبِ ثمَّ الأعاجِمِ ومَنْ أشْفَعُ له أوَّلاً أفْضَلُ. ض

2830. Kıyamet günü ümmetimden ilk önce şefaat edeceklerim ehl-i beytim, sonra sırasıyla Kureyş'ten olan yakınlarım, sonra ensar, sonra

---

2825 Buhârî, Diyat 1, Rikâk 48; Müslim, Müsakât 28; Tirmizî, Diyat 8; İbni Mâce, Diyat 5; Ahmed, I, 388, 441, 442.

2826 Heysemî, I, 291.

2827 Heysemî, VII, 321; Müttekî, nr. 5771.

2828 Beyhakî, X, 194; Müttekî, nr. 13161.

2829 Taberânî, VI, 88; Hâkim, II, 119; Heysemî, IV, 128.

Yemenliler'den bana iman edip tabi olanlar, sonra diğer Araplar, sonra da Arap olmayan kişilerdir. Önce şefaat ettiğim kişiler daha faziletlidirler.[2830]

٢٨٣١- أَوَّلُ مَنْ أَشْفَعُ لَهُ مِنْ أُمَّتِي أَهلُ المَدِينَة وأَهْلُ مَكَّةَ وأَهْلُ الطَّائِفِ. صح

2831. Ümmetimden ilk şefaat edeceğim kişiler Medineliler, sonra Mekkeliler, sonra da Taifliler'dir.[2831]

٢٨٣٢- أَوَّلُ مَنْ يَلْحَقُنِي مِنْ أَهْلِي أَنْتِ يا فاطِمةَ وأَوَّلُ مَنْ يَلْحَقنِي مِنْ أَزْواجِي زَيْنَبُ وَهِيَ أَطْوَلكنَّ كَفّاً.

2832. Ehl-i beytimden bana en önce kavuşacak olan sensin ey Fatıma! Eşlerimden bana en evvel kuvuşacak olan ise Zeyneb'dir. O, sizin eli en açık olanınızdır.[2832]

٢٨٣٣- أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عنْهُ الأَرْضُ أنا ولا فَخْرَ ثمَّ تَنشَقُّ عَنْ أبي بَكرٍ وعُمَرَ ثمَّ تَنْشَقُّ عَنِ الحَرَمَيْنِ مَكَّةَ والمَدِينَة ثمَّ أُبْعَثُ بَيْنهُما. ض

2833. Kabri ilk açılacak olan benim, bunu övünmek için söylemiyorum. Sonra Ebu Bekir ve Ömer'in kabirleri açılır. Sonra Haremeyn olan Mekke ve Medine kabirleri yarılır. Ben o iki şehir arasında dirilirim.[2833]

٢٨٣٤- أَوَّلُ مَنْ يَشْفَعُ يَوْمَ القِيامَةِ الأَنْبياءُ ثمَّ العُلَماءُ ثمَّ الشُّهَدَاءُ. ض

2834. Kıyamet günü ilk şefaat edecek olanlar peygamberler, sonra alimler, sonra da şehidlerdir.[2834]

٢٨٣٥- أَوَّلُ مَنْ يُدْعَى إلى الجَنَّةِ الحَمَّادونَ الذِينَ يَحْمَدُونَ الله على السَّرَّاءِ والضَّرَّاءِ. ح

2830 İbnü'l-Cevzî, III, 250; Heysemî, X, 380.
2831 Heysemî, X, 381.
2832 İbni Asâkir, XVII, 73.
2833 Hâkim, III, 72; İbni Asâkir, VIL, 189.
2834 Hatîb, XI, 177; Deylemî, V, 519.

2835. Cennete ilk çağrılacak olanlar, sevinçli ve üzüntülü zamanlarda Allah'a çokça hamdedenlerdir.[2835]

٢٨٣٦- أَوَّلُ مَنْ يُكسَى مِنَ الخَلائِقِ إبْرَاهِيمُ.

2836. İnsanlardan ilk elbise giydirilecek olan, İbrahim'dir.[2836]

٢٨٣٧- أَوَّلُ مَنْ فُتِقَ لِسانُهُ بالعَرَبِيَّةِ المُبَيَّنةِ اسْماعِيلُ وهُوَ ابنُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ سَنَةً. ح

2837. Anlaşılır Arapça ile ilk konuşmaya başlayan İsmail'dir. O zamanlar o ondört yaşında idi.[2837]

٢٨٣٨- أَوَّلُ مَنْ خَضَبَ بالحِنّاءِ والكَتَمِ إبْرَاهِيمُ وأَوَّلُ مَنِ اخْتَضَبَ بالسَّوَادِ فِرْعَوْن. ض

2838. Kına ve otla saçını ilk boyayan İbrahim, ilk siyaha boyayan da Firavun'dur.[2838]

٢٨٣٩- أَوَّلُ مَنْ دَخَلَ الحَمَّاماتِ وصُنِعَتْ لهُ النورَة سُلَيْمانُ بْنُ دَاوُدَ فَلَمَّا دَخَلَهُ وَجَدَ حَرَّهُ وغَمَّهُ فقالَ أَوَّهْ مِنْ عذَابِ الله أَوَّهْ قَبْلَ أن لا تَكونَ أَوَّهْ. ض

2839. İlk defa hamamlara giren ve kendisine temizlenme taşı yapılan Davud oğlu Süleyman'dır. O hamama girip de onun sıcağını ve sıkıntısını hissedince *"Eyvah Allah'ın azabına, eyvah demeden önce eyvah!"* dedi.[2839]

٢٨٤٠- أَوَّلُ مَنْ غَيَّرَ دِينَ إبْرَاهِيمَ عَمْرُو بنُ لَحيِّ بنِ قَمْعَةَ بنِ خِنْدِفَ أبو خُزَاعَةَ. ض

2840. İbrahim'in dinini ilk değiştiren kişi Ebu Huzaa, Amr İbni Luhay İbni Kım'a İbni Hındif'tir.[2840]

2835 Taberânî, XII, 19; Hâkim, I, 681; Beyhakî, Şuab, IV, 115.
2836 Ahmed, Zühd, I, 79; Râfiî, III, 384.
2837 Deylemî, I, 30.
2838 Deylemî, I, 29.
2839 İbni Ebî Şeybe, VII, 274; Ukaylî, I, 84; Heysemî, I, 279.
2840 Taberânî, X, 398; Heysemî, I, 116; Müttekî, nr. 34096.

٢٨٤١- أَوَّلُ مَنْ يُبَدِّلُ سُنَّتِي رَجُلٌ مِنْ بَنِي أُمَيَّةَ. ض

2841. Sünnetimi ilk değiştirecek kişi, Ümeyye oğullarından bir adamdır.[2841]

٢٨٤٢- أَوَّلُ ما يُرْفَعُ الرُّكْنُ والقُرْآنُ وَرُؤْيا النَّبِيِّ في المَنامِ. ض

2842. Ahir zamanda ilk kalkacak olan Hacer-i Esved, Kur'an ve rüyada görülen peygamber rüyalarıdır.[2842]

٢٨٤٣- أَوَّلُ ما افْتَرَضَ اللهُ تعالى على أُمَّتِي الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ وأَوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنْ أَعْمَالِهِمُ الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ وأَوَّلُ ما يسْألونَ عَن الصَّلَواتِ الخَمْسِ فَمَنْ كانَ ضَيَّعَ شَيْئاً منها يَقُولُ اللهُ تَبارَكَ وتَعالى انظُروا هَلْ تَجِدُونَ لِعَبْدِي نافِلَةً مِنْ صلاَةٍ تتِمُّونَ بِها ما نَقَصَ مِنَ الفَرِيضَةِ وانْظُرُوا في صِيامِ عَبْدِي شَهْرَ رَمَضَانَ فإنْ كانَ ضَيَّعَ شَيْئاً منهُ فانْظرُوا هَلْ تَجِدُونَ لِعَبْدِي نافِلَةً مِنْ صيامٍ تُتِمُّونَ بِها ما نَقَصَ مِنَ الصِّيامِ وانْظُروا في زَكاةِ عَبْدِي فإنْ كانَ ضَيَّعَ مِنْها شَيْئاً فانْظُروا هلْ تَجِدونَ لِعَبْدِي نافِلَةً مِنْ صَدَقَةٍ تتِمُّونَ بها ما نَقَصَ مِنَ الزَّكاةِ فَيُؤْخَذ ذلِكَ على فَرَائِضِ اللهِ وذلِكَ بِرَحمَةِ اللهِ وعَدْلِهِ فإنْ وَجَدَ فَضْلاً وُضِعَ في مِيزَانِهِ وقِيلَ لهُ ادْخلِ الجَنَّةَ مَسْرُوراً وإنْ لمْ يُوجَدْ لهُ شَيْءٌ مِنْ ذلِكَ أمِرَت بهِ الزَّبانِيَة فأخَذوا بِيَدِهِ وَرِجْلَيْهِ ثمَّ قُذِفَ بهِ في النَّارِ. ح

2843. Allah Teala'nın ümmetime ilk farz kıldığı şey beş vakit namazdır. Ameller içerisinde ilk ortadan kaldırılacak olan farz da beş vakit namazdır. İlk sorguya çekilecek ibadet de beş vakit namazdır. Ondan birşey eksik yapan kimse için Allah Teala şöyle buyurur: *"Bakın, kulumun farzlardan eksik bıraktığı namazları tamamlamak için nafile olarak kıldığı namazı var mı? Kulumun ramazan oruçlarına bakın, eksik bıraktığı birşey varsa onu tamamlayacak nafile oruçları var mı? Kulumun zekatına bakın. Eğer ondan birşey eksik bırakmışsa onu tamamlayacak nafile sadakalar*

2841 İbni Ebî Şeybe, VII, 60, 260; İbni Asâkir, LXV, 250.

2842 Suyûtî, Mensûr, I, 349.

bulabiliyor musunuz?" Bu nafileler Allah'ın farz kıldığı ibadetlere eklenir. Bu, Allah'ın rahmet ve adaletiyle olur. Bundan fazlası bulunabilirse sevap kefesine konulur ve kendisine şöyle denilir: *"Mesrur olarak cennete gir."* Eğer nafileden farzları tamamlayacak birşey bulunamazsa zebanilere emir verilir. Onlar .da onun ellerinden ve ayaklarından yakalayarak kendisini cehenneme fırlatırlar.[2843]

٢٨٤٤- أَوَّلُ ما يحاسَبُ الناسُ بِهِ يَوْمَ القيامَةِ مِنْ أعْمالِهِمُ الصَّلاة يَقولُ رَبُّنا عَزَّوجلَّ لِملاَئِكَتِهِ وهُوَ أعْلَمُ انْظُروا في صلاةِ عَبْدِي أتَمَّها أمْ نَقَصَها فإنْ كانَتْ تامَّةً كُتِبَتْ لهُ تامّةً وإنْ كانَ انْتَقَصَ مِنْها شَيْئاً قالَ انْظُرُوا هَلْ لِعَبْدِي مِنْ تَطَوُّعٍ فإنْ كانَ لهُ تَطَوعٌ قالَ أتِمُّوا لِعَبْدِي فَرِيضَتَهُ ثمَّ تُؤْخَذُ الأَعْمالُ على ذالك. صح

2844. Kıyamet günü insanların hesaba çekilecekleri ilk amel, namazdır. Allah Teala, daha iyi bildiği halde meleklerine *"Kulumun namazlarına bir bakın bakalım, tam mı yoksa eksik mi kılmış?"* buyurur. Eğer kulun namazları tam ise ona tam bir sevap yazılır. Eğer eksikse Allah Teala *"Kulumun nafile namazları var mı bir de ona bakın!"* der. Eğer onun nafile namazları varsa *"Kulumun farzlarını onlarla tamamlayın"* der. Sonra bu şekilde diğer amellere geçilir.[2844]

٢٨٤٥- أَوَّلُ نَبِيَ أرْسِلَ نوحٌ. ح

2845. Resul olarak ilk gönderilen peygamber, Nuh'dur.[2845]

٢٨٤٦- أَوَّلُ الرسلِ آدَم وآخِرُهُمْ محمَّدٌ وأوَّل أنْبِياءُ بَنِي اسْرَائِيلَ مُوسَى وآخِرُهُمْ عِيسَى وأوَّلُ مَنْ خَطّ بالقَلم إدْرِيسُ. ض

2846. Peygamberlerin ilki Adem, sonuncusu Muhammed'dir. İsrail oğullarının ilk peygamberi Musa, sonuncusu İsa'dır. Kalemle ilk yazı yazan da İdris'tir.[2846]

2843 Ebû Nuaym, V, 233; Müttekî, nr. 18859.
2844 Ahmed, II, 425; Hâkim, I, 394; Beyhakî, II, 386.
2845 Müttekî, nr. 32391.
2846 Müttekî, nr. 32269.

٢٨٤٧- أَوْلادُ المُشْرِكِينَ خدَمُ أَهْلِ الجَنّة. صح

2847. Müşriklerin çocukları, cennet halkının hizmetçilerdir.[2847]

Bilinmesi Gerekenler

٢٨٤٨- ألا أُحَدِّثُكمْ حَدِيثاً عَنِ الدَّجَّالِ ما حَدَّثَ به نَبِيٌّ قَبْلِي قَوْمَهُ إِنهُ أَعْوَرُ وإنهُ يَجِيءُ معهُ تِمْثالُ الجَنَّةِ والنارِ فالّتي يقولُ إِنَّها الجَنَّةُ النارُ وإِنِّي أُنْذِرُكمْ كما أَنْذَرَ بِهِ نوحٌ قَوْمَهُ. صح

2848. Size hiçbir peygamberin bahsetmediği şekilde Deccal'dan bahsedeyim mi? Onun bir gözü kördür. O beraberinde cennet ve cehennemin timsali bulunduğu halde gelir. Onun cennet dediği aslında cehennemdir. Sizi Nuh aleyhisselamın kavmini sakındırdığı gibi ondan sakındırırım.[2848]

٢٨٤٩- ألا أُحَدِّثكمْ بِمَا يُدْخِلكمُ الجَنَّةَ ضَرْبٌ بالسَّيْفِ وطَعامُ الضَّيْفِ واهْتِمامٌ بِمَواقِيتِ الصَّلاةِ وإِسْباغُ الطُّهُورِ في اللَّيْلَةِ القَرَّةِ وإطعام الطعامِ على حُبِّهِ. ح

2849. Size, cennete girmenize vesile olacak şeyleri haber vereyim mi? Onlar cihad etmek, Allah yolunda çarpışmak, misafire yemek vermek, namazı vaktinde kılmaya özen göstermek, soğuk gecede güzelce abdest almak ve Allah için yemek yedirmektir.[2849]

٢٨٥٠- ألا أُحَدِّثُكُمْ بأَشْقى الناسِ رَجُلَيْنِ أَحَيْمِرِ ثَمودَ الذي عقرَ النّاقَةَ والذي يَضْرِبُكَ يا عَلِيُّ على هذه حتى يَبلَّ منها هذه. ح

2850. Size insanların en kötü iki adamı haber vereyim mi? Biri Semud kavminden deveyi öldüren kızıl adam, diğeri de ya Ali! Kılıcını senin kanına bulayan adamdır.[2850]

2847 Müttekî, nr. 39304.
2848 Buhârî, Enbiyâ 26.
2849 Müttekî, nr. 34504, 44311.
2850 Ahmed, IV, 263; Müttekî, nr. 32906.

٢٨٥١- ألاَ أخْبِرُكَ بأخيَرِ سُورَة في القُرْآن الحمدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ. ح

2851. Kur'an'daki en hayırlı sureyi size haber vereyim mi? O sure, el-Hamdülillahi rabbi'l-alemin suresidir.[2851]

٢٨٥٢- ألا أُخْبِرُكَ عن مُلوكِ الجَنَّةِ رَجُلٌ ضَعِيفٌ مُسْتَضْعَفٌ ذُوطِمْرَيْنِ لا يؤبَهُ لهُ لوْ أقْسَمَ على الله تعالى لأبَرَّهُ. ح

2852. Size cennet ehlinin sultanlarını bildireyim mi? Onlar, zayıf olup horlanan, fakirliğinden dolayı eski elbise giyen, insanlar tarafından önemsenmeyen ve Allah adına *'Şu şöyle olacak'* diye yemin ettiğinde Allah'ın kendisini doğru çıkardığı kimselerdir.[2852]

٢٨٥٣- ألا أخْبِرُكَ بأهلِ النارِ كلُّ جَعْظَرِيَ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ جَمَّاعٍ مَنُوعٍ ألاَ أخْبِرُكَ بأهل الجنَّةِ كلُّ مِسْكينٍ لوْ أقْسَمَ على الله تعالى لأبَرَّهُ. ض

2853. Size cehennem ehlini haber vereyim mi? Cehennem ehli, bütün katı kalpli, etrafındakilere gururla bağırarak emreden, büyüklenen ve hırsla mal toplayıp kimseye birşey vermeyen kimselerdir. Size cennet ehlini de haber vereyim mi? Onlar miskin kişiler olup Allah adına *'Şu şöyle olacak'* diye yemin etseler Allah'ın kendilerini doğru çıkardığı kimselerdir[2853]

٢٨٥٤- ألاَ أخْبِرُكَ بأفْضَلِ ما تَعَوَّذَ بهِ المُتَعَوِّذونَ قُلْ أعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ وقلْ أعُوذُ بِرَبِّ الناسِ. صح

2854. Allah'a sığınanların kendisiyle sığındıkları en faziletli şeyi size haber vereyim mi? O, Felak ve Nas sureleridir.[2854]

٢٨٥٥- ألا أخبرُكَ بتَفْسِيرِ لاحَوْلَ ولا قوَّةَ إلاَّ باللهِ لا حَوْلَ عن مَعْصِيَةِ اللهِ إلاّ بعِصْمَةِ اللهِ ولا قوَّة على طاعةِ اللهِ إلاّ بعَوْنِ اللهِ هَكَذا أخْبَرَني جبْرِيلُ ياابْنَ أُمّ عَبْدٍ. ض

2851 İbni Mâce, Mukaddime 13, Cihâd 16, Zühd 4; Ahmed, V, 158.
2852 İbni Mâce, Zühd 4; Ahmed, V, 407.
2853 Ebû Dâvûd, Edeb 7; Ahmed, IV, 227.
2854 Ahmed, III, 417; Taberânî, XVII, 343.

2855. Size la havle ve la kuvvete illa billah'ın açıklamasını haber vereyim mi? *"Allah'ın yasakladığı şeylerden sakınma, ancak Allah'ın korumasıyla mümkündür. Allah'a itaate güç yetirme de ancak Allah'ın yardımıyladır."* Bana Cibril bu şekilde bildirdi.[2855]

٢٨٥٦- ألا أخبرُكمْ بأهلِ الجَنَّةِ كلُّ ضَعِيفٍ مُسْتَضْعَفٍ لوْ أقْسَمَ على الله لأَبَرَّهُ ألا أخبرُكمْ بأهلِ النارِ كلُّ عتل جَوَّاضٍ جَعْظَرِي مُسْتَكبِرٍ. ح

2856. Size cennetlikleri bildireyim mi? Onlar zayıf ve zayıf görüldükleri için kimsenin önemsemediği ve fakat şöyle olacak diye yemin etseler, isteklerini Allah'ın yerine getirdiği kimselerdir. Size cehennemliklerin de kimler olduğunu söyleyeyim mi? Onlar da katı kalpli, kaba saba, cimri ve kurularak yürüyen kibirli kimselerdir.[2856]

٢٨٥٧- ألا أخْبِرُكمْ بِخَيْرِكمْ مِنْ شَرِّكمْ خَيْرُكمْ مَنْ يُرْجَى خَيْرُهُ ويُؤْمَنُ شَرُّهُ وشَرُّكمْ مَنْ لا يُرْجى خَيْرُهُ ولا يُؤْمَنُ شَرُّهُ. ح

2857. Size hayırlınız ve şerlinizin kim olduğunu haber vereyim mi? Hayırlınız hayrı umulan, şerrinden de emin olunandır. Şerliniz ise hayrı umulmayan, kötülüğünden de emin olunmayan kimsedir.[2857]

٢٨٥٨- ألا أخْبِرُكمْ بِخَيْرِ النّاسِ وشَرِّ النّاسِ إنَّ مِن خَيْرِ النّاسِ رَجلاً عَمِلَ في سَبِيلِ الله عَزَّوَجَلَّ على ظَهْرِ فرسِهِ أو على ظهرِ بَعِيرِهِ أوْ على قَدَمَيْهِ حَتَّى يأتِيَهُ المَوْت وإنّ مِنْ شَرِّ النّاسِ رَجُلاً فاجِراً جَرِيئاً يَقْرَأ كِتابَ الله لا يَرْعَوي إلى شَيْءٍ مِنْهُ. صح

2858. Size insanların en hayırlısıyla en şerlisinin kimler olduğunu haber vereyim mi? Hayırlı insanlardan birisi atının, devesinin veya ayaklarının üzerinde ölünceye kadar Allah yolunda çalışandır. İnsanların en şerlilerinden birisi ise, günahkar ve Allah'ın kitabını okuduğu halde hiçbir yasağından sakınmayan cüretkar kimsedir.[2858]

2855 Hatîb, XII, 362; Müttekî, nr. 3947; Aclûnî, I, 315.

2856 Buhârî, Eymân 9, Tefsîr sûre (68), 1, Edeb 61; Müslim, Cennet 47; Tirmizî, Cehennem 13; İbni Mâce, Zühd 4.

2857 Tirmizî, Fiten 76.

2858 Ahmed, III, 37,42, 58.

٢٨٥٩- ألا أخبرُكمْ بأيْسَرِ العِبادَةِ وأهْوَنِها على البَدَنِ الصَّمْتُ وحُسْنُ الخلُقِ. ح

2859. Size kolay ve bedene hafif gelen ibadetleri haber vereyim mi? Onlar susmak ve güzel ahlak sahibi olmaktır.[2859]

٢٨٦٠- ألا أخبِرُكمْ عنِ الأجْوَدِ الله الأَجْوَدُ وأنا أجْوَدُ وَلَدِ آدَمَ وأجْوَدُهُمْ مِنْ بَعْدِي رَجُلٌ عَلِمَ عِلْماً فانْتَشَرَ عِلْمُهُ يُبْعَثُ يَوْمَ القِيامَةِ أُمَّةً وَحْدَهُ وَرَجُلٌ جادَ بِنَفْسِهِ في سَبِيلِ الله حَتَّى يُقتَلَ. ض

2860. Size en cömert kimsenin kim olduğunu haber vereyim mi? Allah Teala, bütün cömertlerden daha cömerttir. Ben Ademoğullarının en cömerdiyim. Benden sonra onların en cömerdi ise, Allah'ın kendisine ilim verdiği ve bu ilmi yaydığı kişidir. Bu kişi, kıyamet günü tek başına bir ümmet olarak dirilir. Bundan sonra en cömert olan ise şehid edilinceye kadar Allah yolunda nefsinden fedakarlıkta bulunan kişidir.[2860]

٢٨٦١- ألاَ أُخْبِرُكمْ بِشَيْءٍ إذا نَزَلَ بِرَجُلٍ مِنكمْ كَرْبٌ أوْ بَلاءٌ مِنْ أمْرِ الدُّنْيا دعا بِهِ فَفُرِّجَ عنهُ دُعاءُ ذِي النونِ لا إله إلاَّ أنْتَ سُبْحانَكَ إنّي كُنْتُ مِنَ الظّالِمِينَ. صح

2861. Size birinizin başına dünya ile ilgili bir sıkıntı veya bela geldiğinde okuyarak ondan kurtulacağı bir şeyi haber vereyim mi? O, Yunus'un şu duasıdır: *"Senden başka hiçbir ilah yoktur. Sen her türlü noksan sıfatlardan münezzehsin. Hiç şüphesiz ben nefsime zulmedenlerden oldum."*[2861]

٢٨٦٢- ألاَ أخْبِرُكمْ بِسُورَةٍ مِلْءُ عَظَمَتِها ما بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ وَلِكاتِبِها مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ ذلِكَ وَمَنْ قَرَأها يَوْمَ الجُمُعَةِ غُفِرَ لهُ ما بَيْنَهُ وبَيْنَ الجُمُعَةِ الأُخْرَى وزِيادةَ ثلاثةِ أيّامٍ ومَنْ قَرَأ الخَمْسَ الأَوَاخِرَ مِنها عندَ نَوْمِهِ بَعَثَهُ الله أيَّ اللّيْلِ شاءَ سُورَةُ أصْحابِ الكَهْفِ.

2859 Münzirî, III, 533.
2860 Ebû Ya'la, V, 176; Beyhakî, Şuab, II, 281; Heysemî, I, 166.
2861 Hâkim, I, 685; İbni Asâkir, VL, 38.

2862. Size öyle bir sureyi haber vereyim ki, büyüklüğü gökle yerin arasını doldurmuştur. Onu yazan için de o kadar mükafat vardır. Cuma günü, onu okuyan kimsenin iki cuma arası ve üç gün fazlasıyla işlemiş olduğu günahları bağışlanır. Kim onun son beş ayetini okuyup yatarsa gecenin hangi saatinde isterse Allah Teala onu uyandırır. Bu sure Kehf suresidir.[2862]

٢٨٦٣- أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ تحرمُ عليه النارُ غداً؟ على كل هينٍ لينٍ قريبٍ سهلٍ. ح

2863. Yarın cehennemin kendilerine haram olduğu kimseleri size haber vereyim mi? Cehennem her ağırbaşlı, nazik, cana yakın ve itaatkar kimseye haramdır.[2863]

٢٨٦٤- أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ الشُّهَدَاءِ الَّذِى يَأْتِى بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ أَنْ يُسْأَلَهَا. صح

2864. Size şahitlerin en hayırlısını haber vereyim mi? O, kendisinden istenmeden önce şahitlik görevini yerine getiren kimsedir.[2864]

٢٨٦٥- أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بصلاة المنافقِ أن يؤخرَ العصرَ حتى إذا كانت الشمسُ كَنَزْبِ البقرةِ صلاها. صح

2865. Size münafığın namazını haber vereyim mi? O, ikindi namazını güneşin ineğin karnındaki yağ gibi sararıncaya kadar tehir edip öyle kılar.[2865]

٢٨٦٦- أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلاَةِ وَالصَّدَقَةِ إِصْلاَحُ ذَاتِ الْبَيْنِ فإِنَّ فَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ الْحَالِقَةُ. صح

2866. Size oruç, namaz ve sadakadan daha üstün bir ibadeti haber vereyim mi? O, insanların arasını bulmaktır. İnsanların arasını bozmak ise dini kökten kazımaktır.[2866]

2862 Münâvî, III, 104.
2863 Ahmed, I,,415.
2864 Tirmizî, Şehadât 1; Taberânî, Akdıye 3; Müslim, Akdıye 19; Ebû Dâvûd, Akdıye 13.
2865 Dârekutnî,I, 252; Hâkim, I, 309.
2866 Ahmed, VI, 444; İbni Hibbân, XI, 489.

٢٨٦٧- ألاَ أخْبِرُكمْ بِرِجالِكمْ مِنْ أهْلِ الجَنَّةِ النَّبِيُّ في الجَنَّةِ والشَّهِيدُ في الجَنَّةِ والصِّدِّيقُ في الجَنَّةِ والمَوْلودُ في الجَنَّةِ والرَّجُلُ يَزُورُ أخاهُ في ناحِيَةِ المِصْرِ في الله في الجَنَّةِ ألا أخْبِرُكمْ بِنِسائِكمْ مِنْ أهْلِ الجَنَّةِ الوَدُودُ الوَلودُ العودُ الّتِي إذا ظُلِمَتْ قالَتْ هذِهِ يَدِي في يَدِكَ لا أذُوقُ غَمْضاً حَتَّى تَرْضَى. ض

2867. Size cennetlik erkekleri haber vereyim mi? Peygamberler cennettedir, şehidler cennettedir, sıddıklar cennettedir, küçük yaşta ölen çocuklar cennettedir, şehrin kenarındaki arkadaşını Allah için ziyaret edenler cennettedir. Size cennetlik kadınları da haber vereyim mi? Sevimli, doğurgan ve zulme uğradığı zaman kocasına dönüp *"Elim elin üzeredir, sen benden razı oluncaya kadar uyku uyumayacağım"* diyen kadındır.[2867]

٢٨٦٨- ألا أخبرُكمْ بأفْضَلِ المَلائِكَةِ جِبْرِيلُ وأفْضَلُ النَّبِيِّينَ آدَمُ وأفْضَلُ الأيَّام يَوْمُ الجمُعَةِ وأفضَل الشُّهُورِ شَهْرُ رَمَضَانَ وأفْضَلُ اللَّيَالِي لَيْلَة القَدرِ وأفْضَلُ النِّساءِ مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرانَ. ض

2868. Size meleklerin en üstünlerini haber vereyim mi? O Cibril'dir. Peygamberlerin en üstünü de Adem, günlerin en üstünü cuma, ayların en üstünü ramazan, gecelerin en üstünü kadir, kadınların en üstünü de İmran kızı Meryem'dir.[2868]

٢٨٦٩- ألا أدُلكَ على جِهادٍ لا شَوْكَةَ فِيهِ حِجُّ البَيْتِ. ح

2869. Sana dikeni olmayan bir cihad yolu göstereyim mi? O cihad haccetmektir.[2869]

٢٨٧٠- ألا أدُلُّك على كَلِمَةٍ مِنْ تَحْتِ العَرْشِ مِنْ كَنْزِ الجَنةِ تَقولُ لا حَوْلَ ولا قوَّةَ إلاّ بالله فَيَقولُ الله أسْلَمَ عبْدِي واسْتَسْلَمَ. صح

2867 Taberânî, XIX, 140; Heysemî, IV, 312.
2868 Taberânî, XI, 160; Heysemî, II, 160.
2869 Taberânî, XXIV, 314; Heysemî, III, 206.

2870. Sana Arş'ın altından ve cennet hazinesinden olan bir söz bildireyim mi? O *"La havle ve la kuvvete illa billah: Kötülükten sakınma ve iyiliğe güç yetirme ancak Allah'ın yardımıyladır"* sözüdür. Sen böyle dediğinde Allah Teala *"Kulum bana teslim oldu ve herşeyi de bana teslim etti"* buyurur.[2870]

٢٨٧١- ألا أدُلُّكَ على غِرَاسٍ هُوَ خَيْرٌ مِنْ هذا تَقولُ سُبْحانَ الله والحَمْدُ لله ولا إله إلاّ الله والله أكبَرُ يُغْرَسُ لَكَ بكلِّ كلِمَةٍ مِنها شَجَرَةٌ في الجَنةِ. صح

2871. Sana senin diktiğin fidandan daha hayırlı bir fidan dikme yolu göstereyim mi? Onlar, sübhanallah, elhamdülillah, lailahe illallahu vallahu ekber demendir. Onlardan her bir kelime karşılığında senin için cennette bir ağaç dikilir.[2871]

٢٨٧٢- ألا أدُلُّكَ على بابٍ مِنْ أبْوَابِ الجَنَّةِ لا حَوْلَ ولا قوَّةَ إلاَّ بالله. صح

2872. Size cennet kapılarından bir kapı göstereyim mi? O kapı *"La havle vela kuvvete illa billah: Allah'dan başka hiçbir güç ve kuvvet yoktur"* sözüdür.[2872]

٢٨٧٣- ألا أدُلُّكمْ على ما يمْحُو الله به الخَطايا ويَرْفَعُ به الدَّرَجاتِ إسْباغُ الوُضوءِ على المَكارِهِ وكَثْرَةُ الخُطا إلى المَساجِدِ وانْتِظار الصَّلاةِ بعدَ الصَّلاةِ فذلِكُمُ الرِّباطُ فذلِكُمُ الرِّباط فذلِكمُ الرِّباطُ. صح

2873. Size günahları silip süpüren, dereceleri yükselten bir şeyi haber vereyim mi? Zor şartlarda abdest almak, uzak yerlerden mescidlere gelmek ve namazı kıldıktan sonra diğer namazın beklentisi içinde olmaktır. İşte bu bir cihaddır, bu bir cihaddır, bu bir cihaddır[2873]

٢٨٧٤- ألا أدُلكمْ على أشَدِّكمْ أمْلَكُكمْ لِنَفْسِهِ عِنْدَ الغَضَبِ. ح

2870 Hâkim, I, 71; Beyhakî, Şuab, I, 216.

2871 Münâvî, III, 108.

2872 Ahmed, III, 422; Beyhakî, Şuab, I, 444.

2873 Müslim, Tahâret 34, 41; Tirmizî, Tahâret 39; Nesâî, Zekât 1; Tahâret 102; İbni Mâce, Tahâret 5, 49, Mesâcid 14; Dârimî, Vudû 30.

2874. Size en güçlünüzün kim olduğunu haber vereyim mi? O kişi, öfkelendiğinde kendine en iyi hakim olabilendir.[2874]

٢٨٧٥- ألا أدُلكمْ على الخُلفَاءِ مِنّي ومِنْ أصْحابِي ومِنَ الأنْبِياءِ قَبْلِي هُمْ حَمَلَةُ القرْآنِ والأحادِيثِ عَنّي وعَنْهُمْ في الله ولله. ض

2875. Size benim sahabilerimin ve benden önceki peygamberlerin halifelerinin kimler olduğunu bildireyim mi? Onlar Allah yolunda onun rızası için Kur'an'ı okuyanlarla, benim ve onların sözlerini başkalarına nakledenlerdir.[2875]

٢٨٧٦- ألا أرْقِيكَ برُقْيَةٍ رَقانِي بها جِبْرِيلُ تَقولُ بِسْمِ الله أرْقِيكَ والله يَشْفِيكَ مِنْ كلِّ داءٍ يأتِيكَ مِنْ شرِّ النَّفَّاثاتِ في العُقَدِ ومِنْ شَرِّ حاسِدٍ إذا حَسَدَ تَرْقِي بها ثلاثَ مَرّاتٍ. صح

2876. Cibril'in bana okuyup tedavi ettiği bir duayı sana öğreteyim mi? Şöyle diyeceksin: *"Allah'ın adıyla sana şifa dileğinde bulunuyorum. Allah, sana düğümlere üfleyen sihirbazların şerrinden ve haset ettiği zaman hasetçilerin şerrinden gelen her hastalıktan şifa versin."*[2876]

٢٨٧٧- ألا أعلِّمُك كَلِماتٍ تَقولهُنَّ عندَ الكَرْبِ الله الله رَبِّي لا أشرِكُ به شَيئاً. ح

2877. Sıkıntı anında söyleyeceğin birkaç kelimeyi sana öğreteyim mi? O kelimeler *"Allah rabbimdir, ona hiçbirşeyi ortak koşmam"* kelimeleridir.[2877]

٢٨٧٨- ألا أعلمُكَ كَلِماتٍ لوْ كانَ عليْكَ مِثْلُ جَبَل صَبِيرٍ دَيْناً أدَّاهُ الله عنكَ قلِ اللهُمَّ اكفِنِي بِحَلالِكَ عَنْ حَرامِكَ وأغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ. ح

2878. Sana üzerinde Sabir dağı kadar bir borcun olsa dahi, okuduğun takdirde Allah'ın seni ondan kurtaracağı bir söz öğreteyim mi? Şöyle de: *"Allahım! Helalinden vererek beni haramdan koru, lütfunla beni senden başkasına muhtaç etme!"*[2878]

2874 Münâvî, III, 110.
2875 Hatîb, Şeref, s. 31; Deylemî, I, 135.
2876 Buhârî, Tıb 38; Müslim, Selâm 40; Ebû Dâvûd, Tıb 19; İbni Mâce, Tıb 36, 37.
2877 Ebû Dâvûd, Vitir 26.
2878 Tirmizî, Duâ 110.

٢٨٧٩- ألا أعَلِّمُكَ كَلاماً إذا قلْتَهُ أذْهَبَ الله تعالى هَمَّكَ وَقَضَى عَنْكَ دَيْنَكَ قُلْ إذا أصْبَحْتَ وإذا أمْسَيْتَ اللهمَّ إنِّي أعُوذ بكَ منَ الهَمِّ والحزْنِ وأعُوذُ بِكَ مِنَ العَجْزِ والكَسَلِ وأعُوذُ بكَ منَ الجُبْنِ والبُخْلِ وأعُوذُ بكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَيْنِ وقَهْرِ الرِّجالِ. ض

2879. Söylediğinde Allah'ın üzüntünü gidereceği ve borcunu ödeyeceği bir sözü sana öğreteyim mi? Sabaha çıktığında ve akşamladığında şöyle de: *"Allahım! Kaygı ve üzüntüden sana sığınırım. Acizlik ve tembellikten sana sığınırım. Korkaklık ve cimrilikten sana sığınırım. Borçlar altında ezilmekten ve insanların zorbalığından da sana sığınırım."*[2879]

٢٨٨٠- ألا أعَلِّمُكَ كَلِماتٍ إذا قُلْتَهُنَّ غَفَرَ الله لك وإنْ كُنْتَ مَغْفوراً لكَ قلْ لا إلَهَ إلاَّ الله العَلِيُّ العَظِيمُ لا إلهَ إلاَّ الله الحَكِيمُ الكَرِيمُ لا إلهَ إلاَّ الله سُبْحانَ الله رَبِّ السَّمَواتِ السَّبْعِ ورَبِّ العَرْشِ العَظِيمِ الحَمْدُلِلَّهِ رَبِّ العالَمِينَ إذا أنت قلْتَهُنَّ وعليكَ مِثْلُ عَدَدِ الذَّرِّ خَطايا غَفَرَ الله لكَ . صح

2880. Okuduğunda üzerinde zerreler adedince günahların olsa bile Allah'ın seni affedeceği birkaç kelimeyi sana öğreteyim mi? Şöyle de: *"Yüce ve büyük olan Allah'dan başka hiçbir ilah yoktur. Kullarını hemen cezalandırmayıp tevbe etmesini bekleyen ve sonsuz kerem sahibi olan Allah'dan başka hiç bir ilah yoktur. Allah'dan başka hiçbir ilah yoktur. Yedi göğün ve büyük Arş'ın rabbi olan Allah, bütün noksan sıfatlardan münezzehtir. Hamd, alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur."*[2880]

٢٨٨١- ألا أعَلِّمكَ خَصْلاتٍ يَنْفَعُكَ الله تعالى بِهِنَّ عليْكَ بالعِلْمِ فإنّ العِلْمَ خَلِيلُ المؤْمِنِ والحِلْمُ وَزِيرُهُ والعَقْلُ دَلِيلُهُ والعَمَلُ قَيِّمُهُ والرِّفقُ أبُوهُ واللِّينُ أخوهُ والصَّبْرُ أمِيرُ جنودِهِ. ض

2881. Allah'ın kendileri sayesinde fayda vereceği birkaç hasleti sana öğreteyim mi? İlme sarıl, çünkü o müminin dostudur. Hilim yardımcısı,

---

2879 Ebû Dâvûd, Vitir 32.

2880 Tirmizî, Daavât 80.

akıl rehberi, amel gözeticisi, şefkat babası, yumuşaklık kardeşi, sabır ise maddi ve manevi duyguların kumandanıdır.[2881]

٢٨٨٢- أَلاَ أُعَلِّمُكَ كَلِماتٍ مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُعَلِّمُهُنَّ إِيَّاهُ ثمَّ لا يُنْسِيهِ أَبَداً قُلِ اللهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقَوِّ فِي رِضاكَ ضَعْفِي وخُذْ إِلى الخَيْرِ بِناصِيَتِي واجْعَلِ الإِسلامَ مُنْتَهَى رِضائِي اللهُمَّ إِني ضَعِيفٌ فقَوِّنِي وإِني ذَلِيلٌ فأَعِزَّنِي وإِني فَقِيرٌ فارْزُقْنِي. ض

2882. Sana Allah'ın hayrını dilediği kimseye öğretip bir daha hiç unutturmadığı bir sözü öğreteyim mi? Şöyle de: *"Allahım! Ben zayıfım. Rızan uğrunda, zayıflığımı kuvvete çevir. Dizginimden tutup beni hayra doğru götür. İslam'ı, hoşnutluğumun son hedefi kıl. Allahım! Güçsüzüm, beni kuvvetlendir. Zillet içindeyim, beni aziz eyle! Fakirim, beni rızıklandır."*[2882]

٢٨٨٣- أَلاَ أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ يَنْفَعُكَ اللَّهُ بِهِنَّ وَيَنْفَعُ بِهِنَّ مَنْ عَلَّمْتَه صَلِّ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي الرَّكْعَةِ الأُولَى بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ يس وفِي الثَّانِيَةِ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ بحم الدُّخَانَ وَفِي الثَّالِثَةِ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَالمَ نْزِيلُ السَّجْدَةَ وَفِي الرَّكْعَةِ الرَّابِعَةِ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَتَبَارَكَ الْمُفَصَّلَ فَإِذَا فَرَغْتَ مِنَ التَّشَهُّدِ فَاحْمَدِ اللَّهَ وَأَثْنِ عَلَيه وَصَلِّ عَلَىَّ النَّبِيِّينَ وَاسْتَغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ ثم قل اللَّهُمَّ ارْحَمْنِى بِتَرْكِ الْمَعَاصِى أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِى وَارْحَمْنِى أَنْ أَتَكَلَّفَ مَا لاَ يَعْنِينِى وَارْزُقْنِى حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا يُرْضِيكَ عَنِّى اللَّهُمَّ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ وَالْعِزَّةِ الَّتِى لاَ تُرَامُ أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ بِجَلاَلِكَ وَنُورِ وَجْهِكَ أَنْ تُلْزِمَ قَلْبِى حِفْظَ كِتَابِكَ كَمَا عَلَّمْتَنِى وَارْزُقْنِى أَنْ أَتْلُوَهُ عَلَى النَّحْوِ الَّذِى يُرْضِيكَ عَنِّى وَأَسْأَلُكَ أَنْ تُنَوِّرَ بِالكتابِ بَصَرِى وَ تُطْلِقَ بِهِ لِسَانِى وَ تُفَرِّجَ بِهِ كَرْبِي وَ تَشْرَحَ بِهِ صَدْرِى وَتستعمِلَ بِهِ بَدَنِى وتُقَوِّيَنِي علي ذلك وُ تعِنَنِى عَلَيهِ فإنه لا يُعِينُنِي علي الخيرِ غيرُك وَلاَ يُوَفِّقُ له إلا أنتَ فَافْعَلْ ذَلِكَ ثَلاَثَ جُمَعٍ أَوْ خَمْساً أَوْ سَبْعاً تَحْفَظْهُ بِإِذْنِ اللَّهِ ومَا أَخْطَأَ مُؤْمِنًا قَطُّ. ض

2881 Hakîm, I, 210.

2882 İbni Ebî Şeybe, VI, 45; Hâkim, I, 708; Heysemî, X, 182.

2883. Sana ve senin öğrettiğin kimselerin faydalanacağı bir şey öğreteyim mi? Cuma gecesi dört rekat bir namaz kıl. Birinci rekatında Fatiha ve Yasin, ikinci rekatında Fatiha ve Duhan, üçüncü rekatında Fatiha ve Secde, dördüncü rekatında Fatiha ve Tebareke surelerini oku. Teşehhüdü bitirince hamdü sena ve salatü selamdan sonra bütün müminlere istiğfar ederek şöyle de:

"Allahım! Beni hayatta bıraktıkça ebediyyen günahları terkettirmekle bana merhamet et! Beni ilgilendirmeyen işlerin altına girmekten muhafaza ederek bana merhamet et! Seni benden hoşnut kılacak şeylere dikkatle bakmamı nasip eyle! Ey gökleri ve yeri yoktan örneksiz olarak yaratan, celal, ikram ve sarsılmaz izzet sahibi olan Allahım senden şunu istiyorum: Ya Allah, ya Rahman! Azametin ve zatın nuru hürmetine bana öğrettiğin gibi kitabını ezberlemeyi kalbime yerleştir! Seni benden hoşnut kılacak şekilde onu okumayı nasip eyle! Kitabınla gözlerimi nurlandırmayı, onunla dilimi açmayı, sıkıntılarımı gidermeyi, göğsümü genişletmeyi, vücudumun onunla amel etmesini ve bunları yerine getirmek için güç ve kuvvet vermeyi, bana yardım etmeni niyaz ediyorum. Şüphesiz senden başka hayır yolda bana yardım edecek kimse yoktur. Onu işlemeye muvaffak kılacak senden başka da kimse yoktur." Bunu üç, beş veya yedi cuma yap, Allah'ın izniyle bu dua seni korur. Bu dua hiçbir zaman müminin elini boşa çıkarmaz.[2883]

٢٨٨٤- ألا أُنَبِّئُكَ بِشَرِّ النَّاسِ مَنْ أَكَلَ وَحْدَهُ وَمَنَعَ رِفْدَهُ وَسافَرَ وَحْدَهُ وضَرَبَ عَبْدَهُ ألا أُنَبِّئُكَ بِشَرَ مِنْ هذا مَنْ يَبْغَضُ النَّاسَ فَيُبْغِضُونَهُ ألا أُنَبِّئُكَ بِشَرَ مِنْ هذا مَنْ يُخْشَى شَرُّهُ ولا يُرْجَى خَيْرُهُ ألا أُنَبِّئُكَ بِشَرَ مِنْ هذا مَنْ باعَ آخِرَتَهُ بِدُنيا غَيْرِهِ ألا أُنَبِّئُكَ بِشَرَ مِنْ هذا مَنْ أَكَلَ الدُّنْيا بالدِّينِ. ض

2884. Size insanların en şerlisinin kim olduğunu söyleyeyim mi? O, tek başına yiyen, iyiliğini esirgeyen, yolculukta arkadaşlarını terk eden, hizmetçisini döven kimsedir. Bundan daha şerlisini söyleyeyim mi? O kişi de insanlara kin besleyen, insanların da kendisine kin beslediği kimsedir. Size daha şerlisini de bildireyim mi? O kişi de şerrinden kor-

2883 Münâvî, III, 113.

kulan, hayrı umulmayandır. Daha şerlisini de bildireyim mi? O da başkasına dünyalık bir menfaat sağlamak için ahiretini satandır. Bundan daha şerlisi ise, dini alet ederek dünyalık kazanç peşinde koşandır.[2884]

٢٨٨٥- ألا أنَبِّئُكمْ بخِيارِكمُ خِيارُكمْ الّذِينَ إذا رُؤوا ذُكِرَ الله. ح

2885. Size hayırlılarınızı haber vereyim mi? Hayırlılarımız, görüldükleri zaman Allah'ın hatırlandığı kişilerdir.[2885]

٢٨٨٦- ألا أنَبِّئُكمْ بِخَيْرِ أعْمالِكمْ وأزْكاها عِنْدَ مَلِيكِكمْ وأرْفَعِها في دَرَجاتِكمْ وَخَيْرٍ لكمْ مِنْ إنْفاقِ الذّهَبِ والوَرِقِ وخَيْرٍ لكمْ مِنْ أنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكمْ فَتَضْرِبُوا أعْناقَهُمْ ويَضْرِبوا أعْناقَكمْ ذِكْرُ الله. صح

2886. Size amellerinizin en hayırlısını, rabbiniz katında en temizini, derecelerinizin en yükseğini, sizin için altınla gümüş infakından daha bereketlisini, sizin düşmanlarla karşılaşıp onların boyunlarını, onların da sizin boyunlarınızı vurmanızdan daha iyisini haber vereyim mi? O ibadet, Allah'ı zikirdir.[2886]

٢٨٨٧- ألا يا رُبَّ نَفْسٍ طاعِمَةٍ ناعِمةٍ في الدُّنْيا جائِعَةٍ عارِيَةٍ يَوْمَ القِيامَةِ ألا يا رُبَّ نَفْسٍ جائِعَةٍ عارِيَةٍ في الدُّنْيا طاعِمَةٍ ناعِمةٍ يَوْمَ القِيامَةِ ألا يا رُبَّ مُكْرِمٍ لِنَفْسِهِ وهُوَ لها مُهِينٌ ألا يا ربَّ مُهِينٍ لِنَفْسِهِ وهُوَ لها مُكرِمٌ ألا يا رُبَّ مُتَخَوِّضٍ ومُتَنعِّمٍ فِيما أفاءَ الله على رَسُولِهِ مالَهُ عِنْدَ الله مِنْ خَلاقٍ ألا وإنّ عَمَلَ الجَنَّةِ حَزْنٌ بِرَبْوَةٍ ألا وإنّ عَمَلَ النّارِ سَهْلٌ بِشَهْوَةٍ ألا يا رُبَّ شَهْوَةِ ساعَةٍ أوْرَثَتْ حُزْناً طَوِيلاً. ح

2887. Dikkat edin! Dünyadayken lezzetli yemek yiyen ve süslü elbise giyen nice kimseler vardır ki, kıyamet günü onlar aç ve çıplaktırlar. Dünyada nice karnı aç ve çıplak kimseler vardır ki, ahirette lezzetli nimetler ve güzel elbiseler içerisindedirler. Dikkat edin! Nice nefsine izzet, ikram eden

---

2884 İbni Asâkir, LI, 133.
2885 Ahmed, VI, 459; Heysemî, VIII, 93.
2886 Ahmed, V, 195; Münzirî, II, 254; Heysemî, X, 73.

kimseler vardır ki, aslında onlar onu horlamış olmaktadırlar. Nice nefsine değer vermeyen kimseler vardır ki, aslında onlar da ona izzet ikram etmektedirler. Dikkat edin! Allah'ın resulüne ganimet olarak verdiği şeylerden çalarak nimetlenen nice kimseler vardır ki, onların Allah katında hiçbir nasipleri yoktur. Dikkat edin! Cennete götüren ameller, sarp ve yokuştur. Cehennem amelleri ise kolay ye düzlüktür. Nice bir anlık nefsani istekler vardır ki, onlar uzun üzüntülere sebep olurlar.[2887]

Sakınılması Gerekenler

٢٨٨٨- إِيَّاكَ وكلَّ أمْرٍ يُعْتَذرُ منهُ.

2888. Özür dilenecek her işten sakın![2888]

٢٨٨٩- إِيَّاكَ وما يَسُوءُ الأُذُنَ.

2889. Kulağın hoşlanmayacağı şeylerden sakın![2889]

٢٨٩٠- إِيَّاكَ وقَرِينَ السُّوءِ فإنَّك به تُعْرَفُ. ض

2890. Kötü arkadaştan sakın, zira onunla tanınırsın.[2890]

٢٨٩١- إِيَّاكَ والسَّمَرَ بعدَ هَدْأَةِ الرِّجْلِ فإنَّكُمْ لا تَدْرُونَ ما يأتِي اللهُ في خَلْقِهِ. صح

2891. Ayakların sokaklardan çekildiği gece vaktinden sonra sohbetten sakının. Zira siz Allah'ın mahlukatı hakkında ne takdir ettiğini bilemezsiniz.[2891]

٢٨٩٢- إِيَّاكَ والتَّنَعُّمَ فإنَّ عِبادَ اللهِ لَيْسُوا بالمُتَنَعِّمِينَ. ح

2892. Lüks yaşamaktan sakın. Çünkü Allah'ın gerçek kulları lüks yaşamazlar. [2892]

2887 İbni Sad, VII, 423; Beyhakî, Şuab, II, 170.
2888 Deylemî, I, 431; Ziyâ, VI, 188.
2889 İbni Sad, VIII, 312; Ahmed, IV, 76.
2890 İbni Adî, VI, 351; İbni Asâkir, XIV, 46.
2891 Hâkim, IV, 316.
2892 Ahmed, V, 243, 244.

٢٨٩٣- إيَّاكَ والحَلُوبَ.

2893. Sütlü hayvanları kesmekten sakının.[2893]

٢٨٩٤- إيَّاكَ والخَمْرةَ فإنَّ خَطِيئَتَها تُفَرِّعُ الخَطايا كما أنَّ شَجَرَتَها تُفَرِّعُ الشَّجَرَ.

2894. İçkiden sakın, çünkü o asmanın dal vermesi gibi kötülüğü dallandırır.[2894]

٢٨٩٥- إيَّاكَ ونارَ المُؤْمِنِ لا تُحْرِقُكَ وإنْ عَثَرَ كلَّ يَوْمٍ سَبْعَ مَرَّاتٍ فإنَّ يَمِينَهُ بِيَدِ اللهِ إذا شاءَ أنْ يُنْعِشَهُ أنْعَشَهُ. ض

2895. Ayağı günde yedi defa da sürtçse, müminin ateşinden sakın ki seni yakmasın. Çünkü onun sağ eli, Allah'ın kudret elindedir. Dilediği an onu ayağa kaldırır.[2895]

٢٨٩٦- إياكمْ والطَّعامَ الحارَّ فإنهُ يَذْهَبُ بالبَرَكَةِ وعلَيْكمْ بالبارِدِ فإنهُ أهْنَأُ وأعْظَمُ بَرَكَةً. ض

2896. Sıcak yemek yemekten sakının, çünkü o bereketi giderir. Soğuk yemeyi tavsiye ederim. Çünkü o daha çok içe siner, bereketi de daha çoktur.[2896]

٢٨٩٧- إياكمْ والحُمْرَةَ فإنّها أحَبُّ الزِّينَةِ إلى الشَّيْطانِ. ض

2897. Kırmızı renk elbiseler giymekten sakının, zira o şeytana en sevgili gelen süslerdendir.[2897]

٢٨٩٨- إياكمْ وأبْوَابَ السُّلْطانِ فإنهُ قد أصْبحَ صَعْباً هَبُوطاً. ح

2898. Sultanların kapılarına gitmekten sakının. Zira onların kapılarında şiddet ve zillet vardır.[2898]

2893 Ebû Ya'lâ, XI, 41; Taberânî, XIX, 257; Beyhakî, Şuab, IV, 144.
2894 İbni Mâce, Eşribe 1.
2895 Hakîm, II, 238.
2896 İbni Hacer, İsâbe, I, 332.
2897 Taberânî, XVIII, 148; Heysemî, V, 130.
2898 İbni Asâkir, IVL, 51; Heysemî, V, 246.

٢٨٩٩- إياكمْ ومُشارَّةَ النَّاسِ فإنهُ تَدْفِنُ العِزَّةَ وتُظْهِرُ العَرَّةَ. ض

2899. İnsanlarla sürtüşmekten sakın! Çünkü o iyi hasletleri örter, çirkinleri ise su yüzüne çıkarır.[2899]

٢٩٠٠- إيَّاكمْ والجُلُوسَ على الطُّرُقاتِ فإنْ أبَيْتُمْ إلاّ المجالِسَ فأعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّها غَضَّ البَصَرِ وكَفَّ الأذَى ورَدَّ السَّلام والأمْرَ بالمعْروفِ والنَّهْيَ عنِ المُنْكَرِ. صح

2900. İnsanların gelip geçtiği yollarda oturmaktan sakının. Oralarda mutlaka oturmanız gerekirse o zaman yolun hakkını verin. Yolun hakkı harama bakmamak, insanlara sıkıntı vermemek, selamı almak, iyiliği emredip kötülükten sakındırmaktır.[2900]

٢٩٠١- إياكمْ والظَّنَّ فإنَّ الظَّنَّ أكذَبُ الحَدِيثِ ولا تَجَسَّسُوا ولا تَحَسَّسُوا ولا تَنافَسُوا ولا تَحاسَدُوا ولا تَباغَضُوا ولا تَدابَرُوا وكُونُوا عِبادَ اللهِ إخْوَاناً ولا يَخْطُبِ الرَّجُلُ على خِطْبَةِ أخِيهِ حتى يَنْكِحَ أوْ يَترُكَ. صح

2901. Zandan sakının. Çünkü zan, insanın içinden geçen en yalan şeydir. İnsanların gizli yönlerini araştırmayın, ayıplarını öğrenmeye çalışmayın, birbirinize karşı üstünlük yarışına girmeyin, birbirinize hased etmeyin, birbirinize karşı kin beslemeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları kardeşler olun! Biriniz, kişi evlenînceye veya vazgeçinceye kadar din kardeşinin dünür gittiği kızı istemeye gitmesin.[2901]

٢٩٠٢- إياكمْ والتَّعْرِيسَ على جَوَادِّ الطَّرِيقِ والصَّلاة عليها فإنها مَأْوَى الحَيَّاتِ والسِّباعِ وقَضاءَ الحاجةِ عليها فإنها المَلاعِنُ. ح

2902. Yol ortalarında gecelemekten ve oralarda namaz kılmaktan sakının. Zira oralar, yılanların ve yırtıcı hayvanların konaklama yerleridir. O gibi yerlerde abdest bozmaktan da sakının. Çünkü o gibi şeyler lanete sebep olur.[2902]

2899 Münâvî, IH, 121.

2900 Buhârî, Mezâlim 22; Ebû Dâvûd, Edeb 12; Ahmed, III, 36, 47, 430.

2901 Buhârî, Nikâh 45, Ferâiz 2, Edeb 57; Müslim, Birr 28, 30; Ahmed, II, 287.

2902 Münâvî, III, 123.

٢٩٠٣- إياكمْ والوِصالَ إنَّكُمْ لَسْتُمْ في ذلكَ مثْلِي إنِّي أبِيتُ يُطْعِمُني رَبِّي ويَسْقِينِي فاكْلَفُوا منَ العَمَلِ ما تُطِيقُونَ. صح

2903. Arada iftar etmeden iki veya daha çok gün oruç tutmaktan sakının. Siz bu konuda benim gibi değilsiniz. Geceleyin rabbim beni yedirir ve içirir. Gücünüzün yettiği kadar amel edin.[2903]

٢٩٠٤- إيَّاكمْ وَكَثْرَةَ الحَلِفِ في البَيْعِ فإنَّهُ يُنْفِقُ ثمَّ يُمْحَقُ. صح

2904. Alışverişte çok yemin etmekten sakının. Çünkü öyle yapmak önce malı sattırır, sonra ise bereketini giderir.[2904]

٢٩٠٥- إياكمْ والدُّخولَ على النِّساءِ. صح

2905. Kadınların yanına girmekten sakının.[2905]

٢٩٠٦- إياكمْ والشُّحَّ فإنّما هَلَكَ مَنْ كانَ قَبْلَكمْ بالشُّحِّ أمَرَهُمْ بالبُخْلِ فَبَخِلُوا وأمَرَهُمْ بالقَطِيعَةِ فقَطَعُوا وأمَرَهُمْ بالفُجُورِ ففَجَرُوا. صح

2906. Cimrilikten sakının, çünkü sizden öncekiler cimrilik yüzünden helak oldular. Kötü halleri onlara cimriliği emretti de onlar cimrileştiler. Akrabalarıyla ilişkileri kesmeyi emretti de onlar ilişkileri kestiler. Zulüm ve günahlara dalmayı emretti de zulme ve günahlara daldılar.[2906]

٢٩٠٧- إياكمْ والفِتَنَ فإنَّ وَقْعَ اللِّسانِ فيها مِثْل وَقْعِ السَّيْفِ. ض

2907. Fitnelerden sakının, dille ona karışmak kılıçla karışmak gibidir.[2907]

٢٩٠٨- إيَّاكمْ والحَسَدَ فإنّ الحَسَدَ يَأكُلُ الحَسَناتِ كما تَأكُلُ النارُ الحَطَبَ. ض

2908. Hasedden sakının, çünkü hased ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi iyilikleri yer bitirir.[2908]

2903 Buhârî, Temennâ 9, Savm 20, 48-50, Hudud 42, İ'tisam 5; Müslim, Sıyâm 57; Ahmed, III, 8, VI, 126.
2904 Müslim, Müsakât 133; Nesâî, Büyû 5; İbni Mâce, Ticârât 3; Ahmed, IV, 6, V, 297.
2905 Ahmed, IV, 153; Taberânî, XVII, 277.
2906 Müslim, Birr 56; Ahmed, II, 160, 191, 195.
2907 İbni Mâce, Fiten 12.
2908 İbni Mâce, Zühd 22; Ebû Dâvûd, Edeb 44.

٢٩٠٩- إياكمْ والغُلُوَّ في الدِّينِ فإنّما هَلَكَ مَنْ كانَ قَبْلَكمْ بالغُلُوّ في الدِّينِ. صح

2909. Dinde aşırı gitmekten sakının, çünkü sizden öncekiler ancak dinde aşırı gitmeleri sebebiyle helak oldular.[2909]

٢٩١٠- إياكمْ والنَّعْيَ فإنَّ النَّعْيَ مِنْ عَمَلِ الجَاهِلِيَّةِ. ض

2910. Birinin bağıra çağıra ölüm haberini vermekten sakının. Zira bu gibi şeyler cahiliye adetlerindendir.[2910]

٢٩١١- إياكمْ والتَّعَرِّيَ فإنّ مَعَكمْ مَنْ لا يُفارِقُكم إلاّ عندَ الغائِطِ وحِينَ يُفْضي الرَّجُلُ إلى أهْلِهِ فاسْتَحْيُوهُمْ وأكْرِمُوهُمْ. ح

2911. Çıplak durmaktan sakının. Çünkü yanınızda sadece abdestinizi yaptığınızda ve kişinin ailesiyle cinsi münasebette bulunduğunda ayrılan melekler vardır. Onlardan haya edin ve onlara saygı gösterin.[2911]

٢٩١٢- إياكمْ وسُوءَ ذاتِ البَيْنِ فإنّها الحالِقَةُ. صح

2912. İki kişi arasını bozmaktan sakın, zira o helak edicidir.[2912]

٢٩١٣- إياكمْ والهَوَى فإنّ الهَوَى يُصِمُّ ويُعْمِي. صح

2913. Nefsin arzularına uymaktan sakının. Çünkü o, insanı hakka karşı sağır ve kör yapar.[2913]

٢٩١٤- إياكمْ وكَثْرَةَ الحَدِيثِ عَنّي فَمنْ قالَ عَلَيَّ فَلْيَقُلْ حَقّاً أوْ صِدْقاً ومَنْ تَقَوَّلَ عَلَيَّ ما لم أقُلْ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النّارِ. صح

2914. Benden çok hadis nakletmekten sakının. Bana isnadda bulunan da hakkı ya da doğruyu söylesin. Zira benim söylemediğim bir şeyi bana isnad etmeye kalkışan cehennemdeki yerine hazır olsun.[2914]

2909 Nesâî, Menâsik 217; İbni Mâce, Menâsik 63; Ahmed, I, 215, 347.
2910 Deylemî, I, 387.
2911 Tirmizî, Edeb 42.
2912 Münâvî, III, 126.
2913 Münâvî, III, 126.

٢٩١٥- إياكمْ ودَعْوَةَ المَظْلُومِ وإنْ كانتْ مِنْ كافِرٍ فإنهُ ليسَ لَها حِجابٌ دُونَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ. صح

2915. Kafir de olsa mazlumun bedduasından sakının. Çünkü onunla aziz ve celil olan Allah'la arasında perde yoktur.[2915]

٢٩١٦- إيَّاكمْ ومُحَقَّراتِ الذُّنوبِ فإنَّمَا مَثَل مُحَقَّرَاتِ الذُّنوبِ كَمَثَلِ قَوْمٍ نَزَلُوا بَطْنَ وَادٍ فَجاءَ ذابِعُودٍ وجاءَ ذا بِعُودٍ حَتَّى حَمَلُوا ما أنْضَجُوا بِهِ خُبْزَهُمْ وإنَّ مُحَقَّراتِ الذُّنوبِ مَتَى يُؤْخذْ بِها صاحِبُها تُهْلِكْهُ. صح

2916. Küçük görülen günahlardan sakınınl Çünkü o günahların durumu bir vadide konaklayan, ekmeklerini pişirmek için çalı çırpı getiren, böylece yeterli odunu toplayan bir topluluğa benzer. İşte küçük gibi görülen günahlar da böyledir. Birike birike sahibini helake götürür.[2916]

٢٩١٧- إيَّاكمْ ومُحَقَّرَاتِ الذنوبِ فإنّهُنَّ يَجْتَمِعْنَ على الرَّجُلِ حتى يُهْلِكْنَهُ كَرَجُلٍ كانَ بأرْضٍ فَلاةٍ فَحَضَرَ صَنِيعُ القَوْمِ فَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجيءُ بالعُودِ والرَّجُلُ يَجِيءُ بالعُودِ حتَّى جَمَعُوا مِنْ ذلك سَوَاداً وأجَّجُوا ناراً فأنضَجُوا ما فيها. ح

2917. Küçük görünen günahlardan uzak durun. Zira onlar bir adamda birleşirse onu helak eder. Onun hali çölde yemek yapmaya çalışanları gören bir adama benzer. Yemek için o adamlardan biri çöp, diğeri başka bir çöp getirir. Derken o çöpler toplanır da büyük bir yığın oluşur. Onlar da o yığını tutuşturarak yemeklerini onda pişirirler.[2917]

٢٩١٨- إيَّاكمْ ومُحادَثَةَ النِّساءِ فإنَّهُ لا يَخْلُو رَجُلٌ بامْرَأةٍ لَيْسَ لَها مَحْرَمٌ إلاَّ هَمَّ بِها. ض

2918. Nikah düşen kadınlarla yalnızken konuşmaktan sakının, çünkü bir kişi nikah düşen bir kadınla başbaşa kalırsa ona niyetlenir.[2918]

2914 İbni Ebî Şeybe, V, 295; Hâkim, I, 195.
2915 Ziyâ, VII, 293.
2916 Buhârî, Rikâk 32; Dârimî, Rikâk 17; Ahmed, I, 402, V, 331; İbni Mâce, Zühd 29.
2917 Ahmed, I, 402; Taberânî, X, 212; Heysemî, X, 189.
2918 Münâvî, III, 128.

٢٩١٩- إياكمْ والغِيبَةَ فإنَّ الغِيبَةَ أشَدُّ مِنَ الزِّنى إنّ الرَّجُلَ قد يَزْنِي ويَتُوبُ فيَتُوبُ الله عليه وإنّ صاحِبَ الغِيبَةِ لا يُغْفَرُ لهُ حَتّى يَغْفِرَ لهُ صاحِبُهُ.

2919. Gıybetten sakının. Zira gıybet zinadan daha kötüdür. İnsan bazen zina eder, ondan pişman olur da Allah Teala onun tevbesini kabul buyurur. Ama gıybet sahibi, gıybet ettiği kişi kendisini affetmedikçe mağfiret olunmaz.[2919]

٢٩٢٠- إياكمْ والتَّمادُحَ فإنهُ الذَّبْحُ. ض

2920. Birbirinizi övmekten sakının, çünkü o kişiyi manen boğazlamaktır.[2920]

٢٩٢١- إياكمْ ونَعِيقَ الشَّيْطانِ فإنهُ مَهْما يَكُنْ مِنَ العَيْنِ والقَلْبِ فَمِنَ الرَّحْمةِ وما يَكونُ مِنَ اللِّسانِ واليَدِ فَمِنَ الشَّيْطانِ. ض

2921. Şeytan gibi ağıt yakmaktan sakının. Zira ağlama, göz ve kalpten kaynaklanırsa merhametin, dil ve elden kaynaklanırsa şeytanın eseridir.[2921]

٢٩٢٢- إياكمْ والجُلُوسَ في الشَّمْسِ فإنّها تُبْلِي الثَّوْبَ وتُنْتِنُ الرِّيحَ وتُظْهِرُ الدَّاءَ الدَّفِينَ. ض

2922. Güneşte oturmaktan sakının. Çünkü o elbiseyi eskitir, kokuyu bozar, gizli hastalıkları ortaya çıkarır.[2922]

٢٩٢٣- إياكمْ والخَذْفَ فإنّها تَكْسِرُ السِّنَّ وتَفْقَأُ العَيْنَ ولا تُنْكِيءُ العَدُوَّ. ض

2923. Sapanla taş atmaktan sakının, çünkü o diş kırar ve göz çıkarır.[2923]

2919 İbni Ebi'd-Dünyâ, Sumt, I, 118; Hennâd, II, 565.
2920 İbni Mâce, Edeb 36; Ahmed, IV, 92, 93, 99.
2921 İbni Sad, III, 1, 290.
2922 Hâkim, IV, 456.
2923 Taberânî, XVIII, 227; Heysemî, IV, 30.

٢٩٢٤- إياكمْ والزِّنى فإنَّ فيه أرْبَعَ خِصالٍ يُذْهِبُ البَهاءَ عن الوَجْهِ ويَقْطَعُ الرِّزْقَ وَيُسْخِطُ الرَّحمنَ والخُلُودَ في النارِ. ض

2924. Zinadan sakının, zira onun dört kötü neticesi vardır. O yüzün nurunu giderir, rızkı keser, Rahman olan Allah'ı gazaplandırır, cehennemde uzun süre kalmaya sebep olur.[2924]

٢٩٢٥- إياكمْ والدَّيْنَ فإنهُ هَمٌّ باللَّيْلِ ومَذَلَّةٌ بالنَّهار. ض

2925. Borç almaktan sakının, çünkü o gece sıkıntı gündüz de zillettir.[2925]

٢٩٢٦- إياكمْ والكِبْرَ فإنّ إبْلِيسَ حَمَلَهُ الكِبْرُ على أنْ لا يَسْجُدَ لآدَمَ وإياكمْ والْحِرْصَ فإنّ آدَمَ حَمَلَهُ الْحِرْصُ على أنْ أكَلَ منَ الشَّجَرَةِ وإياكمْ والحَسَدَ فإنَّ ابنَيْ آدَمَ إنّما قَتَلَ أحدُهُما صاحِبَهُ حَسَداً فهوَ أصْلُ كلِّ خَطِيئَةٍ.

2926. Kibirden sakının, çünkü şeytanı Adem'e secde etmemeye sürükleyen kibirdir. Hırstan da sakının, zira Adem'i yasak ağaçtan yemeye sevkeden de hırstır. Hasedden de sakının, çünkü Adem'in iki oğlundan birinin diğerini öldürmesi hased yüzündendir. Hased bütün günahların köküdür.[2926]

٢٩٢٧- إياكمْ والطَّمَعَ فإنهُ هوَ الفَقْرُ الحاضِرُ وإياكمْ وما يُعْتَذَرُ منهُ. ض

2927. Tamahkarlıktan sakının, çünkü o peşinen fakirliktir. Özür dilenecek hareketlerden de uzak durun.[2927]

٢٩٢٨- إياكمْ والكِبْرَ فإنّ الكِبْرَ يَكون في الرَّجُلِ وإنّ عليه العَبَاءَةَ.

2928. Kibirden sakının. Çünkü kibir, fakirliğinden dolayı değersiz elbise giyen kişide dahi bulunabilir.[2928]

2924 İbni Adî, V, 1765; Heysemî, VI, 254.
2925 Müttekî, nr. 15483; Aclûnî, I, 319.
2926 İbni Asâkir, IL, 40.
2927 Münzirî, I, 590; Heysemî, X, 248; Aclûnî, I, 321.
2928 Ahmed, I, 115.

٢٩٢٩- إياكمْ وهاتَيْنِ البَقْلَتَيْنِ المُنْتِنَتَيْنِ أنْ تَأكُلُوهُنَّ وتَدخُلُوا مَساجِدَنا فإنْ كُنْتُمْ لابُدَّ آكِلِيهِما فاقْتُلُوهما بالنارِ قَتْلاً. ح

2929. Kokusu olan sarımsak ve soğan gibi şu iki bitkiden yiyip sonra mescidlerimize gelmekten sakının. Eğer mutlaka onları yiyeceksiniz, en azından ateşte pişirerek onların kokusunu giderin.[2929]

٢٩٣٠- إياكمْ والعِضَةَ النَّمِيمَةَ القالَةَ بَيْنَ الناسِ. ح

2930. İnsanlar arasında söz götürüp getirmek olan koğuculuktan sakının.[2930]

٢٩٣١- إياكمْ والكَذِبَ فإنّ الكَذِبَ مُجانِبٌ للإيمانِ. ح

2931. Yalandan sakının, çünkü yalan imana aykırıdır.[2931]

٢٩٣٢- إيَّاكمْ والالْتِفاتَ في الصَّلاةِ فإنها هَلَكَةٌ. ض

2932. Namazda sağa sola dönmekten sakının, zira o helak eden amellerdendir.[2932]

٢٩٣٣- إيَّاكمْ والتَّعَمُّقَ في الدِّينِ فإنّ الله تعالى قد جَعَلَهُ سَهْلاً فَخُذوا منهُ ما تُطيقُونَ فإنّ الله يُحِبُّ مادامَ مِنْ عَمَلٍ صالحٍ وإن كانَ يَسِيراً. ض

2933. Dinde ince eleyip sık dokumaktan sakının. Çünkü Allah Teala onu kolaylaştırmıştır, öyleyse gücünüzün yettiği kadarını alın. Şüphesiz Allah Teala, salih amellerin az da olsa devamlı olanlarını sever.[2933]

٢٩٣٤- إيايَ والفُرَجَ يَعْنِي في الصَّلاةِ. ح

2934. Namazda saf içindeki boşluklardan sakının.[2934]

2929 Taberânî, Evsat, IV, 76; Ziyâ, V, 115; Heysemî, II, 17.
2930 Taberânî, IX, 99.
2931 Ahmed, I, 5; Beyhakî, X, 196; Deylemî, I, 383.
2932 Münâvî, III, 133.
2933 Dârimî, Mukaddime 19.
2934 Taberânî, XI, 188.

٢٩٣٥- إيَّايَ أنْ تَتَّخِذُوا ظُهُورَ دَوَابِّكُمْ مَنابِرَ فإنَّ الله تعالى إنَّما سَخَّرَها لكُمْ لِتُبَلِّغَكُمْ إلى بَلَدٍ لم تَكُونُوا بالِغِيهِ إلاّ بِشِقِّ الأنْفُسِ وجَعَلَ لَكُمُ الأرْضَ فعَلَيْها فاقْضُوا حاجاتِكُمْ. ض

2935. Binek hayvanlarınızın sırtlarını minber edinmeyin. Zira Allah Teala, onları ancak meşakkatle ulaşabileceğiniz yerlere ulaşmanız için sizin emrinize vermiş, yeryüzünü de size müsahhar kılmıştır. Orada ihtiyaçlarınızı görün.[2935]

٢٩٣٦- أيَّامُ التشْرِيقِ أيَّامُ أكْلٍ وشُرْبٍ وذِكْرِ الله. صح

2936. Teşrik günleri yeme, içme ve Allah'ı zikretme günlerdir.[2936]

٢٩٣٧- أيُّكُمْ خَلَفَ الخارِجَ في أهْلِهِ ومالِهِ بِخَيْرٍ كانَ لهُ مِثْلُ نِصْفِ أجْرِ الخارِجِ. صح

2937. Hanginiz cihad gibi hayırlı bir iş için evinden ayrılan bir kimsenin ailesine ve malına iyi bir şekilde göz kulak olursa, o kişinin mükafatının yarısı kadar sevap kazanır.[2937]

٢٩٣٨- أيُّما إمامٍ سَهَا فَصَلَّى بالقَوْمِ وَهُوَ جُنُبٌ فَقَدْ مَضَتْ صلاتُهُمْ ثمَّ لِيَغْتَسِلْ هُوَ ثمَّ لِيُعِدْ صلاتَهُ وإنْ صَلَّى بِغَيْرِ وُضُوءٍ فمِثْلُ ذلِكَ. ض

2938. Bir imam cünüp olduğunu unuturak cemaate namaz kıldırırsa, cemaatin namazı sahihtir. İmam sonra kendisi gusledip namazını iade etsin. Abdestsiz namaz kıldırırsa yine aynı durum geçerlidir.[2938]

٢٩٣٩- أيُّما امْرِئٍ قالَ لأخِيهِ كافِرٌ فَقَدْ باءَ بِها أحدُهُما إنْ كانَ كما قالَ وإلاّ رَجَعَتْ إلَيْهِ.

2939. Herhangi bir kişi din kardeşine *"Kafir!"* derse bu söz onlardan birisine döner. Eğer o kişi, onun dediği gibiyse mesele yok, aksi halde o söz kendisine döner.[2939]

2935 Taberânî, Şâmiyyîn, II, 34; Beyhakî, V, 255.
2936 Ahmed, V, 75; Beyhakî, IV, 297.
2937 Müslim, İmâre 138; Ebû Dâvûd, Cihâd 20; Ahmed, III, 15.
2938 Dârekutnî,I, 364; Deylemî, I, 347.
2939 Buhârî, Edeb 73; Müslim, Îmân 111; Tirmizî, Îmân 16; 1; Ahmed, II, 18, 44, 60, 112, 113, 142.

Bireyler

٢٩٤٠- أيُّما امْرَأةٍ وَضَعَتْ ثِيابَها في غَيْرِ بَيْتِ زَوْجِها فقد هَتَكَتْ سِتْرَ ما بَيْنَها وَبَيْنَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ. صح

2940. Kocasının evi dışında elbisesini çıkarıp soyunan kadın, kendisiyle Allah arasındaki perdeyi yırtmış olur.[2940]

٢٩٤١- أيُّما امْرَأةٍ أصابَتْ بَخُوراً فلا تشْهَدْ مَعنا العِشاءَ الآخِرَةَ. صح

2941. Herhangi bir kadın koku sürünürse, bizimle yatsı namazında bulunmasın.[2941]

٢٩٤٢- أيُّما امْرَأةٍ أدْخَلَتْ على قَوْمٍ مَنْ لَيْسَ مِنْهُمْ فَلَيْسَت مِنَ اللهِ في شَيءٍ ولَنْ يُدْخِلَها اللهُ جَنَّتَهُ وأيُّما رَجُلٍ جَحَدَ وَلَدَهُ وهُوَ يَنْظُر إلَيْهِ احْتَجَبَ اللهُ تَعالى منْهُ وفَضَحَهُ على رُؤُوسِ الأَوَّلِينَ والآخِرِينَ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

2942. Herhangi bir kadın, kavminden olmayan bir çocuğu onlara katmaya çalışırsa Allah'la arasında bir bağ bırakmamıştır. Allah onu asla cennetine koymaz. Bir adam da çocuğuna baka baka onun kendisinden olduğunu inkara kalkışırsa, Allah Teala da rahmetini ondan esirger ve kıyamet günü önceki ve sonraki bütün insanların önünde onu rezil rüsvay eder.[2942]

٢٩٤٣- أيُّما امْرَأةٍ خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِها بِغَيْرِ إذْنِ زَوْجِها كانَتْ في سَخَطِ اللهِ تَعالى حتَّى تَرْجِعَ إلى بَيْتِها أوْ يَرْضَى عَنْها زَوْجُها. ح

2943. Kocasının evinden onun izni olmadan çıkan bir kadın, kocasının evine dönünceye veya kocası kendisinden razı oluncaya kadar Allah Teala'nın gazabı içinde olur.[2943]

2940 Hâkim, IV, 288.
2941 Ebû Avane, II, 17; Ahmed, II, 304.
2942 Şafii, Üm, V, 126; İbni Hibbân, IX, 418; Hâkim, II, 220.
2943 Taberânî, Evsat, III, 275; Heysemî, IV, 270.

٢٩٤٤- أيُّما امْرَأةٍ سألتْ زَوجَها الطَّلاقَ مِنْ غَيْرِ ما بأْسٍ فَحَرَامٌ عليها رَائِحَة الجنَّةِ. ح

2944. Bir kadın zaruret olmadan kocasından boşanmasını isterse, cennetin kokusunu kendisine haram eder.[2944]

٢٩٤٥- أيُّمَا امْرَأةٍ ماتَت وزَوْجها عنها رَاضٍ دَخَلَتِ الجَنَّةَ. ح

2945. Herhangi bir kadın, kocası kendisinden hoşnud olarak ölürse cennete girer.[2945]

٢٩٤٦- أيُّمَا امْرَأةٍ صامَتْ بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِها فأرَادَها على شَيْءٍ فامْتَنَعَتْ عليهِ كَتَبَ الله عليها ثلاثاً مِنَ الكبائِرِ. ح

2946. Herhangi bir kadın, kocasının izni olmadan oruç tutar, kocası da kendisine yaklaşmak istediği halde ondan imtina ederse Allah Teala ona üç büyük günah yazar.[2946]

٢٩٤٧- أيُّمَا إهابٍ دُبِغَ فقدْ طَهُرَ. صح

2947. Tabaklanan deri temiz olur.[2947]

٢٩٤٨- أيُّمَا رَجُلٍ أَمَّ قَوْماً وهُمْ لهُ كارِهُونَ لمْ تَجزْ صَلاتُهُ أُذُنَيْهِ. ض

2948. İstemedikleri halde bir cemaata imam olan kişinin namazı, kulaklarının üzerine çıkamaz.[2948]

٢٩٤٩- أيُّما رَجُلٍ اسْتَعْمَلَ رَجُلاً على عَشَرَةِ أنْفُسٍ عَلِمَ أنَّ في العَشَرَةِ أفْضَلَ مِمَّنِ اسْتَعْمَلَ فقد غَشَّ الله وغَشَّ رَسُولَهُ وغَشَّ جَماعَةَ المُسْلِمِينَ. ض

2949. Birisi bir adamı aralarında ondan daha liyakatlisi bulunduğunu bile bile on kişiye idareci yaparsa Allah'a, resulüne ve İslam topluluğuna hıyanet etmiş ölür.[2949]

2944 Ebû Dâvûd, Talâk 18; İbni Mâce, Talâk 21; Dârimî, Talâk; 6; Ahmed, V, 46, 277, 283.
2945 İbni Mâce, Nikâh 4; Tirmizî, Radâ 1.
2946 Heysemî, III, 200.
2947 Nesâî, Fera 4; Ahmed, I, 219, 270; Beyhakî, I, 16.
2948 Taberânî, I, 115; Ziyâ, III, 42; Heysemî, II, 68.

٢٩٥٠- أيُّما رَجُلٍ كَسَبَ مالاً مِنْ حَلالٍ فأطْعَمَ نَفْسَهُ وَكَساها فَمَنْ دونَهُ مِنْ خَلْقِ الله تعالى فإنّها لهُ زَكاةٌ وأيُّما رَجُلٍ مُسْلِمٍ لَمْ تَكُنْ لهُ صَدَقَةٌ فَلْيَقُلْ في دعائِهِ اللّهُمَّ صَلِّ على محمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَصَلِّ على المُؤْمِنِينِ والمُؤمِناتِ والمُسْلِمِينَ والمُسْلِماتِ فإنّها لهُ زَكاةٌ. ح

2950. Herhangi bir kişi helalinden bir mal kazanır, ondan yer, giyinir ve kendinden daha muhtaç olan Allah'ın kullarına yedirir ve giydirirse bu durum kendisi için bereket ve temizlik olur. Herhangi bir müslüman da sadakası bulunmazsa, dualarında şöyle desin: "*Allahım! Kulun ve resulün olan Muhammed'e erkek ve kadın mümin ve müslüman erkek ve kadınlara rahmet eyle!*" Bu da onun için bereket ve temizliktir.[2950]

٢٩٥١- أيُّمَا رَجُلٍ تَدَيَّنَ دَيْناً وهُوَ مُجْمِعٌ أنْ لا يُوَفِّيَهُ إيَّاهُ لَقِيَ الله سارِقاً. ض

2951. Herhangi bir kişi vermemek niyetiyle bir borç alırsa, hırsız olarak Allah'ın huzuruna çıkar.[2951]

٢٩٥٢- أيُّمَا رَجُلٍ تزَوَّجَ امْرَأةً فَنَوَى أن لا يُعْطِيَها مِنْ صَدَاقِها شَيْئاً ماتَ يَوْمَ يَمُوتُ وهُوَ زانٍ وأيُّما رَجلٍ اشْتَرَى مِنْ رَجُلٍ بَيْعاً فَنَوَى أنْ لا يُعْطِيَهُ مِنْ ثمنِهِ شيْئاً ماتَ يَوْمَ يَمُوتُ وهُوَ خائِنٌ والخائِنُ في النّارِ. ض

2952. Herhangi bir kimse, mehrini vermemek niyetiyle bir kadınla evlenir de ölürse öldüğü gün zinakar olarak ölür. Herhangi bir kimse de bedelini vermemek niyetiyle birşey satın alırsa, öldüğü gün hain olarak ölür. Hain ise cehennemdedir.[2952]

٢٩٥٣- أيُّما رَجُلٍ عادَ مَرِيضاً فإنّما يَخُوضُ في الرَّحمَةِ فإذا قَعَدَ عِنْدَ المَرِيضِ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ. ض

2949 Zeylaî, Nasbu'r-râye, IV, 62.
2950 Hâkim, IV, 144; Beyhakî, Şuab, II, 86; Heysemî, X, 167.
2951 İbni Mâce, Sadakât 11.
2952 Taberânî, VIII, 35; Heysemî, IV, 131.

2953. Hastayı ziyaret eden bir kimse, Allah'ın rahmetine dalar. Hastanın yanında oturan kimseyi de rahmet kaplar.[2953]

٢٩٥٤- أيُّمَا شابٍّ تَزَوَّجَ في حَدَاثَةِ سِنِّهِ عَجَّ شَيْطانُهُ يا وَيْلَهُ عَصَمَ مِنّي دينَهُ. ض

2954. Herhangi bir kişi genç yaştayken evlenirse, şeytan şöyle çığlık atar: *"Vay başıma gelene! Bu benden dinini korudu."*[2954]

٢٩٥٥- أيُّما عَبْدٍ جاءَتْهُ مَوْعِظَةٌ مِنَ اللهِ في دِينِهِ فإنّها نِعْمَةٌ مِنَ اللهِ سِيقَتْ إلَيْهِ فإن قَبِلَها بِشُكْرٍ وإلاّ كانَتْ حُجَّةً مِنَ اللهِ عَلَيْهِ لِيَزدَادَ بِها إثْماً ويَزْدادَ اللهُ عَلَيْهِ بها سَخَطاً. ح

2955. Herhangi bir kişiye dini konusunda bir öğüt tebliğ edilirse, o öğüt Allah Teala tarafından kendisine gönderilen bir nimettir. Onu şükrederek kabul ederse ne ala! Aksi takdirde o Allah katında onun aleyhinde bir delil olur. Onunla Allah Teala onun günahını artırır ve ona daha fazla gazab eder.[2955]

٢٩٥٦- أيُّما عَبْدٍ أوِ امْرأةٍ قال أوْ قالَتْ لِوَلِيدَتها يازانِيَةُ ولَمْ تطَّلِع مِنْها على زِنىً جَلَدَتْها ولِيدَتُها يَوْمَ القِيامَةِ لأنَّهُ لاحَدَّ لهُنَّ في الدُّنْيا. ض

2956. Herhangi bir erkek veya bir kadın, cariyesinin zina ettiğini görmediği halde ona *"Ey zinakar!"* diye seslenip kendisine ceza verirse, o cariye de kıyamet gününde ona cezasını verir. Zira o dünyada kendisine ceza vermiştir.[2956]

٢٩٥٧- أيُّما عَبْدٍ أصابَ شَيْئاً مِمَّا نَهَى اللهُ عَنْهُ ثمَّ أقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّهُ كَفَّرَ اللهُ ذلِكَ الذَّنْبَ. صح

2957. Herhangi bir kul, Allah'ın yasakladığı günahlardan birini işler de kendisine ceza verilirse bu ceza o günahına keffaret olur.[2957]

2953 Ahmed, III, 174, 255.
2954 Ahmed, III, 499; İbni Asâkir, XXXIV, 112.
2955 Beyhakî, Şuab, VI, 29; İbni Asâkir, XV, 202.
2956 Hâkim, IV, 411; Münzirî, III, 316.
2957 Taberânî, IV, 87; Hâkim, IV, 429; Heysemî, VI, 265.

٢٩٥٨- أيُّما عَبْدٍ ماتَ في إباقِهِ دَخَلَ النَّارَ وإنْ كانَ قُتِلَ في سَبِيلِ الله تَعالى. ح

2958. Kaçak bir köle, Allah yolunda öldürülse bile cehenneme girer.[2958]

٢٩٥٩- أيُّما عَبْدٍ أبقَ مِنْ مَوالِيهِ فَقَد كَفَرَ حَتى يَرْجِعَ إلَيْهِمْ.

2959. Efendilerinden kaçan bir köle, geri dönünceye kadar nimete karşı nankörlük etmiş olur.[2959]

٢٩٦٠- أيُّمَا مُسْلِمٍ كَسا مُسْلِماً ثَوْباً على عُرْيٍ كَساهُ الله تَعالى مِنْ خُضْرِ الجنّةِ وأيُّمَا مُسْلِمٍ أطْعَمَ مُسْلِماً على جُوعٍ أطْعَمَهُ الله تعالى يَوْمَ القيامَةِ مِنْ ثِمارِ الجَنَّةِ وأيُّمَا مُسْلِمٍ سَقَى مُسْلِماً على ظَمَأ سَقاهُ الله يَوْمَ القيامَةِ مِنَ الرَّحِيقِ المَخْتُومِ. ح

2960. Bir müslüman, üzerinde elbisesi olmayan bir müslüman kardeşini giydirirse, Allah da ona cennetin yeşil elbiselerinden giydirir. Bir müslüman, aç bir müslümanı doyurursa, Allah da kıyamet günü ona cennet meyvelerinden yedirir. Bir müslüman, susamış bir müslüman kardeşinin susuzluğunu giderirse, Allah da kıyamet günü ona ağzı mühürlü cennet içeceğinden içirir.[2960]

٢٩٦١- أيُّما مُسْلِمٍ كَسا مُسْلِماً ثَوْباً كانَ في حِفْظِ الله تعالى ما بَقِيَتْ عليه مِنْهُ رُقْعَةٌ. ض

2961. Bir müslüman, müslüman kardeşine bir elbise giydirirse, üzerinde ondan bir parça kaldığı sürece, Allah'ın korumasında olur.[2961]

٢٩٦٢- أيُّما امْرَأةٍ نَكَحَتْ بِغَيْرِ إذْنِ وَلِيِّها فَنِكاحُها باطِلٌ فنِكاحُها باطِلٌ فَنِكاحُها باطلٌ فإنْ دَخَلَ بِها فَلَها المَهْرُ بِما اسْتَحَلَّ مِنْ فَرْجِها فإنِ اشْتَجَرُوا فالسُّلْطانُ وليُّ مَنْ لا وَلِيَّ لهُ. صح

2962. Herhangi bir kadın, velisinin izni olmadan evlenirse, onun nikahı batıldır. Kocası onunla zifafa girerse, onu kendisine helal kıldı-

---

2958 Taberânî, Evsat, IX, 96; Beyhakî, Şuab, VI, 383; Münzirî, III, 18.
2959 Ahmed, IV, 365; Taberânî, II, 320; Beyhakî, Şuab, VI, 382.
2960 Ebû Dâvûd, Zekât 41; Edeb 45; Ahmed, III, 14.
2961 Taberânî, XII, 97.

ğından dolayı kadın mehrini alır. Aralarında anlaşamazlarsa sultan, velisi olmayanın velisidir.[2962]

٢٩٦٣- أيُّما امْرَأةٍ نُكِحَت بِغَيْرِ إذْنِ وليِّها فَنِكاحُها باطِلٌ فإنْ كانَ دَخَلَ بِها فَلَها صَداقُها بِما اسْتَحَلَّ مِنْ فَرْجِها ويُفَرَّقُ بَيْنَهُما وإن كانَ لَمْ يَدْخُلْ بِها فُرِّقَ بَيْنَهُما والسُّلْطان وَلِيُّ مَنْ لا وَلِيَّ لهُ. ض

2963. Herhangi bir kadın, velisinin izni olmadan evlenirse, onun nikahı batıldır. Kocası onunla zifafa girerse onu kendisine helal kıldığından dolayı kadın mehrini alır. Birbirinden ayrılırlar. Zifafa girmemişlerse araları ayrılır. Sultan, velisi olmayanın velisidir.[2963]

٢٩٦٤- أيُّما رَجُلٍ نَكَحَ امْرَأةً فدَخَلَ بِها فلا يَحِلُّ لهُ نِكاحُ ابْنَتِها فإنْ لَمْ يَكُنْ دَخَلَ بِها فَلْيَنكِحْ ابْنَتَها وأيُّما رَجُل نَكَحَ امْرَأةً فَدَخَلَ بِها أوْ لَمْ يَدْخُلْ فلا يَحِلُّ له نِكاحُ أمِها. ض

2964. Bir adam, bir kadınla evlenip onunla zifafa girerse, o kadının kızı artık kendisine helal olmaz. Zifafa girmemişse kızıyla evlenebilir. Yine bir adam, bir kadınla nikahlanır, onunla zifafa girsin veya girmesin o kadının anasıyla evlenmesi kendisine helal olmaz.[2964]

٢٩٦٥- أيُّمَا رَجُلٍ آتاهُ الله علْماً فَكَتَمَهُ أُلْجَمَهُ الله يَوْمَ القِيامَةِ بِلِجامٍ مِنْ نارٍ. ض

2965. Allah Teala bir kimseye ilim verir o kişi de onu gizlerse, Allah Teala kıyamet günü ona ateşten bir gem vurur.[2965]

٢٩٦٦- أيُّما رَجُلٍ حالَتْ شَفاعَتُهُ دُونَ حَد مِنْ حُدُودِ الله تعالى لَمْ يَزَلْ في سَخَطِ الله تعالى حَتَّى يَنْزِعَ وأيُّمَا رَجُلٍ شَدَّ غَضَباً على مُسْلِمٍ في خصومَةٍ لا عِلْمَ لهُ بِها فَقَد عاندَ الله حَقَّهُ وَحَرِصَ على سَخَطِهِ وَعَلَيْهِ لَعْنَةُ الله المُتَتابِعَةُ إلى يَوْمِ القِيامَةِ

2962 Heysemî, IV, 285.
2963 Ahmed, VI, 66; Taberânî, Evsat, VI, 260.
2964 Beyhakî, VII, 160.
2965 İbni Adî, V, 211; Taberânî, X, 128.

وأيُّما رَجُلٍ أشاعَ على رَجُلٍ مُسْلِمٍ بِكَلِمَةٍ وهُوَ مِنْها بَرِيءٌ يَشِينُهُ بِها في الدُّنْيا كانَ حَقّاً على الله تعالى أنْ يُدْنِيَهُ يَوْمَ القيامَةِ فِي النّارِ حَتّى يأْتِيَ بِإنْفاذِ ما قالَ. ض

2966. Bir kimse, Allah'ın belirlediği cezalardan birinin uygulanmasına engel olursa, ondan vazgeçinceye kadar Allah'ın gazabına uğramaya devam eder. Bir kimse, hakkında bilgisi olmadığı bir davada bir müslüman kardeşine karşı aşırı kin tutarsa, o kişinin hakkı konusunda Allah'la çekişmiş olur. Allah'ın gazabına maruz kalmak için bir cüretkarlık gösterirse, kıyamet gününe kadar sürekli olarak Allah'ın lanetine maruz kalır. Bir kişi, dünyada iken kötüleme gayesiyle bir müslüman kardeşi hakkında bir iftirayı yayarsa, kıyamet günü o kişinin cezasını çekinceye kadar ateşte asılı tutmak Allah üzerine bir hak olur.[2966]

٢٩٦٧- أيُّما رَجلٍ ظَلَمَ شِبْراً مِنَ الأرْضِ كَلَّفَهُ الله تعالى أنْ يَحْفِرَهُ حَتّى يَبْلُغَ آخِرَ سَبْعِ أرَضِينَ ثمَّ يُطَوِّقَهُ يَوْمَ القِيامَةِ حَتّى يُقْضَى بَيْنَ النّاسِ. ح

2967. Herhangi bir adam, bir karış arazide zulmedecek olsa Allah Teala yedi kat arzın dibine kadar orayı kazmakla onu mükellef tutar, sonra da o yeri kıyamet günü insanlar arasında hesap bitinceye kadar onun başına geçirir.[2967]

٢٩٦٨- أيُّما ضَيْفٍ نَزَلَ بِقَوْمٍ فَأَصْبَحَ الضّيْفُ مَحْرُوماً فَلَهُ أنْ يأخُذَ بِقَدْرِ قِرْاهُ ولا حَرَجَ عَلَيْهِ. ح

2968. Herhangi bir misafir, bir topluluğa misafir olur da ikramdan mahrum olursa, misafirlik hakkını almasında kendisine bir günah yoktur.[2968]

٢٩٦٩- أيُّما نائِحةٍ ماتَتْ قبلَ أنْ تَتُوبَ أَلْبَسَها الله سِرْبالاً مِنْ نارٍ وأقامَها لِلنّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ. ح

2966 Heysemî, IV, 201.

2967 Ahmed, IV, 173; Taberânî, XXII, 270; Heysemî, IV, 175.

2968 Ahmed, II, 380; Heysemî, VIII, 175.

2969. Ağıtçı bir kadın tevbe etmeden ölürse, Allah Teala ona ateşten bir zırh giydirir ve kıyamet günü onu insanların önünde ayakta bekletir.[2969]

٢٩٧٠- أيُّما امْرَأةٍ نَزَعَتْ ثِيابَها في غَيْرِ بَيْتِها خَرَقَ اللهُ عَزَّوجَلَّ عَنْها سِتْرَهُ. ح

2970. Bir kadın elbisesini kocasının evinin dışında çıkarırsa, Allah Teala ile kendisi arasındaki perdeyi yırtmış olur.[2970]

٢٩٧١- أيُّما امْرَأةٍ اسْتَعْطَرَتْ ثمَّ خَرَجَتْ فَمرَّتْ على قَوْمٍ لِيَجِدُوا رِيحَها فَهِيَ زَانِيَةٌ وكلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ. صح

2971. Bir kadın koku sürünüp dışarıya çıkar, kokusunu duymaları için bir topluluğun yanından geçerse, zina etmiş gibi olur. Ona bakan her göz de zina etmiş olur.[2971]

٢٩٧٢- أيُّما رَجُلٍ أعْتَقَ غُلاماً ولم يُسَمِّ مالَهُ فالمَالُ لهُ. ح

2972. Bir adam azad ettiği köleye bir hak belirlemişse, o kölenin mal hakkı vardır.[2972]

٢٩٧٣- أيُّما امْرِىءٍ وَلِيَ مِنْ أمْرِ المُسْلِمينَ شَيْئاً لَمْ يَحُطْهُمْ بِما يَحُوطُ نَفْسَهُ لَمْ يَرِحْ رَائِحَةَ الجَنَّةِ. ض

2973. Herhangi bir kişi, müslümanların işlerinden bir işin başına geçer de kendi nefsini koruduğu şeylerden onları korumazsa cennetin kokusunu duyamaz.[2973]

٢٩٧٤- أيُّما رَجُلٍ عاهَرَ بِحُرَّةٍ أوْ أمَةٍ فالوَلَدُ وَلَدُ زِنى لاَ يَرِثُ ولا يُوَرِّثُ. صح

2974. Herhangi bir adam, hür veya cariye bir kadınla zina ederse çocuk veled-i zinadır. O çocuk mirasçı olamadığı gibi, mirasçı da bırakamaz.[2974]

2969 Münâvî, III, 146.
2970 Ahmed, VI, 301; Taberânî, XXIII, 314; Hâkim, IV, 321.
2971 Münâvî, III, 147.
2972 Busırî, III, 100.
2973 Ukaylî, I, 83; İbni Adî, VI, 51.

٢٩٧٥- أيُّما مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ أدْخَلَهُ اللهُ الجَنَّةَ أوْ ثلاثَةٌ أوِ اثْنانِ. صح

2975. Dört, üç, ya da iki kişinin hayırla şahitlik ettiği bir müslümanı Allah Teala cennetine koyar.[2975]

٢٩٧٦- أيُّما صَبِيّ حَجَّ ثُمَّ بَلَغَ الحِنثَ فَعَلَيْهِ أن يَحُجَّ حَجَّةً أخرى وأيُّما أعْرَابِيَ حَجَّ ثمَّ هاجَرَ فَعَلَيْهِ أنْ يَحُجَّ حَجةً أخرى وأيُّما عَبدٍ حَجَّ ثمَّ أُعْتِقَ فَعَلَيْهِ أنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى. صح

2976. Herhangi bir çocuk hacceder, sonra ergenlik çağına ulaşırsa tekrar haccetmesi gerekir. Bir bedevi de hac yapar sonra da hicret ederse ona da tekrar bir hac gerekir. Bir köle hacceder, sonra da azad edilirse ona da başka bir hac gerekir.[2976]

٢٩٧٧- أيُّما مُسلِمَيْنِ الْتَقَيا فَأخَذَ أحَدُهُما بِيَدِ صاحِبِهِ فَتَصافَحا وحَمِدَا اللهَ تعالى جَمِيعاً تَفَرَّقا ولَيْسَ بَيْنَهُما خَطيئَةٌ. صح

2977. İki müslüman birbirleriyle karşılaştığında, birisi diğerinin elinden tutar, her ikisi de Allah'a hamdederek tokalaşırlarsa, kendilerinde küçük günahları kalmamış olarak ayrılırlar.[2977]

٢٩٧٨- أيُّما امْرِىءٍ مِنَ المُسْلِمِينَ حَلَفَ عِنْدَ مِنْبَرِي هذا على يَمِينٍ كاذِبَةٍ كانَتْ لهُ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ مِنْ نِفاقٍ في قَلْبِهِ لا يُغَيِّرُها شَيْءٌ إلى يَوْمِ القِيامةِ. ح

2978. Müslümanlardan herhangi bir kimse, benim minberimin yanında yalan yere yemin ederse bu onun kalbinde siyah bir leke olur. Onu kıyamet gününe kadar da hiçbir şey değiştiremez.[2978]

٢٩٧٩- أيُّما عَبْدٍ كاتَبَ على مائَةِ أوقِيَّةٍ فأدَّاها إلاَّ عَشَرَةَ أوَاقٍ فَهُوَ عَبْدٌ وَأيُّما عَبْدٍ كاتَبَ على مائَةِ دِينار فأدَّاها إلاَّ عَشْرَةَ دَنانِيرَ فَهُوَ عَبْدٌ. صح

2974 Vasıtî, Târîhu Vâsıt, I, 164.
2975 Ahmed, I, 21; Beyhakî, IV, 75.
2976 Beyhakî, V, 179; Hatîb, VIII, 209.
2977 Ebû Dâvûd, Edeb 142.
2978 Ahmed, III, 375.

2979. Herhangi bir köle, yüz okiyye karşılığında azad olma anlaşması yapar on dirhemini dahi ödemezse yine köledir. Yine herhangi bir köle, yüz dinar karşılığında kölelikten azad olma anlaşması yapar, yüz dinarını ödeyip on dinarını ödemezse yine köledir.[2979]

٢٩٨٠- أيُّما رَجُلٍ مُسْلِمٍ أعْتَقَ رَجُلاً مُسْلِماً فإنَّ الله تعالى جاعِلٌ وِقاءَ كلِّ عَظْمٍ مِنْ عِظامِهِ عَظْماً مِنْ عِظامِ مُحَرِّرِهِ مِنَ النَّارِ وأيُّمَا امْرَأةٍ أعتَقَتِ امْرَأةً مُسْلِمةً فإنَّ الله تعالى جاعِلٌ وقاءَ كلِّ عَظْمٍ مِنْ عِظامِها عَظماً مِنْ عِظامِ مُحَرِّرِها مِنَ النَّارِ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

2980. Herhangi bir müslüman erkek, bir müslüman köleyi azad ederse, Allah Teala o kölenin kemiklerinin her birini, onu azad eden kişinin bir kemiğini ateşten koruyan bir kalkan yapar. Yine herhangi bir müşlüman kadın da bir müslüman bir kadını azad ederse, Allah Teala kıyamet gününde azad edilen o kadının kemiklerinden herbirini onu azad eden kadının bir kemiğini ateşten koruyan bir kalkan yapar.[2980]

٢٩٨١- أيُّما أمَةٍ وَلَدَتْ مِنْ سَيِّدِها فإنّها حُرَّةٌ إذا مات إلاّ أنْ يَعْتِقَها قَبْلَ مَوْتِهِ. ض

2981. Herhangi bir cariye, efendisinden bir çocuk doğurur efendisi de ölürse o kadın hür olur. Efendisi, o kadını ölümünden önce azad ederse o zaman da hür olur.[2981]

٢٩٨٢- أيُّما قَوْمٍ جَلَسُوا فأطالُوا الجُلوسَ ثمَّ تَفَرَّقُوا قَبْلَ أنْ يَذْكُرُوا الله تعالى أوْ يُصَلُّوا على نَبِيِّهِ كانَتْ عَلَيْهِمْ تِرَةً مِنَ الله إنْ شاءَ عَذَّبَهُمْ وَإنْ شاءَ غَفَرَ لَهُمْ. صح

2982. Herhangi bir topluluk bir mecliste oturur, orada uzun süre bekler; sonra da Allah'ı anmadan veya peygamberine salavat getirmeden dağılırlarsa Allah'a karşı bir kusur işlemiş olurlar. Allah dilerse onlara azap eder, dilerse bağışlar.[2982]

٢٩٨٣- أيُّمَا امْرَأةٍ تَوَفّي عَنْها زَوْجُها فَتَزَوَّجَتْ بَعْدَهُ فَهِيَ لآخِرِ أزْوَاجِها. صح

2979 Ahmed, II, 184; Hâkim, II, 237; Beyhakî, X, 323.
2980 Ahmed, IV, 113; Beyhakî, X, 272.
2981 İbni Sad, VIII, 215; Ahmed, I, 317; Taberânî, XI, 209.
2982 Hâkim, I, 674; Beyhakî, Şuab, II, 214.

2983. Herhangi bir kadın kocası ölür de bir başkası ile evlenirse o kadın son evlendiği kişinin eşi olur.[2983]

٢٩٨٤- أيُّما رَجلٍ ضافَ قَوْماً فأَصْبَحَ الضيْفُ مَحْرُوماً فإنّ نَصْرَهُ حَقٌّ على كلِّ مُسْلِمٍ حَتى يأْخُذَ بِقِرَى لَيْلَتِهِ مِنْ زَرْعِهِ ومالِهِ. صح

2984. Herhangi bir adam bir topluluğa misafir olur, orada misafir mahrum olarak sabahlarsa ona yardım etmek her müslümanın görevidir. Misafir o gece ev sahibinin ekinininden ve malından hakkını alabilir.[2984]

٢٩٨٥- أيما رَجل كَشَفَ سِتراً فأدخَلَ بَصَرَهُ مِنْ قَبْلِ أن يؤْذَنَ لهُ فَقَد أتَى حَدّاً لا يَحِلُّ أنْ يأْتِيَهُ ولوْ أنَّ رُجُلاً فَقَأَ عَيْنَهُ لَهُدِرَتْ ولو أنّ رَجُلاً مَرَّ على باب لا سُتْرَةَ عليْهِ فَرَأى عَوْرَةَ أهْلِهِ فلا خَطِيئَةَ عليْهِ إنَّما الخَطِيئة على أهْلِ البابِ. ح

2985. Herhangi bir kişi kendisine izin verilmeden önce bir evin kapı veya penceresindeki örtüyü kaldırarak bakarsa, yapması helal olmayan bir iş işlemiş olur. O anda ev içinden birisi gözünü patlatsa ona ceza verilmez. Bir kişi de örtü bulunmayan bir kapının önünden geçer de ev sahiplerinin görülmesi uygun olmayan yönlerine gözü çarparsa ona bir günah yoktur. Suç ev halkınındır.[2985]

٢٩٨٦- أيُّما وَالٍ وَلِيَ شيْئاً مِنْ أمْرِ أُمَّتي فَلَمْ يَنْصَحْ لَهُمْ وَيَجْتَهِدْ لهُمْ كَنصِيحتِهِ وجُهْدِهِ لِنَفْسِهِ كَبَّه الله تعالى على وجْهِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ في النارِ. ض

2986. Bir idareci, müslümanların işini üzerine aldığı halde aralarında adaleti gözetmez, kendisi için çalıştığı gibi onların lehine çalışmazsa Allah Teala kıyamet günü onu yüzüstü cehenneme atar.[2986]

٢٩٨٧- أيُّمَا رَاعٍ غَشَّ رَعِيَّتَهُ فَهُوَ في النارِ. ح

2983 Taberânî, Evsat, III, 275; Heysemî, IV, 270.
2984 Münâvî, III, 151.
2985 Ebû Dâvûd, Edeb 128; Ahmed, II, 414, 527, V, 181.
2986 Taberânî, Sağîr, I, 282; Hatîb, VIII, 472; Heysemî, V, 213.

2987. Emri altındakilerini aldatıp onlara hıyanet eden idareci cehennemdedir.[2987]

٢٩٨٨- أيُّما عَبْدٍ تَزَوَّجَ بِغَيْرِ إِذْنِ مَوَالِيهِ فَهُوَ زان. صح

2988. Efendilerinin izni olmaksızın evlenen köle zinakardır.[2988]

٢٩٨٩- أيُّمَا امْرَأةٍ ماتَ لَها ثلاثَةٌ مِنَ الولدِ كُنَّ لَها حجاباً مِنَ النَّارِ. صح

2989. Herhangi bir kadının üç çocuğu ölürse, bunlar onun için cehenneme karşı bir siper olurlar.[2989]

٢٩٩٠- أيُّما رَجُلٍ مَسَّ فَرْجَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ وأيُّما امْرَأةٍ مَسَّتْ فَرْجَها فَلْتَتَوَضَّأ. ح

2990. Erkeklik organına dokunan adam abdest alsın, kadınlık uzvuna dokunan kadın da abdest alsın.[2990]

٢٩٩١- أيُّما امْرِىءٍ مُسْلِمٍ أعْتَقَ امْرَأً مُسْلِماً فَهُوَ فِكاكُهُ مِنَ النَّارِ يُجْزَى بِكُلِّ عَظْمٍ مِنْهُ عَظْماً مِنْهُ وأيُّما امْرَأةٍ مُسْلِمَةٍ أعْتَقَتِ امْرَأةً مُسْلِمَةً فَهِيَ فِكاكُها مِنَ النّارِ يُجْزَى بِكلِّ عَظمٍ مِنْها عَظْماً مِنْها وأيُّما امْرِىءٍ مُسْلِمٍ أعْتَقَ امْرَأتَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ فَهُما فِكاكُهُ مِنَ النَّارِ يُجْزَى بِكُلِّ عَظْمَيْنِ مِنْهُما عَظْماً مِنْهُ. ح

2991. Herhangi müslüman bir erkek, müslüman bir erkek köleyi azad ederse köle o kişinin ateşten kurtarıcısı olur, onun her bir kemiği onun kemiklerinden biri yerine geçer. Herhangi bir müslüman kadın da müslüman bir kadını azad ederse, o kadın da o kimsenin ateşten kurtarıcısı olur, onun her bir kemiği onun kemiklerinden biri yerine geçer. Yine herhangi müslüman bir erkek, iki müslüman kadın köleyi azad ederse, onlar o kişinin ateşten kurtarıcısı olurlar ve onların her bir kemiği onun kemiklerinden biri yerine geçer.[2991]

2987 İbni Mende, Îmân , II, 620; Taberânî, XX, 228; İbni Asâkir, XXXVII, 449.
2988 Busırî, II, 114.
2989 İbni Hibbân, VII, 206; Beyhakî, Şuab, VII, 131.
2990 Dârekutnî,I, 147; Beyhakî, I, 132.
2991 Ahmed, IV, 234; Beyhakî, X, 272.

٢٩٩٢- أيُّما امْرَأةٍ زَوَّجها وليَّانِ فَهِيَ للأَوَّلِ مِنْهُما وأيُّما رَجُلٍ باعَ بَيْعاً مِنْ رَجُلَيْنِ فَهِيَ لِلأَوَّلِ مِنْهُما. ح

2992. Herhangi bir kadını velilerinden iki kişi evlendirirse ilk velinin evlendirmesi geçerlidir. Yine herhangi bir adam iki kişiye bir şey satarsa, o sattığı şey ilk kişinin hakkıdır.[2992]

٢٩٩٣- أيُّما امرَأةٍ نَكحَتْ على صَدَاقٍ أوْ جِباءٍ أوْ عِدَةٍ قَبْلَ عِصْمَةِ النِّكاحِ فَهُوَ لها وما كانَ بَعْدَ عِصْمَةِ النِّكاحِ فَهُوَ لِمَنْ أُعْطِيَهُ وأحَقُّ ما أكرِمَ علَيْهِ الرَّجُلُ ابْنَتهُ أوْ أُخْتُهُ. ح

2993. Hangi kadın nikah akdinden önce kendisine mehir veya bahşiş ya da çeyiz verilmek şartıyla evlenmişse, vadedilen o şeyler kendisinindir. Nikah akdinden sonra verilmiş olan da kime verilmişse onundur. Bir adama ikram için en uygun vesile, onun kızı veya kız kardeşidir.[2993]

٢٩٩٤- أيُّما امْرَأةٍ زَوَّجَتْ نَفْسَها منْ غَيْرِ وليٍّ فَهِيَ زَانِيَةٌ.

2994. Velisiz evlenen bir kadın, zinakardır.[2994]

٢٩٩٥- أيُّمَا امْرَأة تطَيَّبَتْ ثمَّ خَرَجَتْ إلى المَسجِدِ لمْ تُقْبَلْ لَها صلاةٌ حَتَّى تَغْتَسِلَ. ض

2995. Kokulanıp sonra mescide giden bir kadının o kokuyu yıkayıncaya kadar namazı kabul olunmaz.[2995]

٢٩٩٦- أيُّما امْرَأةٍ زَادَتْ في رَأْسِها شَعَراً لَيْسَ مِنْهُ فإنَّهُ زُورٌ تَزِيدُ فِيه. ح

2996. Herhangi bir kadın, başına kendisine ait olmayan bir saç takarsa, o başa takılmış bir vebal olur.[2996]

٢٩٩٧- أيُّمَا رَجُلٍ أعْتَقَ أمَةً ثمَّ تَزَوَّجَها بمَهْرٍ جَدِيدٍ فَلَهُ أجْرانِ. ح

2992 Ahmed, V, 8; Taberânî, VII, 202; Beyhakî, VII, 141.
2993 Ahmed, II, 182; Beyhakî, VII, 248.
2994 Hatîb, II, 312; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 621.
2995 Ahmed, II, 444; Ebû Ya'lâ, XI, 366.
2996 Müslim, Libâs 124; Nesâî, Zînet 67, 68.

2997. Bir adam cariyesini azad eder, sonra yeni bir mehir vererek onunla evlenirse kendisine iki ecir vardır.[2997]

٢٩٩٨– أَيُّمَا رَجُلٍ قَامَ إِلَى وُضُوئِهِ يُرِيدُ الصَّلاَةَ ثُمَّ غَسَلَ كَفَّيْهِ نَزَلَتْ خَطِيئَتُهُ مِنْ كَفَّيْهِ مَعَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ فَإِذَا غَسَلَ وَجْهَهُ نَزَلَتْ خَطِيئَتُهُ مِنْ سَمْعِهِ وَبَصَرِهِ مَعَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ وَرِجْلَيْهِ إِلَى الْكَعْبَيْنِ سَلِمَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ هُوَ لَهُ وَمِنْ كُلِّ خَطِيئَةٍ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ فَإِذَا قَامَ إِلَى الصَّلاَةِ رَفَعَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَتَهُ وَإِنْ قَعَدَ قَعَدَ سَالِماً. ح

2998. Herhangi bir adam namaz kılma gayesiyle abdest almaya başlar ve ellerini yıkarsa, yere düşen ilk damlalarla birlikte avuçlarıyla işlemiş olduğu günahları akar gider. Yüzünü yıkadığında yere düşen ilk damlalarla birlikte kulağı ve gözüyle işlemiş olduğu günahları yok olur gider. Kollarını dirseklerine, ayaklarını da topuklarına kadar yıkadığında da kendisine ait olan bütün günah ve hatalardan kurtulup anasından doğduğu günkü gibi tertemiz olur. Namaza kalktığında ise Allah Teala o sebeple onu bir derece yükseltir, oturunca da o kişi selamete ermiş olarak oturur.[2998]

٢٩٩٩– أَيُّمَا مسْلِمٍ رَمَى بِسَهْمٍ في سَبِيلِ الله فَبَلغَ مخْطِئاً أَوْ مُصِيباً فَلَهُ مِنَ الأَجْرِ كَرَقَبَةٍ أَعْتَقَها مِنَ وَلَدِ اسْماعِيلَ وأَيُّمَا رَجُل شابَ في سَبِيلِ الله فهوَ لَهُ نُورٌ وأَيُّمَا رَجُلٍ أَعْتَقَ رَجُلاً مُسْلِماً فَكُلُّ عضوٍ مِنَ المُعْتَقِ فِدَاءً لهُ مِنَ النَّارِ وأَيُّمَا رَجُلٍ قامَ وهُوَ يُرِيدُ الصَّلاةَ فأَفْضَى الوَضُوءَ إلى أماكِنِهِ سَلِمَ مِنْ كلِّ ذَنْب وخَطِيئَةٍ هِيَ لهُ فإِنْ قامَ إلى الصَّلاةِ رفَعهُ الله تعالى بِها دَرَجَةً وَإِنْ رَقَدَ رَقَد سالِماً. ض

2999. Herhangi bir müslüman Allah yolunda bir ok atarsa, o ok hedefine isabet etsin veya etmesin İsmail oğullarından bir köleyi azad etmiş gibi sevap kazanır. Herhangi bir kişi, Allah yolunda saçını ağartırsa bu durum onun için bir nur olur. Herhangi bir kişi, müslüman bir

---

2997 İbni Hazm, Muhallâ, IX, 505.

2998 Ahmed, V, 263.

köleyi azad ederse o kölenin herbir organı, azad eden kimsenin her bir organının cehennemden kurtulması için bir fidye olur. Yine herhangi bir kişi, namaza niyet ederek kalkar, güzelce abdest alırsa her türlü günah ve hatadan uzak olur. O abdestle namaz kılarsa, Allah Teala o kişinin derecesini bir derece yükseltir, eğer o kişi oturacak olursa selamete ermiş olarak oturur.[2999]

٣٠٠٠- أيما وَالٍ وَلِيَ أمْرَ أُمَّتِي بَعْدِي أُقِيمَ على الصِّرَاطِ وَنَشَرَتِ المَلاَئِكَةُ صَحِيفَتهُ فإنْ كانَ عادِلاً نجَّاهُ الله بِعَدْلِهِ وإنْ كانَ جائِراً انْتَفَضَ بِهِ الصِّرَاطُ انْتِفاضَةً تُزَايِلُ بَيْنَ مَفَاصِلِهِ حَتَّى يَكُونَ بَيْنَ عُضْوَيْنِ مِنْ أعْضائِهِ مَسيرَةُ مِائَةِ عامٍ ثمَّ يَنْخرِفُ بِهِ الصِّرَاطُ فأوَّلُ ما يَتَّقِي بِهِ النَّارَ أنْفُهُ وحُرُّ وَجْهِهِ. ح

3000. Herhangi bir kimse benden sonra ümmetimin idaresini üzerine alırsa, kıyamet günü Sırat köprüsü üzerinde durdurulur. Melekler onun amel defterini açarlar. Kim adil davranmışsa Allah Teala, adaleti sebebiyle o kişiyi kurtarır. Eğer kim de zulüm yapmışsa, onu Sırat öyle bir silkeleyip eklemlerini birbirinden ayırır ki, organlarını yüz senelik bir yere atar. Sonra Sırat yarılır. O kişi cehenneme düşerken ilk önce burnu ve yanaklarıyla ateşten sakınır.[3000]

٣٠٠١- أيُّمَا مُسْلِمٍ اسْتَرْسَلَ إلى مُسْلِمٍ فَغَبَنَهُ كانَ غُبْنُهُ ذلِكَ رِباً. ض

3001. Bir müslüman, diğer bir müslümana sıcak bir ilgi gösterip sonra da onu aldatırsa, faiz yemiş gibi günahkar olur.[3001]

٣٠٠٢- أيُّمَا امْرَأةٍ قَعَدَتْ على بَيْتِ أوْلادِها فَهِيَ مَعِي في الجَنَّةِ.

3002. Çocuklarından birinin evinde oturan bir kadın, cennette benimle birlikte olur.[3002]

٣٠٠٣- أيُّما راعٍ لَمْ يَرْحَمْ رَعِيَّتَهُ حَرَّمَ الله عليه الجَنَّةَ. ض

2999 Ahmed, IV, 113, 286.
3000 Münâvî, III, 156.
3001 Münâvî, III, 157.
3002 Münâvî, III, 157.

3003. Herhangi bir idareci, idaresi altındakilere merhamet etmezse, Allah Teala ona cenneti haram kılar.[3003]

٣٠٠٤- أيما ناشئٍ نَشأَ في طَلَبِ العِلْمِ والعِبادَةِ حَتَّى يَكْبُرَ أعْطاهُ الله تعالى يَوْمَ القِيامَةِ ثَوَابَ اثْنَيْنِ وَسَبْعِينَ صِدِّيقاً. ض

3004. Bir genç, ilim ve ibadet içerisinde yetişip olgunlaşırsa, Allah Teala ona kıyamet günü yetmişiki sıddikin sevabı kadar sevap verir.[3004]

٣٠٠٥- أيُّما قَوْمٍ نُودِيَ فِيهِمْ بالأذانِ صبَاحاً كانَ لَهُمْ أماناً مِنْ عَذَابِ الله تعالى حَتَّى يُمْسُوا وَأيُّمَا قَوْمٍ نُودِيَ فِيهِمْ بِالأَذانِ مَساءً كانَ لَهُمْ أماناً مِنْ عَذابِ الله حَتَّى يُصْبِحُوا. ض

3005. Herhangi bir toplulukta sabahleyin ezan okunursa, bu onlar için akşama kadar Allah'ın azabına karşı bir teminat olur. Herhangi bir toplulukta akşamleyin ezan okunursa bu da onlar için sabaha kadar Allah'ın azabına karşı bir güvence olur.[3005]

٣٠٠٦- أيُّمَا مالٍ أُدِّيَتْ زَكاتُهُ فليْسَ بِكَنْزٍ. ض

3006. Zekatı verilen bir malın biriktirilmesi, Allah'ın Kur'an'da yasakladığı kenz değildir.[3006]

٣٠٠٧- أيُّما رَاعٍ اسْتُرْعِيَ رَعِيَّةً فَلَمْ يَحُطْها بالأمانَةِ والنَّصيحَةِ ضاقَتْ عليه رَحْمَةُ الله تعالى الَّتي وَسِعَتْ كلَّ شَيْءٍ. ض

3007. Herhangi bir idareci, bir topluluğun idaresini üstlenir de onları iyi niyet ve güvenilirlikle yönetmezse herşeyi kuşatan Allah'ın rahmeti ona dar gelir.[3007]

3003 Hatîb, X, 126.
3004 Taberânî, VIII, 129; Deylemî, I, 347.
3005 Taberânî, XX, 215; Heysemî, I, 328.
3006 İbni Adî, VII, 189; Hatîb, VIII, 12.
3007 Hatîb, X, 126.

٣٠٠٨- أيُّما وَالٍ وَلِيَ شيْئاً مِنْ أمْرِ أُمَّتي فَلَمْ يَنْصَحْ لَهُمْ وَيَجْتَهِدْ لَهُمْ كَنصِيحتِهِ وجُهْدِهِ لِنَفْسِهِ كَبَّه الله تعالى على وجْهِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ في النارِ. ح

3008. Bir idareci, ümmetimin idaresini üzerine alır da kendi şahsına iyi niyet besleyip gayret gösterdiği kadar onlar için de iyi niyet besleyip gayret göstermezse, Allah Teala kıyamet günü onu yüzüstü cehenneme atar.[3008]

٣٠٠٩- أيُّما وَالٍ وَلِيَ فَلاَنَ ورَفِقَ رَفِقَ الله تعالى به يَوْمَ القِيَامَةِ. ض

3009. Herhangi bir idareci, bir topluluğu idare eder de onlara karşı yumuşak davranıp şefkat gösterirse, Allah Teala da kıyamet günü ona şefkatle muamele eder.[3009]

٣٠١٠- أيُّما دَاعٍ دَعا إلى ضلالَةٍ فاتُّبِعَ فإنّ عليْهِ مِثْلَ أوْزَارِ مَنِ اتَّبَعَهُ ولا يَنْقُصُ مِنْ أوزَارِهِمْ شَيْئاً وأيُّما دَاعٍ دَعا إلى هُدًى فاتُّبِعَ فإنَّ لهُ مِثْلَ أُجُورِ مَنِ اتّبَعَهُ ولا يَنْقُصُ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيئاً.

3010. Herhangi bir kişi, yanlış bir yola çağırır ve o çağrısına uyulursa, uyanların günahı kadar kendisine günah yazılır. Bu, onların günahlarından da bir şey eksiltmez. Yine herhangi bir kişi, doğru bir yola çağırır ve o çağrısına uyulursa, kendisine uyanların mükafatı kadar mükafat alır. Bu da onların mükafatından birşey eksiltmez.[3010]

٣٠١١- أيْنَ الرَّاضُونَ بالمَقْدُورِ أيْنَ السَّاعُونَ لِلْمَشكُورِ عَجِبْتُ لِمَنْ يُؤْمِنُ بِدَارِ الخُلودِ كَيْفَ يَسْعَى لِدَارِ الغُرُورِ. ح

3011. Nerede Allah'ın takdirini gönül hoşluğuyla karşılayanlar? Nerede bol mükafatla karşılık verilen güzel amellere koşanlar? Sonsuzluk diyarına inandığı halde, aldanış yurdu olan dünyanın ahirette faydasız işlerine çalışanlara hayret ederim![3011]

3008 Taberânî, Sağîr, I, 282; Hatîb, VIII,472; Heysemî, V, 213.
3009 Münâvî, III, 158.
3010 Tirmizî, İlim 15; Ibni Mâce, Mukaddime 14; Ahmed, V, 387.
3011 Hennâd, I, 294; Ebû Nuaym, V, 96.

٣٠١٢- أيُّها النَّاسُ اتَّقُوا الله وأجْمِلُوا في الطَّلَبِ فإنَّ نَفْساً لَنْ تَمُوتَ حَتَّى تَسْتَوْفِيَ رِزْقَها وإنْ أبطَأَ عنها فاتَّقُوا الله وأجْمِلُوا في الطَّلَبِ خُذُوا ما حَلَّ ودَعُوا ما حَرُمَ...

3012. Ey insanlar! Allah'dan korkun ve rızkınızı ararken aç gözlülük göstermeyip mutedil olun. Çünkü hiçbir canlı elde etmede gecikse bile rızkını tam olarak almadan asla ölmez. Öyleyse Allah'dan korkun, aç gözlü davranmaktan sakının, güzelce davranın. Allah'ın helal kıldığını alın, haram kıldığını ise bırakın.[3012]

٣٠١٣- أيُّها النَّاسُ علَيْكمْ بالْقَصْدِ علَيْكمْ بالقَصْدِ فإنّ الله تَعالى لا يَمَلُّ حَتى تَمَلُّوا. صح

3013. Ey insanlar orta yolu tutmaya bakın. Zira siz bıkıp usanmadıkça Allah Teala bıkıp usanmaz.[3013]

٣٠١٤- أيُّها النَّاسُ اتَّقُوا الله فَوَالله لا يَظْلِمُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِناً إلاَّ انْتَقَمَ الله تعالى مِنْهُ يَوْمَ القِيَامَةِ. ح

3014. Ey insanlar! Allah'dan korkun, Allah'a yemin ederim ki, bir mümin bir mümine zulmederse, Allah kıyamet gününde ondan mutlaka intikamını alır.[3014]

٣٠١٥- أيها النَّاسُ لا تَعَلَّقوا عَلَيَّ بِوَاحِدَةٍ ما أحْلَلْتُ إلاَّ ما أحَلَّ الله تَعالى وما حَرَّمْتُ إلاَّ ما حَرَّمَ الله تعالى. ض

3015. Ey insanlar! Hiçbir şeyle beni kınamayın, ben ancak Allah'ın helal kıldıklarını helal, haram kıldıklarını da haram kıldım.[3015]

٣٠١٦- أيها المُصَلّي وحْدَهُ ألاَ وَصَلتَ إلى الصَّفِّ فَدَخَلْتَ مَعَهُمْ أوْ جَرَرْتَ إلَيكَ رَجُلاً إنْ ضاقَ بِكَ المَكانُ فَقامَ مَعَكَ أعِدْ صَلاتَكَ فإنَّهُ لا صَلاَةَ لَكَ. ض

3012 Busırî, III, 8.
3013 Ebû Ya'lâ, III, 334; İbni Hibbân, II, 72.
3014 Abd b. Humeyd, s. 296.
3015 İbni Sad, II, 256.

3016. Ey tek başına namaz kılan! Ya bir saf içine girip onlar arasına dahil olsan veya sıkışacaksan birini yanına çekip onunla saf tutsan. Namazını iade et, zira senin namazın tam namaz olmamıştır.[3016]

٣٠١٧- أيتها الأمة إني لا أخاف عليكم فيما لا تعلمون ولكن انظروا كيف تعملون فيما تعلمون. ض

3017. Ey ümmet! Ben sizin bazı şeyleri bilmemenizden korkmuyorum, fakat bildiklerinizle ne derece amel ettiğinize bakın.[3017]

٣٠١٨- أيُّ عَبْدٍ زَارَ أخاهُ في الله تَعالى نُودِيَ أنْ طِبْتَ وطابَت لَكَ الجَنَّةُ ويقولُ الله عَزَّ وَجَلَّ عَبْدي زَارَ فِيَّ عَلَيَّ قِرَاهُ ولَنْ أرْضَى لِعَبْدِي بِقِرًى دُونَ الجَنَّةِ. ض

3018. Herhangi bir kul, Allah rızası için din kardeşini ziyaret ederse, kendisine *'Güzel yaptın, cennet senin için güzelleşti'* diye seslenilir. Aziz ve celil olan Allah da şöyle buyurur: *'Kulum beni ziyaret etti. Ağırlaması bana aittir. Kulum için cennetten başka bir ziyafete razı olmam."*[3018]

٣٠١٩- أيْ أخِي إنِّي مُوَصِّيكَ بِوَصِيَّةٍ فاحْفَظْها لَعَلَّ الله أنْ يَنْفَعَكَ بِها زُرِ القُبُورَ تَذْكُرُ بِها الآخِرَةَ بالنَّهارِ أحْياناً ولا تُكْثِرْ واغْسِلِ المَوْتَى فإنَّ مُعالَجَةَ جَسَدٍ خاوٍ عِظَةٌ بَلِيغَةٌ وَصَلِّ على الجَنائِزِ لَعَلَّ ذلِكَ يُحْزِنُ قَلْبَكَ فإنَّ الحَزِينَ في ظِلِّ الله تَعالى مُعَرَّضٌ لِكُلِّ خَيْرٍ وجالِسِ المَساكِينَ وسَلِّمْ عليهِمْ إذا لَقِيتَهُمْ وَكُلْ مَعْ صاحِبِ البَلاءَ تَوَاضُعاً لله تعالى وإيماناً بِهِ والْبَسِ الخَشِنَ الضَيِّقَ مِنَ الثِّيَابِ لَعَلَّ العِزّ والكِبْرِياءَ لا يَكونُ لَهُما فِيكَ مَساغٌ وَتَزَيَّنْ أحْياناً لِعِبَادَةِ رَبِّكَ فإنّ المؤْمِنَ كذلِكَ يَفْعَلُ تَعَفُّفاً وتَكَرُّماً وتَجَمُّلاً ولا تُعَذِّبْ شَيْئاً مِمَّا خَلَقَ الله بالنّارِ. ح

3019. Ey kardeşim! Sana bir tavsiyede bulunacağım, onu hatırında tut. Allah'ın ondan seni faydalandıracağını umarım. Çok olmaksızın

---

3016 Taberânî, XXII, 145.
3017 Münâvî, III, 161.
3018 İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, I, 153; Münâvî, III, 161.

gündüzleyin zaman zaman kabirleri ziyaret et ki, bu sana ahireti hatırlatsın. Fakat bunu çok yapma ki, din ve dünya işlerin yüzüstü kalmasın. Cenazeleri yıka, çünkü cansız cesedlerle haşir neşir olmakta çok tesirli öğütler vardır. Cenaze namazlarını kıl ki, o gönlüne uhrevi bir hüzün versin. Çünkü gönlü kırık olanlar, Allah'ın himayesinde her türlü hayra mazhardırlar. Allah için tevazu göster ve mükafatına iman gayesiyle fakirlerle oturup kalk. Karşılaştığında onlara selam ver. Musibete uğrayanlarla beraber Allah için müttaki davranarak ve onun sevabına inanarak yiyip iç. Mütevazi ve lükse kaçmayan elbiseler giyin. Böylece gurur ve kibir sende yerleşecek bir yol bulamamış olur. Zaman zaman rabbine ibadet için süslen. Çünkü mümin bunu insanlara karşı tok gözlülüğünü göstermek, şerefini muhafaza etmek ve pejmürdelikten kaçınmak için yapar. Allah'ın yarattıklarından hiçbir şeye de ateşle azap etme.[3019]

٣٠٢٠- أيْ إِخْوَانِي لِمِثْلِ هذا اليَوْمِ فأعِدُّوا. ح

3020. Ey kardeşlerim! Kabir günü için hazırlanın.[3020]

٣٠٢١- أيَحْسَبُ أحَدُكُمْ مُتَّكِئاً على أرِيكَتِهِ أنَّ الله تَعالى لم يُحَرِّمْ شَيْئاً إلاَّ ما في هذا القُرْآنِ ألا وإنّي والله قَدْ أمَرْتُ وَوَعَظْتُ ونَهَيْتُ عَنْ أشْياء إنّها كمِثْلِ القُرْآنِ أوْ أكْثَرَ وإنّ الله تعالى لم يحل لكم أن تدخلوا بيوت أهل الكتاب إلا بإذن،ولا ضرب نسائهم لا أكل ثمارهم، إذا أعطوكم الذي عليهم. صح

3021. Sizden biriniz koltuğuna kurularak Allah'ın şu Kur'an'daki şeylerden başka hiçbirşeyi yasaklamadığını mı zannediyor? Dikkat edin! Allah'a yemin ederim ki ben de bazı şeyleri emretmiş, bazı öğütler vermiş ve bir takım şeyleri de yasaklamış bulunuyorum. Onlar Kur'an kadar veya sayıca ondan daha fazladır. Allah Teala, izin vermeleri dışında sizin haklarınızı verdikleri zaman ehl-i kitabın evlerine girmenizi, kadınlarını dövmenizi ve meyvelerini yemenizi size helal kılmamıştır.[3021]

3019 İbni Asâkir, LXVI, 188.

3020 Ahmed, IV, 294; Beyhakî, Şuab, VII, 350.

3021 Ebû Dâvûd, İmâre 33, Sünnet 5; Tirmizî, İlim 10; Ahmed, II, 367, 483, IV, 132.

٣٠٢٢- أيْمَن امْرِىءٍ وأشأمُهُ ما بَينَ لَحْيَيْهِ. ض

3022. Kişinin uğurlu ve uğursuz organı, iki çenesi arasındaki dilidir.[3022]

٣٠٢٣- الآخِذُ بالشُّبُهاتِ يَسْتَحِلُّ الخَمْرَ بالنَّبِيذِ والسُّحْتَ بالهَدِيَّةِ والبَخْسَ بالزَّكاةِ. ض

3023. Şüpheli şeyleri alanlar şarabı şıra, rüşveti hediye, haksız vergiyi de zekat diye helal kılarlar.[3023]

٣٠٢٤- الآخِذُ والمُعْطِي سَوَاءٌ في الرِّبا. صح

3024. Faizi alan da veren de günahta eşittir.[3024]

٣٠٢٥- الآمِرُ بالمَعْرُوفِ كَفاعِلِهِ. ض

3025. İyiliği emreden onu yapan gibidir.[3025]

٣٠٢٦- الآنَ حَمِيَ الوَطِيسُ.

3026. Şimdi tandır ısındı, harp kızıştı.[3026]

٣٠٢٧- الآنَ نَغْزُوهُمْ ولا يَغْزُونا. صح

3027. Şimdi artık biz onların üzerine gideceğiz, onlar bize gelemeyecekler.[3027]

٣٠٢٨- الآنَ بَرَّدْتَ عليْهِ جِلْدَهُ. ح

3028. Şimdi (ölenin borcu ödendikten sonra) onun ruhunu rahatlattın.[3028]

٣٠٢٩- الآياتُ بَعْدَ المِائَتَيْنِ. ض

3022 Münâvî, III, 165.
3023 Deylemî, I, 128.
3024 Dârekutnî, III, 25; Hâkim, II, 56.
3025 Münâvî, III, 166.
3026 Taberânî, VII, 298; Heysemî, VI, 184.
3027 Ahmed, IV, 262; Taberânî, VII, 98.
3028 Münâvî, III, 166.

3029. Büyük alametler, ikiyüz yılından sonra çıkar.[3029]

٣٠٣٠- الآيات خَرَزَاتٌ منْظُوماتٌ في سِلْكٍ فانْقَطَعَ السِّلْكُ فَيَتْبَع بَعْضُها بَعْضاً. ح

3030. Kıyamet alametleri bir tek ipe dizilmiş boncuklar gibidir. İp koptuğunda onlar birbirini takip ederler.[3030]

٣٠٣١- الآيتانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ البَقَرَةِ مَنْ قَرَأهُما في لَيْلَةٍ كَفَتاهُ. صح

3031. Kim Bakara suresinin son iki ayetini geceleyin okursa, bu iki ayet ona kafi gelir.[3031]

Abdallar

٣٠٣٢- الأَبْدَالُ أرْبَعُونَ رَجُلاً وأرْبَعُونَ امرأةً كُلَّما ماتَ رَجُلٌ أبْدَلَ الله تعالى مَكانَهُ رَجُلاً وكُلَّما ماتَت امْرَأةٌ أبْدَلَ الله تعالى مَكانَها امْرَأةً. صح

3032. Abdallar kırk erkek, kırk kadındırlar. Onlardan bir erkek öldüğünde onun yerine Allah Teala bir erkek, kadınlardan bir kadın öldüğünde Allah Teala onun yerine başka bir kadın görevlendirir.[3032]

٣٠٣٣- الأبْدَالُ في أُمَّتِي ثَلاثُونَ بِهِمْ تَقُومُ الأَرْضُ وَبِهِمْ تمْطَرُونَ وبِهِمْ تُنْصَرُونَ. صح

3033. Ümmetim içinde abdallar otuz kişidir. Yeryüzü onlarla bereketlenir, onlar sayesinde yağmurlar yağdırılır, onlar sayesinde kullara yardım olunur.[3033]

٣٠٣٤- الأَبْدالُ في أهْلِ الشَّامِ وبهم يُنْصَرُونَ وبِهِمْ يُرْزَقونَ. ح

3034. Abdallar, Şam halkındandır. İnsanlar onlarla yardım görür, onlar sayesinde rızıklandırılırlar.[3034]

3029 Hâkim, IV, 475; Deylemî, I, 125.

3030 Ahmed, II, 219

3031 Buhârî, Meğâzî 12; Fedâilü'l-Kur'ân 10, 27, 34; Müslim, Müsafirîn 255-256; Ebû Dâvûd, Ramazan 9; Tirmizî, Sevâbü'l-Kur'ân 4; İbni Mâce, İkâme 183.

3032 Deylemî, I, 119; İbni Hacer, el-Kavlü'l-müsedded, I, 83.

3033 Heysemî, X, 63.

3034 Taberânî, XVIII, 65; İbni Asâkir, I, 290; Heysemî, X, 63.

٣٠٣٥- الأبْدالُ بالشَّامِ وهُمْ أرْبَعُونَ رجُلاً كُلّما ماتَ رَجُلٌ أبْدَلَ الله مَكانَهُ رَجُلاً يُسقَى بِهِمُ الغَيْثُ ويُنْتَصَرُ بهِمْ على الأَعْدَاءِ وَيُصْرَفُ عنْ أهْلِ الشَّامِ بِهِمُ العَذَابُ. ح

3035. Abdallar Şam'da bulunurlar. Kırk kişidir. Onlardan biri öldüğünde Allah Teala onun yerine bir başkasını görevlendirir. Onlar sayesinde insanlara yağmur yağdırılır, düşmanlara karşı yardım edilir, Şam halkından onlar sayesinde azab defedilir.[3035]

٣٠٣٦- الأَبْدَالُ أرْبَعُونَ رَجُلاً وأرْبَعُونَ امرأةً كُلَّما ماتَ رَجُلٌ أبْدَلَ الله تعالى مَكانَهُ رَجُلاً وكُلَّما ماتَت امْرَأةٌ أبْدَلَ الله تعالى مَكانَها امْرَأةً.

3036. Abdallar kırk erkek, kırk kadındır. Onlardan bir erkek öldüğünde onun yerine Allah bir başka erkek, kadınlardan biri öldüğünde onun yerine bir başka kadın görevlendirir.[3036]

٣٠٣٧- الأبْدالُ منَ المَوَالِي. ض

3037. Abdallar, Arap olmayanlardandır.[3037]

٣٠٣٨- الأبْعَدُ فالأبْعَدُ منَ المَسْجِدِ أعْظَمُ أجْراً. ح

3038. Cemaatle namaza gelenlerin mükafatı, mescidden uzaklıkları nisbetinde büyük olur. En uzak olan en büyük mükafatı alır.[3038]

٣٠٣٩- الإبلُ عِزٌّ لأهْلِها والغَنَمُ بَرَكَةٌ والخَيْرُ مَعْقُودٌ في نَواصِي الخَيْلِ إلى يَوْمِ القِيامَةِ. صح

3039. Deve, sahibi için izzet vesilesi, koyun da berekettir. Hayır, kıyamet gününe kadar da atların perçemine bağlanmıştır.[3039]

3035 Münâvî, III, 169.
3036 Deylemî, I, 119.
3037 Münâvî, III, 170.
3038 Buhârî, Ezân 31; Ebû Dâvûd, Salât 48; İbni Mâce, Mesâcid 15; Taberânî, Tahâret 33.
3039 Buhârî, Cihâd 43-44, Humus 5, Menâkıb 28, Zekât 25, İmare 98-99; Ebû Dâvûd, Cihâd 41; Tirmizî, Cihâd 19.

٣٠٤٠- الإِثْمِدُ يَجْلُو البَصَرَ ويُنْبِتُ الشَّعَرَ. ح

3040. Sürme çekmek gözün görmesini kuvvetlendirir, kirpikleri büyütür.[3040]

٣٠٤١- الأجدَعُ شَيْطانٌ. صح

3041. Burnu kesik olan şeytandır.[3041]

٣٠٤٢- الإِحْسانُ أنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأنَّكَ تَراهُ فإن لم تَكُنْ تَرَاهُ فإنهُ يَراكَ. صح

3042. İhsan, Allah'ı görüyormuşsun gibi ona ibadet etmendir. Her ne kadar sen onu görmüyorsan da o seni görüyor.[3042]

٣٠٤٣- الإِحْصانُ إحصانانِ إحْصان نِكاحٍ وإحْصانَ عَفافٍ.

3043. Kötülüklerden uzak kalma nikahla, diğeri de iffetli kalmakla olur.[3043]

٣٠٤٤- الاخْتصارُ في الصَّلاةِ رَاحةُ أهْلِ النارِ. ض

3044. Namazda elleri böğüre koymak, cehennem halkının dinlenme şeklidir.[3044]

٣٠٤٥- الأَذانُ تِسْعَ عشْرَةَ كَلِمةً والإِقامَةُ سَبْعَ عَشْرَةَ كَلِمَةً. صح

3045. Ezan ondokuz kelime, ikamet ise onyedi kelimedir.[3045]

٣٠٤٦- الأُذُنانِ منَ الرَّأسِ. صح

3046. Kulaklar baştandır.[3046]

3040 Münâvî, III, 171.
3041 Ahmed, I, 31; Hâkim, IV, 311.
3042 Buhârî, Tefsir 31, İmân 37; Müslim, İmân 57; Ebû Dâvûd, Sünnet 16; Tirmizî, İmân 4; İbni Mâce, Mukaddime 3.
3043 Taberânî, Evsat, I, 11; İbni Asâkir, LI, 107; Heysemî, VI, 263.
3044 İbni Huzeyme, II, 57; Beyhakî, II, 287.
3045 Müttekî, nr. 20964.
3046 Ahmed, V, 264; Dârekutnî,I, 103.

٣٠٤٧- الارْتِداءُ لُبْسَةُ العَرَب والالْتِفاع لُبْسَةُ الإيمَان. ض

3047. Elbiseyi omuzlara almak Arab'ın, başı ve yüzün çoğunu örtmekse müminin giyiniş şeklidir.[3047]

٣٠٤٨- الأرضُ كُلُّها مَسْجِدٌ إلاَّ المَقْبَرَة والحمَّامَ.

3048. Yeryüzünün kabirler ve hamamlar dışında her tarafı mesciddir.[3048]

٣٠٤٩- الأرْضُ أرْضُ الله والعِباد عِباد الله مَنْ أحْيا مَوَاتاً فَهِيَ لهُ. صح

3049. Yer Allah'ın yeri, kullar da Allah'ın kuludur. Kim bir ölü araziyi ihya ederse o yere sahip olur.[3049]

٣٠٥٠- الأَرْوَاحُ جُنُود مجَنَّدَةٌ فَما تَعارَفَ منها ائْتَلَفَ وما تَناكَرَ منها اخْتَلَفَ. صح

3050. Ruhlar grup grup askerlerdir. Onlardan zamanıyla tanışanlar birbirleriyle kaynaşır, tanışamayanlar da birbirlerinden ayrılırlar.[3050]

٣٠٥١- الإزارُ إلى نِصْفِ السَّاقِ أوْ إلى الكَعْبَيْنِ لا خَيْرَ في أسْفَلَ مِنْ ذلك.

3051. İzar, dizin yarısına veya topuklara kadardır, onun altına kadar uzanan da hayır yoktur.[3051]

٣٠٥٢- الإسْبالُ في الإزارِ والقَمِيصِ والعمامَةِ مَنْ جَرَّ منها شَيْئاً خُيَلاءَ لم يَنْظُرِ الله إليهِ يَوْمَ القِيامَةِ. ح

3052. Elbiseyi uzatmak izar, gömlek ve sarıkta olur. Onlardan birini uzatıp kibirlenerek yerde sürükleyene Allah Teala kıyamet günü rahmet nazarıyla bakmaz.[3052]

3047 Heysemî, V, 127.
3048 Ahmed, III, 96; Beyhakî, II, 435.
3049 Taberânî, XVIII, 18, 118; Heysemî, IV, 157, V, 225.
3050 Heysemî, VIII, 88.
3051 Ahmed, III, 140, 249, 256; Heysemî, V, 122.
3052 Taberânî, XII, 311; Müttekî, nr. 41167.

٣٠٥٣- الاسْتِئْذانُ ثَلاثٌ فإنْ أُذِنَ لكَ وإلاَّ فارْجِعْ. صح

3053. Biriniz bir yere girmek istediğinde üç defa izin istesin, müsaade edilmezse geri dönsün.[3053]

٣٠٥٤- الاسْتِئْذانُ ثَلاثٌ فالأُولى تُسْمِعُونَ والثانِيَةُ تَسْتَصْلِحُونَ والثالثةُ تُؤْذَنُونَ أوْ تُرَدُّون.

3054. İzin üç defa istenir. Birincisi işitmeniz, ikincisi sağa sola çeki düzen vermeniz, üçüncüsü ise izin vermeniz veya geri çevirmeniz içindir.[3054]

٣٠٥٥- الإسْتِجْمارُ تَوٌّ ورَمْيُ الجِمارُ تَوٌّ والسَّعْيُ بَيْنَ الصَّفا والمَرْوةِ تَوٌّ والطَّوافُ تَوٌّ وإذا اسْتَجْمَرَ أحدُكمْ فلْيَسْتَجْمِرْ بِتَوٍّ. صح

3055. Temizlikte taş tektir, şeytan taşlama da tektir. Safa ile Merve arası say tektir, tavaf tektir, temizlik yapan da tek sayılı taş kullansın.[3055]

٣٠٥٦- الإسْتِغْفارُ في الصَّحِيفَةِ يَتَلألأُ نُورا. ض

3056. İstiğfar, kişinin amel defterinde nur gibi parlar.[3056]

٣٠٥٧- الاسْتِغْفارُ مَمْحاةٌ لِلذُّنوبِ.

3057. İstiğfar, günahların silgisidir.3057

٣٠٥٨- الاستِنجاءُ بِثَلاثةِ أحْجارٍ ليسَ فِيهِنَّ رَجِيعٌ. ح

3058. Temizlik üç taşla yapılır, onlar arasında hayvan tersi yoktur.[3058]

İslam

٣٠٥٩- الإسْلامُ أنْ تَشهَدَ أنْ لا إلَهَ إلاّ اللهُ وأنّ محمَّداً رَسُولُ اللهِ وتُقِيمَ الصلاةَ وتُؤْتِيَ الزَّكاةَ وتَصُومَ رَمَضانَ وتَحُجَّ البَيْتَ إنِ اسْتَطَعْتَ إليه سَبِيلاً. ح

3053 Ahmed, IV, 418
3054 Müttekî, nr. 25203.
3055 Müslim, Hac 315; Müttekî, nr. 12133.
3056 Müttekî, nr. 2064.
3057 Müttekî, nr. 2071.
3058 İbni Ebî Şeybe, I, 154; Ebû Nuaym, V, 150.

3059. İslam, Allah'dan başka ilah olmadığına, Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahidlik etmen, namazı dosdoğru kılman, zekatı vermen, ramazan orucunu tutman ve yol bulabilirsen hacca gitmendir.[3059]

٣٠٦٠- الإسلامُ علانيةٌ والإيمانُ في القلبِ. ح

3060. İslam dış görünüştür, iman ise kalptedir.[3060]

٣٠٦١- الإسلامُ ذلُولٌ لا يُرْكَبُ إلا ذَلُولاً. ض

3061. İslam kolaylık ve hoşgörülülüktür. Ancak yumuşak huylu ve hoşgörülü kimselere layıktır.[3061]

٣٠٦٢- الإسْلامُ يَزِيدُ ولا يَنْقُصُ. ح

3062. Müslümanlık artar, eksilmez.[3062]

٣٠٦٣- الإسْلامُ يَعْلُو ولا يُعْلَى. ح

3063. İslam üstündür, ona üstün gelinemez.[3063]

٣٠٦٤- الإسْلامُ يَجُبُّ ما كان قَبْلَهُ. ض

3064. İslam, müslüman olmadan önce işlenen günahları siler.[3064]

٣٠٦٥- الإسلامُ نَظِيفٌ فَتَنَظَّفُوا فإنهُ لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ إلاَّ النَّظِيفُ. ض

3065. İslam temizdir, öyle ise temizlenin. Zira temiz olandan başkası cennete giremez.[3065]

٣٠٦٦- الأشِرَةُ شَرٌّ.

3066. Şımarıklık, kötülüktür.[3066]

3059 Müslim, Îmân 1; Ebû Dâvûd, Sünnet 16, Nesâî, Îmân 5.
3060 Ahmed, III, 134; Heysemî, I, 52.
3061 Ahmed, V, 145.
3062 Ebû Dâvûd, Ferâiz 10, Ahmed, VI, 230.
3063 Beyhakî, VI, 205; Müttekî, nr. 246.
3064 Ahmed, IV, 199, 204, 205.
3065 Heysemî, V, 132; Aclûnî, I, 341.
3066 Müttekî, nr. 6417.

٣٠٦٧- الأشْعَرِيونَ في الناس كَصُرَّةٍ فيها مِسْكٌ.

3067. Eşariler, halk arasında içinde misk bulunan bir kaseye benzerler.[3067]

٣٠٦٨- الأصابِعُ تَجْرِي مَجْرَى السِّواكِ إذا لم يَكُنْ سِواكٌ. ض

3068. Parmaklar, misvak olmadığı zaman misvak yerine geçer.[3068]

٣٠٦٩- الأضْحَى عَلَيَّ فَرِيضةٌ وعليْكُمْ سُنَّةٌ. ح

3069. Kurban kesmek bana farz, size sünnettir.[3069]

٣٠٧٠- الإقْتِصاد نِصْفُ العَيْشِ وحُسْنُ الخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ.

3070. Tutumlu olmak geçimin yarısı, güzel ahlak da dinin yarısıdır.[3070]

٣٠٧١- الاقْتِصادُ في النَّفَقَةِ نِصْفُ المَعِيشَةِ والتَّوَدُّدُ إلى الناسِ نِصْف العَقْلِ وحُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ العِلْمِ.

3071. Harcamada tutumlu olmak geçimin, insanlarla güzel geçinmek aklın, güzel soru sorma da ilmin yarısıdır.[3071]

٣٠٧٢- الأكْبَرُ منَ الإخْوَةِ بِمَنْزِلَةِ الأبِ. ض

3072. Büyük kardeş, baba yerindedir.[3072]

٣٠٧٣- الأكْلُ في السُّوقِ دَناءَةٌ. ض

3073. Çarşıda yemek yemek, hafif meşrepliktir.[3073]

٣٠٧٤- الأكْلُ بأُصْبَعٍ واحدَةٍ أكْلُ الشَّيْطانِ وباثْنَيْنِ أكْلُ الجبابِرَةِ وبالثَّلاثِ أكلُ الأنْبِياءِ. ض

3067 İbni Sad, I, 2, 79; Müttekî, nr. 33975.
3068 Heysemî, II, 100.
3069 Taberânî, XI, 26; Müttekî, nr. 12157.
3070 Hatîb, XII, 11; Müttekî, nr. 5433.
3071 Aclûnî, I, 179.
3072 Taberânî, XIX, 244; Heysemî, VIII, 149; Müttekî, nr. 45472.
3073 Taberânî, VIII, 298.

3074. Bir parmakla yemek şeytanın, iki parmakla yemek zorbaların, üç parmakla yemek de peygamberlerin yemesidir.[3074]

٣٠٧٥- الأَكْلُ مَعَ الخادِمِ مِنَ التَّواضُعِ. ض

3075. Hizmetçi ile yemek yemek tevazudandır.[3075]

٣٠٧٦- الإمامُ ضامِنٌ والمُؤَذِّنُ مُؤْتَمَنٌ اللّهُمَّ أَرْشِدِ الأَئِمَّةَ واغْفِرْ لِلْمُؤَذِّنِينَ. صح

3076. İmam kefil, müezzin ise emin kişidir. Ey Allahım! İmamları doğru yola ilet, müezzinleri de mağfiret eyle.[3076]

٣٠٧٧- الإمامُ ضامِنٌ فإن أَحْسَنَ فلَهُ ولهمْ وإنْ أساءَ فعَلَيْهِ ولا عَلَيْهِمْ. صح

3077. İmam kefildir. Eğer hakkını verirse ecri hem kendisine, hem de cemaatinedir. Hakkını vermezse mesuliyet sadece kendisine aittir, cemaatin bir sorumluluğu yoktur.[3077]

٣٠٧٨- الإمامُ الضَّعِيفُ مَلْعُونٌ. ض

3078. Becerİksiz idareci, Allah'ın rahmetinden uzaktır.[3078]

٣٠٧٩- الأَمانَةُ في الأَزْدِ والحَياءُ في قُرَيْشٍ.

3079. Emanet Ezdiler'de, haya ise Kureyşliler'dedir.[3079]

٣٠٨٠- الأَمانَةُ غِنًى. ح

3080. Güvenilir olmak, zenginliktir.[3080]

٣٠٨١- الأَمانَةُ تَجْلِبُ الرِّزْقَ والخِيَانَةُ تَجْلِبُ الفَقْرَ. ح

3081. Güvenilir olmak rızkı, hıyanet etmek ise fakirliği celbeder.[3081]

3074 Deylemî, I, 126.
3075 Müttekî, nr. 2535, 2569.
3076 Tirmizî, Mevâkît 39; İbni Mâce, İkâme 47; Ebû Dâvûd, Salât 39.
3077 İbni Mâce, İkâme 47; Ahmed, IV, 156.
3078 Heysemî, V, 209; Müttekî, nr. 14665.
3079 Ahmed, II, 364; Heysemî, X, 26.
3080 Müttekî, nr. 5492.
3081 Müttekî, nr. 5493.

٣٠٨٢- الأُمَرَاءُ مِنْ قُرَيْش ما عَمِلوا فِيكمْ بِثَلاث ما رَحِمُوا إذا اسْتُرْحِمُوا وأقْسَطُوا إذا قَسَمُوا وعَدَلُوا إذا حَكَموا. ح

3082. Aranızda şu üç hususu gözettikleri sürece idarecileriniz Kureyş'ten olacaktır. Kendilerinden merhamet istendiğinde merhamet ettikçe, bölüştürdükleri zaman eşit bölüştürdükçe, hüküm verdikleri zaman adaletle hükmettikçe.[3082]

٣٠٨٣- الأُمَرَاءُ مِنْ قُرَيْشٍ مَنْ ناوَاهُمْ أوْ أرَاد أنْ يَسْتَفِزَّهُمْ تَحاتَّ تَحاتَّ الوَرَقِ. ح

3083. Emirler Kureyş'tendir. Onlara düşmanlık eden, onları aşağılamak isteyenler ağaç yaprakları gibi dökülür giderler.[3083]

٣٠٨٤- الأَمْرُ أسْرَعُ مِنْ ذاكَ. ح

3084. Ölüm, binayı tamir etmekten daha süratli gelir.[3084]

٣٠٨٥- الأَمْرُ المُفْظِعُ والحَمْلُ المُضْلِعُ والشَّرُّ الّذي لا يَنْقَطِعُ إظْهَارُ البِدَعِ. ض

3085. Bidatların yayılışı felaket hali, taşmamayan yük ve ardı arkası kesilmeyen kötülüktür.[3085]

٣٠٨٦- الأَمْنُ والعافِيَة نِعْمَتانِ مَغْبُونٌ فِيهما كثِيرٌ مِنَ النَّاسِ. ح

3086. Emniyet ve afiyette olmak, birçok insanın değerini bilemeyip aldandıkları iki nimettir.[3086]

٣٠٨٧- الأُمُورُ كُلُّها خَيْرُها وشَرُّها مِنَ الله تعالى. ض

3087. Bütün işler, hayır olanı da şer olanı da Allah Teala'dandır.[3087]

٣٠٨٨- الأَناةُ مِنَ الله تعالى والعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطانِ. ح

3082 Ahmed, IV, 421; Beyhakî, VIII, 144; Beyhakî, V, 193.
3083 Münâvî, III, 183.
3084 Ahmed, II, 161; İbni Hibbân, VII, 262.
3085 Taberânî, III, 219; Heysemî, I, 188.
3086 Taberânî, XI, 434; a.mlf., Evsat, I, 198.
3087 Heysemî, VII, 197.

3088. Teenni ile hareket etmek Allah Teala'dan, acele etmek ise şeytandandır.[3088]

٣٠٨٩- الأَنْبِياءُ أَحْياءٌ في قُبُورِهِمْ يُصَلُّونَ. ح

3089. Peygamberler kabirlerinde diridirler, namaz kılarlar.[3089]

٣٠٩٠- الأَنْبِياءُ قادَةٌ والفُقَهاءُ سادَة ومُجالَسَتُهُمْ زِيادَةٌ. ض

3090. Peygamberler önder, fakihler reistirler. Onlarla oturup kalkmak hayır ve bereketi artırır.[3090]

٣٠٩١- الأَيْدِي ثلاثَةٌ فَيَدُ الله العُلْيا ويَدُ المُعْطي الَّتي تَلِيها ويَدُ السَّائِلِ السُّفْلي فَأَعْطِ الفَضْلَ ولا تَعْجِزْ عَنْ نَفْسِكَ. صح

3091. Eller üçtür. Allah'ın eli en üsttedir. Arkasından veren el gelir, en altta da isteyenin eli vardır. Malının fazlasını ver, aciz olma![3091]

İman

٣٠٩٢- الإيمانُ أنْ تُؤْمِنَ بِالله وملائِكَتِهِ وكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ واليَوْمِ الآخرِ وتُؤْمِنَ بالقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. صح

3092. İman Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, öldükten sonra dirilişe inanman, hayrı ile şerri ile kadere inanmandır.[3092]

٣٠٩٣- الإيمانُ أنْ تُؤْمِنَ بالله وملائِكَتِهِ وكُتُبِهِ ورُسُلِهِ وتُؤْمِنَ بالجَنَّةِ والنَّارِ والمِيزَانِ وتُؤْمِنَ بالبَعْثِ بَعْدَ المَوْتِ وتُؤْمِنَ بالقَدَرِ خيْرِهِ وَشَرِّهِ. صح

3088 Tirmizî, Birr 65.
3089 Heysemî, VIII, 211.
3090 Müttekî, nr. 43603; Aclûnî, I, 235.
3091 Ebû Dâvûd, Zekât 28; Ahmed, IV, 137.
3092 Taberânî, XII, 431; Beyhakî, X, 203.

3093. İman Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, cennete, cehenneme, amellerin tartılacağına, öldükten sonra dirilişe, hayrı ile şerri ile kadere inanmandır.[3093]

٣٠٩٤- الإيمانُ مَعْرِفَةٌ بالقَلْبِ وَقَوْلٌ بِاللِّسانِ وعَمَلٌ بالأَرْكانِ. ض

3094. İman, kalple bilmek, dille ifade etmek ve organlarla gereğini yerine getirmektir.[3094]

٣٠٩٥- الإيمان بالله إقْرارٌ بِاللِّسانِ وتَصْدِيقٌ بِالقَلْبِ وعَمَلٌ بالأَرْكانِ. ض

3095. Allah'a iman dille ikrar, kalple tasdik ve uzuvlarla ameldir.[3095]

٣٠٩٦- الإيمانُ بِضْعٌ وسَبْعُونَ شُعْبَةً فأفْضَلُها قَوْلُ لا إِلَهَ إلاَّ الله وأدْناها إماطَةُ الأَذى عنِ الطَّرِيقِ والحَياءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإيمانِ. صح

3096. İman, yetmiş küsur bölümdür. En üstünü lailaheillallah sözü, en aşağısı ise insanların gelip geçtiği yoldan sıkıntı verici şeyleri kaldırmaktır. Haya da imandan bir bölümdür.[3096]

٣٠٩٧- الإيمانُ يَمَانٍ. صح

3097. İman, Yemenli'dir.[3097]

٣٠٩٨- الإيمان قَيْد الفَتْكِ لا يَفْتِكُ مُؤْمِنٌ. ح

3098. İman, sözden dönmemek için bir bağdır, mümin de sözünden dönmez. [3098]

٣٠٩٩- الإيمانُ الصَّبْرُ والسَّمَاحَةُ. ض

3099. İman sabır ve fedakarlıktır.[3099]

3093 İbni Hibbân, I, 397; Beyhakî, Şuab, I, 257.
3094 Münâvî, III, 185.
3095 Deylemî, I, 111.
3096 Müslim, Îmân 58; Ebû Dâvûd, Sünnet 18; Tirmizî, Îmân 6; İbni Mâce, Mukaddime 9; Ahmed, II, 279, 445.
3097 Ahmed, IV, 118.
3098 Ebû Dâvûd, Cihâd 157; Ahmed, I, 166,167, IV, 192.
3099 Buhârî, Kebîr, V, 25; Deylemî, I, 128.

٣١٠٠- الإيمَانُ بالقدَر نِظامُ التَّوْحِيدِ. ض

3100. Kadere iman, tevhidin nizamıdır.[3100]

٣١٠١- الإيمانُ بالقَدرِ يُذْهبُ الهَمَّ والحُزْنَ. ض

3101. Kadere iman, kaygı ve üzüntüyü giderir.[3101]

٣١٠٢- الإيمانُ عَفيفٌ عَنِ المَحارِمِ عَفِيفٌ عَنِ المَطامِعِ.

3102. İman, haramlar ve tamahkarlıklardan uzak olmaktır.[3102]

٣١٠٣- الإيمانُ بالنِّيَّةِ واللِّسانِ والهجْرةُ بالنَّفْسِ والمالِ.

3103. İman, niyet ve dille, hicret de nefis ve malla olur.[3103]

٣١٠٤- الإيمَانُ والعَمَلُ أخَوَانِ شريكانِ في قَرَنٍ لا يَقْبَلُ اللهُ أحَدَهُما إلاّ بِصاحِبِه. ح

3104. İman ve amel ortak iki kardeştirler. Allah Teala, onlardan birini ancak diğeriyle kabul eder.[3104]

٣١٠٥- الإيمانُ والعَمَلُ قَرِينانِ لا يَصْلحُ كلُّ واحدٍ منهُما إلاَّ مَعَ صاحِبِهِ. ح

3105. İman ve amel iki arkadaştır, herbiri ancak diğeriyle ayakta durabilir.[3105]

٣١٠٦- الإيمانُ نِصْفان فَنِصْفٌ في الصَّبْرِ ونِصْفٌ في الشُّكْرِ. ض

3106. İki iki kısımdır, yarısı sabır, yarısı da şükürdür.[3106]

٣١٠٧- الإيماءُ خِيانَةٌ لَيْسَ لِنَبِيٍّ أنْ يُومِيءَ.

3107. İma ile namaz kılmak hıyanettir, hiç bir peygamber ima ile namaz kılmamıştır.[3107]

3100 Ukaylî, IV, 145; Deylemî, I, 114.
3101 Deylemî, I, 113; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 156.
3102 Ebû Naym, VIII, 224; Deylemî, I, 113.
3103 Münâvî, III, 188.
3104 Deylemî, I, 111.
3105 Münâvî, III, 188.
3106 Müttekî, nr. 61.
3107 İbni Sad, II, 102.

٣١٠٨- الأئِمَّةُ مِنْ قرَيْشٍ أبْرَارُها أُمرَاءُ أبْرَارِها وفُجَّارُها أُمَرَاءُ فُجَّارِها وإنْ أمَّرَتْ عَلَيْكمْ قُرَيْشٌ عَبْداً حَبَشِيّاً مُجَدَّعاً فاسْمَعُوا لهُ وأطِيعُوا ما لمْ يخَيَّرْ أحَدُكمْ بَيْنَ إسْلاَمِهِ وضَرْبِ عُنُقِهِ فإنْ خُيِّرَ بَيْنَ إسْلامِهِ وضَرْبِ عُنُقِهِ فلْيُقَدِّمْ عُنُقَهُ. ح

3108. İmamlar Kureyş'tendir. İyileri emir, iyileri ve kötüleri de emirdirler. Size Kureyşliler burnu kesik Habeşli bir köleyi bile emir tayin etseler onları dinleyin ve biriniz müslümanlığıyla boynunun vurulması arasında muhayyer bırakılmadıkça onlara itaat edin. Eğer bir kişi, müslümanlığıyla boynunun vurulması arasında muhayyer bırakılırsa boynunun vurulmasını tercih etsin.[3108]

٣١٠٩- الأيِّمُ أحَقُّ بِنَفْسِها مِنْ وَلِيِّها والبِكْرُ تُسْتَأْذَن في نَفْسِها وإذْنُها صِماتُها. صح

3109. Dul, kendisi konusunda velisinden daha çok hak sahibidir, bakireden ise izin istenir. Onun izni de susmasıdır.[3109]

٣١١٠- الأيْمَنَ فالأيْمَنَ. صح

3110. Sağdan, sonra onun sağından başlayın.[3110]

3108 Taberânî, Evsat, IV, 26; Hâkim, IV, 85; Heysemî, V, 192.
3109 Ahmed, I, 241; Beyhakî, VII, 115.
3110 Ahmed, III, 110; Ebû Ya'lâ, VI, 262.

BA HARFİ İLE BAŞLAYAN HADİSLER

٣١١١- بِسْمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحِيمِ مِفْتاحُ كُلِّ كِتابٍ.

3111. Besmele, her kitabın anahtarıdır.[3111]

٣١١٢- بابُ أُمَّتِي الَّذي يَدْخُلُونَ مِنْهُ الجَنَّةَ عَرْضُهُ مَسِيرَةُ الرَّاكِبِ المُجَوِّدِ ثَلاثاً ثُمَّ إِنَّهُمْ لَيَضْغَطُونَ عَلَيْهِ حَتَّى تَكَادَ مَناكِبُهُمْ تَزُولُ. ض

3112. Ümmetimin cennete gireceği kapının genişliği, iyi bir atlının yürüyüşüyle üç günlük bir mesafedir. Sonra onlar öyle sıkışırlar ki neredeyse giydikleri elbiselerin omuzları eskir.[3112]

٣١١٣- بابانِ مَعَجَّلانِ عُقُوبَتُهُما في الدُّنْيا البَغْيُ والعُقُوقُ. صح

3113. İki çeşit günah vardır ki, cezaları dünyada iken acilen verilir. Onlar, zulüm ve ana babaya isyandır.[3113]

Acele Edilecek Ameller

٣١١٤- بادِرُوا الصُّبْحَ بالوِتْرِ. صح

3114. Sabah girmeden vitre acele edin.[3114]

٣١١٥- بادِرُوا بِصَلاةِ المَغْرِبِ قَبْلَ طُلُوعِ النَّجْمِ. ض

3115. Yıldızlar doğmadan önce akşam namazına acele edin.[3115]

3111 Hatîb, Câmi, I, 264.
3112 Ebû Ya'lâ, IX, 407; Deylemî, II, 29.
3113 Buhârî, Müfred, I, 308; Hâkim, IV, 196.
3114 Ahmed, II, 37; İbni Hibbân, VI 198.
3115 Ahmed, V, 415; Dârekutnî, I, 260; Heysemî, I, 310.

٣١١٦- بادِرُوا أوْلاَدَكُمْ بالكُنَى قَبْلَ أنْ تَغْلِبَ عَلَيْهِمُ الأَلْقابُ. ض

3116. Çocuklarınıza başka lakablar galip gelmeden önce onlara künye vermede acele edin.[3116]

٣١١٧- بادِرُوا بالأَعْمالِ فِتَناً كَقِطَعِ اللَّيْلِ المُظْلِمِ يُصْبِحُ الرَّجُلُ مؤمِناً وَيُمْسِي كافِراً وَيُمْسِي مُؤمِناً وَيُصْبِحُ كافِراً يَبِيعُ أحَدُهُمْ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيا قَلِيلٍ. صح

3117. Karanlık gece parçaları gibi fitneler gelmeden hayırlı amellere acele edin. O fitneler sırasında kişi, sabahleyin mümin olarak kalkar, kafir olarak akşamlar. Mümin olarak akşamlar, ama kafir olarak sabahlar. Dinini az bir dünya menfaati karşılığında da satar.[3117]

٣١١٨- بادِرُوا بالأَعْمالِ هَرَماً ناغِصاً وَمَوْتاً خالِساً وَمَرَضاً حابِساً وَتَسْوِيفاً مُؤْيِساً. ض

3118. Ağız tadını kaçıran ihtiyarlık, ani ölüm, ibadetten alıkoyan hastalık ve unutturan erteleme gelmeden önce salih amellere acele edin.[3118]

٣١١٩- بادِرُوا بالأعْمالِ سِتّاً طُلُوعَ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِها والدُّخانَ وَدَابَّةَ الأَرْضِ والدَّجَّالَ وَخَوَيْصَةَ أحَدِكُمْ وأمْرَ العامَّةِ. صح

3119. Altı ameli işlemede acele edin. Güneş batıdan doğmadan, duman çıkmadan, dabbetü'l-arz zuhur etmeden, Deccal görünmeden, birinizin ölümü gelmeden ve kıyamet kopmadan.[3119]

٣١٢٠- بادِرُوا بالأعمالِ سِتّاً إمارَةَ السفَهاءِ وَكَثْرَةِ الشُّرَطِ وَبَيْعَ الحُكْمِ واسْتِخْفافاً بالدَّمِ وقَطِيعَةَ الرَّحِمِ ونَشْواً يَتَّخِذُونَ القُرْآنَ مَزَامِيرَ يُقَدِّمُونَ أحَدَهُمْ لِيُغَنِّيَهُمْ وإنْ كانَ أقَلَّهُمْ فِقْهاً. ض

3120. Altı çeşit ameli yapmakta acele edin. Kötü insanların idareciliği, idarecilerin kapısında görevlilerin çokluğu, hakimlerin rüşvet

---

3116 İbni Hibbân, Zuafâ, I, 274; İbni Adî, II, 15; Deylemî, II, 8.

3117 Müslim, Îmân 146; Tirmizî, Fiten 30; Ahmed, II, 304, 372, 390, III, 453, IV, 273.

3118 Beyhakî, Şuab, VII, 358.

3119 Hâkim, IV, 561.

alması, cinayetlerin hafife alınması, akraba ilişkilerinin kesilmesi, Kur'an'ın diğer musikiler gibi okunur hale gelerek ilim bakımından en düşüğü bile olsa insanlar tarafından musikiler gibi okunmasının tercih edilmesinden önce amellere acele edin.[3120]

٣١٢١- بادِرُوا بالأَعمالِ سَبْعاً ما تَنْتَظِرُونَ إلاَّ فَقْراً مُنْسِياً أَوْ غِنًى مُطْغِياً أَوْ مَرَضاً مُفْسِداً أَوْ هَرَماً مُفَنِّداً أَوْ مَوْتاً مُجْهِزاً أَوِ الدَّجَّالَ فإِنَّهُ شَرُّ مُنْتَظَرٍ أَوِ السَّاعَةَ والسَّاعَةُ أَدْهَى وأَمَرُّ. صح

3121. Yedi şey gelmeden önce salih amellere acele edin. Unutturan fakirlik, azdıran zenginlik, sağlığı bozan hastalık, takattan düşüren yaşlılık, aniden gelen ölüm ve Deccal ki, beklenen şerdir ve kıyametin kopmasından ne bekliyorsunuz? Kıyamet ise hepsinden daha dehşetli ve daha acıdır.[3121]

٣١٢٢- باكِرُوا بالصَّدَقَةِ فإِنَّ البَلاَءَ لا يَتَخَطَّى الصَّدَقَةَ. ض

3122. Sadaka vermede acele edin, çünkü bela sadakayı atlayıp gelemez.[3122]

٣١٢٣- باكِرُوا في طَلَبِ الرِّزْقِ والحَوَائِجِ فإِنَّ الغُدُوَّ بَرَكَةٌ وَنَجَاحٌ.

3123. Rızkı aramada ve ihtiyaçlarınızı karşılamada erken davranın. Çünkü sabahın erken saatlerinde bereket ve başarı vardır.[3123]

Çeşitli Hadisler

٣١٢٤- بِحَسْبِ المَرْءِ إذا رَأَى مُنْكَراً لاَ يَسْتَطِيعُ لَهُ تَغْيِيراً أَنْ يَعْلَمَ اللهُ تَعالى أَنَّهُ لَهُ مُنْكِرٌ. ض

3120 Ahmed, III, 494; Taberânî, XVIII, 36.
3121 Tirmizî, Zühd 3.
3122 Beyhakî, Şuab, III, 214; Deylemî, II, 8.
3123 Taberânî, Evsat, VII, 193; Heysemî, IV, 61.

3124. Kişi değiştirmeye güç yetiremediği birşey görünce, Allah'a ondan hoşlanmadığını bildirmesi kendisini kurtarmaya yeter.[3124]

٣١٢٥- بِحَسْبِ امْرِىءٍ مِنَ الإِيمَانِ أَنْ يَقُولَ رَضِيتُ بِاللهِ رَبّاً وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً وبالإِسْلامِ دِيناً. ض

3125. İman açısından kişinin şöyle demesi kendisine yeter: *"Rab olarak Allah'ı, peygamber olarak Muhammed'i, din olarak da İslamı kabul ettim."*[3125]

٣١٢٦- بِحَسْبِ امرِىءٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يُشارَ إِلَيْهِ بالأَصابِعِ في دِينٍ أَوْ دُنْيا إِلا مَنْ عَصَمَهُ اللهُ تَعَالَى.

3126. Din konusunda olsun, dünya konusunda olsun kişinin parmakla gösterilmesi ona kötülük olarak yeter. Ancak Allah Teala'nın korudukları bunun dışındadır.[3126]

٣١٢٧- بِحَسْبِ امْرِىءٍ يَدْعُو أَنْ يَقُولَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وأَدْخِلْنِي الجَنَّةَ. ح

3127. Kişinin dua ederken şöyle demesi kendisine yeter: *"Allahım! Günahlarımı bağışla, bana merhamet et ve beni cennetine koy!"*[3127]

٣١٢٨- بِحَسْبِ أَصْحابِي القَتْلُ. ح

3128. Bir kimseye günah olarak ashabımdan birini öldürmesi yeter.[3128]

٣١٢٩- بَخٍ بَخٍ لِخَمْسٍ ما أَثْقَلَهُنَّ فِي المِيزَانِ لاَ إِلَهَ إِلاّ اللهُ وسُبْحَانَ اللهِ والحَمْدُ للهِ واللهُ أَكْبَرُ والوَلَدُ الصَّالِحُ يُتَوَفَّى لِلْمَرْءِ المُسْلِمْ فَيَحْتَسِبُهُ. ح

3129. Beş şeyi yapmak ne güzeldir! Onlar, mizanda ne kadar da ağır gelirler! Onlar, bir kişinin lailaheillallah, sübhanallah, elhamdülillah, Allahü ekber demesi ve müslüman bir kişinin salih bir evladı vefat ettiğinde sabredip sevabını Allah'dan beklemesidir.[3129]

3124 Buhârî, Kebîr, III, 278; Taberânî, X, 223; Heysmi, VII, 275.
3125 Taberânî, Evsat, VII, 270; Heysemî, I, 53.
3126 Beyhakî, Şuab, V, 366; Heysemî, X, 296.
3127 Taberânî, VII, 154; Heysemî, X, 180.
3128 İbni Ebî Şeybe, VII, 476; Ahmed, III, 472.
3129 Ahmed, IV, 237, V, 245.

٣١٣٠- بَخِلَ النَّاسُ بالسَّلامِ. ض

3130. İnsanlar, selam vermede cimrileştiler.[3130]

٣١٣١- بَرَاءَةٌ مِنَ الكِبْرِ لُبوسُ الصُّوفِ ومُجَالَسَةُ فُقَراءِ المُؤْمِنِينَ وَرُكُوبُ الحِمَارِ واعْتِقالُ العَنْزِ. ض

3131. Yün elbise giymek, fakir müminlerle oturmak, merkebe binmek ve keçi beslemek kibirden uzak olmak demektir.[3131]

٣١٣٢- بَرِىءَ مِنَ الشُّحِّ مَنْ أدَّى الزَّكاةَ وَقَرَى الضَّيْفَ وأعْطَى في النَّائِبَةِ. ح

3132. Zekat veren, misafire yemek yediren, felakete uğrayanlara yardımda bulunan kişi cimrilikten kurtulmuştur.[3132]

٣١٣٣- بَرِئَتِ الذِّمَّةُ مِمَّنْ أقامَ مَعَ المُشْرِكِينَ فِي دِيارِهِمْ. ض

3133. Müşriklerin memleketlerinde onlarla birlikte oturan kişi, müslümanların korumasından uzaktır.[3133]

٣١٣٤- بَرِّدُوا طَعَامَكُمْ يُبارَكْ لَكُمْ فِيهِ.

3134. Yiyeceklerinizi biraz soğutarak yiyin ki, sizin için bereketli olsun. [3134]

٣١٣٥- بِرُّ الحَجِّ إطْعامُ الطَّعامِ وَطِيبُ الكَلامِ. صح

3135. Hacının iyiliği, yemek yedirmek ve güzel söz söylemektir.[3135]

٣١٣٦- بِرُّ الوَالِدَيْنِ يُجْزِىءُ مِنَ الجِهَادِ. ح

3136. Ana babaya iyilik, cihad yerine geçer.[3136]

3130 Ebû Nuaym, X, 403.
3131 Ebû Nuaym, III, 229; Beyhakî, Şuab, V, 153; Deylemî, II, 11.
3132 Hennâd, II, 514; Taberânî, IV, 188; Heysemî, III, 68.
3133 Taberânî, II, 303; Deylemî, II, 14.
3134 İbni Adî, II, 59.
3135 Ukaylî, I, 141; Hâkim, I, 658; Beyhakî, V, 262.
3136 Münâvî, III, 199.

٣١٣٧- بِرُّ الوَالِدَيْنِ يَزِيدُ في العُمر والكَذِبُ يُنَقِّصُ الرِّزْقَ والدُّعاءُ يَرُدُّ القَضاءَ ولله عَزَّ وَجَلَّ في خَلْقِهِ قَضاءانِ قَضاءٌ نافِذ وَقَضَاءٌ محْدَثٌ وَلِلأَنْبِياءِ على العُلَماءِ فَضْلُ دَرَجَتَيْنِ ولِلعُلَماءِ على الشُّهَداءِ فَضْلُ دَرَجَةٍ. ض

3137. Ana babaya iyilik ömrü uzatır, yalan rızkı azaltır, dua da kazayı geri çevirir. Allah'ın yarattıkları hakkında iki kazası vardır. Biri değişmez, diğeri ise değişir. Peygamberler, alimlerden iki derece faziletli, alimler de şehidlerden iki derece faziletlidirler.[3137]

٣١٣٨- بِرُّوا آباءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أبْناؤُكُمْ وعِفُّوا تَعِفَّ نِساؤُكُمْ.

3138. Ana babanıza iyilik edin ki, çocuklarınız da size iyilik etsinler. İffetli olun ki, kadınlarınız da iffetli olsunlar.[3138]

٣١٣٩- بِرُّوا آباءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أبْناؤُكُمْ وَعِفُّوا عَنِ النِّساءِ تَعِفَّ نِساؤُكُمْ وَمَنْ تُنُصّلَ إلَيْهِ فَلَمْ يَقْبَلْ فَلَنْ يَرِدَ عليَّ الحَوْضَ.

3139. Ana babanıza iyilik edin ki, çocuklarınız da size iyilik etsinler. İffetli olun ki, kadınlarınız da iffetli olsunlar. Kendisinden özür dilendiği halde bunu kabul etmeyen kimse Kevser havuzunun başına varamaz.[3139]

٣١٤٠- بَرَكَةُ الطَّعامِ الوُضُوءُ قَبْلَهُ والوُضُوءُ بَعْدَهُ. ح

3140. Yemeğin bereketi, önce ve sonra elleri yıkamaktır.[3140]

Müjdeler

٣١٤١- بُشْرَى الدُّنْيا الرُّؤيا الصَّالِحَةُ. ض

3141. Dünyanın müjdesi, güzel rüyadır.[3141]

3137 İbni Adî, III, 43; Deylemî, II, 11.
3138 Taberânî, Evsat, I, 299; Heysemî, VIII, 138.
3139 Hatîb, IV, 171; Hatîb, VI, 310; Deylemî, II 10.
3140 Ahmed, V, 441; Taberânî, VI, 238; Beyhakî, VII, 275.
3141 Humeydi, I, 193; Ahmed, VI, 445; Hâkim, IV, 433.

٣١٤٢- بَشِّرْ مَنْ شاهَدَ بَدْراً بالجَنَّةِ. صح

3142. Bedir'de bulunanları cennetle müjdele![3142]

٣١٤٣- بَشِّرْ هذِهِ الأُمَّةَ بالسَّناءِ والدِّينِ والرِّفْعَةِ والنَّصْرِ والتَّمْكِينِ في الأَرْضِ فَمَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ عَمَلَ الآخِرَةِ لِلدُّنْيا لَمْ يَكُنْ لَهُ في الآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ. صح

3143. Bu ümmeti şan, din, yükseliş, zafer ve yeryüzü hakimiyetiyle müjdele! Onlardan her kim, ahiret işini dünya için yaparsa onun ahiretten bir nasibi olmaz.[3143]

٣١٤٤- بَشِّرِ المَشَّائِينَ في الظُّلَمِ إلى المَساجِدِ بالنُّورِ التَّامِّ يَوْمَ القِيامَةِ. صح

3144. Karanlık gecelerde mescidlere gelenleri, kıyamet gününde tam bir nurla müjdele![3144]

٣١٤٥- بُطْحانُ على بِرْكَةٍ مِنْ بُرَكِ الجَنَّةِ. ض

3145. Buthan, cennet tepelerinden bir tepe üzerindedir.[3145]

Hz. Peygamber'in Gönderilişi

٣١٤٦- بُعِثْتُ أنا والسَّاعَةَ كَهاتَيْنِ. صح

3146. Ben kıyamete işaret ve orta parmağın birbirlerine olan yakınlığı gibi bir zaman içinde gönderildim.[3146]

٣١٤٧- بُعِثْتُ إلى النَّاسِ كافَّةً فإنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لِي فإلَى العَرَبِ فإنْ لَمْ يسْتَجِيبُوا لِي فإلى قُرَيْشٍ فإنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لِي فإلَى بَنِي هاشِمٍ فإنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لِي فإلَيَّ وَحْدِي.

3142 Münâvî, III, 201.
3143 Ahmed, V, 134; Hâkim, IV, 346; Heysemî, X, 220.
3144 Heysemî, II, 31.
3145 Buhârî, Kebîr, II, 51; Deylemî, II, 27.
3146 Ahmed, III, 123; İbni Hibbân, XV, 11.

3147. Ben bütün insanlara peygamber olarak gönderildim. Onlar bana icabet etmezse, Kureyş bana yeter. Kureyş de bana icabet etmezse Haşim oğulları bana yeter. Onlar da icabet etmezlerse, ben kendi kendime yeterim.[3147]

٣١٤٨- بُعِثْتُ مِنْ خَيْرِ قُرُونِ بَنِي آدَمَ قَرْناً فَقَرْناً حَتَّى كُنْتُ مِنَ القَرْنِ الَّذِي كُنْتُ فِيهِ. صح

3148. Ben, ademoğulları içinde asırdan asıra içinde bulunduğum en hayırlı asır içinde peygamber olarak gönderildim.[3148]

٣١٤٩- بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الكَلِمِ وَنُصِرْتُ بالرُّعْبِ وَبَيْنا أنا نائِمٌ أُتِيتُ بِمَفاتِيحِ خَزَائِنِ الأَرْضِ فَوُضِعَتْ في يَدِي. صح

3149. Ben, az sözle çok mana ifade eden cümlelerle gönderildim. Düşmanlara korku vermekle yardım gördüm. Uyurken bana yeryüzü hazinelerinin anahtarı verilerek elime konuldu.[3149]

٣١٥٠- بُعِثْتُ بالحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ ومَنْ خالَفَ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي. ض

3150. Ben halis tevhid inancıyla gönderildim, benim sünnetimden sapan benden değildir.[3150]

٣١٥١- بُعِثْتُ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ. ض

3151. İnsanlara iyi davranmak üzere gönderildim.[3151]

٣١٥٢- بُعِثْتُ بَيْنَ يَدَي السَّاعَةِ وبالسَّيْفِ حَتَّى يُعْبَدَ اللهُ تعالى وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ وَجُعِلَ رِزْقِي تَحْتَ ظِلِّ رُمْحِي وَجُعِلَ الذُّلُّ والصَّغارُ على مَنْ خالَفَ أَمْرِي وَمَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ.

3147 İbni Sad, I, 191.
3148 Münâvî, III, 202.
3149 Ahmed, II, 264; İbni Hibbân, XIV, 277; Beyhakî, Şuab, I, 161.
3150 İbni Sad, I, 192.
3151 Beyhakî, Şuab, VI, 351.

3152. Ben kıyamete yakın bir zamanda kılıçla birlikte gönderildim ki, hiçbir şey kendisine ortak koşulmadan yalnız Allah'a kulluk edilsin. Benim rızkım mızrağımın altında kılınmış, zillet ve aşağılık benim emrime muhalefet edenlere takdir edilmiştir. Kendisini bir kavme benzeten de onlardandır.[3152]

٣١٥٣- بُعِثْتُ دَاعِياً وَمُبَلِّغاً وَلَيْسَ إِلَيَّ مِنَ الهُدى شَيءٌ وَخُلِقَ إِبْلِيسُ مُزَيِّناً وَلَيْسَ إِلَيْهِ من الضَّلاَلَةِ شَيءٌ. ض

3153. Ben hakka çağırıcı ve Allah'ın emirlerini insanlara ulaştırıcı olarak gönderildim. Hidayet etme konusunda benim elimde birşey yoktur. İblis de sadece süsleyici olarak yaratıldı, onun da dalalet konusunda elinde bir yetkisi yoktur.[3153]

٣١٥٤- بُعِثْتُ مَرْحَمَةً ومَلْحَمَةً ولَمْ أُبْعَثْ تاجِراً ولا زارِعاً ألاَ وإنَّ شِرارَ الأُمَّةِ التُّجَّارُ والزَّارِعُونَ إلا مَنْ شَحَّ على دِينِهِ. ض

3154. Ben rahmet ve savaş peygamberi olarak gönderildim. Tacir ve çiftçi olarak gönderilmedim. Dikkat edin! Dinine karşı duyarlı olanlar dışında, ümmetimin en şerlileri tacirler ve çiftçilerdir.[3154]

Çeşitli Hadisler

٣١٥٥- بُغْضُ بَنِي هاشِمٍ والأَنْصارِ كُفْرٌ وبُغْضُ العَرَبِ نِفاقٌ. ح

3155. Haşim oğullarına ve ensara buğz küfür, Arab'a buğz ise nifaktır.[3155]

٣١٥٦- بُكاءُ المُؤمِنِ مِنْ قَلْبِهِ وَبُكاءُ المنافِقِ مِنْ هَامَتِهِ. ض

3156. Müminin ağlaması kalbinden, münafığın ağlaması ise gözündendir.[3156]

3152 Ahmed, II, 50; Beyhakî, Şuab, II, 75; Heysemî, V, 267.
3153 İbni Adî, III, 39; Deylemî, II, 11; İbni Asâkir, LVI, 303.
3154 Ebû Nuaym, IV, 72; Müttekî, nr. 10500.
3155 Taberânî, XI, 145; Heysemî, X, 27.
3156 Ukaylî, I, 86; Ebû Nuaym, IV, 111; Deylemî, II, 22.

٣١٥٧- بَكِّرُوا بالإفْطارِ وأخِّرُوا السُّحُورَ. ض

3157. İftarı erken, sahuru ise geç yapın.[3157]

٣١٥٨- بَكِّرُوا بالصَّلاةِ في يَوْمِ الغَيْمِ فإنَّهُ مَنْ تَرَكَ صَلاةَ العَصْرِ حَبِطَ عَمَلُهُ. ض

3158. Bulutlu günde namazı erken kılın, zira ikindi namazını kim terkederse ameli boşa gider.[3158]

٣١٥٩- بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً وَحَدِّثُوا عَنْ بَني إسْرائِيلَ ولا حَرَجَ وَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ. صح

3159. Benden bir ayet bile olsa tebliğ edin, İsrailoğullarından rivayette bulunun, bunda zorluk yoktur. Kim bana bile bile yalan isnad ederse, o kişi cehennemdeki yerine hazırlansın.[3159]

٣١٦٠- بُلُّوا أرْحامَكُمْ ولَوْ بالسَّلامِ.

3160. Selam vermekle de olsa akrabalarınızla irtibatı devam ettirin.[3160]

٣١٦١- بَنُو هاشِمٍ وَبَنُو المُطَّلِب شَيءٌ واحِدٌ. صح

3161. Haşim oğullarıyla Muttalib oğulları aynı şeydir.[3161]

٣١٦٢- بُنِيَ الإسْلامُ على خَمْسٍ شَهادَةِ أنْ لا إله إلا الله وأنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ الله وإقامِ الصَّلاةِ وإيتاءِ الزَّكاةِ وَحَجِّ البَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضانَ. صح

3162. İslam beş esas üzerine kurulmuştur. Allah'dan başka ilah olmadığına, Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, hacca gitmek ve ramazan orucunu tutmaktır.[3162]

3157 İbni Adî, VI, 322; Deylemî, II, 10.
3158 Ahmed, V, 349; Beyhakî, I, 444; Deylemî, II, 9.
3159 Ahmed, II, 159; Kudâî, I, 387; Deylemî, II, 9.
3160 Beyhakî, Şuab, VI, 227; Heysemî, VIII, 152.
3161 Taberânî, II, 126.
3162 Ahmed, IV, 363; Ebû Ya'lâ, XIII, 489; Taberânî, II, 326.

٣١٦٣- بُورِكَ لأُمَّتِي في بُكُورِها. ض

3163. Ümmetime, günün erken saatleri bereketli kılınmıştır.[3163]

٣١٦٤- بَوْلُ الغُلامِ يُنْضَحُ وَبَوْلُ الجارِيَةِ يُغْسَلُ. ض

3164. Erkek çocuğun idrarı üzerine su serpilir, kızınki ise yıkanır.[3164]

٣١٦٥- بَيْتٌ لا تَمْرَ فيهِ جِياعٌ أَهْلُهُ. صح

3165. İçinde hurma bulunmayan ev halkı, açtır.[3165]

٣١٦٦- بَيْتٌ لاَ صِبْيانَ فِيهِ لا بَرَكَةَ فِيهِ.

3166. İçinde çoluk çocuk bulunmayan evde bereket yoktur.[3166]

٣١٦٧ بَيْعُ المُحَفَّلاَتِ خِلابَةٌ ولاَ تَحِلُّ الخِلاَبَةُ لِمُسْلِمٍ. ض

3167. Keçinin sağılmayıp memesinde süt biriktirilerek satılması aldatmadır. Aldatma ise bir müslümana helal değildir. [3167]

٣١٦٨- بَيْنَ كُلِّ أذانَيْنِ صلاَةٌ لِمَنْ شاءَ. صح

3168. Her iki ezan arasında, dileyen için namaz vardır.[3168]

٣١٦٩- بَيْنَ كُلِّ أذانَيْنِ صلاةٌ إلا المَغْرِبَ. ض

3169. Akşam namazı dışında her iki ezan arasında dileyen için namaz vardır.[3169]

٣١٧٠- بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ والكُفْرِ تَرْكُ الصَّلاَةِ. صح

3170. Kişi ile şirk ve küfür arasında namazı terketmek vardır.[3170]

3163 Münâvî, III, 208.
3164 Ahmed, I, 76; Beyhakî, II, 415.
3165 Ahmed, VI, 188; Taberânî, XXIV, 299.
3166 Deylemî, II, 25.
3167 Ahmed, I, 433; Beyhakî, V, 317.
3168 Ahmed, V, 54; Dârekutnî,I, 266.
3169 Beyhakî, II, 474; Heysemî, II, 231.
3170 Beyhakî, III, 365; a. mlf., Şuab, III, 33.

٣١٧١- بَيْنَ المَلْحَمَةِ وَفَتْحِ المَدِينَةِ سِتُّ سِنِينَ وَيَخْرُجُ المَسِيحُ الدَّجَّالُ فِي السَّابِعَةِ. ض

3171. Büyük savaşlarla İstanbul'un fethi arasında altı sene vardır. Mesih Deccal yedinci sene çıkar.[3171]

٣١٧٢- بَيْنَ الرُّكْنِ والمَقامِ مُلْتَزَم ما يَدْعُو بِهِ صاحِبُ عاهَةٍ إلاّ بَرِىءَ. ح

3172. Kabe'nin rüknü ile Makam-ı İbrahim arasında Mültezem denilen bir yer vardır. Musibete uğramış bir kişi orada dua ederse musibetinden kurtulur.[3172]

٣١٧٣- بَيْنَ العَبْدِ والجَنَّةِ سَبْعُ عِقابٍ أهْوَنُها المَوْتُ وأصْعَبُها الوُقُوفُ بَيْنَ يَدَيِ اللهِ تَعالى إذا تَعَلَّقَ المَظْلُومُونَ بالظَّالِمِينَ. ض

3173. Kul ile cennet arasında yedi sarp yokuş vardır. Bunların en kolay geçileni ölümdür. En zor olanı ise, mazlumun zalimin yakasına yapıştığı günde hesap vermek için Allah'ın huzurunda dikilmesidir.[3173]

٣١٧٤- بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ أيامُ الهَرْجِ. ض

3174. Kıyamet öncesinde anarşi ve kargaşa günleri vardır.[3174]

٣١٧٥- بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ فِتَنٌ كَقِطَعِ اللَّيْلِ المظْلِمِ. صح

3175. Kıyamet öncesi karanlık geceler gibi fitneler olacaktır.[3175]

٣١٧٦- بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ مَسْخٌ وخَسْفٌ وقَذْفٌ. ض

3176. Kıyamet öncesi suretlerin değiştirilmesi, yere batmalar ve gökyüzünden taş yağma olayları olacaktır.[3176]

٣١٧٧- بَيْنَ العالِمِ والعابِدِ سَبْعُونَ دَرَجَةً. ض

3171 Ahmed, IV, 189; Ziyâ, IX, 72.
3172 Taberânî, XI, 321; Heysemî, III, 246.
3173 Münâvî, III, 210.
3174 Ahmed, IV, 90; Taberânî, IV, 116; Heysemî, VII, 308.
3175 Hâkim, IV, 485; Ebû Ya'lâ, VII, 252.
3176 Busırî, IV, 198.

3177. Alimle abid arasında yetmiş derece fark vardır.[3177]

٣١٧٨- بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ تَحِيَّةٌ. ض

3178. Her iki rekatta bir teşehhüd vardır.[3178]

Kötü Olan Şeyler

٣١٧٩- بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ تَخَيَّلَ وَاخْتَالَ وَنَسِيَ الْكَبِيرَ الْمُتَعَالَ بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ تَجَبَّرَ وَاعْتَدَى وَنَسِيَ الْجَبَّارَ الأَعْلَى بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ سَهَا وَلَهَا وَنَسِيَ الْمَقَابِرَ وَالْبِلَى بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ عَتَا وَطَغَى وَنَسِيَ الْمُبْتَدَي وَالْمُنْتَهَى بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَخْتِلُ الدُّنْيَا بِالدِّينِ بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَخْتِلُ الدِّينَ بِالشُّبُهَاتِ بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدُ طَمَعٍ يَقُودُهُ بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدُ هَوًى يُضِلُّهُ بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدُ رَغَبٍ يُزِلُّهُ. ض

3179. Ne kötü kuldur o kul ki, sonsuz büyüklük ve yücelik sahibi olan Allah'ı unutur da kendinde bir şeref var sanıp kibirlenir. Ne kötüdür o kul ki, en yüksek ve istediğini yapmaya en muktedir olan Allah'ı unutur da zulüm ve tacavüze kalkışır. Ne kötüdür o kul ki, kabir ve orada çürümeyi unutur da bu dünyadaki asıl vazifesini kulak ardı edip oyalanır. Ne kötüdür o kul ki, nereden gelip nereye gittiğini unutarak azar da azgınlığa dalar. Ne kötüdür o kul ki, dini alet ederek dünyayı ister. Ne kötüdür o kul ki, şüpheli şeylere sarılıp dini yasaklardan kurtulmaya çalışır. Ne kötüdür o kul ki, rehberi tamahkarlıktır. Ne kötüdür o kul ki nefsinin herhangi kötü bir arzusu onu yoldan saptırır. Ne kötüdür o kul ki, meşru olmayan bir istek onun ayağını kaydırır.[3179]

٣١٨٠- بِئْسَ الْعَبْدُ الْمُحْتَكِرُ إِنْ أَرْخَصَ اللهُ تَعَالَى الأَسْعَارَ حَزِنَ وَإِنْ أَغْلاهَا اللهُ فَرِحَ. ض

3177 Müttekî, nr. 28774.
3178 Beyhakî, II, 133.
3179 Hâkim, IV, 351; Beyhakî, Şuab, VI, 287.

3180. Karaborsa yapan kişi ne kötü kuldur! O, Allah'ın fiyatları düşürmesine üzülür, yükseltmesine ise sevinir.[3180]

٣١٨١- بِئْسَ الْبَيْتُ الحَمَّامُ تُرْفَعُ فِيهِ الأَصْوَاتُ وَتُكْشَفُ فِيهِ العَوْرَاتُ. ض

3181. İçinde seslerin yükseltildiği ve avret yerlerinin açıldığı hamamlar ne kötü evlerdir.[3181]

٣١٨٢- بِئْسَ الْبَيْتُ الحَمَّامُ بَيْتٌ لا يَسْتُرُ وماءٌ لا يُطَهِّرُ. ض

3182. Hamam ne kötü evdir. O, kişinin avret yerini örtmez, suyu da kendisini tam olarak temizlemez.[3182]

٣١٨٣- بِئْسَ الشَّعْبُ جِ٥يَادٌ تَخْرُجُ الدَّابَّةُ فَتَصْرُخُ ثَلاَثَ صَرَخَاتٍ فَيَسْمَعُها مَنْ بَيْنَ الخافِقَيْنِ. ض

3183. Ciyad dağı ne kötü dağdır! Dabbetü'l-arz orada çıkar ve üç defa böğürür de yer ve gök arasındaki herkes onu işitir.[3183]

٣١٨٤- بِئْسَ الطَّعامُ طَعامُ العُرْسِ يُطْعَمُهُ الأَغْنِياءُ وَيُمْنَعُهُ المَساكِينُ. ح

3184. Zenginlerin yediği, fakirlerin menedildiği düğün yemeği ne kötü yemektir![3184]

٣١٨٥- بِئْسَ القَوْمُ قَوْمٌ لا يُنْزِلُونَ الضَّيْفَ. ح

3185. Misafiri evlerinde barındırmayan topluluk ne kötü topluluktur.[3185]

٣١٨٦- بِئْسَ القَوْمُ قَوْمٌ يَمْشِي المُؤْمِنُ فِيهِمْ بالتَّقِيَّةِ والكِتْمانِ. ض

3186. Müminin aralarında ürkek ve durumunu saklar bir halde dolaştığı topluluk ne kötü topluluktur![3186]

3180 Taberânî, XX, 95; Heysemî, IV, 101.
3181 İbni Adî, VII, 2675; Aclûnî, I, 341.
3182 Aclûnî, I, 341.
3183 İbni Adî, III, 1033, VII, 2569; Müttekî, nr. 2569, 38880.
3184 Müttekî, nr. 44625.
3185 Taberânî, Evsat, VIII, 196; Beyhakî, Şuab, VII, 91.
3186 Deylemî, II, 23; Zehebî, Mîzân, III, 343.

٣١٨٧- بِئْسَ الكَسْبُ أجْرُ الزَّمَّارَةِ وَثَمَنُ الكَلْبِ. ض

3187. Şarkıcının kazancı ve köpeğin ücreti ne kötü kazançtır.[3187]

٣١٨٨- بِئْسَ مَطِيَّةُ الرَّجُلِ زَعَمُوا. ض

3188. *"Şöyle şöyle söylüyor"* gibi dedikodular yapmak kişi için ne kötü binektir.[3188]

٣١٨٩- بِئْسَما لأَحَدِكُمْ أنْ يَقُولَ نَسِيتُ آيَةَ كَيْتَ وَكَيْتَ بَلْ هُوَ نُسِّيَ. صح

3189. Birinizin *"Ben filan filan ayeti unuttum"* demesi ne kötüdür! Aksine o unutmamış, ona unutturulmuştur.[3189]

Çeşitli Hadisler

٣١٩٠- البادِئُ بالسَّلامِ بَرِيءٌ مِنَ الصَّرْمِ. ض

3190. Önce selam veren kişi, küskünlükten uzaktır.[3190]

٣١٩١- البادِئُ بالسَّلامِ بَرِيءٌ مِنَ الكِبْرِ. ض

3191. Selamı önce veren, kibirden uzaktır.[3191]

٣١٩٢- البَحْرُ مِنْ جَهَنَّمَ.

3192. Deniz, cehennemdendir.[3192]

٣١٩٣- البَحْرُ الطَّهُورُ ماؤهُ الحِلُّ مَيْتَتُهُ. صح

3193. Denizin suyu temiz, ölüsü de helaldir.[3193]

٣١٩٤- البَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عليَّ. صح

3187 Müttekî, nr. 9410.
3188 Ahmed, V, 401; Beyhakî, X, 247.
3189 Ahmed, I, 417; Ebû Ya'lâ, IX, 69.
3190 Beyhakî, Şuab, VI, 433; Deylemî, II, 34.
3191 Beyhakî, Şuab, VI, 433; Deylemî, II, 34.
3192 Ahmed, IV, 223; Hâkim, IV, 638; Beyhakî, IV, 334.
3193 İbni Ebî Şeybe, I, 122; Deylemî, II, 34.

3194.Cimri, yanında ismim anıldığı halde bana salavat getirmeyendir.[3194]

٣١٩٥- البَذَاءُ شؤمٌ وسُوءُ المِلْكَةِ لُؤمٌ. ح

3195. Müstehcen konuşmak kötüdür, kötü huy da uğursuzluktur.[3195]

٣١٩٦- البَذَاذَةُ مِنَ الإيمانِ. صح

3196. Gösterişe fazla önem vermemek imandandır.[3196]

٣١٩٧- الْبِرُّ حُسْنُ الخُلُقِ والإِثْمُ ما حاكَ في صَدْرِكَ وَكَرِهْتَ أنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ. صح

3197. İyilik güzel ahlak, günah ise kalbini sıkan ve insanların bilmesini istemediğin şeydir.[3197]

٣١٩٨- البِرُّ ما سَكَنَتْ إلَيْهِ النَّفْسُ واطْمَأنَّ إلَيْهِ القَلْبُ والإِثْمُ ما لَمْ تَسْكُنْ إلَيْهِ النَّفْسُ ولَمْ يَطْمَئِنَّ إلَيْهِ القَلْبُ وَإنْ أفْتاكَ المُفْتُونَ. ح

3198. İyilik, yapıldığında ruhun rahata erdiği ve kalbin huzur bulduğu şeydir. Günah ise, alimler fetva verseler bile ruhun hoşlanmadığı, kalbin ısınmadığı şeydir.[3198]

٣١٩٩- البِرُّ لا يَبْلَى والذَّنْبُ لا يُنْسَى والدَّيَّانُ لا يَمُوتُ اعْمَلْ ما شِئْتَ كما تَدِينُ تُدَانُ. ح

3199. İyilik yok olmaz, günah unutulmaz, hesap görücü olan Allah da ölmez. Artık dilediğini yap, nasıl davranırsan öyle karşılık görürsün.[3199]

٣٢٠٠- البَرْبَرِيُّ لا يُجاوِزُ إيمانُهُ تَرَاقِيَهُ. ض

3200. Berberilerin imanı boğazlarını geçmez.[3200]

3194 Ahmed, I, 201; Ebû Ya'lâ, XII, 147.
3195 Heysemî, VIII, 72.
3196 Ebû Dâvûd, Tereccül 1; İbni Mâce, Zühd 22.
3197 Ahmed, IV, 182; Hâkim, II, 17.
3198 Ahmed, IV, 194; Taberânî, XXII, 219; Heysemî, I, 176.
3199 Abdürrezzâk, XI, 178; Beyhakî, Zühd, II, 277.
3200 Taberânî, Evsat, I, 73; Deylemî, II, 38.

Bereket

٣٢٠١- البَرَكَةُ في نَوَاصِي الخَيْلِ. صح

3201. Bereket, atların alınlarındadır.[3201]

٣٢٠٢- البَرَكَةُ في ثَلاثَةٍ في الجَمَاعَةِ والثَّرِيدِ والسُّحُورِ. ح

3202. Bereket şu üç şeyde, cemaatte, tiridde ve sahur yemeğindedir.[3202]

٣٢٠٣- البَرَكَةُ في صِغَرِ القُرْصِ وَطُولِ الرِّشَاءِ وقِصَرِ الجَدْوَلِ. ض

3203. Bereket, ekmek lokmalarının küçüğü, su çekilen ipin uzunluğu ve akarsuyun dar oluşundadır.[3203]

٣٢٠٤- البَرَكَةُ في المُماسَحَةِ. ح

3204. Bereket, alışverişte tokalaşmaktadır.[3204]

٣٢٠٥- البَرَكَةُ مَعَ أكابِرِكُمْ. ض

3205. Bereket, büyüklerinizle birliktedir.[3205]

٣٢٠٦- البَرَكَةُ في أكابِرِنا فَمَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنا وَيُجِلَّ كَبِيرَنا فَلَيْسَ مِنَّا. ض

3206. Bereket büyüklerimizle birliktedir. Küçüğümüze acımayan, büyüğümüzü tanımayan bizden değildir.[3206]

Çeşitli Hadisler

٣٢٠٧- البُزَاقُ والمُخاطُ والحَيْضُ والنِّفاسُ في الصَّلاةِ مِنَ الشَّيْطانِ.

3207. Namazda tükrük, sümkürük, ayhali ve nifas durumu şeytandandır.[3207]

3201 Ahmed, III, 114; Beyhakî, VI, 329.
3202 Taberânî, VI, 251; Münzirî, II, 89; Heysemî, III, 151.
3203 Deylemî, II, 31.
3204 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 161; Beyhakî, VI, 36.
3205 İbni Hibbân, II, 319; Taberânî, Evsat, IX, 16; Hâkim, I, 131.
3206 İbni Hibbân, XII, 50.
3207 İbni Ebî Âsım, IV, 195.

٣٢٠٨- البُزَاقُ في المَسْجِدِ سَيِّئَةٌ وَدَفْنُهُ حَسَنَةٌ. صح

3208. Mescide tükürmek bir kusur, onu gidermekse bir iyiliktir.[3208]

٣٢٠٩- البُصاقُ في المَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارَتُها دَفْنُها. صح

3209. Mescide tükürmek bir hatadır, keffareti ise onu gidermektir.[3209]

٣٢١٠- البِضْعُ ما بَيْنَ الثَّلاَثِ إلى التِّسْعِ. ض

3210. Bid kelimesi, üçle on arasıdır.[3210]

٣٢١١- البطنُ والغَرَقُ شَهادَة. صح

3211. Karın ağrısı ve boğulma, şehadet sebebidir.[3211]

٣٢١٢- البِطِّيخُ قَبْلَ الطَّعامِ يَغْسِلُ البَطْنَ غَسْلاً ويُذْهِبُ بالدَّاءِ أصْلاً. صح

3212. Yemekten önce karpuz yemek mideyi yıkar, hastalığı kökünden kazır.[3212]

٣٢١٣- البَغايا اللاتِي ينْكِحْنَ أنْفُسَهُنَّ بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ. صح

3213. Zinakar kadınlar, kendilerini şahitsiz olarak nikahlayanlardır.[3213]

٣٢١٤- البَقَرَةُ عَنْ سَبْعَةٍ والجَزُورُ عَنْ سَبْعَةٍ. صح

3214. Sığır yedi kişiye, deve de yedi kişiye kurban olur.[3214]

٣٢١٥- البَقَرَةُ عَنْ سَبْعَةٍ والجَزُورُ عَنْ سَبْعَةٍ في الأضاحِي. صح

3215. Sığır yedi kişiye, deve de yedi kişiye kurban olarak yeterli olur.[3215]

3208 Ahmed, V, 260; Taberânî, VIII, 284; Heysemî, II, 18.
3209 İbni Huzeyme, II, 276; Taberânî, VIII, 285.
3210 Taberânî, Evsat, VII, 200; Heysemî, VII, 89.
3211 Heysemî, V, 301; Müttekî, nr. 1186.
3212 İbni Asâkir, VI, 102.
3213 Beyhakî, VII, 125; Taberânî, XII, 182.
3214 Ahmed, III, 304; Beyhakî, IX, 295.
3215 Taberânî, X, 83; Heysemî, IV, 20.

٣٢١٦- البُكاءُ مِنَ الرَّحْمَةِ والصُّراخُ مِنَ الشَّيْطانِ. صح

3216. Ağlamak merhametten, bağırıp çağırmak ise şeytandandır.[3216]

Belalar

٣٢١٧- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالقَوْلِ. ض

3217. Bela, ağızdan çıkan söze bağlıdır.[3217]

٣٢١٨- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالقَوْلِ ما قالَ عَبْدٌ لِشيءٍ لا واللهِ لاأفْعَلُهُ أبداً إلا تَرَكَ الشَّيْطانُ كُلَّ عَمَلٍ وَوَلِعَ بِذَلِكَ مِنْهُ حَتَّى يُؤْثِمَهُ. ض

3218. Bela, kişinin diline bağlıdır. Kul bir hususta *"Hayır, vallahi bu işi asla yapmayacağım"* derse, şeytan mutlaka bütün işini bırakır da onun yapmam dediği bir şeyi yaptırmak suretiyle onu günahkar edinceye kadar kendisinin peşine düşer.[3218]

٣٢١٩- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالمَنْطِقِ. ح

3219. Bela, kişinin konuşmasına bağlıdır.[3219]

٣٢٢٠- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالمَنْطِقِ فَلَوْ أنَّ رَجُلاً عَيَّرَ رَجُلاً بِرِضاعِ كَلْبَةٍ لَرَضَعَها. ض

3220. Bela, konuşmaya bağlıdır. Bir adam bir başka adamı köpek sütü içiyor diye ayıplarsa, muhakkak o da o sütü içer.[3220]

Çeşitli Hadisler

٣٢٢١- البلادُ بِلادُ اللهِ والعِبادُ عِبادُ اللهِ فَحَيْثُما أصبْتَ خَيْراً فأَقِمْ. ض

3221. Memleketler Allah'ın mülkü, kullar da Allah'ın kullarıdır. Öyle ise nerede hayır bulursan oraya yerleş.[3221]

3216 İbni Sad, I, 138.
3217 Beyhakî, Şuab, IV, 244; Hatîb, VII, 389; Aclûnî, I, 343-344.
3218 Aclûnî, I, 343-344.
3219 Aclûnî, I, 343-344.
3220 Hatîb, XIII, 279; Aclûnî, I, 343-344.
3221 Ahmed, I, 166; Heysemî, IV, 72.

٣٢٢٢- اَلبَيْتُ الّذي يُقْرأ فيهِ القُرآنُ يَتَراءى لأَهْلِ السَّماءِ كما تَتَراءى النُّجُومُ لأَهْلِ الأَرْضِ. ض

3222. İçinde Kur'an okunan evler, yer ehline yıldızların parlak göründüğü gibi gök ehline öylece parlak görünür.[3222]

٣٢٢٣- البَيِّعانِ بالْخِيارِ مالَمْ يتفرَّقا فإنْ صَدَقَا وَبَيَّنا بُورِكَ لهُمَا في بَيْعِهِمَا وإنْ كَتَمَا وكَذَبَا محِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا. صح

3223. Alıcı ve satıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece alışverişi bozmada serbesttirler. Satıcı doğru konuşur, malında ayıp bulunduğunda söylerse bu alışveriş her ikisi için de bereketli olur. Fakat ayıbı gizler ve yalan konuşurlarsa alışverişlerinin bereketi gider.[3223]

٣٢٢٤- البَيِّعانِ إذا اخْتلَفا في البَيْعِ تَرَادَّا البَيْعَ. صح

3224. Alıcıyla satıcı alışverişte ihtilaf ederlerse, alışverişten vazgeçerler.[3224]

٣٢٢٥- البَيِّنَةُ على المُدَّعي واليَمِينُ على المُدَّعَى عَلَيْهِ. ض

3225. Delil getirmek iddiacıya, yemin ise davalıya aittir.[3225]

٣٢٢٦- البَيِّنَةُ على المُدَّعِي واليَمِينُ على مَنْ أنْكَرَ إلا في القَسامَةِ. ض

3226. Yeminler dışında delil getirmek davacıya, yemin ise onu inkar edene aittir.[3226]

3222 Müttekî, nr. 2292, 5999.

3223 Buhârî, Büyû 19, 22, 44, 46; Müslim, Büyû 47; Ebû Dâvûd, Büyû 53; Tirmizî, Büyû 26; Nesâî, Büyû 3.

3224 Taberânî, X, 72.

3225 Dârekutnî,IV, 157; Beyhakî, IV, 218.

3226 Beyhakî, VIII, 123; İbni Asâkir, VII, 26.

TE HARFİYLE BAŞLAYAN HADİSLER

Çeşitli Hadisler

٣٢٢٧- تابِعُوا بَيْنَ الحَجِّ والعُمْرَةِ فإنَّهُما يَنْفِيانِ الفَقْرَ والذُّنُوبَ كما يَنْفِي الكِيرُ خَبَثَ الحَدِيدِ والذَّهَبِ والفِضَّةِ وَلَيْسَ لِلْحَجَّةِ المَبْرُورَةِ ثَوابٌ إلاَّ الجَنَّةَ. صح

3227. Hac ve umreyi birlikte yapın. Çünkü körük, demirle altın ve gümüşün pasını nasıl giderirse, hac ve umre de fakirliği öylece giderir. Makbul olan bir haccın mükafatı ise ancak cennettir.[3227]

٣٢٢٨- تابِعُوا بَيْنَ الحَجِّ والعُمْرَةِ فإنَّ مُتابَعَةً بَيْنِهِما تَنْفِي الفَقْرَ والذُّنُوبَ كما يَنْفِي الكِيرُ خَبَثَ الحديدِ. ض

3228. Haccı ve umreyi peşpeşe yapın. Zira ikisini peşpeşe yapmak körüğün demirin pasını giderdiği gibi fakirliği giderir.[3228]

٣٢٢٩- تأكُلُ النَّارُ ابن آدَمَ إلا أثَرَ السُّجُودِ حَرَّمَ الله عَزَّ وجَلَّ على النَّارِ أنْ تأكُلَ أثَرَ السُّجُودِ.

3229. Cehennem ateşi insanoğlunun secde eden yerleri dışında bütün vücudunu yer. Allah Teala, secdeye eden yerleri yemeyi ateşe haram kılmıştır.[3229]

٣٢٣٠- تَبّاً لِلذَّهَبِ والفِضَّةِ. ض

3230. Altın ve gümüşe tapanlar helak olsunlar.[3230]

3227 Ahmed, I, 387; Taberânî, XI, 107.
3228 İbni Asâkir, XXV, 259.
3229 Müslim, Îmân 299; Müttekî, nr. 18911.
3230 Beyhakî, Şuab, I, 419.

٣٢٣١- تَبَسُّمُكَ في وَجْهِ أخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ وأمْرُكَ بالمَعْرُوفِ ونَهْيُكَ عنِ المنْكَرِ صَدَقَةٌ وإرْشادُكَ الرَّجُلَ في أرْضِ الضَّلالِ لَكَ صَدَقَةٌ وإماطَتُكَ الحَجَرَ والشَّوْكَ والعَظْمَ عن الطَّرِيقِ لَكَ صَدَقَةٌ وإفْراغُكَ مِنْ دَلْوِكَ في دَلْوِ أخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ. ض

3231. Din kardeşinin yüzüne gülümsemen senin için bir sadakadır. İyiliği emredip kötülükten sakındırman senin için bir sadakadır. Yolunu kaybetmiş bir kişiye yol göstermen senin için bir sadakadır. İnsanların gelip geçtiği yoldan taşı, dikeni ve kemiği kaldırman senin için bir sadakadır. Kuyudan çektiğin kovandan din kardeşinin kovasına su dökmen de senin için bir sadakadır.[3231]

٣٢٣٢- تَبْلُغُ الحِلْيَةُ مِنَ المُؤمِن حَيْثُ يَبْلُغُ الوُضوء. صح

3232. Müminin süsü, abdest organlarına kadar ulaşır.[3232]

٣٢٣٣- تجافَوْا عن عُقُوبَةِ ذَوِي المُرُوءَةِ. ض

3233. İyi insanlara ceza vermekten kaçının.[3233]

٣٢٣٤- تجافَوا عَنْ عُقوبَةِ ذَوِي المُرُوءَةِ إلا في حَدَ مِنْ حُدُودِ الله تعالى. ض

3234. Allah'ın cezalarından bir ceza dışında, iyi insanları cezalandırmaktan sakının.[3234]

٣٢٣٥- تَجاوَزُوا عنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ فإنَّ الله تعالى آخِذٌ بِيَدِهِ كُلَّما عَثَرَ. ض

3235. Cömert insanın kusurlarını bağışlayın, zira Allah Teala her kusur işlediğinde onun elinden tutar.[3235]

٣٢٣٦- تَجاوَزُوا عنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ وزَلَّةِ العالِمِ وَسَطْوَةِ السُّلْطانِ العادِلِ فإنَّ الله تعالى آخِذٌ بِيَدِهِمْ كُلَّما عَثَرَ عاثِرٌ مِنْهُمْ. ض

3231 Buhârî, Müfred, s. 307; Bezzâr, IX, 457.
3232 İbni Ebî Şeybe, I, 58; Ahmed, II, 371.
3233 Heysemî, VI, 282.
3234 Müttekî, nr. 12980, 12981.
3235 Hatîb, XIV, 98; Müttekî, nr. 12983.

3236. Cömerdin kusuru, alimin hatası ve idarecinin sertliği üzerinde fazla durmayın. Çünkü Allah Teala her ne zaman ayakları kaysa onların ellerinden tutar, kaldırır.[3236]

٣٢٣٧- تَجاوَزُوا لِذَوِي المُرُوءَةِ عن عَثَراتِهِمْ فَوالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ أَحَدَهُمْ لَيَعْثَرُ وإِنَّ يَدَهُ لَفِي يَدِ الله تعالى. صح

3237. İyilik ehli insanların kusurlarını bağışlayın. Canımı kudret elinde tutana yemin ederim ki, onlardan biri bir kusur işlediğinde onun eli Allah Teala'nın eli içindedir.[3237]

٣٢٣٨- تَجِبُ الصلاةُ على الغُلامِ إذا عَقَلَ والصَّوْمُ إذا أطاقَ والحُدُودُ والشَّهادَةُ إذا احْتَلَمَ. ض

3238. Çocuğa aklı erince namaz, gücü yetince oruç, ergenlik çağına ulaşınca ceza ve şehadet vacip olur.[3238]

٣٢٣٩- تَجِبُ الجُمُعَةُ على كُلِّ مُسْلِمٍ إلاَّ امْرَأَةً أَوْ صَبِياً أَوْ مَمْلُوكاً. ض

3239. Cuma namazı kadın, çocuk ve köle dışında herkese vaciptir.[3239]

٣٢٤٠- تَجِدُ المُؤمِنَ مُجْتَهِداً فِيما يَطِيقُ مُتَلَهِّفاً على ما لا يَطِيقُ. ح

3240. Mümini gücü yettiği şeyde gayretli, gücü yetmediği şeyde ise yapamadığı için hayıflanan kişi olarak görürsün.[3240]

٣٢٤١- تَجِدُونَ النَّاسَ مَعادِنَ فَخِيارُهُمْ في الجاهِلِيَّةِ خِيارُهُمْ في الإِسْلامِ إذا فَقُهُوا وَتَجِدُونَ خَيْرَ النَّاسِ في هذا الشَّأنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَراهِيَةً قَبْلَ أنْ يَقَعَ فيهِ وَتَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ عِنْدَ الله ذَا الوَجْهَيْنِ الذِي يَأْتِي هؤلاءِ بِوَجْهٍ وَيَأْتِي هؤلاءِ بِوَجْهٍ.

3236 Hatîb, XIV, 97.
3237 Müttekî, nr. 12984.
3238 Münâvî, III, 229.
3239 Şâfiî, I, 61; Beyhakî, III, 173.
3240 Müttekî, nr. 708.

3241. İnsanları madenler gibi bulursun. Onların cahiliyyet dönemindeki hayırlıları, dini iyi anladıkları zaman İslam döneminde de hayırlıdır. Bu din konusunda insanların en hayırlısı olarak İslam'a girmeden önce ona en fazla düşmanlık besleyen kimseyi bulursunuz. Kıyamet gününde Allah katında insanların en şerlileri olarak da ikiyüzlü olanları bulursunuz. Onlar şunlara bir yüzle, diğerlerine başka bir yüzle gelirler.[3241]

٣٢٤٢- تَجْرِي الحَسَناتُ على صاحِبِ الحُمَّى ما اخْتَلَجَ فِيهِ قَدَمٌ أوْ ضَرَبَ عَلَيْهِ عِرْقٌ. ض

3242. Ateşli bir hastalığa yakalanan kimsenin hastalığından dolayı ayağı depreştikçe veya bir damarı attıkça sevaplar da kendisine akarak gelir.[3242]

٣٢٤٣- تُجْعَلُ النَّوائِحُ يَوْمَ القِيامَةِ صَفَّيْنِ صَفٌّ عَنْ يَمِينِهِمْ وصَفٌّ عَنْ يَسارِهِمْ فَيَنُحْنَ عَلَى أهْلِ النَّارِ كما تَنْبَحُ الكِلابُ. ض

3243. Dünyada başına bir musibet geldiği zaman çığlık atarak ağlayanlar, kıyamet günü cehennemliklerin sağında ve solunda olmak üzere iki saf halinde dizilirler. Onlar cehennemliklerin üzerine köpekler gibi havlarlar.[3243]

٣٢٤٤- تَجَوَّزُوا في الصَّلاةِ فإنَّ خَلْفَكُمُ الضَّعِيفَ والكَبِيرَ وذا الحاجَةِ. صح

3244. İmam olduğunuzda namazı kısa tutun. Çünkü arkanızda güçsüzler, yaşlılar ve işi olanlar vardır.[3244]

٣٢٤٥- تَجِيءُ رِيحٌ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ فَيُقْبَضُ فِيها رُوحُ كُلِّ مُؤْمِنٍ. صح

3245. Kıyamete yakın bir zamanda bir rüzgar eser, o anda her mümimin ruhu alınır.[3245]

٣٢٤٦- تَحْرُمُ الصَّلاةُ إذَا انْتَصَفَ النَّهارُ كُلَّ يَوْمٍ إلاَّ يَوْمَ الجُمُعَةِ. صح

3246. Cuma günü dışında, gün ortasında namaz kılmak haramdır.[3246]

3241 Ahmed, II, 524; Beyhakî, VIII, 164.
3242 Taberânî, I, 200; Ebû Nuaym, I, 255; Heysemî, II, 305.
3243 Taberânî, Evsat, V, 251;
3244 Taberânî, XII, 17; Heysemî, II, 73.
3245 Ahmed, III, 420; Hâkim, IV, 535.
3246 Beyhakî, II, 464.

Araştırılması Gerekenler

٣٢٤٧- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ في الوِتْرِ مِنَ العَشْرِ الأواخِرِ مِنْ رَمَضانَ. صح

3247. Kadir gecesini ramazanın son on günü tek gecelerde arayın.[3247]

٣٢٤٨- تَحَرَّوا لَيْلَةَ القَدْرِ في السَّبْعِ الأواخِرِ.

3248. Kadir gecesini son yedi gece içinde arayın.[3248]

٣٢٤٩- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ فَمَنْ كانَ مُتَحَرِّيها فَلْيَتَحَرَّها في لَيْلَةِ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ. صح

3249. Kadir gecesini arayın, onu arayan yirmiyedinci gecesinde arasın.[3249]

٣٢٥٠- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ لَيْلَةَ ثَلاثٍ وعِشْرِينَ. صح

3250. Kadir gecesini yirmi üçüncü gecede arayın.[3250]

٣٢٥١- تَحَرَّوا الدُّعاءَ عِنْدَ فَيْءِ الأَفْياءِ. ض

3251. Gölgenin batıya döndüğü zamanlarda dua etmeye çalışın.[3251]

٣٢٥٢- تَحَرَّوا الصِّدْقَ وإِنْ رَأَيْتُمْ أَنَّ فيه الهَلَكَةَ فإِنَّ فيهِ النَّجاةَ. ح

3252. Sonunda helak olacığınızı bilseniz bile doğruyu araştırın, zira kurtuluş doğruluktadır.[3252]

٣٢٥٣- تَحَرَّوُا الصِّدْقَ وإِنْ رَأَيْتُمْ أَنَّ فيه الهَلَكَةَ فإِنَّ فيهِ النَّجاةَ واجْتَنِبُوا الكَذِبَ وإِنْ رَأَيْتُمْ أَنَّ فِيهِ النَّجاةَ فإِنَّ فيه الهَلَكَةَ. ح

3247 Ahmed, VI, 73; Beyhakî, IV, 308.
3248 Ahmed, II, 113.
3249 Ahmed, II, 27; Beyhakî, IV, 311.
3250 Münâvî, III, 232.
3251 Müttekî, nr. 3350.
3252 Münzirî, III, 590; Müttekî, nr. 6855.

3253. Sonunda helak olacağınızı bilseniz bile doğruluğun peşini bırakmayın, çünkü gerçek kurtuluş ondadır. Kurtuluş görseniz bile yalandan da sakının, çünkü gerçek helak de ondadır.[3253]

٣٢٥٤- تَحْرِيكُ الإِصْبَعِ في الصَّلاةِ مَذْعَرَةٌ لِلشَّيْطانِ. ض

3254. Namazın teşehhüdünde parmakla işaret şeytanı korkutur.[3254]

Hediyeler

٣٢٥٥- تُحْفَةُ الصَّائِمِ الدُّهْنُ والمِمْجَرُ. ض

3255. Oruçlunun hediyesi, yağlanmak ve kokulanmaktır.[3255]

٣٢٥٦-تحْفَةُ الصَّائِمِ الزَّائِرِ أنْ تُغَلِّفَ لِحْيَتُهُ وَتُجَمِّرَ ثِيابُهُ وَيُذَرِّر وَتُحْفَةُ المَرْأةِ الصَّائِمَةِ الزَّائِرَةِ أنْ تُمْشِطَ رَأْسُها وَتَجَمِّرَ ثِيابُها وتُذَرِّرَ. ح

3256. Din kardeşini ziyaret eden oruçlunun hediyesi sakalını yağlaması, elbisesini kokulaması, gözüne sürme çekmesidir. Din kardeşini ziyaret eden oruçlu kadının hediyesi ise saçını tarayıp yağlaması, elbisesini kokulaması, ve gözüne sürme çekmesidir.[3256]

٣٢٥٧- تُحْفَةُ المُؤمِنِ المَوْتُ. ح

3257. Müminin hediyesi, ölümdür.[3257]

٣٢٥٨- تُحْفَةُ المُؤمِنِ في الدُّنْيا الفَقْرُ. ض

3258. Müminin dünyadaki armağanı, fakirliktir.[3258]

٣٢٥٩- تُحْفَةُ المَلائِكَةِ تَجْمِيرُ المَساجِدِ. ض

3259. Meleklerin hediyesi, mescidlerin kokulandırılmasıdır.[3259]

3253 Müttekî, nr. 6855, 6856.
3254 Beyhakî, II, 132.
3255 Taberânî, III, 88; Beyhakî, Şuab, III, 421.
3256 Beyhakî, Şuab, III, 421.
3257 Hâkim, IV, 355; Beyhakî, Şuab, VII, 253.
3258 Deylemî, II, 70.
3259 Münâvî, III, 234.

Çeşitli Hadisler

٣٢٦٠- تَحَفَّظُوا مِنَ الأَرْضِ فإنَّها أُمُّكُمْ وإنَّهُ لَيْسَ مِنْ أحَدٍ عامِلٍ عَلَيْها خَيْراً أوْ شَرّاً إلا وَهِيَ مُخْبِرَةٌ بِهِ. ض

3260. Kendinizi yerin şahitliğinden koruyun. Çünkü o sizin annenizdir. Kişi orada hayır veya şer ne yaparsa, kıyamet gününde yer onu kendisine haber verir.[3260]

٣٢٦١- تحَوَّلْ إلى الظِّلِّ فإنَّهُ مُبارَكٌ. صح

3261. Gölgeliklerde dur, zira o rahatlıktır.[3261]

٣٢٦٢- تَحَوَّلُوا عَنْ مَكانِكُمُ الَّذِي أصابَتْكُمْ فِيهِ الغَفْلَةُ. صح

3262. Bir yerde iken size gaflet basarsa, o yeri değiştirin.[3262]

٣٢٦٣- تَخَتَّمُوا بالعَقِيقِ فإنَّهُ مُبارَكٌ. ض

3263. Akikli yüzük kullanın, çünkü o mübarektir.[3263]

٣٢٦٤- تَخَتَّمُوا بالعَقِيقِ فإنَّهُ يَنْفِي الفَقْرَ. ض

3264. Akik yüzüğü takın, zira o fakirliği giderir.[3264]

٣٢٦٥- تَخْرُجُ الدَّابَّةُ وَمَعَهَا خاتَمُ سُلَيْمانَ وَعَصا مُوسَى فَتَجْلُو وَجْهَ المُؤمِنِ بالعَصا وتَخْتِمُ أنْفَ الكافِرِ بالخاتَمِ حَتَّىَ أنَّ أهْلَ الخُوانِ لَيَجْتَمِعُونَ فَيَقُولُ هَذا يا مُؤمِنُ وَيَقُولُ هَذا يا كافِرُ. ض

3265. Dabbetü'l-arz yanında Süleyman'ın yüzüğü, Musa'nın asası olduğu halde çıkar. Asa ile müminin yüzü nurlanır, kafirin yüzükle bur-

---

3260 Taberânî, V, 65; Heysemî, I, 241.
3261 Hâkim, IV, 302.
3262 Beyhakî, I, 403.
3263 Ukaylî, IV, 448; Hatîb, XI, 251.
3264 Münâvî, III, 235.

nu damgalanır. Öyle ki, sofra halkı toplanır da *"Bu mümin, şu da kafirdir"* derler.[3265]

٣٢٦٦- تَخْرُجُ الدَّابَّةُ فَتَسِمُ النَّاسَ على خَرَاطِيمِهِمْ ثُمَّ يُعَمَّرُونَ فِيكُمْ حَتَّى يَشْتَرِيَ الرَّجُلُ الدَّابَّةَ فَيُقَالُ مِمَّنِ اشْتَرَيْتَ فَيَقُولُ مِنَ الرَّجُلِ المُخَطَّمِ. ح

3266. Dabbetü'l-arz çıkar, insanları burunları üzerinden damgalar. O insanlar sizin aranızda uzun zaman yaşarlar. Hatta öyle ki, bir adam hayvan satın alır da ona o hayvanı kimden aldığı sorulur. O da *"Burnu damgalı adamdan"* diye cevap verir.[3266]

٣٢٦٧- تَخَلَّلُوا فإِنَّهُ نَظافَةٌ والنَّظافَةُ تَدْعُو إلى الإيمَانِ والإيمَانُ مَعَ صاحِبِهِ في الجَنَّةِ. ح

3267. Dişlerinizin arasını temizleyin, çünkü o bir temizliktir. Temizlik ise imanı çağırır, iman da cennette sahibinin yanındadır.[3267]

٣٢٦٨- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ فانْكِحُوا الأَكْفاءَ وأَنْكِحُوا إِلَيْهِمْ. صح

3268. Nutfeleriniz için hayırlı rahimler arayın. Denklerinizle evlenin ve denkleri denkleriyle evlendirin.[3268]

٣٢٦٩- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ فإِنَّ النِّساءَ يَلِدْنَ أَشْباه إِخْوَانِهِنَّ وأَخَوَاتِهِنَّ. ض

3269. Nutfeleriniz için hayırlı yerleri araştırın. Çünkü, kadınlar erkek ve kız kardeşlerine benzeyen çocuklar doğururlar.[3269]

٣٢٧٠- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ واجْتَنِبُوا هذا السَّوَادَ فإِنَّهُ لَوْنٌ مُشَوَّه. ض

3270. Nutfeleriniz için hayırlı eşler seçin. Siyah kadınlardan uzak durun, zira o çirkin bir renktir.[3270]

٣٢٧١- تَداوَوْا عِبادَ الله فإِنَّ الله تعالى لَمْ يَضَعْ داءً إلا وَضَعَ دَوَاءً غَيْرَ داءٍ واحِدٍ الهَرَمِ.

3265 Ahmed, II, 491; Hâkim, IV, 532.
3266 Ahmed, V, 268; Buhârî, Kebîr, VI, 172.
3267 Taberânî, Evsat, VII, 215; Heysemî, I, 236.
3268 Hâkim, II, 176; Beyhakî, VII, 133.
3269 İbni Adî, V, 241; İbni Asâkir, LII, 362.
3270 Ebû Nuaym, III, 377; Aclûnî, I, 358.

3271. Ey Allah'ın kulları tedavi olun! Çünkü Allah Teala hiçbir dert yaratmamıştır ki, devasını da yaratmamış olsun. Bir tek dert hariç, o da ihtiyarlıktır.[3271]

٣٢٧٢- تَداوَوْا مِنْ ذَاتِ الجنْبِ بالقُسْطِ البَحْرِيِّ والزَّيْتِ. صح

3272. Zatü'l-cenb hastalığını kust-ı bahri ve zeytinyağıyla tedavi edin.[3272]

٣٢٧٣- تَدَاوَوْا بأَلْبانِ البَقَرِ فإنِّي أرْجُو أنْ يَجْعَلَ الله فِيها شِفاءً فإنَّها تَأكُلُ مِنْ كُلِّ الشَّجَرِ. ح

3273. İnek sütüyle tedavi olun, Allah'ın onu şifaya vesile kılacağını umuyorum. Çünkü inek her bitkiden yer.[3273]

٣٢٧٤- تَدَارَكُوا الغُمُومَ والهُمُومَ بالصَّدَقاتِ يَكْشِفُ الله تَعالى ضَرَّكُمْ وَيَنْصُرُكُمْ على عَدُوِّكُمْ. ض

3274. Üzüntü ve kaygılarınızı sadakalar vermekle gideriniz ki, Allah Teala kötü durumunuzu düzeltsin ve düşmanlarınıza karşı size yardım etsin.[3274]

٣٢٧٥- تَدْرُونَ ما يَقُولُ الأَسَدُ في زَئِيرِهِ يَقُولُ اللَّهُمَّ لاَ تُسَلِّطْنِي على أحَدٍ مِنْ أهْلِ المَعْرُوفِ. ض

3275. Arslanın kükrerken ne dediğini biliyor musunuz? Şöyle der: *"Allahım! Beni iyiliksever hiçbir kimseye saldırtma!"*[3275]

٣٢٧٦- تَذْهَبُ الأَرْضُونَ كُلُّها يَوْمَ القِيامَةِ إلاَّ المَساجِدِ فإنَّها يَنْضَمُّ بَعْضُها إلى بَعْضٍ. ض

3276. Kıyamet günü, mescidler dışında yeryüzünün tamamı kaybolur gider, mescidler ise birbirine bitişir.[3276]

3271 Aclûnî, I, 358.
3272 Taberânî, V, 202; Hâkim, IV, 224.
3273 Taberânî, X, 14; Hatîb, VII, 356.
3274 Deylemî, II, 46.
3275 Deylemî, II, 59.
3276 Taberânî, Evsat, IV, 214; Heysemî, II, 6.

٣٢٧٧- تَذْهَبُونَ الخَيِّر فالخَيِّرُ حَتَّى لا يَبْقى مِنْكُمْ إلاَّ مِثْلُ هَذِهِ. صح

3277. Hayırlı insanlar sırayla ölür giderler, geriye sizin ancak şerlileriniz kalır.[3277]

٣٢٧٨- تَرِّبُوا صُحُفَكُمْ أَنْجَحُ لَها إِنَّ التُّرابَ مُبارَكٌ. ض

3278. Yazı yazdığınız sayfaları topraklayın, onları toprak çabuk kurutur. Zira toprak mübarektir.[3278]

٣٢٧٩- تَرْكُ الدُّنْيا أَمَرُّ مِنَ الصَّبْرِ وأَشَدُّ مِنْ خَطْمِ السَّيُوفِ في سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ. ض

3279. Dünyayı terkemek sabırdan daha acı, Allah yolunda kılıç darbesinden de daha şiddetlidir.[3279]

٣٢٨٠- تَرْكُ السَّلامِ على الضَّرِيرِ خِيانَةٌ.

3280. Köre selam vermemek, hıyanettir.[3280]

٣٢٨١- تَرْكُ الوَصِيَّةِ عارٌ في الدُّنْيا ونارٌ وشَنارٌ في الآخِرَةِ.

3281. Dünyada vasiyeti terketmek ardır, ahirette de ayıp ve yüz karasıdır.[3281]

٣٢٨٢- تَرَكْتُ فيكُمْ شَيْئَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدَهُما كِتابَ اللهِ وسُنَّتي وَلَنْ يَتَفَرَّقا حَتَّى يَرِدا عَلَيَّ الحَوْضَ.

3282. Size iki şey bıraktım, onlardan sonra asla sapıtmazsınız. Onlar Allah'ın kitabı ve benim sünnetimdir. Onlar, havuzda bana gelinceye kadar birbirlerinden ayrılmazlar.[3282]

3277 Taberânî, V, 18; Müttekî, nr. 31146.
3278 Münâvî, III, 239.
3279 Deylemî, II, 70.
3280 Deylemî, II, 69.
3281 Münzirî, IV, 327; Müttekî, nr. 46079.
3282 Dârekutnî,IV, 245; Hâkim, I, 172.

Evlenilmesi Gerekenler

٣٢٨٣- تَزَوَّجُوا في الحِجْزِ الصَّالِحِ فإنَّ العِرْقَ دَسَّاسٌ.

3283. İyi ve soylu kadınlarla evlenin, zira damar çeker.[3283]

٣٢٨٤- تَزَوَّجُوا النِّساءَ فإنَّهُنَّ يأْتِينَ بالمَالِ. ح

3284. Kadınlarla evlenin, zira onlar mal getirir.[3284]

٣٢٨٥- تَزَوَّجُوا الأَبْكارَ فإنَّهُنَّ أعْذَبُ أفْواهاً وأنْتَقُ أرْحاماً وأرْضَى باليَسِيرِ. ض

3285. Bakire kadınlarla evlenin. Çünkü onların ağızları daha tatlı, rahimleri daha doğurgandır. Onlar, aza da kanaat ederler.[3285]

٣٢٨٦- تَزَوَّجُوا الوَدُودَ الوَلُودَ فإنِّي مُكاثِرٌ بِكُمْ.

3286. Sevimli ve doğurgan kadınlarla evlenin, zira ben sizin çokluğunuzla övünürüm.[3286]

٣٢٨٧- تَزَوَّجُوا فإنِّي مُكاثِرٌ بِكُمُ الأُمَمَ ولا تَكُونُوا كَرَهْبانِيَّةِ النَّصارَى. ض

3287. Evlenin, zira ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı iftihar edeceğim. Hristiyanların rahipleri gibi olmayın.[3287]

٣٢٨٨- تَزَوَّجُوا ولا تُطَلِّقُوا فإنَّ اللهَ لا يُحِبُّ الذَّوَّاقِينَ ولا الذَّوَّاقاتِ.

3288. Evlenin boşamayın, zira Allah Teala zevkine düşkün erkek ve kadınları sevmez.[3288]

٣٢٨٩- تَزَوَّجُوا ولا تُطَلِّقُوا فإنَّ الطَّلاقَ يَهْتَزُّ مِنْهُ العَرْشُ. ض

3289. Evlenin, boşamayın. Çünkü boşanmadan dolayı Arş titrer.[3289]

3283 Deylemî, II, 51.
3284 Heysemî, IV, 255; İbni Asâkir, LI, 39.
3285 Taberânî, X, 140; Heysemî, IV, 259.
3286 Taberânî, XX, 219; Hâkim, II, 176; Beyhakî, VII, 81.
3287 İbni Adî, VI, 135; Beyhakî, VII, 78.
3288 Bezzazr, VIII, 70; Heysemî, IV, 335.
3289 Deylemî, II, 51.

٣٢٩٠- تَساقَطُوا الضَّغائِنَ. ح

3290. Aranızdaki kin ve düşmanlığı kaldırın.[3290]

Sahur

٣٢٩١- تَسَحَّرُوا فإنَّ في السُّحُورِ بَرَكَةً. صح

3291. Sahura kalkın, zira sahurda bereket vardır.[3291]

٣٢٩٢- تَسَحَّرُوا مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ هذا الغذاءُ المُبارَكُ.

3292. Gecenin sonunda sahur yapın, o zamanki gıda mübarektir.[3292]

٣٢٩٣- تَسَحَّرُوا ولَوْ بِجُرْعَةٍ مِنْ ماءٍ. ض

3293. Bir yudum suyla da olsa sahur yapın.[3293]

٣٢٩٤- تَسَحَّرُوا وَلَوْ بالمَاءِ. ض

3294. Su ile de olsa sahur yapın.[3294]

٣٢٩٥- تَسَحَّرُوا ولَوْ بِشَرْبَةٍ مِنْ ماءٍ وأفْطِرُوا وَلَوْ على شَرْبَةٍ مِنْ ماءٍ. ض

3295. Bir yudum su ile de olsa sahur yapın, bir yudum su ile de olsa iftar edin.[3295]

Çeşitli Hadisler

٣٢٩٦- تِسْعَةُ أعْشارِ الرِّزْقِ في التِّجارَةِ والعُشْرُ في المَوَاشِي. ح

3296. Rızkın onda dokuzu ticarette, onda biri de hayvancılıktadır.[3296]

3290 Münâvî, III, 243.
3291 Ahmed, III, 215; İbni Huzeyme, III, 213.
3292 Taberânî, XVII, 131; Heysemî, III, 151.
3293 İbni Hibbân, VIII, 253; Ebû Ya'lâ, VI, 87; Heysemî, III, 150.
3294 İbni Asâkir, XXIX, 18.
3295 İbni Adî, II, 767; Müttekî, nr. 23970, 24460.
3296 İbnü'l-Esîr, Nihâye, II, 341.

٣٢٩٧- تَسْلِيمُ الرَّجُلِ بِإِصْبَعٍ واحِدَةٍ يُشِيرُ بها فِعْلُ اليَهُودِ. صح

3297. Kişinin bir parmakla selam vermesi yahudilerin işine benzer.[3297]

٣٢٩٨- تَسْمَعُونَ ويُسْمَعُ مِنْكُمْ ويُسْمَعُ مِمَّنْ يَسْمَعُ مِنْكُمْ. صح

3298. Hadis dinleyin. Sizlerden dinlenecek, sizlerden dinleyenlerden de dinlenecektir.[3298]

٣٢٩٩- تَسَمَّوا باسْمِي ولا تَكَنَّوْا بِكُنْيَتِي.

3299. İsmimle isimlenin, künyemle künyelenmeyin.[3299]

٣٣٠٠- تَسَمَّوْا بأسماءِ الأنْبِياءِ وأحَبُّ الأسْماءِ إلى الله تعالى عبدُ الله وعبدُ الرَّحْمنِ وأصْدَقُها حارِثٌ وهَمَّامٌ وأقْبَحُها حَرْبٌ ومُرَّةُ. ح

3300. Peygamber isimleriyle isimlenin. İsimlerin Allah Teala'ya en sevimli olanları Abdullah ve Abdurrahman, en doğru olanları Haris ve Hemmam, en çirkinleri de Harb ve Mürre'dir.[3300]

٣٣٠١- تُسَمُّونَ أوْلادَكُمْ مُحَمَّداً ثُمَّ تَلْعَنُونَهُمْ. صح

3301. Çocuklarınıza Muhammed ismi koyar, sonra da onlara lanet mi edersiniz?[3301]

٣٣٠٢- تَصافَحُوا يَذْهَبِ الغِلُّ عنْ قُلُوبِكُمْ. ض

3302. Birbirinizle musafaha yapın ki, kalplerinizdeki kin duyguları gitsin.[3302]

٣٣٠٣- تصَدَّقُوا فَسَيَأتِي عَلَيْكُمْ زَمانٌ يَمْشِي الرَّجُلُ بِصَدَقَتِهِ فَيَقُولُ الَّذِي يَأتِيهِ بِها لَوْ جِئْتَ بِها بالأَمْسِ لَقَبِلْتُها فأَمَّا الآنَ فلا حاجَةَ لِي فيها فلا يَجِدُ مَنْ يَقْبَلُها.

3297 Ebû Ya'lâ, III, 397; Heysemî, VIII, 38.
3298 Ahmed, I, 321; Hâkim, I, 174.
3299 Ahmed, III, 189; İbni Hibbân, XIII, 131.
3300 Ahmed, IV, 345; Buhârî, Müfred, s. 284.
3301 Müttekî, nr. 45200, 45259.
3302 İbni Adî, VI, 205; İbni Asâkir, LIII, 44.

3303. Sadaka vermeye bakın. Yakında üzerinize öyle bir zaman gelir ki, kişi o zamanda sadakını alıp yola çıkar da sadakasını vermek istediği kişiye gelince o kişi, *"Dün gelseydin onu kabul ederdim, ama bugün ona ihtiyacım yok!"* der. Neticede onu alacak kimse bulamaz.[3303]

٣٣٠٤- تَصَدَّقُوا فإنَّ الصَّدَقَةَ فِكاكُكُمْ مِنَ النَّارِ. ح

3304. Sadaka verin, çünkü sadaka cehennem ateşinden kurtuluşunuzdur.[3304]

٣٣٠٥- تَصَدَّقُوا وَلَوْ بِتَمْرَةٍ فإنَّها تَشُدُّ مِنَ الجائِعِ وَتَطْفِىءُ الخَطِيئَةَ كما يُطْفِىءُ المَاءُ النَّار. ح

3305. Bir hurma tanesi de olsa sadaka verin. Çünkü o açlığı giderir ve suyun ateşi söndürdüğü gibi günahları yok eder.[3305]

٣٣٠٦- تَطَوُّعُ الرَّجُلِ في بَيْتِهِ يَزِيدُ على تَطَوُّعِهِ عِنْدَ النَّاسِ كَفَضْلِ صلاةِ الرَّجُلِ في جَماعَةٍ على صَلاةٍ وَحْدَهُ. صح

3306. Kişinin evinde kıldığı nafile namaz, insanların yanında kıldığı nafile namazdan daha faziletli olduğu gibi, cemaatle kıldığı farz namaz da kişinin tek başına kıldığı farz namazdan daha faziletlidir.[3306]

٣٣٠٧- تُعادُ الصَّلاةُ مِنْ قَدْرِ الدِّرْهَمِ مِنَ الدَّمِ. صح

3307. Dirhem miktarı kandan dolayı namaz iade olunur.[3307]

٣٣٠٨- تَعافَوْا الحُدُودَ فِيما بَيْنَكُمْ فَما بَلَغَنِي مِنْ حَدٍ فَقَدْ وَجَبَ. صح

3308. Aranızdaki had cezalarını affedin, bana bir suç ulaşırsa artık ona ceza vermek vacip olur.[3308]

3303 Ahmed, IV, 306; Ebû Ya'lâ, III, 52.
3304 Taberânî, Evsat, VIII, 90; Beyhakî, Şuab, III, 214; Heysemî, III, 106.
3305 İbnü'l-Mübârek, I, 229.
3306 Müttekî, nr. 21336.
3307 Dârekutnî,I, 401; Beyhakî, II, 404.
3308 Dârekutnî,III, 113; İbni Adî, I, 293.

٣٣٠٩- تَعافَوْا تَسْقُطِ الضَّغائِنُ بَيْنَكُمْ. ض

3309. Birbirinizi affedin ki, aranızdaki düşmanlıklar kalksın.[3309]

٣٣١٠- تعاهَدُوا القُرْآنَ فَوالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَهُوَ أَشَدُّ تَفَصِّياً مِنْ قُلُوبِ الرِّجالِ مِنَ الإِبِلِ مِنْ عُقُلِها. ض

3310. Kur'an'ı sık sık tekrarlayın. Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Kur'an devenin bağından kurtulup uzaklaşmasından daha hızlı bir şekilde insanların hafızalarından uzaklaşır.[3310]

٣٣١١- تعاهَدُوا نِعالَكُمْ عَنْدَ أَبْوابِ المَساجِدِ. ض

3311. Mescidlerin kapılarından girmeden önce ayakkabılarınızı kontrol edin.[3311]

٣٣١٢- تَعْتَرِي الحِدَّةُ خِيارَ أُمَّتِي. ض

3312. Hiddet, ümmetimin seçkinlerinde bulunur.[3312]

٣٣١٣- تَعَجَّلُوا إلى الحَجِّ فإنَّ أَحَدَكُمْ لا يَدْرِي ما يَعْرُضُ لَهُ. ض

3313. Hacca gitme hususunda acele edin. Çünkü biriniz başına ne geleceğini bilemez.[3313]

٣٣١٤- تُعْرَضُ أَعْمالُ النَّاسِ في كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ يَوْمَ الاثْنَيْنِ ويَوْمَ الخَمِيسِ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إلا عَبْداً بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْناءُ فَيُقالُ اتْرُكُوا هذَيْنِ حَتَّى يَفِيئا. صح

3314. İnsanların amelleri her hafta iki defa pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arzolunur ve her mümin affolunur. Ancak, din kardeşiyle aralarında düşmanlık bulunan kişilere *"Şu iki kişiyi birbiriyle barışıncaya kadar onları kendi hallerine bırakın"* denilir.[3314]

3309 Heysemî, VIII, 82.
3310 Ahmed, IV, 411.
3311 Abdürrezzâk, I, 388; Hatîb, V, 277.
3312 Taberânî, XI, 151; Heysemî, VIII, 26.
3313 Ahmed, I, 313.
3314 Müslim, Birr 34-36; Ebû Dâvûd, Edeb 47.

٣٣١٥- تُعْرَضُ الأَعْمالُ على الله تعالى يَوْمَ الاثْنَيْنِ والخَمِيسِ فَيَغْفِرُ الله إلا ما كانَ مِنْ مُتشاحِنَيْنِ أوْ قاطِعِ رَحِمٍ. ض

3315. Ameller pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arzolunur. Aralarında düşmanlık bulunan ve akrabalarıyla bağları koparan kimselerin dışında her mümin kulun günahları bağışlanır.[3315]

٣٣١٦- تُعْرَضُ الأَعْمالُ يَوْمَ الاثْنَيْنِ والخَمِيسِ على الله تعالى وتُعْرَضُ على الأَنْبِياءِ وعلى الآباءِ والأُمَّهاتِ يَوْمَ الجُمُعَةِ فَيَفْرَحُونَ بِحَسَناتِهِمْ وَتَزْدادُ وُجُوهُهُمْ بَياضاً وإِشْراقاً فاتَّقُوا الله ولا تؤذُوا مَوْتاكُمْ. ح

3316. Ameller, pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arzedilir. Aynı ameller peygamberlere, ölmüş olan ana babalara ise cuma günü sunulur. Onlar, dirilerin iyiliklerden dolayı sevinirler ve yüzlerinin nurları artar. Öyle ise, Allah'dan korkun ve ölülerinize eziyet etmeyin.[3316]

٣٣١٧- تَعَرَّفْ إِلَى اللهِ في الرَّخاءِ يَعْرِفكَ في الشِّدَّةِ. ح

3317. Genişlik zamanında sen Allah'ı tanı ki, o da seni sıkıntı anında tanısın.[3317]

٣٣١٨- تَعَشَّوا ولَوْ بِكَفٍّ مِنْ حَشَفٍ فإِنَّ تَرْكَ العَشاءِ مَهْرَمَةٌ. ض

3318. Bir avuç hurmayla da olsa akşam yemeği yiyin. Zira akşam yemeği yememek çabuk ihtiyarlamaya sebep olur.[3318]

Öğrenilmesi Gerekenler

٣٣١٩- تَعَلَّمُوا مِنْ أَنْسابِكُمْ ما تَصِلُونَ بِهِ أَرْحامَكُمْ فإِنَّ صِلَةَ الرَّحِمِ مَحَبَّةٌ في الأَهْلِ مَثْراةٌ في المَالِ مَنْسأَةٌ في الأَثَرِ. صح

3315 Tabedrani, I, 167; Heysemî, VIII, 66.
3316 Aclûnî, I, 365.
3317 Ahmed, I, 307
3318 Ebû Ya'lâ, VII, 314; İbni Adî, IV, 294.

3319. Sıla-i rahim yapacak kadar soyunuzu öğrenin. Çünkü sıla-i rahim yakınlar arasında sevgiye, malın artmasına ve ömrün uzamasına sebeptir.[3319]

٣٣٢٠- تَعَلَّمُوا مَناسِكَكُمْ فإنَّها مِنْ دِينِكُمْ. ض

3320. Hacla ilgili işleri öğrenin, zira o da dininizdendir.[3320]

٣٣٢١- تَعَلَّمُوا العِلْمَ وَتَعَلَّمُوا لِلْعِلْمِ الوَقارَ. ض

3321. İlim öğrenin, ilim için gerekli olan ağırbaşlılığı da öğrenin.[3321]

٣٣٢٢- تَعَلَّمُوا العِلْمَ وَتَعَلَّمُوا لِلْعِلْمِ السَّكِينَةَ والوَقارَ وتَواضَعُوا لِمَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ. ض

3322. İlim öğrenin, ilim için ağırbaşlı ve vakur olmayı da öğrenin. İlim öğrendiğiniz kimseye karşı da tevazu gösterin.[3322]

٣٣٢٣- تَعَلَّمُوا ما شِئْتُمْ أنْ تَعَلَّمُوا فَلَنْ يَنْفَعَكُمُ اللهُ حَتَّى تَعْمَلُوا بِما تَعْلَمُونَ.

3323. Bilmeniz gerekli olan şeyleri öğrenin. Bildiklerinizle amel etmedikçe, Allah Teala sizi ilminizle faydalandırmaz.[3323]

٣٣٢٤- تَعَلَّمُوا مِنَ العِلْمِ ما شِئْتُمْ فَوَاللهِ لا تُؤجَرُوا بِجَمْعِ العِلْمِ حَتَّى تَعْمَلُوا. ح

3324. İstediğiniz kadar ilim öğrenin. Allah'a yemin olsun ki, bildiklerinizle amel etmedikçe, bilgi toplamakla ecir kazanamazsınız.[3324]

٣٣٢٥- تَعَلَّمُوا الفَرائِضَ وَعَلِّمُوهُ النَّاسَ فإنَّهُ نِصْفُ العِلْمِ وَهُوَ يُنْسِي وَهُوَ أوَّلُ شَيءٍ يُنْزَعُ مِنْ أُمَّتِي. صح

3325. Feraiz ilmini öğrenin ve onu insanlara öğretin. O ilmin yarısıdır, zamanla unutulur, ümmetimden ilk çekilip alınacak şey de odur.[3325]

3319 Ahmed, II, 374; Hâkim, IV, 178.
3320 Deylemî, II, 43; İbni Asâkir, XXVI, 211.
3321 Taberânî, Evsat, VI, 200; Heysemî, I, 129.
3322 Taberânî, Evsat, VI, 200; İbni Adî, IV, 335; Heysemî, I, 129.
3323 İbni Adî, II, 25; Hatîb, X, 94; Ebû Nuaym, I, 236.
3324 İbni Adî, II, 25; Hatîb, X, 94; Ebû Nuaym, I, 236.
3325 Beyhakî, VI, 208.

٣٣٢٦- تَعَلَّمُوا الفَرائِضَ والقُرْآنَ وَعَلِّمُوا النَّاسَ فإنِّي مَقْبُوضٌ. ض

3326. Feraiz ilmiyle Kur'an'ı öğrenin ve onu insanlara öğretin. Zira ben de bir gün öleceğim.[3326]

٣٣٢٧- تَعَلَّمُوا القُرآنَ وأقْرَؤوهُ وارْقُدُوا فإنَّ مِثْلَ القُرآنِ لِمَنْ تَعَلَّمَهُ فَقَرأهُ وَقامَ بِهِ كَمَثَلِ جِرابٍ مَحْشُوَ مِسْكاً يَفُوحُ رِيحُهُ في كُلِّ مَكانٍ ومِثْلَ مَنْ تَعَلَّمَهُ فَيَرْقُدُ وَهُوَ في جَوْفِهِ كَمَثَلِ جِرابٍ أوكِيءَ على مِسْكٍ. ح

3327. Kur'an'ı öğrenin ve yatağınıza yatarken onu okuyun. Çünkü Kur'an'ı öğrenen, okuyan ve onunla amel eden kimsenin durumu misk dolu kaseye benzer. Onun kokusu her tarafa yayılır. Onu öğrenip okuyarak ve henüz tesiri geçmemişken yatağına yatan kişinin durumu, miskin üzerine konan kase gibidir.[3327]

٣٣٢٨- تَعَلَّمُوا كِتابَ اللهِ وَتَعاهَدُوهُ وَتَغَنَّوا بِهِ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَهُوَ أشَدُّ تَفَلُّتاً مِنَ المَخاضِ في العُقُلِ. صح

3328. Allah'ın kitabını öğrenin, onun gereğini yerine getirerek onu güzel okuyun. Canımı elinde tutana yemin ederim ki, o bağlı devenin kaçmasından daha çabuk zihinlerden çıkar gider.[3328]

٣٣٢٩- تَعَلمُوا مِنْ قُرَيْشٍ ولا تُعَلِّمُوها وقَدِّمُوا قُرَيشاً ولا تُؤَخِّرُوها فإنَّ لِلْقُرَشِيِّ قُوَّةَ الرَّجُلَيْنِ مِنْ غَيْرِ قُرَيْشٍ. ض

3329. Kureyş'ten öğrenin, onlara öğretmeye kalkışmayın. Kureyş'i öne alın, arkaya bırakmayın. Zira bir Kureyşli, Kureyşli olmayan iki adam gücüne sahiptir.[3329]

٣٣٣٠- تَعَلَّمُوا مِنَ النُّجُومِ ما تَهْتَدُونَ بِهِ في ظُلُماتِ البَرِّ والبَحْرِ ثُمَّ انْتَهُوا.

3326 İbni Adî, VI, 249.
3327 İbni Hibbân, V, 499; İbni Huzeyme, III, 5.
3328 Ahmed, IV, 146; Heysemî, VII, 169.
3329 İbni Ebî Şeybe, VI, 402.

3330. Karanın ve denizin karanlıklarında yol bulabilecek kadar yıldız ilmini öğrenin, sonra vazgeçin.[3330]

٣٣٣١- تَعْمَلُ هذه الأُمَّةُ بُرْهَةً بِكِتابِ الله ثُمَّ تَعْمَلُ بُرْهَةً بِسُنَّةِ رَسُولِ الله ثُمَّ تَعْمَلُ بالرَّأي فإذا عَمِلُوا بالرَّأي فَقَدْ ضَلُّوا وأضَلُّوا. ض

3331. Bu ümmet bir müddet Allah'ın kitabıyla amel eder, sonra bir süre Resulullah'ın sünnetiyle amel eder, sonra bir zaman da rey amel eder. Reyle amel ettikleri zaman hem kendileri sapar, hem de başkalarını saptırırlar.[3331]

٣٣٣٢- تَعَوَّذُوا بالله مِنْ جَهْدِ البَلاءِ ودَرْكِ الشَّقاءِ وسُوءِ القَضاءِ وشَماتَةِ الأعداءِ. صح

3332. Belaların zorlamasından, sıkıntıların ulaşmasından, kötü olayların ardarda gelmesinden ve düşmanların alay konusu olmaktan Allah'a sığının.[3332]

٣٣٣٣- تَعَوَّذُوا بالله مِنْ جارِ السُّوءِ في دارِ المُقامِ فإنَّ الجَارَ البادِيَ يَتَحَوَّلُ عَنْكَ.

3333. Ebedi diyarda kötü komşudan Allah'a sığının, zira dünyadaki komşu bir gün çeker gider.[3333]

٣٣٣٤- تعوَّذُوا بالله مِنْ ثَلاثٍ فَواقِرَ جارِ سُوءٍ إنْ رَأى خَيْراً كَتَمَه وإنْ رَأى شَراً أذاعَهُ وزَوْجَةِ سُوءٍ إنْ دَخَلْتَ عَلَيها لَسَنَتْكَ وإنْ غِبْتَ عنها خانَتْكَ وإمامِ سُوءٍ إنْ أحْسَنْتَ لَمْ يَقْبَلْ وإنْ أسَأتَ لَمْ يَغْفِرْ. ض

3334. Üç felaketten Allah'a sığının. Sende bir hayır gördüğünde gizleyen, bir kötülük gördüğünde ise yayan kötü komşudan. Yanında bulunduğun zaman seni diliyle inciten, yanından ayrıldığında ise sana hıyanet eden kadından. İyilik yaptığın zaman kabul etmeyen, kötülük yaptığında ise affetmeyen idareciden.[3334]

3330 Deylemî, II, 43.
3331 Heysemî, I, 179; Müttekî, nr. 915.
3332 Ebû Ya'lâ, XII, 14; İbni Hibbân, III, 294.
3333 Beyhakî, Şuab, VII, 81.
3334 Beyhakî, Şuab, VII, 82.

٣٣٣٥- تَعَوَّذُوا بالله تعالى مِنَ الرَّغْبِ. ض

3335. Çok yeme ve içmeden Allah'a sığının.[3335]

Çeşitli Hadisler

٣٣٣٦- تَغْطِيَةُ الرَّأسِ بالنَّهارِ فِقْهٌ وباللَّيْلِ رِيبَةٌ. ض

3336. Gündüz başı örtmek bilginin, gece ise şüphenin eseridir.[3336]

٣٣٣٧- تُفْتَحُ أبْوابُ السَّماءِ وَيُسْتَجابُ الدُّعاءُ في أرْبَعَةِ مَوَاطِنَ عِنْدَ الْتِقاءِ الصُّفُوفِ في سَبيلِ الله وَعِنْدَ نُزُولِ الغَيْثِ وَعِنْدَ إقامَةِ الصَّلاةِ وَعِنْدَ رُؤيَةِ الكَعْبَةِ. ض

3337. Dört yerde semanın kapıları açılır, dualar kabul edilir: Allah yolunda safların birbirleriyle karşılaşmasında, yağmurun yağma anında, namazın kılınma zamanında ve Kabe'nin görülme vaktinde.[3337]

٣٣٣٨- تُفْتَحُ أبْوابُ السَّماءِ لِخَمْسٍ لِقِراءَةِ القُرْآنِ وَلِلِقاءِ الزَّحْفَيْنِ ولِنُزُولِ القَطْرِ وَلِدَعْوَةِ المَظْلُومِ ولِلأَذانِ. ض

3338. Beş durumda gök kapıları açılır ve dualar kabul edilir: Kur'an okunduğunda, iki ordu karşılaştığında, yağmur yağdığında, zulme uğrayan dua ettiğinde ve ezan okunduğunda.[3338]

٣٣٣٩- تُفْتَحُ أبْوابُ السَّماءِ نِصْفَ اللَّيْلِ فَيُنادِي مُنادٍ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَيُسْتَجابَ لَهُ هَلْ مِنْ سائِلٍ فَيُعْطَى هَلْ مِنْ مَكْرُوبٍ فَيُفَرَّجَ عَنْهُ فلا يَبْقَى مُسْلِمٌ يَدْعُو بِدَعْوَةٍ إلاَّ اسْتَجابَ الله تعالى لَهُ إلا زَانِيَةٌ تَسْعَى بِفَرْجِها أوْ عَشَّارٌ. ح

3339. Gece yarısı gök kapıları açılır ve bir nida edici şöyle seslenir: *"Dua eden yok mu? Duasına cevap verilsin. Bir şey dileyen yok mu? Dileği*

3335 Hakîm, III, 122.
3336 İbni Adî, VII, 2481; Müttekî, nr. 41144.
3337 Taberânî, VIII, 169; Heysemî, X, 155.
3338 Taberânî, Evsat, IV, 64; Heysemî, I, 328.

verilsin. Sıkıntıda olan yok mu? Sıkıntısı giderilsin!" Öyle ki, dua edip de Allah'ın duasını kabul etmediği hiçbir müslüman kalmaz. Ancak namusunu kazanç vesilesi yapan zinakar ve zalim idarecinin jurnalci ve yardakçıları bunun dışındadır.[3339]

٣٣٤٠- تُفْتَحُ لَكُمْ أَرْضُ الأَعاجِمِ وَسَتَجِدُونَ فِيها بُيُوتاً يُقالُ لَها الحَمَّاماتُ فلا يَدْخُلْها الرِّجالُ إلا بأَزارٍ وامْنَعُوا النِّساءَ أَنْ يَدْخُلْنَها إلا مَرِيضَةً أَوْ نُفَساءَ. ح

3340. Size yabancı memlekler fetholunacaktır. Orada hamam denilen yerler bulacaksınız. Erkekler oraya ancak peştemallerle girsinler, hasta ve loğusa olanlar dışında kadınların oralara girmelerine de mani olun.[3340]

٣٣٤١- تُفْتَحُ أَبْوابُ الجَنَّةِ يَوْمَ الاثْنَيْنِ وَيَوْمَ الخَمِيسِ فَيُغْفَرُ فيها لِكُلِّ عَبْدٍ لا يُشْرِكُ بالله شَيْئاً إلا رَجُلاً كانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْناءُ فَيُقالُ انْظُرُوا هذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحا. صح

3341. Pazarteşi ve perşembe günleri cennetin kapıları açılır. Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayanlardan, bağışlanma dileyen her kulun günahı bağışlanır. Ancak din kardeşiyle kendi arasında düşmanlık bulunan kişi bunun dışındadır. Böyle bir kimse için şöyle denir: *"Barışıncaya kadar bu ikisini bekletiniz."*[3341]

٣٣٤٢- تُفْتَحُ اليَمَنُ فَيَأْتِي قَوْمٌ يَبُسُّونَ فَيَتَحَمَّلُونَ بأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطاعَهُمْ والمَدِينَةُ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كانُوا يَعْلَمُونَ وَتُفْتَحُ الشَّأْمُ فَيأْتِي قَوْمٌ يَبُسُّونَ فَيَتَحَمَّلُونَ بأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطاعَهُمْ والمَدِينَةُ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كانُوا يَعْلَمُونَ وتُفْتَحُ العِراقُ فَيأْتِي قَوْمٌ يَبُسُّونَ فَيَتَحَمَّلُونَ بأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطاعَهُمْ والمَدِينَةُ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كانُوا يَعْلَمُونَ.

3342. Yemen fetholunur, oradan develerini yumuşaklıkla sürüp gelen bir grup insan gelir. Sonra aileleri ve onlara bağlı olanlar tekrar

---

3339 Taberânî, IX, 59; Heysemî, X, 209.
3340 Münâvî, III, 259.
3341 Ahmed, II, 400; Buhârî, Müfred, s. 148.

memleketlerine dönerler. Eğer bilirlerse Medine onlar için daha hayırlıdır. Sonra Şam fetholunur, oradan develerini yumuşaklıkla sürüp gelen bir grup insan gelir. Onlar da aileleri ve kendilerine bağlı olanlarla tekrar memleketlerine geri dönerler. Eğer bilirlerse Medine onlar için daha hayırlıdır. Sonra Irak fetholunur, oradan da develerini yumuşaklıkla sürüp gelen bir grup insan gelir. Onlar da aileleri ve kendilerine bağlı olanlarla birlikte tekrar memleketlerine dönerler. Eğer onlar da bilirlerse Medine kendileri için daha hayırlıdır.[3342]

٣٣٤٣- تَفَرَّغُوا مِنْ هُمُومِ الدُّنْيا ما اسْتَطَعْتُمْ فإنَّهُ مَنْ كانَتِ الدُّنْيا أكْبَرَ هَمِّهِ أفْشَى اللهُ ضَيْعَتَهُ وَجَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ ومَنْ كانَتِ الآخِرَةُ أكْبَرَ هَمِّهِ جَمَعَ اللهُ تَعالى لَهُ أمْرَهُ وَجَعَلَ غِناهُ في قَلْبِهِ وما أقْبَلَ عَبْدٌ بِقَلْبِهِ إلى اللهِ تعالى إلا جَعَلَ اللهُ قُلُوبَ المُؤمِنِينَ تَفِدُ إلَيْهِ بالوُدِّ والرَّحْمَةِ وَكانَ اللهُ تَعالى بِكُلِّ خَيْرٍ إلَيْهِ أسْرَعَ. ض

3343. Gücünüzün yettiği kadar gönlünüzü dünya kaygılarından boşaltın. Çünkü, kimin en büyük kaygısı dünya ise, Allah onun meşguliyetini artırır, fakirliğini gözünün önüne getirir. Kimin en büyük kaygısı ahretse, Allah onun işini toparlar, gönlünü de zengin eder. Kim bütün gönlüyle Allah'a yönelirse, Allah müminlerin kalplerini sevgi ve şefkatle ona yöneltir, her hayrı da en süratli bir şekilde ona yetiştirir.[3343]

٣٣٤٤- تَفَقَّدُوا نِعالَكُمْ عِنْدَ أبْوابِ المَساجِدِ. ض

3344. Mescidlerin kapılarında ayakkabılarınızı kontrol edin.[3344]

Tefekkür

٣٣٤٥- تَفَكَّرُوا في كُلِّ شَيءٍ ولا تَفَكَّرُوا في ذاتِ اللهِ تعالى فإنَّ بَيْنَ السَّماءِ السَّابِعَةِ إلى كُرْسِيِّهِ سَبْعَةَ آلافِ نُورٍ وَهُوَ فَوْقَ ذَلِكَ.

3342 Ahmed, V, 220; Humeydî, V, 220.
3343 Ebû Nuaym, I, 227; Heysemî, X, 248.
3344 Ebû Nuaym, XI, 269.

3345. Herşeyi tefekkür edin, fakat Allah'ın zatını tefekkür etmeyin. Çünkü yedinci kat semadan onun kürsisine kadar nurdan yedi bin perde vardır. O bunun da ötesindedir.[3345]

٣٣٤٦- تَفَكَّرُوا في الخَلْقِ ولا تَفَكَّرُوا في الخَالِقِ فإنَّكُمْ لا تَقْدِرُونَ قَدْرَهُ. ض

3346. Yaratıkları tefekkür edin, fakat yaratıcıyı tefekkür etmeyin. Çünkü onu anlamaya güç yetiremezsiniz.[3346]

٣٣٤٧- تَفَكَّرُوا في خَلْقِ الله ولا تَفَكَّرُوا في الله فَتَهْلِكُوا. ض

3347. Allah'ın yaratıkları hakkında düşünün, Allah hakkında düşünüp helak olmayın.[3347]

٣٣٤٨- تَفَكَّرُوا في آلاء الله ولا تَفَكَّرُوا في الله. ض

3348. Allah'ın ayetleri üzerinde düşünün, Allah hakkında düşünmeyin.[3348]

٣٣٤٩- تَفَكَّرُوا في خَلْقِ الله ولا تَفَكَّرُوا في الله. ض

3349. Allah'ın yarattığı şeyler üzerinde tefekkür edin, Allah hakkında tefekkür etmeyin.[3349]

٣٣٥٠- تَقَبَّلُوا لِي بِسِتٍ أَتَقَبَّلْ لَكُمْ بالجَنَّةِ إذا حَدَّثَ أحَدُكُمْ فلا يَكْذِبْ وإذا وَعَدَ فلا يُخْلِفْ وإذا اؤْتُمِنَ فلا يَخُنْ غُضُّوا أبْصارَكُمْ وَكُفُّوا أيْدِيَكُمْ واحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ. ض

3350. Siz şu altı şeyi kabul edin, ben de sizin cennete girmenize vesile olmayı kabul edeyim. Biriniz konuştuğu zaman yalan söylemesin, söz verdiği zaman sözünden dönmesin, kendisine güvenildiğinde hıyanet etmesin. Sizler de harama karşı gözlerinizi yumun, helal olmayan şeye ellerinizi uzatmayın, iffetlerinizi de koruyun.[3350]

3345 Ebu'ş-Şeyh, I, 241.
3346 Ebu'ş-Şeyh, I, 216.
3347 Ebu'ş-Şeyh, I, 215.
3348 Ebu'ş-Şeyh, I, 210; Taberânî, Evsat, VI, 250; Heysemî, I, 81.
3349 Râfiî, I, 280.
3350 Hâkim, IV, 399; Beyhakî, Şuab, IV, 78.

٣٣٥١- تَقَرَّبُوا إلى الله بِبُغْضِ أَهْلِ المَعاصي والقُوهُمْ بِوُجُوهٍ مُكْفَهِرَّةٍ والْتَمِسُوا رِضا الله بِسَخَطِهِمْ وَتَقَرَّبُوا إلى الله بالتَّباعُدِ مِنْهُمْ. ض

3351. Allah'a isyan bayrağını açanlara kalben kızmakla, Allah'a yaklaşmaya çalışın. Onları asık yüzle karşılayın, onlara kızmakla Allah'ın hoşnutluğunu arayın. Onlardan uzaklaşmakla da Allah'a yaklaşmaya çalışın.[3351]

٣٣٥٢- تَقْعُدُ المَلائِكَةُ على أبوابِ المَساجِدِ يَوْمَ الجُمُعَةِ فَيَكْتُبُونَ الأَوَّلَ والثَّانِي والثَّالِثَ حَتَّى إذا خَرَجَ الإمامُ رُفِعَتِ الصُّحُفُ. ح

3352. Melekler, cuma günü mescidlerin kapıları önüne otururlar. Sırayla oraya giren birinci, ikinci ve üçüncü kişileri yazarlar. İmam hutbeye çıkınca artık defterler kaldırılır.[3352]

٣٣٥٣- تَقُومُ السَّاعَةُ والرُّومُ أَكْثَرُ النَّاسِ. صح

3353. Kıyamet Rumlar'ın insanların çoğunluğunu oluşturduğu zaman kopar.[3353]

٣٣٥٤- تَقُولُ النَّارُ يَوْمَ القِيامَةِ لِلْمُؤْمِنِ جُزْ يا مؤمِنُ فَقَدْ أَطْفَأَ نُورُكَ لَهَبِي. ض

3354. Kıyamet günü cehennem mümine, *"Çabuk geç ey mümin, yoksa nurun alevlerimi söndürecek!"* diye seslenir.[3354]

٣٣٥٥- تَكْفِيرُ كُلِّ لِحاءٍ رَكْعَتانِ. ض

3355. Her türlü öfke ve ağız kavgasının ilacı, iki rekat namazdır.[3355]

٣٣٥٦- تَكُونُ لأَصْحابِي زَلَّةٌ يَغْفِرُها الله تعالى لَهُمْ لِسابِقَتِهِمْ مَعِي. ض

3356. Ashabımın ileride bir takım hataları olur, ama Allah benimle olan beraberlikleri sebebiyle onları affeder.[3356]

3351 Müttekî, nr. 5518, 5585; Aclûnî, I, 373.
3352 Ahmed, V, 260; Heysemî, II, 177.
3353 Ahmed, IV, 230; Taberânî, XX, 309.
3354 Taberânî, XXII, 258; Beyhakî, Şuab, I, 340; Heysemî, X, 360.
3355 Taberânî, VIII, 149; Heysemî, II, 251.
3356 İbni Asâkir, LIV, 413.

٣٣٥٧- تَكُونُ امَرَاءُ يَقُولُونَ ولا يُرَدُّ عَلَيْهِمْ يَتَهافَتُونَ في النَّارِ يَتْبَعُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً. ض

3357. Öyle idareciler gelir ki, onlar istediklerini söylerler, fakat kimse onlara ses çıkaramaz. Onlar birbiri peşi sıra cehenneme yuvarlanırlar.[3357]

٣٣٥٨- تَكُونُ فِتنٌ لا يَسْتَطِيعُ أنْ يُغَيِّرَ فِيها بِيَدٍ ولا لِسانٍ. ض

3358. Öyle fitneler olacak ki ne elle, ne de dille düzeltilebilir.[3358]

٣٣٥٩- تَكُونُ النَّسَمُ طَيْراً تَعْلُقُ بالشَّجَرِ حَتَّى إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ دَخَلَتْ كُلُّ نَفْسٍ في جَسَدِها. ض

3359. Ruhlar, cennet ağaçlarından beslenen birer kuş olurlar. Kıyamet günü olduğu zaman, her ruh bedenine girer.[3359]

ض ٣٣٦٠- تَمامُ البِرِّ أنْ تَعْمَلَ في السِّرِّ عَمَلَ العَلانِيَةِ.

3360. Kimsenin görmediği yerde de açıkta yaptığın salih amellerin aynısını yapman, iyiliğinin eksiksiz oluşuna delildir.[3360]

٣٣٦١- تَمامُ الرِّباطِ أرْبَعُونَ يَوْماً ومَنْ رَابَطَ أرْبَعِينَ يَوْماً لَمْ يَبِعْ ولَمْ يَشْتَرِ ولَمْ يُحْدِثْ حَدَثاً خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ. ض

3361. Kim ki, sınır boylarında düşmana karşı kırk gün beklerse, o esnada bir alışveriş yapmaz ve uygunsuz bir olaya sebep olmazsa anasında doğduğu günkü gibi günahlarından sıyrılır.[3361]

٣٣٦٢- تَمامُ النِّعْمَةِ دُخُولُ الجَنَّةِ والفَوْزُ مِنَ النَّارِ. ح

3362. Nimetin tamamlanması, cennete girmek ve cehennemden kurtulmaktır.[3362]

3357 Taberânî, XIX, 341; Ebû Ya'lâ, XIII, 367; Heysemi, V, 236.
3358 Münâvî, III, 266.
3359 Ahmed, VI, 425; Heysemî, II, 329.
3360 İbni Kâni, II, 119; Taberânî, XXII, 317; Heysemi, X, 290.
3361 Taberânî, VIII, 133; Heysemî, V, 290.
3362 Müttekî, nr. 2965.

٣٣٦٣- تَمَسَّحُوا بالأَرْضِ فإنَّها بِكُمْ بَرَّةٌ. ح

3363. Namazda alnınızı toprağa değdirin, zira o size karşı çok şefkatlidir.[3363]

٣٣٦٤- تَمَعْدَدُوا واخْشَوْشِنُوا وانْتَضِلُوا وامْشُوا حُفاةً.

3364. Dinde izzet sahibi olun, sert elbiseler giyin, ok atmayı öğrenin ve çıplak ayakla yürüyün.[3364]

٣٣٦٥- تناصَحُوا في العِلْمِ ولا يَكْتُمْ بَعْضُكُمْ بَعْضاً فإنَّ خِيانَةً في العِلْمِ أشَدُّ مِنْ خِيانَةٍ في المَالِ.

3365. İlim konusunda cimri davranmayın ve onu birbirinizden gizlemeyin. Çünkü ilmi gizlemekle yapılan hıyanet, malda yapılan hıyanetten daha büyüktür.[3365]

٣٣٦٦- تَناكَحُوا تَكْثُرُوا فإنِّي أُباهِي بِكُمُ الأُمَمَ يَوْمَ القِيامَةِ.

3366. Evlenip çoğalın, zira ben kıyamet günü sizinle diğer ümmetlere karşı övünürüm.[3366]

٣٣٦٧- تَنامُ عَيْنايَ ولا يَنامُ قَلْبِي. ض

3367. Gözlerim uyur, ama kalbim uyumaz.[3367]

٣٣٦٨- تَنَزَّهُوا مِنَ البَوْلِ فإنَّ عامَّةَ عَذابِ القَبْرِ مِنْهُ. ح

3368. İdrardan uzak durun, zira kabir azabının çoğu ondandır.[3368]

٣٣٦٩- تَنَظَّفُوا بِكُلِّ ما اسْتَطَعْتُمْ فإنَّ الله تَعالى بَنَى الإسْلامَ على النَّظافَةِ ولَنْ يَدْخُلَ الجَنَّةَ إلاَّ كُلُّ نَظِيفٍ. ض

3363 İbni Ebî Şeybe, I, 149; İbni Asâkir, XXXII, 362.
3364 Taberânî, XIX, 40; Heysemî, V, 136.
3365 Taberânî, XI, 270; Heysemî, I, 141.
3366 Müttekî, nr. 44442; Aclûnî, I, 380.
3367 Ahmed, VI, 36; İbni Huzeyme, I, 29.
3368 Dârekutnî, I, 127; Zeylaî,I, 128.

3369. Bütün gücünüzle temiz olmaya çalışın. Çünkü Allah Teala, İslam binasını temizlik üzerine kurmuştur, cennete de ancak temiz olanlar girecektir. [3369]

٣٣٧٠- تَنَقَّ وتَوَقَّ. ض

3370. Arkadaş seç, sonra da şerrinden sakın.[3370]

٣٣٧١- تَنَقَّهْ وتَوَقَّهْ. ض

3371. Nefsine dikkat et, onu tehlikelerden koru![3371]

٣٣٧٢- تُنْكَحُ المَرْأةُ لأَرْبَعٍ لِمالِها ولِحَسَبِها وَلِجمالِها ولِدِينها فاظْفَرْ بِذاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَداكَ. صح

3372. Kadınla dört şey için serveti, soyu, güzelliği ve dini için evlenilir. Sen dindar olanını tercih et ki, bereket göresin.[3372]

Hediyeler

٣٣٧٣- تَهَادَوْا تَحابُّوا. ح

3373. Hediyeleşin ki, birbirinizi sevesiniz.[3373]

٣٣٧٤- تَهَادَوْا تَحابُّوا وتَصافَحُوا يَذْهَبِ الغِلُّ عَنْكُمْ. ح

3374. Hedileşin ki birbirinizi sevesiniz, musafaha yapın ki aranızdaki kin ve düşmanlıklar gitsin.[3374]

٣٣٧٥- تَهادَوا تَزْدادُوا حُبّاً وهاجِروا تُوَرِّثُوا أَبْناءَكُمْ مَجْداً وأَقِيلُوا الكِرامَ عَثَراتِهِمْ. ح

3375. Hediyeleşin ki, aranızdaki sevgi artsın, hicret edin ki çocuklarınıza şan ve şeref miras bırakın. İyi insanların kusurlarını da affedin.[3375]

3369 Râfiî, Tedvîn, I, 176.
3370 İbni Hacer, İsâbe,III, 191.
3371 Râmehurmûzî, Emsâl, I, 161; Taberânî, Sağîr, II, 46.
3372 Ahmed, III, 80; Ebû Ya'lâ, II, 292.
3373 Beyhakî, VI, 169; Ebû Ya'lâ, XI, 9.
3374 İbni Asâkir, LXI, 225.
3375 Taberânî, Evsat, VII, 190; İbni Asâkir, XXXVIII, 80; Heysemî, IV, 146.

٣٣٧٦- تَهادَوُا الطَّعامَ بَيْنَكُمْ فإنَّ ذَلِكَ تَوْسِعَةٌ في أرْزاقِكُمْ. ض

3376. Birbirinize yemek götürmekle hediyeleşin, çünkü bu rızıklarınızda size genişlik sağlar.[3376]

٣٣٧٧- تَهَادُوا إنَّ الهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحْرَ الصَّدْرِ ولا تَحْقِرَنَّ جارَةٌ لِجارَتِها وَلَوْ شِقَّ فِرْسِنِ شاةٍ. ض

3377. Hediyeleşin, zira hediyeleşmek göğüslerdeki kini giderir. Hiçbir komşu kadın da bir koyun paçası bile olsa komşusunun verdiği bir hediyeyi küçük görmesin.[3377]

٣٣٧٨- تَهادَوْا فإنَّ الهَدِيَّةَ تَذْهَبُ بالسَّخِيمَةِ ولَوْ دُعِيتُ إلى كُراعٍ لأَجَبْتُ ولَوْ أُهدِيَ إليَّ كُراعٌ لَقَبِلْتُ.

3378. Hediyeleşin, zira hediyeleşme gönüllerdeki düşmanlığı giderir. Bir koyun paçasına da olsa davet edilsem davete icabet eder, bir koyun paçası hediye edilse onu da kabul ederdim.[3378]

٣٣٧٩- تَهادَوْا فإنَّ الهَدِيَّةَ تُضَعِّفُ الحُبَّ وَتَذْهَبُ بِغَوائِلِ الصَّدْرِ.

3379. Hediyeleşin, çünkü hediye sevgiyi artırır ve kalplerdeki kinleri giderir. [3379]

٣٣٨٠- تَواضَعُوا وجالِسُوا المَساكِينَ تَكُونُوا مِنْ كُبَراءِ اللهِ وَتَخْرُجُوا مِنَ الكِبْرِ.

3380. Mütevazi olun, fakirlerle oturup kalkın ki Allah Teala'nın rahmetine mazhar büyük kullarından olasınız ve kibirden kurtulasınız.[3380]

٣٣٨١- تَوَاضَعوا لِمَنْ تَعَلَّمونَ مِنْهُ وتَوَاضَعُوا لِمَنْ تُعَلِّمونَهُ ولا تَكونوا جبابِرَةَ العُلَماءِ. ض

3376 İbni Adî, VI, 7.
3377 Ahmed, II, 405; İbni Ebi'd-Dünyâ, Mekârim, s. 109.
3378 Müttekî, nr. 15060.
3379 Müttekî, nr. 15061.
3380 Ebû Nuaym, VIII, 197.

3381. Kendilerinden ilim öğrendiğiniz kimselere karşı mütevazi davranın, ilim öğrettiklerinize de alçak gönüllülük gösterin. Zorba alimler olmayın.[3381]

٣٣٨٢- تُوبُوا إلى الله تَعالى فإنِّي أتُوبُ إلَيْهِ كُلَّ يَوْمٍ مائَةَ مَرَّةٍ. ح

3382. Allah'a tevbe edin, zira ben de hergün yüz defa Allah'a tevbe ediyorum.[3382]

٣٣٨٣- تَوَضَّؤُا مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ. صح

3383. Ateşte pişenlerden dolayı abdest alın.[3383]

٣٣٨٤- تَوَضَّؤوا مِنْ لُحوم الإبِلِ ولا تَوَضَّؤُوا مِنْ لُحومِ الغَنَمِ وَتَوَضَّؤوا مِنْ أَلْبانِ الإبِلِ ولا تَوَضَّؤوا مِنْ أَلْبانِ الغَنَمِ وَصَلُّوا في مَراحِ الغَنَمِ ولا تُصَلُّوا في مَعاطِنِ الإبِلِ. ض

3384. Deve etlerinden dolayı abdest alın, koyun etlerinden dolayı almayın. Deve sütlerinden dolayı abdest alın, koyun sütlerinden dolayı almaym. Koyun ağıllarında namaz kılın, deve ağıllarında ise kılmayın.[3384]

٣٣٨٥- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كمن لا ذَنْبَ لَهُ. ح

3385. Günahtan tevbe eden, günahı olmayan gibidir.[3385]

٣٣٨٦- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لا ذَنْبَ لَهُ وإذا أحَبَّ الله عَبْداً لَمْ يَضُرَّهُ ذَنْبٌ. ح

3386. Günahtan tevbe eden, günah işlemeyen gibidir. Allah bir kulu sevdiği zaman günah ona zarar vermez.[3386]

٣٣٨٧- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لا ذَنْبَ لَهُ والمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَهُوَ مُقِيمٌ عليه كالمُسْتَهْزِىء بِرَبِّهِ ومَنْ آذَى مُسْلِماً كانَ علَيه مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ مَنابِتِ النَّخْلِ. ض

3381 Hatîb, Câmi, I, 350; Zehebî, Mîzân, IV, 37.
3382 Ahmed, IV, 211.
3383 Ahmed, VI, 89; Taberânî, Evsat, VII, 16.
3384 Busırî, I, 72.
3385 Taberânî, X, 150; Heysemî, X, 200.
3386 Deylemî, II, 77.

3387. Günahından tevbe eden, günah işlememiş gibidir. Günah işlemeye devam ettiği halde dil ucuyla Allah Teala'dan af dileyen kimse de rabbiyle alay eden kimse gibidir. Bir kimse bir müslümana eziyet ederse, ondan dolayı yerde biten hurma ağaçları kadar günah kazanır.[3387]

٣٣٨٨- التُّؤَدَةُ في كُلِّ شَيْءٍ خَيْرٌ إلا في عَمَلِ الآخِرَةِ. صح

3388. Her işte acele etmemek hayırlıdır, ahiret işleri ise bunun dışındadır.[3388]

٣٣٨٩- التُّؤَدَةُ والاقتصادُ والسَّمْتُ الحَسَنُ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعَةٍ وَعِشْرِينَ جُزءاً مِنَ النُّبُوَّةِ. ح

3389. Temkinli, tutumlu ve güzel haslet sahibi olmak, peygamberliğin yirmi dört parçasından bir parçadır.[3389]

٣٣٩٠- التَّأَنِّي مِن الله والعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطانِ. ض

3390. Teenni Allah'dan , acele ise şeytandandır.[3390]

Ticaret

٣٣٩١- التّاجِرُ الأَمِينُ الصَّدُوقُ المُسلِمُ مَعَ الشُّهَدَاءِ يومَ القيامةِ. ض

3391. Güvenilir, doğru, müslüman tacir kıyamet gününde şehidlerle beraberdir.[3391]

٣٣٩٢- التّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّنَ والصِّدِّقِينَ والشُّهَدَاءِ. ح

3392. Dürüst ve güvenilir tacir, peygamberler, sıddıklar ve şehidlerle birliktedir.[3392]

3387 Deylemî, II, 77; İbni Asâkir, LIV, 72; Aclûnî, I, 351.
3388 Hâkim, I, 132; Beyhakî, Şuab, VI, 335; Ebû Ya'lâ, II, 123.
3389 Abd b. Humeyd, s. 183; Hatîb, III, 66.
3390 Beyhakî, X, 104; Ebû Ya'lâ, VII, 247; Heysemî, VIII, 19.
3391 İbn Mâce, Ticârât: 1,
3392 Tirmizî, Büyû 4.

٣٣٩٣- التّاجِرُ الصَّدُوقُ تحتَ ظِلِّ الْعَرْشِ يومَ القيامةِ. ض

3393. Dürüst tacir, kıyamet günü Arş'ın gölgesi altındadır.[3393]

٣٣٩٤- التّاجِرُ الصَّدُوقُ لا يُحْجَبُ مِنْ أبوابِ الجنةِ.

3394. Doğru tacir, cennet kapılarında bekletilmez. [3394]

٣٣٩٥- التّاجِرُ الجَبانُ مَحرومٌ والتّاجِرُ الجَسُورُ مَرْزوقٌ. ح

3395. Korkak tacir mahrum kalır, cesur tacir ise rızıklanır.[3395]

Çeşitli Hadisler

٣٣٩٦- التَّثاؤبُ مِنَ الشَّيْطانِ فإذا تَثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ ما اسْتَطاعَ فإنَّ أحَدَكُمْ إذا قالَ هَا ضَحِكَ مِنْهُ الشيْطانُ. صح

3396. Esneme şeytandandır. Biriniz esneyeceği zaman gücü yettiğince esnememeye çalışsın. Çünkü biriniz esnerken *"Hah"* diye ses çıkardığında şeytan ona güler.[3396]

٣٣٩٧- التَّثاؤبُ الشَّدِيدُ والعَطْسَةُ الشَّدِيدَةُ مِنَ الشَّيْطانِ. ض

3397. Şiddetli esneme ve şiddetli aksırma şeytandandır.[3397]

٣٣٩٨- التَّحَدُّثُ بِنِعْمَةِ الله شُكْرٌ وَتَرْكُها كُفْرٌ ومَنْ لاَ يَشْكُرُ القليلَ لا يَشْكُرُ الكَثِيرَ ومَنْ لا يَشْكُرُ النَّاسَ لا يَشْكُرُ الله والجَماعَةُ بَرَكَةٌ والفُرْقَةُ عَذابٌ.

3398. Kişinin Allah Teala'nın kendisine verdiği nimeti dile getirmesi şükür, bunu yapmaması ise nankörlüktür. Aza şükretmeyen çoğa da

---

3393 Münzirî, II, 365.
3394 Deylemî, II, 78.
3395 Müttekî, nr. 9293; Aclûnî, I, 349.
3396 Ahmed, II, 516; Beyhakî, II, 289.
3397 Müttekî, nr. 25513, 25534.

şükretmez. İnsanlara teşekkür etmeyen Allah'a da teşekkür etmez. Cemaat bereket, ayrılık ise azaptır.[3398]

٣٣٩٩- التَّدْبيرُ نِصْفُ العَيْشِ والتَّوَدُّدُ نِصْفُ العَقْلِ والهَمُّ نِصْفُ الهَرَمِ وَقِلَّةُ العِيالِ أَحَدُ اليَسارَيْنِ. ح

3399. Tedbir hayatın, sevgi aklın, gam ve keder ihtiyarlığın yarısı, çoluk çocuğun azlığı da iki kolaylıktan birisidir.[3399]

٣٤٠٠- التَّذَلُّلُ لِلْحَقِّ أَقْرَبُ إلى العِزِّ مِنَ التَّعَزُّزِ بالباطِلِ.

3400. Hak için zillete katlanmak, batılla izzetli görünmekten daha şereflidir.[3400]

٣٤٠١- التُّرابُ رَبيعُ الصِّبْيانِ.

3401. Toprak, çocukların ilkbaharıdır.[3401]

٣٤٠٢- التَّسْبِيحُ للرِّجالِ والتَّصْفِيقُ لِلنِّساءِ. صح

3402. Namazda tesbihle hatırlatmak erkeklere, el çırpmakla hatırlatmak ise kadınlara mahsustur.[3402]

٣٤٠٣- التَّسْبِيحُ نِصْفُ المِيزانِ والحَمْدُ لله تَمْلَؤُهُ ولاَ إله إلا الله لَيْسَ لَها دُونَ الله حِجابٌ حَتَّى تَخْلُصَ إلَيْهِ. صح

3403. Tesbih, mizanın yarısını, elhamdülillah da tamamını doldurur. Lailaheillallah kelimesi ile Allah arasında ona ulaşıncaya kadar bir perde yoktur.[3403]

٣٤٠٤- التَّسْبِيحُ نِصْفُ المِيزانِ والحَمْدُ لله تَمْلَؤُهُ والتَّكْبِيرُ يَمْلأُ ما بَيْنَ السَّماءِ والأَرْضِ والصَّوْمُ نِصْفُ الصَّبْرِ والطُّهُورِ نِصْفُ الإيمانِ.

3398 İbni Ebi'd-Dünyâ, Şükr, I, 62; Beyhakî, Şuab, IV, 102.
3399 Kudâî, I, 54; Deylemî, II, 75.
3400 Müttekî, nr. 44101, 44122.
3401 Müttekî, nr. 45424.
3402 Ahmed, III, 357; İbni Hibbân, VI, 40.
3403 Ahmed, V, 363; Beyhakî, Şuab, I, 436.

3404. Sübhanallah mizanın yarısını, elhamdülillah tamamını, tekbir de gökle yer arasını doldurur. Oruç sabrın, temizlik de imanın yarısıdır.[3404]

٣٤٠٥- التَّسْويفُ شِعارُ الشَّيْطانِ يُلْقِيهِ في قُلُوبِ المُؤمِنِينَ. ض

3405. *"Yarın yaparım"* gibi düşünceler şeytanın işlerindendir, onu müminlerin kalplerine atar.[3405]

٣٤٠٦- التَّضَلُّعُ مِنْ ماءِ زَمْزَمَ بَراءَةٌ مِنَ النِّفاقِ. ح

3406. Zemzem suyundan kana kana içmek, nifaktan kurtuluştur.[3406]

٣٤٠٧- التَّفْلُ في المَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارَتُهُ أنْ يُوارِيَهُ. صح

3407. Mescide tükürmek bir hatadır, keffareti ise onu yok etmektir.[3407]

٣٤٠٨- التَّكْبِيرُ في الفِطْرِ سَبْعٌ في الأُولَى وخَمْسٌ في الآخِرَةِ والقِراءَةُ بَعْدَهُما كِلْتَيْهِما. صح

3408. Ramazan bayramı namazının ilk rekatında yedi, son rekatında beş tekbir vardır. Her iki rekatta kıraat da tekbirlerden sonradır.[3408]

٣٤٠٩- التَّلْبِينَةُ مَجَمَّةٌ لِفُؤادِ المَرِيضِ تَذْهَبُ بِبَعْضِ الحُزْنِ. صح

3409. Bulamaç hasta insanın kalbini rahatlatır, bazı sıkıntıları giderir.[3409]

٣٤١٠- التَّمْرُ بالتَّمْرِ والحِنْطَةُ بالحِنْطَةِ والشَّعِيرُ بالشَّعِيرِ والمِلْحُ بالمِلْحِ مِثْلاً بِمِثْلٍ يَداً بِيَدٍ فَمَنْ زادَ واسْتَزادَ فَقَدْ أرْبَى إلاَّ ما اخْتَلَفَتْ أَلْوانُهُ. صح

3410. Hurma hurmayla, buğday buğdayla, arpa arpayla, tuz tuzla misli peşin olarak alınır satılır. Kim artırır veya artırılmasını isterse, fazlalık faiz olur. Ancak renkleri değişirse o zaman faiz olmaz.[3410]

3404 Ahmed, V, 363; Beyhakî, Şuab, I, 436.
3405 İbni Adî, I, 302; Deylemî, II, 75.
3406 Müttekî, nr. 34778; Aclûnî, I, 364, II, 248.
3407 Ahmed, V, 260; Münzirî, I, 125.
3408 Beyhakî, III, 285.
3409 Ahmed, VI, 155; Beyhakî, IV, 61.
3410 Taberânî, I, 339; Bezzâr, IV, 200; Heysemî, IV, 113.

٣٤١١- التَّواضُعُ لا يَزِيدُ العَبْدَ إلاَّ رِفْعَةً فَتَوَاضَعُوا يَرْفَعْكُمُ الله تعالى والعَفْوُ لا يَزِيدُ العَبْدَ إلا عِزّاً فاعْفُوا يُعِزَّكُمْ الله والصَّدَقَةُ لا تَزِيدُ المَالَ إلا كَثْرَةً فَتَصَدَّقُوا يَرْحَمَكُمْ الله عَزَّ وَجَلَّ. ض

3411. Tevazu, kulun ancak şerefini artırır. Öyleyse mütevazi olun ki, Allah da sizi yükseltsin. Affetmekde kulun ancak izzetini arttirır. Öyleyse affediniz ki, Allah da sizi aziz kılsın. Sadaka da ancak malı arttırır. Öyleyse sadaka veriniz ki, aziz ve celil olan Allah da size merhamet etsin.[3411]

٣٤١٢- التَّوْبَةَ مِنَ الذَّنْبِ أنْ لا تَعُودَ إلَيْهِ أبَداً. ض

3412. Günahtan tevbe, bir daha asla ona dönmemektir.[3412]

٣٤١٣- التَّوْبَةُ النَّصُوحُ النَّدَمُ على الذَّنْبِ حِينَ يَفْرُطُ مِنْكَ فَتَسْتَغْفِرُ الله تعالى ثُمَّ لا تَعُودُ إليهِ أبَداً. ض

3413. Gerçek tevbe, günahı işlediğin anda pişmanlık duyman, Allah'dan af dilemen, sonra da o günahı bir daha işlememendir.[3413]

٣٤١٤- التَّيَمُّمُ ضَرْبَتانِ ضَرْبَةٌ لِلْوَجْهِ وَضَرْبَةٌ لِلْيَدَيْنِ إلى المِرْفَقَيْنِ.

3414. Teyemmüm iki vuruştur. Biri yüz, diğeri de dirseklere kadar eller içindir.[3414]

Üçlü Şeyler

٣٤١٥- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلاوَةَ الإيمانِ أنْ يَكُونَ الله وَرَسُولُهُ أحَبَّ إلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُما وأنْ يُحِبَّ المَرْءَ لا يُحِبُّهُ إلا لله وأنْ يَكْرَهَ أنْ يَعُودَ في الكُفْرِ بَعْدَ إذْ أنْقَذَهُ الله مِنْهُ كما يَكْرَهُ أنْ يُلْقَى في النَّارِ. صح

3411 Münâvî, III, 283.
3412 Ahmed, I, 446; Heysemî, X, 200.
3413 İbni Ebî Hâtim, IV, 393; Beyhakî, Şuab, IV, 374.
3414 Taberânî, XII, 207; Hâkim, I, 288.

3415. Üç şey kimde bulunursa o kişi imanın tadını tadar: Allah ve resulünün kendisine herşeyden sevimli olması, sevdiğini sırf Allah için sevmesi, Allah kendisini küfürden kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmekten ateşe atılacakmışcasına nefret etmesi.[3415]

٣٤١٦- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ نَشَرَ اللهُ تَعالى عَلَيْهِ كَنَفَهُ وأدْخَلَهُ جَنَّتَهُ رِفْقٌ بالضَّعِيفِ وشَفَقَةٌ على الوَالِدَينِ والإحْسانُ إلى المَمْلُوكِ. ح

3416. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah Teala o kişiyi her yönüyle himayesi altına alır ve onu cennetine koyar. Zayıfa merhamet, ana babaya şefkat ve emri altındakilere iyilik.[3416]

٣٤١٧- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيه آواهُ اللهُ في كَنَفِهِ ونَشَرَ عليه رَحْمَتَهُ وأدْخَلَهُ جَنَّتَهُ مَنْ إذا أُعْطِيَ شَكَرَ وإذا قَدَرَ غَفَرَ وإذا غَضِبَ فَتَرَ. ح

3417. Üç huy vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah Teala o kişiyi himayesinde barındırır, üzerine rahmetini yayar ve onu cennetine koyar. Bu huyu taşıyan kimseler, birşey verildiğinde şükreden, güçlü iken affeden, öfkelendiğinde de öfkesine hakim olan kişilerdir.[3417]

٣٤١٨- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فَهُوَ مِنَ الأَبْدالِ الرِّضا بالقَضاءِ والصَّبْرُ عَنْ مَحارِمِ اللهِ والغضَبُ في ذَاتِ اللهِ عَزَّ وجَلَّ. ض

3418. Üç huy vardır ki, onlar kimde bulunursa o, Allah'ın sevgili kullarından olur. Onlar kaderin hükmüne razı olmak, Allah'ın haram kıldığı şeylere girmemek için sabretmek, aziz ve celil olan Allah için öfkelenmektir.[3418]

٣٤١٩- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ حاسَبَهُ اللهُ تعالى حِساباً يَسِيراً وأدْخَلَهُ الجَنَّةَ بِرَحْمَتِهِ تُعْطي مَنْ حَرَمَكَ وتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ وتَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ. ح

3415 Buhârî, Îmân 14, Edeb 42; Müslim, Îmân 66-67; Tirmizî, Îmân 10; İbni Mâce, Fiten 23; Ahmed, III, 103, 172, 275.

3416 Tirmizî, Kıyâm 48; İbni Mâce, Edeb 10.

3417 İbni Adî, VI, 377; Hâkim, I, 214; Beyhakî, Şuab, IV, 105.

3418 Deylemî, II, 84.

3419. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah Teala onun hesabını kolaylaştırır, onu rahmetiyle cennete koyar. Onlar, sana vermeyene vermen, zulmedeni affetmen, seninle bağlarını koparanla iyi geçinmendir.[3419]

٣٤٢٠- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وُقِيَ شُحَّ نَفْسِهِ مَنْ أدَّى الزَّكاةَ وَقَرَى الضَّيْفَ وأعْطَى في النَّائِبَةِ.

3420. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa, o kimse nefsinin cimriliğinden korunmuş olur. Zekatını veren, misafiri barındırıp ikram eden ve felaket anında yardım elini uzatan.[3420]

٣٤٢١- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ فإنَّ الله تعالى يَغْفِرُ لَهُ ما سِوَى ذَلِكَ مَنْ ماتَ لا يُشْرِكُ بالله شَيْئاً ولَمْ يَكُنْ ساحراً يَتْبَعُ السَّحَرَةَ ولَمْ يَحْقِدْ على أخِيهِ. ح

3421. Üç şey kimde olursa, Allah Teala o kişinin diğer günahlarını bağışlar. Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen, sihir yapmayıp sihirbazlara tabi olmayan ve din kardeşine kin beslemeyen.[3421]

٣٤٢٢- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهِيَ رَاجِعَةٌ على صاحِبِها البَغْيُ والمَكْرُ والنَّكْثُ. ض

3422. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa zararı sahibine döner. Onlar; zulüm, hile ve sözünden dönmedir.[3422]

٣٤٢٣- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ اسْتَوْجَبَ الثَّوابَ واسْتَكْمَلَ الإيمانَ خُلُقٌ يَعِيشُ بِهِ في النَّاسِ ووَرَعٌ يَحْجُزُهُ عَنْ محارِمِ الله تعالى وحِلْمٌ يَرُدُّهُ عَنْ جهْلِ الجاهِلِ. ض

3423. Üç şey vardır ki, onlar kimde olursa o kişi sevabı hak eder ve imanını olgunlaştırır. Onlar, insanlarla hoş geçineceği bir ahlak, kendisini Allah'ın yasaklarından alıkoyan bir takva ve cahillerin kabalığına aldırış ettirmeyen bir hilimdir.[3423]

3419 Taberânî, Evsat, I, 279; Heysemî, VIII, 189.
3420 Taberânî, IV, 188; Heysemî, III, 68.
3421 Hatîb, II, 4; Müttekî, nr. 43216.
3422 Hatîb, VIII, 449.
3423 Heysemî, I, 57.

٣٤٢٤- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ أوْ واحِدَةٌ مِنْهُنَّ فَلْيَتَزَوَّجْ مِنَ الحُورِ العِينِ حَيْثُ شاءَ رَجُلٌ ائْتُمِنَ على أمانَةٍ فَأَدَّاها مَخافَةَ اللهِ عزَّ وجَلَّ ورَجُلٌ خَلَّى عَنْ قاتِلِهِ ورَجُلٌ قَرَأَ في دُبُرِ كُلِّ صَلاةٍ قُلْ هُوَ اللهُ أحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ. ض

3424. Üç şey vardır ki, onlar veya onlardan bir tanesi kimde bulunursa o kişi cennette istediği kadar hurilerle evlenir. O kişiler, kendisine birşey emanet edilip o emaneti aziz ve celil olan Allah korkusundan dolayı sahibine teslim eden, öldürücü bir darbe yiyip ölmek üzere iken katilini affeden ve her namazdan sonra on defa İhlas suresini okuyanlardır.[3424]

٣٤٢٥- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ أظَلَّهُ اللهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لا ظِلَّ إلاَّ ظِلُّهُ الوُضُوءُ على المَكارِهِ والمَشْيُ إلى المَساجِدِ في الظُّلَمِ وإطْعامُ الجائِعِ. ض

3425. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah Teala onları başka gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Arş'ının gölgesinde gölgelendirecektir. O üç şey, her türlü zorluğa rağmen abdest almak, karanlık gecelerde meşcidlere gitmek ve açları doyurmaktır.[3425]

٣٤٢٦- ثلاثٌ مَنْ جاءَ بِهِنَّ مَعَ الإيمانِ دَخَلَ مِنْ أيِّ أبْوابِ الجَنَّةِ شاءَ وَزُوِّجَ مِنَ الحُورِ العِينِ حَيْثُ شاءَ مَنْ عَفا عَنْ قاتِلِهِ وأدَّى دَيْناً خفِياً وَقَرَأَ في دُبُرِ كُلِّ صَلاةٍ مَكْتُوبَةٍ عَشْرَ مَراتٍ قُلْ هُوَ اللهُ أحَدٌ. ض

3426. Üç şey vardır ki, kim imanlı olduğu halde onları yerine getirirse o kişi cennete dilediği kapıdan girer ve istediği yerde hurilerle evlenir. O kişiler, ölmeden önce katilini affeden, üzerinde olup da kimsenin bilmediği borcu ödeyen ve her farz namazdan sonra on defa İhlas suresini okuyanlardır.[3426]

٣٤٢٧- ثَلاثٌ مَنْ حَفِظَهُنَّ فَهُوَ وَلِيٌّ حَقاً ومنْ ضَيَّعَهُنَّ فَهُوَ عَدُوِّي حَقاً الصَّلاةُ والصيامُ والجَنابَةُ. ض

3424 İbni Asâkir, LXII, 35.

3425 Münzirî, II, 68; Müttekî, nr. 43219.

3426 Ebû Ya'la, III, 332; Heysemî, X, 102.

3427. Üç şey vardır ki, kim onları titizlikle yerine getirirse o benim gerçek dostumdur. Kim terkederse o da benim gerçek düşmanımdır. Onlar, namaz, oruç ve boy abdesti gerektiğinde yıkanmaktır.[3427]

٣٤٢٨- ثَلاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ فَقَدْ أَجْرَمَ مَنْ عَقَدَ لِواءً في غَيْرِ حَقَ أَوْ عَقَّ والِدَيْهِ أَوْ مَشَى مَع ظالِمٍ لِيَنْصُرَهُ. ض

3428. Üç şey vardır ki, onları yapan büyük günah işlemiş olur. Haksız yere açılmış bir bayrağın etrafında toplanan, ana babasına isyan eden, yardım etmek için zalimle beraber yürüyen.[3428]

٣٤٢٩- ثلاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ أطاق الصَّوْمَ مَنْ أَكَلَ قَبْلَ أَنْ يَشْرَبَ وَتَسَحَّرَ وقالَ. ح

3429. Üç şey vardır ki, kim onları yaparsa oruca dayanma gücü kazanır. Su içmeden önce yemek yiyen, sahura kalkan ve kaylule uykusuna yatan.[3429]

٣٤٣٠- ثلاثٌ مَنْ فَعَلهنَّ ثِقَةً بالله واحْتساباً كانَ حَقاً على الله تعالى أنْ يُعِينَهُ وأنْ يُبارِكَ لَهُ مَنْ سَعَى في فَكاكِ رَقَبَةٍ ثِقَةً بالله واحتِساباً كانَ حقاً على الله تعالى أنْ يُعِينَهُ وأنْ يُبارِكَ لَهُ وَمَن تَزَوَّج ثِقَةً بِالله واحْتِسَاباً كَانَ حقّاً على الله تَعَالَى أَن يُعِينَهُ وأن يُبَارِكَ لَهُ ومَنْ أحْيا أرْضاً مَيْتَةً ثِقَةً بالله واحْتِساباً كانَ حَقاً على الله تعالى أنْ يُعِينهُ وأنْ يُبارِكَ لَهُ. ح

3430. Üç şey vardır ki, onları Allah'a güvenerek ve sevabını ondan bekleyerek yapanlara Allah'ın yardımı ve işini mübarek kılması Allah üzerine bir haktır. O kişiler, esiri hürriyete kavuşturmak için çalışan, evlenen ve ölü bir araziyi ekime hazır hale getirenlerdir.[3430]

٣٤٣١- ثلاثٌ مَنْ أُوتِيَهُنَّ فقدْ أُوتِيَ مِثْلَ ما أُوتِيَ آلُ دَاوُدَ العَدْلُ في الغَضَبِ والرِّضا والقَصْدُ في الفَقْرِ والغِنَى وخَشْيَةُ الله تعالى في السِّرِّ والعَلانِيَةِ.

3427 Taberânî, Evsat, IX, 8; Beyhakî, Şuab, III, 19; Heysemî, I, 293.
3428 Taberânî, XX, 61; Heysemî, VII, 90.
3429 Deylemî, II, 86.
3430 Taberânî, Evsat, V, 151; Heysemî, IV, 258.

3431. Üç şey vardır ki, onlar kime verilmişse, o kişiye Davud'un aline verilen nimetler kadar nimet verilmiş sayılır. Bu üç şey, kızarken de severken de adaletten ayrılmamak, fakirken de zenginken de tutumlu davranmak, gizlide de açıkta da Allah'dan korkmaktır.[3431]

٣٤٣٢- ثلاثٌ مِنْ أخلاق النُّبُوَّةِ تَعْجِيلُ الإفْطارِ وتَأخِيرُ السُّحُورِ وَوَضْعُ اليَمِينِ على الشِّمالِ في الصَّلاةِ. ض

3432. Üç şey vardır ki, peygamberlerin ahlakındandır. İftarı erken, sahuru geç yapmak ve namazda sağ eli sol el üstüne koymak.[3432]

٣٤٣٣- ثلاثٌ مِنَ المَيْسِرِ القِمارُ والضَّرْبُ بالكِعابِ والصَّفِيرُ بالحَمامِ. ح

3433. Üç şey kolay kazançtır. Kumar, tavla oynamak ve ıslıklarla güvercin yarışı yapmak.[3433]

٣٤٣٤- ثلاثٌ مِنْ أصلِ الإيمَانِ الكَفُّ عَمَّنْ قالَ لا إله إلاَّ الله ولا يُكَفِّرْهُ بِذَنْبٍ ولا يُخْرِجْهُ مِنَ الإسْلامِ بِعَمَلٍ والجِهادُ ماضٍ مُنْذُ بَعَثَنِي الله إلى أنْ يُقاتِلَ آخِرُ أُمَّتِي الدَّجَّالَ لا يُبْطِلُهُ جَوْرُ جائِرٍ ولا عَدْل عادِلٍ والإيمَانُ بالأَقْدارِ. ض

3434. Üç şey imanın aslındandır. Birincisi lailaheillallah diyen kimseye hiçbir şekilde ilişmememek, bir günah sebebiyle onu tekfir etmemek ve bir amelinden dolayı onu İslam dışına itmemek. İkincisi Allah'ın beni peygamber olarak gönderdiği günden ümmetimin sonunun Deccal'la savaşmasına kadar cihadın önemini bilmek. Ne bir zalimin zulmü, ne de bir adilin adaleti onu ortadan kaldıramaz. Üçüncüsü de kadere iman etmek.[3434]

٣٤٣٥- ثلاثٌ مِنَ الجَفاءِ أنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قائِماً أوْ يَمْسَحَ جَبْهَتَهُ قَبْلَ أنْ يَفْرَغَ مِنْ صَلاتِهِ أوْ يَنْفُخَ في سُجُودِهِ. صح

3431 Münâvî, III, 292.
3432 Heysemî, II, 105.
3433 Münâvî, III, 292.
3434 Ebû Dâvûd, Cihâd 33.

3435. Üç şey cefadır. Kişinin ayakta idrarını yapması, namazını bitirmeden alnını silmesi ve secde yerinde toprağı üflemesi.[3435]

٣٤٣٦- ثلاثٌ مِنْ فِعْلِ أَهْلِ الجاهِلِيَّةِ لا يَدَعُهُنَّ أَهْلُ الإِسْلام اسْتِسْقاءٌ بالكَواكِبِ وَطَعْنٌ في النَّسَبِ والنِّياحَةُ على المَيِّتِ.

3436. Üç şey, cahiliye adetlerinden olup ehl-i İslam onları bırakmayacaktır. Onlar da yıldızlarla yağmur istemek, neseplere dil uzatmak ve ölünün ardından bağıra çağıra ağlamaktır.[3436]

٣٤٣٧- ثلاثٌ مِنَ الكُفْرِ بالله شَقُّ الجَيْبِ والنِّياحَةُ والطَّعْنُ في النَّسَبِ.

3437. Üç şey Allah'a karşı küfran-ı nimettir. Yaka paça yırtmak, bağıra çağıra ağlamak ve soya sopa dil uzatmak.[3437]

٣٤٣٨- ثلاثٌ مِنْ نَعِيمِ الدُّنْيا وإِنْ كانَ لا نَعِيمَ لَها مَرْكَبٌ وَطِيءٌ والمَرأَةُ الصَّالِحَةُ والمَنْزِلُ الواسِعُ. ض

3438. Her ne kadar nimetlerin devamları olmasa da şu üç şey dünya nimetlerindendir: Uysal bir binek, dindar ve itaatkar bir kadın ve geniş bir ev.[3438]

٣٤٣٩- ثلاثٌ مِنْ كُنُوزِ البِرِّ إِخْفاءُ الصَّدَقَةِ وَكِتْمانُ المُصِيبَةِ وَكِتْمانُ الشَّكْوَى يَقُولُ الله تَعالى إذا ابْتَلَيْتُ عَبْدِي فَصَبَرَ ولمْ يَشْكُنِي إلى عُوَّادِهِ أَبْدَلْتُهُ لَحْماً خَيْراً مِنْ لَحْمِهِ وَدَماً خَيْراً مِنْ دَمِهِ فإِنْ أَبْرأْتُهُ أَبْرَأْتُهُ ولا ذَنْبَ لَهُ وإِنْ تَوَفَّيْتُهُ فإِلَى رَحْمَتِي. ض

3439. Üç şey iyilik hazinelerindendir. Sadakayı gizli vermek, uğradığı musibeti insanlardan gizli tutmak, şikayetini sadece Allah'a arzetmek. Böyle bir kul için Allah Teala şöyle buyurur: *'Kuluma bir bela verdiğimde sabretti, beni kendisini ziyarete gelenlere şikayet etmedi. Ben de has-*

3435 Taberânî, Evsat, VI, 129.
3436 Buhârî, Kebîr, II, 232; Taberânî, II, 282; Heysemî, III, 13.
3437 Hâkim, I, 540.
3438 Münâvî, III, 294.

talık sebebiyle eriyen bedeninin yerine daha hayırlı bir beden, kanı yerine de hayırlı bir kan vereceğim. Eğer iyileştirirsem onu günahı kalmamış olarak sağlığına kavuşturacak, ruhunu alırsam da onu rahmetime garkedeceğim."[3439]

٣٤٤٠- ثلاثٌ مِنْ كُنُوزِ البِرِّ كِتْمانُ الأَوْجاعِ والبلْوى والمُصيباتِ وَمَنْ بَثَّ لَمْ يَصْبِرْ. ض

3440. Üç şey iyilik hazinelerindendir. Onlar acıları, bela ve musibetleri gizlemektir. Halinden şikayet eden de sabretmemiş olur.[3440]

٣٤٤١- ثلاثٌ مِنَ الإيمَانِ الانْفاقُ مِنَ الاقْتارِ وَبَذْلُ السَّلامِ لِلْعالَمِ والانْصافُ مِنْ نَفْسِكَ. ض

3441. Üç şey imandandır. Azdan infak etmek, herkese selam vermek ve kendi aleyhine de olsa adil davranmak.[3441]

٣٤٤٢- ثلاثٌ مِنْ تَمامِ الصَّلاةِ اسْباغ الوُضوءِ وَعَدْل الصَّفِّ والاقْتِداءُ بالإمامِ.

3442. Üç şey namazı tamamlayan hususlardandır. Abdesti tam almak, safı düzgün tutmak ve imama uymak.[3442]

٣٤٤٣- ثلاثٌ مِنْ أخلاق النُّبُوَّةِ تَعْجِيلُ الإفْطارِ وتَأخِيرُ السُّحُورِ وَوَضْعُ اليَمِينِ على الشِّمالِ في الصَّلاةِ. ح

3443. Üç şey peygamberlerin ahlakındandır. İftarı acele, sahuru geç yapmak, namazda sağ eli sol el üstüne koymak.[3443]

٣٤٤٤- ثلاثٌ مِنَ الفواقِرِ إمامٌ إنْ أحْسَنْتَ لَمْ يَشْكُرْ وإنْ أسأْتَ لَمْ يَغْفِرْ وجارٌ إنْ رأى خَيْراً دَفَنَهُ وإن رأى شَراً أشاعَه وامْرأةٌ إنْ حَضَرْتَ آذَتْكَ وإنْ غِبْتَ عَنْها خانَتْكَ. ح

3439 İbni Asâkir, LII, 316.
3440 İbni Asâkir, LII, 316.
3441 Bezzâr, IV, 232; Heysemî, I, 57.
3442 Münâvî, III, 296.
3443 Heysemî, II, 105; Müttekî, nr. 43331.

3444. Üç şey musibetlerdendir: Bir imam ki, iyilik etsen sana teşekkür etmez, kötülük etsen seni affetmez. Bir komşu ki, sende bir hayır görse onu gizler, bir şer görse onu ifşa eder. Bir kadın ki, yanında iken sana eziyet eder, yokluğunda ise hıyanet eder.[3444]

٣٤٤٥- ثلاثٌ أخاف على أُمَّتِي الاسْتِسْقاءُ بالأَنْواءِ وَحَيْفُ السُّلْطانِ وَتَكْذِيبٌ بالقَدَرِ. ض

3445. Ümmetim hakkında üç şeyden korkarım. Yıldızlarla yağmur istenmesi, sultan tarafından zulmedilmesi ve kaderin tekzip edilmesi.[3445]

٣٤٤٦- ثلاثٌ أحْلِفُ عَلَيْهِنَّ لا يَجْعَلُ الله تَعالى مَنْ لَهُ سَهْمٌ في الاسْلاَمِ كَمَنْ لا سَهْمَ لَهُ وأسْهُمُ الإِسْلامِ ثَلاَثَةٌ الصَّلاةُ والصَّوْمُ والزَّكاةُ ولا يَتَوَلَّى الله عَبْداً في الدُّنْيا فَيُولِّيَهُ غَيْرَهُ يَوْمَ القِيامَةِ ولا يُحِبُّ رَجُلٌ قَوْماً إلاَّ جَعَلَهُ الله مَعَهُمْ والرَّابِعَةُ لَوْ حَلَفْتُ عَلَيْها رَجَوْتُ أنْ لا آثَمَ لا يَسْتُرُ الله عَبْداً في الدُّنْيا إلا سَتَرَهُ يَوْمَ القِيامَةِ. ح

3446. Üç şeyin doğru olduğuna yemin ederim. Allah Teala, İslam'da nasibi olan kimseyi İslam'dan nasipsiz kimseyle bir tutmaz. İslam'dan nasib ise şu üç şeydir: Namaz, oruç ve zekat. Allah Teala, dünyada bir kulunu dost edinirse, kıyamet gününde onu başkasının dostluğuna bırakmaz. Bir kimse bir topluluğu severse Allah Teala onu mutlaka onlarla beraber kılar. Dördüncü birşey daha vardır ki, doğru olduğuna yemin etsem günahkar olmayacağımı umarım. O da şudur: Allah dünyada bir kulunun kusurunu örterse, kıyamet gününde de mutlaka örter.[3446]

٣٤٤٧- ثلاث إذا خرجن لا ينفع نفسا إيمانها لم تكن آمنت من قبل أو كسبت في إيمانها خيرا: طلوع الشمس من مغربها والدجال ودابة الأرض. ح

3447. Üç şey çıktığı zaman kişiye daha önce iman etmemiş veya imanıyla bir hayır kazanmamışsa imanı fayda vermez. Güneşin batıdan doğması, Deccal ve Dabbetü'l-arz.[3447]

3444 Taberânî, XVIII, 318; Heysemî, VIII, 168.
3445 Ahmed, V, 89; Taberânî, II, 208.
3446 Ahmed, VI, 145, 160.
3447 Ahmed, II, 445; Ebû Ya'lâ, XI, 33.

٣٤٤٨- ثَلاثٌ إنْ كانَ في شَيءٍ شِفاءٌ فَشَرْطَةُ مِحْجَم أوْ شَرْبَةُ عَسَلٍ أوْ كَيَّةٌ تُصِيبُ ألَماً وأنا أكْرَهُ الكَيَّ ولا أُحِبُّهُ.

3448. Üç şey vardır ki, eğer şifa varsa onlardadır. Kan aldırmak, bal içmek ve ızdırabın olduğu yeri dağlamak. Fakat ben dağlamayı hoş görmem.[3448]

٣٤٤٩- ثلاثٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ ما نَقَصَ مالٌ قَطُّ مِنْ صَدَقَةٍ فَتَصَدَّقُوا ولا عَفا رَجُلٌ عن مَظْلِمَة ظُلِمَها إلاّ زَادَهُ الله تعالى بِها عزًّا فاعْفُوا يَزِدْكُمْ الله عِزًّا ولا فَتَحَ رَجُلٌ على نَفْسِهِ بابَ مَسألَةٍ يَسْأَلُ النَّاسَ إلا فَتَحَ الله عَلَيْهِ بابَ فَقْرٍ. ض

3449. Üç şey vardır ki onlara yemin ederim. Sadaka asla malı eksiltmez, o halde tasadduk edin. Uğradığı zulmü bağışlayıp affeden kişinin Allah Teala ancak izzetini artırır, o halde affedin ki Allah Teala da sizin izzetinizi artırsın. Kendine dilenme kapısını açarak insanlardan dilenen kimseye Allah Teala ancak fakirlik kapısını açar.[3449]

٣٤٥٠- ثلاثٌ أقْسِمُ عَلَيْهِنَّ ما نَقَصَ مالُ عَبْدٍ مِنْ صَدَقَةٍ ولا ظُلِمَ مَظْلِمَةً صَبَرَ عَلَيْها إلا زادَهُ الله عَزَّ وَجَلَّ عِزاً ولا فَتَحَ عَبْدٌ بابَ مَسألَةٍ إلا فَتَحَ الله عَلَيْهِ بابَ فَقْرٍ وأُحَدِّثُكُمْ حَدِيثاً فاحْفَظُوهُ إنَّما الدُّنْيا لأَرْبَعَةِ نَفَرٍ عَبْدٍ رَزَقَهُ الله مالاً وعِلْماً فَهُوَ يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ وَيَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ ويَعْمَلُ لله فِيهِ حَقاً فَهَذا بأَفْضَلِ المَنازِلِ وَعَبْدٍ رَزَقَهُ الله تَعالى عِلْماً ولَمْ يَرْزُقْهُ مالاً فَهُوَ صادِقُ النِّيَّةِ يَقُولُ لَوْ أنَّ لِي مالاً لَعَمِلْتُ بِعَمَلِ فُلانٍ فَهُوَ بِنِيَّتِهِ فأَجْرُهُما سَواءٌ وَعَبْد رَزَقَهُ الله مالاً وَلَمْ يَرْزُقْهُ عِلماً يَخْبِطُ في مالِهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ فِيهِ لا يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ ولا يَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ ولا يَعْمَلُ لله فِيهِ حَقاً فهَذا بأَخْبَثِ المَنازِلِ وَعَبْدٍ لَمْ يَرْزُقْهُ الله مالاً ولا عِلْماً فَهُوَ يَقُولُ لَوْ أنَّ لِي مالاً لَعَمِلْتُ فِيهِ بِعَمَلِ فُلانٍ فَهُوَ بِنِيَّتِهِ فَوِزرُهُما سَوَاءٌ. ح

3448 Ahmed, IV, 164; Taberânî, XVII, 288.

3449 Ahmed, I, 193; Bezzâr, III, 243; Heysemî, III, 105.

3450. Üç şey vardır ki, onların doğru olduğuna yemin ederim. Sadaka kulun malını asla eksiltmez. Uğradığı zulme sabreden kişinin Allah Teala ancak izzetini artırır. Kendine dilenme kapısını açan kimseye de Allah Teala ancak fakirlik kapısını açar. Size bir söz söyleyeceğim, onu hatırınızda tutun. Dünya ancak şu dört grup insanındır: Bir kula Allah mal ve ilim vermiş, o kul da o konuda rabbinden korkar, onlarla akrabalarına iyilik yapar ve Allah'ın onda bir hakkı olduğunu bilir. O kimse en üstün mertebededir. Bir kula da Allah ilim vermiş, mal vermemiştir, fakat o kul iyi niyetlidir. O kişi, *"Eğer malım olsaydı, falan kimse gibi davranırdım"* der. O kişi de niyetine göre mükafat alır. Bu iki kişinin mükafatları eşittir. Bir başka kula da Allah mal vermiş, ama ilim vermemiştir. O kimse malını bilgisizce harcar, malı konusunda Allah'dan korkmaz, onunla akrabalık haklarını yerine getirmez, Allah'ın onda bir hakkı olduğunu bilmez. İşte o kişi en kötü derecededir. Bir kul da vardır ki, Allah ona ne mal, ne de ilim vermiştir. O kişi, *"Eğer malım olsaydı, falan gibi davranırdım"* der. O da niyetine göre karşılık görür. Bu iki kişinin de günahları aynıdır. [3450]

٣٤٥١- ثَلاَثٌ جِدُّهُنَّ جِدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جِدٌّ النِّكاحُ والطَّلاقُ والرَّجْعَةُ. ح

3451. Üç şey vardır ki ciddisi de ciddi, şakası da ciddidir. Nikah, boşama ve kişinin rici talakla boşadığı hanımına geri dönmesi.[3451]

٣٤٥٢- ثَلاثٌ حَقٌّ على الله أنْ لا يَرُدَّ لَهُمْ دَعْوَةً الصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ والمَظْلُومُ حَتَّى يَنْتَصِرَ والمُسافِرُ حَتَّى يَرْجِعَ. ح

3452. Üç kişi vardır ki, onların dualarını geri çevirmemek Allah üzerine bir haktır. Orucunu açıncaya kadar oruçlu, hakkını almcaya kadar mazlum, evine dönünceye kadar yolcu.[3452]

٣٤٥٣- ثَلاَثُ دَعَواتٍ مُسْتَجَابَاتٌ دَعْوَةُ الصَّائِمِ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ. ح

3450 Tirmizî, Zühd 17.

3451 Ebû Dâvûd, Talâk 9; Tırmizî,Talâk 9; İbni Mâce, Talâk 13.

3452 Münzirî, II, 89; Heysemî, X, 151; Müttekî, nr. 3319.

3453. Üç dua vardır ki, onlar kabul edilir. Oruçlunun duası, mazlumun duası ve yolcunun duası.[3453]

٣٤٥٤- ثَلاَثُ دَعَوَاتٍ يُسْتَجَابُ لَهُنَّ لاَ شَكَّ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ. ح

3454. Üç dua vardır ki, onlara şüphesiz icabet edilir. Mazlumun duası, yolcunun duası, babanın çocuğuna duası.[3454]

٣٤٥٥- ثَلاَثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لاَ شَكَّ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَيَ وَلَدِهِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ. ح

3455. Üç dua vardır ki, onlar mutlaka kabul edilir. Babanın çocuğuna duası, yolcunun duası ve mazlumun duası.[3455]

٣٤٥٦- ثَلاَثُ دَعَوَاتٍ لَا تُرَدُّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ وَدَعْوَةُ الصَّائِمِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ. صح

3456. Üç dua vardır ki onlar reddolunmaz. Onlar, babanın çocuğuna duası, oruçlunun duası ve yolcunun duasıdır.[3456]

٣٤٥٧- ثلاثٌ أعْلَمُ أنَّهُنَّ حَقٌّ ما عَفا امْرؤٌ عَنْ مَظْلَمَةٍ إلا زادَهُ الله تعالى بِها عِزاً وما فَتَحَ رَجُلٌ على نَفْسِهِ بابَ مَسألَةٍ يَبْتَغِي بِها كَثْرَةً إلا زادَهُ الله تَعَالَى بِها فَقْراً وما فَتَحَ رَجُلٌ على نَفْسِهِ بابَ صَدَقَةٍ يَبْتَغِي بِها وَجْهَ الله تعالى إلا زَادَهُ الله كَثْرَةً. ض

3457. Üç şeyin gerçek olduğunu bilirim. Kişi kendisine yapılan bir haksızlığı affederse, Allah Teala ondan dolayı mutlaka onun izzetini artırır. Kişi malını artırmak niyetiyle kendisine bir dilencilik kapısı açarsa, Allah Teala o yüzden mutlaka onun fakirliğini artırır. Kişi sadaka vermek için kendisine bir kapı açar, onunla da Allah'ın rızasını gaye edinirse, Allah Teala mutlaka onun malını artırır.[3457]

3453 Beyhakî, III, 345; Ziyâ, VI, 74.
3454 İbni Mâce, Duâ 11; Ebû Dâvûd, Vitir 29; Tirmizî, Birr 7, Daavât 47; Ahmed, II, 258, 367, 368, 378.
3455 Ahmed, II, 517; İbni Hibbân, VI, 416.
3456 Beyhakî, III, 345; Ziyâ, VI, 74.
3457 İbni Adî, V, 1782; Münzirî, I, 58.

٣٤٥٨- ثلاثٌ حَقٌّ على كُلِّ مُسْلِمٍ الغُسْلُ يَوْمَ الجُمُعَةِ والسِّواكُ والطِّيبُ. ض

3458. Üç şey, her müslüman üzerine bir görevdir. Cuma günü yıkanmak, misvak kullanmak ve güzel koku sürünmek.[3458]

٣٤٥٩- ثَلاثٌ كُلُّهُنَّ حَقٌّ على كُلِّ مُسْلِمٍ عِيادَةُ المَرِيضِ وشُهُودُ الجَنازَةِ وَتَشْمِيتُ العاطِسِ إذا حَمِدَ اللهَ. ح

3459. Üç şey vardır ki, üçü de her müslümanın görevidir. Hastayı ziyaret etmek, cenazeye katılmak ve aksırıp da hamd eden kimseye *"Yerhamükallah"* demek.[3459]

٣٤٦٠- ثلاثُ خِصالٍ مِنْ سَعادَةِ المَرءِ المُسْلِمِ في الدُّنْيا الجارُ الصَّالِحُ والمَسْكَنُ الوَاسِعُ والمَرْكَبُ الهَنِيءُ.

3460. Üç şey, müslüman kişiyi dünyada mutlu kılar. İyi komşu, geniş ev ve rahat binek.[3460]

٣٤٦١- ثَلاثُ خِلالٍ مَنْ لَمْ تَكُنْ فيهِ وَاحِدَةٌ مِنْهُنَّ كانَ الكَلْبُ خَيْراً مِنْهُ وَرَعٌ يَحْجُزُهُ عَنْ مَحارِمِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ أوْ حِلْمٌ يَرُدُّ بِهِ جَهْلَ جاهِلٍ أوْ حُسْنُ خُلُقٍ يعيشُ بِهِ في النَّاسِ.

3461. Üç şey vardır ki, onlardan biri kendisinde bulunmayandan köpek daha hayırlıdır. Allah'ın haramlarından kişiyi engelleyen vera, cahilin cehaletini gideren yumuşaklık denilen hilim ve insanlar arasında yaşamaya ihtiyaç duyulan güzel ahlak.[3461]

٣٤٦٢- ثلاثُ ساعاتٍ لِلمَرْءِ المُسْلِمِ ما دَعا فِيهِنَّ إلا اسْتُجِيبَ لَهُ ما لَمْ يَسأَلْ قَطِيعَةَ رَحِمٍ أوْ مَأثَماً حِينَ يُؤَذِّنُ المُؤَذِّنُ بالصَّلاةِ حَتَّى يَسْكُتَ وحِينَ يلْتَقِي الصَّفَّانِ حَتَّى يَحْكُمَ اللهُ تعالى بَيْنَهُما وَحِينَ يَنْزِلُ المَطَرُ حَتَّى يَسْكُنَ. ض

3458 İbni Ebî Şeybe, II, 94; Ahmed, IV, 34; Müttekî, nr. 21253.
3459 Ahmed, II, 388; Müttekî, nr. 23233.
3460 Müttekî, nr. 43234.
3461 Müttekî, nr. 43787.

3462. Üç vakit vardır ki, müslüman kişinin o vakitlerde yaptığı dua, akraba ziyaretini kesmedikçe veya bir günah işlemedikçe kabul edilir. Müezzin ezan okuyup bitirinceye, iki ordu karşılaşıp Allah Teala aralarında hükmedinceye ve yağmur yağmaya başlayıp bitinceye kadar yapılan dualar kabul olunur.[3462]

٣٤٦٣- ثَلاَثٌ فِيهِنَّ البَرَكَةُ البَيْعُ إلى أجَلٍ والمُقارَضَةُ واخْلاطُ البُرِّ بالشَّعِيرِ لِلْبَيْتِ لا لِلْبَيْعِ.

3463. Üç şeyde bereket vardır. Vade ile satış, arz suretiyle alışveriş ve satmak için değil, ev halkının yemesi için buğdayla arpayı birbirine karıştırmak.[3463]

٣٤٦٤- ثَلاَثٌ فِيهِنَّ شِفاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إلا السَّامَ السَّنا والسُّنُوتُ. صح

3464. Üç şey vardır ki, ölümden başka her derde devadır. Onlar sena bitkisi ve baldır.[3464]

٣٤٦٥- ثلاثٌ لازماتٌ لأُمَّتِي سُوءُ الظَّنِّ والحَسَدِ والطِّيَرَةُ فإذا ظَنَنْتَ فلا تُحَقِّقْ وإذا حَسَدْتَ فاسْتَغْفِرِ الله وإذا تَطَيَّرْتَ فامْضِ. ض

3465. Üç kötü huy vardır ki, ümmetim onlardan kurtulamayacaktır. Su-i zan, hased ve birşeyi uğursuz saymak. Bir zanna kapıldığında o zanla hüküm verip onunla hareket etme. Hased ettiğinde Allah'dan affını dile. Bir şeyi uğursuz saydığında, ona itibar edip de işinden geri kalma.[3465]

٣٤٦٦- ثلاثٌ لَمْ تَسْلَم مِنْها هذِهِ الأُمَّةُ الحَسَدُ والظَّنُّ والطِّيَرَةُ أَلا أُنْبِئُكُمْ بالمَخْرَجِ منها إذا ظَنَنْتَ فلا تُحَقِّقْ وإذا حَسَدْتَ فَلاَ تَبْغِ وإذا تَطَيَّرْتَ فامْضِ.

3466. Üç şey vardır ki, bu ümmet onlardan kurtulamaz. Onlar hased, zan ve uğursuzluktur. Onlardan çıkış yolunu size haber vereyim

---

3462 Ebû Nuaym, IX, 320; Müttekî, nr. 3335.
3463 Ukaylî, III, 151; Müttekî, nr. 9436.
3464 Ziyâ, VI, 237. Üçüncü şey raviler tarafından unutulduğu için hadisde zikredilmemiştir.
3465 Taberânî, III, 228; Heysemî, VIII, 78; Münâvî, III, 304.

mi? Zannın gerçek olup oldmadığını araştırma, hased ettiğin zaman aşırı gitme ve uğursuzluğa inanırsan üzerinde durma![3466]

٣٤٦٧- ثَلاَثٌ لَنْ تَزَلْنَ في أُمَّتِي التَّفاخُرُ بالأَحْسابِ والنِّياحَةُ والأَنْواءُ. ح

3467. Üç şey ümmetim içinde devam edip gidecektir. Onlar, soyla övünmek, ölülerin ardından ağıt yakmak ve yıldızlara bakmaktır.[3467]

٣٤٦٨- ثلاثٌ لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ ما فِيهِنَّ ما أَخِذْنَ إلا بِسَهْمَةٍ حِرْصاً على ما فِيهِنَّ مِنَ الخَيْرِ والبَرَكَةِ التَّأْذِينُ بالصَّلاةِ والتَّهْجِيرُ بالجَماعات والصَّلاَةُ في أَوَّلِ الصُّفوفِ. ض

3468. Üç şey vardır ki, insanlar onlardaki ecir ve sevabı bilselerdi onlardaki hayır ve bereketi elde edebilmek için aralarında kura çekmek zorunda kalırlardı. Onlar, namaz için ezan okumak, cemaatle namaz kılmak ve ilk saflarda namaza durmaktır.[3468]

٣٤٦٩- ثلاثٌ لَيْسَ لأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ فِيهِنَّ رُخْصَةٌ بِرُّ الوَالِدَيْنِ مُسْلِماً كان أَوْ كافِراً والوَفاءُ بالعَهْدِ لِمُسْلِمٍ كانَ أَوْ كافِرٍ وأداءُ الأَمانَةِ إلى مُسْلِمٍ كانَ أَوْ كافِرٍ. ض

3469. Üç şeyin ihmaline hiçbir insan için izin yoktur. Onlar, müslüman olsun kafir olsun anne babaya iyilik, müslüman olsun kafir olsun verilen sözü yerine getirmek, müslüman olsun kafir olsun aldığı emaneti sahibine vermektir.[3469]

٣٤٧٠- ثلاثٌ مُعَلَّقاتٌ بالعَرْشِ الرَّحِمُ تَقُولُ اللَّهُمَّ إنِّي بِكَ فلا أُقْطَعُ والأَمانَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ إنِّي بِكَ فلا أُخْتانُ والنِّعْمَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ إنِّي بِكَ فَلا أُكْفَرُ. ض

3470. Üç şey, Arş'a tutunmuştur. Akrabalarla ilişki olan rahim şöyle der: *"Allahım! Sana sığınırım, koparılmayayım."* Emanet şöyle der: *"Allahım, sana sığınırım, bana hiyanet edilmesin."* Nimet de şöyle der: *"Allahım! Sana sığınırım, bana karşı nankörlük yapılmasın."*[3470]

3466 Münâvî, III, 304.
3467 Ebû Ya'lâ, VII, 17; Heysemî, III, 12.
3468 Münâvî, III, 305.
3469 Beyhakî, Şuab, IV, 82; İbni Asâkir, IV, LIV.
3470 Münâvî, III, 306.

٣٤٧١- ثلاثٌ منْجِياتٌ خَشْيَةُ الله تعالى في السِّرِّ والعَلاَنِيَةِ والعَدْلُ في الرِّضا والغَضَبِ والقَصْدُ في الفَقْرِ والغِنَى وثلاثٌ مُهْلِكاتٌ هَوًى مُتَّبَعٌ وَشُحٌّ مُطاعٌ واعْجابُ المَرءِ بِنَفْسِهِ. ض

3471. Üç şey, kurtuluşa vesiledir. Gizli ve açıkta Allah'dan korkmak, rıza ve gazap anında adil olmak, fakirlik ve zenginlik halinde orta yolu tutmak. Üç şey de helak edici şeylerdir. Hevanın peşinden gitmek, cimriliğe boyun eğmek ve kendini beğenmek.[3471]

٣٤٧٢- ثَلاثٌ مُهْلِكاتٌ وَثَلاثٌ مُنْجِياتٌ وَثَلاثٌ كَفَّاراتٌ وَثَلاثٌ دَرَجاتٌ فأمَّا المُهْلِكاتُ فَشُحٌّ مُطاعٌ وَهَوىً مُتَّبَعٌ واعْجابُ المَرْءِ بِنَفْسِهِ وأمَّا المُنْجِياتُ فالعَدْلُ في الغَضَبِ والرِّضا والقَصْدُ في الفَقْرِ والغِنَى وخَشْيَةُ الله تَعالى في السِّرِّ والعَلانِيَةِ وأمَّا الكَفَّارَاتُ فانْتِظارُ الصَّلاةِ بَعْدَ الصَّلاةِ واسْباغُ الوُضُوءِ في السَّبَرَاتِ ونَقْلُ الأَقْدامِ إلى الجماعاتِ وأما الدَّرَجاتُ فإطعامُ الطَّعامِ وإفْشاءُ السَّلاَمِ والصَّلاةُ باللَّيْلِ والنَّاسُ نِيامٌ. ض

3472. Üç şey helak edici, üç şey kurtarıcı, üç şey günahlara keffaret olucu, üç şey de kişinin derecesini yükseltici şeylerdir. Helak edici olanlar, itaat edilen cimrilik, peşinden koşulan kötü arzular ve kişinin kendisini beğenmesidir. Kurtarıcı olanlar, öfkeli iken de hoşnutken de adil davranmak, fakirken de zenginken de tutumlu olmak, gizlide de açıkta da Allah'dan korkmaktır. Günahlara keffaret olan üç şey ise, bir namazı kıldıktan sonra diğer vaktin namazını beklemek, soğuk günlerde abdest almak ve cemaate devam etmektir. Kişinin derecesini yükselten şeylere gelince onlar da yemek yedirmek, selamı yaymak ve insanlar uykuda iken gece kalkıp namaz kılmaktır.[3472]

٣٤٧٣- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ فَهُوَ مُنافِقٌ وإنْ صامَ وصَلَّى وَحَجَّ واعْتَمَرَ وقالَ إنِّي مُسْلِمٌ مَنْ إذا حَدَّثَ كَذَبَ وإذا وَعَدَ أخْلَفَ وإذا ائْتُمِنَ خانَ.

3471 Heysemî, I, 91.

3472 Heysemî, I, 91.

3473. Üç şey kimde bulunursa o kişi oruç tutup namaz kılsa, haccedip umre yapsa ve kendisinin müslümanlardan olduğunu söylese bile münafıktır. Konuştuğunda yalan söyleyen, söz verdiğinde sözünde durmayan, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eden münafıktır.[3473]

٣٤٧٤- ثلاثٌ مِنَ الايمَانِ الحَياءُ والعفافُ والعيُّ عِيُّ اللِّسانِ غَيْرُ عِيِّ الفِقْهِ والعِلْمُ وَهُنَّ مِمَّا يَنْقُصْنَ في الدُّنْيا وَيَزِدْنَ في الآخِرَةِ وما يَزِدْنَ في الآخِرَةِ أَكْثَرُ مِمَّا يَنْقُصْنَ مِنَ الدُّنْيا وَثَلاثٌ مِنَ النِّفاقِ البَذَاءُ والفُحْشُ والشُّحُّ وهُنَّ مُمَّا يَزِدْنَ في الدُّنْيا وَيَنْقُصْنَ مِنَ الآخِرَةِ وما يَنْقُصْنَ مِنَ الآخِرَةِ أَكْثَرُ مِمَّا يَزِدْنَ في الدُّنْيا. ح

3474. Üç şey imandandır. Haya, iffet ve ısrarla haklı olduğunu kabul ettirmeye çalışmamak. Bunlar, kişinin dünyalığını azaltan ve ahiret azığını artıran şeylerdendir. Fakat ahirette artırdıkları dünyada eksilttiğinden fazladır. Üç şey de vardır ki, onlar da nifaktandır. Müstehcen konuşma, hayasızca davranışlar ve cimrilik. Onlar dünyalığı artıran, fakat ahiret azığını azaltan şeylerdendir. Onların ahiret azığından eksilttikleri dünyalıktan artırdıklarından fazladır.[3474]

٣٤٧٥- ثَلاَثٌ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ فَهَذَا صِيَامُ الدَّهْرِ كُلِّهِ. صح

3475. Her aydan üç gün ve ramazandan ramazana oruç tutmak, bütün seneyi oruçlu geçirmek gibidir.[3475]

٣٤٧٦- ثلاثٌ هُنَّ عَلَيَّ فَرِيضَةٌ وَهُنَّ لَكُمْ تَطَوُّعٌ الوِتْرُ وَرَكْعَتا الضُّحَى وَرَكْعَتا الفَجْرِ. ض

3476. Üç şey bana farz, size nafiledir. Vitir, iki rekat kuşluk ve sabah namazının iki rekat sünneti.[3476]

3473 Buhârî, Îmân 24; Müslim, Îmân 107-109; Tirmizî, Îmân 14.
3474 Heysemî, I, 56; Müttekî, nr. 88, 43129, 43236.
3475 Müslim, Tahâret 7.
3476 Hâkim, I, 300; Heysemî, VIII, 264.

٣٤٧٧- ثلاثٌ وَثَلاثٌ وثَلاثٌ فَثَلاثٌ لا يَمِينَ فِيهِنَّ وثلاثٌ مَلْعُونٌ فِيهِنَّ وثلاثٌ أشُكُ فِيهِنَّ فأمَّا الثَّلاثُ الَّتِي لا يَمِينَ فِيهِنَّ فلا يَمِينَ لِلْوَلَدِ مَعَ والِدِهِ ولا لِلْمَرأةِ مَعْ زَوْجِها ولا لِلْمَمْلُوكِ مَعْ سَيِّدِهِ وأمّا المَلْعُونُ فِيهِنَّ فَمَلْعُونٌ مَنْ لَعَنَ وَالِدَيْهِ ومَلْعُونٌ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ الله ومَلْعُونٌ مَنْ غَيَّرَ تُخُومَ الأَرْضِ وأمَّا الَّتِي أشُكُّ فِيهِنَّ فَعُزَيْرٌ لاَ أدْرِي أكانَ نَبِياً أمْ لا ولا أدْرِي ألُعِنَ تَبَّعٌ أمْ لا ولا أدْرِي الحُدُودُ كَفَّارَةٌ لأَهْلِها أمْ لا. ح

3477. Üç türlü şeyler vardır ki, onların üçünde yemin olmaz, üçü melundur, üçünde de tereddüt ediyorum. Yemin sayılmayan üç şey, çocuğun babasına, kadının kocasına ve kölenin efendisine yeminidir. Melun olan üç şey, ana babasına lanet eden, Allah'dan başkasına kurban kesen, arazilerin sınırlarını değiştirenler melundur. Tereddüt ettiğim üç şey ise, Uzeyr nebi midir, değil midir? bilmiyorum. Tübba lanetlendi mi lanetlenmedi mi? onu da bilmiyorum. Hadler, sahibinin günahına keffaret olur mu olmaz mı? onu da bilmiyorum?[3477]

٣٤٧٨- ثلاثٌ لا تُؤَخِّرُوهُنَّ الصَّلاةُ إذا أتَتْ والجنازَةُ إذا حَضَرَتْ والأَيِّمُ إذا وَجَدَتْ كُفْواً. ح

3478. Üç şey vardır ki, onlar geciktirilmez. Vakti geldiğinde namaz, hazır olduğunda cenaze ve dengi bulunduğunda bekar kız.[3478]

٣٤٧٩- ثلاثٌ لا تُرَدُّ الوَسائِدُ والدُّهْنُ واللَّبَنُ. ح

3479. Üç şey, geri çevrilmez. Yastık, güzel koku ve süt.[3479]

٣٤٨٠- ثلاثٌ لايَجُوز اللَّعِبُ فِيهِنَّ الطَّلاقُ والنِّكاح والعِتْقُ. ض

3480. Üç şeyle oynamak caiz olmaz. Boşamak, evlenmek ve köle azad etmek.[3480]

3477 İbni Asâkir, LX, 317.
3478 Tirmizî, Salât; 13; Cenâiz 73; Ahmed, I, 105.
3479 Tirmizî, Edeb 37.
3480 Taberânî, XVIII, 304; Heysemî, IV, 335.

٣٤٨١- ثلاثٌ لا يَحِلُّ لأَحَدٍ أنْ يَفْعَلَهُنَّ لا يَؤُمَّ رَجُلٌ قَوْماً فَيَخُصَّ نَفْسَهُ بالدُّعاءِ دُونَهُمْ فإنْ فَعَلَ فَقَدْ خانَهُمْ ولا يَنْظُرُ في قَعْرِ بَيْتٍ قَبْلَ أنْ يَسْتأذِنَ فإنْ فَعَلَ فَقَدْ دَخَلَ ولا يُصَلِّ وَهُوَ حِقْنٌ حَتَّى يَتَخَفَّفَ. ح

3481. Üç şey vardır ki, onları yapmak hiç kimseye helal değildir. Kişi bir topluluğa imam olup da sadece kendisine dua edemez. Ederse onlara hıyanet etmiştir. Kişi, izin almadan bir evin içine bakamaz. Böyle yaparsa, o eve izinsiz girmiş demektir. Kişi, abdesti sıkışıkken o halden kurtuluncaya kadar da namaz kılamaz.[3481]

٣٤٨٢- ثلاثٌ لا يُحاسَبُ بِهِنَّ العَبْدُ ظِلٌّ خُصَ يَسْتَظِلُّ بِهِ وَكِسْرَةٌ يَشُدُّ بِها صُلْبَهُ وَثَوْبٌ يُوَارِي بِهِ عَوْرَتَهُ. ح

3482. Üç şeyden dolayı kul hesaba çekilmez. Gölgeleneceği kadar bir ev, belini doğrultacak kadar bir ekmek ve avret yerini örteceği kadar bir elbise.[3482]

٣٤٨٣- ثلاثٌ لاَ يُفَطِّرْنَ الصَّائِمَ الحجامَةُ والقَيْءُ والاحْتِلامُ. ض

3483. Üç şey, oruçlunun orucunu bozmaz. Kan aldırmak, kusmak ve ihtilam olmak.[3483]

٣٤٨٤- ثلاثٌ لا يُعادُ صاحِبُهُنَّ الرَّمَدُ وصاحِبُ الضِّرْسِ وصاحِبُ الدُّمَّلِ. ض

3484. Üç hasta, ziyaret edilmez. Gözü ağrıyan, dişi sızlayan ve çıbanı olan.[3484]

٣٤٨٥- ثلاثٌ لا يُمْنَعْنَ المَاءُ والكَلأُ والنَّارُ. صح

3485. Üç şey, engellenmez. Su, ot ve ateş.[3485]

3481 Ebû Dâvûd, Tahâret 43; Tirmizî, Salât 148; İbni Mâce İkâme 31; Ahmed, V, 250, 260.
3482 Süyuti, Mensûr, VI, 391.
3483 Beyhakî, IV, 220, 264; Ebû Nuaym, VIII, 357.
3484 Heysemî, II, 300; Müttekî, nr. 25158.
3485 Müttekî, nr. 9636; Aclûnî, I, 389.

٣٤٨٦- ثلاثٌ يَجْلِينَ البَصَرَ النَّظَرُ إلى الخُضْرَةِ وإلى المَاءِ الجاري وإلى الوَجْهِ الحَسَن. ض

3486. Üç şey, gözün nurunu artırır. Yeşilliğe, akarsuya ve güzel yüze bakmak.[3486]

٣٤٨٧- ثلاثٌ يَزِدْنَ في قُوَّةِ البَصَرِ الكُحْلُ بالاثْمِدِ والنَّظَرُ إلى الخُضْرَةِ والنَّظَرُ إلى الوَجْهِ الحَسَنِ. ض

3487. Üç şey, gözün görme gücünü artırır. İsmidle göze sürme çekmek, yeşilliğe ve güzel yüze bakmak.[3487]

٣٤٨٨- ثلاثٌ يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسابٍ رَجُلٌ غَسَلَ ثِيابَهُ فَلَمْ يَجِدْ لَهُ خَلَفاً وَرَجُلٌ لَمْ يُنْصَبْ على مُسْتَوْقَدِهِ قِدْرانِ وَرَجُلٌ دَعا بِشَرابٍ فَلَمْ يُقَلْ لَهُ أيَّها تُرِيدُ. ض

3488. Üç kişi, kıyamet günü cennete hesapsız girer. Birincisi elbisesini yıkadığı zaman onun yerine giyecek bir başka elbisesi olmayan, ikincisi ocağına koyacak iki tencere bulamayan, üçüncüsü de içecek bir şey istediği zaman kendisine *"Ne istiyorsun?"* demiyen.[3488]

٣٤٨٩- ثلاثٌ يُدْرِكُ بِهِنَّ العَبْدُ رَغائِبَ الدُّنْيا والآخِرَةِ الصَّبْرُ على البَلاءِ والرِّضا بالقَضاءِ والدُّعاءُ في الرِّضا. ض

3489. Üç şeyle kul dünya ve ahiretin bol nimetlerine kavuşur. Belaya karşı sabır, kadere rıza, refah ve bollukta dua.[3489]

٣٤٩٠- ثَلاثٌ يُصَفِّينَ لَكَ وُدَّ أخِيكَ تُسَلِّمُ عَلَيْهِ إذا لَقِيتَهُ وَتُوَسِّعُ لَهُ في المَجْلِسِ وَتَدْعُوهُ بأَحَبِّ أسمائِهِ إلَيْهِ. ض

3486 Müttekî, nr. 28313; Aclûnî, II, 439.
3487 Hatîb, IV, 286.
3488 Münâvî, III, 314.
3489 Müttekî, nr. 43211.

3490. Üç şey seni din kardeşine samimi olarak sevdirir. Karşılaştığında ona selam verirsin, bir toplulukta otururken geldiğinde ona yer açarsın, onu en çok sevdiği ismiyle çağırırsın.[3490]

٣٤٩١- ثَلاَثَةٌ إذا رَأَيْتَهُنَّ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُومُ السَّاعَةُ خَرابُ العامِرِ وَعِمارَةُ الخَرابِ وأنْ يَكُونَ المَعْرُوفُ مُنْكَراً والمُنْكَرُ مَعْرُوفاً وأنْ يَتَمَرَّسَ الرَّجُلُ بالأَمانَةِ تَمَرُّسَ البَعِيرِ بالشَّجَرَةِ. ض

3491. Üç şey vardır ki, onlara şahit olduğunda kıyamet kopar. Eski binaların yıkılarak terkedilmiş ve daha önce mamur olmayan yerlere binalar dikilmesi, iyiliğin kötülük, kötülüğün iyilik olarak görülmesi ve kişinin devenin ağacı kırıp kurutması gibi emaneti hafife alıp ona gerekli önemi vermemesi.[3491]

٣٤٩٢- ثلاثةُ أصْواتٍ يُباهِي اللهُ بِهِنَّ المَلاَئِكَةَ الآذانُ والتَّكْبِيرُ في سَبِيلِ اللهِ وَرَفْعُ الصَّوْتِ بالتَّلْبِيَةِ. ض

3492. Üç ses vardır ki, Allah Teala onlarla meleklere karşı övünür. Onlar ezan sesi, Allah yolunda çarpışırken getirilen tekbir sesi ve hacda yüksek sesle söylenilen lebbeyk sesidir.[3492]

٣٤٩٣- ثَلاَثَةُ أعْيُنٍ لا تَمَسُّها النَّارُ عَيْنٌ فَقِئَتْ فِي سَبِيلِ اللهِ وعَيْنٌ حَرَسَتْ في سَبِيلِ وَعَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خِشْيَةِ اللهِ.

3493. Üç göze cehennem ateşi dokunmaz. Onlar, Allah yolunda savaşırken kaybedilen göz, Allah yolunda nöbet tutan göz ve Allah korkusundan dolayı ağlayan göz.[3493]

٣٤٩٤- ثلاثةٌ أنا خَصْمُهُمْ يَوْمَ القِيامَةِ ومَنْ كُنْتُ خَصْمَهُ خَصَمْتُهُ رَجُلٌ أعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ وَرَجُلٌ باعَ حُراً فأكَلَ ثَمَنَهُ وَرَجُلٌ اسْتأْجَرَ أجيراً فاسْتَوْفَى مِنْهُ ولمْ يُوَفِّهِ. ح

3490 Hâkim, VIII, 82; Aclûnî, II, 520.
3491 Münâvî, III, 314.
3492 Münâvî, III, 315.
3493 Hâkim, II, 82; Münzirî, II, 250.

3494. Üç grup insan vardır ki, kıyamet günü ben onların düşmanıyım. Ben kimin düşmanı olursam onun peşini bırakmam. Birisi, benim ismimi kullanarak söz verip sözünden dönen, diğeri özgür bir kişiyi satıp parasını yiyen ve üçüncüsü de bir işçiyi iyice çalıştırdığı halde ona ücretini vermeyen.[3494]

٣٤٩٥- ثَلاثَةٌ تَحْتَ العَرْشِ يَوْمَ القِيامَةِ القُرْآنُ لَهُ ظَهْرٌ وَبَطْنٌ يُحاجُّ العِبادَ والرَّحِمُ تُنادِي صِلْ مَنْ وَصَلَنِي واقْطَعْ مَنْ قَطَعَنِي والأَمانَةُ. ح

3495. Kıyamet günü üç şey Arş'ın altında olacaktır. Biri zahiri ve batını olup onunla kullara delil getirilen Kur'an, diğeri rahimdir ki o gün o, *"Beni gözeteni sen de gözet, benimle ilişkiyi kesenle sen de kes"* der. Üçüncüsü de emanettir.[3495]

٣٤٩٦- ثَلاثَةٌ تُسْتَجابُ دَعْوَتُهُمْ الوَالِدُ والمُسافِرُ والمَظْلُومُ. ح

3496. Üç kişinin duası reddedilmez. Onlar baba, yolcu ve mazlum kişidir.[3496]

٣٤٩٧- ثَلاثَةٌ حَقٌّ على اللهِ تَعالى عَوْنُهُم المُجاهِدُ في سَبِيلِ اللهِ والمُكاتَبُ الَّذِي يُرِيدُ الأَداءَ والنَّاكِحُ الَّذِي يُرِيدُ العَفافَ. صح

3497. Üç kişi vardır ki, onlara yardım etmek, Allah üzerine bir haktır. Allah yolunda cihad eden mücahid, bedelini verip kendisini hürriyete kavuşturmak isteyen köle, namus ve iffetini muhafaza etmek düşüncesiyle evlenmek isteyen kimse.[3497]

٣٤٩٨- ثلاثَةٌ على كُثْبانِ المِسْكِ يَوْمَ القِيامَةِ يَغْبِطُهُمْ الأَوَّلُونَ والآخِرُونَ عَبْدٌ أَدَّى حَقَّ اللهِ وَحَقَّ مَوالِيهِ ورَجُلٌ يَؤُمُّ قَوْماً وَهُمْ بِهِ راضُونَ وَرَجُلٌ يُنادِي بالصَّلَواتِ الخَمْسِ في كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ. ح

3494 Buhârî, Büyû 106; İcâre 10; İbni Mâce, Rühûn 4; Ahmed, II, 358.
3495 Müttekî, nr. 43239.
3496 Münzirî, III, 187; Müttekî, nr. 3324.
3497 Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd 20; İbni Mâce, Itk 3; Nesâî, Nikâh 5.

3498. Üç kişi, kıyamet günü miskten tepeler üzerindedirler. Onlara öncekiler ve sonrakiler imrenirler. Onlardan biri, Allah'ın ve efendilerinin hakkını yerine getiren köle, diğeri kendilerinden razı olan cemaata imam, üçüncüsü de her gün ve gecede beş vakit namaz için ezan müezzindir.[3498]

٣٤٩٩- ثلاثةٌ على كُثبانِ المِسْكِ يَوْمَ القِيامَةِ لا يهُولَهُمُ الفَزَعُ ولا يَفْزَعُونَ حِينَ يَفْزَعُ النَّاسُ رَجُلٌ تَعَلَّمَ القُرآنَ فَقامَ بِهِ يَطْلُبُ وَجْهَ الله وما عِنْدَهُ وَرَجُلٌ نادَى في كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَمْسَ صَلَواتٍ يَطْلُبُ وَجْهَ الله وما عِنْدَهُ وَمَمْلوكٌ لَمْ يَمْنَعْهُ رِقُّ الدُّنْيا مِنْ طاعَةِ رَبِّهِ. ح

3499. Üç grup insan vardır ki, onlar kıyamet günü miskten tepeler üzerindedirler. Kıyamet korkusu onları etkilemez, insanlar korku içinde iken onlar korkmazlar. Onlar, Allah'ın rızasını ve onun yanındaki mükafatı kazanmak için Kur'an öğrenip onun hükümlerine göre yaşayanlar, yine Allah'ın rızasını ve onun nezdindeki ecri almak için her gün beş vakit insanları namaza çağıran müezzinler ve esareti kendisini, rabbinin emrini yerine getirmekten alıkoymayan kölelerdir.[3499]

٣٥٠٠- ثلاثةٌ في ظِلِّ الله عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ لا ظِلَّ إلا ظِلُّهُ رَجُلٌ حَيْثُ تَوَجَّهَ عَلِمَ أَنَّ الله تعالى مَعَهُ وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ إلى نَفْسِها فَتَرَكَها مِنْ خَشْيَةِ الله وَرَجُلٌ أَحَبَّ لِجَلالِ الله.

3500. Üç sınıf insan vardır ki, onlar gölgesinden başka gölge bulunmayan kıyamet gününde Allah'ın gölgesinde olacaklardır. Onlar, her nereye yönelirse Allah'ın kendisiyle beraber olduğunu bilen, bir kadın kendisiyle beraber olmaya çağırdığında Allah'dan korktuğu için bu teklifi kabul etmeyen ve Allah rızası için seven kişilerdir.[3500]

3498 Ahmed, II, 26; Ebû Nuaym, III, 318.

3499 Münâvî, III, 318.

3500 Taberânî, VIII, 286; Müttekî, nr. 23242; Heysemî, X, 279.

Hadisler, Resul-i Ekrem Efendimizin mübarek dilinden dökülen rahmet damlalarıdır. O rahmet damlaları yeryüzüne hayat veren yağmur taneleri gibi müminlerin gönüllerine hayat verirler. O rahmet damlalarından istifade edildikçe mükemmele doğru giden yolda mesafeler alınmaya, doğru olanlar anlaşılmaya başlanır. Güllerin yeşerip çevreye güzel kokular saçtığı gibi, hadislerle amel eden müminler de çevrelerine iman kokuları saçmaya başlarlar. Kısaca hadisler birer gül demeti gibidirler.

Büyük hadis alimi İmam Suyûtî (ö.911/1505)'nin hadislerle ilgili topladığı gül demetlerinden birisi de elinizdeki el-Câmiu's-Sağîr adlı eseridir. Kısa ve özlü 10.031 hadisten meydana gelen eserde pek çok gül kokusu vardır. Eser, bu gül kokularından istifade edilmesini sağlamak amacıyla tercüme edilerek ümmet-i Muhammed'in istifadesine sunulmuştur.

İnternet Satış
İslami Nesriyat

SERHAT kitabevi

Tel: 0332 350 92 13
0536 382 44 22
Türbe Cad. No:71 Karatay/KONYA
serhatkitabevi.com
serhat.kitabevi@hotmail.com

9 789756 213391